

**SVEOBUH VATNI GOSPODARSKI I TRGOVINSKI SPORAZUM (CETA)
između Kanade, s jedne strane, i Europske unije i njezinih država članica, s druge strane**

KANADA,

s jedne strane, i

EUROPSKA UNIJA,

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BUGARSKA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,

FRANCUSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVATSKA,

TALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPAR,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MAĐARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AUSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

i

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

s druge strane,

dalje u tekstu zajednički: „stranke”,

odlučne su:

DALJE jačati svoje bliske gospodarske odnose i nastaviti graditi svoja prava i obveze iz *Sporazuma iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije*, sastavljenog 15. travnja 1994., i drugih multilateralnih i bilateralnih instrumenata suradnje;

STVORITI prošireno i sigurno tržište za svoju robu i usluge smanjivanjem i uklanjanjem prepreka trgovini i ulaganjima;

USPOSTAVITI jasna, transparentna, predvidljiva i uzajamno korisna pravila koja će uređivati njihovu trgovinu i ulaganja;

I,

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoje snažno opredjeljenje za demokraciju i temeljna prava utvrđena u *Općoj deklaraciji o ljudskim pravima* koja je sastavljena u Parizu 10. prosinca 1948. i slažući se da širenje oružja za masovno uništenje predstavlja veliku prijetnju međunarodnoj sigurnosti;

PREPOZNAJUĆI važnost međunarodne sigurnosti, demokracije, ljudskih prava i vladavine prava za razvoj međunarodne trgovine i gospodarske suradnje;

PREPOZNAJUĆI da se odredbama ovog Sporazuma štiti pravo stranaka na reguliranje na svojim državnim područjima i fleksibilnost stranaka za ostvarivanje legitimnih ciljeva politike, kao što su javno zdravlje, sigurnost, okoliš, javni moral te promicanje i zaštita kulturne različitosti;

POTVRĐUJUĆI obveze koje su preuzele kao stranke UNESCO-ove *Konvencije o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja*, koja je sastavljena u Parizu 20. listopada 2005., i prepoznajući da države imaju pravo čuvati, razvijati i provoditi svoje kulturne politike, podupirati svoje kulturne industrije u svrhu jačanja raznolikosti kulturnih izričaja i čuvati svoj kulturni identitet, uključujući uporabom regulatornih mjera i financijske potpore;

PREPOZNAJUĆI da se odredbama ovog Sporazuma štite ulaganja i ulagatelji u odnosu na njihova ulaganja i da im je svrha poticati uzajamno korisnu poslovnu aktivnost bez ugrožavanja prava stranaka na reguliranje u javnom interesu na svojim državnim područjima;

PONOVNO POTVRĐUJUĆI svoju predanost promicanju održivog razvoja i razvoja međunarodne trgovine na način kojim se doprinosi gospodarskoj, socijalnoj i okolišnoj dimenziji održivog razvoja;

POTIČUĆI poduzeća koja posluju na njihovim državnim područjima ili su u njihovoj nadležnosti da poštuju međunarodno priznate smjernice i načela društvene odgovornosti poduzeća, uključujući Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, te provode najbolju praksu odgovornog poslovnog ponašanja;

PROVODEĆI ovaj Sporazum na način koji je u skladu s provedbom njihova radnog i okolišnog zakonodavstva i kojim se jača njihova razina zaštite rada i okoliša te postupajući u skladu sa svojim međunarodnim obvezama u području rada i okoliša;

PREPOZNAJUĆI snažnu vezu između inovacija i trgovine te važnost inovacija za budući gospodarski rast i potvrđujući svoju predanost poticanju širenja suradnje u području inovacija i povezanih područja istraživanja i razvoja te znanosti i tehnologije i kao i promicanju uključenosti relevantnih subjekata iz javnog i privatnog sektora;

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

PRVO POGLAVLJE

Opće definicije i početne odredbe

Odjeljak A

Opće definicije

Članak 1.1.

Definicije opće primjene

Ako nije navedeno drukčije, za potrebe ovog Sporazuma:

upravna odluka opće primjene znači upravna odluka ili tumačenje koje se primjenjuje na sve osobe i činjenične situacije koje ono općenito obuhvaća i kojim se utvrđuje norma ponašanja, ali ne uključuje sljedeće:

- (a) odluku ili rješenje doneseno u upravnom ili kvazisudskom postupku koje se primjenjuje na određenu osobu, robu ili uslugu druge stranke u određenom slučaju; ili
- (b) odluku kojom se odlučuje o određenom djelu ili praksi;

Sporazum o poljoprivredi znači *Sporazum o poljoprivredi* iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

poljoprivredni proizvod znači proizvod naveden u Prilogu 1. Sporazumu o poljoprivredi;

Sporazum o antidampingu znači *Sporazum o provedbi članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.* iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

kontaktne točke za CETA-u znači kontaktne točke uspostavljene u skladu s člankom 26.5. (kontaktne točke za CETA-u);

Zajednički odbor CETA-e znači Zajednički odbor CETA-e uspostavljen u skladu s člankom 26.1. (Zajednički odbor CETA-e);

CPC znači privremena Središnja klasifikacija proizvoda (Central Products Classification) kako je određena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, *CPC prov.*, 1991.;

kulturne industrije znači osobe koje se bave sljedećim:

- (a) objavom, distribucijom ili prodajom knjiga, časopisa, periodičnih publikacija ili novina u tiskanom ili strojno čitljivom obliku, osim kada je tiskanje ili slaganje teksta bilo koje od navedenih publikacija jedina djelatnost;
- (b) proizvodnjom, distribucijom, prodajom ili izlaganjem filmova ili videozapisa;
- (c) proizvodnjom, distribucijom, prodajom ili izlaganjem glazbe u zvučnom obliku ili u obliku videozapisa;
- (d) objavom, distribucijom ili prodajom glazbe u tiskanom ili strojno čitljivom obliku; ili
- (e) radijskim komunikacijama koje se odašilju širokoj javnosti s ciljem izravnog prijema te svim aktivnostima radijskog, televizijskog ili kablenskog emitiranja te svim uslugama pružanja satelitskih programa i emitiranja putem satelita;

carina znači carina ili pristojba bilo kakve vrste uvedena na uvoz ili u vezi s uvozom robe, uključujući bilo kakav oblik dodatnog poreza ili dodatne pristojbe uvedene na taj uvoz ili u vezi s tim uvozom, ali ne uključuje sljedeće:

- (a) pristojbu istovjetnu nacionalnom porezu uvedenu u skladu s člankom 2.3 (Nacionalni tretman);
- (b) mjeru koja se primjenjuje u skladu s odredbama članaka VI. ili XIX. GATT-a iz 1994., Sporazuma o antidampingu, Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama, Sporazuma o zaštitnim mjerama ili članka 22. DSU-a; ili
- (c) naknadu ili drugu pristojbu uvedenu u skladu s člankom VIII. GATT-a iz 1994.;

Sporazum o određivanju carinske vrijednosti znači *Sporazum o provedbi članka VII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;*

dani znači kalendarski dani, uključujući vikende i praznike;

DSU znači Dogovor o pravilima i postupcima za rješavanje sporova iz Priloga 2. Sporazumu o WTO-u;

poduzeće znači subjekt osnovan ili organiziran u skladu s primjenjivim pravom, neovisno o tome ima li za cilj ostvarivanje dobiti te je li u privatnom ili državnom vlasništvu ili pod privatnom ili državnom kontrolom, uključujući trgovačko društvo, zakladu, partnerstvo, obrt, zajednički pothvat ili drugo udruženje;

postojeći znači onaj koji je na snazi na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma;

GATS znači *Opći sporazum o trgovini uslugama* iz Priloga 1.B Sporazumu o WTO-u;

GATT iz 1994. znači *Opći sporazum o carinama i trgovini iz 1994. iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;*

roba stranke znači domaći proizvodi u smislu GATT-a iz 1994. ili roba koju stranke mogu odrediti takvom, što uključuje robu s podrijetlom iz te stranke;

Harmonizirani sustav (HS) znači Harmonizirani sustav nazivlja i brojčanog označivanja robe, uključujući njegova opća pravila za tumačenje, napomene za odsjeke, napomene za poglavlja i napomene za podbrojeve;

tarifni broj znači četveroznamenasti broj ili prve četiri znamenke broja koji se upotrebljava u nomenklaturi HS-a;

mjera uključuje zakon, propis, pravilo, postupak, odluku, upravnu mjeru, zahtjev, praksu ili neki drugi oblik mjere stranke;

državljanin znači fizička osoba koja je državljanin kako je definiran u članku 1.2. ili ima stalno boravište u stranci;

s podrijetlom znači koji ispunjava uvjete u skladu s pravilima o podrijetlu utvrđenima u Protokolu o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom;

stranke znači, s jedne strane, Europska unija ili njezine države članice ili Europska unija i njezine države članice u svojim odgovarajućim područjima nadležnosti kako proizlaze iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu „stranka EU”) i, s druge strane, Kanada;

osoba znači fizička osoba ili poduzeće;

osoba iz stranke znači državljanin ili poduzeće iz stranke;

povlašteno tarifno postupanje znači primjena carinske stope u skladu s ovim Sporazumom na robu s podrijetlom u skladu s rasporedom ukidanja carina;

Sporazum o zaštitnim mjerama znači *Sporazum o zaštitnim mjerama* iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

sanitarna ili fitosanitarna mjera znači mjera iz Priloga A stavka 1. Sporazumu o SPS-u;

Sporazum o subvencijama i kompenzacijskim mjerama znači *Sporazum o subvencijama i kompenzacijskim mjerama* iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

pružatelj usluge znači svaka osoba koja pruža ili nastoji pružati uslugu;

Sporazum o SPS-u znači *Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera* iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

državno poduzeće znači poduzeće koje je u vlasništvu ili pod kontrolom stranke;

tarifni podbroj znači šestoznamenasti broj ili prvih šest znamenki broja koji se upotrebljava u nomenklaturi HS-a;

tarifno razvrstavanje znači razvrstavanje robe ili materijala u određeno poglavlje, tarifni broj ili podbroj HS-a;

raspored ukidanja carina znači Prilog 2.-A (Ukidanje carina);

Sporazum o TBT-u znači *Sporazum o tehničkim preprekama u trgovini* iz Priloga 1.A Sporazumu o WTO-u;

državno područje znači državno područje na kojem se primjenjuje ovaj Sporazum kako je utvrđeno u članku 1.3.;

treća zemlja znači zemlja ili teritorij izvan zemljopisnog područja primjene ovog Sporazuma;

Sporazum o TRIPS-u znači *Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva* iz Priloga 1.C Sporazumu o WTO-u;

Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora znači *Bečka konvencija o pravu međunarodnih ugovora* sastavljena u Beču 23. svibnja 1969.;

WTO znači Svjetska trgovinska organizacija; i

Sporazum o WTO-u znači *Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije* koji je sastavljen 15. travnja 1994.

Članak 1.2.

Definicije u odnosu na stranku

Ako nije navedeno drukčije, za potrebe ovog Sporazuma:

državljanin znači:

- (a) za Kanadu, fizička osoba koja je državljanin Kanade u skladu s kanadskim zakonodavstvom;
- (b) za stranku EU, fizička osoba koja ima državljanstvo države članice; i

središnja vlast znači:

- (a) za Kanadu, Vlada Kanade; i
- (b) za stranku EU, Europska unija ili nacionalne vlade njezinih država članica;

Članak 1.3.

Zemljopisno područje primjene

Ako nije navedeno drukčije, ovaj Sporazum primjenjuje se na sljedeće:

- (a) za Kanadu, na:
  - i. kanadsko kopneno državno područje, zračni prostor, unutarnje vode i teritorijalno more;
  - ii. isključivi gospodarski pojas Kanade, kako je utvrđen u njezinu domaćem zakonodavstvu, u skladu s dijelom V. *Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora*, sastavljene u Montego Bayu 10. prosinca 1982. („UNCLOS”); i,
  - iii. epikontinentalni pojas Kanade, kako je utvrđen u njezinu domaćem zakonodavstvu, u skladu s dijelom VI. UNCLOS-a;
- (b) za Europsku uniju, na područja na kojima se primjenjuju Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije te pod uvjetima utvrđenima u tim Ugovorima. U pogledu odredbi o tarifnom postupanju s robom, ovaj se Sporazum primjenjuje i na one dijelove carinskog područja Europske unije koji nisu obuhvaćeni prvom rečenicom ove točke.

Odjeljak B

Početne odredbe

Članak 1.4.

Uspostava područja slobodne trgovine

Stranke uspostavljaju područje slobodne trgovine u skladu s člankom XXIV. GATT-a iz 1994. i člankom V. GATS-a.

Članak 1.5.**Povezanost sa Sporazumom o WTO-u i drugim sporazumima**

Stranke potvrđuju svoja prava i obveze jedne prema drugoj koje proizlaze iz Sporazuma o WTO-u i drugih sporazuma čije su stranke.

Članak 1.6.**Upućivanje na druge sporazume**

Kada se u ovom Sporazumu upućuje na druge sporazume ili pravne instrumente u cijelosti ili na njihove dijelove, ili su oni uključeni u ovaj Sporazum na temelju upućivanja, ta upućivanja uključuju sljedeće:

- (a) povezane priloge, protokole, bilješke, bilješke o tumačenju i bilješke s objašnjenjima; i
- (b) sporazume koji zamjenjuju sporazume čije su stranke ovog Sporazuma stranke ili izmjene koje obvezuju stranke, osim ako se upućivanjem potvrđuju postojeća prava.

Članak 1.7.**Upućivanje na propise**

Kada se u ovom Sporazumu upućuje na propise, općenito ili upućivanjem na određeni zakon, uredbu ili direktivu, upućuje se na propise kako su izmijenjeni, osim ako je navedeno drukčije.

Članak 1.8.**Opseg obveza**

1. Svaka je stranka u potpunosti odgovorna za poštovanje svih odredbi ovog Sporazuma.
2. Svaka stranka osigurava da su poduzete sve potrebne mjere za provedbu odredbi ovog Sporazuma, uključujući njihovo poštovanje na svim razinama vlasti.

Članak 1.9.**Prava i obveze povezane s vodom**

1. Stranke potvrđuju da voda u svojem prirodnom stanju, uključujući vodu u jezerima, rijekama, rezervoarima, vodonosnicima i vodnim slivovima, nije roba ili proizvod. Stoga se na takvu vodu primjenjuju samo dvadeset drugo poglavlje (Trgovina i održivi razvoj) i dvadeset četvrto poglavlje (Trgovina i okoliš).
2. Svaka stranka ima pravo štititi i čuvati svoje prirodne vodne resurse. Ništa u ovom Sporazumu ne obvezuje stranku da dopusti komercijalnu uporabu vode u bilo koju svrhu, uključujući njezino crpljenje, vađenje i skretanje za izvoz u rasutom stanju.
3. Ako stranka dopušta komercijalnu uporabu određenog vodnog izvora, to mora činiti na način koji je u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 1.10.**Osobe koje izvršavaju prenesene javne ovlasti**

Ako u ovom Sporazumu nije navedeno drukčije, svaka stranka osigurava da osoba kojoj je stranka prenijela regulatorne, upravne ili druge državne ovlasti, na bilo kojoj razini državne vlasti, pri izvršavanju tih ovlasti postupa u skladu s obvezama stranke utvrđenima u ovom Sporazumu.

DRUGO POGLAVLJE

Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu

Članak 2.1.

Cilj

Stranke postupno liberaliziraju trgovinu robom u skladu s odredbama ovog Sporazuma tijekom prijelaznog razdoblja koje počinje od stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 2.2.

Područje primjene

Osim ako je u ovom Sporazumu nije predviđeno drukčije, ovo se poglavlje primjenjuje na trgovinu robom stranke, kako je definirana u prvom poglavlju (Opće definicije i početne odredbe).

Članak 2.3.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka odobrava nacionalni tretman robi druge stranke u skladu s člankom III. GATT-a iz 1994. U tu se svrhu članak III. GATT-a iz 1994. ugrađuje u ovaj Sporazum i čini njegov sastavni dio.
2. U odnosu na vladu u Kanadi osim one na saveznoj razini ili na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, stavak 1. označuje tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji ta vlada dodjeljuje sličnoj, izravno konkurentnoj ili zamjenjivoj robi iz Kanade odnosno države članice.
3. Ovaj se članak ne primjenjuje na mjeru, uključujući nastavak, žurnu obnovu ili izmjenu mjere, u pogledu kanadskih trošarina na čisti alkohol, kako je naveden pod tarifnim brojem 2207.10.90 u rasporedu koncesija Kanade (Raspored V.) priloženom *Marakeškom protokolu uz Opći sporazum o carinama i trgovini iz 1994.*, sastavljenom 15. travnja 1994. („Marakeški protokol”), koji se upotrebljava u proizvodnji u skladu s odredbama zakona o trošarinama *Excise Act, 2001, S.C. 2002, c. 22.*

Članak 2.4.

Smanjenje i ukidanje carina na uvoz

1. Svaka stranka smanjuje ili ukida carine na robu podrijetlom iz bilo koje stranke u skladu s rasporedom ukidanja carina iz Priloga 2.-A. Za potrebe ovog poglavlja, „s podrijetlom” znači s podrijetlom iz jedne od stranaka u skladu s pravilima podrijetla iz Protokola o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom.
2. Za svaku robu osnovna stopa carine na koju će se primijeniti postupna sniženja u skladu sa stavkom 1. jest stopa navedena u Prilogu 2.-A.
3. U pogledu robe koja podliježe tarifnim povlasticama navedenima u rasporedu za ukidanje carina stranke u Prilogu 2.-A, svaka stranka na robu podrijetlom iz druge stranke primjenjuje manji iznos carina dobiven usporedbom između stope izračunane u skladu s rasporedom te stranke i njezine primijenjene stope po načelu najpovoljnije nacije.

4. Na zahtjev jedne od stranaka, stranke se mogu savjetovati kako bi razmotrile ubrzanje i proširenje područja primjene ukidanja carina na uvoz između stranaka. Odluka Zajedničkog odbora CETA-e o ubrzanju ili ukidanju carine na robu zamjenjuje carinsku stopu ili kategoriju postupnog snižavanja utvrđenu u skladu s rasporedima stranaka iz Priloga 2.-A za tu robu nakon što je odobri svaka stranka u skladu sa svojim važećim pravnim postupcima.

Članak 2.5.

Ograničenje programa povrata, odgode plaćanja i suspenzije carina

1. Podložno stavcima 2. i 3., stranka ne vraća, ne odgađa plaćanje i ne suspendira carinu plaćenu ili plativu na robu bez podrijetla uvezen na njezino državno područje pod izričitim uvjetom da se roba, ili njezina istovjetna, istovrijedna ili slična zamjena, upotrebljava kao materijal u proizvodnji druge robe koja se potom izvozi na državno područje druge stranke uz povlašteno tarifno postupanje u skladu s ovim Sporazumom.
2. Stavak 1. ne primjenjuje se na sustav stranke u vezi sa smanjenjem, suspenzijom ili otpustom carina, privremenim ili trajnim, ako smanjenje, suspenzija ili otpust nisu izričito uvjetovani izvozom robe.
3. Stavak 1. ne primjenjuje se prije isteka tri godine od dana stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 2.6.

Carine, porezi ili druge naknade i pristojbe na izvoz

Stranka ne može uvesti ili zadržati bilo kakve carine, poreze ili druge naknade i pristojbe na izvoz ili u vezi s izvozom robe u drugu stranku, ili bilo kakve nacionalne poreze, naknade i pristojbe na robu izvezenu u drugu stranku, koji su veći od onih koji bi bili uvedeni na tu robu da je namijenjena domaćoj prodaji.

Članak 2.7.

Mirovanje

1. Od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranka ne smije povećati carine koje postoje u trenutku stupanja na snagu, niti donositi nove carine, u odnosu na robu podrijetlom iz stranaka.
2. Neovisno o stavku 1., stranka može:
  - (a) izmijeniti carinu izvan okvira ovog Sporazuma za robu za koju se ne traži tarifna povlastica na temelju ovog Sporazumom;
  - (b) povećati carinu na razinu utvrđenu u njezinu rasporedu u Prilogu 2.-A nakon jednostranog smanjenja; ili
  - (c) zadržati ili povećati carinu u skladu s ovim Sporazumom ili bilo kojim drugim sporazumom sklopljenim na temelju Sporazuma o WTO-u.
3. Neovisno o stavcima 1. i 2., samo Kanada može primjenjivati posebnu zaštitnu mjeru u skladu s člankom 5. Sporazuma WTO-a o poljoprivredi. Posebna zaštitna mjera može se primjenjivati samo u pogledu robe razvrstane pod stavkama s oznakom „SSG” u rasporedu Kanade iz Priloga 2.-A. Primjena ove posebne zaštitne mjere ograničena je na uvoz na koji se ne primjenjuje tarifna povlastica i, u slučaju uvoza na koji se primjenjuje carinska kvota, na uvoz koji prekoračuje obvezu u pogledu pristupa.

Članak 2.8.

Privremena suspenzija povlaštenog tarifnog postupanja

1. U skladu sa stavcima od 2. do 5. stranka može privremeno suspendirati povlašteno tarifno postupanje u skladu s ovim Sporazumom u odnosu na robu koju je izvezla ili koju je proizvela osoba iz druge stranke ako stranka:
  - (a) nakon provedene istrage utemeljene na objektivnim, uvjerljivim i provjerljivim informacijama utvrdi da je osoba iz druge stranke počinila sustavna kršenja carinskog zakonodavstva kako bi ostvarila povlašteno tarifno postupanje u skladu s ovim Sporazumom; ili
  - (b) utvrdi da druga stranka sustavno i neopravdano odbija surađivati u istrazi o kršenjima carinskog zakonodavstva u skladu s člankom 6.13. stavkom 4. (Suradnja) i stranka koja traži suradnju ima razumne osnove zaključiti na temelju objektivnih, uvjerljivih i provjerljivih informacija da je osoba druge stranke počinila sustavna kršenja carinskog zakonodavstva kako bi ostvarila povlašteno tarifno postupanje u skladu s ovim Sporazumom.
2. Stranka koja je donijela zaključke iz stavka 1. poduzima sljedeće:
  - (a) obavješćuje carinsko tijelo druge stranke i dostavlja informacije i dokaze na kojima je temeljila svoj zaključak;
  - (b) savjetuje se s nadležnim tijelima druge stranke s ciljem postizanja uzajamno prihvatljivog rješenja kojim se uklanjaju problemi zbog kojih je donesen zaključak; i
  - (c) dostavlja pisanu obavijest toj osobi druge stranke u kojoj su navedene informacije na kojima se temelji zaključak.
3. Ako nadležna tijela ne postignu uzajamno prihvatljivo rješenje u roku od 30 dana, stranka koja je donijela zaključak upućuje predmet Zajedničkom odboru za carinsku suradnju.
4. Ako Zajednički odbor za carinsku suradnju ne riješi pitanje u roku od 60 dana, stranka koja je donijela zaključak može privremeno suspendirati povlašteno tarifno postupanje u skladu s ovim Sporazumom u pogledu te robe te osobe druge stranke. Privremena suspenzija ne primjenjuje se na robu koja je već u provozu između stranaka na dan stupanja na snagu privremene suspenzije.
5. Stranka privremenu suspenziju iz stavka 1. primjenjuje samo tijekom razdoblja koje je razmjerno učinku na financijske interese te stranke koji proizlaze iz situacije zbog koje je donesen zaključak u skladu sa stavkom 1., i to najdulje 90 dana. Ako stranka ima razumne osnove vjerovati na temelju objektivnih, uvjerljivih i provjerljivih informacija da se uvjeti zbog kojih je nastala prvotna suspenzija nisu promijenili nakon isteka roka od 90 dana, ta stranka može obnoviti suspenziju na dodatno razdoblje od najviše 90 dana. Prvotna suspenzija i obnovljene suspenzije podliježu periodičnom savjetovanju sa Zajedničkim odborom za carinsku suradnju.

Članak 2.9.

Naknade i druge pristojbe

1. U skladu s člankom VIII. GATT-a iz 1994. stranka ne uvodi i ne zadržava naknadu ili pristojbu na uvoz ili izvoz robe stranke, ili u vezi s tim uvozom ili izvozom, koja nije razmjerna trošku pruženih usluga ili koja predstavlja neizravnu zaštitu domaće robe ili oporezivanje uvoza ili izvoza u fiskalne svrhe.
2. Podrazumijeva se da se stavkom 1. stranka ne sprječava da određuje carinu ili pristojbu utvrđenu u točkama od (a) do (d) definicije carine iz članka 1.1. (Definicije opće primjene).

Članak 2.10.

Roba koja ponovno ulazi na tržište nakon popravka ili izmjene

1. Za potrebe ovog članka, popravak ili izmjena znači bilo koji postupak obrade koji se poduzima na robi radi popravka kvarova u radu ili materijalne štete i koji podrazumijeva ponovno uspostavljanje prvotne funkcije robe ili osiguravanje sukladnosti s tehničkim zahtjevima za njezinu uporabu bez čega se roba više ne bi mogla upotrebljavati na uobičajeni način za svrhe za koje je bila namijenjena. Popravak ili izmjena robe uključuju obnovu ili održavanje, ali ne uključuju obradu ili postupak kojim se:

- (a) uništavaju osnovne značajke robe ili stvara nova ili tržišno različita roba;
- (b) nedovršena roba pretvara u gotovu robu; ili
- (c) bitno mijenja funkcija robe.

2. Osim kako je navedeno u bilješki 1, stranka ne primjenjuje carinu na robu, neovisno o njezinu podrijetlu, koja je ponovno ušla na njezino državno područje nakon što je privremeno izvezena s njezina državnog područja na državno područje druge stranke radi popravka ili izmjene, neovisno o tome je li se taj popravak ili izmjena mogao obaviti na državnom području stranke iz koje je roba izvezena radi popravka ili izmjene. ⁽¹⁾, ⁽²⁾

3. Stavak 2. ne primjenjuje se na robu uvezenu na carinsko skladište, u zone slobodne trgovine, ili robu sličnog statusa, koja se potom izvozi radi popravka i ne uvozi se ponovno na carinsko skladište, u zone slobodne trgovine ili pod sličnim statusom.

4. Stranka ne primjenjuje carinu na robu, neovisno o njezinu podrijetlu, koja se privremeno uvozi s državnog područja druge stranke radi popravka ili izmjene ⁽³⁾.

Članak 2.11.

Uvozna i izvozna ograničenja

1. Osim ako je u ovom Sporazumu predviđeno drukčije, stranka ne uvodi niti zadržava bilo kakvu zabranu ili ograničenje na uvoz robe druge stranke ili na izvoz ili prodaju za izvoz robe s odredištem na državnom području druge stranke, osim u skladu s člankom XI. GATT-a iz 1994. U tu svrhu članak XI. GATT-a iz 1994. ugrađuje se u ovaj Sporazum i čini njegov sastavni dio.

2. Ako stranka uvede ili zadrži postojeću zabranu ili ograničenje na uvoz robe iz treće zemlje ili izvoz robe u treću zemlju, ta stranka može:

- (a) ograničiti ili zabraniti uvoz robe te treće zemlje s državnog područja druge stranke; ili
- (b) ograničiti ili zabraniti izvoz robe u tu treću zemlju preko državnog područja druge stranke.

3. Ako stranka uvede ili zadrži postojeću zabranu ili ograničenje na uvoz robe iz treće zemlje, stranke na zahtjev druge stranke započinju razgovore kako bi izbjegle nepotrebno narušavanje cjenovnih, tržišnih ili distribucijskih mehanizama u drugoj stranci ili utjecaj na njih.

⁽¹⁾ Na sljedeću robu iz poglavlja 89. HS-a, neovisno o njezinu podrijetlu, koja ponovno ulazi na državno područje Kanade iz područja Europske unije i koja je registrirana u skladu s kanadskim zakonom o trgovačkoj mornarici *Canada Shipping Act, 2001*, Kanada na vrijednosti popravka ili izmjene takve robe može primjenjivati carinsku stopu za takvu robu u skladu s njezinim rasporedom iz Priloga 2.-A (Ukidanje carina): 8901 10 10, 8901 10 90, 8901 30 00, 8901 90 10, 8901 90 91, 8901 90 99, 8904 00 00, 8905 20 19, 8905 20 20, 8905 90 19, 8905 90 90, 8906 90 19, 8906 90 91, 8906 90 99.

⁽²⁾ Europska unija će ovaj stavak provesti putem postupka vanjske proizvodnje iz Uredbe (EU) br. 952/2013 na način koji je u skladu s ovim stavkom.

⁽³⁾ Europska unija će ovaj stavak provesti putem postupka unutarnje proizvodnje iz Uredbe (EU) br. 952/2013 na način koji je u skladu s ovim stavkom.

4. Ovaj se članak ne primjenjuje na mjeru, uključujući nastavak te mjere, njezinu žurnu obnovu ili izmjenu, u pogledu sljedećeg:
- (a) izvoza trupaca svih vrsta. Ako stranka prestane zahtijevati izvozne dozvole za trupce namijenjene trećoj zemlji, ta će stranka trajno prestati zahtijevati izvozne dozvole za trupce s određenim u drugoj stranci;
  - (b) izvoza neprerađene ribe u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Newfoundlanda i Labradora, tijekom razdoblja od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (c) kanadskih trošarina na čisti alkohol, kako je navedeno pod tarifnim brojem 2207.10.90 u rasporedu koncesija Kanade priloženom Marakeškom protokolu (Raspored V.), koji se upotrebljava u proizvodnji u skladu s odredbama zakona o trošarinama iz 2001., *Excise Act*, 2001, S.C. 2002, c. 22; i
  - (d) uvoza u Kanadu rabljenih vozila koja nisu u skladu s kanadskim zahtjevima u pogledu sigurnosti i zaštite okoliša.

Članak 2.12.

Ostale odredbe povezane s trgovinom robom

Svaka stranka nastoji osigurati da se roba druge stranke koja je uvezena u stranku uvoznicu i zakonito se prodaje ili nudi na prodaju na bilo kojem mjestu na državnom području stranke uvoznice može prodavati ili nuditi na prodaju na cijelom državnom području stranke uvoznice.

Članak 2.13.

Odbor za trgovinu robom

1. Zadaće Odbora za trgovinu robom osnovanog u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (a) (Specijalizirani odbori) uključuju sljedeće:
  - (a) promicanje trgovine robom između stranaka, uključujući u okviru savjetovanja o ubrzavanju ukidanja carina u skladu s ovim Sporazumom te, prema potrebi, o drugim pitanjima;
  - (b) preporučivanje Zajedničkom odboru CETA-e izmjene ili dodatka bilo kojoj odredbi ovog Sporazuma povezanoj s Harmoniziranim sustavom; i
  - (c) žurno rješavanje pitanja povezanih s kretanjem robe kroz ulazne luke stranaka.
2. Odbor za trgovinu robom Zajedničkom odboru CETA-e može predočiti nacrt odluka o ubrzavanju ili ukidanju carine na robu.
3. Odbor za poljoprivredu osnovan u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (a) (Specijalizirani odbori):
  - (a) sastaje se u roku od 90 dana od zahtjeva stranke;
  - (b) služi kao forum na kojem stranke mogu razgovarati o pitanjima povezanim s poljoprivrednim proizvodima obuhvaćenima ovim Sporazumom; i
  - (c) upućuje Odboru za trgovinu robom sva neriješena pitanja iz točke (b).
4. Stranke uvažavaju suradnju i razmjenu informacija o pitanjima poljoprivrede u okviru godišnjeg dijaloga o poljoprivredi između Kanade i Europske unije, kako je utvrđeno u pismima koja su razmijenjena 14. srpnja 2008. Dijalog o poljoprivredi prema potrebi se može upotrijebiti za potrebe stavka 3.

TREĆE POGLAVLJE

Mjere za zaštitu trgovine

Odjeljak A

Antidampinške i kompenzacijske mjere

Članak 3.1.

Opće odredbe o antidampinškim i kompenzacijskim mjerama

1. Stranke ponovno potvrđuju svoja prava i obveze iz članka VI. GATT-a iz 1994., Sporazuma o antidampingu i Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.
2. Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom ne primjenjuje se na antidampinške i kompenzacijske mjere.

Članak 3.2.

Transparentnost

1. Svaka stranka primjenjuje antidampinške i kompenzacijske mjere u skladu s odgovarajućim zahtjevima WTO-a i u skladu s poštenim i transparentnim postupkom.
2. Nakon uvođenja privremenih mjera, a u svakom slučaju prije donošenja konačne odluke, stranke osiguravaju potpunu i smislenu objavu svih bitnih činjenica koje se razmatraju i koje čine osnovu za donošenje odluke o primjeni konačnih mjera. Ovime se ne dovodi u pitanje članak 6.5. Sporazuma o antidampingu i članak 12.4. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.
3. Pod uvjetom da se time nepotrebno ne odgađa provođenje istrage, svaka zainteresirana strana u istrazi u vezi s antidampinškim ili kompenzacijskim mjerama ⁽¹⁾ dobiva priliku u potpunosti braniti svoje interese.

Članak 3.3.

Razmatranje javnog interesa i niže pristojbe

1. Nadležna tijela svake stranke razmatraju informacije dostavljene u skladu sa zakonodavstvom stranke u pogledu toga bi li uvođenje antidampinške ili kompenzacijske pristojbe bilo protivno javnom interesu.
2. Nakon razmatranja informacija iz stavka 1., nadležna tijela stranke mogu razmotriti hoće li iznos antidampinške ili kompenzacijske pristojbe koja će biti određena biti jednak punoj dampinškoj marži ili iznosu subvencije ili niži, u skladu sa zakonodavstvom stranke.

Odjeljak B

Globalne zaštitne mjere

Članak 3.4.

Opće odredbe o globalnim zaštitnim mjerama

1. Stranke ponovno potvrđuju svoja prava i obveze u pogledu globalnih zaštitnih mjera na temelju članka XIX. GATT-a iz 1994. i Sporazuma o zaštitnim mjerama.
2. Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom ne primjenjuje se na globalne zaštitne mjere.

⁽¹⁾ Za potrebe ovog članka **zainteresirane strane** definirane su u članku 6.11. Sporazuma o antidampingu i članku 12. 9. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.

Članak 3.5.**Transparentnost**

1. Na zahtjev stranke izvoznice, stranka koja pokreće istragu o zaštitnim mjerama ili planira donijeti privremene ili konačne globalne zaštitne mjere odmah dostavlja sljedeće:
  - (a) informacije iz članka 12.2. Sporazuma o zaštitnim mjerama, u obliku koji je propisao Odbor WTO-a o zaštitnim mjerama;
  - (b) javnu verziju pritužbe koju je podnijela domaća industrija, ako je relevantno; i
  - (c) javno izvješće u kojem su navedeni nalazi i obrazloženi zaključci o svim važnim činjeničnim i pravnim pitanjima koja se uzimaju u obzir u istrazi o zaštitnim mjerama. Javno izvješće sadržava analizu u kojoj se šteta pripisuje čimbenicima koji su je uzrokovali te metodu upotrijebljenu pri utvrđivanju globalnih zaštitnih mjera.
2. Ako se dostavljaju informacije u skladu s ovim člankom, stranka uvoznica nudi održavanje savjetovanja sa strankom izvoznicom radi pregleda dostavljenih informacija.

Članak 3.6.**Uvođenje konačnih mjera**

1. Stranka koja donosi globalne zaštitne mjere nastoji te mjere uvesti na način da najmanje utječu na bilateralnu trgovinu.
2. Stranka uvoznica nudi održavanje savjetovanja sa strankom izvoznicom s ciljem preispitivanja pitanja iz stavka 1. Stranka uvoznica ne donosi mjere prije isteka 30 dana od datuma ponude za održavanje savjetovanja.

Odjeljak C**Opće odredbe****Članak 3.7.****Isključenje iz rješavanja sporova**

Ovo poglavlje ne podliježe dvadeset devetom poglavlju (Rješavanje sporova).

ČETVRTO POGLAVLJE**Tehničke prepreke u trgovini****Članak 4.1.****Područje primjene i definicije**

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na pripremu, donošenje i primjenu tehničkih propisa, normi i postupaka ocjenjivanja sukladnosti koji bi mogli utjecati na trgovinu robom između stranaka.
2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na:
  - (a) specifikacije nabave koje su izradila državna tijela za potrebe proizvodnje ili potrošnje državnih tijela; ili
  - (b) sanitarne ili fitosanitarne mjere kako su definirane u Prilogu A Sporazumu o SPS-u.

3. Osim ako se u ovom Sporazumu, uključujući odredbe Sporazum-a o TBT-u koje su ugrađene u ovaj Sporazum u skladu s člankom 4.2., definira ili navodi značenje nekog pojma, opći pojmovi za postupke normizacije i ocjenjivanja sukladnosti u pravilu imaju značenje koje im je dano definicijom donesenom u okviru sustava Ujedinjenih naroda i definicijom koju su donijela međunarodna tijela za normizaciju uzimajući u obzir njihov kontekst te cilj i svrhu ovog poglavlja.
4. Upućivanja u ovom poglavlju na tehničke propise, norme i postupke ocjenjivanja sukladnosti uključuju njihove izmjene te dopune pravila ili proizvoda koji su njima obuhvaćeni, izuzev izmjena i dopuna beznačajne prirode.
5. Članak 1.8.2. (Opseg obveza) ne primjenjuje se na članke 3., 4., 7., 8. i 9. Sporazuma o TBT-u, kako je ugrađen u ovaj Sporazum.

Članak 4.2.

Ugrađivanje Sporazuma o TBT-u

1. Sljedeće odredbe Sporazuma o TBT-u ugrađuju se u ovaj Sporazum i čine njegov sastavni dio:
  - (a) članak 2. (Izrada, donošenje i primjena tehničkih propisa od strane tijela središnje vlasti);
  - (b) članak 3. (Izrada, donošenje i primjena tehničkih propisa od strane tijela lokalne vlasti i nevladinih tijela);
  - (c) članak 4. (Izrada, donošenje i primjena normi);
  - (d) članak 5. (Postupci ocjenjivanja sukladnosti od strane tijela središnje vlasti);
  - (e) članak 6. (Priznavanje ocjenjivanja sukladnosti od strane tijela središnje vlasti), bez ograničavanja prava ili obveza stranaka u skladu s Protokolom o uzajamnom prihvaćanju rezultata ocjenjivanja sukladnosti i Protokolom o uzajamnom priznavanju programa usklađenosti i provedbe u pogledu dobre proizvođačke prakse za farmaceutske proizvode;
  - (f) članak 7. (Postupci ocjenjivanja sukladnosti od strane tijela lokalne vlasti);
  - (g) članak 8. (Postupci ocjenjivanja sukladnosti od strane nevladinih tijela);
  - (h) članak 9. (Međunarodni i regionalni sustavi);
  - (i) Prilog 1. (Pojmovi i njihove definicije za potrebe ovog Sporazuma); i
  - (j) Prilog 3. (Kodeks dobre prakse za pripremu, donošenje i primjenu normi).
2. Pojam „članovi” u ugrađenim odredbama ima isto značenje u ovom Sporazumu kao i u Sporazumu o TBT-u.
3. U odnosu na članke 3., 4., 7. 8. i 9. Sporazuma o TBT-u, dvadeset deveto poglavlje (Rješavanje sporova) može se primijeniti u slučajevima kada stranka smatra da druga stranka nije ostvarila zadovoljavajuće rezultate u skladu s tim člancima i da to znatno utječe na njezine trgovinske interese. U tom su pogledu takvi rezultati istovjetni rezultatima kao u slučaju da je predmetno tijelo stranka.

Članak 4.3.

Suradnja

Stranke jačaju svoju suradnju u područjima tehničkih propisa, normi, mjeriteljstva, postupaka ocjenjivanja sukladnosti, nadzora tržišta ili aktivnosti praćenja i provedbe s ciljem jačanja trgovine između stranaka, kako je utvrđeno u dvadeset prvom poglavlju (Regulatorna suradnja). To može uključivati promicanje i poticanje suradnje između javnih ili privatnih organizacija stranaka nadležnih za mjeriteljstvo, normizaciju, ispitivanje, certifikaciju i akreditaciju, nadzor tržišta ili aktivnosti praćenja i provedbe, a posebno poticanje njihovih tijela za akreditaciju i ocjenjivanje sukladnosti da sudjeluju u mehanizmima suradnje kojima se promiče prihvaćanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti.

*Članak 4.4.***Tehnički propisi**

1. Stranke se obvezuju surađivati u mjeri u kojoj je to moguće kako bi osigurale kompatibilnost svojih tehničkih propisa. U tu svrhu, ako stranka izrazi interes za razvoj tehničkog propisa koji je istovjetnog ili sličnog područja primjene kao propis koji postoji u drugoj stranci ili ga druga stranka priprema, ta druga stranka stranci na zahtjev dostavlja, u mjeri u kojoj je to izvedivo, relevantne informacije, studije i podatke koje je upotrebljavala u pripremi svojeg tehničkog propisa, bez obzira na to je li donesen ili je u pripremi. Stranke prepoznaju da će možda biti potrebno pojasniti i dogovoriti područje primjene određenog zahtjeva te izuzeti povjerljive informacije.
2. Stranka koja je pripremila tehnički propis koji smatra istovjetnim tehničkom propisu druge stranke na temelju kompatibilnosti cilja i obuhvaćenih proizvoda može zatražiti da druga stranka prizna istovjetnost tog tehničkog propisa. Stranka podnosi zahtjev u pisanom obliku i navodi detaljne razloge zašto bi se tehnički propis trebao smatrati istovjetnim, uključujući razloge u pogledu obuhvaćenih proizvoda. Stranka koja se ne slaže da je tehnički propis istovjetan drugoj stranci na zahtjev dostavlja razloge za svoju odluku.

*Članak 4.5.***Ocjenjivanje sukladnosti**

Stranke poštuju Protokol o uzajamnom prihvaćanju rezultata ocjenjivanja sukladnosti i Protokol o uzajamnom priznavanju programa usklađenosti i provedbe u pogledu dobre proizvođačke prakse za farmaceutske proizvode.

*Članak 4.6.***Transparentnost**

1. Svaka stranka osigurava da se postupcima transparentnosti u pogledu izrade tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti zainteresiranim osobama stranaka omogućuje da sudjeluju u odgovarajućoj ranoj fazi kada se još uvijek mogu uvesti izmjene i kada se mogu uzeti u obzir primjedbe, osim u slučaju pojave ili opasnosti od pojave izvanrednih problema u pogledu sigurnosti, zdravlja, zaštite okoliša ili nacionalne sigurnosti. Ako je postupak savjetovanja u vezi s izradom tehničkih propisa ili postupaka ocjenjivanja sukladnosti javan, svaka stranka dopušta osobama iz druge stranke da sudjeluju pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na njihove vlastite osobe.
2. Stranke promiču bližu suradnju između normizacijskih tijela koja se nalaze na njihovim državnim područjima s ciljem olakšavanja, među ostalim, razmjene informacija o njihovim aktivnostima te usklađivanja normi na temelju zajedničkih interesa i uzajamnosti prema modalitetima koje će dogovoriti predmetna normizacijska tijela.
3. Svaka stranka nastoji drugoj stranci osigurati rok od najmanje 60 dana od dostavljanja prijedloga tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti Središnjem registru obavijesti WTO-a za dostavljanje pisanih primjedbi, osim u slučaju pojave ili opasnosti od pojave izvanrednih problema u pogledu sigurnosti, zdravlja, zaštite okoliša ili nacionalne sigurnosti. Stranka mora pozitivno razmotriti sve razumne zahtjeve za produljenje roka za dostavljanje primjedbi.
4. Ako stranka primi primjedbe druge stranke na svoj prijedlog tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti, na te primjedbe mora odgovoriti pisanim putem prije donošenja tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti.
5. Svaka stranka objavljuje ili na neki drugi način stavlja na raspolaganje, u tiskanom ili elektroničkom obliku, svoje odgovore ili sažetak svojih odgovora na bitne primjedbe koje je primila, i to najkasnije na datum objave donesenog tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti.

6. Svaka stranka na zahtjev druge stranke dostavlja informacije o ciljevima, pravnoj osnovi i obrazloženju tehničkog propisa ili postupka ocjenjivanja sukladnosti koji je donijela ili čije donošenje je predložila.
7. Stranka mora pozitivno razmotriti razuman zahtjev druge stranke, primljen prije isteka roka za dostavljanje primjedbi nakon dostavljanja prijedloga tehničkog propisa, za utvrđivanje ili produljenje razdoblja između donošenja tehničkog propisa i datuma početka njegove primjene, osim ako se zbog kašnjenja ne bi ostvarili legitimni ciljevi koji se nastoje ostvariti.
8. Svaka stranka osigurava da su njezini doneseni tehnički propisi i postupci ocjenjivanja sukladnosti javno dostupni na službenim internetskim stranicama.
9. Ako stranka robu uvezenu s državnog područja druge stranke zadrži u luci ulaska uz obrazloženje da roba nije u skladu s tehničkim propisom, mora bez nepotrebne odgode obavijestiti uvoznika o razlozima za zadržavanje robe.

Članak 4.7.

Upravljanje poglavljem

1. Stranke surađuju u pitanjima obuhvaćenima ovim poglavljem. Stranke su suglasne da Odbor za trgovinu robom, uspostavljen u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (a) obavlja sljedeće zadaće:
  - (a) upravlja provedbom ovog poglavlja;
  - (b) žurno rješava probleme na koje je ukazala stranka u vezi s izradom, donošenjem ili primjenom normi, tehničkih propisa ili postupaka ocjenjivanja sukladnosti;
  - (c) na zahtjev stranke olakšava raspravu o procjeni rizika ili opasnosti koju provodi druga stranka;
  - (d) potiče suradnju između normizacijskih tijela i tijela za ocjenjivanje sukladnosti stranaka;
  - (e) razmjenjuje informacije o normama, tehničkim propisima ili postupcima ocjenjivanja sukladnosti, uključujući one trećih strana ili međunarodnih tijela ako za to postoji uzajamni interes;
  - (f) preispituje ovo poglavlje s obzirom na razvoj događaja pred Odborom WTO-a za tehničke prepreke u trgovini ili u skladu sa Sporazumom o TBT-u i, ako je potrebno, izrađuje preporuke za izmjenu ovog poglavlja koje će razmatrati Zajednički odbor CETA-e;
  - (g) poduzima druge korake za koje stranke smatraju da će im pomoći u provedbi ovog poglavlja i Sporazuma o TBT-u i u olakšavanju trgovine između stranaka; i
  - (h) prema potrebi, izvješćuje Zajednički odbor CETA-e o provedbi ovog poglavlja.
2. Ako stranke ne mogu riješiti pitanje obuhvaćeno ovim poglavljem putem Odbora za trgovinu robom, na zahtjev stranke Zajednički odbor CETA-e može uspostaviti *ad hoc* tehničku radnu skupinu radi pronalaska rješenja za olakšavanje trgovine. Ako se stranka ne slaže sa zahtjevom druge stranke o uspostavi tehničke radne skupine, na zahtjev mora objasniti razloge svoje odluke. Stranke vode tehničku radnu skupinu.
3. Ako je stranka zatražila informacije, druga ih stranka mora dostaviti u razumnom roku, u skladu s odredbama ovog poglavlja, u tiskanom ili elektroničkom obliku. Stranka nastoji odgovoriti na svaki zahtjev za informacije u roku od 60 dana.

PETO POGLAVLJE

Sanitarne i fitosanitarne mjere

Članak 5.1.

Definicije

1. Za potrebe ovog poglavlja primjenjuju se sljedeće definicije:
  - (a) definicije iz Priloga A Sporazumu o SPS-u;
  - (b) definicije donesene pod okriljem Komisije za Codex Alimentarius („Codex”);
  - (c) definicije donesene pod okriljem Svjetske organizacije za zdravlje životinja („OIE”);
  - (d) definicije donesene pod okriljem *Međunarodne konvencije o zaštiti bilja* („IPPC”);
  - (e) zaštićeno područje za određeni regulirani štetni organizam znači službeno određeno zemljopisno područje u Europskoj uniji na kojem taj organizam nije prisutan unatoč povoljnim uvjetima i njegovoj prisutnosti u ostalim dijelovima Europske unije; i
  - (f) nadležno tijelo stranke znači tijelo navedeno u Prilogu 5.-A;
2. Nastavno na stavak 1., ako postoji neusklađenost između definicija donesenih pod okriljem Codexa, OIE-a, IPPC-a i definicija iz Sporazuma o SPS-u, definicije iz Sporazuma o SPS-u imaju prednost u mjeri u kojoj postoji neusklađenost.

Članak 5.2.

Ciljevi

Ciljevi ovog poglavlja jesu sljedeći:

- (a) zaštititi život ili zdravlje ljudi, životinja i bilja uz istovremeno olakšavanje trgovine;
- (b) osigurati da se sanitarnim i fitosanitarnim mjerama stranaka ne stvaraju neopravdane prepreke u trgovini; i
- (c) poticati provedbu Sporazuma o SPS-u.

Članak 5.3.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje na sanitarne i fitosanitarne mjere koje mogu izravno ili neizravno utjecati na trgovinu između stranaka.

Članak 5.4.

Prava i obveze

Stranke potvrđuju svoja prava i obveze u okviru Sporazuma o SPS-u.

Članak 5.5.

Prilagodba regionalnim uvjetima

1. U pogledu životinja te proizvoda i nusproizvoda životinjskog podrijetla:
  - (a) stranke priznaju koncept zoniranja i odlučile su ga primjenjivati na bolesti navedene u Prilogu 5.-B;
  - (b) ako stranke odluče o načelima i smjernicama za priznavanje regionalnih uvjeta, ta načela i smjernice moraju uključiti u Prilog 5.-C;

- (c) za potrebe točke (a), stranka uvoznica temeljit će svoju sanitarnu mjeru koju primjenjuje na stranku izvoznicu čije je državno područje pogođeno bolešću navedenom u Prilogu 5.-B na odluci o zoniranju koju je donijela stranka izvoznica, pod uvjetom da se stranka uvoznica uvjerila da je odluka stranke izvoznice o zoniranju u skladu s načelima i smjernicama koje su stranke utvrdile u Prilogu 5.-C, i da se temelji na relevantnim međunarodnim standardima, smjernicama i preporukama. Stranka uvoznica može primijeniti dodatne mjere za postizanje odgovarajuće razine sanitarne zaštite;
  - (d) ako stranka smatra da ima poseban status u pogledu određene bolesti koja nije navedena u Prilogu 5.-B, može zatražiti priznavanje tog statusa. Stranka uvoznica može zatražiti dodatna jamstva za uvoz živih životinja, proizvoda i nusproizvoda životinjskog podrijetla primjerena dogovorenom statusu koji je priznala stranka uvoznica, uključujući posebne uvjete utvrđene u Prilogu 5.-E; i
  - (e) stranke priznaju koncept kompartmentalizacije i suglasne su surađivati na tom pitanju.
2. U pogledu biljaka i biljnih proizvoda:
- (a) ako stranka uvoznica uspostavi ili zadrži svoju fitosanitarnu mjeru, među ostalim u obzir mora uzeti status određenog područja u pogledu štetnih organizama, kao što je područje bez štetnih organizama, mjesto proizvodnje bez štetnih organizama, proizvodni objekt bez štetnih organizama, područje s niskom stopom pojavnosti štetnih organizama i zaštićena zona koju je uspostavila stranka izvoznica; i
  - (b) ako stranke odluče o načelima i smjernicama za priznavanje regionalnih uvjeta, ta načela i smjernice moraju uključiti u Prilog 5.-C;

Članak 5.6.

Istovrijednost

1. Stranka uvoznica prihvaća sanitarnu ili fitosanitarnu mjeru stranke izvoznice kao istovrijednu svojoj mjeri ako stranka izvoznica objektivno dokaže stranci uvoznici da se njezinom mjerom ostvaruje odgovarajuća razina sanitarne ili fitosanitarne zaštite stranke uvoznice.
2. U Prilogu 5.-D utvrđena su načela i smjernice za utvrđivanje, priznavanje i održavanje istovrijednosti.
3. U Prilogu 5.-E utvrđeno je sljedeće:
  - (a) područje za koje stranka uvoznica priznaje da je sanitarna ili fitosanitarna mjera stranke izvoznice istovrijedna njezinoj mjeri; i
  - (b) područje za koje stranka uvoznica priznaje da se ispunjenjem navedenog posebnog uvjeta, u kombinaciji sa sanitarnom i fitosanitarnom mjerom stranke izvoznice, postiže odgovarajuća razina sanitarne i fitosanitarne zaštite stranke uvoznice.
4. Za potrebe ovog poglavlja, članak 1.7 (Upućivanje na propise) primjenjuje se podložno ovom članku, Prilogu 5-D i općim napomenama uz Prilog 5-E

Članak 5.7.

Trgovinski uvjeti

1. Stranka uvoznica stavlja na raspolaganje svoje opće sanitarne i fitosanitarne uvozne zahtjeve za svu robu. Ako stranke zajednički utvrde određenu robu kao prioritetsnu, stranka uvoznica utvrđuje posebne sanitarne i fitosanitarne uvozne zahtjeve za tu robu, osim ako stranke odluče drukčije. Pri utvrđivanju koja je roba prioritetsna stranke surađuju kako bi osigurale učinkovito upravljanje dostupnim resursima. Posebni uvozni zahtjevi trebaju se primjenjivati na cijelo državno područje stranke izvoznice.
2. U skladu sa stavkom 1., stranka uvoznica bez nepotrebne odgode poduzima potrebni postupak za uspostavu posebnih sanitarnih i fitosanitarnih uvoznih zahtjeva za robu koja je utvrđena kao prioritetsna. Kada se uspostave ti posebni uvozni zahtjevi, stranka uvoznica bez nepotrebne odgode poduzima potrebne korake kako bi omogućila trgovinu na temelju tih uvoznih zahtjeva.

3. Za potrebe uspostave posebnih sanitarnih i fitosanitarnih uvoznih zahtjeva, stranka izvoznica na zahtjev stranke uvoznice:
  - (a) dostavlja sve relevantne informacije koje zahtjeva stranka uvoznica; i
  - (b) stranci uvoznici omogućuje razuman pristup radi pregleda, ispitivanja, revizije i obavljanja drugih relevantnih postupaka.
4. Ako stranka uvoznica vodi popis ovlaštenih subjekata ili objekata za uvoz robe, mora odobriti subjekt ili objekt koji se nalazi na državnom području stranke izvoznice bez prethodnog pregleda tog subjekta ili objekta u sljedećim uvjetima:
  - (a) ako je stranka izvoznica podnijela zahtjev za takvo odobrenje subjekta ili objekta popraćen odgovarajućim jamstvima; i
  - (b) ispunjeni su uvjeti i postupci utvrđeni u Prilogu 5.-F.
5. Nastavno na stavak 4., stranka uvoznica objavljuje svoje popise ovlaštenih subjekata ili objekata.
6. Stranka u načelu prihvaća pošiljku regulirane robe bez prethodnog carinjenja robe na temelju pošiljke, osim ako stranke odluče drukčije.
7. Stranka uvoznica može tražiti da relevantno nadležno tijelo stranke izvoznice objektivno dokaže, na način prihvatljiv stranci uvoznici, da se uvozni zahtjevi mogu ispuniti ili su ispunjeni.
8. Stranke bi trebale slijediti postupak utvrđen u Prilogu 5.-G o posebnim uvoznim zahtjevima za zdravlje bilja.

Članak 5.8.

Revizija i provjera

1. U svrhe očuvanja povjerenja u provedbu ovog poglavlja, stranka može provoditi reviziju ili provjeru, ili oboje, cijelog kontrolnog programa nadležnog tijela druge stranke ili njegova dijela. Stranka snosi vlastite troškove povezane s revizijom ili provjerom.
2. Ako stranke odluče o načelima i smjernicama za provođenje revizije ili provjere, ta načela i smjernice moraju uključiti u Prilog 5.-H. Ako stranka provodi reviziju ili provjeru, to mora učiniti u skladu s načelima i smjernicama iz Priloga 5.-H.

Članak 5.9.

Izvozni certifikati

1. Ako je za uvoz pošiljke živih životinja ili proizvoda životinjskog podrijetla potreban službeni zdravstveni certifikat te ako je stranka uvoznica prihvatila sanitarnu ili fitosanitarnu mjeru stranke izvoznice kao istovjetnu svojoj u odnosu na takve životinje ili proizvode životinjskog podrijetla, stranke za takav certifikat moraju upotrebljavati predložak zdravstvene potvrde propisan u Prilogu 5.-I, osim ako stranke odluče drukčije. Stranke mogu upotrebljavati predložak potvrde i za druge proizvode ako tako odluče.
2. U Prilogu 5.-I utvrđena su načela i smjernice za certifikaciju izvoza, uključujući elektroničke certifikate, povlačenje ili zamjenu certifikata, jezične režime i predložke potvrda.

Članak 5.10.

Uvozne kontrole i naknade

1. U Prilogu 5.-J utvrđena su načela i smjernice za uvozne kontrole i naknade, uključujući stopu učestalosti uvoznih kontrola.

2. Ako se uvoznim kontrolama utvrdi nesukladnost s odgovarajućim uvoznim zahtjevima, mjere koje stranka uvoznica poduzima moraju se temeljiti na procjeni uključenog rizika i ne smiju više ograničavati trgovinu nego što je potrebno za postizanje odgovarajuće razine sanitarne ili fitosanitarne zaštite stranke.
3. Kada je to moguće, stranka uvoznica obavješćuje uvoznika nesukladne pošiljke ili njegova zastupnika o razlogu nesukladnosti i daje im priliku da preispitaju odluku. Stranka uvoznica uzima u obzir sve relevantne informacije dostavljene za pomoć u preispitivanju odluke.
4. Stranka može naplaćivati naknade za troškove provođenja graničnih kontrola, koje ne smiju premašivati povrat troškova.

Članak 5.11.

Obavješćivanje i razmjena informacija

1. Stranka bez nepotrebne odgode obavješćuje drugu stranku o sljedećemu:
  - (a) znatnoj promjeni statusa u pogledu štetnih organizama ili bolesti, kao što je prisutnost i razvoj bolesti navedenih u Prilogu 5.-B;
  - (b) nalazu od epidemiološke važnosti u pogledu bolesti životinja koja nije navedena u Prilogu 5.-B ili koja je nova bolest; i
  - (c) znatnom problemu sigurnosti hrane povezanom s proizvodom s kojim stranke trguju.
2. Stranke nastoje razmjenjivati informacije o drugim relevantnim pitanjima, uključujući sljedeće:
  - (a) promjene sanitarne ili fitosanitarne mjere stranke;
  - (b) znatne promjene u strukturi ili organizaciji nadležnog tijela stranke;
  - (c) na zahtjev, rezultate službene kontrole stranke i izvješće koje se odnosi na rezultate provedene kontrole;
  - (d) rezultate uvozne kontrole predviđene u članku 5.10. u slučaju odbijene ili nesukladne pošiljke; i
  - (e) na zahtjev, analizu rizika ili znanstveno mišljenje koje je dostavila stranka i koji su relevantni za ovo poglavlje.
3. Ako Zajednički upravljački odbor ne odluči drukčije, dostavom informacija iz stavka 1. ili 2. putem obavijesti u Središnji registar obavijesti WTO-a ili relevantnom međunarodnom tijelu za normizaciju, u skladu s njegovim primjenjivim pravilima, ispunjeni su zahtjevi iz stavaka 1. i 2. kako se primjenjuju na te informacije.

Članak 5.12.

Tehnička savjetovanja

U slučaju ozbiljne zabrinutosti stranke u pogledu sigurnosti hrane, zdravlja bilja ili životinja ili sanitarne ili fitosanitarne mjere koju je predložila ili provela druga stranka, ta stranka može zatražiti tehničko savjetovanje s drugom strankom. Stranka kojoj je zahtjev upućen treba na njega odgovoriti bez nepotrebne odgode. Svaka stranka nastoji dostaviti potrebne informacije kako bi se izbjeglo narušavanje trgovine i, ovisno o slučaju, pronašlo uzajamno prihvatljivo rješenje.

Članak 5.13.

Hitne sanitarne i fitosanitarne mjere

1. Stranka obavješćuje drugu stranku o hitnoj sanitarnoj ili fitosanitarnoj mjeri u roku od 24 sata od svoje oduke o provedbi te mjere. Ako stranka zatraži tehničko savjetovanje u pogledu hitne sanitarne ili fitosanitarne mjere, ono se mora održati u roku od 10 dana od obavijesti o hitnoj sanitarnoj ili fitosanitarnoj mjeri. Stranke uzimaju u obzir sve informacije dostavljene u okviru tehničkog savjetovanja.

2. Kada donosi odluku o pošiljci koja se u trenutku donošenja hitne sanitarne ili fitosanitarne mjere prevozi između stranaka, stranka uvoznica uzima u obzir sve informacije koje je stranka izvoznica pravovremeno dostavila.

Članak 5.14.

Zajednički upravljački odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere

1. Zajednički upravljački odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere („Zajednički upravljački odbor“), uspostavljen u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (d), čine predstavnici iz regulatornog i trgovačkog sektora svake stranke odgovorni za sanitarne i fitosanitarne mjere.

2. Zadaće Zajedničkog upravljačkog odbora uključuju sljedeće:

- (a) praćenje provedbe ovog poglavlja, razmatranje pitanja povezanih s ovim poglavljem i analizu svih pitanja koja mogu nastati u vezi s njegovom provedbom;
- (b) davanje smjernica za utvrđivanje problema, određivanje prioriteta, upravljanje problemima te njihovo rješavanje;
- (c) rješavanje zahtjeva stranke za izmjenu uvozne kontrole;
- (d) najmanje jednom godišnje, preispitivanje prilogâ ovom poglavljju, posebno s obzirom na napredak ostvaren u okviru savjetovanja predviđenih u ovom Sporazumu. Nakon preispitivanja prilogâ, Zajednički upravljački odbor može odlučiti izmijeniti priloge ovom poglavljju. Stranke mogu odobriti odluku Zajedničkog upravljačkog odbora u skladu sa svojim postupcima koji su potrebni za stupanje izmjene na snagu. Ta odluka stupa na snagu na datum koji dogovore stranke;
- (e) praćenje provedbe odluke navedene u prethodnoj točki (d) te primjene mjera navedenih u prethodnoj točki (d);
- (f) osiguravanje redovitog foruma za razmjenu informacija koje se odnose na regulatorni sustav svake od stranaka, uključujući znanstvene procjene i procjene rizika na kojima se temelje sanitarne i fitosanitarne mjere; i
- (g) izradu i održavanje dokumenta u kojem je detaljno opisano stanje rasprava između stranaka o njihovom radu na priznavanju istovrijednosti posebnih sanitarnih i fitosanitarnih mjera.

3. Zajednički upravljački odbor među ostalim može:

- (a) utvrditi prilike za snažnije bilateralne odnose, uključujući pojačane veze, koje mogu uključivati razmjenu službenika;
- (b) u ranoj fazi razmatrati promjenu, ili predloženu promjenu, sanitarne ili fitosanitarne mjere koja se razmatra;
- (c) omogućiti bolje razumijevanje između stranaka o provedbi Sporazuma o SPS-u i promicati suradnju između stranaka o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima o kojima se raspravlja na multilateralnim forumima, uključujući Odbor WTO-a za sanitarne i fitosanitarne mjere i međunarodna tijela za normizaciju, prema potrebi; ili
- (d) u ranoj fazi utvrditi inicijative koje imaju sanitarnu ili fitosanitarnu komponentu i koje bi mogle imati koristi od suradnje, te raspravljati o tim inicijativama.

4. Zajednički upravljački odbor može uspostaviti radne skupine sastavljene od predstavnika stranaka na stručnoj razini koje će rješavati posebna sanitarna i fitosanitarna pitanja.

5. Stranka može bilo koje sanitarno i fitosanitarno pitanje uputiti Zajedničkom upravljačkom odboru. Zajednički upravljački odbor trebao bi to pitanje razmotriti što je žurnije moguće.

6. Ako Zajednički upravljački odbor ne može brzo riješiti pitanje, na zahtjev stranke mora odmah o tome izvijestiti Zajednički odbor CETA-e.

7. Osim ako su stranke odlučile drukčije, Zajednički upravljački odbor sastaje se i utvrđuje svoj program rada najkasnije 180 dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma te svoj poslovnik najkasnije godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
8. Nakon početnog sastanka Zajednički upravljački odbor sastaje se prema potrebi, obično jednom godišnje. Zajednički upravljački odbor može odlučiti da će se sastajati putem videokonferencije ili telekonferencije, a pitanja može rješavati i izvan sastanaka dopisnim putem.
9. Zajednički upravljački odbor svake godine izvješćuje Zajednički odbor CETA-e o svojim aktivnostima i programu rada.
10. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma svaka stranka određuje kontaktnu točku za koordinaciju dnevnog reda Zajedničkog upravljačkog odbora i olakšavanje komunikacije o sanitarnim i fitosanitarnim pitanjima te o tome pisanim putem obavješćuje drugu stranku.

ŠESTO POGLAVLJE

Carinski režim i olakšavanje trgovine

Članak 6.1.

Ciljevi i načela

1. Stranke potvrđuju važnost pitanja carinskog režima i olakšavanja trgovine u promjenjivom svjetskom trgovinskom okruženju.
2. Stranke surađuju i razmjenjuju informacije, uključujući informacije o najboljoj praksi, u mjeri u kojoj je to moguće, s ciljem promicanja primjene i poštovanja mjera olakšavanja trgovine iz ovog Sporazuma.
3. Mjerama za olakšavanje trgovine ne smiju se ugroziti mehanizmi za zaštitu osobe učinkovitom provedbom i poštovanjem zakonodavstva stranke.
4. Uvozni, izvozni i provozni zahtjevi i postupci ne smiju predstavljati veće administrativno opterećenje ili više ograničavati trgovinu nego što je potrebno za ostvarenje legitimnog cilja.
5. Postojeći međunarodni trgovinski i carinski instrumenti i norme osnova su za uvozne, izvozne i provodne zahtjeve i postupke, osim ako bi bili neprikladno ili neučinkovito sredstvo za ostvarenje legitimnog cilja.

Članak 6.2.

Transparentnost

1. Svaka stranka objavljuje ili na neki drugi način stavlja na raspolaganje, uključujući elektroničkim putem, svoje zakone, propise, sudske odluke i upravne politike povezane sa zahtjevima za uvoz ili izvoz robe.
2. Svaka stranka nastoji učiniti javno dostupnima, među ostalim na internetu, predložene propise i upravne politike povezane s carinskim pitanjima i pružiti zainteresiranim stranama priliku da iznesu svoje primjedbe prije njihova donošenja.
3. Svaka stranka određuje ili održava jednu ili više kontaktnih točaka za odgovaranje na upite zainteresiranih osoba u vezi s carinskim pitanjima te na internetu objavljuje informacije o postupcima za postavljanje takvih upita.

Članak 6.3.

Puštanje robe

1. Svaka stranka donosi ili zadržava pojednostavnjene carinske postupke za učinkovito puštanje robe s ciljem olakšavanja trgovine između stranaka i smanjenja troškova za uvoznike i izvoznike.

2. Svaka stranka osigurava da se tim pojednostavnjenim postupcima:
  - (a) omogućuje puštanje robe u promet u roku koji nije dulji od roka potrebnog za osiguravanje sukladnosti s njezinim zakonodavstvom;
  - (b) omogućuje da se roba, i u mjeri u kojoj je to moguće kontrolirana ili regulirana roba, pušta na prvoj točki dolaska;
  - (c) nastoji omogućiti brzo puštanje robe koju treba hitno cariniti;
  - (d) omogućuje uvozniku ili njegovu zastupniku da ukloni robu iz carinske kontrole prije konačnog utvrđivanja i plaćanja carina, poreza i pristojbi. Prije puštanja robe stranka može zatražiti od uvoznika da dostavi dovoljno jamstvo u obliku garancije, pologa ili nekog drugog odgovarajućeg instrumenta; i
  - (e) predvide, u skladu s njezinim zakonodavstvom, pojednostavnjeni zahtjevi za dokumentaciju za ulazak robe male vrijednosti kako je utvrdila svaka stranka.
3. Svaka stranka u okviru svojih pojednostavnjenih postupaka može zatražiti podnošenje opsežnijih informacija u okviru računovodstva i provjera nakon ulaska, prema potrebi.
4. Svaka stranka omogućuje brzo puštanje robe i, u mjeri u kojoj je to moguće i ako je primjenjivo, predviđa:
  - (a) elektroničko podnošenje i obradu informacija unaprijed prije fizičkog dolaska robe kako bi se omogućilo njezino puštanje nakon dolaska, ako nije utvrđen rizik ili ako nije potrebno izvršiti nasumične provjere; i
  - (b) carinjenje određene robe uz minimalnu dokumentaciju.
5. Svaka stranka u mjeri u kojoj je to moguće osigurava da njezina nadležna tijela i agencije uključene u granične i ostale uvozne i izvozne kontrole surađuju i koordiniraju svoje aktivnosti s ciljem olakšavanja trgovine, među ostalim usklađivanjem zahtjeva u pogledu podataka i dokumentacije za uvoz i izvoz te uspostavljanjem jedinstvene lokacije na kojoj se samo jednom obavlja provjera dokumentacije i fizička provjera pošiljaka.
6. Svaka stranka u mjeri u kojoj je to moguće osigurava koordiniranost svojih uvoznih i izvoznih zahtjeva za robu s ciljem olakšavanja trgovine, bez obzira na to primjenjuje li te zahtjeve agencija ili carinska uprava u ime te agencije.

Članak 6.4.

Određivanje carinske vrijednosti

1. Sporazumom o određivanju carinske vrijednosti uređuje se određivanje carinske vrijednosti koje se primjenjuje na uzajamnu trgovinu između stranaka.
2. Stranke surađuju s ciljem zauzimanja zajedničkog pristupa pitanjima povezanim s određivanjem carinske vrijednosti.

Članak 6.5.

Razvrstavanje robe

Razvrstavanje robe u trgovini između stranaka u skladu s ovim Sporazumom utvrđeno je u carinskoj nomenklaturi svake stranke u skladu s Harmoniziranim sustavom.

Članak 6.6.

Naknade i pristojbe

Svaka stranka objavljuje ili na neki drugi način stavlja na raspolaganje informacije o pristojbama i naknadama koje određuje carinska uprava te stranke, među ostalim elektroničkim putem. Te informacije uključuju primjenjive pristojbe i naknade, razlog za primjenu takvih pristojbi i naknada, nadležno tijelo te vrijeme i način plaćanja. Stranka ne smije odrediti nove ili izmijenjene pristojbe i naknade prije nego što tu informaciju objavi ili na neki drugi način stavi raspolaganje.

Članak 6.7.**Upravljanje rizicima**

1. Svaka stranka svoje postupke pregleda, puštanja i provjere nakon ulaska temelji na načelima procjene rizika, umjesto da zahtijeva sveobuhvatnu provjeru sukladnosti s uvoznim zahtjevima svake pošiljke čiji se ulazak traži.
2. Svaka stranka donosi i primjenjuje svoje zahtjeve i postupke za uvoz, izvoz i provoz robe na temelju načela upravljanja rizikom i usmjerava mjere provjere sukladnosti na transakcije koje zavrjeđuju pozornost.
3. Stavcima 1. i 2. ne sprječava se stranka da provodi kontrole kvalitete i provjere sukladnosti koje mogu zahtijevaju opsežnije preglede.

Članak 6.8.**Automatizacija**

1. Svaka stranka koristi se informacijskim tehnologijama kojima se ubrzavaju njezini postupci za puštanje robe s ciljem olakšavanja trgovine, uključujući trgovinu između stranaka.
2. Svaka stranka dužna je:
  - (a) nastojati staviti na raspolaganje elektroničkim putem carinske obrasce koji su potrebni za uvoz ili izvoz robe;
  - (b) omogućiti, podložno svojem zakonodavstvu, podnošenje tih carinskih obrazaca u elektroničkom obliku; i
  - (c) ako je moguće, preko svoje carinske uprave omogućiti elektroničku razmjenu informacija sa svojom trgovinskom zajednicom.
3. Svaka stranka nastoji:
  - (a) razviti ili održavati potpuno međusobno povezane sustave jedinstvenog mjesta za olakšavanje jedinstvenog elektroničkog podnošenja informacija propisanih u carinskom i necarinskom zakonodavstvu za prekogranično kretanje robe; i
  - (b) razviti skup podatkovnih elemenata i postupaka u skladu s podatkovnim modelom Svjetske carinske organizacije („WCO”) i povezanim preporukama i smjernicama WCO-a.
4. Stranke nastoje surađivati na razvoju interoperabilnih elektroničkih sustava, među ostalim uzimajući u obzir rad WCO-a, s ciljem olakšavanja trgovine između stranaka.

Članak 6.9.**Prethodno mišljenje**

1. Na pisani zahtjev svaka stranka izdaje prethodno mišljenje o razvrstavanju robe u carinsku tarifu u skladu sa svojim zakonodavstvom.
2. Podložno zahtjevima povjerljivosti, svaka stranka objavljuje, primjerice na internetu, informacije o prethodnim mišljenjima o razvrstavanju u carinsku tarifu koje su relevantne za razumijevanje i primjenu pravila za razvrstavanje u carinsku tarifu.
3. S ciljem olakšavanja trgovine stranke u svoj bilateralni dijalog uključuju redovite informacije o izmjenama svojih zakona i provedbenih mjera u vezi s pitanjima iz stavaka 1. i 2.

Članak 6.10.**Preispitivanje i žalba**

1. Svaka stranka osigurava da sve upravne mjere ili službene odluke donesene u vezi s uvozom robe mogu bez odgode preispitati sudovi, arbitražna tijela ili upravni sudovi ili da mogu biti preispitane u upravnim postupcima.

2. Sud ili službenik koji postupa u skladu s tim upravnim postupcima neovisan je o službeniku ili uredu koji donosi odluku i ima nadležnost za zadržavanje, izmjenu ili poništenje odluke u skladu sa zakonodavstvom stranke.
3. Prije nego što se od osobe zatraži da pravnu zaštitu traži na formalnijoj ili sudskoj razini, svaka stranka predviđa mogućnost žalbe ili preispitivanja na upravnoj razini koja je neovisna o službeniku ili uredu odgovornom za prvotnu mjeru ili odluku.
4. Svaka stranka osobi koja je primila prethodno mišljenje u skladu s člankom 6.9. odobrava pravo na preispitivanje i žalbu u pogledu utvrđenja iz prethodnih mišljenja carinske uprave u osnovi istovjetno onome koje odobrava uvoznicima na njezinu državnom području.

Članak 6.11.

Sankcije

Svaka stranka osigurava da je u njezinu carinskom zakonodavstvu predviđeno da sankcije određene za kršenja tog zakonodavstva budu razmjerne i nediskriminirajuće te da se primjenom tih sankcija ne uzrokuju neopravdana kašnjenja.

Članak 6.12.

Povjerljivost

1. Svaka stranka, u skladu sa svojim zakonodavstvom, tretira kao strogo povjerljive sve informacije pribavljene u skladu s ovim poglavljem koje su po svojoj prirodi povjerljive ili se dostavljaju na povjerljivoj osnovi te ih štiti od otkrivanja kojim bi se mogao ugroziti konkurentni položaj osobe koja dostavlja informacije.
2. Ako je stranka koja prima ili pribavlja informacije iz stavka 1. u skladu sa svojim zakonodavstvom obvezna otkriti te informacije, o tome mora obavijestiti stranku ili osobu koja je te informacije dostavila.
3. Svaka stranka osigurava da se povjerljive informacije pribavljene u skladu s ovim poglavljem ne upotrebljavaju u druge svrhe osim za upravljanje i primjenu carinskih pitanja, osim uz dopuštenje stranke ili osobe koja je te povjerljive informacije dostavila.
4. Stranka može dopustiti da se informacije pribavljene u skladu s ovim poglavljem upotrebljavaju u upravnim, sudskim ili kvazisudskim postupcima pokrenutima zbog povrede carinskog zakonodavstva kojim se provodi ovo poglavlje. Stranka o takvoj uporabi unaprijed obavješćuje stranku ili osobu koja je dostavila informacije.

Članak 6.13.

Suradnja

1. Stranke nastavljaju surađivati u međunarodnim forumima, kao što je WCO, radi postizanja uzajamno priznatih ciljeva, uključujući one utvrđene u Okviru normi WCO-a za osiguravanje i olakšavanje globalne trgovine.
2. Stranke redovito preispituju relevantne međunarodne inicijative o olakšavanju trgovine, uključujući Zbirku preporuka za olakšavanje trgovine koju su izradile Konferencija Ujedinjenih naroda o trgovini i razvoju i Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu, s ciljem utvrđivanja područja u kojima bi se daljnjim zajedničkim djelovanjem olakšala trgovina između stranaka i promicali zajednički multilateralni ciljevi.
3. Stranke surađuju u skladu sa *Sporazumom između Kanade i Europske zajednice o carinskoj suradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima* koji je sastavljen u Ottawi 4. prosinca 1997. („Sporazum između Kanade i EU-a o carinskoj suradnji”).

4. Stranke jedna drugoj pružaju uzajamnu pomoć u carinskim pitanjima u skladu sa Sporazumom između Kanade i EU-a o carinskoj suradnji, uključujući u pitanjima koja se odnose na sumnje na kršenje carinskog zakonodavstva stranke, kako je utvrđeno u tom sporazumu, i na provedbu ovog Sporazuma.

Članak 6.14.

Zajednički odbor za carinsku suradnju

1. Zajednički odbor za carinsku suradnju, koji ima ovlasti djelovati pod okriljem Zajedničkog odbora CETA-e kao specijalizirani odbor u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (c) (Specijalizirani odbori), osigurava pravilno funkcioniranje ovog poglavlja i Protokola o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom te članka 20.43. (Područje primjene mjera na granici) i članka 2.8. (Privremena suspenzija povlaštenog tarifnog postupanja). Zajednički odbor za carinsku suradnju ispituje pitanja koja proizlaze iz njihove primjene u skladu s ciljevima ovog Sporazuma.

2. Za pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom Zajednički odbor za carinsku suradnju čine predstavnici carinskih, trgovinskih ili drugih nadležnih tijela koja svaka stranka smatra primjerenima.

3. Svaka stranka osigurava da su njezini predstavnici na sastancima Zajedničkog odbora za carinsku suradnju stručni za pitanja koja su na dnevnom redu. Zajednički odbor za carinsku suradnju može se sastajati u posebnom sastavu stručnjaka kada se bavi pitanjima pravila o podrijetlu ili postupaka u vezi s podrijetlom kao Zajednički odbor za carinsku suradnju – pravila o podrijetlu ili Zajednički odbor za carinsku suradnju – postupci u vezi s podrijetlom.

4. Zajednički odbor za carinsku suradnju može sastavljati odluke, preporuke ili mišljenja i Zajedničkom odboru CETA-e dostavljati nacрте odluka koje smatra nužnima za ostvarenje zajedničkih ciljeva i dobro funkcioniranje mehanizama uspostavljenih u ovom poglavlju i Protokolu o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom te u članku 20.43. (Područje primjene mjera na granici) i članku 2.8. (Privremena suspenzija povlaštenog tarifnog postupanja).

SEDMO POGLAVLJE

Subvencije

Članak 7.1.

Definicija subvencije

1. Za potrebe ovog Sporazuma, **subvencija** znači mjera povezana s trgovinom robom, koja ispunjava uvjete utvrđene u članku 1.1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.

2. Ovo se poglavlje primjenjuje na subvenciju samo ako je ona specifična u smislu članka 2. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama.

Članak 7.2.

Transparentnost

1. Svaka stranka svake dvije godine obavješćuje drugu stranku o sljedećem u pogledu svih subvencija koje su odobrene ili se primjenjuju na njezinu državnom području:

- (a) pravnoj osnovi subvencije;
- (b) obliku subvencije; i
- (c) iznosu subvencije ili iznosu predviđenom u proračunu za subvenciju.

2. Smatra se da je dostavljanjem obavijesti WTO-u u skladu s člankom 25.1. Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama ispunjen zahtjev utvrđen u stavku 1.

3. Na zahtjev druge stranke stranka odmah dostavlja informacije i odgovara na pitanja koja se odnose na određene slučajeve državne potpore povezane s trgovinom uslugama koje se pružaju na njezinu državnom području.

Članak 7.3.

Savjetovanje o subvencijama i državnoj potpori u sektorima koji nisu poljoprivreda i ribarstvo

1. Ako stranka smatra da subvencija ili posebna vrsta državne potpore povezane s trgovinom uslugama, koju je odobrila druga stranka, negativno utječe ili bi mogla negativno utjecati na njezine interese, drugoj stranci može izraziti svoju zabrinutost i zatražiti savjetovanje o tom pitanju. Stranka kojoj je zahtjev upućen mora razmotriti zahtjev u cijelosti i u dobroj namjeri.

2. Tijekom savjetovanja stranka može zatražiti dodatne informacije o subvenciji ili posebnom slučaju državne potpore povezane s trgovinom uslugama koje je odobrila druga stranka, uključujući njezin cilj politike, iznos i mjere poduzete s ciljem ograničavanja mogućeg učinka narušavanja trgovine.

3. Na temelju savjetovanja stranka kojoj je zahtjev upućen nastoji ukloniti ili ublažiti negativne učinke subvencije ili posebne vrste državne potpore povezane s trgovinom uslugama na interese stranke podnositeljice zahtjeva.

4. Ovaj se članak ne primjenjuje na subvencije povezane s poljoprivrednim proizvodima ili proizvodima ribarstva i njime se ne dovode u pitanje članci 7.4. i 7.5.

Članak 7.4.

Savjetovanje o subvencijama povezanim s poljoprivrednim proizvodima i proizvodima ribarstva

1. Zajednički je cilj stranaka zajednički raditi na postizanju dogovora o sljedećem:

- (a) daljnjem jačanju multilateralnih normi i pravila o trgovini poljoprivrednim proizvodima u WTO-u; i
- (b) pomoći u razvoju globalnog, multilateralnog rješenja za subvencije u ribarstvu.

2. Ako stranka smatra da subvencija ili državna potpora koju je odobrila druga stranka negativno utječe ili bi mogla negativno utjecati na njezine interese u pogledu poljoprivrednih proizvoda ili proizvoda ribarstva, drugoj stranci može izraziti svoju zabrinutost i zatražiti savjetovanje o tom pitanju.

3. Stranka kojoj je zahtjev upućen razmatra taj zahtjev u cijelosti i u dobroj namjeri te ulaže sve napore kako bi uklonila ili ublažila negativne učinke subvencije ili državne potpore na interese stranke podnositeljice zahtjeva u pogledu poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva.

Članak 7.5.

Subvencije za izvoz poljoprivrednih proizvoda

1. Za potrebe ovog članka:

- (a) **izvozna subvencija** znači izvozna subvencija kako je definirana u članku 1. točki (e) Sporazuma o poljoprivredi; i
- (b) **potpuno ukidanje** carine znači, u slučajevima kada postoje tarifne kvote, ukidanje carina unutar ili iznad kvote.

2. Stranka ne donosi niti zadržava subvenciju za izvoz poljoprivrednog proizvoda koji se izvozi, ili ugrađuje u proizvod koji se izvozi, na državno područje druge stranke nakon što je druga stranka odmah ili nakon prijelaznog razdoblja u potpunosti ukinula carine na taj poljoprivredni proizvod u skladu s Prilogom 2.-A (Ukidanje carina), uključujući njezin tarifni raspored.

Članak 7.6.

Povjerljivost

Kada dostavlja informacije u skladu s ovim poglavljem, stranka nije obvezna otkrivati povjerljive informacije.

Članak 7.7.

Isključivanje subvencija i državne potpore za audiovizualne usluge i kulturne industrije

Ništa u ovom Sporazumu ne primjenjuje se na subvencije ili državnu potporu za audiovizualne usluge za Europsku uniju i kulturne industrije za Kanadu.

Članak 7.8.

Odnos sa Sporazumom o WTO-u

Stranke ponovno potvrđuju svoja prava i obveze iz članka VI. GATT-a iz 1994., Sporazuma o subvencijama i kompenzacijskim mjerama i Sporazuma o poljoprivredi.

Članak 7.9.

Rješavanje sporova

Na članke 7.3. i 7.4. ovog poglavlja ne primjenjuju se odredbe o rješavanju sporova iz ovog Sporazuma.

OSMO POGLAVLJE

Ulaganja

Odjeljak A

Definicije i područje primjene

Članak 8.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

djelatnosti koje se obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti znači djelatnosti koje se ne obavljaju na komercijalnoj osnovi niti u tržišnom natjecanju s jednim ili više gospodarskih subjekata;

usluge popravka i održavanja zrakoplova znači aktivnosti poduzete na zrakoplovu ili njegovu dijelu dok je zrakoplov povučen iz prometa i ne uključuju takozvano linijsko održavanje;

usluge upravljanja zračnom lukom znači upravljanje ili rukovođenje, na temelju naknade ili ugovora, infrastrukturom zračne luke, među ostalim terminalima, uzletno-slijetnim stazama, stazama za vožnju i stajankama, parkiralištima i sustavima za prijevoz unutar zračne luke. Podrazumijeva se da usluge upravljanja zračnom lukom ne uključuju vlasništvo nad zračnom lukom ili zemljištem zračne luke ili ulaganja u njih, kao ni funkcije koje obavlja upravni odbor. Usluge upravljanja zračnom lukom ne uključuju usluge u zračnoj plovidbi;

ovrha znači zapljena imovine stranke u sporu s ciljem osiguranja izvršenja pravorijeka;

usluge računalnog sustava rezervacija znači pružanje usluge putem računalnih sustava koji sadržavaju informacije o redovima letenja, slobodnim mjestima, cijenama karata i pravilima za izdavanje karata i koji omogućuju rezervaciju ili izdavanje karata;

povjerljive ili zaštićene informacije znači:

- (a) povjerljive poslovne informacije; ili
- (b) informacije koje su zaštićene od otkrivanja javnosti;
  - i. u slučaju informacija tuženika: u skladu s pravom tuženika;
  - ii. u slučaju drugih informacija: u skladu s pravom ili pravilima za koja je Sud utvrdio da su primjenjivi na otkrivanje takvih informacija;

obuhvaćeno ulaganje znači, u odnosu na stranku, ulaganje:

- (a) na njezinu državnom području;
- (b) izvršeno u skladu s primjenjivim pravom u trenutku ulaganja;
- (c) izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom ulagatelja druge stranke; i
- (d) koje postoji na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma ili je izvršeno ili stečeno nakon što je Sporazum stupio na snagu;

stranka u sporu znači ulagatelj koji pokreće postupak u skladu s odjeljkom F ili tuženik. Za potrebe odjeljka F i ne dovodeći u pitanje članak 8.14., stranka nije ulagatelj;

stranke u sporu znači ulagatelj i tuženik;

zabrana znači nalog za zabranu ili ograničenje mjere;

poduzeće znači poduzeće kako je definirano u članku 1.1. (Definicije opće primjene) i podružnica ili predstavništvo poduzeća;

zemaljske usluge znači pružanje usluge uz naknadu ili na temelju ugovora za: upravljanje i nadzor na tlu, uključujući kontrolu utovara i komunikacije; prihvat i otpremu putnika; prihvat i otpremu prtljage; prihvat i otpremu tereta i pošte; rukovanje rampama i usluge na zrakoplovima; točenje goriva i ulja; linijsko održavanje zrakoplova; usluge operativnog centra za letove i upravljanje letačkim osobljem; zemaljski prijevoz; ili ugostiteljske usluge. Zemaljske usluge ne uključuju sigurnosne usluge ili upravljanje ili rukovođenje centraliziranom infrastrukturom zračne luke, kao što su sustavi za prihvat i otpremu prtljage, oprema za odleđivanje, sustavi za distribuciju goriva ili sustavi za prijevoz unutar zračne luke.

ICSID znači Međunarodni centar za rješavanje ulagačkih sporova;

Pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a znači *Pravila kojima se uređuju dodatne mogućnosti za vođenje postupaka tajništva Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova;*

Konvencija ICSID-a znači *Konvencija o rješavanju ulagačkih sporova između država i državljana drugih država* sastavljena u Washingtonu 18. ožujka 1965.;

prava intelektualnog vlasništva znači autorsko pravo i srodna prava, prava na žig, prava na oznake zemljopisnog podrijetla, prava na industrijski dizajn, patentna prava, prava na dizajn integriranih krugova, prava povezana sa zaštitom neotkrivenih informacija i prava uzgajivača biljaka te, ako su predviđena pravom stranke, prava povezana s korisnim modelima. Zajednički odbor CETA-e ovoj definiciji može, na temelju odluke, dodati druge kategorije intelektualnog vlasništva;

ulaganje znači bilo koja vrsta imovine koja je izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom ulagatelja, koja ima značajke ulaganja, što uključuje određeno trajanje i druge značajke kao što su ulaganje kapitala ili drugih resursa, očekivanje koristi ili dobiti ili preuzimanje rizika. Oblici ulaganja mogu biti sljedeći:

- (a) poduzeće;
- (b) udjeli, dionice i drugi oblici vlasničkog sudjelovanja u poduzeću;
- (c) obveznice, zadužnice i drugi dužnički instrumenti poduzeća;
- (d) zajam poduzeću;
- (e) bilo kakva druga vrsta udjela u poduzeću;
- (f) udjel koji proizlazi iz:
  - i. koncesije dodijeljene u skladu s pravom stranke ili na temelju ugovora, uključujući za istraživanje, uzgoj, vađenje ili iskorištavanje prirodnih resursa;
  - ii. ugovora po načelu „ključ u ruke”, ugovora o izgradnji, proizvodnji ili podjeli prihoda; ili
  - iii. drugih sličnih ugovora;
- (g) prava intelektualnog vlasništva;
- (h) druga pokretna imovina, materijalna ili nematerijalna, ili nepokretna imovina i povezana prava;
- (i) novčane tražbine ili prava na izvršenje obveza u okviru ugovora.

Podrazumijeva se da **novčane tražbine** ne uključuju:

- (a) novčane tražbine koje proizlaze isključivo iz trgovačkih ugovora za prodaju robe ili usluga koje fizička osoba ili poduzeće na državnom području stranke prodaje fizičkoj osobi ili poduzeću na državnom području druge stanke;
- (b) domaće financiranje takvih ugovora; ili
- (c) naloge, presude ili arbitražne pravorijeke povezane s podtočkama (a) ili (b).

Prihodi koji se ulažu smatraju se ulaganjima. Svaka promjena oblika ulaganja ili ponovnog ulaganja imovine ne utječe na njezin status ulaganja;

ulagatelj znači stranka, fizička osoba ili poduzeće stranke, osim podružnice ili predstavništva, koja želi izvršiti, koja izvršava ili je izvršila ulaganje na državnom području druge stranke;

Za potrebe ove definicije **poduzeće stranke** jest sljedeće:

- (a) poduzeće koje je osnovano ili organizirano u skladu s pravom te stranke i obavlja znatne poslovne djelatnosti na državnom području te stranke; ili
- (b) poduzeće koje je osnovano ili organizirano u skladu s pravom te stranke i u izravnom je ili neizravnom vlasništvu ili pod izravnom ili neizravnom kontrolom fizičke osobe te stranke ili poduzeća iz točke (a);

poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom znači pravna osoba osnovana ili organizirana u skladu s pravom tuženika i koja je u izravnom ili neizravnom vlasništvu ili pod izravnom ili neizravnom kontrolom ulagatelja druge stranke;

fizička osoba znači:

- (a) u slučaju Kanade, fizička osoba koja je državljanin Kanade ili ima stalno boravište u Kanadi; i
- (b) u slučaju stranke EU-a, fizička osoba koja ima državljanstvo jedne od država članica Europske unije u skladu s njihovim zakonima i, za Latviju, ujedno fizička osoba sa stalnim boravištem u Republici Latviji koja nije državljanin Republike Latvije ili bilo koje druge države ali ima pravo, u skladu sa zakonima i propisima Republike Latvije, dobiti putovnicu nedržavljanina.

Za fizičku osobu koja je državljanin Kanade i ima državljanstvo jedne od država članica Europske unije smatra se da je isključivo fizička osoba stranke u kojoj ima dominantno i stvarno državljanstvo.

Za fizičku osobu koja ima državljanstvo jedne od država članica Europske unije ili koja je državljanin Kanade, te ujedno ima stalno boravište u drugoj stranci, smatra se da je isključivo fizička osoba stranke čije državljanstvo ima;

Konvencija iz New Yorka znači *Konvencija Ujedinjenih naroda o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka* koja je sastavljena u New Yorku 10. lipnja 1958.;

stranka koja nije stranka u sporu znači Kanada, ako je tuženik Europska unija ili država članica Europske unije, ili Europska unija, ako je tuženik Kanada;

tuženik znači Kanada ili, u slučaju Europske unije, država članica Europske unije ili Europska unija u skladu s člankom 8.21.;

prihodi znači svi iznosi ostvareni ulaganjem ili ponovnim ulaganjem, uključujući dobit, naknade za licenciju i kamate ili druge naknade i plaćanja u naravi;

prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza znači mogućnosti predmetnog zračnog prijevoznika da slobodno prodaje i stavlja na tržište svoje usluge zračnog prijevoza, uključujući sve aspekte marketinga kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija, ali ne uključuje određivanje cijena usluga zračnog prijevoza ili primjenjive uvjete;

financiranje sredstvima treće strane znači svako financiranje sredstvima fizičke ili pravne osobe koja nije stranka u sporu, ali koja sklapa sporazum sa strankom u sporu radi financiranja dijela ili svih troškova postupka u obliku donacije ili bespovratnih sredstava ili u zamjenu za naknadu koja ovisi o ishodu spora.

Sud znači sud osnovan u skladu s člankom 8.27.;

arbitražna pravila UNCITRAL-a znači arbitražna pravila Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovačko pravo; i

pravila UNCITRAL-a o transparentnosti znači *pravila UNCITRAL-a o transparentnosti za arbitražu između ulagatelja i države na temelju ugovora*;

Članak 8.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjeru koju stranka donosi ili zadržava na svojem državnom području ⁽¹⁾ i koja se odnosi na sljedeće:

- (a) ulagatelja druge stranke;
- (b) obuhvaćeno ulaganje; i
- (c) u pogledu članka 8.5., sva ulaganja na njezinu državnom području.

2. U pogledu osnivanja ili stjecanja obuhvaćenog ulaganja ⁽²⁾, odjeljci B i C ne primjenjuju se na mjeru koja se odnosi na:

- (a) usluge zračnog prijevoza ili povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza i druge usluge koje se pružaju u okviru zračnog prijevoza ⁽³⁾, osim sljedećih:
  - i. usluga popravaka i održavanja zrakoplova;
  - ii. prodaje i marketinga usluga zračnog prijevoza;

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da se obveze iz ovog poglavlja primjenjuju na isključive gospodarske pojaseve i epikontinentalne pojaseve kako je predviđeno u *Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravu mora* sastavljenoj u Montego Bayu 10. prosinca 1982.:

(a) Kanade kako je navedeno u članku 1.3. točki (a) (Zemljopisno područje primjene); i

(b) na koje se primjenjuje Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije kako je navedeno u članku 1.3. točki (b) (Zemljopisno područje primjene).

⁽²⁾ Podrazumijeva se da stranka može zadržati mjere u pogledu osnivanja ili stjecanja obuhvaćenog ulaganja te nastaviti primjenjivati te mjere na obuhvaćeno ulaganje nakon njegova osnivanja ili stjecanja.

⁽³⁾ Te usluge uključuju usluge pri kojima se zrakoplov upotrebljava za obavljanje specijaliziranih djelatnosti u sektorima kao što su poljoprivreda, izgradnja, fotografija, izmjera, kartiranje, šumarstvo, promatranje i patroliranje ili oglašavanje, ako specijaliziranu djelatnost obavlja osoba koja je odgovorna za upravljanje zrakoplovom.

iii. usluga računalnog sustava rezervacija (CRS);

iv. zemaljskih usluga;

v. usluga upravljanja zračnom lukom; ili

(b) djelatnosti koje se obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti.

3. Za stranku EU odjeljci B i C ne primjenjuju se na mjeru u pogledu audiovizualnih usluga. Za Kanadu odjeljci B i C ne primjenjuju se na mjeru u pogledu kulturnih industrija.

4. Ulagač može podnijeti zahtjev na temelju ovog poglavlja samo u skladu s člankom 8.18. i u skladu s postupcima utvrđenima u odjeljku F. Zahtjevi u pogledu obveze utvrđene u odjeljku B isključeni su iz područja primjene odjeljka F. Zahtjevi iz odjeljka C u pogledu osnivanja ili stjecanja obuhvaćenog ulaganja isključeni su iz područja primjene odjeljka F. Odjeljak D primjenjuje se samo na obuhvaćeno ulaganje i na ulagačelje u pogledu njihova obuhvaćenog ulaganja.

5. Ovo poglavlje ne utječe na prava i obveze stranaka iz *Sporazumom o zračnom prometu između Kanade i Europske zajednice i njezinih država članica* koji je sastavljen u Bruxellesu 17. prosinca 2009. i Ottawi 18. prosinca 2009.

Članak 8.3.

Povezanost s drugim poglavljima

1. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje je stranka donijela ili zadržala u mjeri u kojoj se te mjere primjenjuju na ulagačelje ili na njihova ulaganja obuhvaćena trinaestim poglavljem (Financijske usluge).

2. Zahtjev stranke da pružatelj usluge iz druge stranke mora položiti jamstvo ili drugi oblik financijskog osiguranja kao uvjet za pružanje usluge na njezinu državnom području ne znači da se ovo poglavlje primjenjuje na mjere koje je stranka donijela ili zadržala u vezi s pružanjem te prekogranične usluge. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjere koje je stranka donijela ili zadržala u vezi s položenim jamstvom ili financijskim osiguranjem u mjeri u kojoj je to jamstvo ili financijsko osiguranje obuhvaćeno ulaganje.

Odjeljak B

Poslovni nastan ulaganjâ

Članak 8.4.

Pristup tržištu

1. Stranka ne smije donositi ili zadržati, u pogledu pristupa tržištu putem poslovnog nastana ulagačelja druge stranke, na svojem cijelom državnom području ili na području nacionalne, pokrajinske, mjesne, regionalne ili lokalne vlasti, mjeru kojom se:

(a) određuju ograničenja u pogledu:

i. broja poduzeća koja mogu obavljati određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih dobavljača ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

ii. ukupne vrijednosti transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

iii. ukupnog broja poslova ili ukupne količine proizvodnje, izraženih u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Stavkom 1. točkom (a) podtočkama i., ii. i iii. nisu obuhvaćene mjere za ograničavanje proizvodnje poljoprivredne robe.

- iv. sudjelovanja stranog kapitala, u obliku najvećeg dopuštenog postotka stranog udjela, ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja; ili
  - v. ukupnog broja fizičkih osoba koje se mogu zaposliti u pojedinom sektoru ili koje poduzeće može zaposliti i koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti i s njome su izravno povezane, u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; ili
- (b) ograničavaju ili zahtijevaju posebne vrste pravnog subjekta ili zajedničkog pothvata putem kojih poduzeće može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Podrazumijeva se da je sljedeće u skladu sa stavkom 1.:
- (a) mjera koja se odnosi na propise o urbanističkom i prostornom planiranju kojom se utječe na razvoj ili uređenje zemljišta, ili druga slična mjera;
  - (b) mjera kojom se zahtijeva odvajanje vlasništva nad infrastrukturom od vlasništva nad robom ili uslugama koje se pružaju tom infrastrukturom radi osiguranja poštenog tržišnog natjecanja, primjerice u području energije, prometa i telekomunikacija;
  - (c) mjera kojom se ograničava koncentracija vlasništva radi osiguranja poštenog tržišnog natjecanja;
  - (d) mjera kojom se nastoji osigurati očuvanje i zaštita prirodnih resursa i okoliša, uključujući ograničavanje dostupnosti, broja i opsega dodijeljenih koncesija i određivanje moratorija ili zabrane;
  - (e) mjera kojom se ograničava broj dodijeljenih odobrenja zbog tehničkih ili fizičkih ograničenja, na primjer telekomunikacijskog spektra i frekvencija; ili
  - (f) mjera kojom se zahtijeva da određeni postotak dioničara, vlasnika, partnera ili direktora poduzeća mora biti kvalificiran ili se baviti određenim zanimanjem kao što su odvjetnici ili računovođe.

Članak 8.5.

Zahtjevi u pogledu rezultata

1. Nijedna stranka ne smije određivati ili prisilno izvršavati sljedeće zahtjeve ili prisilno izvršavati obvezu ili preuzetu odgovornost u pogledu osnivanja, stjecanja, širenja, provođenja, poslovanja i upravljanja ulaganjima na njezinu državnom području za sljedeće:
- (a) izvoz određene količine ili postotka robe ili usluga;
  - (b) postizanje određene razine ili postotka domaćeg sadržaja;
  - (c) kupnju, uporabu ili dodjelu povlastica robi koja je proizvedena ili usluzi koja je pružena na njezinu državnom području, ili za kupnju robe ili usluge od fizičkih osoba ili poduzeća na njezinu državnom području;
  - (d) povezivanje obujma ili vrijednosti uvoza s obujmom ili vrijednošću izvoza ili s iznosom deviznih priljeva povezanih s tim ulaganjem;
  - (e) ograničavanje prodaje, na njezinu državnom području, robe proizvedene ili usluge pružene ulaganjem na način da se ta prodaja povezuje s obujmom ili vrijednošću njezina izvoza ili deviznih prihoda;
  - (f) prijenos tehnologije, proizvodnog postupka ili drugog zaštićenog znanja na fizičku osobu ili poduzeće na njezinu državnom području; ili
  - (g) ekskluzivno isporučivanje, s državnog područja stranke, robe koja je proizvedena ili usluge koja je pružena ulaganjem na određeno regionalno ili svjetsko tržište.

2. Stranka ne smije uvjetovati prednost ili nastavak primjene prednosti, u vezi s osnivanjem, stjecanjem, širenjem, upravljanjem, vođenjem ili poslovanjem bilo kojeg ulaganja na njezinu državnom području, ispunjavanjem bilo kojeg od sljedećih zahtjeva:

- (a) postizanje određene razine ili postotka domaćeg sadržaja;
- (b) kupnja, uporaba, ili dodjela povlastica robi koja je proizvedena na njezinu državnom području ili kupnja robe od poduzeća na njezinu državnom području;
- (c) povezivanje obujma ili vrijednosti uvoza s obujmom ili vrijednošću izvoza ili s iznosom deviznih priljeva povezanih s tim ulaganjem; ili
- (d) ograničavanje prodaje, na njezinu državnom području, robe proizvedene ili usluge pružene ulaganjem na način da se ta prodaja povezuje s obujmom ili vrijednošću njezina izvoza ili deviznih prihoda.

3. Stavkom 2. ne sprječava se stranka da uvjetuje prednosti ili nastavak primjene prednosti, u vezi s ulaganjem na njezinu državnom području, ispunjavanjem zahtjeva za smještanje proizvodnje, pružanje usluge, osposobljavanje ili zapošljavanje radnika, izgradnju ili proširenje određenih objekata ili provođenje istraživanja i razvoja na njezinu državnom području.

4. Stavak 1. točka (f) ne primjenjuje se ako zahtjev određuje, ili obvezu ili preuzetu odgovornost prisilno izvršava sud, upravni sud ili tijelo nadležno za tržišno natjecanje radi ispravljanja povrede prava tržišnog natjecanja.

5. Odredbe:

- (a) stavka 1. točaka (a), (b) i (c) te stavka 2. točaka (a) i (b) ne primjenjuju se na kvalifikacijske zahtjeve za robu ili usluge u pogledu sudjelovanja u programima promicanju izvoza i strane pomoći;
- (b) ovaj se članak ne primjenjuje na javnu nabavu robe ili usluga koje stranka nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi uporabe za isporuku robe ili usluge za komercijalnu prodaju, bez obzira na to je li ta nabava „obuhvaćena nabava” u smislu članka 19.2. (Područje primjene i opseg).

6. Podrazumijeva se da se stavak 2. točke (a) i (b) ne primjenjuju na zahtjeve koje je stranka uvoznica odredila u pogledu sadržaja robe koji je potreban da bi roba mogla zadovoljiti uvjete za primjenu povlaštenih tarifa ili povlaštenih kvota.

7. Ovim člankom ne dovode se u pitanje obveze stranke prema Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

Odjeljak C

Nediskriminirajuće postupanje

Članak 8.6.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka odobrava ulagatelju druge stranke i obuhvaćenom ulaganju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava svojim ulagateljima i njihovim ulaganjima u pogledu osnivanja, stjecanja, širenja, provođenja, poslovanja, upravljanja, održavanja, uporabe, uživanja i prodaje ili raspolaganja njihovim ulaganjima na njezinu državnom području.

2. Tretman odobren stranci u skladu sa stavkom 1. znači, u odnosu na vladu u Kanadi osim one na saveznoj razini, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava ulagateljima Kanade na svojem području i ulaganjima tih ulagatelja.

3. Tretman odobren stranci u skladu sa stavkom 1. znači, u odnosu na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava ulagateljima EU-a na svojem području i ulaganjima tih ulagatelja.

Članak 8.7.

Tretman najpovlašćenije nacije

1. Svaka stranka odobrava ulagatelju druge stranke i obuhvaćenom ulaganju tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava ulagateljima treće zemlje i njihovim ulaganjima u pogledu osnivanja, stjecanja, širenja, provođenja, poslovanja, upravljanja, održavanja, uporabe, uživanja i prodaje ili raspolaganja njihovim ulaganjima na njezinu državnom području.
2. Podrazumijeva se da tretman koji je stranka odobrila u skladu sa stavkom 1. znači, u odnosu na vladu u Kanadi osim one na saveznoj razini, ili u odnosu na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava ulagateljima iz treće zemlje na svojem području i ulaganjima tih ulagatelja.
3. Stavak 1. ne primjenjuje se na tretman koji je odobrila stranka i kojim se osigurava priznavanje, uključujući u okviru dogovora ili sporazuma s trećom zemljom kojim se priznaje akreditacija usluga ispitivanja i analize i pružatelja tih usluga, akreditacija usluga popravka i održavanja i pružatelja tih usluga te certifikacija kvalifikacija tih akreditiranih usluga i pružatelja usluga ili njihova rada ili rezultata.
4. Podrazumijeva se da „tretman” iz stavaka 1. i 2. ne uključuje postupke za rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država predviđene u drugim međunarodnim ugovorima o ulaganjima i drugim sporazumima o trgovini. Temeljne obveze u drugim međunarodnim ugovorima o ulaganjima i drugim sporazumima o trgovini ne čine same po sebi „tretman” i stoga ne mogu uzrokovati kršenje ovog članka, ako ne postoje mjere koje je stranka donijela ili zadržala u skladu s tim obvezama.

Članak 8.8.

Viša uprava i upravni odbori

Stranka ne smije zahtijevati da poduzeće te stranke, koje je istovremeno i obuhvaćeno ulaganje, na položaje u višoj upravi ili upravnom odboru imenuje fizičke osobe određenog državljanstva.

Odjeljak D

Zaštita ulaganja

Članak 8.9.

Ulagačke i regulatorne mjere

1. Za potrebe ovog poglavlja, stranke ponovno potvrđuju svoje pravo na reguliranje na svojem državnom području radi ostvarivanja legitimnih ciljeva politike, kao što su zaštita javnog zdravlja, sigurnost, okoliš ili javni moral, socijalna zaštita ili zaštita potrošača, ili promicanje i zaštita kulturne različitosti.
2. Podrazumijeva se da sama činjenica da stranka provodi reguliranje, među ostalim izmjenom zakona, na način koji negativno utječe na ulaganja ili nije u skladu s očekivanjima ulagatelja, uključujući njegova očekivanja u pogledu ostvarivanja dobiti, ne predstavlja kršenje obveze iz ovog odjeljka.
3. Podrazumijeva se da odluka stranke da ne izda, obnovi ili zadrži subvenciju:
  - (a) u slučaju kad ne postoji nikakva zakonom ili ugovorom propisana obveza izdavanja, obnove ili zadržavanja subvencije; ili
  - (b) u skladu s bilo kakvim uvjetima povezanim s izdavanjem, obnovom ili zadržavanjem subvencije, ne predstavlja kršenje odredbi ovog odjeljka.

4. Podrazumijeva se da se ništa u ovom odjeljku ne smije tumačiti kao da sprječava stranku da prekine isplatu subvencije ⁽¹⁾ ili da traži njezinu nadoknadu ako je ta mjera potrebna kako bi se ispunile međunarodne obveze između stranaka ili ju je naložio mjerodavni sud, upravni sud ili drugo nadležno tijelo ⁽²⁾, ili kao da se od te stranke zahtijeva da ulagatelju za to isplati naknadu.

Članak 8.10.

Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja

1. Svaka stranka osigurava na svojem državnom području obuhvaćenim ulaganjima druge stranke i ulagateljima u pogledu njihovih obuhvaćenih ulaganja pošteno i pravično postupanje i potpunu zaštitu i sigurnost u skladu sa stavcima od 2. do 7.
2. Stranka krši obvezu poštenog i pravičnog postupanja iz stavka 1. ako mjera ili niz mjera predstavlja:
  - (a) uskraćivanje pravne zaštite u kaznenim, građanskim ili upravnim postupcima;
  - (b) temeljno kršenje pravičnog postupka, uključujući temeljno kršenje transparentnosti u sudskim i upravnim postupcima;
  - (c) očitu arbitrarnost;
  - (d) ciljanu diskriminaciju na očito nepravедnoj osnovi, kao što su spol, rasa ili vjersko uvjerenje;
  - (e) zlostavljanje ulagatelja, kao što je prisila, prinuda i uznemiravanje; ili
  - (f) kršenje drugih elemenata obveze poštenog i pravičnog postupanja koje su prihvatile stranke u skladu sa stavkom 3. ovog članka.
3. Stranke moraju redovito, ili na zahtjev druge stranke, preispitati sadržaj obveze osiguravanja poštenog i pravičnog postupanja. Odbor za usluge i ulaganja, osnovan na temelju članka 26.2. stavka 1. točke (b) (Specijalizirani odbori) može izraditi preporuke u tom smislu i dostaviti ih Zajedničkom odboru CETA-e na odlučivanje.
4. Pri primjeni navedene obveze poštenog i pravičnog postupanja Sud može uzeti u obzir je li stranka ulagatelju dala posebno obećanje kako bi ga potaknula na obuhvaćeno ulaganje na temelju kojeg je nastalo opravdano očekivanje i na koje se ulagatelj oslanjao pri donošenju odluke o poduzimanju ili održavanju obuhvaćenog ulaganja, ali koje je stranka naknadno prekršila.
5. Podrazumijeva se da se „potpuna zaštita i sigurnost” odnosi na obveze stranke u pogledu fizičke sigurnosti ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja.
6. Podrazumijeva se da kršenje druge obveze ovog Sporazuma ili drugog međunarodnog sporazuma ne znači kršenje ovog članka.
7. Podrazumijeva se da činjenica da se mjerom krši domaće zakonodavstvo sama po sebi ne znači kršenje ovog članka. Kako bi utvrdio krši li se mjerom ovaj članak, Sud mora razmotriti je li stranka postupala protivno svojim obvezama iz stavka 1.

Članak 8.11.

Nadoknada gubitaka

Neovisno o članku 8.15. stavku 5. točki (b), svaka stranka odobrava ulagateljima druge stranke čija su obuhvaćena ulaganja pretrpjela gubitke zbog oružanog sukoba, građanskih sukoba, izvanrednog stanja ili prirodne katastrofe na njezinu državnom području, tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava svojim ulagateljima ili ulagateljima treće zemlje, ovisno o tome što je povoljnije za predmetnog ulagatelja, u pogledu povrata, odštete, naknade ili druge vrste namirenja.

⁽¹⁾ U slučaju Europske unije, „subvencija” obuhvaća „državne potpore” kako su definirane u njezinu pravu.

⁽²⁾ U slučaju Europske unije, „nadležno tijelo” je Europska komisija u skladu s člankom 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Članak 8.12.

Izvlaštenje

1. Stranka ne smije nacionalizirati ili izvlastiti obuhvaćeno ulaganje, izravno ili neizravno, mjerama koje imaju učinak jednak nacionalizaciji ili izvlaštenju („izvlaštenje“) osim ako postupi:

- (a) u javnom interesu;
- (b) u skladu s načelima pravičnog postupka;
- (c) na nediskriminirajući način; i
- (d) osim ako je platila pravodobnu, primjerenu i učinkovitu naknadu.

Podrazumijeva se da se ovaj stavak tumači u skladu s Prilogom 8.-A.

2. Naknada iz stavka 1. odgovara poštenoj tržišnoj vrijednosti ulaganja u trenutku neposredno prije izvlaštenja ili u trenutku saznanja o predstojećem izvlaštenju, ovisno o tome što nastupi prije. Kriteriji vrednovanja uključuju vrijednost na temelju kontinuiteta poslovanja, vrijednost imovine uključujući prijavljenu poreznu vrijednost materijalne imovine i ostale kriterije, prema potrebi, za utvrđivanje poštene tržišne vrijednosti.

3. Naknada uključuje i kamate po uobičajenoj tržišnoj kamatnoj stopi od datuma izvlaštenja do datuma plaćanja i, kako bi bila djelotvorna za ulagatelja, isplaćuje se i prenosiva je, bez odgode, zemlji koju je odredio ulagatelj i u valuti zemlje čiji je ulagatelj državljanin ili u bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti koju ulagatelj prihvaća.

4. Predmetni ulagatelj ima pravo, u skladu s pravom stranke koja izvršava izvlaštenje, da sudsko ili drugo neovisno tijelo te stranke žurno preispita njegov predmet i vrednovanje njegova ulaganja, u skladu s načelima utvrđenima u ovom članku.

5. Ovaj se članak ne primjenjuje na izdavanje obveznih dozvola odobrenih u pogledu prava intelektualnog vlasništva u mjeri u kojoj je takvo izdavanje u skladu sa Sporazumom o TRIPS-u.

6. Podrazumijeva se da povlačenje, ograničavanje ili stvaranje prava intelektualnog vlasništva, u mjeri u kojoj su te mjere u skladu sa Sporazumom o TRIPS-u i dvadesetim poglavljem (Intelektualno vlasništvo), ne predstavljaju izvlaštenje. Nadalje, utvrđivanjem da te mjere nisu u skladu sa Sporazumom o TRIPS-u ili dvadesetim poglavljem (Intelektualno vlasništvo) ne dokazuje se postojanje izvlaštenja.

Članak 8.13.

Prijenosi

1. Svaka stranka dopušta da se svi prijenosi koji se odnose na obuhvaćeno ulaganje obavljaju bez ograničenja ili kašnjenja u slobodno konvertibilnoj valuti i po tržišnom tečaju važećem na dan prijena. Takvi prijenosi uključuju sljedeće:

- (a) ulaganja u kapital, kao što su glavna i dodatna sredstva za održavanje, razvoj ili povećanje ulaganja;
- (b) dobit, dividende, kamate, kapitalni dobitak, plaćanja naknada za licenciju, naknade za upravljanje, tehničku pomoć i druge naknade ili druge oblike prihoda ili iznosa dobivenih od obuhvaćenog ulaganja;
- (c) prihode od prodaje ili likvidacije cijelog ili dijela obuhvaćenog ulaganja;
- (d) plaćanja izvršena na temelju ugovora koji je sklopio ulagatelj ili obuhvaćeno ulaganje, uključujući plaćanja na temelju ugovora o zajmu;

- (e) plaćanja izvršena u skladu s člancima 8.11. i 8.12.;
- (f) primanja i druge naknade stranog osoblja koje radi na poslovima povezanim s ulaganjem; i
- (g) plaćanja odštete u skladu s pravorijekom donesenim na temelju odjeljka F.

2. Stranka od svojih ulagatelja ne smije zahtijevati da prenesu, ili ih kažnjavati što nisu prenijeli, prihod, primitke, dobit ili druge iznose dobivene od ulaganja na državnom području druge stranke ili iznose koje se mogu pripisati takvom ulaganju.

3. Ništa u ovom članku ne tumači se kao da stranku sprječava da primjenjuje na pravičan i nediskriminirajući način te na način koji ne čini prikriveno ograničenje prijenosa, svoje zakone koji se odnose na:

- (a) stečaj, nesolventnost ili zaštitu prava vjerovnika;
- (b) izdavanje vrijednosnih papira te trgovanje njima;
- (c) kaznena ili kažnjiva djela;
- (d) financijsko izvještavanje ili vođenje evidencije o prijenosima ako su potrebni za pomoć tijelima za izvršavanje zakonodavstva ili financijskim regulatornim tijelima; i
- (e) izvršenje presuda u sudskim postupcima.

Članak 8.14.

Subrogacija

Ako stranka ili agencija stranke izvrši plaćanje na temelju odštete, jamstva ili ugovora o osiguranju koji je sklopila u vezi s ulaganjem koje je izvršio jedan od njezinih ulagatelja na državnom području druge stranke, druga stranka priznaje da stranka ili njezina agencija imaju u svim okolnostima ista prava u pogledu ulaganja kao i ulagatelj. Ta prava može ostvarivati stranka ili agencija stranke ili ulagatelj ako ga stranka ili agencija stranke za to ovlaste.

Odjeljak E

Rezerve i iznimke

Članak 8.15.

Rezerve i iznimke

1. Stavci od 8.4. do 8.8. ne primjenjuju se na sljedeće:
  - (a) postojeću nesukladnu mjeru koju stranka zadržava na razini:
    - i. Europske unije, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog I.;
    - ii. nacionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem rasporedu uz Prilog I.;
    - iii. pokrajinske, mjesne ili regionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem rasporedu uz Prilog I.; ili
    - iv. lokalne vlasti.
  - (b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili
  - (c) izmjenju nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije izmjene, s člancima od 8.4. do 8.8.
2. Članci od 8.4. do 8.8. ne primjenjuju se na mjeru koju stranka donosi ili zadržava u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog II.

3. Ne dovodeći u pitanje članke 8.10. i 8.12., stranka ne smije donositi mjeru ili niz mjera nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma koje su obuhvaćene njezinim rasporedom uz Prilog II. u skladu s kojima ulagatelj iz druge stranke mora, izravno ili neizravno, zbog državljanstva, prodati ili na neki drugi način raspolagati ulaganjem koje postoji u trenutku stupanja na snagu mjere ili niza mjera.

4. U pogledu prava intelektualnog vlasništva stranka može odstupiti od članka 8.5. stavka 1. točke (f) te članka 8.6. i 8.7. ako je to dopušteno Sporazumom o TRIPS-u, uključujući izmjene Sporazuma o TRIPS-u koje su na snazi za obje stranke i izuzeća od Sporazuma o TRIPS-u donesena u skladu s člankom IX. Sporazuma o WTO-u.

5. Članci 8.4., 8.6., 8.7. i 8.8. ne primjenjuju se na sljedeće:

(a) javnu nabavu robe ili usluga koje stranka nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi uporabe za isporuku robe ili usluga za komercijalnu prodaju, bez obzira na to je li ta nabava „obuhvaćena nabava” u smislu članka 19.2. (Područje primjene i opseg); ili

(b) subvencije ili državnu potporu koja se odnosi na trgovinu uslugama, koje odobrava stranka.

Članak 8.16.

Uskraćivanje povlastica

Stranka može uskratiti povlastice iz ovog poglavlja ulagatelju iz druge stranke koji je poduzeće te stranke i ulaganjima tog ulagatelja u sljedećim slučajevima:

(a) ulagatelj iz treće zemlje vlasnik je poduzeća ili kontrolira poduzeće; i

(b) stranka koja uskraćuje povlastice donosi ili zadržava mjeru u pogledu treće zemlje:

i. koja se odnosi na održavanje međunarodnog mira i sigurnosti; i

ii. kojom se zabranjuju transakcije s poduzećem ili koja bi se prekršila ili zaobišla ako bi se tom poduzeću ili njegovim ulaganjima dodijelile povlastice iz ovog poglavlja.

Članak 8.17.

Formalni zahtjevi

Neovisno o člancima 8.6. i 8.7., stranka može tražiti od ulagatelja iz druge stranke ili njegova obuhvaćenog ulaganja da redovito dostavlja informacije o tom ulaganju, isključivo u informativne ili statističke svrhe, pod uvjetom da su ti zahtjevi razumni i ne predstavljaju nepotrebno opterećenje. Stranka štiti povjerljive ili zaštićene informacije od otkrivanja kojim bi se ugrozio konkurentni položaj ulagatelja ili obuhvaćenog ulaganja. Ovim stavkom ne sprječava se stranka da na drugi način pribavlja ili otkriva informacije u vezi s pravičnom primjenom njezinog zakonodavstva u dobroj vjeri.

Odjeljak F

Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država

Članak 8.18.

Područje primjene

1. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze stranaka iz dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova), ulagatelj stranke može podnijeti zahtjev Sudu uspostavljenom u skladu s ovim odjeljkom ako smatra da je druga stranka prekršila obvezu iz:

(a) odjeljka C, u pogledu širenja, provođenja, poslovanja, upravljanja, održavanja, uporabe, uživanja i prodaje ili raspolaganja njegovim obuhvaćenim ulaganjem, ili

(b) Odjeljka D,

ako ulagatelj tvrdi da je pretrpio gubitak ili štetu zbog navodnog kršenja.

2. Zahtjevi iz stavka 1. točke (a) u pogledu širenja obuhvaćenog ulaganja mogu se podnositi samo ako se mjera odnosi na postojeće poslovne djelatnosti obuhvaćenog ulaganja i ako je ulagatelju uslijed toga nastao gubitak ili šteta u pogledu obuhvaćenog ulaganja.

3. Podrazumijeva se da ulagatelj ne može podnijeti zahtjev u skladu s ovim odjeljkom ako je ulaganje izvršeno na temelju lažnog prikazivanja, prikrivanja, korupcije ili postupanja kojima se zlouporabljuje postupak.

4. Zahtjev u pogledu restrukturiranja duga koji je izdala stranka može se podnijeti u okviru ovog odjeljka samo u skladu s Prilogom 8.-B.

5. Sud osnovan u skladu s ovim odjeljkom ne odlučuje o zahtjevima koji su izvan područja primjene ovog članka.

Članak 8.19.

Savjetovanje

1. Sporovi bi se u što većoj mjeri trebali rješavati mirnim putem. Takav način rješavanja sporova moguća je dogovoriti u bilo kojem trenutku, uključujući i nakon podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 8.23. Ako se stranke u sporu ne dogovore o duljem roku, savjetovanje se provodi u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva za savjetovanje u skladu sa stavkom 4.

2. Ako se stranke u sporu ne dogovore drukčije, savjetovanje se provodi u sljedećim mjestima:

(a) Ottawi, ako se osporavaju kanadske mjere;

(b) Bruxellesu, ako mjere koje se osporavaju uključuju mjeru Europske unije; ili

(c) glavnom gradu države članice Europske unije, ako su osporene mjere isključivo mjere te države članice.

3. Stranke u sporu mogu održavati savjetovanje putem videokonferencije ili drugim sredstvima ako je to primjereno, na primjer u slučaju kada je ulagatelj malo ili srednje poduzeće.

4. Ulagatelj drugoj stranci podnosi zahtjev za savjetovanje koji sadržava sljedeće podatke:

(a) ime i adresu ulagatelja i, ako se taj zahtjev podnosi u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, ime, adresu i mjesto osnivanja poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom;

(b) ako ima više ulagatelja, ime i adresu svakog ulagatelja i, ako ima više poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom, ime, adresu i mjesto osnivanja svakog poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom;

(c) odredbe ovog Sporazuma koje su navodno prekršene;

(d) pravnu i činjeničnu osnovu zahtjeva, uključujući predmetne mjere; i

(e) traženu mjeru i procijenjeni iznos tražene odštete.

Zahtjev za savjetovanje mora sadržavati dokaze da je ulagatelj koji podnosi zahtjev ulagatelj iz druge stranke i da je vlasnik ulaganja ili da kontrolira ulaganje uključujući, ako je primjenjivo, da je vlasnik ili da kontrolira poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom u čije ime se zahtjev podnosi.

5. Zahtjevi u pogledu zahtjeva za savjetovanje utvrđeni u stavku 4. moraju se ispuniti na dovoljno precizan način da se tuženiku omogući da učinkovito sudjeluje u savjetovanju i da pripremi obranu.

6. Zahtjev za savjetovanje mora se podnijeti u sljedećim rokovima:
  - (a) tri godine nakon datuma kada je ulagatelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, prvi put saznao ili trebao saznati za navodno kršenje i kada je saznao da je ulagatelju ili, ako je primjenjivo, poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom, time nastao gubitak ili šteta; ili
  - (b) dvije godine nakon što ulagatelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, povuče zahtjeve ili postupke pred sudom u skladu sa zakonodavstvom stranke, ili nakon što ti postupci budu okončani na drugi način te, u svakom slučaju, najkasnije 10 godina nakon datuma kada je ulagatelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, prvi puta saznao ili je trebao saznati za navodno kršenje i kada je saznao da je time ulagatelju nastao gubitak ili šteta.
7. Zahtjev za savjetovanje u vezi s navodnim kršenjem koju je počinila Europska unija ili država članica Europske unije šalje se Europskoj uniji.
8. Ako ulagatelj nije podnio zahtjev u skladu s člankom 8.23. u roku od 18 mjeseci od podnošenja zahtjeva za savjetovanje, smatra se da je ulagatelj povukao svoj zahtjev za savjetovanje i, ako je primjenjivo, svoju obavijest kojom traži utvrđivanje tuženika te ne može podnijeti zahtjev u skladu s ovim odjeljkom u pogledu istih mjera. Stranke u sporu mogu sporazumno produljiti to razdoblje.

Članak 8.20.

Medijacija

1. Stranke u sporu mogu u bilo kojem trenutku sporazumno odlučiti pokrenuti postupak medijacije.
2. Pokretanjem postupka medijacije ne dovode se u pitanje pravni položaj ili prava bilo koje stranke u sporu u skladu s ovim poglavljem, a na medijaciju se primjenjuju pravila koja dogovore stranke u sporu, uključujući, ako su dostupna, pravila za medijaciju koja je utvrdio Odbor za usluge i ulaganja u skladu s člankom 8.44. stavkom 3. točkom (c).
3. Stranke u sporu sporazumno imenuju medijatora. Stranke u sporu mogu zatražiti da medijatora imenuje glavni tajnik ICSID-a.
4. Stranke u sporu nastoje pronaći rješenje spora u roku od 60 dana od imenovanja medijatora.
5. Ako se stranke u sporu dogovore o medijaciji, članak 8.19. stavci 6. i 8. ne primjenjuju se od datuma kada su se stranke u sporu dogovorile da će pokrenuti medijaciju do datuma kada jedna od stranka u sporu odluči prekinuti medijaciju. Svoju odluku o prekidu medijacije stranka u sporu dostavlja pisanim putem medijatoru i drugoj stranci u sporu.

Članak 8.21.

Utvrđivanje tuženika za sporove s Europskom unijom ili njezinim državama članicama

1. Ako se spor ne može riješiti u roku od 90 dana od podnošenja zahtjeva za savjetovanje, ako se zahtjev odnosi na navodno kršenje ovog Sporazuma koje je počinila Europska unija ili država članica Europske unije i ulagatelj namjerava podnijeti zahtjev u skladu s člankom 8.23., ulagatelj Europskoj uniji dostavlja obavijest kojom traži utvrđivanje tuženika.
2. U obavijesti iz stavka 1. navode se mjere u pogledu kojih ulagatelj namjerava podnijeti zahtjev.
3. Nakon što utvrdi tuženika, Europska unija obavješćuje ulagatelja o tome je li tuženik Europska unija ili država članica Europske unije.

4. Ako ulagatelj ne bude obaviješten o utvrđivanju tuženika u roku od 50 dana od dostavljanja svoje obavijesti kojom traži takvo utvrđivanje:
- (a) ako su mjere navedene u obavijesti isključivo mjere države članice Europske unije, tuženik je država članica;
  - (b) ako mjere navedene u obavijesti uključuju mjere Europske unije, tuženik je Europska unija.
5. Ulagatelj može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 8.23. na temelju utvrđivanja tuženika u skladu sa stavkom 3. i, ako ulagatelju nije priopćeno takvo utvrđivanje, na temelju primjene članka 4.
6. Ako je tuženik Europska unija ili država članica Europske unije, u skladu sa stavkom 3. ili 4., ni Europska unija ni država članica Europske unije ne mogu tvrditi da je zahtjev nedopušten, da Sud nije nadležan ili na neki drugi način prigovoriti na zahtjev ili pravorijek na osnovi toga da tuženik nije bio ispravno utvrđen u skladu sa stavkom 3. ili određen na temelju primjene članka 4.
7. Sud je obavezan utvrđivanjem tuženika u skladu sa stavkom 3. i, ako ulagatelju nije priopćena takvo utvrđivanje, primjenom članka 4.

Članak 8.22.

Postupovni i drugi uvjeti za podnošenje zahtjeva Sudu

1. Ulagatelj može podnijeti zahtjev u skladu s člankom 8.23. samo ako je ispunio sljedeće uvjete:
- (a) dostavio je tuženiku, zajedno sa zahtjevom, svoju suglasnost za rješavanje spora pred Sudom u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku;
  - (b) čekao je da prođe najmanje 180 dana od podnošenja zahtjeva za savjetovanje i, ako je primjenjivo, najmanje 90 dana od podnošenja obavijesti kojom se traži utvrđivanje tuženika;
  - (c) ispunio je uvjete za obavijest kojom se traži utvrđivanje tuženika;
  - (d) ispunio je uvjete povezane sa zahtjevom za savjetovanje;
  - (e) u svojem zahtjevu nije naveo mjeru koja nije bila navedena u njegovu zahtjevu za savjetovanje;
  - (f) povukao je ili obustavio sve postojeće postupke pred sudom u skladu s domaćim ili međunarodnim pravom u pogledu mjere iz njegova zahtjeva za koju tvrdi da predstavlja kršenje; i
  - (g) odrekao se prava na podnošenje zahtjeva ili pokretanje postupka pred sudom u skladu s domaćim ili međunarodnim pravom u pogledu mjere iz njegova zahtjeva za koju tvrdi da predstavlja kršenje.
2. Ako se zahtjev podnesen u skladu s člankom 8.23. odnosi na gubitak ili štetu nanесenu poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom ili udjel u poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom koje je u izravnom ili neizravnom vlasništvu ulagatelja ili pod njegovom izravnom ili neizravnom kontrolom, zahtjevi iz stavka 1. točaka (f) i (g) primjenjuju se i na ulagatelja i na poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom.
3. Zahtjevi iz stavka 1. točaka (f) i (g) i stavka 2. ne primjenjuju se na poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom ako je tuženik ili država domaćin ulagatelja oduzela ulagatelju kontrolu nad poduzećem s lokalnim poslovnim nastanom ili je na neki drugi način onemogućila poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom da ispuni te zahtjeve.
4. Na zahtjev tuženika Sud se proglašava nenadležnim ako ulagatelj ili, ovisno o slučaju, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom ne ispune neki od zahtjeva iz stavaka 1. i 2.
5. Odricanje od prava predviđeno u skladu sa stavkom 1. točkom (g) ili stavkom 2., ovisno o slučaju, prestaje se primjenjivati:
- (a) ako Sud odbaci zahtjev na osnovi toga što nisu ispunjeni zahtjevi iz stavaka 1. ili 2. ili na nekoj drugoj postupovnoj osnovi ili osnovi nadležnosti;

- (b) ako Sud odbije zahtjev u skladu s člankom 8.32. ili člankom 8.33.; ili
- (c) ako ulagatelj povuče svoj zahtjev, u skladu s primjenjivim pravilima iz članka 8.23. stavka 2., u roku od 12 mjeseci od osnivanja sudskog vijeća Suda.

Članak 8.23.

Podnošenje zahtjeva Sudu

1. Ako spor nije riješen savjetovanjem, zahtjev u skladu s ovim odjeljkom može podnijeti:
  - (a) ulagatelj stranke u svoje ime; ili
  - (b) ulagatelj stranke u ime poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom koje je u njegovu izravnom ili neizravnom vlasništvu ili pod njegovom izravnom ili neizravnom kontrolom.
2. Zahtjev se može podnijeti u skladu sa sljedećim pravilima:
  - (a) Konvencijom ICSID-a i Pravilnikom za arbitražne postupke;
  - (b) Pravilima o dodatnim mogućnostima ICSID-a ako se ne primjenjuju uvjeti za postupke u skladu sa stavkom (a);
  - (c) arbitražnim pravilima UNCITRAL-a; ili
  - (d) drugim pravilima na temelju dogovora stranaka u sporu.
3. Ako ulagatelj predloži pravila u skladu sa stavkom 2. točkom (d), tuženik mora odgovoriti na prijedlog ulagatelja u roku od 20 dana od primitka prijedloga. Ako se stranke u sporu u roku od 30 dana od primitka prijedloga ne dogovore o tim pravilima, ulagatelj može podnijeti zahtjev u skladu s pravilima predviđenima u stavku 2. točki (a), (b) ili (c).
4. Podrazumijeva se da zahtjev podnesen u skladu sa stavkom 1. točkom (b) zadovoljava zahtjeve iz članka 25. stavka 1. Konvencije ICSID-a.
5. Ulagatelj može, u trenutku podnošenja svojeg zahtjeva, predložiti da zahtjev razmatra samo jedan član Suda. Tuženik u dobroj namjeri razmatra taj zahtjev, posebno ako je ulagatelj malo ili srednje poduzeće ili je tražena naknada ili odšteta relativno niska.
6. Pravila koja se primjenjuju u skladu sa stavkom 2. jesu pravila koja su na snazi na dan podnošenja zahtjeva Sudu u skladu s ovim odjeljkom, podložno posebnim pravilima utvrđenima u ovom odjeljku i nadopunjenima pravilima donesenima u skladu s člankom 8.44. stavkom 3. točkom (b).
7. Zahtjev za rješavanje spora u skladu s ovim odjeljkom smatra se podnesenim kada:
  - (a) glavni tajnik ICSID-a primi zahtjev u skladu s člankom 36. stavkom 1. Konvencije ICSID-a;
  - (b) tajništvo ICSID-a primi zahtjev u skladu s člankom 2. rasporeda C Pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a;
  - (c) tuženik primi obavijest iz članka 3. arbitražnih pravila UNCITRAL-a; ili
  - (d) tuženik primi zahtjev ili obavijest kojima se pokreće postupak u skladu s pravilima dogovorenima u skladu sa stavkom 2. točkom (d).
8. Svaka stranka obavješćuje drugu stranku o mjestu dostave obavijesti i drugih dokumenata ulagatelja u skladu s ovim odjeljkom. Svaka stranka osigurava da su te informacije javno dostupne.

Članak 8.24.**Postupci u skladu s drugim međunarodnim sporazumom**

Ako je podnesen zahtjev u skladu s ovim odjeljkom i drugim međunarodnim sporazumom i:

- (a) ako postoji mogućnost preklapanja naknada; ili
- (b) ako bi drugi međunarodni zahtjev morao imati znatan utjecaj na rješavanje zahtjeva podnesenog u skladu s ovim odjeljkom,

Sud, što je moguće prije nakon saslušanja stranaka u sporu, suspendira postupak ili na drugi način osigurava da se pri donošenju odluke, naloga ili pravorijeka uzimaju u obzir postupci pokrenuti u skladu s drugim međunarodnim sporazumom.

Članak 8.25.**Suglasnost za rješavanje spora pred Sudom**

1. Tuženik daje suglasnost za rješavanje spora pred Sudom u skladu s postupcima utvrđenima u ovom odjeljku;
2. Suglasnost iz stavka 1. i podnošenje zahtjeva Sudu u skladu s ovim odjeljkom mora zadovoljavati zahtjeve:
  - (a) članka 25. Konvencije ICSID-a i poglavlja II. rasporeda C Pravila o dodatnim mogućnostima ICSID-a u pogledu pisane suglasnosti stranaka u sporu; i,
  - (b) članka II. Konvencije iz New Yorka u pogledu pisanog dogovora.

Članak 8.26.**Financiranje sredstvima treće strane**

1. U slučaju financiranja sredstvima treće strane, stranka u sporu koja se koristi takvim financiranjem mora drugoj stranci u sporu i Sudu dostaviti ime i adresu te treće strane koja osigurava financijska sredstva.
2. Navedeni se podaci dostavljaju u trenutku podnošenja zahtjeva ili, ako je sporazum o financiranju sklopljen ili donacija ili bespovratna sredstva odobrena nakon podnošenja zahtjeva, bez odgode čim se sporazum sklopi ili donacija ili bespovratna sredstva odobre.

Članak 8.27.**Osnivanje Suda**

1. Sud osnovan u skladu s ovim odjeljkom odlučuje o zahtjevima podnesenima u skladu s člankom 8.23.
2. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma Zajednički odbor CETA-e imenuje petnaest članova Suda. Pet članova Suda moraju biti državljani države članice Europske unije, pet ih moraju biti državljani Kanade⁽¹⁾, a preostalih pet moraju biti državljani trećih zemalja.
3. Zajednički odbor CETA-e može odlučiti povećati ili smanjiti broj članova Suda za višekratnik broja 3. Dodatna imenovanja provode se po istom načelu kako je predviđeno u stavku 2.
4. Članovi Suda moraju posjedovati kvalifikacije koje su potrebne u njihovim zemljama za imenovanje na pravosudnu dužnost ili biti priznati pravници. Moraju imati dokazano iskustvo u području međunarodnog javnog prava. Poželjno je da imaju potrebnu stručnost osobito u području međunarodnog investicijskog prava, međunarodnog trgovačkog prava te u području rješavanja sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma o ulaganjima ili međunarodnih sporazuma o trgovini.

⁽¹⁾ Bilo koja stranka umjesto toga može predložiti imenovanje najviše pet članova Suda bilo kojeg državljanstva. U tom se slučaju ti članovi Suda smatraju državljanima stranke koja je predložila njihovo imenovanje za potrebe ovog članka.

5. Članovi Suda imenovani u skladu s ovim odjeljkom imenuju se na mandat od pet godina koji se može obnoviti jednom. Međutim, mandat sedmorice od 15 osoba imenovanih odmah nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, koji se odabiru ždrijebom, produljuje se na šest godina. Ispražnjena mjesta popunjavaju se čim se pojave. Osoba imenovana kao zamjena člana Suda kojemu nije istekao mandat na dužnosti ostaje do isteka mandata svojeg prethodnika. U načelu, član Suda koji u trenutku isteka svojeg mandata obavlja dužnost člana sudskog vijeća Suda može nastaviti obavljati tu funkciju do donošenja konačnog pravorijeka.
6. Sud odlučuje o predmetima u sudskim vijećima sastavljenima od tri člana Suda od kojih je jedan državljanin države članice Europske unije, jedan državljanin Kanada, a jedan državljanin treće zemlje. Sudskim vijećem predsjedava član Suda koji je državljanin treće zemlje.
7. U roku od 90 dana od podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 8.23. predsjednik Suda imenuje članove Suda koji će obavljati dužnost članova sudskog vijeća Suda koje odlučuje o predmetima prema načelu rotacije, osiguravajući da sastav sudskih vijeća bude nasumičan i nepredvidljiv i da istovremeno svi članovi Suda imaju priliku biti članovi sudskog vijeća.
8. Predsjednik i potpredsjednik Suda odgovorni su za organizacijska pitanja i imenuju se na mandat od dvije godine te odabiru ždrijebom među članovima Suda koji su državljani trećih zemalja. Na dužnost se biraju prema načelu rotacije, a ždrijebom ih odabire predsjednik Zajedničkog odbora CETA-e. Potpredsjednik zamjenjuje predsjednika kada on nije dostupan.
9. Neovisno o stavku 6., stranke u sporu mogu se dogovoriti da o predmetu odlučuje samo jedan član Suda koji se imenuje nasumično među državljanima trećih zemalja. Tuženik mora u dobroj namjeri razmotriti zahtjev tužitelja da o predmetu odlučuje samo jedan član Suda, posebno ako je tužitelj malo ili srednje poduzeće ili ako je tražena naknada ili odšteta relativno male vrijednosti. Taj se zahtjev mora podnijeti prije osnivanja sudskog vijeća Suda.
10. Sud može izraditi vlastite radne postupke.
11. Članovi Suda moraju osigurati da su dostupni i sposobni obavljati dužnosti utvrđene u ovom odjeljku.
12. Radi osiguravanja njihove dostupnosti, članovima Suda isplaćuje se mjesečni honorar koji određuje Zajednički odbor CETA-e.
13. Honorar iz stavka 12. uplaćuju obje stranke u jednakom iznosu na račun kojim upravlja tajništvo ICSID-a. U slučaju da jedna stranka ne uplati honorar, može ga odlučiti platiti druga stranka. Stranke su obvezne platiti sva svoja zaostala plaćanja uz odgovarajuće kamate.
14. Osim ako Zajednički odbor CETA-e donese odluku u skladu sa stavkom 15., iznos naknada i troškova članova Suda koji obavljaju dužnost u sudskom vijeću osnovanom za odlučivanje o zahtjevu, osim honorara iz stavka 12., jest iznos utvrđen u skladu s pravilom 14(1) administrativnih i financijskih pravila Konvencije ICSID-a, važećih na dan podnošenja zahtjeva, a koji je Sud razdijelio između stranaka u sporu u skladu s člankom 8.39. stavkom 5.
15. Zajednički odbor CETA-e može donijeti odluku o pretvaranju honorara i drugih naknada i troškova u redovnu plaću te utvrditi važeće postupke i uvjete.
16. Tajništvo ICSID-a obavlja ulogu tajništva Suda i pruža mu odgovarajuću potporu.
17. Ako Zajednički odbor CETA-e ne izvrši imenovanja u skladu sa stavkom 2. u roku od 90 dana od datuma podnošenja zahtjeva za rješavanje spora, glavni tajnik ICSID-a na zahtjev bilo koje stranke u sporu imenuje sudsko vijeće koje čine tri člana Suda, osim ako se stranke u sporu dogovore da o predmetu odlučuje samo jedan član Suda. Glavni tajnik ICSID-a izvršava imenovanje nasumičnim odabirom među postojećim nominacijama. Glavni tajnik ICSID-a ne može kao predsjednika imenovati državljanina Kanade ili države članice Europske unije osim ako se stranke u sporu dogovore drukčije.

Članak 8.28.

Žalbeni sud

1. Žalbeni se sud osniva za preispitivanje pravorijeka donesenih na temelju ovog odjeljka.
2. Žalbeni sud može potvrditi, izmijeniti ili poništiti pravorijek Suda na temelju:
  - (a) pogreški u primjeni ili tumačenju primjenjivog prava;
  - (b) očitih pogreški u uvažavanju činjenica, uključujući uvažavanje odgovarajućeg domaćeg zakonodavstva;
  - (c) razloga navedenih u članku 52. stavku 1. točkama od (a) do (e) Konvencije ICSID-a, ako nisu obuhvaćeni točkama (a) i (b).
3. Članovi Žalbenog suda imenuju se na temelju odluke Zajedničkog odbora CETA-e koja se donosi istodobno kada i odluka iz stavka 7.
4. Članovi Žalbenog suda moraju ispunjavati zahtjeve iz članka 8.27. stavka 4 i postupati u skladu s člankom 8.30.
5. Sudsko vijeće Žalbenog suda osnovano za odlučivanje o žalbi čine tri nasumično imenovana člana Žalbenog suda.
6. Na postupke pred Žalbenim sudom primjenjuju se članci 8.36 i 8.38.
7. Zajednički odbor CETA-e u najkraćem roku donosi odluku kojom se utvrđuju sljedeća administrativna i organizacijska pitanja povezana s radom Žalbenog suda:
  - (a) administrativna potpora;
  - (b) postupci za pokretanje i vođenje žalbi te postupci za vraćanje predmeta Sudu radi prilagodbe pravorijeka kada je to potrebno;
  - (c) postupci za popunjavanje ispražnjenih mjesta na Žalbenom sudu i na sudskom vijeću Žalbenog suda osnovanom za odlučivanje o predmetu;
  - (d) naknade članovima Žalbenog suda;
  - (e) odredbe o troškovima žalbi;
  - (f) broj članova Žalbenog suda; i
  - (g) svi drugi elementi koje smatra potrebnima za učinkovit rad Žalbenog suda.
8. Odbor za usluge i ulaganja provodi periodične provjere rada Žalbenog suda te može dati preporuke Zajedničkom odboru CETA-e. Zajednički odbor CETA-e prema potrebi može izmijeniti odluku iz stavka 7.
9. Nakon donošenja odluke iz stavka 7.:
  - (a) stranka u sporu može podnijeti žalbu na pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom Žalbenom sudu u roku od 90 dana od donošenja pravorijeka;
  - (b) stranka u sporu ne zahtijeva preispitivanje, ukidanje, poništavanje, reviziju ili pokretanje drugog sličnog postupka u pogledu pravorijeka iz ovog odjeljka;

- (c) pravorijek donesen u skladu s člankom 8.39. ne smatra se konačnim te nije moguće pokrenuti postupak za njegovo izvršenje sve dok ne budu ispunjeni sljedeći uvjeti:
- i. proteklo je 90 dana od donošenja pravorijeka Suda te nije podnesena žalba;
  - ii. podnesena žalba je odbačena ili povučena; ili
  - iii. proteklo je 90 dana od pravorijeka Žalbenog suda te Žalbeni sud nije vratio predmet Sudu;
- (d) konačni pravorijek Žalbenog suda smatra se konačnim pravorijekom za potrebe članka 8.41.; i
- (e) ne primjenjuje se članak 8.41. stavak 3.

Članak 8.29.

Uspostava multilateralnog suda za ulaganja i žalbenog mehanizma

Stranke zajedno s drugim trgovinskim partnerima osnivanju multilateralni sud za ulaganja i žalbeni mehanizam za rješavanje ulagačkih sporova. Nakon uspostave takvog multilateralnog mehanizma Zajednički odbor CETA-e donosi odluku kojom se utvrđuje da će se ulagački sporovi iz ovog odjeljka rješavati u skladu s multilateralnim mehanizmom te poduzima prikladne prijelazne mjere.

Članak 8.30.

Etičke norme

1. Članovi Suda su neovisni. Nisu povezani s nijednom vladom. ⁽¹⁾ Ne primaju naputke od nijedne organizacije ili vlade u pogledu pitanja povezanih sa sporom. Ne sudjeluju u razmatranju nijednog spora koje bi dovelo do izravnog ili neizravnog sukoba interesa. Postupaju u skladu sa smjernicama međunarodne odvjetničke komore o sukobima interesa u međunarodnoj arbitraži ili drugim dopunskim pravilima donesenima u skladu s člankom 8.44. stavkom 2. Osim toga, nakon njihova imenovanja članovi suda ne smiju preuzimati dužnost pravnog savjetnika, stručnjaka kojeg imenuje stranka ili svjedoka u postojećim ili novim ulagačkim sporovima iz ovog ili bilo kojeg drugog međunarodnog sporazuma.
2. Ako stranka u sporu smatra da je član Suda u sukobu interesa, ta stranka može zatražiti da predsjednik Međunarodnog suda donese odluku u vezi s osporavanjem imenovanja tog člana. Obavijest o osporavanju imenovanja šalje se predsjedniku Međunarodnog suda u roku od 15 dana od dana kada je stranka u sporu obaviještena o osnivanju sudskog vijeća Suda, ili u roku od 15 dana od dana kada je ta stranka saznala relevantne činjenice, ako te činjenice opravdano nisu mogle biti poznate u trenutku osnivanja sudskog vijeća. U obavijesti o osporavanju navodi se osnova za osporavanje.
3. Ako član Suda čije se imenovanje osporava u roku od 15 dana od dana obavijesti o osporavanju njegova imenovanja odluči ne odstupiti s dužnosti člana sudskog vijeća, predsjednik Međunarodnog suda može donijeti odluku u vezi s osporavanjem njegova imenovanja nakon što su mu stranke u sporu dostavile svoje podneske te nakon što je članu Suda dao priliku da se očituje. Predsjednik Međunarodnog suda nastoji donijeti odluku i obavijestiti stranke u sporu i ostale članove sudskog vijeća u roku od 45 dana od primitka obavijesti o osporavanju imenovanja. Mjesto ispražnjeno zbog diskvalifikacije ili odstupanja člana Suda s dužnosti odmah se popunjava.
4. Stranke po primitku obrazložene preporuke predsjednika Suda ili na vlastitu zajedničku inicijativu mogu razriješiti dužnosti člana Suda na temelju odluke Zajedničkog odbora CETA-e ako njegovo ponašanje nije u skladu s obvezama iz stavka 1. te je nespojivo s daljnjim obnašanjem dužnosti člana Suda.

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da činjenica da neka osoba prima naknadu od vlade sama po sebi ne znači da ta osoba ne ispunjava uvjete.

Članak 8.31.**Primjenjivo pravo i tumačenje**

1. Pri donošenju svojih odluka Sud uspostavljen u skladu s ovim odjeljkom primjenjuje ovaj Sporazum kako se tumači u skladu s Bečkom konvencijom o pravu međunarodnih ugovora i drugim pravilima i načelima međunarodnog prava primjenjivima između stanaka.
2. Sud nije nadležan odlučivati o zakonitosti mjere, za koju se tvrdi da predstavlja kršenje ovog Sporazuma, na temelju domaćeg zakonodavstva stranke. Podrazumijeva se da pri utvrđivanju sukladnosti mjere s ovim Sporazumom Sud prema potrebi može u obzir uzeti domaće zakonodavstvo stranke kao činjenično stanje. Sud pritom slijedi prevladavajuće tumačenje domaćeg zakonodavstva na sudovima i u tijelima te stranke, a mišljenje koje je Sud dao o domaćem zakonodavstvu nije obvezujuće za sudove i tijela te stranke.
3. U slučaju ozbiljnih dvojbi u vezi s tumačenjem koje bi mogle utjecati na ulaganje, Odbor za usluge i ulaganja može, u skladu s člankom 8.44. stavkom 3. točkom (a) preporučiti Zajedničkom odboru CETA-e donošenje tumačenja ovog Sporazuma. Tumačenje koje je donio Zajednički odbor CETA-e obvezujuće je za Sud osnovan u skladu s ovim odjeljkom. Zajednički odbor CETA-e može odlučiti da tumačenje ima obvezujući učinak od određenog datuma.

Članak 8.32.**Zahtjevi koji su očigledno bez pravne osnove**

1. Tuženik može, najkasnije 30 dana od osnivanja sudskog vijeća Suda i u svakom slučaju prije svojeg prvog zasjedanja, podnijeti prigovor da je zahtjev očigledno bez pravne osnove.
2. Prigovor u skladu sa stavkom 1. ne može se podnijeti ako je tuženik podnio prigovor u skladu s člankom 8.33.
3. Tuženik mora što preciznije opisati osnovu za prigovor.
4. Po primitku prigovora u skladu s ovim člankom Sud suspendira postupak o meritumu i uspostavlja raspored za razmatranje tog prigovora u skladu s rasporedom za razmatranje drugih prethodnih pitanja.
5. Nakon što je strankama u sporu dao priliku da iznesu svoje primjedbe, Sud na prvoj raspravi ili odmah nakon nje donosi obrazloženu odluku ili pravorijek. Sud pritom pretpostavlja da su navedene činjenice točne.
6. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje nadležnost Suda za razmatranje drugih prigovora kao prethodnog pitanja ili pravo tuženika na prigovor, za vrijeme trajanja postupka, da zahtjev nema pravnu osnovu.

Članak 8.33.**Pravno neutemeljeni zahtjevi**

1. Ne dovodeći u pitanje nadležnost Suda da druge prigovore razmatra kao prethodno pitanje ili pravo tuženika da pravovremeno podnese takav prigovor, Sud kao prethodno pitanje razmatra i odlučuje o svakom prigovoru tuženika da s pravnoga gledišta zahtjev podnesen u skladu s člankom 8.23., ili njegov dio, nije zahtjev u pogledu kojeg je moguće donijeti pravorijek u korist tužitelja u skladu s ovim odjeljkom, čak i ako se pretpostavi da su navedene činjenice istinite.

2. Prigovor iz stavka 1. podnosi se Sudu najkasnije na dan koji je Sud odredio kao dan kada tuženik mora dostaviti odgovor.
3. Ako je podnesen prigovor u skladu s člankom 8.32., Sud može, uzimajući u obzir okolnosti tog prigovora, odbiti razmotriti, u skladu s postupcima iz ovog članka, prigovor podnesen u skladu sa stavkom 1.
4. Po primitku prigovora iz stavka 1. i, prema potrebi, nakon donošenja odluke u skladu sa stavkom 3., Sud suspendira sve postupke o meritumu, utvrđuje raspored za razmatranje prigovora u skladu s bilo kojim rasporedom koji je utvrdio za razmatranje bilo kojeg drugog prethodnog pitanja i donosi obrazloženu odluku ili pravorijek o prigovoru.

Članak 8.34.

Privremene zaštitne mjere

Sud može naložiti privremenu zaštitnu mjeru radi zaštite prava stranke u sporu ili kako bi osigurao punu nadležnost Suda, uključujući nalog za zaštitu dokaza u posjedu ili pod kontrolom stranke u sporu ili zaštitu nadležnosti Suda. Sud ne nalaže ovrhu i ne zabranjuje primjenu mjere za koju se tvrdi da predstavlja kršenje iz članka 8.23. Za potrebe ovog članka, nalog uključuje preporuku.

Članak 8.35.

Obustavljanje postupka

Ako nakon podnošenja zahtjeva iz ovog odjeljka ulagatelj ne poduzme nikakve korake u postupku tijekom 180 uzastopnih dana ili tijekom razdoblja koje stranke u sporu mogu dogovoriti, smatra se da je ulagatelj povukao svoj zahtjev i obustavio postupak. Sud, na zahtjev tuženika i nakon dostavljanja obavijesti strankama u sporu, nalogom utvrđuje da je postupak obustavljen. Nadležnost Suda prestaje nakon donošenja tog naloga.

Članak 8.36.

Transparentnost postupka

1. Pravila UNCITRAL-a o transparentnosti, kako su izmijenjena ovim poglavljem, primjenjuju se u vezi s postupcima iz ovog odjeljka.
2. Zahtjev za savjetovanje, obavijest kojom se traži utvrđivanje tuženika, obavijest o utvrđivanju tuženika, suglasnost za medijaciju, obavijest o namjeri osporavanja člana Suda, odluka u vezi s osporavanjem člana Suda i zahtjev za spajanje uključuju se na popis dokumenata koji se objavljuju u skladu s člankom 3. stavkom 1. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti.
3. Dokazi se uključuju na popis dokumenata koji se objavljuju u skladu s člankom 3. stavkom 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti.
4. Neovisno o članku 2. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti, prije osnivanja Suda, Kanada ili Europska unija, ovisno o slučaju, pravovremeno objavljuju relevantne dokumente u skladu sa stavkom 2. iz kojih su uklonjene povjerljive ili zaštićene informacije. Takvi se dokumenti mogu objaviti posredstvom depozitara.

5. Rasprave su otvorene za javnost. Sud u dogovoru sa strankama u sporu utvrđuje odgovarajuće logističke mjere za olakšavanje pristupa javnosti takvim raspravama. Ako utvrdi da treba zaštititi povjerljive ili zaštićene informacije, Sud poduzima odgovarajuće mjere kako bi osigurao da onaj dio rasprave koji treba zaštititi bude zatvoren za javnost.

6. Ničime u ovom poglavlju ne zahtijeva se od tuženika da ne otkrije javnosti informacije koje moraju biti objavljene u skladu s njegovim zakonodavstvom. Tuženik bi trebao primjenjivati to zakonodavstvo na način kojim se osigurava zaštita od objave informacija koje su označene kao povjerljive ili zaštićene informacije.

Članak 8.37.

Razmjena informacija

1. Stranka u sporu može drugim osobama povezanim s postupkom, uključujući svjedoke i stručnjake, otkriti one dokumente bez uklonjenih povjerljivih ili zaštićenih informacija koje smatra potrebnima tijekom postupka iz ovog odjeljka. Međutim, stranka u sporu mora osigurati da te osobe zaštite povjerljive ili zaštićene informacije iz tih dokumenata.

2. Ovim se Sporazumom ne sprječava tuženik da službenicima Europske unije, država članica Europske unije ili tijela podnacionalne vlasti, ovisno o slučaju, otkrije one dokumente bez uklonjenih povjerljivih ili zaštićenih informacija koje smatra potrebnima tijekom postupka iz ovog odjeljka. Međutim, tuženik mora osigurati da te osobe zaštite povjerljive ili zaštićene informacije iz tih dokumenata.

Članak 8.38.

Stranka koja nije stranka u sporu

1. Tuženik u roku od 30 dana od primitka ili neposredno nakon rješenja bilo kakvog spora o povjerljivim ili zaštićenim informacijama stranci koja nije stranka u sporu mora dostaviti sljedeće:

(a) zahtjev za savjetovanje, obavijest kojom se traži utvrđivanje tuženika, obavijest o utvrđivanju tuženika, zahtjev podnesen u skladu s člankom 8.23., zahtjev za spajanje i sve ostale dokumente priložene takvim dokumentima;

(b) na zahtjev:

i. tužbene zahtjeve, odgovore, sažetke, zahtjeve i ostale dokumente koje Sudu dostavlja stranka u sporu;

ii. pisane podneske dostavljene Sudu u skladu s člankom 4. pravila UNCITRAL-a o transparentnosti;

iii. zapisnike ili prijepise s rasprave na Sudu, ako su dostupni; i

iv. naloge, pravorijeko i odluke Suda; i

(c) na zahtjev i o trošku stranke koja nije stranka u sporu, sve ili dio dokaza koji su dostavljeni Sudu, osim ako su traženi dokazi javno dostupni.

2. Sud prihvaća ili, nakon savjetovanja sa strankama u sporu, može tražiti usmene ili pisane podneske stranke koja nije stranka u sporu o tumačenju ovog Sporazuma. Stranka koja nije stranka u sporu može biti nazočna raspravi iz ovog odjeljka.

3. Sud ne donosi nikakve zaključke na temelju toga što nije dostavljen podnesak u skladu sa stavkom 2.

4. Sud osigurava da stranke u sporu dobiju razumnu priliku iznijeti svoja opažanja o podnesku stranke ovog Sporazuma koja nije stranka u sporu.

Članak 8.39.

Konačni pravorijek

1. Ako Sud donese konačni pravorijek protiv tuženika, Sud može odrediti samo, odvojeno ili u kombinaciji:
  - (a) novčanu odštetu i primjenjive kamate;
  - (b) povrat imovine, u kojem slučaju u pravorijeku mora biti predviđeno da tuženik može platiti novčanu odštetu u iznosu koji odgovara pravičnoj tržišnoj vrijednosti imovine u trenutku neposredno prije izvlaštenja ili prije nego što se saznalo za predstojeće izvlaštenje, ovisno o tome što je nastupilo prije, i sve primjenjive kamate umjesto povrata, što se utvrđuje u skladu s člankom 8.12.
2. Podložno stavcima 1. i 5., ako se zahtjev podnosi u skladu s člankom 8.23. stavkom 1. točkom (b):
  - (a) u pravorijeku kojim se dodjeljuje novčana odšteta i primjenjive kamate predviđa se da se iznos isplaćuje poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom;
  - (b) u pravorijeku kojim se nalaže povrat imovine predviđa se povrat poduzeću s lokalnim poslovnim nastanom;
  - (c) u pravorijeku kojim se dodjeljuju troškovi u korist ulagatelja predviđa se da se troškovi vraćaju ulagatelju; i
  - (d) u pravorijeku se navodi da se njegovim donošenjem ne dovodi u pitanje pravo koje osoba, osim osobe koja se odrekla prava u skladu s člankom 8.22., može imati na novčanu odštetu ili imovinu dodijeljeno u skladu s pravom stranke.
3. Novčana odšteta ne smije biti veća od gubitka koji je pretrpio ulagatelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, umanjenog za sve već isplaćene odštete ili naknade. Pri izračunu novčane odštete Sud smanjuje odštetu i kako bi uzeo u obzir sve povrate imovine ili ukidanje ili izmjenu mjere.
4. Sud ne može dodijeliti kaznene odštete.
5. Sud nalaže da troškove postupka snosi stranka u sporu koja je izgubila spor. U iznimnim okolnostima Sud može podijeliti troškove između stranaka u sporu ako utvrdi da je podjela primjerena s obzirom na okolnosti zahtjeva. Ostale razumne troškove, uključujući troškove pravnog zastupanja i pomoći, snosi stranka u sporu koja je izgubila spor, osim ako Sud utvrdi da je takva podjela nerazumna s obzirom na okolnosti zahtjeva. U slučaju prihvaćanja samo dijelova zahtjeva, troškovi se prilagođavaju razmjerno broju ili opsegu prihvaćenih dijelova zahtjeva.
6. Zajednički odbor CETA-e razmatra dodatna pravila za smanjivanje financijskog opterećenja tužitelja koji su fizičke osobe ili mala i srednja poduzeća. U tim se dodatnim pravilima posebno u obzir mogu uzeti financijska sredstva takvih tužitelja i iznos tražene naknade.
7. Sud i stranke u sporu moraju uložiti sve napore kako bi osigurali da se postupak rješavanja spora provede pravodobno. Sud svoj konačni pravorijek donosi u roku od 24 mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 8.23. Ako je Sudu potrebno više vremena za donošenje konačnog pravorijeka, stranke u sporu mora obavijestiti o razlozima kašnjenja.

Članak 8.40.

Odšteta ili druga naknada

Tuženik ne može iznijeti, a Sud ne može prihvatiti obranu, protuzahjev, pravo na prijebor, ili sličnu tvrdnju da je ulagatelj ili, ako je primjenjivo, poduzeće s lokalnim poslovnim nastanom, primio ili će primiti odštetu ili drugu naknadu na temelju ugovora o osiguranju ili jamstvu za cijelu ili dio naknade koja se traži u sporu pokrenutom u skladu s ovim odjeljkom.

Članak 8.41.**Izvršenje pravorijeka**

1. Pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom obvezujući je za stranke u sporu i u pogledu tog predmeta.
2. Podložno stavku 3., stranka u sporu priznaje pravorijek i bez odgode postupa u skladu s njim.
3. Stranka u sporu ne može tražiti izvršenje konačnog pravorijeka dok nisu ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - (a) u slučaju konačnog pravorijeka donesenog u skladu s Konvencijom ICSID-a:
    - i. prošlo je 120 dana od donošenja pravorijeka i nijedna stranka u sporu nije zatražila reviziju ili poništaj pravorijeka; ili
    - ii. suspendirano je izvršenje pravorijeka i postupci revizije ili poništaja su provedeni;
  - (b) u slučaju konačnog pravorijeka u skladu s Pravilima o dodatnim mogućnostima ICSID-a, arbitražnim pravilima UNCITRAL-a ili drugim pravilima primjenjivima u skladu s člankom 8.23. stavkom 2. točkom (d):
    - i. prošlo je 90 dana od donošenja pravorijeka i nijedna stranka u sporu nije pokrenula postupak za reviziju, ukidanje ili poništaj pravorijeka; ili
    - ii. suspendirano je izvršenje pravorijeka i sud je odbio ili dopustio zahtjev za reviziju, ukidanje ili poništaj pravorijeka i ne postoji daljnja mogućnost žalbe.
4. Na izvršenje pravorijeka primjenjuju se zakoni o izvršenju presuda ili pravorijeka koji su na snazi u mjestu gdje se traži izvršenje.
5. Konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom arbitražna je odluka za koju se smatra da se odnosi na zahtjeve koji proizlaze iz trgovinskog odnosa ili transakcije u smislu članka I. Konvencije iz New Yorka.
6. Podrazumijeva se da, ako je zahtjev podnesen u skladu s člankom 8.23. stavkom 2. točkom (a), konačni pravorijek donesen u skladu s ovim odjeljkom jest pravorijek u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 6. Konvencije ICSID-a.

Članak 8.42.**Uloga stranaka**

1. Stranka ne može podnijeti zahtjev na međunarodnoj razini u pogledu zahtjeva podnesenog u skladu s člankom 8.23., osim ako druga stranka nije postupala u skladu s pravorijekom donesenim u tom sporu.
2. Stavkom 1. ne isključuje se mogućnost rješavanja spora u skladu s dvadeset devetim poglavljem (Rješavanje sporova) u pogledu mjere opće primjene čak i ako se tvrdi da se tom mjerom prekršio ovaj Sporazum u pogledu određenog ulaganja u vezi s kojim je podnesen zahtjev u skladu s člankom 8.23. i ne dovodi se u pitanje članak 8.38.
3. Stavak 1. ne isključuje mogućnost neformalnog dijaloga isključivo za potrebe lakšeg rješavanja spora.

Članak 8.43.**Spajanje zahtjeva**

1. Ako se dva ili više zahtjeva zasebno podnesenih u skladu s člankom 8.23. temelje na istoj pravnoj osnovi ili istom činjeničnom stanju i proizlaze iz istih događaja ili okolnosti, stranka ili stranke u sporu mogu zajednički tražiti osnivanje zasebnog sudskeg vijeća Suda u skladu s ovim člankom i zatražiti da to sudsko vijeće izda nalog za spajanje („zahtjev za spajanje”).

2. Stranka u sporu koja traži nalog za spajanje najprije dostavlja obavijest strankama u sporu za koje želi da budu obuhvaćene nalogom.
3. Ako su stranke u sporu koje su obaviještene u skladu sa stavkom 2. postigle sporazum o nalogu za spajanje koji će se tražiti, mogu podnijeti zajednički zahtjev za osnivanje zasebnog sudskog vijeća Suda i nalog za spajanje u skladu s ovim člankom. Ako stranke u sporu koje su obaviještene u skladu sa stavkom 2. u roku od 30 dana od obavijesti nisu postigle sporazum o nalogu za spajanje koji se traži, stranka u sporu može zatražiti osnivanje zasebnog sudskog vijeća Suda i nalog za spajanje u skladu s ovim člankom.
4. Zahtjev se dostavlja pisanim putem predsjedniku Suda i svim strankama u sporu koje bi trebale biti obuhvaćene nalogom te mora sadržavati sljedeće:
  - (a) imena i adrese stranaka u sporu koje bi trebale biti obuhvaćene nalogom;
  - (b) zahtjeve ili njihove dijelove koje se želi obuhvatiti nalogom; i
  - (c) razloge zbog kojih se nalog traži.
5. Za zahtjev za spajanje koji uključuje više od jednog tuženika potrebna je suglasnost svih tuženika.
6. Pravila koja se primjenjuju na postupke iz ovog članka utvrđuju se kako slijedi:
  - (a) ako su svi zahtjevi za koje se traži nalog za spajanje podneseni na rješavanje spora u skladu s istim pravilima u skladu s člankom 8.23., primjenjuju se ta pravila;
  - (b) ako zahtjevi za koje se traži spajanje nisu podneseni na rješavanje spora u skladu s istim pravilima:
    - i. ulagatelji se mogu zajednički dogovoriti o pravilima u skladu s člankom 8.23. stavkom 2.; ili
    - ii. ako se ulagatelji se mogu usuglasiti oko primjenjivih pravila u roku od 30 dana od dana kada je predsjednik Suda primio zahtjev za spajanje, primjenjuju se arbitražna pravila UNCITRAL-a.
7. Predsjednik Suda nakon primitka zahtjeva za spajanje i u skladu sa zahtjevima iz članka 8.27. stavka 7. osniva novo sudsko vijeće Suda („sudsko vijeće za spojene zahtjeve“), koje je nadležno za pojedine ili sve zahtjeve, u cijelosti ili djelomično, koji su predmet zajedničkog zahtjeva za spajanje.
8. Ako je, nakon što je saslušalo stranke u sporu, sudsko vijeće za spojene zahtjeve uvjeren da se zahtjevi podneseni u skladu s člankom 8.23. temelje na istoj pravnoj osnovi ili istom činjeničnom stanju i proizlaze iz istih događaja ili okolnosti te da bi spajanje zahtjeva bilo u interesu pravičnog i učinkovitog rješavanja zahtjeva, uključujući u interesu usklađenosti pravorijeka, sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve može, na temelju naloga, u cijelosti ili djelomično preuzeti nadležnost nad nekim ili svim zahtjevima.
9. Ako je sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve preuzelo nadležnost u skladu sa stavkom 8., ulagatelj koji je podnio zahtjev u skladu s člankom 8.23. i čiji zahtjev nije spojen može podnijeti pisani zahtjev Suda za njegovo uključivanje u taj nalog pod uvjetom da je zahtjev u skladu sa zahtjevima iz stavka 4. Sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve odobrava taj nalog ako se uvjerio da su ispunjeni uvjeti iz stavka 8. i da se odobravanjem tog zahtjeva stranke u sporu ne bi neopravdano opteretile ili nepoštено stavile u nepovoljan položaj ili da se time ne bi nepotrebno ometao postupak. Prije donošenja takvog naloga sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve savjetuje se sa strankama u sporu.
10. Na zahtjev stranke u sporu, sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve osnovano u skladu s ovim člankom može naložiti da se do donošenja njegove odluke u skladu sa stavkom 8. suspendira postupak koji se vodi pred sudskim vijećem Suda imenovanim u skladu s člankom 8.27 stavkom 7., osim ako je potonji Sud već odgodio postupak.

11. Sudsko vijeće Suda imenovano u skladu s člankom 8.27. stavkom 7. ustupa nadležnost za zahtjeve ili dijelove zahtjeva nad kojima je nadležnost preuzelo sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve osnovano u skladu s ovim člankom.

12. Pravorijek sudskog vijeća Suda za spojene zahtjeve osnovanog u skladu s ovim člankom u pogledu zahtjeva ili dijelova zahtjeva nad kojima je preuzelo nadležnost obvezujući je za sudsko vijeće Suda imenovano u skladu s člankom 8.27. stavkom 7. u pogledu tih zahtjeva ili dijelova zahtjeva.

13. Ulagač može povući zahtjev iz ovog odjeljka koji je predmet spajanja i taj se zahtjev ne može ponovno podnijeti u skladu s člankom 8.23. Ako povuče zahtjev najkasnije 15 dana od primitka obavijesti o spajanju, činjenica da je prethodno podnio zahtjev ulagač ne sprječava da se koristi drugim sredstvima rješavanja spora osim onog iz ovog odjeljka.

14. Na zahtjev ulagača, sudsko vijeće Suda za spojene zahtjeve može poduzeti mjere koje smatra primjerenima za čuvanje povjerljivosti povjerljivih ili zaštićenih informacija tog ulagača spram drugih ulagača. Te mjere mogu uključivati dostavljanje drugim ulagačima redigiranih verzija dokumenata koji sadržavaju povjerljive ili zaštićene informacije ili zatvaranje za javnost dijelova rasprave.

Članak 8.44.

Odbor za usluge i ulaganja

1. Odbor za usluge i ulaganja služi kao forum za savjetovanje stranaka o pitanjima povezanim s ovim poglavljem, uključujući o sljedećem:

- (a) poteškoćama koje bi mogle nastati u provedbi ovog poglavlja;
- (b) mogućim poboljšanjima ovog poglavlja, posebno uzimajući u obzir iskustva stečena i napredak postignut u drugim međunarodnim forumima i u okviru drugih sporazuma stranaka.

2. Odbor za usluge i ulaganja, u dogovoru sa strankama i nakon što svaka od njih ispuni svoje unutarnje zahtjeve i postupke, donosi kodeks ponašanja za članove Suda koji se primjenjuje u sporovima kojih proizlaze iz ovog poglavlja i kojim se mogu zamijeniti ili dopuniti važeća pravila te mogu biti obuhvaćene sljedeće teme:

- (a) obveze otkrivanja podataka;
- (b) neovisnost i nepristranost članova Suda; i
- (c) povjerljivost.

Stranke ulažu najveće napore kako bi osigurale da kodeks ponašanja bude donesen najkasnije prvog dana privremene primjene ili stupanja na snagu ovog Sporazuma, ovisno o slučaju, a u svakom slučaju najkasnije dvije godine od tog datuma.

3. Odbor za usluge i ulaganja može, u dogovoru sa strankama i nakon što svaka od njih ispuni svoje unutarnje zahtjeve i postupke, poduzeti sljedeće:

- (a) preporučiti Zajedničkom odboru CETA-e donošenje tumačenjâ ovog Sporazuma u skladu s člankom 8.31. stavkom 3.;
- (b) donijeti i izmijeniti pravila kojima se nadopunjuju primjenjiva pravila o rješavanju sporova i izmijeniti primjenjiva pravila o transparentnosti. Ta pravila i izmjene obvezujuće su za Sud osnovan u skladu s ovim odjeljkom;
- (c) donijeti pravila o medijaciji koja će primjenjivati stranke u sporu u skladu s člankom 8.20.;

- (d) preporučiti Zajedničkom odboru CETA-e donošenje dodatnih elemenata obveze poštenog i nepristranog postupanja u skladu s člankom 8.10. stavkom 3.; i
- (e) dati preporuke Zajedničkom odboru CETA-e o radu Žalbenog suda u skladu s člankom 8.28. stavkom 8.

Članak 8.45.

Izuzeće

Odredbe o rješavanju sporova iz ovog odjeljka i dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova) ne primjenjuju se na pitanja iz Priloga 8.-C.

DEVETO POGLAVLJE

Prekogranična trgovina uslugama

Članak 9.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

usluge popravka i održavanja zrakoplova znači aktivnosti poduzete na zrakoplovu ili njegovu dijelu dok je zrakoplov povučen iz prometa i ne uključuju takozvano linijsko održavanje;

usluge upravljanja zračnom lukom znači upravljanje ili rukovođenje, na temelju naknade ili ugovora, infrastrukturom zračne luke, među ostalim terminalima, uzletno-slijetnim stazama, stazama za vožnju i stajankama, parkiralištima i sustavima za prijevoz unutar zračne luke. Podrazumijeva se da usluge upravljanja zračnom lukom ne uključuju vlasništvo nad zračnom lukom ili zemljištem zračne luke ili ulaganja u njih, kao ni dužnosti koje obavlja upravni odbor. Usluge upravljanja zračnom lukom ne uključuju usluge u zračnoj plovidbi;

usluge računalnog sustava rezervacija znači pružanje usluge putem računalnih sustava koji sadržavaju informacije o redovima letenja zračnih prijevoznika, slobodnim mjestima, cijenama karata i pravilima za izdavanje karata i koji omogućuju rezervaciju ili izdavanje karata;

prekogranična trgovina uslugama ili **prekogranično pružanje usluga** znači pružanje usluge:

- (a) iz državnog područja jedne stranke na državno područje druge stranke; ili
- (b) na državnom području jedne stranke korisniku usluge druge stranke,

ali ne uključuje pružanje usluge osobe iz druge stranke na državnom području stranke;

zemaljske usluge znači pružanje usluge uz naknadu ili na temelju ugovora za: upravljanje i nadzor na tlu, uključujući kontrolu utovara i komunikacije; prihvat i otpremu putnika; prihvat i otpremu prtljage; prihvat i otpremu tereta i pošte; rukovanje rampama i usluge na zrakoplovima; točenje goriva i ulja; linijsko održavanje zrakoplova; usluge operativnog centra za letove i upravljanje letaćkim osobljem; zemaljski prijevoz; ili ugostiteljske usluge. Zemaljske usluge ne uključuju sigurnosne usluge ili upravljanje ili rukovođenje centraliziranom infrastrukturom zračne luke, kao što su sustavi za prihvat i otpremu prtljage, oprema za odleđivanje, sustavi za distribuciju goriva ili sustavi za prijevoz unutar zračne luke.

prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza znači mogućnost predmetnog zračnog prijevoznika da slobodno prodaje i stavlja na tržište svoje usluge zračnog prijevoza, uključujući sve aspekte marketinga kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija, ali ne uključuje određivanje cijena usluga zračnog prijevoza ili primjenjive uvjete; i

usluge koja se pružaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti znači svaka usluga koja se ne pruža na komercijalnoj osnovi niti u tržišnom natjecanju s jednim ili više pružatelja usluga.

Članak 9.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjeru koju je stranka donijela ili zadržala te koja utječe na prekograničnu trgovinu uslugama pružatelja usluga druge stranke, uključujući mjeru koja utječe na:

- (a) proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i isporuku usluge;
- (b) kupnju, uporabu ili plaćanje usluge; i,
- (c) u vezi s pružanjem usluge, pristup uslugama ili korištenje usluga koje se moraju pružati široj javnosti.

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjeru koja utječe na:

- (a) usluge koje se pružaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti;
- (b) za Europsku uniju, audiovizualne usluge;
- (c) za Kanadu, kulturne industrije;
- (d) financijske usluge kako su definirane u članku 13.1. (Definicije);
- (e) usluge zračnog prijevoza, povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza i druge usluge koje se pružaju u okviru zračnog prijevoza ⁽¹⁾, osim sljedećih:
  - i. usluga popravaka i održavanja zrakoplova;
  - ii. prodaje i marketinga usluga zračnog prijevoza;
  - iii. usluga računalnog sustava rezervacija (CRS);
  - iv. zemaljskih usluga;
  - v. usluga upravljanja zračnom lukom;
- (f) javnu nabavu robe ili usluga koje stranka nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi uporabe za isporuku robe ili usluga za komercijalnu prodaju, bez obzira na to je li ta nabava „obuhvaćena nabava” u smislu članka 19.2. stavka 2. (Područje primjene i opseg); ili
- (g) subvenciju ili drugu državnu potporu koja se odnosi na prekograničnu trgovinu uslugama, koje odobrava stranka.

3. Ovo poglavlje ne utječe na prava i obveze stranaka iz *Sporazumom o zračnom prometu između Kanade i Europske zajednice i njezinih država članica* koji je sastavljen u Bruxellesu 17. prosinca 2009. i Ottawi 18. prosinca 2009.

4. Ovim poglavljem stranci se ne određuje obveza u pogledu državljanina druge stranke koji traži pristup njezinu tržištu rada ili trajno zapošljavanje na njezinu državnom području te se tome državljaninu ne odobravaju nikakva prava u pogledu tog pristupa ili zapošljavanja.

Članak 9.3.

Nacionalni tretman

1. Svaka stranka odobrava pružateljima usluga i uslugama druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava vlastitim pružateljima usluga i uslugama.

2. Podrazumijeva se da tretman koji je stranka odobrila u skladu sa stavkom 1. znači, u odnosu na vladu u Kanadi osim one na saveznoj razini, ili u odnosu na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava vlastitim pružateljima usluga i uslugama.

⁽¹⁾ Te usluge uključuju usluge pri kojima se zrakoplov upotrebljava za obavljanje specijaliziranih djelatnosti u sektorima kao što su poljoprivreda, izgradnja, fotografija, izmjera, kartiranje, šumarstvo, promatranje i patroliranje ili oglašavanje, ako specijaliziranu djelatnost obavlja osoba koja je odgovorna za upravljanje zrakoplovom.

Članak 9.4.

Formalni zahtjevi

Člankom 9.3. ne sprječava se stranka da donese ili zadrži mjeru kojom se propisuju formalni zahtjevi u vezi s pružanjem usluge, pod uvjetom da se takvi zahtjevi ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije. Te mjere uključuju:

- (a) obvezu pribavljanja dozvole, registracije, certifikata ili odobrenja za pružanje usluge ili obveze povezane s pripadanjem određenoj profesiji, kao što je obveza članstva u strukovnoj organizaciji ili sudjelovanje u zajedničkim fondovima za naknade za članove strukovnih organizacija;
- (b) obvezu da pružatelj usluge ima lokalnog zastupnika za uslugu ili da ima lokalnu adresu;
- (c) obvezu da govori nacionalni jezik ili posjeduje vozačku dozvolu; ili
- (d) obvezu da pružatelj usluge:
  - i. položi jamstvo ili drugih oblik financijskog osiguranja;
  - ii. otvori fiducijarni račun ili mu doprinosi;
  - iii. održava na snazi određenu vrstu i iznos osiguranja;
  - iv. dostavi druga slična jamstva; ili
  - v. omogući pristup evidenciji.

Članak 9.5.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka stranka odobrava pružateljima usluga i uslugama druge stranke tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava pružateljima usluga i uslugama treće zemlje.
2. Podrazumijeva se da tretman koji je stranka odobrila u skladu sa stavkom 1. znači, u odnosu na vladu u Kanadi osim one na saveznoj razini, ili u odnosu na vladu države članice ili u državi članici Europske unije, tretman koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava na svojem području uslugama ili pružateljima usluga iz treće zemlje.
3. Stavak 1. ne primjenjuje se na tretman koji je stranka odobrila u okviru postojeće ili buduće mjere kojim se osigurava priznavanje, uključujući u okviru dogovora ili sporazuma s trećom zemljom kojim se priznaje akreditacija usluga ispitivanja i analize i pružatelja tih usluga, akreditacija usluga popravka i održavanja i pružatelja tih usluga, te certifikacija kvalifikacija tih akreditiranih usluga i pružatelja usluga ili njihova rada ili rezultata.

Članak 9.6.

Pristup tržištu

Stranka ne smije donositi ili zadržati, na svojem cijelom državnom području ili na području nacionalne, pokrajinske, mjesne, regionalne ili lokalne razine vlasti, mjeru kojom se ograničava:

- (a) broj pružatelja usluga, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
- (b) ukupna vrijednost uslužnih transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; ili
- (c) ukupni broj usluga ili ukupna količina pruženih usluga izražena u određenim brojčanim jedinicama, u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.

Članak 9.7.

Rezerve

1. Članci 9.3., 9.5. i 9.6. ne primjenjuju se na sljedeće:
  - (a) postojeću nesukladnu mjeru koju stranka zadržava na razini:
    - i. Europske unije, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog I.;
    - ii. nacionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem rasporedu uz Prilog I.;
    - iii. pokrajinske, mjesne ili regionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem rasporedu uz Prilog I.; ili
    - iv. lokalne vlasti.
  - (b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili
  - (c) izmjenу nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije izmjene, s člancima 9.3., 9.5. i 9.6.
2. Članci 9.3., 9.5. i 9.6. ne primjenjuju se na mjeru koju stranka donosi ili zadržava u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog II.

Članak 9.8.

Uskraćivanje povlastica

Stranka može uskratiti povlastice iz ovog poglavlja pružatelju usluga iz druge stranke koji je poduzeće te stranke te uslugama tog pružatelja usluga u sljedećim slučajevima:

- (a) pružatelj usluga iz treće zemlje vlasnik je poduzeća ili kontrolira poduzeće; i
- (b) stranka koja uskraćuje povlastice donosi ili zadržava mjeru u pogledu treće zemlje:
  - i. koja se odnosi na održavanje međunarodnog mira i sigurnosti; i
  - ii. kojom se zabranjuju transakcije s poduzećem ili koja bi se prekršila ili zaobišla ako bi se tom poduzeću dodijelile povlastice iz ovog poglavlja.

DESETO POGLAVLJE

Privremeni ulazak i boravak fizičkih osoba u poslovne svrhe

Članak 10.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

ugovorni pružatelji usluga znači fizičke osobe koje zapošljava poduzeće jedne stranke koje nema poslovni nastan na državnom području druge stranke i koje je sklopilo ugovor u dobroj vjeri (ne preko agencije kako je definirano u CPC-u 871) o pružanju usluge potrošaču druge stranke u skladu s kojim njegovi zaposlenici moraju privremeno boraviti na državnom području druge stranke radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluge;

poduzeće znači „poduzeće” kako je definirano u članku 8.1. (Definicije);

samostalni djelatnici znači fizičke osobe koje se bave pružanjem usluga i imaju status samozaposlene osobe na državnom području stranke, koje nemaju poslovni nastan na državnom području druge stranke i koje su sklopile ugovor u dobroj vjeri (ne preko agencije kako je definirano u CPC-u 871) o pružanju usluge potrošaču druge stranke u skladu s kojim fizička osoba mora privremeno boraviti na državnom području druge stranke radi ispunjavanja ugovora o pružanju usluge;

ključno osoblje znači poslovni posjetitelj za potrebe ulaganja, ulagatelji ili osobe premještene unutar društva:

- (a) **poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja** znači fizičke osobe zaposlene na rukovodećim ili stručnim radnim mjestima koje su odgovorne za osnivanje poduzeća, ali ne sudjeluju u izravnim transakcijama sa stanovništvom i ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi na državnom području stranke domaćina;
- (b) **ulagatelji** znači fizičke osobe koje osnivaju, razvijaju ili upravljaju operacijom ulaganja u nadzornoj ili izvršnoj ulozi i za koju su te osobe ili poduzeće koje zapošljava te osobe izdvojili ili će izdvojiti znatnu količinu kapitala; i
- (c) **osobe premještene unutar društva** znači fizičke osobe koje su zaposlene u poduzeću stranke ili su bile partneri u poduzeću stranke najmanje godinu dana i privremeno su premješteni u poduzeće (koje može biti društvo kći, podružnica ili matično društvo poduzeća stranke) na državnom području druge stranke. Ta fizička osoba mora pripadati jednoj od sljedećih kategorija:

i. **rukovodeće osoblje** znači fizičke osobe koje su zaposlene na rukovodećim položajima u poduzeću koje:

(A) u prvom redu rukovode upravom poduzeća ili poduzećem ili odjelom ili pododjelom poduzeća; i

(B) imaju veliku slobodu odlučivanja koja može uključivati ovlast da osobno zapošljavaju i otpuštaju djelatnike ili donose druge odluke u vezi s osobljem (kao što su odluke o unaprjeđenju ili odobravanje godišnjih odmora), i

I. nalaze se samo pod općim nadzorom ili vodstvom, uglavnom višeg rukovodstva, upravnog odbora ili dioničara poduzeća ili osobe na istovjetnom položaju; ili

II. nadziru i kontroliraju rad drugih zaposlenika na nadzornim, stručnim i rukovodećim radnim mjestima i imaju diskrecijske ovlasti nad svakodnevnim poslovanjem; ili

ii. **stručnjaci** znači fizičke osobe koje rade u poduzeću i posjeduju:

(A) specijalizirano znanje o proizvodima ili uslugama poduzeća i njihovoj primjeni na međunarodnim tržištima; ili

(B) naprednu razinu stručnosti ili znanja o procesima i postupcima u poduzeću kao što su proizvodnja, istraživačka oprema, tehnike ili uprava.

Pri ocjenjivanju takve stručnosti i znanja, stranke uzimaju u obzir sposobnosti koje su neuobičajene i drukčije od onih koje obično postoje u određenoj industriji i koje se ne mogu jednostavno prenijeti na drugu fizičku osobu u kratkom roku. Te su sposobnosti stečene posebnim akademskim kvalifikacijama ili opsežnim iskustvom stečenim u poduzeću; ili

iii. **diplomirani vježbenici** znači fizičke osobe koje:

(A) posjeduju sveučilišnu diplomu; i

(B) privremeno su premještene u poduzeće na državnom području druge stranke radi stručnog usavršavanja ili osposobljavanja u području poslovnih tehnika i metoda; i

fizičke osobe u poslovne svrhe znači ključno osoblje, ugovorni pružatelji usluga, samostalni djelatnici ili poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu koji su državljani stranke.

Članak 10.2.

Ciljevi i područje primjene

1. Ovo se poglavlje temelji na odnosu povlaštene trgovine između stranaka te na zajedničkom cilju olakšavanja trgovine uslugama i ulaganja dopuštanjem privremenog ulaska i boravka fizičkim osobama u poslovne svrhe i osiguravanjem transparentnosti u postupku.

2. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjere koje je stranka donijela ili koje zadržava u pogledu privremenog ulaska i boravka na njezinu državnom području ključnog osoblja, ugovornih pružatelja usluga, samostalnih djelatnika i poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada stranke kao ni na mjere koje se odnose na državljanstvo, boravište ili trajno zapošljavanje.
3. Ničime u ovom poglavlju ne sprječava se stranka da primjenjuje mjere za reguliranje ulaska fizičkih osoba na njezino državno područje ili njihova privremenog boravka na njezinu državnom području, uključujući mjere potrebne za zaštitu integriteta fizičkih osoba i za osiguranje urednog kretanja fizičkih osoba preko njezinih granica, pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način kojim bi se poništile ili umanjile povlastice na koje bilo koja stranka ima pravo u skladu s uvjetima ovog poglavlja. Sama činjenica da se za fizičke osobe određene zemlje zahtijeva viza, a za one drugih zemalja ne, ne smatra se poništavanjem ili umanjivanjem koristi iz ovog poglavlja.
4. U mjeri u kojoj u ovom poglavlju nisu preuzete obveze, i dalje se primjenjuju svi drugi zahtjevi propisani u zakonodavstvu stranaka u vezi s ulaskom i boravkom, među ostalim i oni koji se odnose na trajanje boravka.
5. Neovisno o odredbama ovog poglavlja, i dalje se primjenjuju svi zahtjevi propisani u zakonodavstvu stranaka u vezi sa zapošljavanjem i mjerama socijalne sigurnosti, među ostalim i propisi o najnižoj plaći i kolektivni sporazumi o plaćama.
6. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na slučajeve kada je namjera ili učinak privremenog ulaska ili boravka umiješati se ili na neki drugi način utjecati na ishod spora ili pregovora u vezi s radom ili upravljanjem ili na zapošljavanje fizičkih osoba koje sudjeluju u takvom sporu ili pregovorima.

Članak 10.3.

Opće obveze

1. Svaka stranka dopušta privremeni ulazak fizičkim osobama u poslovne svrhe druge stranke koje inače zadovoljavaju imigracijske mjere stranke koje se primjenjuju na privremeni ulazak, u skladu s ovim poglavljem.
2. Svaka stranka primjenjuje svoje mjere koje se odnose na odredbe ovog poglavlja u skladu s člankom 10.2. stavkom 1. te posebno primjenjuje te mjere kako bi izbjegla neprimjereno narušavanje ili kašnjenje u trgovini robom ili uslugama ili obavljanje aktivnosti ulaganja u skladu s ovim Sporazumom.
3. Svaka stranka osigurava da su naknade za obradu zahtjeva za privremeni ulazak razumne i razmjerne nastalim troškovima.

Članak 10.4.

Dostavljanje informacija

1. Nastavno na dvadeset sedmo poglavlje (Transparentnost) i prepoznajući važnost koju za stranke ima transparentnost informacija o privremenom ulasku, svaka stranka najkasnije 180 dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma stavlja na raspolaganje drugoj stranci dokumente s objašnjenjima u vezi sa zahtjevima za privremeni ulazak u skladu s ovim poglavljem kako bi se poslovne osobe iz druge stranke mogle upoznati s tim zahtjevima.
2. Ako stranka prikuplja i čuva podatke o privremenom ulasku prema kategoriji poslovnih osoba u skladu s ovim poglavljem, ta stranka na zahtjev daje te podatke na raspolaganje drugoj stranci u skladu sa svojim zakonodavstvom o privatnosti i zaštiti podataka.

*Članak 10.5.***Kontaktne točke**

1. Stranke utvrđuju sljedeće kontaktne točke:

(a) za Kanadu:

Director

Temporary Resident Policy

Immigration Branch

Citizenship and Immigration Canada

(b) za Europsku uniju:

Glavni direktor

Glavna uprava za trgovinu

Europska komisija

(c) za države članice Europske unije, kontaktne točke navedene u Prilogu 10.-A ili njihovi sljednici.

2. Kontaktne točke za Kanadu i Europsku uniju i, prema potrebi, kontaktne točke za države članice Europske unije, razmjenjuju informacije u skladu s člankom 10.4. i sastaju se prema potrebi kako bi razmatrale pitanja povezana s ovim poglavljem, kao što je sljedeće:

(a) provedba i primjena ovog poglavlja, uključujući praksu stranaka u pogledu dopuštanja privremenog ulaska;

(b) izrada i donošenje zajedničkih kriterija i tumačenja za provedbu ovog poglavlja;

(c) izrada mjera za daljnje olakšavanje privremenog ulaska poslovnih osoba; i

(d) preporuke Zajedničkom odboru CETA-e u vezi s ovim poglavljem.

*Članak 10.6.***Obveze iz drugih poglavlja**

1. Ovim se Sporazumom stranci ne određuje obveza u pogledu njezinih imigracijskih mjera, osim ako su posebno navedene u ovom poglavljju i u dvadeset sedmom poglavljju (Transparentnost).

2. Ne dovodeći u pitanje nijednu odluku kojom se dopušta privremeni ulazak fizičkih osoba druge stranke u skladu s uvjetima iz ovog poglavlja, uključujući duljinu boravka koja je dopuštena u skladu s takvom dozvolom:

(a) članci 9.3. (Nacionalni tretman) i 9.6. (Pristup tržištu), podložno člancima 9.4. (Formalni zahtjevi) i 9.2 (Područje primjene), ali ne članku 9.2. stavku 2. točki (d), ugrađuju se u ovo poglavlje i čine njegov sastavni dio te se primjenjuju na postupanje prema fizičkim osobama u poslovne svrhe koje se nalaze na državnom području druge stranke u svojstvu:

i. ključnog osoblja; i

ii. ugovornih pružatelja usluga i samostalnih djelatnika za sve sektore navedene u Prilogu 10.-E; i

- (b) članak 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije), podložno članku 9.4. (Formalni zahtjevi) i članku 9.2. (Područje primjene), ali ne članku 9.2. stavku 2. točki (d), ugrađuju se u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio te se primjenjuju na postupanje prema fizičkim osobama u poslovne svrhe koje se nalaze na državnom području druge stranke u svojstvu:
- i. ključnog osoblja, ugovornih pružatelja usluga i samostalnih djelatnika; i
  - ii. poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu kako je utvrđeno u članku 10.9.
3. Podrazumijeva se da se stavak 2. primjenjuje na postupanje prema fizičkim osobama u poslovne svrhe koje se nalaze na državnom području druge stranke i pripadaju odgovarajućim kategorijama, a koje pružaju financijske usluge kako su definirane u članku 13.1. (Definicije) trinaestog poglavlja (Financijske usluge). Stavak 2. ne primjenjuje se na mjere koje se odnose na odobravanje privremenog ulaska fizičkim osobama stranke ili treće zemlje.
4. Ako je stranka utvrdila rezervu u svojem rasporedu uz priloge I., II. ili III., ta rezerva čini i rezervu u odnosu na stavak 2. u mjeri u kojoj mjera utvrđena ili dopuštena rezervom utječe na postupanje prema fizičkim osobama u poslovne svrhe koje se nalaze na državnom području druge stranke.

Članak 10.7.

Ključno osoblje

1. Svaka stranka dopušta privremeni ulazak i boravak ključnog osoblja druge stranke podložno rezervama i iznimkama iz Priloga 10.-B.
2. Stranke ne donose i ne zadržavaju ograničenja ukupnog broja ključnog osoblja druge stranke kojima je dopušten privremeni ulazak, u obliku ograničenja broja ili ispitivanja gospodarskih potreba.
3. Svaka stranka dopušta privremeni ulazak poslovnih posjetitelja za potrebe ulaganja bez traženja radne dozvole ili drugog prethodnog postupka odobravanja slične namjere.
4. Svaka stranka dopušta privremeno zapošljavanje na svojem državnom području osoba premještenih unutar društva i ulagatelja druge stranke.
5. Dopuštena duljina boravka ključnog osoblja je sljedeća:
  - (a) osobe premještene unutar društva (stručnjaci i rukovodeće osoblje): tri godine ili trajanje ugovora, ovisno o tome što je kraće, uz moguće produljenje do 18 mjeseci prema diskrecijskoj ocjeni stranke koja odobrava privremeni ulazak i boravak ⁽¹⁾;
  - (b) osobe premještene unutar društva (diplomirani vježbenici): godinu dana ili trajanje ugovora, ovisno o tome što je kraće;
  - (c) ulagatelji: godinu dana uz moguće produljenje prema diskrecijskoj ocjeni stranke koja odobrava privremeni ulazak i boravak;
  - (d) poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja: 90 dana tijekom bilo kojeg šestomjesečnog razdoblja ⁽²⁾.

Članak 10.8.

Ugovorni pružatelji usluga i samostalni djelatnici

1. U skladu s člankom 10.-E, svaka stranka dopušta privremeni ulazak i boravak ugovornih pružatelja usluga druge stranke, u skladu sa sljedećim uvjetima:
  - (a) fizičke osobe moraju pružati uslugu privremeno kao zaposlenici poduzeća koje je sklopilo ugovor o pružanju usluga u trajanju od najdulje 12 mjeseci. Ako je ugovor o pružanju usluga sklopljen na razdoblje dulje od 12 mjeseci, obveze iz ovog poglavlja primjenjuju se samo prvih 12 mjeseci ugovora;
  - (b) fizičke osobe koje ulaze na državno područje druge stranke moraju pružati te usluge kao zaposlenici poduzeća koje pruža usluge najmanje godinu dana neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za ulazak na državno područje druge stranke i u trenutku podnošenja mora imati najmanje tri godine stručnog iskustva u području djelatnosti ⁽³⁾ koje je predmet ugovora;

⁽¹⁾ Duljina boravka dopuštena u skladu s ovim poglavljem ne može se uzeti obzir u kontekstu zahtjeva za državljanstvo u državi članici Europske unije.

⁽²⁾ Time se ne dovode u pitanje prava koja su Kanadi odobrile države članice Europske unije u skladu s bilateralnim sporazumima o ukidanju viza.

⁽³⁾ Stručno iskustvo mora biti stečeno nakon punoljetnosti.

- (c) fizičke osobe koje ulaze na državno područje druge stranke moraju posjedovati:
- i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja ⁽¹⁾; i
  - ii. dokaz o stručnoj kvalifikaciji, ako se to zahtijeva za obavljanje djelatnosti na temelju zakonodavstva ili zahtjeva stranke u kojoj se usluga pruža;
- (d) fizičke osobe ne smiju primati naknadu za pružanje usluga osim naknade koju im plaća poduzeće koje zapošljava ugovorne pružatelje usluga tijekom njihova boravka na državnom području druge stranke;
- (e) privremeni ulazak i boravak odobren u skladu s ovim člankom odnose se samo na pružanje usluge koja je predmet ugovora. Pravo na korištenje stručnim nazivom stranke u kojoj se pruža usluga može odobriti, prema potrebi, nadležno tijelo kako je definirano u članku 11.1. (Definicije) na temelju sporazuma o uzajamnom priznavanju ili na neki drugi način; i
- (f) ugovor o pružanju usluga mora biti u skladu sa zakonodavstvom i drugim pravnim zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava ⁽²⁾.

2. U skladu s Prilogom 10.-E, svaka stranka dopušta privremeni ulazak i boravak samostalnih djelatnika iz druge stranke, podložno sljedećim uvjetima:

- (a) fizičke osobe moraju pružati uslugu privremeno kao samozaposlene osobe s poslovnim nastanom u drugoj stranci i moraju imati ugovor o pružanju usluga u trajanju od najdulje 12 mjeseci. Ako je ugovor o pružanju usluga sklopljen na razdoblje dulje od 12 mjeseci, obveze iz ovog poglavlja primjenjuju se samo prvih 12 mjeseci trajanja ugovora;
- (b) fizičke osobe koje ulaze na državno područje druge stranke moraju na dan podnošenja zahtjeva za ulazak u drugu stranku imati najmanje šest godina stručnog iskustva u području djelatnosti koja je predmet ugovora;
- (c) fizičke osobe koje ulaze na državno područje druge stranke moraju posjedovati:
- i. sveučilišnu diplomu ili dokaz o kvalifikaciji kojim se potvrđuje jednakovrijedna razina znanja ⁽³⁾; i
  - ii. dokaz o stručnoj kvalifikaciji, ako se to zahtijeva za obavljanje djelatnosti na temelju zakonodavstva ili zahtjeva stranke u kojoj se usluga pruža;
- (d) privremeni ulazak i boravak odobren u skladu s odredbama ovog članka odnosi se samo na pružanje usluge koja je predmet ugovora. Pravo na korištenje stručnim nazivom stranke u kojoj se pruža usluga može odobriti, prema potrebi, nadležno tijelo kako je definirano u članku 11.1. (Definicije) na temelju sporazuma o uzajamnom priznavanju ili na neki drugi način; i
- (e) ugovor o pružanju usluga mora biti u skladu sa zakonodavstvom i drugim pravnim zahtjevima stranke u kojoj se ugovor izvršava.

3. Ako nije drukčije navedeno u Prilogu 10.-E, stranka ne smije donositi ili zadržati ograničenja ukupnog broja ugovornih pružatelja usluga ili samostalnih djelatnika druge stranke kojima je dopušten privremeni ulazak, u obliku ograničenja broja ili ispitivanja gospodarskih potreba.

⁽¹⁾ Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nije stečen u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti je li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedan sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu državnom području. Stranke primjenjuju Prilog 10.-C, podložno rezervama iz Priloga 10.-E, za potrebe ocjenjivanja takve jednakovrijednosti.

⁽²⁾ Podrazumijeva se da fizičku osobu poduzeće mora angažirati za izvršavanje ugovora o uslugama u skladu s kojim se traži privremeni ulazak.

⁽³⁾ Ako diploma ili dokaz o kvalifikaciji nije stečen u stranci u kojoj se pruža usluga, ta stranka može ocijeniti je li ta diploma ili dokaz o kvalifikaciji jednakovrijedan sveučilišnoj diplomi koja se zahtijeva na njezinu državnom području. Stranke primjenjuju Prilog 10.-C, podložno rezervama iz Priloga 10.-E, za potrebe ocjenjivanja takve jednakovrijednosti.

4. Boravak ugovornih pružatelja usluga ili samostalnih djelatnika ne može trajati dulje od ukupno 12 mjeseci, pri čemu su moguća produljenja prema diskrecijskoj ocjeni stranke tijekom bilo kojeg 24-mjesečnog razdoblja ili dok traje ugovor, ovisno o tome što je kraće.

Članak 10.9.

Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu

1. U skladu s Prilogom 10.-B, stranka dopušta privremeni ulazak i boravak poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu iz druge stranke za potrebe obavljanja djelatnosti navedenih u Prilogu 10.-D pod uvjetom da poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu:

- (a) ne prodaju robu ili uslugu javnosti;
- (b) ne primaju u svoje ime naknadu od izvora koji se nalazi u stranci u kojoj poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu privremeno borave; i
- (c) ne pružaju uslugu u okviru ugovora sklopljenog između poduzeća koje nije komercijalno prisutno na državnom području stranke u kojoj poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu privremeno borave i potrošača na tom državnom području, osim kako je predviđeno u Prilogu 10.-D.

2. Svaka stranka dopušta privremeni ulazak poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu bez traženja radne dozvole ili drugog prethodnog postupka odobravanja slične namjere.

3. Boravak poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu može trajati najdulje 90 dana tijekom bilo kojeg šestomjesečnog razdoblja ⁽¹⁾.

Članak 10.10.

Revizija obveza

U roku od pet godina od stupanja na snagu Sporazuma stranke razmatraju ažuriranje svojih obveza iz članaka od 10.7. do 10.9.

JEDANAESTO POGLAVLJE

Uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija

Članak 11.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

jurisdikcija znači državno područje Kanade i područje svake od njezinih pokrajina i teritorija ili državno područje svake od država članica Europske unije u mjeri u kojoj se ovaj Sporazum primjenjuje na tim područjima u skladu s člankom 1.3. (Zemljopisno područje primjene);

pregovaračko tijelo znači osoba ili tijelo stranke koje ima pravo ili ovlasti pregovarati o sporazumu o uzajamnom priznavanju stručnih kvalifikacija („sporazum o uzajamnom priznavanju”);

stručno iskustvo znači stvarno i zakonito obavljanje službe;

⁽¹⁾ Time se ne dovode u pitanje prava koja su odobrile države članice Europske unije u skladu s bilateralnim sporazumima o ukidanju viza.

stručne kvalifikacije znači kvalifikacije potvrđene dokazom o službenim kvalifikacijama i/ili stručnom iskustvu;

nadležno tijelo znači nadležno tijelo određeno u skladu sa zakonodavnim, regulatornim ili administrativnim odredbama za priznavanje kvalifikacija i odobravanje obavljanja zanimanja u jurisdikciji; i

regulirana profesija znači usluga čije obavljanje, uključujući uporabu naziva, podliježe posjedovanju određenih kvalifikacija na temelju zakonodavnih, regulatornih ili administrativnih odredaba.

Članak 11.2.

Ciljevi i područje primjene

1. U ovom poglavlju uspostavlja se okvir za olakšavanje pravičnog, transparentnog i dosljednog režima za uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija u strankama i utvrđuju se opći uvjeti za pregovore o sporazumima o uzajamnom priznavanju.
2. Ovo se poglavlje primjenjuje na profesije koje su regulirane u svakoj stranci, uključujući u svim ili nekim državama članicama Europske unije i u svim ili nekim pokrajinama ili teritorijima Kanade.
3. Stranka ne smije priznavati stručne kvalifikacije na način koji bi predstavljao sredstvo diskriminacije u primjeni njezinih kriterija za odobravanje, izdavanje dozvole ili potvrđivanje pružatelja usluga, ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama.
4. Sporazum o uzajamnom priznavanju sklopljen u skladu s ovim poglavljem primjenjuje se na svim područjima Europske unije i Kanade.

Članak 11.3.

Pregovori o sporazumu o uzajamnom priznavanju

1. Svaka stranka potiče svoja nadležna odnosno stručna tijela da izrade zajedničke preporuke o predloženim sporazumima o uzajamnom priznavanju i dostave ih Zajedničkom odboru za uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija („Zajednički odbor za uzajamno priznavanje”) osnovanom u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (b).
2. U preporuci se ocjenjuje moguća vrijednost sporazuma o uzajamnom priznavanju na temelju kriterija kao što su postojeća razina otvorenosti tržišta, potrebe u industriji i poslovne prilike, primjerice broj stručnjaka koji bi trebali imati koristi od sporazuma o uzajamnom priznavanju, postojanje drugih sporazuma o uzajamnom priznavanju u sektoru i očekivane koristi u pogledu gospodarskog i poslovnog razvoja. Nadalje, sadržava ocjenu kompatibilnosti sustava izdavanja dozvola ili kvalifikacija koji se primjenjuju u strankama te planirani pristup pregovaranju o sporazumu o uzajamnom priznavanju.
3. Zajednički odbor za uzajamno priznavanje ispituje preporuku u razumnom roku kako bi osigurao njezinu usklađenost sa zahtjevima iz ovog poglavlja. Ako su ti zahtjevi zadovoljeni, Zajednički odbor za uzajamno priznavanje poduzima potrebne mjere za pregovore te svaka stranka obavješćuje svoja nadležna tijela o tim mjerama.
4. Pregovaračka tijela nakon toga započinju pregovore i Zajedničkom odboru za uzajamno priznavanje podnose nacrt teksta sporazuma o uzajamnom priznavanju.
5. Zajednički odbor za uzajamno priznavanje potom ispituje nacrt sporazuma o uzajamnom priznavanju kako bi osigurao njegovu usklađenost s ovim Sporazumom.
6. Ako smatra da je sporazum o uzajamnom priznavanju u skladu s ovim Sporazumom, Zajednički odbor za uzajamno priznavanje donosi odluku o donošenju sporazuma o uzajamnom priznavanju uz uvjet da svaka stranka naknadno dostavi obavijest Zajedničkom odboru za uzajamno priznavanje o ispunjenju svojih unutarnjih zahtjeva. Odluka postaje obvezujuća za stranke kada svaka od stranaka Zajedničkom odboru za uzajamno priznavanje dostavi tu obavijest.

Članak 11.4.**Priznavanje**

1. Priznavanjem stručnih kvalifikacija predviđenih u sporazumu o uzajamnom priznavanju omogućuje se pružatelju usluge da obavlja stručne djelatnosti u jurisdikciji države domaćina u skladu s uvjetima iz sporazuma o uzajamnom priznavanju.
2. Ako stranka priznaje stručne kvalifikacije pružatelja usluga druge stranke u skladu sa sporazumom o uzajamnom priznavanju, nadležna tijela jurisdikcije države domaćina prema tom pružatelju usluga postupaju na način koji nije manje povoljan od načina na koji u sličnim situacijama postupaju prema sličnim pružateljima usluga čije su stručne kvalifikacije ovjerene ili potvrđene u jurisdikciji te stranke.
3. Priznavanje u skladu sa sporazumom o uzajamnom priznavanju ne može se uvjetovati:
  - (a) time da pružatelj usluge ispunjava uvjet državljanstva ili bilo kakav uvjet boravišta; ili
  - (b) time da je pružatelj usluge stekao obrazovanje, iskustvo ili osposobljavanje u vlastitoj jurisdikciji stranke.

Članak 11.5.**Zajednički odbor za uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija**

Zajednički odbor za uzajamno priznavanje odgovoran za provedbu članka 11.3.:

- (a) sastavljen je od predstavnika Kanade i Europske unije koji njime supredsjedaju i koji se moraju razlikovati od nadležnih tijela ili stručnih tijela iz članka 11.3. stavka 1. Popis tih predstavnika potvrđuje se razmjenom pisama;
- (b) sastaje se u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma i nakon toga prema potrebi ili u skladu s odlukom;
- (c) utvrđuje svoj poslovnik;
- (d) olakšava razmjenu informacija o zakonima, propisima, politikama i praksama koje se odnose na standarde ili kriterije za odobravanje, izdavanje dozvola ili potvrđivanje reguliranih profesija;
- (e) objavljuje informacije o pregovorima o sporazumima o uzajamnom priznavanju i njihovoj provedbi;
- (f) izvješćuje Zajednički odbor CETA-e o napretku pregovora o sporazumima o uzajamnom priznavanju i njihove provedbe; i
- (g) prema potrebi, dostavlja informacije i nadopunjuje smjernice iz Priloga 11.-A.

Članak 11.6.**Smjernice za pregovore o sporazumima o uzajamnom priznavanju i njihovo sklapanje**

Kao dio okvira za postizanje uzajamnog priznavanja kvalifikacija, stranke u Prilogu 11.-A utvrđuju neobvezujuće smjernice za pregovore o sporazumima o uzajamnom priznavanju i njihovo sklapanje.

Članak 11.7.**Kontaktne točke**

Svaka stranka utvrđuje jednu ili više kontaktnih točaka za provedbu ovog poglavlja.

DVANAESTO POGLAVLJE

Domaći propisi

Članak 12.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

odobrenje znači davanje dozvole osobi za pružanje usluge ili obavljanje neke druge gospodarske djelatnosti;

nadležno tijelo znači bilo koja vlada stranke, ili nevladino tijelo koje izvršava ovlasti koje mu je prenijela bilo koja vlada stranke, koja izdaje odobrenje;

postupci izdavanja dozvola znači upravna ili postupovna pravila, uključujući pravila za izmjenu ili obnovu dozvole, koja se moraju poštovati kako bi se dokazala usklađenost sa zahtjevima za izdavanje dozvola;

zahtjevi za izdavanje dozvola znači bitni zahtjevi, osim zahtjeva u pogledu kvalifikacija, koji se moraju ispuniti u svrhu stjecanja, izmjene ili obnove odobrenja;

postupci u pogledu kvalifikacija znači upravna ili postupovna pravila koja se moraju poštovati kako bi se dokazala usklađenost sa zahtjevima u pogledu kvalifikacija; i

zahtjevi u pogledu kvalifikacija znači bitni zahtjevi koji se odnose na sposobnost i koji se moraju ispuniti u svrhu stjecanja, izmjene ili obnove odobrenja.

Članak 12.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjeru koju je stranka donijela ili koju zadržava, a koja se odnosi na zahtjeve za izdavanje dozvola, postupke izdavanja dozvola te zahtjeve ili postupke u pogledu kvalifikacija koji utječu na:

- (a) prekogranično pružanje usluga kako je definirano u članku 9.1. (Definicije);
- (b) pružanje usluge ili obavljanje neke druge gospodarske djelatnosti na temelju komercijalne prisutnosti na državnom području druge stranke, uključujući osnivanje takve poslovne prisutnosti; i
- (c) pružanje usluge na temelju prisutnosti fizičke osobe druge stranke na državnom području stranke u skladu s člankom 10.6. stavkom 2. (Obveze iz drugih poglavlja).

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na zahtjeve za izdavanje dozvola, postupke izdavanja dozvola te zahtjeve ili postupke u pogledu kvalifikacija:

- (a) u skladu s postojećom nesukladnom mjerom koju zadržava stranka kako je utvrđena u njezinu rasporedu uz Prilog I.; ili
- (b) koji su povezani s jednim od sljedećih sektora ili djelatnosti:
  - i. za Kanadu: kulturne industrije te, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog II., socijalne usluge, starosjedilačka pitanja, pitanja manjina, usluge kockarnica i kladionica te skupljanje, pročišćavanje i distribucija vode; i
  - ii. za stranku EU: audiovizualne usluge te, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog II., zdravlje, obrazovanje i socijalne usluge, usluge kockarnica i kladionica, ⁽¹⁾ te skupljanje, pročišćavanje i distribucija vode.

⁽¹⁾ Osim Malte.

Članak 12.3.

Zahtjevi i postupci za izdavanje dozvola te u pogledu kvalifikacija

1. Svaka stranka osigurava da su zahtjevi za izdavanje dozvola, zahtjevi u pogledu kvalifikacija, postupci izdavanja dozvola ili postupci u pogledu kvalifikacija koje donosi ili zadržava utemeljeni na kriterijima kojima se onemogućuje nadležno tijelo da svoje ovlasti ocjenjivanja izvršava na arbitraran način.
2. Kriteriji iz stavka 1. moraju biti:
  - (a) jasni i transparentni;
  - (b) objektivni; i
  - (c) unaprijed utvrđeni i javno dostupni.
3. Stranke priznaju da izvršavanje diskrecijskih ovlasti koje su dodijeljene ministru u pogledu donošenja odluke o izdavanju odobrenja u javnom interesu nije protivno stavku 2. točki (c), pod uvjetom da se te ovlasti izvršavaju u skladu s ciljem primjenjivog zakona, a ne arbitrarno i da njihovo izvršavanje nije na neki drugi način u suprotnosti s ovim Sporazumom.
4. Stavak 3. ne primjenjuje se na zahtjeve za izdavanje dozvola ili zahtjeve u pogledu kvalifikacija za pružanje stručnih usluga.
5. Svaka stranka osigurava izdavanje odobrenja čim nadležno tijelo utvrdi da su ispunjeni uvjeti za odobrenje i, nakon što odobrenje bude izdano, da ono stupi na snagu bez nepotrebne odgode u skladu s uvjetima navedenima u odobrenju.
6. Svaka stranka održava ili uspostavlja redovne sudove te arbitražne ili upravne sudove ili postupke kojima se osigurava, na zahtjev predmetnog ulagatelja, kako je definiran u članku 8.1. (Definicije), ili predmetnog pružatelja usluge, kako je definiran u članku 1.1. (Definicije opće primjene), žurno preispitivanje upravnih odluka koje utječu za pružanje usluge ili obavljanje bilo koje druge gospodarske djelatnosti te odgovarajući pravni lijekovi ako su opravdani. Ako takvi postupci nisu neovisni o tijelu nadležnom za donošenje predmetne upravne odluke, svaka stranka osigurava da se postupci primjenjuju na način kojim se jamči objektivno i nepristrano preispitivanje.
7. Svaka stranka osigurava da postupci izdavanja dozvola ili postupci u pogledu kvalifikacija koje donosi ili zadržava budu što jednostavniji te da ne dovode do nepotrebnog otežavanja ili odgađanja pružanja usluge ili obavljanja neke druge gospodarske djelatnosti.
8. Naknada za izdavanje odobrenja koju plaća podnositelj zahtjeva za svoj zahtjev za odobrenje mora biti razumna i razmjerna nastalim troškovima te ne smije ograničavati pružanje usluge ili obavljanje neke druge gospodarske djelatnosti.
9. U naknade za izdavanje odobrenja nisu uključena plaćanja za dražbe, iskorištavanje prirodnih resursa, naknade za licenciju, natječaje ili druga nediskriminirajuća sredstva za dodjelu koncesija ili obvezni doprinosi za pružanje univerzalne usluge.
10. Svaka stranka osigurava da postupci izdavanja dozvola ili postupci u pogledu kvalifikacija koje primjenjuje nadležno tijelo te odluke koje ono donosi u postupcima izdavanja odobrenja budu nepristrani u odnosu na sve podnositelje zahtjeva. Nadležno tijelo svoju bi odluku trebalo donijeti na nepristran način i posebno ne bi smjelo biti odgovorno osobi koja pruža uslugu ili obavlja neku drugu gospodarsku djelatnost za koju se traži odobrenje.
11. Ako za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja postoje određeni rokovi, podnositelju zahtjeva osigurava se razuman rok za podnošenje zahtjeva. Nadležno tijelo bez nepotrebne odgode pokreće obradu zahtjeva. Ako je moguće, zahtjeve treba prihvaćati u elektroničkom obliku pod sličnim uvjetima vjerodostojnosti kao u slučaju podnošenja zahtjeva u papirnatom obliku.
12. Ako se to smatra primjerenim, umjesto izvornih dokumenata mogu se prihvaćati ovjerene preslike.

13. Svaka stranka osigurava dovršetak obrade zahtjeva za izdavanje odobrenja, uključujući donošenje konačne odluke, u razumnom roku od podnošenja potpunog zahtjeva. Svaka bi stranka trebala utvrditi razuman rok za obradu zahtjeva.

14. Na zahtjev podnositelja zahtjeva, nadležno tijelo stranke bez nepotrebne odgode dostavlja informacije o statusu zahtjeva.

15. Ako se zahtjev smatra nepotpunim, nadležno tijelo stranke u razumnom roku obavješćuje podnositelja zahtjeva, utvrđuje koji su dodatni podaci potrebni za dopunu zahtjeva i podnositelju zahtjeva pruža priliku da ispravi nedostatke.

16. Ako nadležno tijelo stranke odbije zahtjev, o tome obavješćuje podnositelja zahtjeva pisanim putem i bez nepotrebne odgode. Na zahtjev podnositelja zahtjeva nadležno tijelo stranke podnositelja zahtjeva obavješćuje i o razlozima odbijanja zahtjeva te o rokovima za podnošenje žalbe ili preispitivanje odluke. Podnositelju zahtjeva trebalo bi biti dopušteno da u razumnom roku ponovno preda zahtjev.

TRINAESTO POGLAVLJE

Financijske usluge

Članak 13.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

pružatelj prekograničnih financijskih usluga stranke znači osoba iz stranke koja obavlja djelatnost pružanja financijske usluge na državnom području stranke i koja nastoji pružati ili pruža financijsku uslugu prekograničnim pružanjem te usluge;

prekogranično pružanje financijskih usluga ili **prekogranična trgovina financijskim uslugama** znači pružanje usluge:

- (a) iz državnog područja jedne stranke na državno područje druge stranke; ili
- (b) osobe iz jedne stranke na državnom području te stranke osobi iz druge stranke;

ali ne uključuje pružanje usluge na državnom području stranke ulaganjem u to državno područje;

financijska institucija znači pružatelj koji obavlja jednu ili više djelatnosti koje su u ovom članku definirane kao financijske usluge, ako je pružatelj reguliran ili pod nadzorom u pogledu pružanja tih usluga kao financijska institucija u skladu s pravom stranke na čijem državnom području se nalazi, uključujući podružnicu na državnom području stranke tog pružatelja financijskih usluga čije se sjedište nalazi na državnom području druge stranke;

financijska institucija druge stranke znači financijska institucija, uključujući podružnicu, koja se nalazi na državnom području stranke i koja je pod kontrolom osobe iz druge stranke;

financijska usluga znači usluga financijske prirode, uključujući usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem, bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja) i usluge koje su dodatne ili pomoćne uz uslugu financijske prirode. Financijske usluge obuhvaćaju sljedeće djelatnosti:

- (a) osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
  - i. neposredno osiguranje (uključujući suosiguranje):
    - (A) životno; ili
    - (B) neživotno;
  - ii. reosiguranje i retrocesija;
  - iii. posredovanje u osiguranju, kao što su posredništvo i zastupanje; ili
  - iv. pomoćne osigurateljne usluge, kao što su usluge savjetovanja, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva; i

- (b) bankarske i druge financijske usluge (osim osiguranja):
- i. primanje depozita i drugih povratnih sredstava od građanstva;
  - ii. sve vrste zajmova, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnih transakcija;
  - iii. financijski leasing;
  - iv. sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne kartice, kartice s odgođenom naplatom (*charge card*) i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;
  - v. jamstva i obveze;
  - vi. trgovanje za vlastiti račun ili za račun klijenata, na burzi, izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način:
    - (A) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice, certifikate o depozitu);
    - (B) devizama;
    - (C) izvedenicama, uključujući budućnosnice i opcije;
    - (D) tečajnim i kamatnim instrumentima, uključujući proizvode kao što su razmjene i terminski ugovori o kamatnoj stopi ili tečaju;
    - (E) prenosivim vrijednosnim papirima; ili
    - (F) drugim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući plemenite metale;
  - vii. sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga koje se odnose na takva izdavanja;
  - viii. brokerski novčani poslovi;
  - ix. upravljanje imovinom, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje mirovinskim fondovima, usluge skrbništva, usluge pohrane i fiducijarne usluge;
  - x. usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, izvedenice i druge prenosive instrumente;
  - xi. pružanje i prijenos financijskih informacija te obrada financijskih podataka i s njima povezanih računalnih programa; ili
  - xii. savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge povezane sa svim djelatnostima navedenima u podtočkama i. do xi., uključujući bonitetne informacije i analizu, istraživanja i savjete koji se odnose na ulaganja i portfelje, savjete koji se odnose na stjecanje te restrukturiranje i strategiju poduzeća;

pružatelj financijske usluge znači osoba iz stranke koja se bavi djelatnošću pružanja financijske usluge na državnom području te stranke, ali ne uključuje javni subjekt;

ulaganje znači „ulaganje” kako je definirano u članku 8.1. (Definicije), osim što za potrebe ovog poglavlja u pogledu „kredita” i „dužničkih instrumenata” iz tog članka:

- (a) kredit odobren financijskoj instituciji ili dužnički instrument koji je izdala financijska institucija jest ulaganje u tu financijsku instituciju samo ako ga stranka na čijem se državnom području nalazi financijska institucija smatra regulatornim kapitalom; i
- (b) kredit koji je odobrila financijska institucija ili dužnički instrument u vlasništvu financijske institucije, osim kredita financijskoj instituciji ili dužničkog instrumenta financijske institucije iz točke (a), nije ulaganje;
podrazumijeva se sljedeće:
- (c) osmo poglavlje (Ulaganja) primjenjuje se na kredit ili dužnički instrument u mjeri u kojoj nije obuhvaćen ovim poglavljem; i
- (d) kredit koji je odobrio pružatelj prekograničnih financijskih usluga ili dužnički instrument u njegovu vlasništvu, osim kredita odobrenog financijskoj instituciji ili dužničkog instrumenta koji je izdala financijska institucija jest ulaganje za potrebe osmog poglavlja (Ulaganja) ako taj kredit ili dužnički instrument ispunjavaju kriterije za ulaganja utvrđene u članku 8.1. (Definicije);

ulagatelj znači „ulagatelj” kako je definiran u članku 8.1. (Definicije);

nova financijska usluga znači financijska usluga koja se ne pruža na državnom području stranke već se pruža na državnom području druge stranke i uključuje sve nove oblike pružanja financijske usluge ili prodaje financijskog proizvoda koji se ne prodaje na državnom području stranke;

osoba iz stranke znači „osoba iz stranke” kako je definirana u članku 1.1 (Definicije opće primjene) te se podrazumijeva da ne uključuje podružnicu poduzeća iz treće zemlje;

javni subjekt znači:

- (a) vlada, središnja banka ili monetarno tijelo stranke ili subjekt koji je u vlasništvu stranke ili koji stranka kontrolira, koji se u prvom redu bavi obavljanjem državnih poslova ili aktivnosti za državne potrebe, ali ne uključuje subjekt koji se u prvom redu bavi pružanjem financijskih usluga na komercijalnoj osnovi; ili
- (b) privatni subjekt koji obavlja poslove koje uobičajeno obavlja središnja banka ili monetarno tijelo kad izvršava te poslove; i

samoregulatorna organizacija znači nevladino tijelo, uključujući burzu ili tržište vrijednosnih papira ili budućnosnica, klirinšku agenciju, drugu organizaciju ili udruženje, koje izvršava vlastite ili delegirane regulatorne ili nadzorne ovlasti nad pružateljima financijskih usluga ili financijskim institucijama.

Članak 13.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjeru koju je stranka donijela ili zadržava, a koja se odnosi na:

- (a) financijske institucije druge stranke;
- (b) ulagatelja iz druge stranke, i ulaganje tog ulagatelja, u financijskoj instituciji na državnom području stranke; i
- (c) prekograničnu trgovinu financijskim uslugama.

2. Podrazumijeva se da se odredbe osmog poglavlja (Ulaganja) primjenjuju na sljedeće:

- (a) mjeru koja se odnosi na ulagatelja stranke, i ulaganje tog ulagatelja, u pružatelju financijske usluge koji nije financijska institucija; i
- (b) mjeru koja nije mjera koja se odnosi na pružanje financijskih usluga, a koja se odnosi na ulagatelja iz stranke ili ulaganje tog ulagatelja u financijskoj instituciji.

3. Članci 8.10. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja), 8.11. (Nadoknada gubitaka), 8.12. (Izvlaštenje), 8.13. (Prijenosi), 8.14. (Subrogacija), 8.16. (Uskraćivanje povlastica) i 8.17 (Formalni zahtjevi) uključeni su u ovo poglavlje i čine njegov sastavni dio.

4. Odjeljak F osmog poglavlja (Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država) uključen je u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio isključivo u pogledu tvrdnji da je stranka prekršila članak 13.3. ili 13.4. u pogledu širenja, provođenja, poslovanja, upravljanja, održavanja, uporabe, uživanja i prodaje ili raspolaganja financijskom institucijom ili ulaganjem u financijsku instituciju, ili članak 8.10. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja), 8.11. (Nadoknada gubitaka), 8.12. (Izvlaštenje), 8.13. (Prijenosi) ili 8.16. (Uskraćivanje povlastica).

5. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjeru koju je stranka donijela ili zadržava, a koja se odnosi na:

- (a) djelatnosti ili usluge koje čine dio javnog mirovinskog sustava ili zakonskog sustava socijalnog osiguranja; ili

- (b) djelatnosti ili usluge koje se obavljaju za račun stranke uz jamstvo ili uporabom financijskih sredstava stranke, uključujući njezine javne subjekte,

međutim, ovo se poglavlje primjenjuje u mjeri u kojoj stranka dopušta da djelatnosti ili usluge iz točaka (a) ili (b) obavljaju njezine financijske institucije u tržišnom natjecanju s javnim subjektom ili financijskom institucijom.

6. Dvanaesto poglavlje (Domaći propisi) ugrađuje se u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio. Podrazumijeva se da se članak 12.3. (Zahtevi i postupci za izdavanje dozvola te u pogledu kvalifikacija) primjenjuje na izvršavanje diskrecijskih ovlasti od strane financijskih regulatornih tijela stranaka.

7. Odredbe dvanaestog poglavlja (Domaći propisi) uključene u ovo poglavlje u skladu sa stavkom 6. ne primjenjuju se na zahtjeve za izdavanje dozvola, postupke izdavanja dozvola te zahtjeve ili postupke u pogledu kvalifikacija:

- (a) u skladu s nesukladnom mjerom koju zadržava Kanada kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog III.-A;
- (b) u skladu s nesukladnom mjerom koju zadržava Europska unija kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog I, u mjeri u kojoj se ta mjera odnosi na financijske usluge; i
- (c) kako je utvrđeno u članku 12.2. stavku 2. točki (b) (Područje primjene), u mjeri u kojoj se ta mjera odnosi na financijske usluge.

Članak 13.3.

Nacionalni tretman

1. Članak 8.6. (Nacionalni tretman) ugrađuje se u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio i primjenjuje se na tretman financijskih institucija, ulagatelja druge stranke i njihovih ulaganja u financijske institucije.

2. Tretman koji je stranka odobrila vlastitim ulagateljima i ulaganjima vlastitih ulagatelja u skladu s člankom 8.6. (Nacionalni tretman) znači tretman odobren vlastitim financijskim institucijama i ulaganjima vlastitih ulagatelja u financijske institucije.

Članak 13.4.

Tretman najpovlaštenije nacije

1. Članak 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) ugrađuje se u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio i primjenjuje se na tretman financijskih institucija, ulagatelja druge stranke i njihovih ulaganja u financijske institucije.

2. Tretman koji je stranka odobrila ulagateljima iz treće zemlje i ulaganjima ulagatelja iz treće zemlje u skladu s člankom 8.7. stavcima 1. i 2. (Tretman najpovlaštenije nacije) znači tretman odobren financijskim institucijama treće zemlje i ulaganjima ulagatelja treće zemlje u financijske institucije.

Članak 13.5.

Priznavanje bonitetnih mjera

1. Stranka može pri primjeni mjere obuhvaćene ovim poglavljem priznati bonitetnu mjeru treće zemlje. To priznanje može biti:

- (a) dodijeljeno jednostrano;

- (b) postignuto usklađivanjem ili drugim sredstvima; ili
  - (c) utemeljeno na sporazumu ili dogovoru s trećom zemljom.
2. Stranka koja odobrava priznavanje bonitetne mjere drugoj stranci mora pružiti odgovarajuću priliku da pokaže da postoje okolnosti u kojima postoje ili će postojati istovjetni propisi, nadzor, provedba propisa i, prema potrebi, postupci koji se odnose na razmjenu informacija između stranaka.
3. Ako stranka prizna bonitetnu mjeru u skladu sa stavkom 1. točkom (c) te ako postoje okolnosti opisane u stavku 2., stranka drugoj stranci mora pružiti odgovarajuću priliku za pregovaranje o pristupanju sporazumu ili dogovoru ili za pregovaranje o usporedivom sporazumu ili dogovoru.

Članak 13.6.

Pristup tržištu

1. Stranka ne smije donositi ili zadržati, u pogledu financijske institucije druge stranke ili u pogledu pristupa tržištu osnivanjem financijske institucije ulagatelja druge stranke, na svojem cijelom državnom području ili na području nacionalne, pokrajinske, mjesne, regionalne ili lokalne razine vlasti, mjeru kojom se:
- (a) određuju ograničenja u pogledu:
    - i. broja financijskih institucija, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
    - ii. ukupne vrijednosti transakcija financijskih usluga ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
    - iii. ukupnog broja financijskih usluga ili ukupne količine pruženih financijskih usluga izraženih u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
    - iv. sudjelovanja stranog kapitala, u obliku najvećeg postotka stranog udjela u financijskim institucijama ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja u financijske institucije; ili
    - v. ukupnog broja fizičkih osoba koje se mogu zaposliti u određenom sektoru financijskih usluga ili koje financijska institucija može zaposliti, i koje su potrebne za pružanje određene financijske usluge i s njome su izravno povezane, u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; ili
  - (b) ograničavaju ili zahtijevaju posebne vrste pravnog subjekta ili zajedničkog pothvata putem kojih financijska institucija može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Članak 8.4. stavak 2. (Pristup tržištu) ugrađuje se u ovaj članak i čini njegov sastavni dio.
3. Podrazumijeva se da:
- (a) stranka može uvesti uvjete i postupke za dobivanje dozvole za uspostavljanje i širenje komercijalne prisutnosti ako se njima ne izbjegava obveza stranke iz stavka 1. i ako su usklađeni s odredbama ovog poglavlja; i
  - (b) ovim se člankom ne sprječava stranka da od financijske institucije zatraži pružanje određenih financijskih usluga posredstvom zasebnih pravnih subjekata ako, u skladu s pravom stranke, raspon financijskih usluga koje pruža financijska institucija ne može pružati samo jedan subjekt.

Članak 13.7.

Prekogranično pružanje financijskih usluga

1. Članci 9.3. (Nacionalni tretman), 9.4. (Formalni zahtjevi) i 9.6. (Pristup tržištu) ugrađeni su u ovo poglavlje i čine njegov sastavni dio te se primjenjuju na tretman pružatelja prekograničnih financijskih usluga koji pružaju financijske usluge iz Priloga 13.-A.

2. Tretman koji stranka odobrava vlastitim pružateljima usluga i uslugama u skladu s člankom 9.3. stavkom 2. (Nacionalni tretman) znači tretman odobren vlastitim pružateljima financijskih usluga i financijskim uslugama.
3. Mjere koje stranka ne donosi i ne zadržava u pogledu pružatelja usluga i usluga druge stranke u skladu s člankom 9.6. (Pristup tržištu) znači mjere koje se odnose na pružatelje prekograničnih financijskih usluga druge stranke koji pružaju financijske usluge.
4. Članak 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije) ugrađuje se u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio te se primjenjuje na tretman pružatelja prekograničnih financijskih usluga druge stranke.
5. Tretman koji je stranka odobrila pružateljima usluga i uslugama iz treće zemlje u skladu s člankom 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije) znači tretman odobren pružateljima financijskih usluga treće zemlje i financijskim uslugama treće zemlje.
6. Svaka stranka dopušta osobi koja se nalazi na njezinu državnom području i svojem državljaninu bez obzira na to gdje se nalazi kupnju financijske usluge od pružatelja prekograničnih financijskih usluga druge stranke koji se nalazi na državnom području te druge stranke. Ta obveza ne znači da stranka takvim pružateljima mora izdati dozvolu za poslovanje ili nudičenje usluga na njezinu državnom području. Svaka stranka može definirati „poslovanje” i „nudičenje usluga” za potrebe ovog članka u skladu sa stavkom 1.
7. Za financijske usluge navedene u Prilogu 13.-A, svaka stranka dopušta pružatelju prekograničnih financijskih usluga druge stranke, na zahtjev ili na temelju obavijesti nadležnom regulatornom tijelu, prema potrebi, da pruža financijsku uslugu novim putem ili da prodaje financijski proizvod koji se ne prodaje na državnom području stranke ako prva stranka dopušta vlastitim pružateljima financijskih usluga da pružaju takvu uslugu ili da prodaju takav proizvod u skladu s njezinim pravom u sličnim situacijama.

Članak 13.8.

Viša uprava i upravni odbori

Stranka ne zahtijeva da financijska institucija druge stranke imenuje na položaje u višoj upravi ili položaje u upravnom odboru fizičke osobe određenog državljanstva.

Članak 13.9.

Zahtjevi u pogledu rezultata

1. Stranke pregovaraju o pravilima o zahtjevima u pogledu rezultata kao što su ona navedena u članku 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata) u vezi s ulaganjima u financijske institucije.
2. Ako tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke ne dogovore takva pravila, na zahtjev stranke članak 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata) ugrađuje se u ovo poglavlje i čini njegov sastavni dio te se primjenjuje na ulaganja u financijske institucije. Za te potrebe „ulaganje” iz članka 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata) znači „ulaganje u financijsku instituciju na njezinu državnom području”.
3. U roku od 180 dana od uspješnih pregovora stranaka o pravilima o zahtjevima u pogledu rezultata u skladu sa stavkom 1., ili nakon zahtjeva stranke za uključivanje članka 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata) u ovo poglavlje u skladu sa stavkom 2., ovisno o slučaju, svaka stranka može prema potrebi izmijeniti svoj raspored. Sve izmjene moraju biti ograničene na navođenje rezervi za postojeće mjere koje nisu u skladu s obvezom o zahtjevima u pogledu rezultata iz ovog poglavlja, za Kanadu u odjeljku A njezina rasporeda uz Prilog III. i za Europsku uniju u njezinu rasporedu uz Prilog I. Članak 13.10. stavak 1. primjenjuje se na takve mjere u pogledu pravila o zahtjevima u pogledu rezultata o kojima se pregovaralo u skladu sa stavkom 1. ili člankom 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata) kako su ugrađene u ovo poglavlje u skladu sa stavkom 2., ovisno o slučaju.

Članak 13.10.

Rezerve i iznimke

1. Članci 13.3., 13.4., 13.6. i 13.8. ne primjenjuju se na sljedeće:
  - (a) postojeću nesukladnu mjeru koju stranka zadržava na razini:
    - i. Europske unije, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog I.;
    - ii. nacionalne vlasti, kako je utvrdila Kanada u odjeljku A svojeg rasporeda uz Prilog III. ili Europska unija u svojem rasporedu uz Prilog I.;
    - iii. pokrajinske, mjesne ili regionalne vlasti, kako je utvrdila Kanada u odjeljku A svojeg rasporeda uz Prilog III. ili Europska unija u svojem rasporedu uz Prilog I.; ili
    - iv. lokalne vlasti.
  - (b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili
  - (c) izmjenу nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije izmjene, s člankom 13.3., 13.4., 13.6. ili 13.8.
2. Članak 13.7. ne primjenjuje se na:
  - (a) postojeću nesukladnu mjeru koju stranka zadržava na razini:
    - i. Europske unije, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog I.;
    - ii. nacionalne vlasti, kako je utvrdila Kanada u odjeljku A svojeg rasporeda uz Prilog III. ili Europska unija u svojem rasporedu uz Prilog I.;
    - iii. pokrajinske, mjesne ili regionalne vlasti, kako je utvrdila Kanada u odjeljku A svojeg rasporeda uz Prilog III. ili Europska unija u svojem rasporedu uz Prilog I.; ili
    - iv. lokalne vlasti.
  - (b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili
  - (c) izmjenу nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije stupanja na snagu ovog Sporazuma, s člankom 13.7.
3. Članci 13.3., 13.4., 13.6., 13.7. i 13.8. ne primjenjuju se na mjeru koju donosi ili zadržava Kanada u pogledu financijskih usluga kako je utvrđeno u odjeljku B njezinog rasporeda uz Prilog III. ili na mjeru koju donosi ili zadržava Europska unija u pogledu financijskih usluga kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog II.
4. Ako je stranka utvrdila rezervu u pogledu članka 8.4. (Pristup tržištu), 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata), 8.6. (Nacionalni tretman), 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije), 8.8. (Viša uprava i upravni odbori), 9.3. (Nacionalni tretman), 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije) ili 9.6. (Pristup tržištu) u svojem rasporedu uz Prilog I. ili Prilog II., ta se rezerva smatra rezervom i u pogledu članka 13.3., 13.4., 13.6., 13.7. ili 13.8. ili u pogledu bilo kojeg pravila o zahtjevima u pogledu rezultata dogovorenog u skladu s člankom 13.9. stavkom 1. ili uključenog u ovo poglavlje u skladu s člankom 13.9. stavkom 2., ovisno o slučaju, u mjeri u kojoj su mjera, sektor, podsektor ili djelatnost utvrđeni u rezervi obuhvaćeni ovim poglavljem.
5. Nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma stranka ne donosi mjeru ili niz mjera koje su obuhvaćene odjeljkom B rasporeda Kanade uz Prilog III., ili rasporedom Europske unije uz Prilog II. u skladu s kojima ulagatelj iz druge stranke mora, izravno ili neizravno, zbog državljanstva, prodati ili na neki drugi način raspolagati ulaganjem koje postoji u trenutku stupanja na snagu mjere ili niza mjera.

6. U pogledu prava intelektualnog vlasništva stranka može odstupiti od članka 13.3. i 13.4. i od pravila za prijenosa tehnologije u vezi sa zahtjevima u pogledu rezultata dogovorenih u skladu s člankom 13.9. stavkom 1. ili uključenih u ovo poglavlje u skladu s člankom 13.9. stavkom 2., ovisno o slučaju, ako je odstupanje dopušteno Sporazumom o TRIPS-u, uključujući izuzeća od Sporazuma o TRIPS-u donesena u skladu s člankom IX. Sporazuma o WTO-u.

7. Članci 13.3., 13.4., 13.6. 13.7., 13.8. i 13.9. ne primjenjuju se na sljedeće:

- (a) javnu nabavu robe ili usluga koje stranka nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi uporabe za isporuku robe ili usluga za komercijalnu prodaju, bez obzira na to je li ta nabava „obuhvaćena nabava” u smislu članka 19.2. (Područje primjene i opseg); ili
- (b) subvencije ili državnu potporu koja se odnosi na trgovinu uslugama, koje odobrava stranka.

Članak 13.11.

Učinkovito i transparentno reguliranje

1. Svaka stranka osigurava da se sve mjere opće primjene na koje se primjenjuje ovo poglavlje provode na razuman, objektiv i nepristran način.

2. Svaka stranka osigurava da se njezini zakoni, propisi, postupci i upravne odluke opće primjene u pogledu bilo kojeg pitanja obuhvaćenog ovim Sporazumom bez odgode objavljuju i stavljaju na raspolaganje na način kojim se omogućuje zainteresiranim osobama i drugoj stranci da se s njima upoznaju. U mjeri u kojoj je to moguće, svaka stranka:

- (a) unaprijed objavljuje svaku mjeru čije donošenje predlaže;
- (b) zainteresiranim osobama i drugoj stranci pruža razumnu priliku da dostavi svoje primjedbe na te predložene mjere;
i
- (c) ostavlja razumno vrijeme između konačne objave mjera i datuma kada stupaju na snagu.

Za potrebe ovog poglavlja, ovim zahtjevima zamjenjuju se oni utvrđeni u članku 27.1. (Objava).

3. Svaka stranka nastavlja primjenjivati ili uspostavlja odgovarajuće mehanizme kako bi mogla u razumnom roku odgovoriti na upit zainteresirane osobe u pogledu mjera opće primjene obuhvaćenih ovim poglavljem.

4. Regulatorno tijelo donosi upravnu odluku o potpunom zahtjevu ulagatelja u financijsku instituciju, pružatelja prekograničnih financijskih usluga ili financijske institucije druge stranke u vezi s pružanjem financijske usluge u razumnom roku koji je opravdan s obzirom na složenost zahtjeva te u uobičajenim rokovima utvrđenima za obradu zahtjeva. Za Kanadu takav razumni rok iznosi 120 dana. Regulatorno tijelo odmah obavješćuje podnositelja zahtjeva o odluci. Ako odluka ne može biti donesena u razumnom roku, regulatorno tijelo odmah obavješćuje podnositelja zahtjeva i nastoji donijeti odluku što je moguće prije. Podrazumijeva se da se zahtjev ne smatra potpunim dok nisu održane sve relevantne rasprave i dok regulatorno tijelo ne primi sve potrebne informacije.

Članak 13.12.

Samoregulatorne organizacije

Ako stranka zahtijeva od financijske institucije ili pružatelja prekograničnih financijskih usluga druge stranke da bude član samoregulatorne organizacije ili da sudjeluje ili ima pristup samoregulatornoj organizaciji radi pružanja financijske usluge na državnom području te stranke ili u njezino državno područje, ili odobrava povlasticu ili korist pri pružanju financijske usluge posredstvom samoregulatorne organizacije, tada stranka koja to zahtijeva osigurava da samoregulatorna organizacija ispunjava obveze iz ovog poglavlja.

*Članak 13.13.***Platni i klirinški sustavi**

U skladu s uvjetima kojima se odobrava nacionalni tretman, svaka stranka odobrava pružatelju financijskih usluga druge stranke osnovanom na njezinu državnom području pristup platnim i klirinškim sustavima kojima upravlja stranka ili subjekt koji izvršava državne ovlasti koje je na njega prenijela stranka, te pristup službenim instrumentima financiranja i refinanciranja koji su dostupni u okviru redovitog poslovanja. Ovim se člankom ne omogućuje pristup sredstvima zajmodavca stranke u krajnjoj nuždi.

*Članak 13.14.***Nove financijske usluge**

1. Svaka stranka financijskoj instituciji druge stanke dopušta pružanje nove financijske usluge čije bi pružanje prva stranka dopustila vlastitim financijskim institucijama u sličnim situacijama u skladu s njezinim zakonodavstvom, na zahtjev ili na temelju obavijesti nadležnom regulatornom tijelu, prema potrebi.
2. Stranka može odrediti institucionalni i pravni oblik u kojem se može pružati nova financijska usluga i može tražiti odobrenje za pružanje usluge. Ako se zahtijeva takvo odobrenje, odluka se donosi u razumnom roku, a odobrenje se može odbiti samo iz bonitetnih razloga.
3. Ovim se člankom ne sprječava financijska institucija stranke da zatraži od druge stranke da razmotri odobravanje pružanja financijske usluge koja se ne pruža na državnom području nijedne od stranaka. Na taj se zahtjev primjenjuje pravo stranke primateljice zahtjeva i on ne podliježe obvezama iz ovog članka.

*Članak 13.15.***Prijenos i obrada podataka**

1. Svaka stranka dopušta financijskoj instituciji ili pružatelju prekograničnih financijskih usluga druge stranke prijenos podataka u elektroničkom ili drugom obliku na njezino državno područje ili iz njega radi njihove obrade ako je obrada podataka potrebna za redovno poslovanje financijske institucije ili pružatelja prekograničnih financijskih usluga.
2. Svaka stranka održava odgovarajuće mjere za zaštitu privatnosti, posebno u pogledu prijenosa osobnih podataka. Ako prijenos financijskih podataka uključuje osobne podatke, takav prijenos mora biti u skladu sa zakonodavstvom kojim se uređuje zaštita osobnih podataka na državnom području stranke iz koje se podaci prenose.

*Članak 13.16.***Bonitetno izuzeće**

1. Ovim Sporazumom ne sprječava se stranka da donese ili zadrži razumne mjere iz bonitetnih razloga, uključujući sljedeće:
  - (a) zaštitu ulagatelja, deponenata, osiguranika ili osoba prema kojima financijska institucija, pružatelj prekograničnih financijskih usluga ili pružatelj financijskih usluga imaju fiducijarnu obvezu;
  - (b) očuvanje sigurnosti, pouzdanosti, cjelovitosti ili financijske odgovornosti financijske institucije, pružatelja prekograničnih financijskih usluga ili pružatelja financijskih usluga; ili
  - (c) osiguravanje cjelovitosti i stabilnosti financijskog sustava stranke.

2. Ne dovodeći u pitanje druga sredstva bonitetnog uređenja prekogranične trgovine financijskim uslugama, stranka može zahtijevati registraciju pružatelja prekograničnih financijskih usluga druge stranke i financijskih instrumenata.
3. Podložno člancima 13.3. i 13.4., stranka iz bonitetnih razloga može zabraniti pružanje određene financijske usluge ili djelatnosti. Takva se zabrana ne primjenjuje na sve financijske usluge ili na cijeli podsektor financijskih usluga, kao što je bankarstvo.

Članak 13.17.

Posebne iznimke

1. Ovaj se Sporazum ne primjenjuje na mjere koje poduzima javni subjekt pri provedbi monetarne ili devizne politike. Ovaj stavak ne utječe na obveze stranke u skladu s člankom 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata), 8.13 (Prijenosi) ili 13.9.
2. Ovim se Sporazumom ne zahtijeva od stranaka da dostavljaju informacije ili omoguće pristup informacijama koje se odnose na poslove i račune pojedinačnih klijenata, pružatelja prekograničnih financijskih usluga, financijskih institucija, ili bilo kojim povjerljivim informacijama koje bi, u slučaju da budu otkrivene, mogle utjecati na posebna regulatorna i nadzorna pitanja ili pitanja izvršavanja zakonodavstva, ili bi na neki drugi način bile protivne javnom interesu ili bi štetele legitimnim komercijalnim interesima određenih poduzeća.

Članak 13.18.

Odbor za financijske usluge

1. Odbor za financijske usluge osnovan u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (f) (Specijalizirani odbori) sastavljen je od predstavnika nadležnih tijela za politiku financijskih usluga koji su stručnjaci za područje obuhvaćeno ovim poglavljem. Kanadu u Odboru predstavlja službenik iz Ministarstva financija Kanade ili njegova sljednika.
2. Odbor za financijske usluge odlučuje na temelju uzajamne suglasnosti.
3. Odbor za financijske usluge sastaje se jednom godišnje, ili kako drukčije odluči, i obavlja sljedeće:
  - (a) nadzire provedbu ovog poglavlja,
  - (b) provodi dijalog o reguliranju sektora financijskih usluga s ciljem poboljšanja uzajamnog znanja o regulatornim sustavima stranaka te s ciljem suradnje u razvoju međunarodnih normi kako je navedeno u Sporazumu o dijalogu o reguliranju sektora financijskih usluga sadržanom u Prilogu 13.-C; i
  - (c) provodi članak 13.21.

Članak 13.19.

Savjetovanje

1. Stranka može zatražiti savjetovanje s drugom strankom o svim pitanjima koja se pojave u okviru ovog Sporazuma, a koja utječu na financijske usluge. Druga stranka u dobroj namjeri razmatra zahtjev.
2. Svaka stranka osigurava da njezino izaslanstvo koje sudjeluje u savjetovanju iz stavka 1. uključuje službenike koji su stručni za područje obuhvaćeno ovim poglavljem. Za Kanadu to znači službenici Ministarstva financija Kanade ili njegova sljednika.

Članak 13.20.

Rješavanje sporova

1. Dvadeset deveto poglavlje (Rješavanje sporova) primjenjuje se kako je izmijenjeno ovim člankom na rješavanje sporova koji proizlaze iz ovog poglavlja.

2. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o sastavu arbitražnog vijeća osnovanog za potrebe spora koji proizlazi iz ovog poglavlja, primjenjuje se članak 29.7. (Sastav arbitražnog vijeća). Međutim, smatra se da se sva upućivanja na popis arbitara sastavljen u skladu s člankom 29.8. (Popis arbitara) odnose na popis arbitara sastavljen u skladu s ovim člankom.

3. Zajednički odbor CETA-e može sastaviti popis od najmanje 15 osoba odabranih na temelju svoje objektivnosti, pouzdanosti i dobre prosudbe koje su voljne i sposobne biti arbitri. Taj se popis sastoji od tri zasebna popisa: po jednog popisa za svaku stranku i jednog popisa za osobe koje nisu državljani nijedne od stranaka, a koje će obavljati dužnost predsjednikâ. Na svakom popisu nalazi se najmanje pet osoba. Zajednički odbor CETA-e može u bilo kojem trenutku preispitati popis te osigurava da je popis u skladu s ovim člankom.

4. Arbitri uvršteni na popis moraju imati stručno znanje ili iskustvo u području zakona ili drugih propisa o financijskim uslugama ili njihove prakse, što može uključivati reguliranje pružatelja financijskih usluga. Arbitri koji obavljaju dužnost predsjednikâ ujedno moraju imati iskustva kao pravni savjetnici, članovi vijeća ili arbitri u postupcima rješavanja sporova. Arbitri su neovisni, nastupaju u vlastito ime i ne primaju naputke od nijedne organizacije ili vlade. Arbitri moraju postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz Priloga 29.-B (Kodeks ponašanja).

5. Ako arbitražno vijeće utvrdi da je mjera nesukladna s ovim Sporazumom i da mjera utječe:

(a) na sektor financijskih usluga ili neki drugi sektor, stranka koja je izjavila pritužbu može suspendirati povlastice u sektoru financijskih usluga koje imaju učinak istovjetan učinku mjere u sektoru financijskih usluga stranke; ili

(b) samo na sektor koji nije sektor financijskih usluga, stranka koja je izjavila pritužbu ne suspendira povlastice u sektoru financijskih usluga.

Članak 13.21.

Ulagački sporovi u području financijskih usluga

1. Odjeljak F osmog poglavlja (Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država), kako je izmijenjen ovim člankom i Prilogom 13.-B, primjenjuje se na:

(a) ulagačke sporove povezane s mjerama na koje se primjenjuje ovo poglavlje i u kojima ulagatelj tvrdi da je stranka prekršila članak 8.10. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja), 8.11. (Nadoknada gubitaka), 8.12. (Izvlaštenje), 8.13. (Prijenosi), 8.16. (Uskraćivanje povlastica), 13.3. ili 13.4.; ili

(b) ulagačke sporove pokrenute u skladu s odjeljkom F osmog poglavlja (Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država) u kojima se poziva na članak 13.16. stavak 1.

2. U slučaju ulagačkog spora na temelju stavka 1. točke (a), ili ako se tuženik pozove na članak 13.16. stavak 1. u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva Sudu na temelju članka 8.23. (Podnošenje zahtjeva Sudu), sastavlja se sudsko vijeće Suda u skladu s člankom 8.27. stavkom 7. (Osnivanje Suda) s popisa sastavljenog u skladu s člankom 13.20. stavkom 3. Ako se tuženik pozove na članak 13.16. stavak 1. u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva, u pogledu ulagačkog spora koji nije onaj iz stavka 1. točke (a), rok koji se primjenjuje na sastavljanje sudskog vijeća Suda u skladu s člankom 8.27. stavkom 7. (Osnivanje Suda) počinje teći na dan kada se tuženik pozove na članak 13.16. stavak 1. Ako Zajednički odbor CETA-e ne imenuje članove suda u skladu s člankom 8.27. stavkom 2. (Osnivanje Suda) u roku predviđenom u članku 8.27. stavku 17. (Osnivanje Suda), bilo koja stranka u sporu može zatražiti da glavni tajnik Međunarodnog centra za rješavanje ulagačkih sporova („ICSID”) odabere članove Suda s popisa sastavljenog u skladu s člankom 13.20. Ako popis nije sastavljen u skladu s člankom 13.20. na dan podnošenja zahtjeva u skladu s člankom 8.23. (Podnošenje zahtjeva Sudu), glavni tajnik ICSID-a bira članove Suda među osobama koje su predložile jedna ili obje stranke u skladu s člankom 13.20.

3. Tuženik može pisanim putem tražiti od Odbora za financijske usluge donošenje odluke o tome je li iznimka iz članka 13.16. stavka 1. valjana obrana protiv zahtjeva i, ako jest, u kojoj mjeri. Taj se zahtjev mora uputiti najkasnije na datum koji je Sud odredio tuženiku za podnošenje odgovora. Ako tuženik uputi pitanje Odboru za financijske usluge u skladu s ovim stavkom, suspendiraju se rokovi ili postupci iz odjeljka F osmog poglavlja (Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država).

4. U slučaju upućivanju pitanja iz stavka 3., Odbor za financijske usluge ili Zajednički odbor CETA-e, ovisno o slučaju, mogu donijeti zajedničku odluku o tome je li članak 13.16. stavak 1. valjana obrana protiv zahtjeva i, ako jest, u kojoj mjeri. Odbor za financijske usluge ili Zajednički odbor CETA-e, ovisno o slučaju, dostavlja primjerak zajedničke odluke ulagatelju i Sudu, ako je sastavljen. Ako se zajedničkom odlukom utvrdi da je članak 13.16. stavak 1. valjana obrana za sve dijelove zahtjeva u cijelosti, smatra se da je ulagatelj povukao svoj zahtjev i postupak se obustavlja u skladu s člankom 8.35. (Obustavljanje postupka). Ako je u zajedničkoj odluci zaključeno da je članak 13.16. stavak 1. valjana obrana samo za određene dijelove zahtjeva, zajednička odluka obvezujuća je za Sud u pogledu tih dijelova zahtjeva. Suspendacija rokova ili postupaka opisanih u stavku 3. više se ne primjenjuje i ulagatelj može nastaviti s preostalim dijelovima zahtjeva.

5. Ako Zajednički odbor CETA-e nije donio zajedničku odluku u roku od tri mjeseca otkad mu je Odbor za financijske usluge uputio pitanje, suspendacija rokova ili postupka iz stavka 3. više se ne primjenjuje i ulagatelj može nastaviti sa zahtjevom.

6. Na zahtjev tuženika, Sud odlučuje kao o prethodnom pitanju je li članak 13.16. stavak 1. valjana obrana protiv zahtjeva i, ako jest, u kojoj mjeri. Nepodnošenjem tog zahtjeva tuženik ne ugrožava svoje pravo da se poziva na članak 13.16. stavak 1. kao obranu u kasnijoj fazi postupka. Sud ne donosi negativne zaključke na temelju činjenice da se Odbor za financijske usluge ili Zajednički odbor CETA-e nisu dogovorili o zajedničkoj odluci u skladu s Prilogom 13.-B.

ČETRNAESTO POGLAVLJE

Usluge međunarodnog pomorskog prijevoza

Članak 14.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

usluge carinjenja ili **usluge carinskog posredovanja** znači obavljanje, na temelju naknade ili ugovora, carinskih formalnosti povezanih s uvozom, izvozom ili provoženjem tereta, neovisno o tome jesu li te usluge glavna ili dodatna djelatnost pružatelja usluge;

usluge kontejnerske stanice i skladišta znači skladištenje, utovar, istovar ili popravak kontejnera i njihova priprema za otpremu, u luci ili na kopnu;

prijevoz od vrata do vrata ili multimodalni prijevoz znači prijevoz tereta na temelju jedne prijevozne isprave pri kojemu se upotrebljava više prijevoznih sredstava i koji uključuje međunarodnu dionicu na moru;

usluge razvoza znači prethodni i daljnji prijevoz međunarodnog tereta morem, uključujući tereta u kontejnerima, općeg tereta i suhog ili tekućeg rasutog tereta, između luka koje se nalaze na državnom području stranke. Podrazumijeva se da u pogledu Kanade usluge razvoza mogu uključivati prijevoz između mora i unutarnjih plovnih putova pri čemu unutarnji plovni putovi znači plovni putovi kako su definirani u carinskom zakonu *Customs Act*, R.S.C. 1985, c.1 (2nd Supp.);

međunarodni teret znači teret koji se prevozi pomorskim plovilima između luke stranke i luke druge stranke ili treće zemlje, ili između luke jedne države članice Europske unije i luke druge države članice Europske unije;

usluge međunarodnog pomorskog prijevoza znači prijevoz putnika ili tereta pomorskim plovilom između luke jedne stranke i luke druge stranke ili treće zemlje, ili između luke jedne države članice Europske unije i luke druge države članice Europske unije, te izravno ugovaranje s pružateljima drugih usluga prijevoza radi osiguranja prijevoza od vrata do vrata ili multimodalnog prijevoza, ali ne pružanje takvih drugih usluga prijevoza;

pružatelji usluge međunarodnog pomorskog prijevoza znači:

- (a) poduzeće stranke, kako je definirano u članku 1.1. (Definicije opće primjene) i podružnica takvog subjekta; ili
- (b) poduzeće, kako je definirano u članku 1.1. (Definicije opće primjene), treće zemlje koje je u vlasništvu ili pod kontrolom državljana stranke, ako su njegova plovila registrirana u skladu sa zakonodavstvom te stranke ili plove pod zastavom te stranke; ili
- (c) podružnica poduzeća treće zemlje koje obavlja znatne poslovne djelatnosti na državnom području stranke, koja se bavi pružanjem usluga međunarodnog pomorskog prijevoza. Podrazumijeva se da se osmo poglavlje (Ulaganja) ne primjenjuje na takvu podružnicu;

usluge pomorskih agencija znači zastupanje u svojstvu agenta, na određenom zemljopisnom području, poslovnih interesa jednog ili više brodara ili brodarskih društava za sljedeće potrebe:

- (a) marketing i prodaju usluga pomorskog prijevoza i srodnih usluga, od izrade ponude do izdavanja računa i teretnica u ime trgovačkih društava, dobavu i preprodaju potrebnih srodnih usluga, pripremu dokumentacije i pružanje poslovnih informacija; i
- (b) organiziranja, u ime trgovačkih društava, pristajanja plovila ili preuzimanja tereta kada je to potrebno;

dodatne pomorske usluge znači usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta, usluge carinjenja, usluge kontejnerske stanice i skladišta, usluge pomorskih agencija, usluge otpreme pomorskog tereta i usluge skladištenja;

usluge prihvata i otpreme pomorskog tereta znači obavljanje, organizacija i nadzor:

- (a) utovara tereta na plovilo ili istovara tereta s plovila;
- (b) privezivanja ili odvezivanja tereta; i
- (c) prihvata ili isporuke i čuvanja tereta prije otpreme ili nakon istovara,

koje obavljaju poduzeća za utovar i istovar plovila ili poduzeća koja upravljaju terminalima, ali ne uključuje rad lučkih radnika kada se ta radna snaga organizira neovisno od poduzeća za utovar i istovar plovila ili poduzeća koja upravljaju terminalima;

usluge otpreme pomorskog tereta znači organizacija i praćenje otpreme u ime otpremnika, pružanjem usluga kao što su organizacija prijevoza i povezane usluge, objedinjavanje i pakiranje tereta, priprema dokumentacije i pružanje poslovnih informacija;

usluge skladištenja znači usluge skladištenja smrznute ili rashlađene robe, usluge skladištenja tekućina ili plinova u rasutom stanju i druge usluge skladištenja.

Članak 14.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjeru koju stranka donosi ili zadržava u vezi s pružanjem usluga međunarodnog pomorskog prijevoza⁽¹⁾. Podrazumijeva se da se na takvu mjeru primjenjuju i osmo poglavlje (Ulaganja) i deveto poglavlje (Prekogranična trgovina uslugama), prema potrebi.

⁽¹⁾ Ovo se poglavlje ne primjenjuje na ribarska plovila kako su definirana u zakonodavstvu stranke.

2. Podrazumijeva se da, nastavno na članke 8.6. (Nacionalni tretman), 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije), 9.3. (Nacionalni tretman) i 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije), stranka ne donosi i ne zadržava mjeru u pogledu:

- (a) plovila koje pruža uslugu međunarodnog pomorskog prijevoza i koje plovi pod zastavom druge stranke ⁽¹⁾; ili
- (b) pružatelja usluga međunarodnog pomorskog prijevoza druge stranke

kojom se odobrava tretman koji je manje povoljan od tretmana koji je ta stranka odobrila u sličnim situacijama vlastitim plovilima ili pružateljima usluga međunarodnog pomorskog prijevoza ili plovilima ili pružateljima usluga međunarodnog pomorskog prijevoza treće zemlje u pogledu:

- (a) pristupa lukama;
- (b) uporabe infrastrukture i lučkih usluga kao što su tegljenje i peljarenje;
- (c) uporabe dodatnih pomorskih usluga te određivanja pripadajućih naknada i pristojbi;
- (d) pristupa carinskim objektima; ili
- (e) dodjele vezova i objekata za utovar i istovar ⁽²⁾.

Članak 14.3.

Obveze

1. Svaka stranka dopušta pružateljima usluga međunarodnog pomorskog prijevoza druge stranke da premještaju vlastite ili iznajmljene prazne kontejnere koji se prevoze bez prihoda između luka te stranke.
2. Stranka dopušta pružateljima usluga međunarodnog pomorskog prijevoza druge stranke pružanje usluga razvoza između luka te stranke.
3. Stranka ne smije donijeti ili zadržati dogovor za podjelu tereta s trećom zemljom u pogledu bilo koje usluge međunarodnog pomorskog prijevoza, uključujući suhi i tekući rasuti teret i linijski promet.
4. Stranka ne smije donijeti ili zadržati mjeru kojom se zahtijeva da se sav međunarodni teret ili njegov dio prevozi isključivo plovilima registriranim u toj stranci ili plovilima u vlasništvu ili pod kontrolom državljana te stranke.
5. Stranka ne smije donijeti ili zadržati mjeru kojom se onemogućuju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza druge stranke da izravno ugovaraju s drugim pružateljima usluga prijevoza usluge prijevoza od vrata do vrata ili multimodalnog prijevoza.

Članak 14.4.

Rezerve

1. Članak 14.3. ne primjenjuje se na:
  - (a) postojeću nesukladnu mjeru koju stranka zadržava na razini:
    - i. Europske unije, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog I.;
    - ii. nacionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem rasporedu uz Prilog I.;

⁽¹⁾ Za potrebe ovog poglavlja za Europsku uniju plovidba pod zastavom stranke znači plovidba pod zastavom države članice Europske unije.

⁽²⁾ Ovaj se stavak ne primjenjuje na plovila ili pružatelje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza na koje se primjenjuje *Sporazum o mjerama države luke za sprječavanje, suzbijanje i zaustavljanje nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova* koji je sastavljen u Rimu 22. studenoga 2009.

- iii. pokrajinske, mjesne ili regionalne vlasti, kako je ta stranka utvrdila u svojem rasporedu uz Prilog I.; ili
  - iv. lokalne vlasti.
- (b) nastavak primjene ili žurnu obnovu nesukladne mjere iz točke (a); ili
- (c) izmjenu nesukladne mjere iz točke (a) u mjeri u kojoj se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere, kakva je bila neposredno prije izmjene, s člankom 14.3.
2. Članak 14.3. ne primjenjuje se na mjeru koju stranka donosi ili zadržava u pogledu sektora, podsektora ili djelatnosti, kako je utvrđeno u njezinu rasporedu uz Prilog II.

PETNAESTO POGLAVLJE

Telekomunikacije

Članak 15.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

veza znači veza za prijenos zvučnih ili televizijskih radiodifuzijskih signala u centar za proizvodnju programa;

troškovno usmjeren znači utemeljen na troškovima i može uključivati različite troškovne metodologije za različite objekte ili usluge;

poduzeće znači „poduzeće” kako je definirano u članku 8.1. (Definicije);

osnovna infrastruktura znači infrastruktura javne telekomunikacijske mreže ili usluge koju:

- (a) isključivo ili uglavnom pruža jedan pružatelj usluga ili ograničeni broj pružatelja usluga; i
- (b) koju nije moguće na izvediv način ekonomski ili tehnički zamijeniti radi pružanja usluge;

međumrežno povezivanje znači povezivanje pružatelja javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga kako bi se korisnicima jednog pružatelja usluga omogućilo da komunicira s korisnicima drugog pružatelja usluga te da pristupi uslugama koje pruža drugi pružatelj;

komunikacija unutar poduzeća znači telekomunikacija kojom poduzeće komunicira interno ili sa svojim društvima kćeri, podružnicama i, podložno pravu stranke, povezanim društvima ili između njih, ali ne uključuje komercijalne ili nekomercijalne usluge koje se pružaju poduzećima koja nisu društva kćeri, podružnice ili povezana društva ili koje se nude korisnicima ili mogućim korisnicima. Za potrebe ove definicije, svaka stranka definira „društva kćeri”, „podružnice” i, prema potrebi, „povezana društva”.

zakupljeni vodovi znači telekomunikacijska infrastruktura između dviju ili više određenih točaka koja služi za namjensku uporabu ili raspoloživost određenom korisniku ili drugim korisnicima po izboru korisnika;

glavni pružatelj usluga znači pružatelj koji može bitno utjecati na uvjete sudjelovanja, u pogledu cijene i ponude, na mjerodavnom tržištu javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga na temelju:

- (a) kontrole nad osnovnom infrastrukturom; ili
- (b) uporabe svojeg položaja na tržištu;

priključna točka mreže znači fizička točka na kojoj se korisniku daje pristup javnoj telekomunikacijskoj mreži;

prenosivost broja znači mogućnost koja se nudi krajnjim korisnicima javnih telekomunikacijskih usluga da prilikom prelaska na sličnog pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga zadrže postojeće telefonske brojeve na istoj lokaciji bez umanjivanja kvalitete, pouzdanosti ili pristupačnosti;

javna telekomunikacijska mreža znači javna telekomunikacijska infrastruktura kojom se omogućuje uspostavljanje telekomunikacije između utvrđenih priključnih točaka mreže i među njima;

javna telekomunikacijska usluga znači telekomunikacijska usluga za koju stranka, izričito ili stvarno, zahtijeva da se pruža široj javnosti, a koja uključuje prijenos informacija koje su dostavili korisnici u stvarnom vremenu između dvije ili više točaka bez promjene oblika ili sadržaja informacija korisnika s jednog kraja na drugi. Ta usluga može uključivati, među ostalim, glasovne telefonske usluge, usluge paketnog prijenosa podataka, usluge prijenosa podataka usmjeravanjem kanala, usluge telegrafa, usluge teleksa, usluge faksimila, usluge privatnih zakupljenih vodova i usluge mobilnih i osobnih komunikacija i sustava;

regulatorno tijelo znači tijelo koje je odgovorno za reguliranje telekomunikacija;

telekomunikacijske usluge znači sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala elektromagnetskim sredstvom, ali ne uključuju gospodarsku djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja putem telekomunikacija; i

korisnik znači poduzeće ili fizička osoba koja upotrebljava javno dostupnu telekomunikacijsku uslugu ili je traži.

Članak 15.2.

Područje primjene

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na mjeru koju stranka donosi ili zadržava u pogledu telekomunikacijskih mreža ili usluga, podložno pravu stranke da ograniči pružanje usluge u skladu sa svojim rezervama navedenima u svojem rasporedu uz Prilog I. ili Prilog II.
2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na mjeru stranke koja utječe na prijenos bilo kojim telekomunikacijskim sredstvima, uključujući radiodifuzijsko emitiranje i kabelsku distribuciju, radijskih i televizijskih programa namijenjenih javnosti. Podrazumijeva se da se ovo poglavlje primjenjuje na vezu.
3. Ovim se poglavljem ne zahtijeva da:
  - (a) stranka odobri pružatelju usluge druge stranke uspostavljanje, izgradnju, stjecanje, zakup, upravljanje i pružanje telekomunikacijskih mreža ili usluga osim onih izričito predviđenih u ovom Sporazumu; ili
  - (b) stranka uspostavi, izgradi, stekne, zakupi, upravlja ili pruža telekomunikacijske mreže ili usluge koje se općenito ne pružaju široj javnosti, ili da stranka prisili pružatelja usluga da to učini.

Članak 15.3.

Pristup javnim telekomunikacijskim mrežama ili uslugama i njihova uporaba

1. Stranka osigurava da se poduzećima iz druge stranke odobri pristup javnim telekomunikacijskim mrežama ili uslugama i njihova uporaba pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima, uključujući u pogledu kvalitete, tehničkih standarda i specifikacija ⁽¹⁾. Stranke primjenjuju ovu obvezu, među ostalim, na način utvrđen u stavcima od 2. do 6.
2. Svaka stranka osigurava da poduzeća iz druge stranke imaju pristup javnoj telekomunikacijskoj mreži ili uslugama koje se nude unutar ili preko njezinih granica i da ih mogu upotrebljavati, uključujući privatne zakupljene vodove, i u tu svrhu osigurava, podložno stavcima 5. i 6., da je tim poduzećima dopušteno sljedeće:
  - (a) kupnja ili zakup te spajanje terminalne ili druge opreme koja ima sučelje s javnom telekomunikacijskom mrežom;
  - (b) spajanje privatnih zakupljenih ili vlasničkih vodova s javnom telekomunikacijskom mrežom i uslugama te stranke ili s vodovima koje je zakupilo drugo poduzeće ili koji su u vlasništvu drugog poduzeća;

⁽¹⁾ **nediskriminirajuće** znači postupanje koje nije nepovoljnije od postupanja prema bilo kojem drugom poduzeću pri uporabi sličnih javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga u sličnim situacijama.

(c) upotreba operativnih protokola po vlastitom izboru; i

(d) obavljanje funkcije usmjeravanja, signalizacije i obrade.

3. Svaka stranka poduzećima druge stranke osigurava mogućnost korištenja javnim telekomunikacijskim mrežama i uslugama za prijenos informacija na njezinu državnom području ili preko njezinih granica, uključujući za komunikaciju unutar takvih poduzeća, kao i za pristup informacijama sadržanima u bazama podataka ili drukčije pohranjenima u strojno čitljivom obliku na državnom području jedne od stranaka.

4. Nastavno na članak 28.3. (Opće iznimke) i neovisno o stavku 3., stranka poduzima primjerene mjere za zaštitu:

(a) sigurnosti i povjerljivosti javnih telekomunikacijskih usluga; i

(b) privatnosti korisnika javnih telekomunikacijskih usluga,

podložno zahtjevu da se te mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikriveno ograničavanje trgovine.

5. Svaka stranka osigurava da se ne nameću uvjeti za pristup javnim telekomunikacijskim mrežama ili uslugama i za njihovu uporabu osim onih koji su nužni za:

(a) zaštitu obveze pružanja javne usluge pružatelja javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga, posebno njihove sposobnosti da svoje mreže ili usluge stave na raspolaganje široj javnosti;

(b) zaštitu tehničke cjelovitosti javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga; ili

(c) osiguranje da pružatelji usluga druge stranke ne pružaju usluge ograničene rezervama stranke utvrđenima u njezinom rasporedu uz Prilog I. ili Prilog II.

6. Ako ispunjavaju kriterije iz stavka 5., uvjeti za pristup javnim telekomunikacijskim mrežama ili uslugama i za njihovu uporabu mogu uključivati sljedeće:

(a) ograničenja preprodaje ili zajedničke uporabe tih usluga;

(b) zahtjev za uporabu određenih tehničkih sučelja, uključujući protokole za sučelja, za povezivanje s takvim mrežama ili uslugama;

(c) prema potrebi, zahtjeve za interoperabilnost tih usluga;

(d) homologaciju terminalne ili druge opreme koja je u sučelju s mrežom te tehničke zahtjeve koji se odnose na povezivanje te opreme s mrežama;

(e) ograničenja u pogledu povezivanja privatnih zakupljenih ili vlasničkih vodova s tim mrežama ili uslugama ili s vodovima koje je zakupilo drugo poduzeće ili koji su u vlasništvu drugog poduzeća; i

(f) prijavljivanje, registraciju i licenciranje.

Članak 15.4.

Mjere zaštite tržišnog natjecanja u pogledu glavnih pružatelja usluga

1. Svaka stranka zadržava primjerene mjere kojima se pružatelji usluga koji su, samostalno ili zajedno, glavni pružatelji usluga sprječavaju da primjenjuju ili nastavljaju primjenjivati prakse protivne tržišnom natjecanju.

2. Prakse protivne tržišnom natjecanju iz stavka 1. uključuju sljedeće:

(a) unakrsno subvencioniranje protivno tržišnom natjecanju;

(b) upotrebu informacija dobivenih od konkurenata s posljedicama protivnima tržišnom natjecanju; i

(c) uskraćivanje drugim pružateljima usluga pravovremenih tehničkih informacija o osnovnoj infrastrukturi i komercijalno važnih informacija koje su im potrebne za pružanje usluga.

*Članak 15.5.***Pristup osnovnoj infrastrukturi**

1. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj usluga na njezinu državnom području stavi na raspolaganje pružateljima telekomunikacijskih usluga druge stranke svoju osnovnu infrastrukturu, koja može uključivati, među ostalim, dijelove mreže, sustave za operativnu potporu ili strukture potpore, pod razumnim i nediskriminirajućim uvjetima i troškovno usmjerenim cijenama.
2. Svaka stranka može utvrditi, u skladu sa svojim zakonodavstvom, osnovnu infrastrukturu koja mora biti stavljena na raspolaganje na njezinu državnom području.

*Članak 15.6.***Međumrežno povezivanje**

1. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj usluga na njezinu državnom području osigurava međumrežno povezivanje:
  - (a) na bilo kojoj tehnički izvedivoj točki mreže;
  - (b) pod nediskriminirajućim uvjetima, uključujući tehničke norme i specifikacije, te po nediskriminirajućim cijenama;
  - (c) kvalitete koja nije manje povoljna od kvalitete njezinih sličnih usluga ili sličnih usluga nepovezanih pružatelja usluga ili njezinih društva kćeri ili drugih povezanih društava;
  - (d) pravovremeno, pod uvjetima (uključujući tehničke norme i specifikacije) i troškovno usmjerenim cijenama koji su transparentni, razumni i kojima se uzima u obzir ekonomska izvedivost te koji su dovoljno nevezani da pružatelj usluge ne mora plaćati za dijelove mreže ili infrastrukturu koja mu nije potrebna za pružanje usluge; i
  - (e) na zahtjev, u dodatnim točkama uz priključne točke mreže koje nude većini korisnika, po cijenama koje odražavaju trošak izgradnje potrebne dodatne infrastrukture.
2. Pružatelj usluga koji je ovlašten pružati telekomunikacijske usluge ima pravo pregovarati o novom ugovoru o međumrežnom povezivanju s drugim pružateljima telekomunikacijskih mreža i usluga. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelji usluga moraju izraditi standardnu ponudu za međumrežno povezivanje ili pregovarati o ugovorima o međumrežnom povezivanju s drugim pružateljima telekomunikacijskih mreža i usluga.
3. Svaka stranka osigurava da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga informacije koje dobiju od drugog takvog pružatelja usluga tijekom postupka pregovaranja o međumrežnom povezivanju upotrebljavaju isključivo u svrhu u koju su im one dostavljene te da u svakom trenutku poštuju povjerljivost dostavljenih ili pohranjenih informacija.
4. Svaka stranka osigurava objavljivanje postupaka za međumrežno povezivanje koji se primjenjuju na glavnog pružatelja usluga.
5. Svaka stranka osigurava da glavni pružatelj usluga objavi svoje ugovore o međumrežnom povezivanju ili standardnu ponudu za međumrežno povezivanje, ako je primjereno.

*Članak 15.7.***Odobrenje za pružanje telekomunikacijskih usluga**

Svaka bi stranka trebala osigurati da se odobrenje za pružanje telekomunikacijskih usluga, ako je moguće, temelji na jednostavnom postupku prijave.

*Članak 15.8.***Univerzalna usluga**

1. Svaka stranka ima pravo utvrditi vrstu obveza univerzalne usluge koje želi zadržati.
2. Svaka stranka osigurava da se svaka mjera u pogledu univerzalne usluge koju donese ili zadrži primjenjuje na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način te način koji je neutralan u pogledu tržišnog natjecanja. Svaka stranka također osigurava da obveza pružanja univerzalne usluge koju je odredila ne predstavlja veće opterećenje nego što je to potrebno za vrstu univerzalne usluge koju je stranka definirala.
3. Svi pružatelji usluga trebali bi moći osigurati univerzalnu uslugu. Ako se pružatelj usluge treba odrediti pružateljem univerzalne usluge, stranka osigurava da se odabir izvršava primjenom učinkovitog, transparentnog i nediskriminirajućeg mehanizma.

*Članak 15.9.***Ograničeni resursi**

1. Svaka stranka upravlja svojim postupcima dodjele i uporabe ograničenih resursa, uključujući frekvencije, brojeve i prava puta, na objektivan, pravodoban, transparentan i nediskriminirajući način.
2. Neovisno o člancima 8.4. (Pristup tržištu) i 9.6. (Pristup tržištu), stranka može donijeti ili zadržati mjeru kojom se dodjeljuje spektar i kojom se upravlja frekvencijama. U skladu s time svaka stranka zadržava pravo na uspostavu i primjenu svojih politika upravljanja spektrom i frekvencijama kojima se može ograničiti broj pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga. Svaka stranka također zadržava pravo dodijeliti frekvencijske pojaseve u skladu s postojećim i budućim potrebama.
3. Svaka stranka javno objavljuje trenutačno stanje dodijeljenih frekvencijskih pojaseva, ali nije obvezna dostaviti detaljan opis frekvencija dodijeljenih za posebnu državnu uporabu.

*Članak 15.10.***Prenosivost broja**

Svaka stranka osigurava da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga na njezinu državnom području osiguravaju prenosivost broja pod razumnim uvjetima.

*Članak 15.11.***Regulatorno tijelo**

1. Svaka stranka osigurava da je njezino regulatorno tijelo pravno odvojeno i funkcionalno neovisno o bilo kojem pružatelju telekomunikacijskih mreža, usluga ili opreme, uključujući ako stranka zadrži vlasništvo ili kontrolu nad pružateljem telekomunikacijskih mreža ili usluga.
2. Svaka stranka osigurava da su odluke i postupci njezinog regulatornog tijela nepristrani u odnosu na sve sudionike na tržištu i da se provode na transparentan način i pravovremeno.
3. Svaka stranka osigurava da njezino regulatorno tijelo ima dovoljne ovlasti za reguliranje sektora, uključujući osiguravanjem da ima sljedeće ovlasti:
  - (a) da zahtijeva od pružatelja telekomunikacijskih mreža ili usluga da dostave bilo koje informacije koje regulatorno tijelo smatra nužnima za obavljanje svojih dužnosti; i

- (b) da izvršava svoje odluke koje se odnose na obveze iz članaka od 15.3. do 15.6. primjenom odgovarajućih sankcija koje mogu uključivati financijske sankcije, naloge za ispravak ili suspenziju ili ukidanje dozvola.

Članak 15.12.

Rješavanje sporova u području telekomunikacija

Obraćanje regulatornim tijelima

1. Nastavno na članke 27.3. (Upravni postupci) i 27.4. (Revizija i žalba), svaka stranka osigurava sljedeće:
  - (a) da se poduzeća mogu pravovremeno obratiti svojem regulatornom tijelu radi rješavanja sporova s pružateljima javnih telekomunikacijskih mreža ili usluga u vezi s pitanjima obuhvaćenima člancima od 15.3. do 15.6. koja su, u skladu sa zakonodavstvom stranke, unutar područja nadležnosti regulatornog tijela. Regulatorno tijelo prema potrebi donosi obvezujuću odluku kako bi riješilo spor u razumnom roku; i
  - (b) da se pružatelji telekomunikacijskih mreža ili usluga druge stranke, koji traže pristup osnovnoj infrastrukturi ili međumrežno povezivanje s glavnim pružateljem usluga na državnom području stranke, mogu u razumnom i javno utvrđenom roku obratiti regulatornom tijelu radi rješavanja sporova s navedenim glavnim pružateljem usluga u vezi s primjerenim uvjetima i cijenama za međumrežno povezivanje ili pristup.

Žalba i preispitivanje rješenja ili odluka regulatornog tijela

2. Svaka stranka osigurava da poduzeće na čije su interese negativno utjecali rješenje ili odluka regulatornog tijela može zatražiti preispitivanje rješenja ili odluke koje će izvršiti nepristrano ili neovisno sudsko, kvazisudsko ili upravno tijelo, u skladu sa zakonodavstvom stranke. Sudsko, kvazisudsko ili upravno tijelo dostavlja poduzeću pisane razloge kojima podupire svoje rješenje ili odluku. Svaka stranka osigurava da regulatorno tijelo izvršava ta rješenja ili odluke uz mogućnost žalbe ili daljnjeg preispitivanja.
3. Zahtjev za sudsko preispitivanje ne čini osnovu za neispunjavanje rješenja ili odluke regulatornog tijela osim ako nadležno sudsko tijelo suspendira izvršenje svog rješenja ili odluke.

Članak 15.13.

Transparentnost

1. Nastavno na članke 27.1. (Objava) i 27.2. (Dostavljanje informacija) i uz druge odredbe iz ovog poglavlja koje se odnose na pružanje informacija, svaka stranka objavljuje sljedeće:
  - (a) zadaće regulatornog tijela u lako dostupnom i jasnom obliku, posebno ako se te zadaće dodjeljuju većem broju tijela;
  - (b) svoje mjere koje se odnose na javne telekomunikacijske mreže ili usluge, uključujući sljedeće:
    - i. propise svojeg regulatornog tijela, zajedno s osnovnom za te propise;
    - ii. cijene i druge uvjete za pružanje usluga;
    - iii. specifikacije tehničkih sučelja;
    - iv. uvjete za spajanje terminalne ili druge opreme s javnom telekomunikacijskom mrežom;
    - v. zahtjeve u pogledu prijave, dozvole, registracije ili licenciranja, ako ih ima; i
  - (c) informacije o tijelima odgovornima za izradu, izmjene i donošenje mjera povezanih s normama.

Članak 15.14.

Suzdržavanje

Stranke priznaju važnost konkurentnog tržišta za postizanje legitimnih ciljeva javne politike za telekomunikacijske usluge. U tu svrhu, i u mjeri predviđenoj njezinim zakonodavstvom, svaka se stranka može suzdržati od primjene propisa na telekomunikacijsku uslugu kada je utvrđeno, na temelju analize tržišta, da je ostvareno djelotvorno tržišno natjecanje.

Članak 15.15.

Povezanost s drugim poglavljima

U slučaju neusklađenosti između ovog poglavlja i nekog drugog poglavlja, mjerodavno je ovo poglavlje u mjeri u kojoj postoji neusklađenost.

ŠESNAESTO POGLAVLJE

Elektronička trgovina

Članak 16.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

isporuka znači računalni program, tekst, video zapis, slika, zvučni zapis ili druga isporuka koja je digitalno kodirana; i

elektronička trgovina znači trgovina koja se odvija telekomunikacijskim putem, samostalno ili zajedno s drugim informacijskim i komunikacijskim tehnologijama.

Članak 16.2.

Cilj i područje primjene

1. Stranke prepoznaju da se elektroničkom trgovinom povećavaju gospodarski rast i prilike za trgovinu u mnogim sektorima i potvrđuju primjenjivost pravila WTO-a na elektroničku trgovinu. Stranke su suglasne promicati razvoj elektroničke trgovine među sobom, posebno surađujući na pitanjima elektroničke trgovine u skladu s odredbama ovog poglavlja.

2. Ovim se poglavljem stranci ne određuje obveza dopuštanja isporuke elektroničkim putem osim u skladu s obvezama stranke iz druge odredbe ovog Sporazuma.

Članak 16.3.

Carine na elektroničke isporuke

1. Stranka ne naplaćuje carine, pristojbe ili naknade na isporuku elektroničkim putem.

2. Podrazumijeva se da se stavkom 1. ne sprječava stranka da odredi nacionalni porez ili neku drugu unutarnju pristojbu na isporuku elektroničkim putem, pod uvjetom da su porez ili pristojba određeni na način koji je u skladu s ovim Sporazumom.

*Članak 16.4.***Povjerenje u elektroničku trgovinu**

Svaka stranka trebala bi donijeti ili zadržati zakone, propise ili upravne mjere za zaštitu osobnih podataka korisnika koji sudjeluju u elektroničkoj trgovini i pritom mora uzeti u obzir međunarodne standarde o zaštiti podataka relevantnih međunarodnih organizacija čije su obje stranke članice.

*Članak 16.5.***Opće odredbe**

S obzirom na mogućnosti elektroničke trgovine kao sredstva društvenog i gospodarskog razvoja, stranke prepoznaju važnost:

- (a) jasnoće, transparentnosti i predvidljivosti svojih domaćih regulatornih okvira za olakšavanje razvoja elektroničke trgovine u najvećoj mogućoj mjeri;
- (b) interoperabilnosti, inovacija i tržišnog natjecanja za olakšavanje elektroničke trgovine; i
- (c) olakšavanja uporabe elektroničke trgovine za mala i srednja poduzeća.

*Članak 16.6.***Dijalog o elektroničkoj trgovini**

1. Prepoznajući globalnu prirodu elektroničke trgovine, stranke su suglasne voditi dijalog o pitanjima u vezi s elektroničkom trgovinom kojima će biti obuhvaćeno, među ostalim, sljedeće:

- (a) priznavanje potvrda o elektroničkom potpisu koje se izdaju javnosti i olakšavanje usluga prekograničnog potvrđivanja;
- (b) odgovornost posrednih pružatelja usluga u odnosu na prijenos ili pohranu podataka;
- (c) postupanje prema neželjenom elektroničkom oglašavanju; i
- (d) zaštita osobnih podataka i zaštita potrošača i poduzeća od prijevarne i zavaravajuće trgovačke prakse u području elektroničke trgovine.

2. Dijalog iz stavka 1. može biti u obliku razmjene informacija o zakonima, propisima i drugim mjerama stranaka u vezi s tim pitanjima te razmjene iskustava o provedbi takvih zakona, propisa i drugih mjera.

3. Prepoznajući globalnu prirodu elektroničke trgovine, stranke potvrđuju važnost aktivnog sudjelovanja u multilateralnim forumima radi promicanja razvoja elektroničke trgovine.

*Članak 16.7.***Povezanost s drugim poglavljima**

U slučaju neusklađenosti između ovog i nekog drugog poglavlja Sporazuma, mjerodavno je to drugo poglavlje u mjeri u kojoj postoji nesukladnost.

SEDAMNAESTO POGLAVLJE

Politika tržišnog natjecanja

Članak 17.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

poslovna praksa protivna tržišnom natjecanju znači sporazumi, usklađeno djelovanje ili sporazumi konkurenata protivni tržišnom natjecanju, praksa poduzetnika koji ima vladajući položaj na tržištu protivna tržišnom natjecanju i koncentracije koje imaju znatan učinak protivan tržišnom natjecanju; i,

usluga od općega gospodarskog interesa znači, za Europsku uniju, usluga koju poduzetnik koji posluje u uobičajenim tržišnim uvjetima ne može pružati na zadovoljavajući način i pod uvjetima, kao što su cijena, objektivne značajke kvalitete, kontinuitet i pristup usluzi, koji su u skladu s javnim interesom. Država mora povjeriti pružanje usluge od općega gospodarskog interesa jednom ili više poduzetnika na temelju dodjele javne službe u kojoj su definirane obveze predmetnih poduzetnika i države.

Članak 17.2.

Politika tržišnog natjecanja

1. Stranke prepoznaju važnost slobodnog i nenarušenog tržišnog natjecanja u svojim trgovinskim odnosima. Stranke potvrđuju da poslovna praksa protivna tržišnom natjecanju može narušiti pravilno funkcioniranje tržišta i ugroziti koristi liberalizacije trgovine.
2. Stranke poduzimaju primjerene mjere za zabranu poslovne prakse protivne tržišnom natjecanju prepoznajući da će se tim mjerama pojačati ispunjenje ciljeva ovog Sporazuma.
3. Stranke surađuju na pitanjima koja se odnose na zabranu poslovne prakse protivne tržišnom natjecanju u području slobodne trgovine u skladu sa *Sporazumom između Europskih zajednica i Vlade Kanade o primjeni njihovih propisa o tržišnom natjecanju* koji je sastavljen u Bonnu 17. lipnja 1999.
4. Mjere iz stavka 2. u skladu su s načelima transparentnosti, nediskriminacije i pravičnosti u postupku. Izuzeća od primjene prava tržišnog natjecanja moraju biti transparentna. Stranka stavlja na raspolaganje drugoj stranci javne informacije o takvim izuzećima predviđenima njezinim pravom tržišnog natjecanja.

Članak 17.3.

Primjena politike tržišnog natjecanja na poduzetnike

1. Stranka osigurava da se mjere iz članka 17.2. stavka 2. primjenjuju na stranke u mjeri propisanoj u njezinu zakonodavstvu.
2. Podrazumijeva se da:
  - (a) u Kanadi je zakon o tržišnom natjecanju *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34 obvezujući i primjenjuje se na trgovačko društvo koje je subjekt Njezina Veličanstva u ime Kanade ili kanadske pokrajine, u pogledu poslovnih djelatnosti koje to trgovačko društvo obavlja u tržišnom natjecanju, stvarnom ili potencijalnom, s drugim osobama, u mjeri u kojoj bi se primjenjivao da subjekt nije subjekt Njezina Veličanstva. Ti subjekti mogu biti državna poduzeća, monopoli i poduzetnike kojima su odobrena posebna ili isključiva prava ili povlastice; i
  - (b) u Europskoj uniji, državna poduzeća, monopoli i poduzetnici kojima su odobrena posebna prava ili povlastice podliježu pravilima Europske unije o tržišnom natjecanju. Međutim, poduzetnici kojima je povjereno obavljanje usluga od općega gospodarskog interesa ili koja imaju obilježja finansijskog monopola podliježu tim pravilima ako se primjenom tih pravila ne ometa, *de iure* ili *de facto*, obavljanje određenih zadaća koje su im dodijeljene.

Članak 17.4.

Rješavanje sporova

Ništa u ovom poglavlju ne podliježe niti jednoj vrsti rješavanja sporova u skladu s ovim Sporazumom.

OSAMNAESTO POGLAVLJE

Državna poduzeća, monopoli i poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice

Članak 18.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

obuhvaćeni subjekt znači:

- (a) monopol;
- (b) dobavljač robe ili usluge, ako je jedan od malog broja dobavljača robe ili usluga koje je stranka ovlastila ili osnovala, formalno ili stvarno, i stranka u bitnome sprječava tržišno natjecanje među tim dobavljačima na svojem državnom području;
- (c) svaki subjekt kojem je stranka odobrila, formalno ili stvarno, posebna prava ili povlastice za pružanje robe ili usluge čime se u bitnome utječe na sposobnost drugog poduzeća da pruža istu robu ili usluge na istom zemljopisnom području pod u bitnome istovjetnim uvjetima i čime se subjektu omogućuje da izbjegne, u cijelosti ili djelomično, pritisak tržišnog natjecanja ili ograničenja na tržištu ⁽¹⁾; ili
- (d) državno poduzeće;

odrediti znači uspostaviti ili odobriti monopol ili proširiti opseg monopola na dodatnu robu ili usluge;

u skladu s komercijalnim razmatranjima znači u skladu s uobičajenom poslovnom praksom privatnih poduzeća u relevantnom sektoru ili industriji; i

nediskriminirajuće postupanje znači nacionalni tretman ili tretman najpovlaštenije nacije, kako je utvrđeno u ovom Sporazumu, ovisno o tome što je povoljnije.

Članak 18.2.

Područje primjene

1. Stranke potvrđuju svoja prava i obveze u skladu s člancima od XVII:1 do XVII:3 GATT-a iz 1994., *Sporazumom o tumačenju članka XVII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.* te člancima VIII:1 i VIII:2 GATS-a, koji se svi ugrađuju u ovaj Sporazum i čine njegov sastavni dio.

2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na javnu nabavu robe ili usluge koju stranka nabavlja za državne potrebe, a ne radi preprodaje na tržištu ili radi uporabe za isporuku robe ili usluge za komercijalnu prodaju, bez obzira na to je li ta nabava „obuhvaćena nabava” u smislu članka 19.2. (Područje primjene i opseg).

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da odobravanje dozvole ograničenom broju poduzeća u okviru dodjele ograničenog resursa na temelju objektivnih, razmjernih i nediskriminirajućih kriterija nije samo po sebi posebno pravo.

3. Članci 18.4. i 18.5. ne primjenjuju se na sektore utvrđene u članku 8.2. (Područje primjene) i članku 9.2. (Područje primjene).

4. Članci 18.4. i 18.5. ne primjenjuju se na mjeru obuhvaćenog subjekta ako bi rezerva stranke, koja se odnosi na obvezu nacionalnog tretmana ili tretmana najpovoljnije nacije, kako je utvrđeno u rasporedu te stranke uz priloge I., II., ili III., bila primjenjiva da je ta stranka donijela ili zadržala istu mjeru.

Članak 18.3.

Državna poduzeća, monopoli i poduzeća kojima su odobrena posebna prava ili povlastice

1. Ne dovodeći u pitanje prava i obveze stranaka u skladu s ovim Sporazumom, ništa u ovom poglavlju ne sprječava stranku da odredi ili zadrži državno poduzeće ili monopol ili da poduzeću odobri posebna prava ili povlastice.
2. Stranka ne traži od obuhvaćenog subjekta niti ga potiče da postupa na način koji nije u skladu sa Sporazumom.

Članak 18.4.

Nediskriminirajuće postupanje

1. Svaka stranka osigurava da obuhvaćeni subjekt pri kupnji ili prodaji robe ili usluge na njezinu državnom području nediskriminirajuće postupa prema obuhvaćenom ulaganju, prema robi druge stranke ili pružatelju usluga druge stranke.
2. Ako obuhvaćeni subjekt opisan u točkama od (b) do (d) definicije „obuhvaćenog subjekta” iz članka 18.1. postupa u skladu s člankom 18.5. stavkom 1., smatra se da stranka na čijem se državnom području nalazi obuhvaćeni subjekt ispunjava obveze utvrđene u stavku 1. u odnosu na taj obuhvaćeni subjekt.

Članak 18.5.

Komercijalna razmatranja

1. Svaka stranka osigurava da obuhvaćeni subjekt na njezinu državnom području postupa u skladu s komercijalnim razmatranjima pri kupnji ili prodaji robe, uključujući u pogledu cijene, kvalitete, dostupnosti, trživosti, prijevoza i drugih uvjeta prodaje ili kupnje, te pri kupnji ili isporuci usluga, uključujući kada tu robu ili usluge nabavlja ili isporučuje ulaganje ulagatelja iz druge stranke.
2. Pod uvjetom da obuhvaćeni subjekt postupa u skladu s člankom 18.4 i sedamnaestim poglavljem (Politika tržišnog natjecanja), obveza iz stavka 1. ne primjenjuje se:
  - (a) u slučaju monopola, na ostvarenje svrhe za koju je monopol uspostavljen ili za koju su odobrena posebna prava ili povlastice, kao što je obveza pružanja javne usluge ili regionalni razvoj; ili
  - (b) u slučaju državnog poduzeća, na ispunjenje njegove javne zadaće.

DEVETNAESTO POGLAVLJE

Javna nabava

Članak 19.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

trgovačka roba ili usluge znači roba ili usluge koja se obično prodaje ili nudi na prodaju na komercijalnom tržištu nevladinim kupcima, te koju takvi kupci obično kupuju, za nevladine potrebe;

građevinske usluge znači usluge čiji je cilj izvođenje niskogradnje i visokogradnje na bilo koji način, na temelju odjeljka 51. privremene Središnje klasifikacije proizvoda Ujedinjenih naroda (CPC);

elektronička dražba znači ponavljajući postupak pri kojemu dobavljači uz upotrebu elektroničkih sredstava predstavljaju nove cijene, ili vrijednosti za mjerljive necjenovne elemente ponude povezane s kriterijima za evaluaciju, ili oboje, i na temelju kojeg se rangiranju ili ponovno rangiranju ponude;

pisanim putem ili pisano znači svako izražavanje riječima ili brojevima koje se može pročitati, reproducirati i kasnije prenositi. To može uključivati informacije koje se prenose i čuvaju u elektroničkom obliku;

ograničeni postupak nabave znači način nabave pri kojoj naručitelj stupa u kontakt s dobavljačem ili dobavljačima koje je sam odabrao;

mjera znači svaki zakon, propis, postupak, upravna smjernica ili praksa, ili bilo kakva aktivnost naručitelja povezana s obuhvaćenom nabavom;

popis za višestruku upotrebu znači popis dobavljača za koje je naručitelj utvrdio da ispunjavaju uvjete za stavljanje na taj popis te koji naručitelj namjerava upotrijebiti više od jednog puta;

obavijest o namjeri nabave znači obavijest koju objavljuje naručitelj kojom se zainteresirane dobavljače poziva da podnesu zahtjev za sudjelovanje, ponudu ili oboje;

kompenzacija znači bilo koji uvjet ili obveza kojom se potiče lokalni razvoj ili poboljšava bilanca plaćanja stranke, kao što je korištenje domaćih sadržaja, licenciranje tehnologije, ulaganja, kompenzacijska trgovina i slične mjere ili zahtjevi;

otvoreni postupak nabave znači način nabave u okviru koje svi zainteresirani dobavljači mogu podnijeti svoju ponudu;

osoba znači „osoba” kako je definirana u članku 1.1. (Definicije opće primjene);

naručitelj znači subjekt obuhvaćen prilogima 19.1., 19.2. ili 19.3. uz raspored stranke o pristupu tržištu za ovo poglavlje;

kvalificirani dobavljač znači dobavljač za kojeg je naručitelj potvrdio da ispunjava uvjete za sudjelovanje;

nadmetanje po pozivu znači način nabave pri kojoj naručitelj poziva samo kvalificirane dobavljače da podnesu ponudu;

usluge obuhvaćaju građevinske usluge, ako nije drukčije navedeno;

norma znači dokument koji je odobrilo priznato tijelo kojim se utvrđuju pravila, smjernice ili karakteristike za robu ili usluge ili povezane procese i proizvodne metode, za zajedničko i ponovljeno korištenje, a koje nije obvezno poštovati. Norma se također može djelomično ili isključivo baviti terminologijom, simbolima, zahtjevima u pogledu ambalaže, obilježavanja ili označavanja za robu, usluge, procese ili proizvodne metode;

dobavljač znači osoba ili skupina osoba koja pruža ili bi mogla pružiti robu ili usluge; i

tehnička specifikacija znači zahtjev natječaja kojim se:

- (a) određuju značajke robe ili usluga koje se nabavljaju, uključujući kvalitetu, učinkovitost, sigurnost i dimenzije ili postupke i metode njihove proizvodnje ili pružanja; ili
- (b) definira terminologija, simboli, zahtjevi u pogledu pakiranja, obilježavanja ili označavanja, koji se primjenjuju na robu ili usluge.

Članak 19.2.

Područje primjene i opseg

Primjena ovog poglavlja

1. Ovo se poglavlje primjenjuje na sve mjere obuhvaćene nabave, bez obzira na to provodi li se isključivo ili djelomično elektroničkim sredstvima.

2. Za potrebe ovog poglavlja, obuhvaćena nabava znači nabava za državne potrebe:
  - (a) robe, usluge ili kombinacije robe i usluge:
    - i. kako je navedena u prilogima svake stranke uz njezin raspored za pristup tržištu za ovo poglavlje; i
    - ii. koje se ne nabavljaju radi prodaje ili preprodaje ili za uporabu u proizvodnji ili isporuci robe ili usluga za komercijalnu prodaju ili preprodaju;
  - (b) bilo kojim ugovornim sredstvom, uključujući: kupoprodaju; zakup; te najam ili leasing, s opcijom kupnje ili bez nje;
  - (c) čija je vrijednost, procijenjena u skladu sa stavcima od 6. do 8., jednaka ili veća od relevantnog praga određenog u prilogima stranke uz njezin raspored za pristup tržištu za ovo poglavlje, u trenutku objave obavijesti u skladu s člankom 19.6.;
  - (d) koju provodi naručitelj; i
  - (e) koja nije izuzeta iz stavka 3. ili priloga stranke uz njezin raspored za pristup tržištu za ovo poglavlje.
3. Osim ako je drukčije predviđeno u prilogima stranke uz njezin raspored za pristup tržištu za ovo poglavlje, ovo se poglavlje ne primjenjuje na:
  - (a) stjecanje ili zakup zemljišta, postojećih zgrada ili druge nepokretne imovine ili prava na njih;
  - (b) neugovorne sporazume ili bilo koji oblik pomoći koju pruža stranka, što uključuje sporazume o suradnji, bespovratna sredstva, zajmove, dokapitalizaciju, jamstva i fiskalne poticaje;
  - (c) nabavu ili stjecanje usluga fiskalne agencije ili depozitara, usluga likvidacije i upravljanja za regulirane financijske institucije ili usluga koje se odnose na prodaju, otkup i distribuciju javnog duga, što uključuje zajmove i državne obveznice, zadužnice i ostale vrijednosnice;
  - (d) ugovore o radu u javnim službama;
  - (e) nabavu koja se provodi:
    - i. u posebnu svrhu pružanja međunarodne pomoći, uključujući razvojnu pomoć;
    - ii. u skladu s posebnim postupkom ili uvjetom međunarodnog sporazuma u vezi s razmještajem postrojbi ili u vezi sa zajedničkom provedbom projekta zemalja potpisnica; ili
    - iii. u skladu s posebnim postupkom ili uvjetom međunarodne organizacije ili koja se financira putem međunarodnih bespovratnih sredstava, zajmova ili druge pomoći ako primjenjivi postupak ili uvjet ne bi bio u skladu s ovim poglavljem.
4. Ovo se poglavlje primjenjuje na svu nabavu obuhvaćenu rasporedima Kanade i Europske unije za pristup tržištu u kojima su utvrđene obveze svake od stranaka kako slijedi:
  - (a) u Prilogu 19.-1., tijela središnje vlasti na čiju se nabavu primjenjuje ovo poglavlje;
  - (b) u Prilogu 19.-2., tijela vlasti ispod središnje razine na čiju se nabavu primjenjuje ovo poglavlje;
  - (c) u Prilogu 19.-3., sva druga tijela na čiju se nabavu primjenjuje ovo poglavlje;
  - (d) u Prilogu 19.-4., roba obuhvaćena ovim poglavljem;
  - (e) u Prilogu 19.-5., usluge, osim građevinskih usluga, na koje se primjenjuje ovo poglavlje;
  - (f) u Prilogu 19.-6., građevinske usluge na koje se primjenjuje ovo poglavlje;
  - (g) u Prilogu 19.-7., sve opće napomene; i
  - (h) u Prilogu 19.-8., sredstva objave korištena za ovo poglavlje.

5. Ako naručitelj u kontekstu obuhvaćene nabave zahtijeva od osobe na koju se ne primjenjuju prilozi stranke uz njezin raspored za pristupu tržištu za ovo poglavlje da provodi nabavu u skladu s posebnim zahtjevima, na takve zahtjeve primjenjivat će se *mutatis mutandis* članak 19.4.

Određivanje vrijednosti

6. Pri procjeni vrijednosti nabave u svrhu utvrđivanja radi li se o obuhvaćenoj nabavi, naručitelj:

- (a) ne dijeli nabavu u odvojene nabave i ne bira niti upotrebljava posebnu metodu vrednovanja za procjenu vrijednosti nabave s namjerom da je potpuno ili djelomično isključi iz primjene ovog poglavlja; i
- (b) uključuje procijenjenu najveću ukupnu vrijednost nabave za cijelo razdoblje njezina trajanja, bez obzira na to je li dodijeljena jednom ili više dobavljača, uzimajući u obzir sve oblike naknade, uključujući:
  - i. premije, pristojbe, provizije i kamate; i
  - ii. ako su u postupku nabave predviđene opcije, ukupnu vrijednost takvih opcija.

7. Ako pojedinačni zahtjev za nabavu dovede do dodjele više od jednog ugovora ili dodjele ugovora u zasebnim dijelovima („ugovori koji se ponavljaju”), izračunavanje procijenjene maksimalne ukupne vrijednosti temelji se na sljedećem:

- (a) vrijednosti ugovora koji se ponavljaju za istu vrstu robe ili usluge koji su dodijeljeni tijekom proteklih 12 mjeseci ili u protekloj fiskalnoj godini naručitelja, koja je prilagođena, ako je moguće, kako bi se uzele u obzir predviđene promjene u količini ili vrijednosti robe ili usluge koja se nabavlja tijekom sljedećih 12 mjeseci; ili
- (b) procijenjenoj vrijednosti ugovora koji se ponavljaju za istu vrstu robe ili usluge, a koji će se dodijeliti tijekom 12 mjeseci nakon prvotne dodjele ugovora ili tijekom fiskalne godine naručitelja.

8. U slučaju nabave putem najma, zakupa ili leasinga robe ili usluge, ili u slučaju nabave za koju nije određena ukupna cijena, osnova za određivanje vrijednosti jest:

- (a) u slučaju ugovora na određeno vrijeme:
  - i. ako ugovor traje 12 mjeseci ili manje, ukupna procijenjena maksimalna vrijednost za razdoblje njegova trajanja; ili
  - ii. ako trajanje ugovora premašuje 12 mjeseci, ukupna procijenjena maksimalna vrijednost, uključujući eventualnu procijenjenu preostalu vrijednost;
- (b) ako se ugovor sklapa na neodređeno razdoblje, procijenjen mjesečni obrok pomnožen s 48; i
- (c) ako nije sigurno hoće li ugovor biti sklopljen na određeno razdoblje, primjenjuje se točka (b).

Članak 19.3.

Sigurnosne i opće iznimke

1. Ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da stranku sprječava da poduzme radnje ili da ne objavljuje informacije koje smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih interesa sigurnosti u odnosu na nabavu:

- (a) oružja, streljiva ⁽¹⁾ ili vojne opreme;
- (b) ili nabavu neophodnu za nacionalnu sigurnost; ili
- (c) za nacionalne obrambene svrhe.

⁽¹⁾ The expression „ammunition” in this Article is considered equivalent to the expression „munitions”.

2. Podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između stranaka u kojima postoje jednaki uvjeti ili koji bi predstavljao prikriveno ograničavanje međunarodne trgovine, ništa u ovom poglavlju ne tumači se kao da bilo koju stranku sprječava da uvede ili izvršava mjere:

- (a) potrebne za zaštitu javnog morala, reda ili sigurnosti;
- (b) potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebne za zaštitu intelektualnog vlasništva; ili
- (d) koje se odnose na robu ili usluge osoba s invaliditetom, dobrotvornih ustanova ili zatvorenika.

Članak 19.4.

Opća načela

Nediskriminacija

1. U odnosu na bilo koju mjeru povezanu s obuhvaćenom nabavom, svaka stranka, uključujući njezine naručitelje, odmah i bezuvjetno osigurava za robu i usluge druge stranke i dobavljače druge stranke koji nude tu robu ili usluge, postupanje koje nije manje povoljno od postupanja koje stranka, uključujući njezine naručitelje, osigurava za svoju robu, usluge i dobavljače. Podrazumijeva se da takvo postupanje uključuje sljedeće:

- (a) unutar Kanade, postupanje koje nije manje povoljno od postupanja koje pokrajina ili teritorij, uključujući njihove naručitelje, osigurava za robu ili usluge iz te pokrajine ili teritorija i dobavljače koji imaju sjedište u toj pokrajini ili teritoriju; i
  - (b) unutar Europske unije, postupanje koje nije manje povoljno od postupanja koje država članica ili regija države članice ispod središnje razine, uključujući njihove naručitelje, osiguravaju za robu i usluge iz te države članice ili regije ispod središnje razine i dobavljače koji imaju sjedište u toj regiji ispod središnje razine ili državi, ovisno o slučaju.
2. U odnosu na bilo koju mjeru povezanu s obuhvaćenom nabavom, stranka, uključujući njezine naručitelje:
- (a) ne postupa s dobavljačem s lokalnim poslovnim nastanom manje povoljno nego s drugim dobavljačem s lokalnim poslovnim nastanom na temelju stupnja povezanosti s inozemstvom ili na temelju stranog vlasništva; ili
  - (b) ne diskriminira dobavljača s lokalnim poslovnim nastanom na temelju činjenice da su roba i usluge koje taj dobavljač nudi za određenu nabavu roba ili usluge druge stranke.

Upotreba elektroničkih sredstava

3. Pri provedbi obuhvaćene nabave elektroničkim putem, naručitelj:
- (a) osigurava da se nabava provodi putem sustava informacijske tehnologije i softvera, uključujući one za autentifikaciju i šifriranje informacija, koji su opće dostupni i interoperabilni s drugim opće dostupnim sustavima informacijske tehnologije i softverom; i
  - (b) provodi mehanizme kojima se osigurava cjelovitost zahtjeva za sudjelovanje i ponuda, uključujući utvrđivanje vremena primitka i sprječavanje neprimjerenog pristupa.

Provođenje nabave

4. Naručitelj provodi obuhvaćenu nabavu na transparentan i nepristran način:
- (a) koji je u skladu s ovim poglavljem, s pomoću metoda kao što su otvoreni postupak nabave, nadmetanje po pozivu i ograničeni postupak nabave;
  - (b) kojim se izbjegavaju sukobi interesa; i
  - (c) kojim se sprječava korupcija.

Pravila o podrijetlu

5. Za potrebe obuhvaćene nabave, stranka ne primjenjuje pravila o podrijetlu na robu ili usluge uvezene ili nabavljene od druge stranke koja su različita od pravila o podrijetlu koja stranka istodobno primjenjuje u uobičajenom trgovanju na uvoz ili nabavu iste robe ili usluga od iste stranke.

Kompenzacije

6. U odnosu na obuhvaćenu nabavu, stranka, uključujući njezine naručitelje, ne smije tražiti, uzimati u obzir, nalagati ili izvršavati bilo kakve kompenzacije.

Mjere koje se ne odnose na javnu nabavu

7. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se na: carine i pristojbe bilo koje vrste koje su uvedene na uvoz ili u vezi s uvozom; način ubiranja takvih carina i pristojbi; ostale uvozne propise ili formalnosti i mjere koje utječu na trgovinu uslugama, a koje nisu mjere kojima se uređuje obuhvaćena nabava.

*Članak 19.5.***Informacije o sustavu nabave**

1. Svaka stranka dužna je:
  - (a) bez odgađanja objaviti sve zakone, propise, sudske odluke, upravne odluke opće primjene te standardne ugovorne klauzule propisane zakonom ili propisom te uključene upućivanjem u obavijesti ili natječajnoj dokumentaciji te postupak povezan s obuhvaćenom nabavom i bilo kakve izmjene tog postupka putem službeno određenog elektroničkog ili papirnog medija koji je raširen i lako dostupan javnosti; i
  - (b) dati drugoj stranci objašnjenje navedenog, na zahtjev.
2. Svaka stranka navodi sljedeće u Prilogu 19.-8. svojem rasporedu za pristup tržištu:
  - (a) elektroničke ili papirne medije u kojima stranka objavljuje informacije opisane u stavku 1.;
  - (b) elektroničke ili papirne medije u kojima stranka objavljuje obavijesti propisane člankom 19.6., člankom 19.8. stavkom 7. i člankom 19.15. stavkom 2.; i
  - (c) adresu ili adrese internetskih stranica na kojima stranka objavljuje:
    - i. statistiku o nabavi u skladu s člankom 19.15. stavkom 5.; ili
    - ii. svoje obavijesti u vezi s dodijeljenim ugovorima u skladu s člankom 19.15. stavkom 6.
3. Svaka stranka bez odgađanja obavješćuje Odbor za javnu nabavu o svim izmjenama informacija stranke navedenih u Prilogu 19.-8.

*Članak 19.6.***Obavijesti***Obavijest o namjeri nabave*

1. Za svaku obuhvaćenu nabavu naručitelj objavljuje obavijest o namjeri nabave, osim u okolnostima opisanima u članku 19.12.

Sve obavijesti o namjeri nabave moraju biti izravno dostupne elektroničkim putem bez naplate putem jedinstvene pristupne točke podložno stavku 2. Obavijesti se mogu objavljivati i na odgovarajućem papirnatom mediju dostupnom širokoj javnosti te takve obavijesti moraju ostati dostupne barem do isteka roka navedenog u obavijesti.

Odgovarajući papirnati i elektronički medij svaka stranka navodi u Prilogu 19.-8.

2. Stranka može primijeniti prijelazno razdoblje u trajanju do 5 godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma na subjekte obuhvaćene prilogima 19.-2. i 19.-3. koji nisu spremni sudjelovati u jedinstvenoj pristupnoj točki iz stavka 1. Ti subjekti dostavljaju u tom prijelaznom razdoblju svoje obavijesti o namjeri nabave, ako je dostupna elektroničkim putem, putem poveznica na pristupnoj elektroničkoj stranici koja je dostupna besplatno i navedena u Prilogu 19.-8.

3. Osim ako je u ovom poglavlju predviđeno drukčije, svaka obavijest o namjeri nabave sadržava sljedeće:

- (a) ime i adresu naručitelja i druge podatke koji su potrebni za obraćanje naručitelju i dobivanje svih relevantnih dokumenata u vezi s javnom nabavom te njihov trošak i uvjete plaćanja, ako ih ima;
- (b) opis javne nabave, uključujući prirodu i količinu robe i usluga koji su predmet javne nabave ili, ako količina nije poznata, procijenjenu količinu;
- (c) za ugovore koji se ponavljaju, procjenu, ako je moguće, rokova naknadnih obavijesti o namjeri nabave;
- (d) opis svih opcija;
- (e) vremenski raspored isporuke robe ili usluga ili trajanje ugovora;
- (f) način javne nabave koji će se upotrijebiti te hoće li uključivati pregovore ili elektroničku dražbu;
- (g) ako je primjenjivo, adresu i rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave;
- (h) adresu i rok za podnošenje ponuda;
- (i) jezik ili jezike na kojima se mogu podnijeti ponude ili zahtjevi za sudjelovanje, ako se mogu podnositi na jeziku koji nije službeni jezik stranke naručitelja;
- (j) popis i kratak opis uvjeta za sudjelovanje dobavljača, uključujući zahtjeve za posebnom dokumentacijom ili potvrđama koje dobavljači moraju dostaviti u vezi s tim, osim ako su ti zahtjevi uključeni u natječajnu dokumentaciju koja je dostupna svim zainteresiranim dobavljači istovremeno kada i obavijest o namjeri nabave;
- (k) ako u skladu s člankom 19.8. naručitelj namjerava odabrati ograničeni broj kvalificiranih dobavljača koje će pozvati da sudjeluju sa svojim ponudama, kriterije koji će se koristiti za njihov odabir i, prema potrebi, ograničenje broja dobavljača kojima će biti dopušteno podnijeti ponudu; i
- (l) naznaku da je javna nabava obuhvaćena ovim poglavljem.

Sažetak obavijesti

4. Za svaki slučaj namjeravane nabave naručitelj objavljuje sažetak obavijesti koji je odmah raspoloživ, u isto vrijeme kad i obavijesti o namjeri nabave, na engleskom ili francuskom jeziku. Sažetak obavijesti sadržava barem sljedeće podatke:

- (a) predmet javne nabave;
- (b) rok za podnošenje ponuda ili, ako je primjenjivo, rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje u postupku javne nabave ili za uključenje na popis za višestruku upotrebu; i
- (c) adresu s koje se mogu zatražiti dokumenti povezani s nabavom.

Obavijest o planu nabave

5. Naručitelje se potiče da što prije u svakoj fiskalnoj godini objave obavijest o budućim planovima javne nabave („obavijest o planu nabave”) putem odgovarajućeg elektroničkog i, ako je dostupan, papirnatoz medija navedenog u Prilogu 19.-8. Obavijest o planu nabave objavljuje se i na stranici jedinstvene pristupne točke navedenoj u Prilogu 19.-8., podložno stavku 2. Obavijest o planu nabave treba sadržavati predmet nabave i planirani datum objave obavijesti o namjeri nabave.

6. Naručitelj obuhvaćen u Prilogu 19.-2. ili 19.-3. obavijest o planu nabave može upotrijebiti kao obavijest o namjeri nabave pod uvjetom da obavijest o planu nabave sadržava sve informacije iz stavka 3. koje su dostupne naručitelju te izjavu da zainteresirani dobavljači trebaju naručitelju iskazati svoj interes za nabavu.

*Članak 19.7.***Uvjeti sudjelovanja**

1. Naručitelj ograničava uvjete za sudjelovanje u nabavi na one koji su potrebni kako bi se osiguralo da dobavljač posjeduje pravnu i finansijsku sposobnost te poslovne i tehničke mogućnosti za provedbu predmetne nabave.

2. Pri određivanju uvjeta za sudjelovanje, naručitelj:

- (a) ne određuje uvjet da dobavljač može sudjelovati u javnoj nabavi samo ako mu je prethodno neki naručitelj stranke već dodijelio jedan ili više ugovora;
- (b) može zahtijevati odgovarajuće prethodno iskustvo, ako je ključno za ispunjavanje uvjeta javne nabave; i
- (c) ne zahtijeva kao uvjet za nabavu prethodno iskustvo na državnom području stranke.

3. Pri ocjenjivanju ispunjava li dobavljač uvjete za sudjelovanje, naručitelj:

- (a) procjenjuje finansijsku sposobnost te poslovne i tehničke mogućnosti dobavljača na temelju poslovnih djelatnosti tog dobavljača unutar i izvan državnog područja stranke naručitelja; i
- (b) temelji svoju ocjenu na uvjetima koje je naručitelj naveo unaprijed u obavijestima ili natječajnoj dokumentaciji.

4. Ako postoje dokazi, stranka, uključujući njezine naručitelje, može isključiti dobavljača zbog razloga kao što su:

- (a) stečaj;
- (b) lažne izjave;
- (c) znatni ili ponavljajući nedostaci u ispunjavanju temeljnih zahtjeva ili obveza iz prethodnih ugovora;
- (d) pravomoćne presude za teška kaznena djela ili druga teška kažnjiva djela;
- (e) grubo nemar u obavljanju djelatnosti ili radnje ili propusti koji negativno utječu na poslovni integritet dobavljača; ili
- (f) neplaćanje poreza.

*Članak 19.8.***Kvalifikacije dobavljača***Sustavi registracije i kvalifikacijski postupci*

1. Stranka, uključujući njezine naručitelje, može voditi sustav registracije dobavljača u okviru kojeg se zainteresirani dobavljači moraju registrirati i dostaviti određene informacije.

2. Svaka stranka osigurava da:
  - (a) njezini naručitelji nastoje što je moguće više smanjiti razlike među svojim kvalifikacijskim postupcima; i
  - (b) ako njezini naručitelji imaju sustave registracije, nastoje što je moguće više smanjiti razlike među svojim sustavima registracije.
3. Stranka, uključujući njezine naručitelje, ne donosi niti primjenjuje sustav registracije ili kvalifikacijski postupak čija je svrha ili učinak stvaranje nepotrebnih prepreka za sudjelovanje dobavljača druge stranke u postupku javne nabave.

Nadmetanje po pozivu

4. Ako naručitelj planira provesti nadmetanje po pozivu:
  - (a) u obavijesti o namjeri nabave navodi barem podatke određene u članku 19.6. stavku 3. točkama (a), (b), (f), (g), (j), (k) i (l) te poziva dobavljače da podnesu zahtjev za sudjelovanje; i
  - (b) dostavlja, do početka roka za nadmetanje, barem podatke iz članka 19.6. stavka 3. točaka (c), (d), (e), (h) i (i) kvalificiranim dobavljačima koje obavješćuje kako je određeno u članku 19.10. stavku 3. točki (b).
5. Naručitelj dopušta svim kvalificiranim dobavljačima sudjelovanje u određenoj nabavi, osim ako naručitelj u obavijesti o namjeri nabave navede ograničenje u pogledu broja dobavljača koji mogu sudjelovati u nadmetanju te kriterije za odabir ograničenog broja dobavljača.
6. Ako natječajna dokumentacija nije javno dostupna od datuma objave obavijesti iz stavka 4., naručitelj osigurava da su ti dokumenti dostupni u isto vrijeme svim kvalificiranim dobavljačima odabranima u skladu sa stavkom 5.

Popisi za višestruku upotrebu

7. Naručitelj može imati popis dobavljača za višestruku upotrebu, pod uvjetom da se obavijest kojom se poziva zainteresirane dobavljače da podnesu zahtjev za uvrštavanje na popis:
  - (a) objavljuje svake godine; i
  - (b) ako se objavljuje elektroničkim putem, da je trajno dostupna, u odgovarajućem mediju navedenom u Prilogu 19.-8.
8. Obavijest predviđena u stavku 7. sadržava sljedeće:
  - (a) opis robe ili usluga, ili njihovih kategorija, za koje se popis može koristiti;
  - (b) uvjete za sudjelovanje koje dobavljači moraju zadovoljiti da bi mogli biti uvršteni na popis te način na koji će naručitelj provjeravati ispunjava li dobavljač uvjete;
  - (c) ime i adresu naručitelja i druge podatke koji su potrebni za kontaktiranje s naručiteljem i dobivanje svih relevantnih dokumenata u vezi s popisom;
  - (d) rok valjanosti popisa i načine njegove obnove ili ukidanja, ili, ako nije naveden rok valjanosti, naznaku načina na koji će se izdati obavijest o ukidanju popisa; i
  - (e) naznaku da se popis može upotrebljavati za javnu nabavu obuhvaćenu ovim poglavljem.

9. Neovisno o stavku 7., ako je popis za višestruku upotrebu valjan tri godine ili manje, naručitelj može objaviti obavijest iz stavka 7. samo jednom na početku roka valjanosti popisa, pod sljedećim uvjetima:

- (a) da se u obavijesti navodi rok valjanosti i da neće biti obavljene daljnje obavijesti; i
- (b) da se obavijest objavljuje elektroničkim putem i stalno je dostupna tijekom roka valjanosti.

10. Naručitelj omogućuje dobavljačima da u bilo kojem trenutku mogu podnijeti zahtjev za uvrštavanje na popis za višestruku upotrebu te na popis dodaje sve kvalificirane dobavljače u razumno kratkom roku.

11. Ako dobavljač koji se ne nalazi na popisu za višestruku upotrebu podnese zahtjev za sudjelovanje u nabavi na temelju popisa za višestruku upotrebu te uz zahtjev priloži sve potrebne dokumente, u roku predviđenom u članku 19.10. stavku 2., naručitelj je dužan razmotriti taj zahtjev. Naručitelj ne odbija razmatranje zahtjeva dobavljača u pogledu javne nabave na temelju činjenice da nema dovoljno vremena za razmatranje zahtjeva, osim ako, u iznimnim slučajevima, zbog složenosti nabave, naručitelj nije u mogućnosti razmotriti zahtjev u roku za podnošenje ponuda.

Naručitelji iz Priloga 19.-2. i Priloga 19.-3.

12. Naručitelj obuhvaćen prilogima 19.-2. ili 19.-3. obavijest kojom se dobavljače poziva da podnesu zahtjev za uvrštavanje na popis za višestruku upotrebu može koristiti kao obavijest o namjeri nabave pod sljedećim uvjetima:

- (a) obavijest je objavljena u skladu sa stavkom 7. te sadržava potrebne podatke određene u stavku 8., sve dostupne podatke koji su potrebni u skladu s člankom 19.6. stavkom 3. te izjavu da čini obavijest o namjeri nabave ili da će samo dobavljači s popisa za višestruku upotrebu primiti daljnje obavijesti o nabavi obuhvaćenoj popisom za višestruku upotrebu; i
- (b) naručitelj dobavljačima koji su mu iskazali interes za određenu nabavu bez odgode dostavlja dovoljno informacija kako bi dobavljači mogli procijeniti svoj interes za nabavu, uključujući sve preostale informacije propisane člankom 19.6. stavkom 3. ako su te informacije dostupne.

13. Naručitelj obuhvaćen prilogima 19.-2. ili 19.-3. može omogućiti dobavljaču koji je podnio zahtjev za uvrštavanje na popis za višestruku upotrebu u skladu sa stavkom 10. da sudjeluje u nadmetanju za određenu nabavu ako naručitelj ima dovoljno vremena utvrditi zadovoljava li dobavljač uvjete za sudjelovanje.

Informacije o odlukama naručitelja

14. Naručitelj odmah obavješćuje dobavljača koji je podnio zahtjev za sudjelovanje u nabavi ili zahtjev za uvrštavanje na popis za višestruku upotrebu o odluci naručitelja u vezi s tim zahtjevima.

15. Ako naručitelj odbije dobavljačev zahtjev za sudjelovanje u nabavi ili zahtjev za uvrštavanje na popis za višestruku upotrebu, ako dobavljača više ne priznaje kao kvalificiranog ili ukloni dobavljača s popisa za višestruku upotrebu, o tome odmah obavješćuje dobavljača te mu na njegov zahtjev odmah dostavlja pisano obrazloženje svoje odluke.

Članak 19.9.

Tehničke specifikacije i natječajna dokumentacija

Tehničke specifikacije

1. Naručitelj ne priprema, ne donosi i ne primjenjuje tehničku specifikaciju niti propisuje postupak ocjenjivanja sukladnosti sa svrhom ili učinkom stvaranja nepotrebnih prepreka međunarodnoj trgovini.

2. Pri propisivanju tehničke specifikacije za robu ili usluge koji se nabavljaju, naručitelj, ako je primjenjivo:
  - (a) utvrđuje tehničku specifikaciju u smislu zahtjeva za učinkovitošću i funkcionalnošću, a ne u smislu značajki dizajna ili opisnih značajki; i
  - (b) temelji tehničku specifikaciju na međunarodnim normama, ako one postoje, u suprotnom, na nacionalnim tehničkim propisima, priznatim nacionalnim normama ili građevinskim propisima.
3. Ako se u tehničkim specifikacijama koriste značajke dizajna ili opisne značajke, naručitelj treba naznačiti, prema potrebi, da će u obzir uzeti ponude istovjetne robe ili usluga koji dokazano udovoljavaju zahtjevima nabave na način da u natječajnoj dokumentaciji navede izraz „ili istovjetno”.
4. Naručitelj ne propisuje tehničke specifikacije koje zahtijevaju ili se odnose na određeni žig ili zaštićeno ime, patent, autorsko pravo, dizajn, tip, određeno podrijetlo, proizvođača ili dobavljača, osim ako ne postoji ni jedan drugi dovoljno precizan ili shvatljiv način opisa zahtjeva nabave te pod uvjetom da u takvim slučajevima naručitelj u natječajnoj dokumentaciji navede izraz „ili istovjetno”.
5. Naručitelj ne smije tražiti niti prihvaćati, na način kojim bi se spriječilo tržišno natjecanje, savjete koji se mogu koristiti pri pripremi ili donošenju tehničkih specifikacija za određenu nabavu od osobe koja može imati komercijalni interes u nabavi.
6. Podrazumijeva se da stranka, uključujući njezine naručitelje, može pripremiti, donijeti ili primijeniti tehničke specifikacije u svrhu promicanja očuvanja prirodnih resursa ili zaštite okoliša, pod uvjetom da to čini u skladu s ovim člankom.

Natječajna dokumentacija

7. Naručitelj stavlja dobavljačima na raspolaganje natječajnu dokumentaciju u kojoj su navedene sve informacije potrebne dobavljačima za pripremu i podnošenje odgovarajućih ponuda. U toj dokumentaciji moraju biti detaljno opisani sljedeći elementi, osim ako je taj opis već naveden u obavijesti o namjeri nabave:
  - (a) javna nabava, uključujući prirodu i količinu robe ili usluga koji su predmet nabave ili, ako količina nije poznata, procijenjena količina i zahtjevi koje je potrebno ispuniti, uključujući tehničke specifikacije, potvrde o ocjenjivanju sukladnosti, planove, nacрте ili materijale s uputama;
  - (b) uvjeti za sudjelovanje dobavljača, uključujući popis informacija i dokumenata koje dobavljači moraju podnijeti u vezi s uvjetima za sudjelovanje;
  - (c) svi kriteriji za ocjenjivanje koje će naručitelj primjenjivati pri dodjeli ugovora i, osim ako je cijena jedini kriterij, relativna važnost tih kriterija;
  - (d) ako će naručitelj provoditi postupak javne nabave elektroničkim putem, zahtjevi za autentifikaciju ili šifriranje ili drugi zahtjevi koji se odnose na dostavljanje podataka elektroničkim putem;
  - (e) ako će naručitelj provoditi elektroničku dražbu, pravila, uključujući utvrđivanje elemenata ponude povezanih s kriterijima za procjenu, na temelju kojih će biti provedena dražba;
  - (f) ako će otvaranje ponuda biti javno, datum, vrijeme i mjesto otvaranja ponuda i, ako je primjenjivo, osobe koje mogu biti nazočne;
  - (g) ostali uvjeti, uključujući uvjete plaćanja i ograničenja u vezi s načinima za podnošenje ponuda, kao što je dostavljanje u papirnatom ili elektroničkim obliku; i
  - (h) datum za isporuku robe ili usluga.

8. Pri utvrđivanju roka za isporuku robe ili usluga koji su predmet nabave, naručitelj uzima u obzir čimbenike kao što su složenost nabave, očekivani raspon podugovaranja te realno vrijeme potrebno za proizvodnju, otpremu sa skladišta i prijevoz robe od mjesta isporuke, ili za pružanje usluga.

9. Kriteriji ocjenjivanja određeni u obavijesti o namjeri nabave ili natječajnoj dokumentaciji mogu obuhvaćati, među ostalim, cijenu i ostale troškovne čimbenike, kvalitetu, tehničku vrijednost, okolišne značajke i uvjete isporuke.

10. Naručitelj bez odgode:

- (a) stavlja na raspolaganje natječajnu dokumentaciju kako bi osigurao da zainteresirani dobavljači imaju dovoljno vremena zapodnošenje ponuda;
- (b) na zahtjev dostavlja natječajnu dokumentaciju svakom zainteresiranom dobavljaču; i
- (c) odgovara na svaki razuman zahtjev za relevantne informacije svih zainteresiranih dobavljača ili dobavljača koji sudjeluju u postupku, pod uvjetom da se takvim informacijama tom dobavljaču ne daje prednost pred drugim dobavljačima.

Izmjene

11. Ako naručitelj prije dodjele ugovora izmijeni kriterije ili zahtjeve utvrđene u obavijesti o namjeri nabave ili natječajnoj dokumentaciji dostavljenoj dobavljačima koji sudjeluju u postupku, ili izmijeni ili ponovno objavi obavijest ili natječajnu dokumentaciju, mora pisanim putem dostaviti sve takve izmjene ili izmijenjene ili ponovno objavljene obavijesti ili natječajnu dokumentaciju:

- (a) svim dobavljačima koji sudjeluju u javnoj nabavi u trenutku izmjene ili ponovne objave, ako su ti dobavljači poznati naručitelju, i u svim drugim slučajevima, na isti način na koji su dostavljene prvotne informacije; i
- (b) na vrijeme da omogući takvim dobavljačima da izmijene ili ponovno podnesu izmijenjene ponude, prema potrebi.

Članak 19.10.

Rokovi

Općenito

1. Naručitelj, u skladu s vlastitim razumnim potrebama, omogućuje dovoljno vremena dobavljačima za pripremu i podnošenje zahtjeva za sudjelovanje i odgovarajućih ponuda, uzimajući u obzir čimbenike poput:

- (a) prirode i složenosti javne nabave;
- (b) opsega predviđenog podugovaranja; i
- (c) vremena potrebnog za dostavljanje ponuda neelektroničkim putem sa stranih i domaćih lokacija ako se ne upotrebljavaju elektronička sredstva.

Ti rokovi, uključujući njihovo produljenje, jednaki su za sve zainteresirane dobavljače ili dobavljače koji sudjeluju u postupku.

Rokovi

2. Naručitelj koje se koristi nadmetanjem po pozivu mora utvrditi da konačni rok za podnošenje zahtjeva za sudjelovanje ne može, u načelu, biti kraći od 25 dana od dana objave obavijesti o namjeri nabave. Ako je u hitnim situacijama koje je naručitelj valjano obrazložio navedeni rok neizvediv, rok se može skratiti na najmanje 10 dana.

3. Osim u slučajevima utvrđenima u stavcima 4., 5., 7. i 8., naručitelj utvrđuje da konačni rok za podnošenje ponuda ne može biti kraći od 40 dana od datuma:

- (a) objave obavijesti o namjeri nabave, u slučaju otvorenog postupka nabave; ili
- (b) u slučaju nadmetanja po pozivu, kada je naručitelj obavijestio dobavljače da će biti pozvani podnijeti ponude, bez obzira na to koristi li se popisom za višestruku uporabu.

4. Naručitelj može skratiti rok nadmetanja utvrđen u skladu sa stavkom 3. na najmanje 10 dana pod sljedećim uvjetima:

- (a) ako je naručitelj objavio obavijest o planu nabave kako je opisano u članku 19.6. stavku 5. najmanje 40 dana i ne više od 12 mjeseci prije objave obavijesti o namjeri nabave, a obavijest o planu nabave sadržava:
  - i. opis javne nabave;
  - ii. okvirne konačne rokove za podnošenje ponuda ili zahtjeva za sudjelovanje;
  - iii. izjavu da zainteresirani dobavljači naručitelju trebaju iskazati svoj interes za javnu nabavu;
  - iv. adresu s koje se mogu pribaviti dokumenti u vezi s nabavom; i
  - v. sve dostupne informacija koje treba sadržavati obavijest o namjeri nabave u skladu s člankom 19.6. stavkom 3.
- (b) naručitelj navodi, za ugovore koji se ponavljaju, u izvornoj obavijesti o namjeri nabave da će u naknadnim obavijestima biti navedeni rokovi za podnošenje ponuda u skladu s ovim stavkom; ili
- (c) u slučaju hitnih situacija koje je naručitelj valjano obrazložio, rok za nadmetanje utvrđen u skladu sa stavkom 3. nije izvediv.

5. Naručitelj može skratiti rok za nadmetanje utvrđen u skladu sa stavkom 3. za pet dana za svaku od sljedećih okolnosti:

- (a) obavijest o namjeri nabave objavljena je elektroničkim putem;
- (b) sva natječajna dokumentacija dostupna je elektroničkim putem od datuma objave obavijesti o namjeri nabave; i
- (c) naručitelj prihvaća ponude elektroničkim putem.

6. Primjena stavka 5. u vezi sa stavkom 4. ni u kojem slučaju ne dovodi do skraćanja roka za nadmetanje utvrđenog u skladu sa stavkom 3. na manje od 10 dana od datuma objave obavijesti o namjeri nabave.

7. Neovisno o bilo kojoj drugoj odredbi ovog članka, ako naručitelj kupuje trgovačku robu ili usluge, ili njihovu kombinaciju, može skratiti rok za nadmetanje utvrđen u skladu sa stavkom 3. na najmanje 13 dana, pod uvjetom da naručitelj elektroničkim putem istovremeno objavi obavijest o namjeri nabave i natječajnu dokumentaciju. Pored toga, ako naručitelj prihvaća ponude za trgovačku robu ili usluge elektroničkim putem, može skratiti rok utvrđen u skladu sa stavkom 3. na najmanje 10 dana.

8. Ako je naručitelj obuhvaćen prilogima 19.-2. ili 19.-3. odabrao sve ili ograničeni broj kvalificiranih dobavljača, rok za nadmetanje može se utvrditi međusobnim dogovorom između naručitelja i odabranih dobavljača. Ako nije postignut dogovor, rok nije kraći od 10 dana.

*Članak 19.11.***Pregovaranje**

1. Stranka može predvidjeti da njezini naručitelji vode pregovore s dobavljačima u sljedećim slučajevima:
  - (a) ako je naručitelj izrazio namjeru za vođenje pregovora u obavijesti o namjeri nabave propisanoj člankom 19.6. stavkom 3.; ili
  - (b) ako se tijekom postupka ocjenjivanja utvrdi da nijedna ponuda nije očito najpovoljnija u pogledu određenih kriterija ocjenjivanja utvrđenih u obavijesti o namjeri nabave ili u natječajnoj dokumentaciji.
2. Naručitelj:
  - (a) osigurava da se eliminacija dobavljača koji sudjeluju u pregovorima provodi u skladu s kriterijima ocjenjivanja utvrđenima u obavijesti o namjeri nabave ili u natječajnoj dokumentaciji; i
  - (b) ako su pregovori zaključeni, predviđa zajednički rok u kojem preostali dobavljači koji sudjeluju u postupku mogu podnijeti nove ili revidirane ponude.

*Članak 19.12.***Ograničeni postupak nabave**

1. Pod uvjetom da se ne koristi ovom odredbom za potrebe izbjegavanja tržišnog natjecanja među dobavljačima ili na način kojim se diskriminira dobavljače druge stranke ili štite domaći dobavljači, naručitelj se može koristiti ograničenim postupkom nabave i može odlučiti da neće primjenjivati članke od 19.6. do 19.8., članak 19.9. stavke od 7. do 11. te članke 19.10., 19.11., 19.13. i 19.14. u bilo kojoj od sljedećih okolnosti:
  - (a) ako:
    - i. nije podnesena nijedna ponuda ili nijedan dobavljač nije zatražio sudjelovanje;
    - ii. nije podnesena nijedna ponuda koja ispunjava bitne zahtjeve natječajne dokumentacije;
    - iii. nijedan dobavljač nije zadovoljio uvjete za sudjelovanje; ili
    - iv. podnesene ponude su bile dogovorene;pod uvjetom da zahtjevi natječajne dokumentacije nisu u bitnome izmijenjeni;
  - (b) ako robu ili usluge može isporučiti samo određeni dobavljač i ne postoji nijedna razumna alternativa ili zamjenska roba ili usluge zbog jednog od sljedećih razloga:
    - i. zahtjev se odnosi na umjetničko djelo;
    - ii. zaštite patenata, autorskog prava ili drugih isključivih prava; ili
    - iii. zbog nepostojanja konkurencije zbog tehničkih razloga;
  - (c) za dodatne isporuke prvotnog dobavljača robe i usluga koje nisu bile uključene u početnu nabavu, ako promjena dobavljača takve dodatne robe ili usluga:
    - i. nije moguća zbog gospodarskih ili tehničkih razloga poput zahtjeva za međusobnu zamjenjivost ili interoperabilnosti s postojećom opremom, softverom, uslugama ili instalacijama nabavljenima u okviru prvotne nabave; i
    - ii. njome bi se uzrokovala znatna nepogodnost ili bitno umnožavanje troškova naručitelja;
  - (d) samo ako je krajnje neophodno, ako, zbog izuzetne hitnosti izazvane događajima koje naručitelj nije mogao predvidjeti, roba ili usluge nisu mogle biti pravovremeno pribavljene putem otvorenog postupka nabave ili nadmetanja po pozivu;
  - (e) za robu kupljenu na robnoj burzi;

- (f) ako naručitelj kupi prototip ili prvu robu ili uslugu koja je razvijena na njegov zahtjev tijekom i za potrebe provedbe određenog ugovora za istraživanje, pokus, studiju ili izvorni razvoj. Izvorni razvoj prve robe ili usluge može uključivati ograničenu proizvodnju ili isporuku kako bi se uključili rezultati terenskog ispitivanja te kako bi se pokazalo da su roba ili usluga prikladni za proizvodnju ili isporuku u većim količinama uz prihvatljive standarde kvalitete, no ne uključuje masovnu proizvodnju ili isporuku radi uspostavljanja komercijalne održivosti ili radi povrata troškova istraživanja i razvoja;
- (g) kod nabava pod iznimno povoljnim uvjetima koji postoje samo kratkoročno u slučaju neuobičajenih prodaja poput onih u slučaju likvidacije, prinudne uprave ili stečaja, ali ne u slučaju rutinskih nabava od redovnih dobavljača; ili
- (h) ako je ugovor dodijeljen pobjedniku natječaja za dizajn pod sljedećim uvjetima:
- i. natječaj je organiziran na način koji je u skladu s načelima ovog poglavlja, posebno u pogledu objave obavijesti o namjeri nabave; i
  - ii. sudionike ocjenjuje neovisni žiri s ciljem dodjele ugovora pobjedniku.
2. Naručitelj priprema pisano izvješće o svakom ugovoru dodijeljenom u skladu sa stavkom 1. Izvješće sadržava naziv naručitelja, vrijednost i vrstu robe ili usluga koje se nabavljaju te izjavu u kojoj se navode okolnosti i uvjeti opisani u stavku 1. kojima se opravdava korištenje ograničenog postupka nabave.

Članak 19.13.

Elektroničke dražbe

Ako naručitelj namjerava provoditi obuhvaćenu nabavu putem elektroničke dražbe, svakom sudioniku prije početka elektroničke dražbe mora dostaviti sljedeće:

- (a) metodu automatskog ocjenjivanja, uključujući matematičku formulu, koja se temelji na kriterijima za ocjenjivanje iz natječajne dokumentacije i koja će se koristiti u automatskom rangiranju ili ponovnom rangiranju za vrijeme dražbe;
- (b) rezultate početnog ocjenjivanja elemenata njegove ponude ako se ugovor dodjeljuje na temelju najpovoljnije ponude;
i
- (c) sve druge relevantne informacije koje se odnose na provedbu dražbe.

Članak 19.14.

Postupanje s ponudama i dodjela ugovora

Postupanje s ponudama

1. Naručitelj prima, otvara i obrađuje sve ponude u skladu s postupcima kojima se jamči pravičnost i nepristranost postupka nabave i povjerljivost ponuda.
2. Naručitelj ne kažnjava dobavljača čija je ponuda primljena nakon roka navedenog za primanje ponuda ako se kašnjenje može pripisati isključivo nepravilnom postupanju naručitelja.
3. Ako naručitelj dobavljaču omogući ispravljanje nenamjernih formalnih pogrešaka u razdoblju između otvaranja ponuda i dodjele ugovora, naručitelj osigurava istu mogućnost svim dobavljačima koji sudjeluju u postupku.

Dodjela ugovora

4. Ponuda se uzima u obzir za dodjelu ugovora ako je podnesena u pisanom obliku i u trenutku otvaranja zadovoljava bitne zahtjeve određene u obavijestima i natječajnoj dokumentaciji te ju je dostavio dobavljač koji zadovoljava uvjete za sudjelovanje.

5. Osim ako naručitelj utvrdi da dodjela ugovora nije u javnom interesu, on dodjeljuje ugovor dobavljaču za kojeg je utvrdio da je sposoban ispunjavati uvjete ugovora te koji je, isključivo na temelju kriterija ocjenjivanja određenih u obavijestima i natječajnoj dokumentaciji, podnio sljedeće:

(a) najpovoljniju ponudu; ili

(b) ako je cijena jedini kriterij, najnižu cijenu.

6. Ako naručitelj primi ponudu s cijenom koja je neuobičajeno niža od cijena ostalih podnesenih ponuda, može provjeriti s dobavljačem ispunjava li uvjete za sudjelovanje i je li sposoban ispunjavati uvjete ugovora.

7. Naručitelj ne koristi opcije, ne poništava nabavu niti mijenja dodijeljene ugovore na način kojim se zaobilaze obveze iz ovog poglavlja.

*Članak 19.15.***Transparentnost informacija u postupku javne nabave***Informacije dostavljene dobavljačima*

1. Naručitelj odmah obavješćuje dobavljače koji sudjeluju u postupku o svojim odlukama o dodjeli ugovora te na zahtjev dobavljača to čini pisanim putem. U skladu s člankom 19.6. stavcima 2. i 3., naručitelj dobavljaču čija ponuda nije prihvaćena na zahtjev dostavlja obrazloženje zašto nije odabrao njegovu ponudu te relativne prednosti ponude uspješnog dobavljača.

Objava informacija o dodjeli

2. Najkasnije 72 dana od dodjele svakog ugovora obuhvaćenog ovim poglavljem, naručitelj objavljuje obavijest na odgovarajućem papirnatom ili elektroničkom mediju iz Priloga 19.-8. Ako naručitelj objavi obavijest samo elektroničkim putem, te informacije moraju biti lako dostupne tijekom razumnog razdoblja. Obavijest sadržava barem sljedeće informacije:

(a) opis nabavljene robe ili usluga;

(b) naziv i adresu naručitelja;

(c) naziv i adresu uspješnog dobavljača;

(d) vrijednost uspješne ponude ili najviše i najniže ponude koje su uzete u obzir prilikom dodjeljivanja ugovora;

(e) datum dodjele; i

(f) korištenu metodu nabave te, u slučajevima kada se koristio ograničeni postupak nabave u skladu s člankom 19.12., opis okolnosti kojima se opravdava korištenje ograničenog postupka nabave.

Čuvanje dokumentacije i izvješća te osiguravanje elektroničke sljedivosti

3. Svaki naručitelj čuva, najmanje tri godine od datuma dodjele ugovora, sljedeće:

(a) dokumentaciju i izvješća o postupcima nadmetanja i dodjeli ugovora u vezi s obuhvaćenom nabavom, uključujući izvješća na temelju članka 19.12.; i

(b) podatke kojima se osigurava odgovarajuća sljedivost provedbe obuhvaćene nabave elektroničkim putem.

Prikupljanje i priopćivanje statističkih podataka

4. Svaka stranka prikuplja i priopćuje Odboru za javnu nabavu statističke podatke o svojim ugovorima obuhvaćenima ovim poglavljem. Svako izvješće odnosi se na jednu godinu te se podnosi u roku od dvije godine nakon završetka razdoblja izvješćivanja i sadržava:

(a) u slučaju naručitelja iz Priloga 19.-1.:

- i. broj i ukupnu vrijednost, za sve takve naručitelje, svih ugovora obuhvaćenih ovim poglavljem;
- ii. broj i ukupnu vrijednost svih ugovora obuhvaćenih ovim poglavljem koje je svaki takav naručitelj dodijelio, raščlanjenih po kategoriji robe i usluga prema jedinstvenom, međunarodno priznatom sustavu klasifikacije; i
- iii. broj i ukupnu vrijednost svih ugovora obuhvaćenih ovim poglavljem koje je dodijelio svaki takav naručitelj u okviru ograničenog postupka nabave;

(b) u slučaju naručitelja iz priloga 19.-2. i 19.-3., broj i ukupnu vrijednost ugovora obuhvaćenih ovim poglavljem koje su svi ti naručitelji dodijelili, raščlanjenih prema prilogima; i

(c) procjene podataka koji su potrebni na temelju točaka (a) i (b), uz objašnjenje metodologije korištene za dobivanje tih procjena, ako podatke nije moguće dostaviti.

5. Ako stranka objavljuje svoje statističke podatke na službenim internetskim stranicama, na način koji je u skladu sa zahtjevima iz stavka 4., stranka umjesto dostavljanja izvješća Odboru za javnu nabavu može dostaviti poveznicu na internetske stranice, zajedno s uputama potrebnima za pristupanje tim statističkim podacima i korištenje tih statističkih podataka.

6. Ako stranka zahtijeva da se obavijesti o dodijeljenim ugovorima, u skladu sa stavkom 2., objavljuju elektroničkim putem te ako su te obavijesti dostupne javnosti u jedinstvenoj bazi podataka u obliku koji omogućuje analizu obuhvaćenih ugovora, stranka umjesto dostavljanja izvješća Odboru za javnu nabavu može dostaviti poveznicu na internetske stranice, zajedno s uputama potrebnima za pristupanje tim podacima i korištenje tih podataka.

*Članak 19.16.***Otkrivanje informacija***Dostavljanje informacija strankama*

1. Na zahtjev druge stranke, stranka bez odgađanja dostavlja sve informacije potrebne za utvrđivanje je li nabava provedena na pravedan i nepristran način te u skladu s ovim poglavljem, uključujući informacije o značajkama i relativnim prednostima uspješne ponude. Ako bi se objavljivanjem informacija ugrozilo natjecanje u budućim natjecajima, stranka primateljica ne smije otkriti te informacije nijednom dobavljaču, osim nakon savjetovanja sa strankom koja je otkrila informacije te uz njezinu suglasnost.

Neotkrivanje informacija

2. Neovisno o bilo kojoj drugoj odredbi ovog poglavlja, stranka, uključujući njezine naručitelje, ne dostavlja nijednom određenom dobavljaču informacije kojima bi se moglo ugroziti pošteno tržišno natjecanje među dobavljačima.

3. Ništa u ovom poglavljju ne tumači se kao da se od stranke, uključujući njezine naručitelje, nadležna tijela i revizijska tijela, zahtijeva otkrivanje povjerljivih informacija ako bi se njihovim otkrivanjem:

(a) ugrozilo izvršavanje zakonodavstva;

(b) moglo ugroziti pošteno tržišno natjecanje među dobavljačima;

- (c) ugrozili legitimni komercijalni interesi određenih osoba, uključujući zaštitu prava intelektualnog vlasništva; ili
- (d) na bilo koji drugi način postupalo u suprotnosti s javnim interesom.

Članak 19.17.

Domaći postupci preispitivanja

1. Svaka stranka osigurava pravovremen, učinkovit, transparentan i nediskriminirajući upravni ili sudski postupak preispitivanja kojim dobavljač može podnijeti pritužbu zbog:

- (a) kršenja poglavlja; ili
- (b) ako dobavljač nema pravo izravno podnijeti pritužbu zbog kršenja poglavlja u skladu s domaćim zakonodavstvom stranke, nesukladnosti s mjerama stranke za provedbu ovog poglavlja,

u kontekstu obuhvaćene nabave u kojoj dobavljač ima ili je imao interes. Postupovna pravila za sve pritužbe sastavljaju se u pisanom obliku i opće su dostupna.

2. U slučaju pritužbe dobavljača, u kontekstu obuhvaćene nabave u kojoj dobavljač ima ili je imao interes, da je došlo do kršenja ili nesukladnosti iz stavka 1., stranka naručitelja koji provodi postupak javne nabave potiče naručitelja i dobavljača da pokušaju naći rješenje pritužbe putem savjetovanja. Naručitelj nepristrano i pravovremeno razmatra takve pritužbe na način kojim se ne dovodi u pitanje dobavljačevo sudjelovanje u tekućoj ili budućoj nabavi ili njegovo pravo na traženje korektivnih mjera u okviru postupka upravnog ili sudskog preispitivanja.

3. Svakom dobavljaču odobrava se dovoljno vremena za pripremu i podnošenje pritužbe koje ni u kojem slučaju nije kraće od 10 dana od trenutka kada je postao upoznat s osnovom za pritužbu ili od kada mu je razumno trebalo postati poznata.

4. Svaka stranka utvrđuje ili imenuje barem jedno nepristrano upravno ili sudsko tijelo koje je neovisno od njezinih naručitelja za primanje i preispitivanje pritužbe dobavljača u kontekstu obuhvaćene nabave.

5. Ako pritužbu prvotno preispituje tijelo koje nije tijelo iz stavka 4., stranka osigurava da dobavljač može podnijeti žalbu na prvotnu odluku nepristranom upravnom ili sudskom tijelu koje je neovisno od naručitelja čija je nabava predmet pritužbe.

6. Svaka stranka osigurava da odluka tijela za preispitivanje koje nije sud podliježe sudskom preispitivanju ili da to tijelo ima postupke kojima osigurava da:

- (a) naručitelj u pisanom obliku odgovara na pritužbu i otkriva sve potrebne dokumente tijelu za preispitivanje;
- (b) sudionici u postupku („sudionici”) imaju pravo biti saslušani prije nego što tijelo za preispitivanje donese odluku o pritužbi;
- (c) sudionici imaju pravo na zastupnika i pratnju;
- (d) sudionici imaju pristup svim postupcima;
- (e) sudionici imaju pravo tražiti da postupci budu otvoreni za javnosti i da mogu biti saslušani svjedoci; i
- (f) da tijelo za preispitivanje donese svoje odluke ili preporuke pravovremeno i pisanim putem te da navede obrazloženje osnove za svaku odluku ili preporuku.

7. Svaka stranka donosi ili zadržava postupke kojima se osigurava sljedeće:
- (a) hitne privremene mjere kojima se osigurava da dobavljač može nastaviti sudjelovati u postupku javne nabave. Posljedica takvih privremenih mjera može biti suspenzija postupka nabave. Postupcima se može predvidjeti da se pri donošenju odluke o tome treba li primjenjivati takve mjere mogu uzeti u obzir prevladavajuće negativne posljedice za predmetne interese, uključujući javni interes. Opravdani razlog za nedjelovanje dostavlja se u pisanom obliku; i
  - (b) korektivne mjere ili nadoknada nastaloga gubitka ili štete, koje mogu biti ograničene na troškove izrade ponude ili troškove pritužbe ili oboje, ako tijelo za preispitivanje utvrdi kršenje ili nesukladnost iz stavka 1.
8. Najkasnije deset godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke pokreću pregovore o daljnjem poboljšanju kvalitete pravne zaštite, uključujući moguću obvezu uvođenja ili održavanja predugovorne pravne zaštite.

Članak 19.18.

Izmjene i ispravci područja primjene

1. Stranka može izmijeniti ili ispraviti svoje priloge ovom poglavlju.

Izmjene

2. Ako stranka izmijeni prilog ovom poglavlju, mora:
- (a) obavijestiti drugu stranku pisanim putem; i
  - (b) u obavijest uključiti prijedlog odgovarajućih kompenzacijskih prilagodbi za drugu stranku kako bi se područje primjene zadržalo na razini usporedivoj s onom prije izmjene.
3. Neovisno o stavku 2. točki (b), stranka ne mora osigurati kompenzacijske prilagodbe u sljedećim slučajevima:
- (a) predmetna izmjena ima zanemarajući učinak; ili
  - (b) izmjena se odnosi na naručitelja nad kojim stranka više nema stvarnu kontrolu ili utjecaj.
4. Ako druga stranka osporava da:
- (a) je prilagodba predložena na temelju stavka 2. točke (b) dostatna za zadržavanje usporedive razine uzajamno dogovorenog područja primjene;
  - (b) izmjena ima zanemarajući učinak; ili
  - (c) se izmjena odnosi na naručitelja nad kojim stranka više nema stvarnu kontrolu ili utjecaj na temelju stavka 3. točke (b),

mora prigovoriti pisanim putem u roku od 45 dana od primitka obavijesti iz stavka 2. točke (a) ili se smatra da je prihvatila prilagodbu ili izmjenu, uključujući za potrebe dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova).

Ispravci

5. Sljedeće izmjene priloga stranke smatraju se ispravkom, pod uvjetom da ne utječu na uzajamno dogovoreno područje primjene predviđeno u ovom Sporazumu:
- (a) promjena imena naručitelja;
  - (b) spajanje dvaju ili više naručitelja navedenih u prilogu; i
  - (c) razdvajanje naručitelja navedenog u prilogu na dva ili više naručitelja koji se svi dodaju naručiteljima navedenima u istom prilogu.

6. U slučaju predloženih ispravaka prilogâ stranke, stranka obavješćuje drugu stranku svake dvije godine, u skladu s ciklusom obavijesti predviđenim u Sporazumu o javnoj nabavi, sadržanom u Prilogu 4. Sporazumu o WTO-u, nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

7. Stranka može obavijestiti drugu stranku o prigovoru na predloženu izmjenu u roku od 45 dana od primitka obavijesti. Ako stranka podnese prigovor, mora navesti razloge zašto smatra da predloženi ispravak nije izmjena predviđena u stavku 5. ovog članka i opisati učinak predloženog ispravka na uzajamno dogovoreno područje primjene predviđeno u Sporazumu. Ako se nijedan takav prigovor ne podnese u pisanom obliku u roku od 45 dana od primitka obavijesti, smatra se da je stranka pristala na predloženi ispravak.

Članak 19.19.

Odbor za javnu nabavu

1. Odbor za javnu nabavu, uspostavljen u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (e), sastavljen je od predstavnika svake stranke, a sastaje se prema potrebi, kako bi stranke imale priliku savjetovati se o bilo kojem pitanju povezanom s primjenom ovog poglavlja ili postizanjem njegovih ciljeva te kako bi izvršavao ostale obveze koje su mu dodijelile stranke.

2. Odbor za javnu nabavu sastaje se, na zahtjev stranke, kako bi:

- (a) razmotrio pitanja o postupcima javne nabave koje mu je uputila stranka;
- (b) razmijenio informacije koje se odnose na prilike za javnu nabavu u svakoj stranci;
- (c) raspravio o drugim pitanjima povezanim s provedbom ovog poglavlja; i
- (d) razmotrio promicanje koordiniranih aktivnosti za olakšavanje pristupa dobavljača prilikama za javnu nabavu na državnom području svake stranke. Te aktivnosti mogu uključivati informativne sastanke, posebno s ciljem poboljšanja elektroničkog pristupa javno dostupnim informacijama o sustavu javne nabave svake stranke, te inicijative za olakšavanje pristupa za mala i srednja poduzeća.

3. Svaka stranka svake godine Odboru za javnu nabavu podnosi statističke podatke relevantne za javnu nabavu obuhvaćenu ovim poglavljem, kako je utvrđeno u članku 19.15.

DVADESETO POGLAVLJE

Intelektualno vlasništvo

Odjeljak A

Opće odredbe

Članak 20.1.

Ciljevi

Ciljevi ovog poglavlja jesu sljedeći:

- (a) olakšati proizvodnju i stavljanje na tržište inovativnih i kreativnih proizvoda te pružanje usluga između stranaka; i
- (b) postići odgovarajuću i djelotvornu razinu zaštite i provedbe prava intelektualnog vlasništva.

Članak 20.2.

Vrsta i opseg obveza

1. Odredbama ovog poglavlja nadopunjuju se prava i obveze između stranaka u skladu sa Sporazumom o TRIPS-u.
2. Svaka stranka slobodno utvrđuje odgovarajući način provedbe odredbi ovog Sporazuma u okviru vlastitog pravnog sustava i prakse.
3. Ovim Sporazumom ne stvara se nikakva obveza u odnosu na raspodjelu sredstava između provedbe prava intelektualnog vlasništva i provedbe zakona općenito.

Članak 20.3.

Pitanja javnog zdravlja

1. Stranke priznaju važnost *Deklaracije iz Dohe o Sporazumu o TRIPS-u i javnom zdravlju* („Deklaracija iz Dohe”) koja je donesena na ministarskoj konferenciji WTO-a 14. studenoga 2001. Pri tumačenju i provedbi prava i obveza iz ovog poglavlja stranke osiguravaju sukladnost s tom deklaracijom.
2. Stranke doprinose provedbi i poštovanju *Odluke Općeg vijeća WTO-a od 30. kolovoza 2003.* o stavku 6. Deklaracije iz Dohe, kao i *Protokola o izmjeni Sporazuma o TRIPS-u* sastavljenog u Ženevi 6. prosinca 2005.

Članak 20.4.

Iscrpljenje

Ovo poglavlje ne utječe na slobodu stranaka da utvrde primjenjuje li se iscrpljenje prava intelektualnog vlasništva i pod kojim uvjetima.

Članak 20.5.

Otkrivanje informacija

Ovim se poglavljem od stranke ne zahtijeva otkrivanje informacija čije bi otkrivanje inače bilo u suprotnosti s njezinim pravom ili koje su izuzete od otkrivanja u skladu s njezinim pravom o pristupu informacijama i privatnosti.

Odjeljak B

Norme u području prava intelektualnog vlasništva

Članak 20.6.

Definicija

Za potrebe ovog odjeljka:

farmaceutski proizvod znači proizvod, uključujući kemijski lijek, biološki lijek, cjepivo ili radiofarmaceutski proizvod, koji se proizvodi, prodaje ili predstavlja kao proizvod za sljedeću uporabu:

- (a) donošenje liječničke dijagnoze, liječenje, ublažavanje ili sprječavanje bolesti, poremećaja ili abnormalnog fizičkog stanja ili njegovih simptoma, ili
- (b) obnavljanje, ispravljanje ili izmjenu fizioloških funkcija.

Pododjeljak A

Autorsko pravo i srodna prava

Članak 20.7.

Dodijeljena zaštita

1. Stranke postupaju u skladu sa sljedećim međunarodnim sporazumima:
  - (a) člancima od 2. do 20. *Bernske konvencije za zaštitu književnih i umjetničkih djela* koja je sastavljena u Parizu 24. srpnja 1971.;
  - (b) člancima od 1. do 14. *Ugovora o autorskom pravu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo* koji je sastavljen u Ženevi 20. prosinca 1996.;
  - (c) člancima od 1. do 23. *Ugovora o izvedbama i fonogramima Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo* koji je sastavljen u Ženevi 20. prosinca 1996.; i
  - (d) člancima od 1. do 22. *Međunarodne konvencije za zaštitu umjetnika izvođača, proizvođača fonograma i organizacija za radiodifuziju* koja je sastavljena u Rimu 26. listopada 1961.
2. U mjeri u kojoj je to dopušteno ugovorima iz stavka 1., ovim se poglavljem ne ograničava sposobnost svake stranke da ograniči zaštitu intelektualnog vlasništva koju odobrava izvedbama na izvedbe koje su fiksirane na fonogramu.

Članak 20.8.

Radiodifuzijsko emitiranje i priopćivanje javnosti

1. Svaka stranka izvođačima osigurava isključivo pravo da odobre ili zabrane bežično radiodifuzijsko emitiranje i priopćivanje njihovih izvedbi javnosti, osim ako je izvedba već sama izvedba koja se emitira radiodifuzijski ili je nastala prema snimci.
2. Svaka stranka osigurava da korisnik plaća primjerenu jednokratnu naknadu ako se fonogram, izdan u komercijalne svrhe, ili reprodukcija tog fonograma koristi za bežično radiodifuzijsko emitiranje ili za bilo kakvo priopćivanje javnosti te osigurava raspodjelu takve naknade između relevantnih izvođača i proizvođača fonograma. U slučaju nepostojanja sporazuma između izvođača i proizvođača fonograma, svaka stranka može utvrditi uvjete za raspodjelu te naknade među njima.

Članak 20.9.

Zaštita tehnoloških mjera

1. Za potrebe ovog članka, **tehnološke mjere** znači svaka tehnologija, naprava ili komponenta koja je, pri uobičajenom radu, namijenjena za sprječavanje ili ograničavanje radnji, u vezi s djelima, izvedbama i fonogramima, koje nisu odobrili autori, izvođači ili proizvođači fonograma, kako je utvrđeno zakonodavstvom stranke. Ne dovodeći u pitanje područje primjene autorskog prava ili srodnih prava propisano u zakonodavstvu stranke, tehnološke mjere smatraju se učinkovitima kada uporabu zaštićenih djela, izvedbi ili fonograma kontroliraju autori, izvođači ili proizvođači fonograma primjenom odgovarajućeg postupka kontrole pristupa ili zaštite, kao što su šifriranje ili kodiranje, ili mehanizam kontrole kopiranja, kojim se ostvaruje cilj zaštite.
2. Svaka stranka pruža odgovarajuću pravnu zaštitu i učinkovita pravna sredstva protiv izbjegavanja učinkovitih tehnoloških mjera kojima se koriste autori, izvođači ili proizvođači fonograma u vezi s ostvarivanjem njihovih prava na djelima, izvedbama i fonogramima i kojima se ograničavaju radnje u vezi s njihovim djelima, izvedbama i fonogramima koje nisu odobrili predmetni autori, izvođači ili proizvođači fonograma ili koje nisu dopuštene zakonom.

3. S ciljem osiguranja odgovarajuće pravne zaštite i učinkovitih pravnih sredstava iz stavka 2., svaka stranka pruža zaštitu barem od:

(a) u mjeri predviđenoj u njezinom zakonodavstvu:

- i. neovlaštenog izbjegavanja učinkovite tehnološke mjere koje je počinjeno svjesno ili za koje se iz osnovanih razloga trebalo znati da se počinja; i
- ii. ponude javnosti stavljanjem na tržište naprave ili proizvoda, uključujući računalne programe, ili usluge, kao načina izbjegavanja učinkovite tehnološke mjere; i

(b) proizvodnje, uvoza ili distribucije naprave ili proizvoda, uključujući računalne programe, ili pružanja usluge koja:

- i. je u prvom redu namijenjena ili proizvedena u svrhu izbjegavanja učinkovite tehnološke mjere; ili
- ii. ima samo ograničenu komercijalno značajnu svrhu osim izbjegavanja učinkovite tehnološke mjere.

4. Pojam „u mjeri predviđenoj u njezinu zakonodavstvu” iz stavka 3. znači da svaka stranka može fleksibilno provoditi točku (a) podtočke i. i ii.

5. Pri provedbi stavaka 2. i 3. stranka nema obvezu tražiti da se dizajnom, ili dizajnom i odabirom dijelova i komponenata, elektroničkih, telekomunikacijskih ili računalnih proizvoda za široku potrošnju osigurava odgovor na bilo koju određenu tehnološku mjeru ako proizvod nije na neki drugi način u suprotnosti s mjerama te stranke za provedbu tih stavaka. Svrha je ove odredbe da se ovim Sporazumom ne zahtijeva od stranke da u svojem zakonodavstvu propiše obvezu interoperabilnosti: industrija informacijske i komunikacijske tehnologije nema obvezu oblikovati uređaje, proizvode, komponente ili usluge tako da budu u skladu s određenim tehnološkim mjerama.

6. Prilikom pružanja odgovarajuće pravne zaštite i učinkovitih pravnih sredstava u skladu sa stavkom 2. stranka može donijeti ili zadržati odgovarajuća ograničenja ili iznimke od mjera za provedbu stavaka 2. i 3. Obvezama iz stavaka 2. i 3. ne dovode se u pitanje prava, ograničenja, iznimke ili sredstva obrane od povrede autorskog prava ili srodnih prava u skladu sa zakonodavstvom stranke.

Članak 20.10.

Zaštita podataka o upravljanju pravima

1. Za potrebe ovog članka, **podaci o upravljanju pravima** znači:

- (a) podaci kojima se identificira djelo, izvedba ili fonogram; autor djela, izvođač izvedbe ili proizvođač fonograma; ili vlasnik bilo kojih prava na djelo, izvedbu ili fonogram;
- (b) podaci o uvjetima uporabe djela, izvedbe ili fonograma; ili
- (c) svi brojevi ili kodovi kojima se označavaju podaci opisani u prethodnim točkama (a) i (b);

kada su bilo koji od tih podataka priloženi primjerku djela, izvedbe ili fonograma ili se pojavljuju u vezi s priopćivanjem ili stavljanjem na raspolaganje javnosti djela, izvedbe ili fonograma.

2. S ciljem zaštite elektroničkih podataka o upravljanju pravima, svaka stranka mora pružiti odgovarajuću pravnu zaštitu i učinkovita pravna sredstva protiv bilo koje osobe koja svjesno neovlašteno izvršava bilo koju od sljedećih radnji za koju zna ili bi iz utemeljenih razloga trebala znati da će prouzročiti, omogućiti, olakšati ili prikriti povredu bilo kojeg autorskog prava ili srodnih prava:

- (a) uklanjanje ili izmjenu elektroničkih podataka o upravljanju pravima; ili
- (b) distribuciju, uvoz radi distribucije, radiodifuzijsko emitiranje, priopćivanje ili stavljanje na raspolaganje javnosti primjeraka djela, izvedbi ili fonograma, znajući da su elektronički podaci o upravljanju pravima uklonjeni ili izmijenjeni bez ovlaštenja.

3. Pri osiguravanju odgovarajuće pravne zaštite i učinkovitih pravnih sredstava u skladu sa stavkom 2., stranka može donijeti ili zadržati odgovarajuća ograničenja ili iznimke od mjera za provedbu stavka 2. Obvezama iz stavka 2. ne dovode se u pitanje prava, ograničenja, iznimke ili sredstva obrane od povrede autorskog prava ili srodnih prava u skladu sa zakonodavstvom stranke.

Članak 20.11.

Odgovornost posrednih pružatelja usluga

1. Podložno ostalim stavcima ovog članka, svaka stranka predviđa u svojem zakonodavstvu ograničenja ili iznimke u pogledu odgovornosti pružatelja usluga, kada djeluju kao posrednici, za povrede autorskog prava ili srodnih prava koje su počinjene komunikacijskim mrežama ili putem njih u vezi s pružanjem ili uporabom njihovih usluga.

2. Ograničenja ili iznimke iz stavka 1.:

(a) obuhvaćaju najmanje sljedeće funkcije:

i. usluga smještaja (*hosting*) podataka na zahtjev korisnika usluga smještaja;

ii. spremanje u predmemoriju (*caching*) koje se obavlja automatiziranim postupkom kada pružatelj usluga:

(A) ne mijenja informacije, osim zbog tehničkih razloga;

(B) osigurava poštovanje svih uputa u vezi sa spremanjem u predmemoriju informacija koje su navedene na način koji je priznat i u širokoj primjeni u industriji; i

(C) ne ometa uporabu tehnologije koja je zakonita i priznata i u širokoj primjeni u industriji kako bi prikupio podatke o uporabi informacija; i

iii. sami prijenos koji se sastoji u osiguravanju sredstava za prijenos podataka koje je priopćio korisnik ili sredstava za pristup komunikacijskoj mreži; i

(b) mogu obuhvaćati i druge funkcije, uključujući pružanje alata za lociranje podataka, izradom reprodukcija materijala zaštićenog autorskim pravom na automatizirani način te priopćivanjem reproduciranog materijala.

3. Pravo na iznimke ili ograničenja iz ovog članka ne smije se uvjetovati obvezom da pružatelj usluge nadzire svoju uslugu ili da aktivno traži činjenice koje upućuju na povredu.

4. Svaka stranka može predvidjeti u svojem domaćem zakonodavstvu uvjete na temelju kojih pružateljima usluga mogu biti dopuštena ograničenja ili iznimke iz ovog članka. Ne dovodeći u pitanje prethodno navedeno, svaka stranka može utvrditi odgovarajuće postupke za učinkovito obavješćivanje o navodnoj povredi te uzvratno obavijesti onih čiji je materijal uklonjen ili mu je onemogućen pristup zbog greške ili neispravnih identifikacijskih podataka.

5. Ovim člankom ne dovodi se u pitanje dostupnost u zakonodavstvu stranke drugih sredstava obrane, ograničenja i iznimki od povrede autorskog prava ili srodnih prava. Ovaj članak ne utječe na mogućnost da sud ili upravno tijelo, u skladu s pravnim sustavom stranke, od pružatelja usluga zahtijeva da prekine ili spriječi povredu.

Članak 20.12.

Neovlašteno snimanje (*camcording*)

Svaka stranka može predvidjeti kaznene postupke i sankcije koje se trebaju primjenjivati u skladu s njezinim zakonima i propisima protiv osobe koja, bez odobrenja upravitelja kina ili nositelja autorskog prava na kinematografsko djelo, izradi kopiju tog djela ili njegovog dijela, tijekom izvođenja djela u objektu za prikazivanje filmova koji je otvoren za javnost.

Pododjeljak B

Žigovi

Članak 20.13.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka ulaže sve razumne napore kako bi se uskladila s člancima od 1. do 22. *Singapurskog ugovora o pravu žiga* sastavljenog u Singapuru 27. ožujka 2006. i pristupila *Protokolu koji se odnosi na Madridski sporazum o međunarodnoj registraciji žigova* koji je sastavljen u Madridu 27. lipnja 1989.

Članak 20.14.

Postupak registracije

Svaka stranka osigurava sustav za registraciju žigova u kojem se razlozi za odbijanje registracije žiga priopćuju pisanim putem podnositelju zahtjeva koji će imati priliku osporiti odbijanje i žaliti se sudu protiv konačne odluke o odbijanju registracije. Svaka stranka predviđa mogućnost podnošenja prigovora protiv prijave žiga ili protiv registracije žiga. Svaka stranka osigurava javno dostupne elektroničke baze podataka o prijavama žiga i registracijama žigova.

Članak 20.15.

Iznimke od prava koja proizlaze iz žiga

Svaka stranka osigurava pravičnu uporabu (*fair use*) opisnih pojmova, uključujući pojmove kojima se opisuje zemljopisno podrijetlo, kao ograničenu iznimku od prava koja proizlaze iz žigova. Pri utvrđivanju što čini pravičnu uporabu uzimaju se u obzir legitimni interesi vlasnika žiga i trećih strana. Svaka stranka može predvidjeti druge ograničene iznimke, pod uvjetom da se tim iznimkama uzimaju u obzir legitimni interesi vlasnika žiga i trećih strana.

Pododjeljak C

Oznake zemljopisnog podrijetla

Članak 20.16.

Definicije

Za potrebe ovog pododjeljka:

oznaka zemljopisnog podrijetla znači oznaka kojom se određuje poljoprivredni proizvod ili prehrambeni proizvod kao proizvod podrijetlom s državnog područja stranke, ili regije ili lokaliteta na tom državnom području, ako se kvaliteta, ugled ili druge značajke proizvoda u bitnome mogu pripisati njegovu zemljopisnom podrijetlu; i

razred proizvoda znači razred proizvoda naveden u Prilogu 20.-C.

Članak 20.17.

Područje primjene

Ovaj se pododjeljak primjenjuje na oznake zemljopisnog podrijetla kojima se određuju proizvodi koji se nalaze unutar jednog od razreda proizvoda navedenih u Prilogu 20.-C.

Članak 20.18.

Oznake zemljopisnog podrijetla uvrštene na popis

Za potrebe ovog pododjeljka:

- (a) oznake navedene u dijelu A Priloga 20.-A oznake su zemljopisnog podrijetla kojima se proizvod određuje kao proizvod podrijetlom iz područja Europske unije ili regije ili lokaliteta na tom području; i
- (b) oznake navedene u dijelu B Priloga 20.-A oznake su zemljopisnog podrijetla kojima se proizvod određuje kao proizvod podrijetlom iz državnog područja Kanade ili regije ili lokaliteta na tom državnom području.

Članak 20.19.

Zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla navedenih u Prilogu 20.-A

1. Nakon što ispita oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke, svaka stranka te oznake mora štiti u skladu s razinom zaštite utvrđenom u ovom pododjeljku.
2. Svaka stranka osigurava pravna sredstva kojima zainteresiranim stranama omogućuje da spriječe:
  - (a) uporabu oznake zemljopisnog podrijetla druge stranke navedene u Prilogu 20.-A za proizvod koji je obuhvaćen razredom proizvoda navedenim u Prilogu 20.-A za tu oznaku zemljopisnog podrijetla, a koji:
    - i. ne potječe iz mjesta podrijetla navedenog u Prilogu 20.-A za tu oznaku zemljopisnog podrijetla; ili
    - ii. potječe iz mjesta podrijetla navedenog u Prilogu 20.-A za tu oznaku zemljopisnog podrijetla, ali nije proizveden u skladu sa zakonima i propisima druge stranke koji bi se primjenjivali da je proizvod namijenjen za potrošnju u drugoj stranci;
  - (b) uporabu bilo kakvog sredstva pri imenovanju ili prikazivanju robe kojim se ukazuje ili navodi na zaključak da je dotična roba podrijetlom iz zemljopisnog područja koje nije njezino pravo mjesto podrijetla na način kojim se javnost dovodi u zabludu u pogledu zemljopisnog podrijetla te robe; i
  - (c) bilo kakvu drugu uporabu koja predstavlja nepošteno tržišno natjecanje u smislu članka 10.bis *Pariške konvencije za zaštitu industrijskog vlasništva* (1967.) sastavljene u Stockholmu 14. srpnja 1967.
3. Zaštita iz stavka 2. točke (a) osigurava se čak i kada je navedeno stvarno podrijetlo proizvoda ili se upotrebljava prijevod oznake zemljopisnog podrijetla ili se uz nju navode izrazi kao što su „vrsta”, „tip”, „stil”, „imitacija” ili slično.
4. Svaka stranka osigurava provedbu upravnim postupkom, u mjeri koja je predviđena njezinim pravom, kako bi zabranila osobi da proizvodi, priprema, pakira, označava, prodaje ili uvozi ili oglašava prehrambene proizvode na način koji je lažan, koji dovodi u zabludu ili je prijevaran ili kojim bi se mogao stvoriti pogrešan dojam o njegovu podrijetlu.
5. U skladu sa stavkom 4. svaka stranka predviđa upravni postupak u slučaju pritužbi koje se odnose na označavanje proizvoda, uključujući njihovo prikazivanje, na način koji je lažan, koji dovodi u zabludu ili je prijevaran ili kojim bi se mogao stvoriti pogrešan dojam o njihovu podrijetlu.
6. Registracija žiga koji sadržava oznaku zemljopisnog podrijetla druge stranke navedenu u Prilogu 20.-A, ili se od nje sastoji, odbija se ili poništava, po službenoj dužnosti ako je to dopušteno zakonodavstvom stranke ili na zahtjev zainteresirane strane, u pogledu proizvoda koji je obuhvaćen razredom proizvoda iz Priloga 20.-A za tu oznaku zemljopisnog podrijetla i koji ne potječe iz mjesta podrijetla navedenog u Prilogu 20.-A za tu oznaku zemljopisnog podrijetla.

7. U skladu s ovim pododjeljkom ne postoji obveza zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla koje u mjestu podrijetla nisu zaštićene ili su prestale biti zaštićene ili koje se na tom mjestu više ne upotrebljavaju. Ako oznaka zemljopisnog podrijetla stranke navedena u Prilogu 20.-A prestane biti zaštićena u mjestu podrijetla ili se tamo više ne upotrebljava, ta stranka obavješćuje drugu stranku i traži poništenje.

Članak 20.20.

Homonimne oznake zemljopisnog podrijetla

1. U slučaju homonimnih oznaka zemljopisnog podrijetla stranaka za proizvode koji su obuhvaćeni istim razredom proizvoda svaka stranka utvrđuje praktične uvjete pod kojima će se predmetne homonimne oznake podrijetla razlikovati jedna od druge uzimajući u obzir potrebu za osiguranjem ravnopravnog postupanja prema predmetnim proizvođačima i nezavaravanjem potrošača.

2. Ako stranka, u kontekstu pregovora s trećom zemljom, predloži zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla kojom se označava proizvod podrijetlom iz treće zemlje, i ako je ta oznaka homonimna s oznakom zemljopisnog podrijetla druge stranke navedenom u Prilogu 20.-A te ako je taj proizvod obuhvaćen razredom proizvoda navedenim u Prilogu 20.-A za homonimnu oznaku zemljopisnog podrijetla druge stanke, o tome treba obavijestiti drugu stranku te joj omogućiti da dostavi svoje primjedbe prije nego što oznaka zemljopisnog podrijetla postane zaštićena.

Članak 20.21.

Iznimke

1. Neovisno o članku 20.19. stavcima 2. i 3., Kanada nije obvezna osigurati pravna sredstva kojima se zainteresiranim stranama omogućuje da spriječe uporabu naziva koji su navedeni u dijelu A Priloga 20.-A i označeni jednom zvjezdicom ⁽¹⁾ kada je uporaba takvih pojmova popraćena izrazima kao što su „vrsta”, „tip”, „stil”, „imitacija” ili slično i upotrebljavaju se u kombinaciji s čitljivom i vidljivom oznakom zemljopisnog podrijetla predmetnog proizvoda.

2. Neovisno o članku 20.19. stavcima 2. i 3., zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla koje su navedene u dijelu A Priloga 20.-A i označene jednom zvjezdicom ⁽²⁾ ne sprječava se nijedna osoba, uključujući njezine sljednike i cesionare, koja je upotrebljavala te oznake na tržištu za proizvode u razredu „sireva” prije 18. listopada 2013., da bilo koju od tih oznaka upotrijebi na državnom području Kanade.

3. Neovisno o članku 20.19. stavcima 2. i 3., zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla koje su navedene u dijelu A Priloga 20.-A i označene dvjema zvjezdicama ne sprječava se nijedna osoba, uključujući njezine sljednike i cesionare, koja je upotrebljavala tu oznaku na tržištu za proizvode u razredu „svježih, zamrznutih i prerađenih mesnih proizvoda” najmanje pet godina prije 18. listopada 2013., da upotrebljava tu oznaku. Prijelazno razdoblje od pet godina od stupanja na snagu ovog članka, tijekom kojeg se ne sprječava uporaba navedene oznake podrijetla, primjenjuje se na sve ostale osobe koje su upotrebljavale te oznake na tržištu za proizvode u razredu „svježih, zamrznutih i prerađenih mesnih proizvoda” manje od pet godina prije 18. listopada 2013., kao i na njihove sljednike i cesionare.

4. Neovisno o članku 20.19. stavcima 2. i 3., zaštitom oznaka zemljopisnog podrijetla koje su navedene u dijelu A Priloga 20.-A i označene trima zvjezdicama ne sprječava se nijedna osoba, uključujući njezine sljednike i cesionare, koja je upotrebljavala te oznake na tržištu za proizvode u razredu „suhomesnati proizvodi” odnosno u razredu „sirevi” najmanje deset godina prije 18. listopada 2013., da upotrebljava tu oznaku. Prijelazno razdoblje od pet godina od stupanja na snagu ovog članka, tijekom kojeg se ne sprječava uporaba navedenih oznaka podrijetla, primjenjuje se na sve ostale osobe koje su upotrebljavale te oznake na tržištu za proizvode u razredu „suhomesnati proizvodi” odnosno u razredu „sirevi” manje od deset godina prije datuma 18. listopada 2013., kao i na njihove sljednike i cesionare.

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da se ovaj stavak jednako primjenjuje na naziv „Feta”.

⁽²⁾ Podrazumijeva se da se ovaj stavak jednako primjenjuje na naziv „Feta”.

5. Ako je zahtjev za registraciju žiga podnesen u dobroj vjeri ili je žig registriran u dobroj vjeri, ili ako su prava na žig stečena uporabom u dobroj vjeri, u stranci prije primjenjivog datuma utvrđenog u stavku 6., mjerama donesenima za provedbu ovog pododjeljka u toj stranci ne dovodi se u pitanje prihvatljivost žiga za registraciju ili valjanost registracije žiga ili pravo na uporabu žiga, na temelju toga da je žig istovjetan oznaci zemljopisnog podrijetla ili da joj je sličan.
6. Za potrebe stavka 5. primjenjivi datum je sljedeći:
- (a) u pogledu oznake zemljopisnog podrijetla navedene u Prilogu 20.-A na dan potpisivanja ovog Sporazuma, datum stupanja na snagu ovog pododjeljka; ili
- (b) u pogledu oznake zemljopisnog podrijetla dodane u Prilog 20.-A nakon datuma potpisivanja ovog Sporazuma u skladu s člankom 20.22., datum dodavanja oznake zemljopisnog podrijetla.
7. Ako je prijevod oznake zemljopisnog podrijetla istovjetan nazivu koji je uobičajen u svakodnevnom jeziku kao opći naziv za proizvod na državnom području stranke ili u sebi sadržava taj naziv, ili ako oznaka zemljopisnog podrijetla nije istovjetna tom nazivu već ga u sebi sadržava, odredbama ovog pododjeljka ne dovodi se u pitanje pravo osobe da upotrebljava taj naziv u vezi s tim proizvodom na državnom području te stranke.
8. Ničime se ne sprječava uporaba na državnom području stranke, u pogledu bilo kojeg proizvoda, uobičajenog naziva biljne sorte ili životinjske vrste koji je postojao na državnom području te stranke na datum stupanja na snagu ovog pododjeljka.
9. Stranka može predvidjeti da se svaki zahtjev podnesen u skladu s ovim pododjeljkom u vezi s uporabom ili registracijom žiga mora predati u roku od pet godina nakon što je nepravilna uporaba zaštićene oznake postala opće poznata u toj stranci ili nakon datuma registracije žiga u toj stranci pod uvjetom da je žig objavljen do tog datuma, ako je taj datum raniji od datuma kada je nepravilna uporaba postala opće poznata u toj stranci, pod uvjetom da se oznaka zemljopisnog podrijetla ne koristi niti je registrirana u lošoj vjeri.
10. Odredbama ovog pododjeljka ne dovodi se u pitanje pravo bilo koje osobe da u trgovačkom prometu upotrebljava svoje ime ili ime svojeg poslovnog prednika, osim ako se to ime upotrebljava na način da se javnost dovede u zabludu.
11. (a) Odredbama ovog pododjeljka ne dovodi se u pitanje pravo bilo koje osobe da upotrebljava ili da registrira u Kanadi žig koji sadržava bilo koji od naziva iz dijela A Priloga 20.-B ili se od njih sastoji; i
- (b) Točka (a) ne primjenjuje se na nazive navedene u dijelu A Priloga 20.-B u pogledu bilo kakve uporabe kojom bi se javnost dovela u zabludu u pogledu zemljopisnog podrijetla proizvoda.
12. Uporaba naziva iz dijela B Priloga 20.-B u Kanadi ne podliježe odredbama ovog pododjeljka.
13. Cesija iz stavaka od 2. do 4. ne uključuje prijenos prava na samostalnu uporabu oznaka zemljopisnog podrijetla.

Članak 20.22.

Izmjene Priloga 20.-A

1. Zajednički odbor CETA-e osnovan u skladu s člankom 26.1. (Zajednički odbor CETA-e), djelujući na temelju konsenzusa i preporuke Odbora CETA-e za oznake zemljopisnog podrijetla, može odlučiti izmijeniti Prilog 20.-A dodavanjem oznaka zemljopisnog podrijetla ili uklanjanjem oznaka zemljopisnog podrijetla koje više nisu zaštićene ili se više ne upotrebljavaju u mjestu podrijetla.
2. Oznaka zemljopisnog podrijetla u načelu se ne dodaje dijelu A Priloga 20.-A ako je ona naziv koji je na dan potpisivanja ovog Sporazuma naveden u relevantnom registru Europske unije sa statusom „registriran” u pogledu države članice Europske unije.

3. Oznaka zemljopisnog podrijetla kojom se označava proizvod s podrijetlom u određenoj stranci ne dodaje se u Prilog 20.-A:
- (a) ako je istovjetna žigu koji je registriran u drugoj stranci u pogledu istih ili sličnih proizvoda ili žigu u pogledu kojeg su prava u drugoj stranci stečena uporabom u dobroj vjeri te je podnesen zahtjev u pogledu istih ili sličnih proizvoda;
  - (b) ako je istovjetna uobičajenom nazivu biljne sorte ili životinjske vrste koja postoji u drugoj stranci; ili
  - (c) ako je istovjetna nazivu koji je uobičajen u svakodnevnom jeziku kao opći naziv za takav proizvod u drugoj stranci.

Članak 20.23.

Druge vrste zaštite

Odredbama ovog pododjeljka ne dovodi se u pitanje pravo na traženje priznanja i zaštite oznake zemljopisnog podrijetla na temelju odgovarajućeg zakonodavstva stranke.

Pododjeljak D

Dizajn

Članak 20.24.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka ulaže sve razumne napore kako bi pristupila *Ženevskom aktu Haškog sporazuma o međunarodnoj registraciji industrijskog dizajna* sastavljenom u Ženevi 2. srpnja 1999.

Članak 20.25.

Povezanost s autorskim pravom

Predmet prava na dizajn može biti zaštićen autorskim pravom ako su ispunjeni uvjeti za takvu zaštitu. Svaka stranka određuje opseg takve zaštite i uvjete pod kojima se ona pruža, uključujući stupanj zahtijevane originalnosti.

Pododjeljak E

Patenti

Članak 20.26.

Međunarodni sporazumi

Svaka stranka poduzima sve razumne napore kako bi se uskladila s člancima od 1. do 14. i člankom 22. *Ugovora o patentnom pravu* koji je sastavljen u Ženevi 1. lipnja 2000.

Članak 20.27.

Zaštita *sui generis* farmaceutskih proizvoda

1. Za potrebe ovog članka:

osnovni patent znači patent kojim se štiti proizvod kao takav, postupak dobivanja proizvoda ili primjena proizvoda i koji je nositelj patenta koji može služiti kao osnovni patent odredio kao osnovni patent za potrebe pružanja zaštite *sui generis*; i

proizvod znači aktivni sastojak ili kombinacija aktivnih sastojaka farmaceutskog proizvoda.

2. Svaka stranka osigurava razdoblje zaštite *sui generis* u pogledu proizvoda koji je zaštićen osnovnim patentom koji je na snazi na zahtjev nositelja patenta ili njegova sljednika ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) izdano je odobrenje za stavljanje proizvoda na tržište te stranke kao farmaceutskog proizvoda (dalje u ovom članku: „odobrenje za stavljanje na tržište”);
- (b) proizvod nije već bio predmetom razdoblja zaštite *sui generis*; i
- (c) odobrenje za stavljanje na tržište iz točke (a) prvo je odobrenje za stavljanje proizvoda na tržište te stranke kao farmaceutskog proizvoda.

3. Svaka stranka može:

- (a) predvidjeti razdoblje zaštite *sui generis* samo ako je prvi zahtjev za odobrenje za stavljanje na tržište podnesen u razumnom roku koji je propisala ta stranka; i
- (b) propisati rok od najmanje 60 dana od datuma kada je izdano prvo odobrenje za stavljanje na tržište za podnošenje zahtjeva za razdoblje zaštite *sui generis*. Međutim, ako je prvo odobrenje za stavljanje na tržište izdano prije odobravanja patenta, svaka stranka predviđa razdoblje od najmanje 60 dana od odobravanja patenta tijekom kojeg je moguće podnijeti zahtjev za razdoblje zaštite u skladu s ovim člankom.

4. Ako je proizvod zaštićen jednim osnovnim patentom, razdoblje zaštite *sui generis* počinje proizvoditi učinke na kraju zakonitog trajanja tog patenta.

Ako je proizvod zaštićen s više patenata koji mogu služiti kao osnovni patent, stranka može predvidjeti samo jedno razdoblje zaštite *sui generis* koje počinje proizvoditi učinke na kraju zakonitog trajanja osnovnog patenta, koje

- (a) u slučaju kada je nositelj svih patenata koji mogu služiti kao osnovni patent ista osoba, određuje osoba koja traži razdoblje zaštite *sui generis*; i
- (b) u slučaju kada nositelj patenata koji mogu služiti kao osnovni patent nije ista osoba i zbog toga nastanu proturječni zahtjevi za zaštitu *sui generis*, suglasno određuju nositelji patenta.

5. Svaka stranka predviđa da je razdoblje zaštite *sui generis* jednako razdoblju koje je proteklo između datuma kada je podnesen zahtjev za osnovni patent i datuma prvog odobrenja za stavljanje na tržište, umanjeno za razdoblje od pet godina.

6. Neovisno o stavku 5. i ne dovodeći u pitanje moguće produljenje razdoblja zaštite *sui generis* od strane stranke kao poticaj ili nagrada za istraživanje u određenoj ciljnoj populaciji, kao što su djeca, trajanje zaštite *sui generis* ne smije prekoračivati razdoblje od dvije do pet godina, koje će utvrditi svaka stranka.

7. Svaka stranka može predvidjeti da razdoblje zaštite *sui generis* istječe u sljedećim situacijama:

- (a) ako korisnik odustane od zaštite *sui generis*; ili
- (b) ako nisu plaćene propisane upravne naknade.

Svaka stranka može skratiti razdoblje zaštite *sui generis* razmjerno neopravdanim kašnjenjima koja su posljedica nedjelovanja podnositelja zahtjeva nakon podnošenja zahtjeva za odobrenje za stavljanje na tržište kada je nositelj osnovnog patenta podnositelj zahtjeva za odobrenje za stavljanje na tržište ili subjekt koji je s njim povezan.

8. Unutar ograničenja zaštite koju osigurava osnovni patent, zaštita *sui generis* primjenjuje se samo na farmaceutski proizvod obuhvaćen odobrenjem za stavljanje na tržište i za bilo kakvu uporabu tog proizvoda kao farmaceutskog proizvoda koja je odobrena prije isteka zaštite *sui generis*. Podložno prethodnoj rečenici, zaštitom *sui generis* dodjeljuju se jednaka prava kao prava dodijeljena patentom te ona podliježe istim ograničenjima i obvezama.

9. Neovisno o stavcima od 1. do 8., svaka stranka može ograničiti i opseg zaštite utvrđivanjem iznimki za izradu, uporabu, ponudu na prodaju, prodaju ili uvoz proizvoda za potrebe izvoza tijekom razdoblja zaštite.

10. Svaka stranka može ukinuti zaštitu *sui generis* zbog razloga povezanih s nevaženjem osnovnog patenta, uključujući ako je patent istekao prije isteka njegova zakonitog trajanja ili je ukinut ili ograničen u mjeri da proizvod za koji je odobrena zaštita više ne bi bio zaštićen patentnim zahtjevima osnovnog patenta, ili zbog razloga povezanih s povlačenjem jednog odnosno više odobrenja za stavljanje na predmetno tržište, ili ako je zaštita odobrena protivno odredbama stavka 2.

Članak 20.28.

Mehanizmi povezivanja s patentom u vezi s farmaceutskim proizvodima

Ako se stranka oslanja na mehanizme „povezivanja s patentom” kojima se izdavanje odobrenja za stavljanje na tržište (ili obavijesti o sukladnosti ili sličnih koncepata) generičkih farmaceutskih proizvoda povezuje s postojanjem patentne zaštite, mora osigurati da sve stranke u sporu imaju jednaka i učinkovita prava žalbe.

Pododjeljak F

Zaštita podataka

Članak 20.29.

Zaštita neobjavljenih podataka povezanih s farmaceutskim proizvodima

1. Ako stranka zahtijeva, kao preduvjet za odobravanje stavljanja na tržište farmaceutskih proizvoda u kojima se upotrebljavaju novi kemijski sastojci⁽¹⁾ (dalje u ovom članku: „odobrenje”), dostavljanje neobjavljenih podataka o ispitivanju ili ostalih podataka koji su potrebni da bi se moglo utvrditi je li uporaba tih proizvoda sigurna i učinkovita, stranka takve podatke mora zaštititi od otkrivanja ako je za dobivanje takvih podataka potrebno uložiti znatne napore, osim ako je otkrivanje nužno radi zaštite javnosti ili ako su poduzete mjere kako bi se osiguralo da su podaci zaštićeni od nepoštene komercijalne uporabe.

2. Svaka stranka osigurava u pogledu podataka na koje se primjenjuje stavak 1. koji su dostavljeni stranci nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma:

- (a) da nijedna osoba osim osobe koja ih je dostavila ne može bez dopuštenja te osobe upotrijebiti takve podatke za potkrepljivanje zahtjeva za odobrenje tijekom razdoblja od najmanje šest godina od datuma kada je stranka izdala odobrenje osobi koja je dostavila podatke za odobrenje; i
- (b) da stranka ne izdaje odobrenje nijednoj osobi koja upotrebljava takve podatke tijekom razdoblja od najmanje osam godina od dana kada je stranka izdala odobrenje osobi koja je dostavila podatke za odobrenje, osim ako je to dopustila osoba koja je dostavila te podatke.

Podložno ovom stavku, na nijednu se stranku ne primjenjuju ograničenja u pogledu provedbe skraćenih postupaka odobrenja za takve proizvode na temelju studija o bioekvivalenciji i bioraspodivnosti.

Članak 20.30.

Zaštita podataka povezanih s proizvodima za zaštitu bilja

1. Svaka stranka utvrđuje zahtjeve za sigurnost i učinkovitost prije odobravanja stavljanja na tržište proizvoda za zaštitu bilja (dalje u ovom članku: „odobrenje”).

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da u pogledu zaštite podataka, „kemijski sastojak” u Kanadi uključuje biološki ili radiofarmaceutski proizvod koji je reguliran kao novi lijek u skladu s kanadskim Pravilnikom o hrani i lijekovima.

2. Svaka stranka osigurava ograničeno razdoblje zaštite podataka za izvješće o ispitivanju ili istraživanju koje se podnosi prvi put radi dobivanja odobrenja. Tijekom tog razdoblja svaka stranka osigurava da se izvješće o ispitivanju ili istraživanju ne upotrebljava u korist neke druge osobe koja želi dobiti odobrenje, osim ako je dokazano da je nositelj prvog odobrenja dao svoj izričiti pristanak.
3. Izvješće o ispitivanju ili istraživanju treba biti nužno za dobivanje odobrenja ili za izmjenu odobrenja za uporabu na drugim usjevima.
4. U svakoj stranci razdoblje zaštite podataka traje najmanje deset godina računajući od datuma prvog odobrenja u toj stranci u pogledu izvješća o ispitivanju ili istraživanju kojim se podupire odobrenje novog aktivnog sastojka i podataka kojima se podupire istovremena registracija gotovog proizvoda koji sadržava aktivni sastojak. Trajanje zaštite može se produljiti radi poticanja odobravanja proizvoda za zaštitu bilja s malim rizikom i ograničenom uporabom.
5. Svaka stranka može utvrditi i zahtjeve za zaštitu podataka ili zahtjeve za financijsku naknadu za izvješće o ispitivanju ili istraživanju kojim se podupire izmjena ili obnova odobrenja.
6. Svaka stranka utvrđuje pravila za izbjegavanje dupliciranja ispitivanja na kralježnjacima. Svakog podnositelja zahtjeva koji namjerava provesti ispitivanje i istraživanje na kralježnjacima treba potaknuti da poduzme potrebne mjere kako bi provjerio jesu li ta ispitivanja i studije već provedeni ili pokrenuti.
7. Svaka stranka treba poticati svakog novog podnositelja zahtjeva i svakog nositelja relevantnih odobrenja da ulože sve napore kako bi osigurali razmjenu ispitivanja i istraživanja koja uključuje kralježnjake. Troškovi razmjene takvih izvješća o ispitivanju i istraživanju utvrđuju se pravedno, transparentno i bez diskriminacije. Podnositelj zahtjeva dužan je sudjelovati samo u podmirenju troškova informacija koje je dužan podnijeti kako bi ispunio zahtjeve odobrenja.
8. Nositelj ili nositelji relevantnog odobrenja imaju pravo na nadoknadu za pravičan udio u troškovima koji su im nastali u pogledu izvješća o ispitivanju ili istraživanju na kojem se temeljilo takvo odobrenje od podnositelja zahtjeva koji je upotrijebio to izvješće o ispitivanju ili istraživanju za pribavljanje odobrenja za novi proizvod za zaštitu bilja. Svaka stranka može naložiti uključenim strankama da riješe bilo koji problem obvezujućim arbitražnim postupkom koji se provodi u skladu s njezinim zakonodavstvom.

Pododjeljak G

Biljne sorte

Članak 20.31.

Biljne sorte

Svaka stranka surađuje na promicanju i jačanju zaštite biljnih sorta na temelju Akta iz 1991. o *Međunarodnoj konvenciji za zaštitu novih biljnih sorti* koja je sastavljena u Parizu 2. prosinca 1961.

Odjeljak C

Provedba prava intelektualnog vlasništva

Članak 20.32.

Opće obveze

1. Svaka stranka osigurava da su postupci za provedbu prava intelektualnog vlasništva poštteni i pravični, da nisu nepotrebno složeni ili skupi i da se njima ne nameću nerazumni rokovi ili neopravdane odgode. Ti se postupci primjenjuju na način kojim se izbjegava stvaranje prepreka zakonitoj trgovini i osiguravaju zaštitne mjere protiv njihove zlouporabe.

2. Pri provedbi odredbi ovog odjeljka svaka stranka uzima u obzir potrebu za razmjernošću između težine povrede, interesa trećih strana i primjenjivih mjera, pravnih sredstava i sankcija.
3. Članci od 20.33. do 20.42. odnose se na provedbu u okviru građanskog prava.
4. Za potrebe članaka od 20.33. do 20.42., ako nije predviđeno drukčije, **prava intelektualnog vlasništva** znači sve kategorije intelektualnog vlasništva na koje se primjenjuju odjeljci od 1. do 7. dijela II. Sporazuma o TRIPS-u.

Članak 20.33.

Ovlašteni podnositelji zahtjeva

Svaka stranka priznaje da sljedeće osobe imaju pravo tražiti primjenu postupaka i pravnih sredstava iz članaka od 20.34. do 20.42.:

- (a) nositelji prava intelektualnog vlasništva u skladu s odredbama njezinog zakonodavstva;
- (b) sve ostale osobe ovlaštene za uporabu tih prava, ako te osobe imaju pravo tražiti pravnu zaštitu u skladu s njezinim zakonodavstvom;
- (c) tijela za kolektivno ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva koja su redovito priznata kao tijela koja imaju pravo zastupati nositelje prava intelektualnog vlasništva, ako ta tijela imaju pravo tražiti pravnu zaštitu u skladu s njezinim zakonodavstvom; i
- (d) stručna tijela za obranu koja su redovito priznata kao tijela koja imaju pravo zastupati nositelje prava intelektualnog vlasništva, ako ta tijela imaju pravo tražiti pravnu zaštitu u skladu s njezinim zakonodavstvom.

Članak 20.34.

Dokazi

Svaka stranka osigurava da u slučaju navodne povrede prava intelektualnog vlasništva počinjene u komercijalne svrhe sudska tijela imaju ovlasti naložiti, ako je potrebno i na temelju zahtjeva, dostavljanje relevantnih podataka u skladu s njezinim zakonodavstvom, uključujući bankarske, financijske ili trgovačke dokumente pod kontrolom suprotne stranke, podložno zaštiti povjerljivih informacija.

Članak 20.35.

Mjere očuvanja dokaza

1. Svaka stranka osigurava da, čak i prije početka provedbe postupka o meritumu, pravosudna tijela mogu, na zahtjev subjekta koji je predočio razumno raspoložive dokaze kojima se potvrđuju njegove tvrdnje da je došlo do povrede njegova prava intelektualnog vlasništva ili da će doći do povrede, naložiti hitne i učinkovite privremene mjere za očuvanje relevantnih dokaza u vezi s navodnom povredom, podložno zaštiti povjerljivih informacija.
2. Svaka stranka može predvidjeti da mjere iz stavka 1. uključuju detaljni opis, s uzimanjem uzoraka ili bez njega, ili fizičku zapljenu robe kojom se navodno čini povreda te, u odgovarajućim slučajevima, materijala i sredstava koja se koriste u proizvodnji ili distribuciji te robe, kao i dokumenata koji se na nju odnose. Pravosudna tijela imaju ovlasti donijeti takve mjere, ako je potrebno bez saslušanja druge stranke, posebno ako bi se kašnjenjem mogla uzrokovati nepopravljiva šteta nositelju prava ili ako postoji očita opasnost od uništavanja dokaza.

*Članak 20.36.***Pravo na informacije**

Ne dovodeći u pitanje svoje zakonodavstvo kojim se uređuju povlastice, zaštita povjerljivosti izvora informacija ili obrada osobnih podataka, svaka stranka predviđa da, u građanskim sudskim postupcima povezanima s provedbom prava intelektualnog vlasništva, njezina pravosudna tijela budu ovlaštena, na opravdan zahtjev nositelja prava, naložiti osobi koja je počinila povredu ili osobi koja je navodno počinila povredu da nositelju prava ili pravosudnim tijelima dostavi, barem u svrhu prikupljanja dokaza, relevantne informacije predviđene u njezinim primjenjivim zakonima i propisima koje posjeduje ili koje kontrolira osoba koja je počinila ili navodno počinila povredu. Te informacije mogu uključivati informacije o osobama uključenima u bilo koji vid povrede ili navodne povrede i u vezi sa sredstvima proizvodnje ili kanalima za distribuciju robe ili usluga kojima se krše ili navodno krše prava, uključujući utvrđivanje trećih osoba koje su navodno uključene u proizvodnju i distribuciju te robe ili usluga i njihove kanale distribucije.

*Članak 20.37.***Privremene mjere i mjere opreza**

1. Svaka stranka osigurava da njezina pravosudna tijela imaju ovlasti naložiti hitne i učinkovite privremene mjere i mjere opreza, uključujući privremenu mjeru, protiv jedne strane ili, prema potrebi, protiv treće strane nad kojom mjerodavno pravosudno tijelo ima nadležnost, s ciljem sprječavanja nastanka povrede prava intelektualnog vlasništva i, posebno, s ciljem sprječavanja ulaska robe kojom se čini povreda u trgovinske kanale.
2. Svaka stranka osigurava da njezina pravosudna tijela imaju ovlasti zaplijeniti ili drugi način oduzeti robu za koju se sumnja da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva s ciljem sprječavanja njezina ulaska u trgovinske kanale ili kretanja unutar tih kanala.
3. Svaka stranka osigurava da, u slučaju navodne povrede prava intelektualnog vlasništva počinjene u komercijalne svrhe, pravosudna tijela mogu naložiti, u skladu s njezinim zakonodavstvom, mjeru opreza oduzimanja imovine navodnog počinitelja povrede, uključujući blokiranje njegovih bankovnih računa i druge imovine. Pravosudna tijela mogu u tu svrhu naložiti dostavljanje odgovarajućih bankarskih, finansijskih ili trgovačkih dokumenata ili, prema potrebi, pristup drugim relevantnim informacijama.

*Članak 20.38.***Ostala pravna sredstva**

1. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu naložiti, na zahtjev podnositelja zahtjeva i ne dovodeći u pitanje bilo kakvu naknadu štete nositelju prava zbog povrede te bez bilo kakve vrste naknade, konačno uklanjanje iz trgovinskih kanala ili uništenje robe za koju utvrde da se njome čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Svaka stranka osigurava da pravosudna tijela mogu naložiti, prema potrebi, uništenje materijala i sredstava koji su se uglavnom upotrebljavali za izradu ili proizvodnju te robe. Prilikom razmatranja zahtjeva za takva pravna sredstva uzima se u obzir potreba za razmjernošću između težine povrede i naloženih pravnih sredstava kao i interesi trećih osoba.
2. Svaka stranka osigurava da sudska tijela imaju ovlasti naložiti provedbu pravnih sredstava iz stavka 1. o trošku počinitelja povrede, osim ako postoje posebni razlozi da to ne učini.

*Članak 20.39.***Privremene mjere**

1. Svaka stranka osigurava da u građanskim sudskim postupcima u vezi s provedbom prava intelektualnog vlasništva njezina pravosuđna tijela imaju ovlasti stranci izdati nalog da prekine s povredom i, među ostalim, naložiti toj stranci ili, prema potrebi, trećoj strani nad kojom mjerodavno pravosuđno tijelo ima nadležnost, da spriječi ulazak robe kojom se čini povreda u trgovinske kanale.
2. Neovisno o drugim odredbama iz ovog odjeljka, stranka pravna sredstva dostupna protiv uporabe prava od strane vlade, ili treće strane koju je ona ovlastila, bez uporabe ovlaštenja nositelja prava može ograničiti na plaćanje naknade, ako stranka postupa u skladu s odredbama dijela II. Sporazuma o TRIPS-u kojim je posebno obuhvaćena takva uporaba. U drugim slučajevima primjenjuju se pravna sredstva iz ovog odjeljka ili, ako ta pravna sredstva nisu u skladu sa zakonodavstvom stranke, dostupne su deklaratorne presude i odgovarajuća naknada.

*Članak 20.40.***Naknada štete**

1. Svaka stranka osigurava da:
  - (a) u građanskim sudskim postupcima njezina pravosuđna tijela imaju ovlasti naložiti počinitelju povrede, koji je svjesno počinio povredu prava intelektualnog vlasništva ili je imao osnovanih razloga znati da je čini, da nositelju prava plati:
    - i. naknadu štete kojom se primjereno može nadoknaditi šteta koju je pretrpio nositelj prava zbog povrede; ili
    - ii. dobit počinitelja povrede koja je ostvarena iz povrede, za koju se može pretpostaviti da je iznos naknade štete iz podtočke i.; i
  - (b) pri utvrđivanju iznosa naknade štete za povrede prava intelektualnog vlasništva, njezina pravosuđna tijela mogu uzeti u obzir, među ostalim, svaku legitimnu mjeru vrijednosti koju može predložiti nositelj prava, uključujući izgubljenu dobit.
2. Kao alternativa stavku 1. u zakonodavstvu stranke može biti predviđeno plaćanje naknade, kao što je naknada za licenciju ili druga naknada, kako bi se nositelju prava nadoknadila neovlaštena uporaba njegova intelektualnog vlasništva.

*Članak 20.41.***Sudski troškovi**

Svaka stranka predviđa da njezina pravosuđna tijela, prema potrebi, imaju ovlasti naložiti, po okončanju građanskog sudskog postupka o provedbi prava intelektualnog vlasništva, da stranka koja je izgubila spor mora nadoknaditi stranci koja je uspjela u sporu sudske troškove i ostale troškove predviđene u zakonodavstvu te stranke.

*Članak 20.42.***Pretpostavka o autorstvu ili vlasništvu**

1. Za potrebe građanskih sudskih postupaka povezanih s autorskim pravom ili srodnim pravima dovoljno je da se ime autora književnog ili umjetničkog djela nalazi na djelu u uobičajenom obliku da bi se on smatrao autorom i da bi imao pravo pokrenuti postupak zbog povrede, osim ako postoje dokazi o suprotnom. Dokaz o suprotnom može uključivati registraciju.
2. Stavak 1. primjenjuje se *mutatis mutandis* na nositelje srodnih prava u pogledu zaštićenog predmeta takvih prava.

Odjeljak D

Mjere na granici

Članak 20.43.

Područje primjene mjera na granici

1. Za potrebe ovog odjeljka:

roba s krivotvorenom oznakom zemljopisnog podrijetla znači bilo koja roba iz članka 20.17. obuhvaćena jednim od razreda proizvoda iz Priloga 20.-C, uključujući pakiranje, koja bez odobrenja nosi oznaku zemljopisnog podrijetla koja je istovjetna oznaci zemljopisnog podrijetla koja je valjana registrirana ili je na neki drugi način zaštićena u pogledu te robe i kojom se krše prava vlasnika ili nositelja prava predmetne oznake zemljopisnog podrijetla u skladu sa zakonodavstvom stranke u kojoj se primjenjuju postupci mjera na granici;

roba s krivotvorenim žigom znači roba, uključujući pakiranje, koja bez odobrenja nosi žig koji je istovjetan žigu koji je valjana registriran za tu robu, ili koji se ne može razlikovati od tog žiga u bitnim vidovima, i kojim se krše prava vlasnika predmetnog žiga u skladu sa zakonodavstvom stranke u kojoj se primjenjuju postupci mjera na granici;

izvozne pošiljke znači pošiljke robe koje se iznose s državnog područja stranke na mjesto izvan tog područja, ne uključujući pošiljke u carinskom provozu i za prekrcaj;

uvozne pošiljke znači pošiljke robe unesene na državno područje stranke s mjesta izvan tog područja, pri čemu ta roba ostaje pod carinskom kontrolom, uključujući robu koja se na državno područje unosi u slobodnu zonu ili na carinsko skladište, ali ne uključujući pošiljke u carinskom provozu ili za prekrcaj;

piratska roba znači roba koju čine kopije napravljene bez suglasnosti nositelja prava ili osobe koju je nositelj prava ovlastio u zemlji proizvodnje, a koje su napravljene posredno ili neposredno od predmeta zaštite, pri čemu izrada tih kopija predstavlja povredu autorskog ili srodnog prava u skladu sa zakonodavstvom stranke u kojoj se primjenjuju postupci mjera na granici;

pošiljke u carinskom provozu znači pošiljke robe koje ulaze na državno područje stranke s mjesta izvan tog državnog područja i imaju odobrenja carinskih tijela za prijevoz pod stalnom carinskom kontrolom od ulaznog ureda do izlaznog ureda u svrhu izlaska s državnog područja. Pošiljke u carinskom provozu u pogledu kojih je naknadno odobreno ukidanje carinske kontrole bez izlaska s državnog područja smatraju se uvoznim pošiljkama; i

pošiljke za prekrcaj znači pošiljke robe koje se premještaju pod carinskom kontrolom s prijevoznog sredstva kojim su uvezene na prijevozno sredstvo kojim se izvoze unutar područja jednog carinskog ureda koji je ured uvoza i izvoza.

2. Upućivanja na povrede prava intelektualnog vlasništva u ovom odjeljku tumače se kao upućivanja na slučajeve robe s krivotvorenim žigom, piratske robe ili robe s krivotvorenim oznakama zemljopisnog podrijetla.

3. Stranke su sporazumne da nemaju obvezu primjenjivati postupke utvrđene u ovom odjeljku na robu koju je na tržište u drugoj zemlji stavio nositelj prava ili koja je stavljena na tržište druge zemlje uz njegovu suglasnost.

4. Svaka stranka donosi ili zadržava postupke u pogledu uvoznih ili izvoznih pošiljaka u skladu s kojima nositelj prava može zatražiti od svojih nadležnih tijela da suspendiraju puštanje u promet robe za koju se sumnja da je roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva ili da ju zadrže.

5. Svaka stranka donosi ili zadržava postupke u pogledu uvoznih i izvoznih pošiljaka u skladu s kojima njezina nadležna tijela mogu na vlastitu inicijativu privremeno suspendirati puštanje u promet robe za koju se sumnja da je roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva ili je zadržati kako bi se nositeljima prava omogućilo da službeno zatraže pomoć u skladu sa stavkom 4.

6. Svaka stranka može sklopiti sporazum s jednom ili više trećih zemalja s ciljem uspostave zajedničkih sigurnosnih carinskih postupaka. Za robu koja je carinjena u skladu sa zajedničkim carinskim postupcima iz takvog sporazuma smatra se da je u skladu sa stavcima 4. i 5., pod uvjetom da predmetna stranka zadrži pravnu nadležnost za usklađenost s tim stavcima.
7. Svaka stranka može donijeti ili zadržati postupke iz stavaka 4. i 5. u pogledu pošiljaka za prekrcaj i pošiljaka u carinskom provozu.
8. Svaka stranka može isključiti iz primjene ovog članka manje količine nekomercijalne robe koja se nalazi u osobnoj prtljazi putnika ili male količine nekomercijalne robe koja se šalje u malim pošiljkama.

Članak 20.44.

Zahtjev nositelja prava

1. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela zahtijevaju od nositelja prava koji zatraži postupke opisane u članku 20.43. da dostavi odgovarajuće dokaze kojima će nadležnim tijelima dokazati da, u skladu sa zakonodavstvom stranke koja osigurava postupke, postoji *prima facie* povreda prava intelektualnog vlasništva nositelja prava, te da dostavi dostatne informacije za koje se može opravdano očekivati da su poznate nositelju prava, kako bi nadležna tijela mogla lako prepoznati robu za koju se sumnja da je roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Zahtjev za dostavu dostatnih informacija ne smije nerazumno odvrćati od postupaka opisanih u članku 20.43.
2. Svaka stranka predviđa mogućnost podnošenja zahtjeva za suspendiranje puštanja u promet, ili zadržavanje, robe za koju se sumnja da je roba kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva iz članka 20.43., pod carinskom kontrolom na njezinu državnom području. Zahtjev u pogledu mogućnosti podnošenja takvih zahtjeva podliježe obvezi osiguranja postupaka iz članka 20.43. stavaka 4. i 5. Nadležna tijela mogu predvidjeti da se ti zahtjevi primjenjuju na višestruke pošiljke. Svaka stranka može predvidjeti da se, na zahtjev nositelja prava, zahtjev za suspendiranje puštanja u promet sumnjive robe, ili njezino zadržavanje, može primjenjivati na određene točke ulaska i izlaska pod carinskom kontrolom.
3. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela obavijeste podnositelja zahtjeva u razumnom roku jesu li prihvatila zahtjev. Ako nadležna tijela prihvate zahtjev, podnositelja zahtjeva moraju obavijestiti i o razdoblju valjanosti zahtjeva.
4. Svaka stranka može predvidjeti da, u slučajevima kada je podnositelj zahtjeva zlorabio postupke opisane u članku 20.43. ili ako postoji opravdani razlog, njezina nadležna tijela imaju ovlasti odbiti, suspendirati ili poništiti zahtjev.

Članak 20.45.

Dostavljanje informacija od strane nositelja prava

Svaka stranka dopušta svojim nadležnim tijelima da zatraže od nositelja prava da dostavi relevantne informacije za koje se može opravdano očekivati da su mu poznate, a koje nadležnim tijelima mogu pomoći pri poduzimanju mjera na granici iz ovog odjeljka. Svaka stranka može također dopustiti nositelju prava da dostavi takve informacije njezinim nadležnim tijelima.

*Članak 20.46.***Jamstvo ili jednakovrijedno osiguranje**

1. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela imaju ovlasti zahtijevati od nositelja prava koji je zatražio postupke opisane u članku 20.43. da dostavi razumno jamstvo ili jednakovrijedno osiguranje koje je dovoljno za zaštitu protustranke i nadležnih tijela i za sprječavanje zlouporabe. Svaka stranka osigurava da se takvim jamstvom ili jednakovrijednim osiguranjem nerazumno ne odvrća od tih postupaka.
2. Svaka stranka može predvidjeti da takvo jamstvo može biti u obliku jamčevine kojom se protustranka oslobađa svake odgovornosti u pogledu gubitka ili štete nastale zbog suspenzije puštanja u promet robe ili zbog njezina zadržavanja ako nadležna tijela utvrde da se robom ne čini povreda. Stranka može, samo u iznimnim okolnostima i na temelju sudskog naloga, dopustiti tuženiku da preuzme sumnjivu robu ako položi jamčevinu ili neko drugo jamstvo.

*Članak 20.47.***Utvrđivanje povrede**

Svaka stranka donosi ili zadržava postupke kojima njezina nadležna tijela mogu utvrditi, u razumnom roku nakon pokretanja postupaka opisanih u članku 20.43., čini li se sumnjivom robom povreda prava intelektualnog vlasništva

*Članak 20.48.***Pravna sredstva**

1. Svaka stranka osigurava da njezina nadležna tijela imaju ovlasti naložiti uništavanje robe nakon što je utvrđeno, u skladu s člankom 20.47., da se robom čini povreda. U slučajevima kada takva roba nije uništena, svaka stranka osigurava, osim u iznimnim okolnostima, da se tom robom raspolaze izvan trgovinskih kanala na način kojim će se izbjeci nanošenje štete nositelju prava.
2. U slučaju robe s krivotvorenim žigom, za puštanje takve robe u trgovinske kanale nije dovoljno jednostavno uklanjanje nezakonito postavljenog žiga, osim u iznimnim slučajevima.
3. Svaka stranka može osigurati da njezina nadležna tijela imaju ovlasti odrediti administrativne sankcije ako utvrde u skladu s člankom 20.47. da se robom čini povreda.

*Članak 20.49.***Posebna suradnja u području mjera na granici**

1. Svaka je stranka suglasna surađivati s drugom strankom s ciljem uklanjanja međunarodne trgovine robom kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva. Svaka stranka u tu svrhu uspostavlja kontaktne točke u svojoj upravi i spremna je razmjenjivati informacije o trgovini robom kojom se čini povreda. Svaka stranka posebno promiče razmjenu informacija i suradnju između njezinih carinskih tijela i carinskih tijela druge stranke u pogledu trgovine robom kojom se čini povreda prava intelektualnog vlasništva.
2. Suradnja iz stavka 1. može uključivati razmjenu informacija o mehanizmima za primanje informacija od nositelja prava, o najboljoj praksi i iskustvima sa strategijama upravljanja rizikom te informacija kojima se može pomoći u prepoznavanju pošiljki za koje se sumnja da sadržavaju robu kojom se čini povreda.
3. Suradnja u skladu s ovim odjeljkom provodi se u skladu s odgovarajućim međunarodnim sporazumima koji su obvezujući za obje stranke. Zajednički odbor za carinsku suradnju iz članka 6.14. (Zajednički odbor za carinsku suradnju) utvrđuje prioritete i predviđa odgovarajuće postupke za suradnju između nadležnih tijela stranaka u skladu s ovim odjeljkom.

Odjeljak E

Suradnja

Članak 20.50.

Suradnja

1. Svaka je stranka suglasna surađivati s drugom strankom radi podupiranja provedbe obveza preuzetih u okviru ovog poglavlja. Područja suradnje uključuju razmjenu informacija i iskustva o:

(a) zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla; i

(b) sklapanju sporazuma između njihovih društava za kolektivno ostvarivanje prava.

2. U skladu sa stavkom 1. svaka stanka suglasna je uspostaviti i održavati učinkovit dijalog o pitanjima intelektualnog vlasništva radi rješavanja pitanja važnih za zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva obuhvaćenih ovim poglavljem te o svim drugim relevantnim pitanjima.

DVADESET PRVO POGLAVLJE

Regulatorna suradnja

Članak 21.1.

Područje primjene

Ovo se poglavlje primjenjuje na izradu, preispitivanje i metodološke aspekte regulatornih mjera regulatornih tijela stranaka koje su obuhvaćene, među ostalim, Sporazumom o TBT-u, Sporazumom o SPS-u, GATT-om iz 1994., GATS-om te četvrtim poglavljem (Tehničke prepreke u trgovini), petim poglavljem (Sanitarne i fitosanitarne mjere), devetim poglavljem (Prekogranična trgovina uslugama), dvadeset drugim poglavljem (Trgovina i održivi razvoj), dvadeset trećim poglavljem (Trgovina i rad) i dvadeset četvrtim poglavljem (Trgovina i okoliš).

Članak 21.2.

Načela

1. Stranke ponovno potvrđuju svoja prava i obveze u pogledu regulatornih mjera iz Sporazuma o TBT-u, Sporazuma o SPS-u, GATT-a iz 1994. i GATS-a.

2. Stranke se obvezuju osigurati visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka te zaštite okoliša u skladu sa Sporazumom o TBT-u, Sporazumom o SPS-u, GATT-om iz 1994., GATS-om te ovim Sporazumom.

3. Stranke prepoznaju važnost regulatorne suradnje sa svojim trgovinskim partnerima na bilateralnoj i multilateralnoj razini. Kad je to izvedivo i uzajamno korisno, stranke pristupaju regulatornoj suradnji na način koji je otvoren za suradnju drugih međunarodnih trgovinskih partnera.

4. Ne ograničavajući mogućnost svake stranke da izvršava svoje regulatorne, zakonodavne i političke aktivnosti, stranke se obvezuju dalje razvijati regulatornu suradnju u svjetlu njihova uzajamnog interesa s ciljem:

(a) sprječavanja i uklanjanja nepotrebnih prepreka trgovini i ulaganjima;

(b) jačanja klime konkurentnosti i inovacija, uključujući ostvarivanjem regulatorne kompatibilnosti, priznavanja istovjetnosti i konvergencije; i

(c) promicanja transparentnih, učinkovitih i djelotvornih regulatornih postupaka kojima se podupiru ciljevi javne politike i ispunjavaju mandati regulatornih tijela, uključujući promicanjem razmjene informacija i pojačane uporabe najbolje prakse.

5. Ovim se poglavljem zamjenjuje Okvir o regulatornoj suradnji i transparentnosti između Vlade Kanade i Europske komisije, sastavljen u Bruxellesu 21. prosinca 2004., te uređuju aktivnosti koje su se prethodno provodile u kontekstu tog okvira.

6. Stranke mogu dobrovoljno poduzimati aktivnosti regulatorne suradnje. Podrazumijeva se da stranka nije obvezna sudjelovati u određenoj aktivnosti regulatorne suradnje i može odbiti surađivati ili se može povući iz suradnje. Međutim, ako stranka odbije pokrenuti regulatornu suradnju ili se povuče iz suradnje, treba biti spremna objasniti razloge za svoju odluku drugoj stranci.

Članak 21.3.

Ciljevi regulatorne suradnje

Ciljevi regulatorne suradnje uključuju sljedeće:

- (a) doprinošenje zaštiti života, zdravlja ili sigurnosti ljudi, života ili zdravlja životinja ili biljaka te zaštiti okoliša na sljedeće načine:
  - i. mobiliziranjem međunarodnih resursa u područjima kao što su istraživanje, prethodno ispitivanje tržišta i analiza rizika radi rješavanja važnih regulatornih pitanja od lokalne, nacionalne i međunarodne važnosti; i
  - ii. doprinošenjem bazi podataka koje upotrebljavaju regulatorne službe za utvrđivanje, procjenu i upravljanje rizicima;
- (b) izgradnju povjerenja, produblivanje uzajamnog razumijevanja regulatornog upravljanja i osiguravanje uzajamne koristi pri razmjeni stručnog znanja i stajališta radi:
  - i. poboljšanja planiranja i razvoja regulatornih prijedloga;
  - ii. promicanja transparentnosti i predvidljivosti pri izradi i uspostavi propisa;
  - iii. jačanja učinkovitosti propisa;
  - iv. utvrđivanja alternativnih instrumenata;
  - v. prepoznavanja povezanih učinaka propisa;
  - vi. izbjegavanja nepotrebnih regulatornih razlika; i
  - vii. poboljšanja provedbe i poštovanja propisa;
- (c) olakšavanje bilateralne trgovine i ulaganja na sljedeći način:
  - i. oslanjanjem na postojeće sporazume o suradnji;
  - ii. smanjivanjem nepotrebnih razlika u propisima; i
  - iii. utvrđivanjem novih načina rada na suradnji u određenim sektorima;
- (d) doprinošenje poboljšanju konkurentnosti i učinkovitosti industrije na sljedeći način:
  - i. minimiziranjem upravnih troškova kad god je to moguće;
  - ii. smanjenjem dvostrukih regulatornih zahtjeva i s time povezanih troškova usklađivanja kad god je to moguće; i
  - iii. usvajanjem kompatibilnih regulatornih pristupa uključujući, ako je to moguće i primjereno, putem sljedećeg:
    - (A) primjene regulatornih pristupa koji su tehnološki neutralni; i
    - (B) priznavanja istovjetnosti ili promicanja konvergencije.

Članak 21.4.

Aktivnosti regulatorne suradnje

Stranke nastoje ispuniti ciljeve utvrđene u članku 21.3. poduzimanjem aktivnosti regulatorne suradnje koje mogu uključivati sljedeće:

- (a) sudjelovanje u tekućim bilateralnim raspravama o regulatornom upravljanju, uključujući radi:
  - i. raspravljanja o regulatornoj reformi i njezinim učincima na odnos između stranaka;
  - ii. utvrđivanja naučenih pouka;
  - iii. istraživanja, ako je primjenjivo, alternativnih pristupa reguliranju; i
  - iv. razmjene iskustava s regulatornim alatima i instrumentima, uključujući procjene regulatornog učinka, procjenu rizika i strategije sukladnosti i provedbe;
- (b) uzajamno savjetovanje, prema potrebi, i razmjenu informacija tijekom cijelog postupka regulatornog razvoja. To savjetovanje i razmjena informacija trebali bi započeti što ranije u tom postupku;
- (c) razmjenu informacija koje nisu javne u mjeri u kojoj se te informacije mogu staviti na raspolaganje stranim vladama u skladu s primjenjivim pravilima stranke koja daje informacije;
- (d) razmjenu predloženih tehničkih ili sanitarnih i fitosanitarnih propisa koji bi mogli imati učinak na trgovinu s drugom strankom u što je moguće ranijoj fazi kako bi se mogle uzeti u obzir primjedbe i prijedlozi izmjena;
- (e) pružanje, na zahtjev druge stranke, preslike predloženog propisa, podložno primjenjivom pravu o zaštiti privatnosti, i omogućavanje dovoljno vremena zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedbi;
- (f) razmjenu informacija o planiranim regulatornim aktivnostima, mjerama ili izmjenama koje se razmatraju, u što je moguće ranijoj fazi, radi:
  - i. razumijevanja podloge za odluke stranaka u području regulacije, uključujući odabir instrumenata, te ispitivanje mogućnosti za veću konvergenciju između stranaka o načinu navođenja ciljeva propisa i definiranja njihova područja primjene. Stranke bi trebale razmotriti i odnos između propisa, standarda i ocjenjivanja usklađenosti u tom kontekstu; i
  - ii. usporedbe načina i pretpostavki koje se upotrebljavaju za analizu regulatornih prijedloga, uključujući, ako je primjereno, analizu tehničke ili gospodarske izvedivosti i koristi u pogledu cilja koji se nastoji ostvariti za svaki važni alternativni regulatorni zahtjev ili pristup. Ta razmjena informacija može uključivati i strategije sukladnosti i procjene učinka, uključujući usporedbu regulatornog prijedloga i važnih alternativnih regulatornih zahtjeva ili pristupa koji se razmatraju u smislu njihove moguće troškovne učinkovitosti;
- (g) ispitivanje mogućnosti za smanjivanje na najmanju moguću razinu nepotrebnih odstupanja u propisima mjerama kao što su:
  - i. provođenje usporedne ili zajedničke procjene rizika i procjene regulatornog učinka ako je to izvedivo i uzajamno korisno;
  - ii. ostvarivanje usklađenog, istovjetnog ili kompatibilnog rješenja; ili
  - iii. razmatranje uzajamnog priznavanja u posebnim slučajevima;
- (h) suradnju o pitanjima koja se odnose na razvoj, donošenje, provedbu i održavanje međunarodnih normi, smjernica i preporuka;
- (i) ispitivanje primjerenosti i mogućnosti prikupljanja istih ili sličnih podataka o prirodi, opsegu i učestalosti problema koji bi mogli uzrokovati regulatorne mjere kada bi se time ubrzalo donošenje statistički značajnih prosudbi o tim problemima;
- (j) periodično uspoređivanje praksi prikupljanja podataka;

- (k) ispitivanje primjerenosti i mogućnosti uporabe istih ili sličnih pretpostavki i metodologija koje druga stranka upotrebljava za analizu podataka i procjenu temeljnih pitanja koja će se rješavati propisima radi:
  - i. smanjenja razlika u utvrđivanju pitanja; i
  - ii. promicanja sličnosti rezultata;
- (l) periodično uspoređivanje analitičkih pretpostavki i metodologija;
- (m) razmjenu informacija o upravljanju, provedbi i izvršavanju propisa te o načinima za ostvarivanje i mjerenje usklađenosti;
- (n) provođenje programa kooperativne suradnje radi:
  - i. smanjivanja dupliciranja istraživanja;
  - ii. stvaranja više informacija uz niži trošak;
  - iii. prikupljanja najboljih podataka;
  - iv. uspostave, ako je primjereno, zajedničke znanstvene osnove;
  - v. rješavanja najvažnijih regulatornih problema na način koji je dosljedniji i više usmjeren na rezultate; i
  - vi. smanjivanja na najmanju moguću razinu nepotrebnih razlika u novim regulatornim prijedlozima uz učinkovitije poboljšanje zaštite zdravlja, sigurnosti i okoliša;
- (o) provođenje preispitivanja propisa i politika nakon provedbe;
- (p) uspoređivanje metoda i pretpostavki koje se upotrebljavaju u preispitivanjima nakon provedbe;
- (q) kada je primjenjivo, stavljanje na raspolaganje drugoj stranci sažetaka rezultata tih preispitivanja nakon provedbe;
- (r) utvrđivanje odgovarajućeg pristupa za smanjenje negativnih učinaka postojećih regulatornih razlika na bilateralnu trgovinu i ulaganja u sektorima koje je utvrdila stranka, uključujući, ako je primjenjivo, putem veće konvergencije, uzajamnog priznavanja, smanjivanja na najmanju moguću razinu uporabe regulatornih instrumenata kojima se narušavaju trgovina i ulaganja, te uporabe međunarodnih normi, uključujući norme i smjernice za ocjenjivanje sukladnosti; ili
- (s) razmjenu informacija, stručnog znanja i iskustva u području dobiti životinja radi promicanja suradnje između stranaka u području dobiti životinja.

Članak 21.5.

Kompatibilnost regulatornih mjera

S ciljem jačanja konvergencije i kompatibilnosti između regulatornih mjera stranaka, svaka stranka, ako je primjereno, razmatra regulatorne mjere ili inicijative druge stranke o istoj ili povezanoj temi. Stranku se ne sprječava da donosi različite regulatorne mjere ili provodi različite inicijative zbog razloga koji uključuju različite institucionalne ili zakonodavne pristupe, okolnosti, vrijednosti ili prioritete koji su od posebne važnosti za tu stranku.

Članak 21.6.

Forum za regulatornu suradnju

1. Forum za regulatornu suradnju uspostavlja se, u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (h) (Specijalizirani odbori) radi olakšavanja i promicanja regulatorne suradnje između stranaka u skladu s ovim poglavljem.
2. Forum za regulatornu suradnju izvršava sljedeće zadaće:
  - (a) osigurava forum za raspravu o pitanjima regulatorne politike od uzajamnog interesa koja su stranke utvrdile putem, među ostalim, savjetovanja provedenog u skladu s člankom 21.8.;
  - (b) pomaže pojedinačnim regulatornim tijelima da utvrde moguće partnere za aktivnosti suradnje i pruža im odgovarajuće alate u tu svrhu, kao što su predlošci sporazuma o povjerljivosti;

- (c) preispituje regulatorne inicijative, koje se provode ili su u planu, za koje stranka smatra da pružaju mogućnost za suradnju. Preispitivanja, koja će se provoditi uz savjetovanje s regulatornim službama i agencijama, trebala bi poduprijeti provedbu ovog poglavlja; i
  - (d) potiče razvoj aktivnosti bilateralne suradnje u skladu s člankom 21.4. i, na temelju informacija dobivenih od regulatornih službi i agencija, preispituje napredak, postignuća i najbolju praksu inicijativa regulatorne suradnje u određenim sektorima.
3. Forumom za regulatornu suradnju supredsjedaju visoki predstavnik Vlade Kanade na razini zamjenika ministra, na istovjetnoj dužnosti ili njegov imenovani zastupnik, i visoki predstavnik Europske komisije na razini glavnog direktora, na istovjetnoj dužnosti ili njegov imenovani zastupnik, i sastoji se od relevantnih dužnosnika svake stranke. Stranke na temelju uzajamne suglasnosti mogu pozvati druge zainteresirane strane da sudjeluju na sastancima foruma za regulatornu suradnju.
4. Forum za regulatornu suradnju:
- (a) donosi svoj mandat, postupke i plan rada na svojem prvom sastanku nakon stupanja ovog Sporazuma na snagu;
  - (b) sastaje se u roku od godine dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, a nakon toga najmanje jednom godišnje, osim ako stranke odluče drukčije; i
  - (c) prema potrebi, izvješćuje Zajednički odbor CETA-e o provedbi ovog poglavlja.

Članak 21.7.

Daljnja suradnja između stranaka

1. U skladu s člankom 21.6. stavkom 2. točkom (c) i kako bi omogućile praćenje budućih regulatornih projekata i utvrdile mogućnosti za regulatornu suradnju, stranke periodično razmjenjuju informacije o tekućim ili planiranim regulatornim projektima u svojim područjima odgovornosti. Te bi informacije trebale uključivati, ako je primjenjivo, nove tehničke propise i izmjene postojećih tehničkih propisa koji će vjerojatno biti predloženi ili doneseni.
2. Stranke mogu olakšati regulatornu suradnju razmjenom službenika u skladu s posebnim sporazumom.
3. Stranke nastoje dobrovoljno surađivati i razmjenjivati informacije u području sigurnosti neprehrambenih proizvoda. Ta suradnja ili razmjena informacija mogu se posebno odnositi na sljedeće:
  - (a) znanstvena, tehnička i regulatorna pitanja s ciljem poboljšanja sigurnosti neprehrambenih proizvoda;
  - (b) novonastala pitanja važna za zdravlje i sigurnost koja su u okviru ovlasti stranke;
  - (c) aktivnosti povezane s normizacijom;
  - (d) nadzor tržišta i aktivnosti izvršavanja;
  - (e) metode procjene rizika i ispitivanja proizvoda; i
  - (f) koordinirana povlačenja proizvoda ili druge slične aktivnosti.
4. Stranke mogu uspostaviti uzajamnu razmjenu informacija o sigurnosti potrošačkih proizvoda i o poduzetim preventivnim, ograničavajućim i korektivnim mjerama. Posebno se Kanadi može osigurati pristup odabranim informacijama iz sustava uzbunjivanja Europske unije RAPEX, ili njegovog sljednika, u pogledu potrošačkih proizvoda kako su navedeni u Direktivi 2001/95/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. prosinca 2001. o općoj sigurnosti proizvoda. Europska unija može primati informacije za rano upozoravanje o ograničavajućim mjerama i povlačenjima proizvoda iz kanadskog sustava za prijavljivanje incidenata s potrošačkim proizvodima pod nazivom RADAR, ili njegovog sljednika, u pogledu potrošačkih proizvoda kako su definirani u kanadskom zakonu o sigurnosti potrošačkih proizvoda *Canada Consumer Product Safety Act*, S.C. 2010, c. 21 i kozmetike kako je definirana u zakonu o hrani i lijekovima *Food and Drugs Act*, R.S.C. 1985, c. C-27. Ta uzajamna razmjena informacija provodi se na temelju sporazuma u kojem se utvrđuju mjere navedene u stavku 5.

5. Prije prve razmjene informacija predviđene u stavku 4. stranke osiguravaju da Odbor za trgovinu robom odobri mjere za provođenje tih razmjena. Stranke osiguravaju da je u tim mjerama navedena vrsta informacija koje će se razmjenjivati, načini razmjene i primjena pravila o povjerljivosti i zaštiti osobnih podataka.
6. Odbor za trgovinu robom potvrđuje mjere iz stavka 5. u roku od godine dana od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, osim ako stranke odluče produljiti taj rok.
7. Stranke mogu izmijeniti mjere iz stavka 5. Odbor za trgovinu robom mora potvrditi sve izmjene mjera.

Članak 21.8.

Savjetovanja s privatnim subjektima

Kako bi dobila gledište nevladinog sektora o pitanjima koja se odnose na provedbu ovog poglavlja, svaka stranka ili stranke mogu se savjetovati, prema potrebi, s dionicima i zainteresiranim stranama, uključujući predstavnike akademske zajednice, radne skupine, nevladine organizacije, poduzeća, potrošačke i druge organizacije. Ta se savjetovanja mogu provoditi bilo kojim sredstvima koje stranka ili stranke smatraju primjerenima.

Članak 21.9.

Kontaktne točke

1. Kontaktne točke za komunikaciju između stranaka o pitanjima koja se pojave u okviru ovog poglavlja su sljedeće:
  - (a) u slučaju Kanade, Odjel za tehničke prepreke i propise Ministarstva vanjskih poslova, trgovine i razvoja, ili njegov sljednik; i
  - (b) u slučaju Europske unije, Odjel za međunarodna pitanja Glavne uprave za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo i mala i srednja poduzeća Europske komisije, ili njegov sljednik.
2. Svaka kontaktna točka odgovorna je za savjetovanje i koordinaciju sa svojim regulatornim službama i agencijama, prema potrebi, o pitanjima koja se pojave u okviru ovog poglavlja.

DVADESET DRUGO POGLAVLJE

Trgovina i održivi razvoj

Članak 22.1.

Kontekst i ciljevi

1. Stranke podsjećaju na Deklaraciju iz Rija o okolišu i razvoju iz 1992., Agendu 21 o okolišu i razvoju iz 1992., Deklaraciju iz Johannesburga o održivom razvoju iz 2002. i Plan provedbe Svjetskog sastanka na vrhu o održivom razvoju iz 2002., Ministarsku deklaraciju Gospodarskog i socijalnog vijeća Ujedinjenih naroda o stvaranju povoljnog okruženja na nacionalnoj i međunarodnoj razini za poticanje potpunog i produktivnog zapošljavanja i dostojnog rada za sve i njegovu učinku na održivi razvoj iz 2006. te Deklaraciju ILO-a o socijalnoj pravdi za poštenu globalizaciju iz 2008. Stranke potvrđuju da su gospodarski razvoj, društveni razvoj i zaštita okoliša međuovisne i uzajamno podupiruće sastavnice održivog razvoja te ponovno potvrđuju svoju predanost promicanju razvoja međunarodne trgovine na način kojim se doprinosi cilju održivog razvoja za dobrobit sadašnjih i budućih generacija.
2. Stranke ističu prednost razmatranja pitanja u području rada i okoliša povezanih s trgovinom u okviru globalnog pristupa trgovini i održivom razvoju. U skladu s time, stranke su suglasne da prava i obveze iz dvadeset trećeg poglavlja (Trgovina i rad) i dvadeset četvrtog poglavlja (Trgovina i okoliš) treba razmatrati u kontekstu ovog Sporazuma.

3. U tom pogledu, provedbom dvadeset trećeg poglavlja (Trgovina i rad) i dvadeset četvrtog poglavlja (Trgovina i okoliš) stranke nastoje:
- (a) promicati održivi razvoj unaprjeđenom koordinacijom i integracijom svojih politika i mjera u području rada, okoliša i trgovine;
  - (b) promicati dijalog i suradnju između stranaka s ciljem razvoja njihovih trgovinskih i gospodarskih odnosa na način kojim se podupiru njihove mjere i standardi u području rada i zaštite okoliša te podržavanja njihovih ciljeva zaštite okoliša i rada u kontekstu trgovinskih odnosa koji su slobodni, otvoreni i transparentni;
  - (c) unaprijediti provedbu svojeg radnog prava i prava okoliša i poštovanje međunarodnih sporazuma o radu i okolišu;
  - (d) promicati potpunu uporabu instrumenata, kao što su procjena utjecaja i savjetovanje s dionicima, u regulaciji pitanja trgovine, rada i okoliša i poticati poduzeća, organizacije civilnog društva i građane da razvijaju i provode prakse kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva održivog razvoja; i
  - (e) promicati savjetovanje s javnošću i sudjelovanje javnosti u raspravama o pitanjima održivog razvoja koja proizlaze iz ovog Sporazuma i u razvoju odgovarajućeg zakonodavstva i politika.

Članak 22.2.

Transparentnost

Stranke ističu važnost osiguranja transparentnosti kao elementa potrebnog za promicanje sudjelovanja javnosti i objavljivanje informacija u kontekstu ovog poglavlja, u skladu s odredbama ovog poglavlja i dvadeset sedmog poglavlja (Transparentnost) te članka 23.6. (Informiranje i podizanje svijesti javnosti) i 24.7. (Informiranje i podizanje svijesti javnosti).

Članak 22.3.

Suradnja i promicanje trgovine kojom se podupire održivi razvoj

1. Stranke potvrđuju vrijednost međunarodne suradnje za ostvarivanje cilja održivog razvoja i integracije na međunarodnoj razini inicijativa, aktivnosti i mjera razvoja i zaštite u gospodarskom i socijalnom području te području okoliša. Stranke su stoga suglasne da će provoditi dijalog i savjetovati se u vezi s pitanjima održivog razvoja povezanim s trgovinom koja su od zajedničkog interesa.
2. Stranke potvrđuju da se trgovinom treba promicati održivi razvoj. U skladu s time svaka se stranka nastoji promicati trgovinske i gospodarske tokove i prakse koje doprinose unaprjeđenju dostojnog rada i zaštite okoliša, uključujući na sljedeće načine:
  - (a) poticanjem razvoja i primjene dobrovoljnih programa povezanih s održivom proizvodnjom robe i usluga, kao što su programi ekoloških oznaka i pravedne trgovine;
  - (b) poticanjem razvoja i primjene dobrovoljne najbolje prakse društveno odgovornog poslovanja poduzeća, kao što su one u Smjernicama OECD-a za multinacionalna poduzeća, s ciljem jačanja usklađenosti gospodarskih, socijalnih i okolišnih ciljeva;
  - (c) poticanjem uključivanja pitanja održivosti u privatne i javne odluke o potrošnji; i
  - (d) promicanjem izrade, provedbe, održavanja ili poboljšanja ciljeva i normi okolišne učinkovitosti.

3. Stranke prepoznaju važnost rješavanja konkretnih pitanja održivog razvoja procjenom mogućih gospodarskih, socijalnih i okolišnih utjecaja mogućih aktivnosti, uzimajući u obzir stajališta dionika. Stoga se svaka stranka obvezuje preispitivati, pratiti i procijeniti utjecaj provedbe ovog Sporazuma na održivi razvoj na njezinu državnom području s ciljem utvrđivanja potrebe za djelovanjem do kojeg bi moglo doći u vezi s ovim Sporazumom. Stranke mogu provoditi zajedničke procjene. Te će se procjene provoditi na način koji je prilagođen praksama i uvjetima svake stranke putem odgovarajućih postupaka sudjelovanja stranaka te postupaka uspostavljenih na temelju ovog Sporazuma.

Članak 22.4.

Institucionalni mehanizmi

1. Odbor za trgovinu i održivi razvoj osnovan u skladu s člankom 26.2., stavkom 1. točkom (g) (Specijalizirani odbori), sastavljen je od visokih predstavnika stranaka odgovornih za pitanja obuhvaćena ovim poglavljem te dvadeset trećim poglavljem (Trgovina i rad) i dvadeset četvrtim poglavljem (Trgovina i okoliš). Odbor za trgovinu i održivi razvoj nadzire provedbu tih poglavlja, uključujući aktivnosti suradnje i preispitivanje utjecaja ovog Sporazuma na održivi razvoj, i na integrirani način rješava pitanja od zajedničkog interesa za stranke u pogledu veze između gospodarskog razvoja, socijalnog razvoja i zaštite okoliša. U pogledu dvadeset trećeg poglavlja (Trgovina i rad) i dvadeset četvrtog poglavlja (Trgovina i okoliš), Odbor za trgovinu i održivi razvoj može obavljati svoje dužnosti i u okviru posebnih sastanaka koji uključuju sudionike odgovorne za sva pitanja obuhvaćena navedenim poglavljima.

2. Odbor za trgovinu i održivi razvoj sastaje se u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma i nakon toga onoliko često koliko to stranke budu smatrale potrebnim. Kontaktne točke iz članka 23.8. (Institucionalni mehanizmi) i članka 24.13. (Institucionalni mehanizmi) odgovorne su za komunikaciju između stranaka u pogledu izrade rasporeda i organizacije tih sastanaka ili posebnih sastanaka.

3. Svaki redovni ili posebni sastanak Odbora za trgovinu i održivi razvoj uključuje sastanak s javnošću radi razmatranja pitanja povezanih s provedbom odgovarajućih poglavlja, osim ako stranke odluče drukčije.

4. Odbor za trgovinu i održivi razvoj promiče transparentnost i sudjelovanje javnosti. U tu svrhu:

- (a) svaka odluka ili izvješće Odbora za trgovinu i održivi razvoj se objavljuju, osim ako on odluči drukčije;
- (b) Odbor za trgovinu i održivi razvoj dostavlja forumu civilnog društva iz članka 22.5. ažurne informacije o svim pitanjima povezanim s ovim poglavljem, uključujući o njegovoj provedbi. Svako stajalište ili mišljenje foruma civilnog društva predstavlja se strankama izravno, ili putem savjetodavnog mehanizma iz članka 23.8. stavka 3. (Institucionalni mehanizmi) i članka 24.13. (Institucionalni mehanizmi). Odbor za trgovinu i održivi razvoj svake godine izvješćuje o daljnjim mjerama u vezi s tim obavijestima;
- (c) Odbor za trgovinu i održivi razvoj godišnje izvješćuje o pitanjima koja razmatra u skladu s člankom 24.7. stavkom 3. (Informiranje i podizanje svijesti javnosti) ili člankom 23.8. stavkom 4. (Institucionalni mehanizmi).

Članak 22.5.

Forum civilnog društva

1. Stranke omogućavaju forum civilnog društva sastavljen od predstavnika organizacija civilnog društva uspostavljenih na njihovu državnom području, uključujući sudionike u savjetodavnim mehanizmima iz članka 23.8. stavka 3. (Institucionalni mehanizmi) i članka 24.13. (Institucionalni mehanizmi) s ciljem provođenja dijaloga o aspektima ovog Sporazuma koji se odnose na održivi razvoj.

2. Forum civilnog društva sastaje se jedanput godišnje, osim ako se stranke dogovore drukčije. Stranke promiču uravnoteženu zastupljenost odgovarajućih interesa, uključujući neovisne predstavnike poslodavaca, sindikata, organizacija rada i poslovnih organizacija, skupina za zaštitu okoliša te prema potrebi drugih relevantnih organizacija civilnog društva. Stranke mogu omogućiti sudjelovanje i virtualnim sredstvima.

DVADESET TREĆE POGLAVLJE

Trgovina i rad

Članak 23.1.

Kontekst i ciljevi

1. Stranke potvrđuju važnost međunarodne suradnje i sporazuma o pitanjima rada kao odgovor međunarodne zajednice na izazove i mogućnosti koje donosi globalizacija u području gospodarstva, zapošljavanja i socijalne politike. Priznaju da međunarodna trgovina može doprinijeti potpunom i produktivnom zapošljavanju i dostojnom radu za sve i obvezuju se savjetovati i surađivati prema potrebi u pitanjima rada i zapošljavanja koja su povezana s trgovinom i od uzajamnog su interesa.

2. Potvrđujući vrijednost veće usklađenosti politike o dostojnom radu, kojom su obuhvaćeni ključni radni standardi, i visoke razine zaštite radne snage, u kombinaciji s njihovom učinkovitom provedbom, stranke priznaju da ta područja mogu koristiti gospodarskoj učinkovitosti, inovacijama i produktivnosti, uključujući učinkovitost izvoza. U tom kontekstu stranke također potvrđuju važnost socijalnog dijaloga o radnim pitanjima između radnika i poslodavaca i njihovih organizacija i vlada te se obvezuju na promicanje takvog dijaloga.

Članak 23.2.

Pravo na reguliranje i razine zaštite

Priznajući pravo svake stranke da utvrdi vlastite prioritete u području rada, da odredi razinu zaštite rada i u skladu s time donese ili izmijeni svoje zakonodavstvo i politike na način koji je u skladu s njezinim međunarodnim obvezama u području rada, uključujući obveze iz ovog poglavlja, svaka stranka nastoji osigurati da se tim zakonodavstvom i politikama osigurava i potiče visoka razina zaštite rada i nastoji dalje unaprjeđivati takvo zakonodavstvo i politike s ciljem osiguravanja visoke razine zaštite rada.

Članak 23.3.

Multilateralne norme i sporazumi u području rada

1. Svaka stranka osigurava da su u njezinu radnom pravu i praksama ugrađena i zaštićena temeljna načela i prava u području rada koja su navedena u nastavku. Stranke potvrđuju svoju predanost poštovanju, promicanju i ostvarivanju tih načela i prava u skladu s obvezama članova Međunarodne organizacije rada („ILO”) i obvezama u skladu s Deklaracijom ILO-a o temeljnim načelima i pravima na radu i njezinim praćenjem, donesenom 1998. na 86. sastanku Međunarodne konferencije rada:

- (a) sloboda udruživanja i stvarno priznanje prava na kolektivno pregovaranje;
- (b) uklanjanje svih oblika prisilnog ili obveznog rada;
- (c) stvarno ukidanje rada djece; i
- (d) uklanjanje diskriminacije u području zapošljavanja i zanimanja.

2. Svaka stranka osigurava da se njezinim radnim pravom i praksama promiču sljedeći ciljevi uključeni u program ILO-a o dostojnom radu, u skladu s Deklaracijom ILO-a o socijalnoj pravdi za pošteni globalizaciju iz 2008. koju je donijela Međunarodna konferencija rada na svojem 97. sastanku te drugim međunarodnim obvezama:

- (a) zdravlje i sigurnost na radu, uključujući sprječavanje ozljeda na radu ili profesionalnih bolesti i naknade u slučajevima takve ozljede ili bolesti;
- (b) uspostava prihvatljivih minimalnih standarda za zapošljavanje za primatelje plaće, uključujući one koji nisu obuhvaćeni kolektivnim ugovorom; i
- (c) nediskriminacija u pogledu uvjeta rada, uključujući za radnike migrante.

3. U skladu sa stavkom 2. točkom (a), svaka stranka osigurava da je u njezinu radnom pravu i praksama ugrađena i osigurana zaštita radnih uvjeta kojima se poštuje zdravlje i sigurnost radnika, među ostalim donošenjem politika kojima se promiču osnovna načela usmjerena na sprječavanje nesreća i ozljeda koje nastaju kao posljedica rada ili tijekom rada i čiji je cilj razvoj preventivne kulture sigurnosti i zdravlja pri čemu se načelu prevencije daje najveća prednost. Pri izradi i provedbi mjera usmjerenih na zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, svaka stranka uzima u obzir postojeće relevantne znanstvene i tehničke informacije i povezane međunarodne norme, smjernice i preporuke, ako mjere mogu utjecati na trgovinu ili ulaganja između stranaka. Stranke potvrđuju da u slučaju postojećih ili mogućih opasnosti ili uvjeta za koje bi se moglo razumno očekivati da će uzrokovati ozljedu ili bolest fizičke osobe, stranka neće iskoristiti nedostatak potpune znanstvene sigurnosti kao razlog za odgodu troškovno učinkovitih zaštitnih mjera.

4. Svaka stranka ponovno potvrđuje obvezu da u okviru svojeg zakonodavstva i praksi na svojem cijelom državnom području učinkovito provodi temeljne konvencije ILO-a koje je ratificirala Kanada odnosno države članice Europske unije. Stranke ulažu trajne i kontinuirane napore u ratifikaciju temeljnih konvencija ILO-a ako to još nisu učinile. Stranke razmjenjuju informacije o svojoj situaciji i napretku u pogledu ratifikacije temeljnih i prioritetnih konvencija ILO-a, kao i svih ostalih konvencija koje je ILO označio kao ažurirane.

Članak 23.4.

Održavanje razina zaštite

- 1. Stranke potvrđuju da nije prikladno poticati trgovinu ili ulaganja slabljenjem ili smanjivanjem razina zaštite koje osigurava njihovo zakonodavstvo i norme u području rada.
- 2. Stranka se ne može odreći ili na drugi način odstupiti od svojeg zakonodavstva i normi u području rada, niti ponuditi takvo odricanje ili odstupanje, radi poticanja trgovine ili osnivanja, stjecanja, širenja ili zadržavanja ulaganja na svojem državnom području.
- 3. Stranka ne smije propuštati učinkovito provoditi svoje zakonodavstvo i norme u području rada, kontinuiranim ili ponavljajućim djelovanjem ili nedjelovanjem, radi poticanja trgovine ili ulaganja.

Članak 23.5.

Postupci provedbe, upravni postupci i preispitivanje upravnih mjera

- 1. U skladu s člankom 23.4. svaka stranka promiče sukladnost sa svojim radnim pravom i učinkovito ga provodi, uključujući na sljedeći način:
  - (a) održavanjem sustava inspekcije rada u skladu sa svojim međunarodnim obvezama usmjerenima na osiguravanje provedbe zakonskih odredbi koje se odnose na uvjete rada i zaštitu radnika koje provode inspektori rada; i
  - (b) osiguravanjem dostupnosti upravnih i sudskih postupaka osobama sa zakonski priznatim interesom za određeno pitanje koje tvrde da im je povrijeđeno pravo koje imaju u skladu s njezinim zakonodavstvom, kako bi omogućile djelotvorne postupke protiv povreda njezina radnog prava, uključujući odgovarajuću pravnu zaštitu za povrede takvog prava.

2. Svaka stranka, u skladu sa svojim zakonodavstvom, osigurava da postupci iz stavka 1. točke (b) nisu nepotrebno složeni ili pretjerano skupi, da ne podrazumijevaju nerazumne rokove ili neopravdana kažnjenja, da predviđaju zaštitu privremenim mjerama, ako je primjenjivo, te da su poštene i pravične, uključujući na sljedeći način:

- (a) dostavljanjem razumne obavijesti protustrankama o pokretanju postupka, uključujući opis prirode postupka i osnove zahtjeva;
- (b) pružanjem strankama u postupku razumne prilike za podupiranje ili obranu svojih stajališta, uključujući predstavljanjem informacija ili dokaza, prije konačne odluke;
- (c) osiguravanjem da se konačne odluke donose u pisanom obliku i da sadržavaju primjereno obrazloženje te da se temelje na informacijama ili dokazima o kojima su se stranke u postupku imale priliku očitovati; i
- (d) omogućivanjem strankama u upravnom postupku da sud uspostavljen u skladu sa zakonom preispita i, ako je opravdano, ispravi konačne upravne odluke u razumnom roku uz odgovarajuća jamstva neovisnosti i nepristranosti suda.

Članak 23.6.

Informiranje i podizanje svijesti javnosti

1. Pored njezinih obveza iz članka 27.1. (Objava), svaka stranka potiče javnu raspravu s nedržavnim akterima i među njima u pogledu izrade i definiranja politika na temelju kojih njezina javna tijela mogu donositi zakone i norme u području rada.

2. Svaka stranka promiče svijest javnosti o svojem zakonodavstvu i normama u području rada te postupcima provedbe i sukladnosti, uključujući osiguravanjem dostupnosti informacija i poduzimanjem mjera za produblivanje znanja i razumijevanja radnika, poslodavaca i njihovih predstavnika.

Članak 23.7.

Aktivnosti suradnje

1. Stranke se obvezuju surađivati s ciljem promicanja ciljeva iz ovog poglavlja putem sljedećih aktivnosti:

- (a) razmjena informacija o najboljim praksama u pitanjima od zajedničkog interesa i o relevantnim događajima, aktivnostima i inicijativama;
- (b) suradnja u međunarodnim forumima na kojima se rješavaju pitanja važna za trgovinu i rad, posebno u WTO-u i ILO-u;
- (c) međunarodno promicanje i učinkovita primjena temeljnih načela i prava na radu iz članka 23.3. stavka 1. i programa ILO-a o dostojnom radu;
- (d) dijalog i razmjena informacija o odredbama o radu u kontekstu njihovih sporazuma o trgovini i o njihovoj provedbi;
- (e) istraživanje suradnje u inicijativama koje se odnose na treće strane; i
- (f) drugi oblici suradnje koji se smatraju primjerenima.

2. Pri utvrđivanju područja suradnje i obavljanju aktivnosti suradnje stranke uzimaju u obzir stajališta predstavnika radnika, poslodavaca i organizacija civilnog društva.

3. Stranke mogu uspostaviti sporazume o suradnji s ILO-om i drugim nadležnim međunarodnim ili regionalnim organizacijama kako bi iskoristile njihovo iskustvo i resurse za ostvarivanje ciljeva ovog poglavlja.

Članak 23.8.

Institucionalni mehanizmi

1. Svaka stranka određuje ured koji će služiti kao točka za kontakt s drugom strankom za provedbu ovog poglavlja, uključujući u pogledu:
  - (a) programa i aktivnosti suradnje u skladu s člankom 23.7.;
  - (b) primanja podnesaka i obavijesti u skladu s člankom 23.9.; i
  - (c) informacija koje se dostavljaju drugoj stranci, odborima stručnjaka i javnosti.
2. Svaka stranka pisanim putem obavještuje drugu stranku o kontaktnoj točki iz stavka 1.
3. Odbor za trgovinu i održivi razvoj uspostavljen u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (g) (Specijalizirani odbori) na svojim redovnim ili posebnim sastancima koji uključuju sudionike odgovorne za pitanja obuhvaćena ovim poglavljem:
  - (a) nadzire provedbu i preispituje napredak ostvaren u okviru ovog poglavlja, uključujući njegovu primjenu i učinkovitost; i
  - (b) raspravlja o drugim pitanjima unutar područja primjene ovog poglavlja.
4. Svaka se stranka savjetuje s domaćim savjetodavnim skupinama za rad ili održivi razvoj ili osniva nove savjetodavne skupine za rad ili održivi razvoj te traži njihova stajališta i savjete o pitanjima iz ovog poglavlja. Te se skupine sastoje od neovisnih predstavničkih organizacija civilnog društva s ravnomjernom zastupljenošću poslodavaca, sindikata, organizacija rada i poslovnih organizacija i prema potrebi drugih odgovarajućih dionika. Te skupine mogu na vlastitu inicijativu dostavljati mišljenja i davati preporuke o svim pitanjima povezanim s ovim poglavljem.
5. Svaka stranka prima i razmatra podneske javnosti o pitanjima povezanim s ovim poglavljem, uključujući obavijesti o problemima s provedbom. Svaka stranka o tim obavijestima obavještuje svoje domaće savjetodavne skupine za rad ili održivi razvoj.
6. Stranke uzimaju u obzir aktivnosti ILO-a radi promicanja veće suradnje i usklađenosti između rada stranaka i ILO-a.

Članak 23.9.

Savjetovanje

1. Stranka može zahtijevati savjetovanje s drugom strankom o svim pitanjima koja se pojave u okviru ovog poglavlja dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke. Stranka u svojem zahtjevu jasno iznosi problem, utvrđuje predmetna pitanja i daje kratak sažetak svih zahtjeva na temelju ovog poglavlja. Savjetovanje mora započeti čim stranka dostavi zahtjev za savjetovanje.
2. Tijekom savjetovanja svaka stranka drugoj stranci dostavlja dovoljno informacija koje posjeduje kako bi omogućila cjelovito razmatranje iznesenih pitanja, uz poštovanje njezina zakonodavstva o povjerljivosti osobnih i poslovnih podataka.
3. Ako je relevantno i ako su obje stranke suglasne, stranke mogu zatražiti podatke ili stajališta bilo koje osobe, organizacije ili tijela, uključujući ILO, koji bi mogli doprinijeti analizi predmetnog pitanja.
4. Ako stranka smatra da pitanje treba dodatno raspraviti, može dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke zatražiti sazivanje Odbora za trgovinu i održivi razvoj kako bi razmotrio to pitanje. Odbor za trgovinu i održivi razvoj sastaje se bez odgode i nastoji riješiti predmetno pitanje. Ako je primjereno, on može zatražiti savjet domaćih savjetodavnih skupina za rad ili održivi razvoj stranaka putem savjetodavnih mehanizama iz članka 23.8.

5. Svaka stranka objavljuje svako rješenje ili odluku o pitanju o kojem se raspravlja u okviru ovog članka.

Članak 23.10.

Odbor stručnjaka

1. Za svako pitanje koje nije na zadovoljavajući način riješeno u okviru savjetovanja iz članka 23.9. stranka može, 90 dana nakon primitka zahtjeva za savjetovanje iz članka 23.9. stavka 1., dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke zatražiti sazivanje odbora stručnjaka za razmatranje tog pitanja.
2. Podložno odredbama ovog poglavlja, stranke primjenjuju Pravilnik i Kodeks ponašanja iz priloga 29.-A i 29.-B, osim ako su odlučile drukčije.
3. Odbor stručnjaka sastavljen je od tri člana.
4. Stranke se savjetuju s ciljem postizanja dogovora o sastavu odbora stručnjaka u roku od 10 radnih dana otkad je stranka kojoj je zahtjev upućen primila zahtjev za uspostavljanje odbora stručnjaka. Primjerenu pozornost treba posvetiti tomu da se osigura da predloženi članovi odbora ispunjavaju zahtjeve iz stavka 7. i da su dovoljno stručni za određeno pitanje.
5. Ako stranke ne mogu odlučiti o sastavu odbora stručnjaka u roku navedenom u stavku 4., na popis utvrđen u stavku 6. primjenjuje se postupak odabira iz članka 29.7. stavaka od 3. do 7. (Sastav arbitražnog vijeća).
6. Odbor za trgovinu i održivi razvoj na svojem prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma utvrđuje popis od najmanje devet osoba koje su odabrane na temelju svoje objektivnosti, pouzdanosti i dobre prosudbe, koje su voljne i sposobne biti članovi odbora. Svaka stranka imenuje najmanje tri osobe za uvrštavanje na popis članova odbora. Stranke imenuju i najmanje tri osobe koje nisu državljani nijedne od stranaka i koje su voljne i sposobne obnašati dužnost predsjednika odbora stručnjaka. Odbor za trgovinu i održivi razvoj osigurava da se taj popis uvijek održava na toj razini.
7. Stručnjaci koji su predloženi na mjesto članova odbora moraju imati specijalizirano znanje ili moraju biti stručnjaci za područje radnog prava, druga pitanja obuhvaćena ovim poglavljem ili za rješavanje sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Moraju biti neovisni, nastupati u vlastito ime te ne smiju primati naputke od nijedne organizacije ili vlade u vezi s predmetnim pitanjem. Ne smiju biti povezani s vladom nijedne stranke i moraju postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz stavka 2.
8. Osim ako se stranke dogovore drukčije u roku od pet radnih dana od datuma izbora članova odbora, mandat odbora stručnjaka glasi jest sljedeći:

„ispitati, s obzirom na odgovarajuće odredbe dvadeset trećeg poglavlja (Trgovina i održivi razvoj) pitanje iz zahtjeva za uspostavom odbora stručnjaka i dostaviti izvješće, u skladu sa člankom 23.10. (Odbor stručnjaka) dvadeset trećeg poglavlja (Trgovina i rad), koje sadržava preporuke za rješavanje tog pitanja.”
9. U pogledu pitanja povezanih s multilateralnim sporazumima utvrđenima u članku 23.3., odbor stručnjaka treba zatražiti informacije od ILO-a, uključujući primjenjive dostupne smjernice za tumačenje, nalaze ili odluke koje je donio ILO (¹).
10. Odbor može tražiti i primati pisane podneske ili druge informacije od osoba koje posjeduju relevantne informacije ili stručno znanje.

(¹) Stranke primjenjuju ovu odredbu u skladu s pravilom 42. Pravilnika za arbitražu utvrđenog u Prilogu 29.-A.

11. Odbor stručnjaka strankama dostavlja privremeno izvješće i završno izvješće s utvrđenim činjenicama, svojim zaključcima o pitanju, uključujući o tome je li stranka kojoj je zahtjev upućen ispunila svoje obveze iz ovog poglavlja, te obrazloženje svojih nalaza, zaključaka i preporuka. Odbor stručnjaka dostavlja strankama privremeno izvješće u roku od 120 dana od odabira posljednjeg člana odbora ili u skladu s drukčijom odlukom stranaka. Stranke mogu odboru stručnjaka dostaviti primjedbe na privremeno izvješće u roku od 45 dana od dostave. Nakon razmatranja takvih primjedbi, odbor stručnjaka može ponovno razmotriti svoje izvješće ili izvršiti daljnja ispitivanja koja smatra potrebnima. Odbor stručnjaka dostavlja završno izvješće strankama u roku od 60 dana od podnošenja privremenog izvješća. Svaka stranka objavljuje završno izvješće u roku od 30 dana od njegove dostave.

12. Ako odbor stručnjaka u svojem završnom izvješću utvrdi da stranka nije ispunila svoje obveze iz ovog poglavlja, stranke pokreću rasprave i nastoje u roku od tri mjeseca od dostavljanja završnog izvješća utvrditi odgovarajuće mjere i, ako je primjereno, odlučiti o uzajamno zadovoljavajućem planu djelovanja. Stranke u tim raspravama uzimaju u obzir završno izvješće. Stranka kojoj je zahtjev upućen o svojoj odluci o aktivnostima ili mjerama koje će provoditi pravovremeno obavješćuje svoje savjetodavne skupine za rad ili održivi razvoj i stranku podnositeljicu zahtjeva. Nadalje, stranka podnositeljica zahtjeva pravovremeno obavješćuje svoje savjetodavne skupine za rad ili održivi razvoj i stranku kojoj je zahtjev upućen o drugim aktivnostima ili mjerama koje je odlučila poduzeti nakon završnog izvješća kako bi potakla rješavanje pitanja na način koji je u skladu s ovim Sporazumom. Odbor za trgovinu i održivi razvoj nadzire daljnje aktivnosti nakon završnog izvješća i preporuke odbora stručnjaka. Savjetodavne skupine stranaka za rad ili održivi razvoj i forum civilnog društva mogu u tom pogledu dostaviti primjedbe Odboru za trgovinu i održivi razvoj.

13. Ako stranke postignu uzajamno dogovoreno rješenje pitanja nakon uspostave odbora stručnjaka, o tom rješenju obavješćuju Odbor za trgovinu i održivi razvoj i odbor stručnjaka. Nakon te obavijesti zaključuje se postupak odbora.

Članak 23.11.

Rješavanje sporova

1. Na sve sporove koji nastaju u vezi s ovim poglavljem stranke mogu primijeniti samo pravila i postupke predviđene u ovom poglavljju.

2. Stranke ulažu sve napore kako bi pronašle uzajamno zadovoljavajuće rješenje spora. Stranke u svakom trenutku mogu upotrijebiti dobre usluge, mirenje ili medijaciju kako bi riješile taj spor.

3. Stranke razumiju da su obveze iz ovog poglavlja obvezujuće i da se mogu izvršiti primjenom postupaka za rješavanje sporova predviđenih u članku 23.10. U tom kontekstu, stranke raspravljaju u okviru sastanaka Odbora za trgovinu i održivi razvoj o učinkovitosti provedbe poglavlja, razvoju u politikama svake stranke, razvoju u međunarodnim sporazumima i stajalištima koja iznose dionici te o mogućim preispitivanjima postupaka za rješavanje sporova predviđenih u članku 23.10.

4. U slučaju neslaganja u okviru stavka 3., stranka može tražiti savjetovanje u skladu s postupcima uspostavljenima u članku 23.9. radi preispitivanja odredbi za rješavanje sporova predviđenih u članku 23.10. s ciljem postizanja uzajamnog dogovorenog rješenja predmetnog pitanja.

5. Odbor za trgovinu i održivi razvoj može preporučiti Zajedničkom odboru CETA-e izmjene odgovarajućih odredbi ovog poglavlja u skladu s postupcima izmjena utvrđenima u članku 30.2. (Izmjene).

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE

Trgovina i okoliš

Članak 24.1.

Definicija

Za potrebe ovog poglavlja:

pravo okoliša znači zakon, uključujući zakonsku ili regulatornu odredbu, ili neku drugu pravno obvezujuću mjeru stranke čija je svrha zaštita okoliša, uključujući sprječavanje opasnosti za ljudski život ili zdravlje od utjecaja okoliša, kao što su one usmjerene na:

- (a) sprječavanje, ublažavanje ili kontrolu ispuštanja, otpuštanja ili emisije onečišćujućih tvari ili zagađivača okoliša;
- (b) gospodarenje kemikalijama i otpadom ili širenje s tim povezanih informacija; ili
- (c) očuvanje i zaštitu divlje flore ili faune, uključujući ugrožene vrste i njihova staništa te zaštićena područja,

ali ne uključuje mjeru stranke koja je isključivo povezana sa zdravljem i sigurnosti radnika, na koju se primjenjuje dvadeset treće poglavlje (Trgovina i rad), ili mjeru stranke čija je svrha upravljanje iskorištavanjem prirodnih resursa za samoopskrbu ili za potrebe starosjedilačkog stanovništva.

Članak 24.2.

Kontekst i ciljevi

Stranke potvrđuju da je okoliš temeljni stup održivog razvoja te prepoznaju doprinos koji bi trgovina mogla imati za održivi razvoj. Stranke ističu da se pojačanom suradnjom na zaštiti i očuvanju okoliša ostvaruju koristi kojima će se:

- (a) potaknuti održivi razvoj;
- (b) ojačati okolišno upravljanje stranaka;
- (c) nadovezati na međunarodne sporazume u području okoliša čije su stranke; i
- (d) upotpuniti ciljeve ovog Sporazuma.

Članak 24.3.

Pravo na reguliranje i razine zaštite

Stranke potvrđuju pravo svake stranke da utvrdi svoje prioritete u području okoliša, da uspostavi svoje razine zaštite okoliša i da u skladu s time donese ili izmijeni svoje zakonodavstvo i politike na način koji je u skladu s multilateralnim sporazumima u području okoliša čije su stranke te s ovim Sporazumom. Svaka stranka nastoji osigurati da se tim zakonodavstvom i politikama osigurava i potiče visoka razina zaštite okoliša i nastoje i dalje unaprjeđivati takvo zakonodavstvo i politike i njihove razine zaštite.

Članak 24.4.

Multilateralni sporazumi u području okoliša

1. Stranke prepoznaju vrijednost međunarodnog upravljanja okolišem i međunarodnih sporazuma u području okoliša kao odgovor međunarodne zajednice na globalne ili regionalne okolišne probleme i naglašavaju potrebu za jačanjem uzajamne potpore između politika, pravila i mjera u području trgovine i okoliša.

2. Svaka stranka ponovno potvrđuje svoju obvezu da u okviru svojeg zakonodavstva i praksi na cijelom svojem državnom području učinkovito provodi multilateralne sporazume u području okoliša čija je stranka.
3. Stranke se obvezuju na savjetovanje i suradnju, prema potrebi, na pitanjima u području okoliša od uzajamnog interesa koja su povezana s multilateralnim sporazumima u području okoliša i posebno na pitanjima povezanim s trgovinom. Ova obveza uključuje razmjenu informacija o:
  - (a) provedbi multilateralnih sporazuma u području okoliša čija je stranka ovog Sporazuma stranka;
  - (b) tekućim pregovorima o novim multilateralnim sporazumima u području okoliša; i
  - (c) stajalištima svake stranke u vezi s pristupanjem dodatnim multilateralnim sporazumima u području okoliša.
4. Stranke potvrđuju svoje pravo na primjenu članka 28.3 (Opće iznimke) u odnosu na mjere u području okoliša, uključujući one koje poduzimaju u skladu s multilateralnim sporazumima u području okoliša čije su stranke.

Članak 24.5.

Održavanje razina zaštite

1. Stranke potvrđuju da nije primjereno poticati trgovinu ili ulaganja slabljenjem ili smanjivanjem razina zaštite osiguranih u njihovu pravu okoliša.
2. Stranka se ne može odreći ili na drugi način odstupiti od svojeg prava okoliša, niti ponuditi takvo odricanje ili odstupanje, radi poticanja trgovine ili uspostave, stjecanja, širenja ili zadržavanja ulaganja na svojem državnom području.
3. Stranka ne smije propuštati učinkovito provoditi svoje pravo okoliša, kontinuiranim ili ponavljajućim djelovanjem ili nedjelovanjem, radi poticanja trgovine ili ulaganja.

Članak 24.6.

Pristup pravnim sredstvima i postupovnim jamstvima

1. U skladu s obvezama iz članka 24.5.:
  - (a) svaka stranka u skladu sa svojim zakonodavstvom osigurava da njezina tijela nadležna za provedbu prava okoliša primjereno razmotre navodne povrede prava okoliša o kojima je obavješćuju zainteresirane osobe koje imaju boravište ili poslovni nastan na njezinu državnom području; i
  - (b) svaka stranka osigurava dostupnost upravnih ili sudskih postupaka osobama sa zakonski priznatim interesom za određeno pitanje ili koje tvrde da im je povrijeđeno pravo koje imaju u skladu s njezinim zakonodavstvom, kako bi omogućila djelotvorne postupke protiv povreda njezina prava okoliša, uključujući odgovarajuća pravna sredstva za povrede takvog prava.
2. Svaka stranka u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom osigurava da postupci iz stavka 1. točke (b) nisu nepotrebno složeni ili pretjerano skupi, da ne uključuju nerazumne rokove ili neopravdana kašnjenja, da predviđaju zaštitu privremenim mjerama, ako je primjenjivo, te da su poštene, pravični i transparentni, uključujući na sljedeći način:
  - (a) davanjem razumne obavijesti protustrankama o pokretanju postupka, uključujući opis prirode postupka i osnove zahtjeva;
  - (b) pružanjem strankama u postupku razumne prilike za podupiranje ili obranu njihovih stajališta, uključujući predstavljanjem informacija ili dokaza, prije konačne odluke;

- (c) osiguravanjem da se konačne odluke donose u pisanom obliku i da sadržavaju primjereno obrazloženje te da se temelje na informacijama ili dokazima o kojima su se stranke u postupku imale priliku očitovati; i
- (d) omogućivanjem strankama u upravnom postupku da sud uspostavljen u skladu sa zakonom preispita i, ako je opravdano, ispravi konačne upravne odluke u razumnom roku uz odgovarajuća jamstva neovisnosti i nepristranosti suda.

Članak 24.7.

Informiranje i podizanje svijesti javnosti

1. Pored članka 27.1. (Objava), svaka stranka potiče javnu raspravu s nedržavnim akterima i među njima u pogledu izrade i definiranja politika na temelju kojih njezina javna tijela mogu donositi zakone u području prava okoliša.
2. Svaka stranka promiče svijest javnosti o svojem pravu okoliša te postupcima provedbe i sukladnosti, osiguravanjem dostupnosti informacija dionicima.
3. Svaka stranka prima i razmatra podneske javnosti o pitanjima povezanim s ovim poglavljem, uključujući obavijesti o problemima povezanim s provedbom. Svaka stranka o tim obavijestima obavješćuje svoje organizacije civilnog društva putem savjetodavnih mehanizama iz članka 24.13. stavka 5.

Članak 24.8.

Znanstvene i tehničke informacije

1. Pri izradi i provedbi mjera usmjerenih na zaštitu okoliša koje bi mogle utjecati na trgovinu ili ulaganja između stranaka, svaka stranka uzima u obzir relevantne znanstvene i tehničke informacije i povezane međunarodne norme, smjernice ili preporuke.
2. Stranke potvrđuju da se u slučaju opasnosti od ozbiljne ili nepopravljive štete, nedostatak potpune znanstvene sigurnosti neće upotrebljavati kao razlog za odgodu troškovno učinkovitih mjera za sprječavanje uništavanja okoliša.

Članak 24.9.

Trgovina koja pogoduje zaštiti okoliša

1. Stranke su odlučne uložiti napore u olakšavanje i promicanje trgovine i ulaganja u robu i usluge u području okoliša, uključujući putem smanjenja nezarinskih prepreka povezanih s tom robom i uslugama.
2. U skladu sa svojim međunarodnim obvezama, stranke posebnu pozornost posvećuju olakšavanju uklanjanja prepreka trgovini ili ulaganjima u robu i usluge od posebne važnosti za ublažavanje klimatskih promjena, a posebno trgovini ili ulaganjima u robu u području obnovljive energije i povezane usluge.

Članak 24.10.

Trgovina šumskim proizvodima

1. Stranke prepoznaju važnost očuvanja i održivoga gospodarenja šumama za osiguravanje okolišnih funkcija i gospodarskih i društvenih mogućnosti za sadašnje i buduće generacije te pristupa tržištu šumskim proizvodima posječenima u skladu sa zakonodavstvom zemlje sječe koji potječu iz šuma kojima se održivo gospodari.

2. U tu svrhu, i na način koji je u skladu s njihovim međunarodnim obvezama, stranke se obvezuju:
  - (a) poticati trgovinu šumskim proizvodima iz šuma kojima se održivo gospodari i u kojima se sječa obavlja u skladu sa zakonodavstvom zemlje sječe;
  - (b) razmjenjivati informacije i, ako je primjereno, surađivati na inicijativama za promicanje održivoga gospodarenja šumama, uključujući inicijative za borbu protiv nezakonite sječe i povezane trgovine;
  - (c) promicati učinkovitu primjenu *Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divljih životinja i biljaka* koja je sastavljena u Washingtonu 3. ožujka 1973. u pogledu vrsta drva koje se smatraju ugroženima; i
  - (d) surađivati, ako je primjereno, u međunarodnim forumima koji se bave očuvanjem šuma i njihovim održivim gospodarenjem.
3. Stranke raspravljaju o temama iz stavka 2. u okviru Odbora za trgovinu i održivi razvoj ili u okviru bilateralnog dijaloga o šumskim proizvodima iz dvadeset petog poglavlja (Bilateralni dijalozi i suradnja), u skladu sa svojim područjima nadležnosti.

Članak 24.11.

Trgovina proizvodima ribarstva i akvakulture

1. Stranke prepoznaju važnost očuvanja i održivog i odgovornog gospodarenja proizvodima ribarstva i akvakulture i njihov doprinos osiguravanju okolišnih, gospodarskih i društvenih mogućnosti za sadašnje i buduće generacije.
2. U tu svrhu, i na način koji je u skladu s njihovim međunarodnim obvezama, stranke se obvezuju:
  - (a) donositi ili zadržati učinkovite mjere praćenja, kontrole i nadzora, kao što su sustavi promatrača, sustavi praćenja plovila, kontrola prekrcaja, inspekcije na moru, nadzor države luke i povezane sankcije, s ciljem očuvanja ribljih stokova i sprječavanja pretjeranog izlova;
  - (b) donositi ili zadržati mjere i surađivati u borbi protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova („NNN”), uključujući, ako je primjereno, razmjenu informacija o aktivnostima NNN-a u njihovim vodama i provedbu politika i mjera za isključivanje proizvoda NNN-a iz trgovinskih tokova i djelatnosti uzgoja ribe;
  - (c) surađivati s regionalnim organizacijama za upravljanje ribarstvom kojih su stranke članice, promatrači ili surađujuće neugovorne stranke, ili prema potrebi u okviru tih organizacija, s ciljem postizanja dobrog upravljanja, uključujući zagovaranjem znanstveno utemeljenog odlučivanja i pridržavanja tih odluka u tim organizacijama; i
  - (d) promicati razvoj okolišno odgovorne i gospodarski konkurentne industrije akvakulture.

Članak 24.12.

Suradnja na pitanjima u području okoliša

1. Stranke priznaju da je pojačana suradnja važan element za ostvarivanje ciljeva iz ovog poglavlja te se obvezuju surađivati na pitanjima u području okoliša povezanim s trgovinom koji su od zajedničkog interesa u sljedećim područjima:
  - (a) mogući utjecaj ovog Sporazuma na okoliš i načini unaprjeđenja, sprječavanja ili ublažavanja tog utjecaja uzimajući u obzir procjene utjecaja koje provode stranke;
  - (b) djelovanje u međunarodnim forumima koji se bave pitanjima važnima za politike trgovine i okoliša, uključujući posebno WTO, OECD, Program Ujedinjenih naroda za okoliš i multilateralne sporazume u području okoliša;
  - (c) okolišna dimenzija društveno odgovornog poslovanja i odgovornosti poduzeća, uključujući provedbu međunarodno priznatih smjernica i daljnje mjere koje iz njih proizlaze;

- (d) utjecaj propisa i normi u području okoliša na trgovinu te utjecaj pravila u području trgovine i ulaganja na okoliš, uključujući na izradu propisa i politike u području okoliša;
  - (e) trgovinski aspekti postojećeg i budućeg međunarodnog režima klimatskih promjena te domaće klimatske politike i programi povezani s ublažavanjem i prilagodbom, uključujući pitanja povezana s tržištima ugljika, načine rješavanja negativnih utjecaja trgovine na klimu te sredstva za promicanje energetske učinkovitosti i razvoj i primjenu tehnologija s niskim emisijama ugljika i drugih tehnologija koje nemaju štetan utjecaj na klimu;
  - (f) trgovina robom i uslugama u području okoliša i ulaganja u njih, uključujući ekološke i zelene tehnologije i prakse; obnovljivu energiju; energetska učinkovitost; te uporabu, očuvanje i pročišćavanje voda;
  - (g) suradnja na trgovinskim aspektima očuvanja i održive uporabe biološke raznolikosti;
  - (h) promicanje upravljanja životnim ciklusom robe, uključujući izračunavanje emisija ugljika i upravljanje proizvodima na kraju životnog ciklusa, produljenu odgovornost proizvođača, recikliranje i smanjenje otpada i ostale najbolje prakse;
  - (i) bolje razumijevanje učinaka gospodarskih aktivnosti i tržišnih sila na okoliš; i
  - (j) razmjena stajališta o odnosu između multilateralnih sporazuma u području okoliša i pravila međunarodne trgovine.
2. Suradnja nastavno na stavak 1. provodi se putem aktivnosti i instrumenata koji mogu uključivati tehničke razmjene, razmjene informacija i najbolje prakse, istraživačke projekte, studije, izvješća, konferencije i radionice.
3. Pri definiranju i provedbi svojih aktivnosti suradnje stranke će uzeti u obzir stajališta ili doprinose javnosti i zainteresiranih dionika te prema potrebi takve dionike mogu uključiti u te aktivnosti.

Članak 24.13.

Institucionalni mehanizmi

1. Svaka stranka određuje ured koji će služiti kao točka za kontakt s drugom strankom za provedbu ovog poglavlja, uključujući u pogledu:
- (a) programa i aktivnosti suradnje u skladu s člankom 24.12.;
  - (b) primanja podnesaka i obavijesti u skladu s člankom 24.7. stavkom 3.; i
  - (c) informacija koje se dostavljaju drugoj stranci, odboru stručnjaka i javnosti.
2. Svaka stranka pisanim putem obavješćuje drugu stranku o kontaktnoj točki iz stavka 1.
3. Odbor za trgovinu i održivi razvoj uspostavljen u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (g) (Specijalizirani odbori) na svojim redovnim ili posebnim sastancima koji uključuju sudionike odgovorne za pitanja obuhvaćena ovim poglavljem:
- (a) nadzire provedbu i preispituje napredak ostvaren u okviru ovog poglavlja;
  - (b) raspravlja o pitanjima od zajedničkog interesa; i
  - (c) raspravlja o drugim pitanjima unutar područja primjene ovog poglavlja na temelju zajedničke odluke stranaka.
4. Stranke uzimaju u obzir aktivnosti odgovarajućih multilateralnih organizacija ili tijela u području okoliša radi promicanja veće suradnje i usklađenosti između rada stranaka i tih organizacija ili tijela.

5. Svaka stranka upotrebljava postojeće, ili uspostavlja nove, savjetodavne mehanizme, kao što su domaće savjetodavne skupine, kako bi od njih mogla tražiti stajališta i savjete o pitanjima povezanim s ovim poglavljem. Ti se savjetodavni mehanizmi sastoje od neovisnih predstavničkih organizacija civilnog društva s ravnomjernom zastupljenošću skupina za zaštitu okoliša, poslovnih organizacija te prema potrebi drugih relevantnih dionika. Putem takvih savjetodavnih mehanizama dionici mogu na vlastitu inicijativu dostavljati mišljenja i davati preporuke o svim pitanjima povezanim s ovim poglavljem.

Članak 24.14.

Savjetovanje

1. Stranka može zahtijevati savjetovanje s drugom strankom o svim pitanjima koja se pojave u okviru ovog poglavlja dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke. Stranka u svojem zahtjevu jasno iznosi problem, utvrđuje predmetna pitanja i daje kratak sažetak svih zahtjeva na temelju ovog poglavlja. Savjetovanje mora započeti čim stranka dostavi zahtjev za savjetovanje.

2. Tijekom savjetovanja svaka stranka drugoj stranci dostavlja dovoljno informacija koje posjeduje kako bi omogućila cjelovito razmatranje iznesenih pitanja, uz poštovanje njezina zakonodavstva o zaštiti povjerljivih ili zaštićenih informacija.

3. Ako je relevantno i ako su obje stranke suglasne, stranke mogu zatražiti podatke ili stajališta bilo koje osobe, organizacije ili tijela, uključujući relevantne međunarodne organizacije ili tijela, koji bi mogli doprinijeti razmatranju predmetnog pitanja.

4. Ako stranka smatra da pitanje treba dodatno raspraviti, može dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke zatražiti sazivanje Odbora za trgovinu i održivi razvoj kako bi razmotrio to pitanje. Odbor za trgovinu i održivi razvoj sastaje se bez odgode i nastoji riješiti predmetno pitanje. Ako je primjereno, on može zatražiti savjet organizacija civilnog društva stranaka putem savjetodavnih mehanizama iz članka 24.13. stavka 5.

5. Svaka stranka objavljuje svako rješenje ili odluku o pitanju o kojem se raspravlja u okviru ovog članka.

Članak 24.15.

Odbor stručnjaka

1. Za svako pitanje koje nije na zadovoljavajući način riješeno u okviru savjetovanja iz članka 24.14. stranka može, 90 dana nakon primitka zahtjeva za savjetovanje iz članka 24.14. stavka 1., dostavljanjem pisanog zahtjeva kontaktnoj točki druge stranke zatražiti sazivanje odbora stručnjaka za razmatranje tog pitanja.

2. Podložno odredbama ovog poglavlja, stranke primjenjuju Pravilnik i Kodeks ponašanja iz priloga 29.-A i 29.-B, osim ako su odlučile drukčije.

3. Odbor stručnjaka sastavljen je od tri člana.

4. Stranke se savjetuju s ciljem postizanja dogovora o sastavu odbora stručnjaka u roku od 10 radnih dana otkad je stranka kojoj je zahtjev upućen primila zahtjev za uspostavljanje odbora stručnjaka. Primjerenu pozornost treba posvetiti tomu da se osigura da predloženi članovi odbora ispunjavaju zahtjeve iz stavka 7. i da su dovoljno stručni za određeno pitanje.

5. Ako stranke ne mogu odlučiti o sastavu odbora stručnjaka u roku navedenom u stavku 4., na popis utvrđen u stavku 6. primjenjuje se postupak odabira iz članka 29.7. stavaka od 3. do 7. (Sastav arbitražnog vijeća).

6. Odbor za trgovinu i održivi razvoj na svojem prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma utvrđuje popis od najmanje devet osoba koje su odabrane na temelju svoje objektivnosti, pouzdanosti i dobre prosudbe, koje su voljne i sposobne biti članovi odbora. Svaka stranka imenuje najmanje tri osobe za uvrštavanje na popis članova odbora. Stranke imenuju i najmanje tri osobe koje nisu državljani nijedne od stranaka i koje su voljne i sposobne obnašati dužnost predsjednika odbora stručnjaka. Odbor za trgovinu i održivi razvoj osigurava da se taj popis uvijek održava na toj razini.

7. Stručnjaci koji su predloženi na mjesto članova odbora moraju imati specijalizirano znanje ili moraju biti stručnjaci za područje prava okoliša, pitanja obuhvaćena ovim poglavljem ili za rješavanje sporova koji proizlaze iz međunarodnih sporazuma. Moraju biti neovisni, nastupati u vlastito ime te ne smiju primati naputke od nijedne organizacije ili vlade u vezi s predmetnim pitanjem. Ne smiju biti povezani s vladom nijedne stranke i moraju postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz stavka 2.

8. Osim ako se stranke dogovore drukčije u roku od pet radnih dana od datuma izbora članova odbora, mandat odbora stručnjaka jest sljedeći:

„ispitati, s obzirom na odgovarajuće odredbe dvadeset četvrtog poglavlja (Trgovina i okoliš) pitanje iz zahtjeva za uspostavu odbora stručnjaka i dostaviti izvješće, u skladu sa člankom 24.15. (Odbor stručnjaka) dvadeset četvrtog poglavlja (Trgovina i okoliš), koje sadržava preporuke za rješavanje tog pitanja.”.

9. U pogledu pitanja povezanih s multilateralnim sporazumima u području okoliša utvrđenima u članku 24.4., odbor stručnjaka trebao bi zatražiti stajališta i informacije od relevantnih tijela uspostavljenih u skladu s tim sporazumima, uključujući primjenjive dostupne smjernice za tumačenje, nalaze ili odluke koje su donijela ta tijela ⁽¹⁾.

10. Odbor stručnjaka strankama dostavlja privremeno izvješće i završno izvješće s utvrđenim činjenicama, svojim zaključcima o pitanju, uključujući o tome je li stranka kojoj je zahtjev upućen ispunila svoje obveze iz ovog poglavlja te obrazloženje svojih nalaza, zaključaka i preporuka. Odbor stručnjaka dostavlja strankama privremeno izvješće u roku od 120 dana od odabira posljednjeg člana odbora ili u skladu s drukčijom odlukom stranaka. Stranke mogu odboru stručnjaka dostaviti primjedbe na privremeno izvješće u roku od 45 dana od dostave. Nakon razmatranja takvih primjedbi, odbor stručnjaka može ponovno razmotriti svoje izvješće ili izvršiti daljnja ispitivanja koja smatra potrebnima. Odbor stručnjaka dostavlja završno izvješće strankama u roku od 60 dana od dostave privremenog izvješća. Svaka stranka objavljuje završno izvješće u roku od 30 dana od njegove dostave.

11. Ako odbor stručnjaka u svojem završnom izvješću utvrdi da stranka nije ispunila svoje obveze iz ovog poglavlja, stranke pokreću rasprave i nastoje u roku od tri mjeseca od dostavljanja završnog izvješća utvrditi odgovarajuće mjere ili, ako je primjereno, odlučiti o uzajamno zadovoljavajućem planu djelovanja. Stranke u tim raspravama uzimaju u obzir završno izvješće. Stranka kojoj je zahtjev upućen o svojoj odluci o aktivnostima ili mjerama koje će se provoditi pravovremeno obavješćuje svoje organizacije civilnog društva, putem savjetodavnih mehanizama iz članka 24.13. stavka 5., kao i stranku podnositeljicu zahtjeva. Odbor za trgovinu i održivi razvoj nadzire daljnje aktivnosti nakon završnog izvješća i preporuke odbora stručnjaka. Organizacije civilnog društva, putem savjetodavnih mehanizama iz članka 24.13. stavka 5., i forum civilnog društva mogu u tom pogledu dostaviti primjedbe Odboru za trgovinu i održivi razvoj.

12. Ako stranke postignu uzajamno dogovoreno rješenje pitanja nakon uspostave odbora stručnjaka, o tom rješenju obavješćuju Odbor za trgovinu i održivi razvoj i odbor stručnjaka. Nakon te obavijesti zaključuje se postupak odbora.

Članak 24.16.

Rješavanje sporova

1. Na sve sporove koji nastaju u vezi s ovim poglavljem stranke mogu primijeniti samo pravila i postupke predviđene u ovom poglavlju.

2. Stranke ulažu sve napore kako bi pronašle uzajamno zadovoljavajuće rješenje spora. Stranke u svakom trenutku mogu upotrijebiti dobre usluge, mirenje ili medijaciju kako bi riješile taj spor.

⁽¹⁾ Stranke primjenjuju ovu odredbu u skladu s pravilom 42. Pravilnika za arbitražu utvrđenog u Prilogu 29.-A.

DVADESET PETO POGLAVLJE

Bilateralni dijalozi i suradnja

Članak 25.1.

Ciljevi i načela

1. Nastavljajući se na čvrsto partnerstvo i zajedničke vrijednosti, stranke su suglasne olakšati suradnju na pitanjima od zajedničkog interesa, uključujući na sljedeće načine:

- (a) jačanjem bilateralne suradnje u području biotehnologije u okviru dijaloga o pitanjima pristupa biotehnološkom tržištu;
- (b) poticanjem i olakšavanjem bilateralnog dijaloga i razmjene informacija o pitanjima povezanim s trgovinom šumskim proizvodima putem bilateralnog dijaloga o šumskim proizvodima;
- (c) nastojeći uspostaviti i održavati učinkovitu suradnju u pogledu sirovina putem bilateralnog dijaloga o sirovinama; i
- (d) poticanjem pojačane suradnje na pitanjima znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija.

2. Osim ako je ovim Sporazumu predviđeno drukčije, bilateralni dijalozi odvijaju se bez nepotrebne odgode na zahtjev jedne od stranaka ili Zajedničkog odbora CETA-e. Dijalozima supredsjedaju predstavnici Kanade i Europske unije. Rasporedi i dnevni redovi sastanaka utvrđuju se dogovorom između supredsjedatelja.

3. Supredsjedatelji bilateralnog dijaloga obavješćuju Zajednički odbor CETA-e o rasporedima i dnevnim redovima bilateralnog dijaloga dovoljno prije sastanaka. Supredsjedatelji bilateralnog dijaloga izvješćuju Zajednički odbor CETA-e o rezultatima i zaključcima dijaloga prema potrebi ili na zahtjev Zajedničkog odbora CETA-e. Uspostavljanje ili postojanje dijaloga ne sprječava stranke da se s problemom izravno obrate Zajedničkom odboru CETA-e.

4. Zajednički odbor CETA-e može odučiti promijeniti ili provesti zadaću dodijeljenu dijalogu ili raspustiti dijalog.

5. Stranke mogu uspostaviti bilateralnu suradnju u drugim područjima iz ovog Sporazuma na temelju suglasnosti Zajedničkog odbora CETA-e.

Članak 25.2.

Dijalog o pitanjima pristupa biotehnološkom tržištu

1. Stranke su suglasne da su suradnja i razmjena informacija o pitanjima povezanim s biotehnološkim proizvodima od uzajamnog interesa. Takva suradnja i razmjena informacija održavaju se u okviru bilateralnog dijaloga o pitanjima pristupa tržištu poljoprivrednih biotehnoloških proizvoda koji je uspostavljen uzajamno dogovorenim rješenjem postignutim 15. srpnja 2009. između Kanade i Europske unije nakon spora WTO-a *Europske zajednice – Mjere koje utječu na odobravanje i stavljanje na tržište biotehnoloških proizvoda* WT/DS292. Bilateralnim dijalogom obuhvaćena su sva relevantna pitanja od uzajamnog interesa za stranke, uključujući sljedeće:

- (a) odobravanja biotehnoloških proizvoda na državnom području stranaka i, ako je primjereno, budući zahtjevi za odobrenje proizvoda od komercijalnog interesa za bilo koju stranu;
- (b) tržišni i gospodarski izgledi za buduća odobrenja biotehnoloških proizvoda;
- (c) učinak na trgovinu povezan s neusklađenim odobravanjem biotehnoloških proizvoda ili slučajnim širenjem neodobrenih proizvoda i odgovarajuće mjere u tom pogledu;

- (d) sve mjere povezane s biotehnologijom koje mogu utjecati na trgovinu između stranaka, uključujući mjere država članica Europske unije;
  - (e) novo zakonodavstvo u području biotehnologije; i
  - (f) najbolja praksa u provedbi zakonodavstva o biotehnologiji.
2. Stranke također ističu važnost sljedećih zajedničkih ciljeva u pogledu suradnje u području biotehnologije:
- (a) razmjena informacija o političkim, regulatornim i tehničkim pitanjima od zajedničkog interesa povezanim s biotehnološkim proizvodima i, posebno, informacija o njihovim sustavima i postupcima procjene rizika za donošenje odluka o uporabi genetski modificiranih organizama;
  - (b) promicanje učinkovitih, znanstveno utemeljenih postupaka odobravanja za biotehnološke proizvode;
  - (c) međunarodna suradnja na pitanjima povezanim s biotehnologijom, kao što je niska prisutnost genetski modificiranih organizama; i
  - (d) sudjelovanje u regulatornoj suradnji kako bi se što više smanjili negativni učinci regulatornih praksi povezanih s biotehnološkim proizvodima na trgovinu.

Članak 25.3.

Bilateralni dijalog o šumskim proizvodima

1. Stranke su suglasne da su bilateralni dijalog, suradnja i razmjena informacija i stajališta o relevantnim zakonima, propisima, politikama i pitanjima važnima za proizvodnju, trgovinu i potrošnju šumskih proizvoda od uzajamnog interesa. Stranke su suglasne provoditi taj dijalog, suradnju i razmjenu u okviru bilateralnog dijaloga o šumskim proizvodima, uključujući:
- (a) izradu, donošenje i provedbu relevantnih zakona, propisa, politika i standarda te zahtjeva za ispitivanje, potvrđivanje i akreditaciju i njihov mogući učinak na trgovinu šumskim proizvodima među strankama;
  - (b) inicijative stranaka povezane s održivim gospodarenjem šumama i njihovim upravljanjem;
  - (c) mehanizme za osiguranje zakonitog ili održivog podrijetla šumskih proizvoda;
  - (d) pristup šumskih proizvoda tržištu stranaka ili drugim tržištima;
  - (e) stajališta u pogledu multilateralnih i plurilateralnih organizacija i postupaka u kojima sudjeluju, kojima se nastoji promicati održivo gospodarenje šumama ili borba protiv nezakonite sječe;
  - (f) pitanja iz članka 24.10 (Trgovina šumskim proizvodima); i
  - (g) sva ostala pitanja povezana sa šumskim proizvodima koja su dogovorile stranke.
2. Bilateralni dijalog o šumskim proizvodima održava se u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma, a nakon toga u skladu s člankom 25.1. stavkom 2.
3. Stranke su suglasne da rasprave u okviru bilateralnog dijaloga o šumskim proizvodima mogu biti osnova za rasprave u Odboru za trgovinu i održivi razvoj.

Članak 25.4.

Bilateralni dijalog o sirovinama

1. Prepoznajući važnost otvorenog, nediskriminirajućeg i transparentnog tržišnog okruženja koje se temelji na pravilima i znanosti, stranke nastoje uspostaviti i održavati učinkovitu suradnju u području sirovina. Za potrebe te suradnje, sirovine uključuju, minerale, metale i poljoprivredne proizvode za industrijsku uporabu.

2. Bilateralnim dijalogom o sirovinama obuhvaćena su sva relevantna pitanja od uzajamnog interesa, uključujući sljedeće:
- (a) osiguravanje foruma za raspravu o suradnji u području sirovina između stranaka kako bi se olakšao pristup tržištu sirovina i povezanih usluga i ulaganja te izbjegle nezarinski prepreke trgovini sirovinama;
  - (b) jačanje uzajamnog razumijevanja u području sirovina s ciljem razmjene informacija o najboljoj praksi i regulatornim politikama stranaka u pogledu sirovina;
  - (c) poticanje aktivnosti kojima se podupire društvena odgovornost poduzeća u skladu s međunarodno priznatim standardima kao što su smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća i smjernice OECD-a o dužnoj pažnji za odgovorne lance opskrbe mineralima iz sukobima pogođenih i visokorizičnih područja; i
  - (d) olakšavanje, prema potrebi, savjetovanja o stajalištima stranaka u multilateralnim ili plurilateralnim forumima u kojima se mogu iznijeti i analizirati pitanja povezana sa sirovinama.

Članak 25.5.

Pojačana suradnja u području znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija

1. Stranke potvrđuju međuovisnost znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija te međunarodne trgovine i ulaganja pri povećanju industrijske konkurentnosti i društvenog i gospodarskog napretka.
2. Na temelju tog zajedničkog razumijevanja, stranke su suglasne jačati međusobnu suradnju u području znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija.
3. Stranke nastoje uzajamno poticati, razvijati i olakšavati aktivnosti suradnje s ciljem podupiranja ili nadopunjavanja *Sporazuma o znanstvenoj i tehnološkoj suradnji između Europske zajednice i Kanade*, sastavljenog u Halifaxu 17. lipnja 1995. Stranke su suglasne provoditi te aktivnosti na temelju sljedećih načela:
  - (a) aktivnosti su od uzajamne koristi za obje stranke;
  - (b) stranke su suglasne u pogledu opsega i parametara aktivnosti; i
  - (c) aktivnostima se treba uzeti u obzir važna uloga privatnog sektora i istraživačkih institucija u razvoju znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija te komercijalizaciji njihovih roba i usluga.
4. Stranke potvrđuju i važnost pojačane suradnje u područjima znanosti, tehnologije, istraživanja i inovacija, kao što su aktivnosti koje su pokrenuli, razvili ili poduzeli različiti dionici, uključujući kanadsku saveznu vladu, kanadske pokrajine i teritorije, Europsku uniju i njezine države članice.
5. Svaka stranka potiče, u skladu sa svojim zakonodavstvom, suradnju privatnog sektora, istraživačkih institucija i civilnog društva na svojem državnom području u aktivnostima jačanja suradnje.

DVADESET ŠESTO POGLAVLJE

Upravne i institucionalne odredbe

Članak 26.1.

Zajednički odbor CETA-e

1. Stranke uspostavljaju Zajednički odbor CETA-e koji je sastavljen od predstavnika Europske unije i predstavnika Kanade. Zajedničkim odborom CETA-e supredsjedaju ministar za međunarodnu trgovinu Kanade i član Europske komisije odgovoran za trgovinu, ili njihovi zamjenici.

2. Zajednički odbor CETA-e sastaje se jednom godišnje ili na zahtjev stranke. Zajednički odbor CETA-e dogovara se oko rasporeda sastanaka i utvrđuje dnevni red.

3. Zajednički odbor CETA-e odgovoran je za sva pitanja povezana s trgovinom i ulaganjima između stranaka te provedbu i primjenu ovog Sporazuma. Stranka može uputiti Zajedničkom odboru CETA-e sva pitanja koja se odnose na provedbu i tumačenje ovog Sporazuma ili druga pitanja koja se odnose na trgovinu i ulaganja između stranaka.

4. Zajednički odbor CETA-e:

(a) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Sporazuma te promiče njegove opće ciljeve;

(b) nadzire rad svih specijaliziranih odbora i drugih tijela osnovanih na temelju ovog Sporazuma;

(c) ne dovodeći u pitanje osmo poglavlje (Ulaganja), dvadeset drugo poglavlje (Trgovina i održivi razvoj), dvadeset treće poglavlje (Trgovina i rad), dvadeset četvrto poglavlje (Trgovina i okoliš) i dvadeset deveto poglavlje (Rješavanje sporova), traži odgovarajuće načine i metode za sprječavanje problema koji bi mogli nastati u područjima obuhvaćenima ovim Sporazumom ili za rješavanje sporova koji bi mogli nastati u pogledu tumačenja ili primjene ovog Sporazuma;

(d) donosi svoj poslovnik;

(e) donosi odluke kako je utvrđeno u članku 26.3.; i

(f) razmatra sva pitanja od interesa koja se odnose na područje obuhvaćeno ovim Sporazumom.

5. Zajednički odbor CETA-e može:

(a) prenijeti odgovornosti na specijalizirane odbore uspostavljene u skladu s člankom 26.2.;

(b) komunicirati sa svim zainteresiranim stranama, uključujući privatni sektor i organizacije civilnog društva;

(c) razmatrati ili prihvatiti izmjene u skladu s ovim Sporazumom;

(d) proučavati razvoj trgovine između stranaka i razmotriti načine za daljnje jačanje trgovinskih odnosa između stranaka;

(e) donositi tumačenja odredbi ovog Sporazuma koja su obvezujuća za sudove uspostavljene u skladu s odjeljkom F osmog poglavlja (Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država) i dvadeset devetim poglavljem (Rješavanje sporova);

(f) davati preporuke primjerene za promicanje širenja trgovine i ulaganja kako je predviđeno u ovom Sporazumu;

(g) mijenjati ili poduzimati zadaće dodijeljene specijaliziranim odborima uspostavljenima u skladu s člankom 26.2. ili raspustiti te specijalizirane odbore;

(h) uspostaviti specijalizirane odbore i bilateralne dijaloge koji će mu pomagati u izvršavanju njegovih zadaća; i

(i) poduzeti druge mjere u izvršavanju svojih zadaća u skladu s odlukom stranaka.

Članak 26.2.

Specijalizirani odbori

1. Uspostavljaju se sljedeći specijalizirani odbori ili im se, u slučaju Zajedničkog odbora za carinsku suradnju iz točke (c), dodjeljuju ovlasti za djelovanje pod okriljem Zajedničkog odbora CETA-e:

- (a) Odbor za trgovinu robom, koji se bavi pitanjima povezanim s trgovinom robom, carinama, tehničkim preprekama u trgovini, Protokolom o uzajamnom prihvaćanju rezultata ocjenjivanja sukladnosti i pravima intelektualnog vlasništva povezanim s robom. Na zahtjev stranke, ili na prijedlog odgovarajućeg specijaliziranog odbora, ili kada priprema raspravu u Zajedničkom odboru CETA-e, Odbor za trgovinu robom može se baviti i pitanjima nastalima u području pravila o podrijetlu, postupaka u vezi s podrijetlom, carinskog režima i olakšavanja trgovine te mjera na granici, sanitarnih i fitosanitarnih mjera, javne nabave ili regulatorne suradnje, ako se time olakšava rješavanje pitanja koje odgovarajući specijalizirani odbor inače ne bi mogao riješiti. U okviru Odbora za trgovinu robom uspostavljaju se i Odbor za poljoprivredu, Odbor za vina i jaka alkoholna pića i Zajednička sektorska skupina za farmaceutske proizvode, koji mu podnose izvješća.
- (b) Odbor za usluge i ulaganja, koji se bavi pitanjima povezanim s prekograničnom trgovinom uslugama, ulaganjima, privremenim ulaskom, elektroničkom trgovinom i pravima intelektualnog vlasništva povezanim s uslugama. Na zahtjev stranke, ili na prijedlog odgovarajućeg specijaliziranog odbora, ili kada priprema raspravu u Zajedničkom odboru CETA-e, Odbor za usluge i ulaganja može se baviti i pitanjima nastalima u području financijskih usluga ili javne nabave ako se time olakšava rješavanje pitanja koje odgovarajući specijalizirani odbor inače ne bi mogao riješiti.

U okviru Odbora za usluge i ulaganja uspostavlja se Zajednički odbor za uzajamno priznavanje stručnih kvalifikacija koji podnosi izvješća Odboru za usluge i ulaganja.

- (c) Zajednički odbor za carinsku suradnju, uspostavljen na temelju *Sporazuma iz 1998. između Europske zajednice i Kanade o carinskoj suradnji i uzajamnoj pomoći u carinskim pitanjima*, sastavljenog u Ottawi 4. prosinca 1997., koji se bavi pitanjima iz ovog Sporazuma povezanim s pravilima o podrijetlu, postupcima u vezi s podrijetlom, carinskim režimom i olakšavanjem trgovine, mjerama na granici i privremenom suspenzijom povlaštenog tarifnog postupanja;
- (d) Zajednički upravljački odbor za sanitarne i fitosanitarne mjere koji se bavi pitanjima povezanim sa sanitarnim i fitosanitarnim mjerama;
- (e) Odbor za javnu nabavu koji se bavi pitanjima povezanim s javnom nabavom;
- (f) Odbor za financijske usluge koji se bavi pitanjima povezanim s financijskim uslugama;
- (g) Odbor za trgovinu i održivi razvoj koji se bavi pitanjima povezanim s održivim razvojem;
- (h) forum za regulatornu suradnju koji se bavi pitanjima povezanim s regulatornom suradnjom; i
- (i) Odbor CETA-e za oznake zemljopisnog podrijetla koji se bavi pitanjima povezanim s oznakama zemljopisnog podrijetla.

2. Specijalizirani odbori uspostavljeni u skladu sa stavkom 1. djeluju u skladu s odredbama stavaka od 3. do 5.

3. Područje nadležnosti i zadaće specijaliziranih odbora uspostavljenih u skladu sa stavkom 1. dalje su definirani u relevantnim poglavljima i protokolima ovog Sporazuma.

4. Osim ako je u ovom Sporazumu predviđeno drukčije, ili ako supredsjedatelji odluče drukčije, specijalizirani odbori sastaju se jednom godišnje. Dodatni sastanci mogu se održavati na zahtjev stranke ili Zajedničkog odbora CETA-e. Specijaliziranim odborima supredsjedaju predstavnici Kanade i Europske unije. Specijalizirani odbori uzajamnom suglasnošću utvrđuju raspored sastanaka i dnevni red. Utvrđuju i mijenjaju vlastiti poslovnik ako to smatraju primjerenim. Specijalizirani odbori mogu predložiti nacрте odluka koje će donijeti Zajednički odbor CETA-e ili donositi odluke ako je to predviđeno u ovom Sporazumu.

5. Svaka stranka osigurava da na sastancima specijaliziranog odbora budu zastupljena sva tijela nadležna za pojedinu točku dnevnog reda, na način koji svaka stranka smatra primjerenim, te da se o svakom pitanju može raspravljati na odgovarajućoj razini stručnosti.
6. Specijalizirani odbori obavješćuju Zajednički odbor CETA-e o svojem rasporedu i dnevnom redu dovoljno prije svojih sastanaka te izvješćuju Zajednički odbor CETA-e o rezultatima i zaključcima svakog sastanka. Osnivanjem ili postojanjem specijaliziranog odbora ne sprječavaju se stranke da se s problemom izravno obrate Zajedničkom odboru CETA-e.

Članak 26.3.

Donošenje odluka

1. Za potrebe postizanja ciljeva ovog Sporazuma, Zajednički odbor CETA-e ima ovlasti donositi odluke u vezi sa svim pitanjima u slučajevima predviđenima ovim Sporazumom.
2. Odluke koje je donio Zajednički odbor CETA-e obvezujuće su za stranke, podložno ispunjenju svih potrebnih unutarnjih zahtjeva i postupaka, te su ih stranke obvezne provoditi. Zajednički odbor CETA-e može donositi i odgovarajuće preporuke.
3. Zajednički odbor CETA-e svoje odluke i preporuke donosi uzajamnom suglasnošću.

Članak 26.4.

Razmjena informacija

Ako stranka Zajedničkom odboru CETA-e ili nekom od specijaliziranih odbora uspostavljenih u skladu s ovim Sporazumom dostavi informacije koje se smatraju povjerljivima ili zaštićenima od objavljivanja u skladu s njezinim zakonodavstvom, druga stranka s tim informacijama postupa kao s povjerljivim informacijama.

Članak 26.5.

Kontaktne točke za CETA-u

1. Svaka stranka odmah utvrđuje kontaktnu točku za CETA-u i o tome obavješćuje drugu stranku u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog Sporazuma.
2. Kontaktne točke za CETA-u:
  - (a) nadziru rad svih institucionalnih tijela uspostavljenih na temelju ovog Sporazuma, uključujući komunikaciju u vezi sa sljednicima tih tijela;
  - (b) koordiniraju pripreme za sastanke odbora;
  - (c) prema potrebi poduzimaju daljnje mjere na temelju odluka koje je donio Zajednički odbor CETA-e;
  - (d) osim ako je drukčije predviđeno u ovom Sporazumu, primaju sve obavijesti i informacije predviđene u skladu s ovim Sporazumom i, prema potrebi, olakšavaju komunikaciju između stranaka o pitanjima obuhvaćenima ovim Sporazumom;
  - (e) odgovaraju na sve zahtjeve za informacije u skladu s člankom 27.2. (Dostavljanje informacija); i
  - (f) razmatraju sva druga pitanja koja mogu utjecati na provedbu ovog Sporazuma na zahtjev Zajedničkog odbora CETA-e.
3. Kontaktne točke za CETA-u međusobno komuniciraju prema potrebi.

*Članak 26.6.***Sastanci**

1. Sastanci iz ovog poglavlja održavaju se osobno. Stranke se mogu dogovoriti i o održavanju sastanaka putem videokonferencije ili telekonferencije.
2. Stranke se nastoje sastati u roku od 30 dana od dana kada jedna stranka primi zahtjev za sastanak od druge stranke.

*Dvadeset sedmo poglavlje***TRANSPARENTNOST***Članak 27.1.***Objava**

1. Svaka stranka osigurava da se njezini zakoni, propisi, postupci i upravne odluke opće primjene u pogledu bilo kojeg pitanja obuhvaćenog ovim Sporazumom bez odgode objavljuju i stavljaju na raspolaganje na način kojim se omogućuje zainteresiranim osobama i drugoj stranci da se s njima upoznaju.
2. U mjeri u kojoj je to moguće, svaka stranka:
  - (a) unaprijed objavljuje svaku mjeru čije donošenje predlaže; i
  - (b) zainteresiranim osobama i drugoj stranci pruža razumnu priliku da dostavi svoje primjedbe na takve predložene mjere.

*Članak 27.2.***Dostavljanje informacija**

1. Na zahtjev druge stranke, stranka u mjeri u kojoj je to moguće bez odgode dostavlja informacije i odgovara na pitanja koja se odnose na postojeću ili predloženu mjeru koja bitno utječe na provedbu ovog Sporazuma.
2. Informacijama dostavljenima u skladu s ovim člankom ne dovodi se u pitanje činjenica je li mjera u skladu s ovim Sporazumom.

*Članak 27.3.***Upravni postupci**

Radi dosljednog, nepristranog i razumnog upravljanja mjerom opće primjene koja utječe na pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom, svaka stranka u okviru svojih upravnih postupaka za primjenu mjera iz članka 27.1. na određenu osobu, robu ili uslugu druge stranke u posebnom slučaju osigurava sjedeće:

- (a) kada je to moguće, da se osobi druge stranke na koju postupak izravno utječe dostavi razumna obavijest o početku postupka u skladu s domaćim postupcima, uključujući opis prirode postupka, navođenje nadležnog pravosudnog tijela pred kojim je pokrenut postupak te općeniti opis spornih pitanja;
- (b) da se osobi navedenoj u točki (a) pruži razumna prilika za iznošenje činjenica i argumenata u prilog njezinim stajalištima prije konačne upravne mjere, ako to dopuštaju rokovi, vrsta postupka i javni interes; i
- (c) da se postupci provode u skladu s njezinim pravom.

Članak 27.4.

Preispitivanje i žalba

1. Svaka stranka osniva ili održava sudove, kvazisudska tijela ili upravne sudove ili sudske, kvazisudske ili upravne postupke za potrebe žurnog preispitivanja i, ako je opravdano, ispravka konačnih upravnih mjera koje se odnose na pitanja obuhvaćena ovim Sporazumom. Svaka stranka osigurava da su njezini sudovi nepristrani i neovisni o uredu ili tijelu kojemu je povjereno izvršavanje upravnih mjera i nemaju nikakav bitan interes u odnosu na ishod pitanja.
2. Svaka stranka osigurava da se u okviru sudova ili postupaka iz stavka 1. strankama u postupku osigura pravo na:
  - (a) razumnu priliku da potkrijepe ili brane svoja stajališta; i
  - (b) odluku utemeljenu na dokazima i podnesenim argumentima ili, ako je tako propisano njezinim zakonodavstvom, evidenciji upravnog tijela.
3. Svaka stranka osigurava, podložno žalbi ili daljnjem preispitivanju predviđenima njezinim zakonodavstvom, da uredi ili tijela provode te odluke te da postupaju u skladu s tim odlukama u odnosu na predmetne upravne mjere.

Članak 27.5.

Suradnja na promicanju veće transparentnosti

Stranke su suglasne surađivati u bilateralnim, regionalnim i multilateralnim forumima na načinima promicanja transparentnosti u pogledu međunarodne trgovine i ulaganja.

DVADESET OSMO POGLAVLJE

Iznimke

Članak 28.1.

Definicije

Za potrebe ovog poglavlja:

rezidentnost znači rezidentnost u porezne svrhe;

porezna konvencija znači konvencija za izbjegavanje dvostrukog oporezivanja ili drugi međunarodni sporazum ili dogovor o oporezivanju; i

porez i mjera oporezivanja uključuje trošarine, ali ne uključuje:

- (a) carinu kako je definirana u članku 1.1 (Opće definicije); i
- (b) mjeru navedenu pod iznimkama (b) ili (c) u definiciji „carine” u članku 1.1. (Opće definicije).

Članak 28.2.

Definicije u odnosu na stranku

Za potrebe ovog poglavlja:

tijelo nadležno za tržišno natjecanje znači:

- (a) za Kanadu, povjerenik za tržišno natjecanje ili njegov sljednik o kojem je druga stranka obaviještena putem kontaktne točke za CETA-u; i
- (b) za Europsku uniju, Komisija Europske unije u pogledu njezinih odgovornosti u skladu sa zakonodavstvom Europske unije o tržišnom natjecanju;

zakonodavstvo o tržišnom natjecanju znači:

- (a) za Kanadu, zakon o tržišnom natjecanju *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34; i
- (b) za Europsku uniju, članci 101., 102. i 106. *Ugovora o funkcioniranju Europske unije* od 13. prosinca 2007. i Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika, te njezine provedbene uredbe i izmjene; i

informacije zaštićene u skladu s njezinim zakonodavstvom o tržišnom natjecanju znači:

- (a) za Kanadu, informacije obuhvaćene područjem primjene članka 29. zakona o tržišnom natjecanju *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34; i
- (b) za Europsku uniju, informacije obuhvaćene područjem primjene članka 28. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora ili članka 17. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 od 20. siječnja 2004. o kontroli koncentracija između poduzetnika.

Članak 28.3.

Opće iznimke

1. Za potrebe članka 30.8. stavka 5. (Prestanak, suspenzija ili ugrađivanje drugih postojećih sporazuma), drugog poglavlja (Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu), petog poglavlja (Sanitarne i fitosanitarne mjere) i šestog poglavlja (Carinski režim i olakšavanje trgovine), Protokola o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom i odjeljaka B (Poslovni nastan ulaganja) i C (Nediskriminirajuće postupanje) osmog poglavlja (Ulaganja), članak XX. GATT-a iz 1994. ugrađuje se u ovaj Sporazum i čini njegov sastavni dio. Stranke razumiju da mjere iz članka XX. točke (b) GATT-a iz 1994. uključuju mjere u području okoliša potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka. Stranke razumiju da se članak XX. točka (g) GATT-a iz 1994. primjenjuje na mjere za očuvanje živih i neživih neobnovljivih prirodnih resursa.

2. Za potrebe devetog poglavlja (Prekogranična trgovina uslugama), desetog poglavlja (Privremeni ulazak i boravak fizičkih osoba u poslovne svrhe), dvanaestog poglavlja (Domaći propisi), trinaestog poglavlja (Financijske usluge), četrnaestog poglavlja (Usluge međunarodnog pomorskog prijevoza), petnaestog poglavlja (Telekomunikacije), šesnaestog poglavlja (Elektronička trgovina) i odjeljaka B (Poslovni nastan ulaganja) i C (Nediskriminirajuće postupanje) osmog poglavlja (Ulaganja), podložno zahtjevu da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između stranaka u kojima postoje jednaki uvjeti ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama, ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava stranku da donosi ili provodi mjere potrebne za:

- (a) zaštitu javne sigurnosti ili javnog morala ili održavanje javnog reda ⁽¹⁾;
- (b) zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka ⁽²⁾; ili
- (c) osiguranje sukladnosti sa zakonima ili propisima koji nisu nesukladni s odredbama ovog Sporazuma, uključujući s onima koji se odnose na:
  - i. sprječavanje prijevarne i zavaravajuće prakse ili na rješavanje posljedica povreda ugovora;
  - ii. zaštitu privatnosti osoba u vezi s obradom i širenjem osobnih podataka te zaštitom povjerljivosti osobnih evidencija i računa; ili
  - iii. sigurnost.

⁽¹⁾ Na iznimke u vezi s javnom sigurnošću i javnim redom može se pozvati samo kad postoji stvarna i dovoljno ozbiljna prijetnja nekom temeljnom interesu društva.

⁽²⁾ Stranke razumiju da mjere iz točke (b) uključuju mjere u području okoliša potrebne za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka.

Članak 28.4.

Privremene zaštitne mjere u pogledu kretanja kapitala i plaćanja

1. Ako, u iznimnim okolnostima, kretanja kapitala i plaćanja, uključujući prijenose, uzrokuju ili prijete uzrokovanjem ozbiljnih poteškoća u funkcioniranju ekonomske i monetarne unije Europske unije, Europska unija može odrediti zaštitne mjere koje su nužne za uklanjanje tih poteškoća u razdoblju koje ne premašuje 180 dana.
2. Mjere koje je odredila Europska unija u skladu sa stavkom 1. ne smiju predstavljati sredstvo proizvodnje ili neopravdane diskriminacije Kanade i njezinih ulagatelja u usporedbi s trećom zemljom ili njezinim ulagateljima. Europska unija odmah obavješćuje Kanadu i što je ranije moguće dostavlja raspored za ukidanje takvih mjera.

Članak 28.5.

Ograničenja u slučaju ozbiljnih poteškoća s bilancom plaćanja i vanjskim financijama

1. Ako se Kanada ili država članica Europske unije koja nije članica Europske monetarne unije suoči s ozbiljnim poteškoćama s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama ili prijetnjom od takvih poteškoća, ona može donijeti ili zadržati ograničavajuće mjere u pogledu kretanja kapitala ili plaćanja, uključujući prijenose.
2. Mjere iz stavka 1.:
  - (a) osiguravaju postupanje prema stranci koje nije manje povoljno od postupanja prema trećoj zemlji u sličnim situacijama;
  - (b) u skladu su sa *Statutom Međunarodnog monetarnog fonda* sastavljenim u Bretton Woodsu 22. srpnja 1944., ako je primjenjivo;
  - (c) izbjegavaju nepotrebnu štetu komercijalnim, gospodarskim ili financijskim interesima stranke;
  - (d) privremene su i postupno se ukidaju kako se situacija navedena u stavku 1. poboljšava te ne traju dulje od 180 dana. Ako zbog iznimno izvanrednih okolnosti stranka zatraži produljenje tih mjera nakon razdoblja od 180 dana, s drugom se strankom mora unaprijed savjetovati o provedbi svakog predloženog produljenja.
3. U slučaju trgovine robom, stranka može donositi ograničavajuće mjere radi zaštite svoje bilance plaćanja ili vanjskog financijskog položaja. Takve mjere moraju biti u skladu s GATT-om iz 1994. i *Dogovorom o odredbama o bilanci plaćanja Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.*, koji se nalazi u Prilogu 1.A Sporazumu o WTO-u.
4. U slučaju trgovine uslugama, stranka može donositi ograničavajuće mjere radi zaštite svoje bilance plaćanja ili vanjskog financijskog položaja. Te mjere moraju biti u skladu s GATS-om.
5. Stranka koja donosi ili zadržava mjeru iz stavka 1. o tome odmah obavješćuje drugu stranku i što prije dostavlja raspored za njezino ukidanje.
6. Ako se ograničenja donose ili zadrže u skladu s ovim člankom, u Zajedničkom odboru CETA-e odmah se provodi savjetovanje među strankama ako se takvo savjetovanje ne provodi u okviru foruma izvan ovog Sporazuma. U okviru savjetovanja koje se provodi u skladu s ovim stavkom ocjenjuju se poteškoće s bilancom plaćanja ili vanjskim financijama koje su dovele do predmetnih mjera, uzimajući u obzir, među ostalim, sljedeće čimbenike:
  - (a) vrstu i opseg poteškoća;
  - (b) vanjsko gospodarsko i trgovinsko okruženje; ili
  - (c) dostupnost alternativnih korektivnih mjera.

7. Tijekom savjetovanja u skladu sa stavkom 6. ocjenjuje se usklađenost ograničavajućih mjera sa stavcima od 1. do 4. Stranke prihvaćaju sve nalaze o statističkim i ostalim činjenicama koje je dostavio Međunarodni monetarni fond u vezi sa stranom valutom, monetarnim rezervama i bilancom plaćanja, a njihovi zaključci se temelje na ocjeni Međunarodnog monetarnog fonda o bilanci plaćanja i vanjskim financijama predmetne stranke.

Članak 28.6.

Nacionalna sigurnost

Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da:

- (a) stranku obvezuje da dostavi informacije ili omogućiti pristup informacijama ako je ta stranka utvrdila da bi objava tih informacija bila protivna njezinim bitnim interesima sigurnosti; ili
- (b) stranku sprječava da poduzme mjere koju smatra potrebnima za zaštitu svojih bitnih interesa sigurnosti:
  - i. u vezi s proizvodnjom ili trgovinom oružjem, streljivom i vojnom opremom te u vezi s trgovinom i prometom drugom robom i materijalima, uslugama i tehnologijom te gospodarskim djelatnostima koji se provode izravno ili neizravno u svrhe opskrbe vojnih ili drugog sigurnosnih snaga ⁽¹⁾;
  - ii. poduzete u vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja u međunarodnim odnosima; ili
  - iii. u vezi s fisijskim i fuzijskim materijalima ili materijalima iz kojih su takvi materijali dobiveni; ili
- (c) stranku sprječava da poduzme bilo kakvu mjeru za ispunjavanje svojih međunarodnih obveza za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.

Članak 28.7.

Oporezivanje

1. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava stranku da donese ili zadrži mjeru oporezivanja kojom se utvrđuje razlika između osoba koje nisu u istoj situaciji, posebno u pogledu njihova mjesta rezidentnosti ili u pogledu mjesta gdje je njihov kapital uložen.
2. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao da sprječava stranku da donese ili zadrži mjeru oporezivanja usmjerenu na sprječavanje izbjegavanja ili utaje poreza u skladu s njezinim poreznim zakonodavstvom ili poreznim konvencijama.
3. Ovaj Sporazum ne utječe na prava i obveze stranke u skladu s poreznom konvencijom. U slučaju neusklađenosti između ovog Sporazuma i porezne konvencije, mjerodavna je ta konvencija u mjeri u kojoj postoji neusklađenost.
4. Ništa u ovom Sporazumu ili dogovoru donesenom u skladu s ovim Sporazumom ne primjenjuje se na:
  - (a) mjeru oporezivanja stranke kojom se osigurava povoljnije porezno postupanje prema trgovačkom društvu ili dioničaru trgovačkog društva na osnovi toga što je to trgovačko društvo u cijelosti ili djelomično, izravno ili neizravno, u vlasništvu ili pod kontrolom jednog ili više ulagatelja koji su rezidenti te stranke;
  - (b) mjeru oporezivanja stranke kojom se daje prednost u pogledu doprinosa ili prihoda u okviru instrumenta kojim se osigurava odgoda ili izuzeće od poreza za mirovinu, umirovljenje, štednju, obrazovanje, zdravlje, invaliditet ili druge slične svrhe, pod uvjetom da ta stranka zadrži trajnu nadležnost nad takvim instrumentom;
  - (c) mjeru oporezivanja stranke kojom se daje prednost u pogledu kupnje ili potrošnje određene usluge, pod uvjetom da se usluga pruža na državnom području te stranke;

⁽¹⁾ Izraz „trgovina oružjem, streljivom i vojnom opremom” u ovom članku istovjetan je izrazu „trgovina oružjem, streljivom i vojnim materijalom”.

- (d) mjeru oporezivanja stranke kojom se nastoji osigurati pravično i učinkovito određivanje ili naplata poreza, uključujući mjeru koju stranka poduzima kako bi osigurala sukladnost sa svojim poreznim sustavom;
- (e) mjeru oporezivanja kojom se daje prednost vladi, dijelu vlade ili osobi koja je izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom vlade ili ju je osnovala vlada;
- (f) postojeću nesukladnu mjeru oporezivanja koja nije obuhvaćena stavcima 1. i 2. te stavkom 4. točkama od (a) do (e), na nastavak ili žurnu obnovu takve mjere ili na izmjenu takve mjere, pod uvjetom da se izmjenom ne smanjuje njezina sukladnost s odredbama ovog Sporazuma kakva je bila neposredno prije izmjene.

5. Podrazumijeva se da činjenica da mjera oporezivanja predstavlja znatnu izmjenu postojeće mjere oporezivanja, da stupa na snagu u trenutku objave, da se njome pojašnjava planirana primjena postojeće mjere oporezivanja ili da ima neočekivani učinak na ulagatelja ili obuhvaćeno ulaganje sama po sebi ne čini povredu članka 8.10. (Tretman ulagatelja i obuhvaćenih ulaganja).

6. Članci 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije), 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije) i 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije) ne primjenjuju se na prednost koju je stranka dodijelila u skladu s poreznom konvencijom.

7. (a) Ako ulagatelj podnese zahtjev za savjetovanje u skladu s člankom 8.19. (Savjetovanje) tvrdeći da se mjerom oporezivanja krši obveza iz odjeljaka C (Nediskriminirajuće postupanje) ili D (Zaštita ulaganja) osmog poglavlja (Ulaganja), tuženik može predmet uputiti strankama na savjetovanje i zatražiti od njih da donesu zajedničku odluku o tome:

- i. je li u slučaju mjere riječ o mjeri oporezivanja;
- ii. krši li se mjerom obveza iz odjeljaka C (Nediskriminirajuće postupanje) ili D (Zaštita ulaganja) osmog poglavlja (Ulaganja), u slučaju da se utvrdi da je riječ o mjeri oporezivanja; ili
- iii. postoji li neusklađenost između obveza iz ovog Sporazumu za koje se tvrdi da su prekršene i obveza iz porezne konvencije.

(b) Upućivanje u skladu s točkom (a) ne može se predložiti kasnije od datuma koji je Sud odredio tuženiku za podnošenje odgovora. Ako tuženik predloži to upućivanje, rokovi ili postupci navedeni u odjeljku F (Rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država) osmog poglavlja (Ulaganja) suspendiraju se. Ako se u roku od 180 dana od upućivanja pitanja stranke ne dogovore o njegovu razmatranju, ili ne donesu zajedničku odluku, suspenzija rokova ili postupaka više se ne primjenjuje i ulagatelj može nastaviti sa svojim zahtjevom.

(c) Zajednička odluka stranaka u skladu s točkom (a) obvezujuća je za Sud.

(d) Svaka stranaka osigurava da njezino izaslanstvo za savjetovanja koja će se provoditi u skladu s točkom (a) čine osobe s odgovarajućom stručnošću u područjima obuhvaćenima ovim člankom, uključujući predstavnike iz odgovarajućih poreznih tijela svake stranke. Za Kanadu to znači službenici Ministarstva financija Kanade.

8. Podrazumijeva se da

(a) **mjera oporezivanja stranke** znači mjera oporezivanja donesena na bilo kojoj razini vlasti stranke; i

(b) za mjere na razini podnacionalne vlasti, **rezident stranke** znači rezident te podnacionalne jurisdikcije ili rezident stranke čiji je ona dio.

Članak 28.8.

Otkrivanje informacija

1. Ovim se Sporazumom ne zahtijeva od stranke da dostavi ili omogući pristup informacijama čijim bi se otkrivanjem onemogućilo izvršavanje zakonodavstva ili čije je otkrivanje zabranjeno ili ograničeno u skladu s njezinim zakonodavstvom.

2. Tijekom postupka rješavanja sporova u skladu s ovim Sporazumom,
  - (a) stranka ne mora dostaviti informacije ili omogućiti pristup informacijama zaštićenima u skladu s njezinim zakonodavstvom o tržišnom natjecanju; i
  - (b) tijelo stranke nadležno za tržišno natjecanje ne mora dostaviti ili omogućiti pristup informacijama koje su povlaštene ili na drugi način zaštićene od otkrivanja.

Članak 28.9.

Iznimke koje se primjenjuju na kulturu

Stranke podsjećaju na iznimke koje se primjenjuju na kulturu koje su utvrđene u relevantnim odredbama sedmog poglavlja (Subvencije), osmog poglavlja (Ulaganja), devetog poglavlja (Prekogranična trgovina uslugama), dvanaestog poglavlja (Domaći propisi) i devetnaestog poglavlja (Javna nabava).

Članak 28.10.

Izuzeća od obveza WTO-a

U slučaju preklapanja prava ili obveze iz ovog Sporazuma s pravom ili obvezom iz Sporazuma o WTO-u, stranke su suglasne da se smatra da je mjera donesena u skladu s odlukom o izuzeću od obveza koju je WTO donio u skladu s člankom IX. Sporazuma o WTO-u također u skladu s preklapajućom odredbom ovog Sporazuma.

DVADESET DEVETO POGLAVLJE

Rješavanje sporova

Odjeljak A

Početne odredbe

Članak 29.1.

Suradnja

Stranke se u svakom trenutku nastoje dogovoriti o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma i suradnjom i savjetovanjima nastoje postići uzajamno zadovoljavajuće rješenje svakog pitanja koje bi moglo utjecati na njegovu provedbu.

Članak 29.2.

Područje primjene

Osim ako je u ovom Sporazumu predviđeno drukčije, ovo se poglavlje primjenjuje na sve sporove koji se odnose na tumačenje ili primjenu odredbi ovog Sporazuma.

Članak 29.3.

Odabir suda

1. Primjenom odredbi ovog poglavlja o rješavanju sporova ne dovodi se u pitanje mogućnost rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u ili na temelju bilo kojeg drugog sporazuma čije su stranke ovog Sporazuma stranke.

2. Neovisno o stavku 1., ako je neka obveza iz ovog Sporazumu u biti istovjetna obvezi iz Sporazumu o WTO-u, ili iz nekog drugog sporazuma čije su stranke ovog Sporazuma stranke, stranka ne može na dva suda tražiti pravnu zaštitu zbog kršenja takve obveze. U tom slučaju, nakon što je pokrenula postupak za rješavanje spora na temelju jednog sporazuma, stranka ne podnosi zahtjev za pravnu zaštitu zbog kršenja u biti istovjetne obveze iz drugog sporazuma, osim ako odabrani sud zbog postupovnih razloga ili razloga nadležnosti, osim prekida rada u skladu sa stavkom 20. Priloga 29.-A, ne može odlučiti o tom zahtjevu.
3. Za potrebe stavka 2.:
- (a) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju Sporazuma o WTO-u pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća na temelju članka 6. DSU-a;
  - (b) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju ovog poglavlja pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 29.6.; i
  - (c) smatra se da su postupci rješavanja sporova na temelju bilo kojeg drugog sporazuma pokrenuti zahtjevom stranke za osnivanje vijeća za rješavanje sporova ili suda u skladu s odredbama tog sporazuma.
4. Ništa u ovom Sporazumu ne sprječava stranku da provede suspenziju obveza koju je odobrilo tijelo WTO-a za rješavanje sporova. Stranka se ne može pozvati na Sporazum o WTO-u kako bi spriječila drugu stranku da suspendira obveze u skladu s ovim poglavljem.

Odjeljak B

Savjetovanje i medijacija

Članak 29.4.

Savjetovanje

1. Stranka može pisanim putem zatražiti savjetovanje s drugom strankom u pogledu bilo kojeg pitanja iz članka 29.2
2. Stranka podnositeljica zahtjeva šalje zahtjev stranci kojoj je zahtjev upućen te navodi razloge za zahtjev, uključujući predmetnu spornu mjeru i pravnu osnovu pritužbe.
3. Podložno stavku 4., stranke započinju savjetovanje u roku od 30 dana od datuma kada je zahtjev primila stranka kojoj je zahtjev upućen.
4. U hitnim slučajevima, uključujući one u kojima je riječ o kvarljivoj ili sezonskoj robi ili uslugama koje brzo gube svoju tržišnu vrijednost, savjetovanje počinje u roku od 15 dana od datuma kada je zahtjev primila stranka kojoj je zahtjev upućen.
5. Stranke ulažu sve napore kako bi postigle uzajamno zadovoljavajuće rješenje putem savjetovanja. U tu svrhu, svaka stranka:
  - (a) dostavlja dovoljno informacija kako bi omogućila cjelovito ispitivanje predmetnog pitanja;
  - (b) štiti sve povjerljive ili zaštićene informacije razmijenjene tijekom savjetovanja na zahtjev stranke koja dostavlja informacije; i
  - (c) stavlja na raspolaganje osoblje svojih državnih agencija ili drugih regulatornih tijela koje je stručno za pitanje koje je predmet savjetovanja.
6. Savjetovanje je povjerljivo i njime se ne dovode u pitanje prava stranaka u postupcima na temelju ovog poglavlja.
7. Savjetovanje se provodi na državnom području stranke kojoj je zahtjev upućen, osim ako su stranke dogovorile drukčije. Savjetovanje se može provoditi osobno ili drugim sredstvima koja su dogovorile stranke.
8. Predložena mjera stranke može biti predmet savjetovanja iz ovog članka, ali ne može biti predmet medijacije iz članka 29.5. ili postupaka rješavanja sporova iz odjeljka C.

Članak 29.5.**Medijacija**

Stranke mogu primijeniti medijaciju u pogledu mjere ako mjera negativno utječe na trgovinu i ulaganja između stranaka. Postupci medijacije utvrđeni su u Prilogu 29.-C.

Odjeljak C**Postupci rješavanja sporova i ispunjenje****Pododjeljak A****Postupci rješavanja sporova****Članak 29.6.****Zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća**

1. Osim ako su stranke dogovorile drukčije, ako predmet iz članka 29.4. nije riješen u roku od:

- (a) 45 dana od datuma primitka zahtjeva za savjetovanje; ili
- (b) 25 dana od datuma primitka zahtjeva za savjetovanje u predmetima iz članka 29.4. stavka 4.

stranka podnositeljica zahtjeva predmet može uputiti arbitražnom vijeću dostavljajući stranci kojoj je zahtjev upućen svoj pisani zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća.

2. Stranka podnositeljica zahtjeva u svojem pisanom zahtjevu navodi predmetnu spornu mjeru i pravnu osnovu pritužbe, uključujući obrazloženje zašto takva mjera predstavlja kršenje odredbi iz članka 29.2.

Članak 29.7.**Sastav arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće sastavljeno je od tri arbitra.
2. Stranke se savjetuju radi postizanja dogovora o sastavu arbitražnog vijeća u roku od 10 radnih dana od datuma kada je zahtjev za osnivanje arbitražnog vijeća primila stranka kojoj je zahtjev upućen.
3. Ako se stranke ne mogu dogovoriti oko sastava arbitražnog vijeća u roku utvrđenom u stavku 2., bilo koja od stranaka može zatražiti od predsjednika Zajedničkog odbora CETA-e, ili njegova zamjenika, da ždrijebom odabere arbitre s popisa utvrđenog u članku 29.8. Jedan arbitar izvlači se s popisa stranke podnositeljice zahtjeva, jedan s popisa stranke kojoj je zahtjev upućen, a jedan s popisa predsjednikâ. Ako se stranke dogovore o izboru jednog ili više arbitara, preostali arbitri odabiru se prema istom postupku s odgovarajućeg popisa arbitara. Ako su stranke postigle dogovor oko arbitra, osim predsjednika, koji nije državljanin nijedne stranke, predsjednik i ostali arbitri biraju se s popisa predsjednikâ.
4. Predsjednik Zajedničkog odbora CETA-e ili njegov zamjenik biraju arbitre što je moguće prije, a obično u roku od pet radnih dana otkad je jedna od stranaka podnijela zahtjev iz stavka 3. Predsjednik ili njegov zamjenik predstavnicima svake stranke pružaju razumnu mogućnost da budu nazočni u trenutku izvlačenja. Jedan od predsjednika može sam izvršiti odabir ždrijebom ako je drugi predsjednik obaviješten o datumu, vremenu i mjestu održavanja ždrijeba i nije prihvatio sudjelovanje u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva iz stavka 3.

5. Datum osnivanja arbitražnog vijeća jest datum odabira posljednjeg od tri arbitra.
6. Ako u trenutku podnošenja zahtjeva na temelju stavka 3. nije uspostavljen popis iz članka 29.8. ili popis ne sadržava dovoljno imena, tri arbitra izvlače se ždrijebom među arbitrima koje je predložila jedna ili obje stranke u skladu s člankom 29.8. stavkom 1.
7. Zamjena arbitara provodi se samo zbog razloga i u skladu s postupkom iz stavaka od 21. do 25. Priloga 29.-A.

Članak 29.8.

Popis arbitara

1. Zajednički odbor CETA-e uspostavlja na svojem prvom sastanku nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma popis od najmanje 15 osoba odabranih na temelju svoje objektivnosti, pouzdanosti i dobre prosudbe koji su voljni i sposobni biti arbitri. Taj se popis sastoji od tri zasebna popisa: po jednog popisa za svaku stranku i jednog popisa za osobe koje nisu državljani nijedne od stranaka, a koje će obavljati dužnost predsjednikâ. Na svakom popisu nalazi se najmanje pet osoba. Zajednički odbor CETA-e može u bilo kojem trenutku preispitati popis te osigurava da je popis u skladu s ovim člankom.
2. Arbitri moraju imati stručno znanje o međunarodnom trgovačkom pravu. Arbitri koji su predsjednici moraju imati iskustva kao pravni savjetnici ili članovi arbitražnog vijeća u postupcima rješavanja sporova u predmetima obuhvaćenima područjem primjene ovog Sporazuma. Arbitri su neovisni, nastupaju u vlastito ime i ne primaju naputke od nijedne organizacije ili vlade niti su povezani s vladom bilo koje stranke te su dužni postupati u skladu s Kodeksom ponašanja iz Priloga 29.-B.

Članak 29.9.

Privremeno izvješće arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće dostavlja strankama privremeno izvješće u roku od 150 dana od dana njegova osnivanja. Izvješće sadržava sljedeće:
  - (a) nalaze činjeničnog stanja; i
  - (b) zaključak je li stranka kojoj je zahtjev upućen ispunila svoje obveze iz ovog Sporazuma.
2. Svaka stranka može arbitražnom vijeću podnijeti pisane primjedbe o privremenom izvješću u rokovima koje je odredilo arbitražno vijeće. Nakon razmatranja tih primjedbi, arbitražno vijeće može:
  - (a) ponovno razmotriti svoje izvješće; ili
  - (b) izvršiti daljnja ispitivanja koja smatra primjerenima.
3. Privremeno izvješće arbitražnog vijeća povjerljivo je.

Članak 29.10.

Završno izvješće arbitražnog vijeća

1. Osim ako su stranke dogovorile drukčije, arbitražno vijeće izdaje izvješće u skladu s ovim poglavljem. U završnom izvješću arbitražnog vijeća utvrđuje se činjenično stanje, primjenjivost relevantnih odredbi ovoga Sporazuma i obrazloženje svih nalaza i zaključaka. Odluka arbitražnog vijeća u završnom izvješću obvezujuća je za stranke.

2. Arbitražno vijeće strankama i Zajedničkom odboru CETA-e izdaje završno izvješće u roku od 30 dana od privremenog izvješća.
3. Svaka stranka objavljuje završno izvješće arbitražnog vijeća, podložno stavku 39. Priloga 29.-A.

Članak 29.11.

Hitni postupci

U hitnim slučajevima, uključujući one u kojima je riječ o kvarljivoj ili sezonskoj robi ili uslugama koje brzo gube svoju tržišnu vrijednost, arbitražno vijeće i stranke ulažu sve napore kako bi što više ubrzali postupak. Arbitražno vijeće nastoji izdati privremeno izvješće strankama u roku od 75 dana od osnivanja arbitražnog vijeća, a završno izvješće u roku od 15 dana od privremenog izvješća. Na zahtjev stranke, arbitražno vijeće u roku od 10 dana od zahtjeva donosi prethodnu odluku o tome smatra li predmet hitnim.

Pododjeljak B

Ispunjenje

Članak 29.12.

Ispunjenje završnog izvješća arbitražnog vijeća

Stranka kojoj je zahtjev upućen poduzima sve mjere koje su potrebne radi ispunjenja završnog izvješća arbitražnog vijeća. Najkasnije 20 dana otkad su stranke primile završno izvješće arbitražnog vijeća stranka kojoj je zahtjev upućen obavješćuje drugu stranku i Zajednički odbor CETA-e o svojoj namjeri u pogledu ispunjenja.

Članak 29.13.

Razuman rok za ispunjenje

1. Ako ispunjenje nije moguće odmah, najkasnije 20 dana otkad su stranke primile završno izvješće arbitražnog vijeća stranka kojoj je zahtjev upućen obavješćuje stranku podnositeljicu zahtjeva i Zajednički odbor CETA-e o vremenu koje joj je potrebno za ispunjenje.
2. U slučaju neslaganja stranaka o razumnom roku za ispunjenje završnog izvješća arbitražnog vijeća, stranka podnositeljica zahtjeva mora, u roku od 20 dana od primitka obavijesti koju joj je u skladu sa stavkom 1. uputila stranka kojoj je zahtjev upućen, pisanim putem zatražiti od arbitražnog vijeća da odredi duljinu razumnog roka. Taj zahtjev istodobno mora dostaviti drugoj stranci i Zajedničkom odboru CETA-e. Arbitražno vijeće o svojoj odluci obavješćuje stranke i Zajednički odbor CETA-e u roku od 30 dana od datuma zahtjeva.
3. Stranke mogu sporazumno produljiti razumni rok.
4. U bilo kojem trenutku nakon prve polovice razumnog roka i na zahtjev stranke podnositeljice zahtjeva, stranka kojoj je zahtjev upućen mora biti na raspolaganju za raspravu o mjerama koje poduzima radi ispunjenja završnog izvješća arbitražnog vijeća.
5. Prije isteka razumnog roka stranka kojoj je zahtjev upućen obavješćuje drugu stranku i Zajednički odbor CETA-e o mjerama koje je poduzela radi ispunjenja završnog izvješća arbitražnog vijeća.

Članak 29.14.

Privremena pravna sredstva u slučaju neispunjenja

1. Ako:
  - (a) stranka kojoj je zahtjev upućen ne obavijesti o svojoj namjeri ispunjenja završnog izvješća arbitražnog vijeća u skladu s člankom 29.12. ili o vremenu koje će joj biti potrebno za ispunjenje u skladu s člankom 29.13. stavkom 1.;
  - (b) prije isteka razumnog roka stranka kojoj je zahtjev upućen ne dostavi obavijest o mjerama poduzetima radi ispunjenja završnog izvješća arbitražnog vijeća; ili

(c) arbitražno vijeće o ispunjenju iz stavka 6. utvrdi da je mjera poduzeta radi ispunjenja u suprotnosti s obvezama te stranke prema odredbama iz članka 29.2.:

stranka podnositeljica zahtjeva ima pravo suspendirati obveze ili primiti naknadu. Razina poništenja i ograničenja računa se od datuma dostave završnog izvješća arbitražnog vijeća strankama.

2. Prije suspenzije obveza stranka podnositeljica zahtjeva obavješćuje stranku kojoj je zahtjev upućen i Zajednički odbor CETA-e o svojoj namjeri da to učini te o razini obveza koje planira suspendirati.

3. Osim ako je u ovom Sporazumu predviđeno drukčije, suspenzija obveza može se odnositi na bio koju odredbu iz članka 29.2. i ograničena je na razinu koja je istovjetna poništenju ili ograničenju uzrokovanom povredom.

4. Stranka podnositeljica zahtjeva može provesti suspenziju 10 radnih dana nakon datuma kada je stranka kojoj je zahtjev upućen primila obavijest iz stavka 2., osim ako je stranka zatražila arbitražu u skladu sa stavcima 6. i 7.

5. Neslaganje između stranaka o postojanju mjere poduzete radi ispunjenja ili njezine sukladnosti s odredbama iz članka 29.2. („neslaganje o ispunjenju”), ili o istovjetnosti između razine suspenzije i poništenja ili ograničenja uzrokovanog povredom („neslaganje o istovjetnosti”) upućuje se arbitražnom vijeću.

6. Stranka može ponovno sazvati arbitražno vijeće podnošenjem pisanog zahtjeva arbitražnom vijeću, drugoj stranci i Zajedničkom odboru CETA-e. U slučaju neslaganja o ispunjenju arbitražno vijeće ponovno saziva stranka podnositeljica zahtjeva. U slučaju neslaganja o istovjetnosti, arbitražno vijeće ponovno saziva stranka kojoj je zahtjev upućen. U slučaju neslaganja i o ispunjenju i o istovjetnosti, arbitražno vijeće odlučuje o neslaganju o ispunjenju prije donošenja odluke o neslaganju o istovjetnosti.

7. Arbitražno vijeće obavješćuje stranke i Zajednički odbor CETA-e o svojoj odluci u sljedećim rokovima:

(a) u roku od 90 dana od zahtjeva za ponovni saziv arbitražnog vijeća u slučaju neslaganja o ispunjenju;

(b) u roku od 30 dana od zahtjeva za ponovni saziv arbitražnog vijeća u slučaju neslaganja o istovjetnosti;

(c) u roku od 120 dana od prvog zahtjeva za ponovni saziv arbitražnog vijeća u slučaju neslaganja i o ispunjenju i o istovjetnosti.

8. Stranka podnositeljica zahtjeva ne suspendira obveze dok arbitražno vijeće ponovno sazvano u skladu sa stavcima 6. i 7. ne donese svoju odluku. Svaka suspenzija mora biti u skladu s odlukom arbitražnog vijeća.

9. Suspenzija obveza privremena je i primjenjuje se samo dok se mjera za koju je utvrđeno da nije u skladu s odredbama iz članka 29.2. ne opozove ili izmijeni kako bi postala sukladna s tim odredbama, kako je utvrđeno u članku 29.15., ili dok stranke ne riješe spor.

10. Stranka podnositeljica zahtjeva može u bilo kojem trenutku zatražiti od stranke kojoj je zahtjev upućen da dostavi ponudu za privremenu naknadu i stranka kojoj je zahtjev upućen dostavlja tu ponudu.

Članak 29.15.

Preispitivanje mjera poduzetih radi ispunjenja nakon suspenzije obveza

1. Ako, nakon suspenzije obveza od strane stranke podnositeljice zahtjeva, stranka kojoj je zahtjev upućen poduzme mjere radi ispunjenja završnog izvješća arbitražnog vijeća, stranka kojoj je zahtjev upućen obavješćuje drugu stranku i Zajednički odbor CETA-e i traži okončanje suspenzije obveza koje je primijenila stranka podnositeljica zahtjeva.

2. Ako stranke ne postignu dogovor o kompatibilnosti priopćene mjere s odredbama iz članka 29.2. u roku od 60 dana od datuma primitka obavijesti o mjeri, stranka podnositeljica zahtjeva pisanim putem traži da arbitražno vijeće odluči o tom predmetu. Taj zahtjev istodobno dostavlja drugoj stranci i Zajedničkom odboru CETA-e. Završno izvješće arbitražnog vijeća strankama i Zajedničkom odboru CETA-e dostavlja se u roku od 90 dana od datuma podnošenja zahtjeva. Ako arbitražno vijeće odluči da je mjera poduzeta radi ispunjenja u skladu s odredbama iz članka 29.2., prekida se suspenzija obveza.

Odjeljak D

Opće odredbe

Članak 29.16.

Pravilnik

Postupak rješavanja sporova u okviru ovog poglavlja uređen je pravilnikom o arbitraži iz Priloga 29.-A, osim ako su se stranke dogovorile drukčije.

Članak 29.17.

Opće pravilo tumačenja

Arbitražno vijeće tumači odredbe ovog Sporazuma u skladu s uobičajenim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući pravila utvrđena u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora*. Arbitražno vijeće uzima u obzir i relevantna tumačenja u izvješćima arbitražnih vijeća i žalbenog tijela koja je usvojilo Tijelo WTO-a za rješavanje sporova.

Članak 29.18.

Odluke arbitražnog vijeća

Odlukama arbitražnog vijeća ne mogu se povećavati niti smanjivati prava i obveze predviđene u ovom Sporazumu.

Članak 29.19.

Uzajamno dogovorena rješenja

Stranke mogu u bilo kojem trenutku postići uzajamno dogovoreno rješenje spora iz ovog poglavlja. O svakom takvom rješenju obavješćuju Zajednički odbor CETA-e i arbitražno vijeće. Po primitku obavijesti o uzajamno dogovorenom rješenju, arbitražno vijeće prestaje s radom i postupak završava.

TRIDESETO POGLAVLJE

Završne odredbe

Članak 30.1.

Sastavni dijelovi ovog Sporazuma

Protokoli, prilozi, izjave, zajedničke izjave, dogovori i bilješke uz ovaj Sporazum čine njegov sastavni dio.

Članak 30.2.

Izmjene

1. Stranke se mogu pisanim putem dogovoriti o izmjeni ovog Sporazuma. Izmjena stupa na snagu nakon što stranke razmijene pisane obavijesti kojima potvrđuju da su ispunile svoje primjenjive unutarnje zahtjeve i postupke potrebne za stupanje izmjene na snagu ili na datum koji dogovore stranke.

2. Neovisno o stavku 1., Zajednički odbor CETA-e može odlučiti izmijeniti protokole i priloge ovom Sporazumu. Stranke mogu odobriti odluku Zajedničkog odbora CETA-e u skladu sa svojim unutarnjim zahtjevima i postupcima potrebnima za stupanje izmjene na snagu. Odluka stupa na snagu na datum koji dogovore stranke. Ovaj se postupak ne primjenjuje na izmjene priloga I., II. i III. i izmjene priloga osmom poglavlju (Ulaganja), devetom poglavlju (Prekogračna trgovina uslugama), desetom poglavlju (Privremeni ulazak i boravak fizičkih osoba u poslovne svrhe) i trinaestom poglavlju (Financijske usluge), osim Priloga 10.-A (Popis kontaktnih točaka država članica Europske unije).

Članak 30.3.

Korištenje povlastica

Tijekom razdoblja od 10 godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke razmjenjuju tromjesečne podatke na razini tarifne oznake za poglavlja od 1 do 97 HS-a o uvozu robe iz druge stranke na koju se primjenjuju carinske stope u skladu s načelom najpovlaštenije nacije i tarifne povlastice u skladu s ovim Sporazumom. Osim ako stranke odluče drukčije, to se razdoblje obnavlja za dodatnih pet godina, nakon čega se može produžiti dogovorom stranaka.

Članak 30.4.

Tekući račun

Stranke odobravaju sva plaćanja i prijenose na tekući račun bilance plaćanja između stranaka u konvertibilnoj valuti i u skladu s člankom VIII. *Statuta Međunarodnog monetarnog fonda* koji je sastavljen u Bretton Woodsu 22. srpnja 1944.

Članak 30.5.

Kretanje kapitala

Stranke se uzajamno savjetuju radi olakšavanja kretanja kapitala između njih nastavljajući s provedbom politika liberalizacije kapitala i financijskih računa te podržavanjem stabilnog i sigurnog okvira za dugoročna ulaganja.

Članak 30.6.

Privatna prava

1. Ništa u ovom sporazumu ne smije se tumačiti kao da osobama dodjeljuje prava ili obveze osim onih koji nastaju između stranaka u skladu s međunarodnim javnim pravom ili kao da dopušta izravno pozivanje na ovaj Sporazum u domaćim pravnim sustavima stranaka.

2. Stranka ne predviđa pravo na poduzimanje mjera protiv druge stranke u skladu sa svojim domaćim zakonodavstvom na osnovi toga da mjera druge stranke nije u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 30.7.

Stupanje na snagu i privremena primjena

1. Stranke odobravaju ovaj Sporazum u skladu sa svojim unutarnjim zahtjevima i postupcima.

2. Ovaj Sporazum stupa na snagu prvog dan drugog mjeseca nakon datuma kada stranke razmijene pisane obavijesti kojima potvrđuju da su ispunile svoje unutarnje zahtjeve i postupke ili na neki drugi datum koji stranke mogu dogovoriti.

3. (a) Stranke mogu privremeno primjenjivati ovaj Sporazum od prvog dana mjeseca nakon datuma kada su jedna drugu obavijestile da su ispunile svoje unutarnje zahtjeve i postupke potrebne za privremenu primjenu ovog Sporazuma ili na neki drugi datum koji stranke mogu dogovoriti.

- (b) Ako stranka ne namjerava privremeno primjenjivati neku odredbu ovog Sporazuma, najprije mora obavijestiti drugu stranku o odredbama koje neće privremeno primjenjivati te bez odgađanja predložiti započinjanje savjetovanja. U roku od 30 dana od te obavijesti druga stranka može prigovoriti, u kojem se slučaju ovaj Sporazum ne primjenjuje privremeno, ili može dostaviti vlastitu obavijest o mogućim istovjetnim odredbama ovog Sporazuma koje ne namjerava privremeno primjenjivati. Ako u roku od 30 dana od druge obavijesti druga stranka iznese prigovor, ovaj se Sporazum ne primjenjuje privremeno.

Stranka privremeno primjenjuje odredbe koje nisu uključene u njezinu obavijest od prvog dana mjeseca nakon posljednje obavijesti ili na drugi datum koji stranke mogu dogovoriti, pod uvjetom da su stranke razmijenile obavijesti iz točke (a).

- (c) Stranka može okončati privremenu primjenu ovog Sporazuma pisanom obaviješću drugoj stranci. Takvo okončanje počinje proizvoditi učinke prvog dana drugog mjeseca nakon te obavijesti.
- (d) Ako se ovaj Sporazum ili neke njegove odredbe privremeno primjenjuju, stranke podrazumijevaju da izraz „stupanje na snagu ovog Sporazuma” znači datum početka privremene primjene. Zajednički odbor CETA-e i ostala tijela osnovana u skladu s ovim Sporazumom mogu obavljati svoje zadaće tijekom privremene primjene ovog Sporazuma. Sve odluke donesene u okviru izvršavanja tih zadaća prestaju proizvoditi učinke ako je privremena primjena ovog Sporazuma okončana u skladu s točkom (c).

4. Kanada dostavlja obavijesti iz ovog članka Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije ili njegovu sljedniku. Europska unija dostavlja obavijesti iz ovog članka kanadskom Ministarstvu vanjskih poslova, trgovine i razvoja ili njegovu sljedniku.

Članak 30.8.

Prestanak, suspenzija ili ugrađivanje drugih postojećih sporazuma

1. Sporazumi iz Priloga 30.-A prestaju proizvoditi učinke i zamjenjuje ih ovaj Sporazum. Prestanak sporazumâ iz Priloga 30.-A počinje proizvoditi učinke na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Neovisno o stavku 1., može se podnijeti zahtjev na temelju sporazuma iz Priloga 30.-A u skladu s pravilima i postupcima utvrđenima u sporazumu ako je:

(a) tretman koji je predmet zahtjeva odobren dok sporazum nije bio okončan; i

(b) prošlo najviše tri godine od datuma prestanka sporazuma.

3. Sporazum između Europske ekonomske zajednice i Kanade o trgovini alkoholnim pićima koji je sastavljen u Bruxellesu 28. veljače 1989., kako je izmijenjen, („Sporazum o alkoholnim pićima iz 1989.”) i Sporazum između Europske zajednice i Kanade o trgovini vinima i jakim alkoholnim pićima koji je sastavljen u Niagara-on-the-Lake 16. rujna 2003. („Sporazum o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003.”) ugrađuju se u ovaj Sporazum, kako su izmijenjeni Prilogom 30.-B, i čine njegov sastavni dio.

4. Odredbe Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989. i Sporazuma o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., kako su izmijenjeni i ugrađeni u ovaj Sporazum, imaju prednost u mjeri u kojoj postoji neusklađenost između odredbi tih sporazuma i neke druge odredbe ovog Sporazuma.

5. Sporazum o uzajamnom priznavanju između Europske zajednice i Kanade („Sporazum o uzajamnom priznavanju”) sastavljen u Londonu 14. svibnja 1998. prestaje od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. U slučaju privremene primjene četvrtog poglavlja (Tehničke prepreke u trgovini) u skladu s člankom 30.7. stavkom 3. točkom (a), Sporazum o uzajamnom priznavanju te prava i obveze koje iz njega proizlaze suspendiraju se od datuma početka privremene primjene. U slučaju okončanja privremene primjene prestaje suspenzija Sporazuma o uzajamnom priznavanju.

6. Stranke priznaju postignuća ostvarena u okviru *Sporazuma između Europske zajednice i Vlade Kanade o sanitarnim mjerama za zaštitu zdravlja ljudi i životinja koji se primjenjuje u trgovini živim životinjama i proizvodima životinjskog podrijetla*, koji je sastavljen u Ottawi 17. prosinca 1998. („Veterinarski sporazum“), i potvrđuju svoju namjeru da nastave s tim naporima u okviru ovog Sporazuma. Veterinarski sporazum prestaje od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. U slučaju privremene primjene petog poglavlja (Sanitarne i fitosanitarne mjere) u skladu s člankom 30.7. stavkom 3. točkom (a), Veterinarski sporazum te prava i obveze koje iz njega proizlaze suspendiraju se od datuma početka privremene primjene. U slučaju okončanja privremene primjene prestaje suspenzija Veterinarskog sporazuma.

7. Definicija „stupanja na snagu ovog Sporazuma“ iz članka 30.7. stavka 3. točke (d) ne primjenjuje se na ovaj članak.

Članak 30.9.

Prestanak

1. Stranka može okončati ovaj Sporazum upućivanjem pisane obavijesti o okončanju Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i kanadskom Ministarstvu vanjskih poslova, trgovine i razvoja, ili njihovim sljednicima. Ovaj Sporazum prestaje 180 dana od datuma takve obavijesti. Stranka koja upućuje obavijest o okončanju dostavlja primjerak obavijesti i Zajedničkom odboru CETA-e.

2. Neovisno o stavku 1., u slučaju prestanka ovog Sporazuma odredbe osmog poglavlja (Ulaganja) nastavljaju se primjenjivati 20 godina nakon datuma prestanka ovog Sporazuma u pogledu ulaganja provedenih prije tog datuma.

Članak 30.10.

Pristupanje novih država članica Europskoj uniji

1. Europska unija obavješćuje Kanadu o svim zahtjevima zemalja za pristupanje Europskoj uniji.

2. Tijekom pregovora između Europske unije i zemlje koja je podnijela zahtjev za pristupanje, Europska unija:

(a) dostavlja na zahtjev Kanade, i u mjeri u kojoj je to moguće, sve informacije o bilo kojem pitanju obuhvaćenom ovim Sporazumom; i

(b) uzima u obzir sva pitanja koja je iznijela Kanada.

3. Europska unija obavješćuje Kanadu o stupanju na snagu svakog pristupanja Europskoj uniji.

4. Dovoljno prije datuma pristupanja neke zemlje Europskoj uniji Zajednički odbor CETA-e ispituje sve učinke tog pristupanja na ovaj Sporazum i odlučuje o svim potrebnim prilagodbama ili prijelaznim mjerama.

5. Svaka nova država članica Europske unije pristupa ovom Sporazumu od datuma svojeg pristupanja Europskoj uniji putem klauzule u tu svrhu u aktu o pristupanju Europskoj uniji. Ako u aktu o pristupanju Europskoj uniji nije predviđeno takvo automatsko pristupanje države članice Europske unije ovom Sporazumu, predmetna država članica Europske unije pristupa ovom Sporazumu polaganjem akta o pristupanju ovom Sporazumu pri Glavnom tajništvu Vijeća Europske unije i kanadskom Ministarstvu vanjskih poslova, trgovine i razvoja ili njihovim sljednicima.

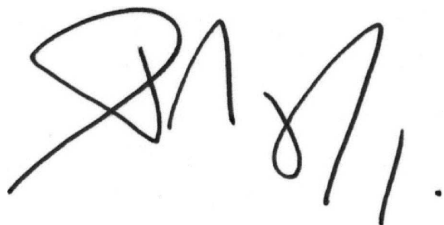
Članak 30.11.

Vjerodostojni tekstovi

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaka od tih verzija jednako vjerodostojna.

Съставено в Брюксел на тридесети октомври през две хиляди и шестнадесета година.
Hecho en Bruselas, el treinta de octubre de dos mil dieciséis.
V Bruselu dne třicátého října dva tisíce šestnáct.
Udfærdiget i Bruxelles den tredivte oktober to tusind og seksten.
Geschehen zu Brüssel am dreißigsten Oktober zweitausendsechzehn.
Kahe tuhande kuueistkümnenda aasta oktoobrikuu kolmekümnendal päeval Brüsselis.
Έγινε στις Βρυξέλλες, στις τριάντα Οκτωβρίου δύο χιλιάδες δεκαέξι.
Done at Brussels on the thirtieth day of October in the year two thousand and sixteen.
Fait à Bruxelles, le trente octobre deux mille seize.
Sastavljeno u Bruxellesu tridesetog listopada godine dvije tisuće šesnaeste.
Fatto a Bruxelles, addì trenta ottobre duemilasedici.
Briselē, divi tūkstoši sešpadsmitā gada trīsdesmitajā oktobrī.
Priimta du tūkstančiai šešioliktų metų spalio trisdešimtą dieną Bruselyje.
Kelt Brüsszelben, a kétezer-tizenhatodik év október havának harmincadik napján.
Magħmul fi Brussell, fit-tletin jum ta' Ottubru fis-sena elfejn u sittax.
Gedaan te Brussel, dertig oktober tweeduizend zestien.
Sporządzono w Brukseli dnia trzydziestego października roku dwa tysiące szesnastego.
Feito em Bruxelas, em trinta de outubro de dois mil e dezasseis.
Íntocmit la Bruxelles la treizeci octombrie două mii șaisprezece.
V Bruseli tridsiateho oktobra dvetisícšestnásť.
V Bruslju, dne tridesetega oktobra leta dva tisoč šestnajst.
Tehty Brysselissä kolmantenakymmenentenä päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakuusitoista.
Som skedde i Bryssel den trettionde oktober år tjugohundrasexton.

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

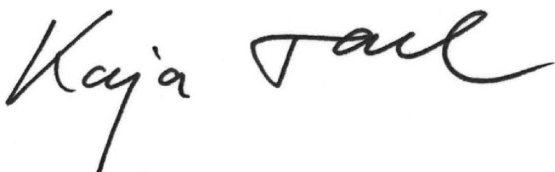
For Kongeriget Danmark

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

A handwritten signature in black ink, appearing to read "J. Dastis". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

Pour la République française

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected, wavy lines that do not clearly form any recognizable text.

Za Republiku Hrvatsku

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Marko" followed by a large, stylized flourish.

Per la Repubblica italiana

A handwritten signature in black ink, consisting of two large, stylized, mirrored shapes that resemble the letters "M" and "M" connected together.

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized, circular flourish followed by a series of connected, wavy lines.

Latvijas Republikas vārdā –

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Sanita Oslandis". The signature is written in a cursive style with a large, sweeping flourish at the end.

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

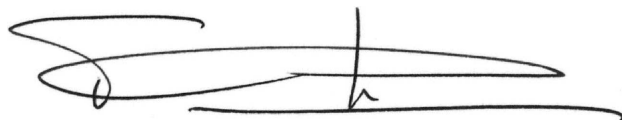
Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

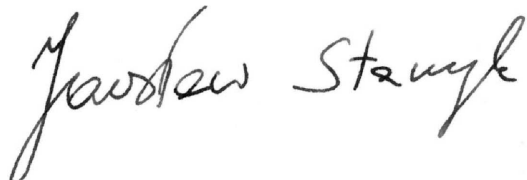
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

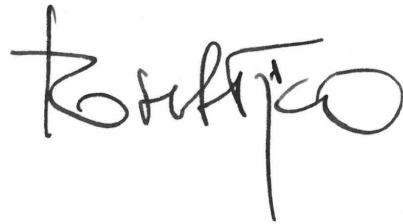
Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

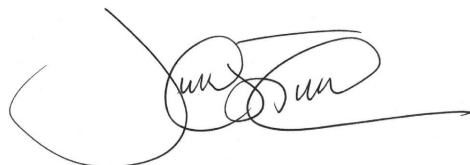
For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Evropsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Dimitris' followed by a flourish.

For Canada
Pour le Canada

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Jean-Denis' followed by a flourish.

—

PRILOG 2.-A

UKIDANJE CARINA

1. Za potrebe ovog Priloga, uključujući raspored svake stranke uz ovaj Prilog, prva godina znači razdoblje koje počinje na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma, a završava 31. prosinca iste kalendarske godine u kojoj ovaj Sporazum stupa na snagu. Druga godina počinje 1. siječnja koji slijedi nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, a svako naknadno smanjenje carina stupa na snagu 1. siječnja svake sljedeće godine.
2. Osim ako u ovom Prilogu nije drukčije određeno, stranke na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma ukidaju sve carine na robu s podrijetlom iz poglavlja 1. – 97. Harmoniziranog sustava za koje se utvrđuje carinska stopa utvrđena prema načelu najpovlaštenije nacije i koja se uvozi iz druge stranke.
3. U pogledu robe s podrijetlom iz druge stranke, koja je utvrđena u rasporedu svake stranke uz ovaj Prilog, u skladu s člankom 2.4. svaka stranka primjenjuje sljedeće kategorije za ukidanje carina:
  - (a) carine na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja A ukidaju se počevši od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;
  - (b) carine na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja B ukidaju se u četiri jednake faze počevši od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma te je takva roba oslobođena carine od 1. siječnja četvrte godine;
  - (c) carine na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja C ukidaju se u šest jednakih faza počevši od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma te je takva roba oslobođena carine od 1. siječnja šeste godine;
  - (d) carine na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja D ukidaju se u osam jednakih faza počevši od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma te je takva roba oslobođena carine od 1. siječnja osme godine.

Podrazumijeva se da kada Europska unija primjenjuje carine za stavke 1001 11 00, 1001 19 00, visokokvalitetnu običnu pšenicu iz stavaka ex 1001 99 00, 1002 10 00 i 1002 90 00 na razini i na način da uvozna cijena s plaćenom carinom za tu žitaricu nije viša od stvarne intervencijske cijene (ili u slučaju promjene sadašnjeg sustava od stvarne potporne cijene) uvećane za 55 %, kako je utvrđeno Uredbom Komisije (EZ) br. 642/2010 od 20. srpnja 2010. o pravilima za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 ⁽¹⁾ u pogledu uvoznih carina za sektor žitarica, Europska unija primjenjuje kategoriju postupnog snižavanja na svaku izračunanu carinu koja bi se primjenjivala u skladu s prethodno navedenom Uredbom, kako slijedi:

Godina	Primijenjena carina
1.	87,5 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
2.	75 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
3.	62,5 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
4.	50 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
5.	37,5 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
6.	25 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
7.	12,5 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010
8. i svaka sljedeća godina	0 % carine izračunane u skladu s Uredbom EZ 642/2010 (oslobođeno carine)

(¹) SLEU L 187, 21.7.2010., str. 5.

- (e) carine na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja S ukidaju se u tri jednake faze počevši od pete godišnjice datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma te je takva roba oslobođena carine od 1. siječnja osme godine;
- (f) sastavnica carina *ad valorem* na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja „AVO + EP” ukida se datumom stupanja na snagu ovog Sporazuma; ukidanje carine primjenjuje se samo na *ad valorem* carinu; zadržavaju se posebne carine koje proizlaze iz sustava ulaznih cijena koje se primjenjuju na tu robu s podrijetlom; i
- (g) carine na robu s podrijetlom koja se u rasporedu stranke navodi u stavkama kategorije postupnog snižavanja E izuzete su od ukidanja carine.
4. Osnovna stopa za utvrđivanje privremene carinske stope po fazama za određenu stavku carinska je stopa utvrđena prema načelu najpovoljnije nacije koja je bila na snazi 9. lipnja 2009.
5. Za potrebe ukidanja carina u skladu s člankom 2.4., carinske stope po fazama zaokružuju se naniže barem na prvu decimalu postotnog boda ili, ako je carinska stopa izražena u novčanim jedinicama, barem na treću decimalu službene novčane jedinice stranke.

Carinske kvote

6. Kako bi se tijekom prve godine moglo upravljati svim carinskim kvotama utvrđenima ovim Sporazumom, stranke izračunavaju količinu tih carinskih kvota diskontiranjem proporcionalnog opsega koji odgovara razdoblju od 1. siječnja do datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma. Tako izračunana količina unutar kvote stavlja se na raspolaganje na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Prijelazna carinska kvota za prerađene škampe

7. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQShrimps” i u točki (d), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone ⁽¹⁾)
1. – 7.	23 000

⁽¹⁾ Izraženo u neto masi.

(b) Europska unija:

- i. upravlja tom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”;
  - ii. upravlja tom carinskom kvotom na osnovi kalendarske godine, a potpuna količina unutar kvote stavlja se na raspolaganje 1. siječnja svake godine; i
  - iii. ne nameće nikakva ograničenja u pogledu krajnje namjene uvezene robe kao uvjet za podnošenje zahtjeva za tu carinsku kvotu ili njezinu uporabu.
- (c) Pripremljene ili konzervirane kozice koje se izvoze iz Kanade u skladu s odjeljkom B Dodatka 1. (Kvota povezane s podrijetlom) Prilogu 5. (Pravila o podrijetlu za određeni proizvod) Protokola o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom ne uvoze se u Europsku uniju u okviru te carinske kvote.
- (d) Točke (a) i (b) primjenjuju se na prerađene škampe razvrstane u sljedeće tarifne stavke: 1605 29 00, 1605 21 90, ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 i ex 0306 27 10, isključujući neposredna pakiranja mase ne veće od 2 kg.

Prijelazna carinska kvota za smrznuti bakalar

8. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQCod” i u točki (c), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone (!))
1. – 7.	1 000

(!) Izraženo u neto masi.

- (b) Europska unija:

- i. upravlja tom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redoslijedu”;
- ii. upravlja tom carinskom kvotom na osnovi kalendarske godine, a potpuna količina unutar kvote stavlja se na raspolaganje 1. siječnja svake godine; i
- iii. ne nameće nikakva posebna ograničenja u pogledu krajnje namjene uvezene robe kao uvjet za podnošenje zahtjeva za tu carinsku kvotu ili njezinu uporabu.

- (c) Ovaj stavak odnosi se na smrznuti bakalar razvrstan u tarifne stavke 0304 71 90 i 0304 79 10.

Prijelazne carinske kvote za običnu pšenicu niske i srednje kvalitete

9. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQCW” i u točki (d), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone)
1. – 7.	100 000

- (b) Europska unija upravlja tom carinskom kvotom u skladu s odredbama Uredbe Komisije (EZ) br. 1067/2008 od 30. listopada 2008.

- (c) Prethodno navedene ukupne količine oslobođene carine obuhvaćaju, počevši od prve godine, 38 853 tone dodijeljene Kanadi kako je utvrđeno u Uredbi Komisije (EZ) br. 1067/2008.

- (d) Ovaj stavak odnosi se na običnu pšenicu, osim visokokvalitetne, razvrstanu u tarifnu stavku ex 1001 99 00.

Carinska kvota za kukuruz šećerac

10. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQSC” i u točki (c), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone (!))
1.	1 333
2.	2 667
3.	4 000
4.	5 333

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone ⁽¹⁾)
5.	6 667
6. i svaka sljedeća godina	8 000

(¹) Izraženo u neto masi.

(b) Europska unija:

- i. upravlja tom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redosljedu”; i
  - ii. upravlja tom carinskom kvotom na osnovi kalendarske godine, a potpuna količina unutar kvote stavlja se na raspolaganje 1. siječnja svake godine.
- (c) Ovaj stavak odnosi se na sljedeće tarifne stavke: 0710 40 00 (na raspolaganju samo tijekom razdoblja koje prethodi ukidanju carina za takvu robu prema kategoriji postupnog snižavanja primjenjivoj na tu stavku u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog) i 2005 80 00.

Carinska kvota za bizone

11. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQB3” i u točki (d), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone – ekvivalent mase trupa)
1. i svaka sljedeća godina	3 000

(b) Pri izračunu uvezenih količina za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa upotrebljavaju se faktori konverzije utvrđeni u stavku 21.

(c) Europska unija:

- i. upravlja tom carinskom kvotom prema načelu „prvi po redosljedu”; i
- ii. upravlja tom carinskom kvotom na osnovi kalendarske godine, a potpuna količina unutar kvote stavlja se na raspolaganje 1. siječnja svake godine.

(d) Ovaj stavak odnosi se na sljedeće tarifne stavke:

ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00,
ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10,
ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 10 95, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90,
ex 0210 99 51, ex 0210 99 59.

Carinska kvota za svježu ili rashlađenu govedinu i teletinu

12. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQB1” i u točki (f), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone – ekvivalent mase trupa)
1.	5 140
2.	10 280

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone – ekvivalent mase trupa)
3.	15 420
4.	20 560
5.	25 700
6. i svaka sljedeća godina	30 840

- (b) Ukupne godišnje količine oslobođene carine iz prethodne tablice povećavaju se počevši od prve godine za 3 200 metričkih tona mase proizvoda (4 160 metričkih tona izraženih u ekvivalentu mase trupa) zbog primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 617/2009 od 13. srpnja 2009. o otvaranju autonomne carinske kvote za uvoz visokokvalitetne govedine.
- (c) Pri izračunu uvezenih količina za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa upotrebljavaju se faktori konverzije utvrđeni u stavku 21.
- (d) Europska unija upravlja tom carinskom kvotom, uključujući dodatne količine kako je navedeno u točki (b), s pomoću sustava uvoznih dozvola, kako je navedeno u Izjavi o upravljanju carinskim kvotama, ili kako je drugačije usuglašeno među strankama.
- (e) Stavci 19. i 20. primjenjuju se na ovaj stavak neovisno o točki (d).
- (f) Ovaj stavak odnosi se na govedinu i teletinu razvrstanu u sljedeće tarifne stavke:

ex 0201 10 00, ex 0201 20 20, ex 0201 20 30, ex 0201 20 50, ex 0201 20 90, ex 0201 30 00
i ex 0206 10 95.

Carinska kvota za smrznutu ili ostalu govedinu i teletinu

13. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQB2” i u točki (e), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone – ekvivalent mase trupa)
1.	2 500
2.	5 000
3.	7 500
4.	10 000
5.	12 500
6. i svaka sljedeća godina	15 000

- (b) Pri izračunu uvezenih količina za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa upotrebljavaju se faktori konverzije utvrđeni u stavku 21.
- (c) Europska unija upravlja tom carinskom kvotom s pomoću sustava uvoznih dozvola, kako je navedeno u Izjavi o upravljanju carinskim kvotama, ili kako je drugačije usuglašeno među strankama.

- (d) Stavci 19. i 20. primjenjuju se na ovaj stavak neovisno o točki (c).
- (e) Ovaj stavak odnosi se na govedinu i teletinu razvrstanu u sljedeće tarifne stavke:

ex 0202 10 00, ex 0202 20 10, ex 0202 20 30, ex 0202 20 50, ex 0202 20 90, ex 0202 30 10,
ex 0202 30 50, ex 0202 30 90, ex 0206 29 91, ex 0210 20 10, ex 0210 20 90, ex 0210 99 51
i ex 0210 99 59.

Carinska kvota za visokokvalitetno svježe, rashlađeno i smrznuto meso od životinja vrste goveda

14. Roba s podrijetlom koja se izvozi iz Kanade i uvozi u Europsku uniju u okviru postojeće carinske kvote WTO-a Europske unije za visokokvalitetno svježe, rashlađeno i smrznuto meso od životinja vrste goveda obuhvaćeno tarifnim brojevima KN ex 0201 i ex 0202 te za proizvode obuhvaćene tarifnim stavkama KN ex 0206 10 95 i ex 0206 29 91 od 11 500 tona mase proizvoda, kako je utvrđeno Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 593/2013 od 21. lipnja 2013., oslobođena je carine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Carinska kvota za svinjetinu

15. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TQP” i u točki (f), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone – ekvivalent mase trupa)
1.	12 500
2.	25 000
3.	37 500
4.	50 000
5.	62 500
6. i svaka sljedeća godina	75 000

- (b) Ukupne godišnje količine oslobođene carine u prethodno navedenoj tablici povećavaju se počevši od prve godine za 4 624 metričke tone mase proizvoda (5 549 metričkih tona izraženih u ekvivalentu mase trupa) u skladu s količinom koja je u okviru carinske kvote WTO-a Europske unije za Kanadu utvrđena za svinjsko meso.
- (c) Pri izračunu uvezenih količina za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa upotrebljavaju se faktori konverzije utvrđeni u stavku 21.
- (d) Europska unija upravlja tom carinskom kvotom, uključujući dodatne količine koje su u okviru carinske kvote WTO-a Europske unije za Kanadu utvrđene za svinjsko meso, kako je navedeno u točki (b), putem sustava uvoznih dozvola, kako je navedeno u Izjavi o upravljanju carinskim kvotama, ili kako je drugačije usuglašeno među strankama.
- (e) Stavci 19. i 20. primjenjuju se na ovaj stavak neovisno o točki (d).
- (f) Ovaj stavak odnosi se na sljedeće tarifne stavke:

0203 12 11, 0203 12 19, 0203 19 11, 0203 19 13, 0203 19 15, 0203 19 55, 0203 19 59, 0203 22 11,
0203 22 19, 0203 29 11, 0203 29 13, 0203 29 15, 0203 29 55, 0203 29 59, 0210 11 11, 0210 11 19,
0210 11 31 i 0210 11 39.

Carinska kvota za sir

16. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Kanade uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TRQ Cheese” i točki (d), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone ⁽¹⁾)
1.	2 667
2.	5 333
3.	8 000
4.	10 667
5.	13 333
6. i svaka sljedeća godina	16 000

⁽¹⁾ Izraženo u neto masi.

- (b) Kanada upravlja tom carinskom kvotom s pomoću sustava uvoznih dozvola, kako je navedeno u Izjavi o upravljanju carinskim kvotama, ili kako je drugačije usuglašeno među strankama.
- (c) Stavci 19. i 20. primjenjuju se na ovaj stavak neovisno o točki (b).
- (d) Ovaj stavak odnosi se na sljedeće tarifne stavke:

0406 10 10, 0406 20 11, 0406 20 91, 0406 30 10, 0406 40 10, 0406 90 11, 0406 90 21, 0406 90 31, 0406 90 41, 0406 90 51, 0406 90 61, 0406 90 71, 0406 90 81, 0406 90 91, 0406 90 93, 0406 90 95 i 0406 90 98.

Carinska kvota za industrijski sir

17. (a) Roba s podrijetlom u sljedećim ukupnim količinama, koja se u rasporedu Kanade uz ovaj Prilog navodi u stavkama s oznakom „TRQ Industrial Cheese” i u točki (d), oslobođena je carine tijekom godina navedenih u nastavku:

Godina	Ukupna godišnja količina (metričke tone ⁽¹⁾)
1.	283
2.	567
3.	850
4.	1 133
5.	1 417
6. i svaka sljedeća godina	1 700

⁽¹⁾ Izraženo u neto masi.

- (b) Kanada upravlja tom carinskom kvotom putem sustava uvoznih dozvola, kako je navedeno u Izjavi o upravljanju carinskim kvotama, ili kako je drugačije usuglašeno među strankama.
- (c) Stavci 19. i 20. primjenjuju se na ovaj stavak neovisno o točki (b).
- (d) Ovaj stavak odnosi se na industrijski sir, odnosno sir koji se upotrebljava kao sastojak za daljnju preradu hrane (sekundarna proizvodnja) i koji se uvozi na veliko (ne za maloprodaju), razvrstan u sljedeće tarifne stavke:

ex 0406 10 10, ex 0406 20 11, ex 0406 20 91, ex 0406 30 10, ex 0406 40 10, ex 0406 90 11, ex 0406 90 21, ex 0406 90 31, ex 0406 90 41, ex 0406 90 51, ex 0406 90 61, ex 0406 90 71, ex 0406 90 81, ex 0406 90 91, ex 0406 90 93, ex 0406 90 95 i ex 0406 90 98.

Carinska kvota WTO-a za sir

18. Počevši od prve godine ovog Sporazuma Kanada preraspodjeljuje Europskoj uniji 800 tona od 20 411 866 kilograma carinske kvote WTO-a dodijeljene Kanadi za sir.

Mehanizam za nedovoljno ispunjavanje kvota

19. U pogledu carinskih kvota iz stavaka 12., 13., 15., 16. i 17.:

- (a) Ako je carinska kvota nedovoljno ispunjena, odnosno u stranku je stvarno uvezeno manje od 75 % ukupne godišnje količine u okviru carinske kvote u predmetnoj godini, stranke se na zahtjev jedne od njih sastaju u okviru Odbora za poljoprivredu osnovanog na temelju članka 26.2. stavka 1. točke (a) (Specijalizirani odbori) kako bi bez odlaganja riješile temeljne uzroke nedovoljnog ispunjenja kvota ili ostala pitanja koja utječu na neometano funkcioniranje carinske kvote.
- (b) Ako je carinska kvota nedovoljno ispunjena, odnosno u stranku je stvarno uvezeno manje od 75 % ukupne godišnje količine u okviru carinske kvote u predmetnoj godini tijekom tri uzastopne godine, i kada to nije povezano s manjkom ponude ili potražnje odgovarajuće robe, upravljanje kvotom sljedeće godine ili sljedećih godina provodi se prema načelu „prvi po redosljedu”. Kako bi dokazala manjak ponude ili potražnje, stranka na mjerljivoj osnovi jasno dokazuje da u zemlji izvoza nije dostupna odgovarajuća ponuda kako bi se ispunila carinska kvota ili da uvozno tržište nije moglo iscrpiti količinu carinske kvote. Ako se stranke ne slažu oko razloga nedovoljnog ispunjenja, podložne su obveznoj arbitraži na zahtjev jedne od stranaka.
- (c) Ako nakon nedovoljnog ispunjenja kvote iz točke (b) dođe do potpune iskorištenosti kvote, odnosno u stranku je stvarno uvezeno 90 % ili više ukupne godišnje količine u okviru carinske kvote u predmetnoj godini tijekom dvije uzastopne godine, stranke mogu razmotriti povratak na sustav dozvola nakon međusobnog savjetovanja o potrebi koja postoji za time i mogućnostima koje nudi taj povratak te o značajkama tog sustava dozvola.

Klauzula o preispitivanju

20. (a) U pogledu carinskih kvota iz stavaka 12., 13., 15., 16. i 17. stranke u sredini ili na kraju razdoblja postupnog uvođenja tih carinskih kvota, ali i u bilo kojem drugom trenutku na temelju propisno utemeljenog zahtjeva stranke, preispituju funkcioniranje odgovarajućeg sustava upravljanja carinskim kvotama, osobito u svjetlu njegove učinkovitosti pri osiguranju iskorištenosti kvota, tržišnih uvjeta i administrativnih opterećenja povezanih sa sustavom s kojima se susreću gospodarski subjekti i stranke.
- (b) U pogledu carinskih kvota iz stavaka 16. i 17. preispitivanje iz točke (a) obuhvaća i metodu dodjele zahvaljujući kojoj su mogući novi subjekti.
- (c) U pogledu carinskih kvota iz stavaka 12., 13. i 15. preispitivanje iz točke (a) obuhvaća posljedice svih načina upravljanja carinskim kvotama koji su dogovoreni s trećom zemljom za istu robu u okviru ostalih trgovinskih pregovora u koje su uključene stranke i obuhvaća mogućnost da se stranci izvoznici ponudi prelazak na pristup dogovoren u okviru drugog sporazuma. Uvjeti tržišnog natjecanja u Sjevernoj Americi bit će ključan dio preispitivanja.

Konverzijski faktori

21. U pogledu carinskih kvota iz stavaka 11., 12., 13. i 15. za pretvorbu mase proizvoda u ekvivalent mase trupa upotrebljavaju se sljedeći konverzijski faktori:

(a) Carinske kvote iz stavaka 11., 12. i 13.:

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogleadne svrhe)	Konverzijski faktor
0201 10 00	Trupovi ili polovice od životinja vrste goveda, svježi ili rashlađeni	100 %
0201 20 20	„Kompenzirane” četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima, svježe ili rashlađene	100 %
0201 20 30	Neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima, svježe ili rashlađene	100 %
0201 20 50	Neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine mesa od životinja vrste goveda, s kostima, svježe ili rashlađene	100 %
0201 20 90	Svježi ili rashlađeni komadi goveđeg mesa, s kostima (osim trupova i polovica, „kompenziranih četvrtina”, prednjih i stražnjih četvrtina)	100 %
0201 30 00	Svježe ili rashlađeno goveđe meso, bez kostiju	130 %
0206 10 95	Svježa ili rashlađena goveđa unutarnja prepona, mišićna i tetivna (osim za proizvodnju farmaceutskih proizvoda)	100 %
0202 10 00	Smrznuti goveđi trupovi i polovice	100 %
0202 20 10	Smrznute „kompenzirane” četvrtine goveđeg mesa, s kostima	100 %
0202 20 30	Smrznute neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine goveđeg mesa, s kostima	100 %
0202 20 50	Smrznute neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine goveđeg mesa, s kostima	100 %
0202 20 90	Smrznuti komadi goveđeg mesa, s kostima (osim trupova i polovica, „kompenziranih četvrtina”, prednjih i stražnjih četvrtina)	100 %
0202 30 10	Smrznute goveđe prednje četvrtine, bez kostiju, cijele ili raskomadane u najviše pet komada, svaka u jednom bloku; „kompenzirane” četvrtine u dva bloka, jedan sadržava prednju četvrtinu, cijelu ili raskomadane u najviše pet komada, a drugi cijelu stražnju četvrtinu, osim filea, u jednom komadu	130 %
0202 30 50	Smrznuti „crop”, vrat s potplečkom („chuck and blade”) i prsa s donjim dijelom plečke mesa od životinja vrste goveda, bez kostiju	130 %
0202 30 90	Smrznuto meso od životinja vrste goveda, bez kostiju (osim prednje četvrtine, cijele ili raskomadane u najviše pet komada, svaka u jednom bloku, „kompenzirane” četvrtine u dva bloka, od kojih jedan sadržava prednju četvrtinu, cijelu ili raskomadane u najviše pet komada, a drugi cijelu stražnju četvrtinu, osim filea, u jednom komadu)	130 %

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogleadne svrhe)	Konverzijski faktor
0206 29 91	Smrznuta goveđa unutarnja prepona, mišićna i tetivna (osim za proizvodnju farmaceutskih proizvoda)	100 %
0210 20 10	Goveđe meso, soljeno, u salamuri, sušeno ili dimljeno, s kostima	100 %
0210 20 90	Goveđe meso, soljeno, u salamuri, sušeno ili dimljeno, bez kostiju	135 %
0210 99 51	Jestiva unutarnja prepona, mišićna i tetivna, od životinja vrste goveda, soljena, u salamuri, sušena ili dimljena	100 %
0210 99 59	Jestivi klaonički proizvodi od životinja vrste goveda, soljeni, u salamuri, sušeni ili dimljeni (osim unutarnje prepone, mišićne i tetivne)	100 %

(b) Carinske kvote iz stavka 15.:

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogleadne svrhe)	Konverzijski faktor
0203 12 11	Svježe ili rashlađene šunke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	100 %
0203 12 19	Svježe ili rashlađene plečke i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	100 %
0203 19 11	Svježi ili rashlađeni prednji dijelovi i komadi od njih, od domaćih svinja	100 %
0203 19 13	Svježa ili rashlađena leđa i komadi od njih, s kostima, od domaćih svinja	100 %
0203 19 15	Svježa ili rashlađena prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih, od domaćih svinja	100 %
0203 19 55	Svježe ili rashlađeno meso, bez kostiju, od domaćih svinja (osim prsa s potrbušinom i komada od njih)	120 %
0203 19 59	Svježe ili rashlađeno meso domaćih svinja, s kostima (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih, prednjih dijelova, leđa, prsa s potrbušinom i komada od njih)	100 %
0203 22 11	Smrznute šunke i komadi od njih, s kostima, od domaćih svinja	100 %
0203 22 19	Smrznute plečke i komadi od njih, s kostima, od domaćih svinja	100 %
0203 29 11	Smrznuti prednji dijelovi i komadi od njih, od domaćih svinja	100 %
0203 29 13	Smrznuta leđa i komadi od njih, od domaćih svinja, s kostima	100 %
0203 29 15	Smrznuta prsa s potrbušinom (potrbušina) i komadi od njih, od domaćih svinja	100 %

Tarifna stavka	Opis tarifne stavke (isključivo u ogleadne svrhe)	Konverzijski faktor
0203 29 55	Smrznuto meso, bez kostiju, od domaćih svinja (osim prsa s potrbušinom i komada od njih)	120 %
0203 29 59	Smrznuto meso domaćih svinja, s kostima (osim trupova i polovica, šunke, plećki i komada od njih, prednjih dijelova, leđa, prsa s potrbušinom i komada od njih)	100 %
0210 11 11	Šunke i komadi od njih, s kostima, soljene ili u salamuri, od domaćih svinja	100 %
0210 11 19	Plećke i komadi od njih, s kostima, soljene ili u salamuri, od domaćih svinja	100 %
0210 11 31	Šunke i komadi od njih, s kostima, sušene ili dimljene, od domaćih svinja	120 %
0210 11 39	Plećke i komadi od njih, s kostima, sušene ili dimljene, od domaćih svinja	120 %

PRILOG 2-A

Tarifni raspored za Kanadu

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0105 11 22	Tovni pilići za domaću proizvodnju: iznad obveze o pristupu	238 %, ali ne manje od 30,8 centi po jedinici	E	SSG
0105 94 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	238 %, ali ne manje od 1,25 CAD/kg	E	SSG
0105 99 12	Purani: iznad obveze o pristupu	154,5 %, ali ne manje od 1,60 CAD/kg	E	SSG
0207 11 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	238 %, ali ne manje od 1,67 CAD/kg	E	SSG
0207 12 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	238 %, ali ne manje od 1,67 CAD/kg	E	SSG
0207 13 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu, s kostima	249 %, ali ne manje od 3,78 CAD/kg	E	SSG
0207 13 93	Ostalo: iznad obveze o pristupu, bez kostiju	249 %, ali ne manje od 6,74 CAD/kg	E	SSG
0207 14 22	Jetra: iznad obveze o pristupu	238 %, ali ne manje od 6,45 CAD/kg	E	SSG
0207 14 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu, s kostima	249 %, ali ne manje od 3,78 CAD/kg	E	SSG
0207 14 93	Ostalo: iznad obveze o pristupu, bez kostiju	249 %, ali ne manje od 6,74 CAD/kg	E	SSG
0207 24 12	Konzervirano: iznad obveze o pristupu	154,5 %, ali ne manje od 2,11 CAD/kg	E	SSG
0207 24 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	154,5 %, ali ne manje od 1,95 CAD/kg	E	SSG
0207 25 12	Konzervirano: iznad obveze o pristupu	154,5 %, ali ne manje od 2,11 CAD/kg	E	SSG
0207 25 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	154,5 %, ali ne manje od 1,95 CAD/kg	E	SSG
0207 26 20	Iznad obveze o pristupu, s kostima	165 %, ali ne manje od 2,94 CAD/kg	E	SSG
0207 26 30	Iznad obveze o pristupu, bez kostiju	165 %, ali ne manje od 4,82 CAD/kg	E	SSG

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0207 27 12	Jetra: iznad obveze o pristupu	154,5 %, ali ne manje od 4,51 CAD/kg	E	SSG
0207 27 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu, s kostima	165 %, ali ne manje od 2,94 CAD/kg	E	SSG
0207 27 93	Ostalo: iznad obveze o pristupu, bez kostiju	165 %, ali ne manje od 4,82 CAD/kg	E	SSG
0209 90 20	Masnoće kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , iznad obveze o pristupu	249 %, ali ne manje od 6,74 CAD/kg	E	SSG
0209 90 40	Masnoće purana, iznad obveze o pristupu	165 %, ali ne manje od 4,82 CAD/kg	E	SSG
0210 99 12	Meso peradi: od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , iznad obveze o pristupu, s kostima	249 %, ali ne manje od 5,81 CAD/kg	E	SSG
0210 99 13	Meso peradi: od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , iznad obveze o pristupu, bez kostiju	249 %, ali ne manje od 10,36 CAD/kg	E	SSG
0210 99 15	Meso peradi: od purana, iznad obveze o pristupu, s kostima	165 %, ali ne manje od 3,67 CAD/kg	E	SSG
0210 99 16	Meso peradi: od purana, iznad obveze o pristupu, bez kostiju	165 %, ali ne manje od 6,03 CAD/kg	E	SSG
0401 10 20	Iznad obveze o pristupu	241 %, ali ne manje od 34,50 CAD/hl	E	SSG
0401 20 20	Iznad obveze o pristupu	241 %, ali ne manje od 34,50 CAD/hl	E	SSG
0401 40 20	Iznad obveze o pristupu	292,5 %, ali ne manje od 2,48 CAD/kg	E	SSG
0401 50 20	Iznad obveze o pristupu	292,5 %, ali ne manje od 2,48 CAD/kg	E	SSG
0402 10 20	Iznad obveze o pristupu	201,5 %, ali ne manje od 2,01 CAD/kg	E	SSG
0402 21 12	Mlijeko: iznad obveze o pristupu	243 %, ali ne manje od 2,82 CAD/kg	E	SSG
0402 21 22	Vrhnje: iznad obveze o pristupu	295,5 %, ali ne manje od 4,29 CAD/kg	E	SSG

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0402 29 12	Mlijeko: iznad obveze o pristupu	243 %, ali ne manje od 2,82 CAD/kg	E	SSG
0402 29 22	Vrhnje: iznad obveze o pristupu	295,5 %, ali ne manje od 4,29 CAD/kg	E	SSG
0402 91 20	Iznad obveze o pristupu	259 %, ali ne manje od 78,9 centi/kg	E	SSG
0402 99 20	Iznad obveze o pristupu	255 %, ali ne manje od 95,1 centi/kg	E	SSG
0403 10 20	Iznad obveze o pristupu	237,5 %, ali ne manje od 46,6 centi/kg	E	SSG
0403 90 12	Mlaćenica u prahu: iznad obveze o pristupu	208 %, ali ne manje od 2,07 CAD/kg	E	SSG
0403 90 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	216,5 %, ali ne manje od 2,15 CAD/kg	E	SSG
0404 10 22	Sirutka u prahu: iznad obveze o pristupu	208 %, ali ne manje od 2,07 CAD/kg	E	SSG
0404 10 90	Ostalo	11 %	C	
0404 90 20	Iznad obveze o pristupu	270 %, ali ne manje od 3,15 CAD/kg	E	SSG
0405 10 20	Iznad obveze o pristupu	298,5 %, ali ne manje od 4,00 CAD/kg	E	SSG
0405 20 20	Iznad obveze o pristupu	274,5 %, ali ne manje od 2,88 CAD/kg	E	SSG
0405 90 20	Iznad obveze o pristupu	313,5 %, ali ne manje od 5,12 CAD/kg	E	SSG
0406 10 10	U okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 10 20	Iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 4,52 CAD/kg	E	SSG
0406 20 11	Cheddar i vrste Cheddara: u okviru obveze o pristupu	2,84 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 20 12	Cheddar i vrste Cheddara: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 3,58 CAD/kg	E	SSG
0406 20 91	Ostalo: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0406 20 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,11 CAD/kg	E	SSG
0406 30 10	U okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 30 20	Iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 4,34 CAD/kg	E	SSG
0406 40 10	U okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 40 20	Iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,33 CAD/kg	E	SSG
0406 90 11	Cheddar i vrste Cheddara: u okviru obveze o pristupu	2,84 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 12	Cheddar i vrste Cheddara: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 3,53 CAD/kg	E	SSG
0406 90 21	Camembert i vrste Camemberta: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 22	Camembert i vrste Camemberta: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,78 CAD/kg	E	SSG
0406 90 31	Brie i vrste Brieja: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 32	Brie i vrste Brieja: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,50 CAD/kg	E	SSG
0406 90 41	Gouda i vrste Goude: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 42	Gouda i vrste Goude: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 4,23 CAD/kg	E	SSG
0406 90 51	Provolone i vrste Provolonea: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 52	Provolone i vrste Provolonea: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,08 CAD/kg	E	SSG
0406 90 61	Mozzarella i vrste Mozzarelle: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0406 90 62	Mozzarella i vrste Mozzarelle: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 3,53 CAD/kg	E	SSG
0406 90 71	Swiss/Emmental i vrste Swiss/Emmental: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 72	Swiss/Emmental i vrste Swiss/Emmental: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 4,34 CAD/kg	E	SSG
0406 90 81	Gruyère i vrste Gruyèrea: u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 82	Gruyère i vrste Gruyèrea: iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,26 CAD/kg	E	SSG
0406 90 91	Ostalo: Havarti i vrste Havartija, u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 92	Ostalo: Havarti i vrste Havartija, iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 4,34 CAD/kg	E	SSG
0406 90 93	Ostalo: Parmezan i vrste Parmezana, u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 94	Ostalo: Parmezan i vrste Parmezana, iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,08 CAD/kg	E	SSG
0406 90 95	Ostalo: Romano i vrste Romana, u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 96	Ostalo: Romano i vrste Romana, iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 5,15 CAD/kg	E	SSG
0406 90 98	Ostalo: ostalo, u okviru obveze o pristupu	3,32 centi/kg	A	TRQ Cheese, TRQ Industrial Cheese
0406 90 99	Ostalo: ostalo, iznad obveze o pristupu	245,5 %, ali ne manje od 3,53 CAD/kg	E	SSG
0407 11 12	Valenje, za tovne piliće: iznad obveze o pristupu	238 %, ali ne manje od 2,91 CAD/kg	E	SSG
0407 11 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	163,5 %, ali ne manje od 79,9 centi / 12 jedinica	E	SSG
0407 21 20	Iznad obveze o pristupu	163,5 %, ali ne manje od 79,9 centi / 12 jedinica	E	SSG

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0407 90 12	Od kokoši vrste <i>Gallus Domesticus</i> : iznad obveze o pristupu	163,5 %, ali ne manje od 79,9 centi / 12 jedinica	E	SSG
0408 11 20	Iznad obveze o pristupu	6,12 CAD/kg	E	SSG
0408 19 20	Iznad obveze o pristupu	1,52 CAD/kg	E	SSG
0408 91 20	Iznad obveze o pristupu	6,12 CAD/kg	E	SSG
0408 99 20	Iznad obveze o pristupu	1,52 CAD/kg	E	SSG
0603 11 00	Ruže	10,5 %	B	
0603 13 10	Cymbidium	16 %	B	
0603 13 90	Ostalo	12,5 %	B	
0603 14 00	Krizanteme	8 %	B	
1003 10 12	Za proizvodnju slada: iznad obveze o pristupu	94,5 %	C	
1003 90 12	Za proizvodnju slada: iznad obveze o pristupu	94,5 %	C	
1107 10 12	Cijeli: iznad obveze o pristupu	157,00 CAD po toni	C	
1107 10 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	160,10 CAD po toni	C	
1107 20 12	Cijeli: iznad obveze o pristupu	141,50 CAD po toni	C	
1108 13 00	Krumpirov škrob	10,5 %	C	
1517 10 20	Iznad obveze o pristupu	82,28 centi/kg	E	SSG
1517 90 22	Zamjene za maslac: iznad obveze o pristupu	218 %, ali ne manje od 2,47 CAD/kg	E	SSG
1601 00 22	Od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , koje nisu u limenkama ili staklenkama: osim onih koje više ne nesu jaja, iznad obveze o pristupu	238 %	E	SSG
1601 00 32	Od purana, koji nisu u limenkama ili staklenkama: iznad obveze o pristupu	154,5 %	E	SSG

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
1602 20 22	Pasta, od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i> , koje nisu u limenkama ili staklenkama: iznad obveze o pristupu	238 %	E	SSG
1602 20 32	Pasta, od purana, koji nisu u limenkama ili staklenkama: iznad obveze o pristupu	154,5 %	E	SSG
1602 31 13	Pripremljena gotova jela: ostalo, iznad obveze o pristupu, s kostima	169,5 %, ali ne manje od 3,76 CAD/kg	E	SSG
1602 31 14	Pripremljena gotova jela: ostalo, iznad obveze o pristupu, bez kostiju	169,5 %, ali ne manje od 6,18 CAD/kg	E	SSG
1602 31 94	Ostalo: ostalo, iznad obveze o pristupu, s kostima	165 %, ali ne manje od 3,67 CAD/kg	E	SSG
1602 31 95	Ostalo: ostalo, iznad obveze o pristupu, bez kostiju	165 %, ali ne manje od 6,03 CAD/kg	E	SSG
1602 32 13	Pripremljena gotova jela: ostalo, iznad obveze o pristupu, s kostima	253 %, ali ne manje od 5,91 CAD/kg	E	SSG
1602 32 14	Pripremljena gotova jela: ostalo, iznad obveze o pristupu, bez kostiju	253 %, ali ne manje od 10,54 CAD/kg	E	SSG
1602 32 94	Ostalo: ostalo, iznad obveze o pristupu, s kostima	249 %, ali ne manje od 5,81 CAD/kg	E	SSG
1602 32 95	Ostalo: ostalo, iznad obveze o pristupu, bez kostiju	249 %, ali ne manje od 10,36 CAD/kg	E	SSG
1701 91 90	Ostalo	30,86 CAD po toni	S	
1701 99 90	Ostalo	30,86 CAD po toni	S	
1806 20 22	Mješavina za sladoled od čokolade ili mješavina za mliječni sladoled od čokolade: iznad obveze o pristupu	265 %, ali ne manje od 1,15 CAD/kg	E	SSG
1806 90 12	Mješavina za sladoled od čokolade ili mješavina za mliječni sladoled od čokolade: iznad obveze o pristupu	265 %, ali ne manje od 1,15 CAD/kg	E	SSG
1901 20 12	U pakiranjima mase ne veće od 11,34 kg: s masenim udjelom mliječne masti višim od 25 %, nepakirana za maloprodaju, iznad obveze o pristupu	246 %, ali ne manje od 2,85 CAD/kg	E	SSG

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
1901 20 22	U rasutom stanju ili u pakiranjima mase veće od 11,34 kg: s masenim udjelom mliječne masti višim od 25 %, nepakirana za maloprodaju, iznad obveze o pristupu	244 %, ali ne manje od 2,83 CAD/kg	E	SSG
1901 90 32	Prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 04.01 do 04.04, koji sadržavaju više od 10 %, ali manje od 50 % krute mliječne tvari na temelju mase suhe tvari: mješavine za sladoled ili mješavine za mliječni sladoled, iznad obveze o pristupu	267,5 %, ali ne manje od 1,16 CAD/kg	E	SSG
1901 90 34	Prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 04.01 do 04.04, koji sadržavaju više od 10 %, ali manje od 50 % krute mliječne tvari na temelju mase suhe tvari: ostalo, nepakirano za maloprodaju, iznad obveze o pristupu	250,5 %, ali ne manje od 2,91 CAD/kg	E	SSG
1901 90 52	Prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 04.01 do 04.04, koji sadržavaju 50 % ili više krute mliječne tvari na temelju mase suhe tvari: mješavine za sladoled ili mješavine za mliječni sladoled, iznad obveze o pristupu	267,5 %, ali ne manje od 1,16 CAD/kg	E	SSG
1901 90 54	Prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 04.01 do 04.04, koji sadržavaju 50 % ili više krute mliječne tvari na temelju mase suhe tvari: ostalo, nepakirano za maloprodaju, iznad obveze o pristupu	250,5 %, ali ne manje od 2,91 CAD/kg	E	SSG
2105 00 92	Ostalo: iznad obveze o pristupu	277 %, ali ne manje od 1,16 CAD/kg	E	SSG
2106 90 32	Mlijeko, vrhnje ili zamjene za maslac te pripravci primjereni za upotrebu kao zamjene za maslac: mlijeko, vrhnje ili zamjene za maslac, masenog udjela mlijeka od 50 % ili više, iznad obveze o pristupu	212 %, ali ne manje od 2,11 CAD/kg	E	SSG
2106 90 34	Mlijeko, vrhnje ili zamjene za maslac te pripravci primjereni za upotrebu kao zamjene za maslac: pripravci s masenim udjelom mliječne masti većim od 15 %, ali s masenim udjelom mlijeka manjim od 50 %, primjereni za upotrebu kao zamjene za maslac, iznad obveze o pristupu	212 %, ali ne manje od 2,11 CAD/kg	E	SSG
2106 90 52	Pripravci od jaja: iznad obveze o pristupu	1,45 CAD/kg	E	SSG

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
2106 90 94	Ostalo: masenog udjela mlijeka od 50 % ili više, iznad obveze o pristupu	274,5 %, ali ne manje od 2,88 CAD/kg	E	SSG
2202 90 43	Pića koja sadržavaju mlijeko: ostalo, masenog udjela mlijeka od 50 % ili više, nepakirano za maloprodaju, iznad obveze o pristupu	256 %, ali ne manje od 36,67 CAD/hl	E	SSG
2309 90 32	Potpuna krmna smjesa i dodaci hrani za životinje, uključujući koncentrate: masenog udjela od 50 % ili više nemasnih krutih mliječnih tvari u suhom stanju, iznad obveze o pristupu	205,5 %, ali ne manje od 1,64 CAD/kg	E	SSG
3502 11 20	Iznad obveze o pristupu	6,12 CAD/kg	E	SSG
3502 19 20	Iznad obveze o pristupu	1,52 CAD/kg	E	SSG
8702 10 10	Za prijevoz 16 ili više osoba, uključujući vozača	6,1 %	C	
8702 10 20	Za prijevoz 10 do 15 osoba, uključujući vozača	6,1 %	C	
8702 90 10	Za prijevoz 16 ili više osoba, uključujući vozača	6,1 %	C	
8702 90 20	Za prijevoz 10 do 15 osoba, uključujući vozača	6,1 %	C	
8703 21 90	Ostalo	6,1 %	C	
8703 22 00	Obujma cilindra većeg od 1 000 cm ³ , ali ne većeg od 1 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 23 00	Obujma cilindra većeg od 1 500 cm ³ , ali ne većeg od 3 000 cm ³	6,1 %	D	
8703 24 00	Obujma cilindra većeg od 3 000 cm ³	6,1 %	D	
8703 31 00	Obujma cilindra ne većeg od 1 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 32 00	Obujma cilindra većeg od 1 500 cm ³ , ali ne većeg od 2 500 cm ³	6,1 %	D	
8703 33 00	Obujma cilindra većeg od 2 500 cm ³	6,1 %	D	

Tarifna oznaka	Naziv	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
8703 90 00	Ostalo	6,1 %	C	
8704 21 90	Ostalo	6,1 %	B	
8704 22 00	bruto-mase veće od 5 t, ali ne veće od 20 t	6,1 %	B	
8704 23 00	bruto-mase veće od 20 t	6,1 %	B	
8704 31 00	bruto-mase ne veće od 5 t	6,1 %	B	
8704 32 00	bruto-mase veće od 5 t	6,1 %	B	
8901 10 10	Duljine veće od 294,13 m i širine veće od 32,31 m	25 %	D	
8901 10 90	Ostalo	25 %	D	
8901 30 00	Brodovi hladnjače, osim onih iz podbroja 8901 20	25 %	B	
8901 90 10	Otvoreni brodovi	15 %	B	
8901 90 91	Ostalo: duljine veće od 294,13 m i širine veće od 32,31 m	25 %	B	
8901 90 99	Ostalo: ostalo	25 %	B	
8904 00 00	Tegljači (remorkeri) i potiskivači.	25 %	D	
8905 20 19	Platforme za bušenje: ostalo	20 %	B	
8905 20 20	Platforme za pridobivanje	25 %	B	
8905 90 19	Brodovi za bušenje, teglenice za bušenje i plutajuće platforme za bušenje: ostalo	20 %	B	
8905 90 90	Ostalo	25 %	B	
8906 90 19	Otvoreni brodovi: ostalo	15 %	B	
8906 90 91	Ostalo: duljine veće od 294,13 m i širine veće od 32,31 m	25 %	B	
8906 90 99	Ostalo: ostalo	25 %	B	

Tarifni raspored Europske unije

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0105 11 91	---- za nesilice	52 EUR/1 000 p/st	E	
0105 11 99	---- ostalo	52 EUR/1 000 p/st	E	
0105 94 00	-- kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	20,9 EUR/100 kg/neto	E	
0105 99 30	--- purani	23,8 EUR/100 kg/neto	E	
0201 10 00	- trupovi i polovice	12,8 + 176,8 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0201 20 20	-- kompenzirane četvrtine	12,8 + 176,8 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0201 20 30	-- neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine	12,8 + 141,4 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0201 20 50	-- neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine	12,8 + 212,2 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0201 20 90	-- ostalo	12,8 + 265,2 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0201 30 00	- bez kostiju	12,8 + 303,4 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0202 10 00	- trupovi i polovice	12,8 + 176,8 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0202 20 10	-- kompenzirane četvrtine	12,8 + 176,8 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0202 20 30	-- neraskomadane ili raskomadane prednje četvrtine	12,8 + 141,4 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0202 20 50	-- neraskomadane ili raskomadane stražnje četvrtine	12,8 + 221,1 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0202 20 90	-- ostalo	12,8 + 265,3 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0202 30 10	-- prednje četvrtine, cijele ili raskomadane u najviše pet komada, svaka u jednom bloku; „kompenzirane” četvrtine u dva bloka, od kojih jedan sadrži prednju četvrtinu, cijelu ili izrezanu u najviše pet komada, a drugi stražnju četvrtinu, osim filea, u jednom komadu	12,8 + 221,1 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0202 30 50	-- „crop”, vrat s potplečkom („chuck and blade”) i prsa s donjim dijelom plečke	12,8 + 221,1 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0202 30 90	-- ostalo	12,8 + 304,1 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0203 12 11	---- šunke i komadi od njih	77,8 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 12 19	---- plečke i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 19 11	---- prednji dijelovi i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 19 13	---- leđa i komadi od njih, s kostima	86,9 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 19 15	---- prsa s potrbušinom (potrbušina) i njezini komadi	46,7 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 19 55	----- bez kostiju	86,9 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 19 59	----- ostalo	86,9 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 22 11	---- šunke i komadi od njih	77,8 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 22 19	---- plečke i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 29 11	---- prednji dijelovi i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 29 13	---- leđa i komadi od njih, s kostima	86,9 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 29 15	---- prsa s potrbušinom (potrbušina) i njezini komadi	46,7 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 29 55	----- bez kostiju	86,9 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0203 29 59	----- ostalo	86,9 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0205 00 80	- smrznuto	5,1	B	
0206 10 95	--- mišićni i tetivni dio ošita	12,8 + 303,4 EUR/100 kg/neto	E	TQB1, TQB3
0206 29 91	---- mišićni i tetivni dio ošita	12,8 + 304,1 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0206 80 91	--- od konja, magaraca, mula i mazgi	6,4	B	
0206 90 91	--- od konja, magaraca, mula i mazgi	6,4	B	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0207 11 10	--- očišćeno od perja i utrobe, s glavama i nogama, poznato kao „83 % pilići”	26,2 EUR/100 kg/neto	E	
0207 11 30	--- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	29,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 11 90	--- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želuca, poznato kao „65 % pilići”, ili drukčije podneseno	32,5 EUR/100 kg/neto	E	
0207 12 10	--- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „70 % pilići”	29,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 12 90	--- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetra i želuca, poznato kao „65 % pilići”, ili drukčije podneseno	32,5 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 10	---- bez kostiju	102,4 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 20	----- polovice ili četvrtine	35,8 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 30	----- cijela krila, sa ili bez vrhova	26,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 40	----- hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 50	----- prsa i komadi od njih	60,2 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 60	----- noge i komadi od njih	46,3 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 70	----- ostalo	100,8 EUR/100 kg/neto	E	
0207 13 91	----- jetra	6,4	E	
0207 13 99	----- ostalo	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 10	---- bez kostiju	102,4 EUR/100 kg/neto	E	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0207 14 20	----- polovice ili četvrtine	35,8 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 30	----- cijela krila, sa ili bez vrhova	26,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 40	----- hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 50	----- prsa i komadi od njih	60,2 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 60	----- noge i komadi od njih	46,3 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 70	----- ostalo	100,8 EUR/100 kg/neto	E	
0207 14 91	----- jetra	6,4	E	
0207 14 99	----- ostalo	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 24 10	---- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „80 % purani”	34 EUR/100 kg/neto	E	
0207 24 90	---- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetara i želudaca, poznato kao „73 % purani”, ili drukčije podneseno	37,3 EUR/100 kg/neto	E	
0207 25 10	---- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu, ali s vratovima, srcima, jetrima i želucima, poznato kao „80 % purani”	34 EUR/100 kg/neto	E	
0207 25 90	---- očišćeno od perja i utrobe, bez glava i nogu i bez vratova, srca, jetara i želudaca, poznato kao „73 % purani”, ili drukčije podneseno	37,3 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 10	----- bez kostiju	85,1 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 20	----- polovice ili četvrtine	41 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 30	----- cijela krila, sa ili bez vrhova	26,9 EUR/100 kg/neto	E	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0207 26 40	----- hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 50	----- prsa i komadi od njih	67,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 60	----- bataci i komadi od bataka	25,5 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 70	----- ostalo	46 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 80	----- ostalo	83 EUR/100 kg/neto	E	
0207 26 91	----- jetra	6,4	E	
0207 26 99	----- ostalo	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 10	----- bez kostiju	85,1 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 20	----- polovice ili četvrtine	41 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 30	----- cijela krila, sa ili bez vrhova	26,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 40	----- hrptovi, vratovi, hrptovi s vratovima, trtice i vrhovi krila	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 50	----- prsa i komadi od njih	67,9 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 60	----- bataci i komadi od njih	25,5 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 70	----- ostalo	46 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 80	----- ostalo	83 EUR/100 kg/neto	E	
0207 27 91	----- jetra	6,4	E	
0207 27 99	----- ostalo	18,7 EUR/100 kg/neto	E	
0210 11 11	----- šunke i komadi od njih	77,8 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0210 11 19	----- plećke i komadi od njih	60,1 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0210 11 31	----- šunke i komadi od njih	151,2 EUR/100 kg/neto	E	TQP

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0210 11 39	----- plečke i komadi od njih	119 EUR/100 kg/neto	E	TQP
0210 20 10	-- s kostima	15,4 + 265,2 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0210 20 90	-- bez kostiju	15,4 + 303,4 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0210 92 91	----- meso	130 EUR/100 kg/neto	B	
0210 92 92	----- klaonički proizvodi	15,4	B	
0210 92 99	----- jestivo brašno i krupica od mesa ili mesnih klaoničkih proizvoda	15,4 + 303,4 EUR/100 kg/neto	D	
0210 99 10	----- od konja, soljeno, u salamuri ili sušeno	6,4	B	
0210 99 21	----- s kostima	222,7 EUR/100 kg/neto	D	
0210 99 29	----- bez kostiju	311,8 EUR/100 kg/neto	D	
0210 99 31	----- od sobova	15,4	B	
0210 99 39	----- ostalo	130 EUR/100 kg/neto	B	
0210 99 51	----- mišićni i tetivni dio ošita	15,4 + 303,4 EUR/100 kg/neto	E	TQB2, TQB3
0210 99 59	----- ostalo	12,8	E	TQB2, TQB3
0210 99 79	----- ostalo	6,4	B	
0210 99 85	----- ostalo	15,4	B	
0210 99 90	---- jestivo brašno i krupica od mesa ili mesnih klaoničkih proizvoda	15,4 + 303,4 EUR/100 kg/neto	D	
0304 71 90	---- ostalo	7,5	D	TQCod
0304 79 10	---- polarni bakalar (<i>Boreogadus saida</i>)	7,5	D	TQCod
0305 43 00	-- pastrva (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	14	D	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
ex 0305 72 00 (vidi napomenu 2.)	-- riblje glave, repovi i mjehuri	13	D	
ex 0305 79 00 (vidi napomenu 2.)	-- ostalo	13	D	
0306 12 05	--- dimljeni, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhani prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljeni	20	C	
0306 12 10	---- cijeli	6	B	
0306 12 90	---- ostalo	16	B	
0306 14 05	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	8	D	
0306 14 90	---- Ostalo	7,5	B	
ex 0306 16 10 (vidi napomenu 3.)	--- dimljeni, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhani prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljeni	20	D	TQShrimps
ex 0306 17 10 (vidi napomenu 3.)	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	D	TQShrimps
0306 22 30	---- dimljeni, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhani prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljeni	20	C	
0306 24 10	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	8	D	
ex 0306 26 10 (vidi napomenu 3.)	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	D	TQShrimps

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
ex 0306 27 10 (vidi napomenu 3.)	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	D	TQShrimps
0307 19 10	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	
0307 29 05	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	
0307 39 05	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	D	
0307 49 05	--- dimljene, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	
0307 59 05	--- dimljene, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	
0307 60 10	--- dimljeni, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhani prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljeni	20	C	
0307 79 10	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	
0307 89 10	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0307 99 10	--- dimljene, neovisno jesu li u ljusci ili ne, neovisno jesu li kuhane prije ili tijekom postupka dimljenja ili ne, drukčije nepripremljene	20	C	
0407 11 00	-- od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	35 EUR/1000 p/st	E	
0407 19 19	---- ostalo	35 EUR/1000 p/st	E	
0407 21 00	-- od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	30,4 EUR/100 kg/neto	E	
0407 29 10	--- od peradi, osim od kokoši vrste <i>Gallus domesticus</i>	30,4 EUR/100 kg/neto	E	
0407 90 10	-- od peradi	30,4 EUR/100 kg/neto	E	
0408 11 80	--- ostalo	142,3 EUR/100 kg/neto	E	
0408 19 81	---- tekući	62 EUR/100 kg/neto	E	
0408 19 89	---- ostali, uključujući smrznuti	66,3 EUR/100 kg/neto	E	
0408 91 80	--- ostalo	137,4 EUR/100 kg/neto	E	
0408 99 80	--- ostalo	35,3 EUR/100 kg/neto	E	
0702 00 00	Rajčica, svježa ili rashlađena	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0707 00 05	– krastavci	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0709 91 00	-- artičoke	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0709 93 10	--- tikvice	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0710 40 00	– kukuruz šećerac	5,1 + 9,4 EUR/100 kg/neto	D	TQSC

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0805 10 20	-- slatke naranče, svježe	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0805 20 10	-- klementine	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0805 20 30	-- monrealske i satsuma mandarine	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0805 20 50	-- mandarine i wilking mandarine	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0805 20 70	-- tangerske mandarine	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0805 20 90	-- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0805 50 10	-- limuni (<i>Citrus limon</i> , <i>Citrus limonum</i>)	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0806 10 10	-- stolno grožđe	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0808 10 80	-- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0808 30 90	-- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0809 10 00	-- marelice	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0809 21 00	-- višnje (<i>Prunus cerasus</i>)	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0809 29 00	-- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
0809 30 10	-- nektarine	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0809 30 90	-- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
0809 40 05	-- šljive	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
1001 11 00	-- za sjetvu	148 EUR/t	D	
1001 19 00	-- ostalo	148 EUR/t	D	
1001 91 90	---- ostalo	95 EUR/t	D	
1001 99 00	-- ostalo	95 EUR/t	D	TQCW
1002 10 00	- za sjetvu	93 EUR/t	D	
1002 90 00	- ostalo	93 EUR/t	D	
1003 90 00	- ostalo	93 EUR/t	D	
1004 10 00	- za sjetvu	89 EUR/t	D	
1004 90 00	- ostalo	89 EUR/t	D	
1108 11 00	-- pšenični škrob	224 EUR/t	D	
1108 12 00	-- kukuruzni škrob	166 EUR/t	D	
1108 13 00	-- krumpirov škrob	166 EUR/t	D	
1108 14 00	-- škrob od manioke	166 EUR/t	D	
1108 19 10	---- rižin škrob	216 EUR/t	D	
1108 19 90	---- ostalo	166 EUR/t	D	
1604 14 21	----- u biljnom ulju	24	D	
1604 14 26	----- fileti poznati kao „loins”	24	D	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
1604 14 28	----- ostalo	24	D	
1604 14 31	----- u biljnom ulju	24	D	
1604 14 36	----- fileti poznati kao „loins”	24	D	
1604 14 38	----- ostalo	24	D	
1604 14 41	----- u biljnom ulju	24	D	
1604 14 46	----- fileti poznati kao „loins”	24	D	
1604 14 48	----- ostalo	24	D	
1604 14 90	---- palamida (<i>Sarda</i> spp.)	25	D	
1604 20 70	---- tuna, tunj prugavac i ostala riba roda <i>Euthynnus</i>	24	D	
1605 10 00	- rakovice	8	D	
1605 21 90	---- ostalo	20	D	TQShrimps
1605 29 00	-- ostalo	20	D	TQShrimps
1605 30 90	-- ostalo	20	C	
1605 51 00	-- kamenice (ostrige)	20	C	
1605 52 00	-- kapice, uključujući češljače (kraljičine kapice)	20	C	
1605 53 10	---- u hermetički zatvorenim spremnicima	20	D	
1605 53 90	---- ostalo	20	D	
1605 54 00	-- sipe i lignje	20	C	
1605 55 00	-- hobotnice	20	C	
1605 56 00	-- kućice, srčanke i kunjke	20	C	
1605 57 00	-- petrove uši	20	C	
1605 58 00	-- puževi, osim morskih puževa	20	C	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
1605 59 00	-- ostalo	20	C	
1701 12 10	---- za rafiniranje	33,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 12 90	---- ostalo	41,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 13 10	---- za rafiniranje	33,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 13 90	---- ostalo	41,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 14 10	---- za rafiniranje	33,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 14 90	---- ostalo	41,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 91 00	-- s dodanim aromama ili tvarima za bojenje	41,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 99 10	---- bijeli šećer	41,9 EUR/100 kg/neto	D	
1701 99 90	---- ostalo	41,9 EUR/100 kg/neto	D	
2005 80 00	- kukuruz šećerac (<i>Zea mays var. saccharata</i>)	5,1 + 9,4 EUR/100 kg/neto	E	TQSC
2009 61 10	---- vrijednosti veće od 18 € za 100 kg neto-mase	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
2009 69 19	----- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
2009 69 51	----- koncentrirani	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
2009 69 59	----- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
2204 30 92	---- koncentrirani	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
2204 30 94	---- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
2204 30 96	---- koncentrirani	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
2204 30 98	----- ostalo	Vidi Prilog 2. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014 (str. 679. – 718.)	AV0+EP	
8702 10 11	---- nova	16	C	
8702 10 19	---- rabljena	16	C	
8702 10 91	---- nova	10	C	
8702 10 99	---- rabljena	10	C	
8702 90 11	----- nova	16	C	
8702 90 19	----- rabljena	16	C	
8702 90 31	----- nova	10	C	
8702 90 39	----- rabljena	10	C	
8702 90 90	-- s ostalim motorima	10	C	
8703 21 10	---- nova	10	C	
8703 22 10	---- nova	10	D	
8703 22 90	---- rabljena	10	D	
8703 23 11	----- vozila za stanovanje ili kampiranje	10	D	
8703 23 19	----- ostalo	10	D	
8703 23 90	---- rabljena	10	D	
8703 24 10	---- nova	10	D	
8703 24 90	---- rabljena	10	D	
8703 31 10	---- nova	10	D	
8703 31 90	---- rabljena	10	D	
8703 32 11	----- vozila za stanovanje ili kampiranje	10	D	
8703 32 19	----- ostalo	10	D	
8703 32 90	---- rabljena	10	D	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
8703 33 11	----- vozila za stanovanje ili kampiranje	10	D	
8703 33 19	----- ostalo	10	D	
8703 33 90	---- rabljena	10	D	
8703 90 10	-- s električnim motorom	10	C	
8703 90 90	-- ostalo	10	C	
8704 21 10	---- posebno konstruirana za prijevoz visokoradioaktivnih materijala (Euratom)	3,5	B	
8704 21 31	----- nova	22	B	
8704 21 39	----- rabljena	22	B	
8704 21 91	----- nova	10	B	
8704 21 99	----- rabljena	10	B	
8704 22 10	---- posebno konstruirana za prijevoz visokoradioaktivnih materijala (Euratom)	3,5	B	
8704 22 91	---- nova	22	B	
8704 22 99	---- rabljena	22	B	
8704 23 10	---- posebno konstruirana za prijevoz visokoradioaktivnih materijala (Euratom)	3,5	B	
8704 23 91	---- nova	22	B	
8704 23 99	---- rabljena	22	B	
8704 31 10	---- posebno konstruirana za prijevoz visokoradioaktivnih materijala (Euratom)	3,5	B	
8704 31 31	----- nova	22	B	
8704 31 39	----- rabljena	22	B	
8704 31 91	----- nova	10	B	

Tarifna oznaka (KN2015)	KN2015 Naziv (vidi napomenu 1.)	Osnovna stopa	Kategorija postupnog snižavanja	Napomena
8704 31 99	----- rabljena	10	B	
8704 32 10	--- posebno konstruirana za prijevoz visokoradioaktivnih materijala (Euratom)	3,5	B	
8704 32 91	----- nova	22	B	
8704 32 99	----- rabljena	22	B	
Napomena 1.:	opseg proizvoda na ovom popisu određen je oznakama KN kako su navedene u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1101/2014			
Napomena 2.:	ex 0305 72 00 i ex 0305 79 00 – samo za pastrvu kako je utvrđeno u oznaci KN 0305 43 00			
Napomena 3.:	ex 0306 16 10, ex 0306 17 10, ex 0306 26 10 i ex 0306 27 10 – osim u neposrednim pakiranjima neto-mase ne veće od 2 kg			

PRILOG 2.-B

IZJAVA STRANAKA O UPRAVLJANJU CARINSKIM KVOTAMA

ODJELJAK A

Izjava o upravljanju Europske unije carinskim kvotama za govedinu i teletinu te za svinjetinu u okviru ovog Sporazuma

1. Opće je načelo da bi se upravljanjem carinskim kvotama trebala što je više moguće poticati trgovina. Konkretnije, upravljanjem se ne smiju narušavati ili poništavati obveze u pogledu pristupa tržištu koje su stranke dogovorile: ono mora biti transparentno, predvidljivo, njime se moraju svoditi na najmanju moguću razinu transakcijski troškovi za trgovce, moraju se ostvariti najviše stope iskorištenosti te se moraju nastojati izbjegavati moguće spekulacije.

Struktura sustava uvoznih dozvola

Tromjesečna podrazdoblja s prenošenjem neiskorištenih količina carinskih kvota iz jednog razdoblja u drugo

2. U svakom od četiri tromjesečja tržišne godine 25 posto količine godišnje carinske kvote stavit će se na raspolaganje za zahtjeve za izdavanje dozvola.
3. Sve preostale dostupne količine na kraju tromjesečja automatski se prenose na sljedeće tromjesečje do kraja tržišne godine.

Razdoblje podnošenja zahtjeva za uvozne dozvole

4. Zahtjev za uvoznju dozvolu prihvaća se do 45 kalendarskih dana prije početka svakog tromjesečja, a uvozna dozvola izdaje se najmanje 30 kalendarskih dana prije početka tromjesečja.
5. Ako je potražnja za dozvolama tijekom razdoblja podnošenja zahtjeva veća od količina koje su dostupne za to tromjesečje, dozvole se dodjeljuju na proporcionalnoj osnovi.
6. Ako dostupna količina za bilo koje tromjesečje nije potpuno dodijeljena tijekom razdoblja podnošenja zahtjeva, preostala količina stavit će se na raspolaganje prihvatljivim podnositeljima zahtjeva koji je na zahtjev mogu zatražiti za ostatak tromjesečja. Uvozne dozvole izdaju se automatski na zahtjev dok ne bude potpuno iskorištena dostupna količina za to razdoblje.

Valjanost dozvola

7. Uvozna dozvola valjana je:
  - (a) od datuma izdavanja ili od datuma početka tromjesečja za koje je izdana uvozna dozvola, ovisno o tome što je kasnije; i
  - (b) pet mjeseci od primjenjivog datuma iz točke (a) ili do kraja tržišne godine, ovisno o tome što je prije.
8. Uvozne dozvole mogu se upotrijebiti na bilo kojoj carinskoj ulaznoj točki Europske unije i za višestruke pošiljke.

Kriteriji prihvatljivosti

9. Kriterijima prihvatljivosti i načinom dodjele trebalo bi se osigurati da se kvote dodjeljuju osobama za koje postoji najveća vjerojatnost da će ih iskoristiti te se njima ne smiju stvarati prepreke uvozu.

10. Tijekom razdoblja podnošenja zahtjeva prihvatljivi podnositelji zahtjeva uključuju za uvoz govedine i teletine tradicionalne uvoznike govedine, mesa bizona ili teletine te za uvoz svinjetine tradicionalne uvoznike govedine, mesa bizona, teletine ili svinjetine.
11. U bilo kojem tromjesečju nakon razdoblja podnošenja zahtjeva u kojem se dozvole izdaju na zahtjev, kriteriji prihvatljivosti za podnositelje zahtjeva proširuju se na veletrgovce i akreditirane prerađivače mesa.

Sredstva osiguranja

Sredstva osiguranja povezana sa zahtjevima za izdavanje uvoznih dozvola

12. Zajedno sa zahtjevom za izdavanje dozvole podnosi se sredstvo osiguranja od najviše 95 EUR (€) po toni govedine i 65 EUR (€) po toni svinjetine.

Prijenos dozvole i odgovarajuće sredstvo osiguranja

13. Dozvole nisu prenosive.

Vraćanje dozvole i odgovarajuće sredstvo osiguranja

14. Neiskorištene količine odobrene dozvolom mogu se vratiti prije isteka i najviše četiri mjeseca prije kraja tržišne godine. Svaki nositelj dozvole može vratiti do 30 posto svoje pojedinačne količine odobrene dozvolom. Nakon vraćanja takve količine vraća se 60 posto odgovarajućeg sredstva osiguranja.
15. Sve vraćene količine odmah se stavljaju na raspolaganje drugim prihvatljivim podnositeljima zahtjeva za podnošenje zahtjeva tijekom ostatka tog tromjesečja, a ako za njih nije podnesen zahtjev, prenose se u sljedeća tromjesečja.

Povrat sredstva osiguranja i povrat cijelog sredstva osiguranja nakon ostvarenja 95 posto uvoza

16. Sredstva osiguranja razmjerno se vraćaju svaki puta kada se izvrši stvarni uvoz.
17. Nakon stvarnog uvoza 95 posto količine iz pojedinačne dozvole uvoznika, vraća se cijelo sredstvo osiguranja.

ODJELJAK B

Izjava o upravljanju Kanade carinskim kvotama za sir u okviru ovog Sporazuma

1. Opće je načelo da bi se upravljanjem carinskim kvotama trebala što je više moguće poticati trgovina. Konkretnije, upravljanjem se ne smiju narušavati ili poništavati obveze u pogledu pristupa tržištu koje su stranke dogovorile: ono mora biti transparentno, predvidljivo, njime se moraju svoditi na najmanju moguću razinu transakcijski troškovi za trgovce, moraju se ostvariti najviše stope iskorištenosti te se moraju nastojati izbjeđavati moguće spekulacije.
2. Kriterijima prihvatljivosti i načinom dodjele trebalo bi se osigurati da se kvote dodjeljuju osobama za koje postoji najveća vjerojatnost da će ih upotrijebiti te se njima ne smiju stvarati prepreke uvozu.

Struktura sustava uvoznih dozvola

3. Godišnja količina carinske kvote dodjeljuje se svake godine prihvatljivim podnositeljima zahtjeva.

4. Načinom dodjele carinske kvote predvidjet će se novi subjekti svake godine. Tijekom razdoblja postupnog uvođenja od 1. do 5. godine najmanje 30 posto carinske kvote svake će godine biti dostupno novim subjektima. Na kraju razdoblja postupnog uvođenja od 6. godine i sljedećih godina novim subjektima bit će dostupno najmanje 10 posto količine carinske kvote.
5. Količina carinske kvote dodjeljuje se na temelju kalendarske godine. Zahtjevi svih zainteresiranih strana zaprimat će se i obrađivati u skladu s odredbama Dogovora o upravljanju carinskim kvotama za poljoprivredne proizvode kako je utvrđen u članku 2. Sporazuma o poljoprivredi, Ministarska odluka WT/MIN(13)/39, 7. prosinca 2013. uz razdoblje od četiri do šest tjedana za podnošenje zahtjeva. Uvoz će moći početi od prvog dana godine.
6. Ako carinska kvota nije u cijelosti dodijeljena nakon razdoblja podnošenja zahtjeva iz stavka 3., dostupne količine odmah će se ponuditi prihvatljivim podnositeljima zahtjeva razmjerno količini koja im je dodijeljena ili na zahtjev ako je nakon prve ponude ostalo još količina.

Kriteriji prihvatljivosti

7. Da bi bio prihvatljiv, podnositelj zahtjeva mora biti barem rezident Kanade i godinu dana aktivan u kanadskom sektoru sira.
8. Tijekom razdoblja postupnog uvođenja od 1. do 5. godine novi subjekt prihvatljivi je podnositelj zahtjeva kojem nije dodijeljena količina na temelju kanadske carinske kvote za sir u okviru WTO-a.
9. Na kraju razdoblja postupnog uvođenja, od 6. godine na dalje, novi subjekt prihvatljivi je podnositelj zahtjeva kojem nije dodijeljena količina na temelju kanadske carinske kvote za sir u okviru WTO-a ili kojem prethodne godine nisu dodijeljene carinske kvote u skladu s ovim Sporazumom.
10. Novi subjekt smatra se takvim tijekom razdoblja od tri godine.
11. Kada se podnositelj zahtjeva više ne smatra novim subjektom, prema njemu se postupa jednako kao prema svim drugim podnositeljima zahtjeva.
12. Kanada može razmotriti ograničavanje veličine dodijeljenih količina na određeni postotak ako se to smatra nužnim za poticanje konkurentnog, poštenog i uravnoteženog uvoznog okruženja.

Uporaba dodijeljenih uvoznih količina i uvoznih dozvola

13. Dodijeljena carinska kvota valjana je jednu kvotnu godinu ili, ako je izdana nakon početka kvotne godine, tijekom preostalog trajanja kvotne godine.
14. Kako bi se osigurala usklađenost uvoza s uvjetima na domaćem tržištu i umanjile prepreke u trgovini, nositelj dodijeljene količine u načelu će moći upotrijebiti svoju dodijeljenu količinu za uvoz bilo kojeg proizvoda obuhvaćenog carinskom kvotom u bilo kojem trenutku tijekom godine.
15. Na temelju svoje dodijeljene količine uvoznik podnosi zahtjev za uvoznom dozvolu za svaku pošiljku proizvoda obuhvaćenog carinskom kvotom koju uvoznik želi uvesti u Kanadu. Uvozne dozvole u načelu se izdaju automatski na temelju zahtjeva koji se podnosi elektroničkim sustavom izdavanja dozvola kanadske Vlade. U skladu s postojećim politikama uvozne dozvole mogu se zatražiti do 30 dana prije planiranog datuma ulaska i važeće su pet dana prije i 25 dana od datuma ulaska.
16. Dozvole nisu prenosive.
17. Uvozna dozvola može se izmijeniti ili ukinuti.

18. Može se odobriti prijenos dodijeljenih količina.
  19. Nositelju dodijeljene količine koji iskoristi manje od 95 posto dodijeljene količine u jednoj godini može sljedeće godine biti određena kazna za nedovoljnu iskorištenost i te će mu godine biti dodijeljena količina koja je u skladu sa stvarnom razinom iskorištenosti prethodne dodijeljene količine. Nositelj dodijeljene količine kojem je određena kazna za nedovoljnu iskorištenost bit će prethodno obaviješten o konačnoj dodijeljenoj količini carinske kvote.
  20. Nositelj dodijeljene količine može vratiti neiskorišteni dio dodijeljene količine do određenog datuma. Vraćene količine smatraju se iskorištenima za potrebe primjene kazne za nedovoljnu iskorištenost. Učestala vraćanja mogu se kažnjavati.
  21. Vraćene količine u načelu će se staviti na raspolaganje zainteresiranim nositeljima dodijeljenih količina koji nisu vratili neiskorištene dijelove dodijeljenih količina dan nakon isteka roka za vraćanje. Ako nakon toga ostanu određene količine, one se mogu ponuditi drugim zainteresiranim trećim stranama.
  22. Kao rok za vraćanje utvrđuje se datum koji je dovoljno rano da ima dovoljno vremena za iskorištavanje vraćenih količina i dovoljno kasno da bi nositelji dodijeljenih količina mogli utvrditi svoje uvozne potrebe do kraja godine, ako je moguće blizu sredine kvotne godine.
-

PRILOG 4.-A

SURADNJA U PODRUČJU PROPISA O MOTORNIM VOZILIMA

Članak 1.

Ciljevi i svrha

1. Stranke ističu suradnju između Kanade i Europske komisije u području znanosti i tehnologije.
2. Stranke potvrđuju svoju zajedničku predanost poboljšanju sigurnosti i okolišne učinkovitosti vozila te usklađivanju u okviru *Globalnog sporazuma kojim upravlja Svjetski forum za usklađivanje pravilnika o vozilima (WP.29) iz 1998.* („Globalni sporazum iz 1998.”) Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu („UNECE”).
3. Stranke ističu svoju predanost jačanju napora u području regulatorne suradnje u okviru ovog poglavlja i dvadeset prvog poglavlja (Regulatorna suradnja).
4. Stranke priznaju pravo svake stranke da utvrdi željenu razinu zdravlja, sigurnosti i zaštite okoliša i potrošača.
5. Stranke žele jačati suradnju i povećati učinkovitu uporabu resursa u pitanjima koja se odnose na tehničke propise o motornim vozilima na način kojim se ne ugrožava sposobnost svake stranke da izvršava svoje obveze.
6. Svrha je ovog priloga jačati suradnju i komunikaciju, uključujući razmjenu informacija, o istraživačkim aktivnostima u području sigurnosti i okolišne učinkovitosti motornih vozila povezanim s razvojem novih tehničkih propisa ili povezanih standarda, promicati primjenu i priznavanje Globalnih tehničkih propisa u okviru *Globalnog sporazuma iz 1998.* i moguće buduće usklađivanje, između stranaka, u pogledu poboljšanja i drugih promjena u područjima tehničkih propisa o motornim vozilima ili povezanih standarda.

Članak 2.

Područja suradnje

Stranke nastoje razmjenjivati informacije i surađivati na aktivnostima u sljedećim područjima:

- (a) razvoj i uspostava tehničkih propisa ili povezanih standarda;
- (b) preispitivanja tehničkih propisa ili povezanih standarda nakon provedbe;
- (c) razvoj i širenje informacija za potrošače povezanih s propisima o motornim vozilima ili povezanim standardima;
- (d) razmjena istraživanja, informacija i rezultata povezanih s razvojem novih propisa o sigurnosti vozila ili povezanih standarda te s naprednim tehnologijama za smanjenje emisija i za električna vozila; i
- (e) razmjena dostupnih informacija o utvrđenim nedostacima povezanim sa sigurnošću ili emisijama i o nesukladnosti s tehničkim propisima.

Članak 3.

Oblici suradnje

Stranke nastoje održavati otvoreni i trajni dijalog u području tehničkih propisa o motornim vozilima ili povezanih standarda. U tu svrhu stranke nastoje činiti sljedeće:

- (a) sastajati se najmanje jednom godišnje (uključujući sastanke koji se održavaju na marginama sastanaka WP.29) održavanjem videokonferencija ili, ako se sastaju izravno, naizmjenice u Kanadi i u Europskoj uniji;
- (b) razmjenjivati informacije o domaćim i međunarodnim programima i planovima, uključujući planiranje istraživačkih programa povezanih s razvojem novih tehničkih propisa ili povezanih standarda;
- (c) zajedno pridonositi poticanju i promicanju veće međunarodne usklađenosti tehničkih zahtjeva u međunarodnim forumima kao što je *Globalni sporazum iz 1998.*, uključujući suradnjom u planiranju inicijativa za podupiranje takvih aktivnosti;
- (d) razmjenjivati planove za istraživanje i razvoj u području tehničkih propisa o sigurnosti i okolišnoj učinkovitosti motornih vozila ili povezanih standarda i razgovarati o njima;
- (e) provoditi zajedničke analize, razvijati metodologije i pristupe kao uzajamno korisne, praktične i primjerene kao pomoć u razvoju tehničkih propisa o motornim vozilima ili povezanih standarda i olakšavanje njihova razvoja; i
- (f) razviti dodatne mogućnosti suradnje.

Članak 4.

Ugrađivanje pravilnika Ujedinjenih naroda u Kanadi

1. Stranke potvrđuju da je Kanada, uz potrebne prilagodbe, ugradila tehničke propise sadržane u pravilnicima Ujedinjenih naroda u svoj propis *Motor Vehicle Safety Regulations, C.R.C.*, poglavlje 1038, kako je navedeno u Prilogu 4.-A-1.
2. Kanada zadržava pravo izmijeniti svoje zakone, uključujući izmjenom ili revizijom izbora pravilnika Ujedinjenih naroda koje će ugraditi u svoje zakonodavstvo ili načina ili mjere do koje će oni biti ugrađeni u njezino zakonodavstvo. Prije nego što uvede takve promjene Kanada obavješćuje Europsku uniju i spremna je na zahtjev dostaviti informacije o obrazloženju za te promjene. Kanada nastavlja priznavati primjenjive pravilnike Ujedinjenih naroda, osim ako bi se time pružila niža razina sigurnosti nego uvedenim izmjenama, ili ako bi se time ugrozila integracija Sjeverne Amerike.
3. Stranke obavljaju tehnička savjetovanja kako bi utvrdile, najkasnije tri godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, treba li tehničke propise sadržane u pravilnicima Ujedinjenih naroda, navedene u Prilogu 4.-A-2, ugraditi i u kanadski propis *Motor Vehicle Safety Regulations* uz prilagodbe koje Kanada smatra potrebnima. Ti bi tehnički propisi trebali biti ugrađeni osim ako bi se time pružila niža razina sigurnosti nego kanadskim propisima ili ako bi se time ugrozila integracija Sjeverne Amerike.
4. Stranke obavljaju i daljnja tehnička savjetovanja kako bi utvrdile treba li u Prilog 4.-A-2, uključiti druge tehničke propise.
5. Kanada utvrđuje i vodi popis tehničkih propisa sadržanih u pravilnicima Ujedinjenih naroda koji su ugrađeni u kanadski propis *Motor Vehicle Safety Regulations*. Kanada objavljuje taj popis.
6. Nastojeći promicati regulatornu konvergenciju, stranke razmjenjuju informacije, u mjeri u kojoj je to izvedivo, o svojim odgovarajućim tehničkim propisima povezanim sa sigurnošću motornih vozila.

Članak 5.

Pozitivno razmatranje tehničkih propisa druge stranke

Kada stranka razvije novi tehnički propis za motorna vozila i njihove dijelove ili kada izmijeni postojeći propis, ona razmatra tehničke propise druge stranke, među ostalim one utvrđene u okviru UNECE-ovog *Svjetskog foruma za usklađivanje pravilnika o vozilima (WP.29)*. Stranka na zahtjev druge stranke objašnjava u kojoj je mjeri pri razvoju svojih novih tehničkih propisa razmotrila tehničke propise druge stranke.

Članak 6.

Suradnja sa Sjedinjenim Američkim Državama

Stranke priznaju uzajamni interes za suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama u području tehničkih propisa o motornim vozilima. Ako Europska unija i Sjedinjene Američke Države sklope sporazum ili dogovor o usklađivanju svojih tehničkih propisa povezanih s motornim vozilima, stranke surađuju kako bi mogle utvrditi trebaju li sklopiti sličan sporazum ili dogovor.

PRILOG 4.-A-1.

Popis iz članka 4.1. Priloga 4.-A

Pravilnik Ujedinjenih naroda	Naziv pravilnika Ujedinjenih naroda	Kanadski pravilnik u koji je u cijelosti ili djelomično ugrađen pravilnik Ujedinjenih naroda	Naziv kanadskog pravilnika u koji je u cijelosti ili djelomično ugrađen pravilnik Ujedinjenih naroda
br. 98	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala na motornim vozilima opremljenih izvorima svjetlosti s izbojem u plinu	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 112	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala motornih vozila za asimetrični kratki ili dugi svjetlosni snop, koja su opremljena žaruljama sa žarnom niti i/ili modulima LED	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 113	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala motornih vozila koja emitiraju simetrični kratki svjetlosni snop ili dugi svjetlosni snop ili oba i opremljena su izvorima svjetlosti sa žarnom niti ili s izbojem u plinu ili LED modulima	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 51	Jedinstvene odredbe o homologaciji motornih vozila s najmanje četiri kotača, s obzirom na njihove emisije buke	CMVSS 1106 (*)	Emisije buke
br. 41	Jedinstvene odredbe koje se odnose na homologaciju motocikala u vezi s bukom	CMVSS 1106 (*)	Emisije buke
br. 11	Jedinstvene odredbe o homologaciji vozila u odnosu na brave i okove za pričvršćivanje vrata	CMVSS 206 (*)	Sastavni dijelovi brava i okova za pričvršćivanje vrata
br. 116 (samo naprave za imobilizaciju vozila)	Jedinstvene odredbe za zaštitu motornih vozila od neovlaštene uporabe (samo naprave za imobilizaciju vozila)	CMVSS 114 (*)	Zaštita od krađe i sprječavanje nenamjernog kretanja
br. 42	Jedinstvene odredbe o homologaciji vozila u odnosu na njihove prednje i stražnje zaštitne uređaje (branici itd.)	CMVSS 215 (*)	Branici
br. 78	Jedinstvene odredbe o homologaciji vozila kategorija L1, L2, L3, L4 i L5 s obzirom na kočenje	CMVSS 122 (*)	Kočni sustavi za motocikle

Pravilnik Ujedinjenih naroda	Naziv pravilnika Ujedinjenih naroda	Kanadski pravilnik u koji je u cijelosti ili djelomično ugrađen pravilnik Ujedinjenih naroda	Naziv kanadskog pravilnika u koji je u cijelosti ili djelomično ugrađen pravilnik Ujedinjenih naroda
br. 8	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala motornih vozila koja emitiraju asimetrični kratki svjetlosni snop ili dugi svjetlosni snop ili oba i opremljena su halogenim žaruljama sa žarnom niti (H1, H2, H3, HB3, HB4, H7, H8, H9, HIR1, HIR2 i/ili H11)	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 20	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala motornih vozila koja emitiraju asimetrični kratki svjetlosni snop ili dugi svjetlosni snop ili oba i opremljena su halogenim žaruljama sa žarnom niti (žarulje H4)	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 31	Jedinstvene odredbe o homologaciji halogenih „sealed beam” glavnih svjetala (SB) za motorna vozila, koja emitiraju europski asimetrični kratki svjetlosni snop ili dugi svjetlosni snop ili oba	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 57	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala za motocikle i vozila koja se smatraju motociklima	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 72	Jedinstvene odredbe o homologaciji glavnih svjetala na motociklima koja emitiraju asimetrično kratko svjetlo i dugo svjetlo te su opremljena halogenim žaruljama (svjetla HS1)	CMVSS 108 (*)	Sustav svjetala i katadiopterske naprave
br. 13H (samo elektronički sustav stabilnosti)	Jedinstvene odredbe o homologaciji osobnih automobila s obzirom na kočenje (samo elektronički sustav stabilnosti)	CMVSS 126	Elektronički sustav stabilnosti
br. 60	Jedinstvene odredbe o homologaciji motocikala s dva kotača i mopeda s obzirom na vozačeve komande, uključujući označivanje komandi, kontrolnih lampica i pokazivača	CMVSS 123	Komande i kontrolne ploče za motocikle
br. 81	Jedinstvene odredbe o homologaciji retrovizora motornih vozila na dva kotača s bočnom prikolicom ili bez nje s obzirom na ugradnju retrovizora na upravljač	CMVSS 111	Retrovizori

(*) U skladu s tekstem pravilnika na dan 13. veljače 2013.

PRILOG 4.-A-2.

Popis iz članka 4.3. Priloga 4.-A

Pravilnik Ujedinjenih naroda	Naziv pravilnika Ujedinjenih naroda
br. 12	Jedinstvene odredbe o homologaciji vozila s obzirom na zaštitu vozača od upravljačkog mehanizma u slučaju sudara
br. 17	Jedinstvene odredbe o homologaciji sjedala, njihovih sidrišta i naslona za glavu
br. 43	Jedinstvene odredbe o homologaciji materijala za sigurnosna stakla i njihovu ugradbu na vozila
br. 48	Jedinstvene odredbe o homologaciji vozila s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljavanje i svjetlosnu signalizaciju
br. 87	Jedinstvene odredbe o homologaciji svjetala za vožnju po danu za motorna vozila
br. 53	Jedinstvene odredbe o homologaciji vozila s obzirom na ugradnju uređaja za osvjetljenje i svjetlosnu signalizaciju za vozila kategorije L3
br. 116	Jedinstveni tehnički propisi za zaštitu motornih vozila od neovlaštene uporabe
br. 123	Jedinstvene odredbe o homologaciji sustava prilagodljivog prednjeg osvjetljenja (AFS) za motorna vozila

PRILOG 5.-A

NADLEŽNA TIJELA

Nadležna tijela Europske unije

1. Nadzor dijele nacionalne službe država članica i Europska komisija. U tom pogledu primjenjuje se sljedeće:

- (a) kada je riječ o izvozu u Kanadu, države članice odgovorne su za nadzor nad uvjetima proizvodnje i zahtjevima povezanim s proizvodnjom, uključujući nad zakonom predviđenim inspekcijskim pregledima ili revizijama i izdavanjem certifikata o zdravstvenom stanju kojima se potvrđuje ispunjivanje dogovorenih sanitarnih i fitosanitarnih mjera i zahtjeva;
- (b) kada je riječ o uvozu iz Kanade, države članice odgovorne su za nadzor sukladnosti uvoza s uvjetima uvoza Europske unije; i
- (c) Europska komisija odgovorna je za cjelokupnu koordinaciju, inspekciju ili reviziju nadzornih sustava i potrebne mjere, uključujući zakonodavne mjere za osiguravanje ujednačene primjene normi i zahtjeva iz ovog Sporazuma.

Nadležna tijela Kanade

2. Ako nije drukčije navedeno, sljedeća su tijela odgovorna za primjenu sanitarnih i fitosanitarnih mjera u pogledu životinja iz domaće proizvodnje, izvezenih i uvezenih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla, bilja i biljnih proizvoda te za izdavanje zdravstvenih certifikata kojima se potvrđuje ispunjavanje dogovorenih sanitarnih i fitosanitarnih mjera:

- (a) Kanadska agencija za inspekciju hrane (Canadian Food Inspection Agency, „CFIA“);
  - (b) Ministarstvo zdravstva (Department of Health), prema potrebi; ili
  - (c) tijelo koje ga je naslijedilo i o kojem je druga stranka obaviještena.
-

PRILOG 5.-B

REGIONALNI UVJETI

Bolesti za koje se može donijeti odluka o regionalizaciji:

Bolesti

1. Slinavka i šap
2. Vezikularni stomatitis
3. Vezikularna enterovirusna bolest svinja
4. Goveđa kuga
5. Kuga malih preživača
6. Zarazna pleuropneumonija goveda
7. Bolest kvrgave kože
8. Groznica riftske doline
9. Bolest plavog jezika
10. Ovčje i kozje boginje
11. Afrička konjska kuga
12. Afrička svinjska kuga
13. Klasična svinjska kuga
14. Influenca ptica koja podliježe obvezi prijavljivanja
15. Newcastleška bolest
16. Venezuelski encefalomijelitis konja
17. Epizootska hemoragijska bolest

Bolesti akvatičnih životinja

Stranke mogu raspravljati o popisu bolesti akvatičnih životinja na temelju Kodeksa OIE-a o zdravlju akvatičnih životinja.

PRILOG 5.-C

POSTUPAK PRIZNAVANJA REGIONALNIH UVJETA

Bolesti životinja

Usuglasit će se u kasnijoj fazi.

Organizmi štetni za bilje

Usuglasit će se u kasnijoj fazi.

—

PRILOG 5.-D

SMJERNICE ZA UTVRĐIVANJE, PRIZNAVANJE I ODRŽAVANJE JEDNAKOVRIJEDNOSTI

Utvrđivanje i priznavanje jednakovrijednosti

Usuglasit će se u kasnijoj fazi.

Održavanje jednakovrijednosti

1. Ako stranka planira donijeti, izmijeniti ili staviti izvan snage sanitarnu i fitosanitarnu mjeru u području za koje je priznala jednakovrijednost u skladu s člankom 5.6. stavkom 3. točkom (a) ili priznavanje opisano u članku 5.6. stavku 3. točki (b), ta bi stranka trebala učiniti sljedeće:
  - (a) ocijeniti može li donošenje, izmjena ili stavljanje izvan snage te sanitarne i fitosanitarne mjere utjecati na priznavanje; i
  - (b) obavijestiti drugu stranku o svojoj namjeri da donese, izmijeni ili stavi izvan snage sanitarnu i fitosanitarnu mjeru i o ocjenjivanju iz točke (a). Obavješćivanje bi se trebalo obaviti u ranoj primjerenj fazi, kada se još uvijek mogu unijeti izmjene i uzeti u obzir primjedbe.
2. Ako stranka donese, izmijeni ili stavi izvan snage sanitarnu i fitosanitarnu mjeru u području u kojem je izvršila priznavanje, stranka uvoznica trebala bi nastaviti prihvaćati priznavanje jednakovrijednosti kako je utvrđeno u članku 5.6. stavku 3. točki (a) ili priznavanje opisano u članku 5.6. stavku 3. točki (b), ovisno o slučaju, u tom području dok ne priopći stranci izvoznici moraju li biti ispunjeni posebni uvjeti i, ako moraju, dok joj ne dostavi te uvjete. Stranka uvoznica trebala bi se savjetovati sa strankom izvoznicom s ciljem razvoja tih posebnih uvjeta.

—

PRIZNAVANJE SANITARNIH I FITOSANITARNIH MJERA

Opće napomene

1. Ako stranka izmijeni sanitarnu i fitosanitarnu mjeru navedenu u ovom Prilogu, izmijenjena sanitarna i fitosanitarna mjera primjenjuje se na uvoz iz druge stranke uzimajući u obzir Prilog 5.-D stavak 2. Ažurirane sanitarne i fitosanitarne mjere dostupne su u objavljenom zakonodavstvu svake stranke.
2. Ako stranka uvoznica utvrdi da poseban uvjet iz ovog Priloga više nije nužan, ta stranka obavješćuje drugu stranku u skladu s člankom 26.5 da više neće primjenjivati taj poseban uvjet na uvoz iz druge stranke.
3. Podrazumijeva se da se sanitarna i fitosanitarna mjera stranke uvoznice na koju se inače ne upućuje u ovom Prilogu ili mjera stranke uvoznice koja nije sanitarna i fitosanitarna mjera primjenjuje prema potrebi na uvoz iz druge stranke.

ODJELJAK A

Sanitarne mjere

Područje sanitarne i fitosani- tarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti

Sjeme

Goveda

Zdravlje životinja	Direktiva 88/407	— <i>Health of Animals Act</i> , S. C. 1990., poglavlje 21. — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , C.R.C., poglav- lje 296.	Centar za prikupljanje sje- mena klinički bez paratu- berkuloze	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> — <i>CFIA Artificial Insemina- tion Program</i> (Program CFIA-e za umjetnu oplodnju)	Direktiva 88/407	1. Enzooska leukoza goveda: (serum) imunoen- zimski test („ELISA”) Nadalje, kada je to moguće, majku mogućeg bika rasplodnjaka trebalo bi podvrgnuti testu ELISA na enzoosku leukozu goveda nakon od- bijanja od sise mogućeg donatora, s negativnim rezultatima.
-----------------------	---------------------	--	---	--	---------------------	---

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti
						<p>Taj je test majke potreban za izvoz sjemena u države članice Europske unije kada je sjeme prikupljeno od bika rasplodnjaka prije nego što je navršio 24 mjeseca, a nakon te dobi potreban je negativan rezultat testa ELISA. Taj test nije potreban kada je mogući bik rasplodnjak podrijetlom iz stada koje ima kanadsku zdravstvenu potvrdu za enzootsku leukozu goveda; i</p> <p>2. Zarazni goveđi rinotraheitis (serum) ELISA</p> <p>Polugodišnje testiranje na zarazni goveđi rinotraheitis svih rezidentnih životinja mora se obavljati u objektima čiji su rezultati testiranja na zarazni goveđi rinotraheitis negativni i koji su odobreni za izvoz u Europsku uniju. Samo objekti čiji su rezultati testiranja na zarazni goveđi rinotraheitis bili negativni mogu izvoziti sjeme u Europsku uniju.</p>

Zameci

Goveđi zameci dobiveni *in vivo*

Zdravlje životinja	Direktiva 89/556	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>, dio XIII. 		<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> — <i>CFIA Embryo Export Approval Program</i> (Program za odobrenje izvoza embrija CFIA-e) 	Direktiva 89/556 Odluke 2006/168 2007/240	<p>1. Ženke darivateljice provode šest mjeseci neposredno prije prikupljanja u Kanadi u najviše dva stada:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) koja su u skladu sa službenim nalazima slobodna od tuberkuloze; (b) koja su u skladu sa službenim nalazima slobodna od bruceloze; (c) koja su slobodna od enzootske leukoze goveda ili u kojima tijekom protekle tri godine ni jedna životinja nije pokazivala kliničke znakove enzootske leukoze goveda; i
-----------------------	---------------------	---	--	---	---	--

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti
						<p>(d) u kojima tijekom proteklih 12 mjeseci ni jedno govedo nije pokazivalo kliničke znakove zaraznoga goveđeg rinotraheitisa / zaraznog pustularnog vulvovaginitisa.</p> <p>2. Nije bilo izbijanja epizootske hemoragijske bolesti unutar 10 kilometara od mjesta gdje se nalazi ženka darivateljica 30 dana prije prikupljanja; i</p> <p>3. Sjeme je prikupljeno i pohranjeno u centrima za prikupljanje sjemena ili je pohranjeno u centrima za pohranjivanje sjemena koje je odobrila CFIA ili je sjeme prikupljeno i pohranjeno u centrima za prikupljanje ili pohranjeno u centrima za pohranjivanje koje je odobrilo nadležno tijelo treće države koja ima odobrenje za izvoz sjemena u Europsku uniju ili je sjeme izvezeno iz Europske unije.</p>

Svježe meso**Preživači, kopitari, svinje, perad, jelenska divljač iz uzgoja, kunići i bezgrebenke**

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2015/1375	<p>— <i>Meat Inspection Act</i>, R.S. C. 1985., poglavlje 25. (1. dodatak)</p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations</i>, 1990., S.O.R./90-288</p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i>, R.S. C., 1985., poglavlje F-27</p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i>, C.R.C., poglavlje 870.</p>	<p>1. Usklađenost s kanadskim pravilima o transmisivnoj spongiformnoj encefalopatiji;</p> <p>2. Nije dopuštena odgođena dugotrajna evisceracija;</p> <p>3. Usklađenost s mikrobiološkim kriterijima sigurnosti hrane stranke uvoznice;</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i></p> <p>— <i>Meat Inspection Regulations</i>, 1990.</p> <p>— <i>Food and Drugs Act</i></p> <p>— <i>Food and Drug Regulations</i></p>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2015/1375	Vidi Dodatak A
-------------------	--	---	--	---	--	----------------

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti
			<p>4. Svinjsko meso namije- njeno preradi u proizvo- dima spremnima za konzumaciju ispituje se ili zamrzava u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1375;</p> <p>5. Krv se prikuplja upora- bom zatvorene metode prikupljanja krvi; i</p> <p>6. Mesom dobivenim od životinja zaklanih u hit- nim postupcima klanja ne može se trgovati.</p>			

Mesni proizvodi**Preživači, kopitari, svinje, perad i divljač iz uzgoja**

Javno zdravlje	<p>Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regula- tions, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regula- tions</i></p>	<p>1. Svježe meso koje se upotrebljava za proiz- vodnju proizvoda u skladu je s primjenji- vim posebnim uvjetima, osim s posebnim uvje- tom 4. kada se gotovi proizvod toplinski obra- đuje na temperaturi koja je dovoljno visoka za uništenje trihinele;</p> <p>2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice; i</p> <p>3. Usklađenost s mikrobi- ološkim kriterijima sigur- nosti hrane stranke uvoznice.</p>	<p>— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regula- tions, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regula- tions</i></p>	<p>Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005</p>	<p>1. Svježe meso koje se upotrebljava za proizvod- nju proizvoda u skladu je s primjenjivim poseb- nim uvjetima, osim s posebnim uvjetom 6.(a) iz Dodatka A kada se gotovi proizvod toplinski obrađuje na temperaturi koja je dovoljno visoka za uništenje trihinele;</p> <p>2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice; i</p> <p>3. Usklađenost s mikrobiološkim kriterijima sigur- nosti hrane stranke uvoznice.</p>
-------------------	--	--	---	--	--	---

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti

Mljeveno meso, mesne prerađevine

Preživači, kopitari, svinje, perad i divljač iz uzgoja

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Svježe meso koje se upotrebljava za proizvodnju proizvoda u skladu je s primjenjivim posebnim uvjetima; 2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice; i 3. Usklađenost s mikrobiološkim kriterijima sigurnosti hrane stranke uvoznice.	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	1. Svježe meso koje se upotrebljava za proizvodnju proizvoda u skladu je s primjenjivim posebnim uvjetima; 2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice; i 3. Usklađenost s mikrobiološkim kriterijima sigurnosti hrane stranke uvoznice.
-------------------	---	--	---	--	---	---

Prerađene životinjske bjelančevine za prehranu ljudi

Preživači, kopitari, svinje, perad i divljač iz uzgoja

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Svježe meso koje se upotrebljava za proizvodnju proizvoda u skladu je s primjenjivim posebnim uvjetima, osim s posebnim uvjetom 4. kada se gotovi proizvod toplinski obrađuje na temperaturi koja je dovoljno visoka za uništenje trihinele; i	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	1. Svježe meso koje se upotrebljava za proizvodnju proizvoda u skladu je s primjenjivim posebnim uvjetima, osim s posebnim uvjetom 6.(a) iz Dodatka A kada se gotovi proizvod toplinski obrađuje na temperaturi koja je dovoljno visoka za uništenje trihinele; i 2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice.
-------------------	--	--	---	--	--	--

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti
			2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice.			

Topljene životinjske masti namijenjene prehrani ljudi

Preživači, kopitari, svinje, perad i divljač iz uzgoja

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	1. Svježe meso koje se upotrebljava za proiz- vodnju proizvoda u skladu je s primjenji- vim posebnim uvjetima, osim s posebnim uvje- tom 4.; i 2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice.	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	1. Svježe meso koje se upotrebljava za proizvod- nju proizvoda u skladu je s primjenjivim poseb- nim uvjetima, osim s posebnim uvjetom 6.(a) iz Dodatka A; i 2. Usklađenost s normama za proizvode stranke uvoznice.
-------------------	--	--	---	--	--	---

Životinjska crijeva za prehranu ljudi

Goveda, ovce, koze i svinje

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Usklađenost s kanadskim pravilima o transmisivnoj spongiformnoj encefalopa- tiji	— <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	Usklađenost s pravilima Europske unije o transmi- sivnoj spongiformnoj encefalopatiji
-------------------	--	--	---	--	--	--

Područje sanitarne i fitosani- tarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti

Proizvodi ribarstva i žive školjke**Riba i proizvodi ribarstva namijenjeni prehrani ljudi**

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	— <i>Fish Inspection Act</i> , R.S. C. 1985., poglavlje F-12. — <i>Fish Inspection Regulations</i> , C.R.C., poglavlje 802. — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Dimljena riba pakirana u hermetički zatvorenu ambalažu koja nije zamrznuta sadržava udio soli koji nije manji od 9 posto (metoda vodene faze). Smatra se da se kanadskim sustavom i sustavom Europske unije osigurava jednakovrijedna razina zaštite u pogledu mikrobioloških zahtjeva. Međutim, mikrobiološki kriteriji koje upotrebljavaju Kanada i Europska unija za nadzor gotovih proizvoda u nekim se aspektima razlikuju. U pogledu izvezenih proizvoda izvoznik mora osigurati da proizvodi zadovoljavaju kriterije za sigurnost hrane zemlje uvoznice.	— <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005 2074/2005	Smatra se da se kanadskim sustavom i sustavom Europske unije osigurava jednakovrijedna razina zaštite u pogledu mikrobioloških zahtjeva. Međutim, mikrobiološki kriteriji koje upotrebljavaju Kanada i Europska unija za nadzor gotovih proizvoda u nekim se aspektima razlikuju. U pogledu izvezenih proizvoda izvoznik mora osigurati da proizvodi zadovoljavaju kriterije za sigurnost hrane zemlje uvoznice.
-------------------	--	---	--	---	--	--

Ribe bez glave kojima je uklonjena utroba za prehranu ljudi

Zdravlje životinja	Direktiva 2006/88	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , dio XVI. — <i>Reportable Disease Regulations</i> , S.O.R./91-2		— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i> , dio XVI.	Direktiva 2006/88 Uredba 1251/2008	
-----------------------	----------------------	--	--	---	---	--

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti

Žive školjke za prehranu ljudi, uključujući bodljikaše, plaštenjake i morske puževe

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2074/2005	— <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Smatra se da se kanadskim sustavom i sustavom Europske unije osigurava jednakovrijedna razina zaštite u pogledu mikrobioloških zahtjeva. Međutim, mikrobiološki kriteriji koje upotrebljavaju Kanada i Europska unija za nadzor gotovih proizvoda u nekim se aspektima razlikuju. U pogledu izvezenih proizvoda izvoznik mora osigurati da proizvodi zadovoljavaju kriterije za sigurnost hrane zemlje uvoznice.	— <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Management of Contaminated Fisheries Regulations, S.O.R./90-351</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2074/2005	U živim školjkama nadzire se pojava toksina koji uzrokuju proljev na temelju stupnja rizičnosti. Smatra se da se kanadskim sustavom i sustavom Europske unije osigurava jednakovrijedna razina zaštite u pogledu mikrobioloških zahtjeva. Međutim, mikrobiološki kriteriji koje upotrebljavaju Kanada i Europska unija za nadzor gotovih proizvoda u nekim se aspektima razlikuju. U pogledu izvezenih proizvoda izvoznik mora osigurati da proizvodi zadovoljavaju kriterije za sigurnost hrane zemlje uvoznice.
-------------------	---	---	--	---	---	--

Ribe ulovljene na temelju kanadske dozvole za rekreacijski ribolov

Javno zdravlje				— <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i>	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 2073/2005	Riba ulovljena na temelju kanadske dozvole za rekreacijski ribolov s nazivom uvoznika mora ispunjavati sljedeće uvjete: 1. Riba je ulovljena u kanadskim ribolovnim vodama na datume kada je dozvola važeća, u skladu s kanadskim propisima o sportskom ribolovu i poštovana su ograničenja posjeda;
-------------------	--	--	--	--	---	---

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti
						2. Riba je izvađena utroba u skladu s odgovarajućim higijenskim mjerama i mjerama konzerviranja; 3. Vrsta ribe nije otrovna niti je riječ o ribi koja bi mogla sadržavati biotoksine; i 4. Riba se uvozi u Europsku uniju u roku od jednog mjeseca od posljednjeg datuma valjanosti dozvole za rekreacijski ribolov i nije predviđeno njezino stavljanje na tržište. Preslika dozvole za rekreacijski ribolov prilaže se popratnom dokumentu.

Mlijeko i mliječni proizvodi za prehranu ljudi

Pasterizirani ili sirevi od nepasteriziranog (ili obrađenog na niskoj temperaturi) i sirovog mlijeka koje je dozrijevalo najmanje 60 dana

Javno zdravlje	Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regulations</i>, odjeljak 34. — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>, dio B, odjeljak 8. — <i>Canada Agricultural Products Act</i>, R.S.C 1985, poglavlje 20. (4. dodatak) — <i>Dairy Products Regulations</i>, S.O.R./79-840 	Smatra se da se kanadskim sustavom i sustavom Europske unije osigurava jednakovrijedna razina zaštite u pogledu mikrobioloških zahtjeva. Međutim, mikrobiološki kriteriji koje upotrebljavaju Kanada i Europska unija za nadzor gotovih proizvoda u nekim se aspektima razlikuju. U pogledu izvezenih proizvoda izvoznik mora osigurati da proizvodi zadovoljavaju kriterije za sigurnost hrane zemlje uvoznice.	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i>, dio B, odjeljak B — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> 	Odluka 2011/163 Uredbe 852/2004 853/2004 854/2004 605/2010	1. Kanada će ocijeniti sustave Analize opasnosti i kritičnih kontrolnih točaka („HACCP“) objekata koji nisu priznati u okviru Programa za povećanje sigurnosti hrane („FSEP“)-HACCP kako bi se osiguralo da djeluju u skladu s načelima HACCP-a; i 2. Potrebna su dva potpisa na izveznoj dozvoli: potvrde o zdravlju životinja potpisuje službeni veterinar, a potvrde povezane s javnim zdravljem potpisuje službeni inspektor. Smatra se da se kanadskim sustavom i sustavom Europske unije osigurava jednakovrijedna razina zaštite u pogledu mikrobioloških zahtjeva. Međutim, mikrobiološki kriteriji koje upotrebljavaju Kanada i Europska unija za nadzor gotovih proizvoda u nekim se aspektima razlikuju. U pogledu izvezenih proizvoda izvoznik mora osigurati da proizvodi zadovoljavaju kriterije za sigurnost hrane zemlje uvoznice.
-------------------	--	--	--	--	--	--

Područje sanitarne i fitosani- tarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti

Životinjska crijeva koja nisu namijenjena prehrani ljudi

Svinje

Zdravlje životinja	Uredba 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , dio IV.				
-----------------------	---------------------	--	--	--	--	--

Kosti, rogovi i papci (osim brašna) i proizvodi dobiveni od njih koji nisu namijenjeni prehrani ljudi

Zdravlje životinja			— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i>	Uredba 1069/2009	Potvrda u skladu s Odlukom 97/534
-----------------------	--	--	--	---------------------	-----------------------------------

Krv i proizvodi od krvi koji nisu namijenjeni prehrani ljudi

Preživaci

Zdravlje životinja	Uredba 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , dio IV. i dio XIV. — <i>Feeds Act</i> , R.S.C. 1985., poglavlje F-9. — <i>Feeds Regulations</i> , 1983., S.O.R./83-593	Usklađenost s kanadskim pravilima o transmisivnoj spongiformnoj encefalopa- tiji		
-----------------------	---------------------	---	---	--	--

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti

Proizvodi pčelarstva koji nisu namijenjeni prehrani ljudi

Zdravlje životinja	Uredba 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , dio VI.	Proizvodi podvrgnuti ob- radi, npr. sušenju zamrza- vanjem, ozračivanju ili va- kuumskom pakiranju.	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> — <i>Bee Products Directive</i> TAHD-DSAT-IE-2001- 3-6, 5. siječnja 2011.	Uredba 1069/2009	1. Pčelarski proizvodi koji se upotrebljavaju za hranu za životinje ili prehranu ljudi ili industrij- sku uporabu nisu ograničeni; i 2. Pčelarski proizvodi koji se upotrebljavaju za is- hranu pčela obrađuju se.
-----------------------	---------------------	--	--	---	---------------------	--

Vuna, perje i dlake**Vuna**

Zdravlje životinja	Uredba 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , dio IV.	Potvrda o podrijetlu	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i>	Uredba 1069/2009	
-----------------------	---------------------	--	----------------------	--	---------------------	--

Svinjske čekinje

Zdravlje životinja	Uredba 1069/2009	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , dio IV.	Potvrda o podrijetlu	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i>	Uredba 1069/2009	
-----------------------	---------------------	--	----------------------	--	---------------------	--

Jaja u ljusci i proizvodi od jaja namijenjeni prehrani ljudi

Zdravlje životinja	Direktive 90/539 2002/99	— <i>Health of Animals Act</i> — <i>Health of Animals Regu- lations</i> , dio III. i dio IV. (za jaja u ljusci i proiz- vode od jaja)	1. Izjava o podrijetlu; i 2. Veterinarsko certificira- nje	<i>Egg Products – Import Proce- dures (Proizvodi od jaja – uvozni postupci)</i> , AHPD- DSAE-IE-2001-5-3, 20. pro- sinca 1995.	Direktive 90/539 2002/99	
-----------------------	--------------------------------	--	--	--	--------------------------------	--

Područje sanitarne i fitosanitarne mjere	Izvoz iz Europske unije u Kanadu			Izvoz iz Kanade u Europsku uniju		
	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Posebni uvjeti	Sanitarne i fitosanitarne mjere Kanade	Sanitarne i fito- sanitarne mjere Europske unije	Posebni uvjeti
Horizontalna pitanja						
Popis objekata	Uredbe 2004/852 2004/853 2004/854	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> 	Popis potreban za svježe meso i proizvode od mesa	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> 	Uredbe 2004/852 2004/853 2004/854	<p>Sljedeći uvjeti primjenjuju se na sve životinje i proizvode životinjskog podrijetla koji su priznati u pogledu javnog zdravlja ako je potreban popis objekata:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada unosi popis kanadskih objekata i postrojenja u sustav TRACES; i 2. Kanada daje jamstva da objekti u potpunosti ispunjuju uvjete propisane u ovom poglavlju. <p>Europska unija ažurira i objavljuje popis objekata bez odgode.</p>
Vode	Direktiva 98/83	<ul style="list-style-type: none"> — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> — <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> 		<ul style="list-style-type: none"> — <i>Canada Agricultural Products Act</i> — <i>Dairy Products Regulations</i> — <i>Fish Inspection Act</i> — <i>Fish Inspection Regulations</i> — <i>Food and Drugs Act</i> — <i>Food and Drug Regulations</i> — <i>Meat Inspection Act</i> — <i>Meat Inspection Regulations, 1990.</i> 	Direktiva 98/83	

DODATAK A

POSEBNI UVJETI KOJI SE PRIMJENJUJU NA ODREĐENI IZVOZ IZ KANADE U EUROPSKU UNIJU

1. Usklađenost s pravilima Europske unije o transmisivnoj spongiformnoj encefalopatiji;
2. Trupovi se ne smiju umotavati u tkaninu;
3. Usklađenost s pravilima Europske unije o dekontaminaciji;
4. Usklađenost s mikrobiološkim testiranjem za izvoz u Finsku i Švedsku kako je propisano u Uredbi Komisije (EZ) br. 1688/2005.
5. *Ante mortem* pregled

Primjenjuju se redoviti postupci *ante mortem* pregleda pod uvjetom da je u objektu prisutan veterinar CFIA-e u trenutku provedbe *ante mortem* pregleda nad životinjama predviđenima za klanje za izvoz u Europsku uniju;

6. *Post mortem* pregled

(a) Svinjetina:

U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1375:

- i. skeletni mišić testira se na trihinelu primjenom potvrđene metode probave koju je odobrila CFIA u laboratoriju CFIA-e ili laboratoriju koji je CFIA certificirala za tu svrhu; ili
- ii. skeletni mišić podnosi se na hladnu obradu uporabom obrade koju je odobrila CFIA;

(b) Goveda starija od 6 tjedana:

- i. jetra: incizija na želučanoj strani jetara te na dnu „spiegelova” režnja (*lobus caudatus*) kako bi se pregledali žučni kanali;
- ii. glava: dvije incizije u vanjskim mišićima za žvakanje usporedno s donjom čeljusti;

(c) Domaći kopitari:

U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1375, skeletni mišić testira se na trihinelu primjenom potvrđene metode probave koju je odobrila CFIA u laboratoriju CFIA-e ili laboratoriju koji je CFIA certificirala za tu svrhu;

(d) Divljač iz uzgoja – divlja svinja:

U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1375, skeletni mišić testira se na trihinelu primjenom potvrđene metode probave koju je odobrila CFIA u laboratoriju CFIA-e ili laboratoriju koji je CFIA certificirala za tu svrhu;

7. Redovita provjera opće higijene:

osim kanadskih operativnih i predoperativnih sanitarnih zahtjeva, primjenjuju se zahtjevi za testiranje proizvoda na *E. coli* i salmonelu za Sjedinjene Američke Države (SAD), kako je navedeno u Prilogu T: *Testing for Escherichia coli (E. coli) in Slaughter Establishments* (Testiranje na bakteriju *Escherichia coli* (*E. coli*) u objektima za klanje) i Prilogu U: *USDA Performance Standards for Salmonella* (Standardi učinkovitosti USDA-a za salmonelu) iz odjeljka o SAD-u poglavlja 11. priručnika CFIA-e *Meat Hygiene Manual of Procedures*; i

8. Usklađenost s mikrobiološkim kriterijima sigurnosti hrane stranke uvoznice.

ODJELJAK B

Fitosanitarne mjere

Usuglasit će se u kasnijoj fazi.

PRILOG 5.-F

ODOBRAVANJE OBJEKATA ILI POSTROJENJA

Uvjeti i postupci za potrebe članka 5.7. stavka 4. točke (b) sljedeći su:

- (a) uvoz proizvoda odobrilo je, ako je tako propisano, nadležno tijelo stranke uvoznice;
  - (b) predmetni objekt ili postrojenje odobrilo je nadležno tijelo stranke izvoznice;
  - (c) nadležno tijelo stranke izvoznice ima ovlasti suspendirati ili povući odobrenje objekta ili postrojenja; i
  - (d) stranka izvoznica dostavila je relevantne informacije koje je zatražila stranka uvoznica.
-

PRILOG 5.-G

POSTUPAK POVEZAN S POSEBNIM UVOZNIH ZAHTJEVIMA ZA ZDRAVLJE BILJA

Glavni cilj ovog postupka jest da stranka uvoznica uspostavi i održava, u najboljoj mogućoj mjeri, popis reguliranih štetnih organizama za robu kada na njezinom području postoji fitosanitarni rizik.

1. Ako stranke zajednički utvrde da određena roba ima prednost, stranka uvoznica uspostavlja preliminarni popis štetnih organizama za tu robu u roku koji su utvrdile stranke, kada od stranke izvoznice zaprimi sljedeće:
  - (a) informacije o statusu štetnih organizama na državnom području stranke izvoznice koje se odnose na štetne organizme koje regulira barem jedna stranka; i
  - (b) informacije o statusu drugih štetnih organizama na njezinom državnom području na temelju međunarodnih baza podataka i ostalih dostupnih izvora.
2. Preliminarni popis štetnih organizama stranke uvoznice može uključivati štetne organizme koji su već regulirani na njezinom državnom području. On može uključivati i moguće karantenske štetne organizme u odnosu na koje stranka uvoznica može tražiti analizu rizika od štetnog organizma ako je potvrđeno da proizvod ima prednost u skladu sa stavkom 3.
3. Za proizvod:
  - (a) za koji je uspostavljen preliminarni popis štetnih organizama u skladu sa stavkom 2.;
  - (b) za koji su stranke potvrdile da ima prednost; i
  - (c) za koji je stranka izvoznica dostavila sve relevantne informacije koje je tražila stranka uvoznica,stranka uvoznica trebala bi poduzeti korake koji su potrebni za uspostavu njezinog popisa reguliranih štetnih organizama te posebnih uvoznih zahtjeva za taj proizvod.
4. Ako stranka uvoznica predvidi više od jedne fitosanitarne mjere za zadovoljavanje posebnih uvoznih zahtjeva za određeni proizvod, nadležno tijelo stranke izvoznice trebalo bi priopćiti nadležnom tijelu stranke uvoznice koju će mjeru ili mjere upotrijebiti kao osnovu za certifikaciju.

PRILOG 5.-H

NAČELA I SMJERNICE ZA PROVOĐENJE REVIZIJE ILI PROVJERE

Usuglasit će se u kasnijoj fazi.

PRILOG 5.-I

IZVOZNI CERTIFIKATI

Obrazac potvrde za certifikate o zdravlju životinja i proizvoda životinjskog podrijetla

1. Službenim certifikatima o zdravlju obuhvaćene su pošiljke proizvoda kojima se trguje između stranaka.

Zdravstvene potvrde

2. Dogovorena jednakovrijednost: predložak zdravstvene potvrde koja će se upotrebljavati (jednakovrijednost mjera ili sustava certifikacije). Uputiti na Prilog 5.-E;

„Ovdje opisani [upisati proizvod] u skladu je s primjenjivim sanitarnim i fitosanitarnim mjerama i zahtjevima [Europske unije/Kanade] (*) koji su priznati kao jednakovrijedni sanitarnim i fitosanitarnim mjerama i zahtjevima [Kanade/Europske unije] (*) kako je propisano u Prilogu 5.-E Sveobuhvatnoga gospodarskog i trgovinskog sporazuma između Kanade i Europske unije [i posebnim uvjetima utvrđenima u Prilogu 5.-E] (*).

(*) Prekrižiti nepotrebno.”

3. Dok ne budu doneseni certifikati na temelju jednakovrijednosti, upotrebljavat će se postojeći certifikati.

Službeni jezici certifikata

4. (a) Za uvoz u Europsku uniju certifikat mora biti sastavljen na najmanje jednom službenom jeziku države članice granične inspeksijske postaje na kojoj pošiljka ulazi u Europsku uniju; i
(b) za uvoz u Kanadu certifikat mora biti sastavljen na jednom od službenih jezika Kanade.

Način izdavanja certifikata

5. Razmjena informacija o izvornim certifikatima može se obavljati papirnatim putem ili sigurnim načinom elektroničkog prijenosa podataka kojim se osigurava jamstvo jednakovrijedne certifikacije. Stranka izvoznica može odlučiti dostaviti elektronički službeni certifikat ako je stranka uvoznica utvrdila da se pružaju jednakovrijedna sigurnosna jamstva, među ostalim uporaba digitalnog potpisa i mehanizam neosporivosti. Suglasnost stranke uvoznice da primjenjuje isključivo elektroničku certifikaciju može se zabilježiti korespondencijom u jednom od priloga ovom poglavlju ili korespondencijom u skladu s člankom 5.14. stavkom 8.
6. Europska unija može uspostaviti uvozne certifikate za žive životinje i proizvode životinjskog podrijetla iz Kanade koji imaju status jednakovrijednosti iz Priloga 5.-E u sustavu TRACES (Trade Control and Expert System).

PRILOG 5.-J

UVOZNE KONTROLE I NAKNADE

ODJELJAK A

Učestalost kontrola

Stranke mogu, prema potrebi, promijeniti učestalost kontrola u skladu sa svojim nadležnostima, uzimajući u obzir vrstu kontrola koje je obavila stranka izvoznica prije izvoza, prethodno iskustvo koje je stranka uvoznica imala u pogledu proizvoda koji se uvoze iz stranke izvoznice, napredak postignut u priznavanju jednakovrijednosti ili kao rezultat drugih mjera ili savjetovanja predviđenih ovim Sporazumom.

Tablica 1.

Učestalost graničnih kontrola pošiljaka živih životinja te proizvoda i nusproizvoda životinjskog podrijetla

Vrsta granične kontrole	Uobičajena učestalost iz članka 5.10. stavka 1.
1. Dokumentacijske i identifikacijske kontrole Svaka stranka obavlja dokumentacijske i identifikacijske kontrole svih pošiljaka.	
2. Fizički pregled	
<i>Žive životinje</i>	100 posto
<i>Sjeme, embriji ili jajašca</i>	10 posto
<i>Životinjski proizvodi koji su namijenjeni prehrani ljudi</i> Svježe meso, uključujući klaoničke proizvode i proizvodi od vrsta goveda, ovaca, koza, svinja i kopitara utvrđeni Direktivom Vijeća 92/5/EEZ Cijela jaja Salo i topljene masti Životinjska crijeva Želatina Meso peradi i proizvodi od mesa peradi Meso zečeva, meso divljači (divlje/uzgojene) i njihovi proizvodi Mlijeko i mliječni proizvodi Proizvodi od jaja Med Kosti i proizvodi od kostiju Mesne prerađevine i mljeveno meso Žablji kraci i puževi	10 posto
<i>Životinjski proizvodi koji nisu namijenjeni prehrani ljudi</i> Salo i topljene masti Životinjska crijeva	10 posto

Vrsta granične kontrole	Uobičajena učestalost iz članka 5.10. stavka 1.
Mlijeko i mliječni proizvodi Želatina Kosti i proizvodi od kostiju Koža papkara i kopitara Trofeji od divljači Prerađena hrana za kućne ljubimce Sirovina za proizvodnju hrane za kućne ljubimce Sirovine, krv, proizvodi od krvi, žlijezde i organi za farmaceutsku ili tehničku uporabu Prerađene životinjske bjelančevine (pakirane) Čekinje, vuna, dlaka i perje Rogovi, proizvodi od rogova, kopita i proizvodi od kopita Proizvodi pčelarstva Jaja za valenje Stajski gnoj Sijeno i slama	
<i>Prerađene životinjske bjelančevine koje nisu namijenjene prehrani ljudi (nepakirane)</i>	100 posto za šest uzastopnih pošiljaka (u skladu s Uredbom Komisije (EU) br. 142/2011 o provedbi Uredbe (EZ) br. 1069/2009), ako rezultati tih uzastopnih ispitivanja budu negativni, nasumično uzorkovanje smanjuje se na 20 posto sljedećih rasutih pošiljaka iz istog izvora. Ako rezultat jednog od tih nasumičnih uzorkovanja bude pozitivan, nadležno tijelo mora uzimati uzorke iz svake pošiljke iz istog izvora dok šest uzastopnih uzorkovanje opet ne bude negativno.
<i>Žive školjke</i>	15 posto
<i>Riba i proizvodi ribarstva namijenjeni prehrani ljudi</i>	
Ribljí proizvodi u hermetički zatvorenoj ambalaži koja im omogućava stabilnost na temperaturi okoliša, svježa i smrznuta riba, suhi proizvodi ribarstva, soljeni proizvodi ribarstva ili suhi i soljeni proizvodi ribarstva	15 posto
Ostali proizvodi ribarstva Živi rakovi ili svježa riba bez glave i iznutrica bez druge ručne obrade	2 posto

Za potrebe ovog Priloga „pošiljka” znači količina proizvoda iste vrste za koju vrijedi isti zdravstveni certifikat ili dokument, koja se prevozi istim prijevoznim sredstvom, koju šalje jedan pošiljatelj i koja potječe iz iste stranke izvoznice ili dijela te stranke.

ODJELJAK B

Pristojbe

Usuglasit će se u kasnijoj fazi.

PRILOG 8.-A

IZVLAŠTENJE

Stranke potvrđuju da su suglasne u pogledu sljedećeg:

1. Izvlaštenje može biti izravno ili neizravno:

- (a) izravno izvlaštenje nastaje kada je ulaganje nacionalizirano ili je na neki drugi način izvlašteno službenim prijenosom vlasništva ili bezuvjetnom pljenidbom; i
- (b) neizravno izvlaštenje nastaje ako jedna ili više mjera stranke imaju učinak jednakovrijedan izravnom izvlaštenju na način da se njima ulagatelju bitno uskraćuju temeljna obilježja vlasništva nad imovinom u koju je uložio, uključujući pravo na uporabu, uživanje i raspolaganje svojim ulaganjem, bez službenog prijenosa vlasništva ili bezuvjetne pljenidbe.

2. Za određivanje čini li u određenoj činjeničnoj situaciji mjera ili niz mjera stranke neizravno izvlaštenje potrebna je istraga pojedinačnih slučajeva utemeljena na činjenicama, u kojoj se među ostalim uzimaju u obzir sljedeći čimbenici:

- (a) gospodarski učinak mjere ili niza mjera, iako sama činjenica da mjera ili niz mjera stranke ima nepovoljan učinak na gospodarsku vrijednost ulaganja ne znači da je nastalo neizravno izvlaštenje;
- (b) trajanje mjere ili niza mjera stranke;
- (c) opseg u kojem mjera ili niz mjera utječe na različita razumna očekivanja podržana ulaganjima; i
- (d) karakter mjere ili niza mjera, posebno njihov cilj, kontekst i namjera.

3. Podrazumijeva se da, osim u rijetkim okolnostima kada je učinak mjere ili niza mjera toliko ozbiljan s obzirom na njezinu svrhu da se čini da su te mjere očito pretjerane, nediskriminirajuće mjere stranke koje su osmišljene i primjenjuju se s ciljem zaštite legitimnih ciljeva javne dobrobiti, kao što su zdravlje, sigurnost i okoliš, ne čine neizravna izvlaštenja.

PRILOG 8.-B

JAVNI DUG

1. Za potrebe ovog Priloga:

dogovoreno restrukturiranje znači restrukturiranje ili reprogramiranje duga stranke koje je ostvareno

- (a) promjenom ili izmjenom dužničkih instrumenata, kako je predviđeno u skladu s njihovim uvjetima, uključujući njihovo primjenjivo pravo, ili
- (b) zamjenom duga ili drugim sličnim postupkom u kojem su nositelji najmanje 75 posto ukupnog iznosa glavnice neplaćenog duga koji podliježe restrukturiranju pristali na takvu zamjenu duga ili drugi postupak; i

primjenjivo pravo za dužnički instrument znači zakoni neke jurisdikcije koji se primjenjuju na taj dužnički instrument.

2. Ne može se podnijeti pritužba da se restrukturiranjem duga stranke krši obveza iz odjeljaka C i D, niti se nastaviti ako je već podnesena, u skladu s odjeljkom F, ako je restrukturiranje dogovoreno restrukturiranje u trenutku podnošenja pritužbe ili postane dogovoreno restrukturiranje nakon podnošenja iste, osim pritužbe da se restrukturiranjem krši članak 8.6. ili 8.7.
3. Neovisno o članku 8.22. stavku 1. točki (b) i podložno stavku 2., ulagatelj stranke ne može podnijeti pritužbu na temelju odjeljka F da se restrukturiranjem duga stranke krši obveza iz odjeljaka C i D (osim članka 8.6. ili 8.7.) ⁽¹⁾ osim ako je prošlo 270 dana od datuma kada je tužitelj podnio pisani zahtjev za savjetovanje u skladu s člankom 8.19.
4. Podrazumijeva se da **dug stranke** znači dužnički instrument na bilo kojoj razini vlasti stranke.

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da razlike u tretmanu koje je stranka odobrila određenim ulagateljima ili ulaganjima na temelju legitimnih ciljeva politike u kontekstu dužničke krize ili rizika od te krize, uključujući te razlike u tretmanu koje su posljedica prihvatljivosti za restrukturiranje duga, ne čine povredu članka 8.6. ili 8.7.

PRILOG 8.-C

ISKLUČENJA IZ RJEŠAVANJA SPOROVA

Odluka Kanade nakon preispitivanja u skladu s propisom *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985., poglavlje 28. (1. dodatak) u vezi s time treba li dopustiti ulaganje koje podliježe preispitivanju, ne podliježe odredbama o rješavanju sporova iz odjeljka F ili dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova). Podrazumijeva se da se ovim izuzećem ne dovodi u pitanje pravo stranke da primijeni dvadeset deveto poglavlje (Rješavanje sporova) u pogledu usklađenosti mjere sa rezervama stranke, kako je utvrđeno u rasporedu stranke uz priloge I., II. ili III., prema potrebi.

PRILOG 8.-D

ZAJEDNIČKA IZJAVA U VEZI S ČLANKOM 8.12. STAVKOM 6.

Imajući na umu da je svrha Suda za rješavanje ulagačkih sporova između ulagatelja i država izvršiti obveze iz članka 8.18. stavka 1. te da on nije žalbeni mehanizam za odluke domaćih sudova, stranke podsjećaju da su domaći sudovi svake stranke odgovorni za utvrđivanje postojanja i valjanosti prava intelektualnog vlasništva. Stranke dalje priznaju da svaka stranka može utvrditi odgovarajući način provedbe odredaba ovog Sporazuma o intelektualnom vlasništvu unutar vlastitog pravnog sustava i prakse. Stranke su suglasne preispitati odnos između prava intelektualnog vlasništva i pravila ulaganja u roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma ili na zahtjev stranke. Nastavno na to preispitivanje i u mjeri u kojoj je to potrebno stranke mogu donositi obvezujuća tumačenja kako bi osigurale ispravno tumačenje opsega zaštite ulaganja na temelju ovog Sporazuma u skladu s odredbama članka 8.31. stavka 3.

PRILOG 8.-E

ZAJEDNIČKA IZJAVA U VEZI S ČLANCIMA 8.16., 9.8. I 28.6.

U pogledu članaka 8.16., 9.8. (Uskraćivanje povlastica) i 28.6. (Nacionalna sigurnost), stranke potvrđuju svoje razumijevanje da mjere koje se „odnose na održavanje međunarodnog mira i sigurnosti” uključuju zaštitu ljudskih prava.

PRILOG 8.-F

IZJAVA KANADE O PROPISU INVESTMENT CANADA ACT

Kanada će povećati prag za preispitivanje u skladu s propisom *Investment Canada Act*, R.S.C. 1985., poglavlje 28. (1. dodatak) („ICA”) na 1,5 milijardi CAD nakon provedbe ovog Sporazuma.

Sve buduće izmjene ICA-a bile bi podložne zahtjevu da se takvim izmjenama ne može smanjiti usklađenost ICA-a s obvezama ulaganja iz ovog Sporazuma.

Kako je utvrđeno u rezervi Kanade u vezi s ICA-om (Prilog I-C-1.), viši prag primjenjivat će se kada kanadsko poduzeće kupuje ulagatelj iz Europske unije koji nije državno poduzeće. Da bi se moglo utvrditi je li kupac ulagatelj iz Europske unije potrebno je utvrditi ima li državljanin Europske unije zakonsku kontrolu nad kupcem ili, ako nema većinskog vlasnika, je li kupac pod stvarnom kontrolom državljana Europske unije, primjerice na temelju vlasništva nad glasačkim pravima ili na temelju državljanstva članova upravnog odbora. Nadalje, od višeg praga imala bi koristi i poduzeća iz Europske unije koja su pod kontrolom državljana iz partnerskih zemalja s kojima Kanada već ima sporazum o slobodnoj trgovini i prema kojima je Kanada preuzela ulagačke obveze.

Kanada će izmijeniti svoj propis ICA kako bi osigurala promjene nužne za prethodno navedeni viši prag preispitivanja nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

PRILOG 9.-A

DOGOVOR O NACIONALNOM TRETMANU U POGLEDU PREKOGRANIČNOG PRUŽANJA USLUGA

1. Stranka EU i Kanada dijele sljedeće stajalište o primjeni članka 9.3. na tretman koji dodjeljuje pokrajinska ili teritorijalna vlada u Kanadi ili vlada država članice ili u državi članici Europske unije u vezi s prekograničnim pružanjem usluga utvrđenim u članku 9.1. ili u vezi s pružanjem usluga fizičke osobe iz jedne stranke na državnom području druge stranke.
2. U skladu s člankom 9.3., tretman „koji nije manje povoljan od najpovoljnijeg tretmana koji ta vlada u sličnim situacijama odobrava vlastitim pružateljima usluga i uslugama” ne primjenjuje se na osobu iz druge stranke ili na uslugu koju pruža ta osoba u sljedećim slučajevima:
  - (a) u slučaju Kanade, kanadska pokrajinska ili teritorijalna vlada odobrava povoljniji tretman pružatelju usluge koji je osoba iz druge kanadske pokrajinske ili teritorijalne vlade ili usluzi koju pruža taj pružatelj; i
  - (b) u slučaju stranke EU-a:
    - i. vlada države članice Europske unije odobrava povoljniji tretman pružatelju usluge koji je osoba iz druge države članice ili usluzi koju pruža taj pružatelj;
    - ii. regionalna vlada države članice Europske unije odobrava povoljniji tretman pružatelju usluge koji je osoba iz druge regionalne vlade te države članice ili usluzi koju pruža taj pružatelj; i
  - (c) povoljniji tretman iz točaka (a) i (b) odobrava se u skladu s posebnim uzajamnim pravima i obvezama koje se primjenjuju između tih vlada.
3. Za stranku EU stavak 2. uključuje posebni tretman odobren u skladu s *Ugovorom o funkcioniranju Europske unije*, potpisanim u Lisabonu 13. prosinca 2007. u pogledu slobodnog kretanja osoba i usluga te tretman koji se odobrava mjerom donesenom u skladu s tim Ugovorom. Vlada države članice Europske unije ili u državi članici Europske unije može u skladu s *Ugovorom o funkcioniranju Europske unije* odobriti povoljniji tretman onim fizičkim osobama koje su državljani druge države članice Europske unije ili poduzećima osnovanima u skladu sa zakonima druge države članice Europske unije i koja imaju registrirano sjedište, glavnu upravu ili glavno mjesto poslovanja u Europskoj uniji i uslugama koje pružaju te fizičke osobe ili poduzeća.
4. Za Kanadu stavak 2. uključuje posebni tretman odobren u skladu s kanadskim sporazumom o unutarnjoj trgovini, *Agreement on Internal Trade*, od 18. srpnja 1994., između kanadske vlade i vlada kanadskih pokrajina i teritorija („AIT”) te tretman koji se odobrava bilo kojom mjerom donesenom u skladu s AIT-om i na temelju regionalnih sporazuma o slobodnom kretanju osoba i usluga. Pokrajinska ili teritorijalna vlada u Kanadi može odobriti povoljniji tretman u skladu s AIT-om i tim regionalnim sporazumima onim fizičkim osobama koje su rezidenti na području stranke AIT-a ili regionalnog sporazuma ili poduzećima osnovanima u skladu sa zakonom stranke AIT-a ili regionalnog sporazuma i koja imaju registrirano sjedište, glavnu upravu ili glavno mjesto poslovanja u Kanadi te uslugama koje pružaju te fizičke osobe ili poduzeća.

PRILOG 9.-B

**DOGOVOR O NOVIM USLUGAMA KOJE NISU RAZVRSTANE U PRIVREMENOJ SREDIŠNJOJ
KLASIFIKACIJI PROIZVODA UJEDINJENIH NARODA (CPC) iz 1991.**

1. Stranke su suglasne da se dvanaesto poglavlje (Domaći propisi) i članci 9.3., 9.5. i 9.6. ne primjenjuju na mjeru koja se odnosi na novu uslugu koja se ne može razvrstati u CPC iz 1991.
  2. U mjeri u kojoj je to moguće svaka stranka obavješćuje drugu stranku prije donošenja mjere koja nije u skladu s dvanaestim poglavljem (Domaći propisi) i člancima 9.3., 9.5. i 9.6. u odnosu na novu uslugu, kako je navedeno u stavku 1.
  3. Na zahtjev jedne od stranaka stranke pregovaraju o uključivanju nove usluge u područje primjene ovog Sporazuma.
  4. Podrazumijeva se da se stavak 1. ne primjenjuje na postojeću uslugu koja se mogla razvrstati u CPC iz 1991., ali koja se prije nije mogla pružati prekogranično jer to nije bilo tehnički izvedivo.
-

PRILOG 9.-C

DOGOVOR O KURIRSKIM USLUGAMA

1. Stranke su usuglasile sljedeće u pogledu primjene članka 8.2. stavka 2. točke (a) (Područje primjene) i članka 9.2. stavka 2. točke (e) (Područje primjene).
2. Stranke potvrđuju da su kurirske usluge obuhvaćene osmim poglavljem (Ulaganja) i devetim poglavljem (Prekogranična trgovina uslugama) podložno primjenjivim rezervama iz rasporeda stranaka uz priloge I. i II. Podrazumijeva se da tretman kurirskih usluga predviđen u osmom i devetom poglavlju ne uključuje odobravanja prava za zračni promet pružateljima kurirskih usluga. Na ta prava primjenjuje se *Sporazum o zračnom prometu između Kanade i Europske zajednice te njezinih država članica*, potpisan u Bruxellesu 17. prosinca 2009. i u Ottawi 18. prosinca 2009.

PRILOG 10.-A

POPIS KONTAKTNIH TOČAKA DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE

Za potrebe ovog Priloga kratice su utvrđene u Prilogu 10.-E stavku 8.

AT

Za pitanja boravišta i izdavanja viza:

Odjel III/4 – Pitanja boravišta, građanskog statusa i državljanstva

Savezno ministarstvo unutarnjih poslova

Za pitanja tržišta rada:

Zakonodavstvo EU-a o tržištu rada i međunarodna pitanja zakonodavstva o tržištu rada

Savezno ministarstvo rada, socijalnih pitanja i zaštite potrošača

BE

Direction générale Potentiel économique

Politique Commerciale

BG

Direktor za međunarodnu migraciju radne snage i medijaciju

Agencija za zapošljavanje

CY

Direktor Odjela za matičnu službu i migracije

Ministarstvo unutarnjih poslova

CZ

Ministarstvo industrije i trgovine

Odjel za zajedničku trgovinsku politiku i međunarodne ekonomske organizacije

DE

Savjetnik za CETA-u

Kanadsko-njemačka industrijska i trgovačka komora

DK

Danska agencija za tržište rada i zapošljavanje

Ministarstvo rada

EE

Načelnik odjela za politiku migracija i granica

Estonsko ministarstvo unutarnjih poslova

EL

Uprava za pravosuđe, unutarnje poslove i pitanja Schengena

Ministarstvo vanjskih poslova

ES

Ministarstvo zapošljavanja i socijalne sigurnosti

Ministarstvo gospodarstva i konkurentnosti – Glavna uprava za trgovinu i ulaganja

FI

Odjel za imigraciju, Odsjek za zaposlene osobe

Finska služba za imigraciju

FR

Direction générale des étrangers en France (DGEF)

Ministère de l'Intérieur

HR

Načelnik službe za trgovinsku politiku

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

HU

Odjel za trgovinsku politiku

Ministarstvo vanjskih poslova i vanjske trgovine

IE

Odjel za imigraciju i politiku državljanstva

Irska služba za naturalizaciju i imigraciju

IT

GU za trgovinsku politiku

Ministarstvo gospodarskog razvoja

LT

Uprava za međunarodne ekonomske organizacije

Odjel za vanjske gospodarske odnose

Ministarstvo vanjskih poslova Republike Litve

LU

Bureau des Passeports, Visas et Légalisations

Ministarstvo vanjskih poslova

LV

Ured za pitanja državljanstva i migracija u Latviji

MT

Direktor za pitanja državljanstva i iseljenika

Odjel za pitanja državljanstva i iseljenika

Ministarstvo unutarnjih poslova i nacionalne sigurnosti

NL

Glavna uprava za inozemne gospodarske odnose

Ministarstvo vanjskih poslova

PT

Glavna uprava za konzularna pitanja i portugalske zajednice

Ministarstvo vanjskih poslova

PL

Odjel za trgovinsku politiku

Ministarstvo gospodarstva

RO

Odjel za rezidentnost/boravak državljanima EU-a, jugoistočne Europe (SEE) i trećih zemalja – Uprava za migracije

Glavni inspektorat za imigraciju (GII)

SE

Nacionalni trgovinski odbor

Ministarstvo pravosuđa, Odjel za politiku migracija i azila

SI

Odjel za migracijsku politiku i zakonodavstvo

Ured za migracije

Uprava za unutarnja upravna pitanja, migracije i naturalizaciju

Ministarstvo unutarnjih poslova

SK

Policijska uprava za strance

Policijski ured za granice i strance Predsjedništva policijskih snaga

Odjel za trgovinsku politiku

Ministarstvo gospodarstva

UK

Načelnik uprave za migracijsku politiku

Uprava za imigraciju i graničnu policiju

Ministarstvo unutarnjih poslova

PRILOG 10.-B

**REZERVE I IZNIMKE KOJE SE PRIMJENJUJU U ODREĐENIM DRŽAVAMA ČLANICAMA EUROPSKE UNIJE
ZA KLJUČNO OSOBLJE I POSLOVNE POSJETITELJE U KRATKOROČNOM POSJETU**

1. Članci 10.7. i 10.9. ne primjenjuju se ni na jednu nesukladnu mjeru navedenu u ovom Prilogu u mjeri u kojoj je ona nesukladna.
2. Mjera navedena u ovom Prilogu može se zadržati, nastaviti primjenjivati, odmah obnoviti ili izmijeniti pod uvjetom da se izmjenom ne smanjuje sukladnost mjere s člancima 10.7. ili 10.9. kakva je bila neposredno prije izmjene. ⁽¹⁾
3. Poslovni posjetitelji za potrebe ulaganja

Svi sektori	<p>AT: Poslovni posjetitelj mora biti zaposlen u poduzeću koje nije neprofitna organizacija jer u protivnom: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CZ: Poslovni posjetitelj za potrebe ulaganja mora biti zaposlen u poduzeću koje nije neprofitna organizacija jer u protivnom: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>SK: Poslovni posjetitelj za potrebe ulaganja mora biti zaposlen u poduzeću koje nije neprofitna organizacija jer u protivnom: Ne preuzimaju se obveze. Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>UK: Dopušteno trajanje boravka: do 90 dana tijekom bilo kojeg razdoblja od dvanaest mjeseci. Poslovni posjetitelj mora biti zaposlen u poduzeću koje nije neprofitna organizacija jer u protivnom: Ne preuzimaju se obveze.</p>
-------------	---

4. Ulagatelji

Svi sektori	<p>AT: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>CZ, SK: Radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba, potrebna je za ulagatelje koji su zaposleni u poduzeću.</p> <p>DK: Boravak od najdulje 90 dana tijekom bilo kojeg šestomjesečnog razdoblja. Ako ulagatelji žele osnovati poduzeće u Danskoj kao samozaposlene osobe, potrebna je radna dozvola.</p> <p>FI: Ulagatelji moraju biti zaposleni u poduzeću koje nije neprofitna organizacija na položaju srednje ili glavne uprave.</p> <p>HU: Najdulje trajanje boravka iznosi 90 dana ako ulagatelj nije zaposlen u poduzeću u Mađarskoj. Ispitivanje gospodarskih potreba potrebno je ako je ulagatelj zaposlen u poduzeću u Mađarskoj.</p> <p>IT: Ispitivanje gospodarskih potreba potrebno je ako ulagatelj nije zaposlen u poduzeću.</p> <p>LT, NL, PL: kategorija ulagatelja nije priznata u pogledu fizičkih osoba koje predstavljaju ulagatelja.</p> <p>LV: Za fazu prije ulaganja najdulje trajanje boravka ograničeno je na 90 dana u bilo kojem razdoblju od šest mjeseci. U fazi poslije ulaganja moguće je produljenje do godine dana u skladu s kriterijima u nacionalnom zakonodavstvu kao što su područje i iznos ulaganja.</p> <p>UK: Kategorija ulagatelja nije priznata. Ne preuzimaju se obveze.</p>
-------------	---

5. Osobe premještene unutar društva (stručnjaci i rukovodeće osoblje)

Svi sektori	<p>BG: Broj stranih fizičkih osoba koje su zaposlene u bugarskom poduzeću ne smije prekoračivati deset posto prosječnoga godišnjeg broja građana Europske unije zaposlenih u predmetnom bugarskom poduzeću. Kada je zaposleno manje od 100 osoba, broj može, podložno odobrenju, prekoračivati deset posto.</p>
-------------	--

⁽¹⁾ Ovaj stavak ne primjenjuje se na rezerve UK-a.

	<p>AT, CZ, SK, UK: Osobe premještene unutar društva moraju biti zaposlene u poduzeću koje nije neprofitna organizacija jer u protivnom: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>FI: Rukovodeće osoblje mora biti zaposleno u poduzeću koje nije neprofitna organizacija.</p> <p>HU: Fizičke osobe koje su bile partner u poduzeću ne mogu se premještati kao osobe premještene unutar društva.</p>
--	---

6. Osobe premještene unutar društva (diplomirani vježbenici)

Svi sektori	<p>AT, CZ, FR, DE, ES, HU, SK: Osposobljavanje koje će diplomirani vježbenik dobiti nakon premještaja u poduzeće mora biti povezano sa sveučilišnom diplomom koju je taj diplomirani vježbenik stekao.</p> <p>BG, HU: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>CZ, FI, SK, UK: Diplomirani vježbenik mora biti zaposlen u poduzeću koje nije neprofitna organizacija jer u protivnom: Ne preuzimaju se obveze.</p>
-------------	---

7. Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu

Sve aktivnosti iz Priloga 10.-D	<p>DK, HR: Ako poslovni posjetitelj u kratkoročnom posjetu pruža uslugu na državnom području Danske ili Hrvatske potrebni su radna dozvola i ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>LV: Za obavljanje poslova / djelatnosti na temelju ugovora potrebna je radna dozvola.</p> <p>SK: Za pružanje usluge na državnom području Slovačke dulje od sedam dana u mjesecu ili 30 dana u kalendarskoj godini potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>UK: Kategorija poslovnih posjetitelja u kratkoročnom posjetu nije priznata: Ne preuzimaju se obveze.</p>
Istraživanje i dizajn:	<p>AT: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba, osim za istraživačke aktivnosti znanstvenih i statističkih istraživača.</p> <p>NL: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
Marketinška istraživanja	<p>AT: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba. Ispitivanje gospodarskih potreba ne provodi se za aktivnosti istraživanja i analize do sedam dana u mjesecu ili 30 dana u kalendarskoj godini. Potrebna sveučilišna diploma.</p> <p>NL: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
Sajmovi i izložbe	<p>AT: Za aktivnosti koje traju više od sedam dana u mjesecu ili 30 dana u kalendarskoj godini potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
Usluge nakon prodaje ili iznajmljivanja	<p>AT: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba. Ispitivanje gospodarskih potreba oslobođene su fizičke osobe koje osposobljavaju radnike da pružaju usluge i koje posjeduju specijalizirano znanje.</p> <p>CZ: Radna dozvola potrebna je za više od sedam dana u mjesecu ili 30 dana u kalendarskoj godini.</p> <p>FI: Ovisno o djelatnosti, možda će biti potrebna dozvola boravka.</p> <p>SE: Potrebna je radna dozvola, osim za i. osobe koje sudjeluju u osposobljavanju, ispitivanju, pripremi ili dovršavanju isporuka ili u sličnim aktivnostima u okviru poslovne transakcije ili ii. instalatere ili tehničke instruktore u vezi s hitnom instalacijom ili popravkom strojeva do dva mjeseca, u kontekstu hitne situacije. Ne obavlja se ispitivanje gospodarskih potreba.</p>

Komercijalne transakcije	<p>AT: Za aktivnosti koje traju više od sedam dana u mjesecu ili 30 dana u kalendarskoj godini potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>FI: Fizička osoba mora pružati usluge kao zaposlenik poduzeća smještenog na državnom području druge stranke.</p> <p>NL: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
Zaposlenici u turizmu	<p>NL: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>FI: Fizička osoba mora pružati usluge kao zaposlenik poduzeća smještenog na državnom području druge stranke.</p> <p>PL: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>SE: Potrebna je radna dozvola, osim za vozače i osoblje turističkih autobusa. Ne obavlja se ispitivanje gospodarskih potreba.</p>
Pismeno i usmeno prevođenje	<p>AT, NL: Potrebna je radna dozvola, uključujući ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>PL: Ne preuzimaju se obveze.</p>

PRILOG 10.-C

JEDNAKOVRIJEDNE KVALIFIKACIJE ZA INŽENJERSKE TEHNOLOGE I ZNANSTVENE TEHNOLOGE

Za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) za inženjerske tehnologe (CPC 8672 i 8673): završen trogodišnji visokoškolski studij na službeno priznatoj instituciji u području inženjerske tehnologije smatra se jednakovrijednim sveučilišnoj diplomi; i
  - (b) za znanstvene tehnologe (CPC 881, 8671, 8674, 8676, 851, 852, 853, 8675 i 883): završen trogodišnji visokoškolski studij na službeno priznatoj instituciji u području poljoprivrede, arhitekture, biologije, kemije, fizike, šumarstva, geologije, geofizike, rudarstva i energetike smatra se jednakovrijednim sveučilišnoj diplomi.
-

PRILOG 10.-D

AKTIVNOSTI POSLOVNIH POSJETITELJA U KRATKOROČNOM POSJETU

- (a) **Sastanci i savjetovanja:** fizičke osobe koje sudjeluju na sastancima ili konferencijama ili u savjetovanjima s poslovnim suradnicima;
  - (b) **istraživanje i dizajn:** tehnički, znanstveni i statistički istraživači koji provode neovisno istraživanje ili istraživanje za poduzeće koje se nalazi na državnom području druge stranke;
  - (c) **istraživanje tržišta:** istraživači tržišta i analitičari koji provode istraživanje ili analizu za poduzeće smješteno na državnom području druge stranke;
  - (d) **seminari za osposobljavanje:** osoblje poduzeća koje ulazi na državno područje druge stranke radi osposobljavanja iz tehnika i prakse rada i koji su zaposleni u poduzećima ili organizacijama u toj stranci, pod uvjetom da je primljeno osposobljavanje ograničeno samo na promatranje, upoznavanje i podučavanje u učionicama;
  - (e) **sajmovi i izložbe:** osoblje koje posjećuje sajam za potrebe promidžbe svojeg poduzeća ili njegovih proizvoda ili usluga;
  - (f) **prodaja:** predstavnici pružatelja usluga ili dobavljača robe koji uzimaju narudžbe ili pregovaraju o prodaji usluga ili robe ili sklapaju sporazume za prodaju usluga ili robe za tog dobavljača, ali ne isporučuju robu i ne pružaju usluge sami. Poslovni posjetitelji u kratkoročnom posjetu ne bave se izravnom prodajom javnosti;
  - (g) **kupnja:** kupci koji kupuju robu ili usluge za poduzeće, ili osoblje uprave i nadzorno osoblje, koji sudjeluju u poslovnoj transakciji koja se izvodi na državnom području druge stranke;
  - (h) **usluga nakon prodaje ili nakon iznajmljivanja:** instalateri, osoblje za popravak i održavanje te nadzornici, koji imaju specijalizirano znanje od ključne važnosti za ugovornu obvezu prodavača, koji pružaju usluge ili osposobljavaju radnike za pružanje usluga, na temelju jamstva ili drugog ugovora o pružanju usluge povezanog s prodajom ili iznajmljivanjem trgovačke ili industrijske opreme ili strojeva, uključujući računalne programe, kupljene ili iznajmljene od poduzeća koje se nalazi izvan državnog područja stranke u koju se traži privremeni ulazak za vrijeme trajanja jamstva ili ugovora o pružanju usluge;
  - (i) **komercijalne transakcije:** uprava ili nadzorno osoblje i osoblje koje pruža financijske usluge (uključujući osiguravatelje, bankare i investicijske posrednike) koji obavljaju komercijalne transakcije za poduzeće koje se nalazi na državnom području druge stranke;
  - (j) **zaposlenici u turizmu:** turistički i putni agenti, turistički vodiči koji pohađaju konvencije ili sudjeluju u njima ili vode turistički posjet koji je započeo na državnom području druge stranke; i
  - (k) **pismeno i usmeno prevođenje:** pismeni ili usmeni prevoditelji koji pružaju usluge kao zaposlenici poduzeća koje se nalazi na državnom području druge stranke.
-

PRILOG 10.-E

SEKTORSKE OBVEZE U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I SAMOSTALNIH DJELATNIKA

1. Stranke dopuštaju ugovornim pružateljima usluga ili samostalnim djelatnicima druge stranke da pružaju usluge na njihovim državnim područjima putem prisutnosti fizičkih osoba, u skladu s člankom 10.8., za sektore navedene u ovom Prilogu i podložno primjenjivim ograničenjima.
2. Popis rezervi sastavljen je od sljedećih elemenata:
  - (a) prvog stupca u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuje rezerva; i
  - (b) drugog stupca u kojem su opisana primjenjiva ograničenja.
3. Za Kanadu se sektorske obveze primjenjuju na zanimanja navedena pod stupnjem „0” ili „A” kanadske nacionalne klasifikacije zanimanja („NOC”).
4. Povrh popisa rezervi iz ovog Priloga, svaka stranka može donijeti ili nastaviti provoditi mjeru koja se odnosi na zahtjeve povezane s kvalifikacijama, postupke stjecanja kvalifikacija, tehničke norme, zahtjeve ili postupke za licenciranje i koja ne čini ograničenje u smislu članka 10.8. Te mjere, kojima se zahtijeva pribavljanje dozvole, pribavljanje priznavanja kvalifikacija u reguliranim sektorima ili polaganje posebnih ispita, kao što su jezični ispiti, čak i ako nisu navedene u ovom Prilogu, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga ili samostalne djelatnike stranaka.
5. Za Europsku uniju, u sektorima u kojima se primjenjuje ispitivanje gospodarskih potreba, glavni kriterij bit će procjena stanja na odgovarajućem tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, među ostalim u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
6. Europska unija preuzima obveze u pogledu članka 10.8. koje se razlikuju prema državama članicama kako je navedeno na popisu rezervi iz ovog Priloga.
7. Prava i obveze koji proizlaze iz ovog Priloga nemaju samoizvršni učinak i njima se ne dodjeljuju izravno prava fizičkim ili pravnim osobama.
8. Sljedeće pokrate upotrebljavaju se na popisu rezervi uključenom u ovaj Prilog:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
EE	Estonija
ES	Španjolska
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska

HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina
CAN	Kanada

UPU: Ugovorni pružatelji usluga

SD: Samostalni djelatnici

9. Članak 10.8. stavak 1. primjenjuje se na sljedeće sektore ili podsektore:
- (a) usluge pravnog savjetovanja u vezi s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom ⁽¹⁾
  - (b) računovodstvene i knjigovodstvene usluge
  - (c) usluge poreznog savjetovanja
  - (d) arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture
  - (e) inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva
  - (f) medicinske i stomatološke usluge
  - (g) veterinarske usluge
  - (h) usluge primalja
  - (i) usluge koje pružaju medicinski tehničari, fizioterapeuti i pomoćno medicinsko osoblje
  - (j) računalne i srodne usluge
  - (k) usluge istraživanja i razvoja
  - (l) usluge oglašavanja
  - (m) istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja

⁽¹⁾ Na ovaj Prilog primjenjuje se rezerva za pravne usluge opisane u prilogima I. ili II. države članice za „nacionalno pravo” kao da obuhvaća „pravo EU-a i države članice”.

- (n) usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem
  - (o) usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju
  - (p) usluge tehničkog ispitivanja i analize
  - (q) povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
  - (r) rudarstvo
  - (s) održavanje i popravak plovila
  - (t) održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz
  - (u) održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz
  - (v) održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova
  - (w) održavanje i popravak metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva, (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu
  - (x) usluge pismenog i usmenog prevođenja
  - (y) telekomunikacijske usluge
  - (z) poštanske i kurirske usluge
  - (aa) graditeljstvo i povezane inženjerske usluge
  - (bb) usluge istraživanja lokacije
  - (cc) usluge visokoškolskog obrazovanja
  - (dd) usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom
  - (ee) usluge u području okoliša
  - (ff) osiguranje i usluge povezane s osiguranjem, usluge savjetovanja i konzultantske usluge
  - (gg) ostale financijske usluge, usluge savjetovanja i konzultantske usluge
  - (hh) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području prometa
  - (ii) usluge putničkih agencija i turoperatora
  - (jj) usluge turističkih vodiča
  - (kk) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području proizvodnje
10. Članak 10.8. stavak 2. primjenjuje se na sljedeće sektore ili podsektore:
- (a) usluge pravnog savjetovanja u vezi s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom ⁽¹⁾
  - (b) arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture
  - (c) inženjerske usluge i usluge integriranog inženjerstva
  - (d) računalne i srodne usluge
  - (e) usluge istraživanja i razvoja
  - (f) istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja
  - (g) usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem

⁽¹⁾ Na ovaj Prilog primjenjuje se rezerva za pravne usluge opisane u prilogima I. ili II. države članice za „nacionalno pravo” kao da obuhvaća „pravo EU-a i države članice”.

- (h) usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju
- (i) rudarstvo
- (j) usluge pismenog i usmenog prevođenja
- (k) telekomunikacijske usluge
- (l) poštanske i kurirske usluge
- (m) usluge visokoškolskog obrazovanja
- (n) usluge povezane s osiguranjem, usluge savjetovanja i konzultantske usluge
- (o) ostale financijske usluge, usluge savjetovanja i konzultantske usluge
- (p) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području prometa
- (q) usluge savjetovanja i konzultantske usluge u području proizvodnje

11. Popis rezervi

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
EU – SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;"><u>Duljina boravka</u></p> <p>U AT, UK: Najdulje trajanje boravka za UPU i SD za ukupno razdoblje ne smije iznositi više od šest mjeseci u bilo kojem razdoblju od 12 mjeseci ili za vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće.</p> <p>U LT: Najdulje trajanje boravka za UPU i SD iznosi šest mjeseci i može se obnoviti za dodatno razdoblje od šest mjeseci ili za vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće.</p> <p>U BE, CZ, MT, PT: Najdulje trajanje boravka za UPU i SD iznosi najviše 12 uzastopnih mjeseci ili za vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome što je kraće.</p> <p style="text-align: center;"><u>Tehnolozi</u></p> <p>Prilog 10.-C primjenjuje se na EU osim na: AT, DE, EL, ES, HU, IT, LT, NL, PT, SK, UK.</p> <p>U CY: Prilog 10.-C primjenjuje se samo na tehnologe aktivne u sektorima CPC 8676, 851, 852, 853 i 883.</p> <p>U FI: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U FR: Prilog 10.-C primjenjuje se samo na tehnologe aktivne u podsektoru CPC 86721.</p> <p>U PL: Tehnolozi moraju imati najmanje diplomu jednakovrijednu diplomu dodiplomskog studija.</p>
CAN – SVI SEKTORI	<p style="text-align: center;"><u>Tehnolozi</u></p> <p>CAN: Primjenjuje se Prilog 10.-C.</p>
Usluge pravnog savjetovanja u vezi s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom (dio CPC 861)	<p><u>UPU</u>:</p> <p>U AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SE, UK: Nema ih.</p> <p>U BG, CZ, DK, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD</u>:</p> <p>U AT, CY, DE, EE, FR, HR, IE, LU, LV, NL, PL, PT, SE, UK: Nema ih.</p> <p>U BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IT, LT, MT, RO, SI, SK: Ispitivanja gospodarskih potreba.</p> <p>CAN: Nema ih.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (CPC 86212 osim „usluga revizije”, 86213, 86219 i 86220)	<p><u>UPU:</u> U AT, BE, CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U BG, CZ, DK, EL, FI, FR, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
Usluge poreznog savjetovanja (CPC 863) (1)	<p><u>UPU:</u> U AT, BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Nema ih. U BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U PT: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
Arhitektonske usluge i Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8671 i 8674)	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U FI: Nema ih, osim: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebna znanja bitna za uslugu koju pruža. U BG, CZ, DE, HU, LT, LV, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. U AT: Samo za usluge urbanističkog planiranja, u odnosu na koje: ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U FI: Nema ih, osim: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebna znanja bitna za uslugu koju pruža. U BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U AT: Samo za usluge urbanističkog planiranja, u odnosu na koje: ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p>
Inženjerske usluge i Usluge integriranog inženjerstva (CPC 8672 i 8673)	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, ES, EL, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U FI: Nema ih, osim: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebna znanja bitna za uslugu koju pruža. U BG, CZ, DE, LT, LV, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. U AT: Samo usluge planiranja, u kojima: Ispitivanje gospodarskih potreba. U HU: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U FI: Nema ih, osim: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebna znanja bitna za uslugu koju pruža.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p>U BE, BG, CZ, DK, ES, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U AT: Samo usluge planiranja, u kojima: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U HU: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>CAN: Nema ih.</p>
<p>Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (CPC 9312 i dio 85201)</p>	<p><u>UPU</u>:</p> <p>U SE: Nema ih.</p> <p>U CY, CZ, DE, DK, EE, ES, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U FR: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za psihologe, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p> <p>U AT: Ne preuzimaju se obveze, osim za usluge psihologa i stomatologa, u odnosu na koje: ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U BE, BG, EL, FI, HR, HU, LT, LV, SK, UK: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD</u>:</p> <p>EU: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Veterinarske usluge (CPC 932)</p>	<p><u>UPU</u>:</p> <p>U SE: Nema ih.</p> <p>U CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U AT, BE, BG, HR, HU, LV, SK, UK: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD</u>:</p> <p>EU: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Usluge primalja (dio CPC 93191)</p>	<p><u>UPU</u>:</p> <p>U SE: Nema ih.</p> <p>U AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD</u>:</p> <p>EU: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Usluge koje pružaju medicinski tehničari, fizioterapeuti i pomoćno medicinsko osoblje (dio CPC 93191)</p>	<p><u>UPU</u>:</p> <p>U SE: Nema ih.</p> <p>U AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, FR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba.</p> <p>U BE, BG, FI, HR, HU, SK, UK: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD</u>:</p> <p>EU: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p>CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Računalne i srodne usluge (CPC 84)	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U FI: Nema ih, osim: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebna znanja bitna za uslugu koju pruža. U AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U FI: Nema ih, osim: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebna znanja bitna za uslugu koju pruža. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U HR: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851, 852 osim usluga psihologa ^(?) , i 853)	<p><u>UPU:</u> EU osim u SE: Zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom ^(?). EU osim u CZ, DK, SK: Nema U CZ, DK, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU osim u SE: Zahtijeva se sporazum o gostovanju s odobrenom istraživačkom organizacijom ^(*). EU osim u BE, CZ, DK, IT, SK: Nema U BE, CZ, DK, IT, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p>
Usluge oglašavanja (CPC 871)	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja (CPC 864)	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DK, EL, FI, HR, LV, MT, RO, SI, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U PT: Nema ih, osim za usluge ispitivanja javnog mnijenja (CPC 86402) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. U HU, LT: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za usluge ispitivanja javnog mnijenja (CPC 86402) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, PL, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HR, IT, LV, MT, RO, SI, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U PT: Nema ih, osim za usluge ispitivanja javnog mnijenja (CPC 86402) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. U HU, LT: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge ispitivanja javnog mnijenja (CPC 86402), u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>
<p>Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem (CPC 865)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, HU, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p>
<p>Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (CPC 866)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. U HU: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FI, FR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HR, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba U HU: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (CPC 86602) u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>
<p>Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>Povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, EL, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, CZ, DE, DK, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DE: Nema ih, osim za javno imenovane geodete, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. U FR: Nema ih, osim za postupke „izmjere” povezane s utvrđivanjem prava vlasništva i zemljišnih zakona, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. U BG: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Rudarstvo (CPC 883, samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih.</p>
<p>Održavanje i popravak plovila (dio CPC 8868)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema U AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC 8868)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Održavanje i popravak motornih vozila, motokala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112, 6122, dio 8867 i dio 8868)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Održavanje i popravak zrakoplova i njegovih dijelova (dio CPC 8868)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Održavanje i popravak metalnih proizvoda, (neuređskih) strojeva, (neprijevozne i neuređske) opreme te proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu (?) (CPC 633, 7545, 8861, 8862, 8864, 8865 i 8866)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DE, DK, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: Ne preuzimaju se obveze, osim u kontekstu ugovora nakon prodaje ili iznajmljivanja u odnosu na koje: duljina boravka ograničena je na šest mjeseci; za održavanje i popravak proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu (CPC 633): Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere pod Komunalne usluge, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Usluge pismenog i usmenog prevođenja (CPC 87905, isključujući službene ili certificirane djelatnosti)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DK, FI, HU, IE, LT, LV, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> U CY, DE, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, EL, ES, FI, HU, IE, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U HR: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>
<p>Telekomunikacijske usluge (CPC 7544, samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. <u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>Poštanske i kurirske usluge (CPC 751, samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, HU, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Graditeljstvo i povezane inženjerske usluge (CPC 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517 i 518) BG: CPC 512, 5131, 5132, 5135, 514, 5161, 5162, 51641, 51643, 51644, 5165 i 517)</p>	<p><u>UPU:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze osim u BE, CZ, DK, ES, FR, NL i SE. U BE, DK, ES, NL, SE: Nema ih. U CZ: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FR: Ne preuzimaju se obveze osim za tehničare, u odnosu na koje: radna dozvola izdaje se za razdoblje ne dulje od šest mjeseci. Zahtijeva se sukladnost s ispitivanjem gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Usluge istraživanja lokacije (CPC 5111)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, FI, HU, LT, LV, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)</p>	<p><u>UPU:</u> EU osim u LU, SE: Ne preuzimaju se obveze. U LU: Ne preuzimaju se obveze, osim za sveučilišne profesore, u odnosu na koje: nema ih. U SE: Nema ih, osim za pružatelje javno i privatno financiranih usluga obrazovanja s nekom vrstom državne potpore, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD:</u> EU osim u SE: ne preuzimaju se obveze. U SE: Nema ih, osim za pružatelje javno i privatno financiranih usluga obrazovanja s nekom vrstom državne potpore, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
<p>Poljoprivreda, lov i šumarstvo (CPC 881, samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)</p>	<p><u>UPU:</u> EU osim za BE, DE, DK, ES, FI, HR i SE: Ne preuzimaju se obveze U BE, DE, ES, HR, SE: Nema ih U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U FI: Ne preuzimaju se obveze, osim za usluge savjetovanja i konzultantske usluge koje se odnose na šumarstvo, u odnosu na koje: nema ih. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Usluge u području okoliša (CPC 9401, 9402, 9403, 9404, dio 94060, 9405, dio 9406 i 9409)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DE, DK, EL, HU, LT, LV, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
<p>Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem (samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. U HU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U HU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>
<p>Ostale financijske usluge (samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)</p>	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, ES, EE, EL, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za UPU koji ostaje do tri mjeseca. U HU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih. <u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FR, HR, IE, LV, LU, MT, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, FI, IT, LT, NL, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U HU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Promet (CPC 71, 72, 73, i 74, samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)	<p><u>UPU:</u> U CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. U BE: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p> <p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U PL: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za zračni prijevoz, u odnosu na koje: nema ih. U BE: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p>
Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (uključujući voditelje putovanja ⁽⁶⁾) (CPC 7471)	<p><u>UPU:</u> U AT, CY, CZ, DE, EE, ES, FR, HR, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Nema ih. U BG, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. U BE, IE: Ne preuzimaju se obveze, osim za voditelje putovanja, u odnosu na koje: nema ih. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	<p><u>UPU:</u> U SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, RO, SK, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba. U ES, HR, LT, PL, PT: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Nema ih.</p> <p><u>SD:</u> EU: Ne preuzimaju se obveze. CAN: Ne preuzimaju se obveze.</p>
Proizvodnja (CPC 884 i 885, samo usluge savjetovanja i konzultantske usluge)	<p><u>UPU:</u> U BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BG, CZ, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. U DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za UPU-a koji ostaje do tri mjeseca. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p>

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	<p><u>SD:</u> U CY, DE, EE, EL, FI, FR, HR, IE, LV, LU, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Nema ih. U AT, BE, BG, CZ, DK, ES, HU, IT, LT, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. CAN: Nema ih, osim za menadžere, u odnosu na koje: ne preuzimaju se obveze.</p>

(¹) Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i usluge pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koja su u okviru usluga pravnog savjetovanja u skladu s javnim međunarodnim pravom i stranim pravom.

(²) Dio CPC 85201 koji se nalazi u okviru usluga liječnika i stomatologa.

(³) Za sve države članice Europske unije osim za UK i DK, odobrenje istraživačke organizacije i sporazum o gostovanju moraju ispunjavati kriterije određene na temelju Direktive EU-a 2005/71/EZ od 12. listopada 2005.

(⁴) Za sve države članice Europske unije osim za UK i DK, odobrenje istraživačke organizacije i sporazum o gostovanju moraju ispunjavati kriterije određene na temelju Direktive EU-a 2005/71/EZ od 12. listopada 2005.

(⁵) Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme uključujući i računala (CPC 845) navedene su pod računalnim uslugama.

(⁶) Pružatelji usluga čija je funkcija pratiti skupinu na putovanju koja se sastoji od najmanje 10 fizičkih osoba, a ne djeluju kao vođići na konkretnim lokacijama.

PRILOG 10.-F

DOGOVOR O BRAČNIM PARTNERIMA OSOBA PREMJEŠTENIH UNUTAR DRUŠTVA

1. U pogledu država članica Europske unije na koje se primjenjuje postojeća Direktiva 2014/66/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uvjetima za ulazak i boravak državljana trećih zemalja u okviru premještaja unutar društva („Direktiva o premještajima unutar društva”), Europska unija proširuje pravo privremenog ulaska i boravka na bračne partnere kanadskih državljana koji se premještaju unutar društva, koje je jednakovrijedno pravu koje se odobrava bračnim partnerima osoba premještenih unutar društva u skladu s Direktivom o premještajima unutar društva; i
  2. Kanada na bračne partnere državljana Europske unije koji se premještaju unutar društva u Kanadu proširuje tretman koji je jednakovrijedan tretmanu koji se odobrava bračnim partnerima kanadskih državljana koji se premještaju unutar društva u državu članicu podrijetla osobe iz Europske unije koja se premješta unutar društva.
-

PRILOG 11.-A

SMJERNICE ZA SPORAZUME O UZAJAMNOM PRIZNAVANJU

Uvod

Ovaj Prilog sadržava smjernice za pružanje praktičnih savjeta kako bi se olakšali pregovori o sporazumima o uzajamnom priznavanju u pogledu reguliranih profesija. Ove smjernice nisu obvezujuće i njima se ne mijenjaju prava i obveze stranke u skladu s ovim Sporazumom, niti se na njih utječe.

Definicije

Za potrebe ovog Priloga:

razdoblje prilagodbe znači razdoblje stručne prakse pod nadzorom, koje može biti popraćeno daljnjim osposobljavanjem, u reguliranoj profesiji u jurisdikciji države domaćina pod odgovornošću kvalificirane osobe. To razdoblje stručne prakse pod nadzorom podliježe ocjenjivanju. Detaljna pravila kojima se uređuje razdoblje prilagodbe, njegovo ocjenjivanje i stručni status osobe nad kojom se obavlja nadzor utvrđuju se, prema potrebi, u zakonodavstvu jurisdikcije države domaćina;

ispitivanje sposobnosti znači ispitivanje ograničeno na stručno znanje podnositelja zahtjeva koje obavljaju nadležna tijela jurisdikcije države domaćina i kojim se provjerava jesu li podnositelji zahtjeva sposobni baviti se reguliranom profesijom u toj jurisdikciji; i

opseg obavljanja profesije znači aktivnost ili skupina aktivnosti obuhvaćena reguliranom profesijom.

Oblik i sadržaj sporazuma o uzajamnom priznavanju

U ovom su odjeljku utvrđena različita pitanja koja bi mogla biti obuhvaćena pregovorima i, ako je tako dogovoreno, uključena u konačne sporazume o uzajamnom priznavanju. U njemu su istaknuti elementi koji bi se mogli zahtijevati od stranih stručnjaka koji žele imati koristi od sporazuma o uzajamnom priznavanju.

1. Sudionici

Stranke sporazuma o uzajamnom priznavanju trebale bi biti jasno navedene.

2. Svrha sporazuma o uzajamnom priznavanju

Svrha sporazuma o uzajamnom priznavanju trebala bi biti jasno navedena.

3. Područje primjene sporazuma o uzajamnom priznavanju

U sporazumu o uzajamnom priznavanju trebalo bi biti jasno navedeno sljedeće:

- (a) područje primjene sporazuma o uzajamnom priznavanju u pogledu posebnih stručnih naziva i aktivnosti koje su njime obuhvaćene;
- (b) tko ima pravo upotrebljavati predmetne stručne nazive;
- (c) je li mehanizam priznavanja utemeljen na službenim kvalifikacijama, dozvoli stečenoj u državi podrijetla ili na nekom drugom zahtjevu; i
- (d) omogućuje li se sporazumom o uzajamnom priznavanju privremeni ili trajni pristup predmetnoj profesiji.

4. Odredbe o uzajamnom priznavanju

U sporazumima o uzajamnom priznavanju trebali bi biti jasno navedeni uvjeti koji moraju biti zadovoljeni za priznavanje kvalifikacija u svakoj jurisdikciji te razina dogovorene jednakovrijednosti.

Kako bi se pojednostavnilo i olakšalo priznavanje kvalifikacija trebalo bi uzeti u obzir sljedeći postupak od četiri koraka.

Postupak od četiri koraka za priznavanje kvalifikacija

Prvi korak: Provjera jednakovrijednosti

Pregovaračka tijela trebala bi provjeriti opću jednakovrijednost opsega obavljanja profesije ili kvalifikacija regulirane profesije u svojim jurisdikcijama.

Ispitivanje kvalifikacija trebalo bi uključivati prikupljanje svih relevantnih informacija koje se odnose na opseg prava na obavljanje profesije povezanih s pravnom sposobnosti za obavljanje profesije ili na kvalifikacije potrebne za određenu reguliranu profesiju u predmetnim jurisdikcijama.

Pregovaračka tijela stoga bi trebala:

- (a) utvrditi djelatnosti ili skupine djelatnosti obuhvaćene opsegom prava na obavljanje regulirane profesije; i
- (b) utvrditi kvalifikacije koje se zahtijevaju u svakoj jurisdikciji. To može uključivati sljedeće elemente:
  - i. najniži stupanj potrebnog obrazovanja, primjerice, zahtjeve za upis, trajanje studija i obuhvaćene predmete;
  - ii. najnižu razinu potrebnog iskustva, primjerice mjesto, trajanje i uvjeti praktičnog osposobljavanja ili stručne prakse pod nadzorom prije izdavanja dozvole ili u okviru etičkih i disciplinarnih normi;
  - iii. položene ispite, posebno ispite stručne sposobnosti;
  - iv. mjeru u kojoj se kvalifikacije iz jedne jurisdikcije priznaju u drugoj jurisdikciji; i
  - v. kvalifikacije koje su nadležna tijela u svakoj jurisdikciji spremna priznati, primjerice navodeći posebne izdane diplome ili svjedodžbe, ili upućivanjem na određene minimalne zahtjeve koje potvrđuju nadležna tijela jurisdikcije podrijetla, među ostalim mogu li se u slučaju posjedovanja određenog stupnja kvalifikacija priznati neke aktivnosti iz opsega obavljanja profesije, ali ne i druge (stupanj i trajanje obrazovanja, glavni obrazovni smjerovi, opći predmeti i područja).

Postoji opća jednakovrijednost opsega prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija regulirane profesije ako u tom pogledu nema bitnih razlika između jurisdikcija.

Drugi korak: Ocjenjivanje bitnih razlika

Postoji bitna razlika u opsegu kvalifikacija potrebnih za obavljanje regulirane profesije u sljedećim slučajevima:

- (a) važne razlike u osnovnom znanju; ili
- (b) znatne razlike u trajanju ili sadržaju osposobljavanja između jurisdikcija.

Bitna razlika u opsegu obavljanja profesije postoji ako:

- (a) jedna ili više profesionalnih djelatnosti nisu dio odgovarajuće profesije u jurisdikciji podrijetla;
- (b) za obavljanje tih djelatnosti potrebno je posebno osposobljavanje u jurisdikciji države domaćina; i
- (c) osposobljavanjem za te djelatnosti u jurisdikciji države domaćina obuhvaćena su bitno različita pitanja od onih obuhvaćenih kvalifikacijom podnositelja zahtjeva.

Treći korak: Kompenzacijske mjere

Ako pregovaračka tijela utvrde da između jurisdikcija postoji bitna razlika u opsegu prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija, ona mogu utvrditi kompenzacijske mjere za premošćivanje jaza.

Kompenzacijska mjera može među ostalim biti u obliku razdoblja prilagodbe ili ispitivanja sposobnosti, ako je potrebno.

Kompenzacijske mjere trebale bi biti razmjerne bitnoj razlici koja se njima nastoji riješiti. Prije utvrđivanja kompenzacijske mjere pregovaračka tijela trebala bi ocijeniti i svako praktično stručno iskustvo stečeno u jurisdikciji podrijetla kako bi se utvrdilo je li to iskustvo dovoljno za nadoknadu, u cijelosti ili dijelom, bitne razlike u opsegu prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija između jurisdikcija.

Četvrti korak: Utvrđivanje uvjeta za priznavanje

Kada bude dovršeno ocjenjivanje opće jednakovrijednosti opsega prava na obavljanje profesije ili kvalifikacija za reguliranu profesiju, pregovaračka tijela trebala bi navesti sljedeće u sporazumu o uzajamnom priznavanju:

- (a) pravnu sposobnost koja je potrebna za obavljanje regulirane profesije;
- (b) kvalifikacije za reguliranu profesiju;
- (c) jesu li potrebne kompenzacijske mjere;
- (d) do koje se mjere stručnim iskustvom mogu kompenzirati bitne razlike;
- (e) opis kompenzacijskih mjera, uključujući uporabu razdoblja prilagodbe ili ispitivanja sposobnosti.

5. Provedbeni mehanizmi

U sporazumima o uzajamnom priznavanju trebalo bi biti navedeno sljedeće:

- (a) pravila i postupci koji će se upotrebljavati za nadzor i provedbu odredaba sporazuma;
- (b) mehanizmi za dijalog i administrativnu suradnju između stranaka sporazuma o uzajamnom priznavanju; i
- (c) načini na koje pojedinačni podnositelji zahtjeva mogu riješiti probleme koji proizlaze iz tumačenja ili provedbe sporazuma o uzajamnom priznavanju.

Kao smjernicu za tretman pojedinačnih podnositelja zahtjeva, sporazumi o uzajamnom priznavanju trebali bi uključivati pojedinosti o sljedećem:

- (a) kontaktnoj točki za informacije o svim pitanjima važnima za zahtjev, primjerice naziv i adresu nadležnih tijela, podatke o licenciranju, informacije o dodatnim zahtjevima koji moraju biti zadovoljeni u jurisdikciji države domaćina;
- (b) trajanju postupaka za obradu zahtjeva u nadležnim tijelima jurisdikcije države domaćina;
- (c) dokumentima koji se traže od podnositelja zahtjeva i oblik u kojem bi trebali biti dostavljeni;
- (d) prihvaćanju dokumenata i certifikata izdanih u jurisdikciji države domaćina u pogledu kvalifikacija i licenciranja;
- (e) žalbenim postupcima ili postupcima za preispitivanje koje provode nadležna tijela.

Sporazum o uzajamnom priznavanju trebao bi uključivati i sljedeće obveze nadležnih tijela:

- (a) zahtjevi u pogledu uvjeta i postupaka za licenciranje i kvalifikacije rješavat će se bez odlaganja;
- (b) podnositelji zahtjeva dobit će dovoljno vremena za ispunjenje uvjeta postupka podnošenja zahtjeva i žalbe ili preispitivanja koje provode nadležna tijela;
- (c) ispiti ili ispitivanja organizirat će u razumnim vremenskim razmacima;

- (d) naknade za podnositelje zahtjeva koji žele iskoristiti uvjete sporazuma o uzajamnom priznavanju bit će razmjerne troškovima nastalima u jurisdikciji države domaćina; i
- (e) pružat će se informacije o programima pomoći u jurisdikciji države domaćina za praktično osposobljavanje i o svim obvezama jurisdikcije države domaćina u tom kontekstu.

6. Licenciranje i druge odredbe u jurisdikciji države domaćina

Ako je primjenjivo, u sporazumu o uzajamnom priznavanju trebao bi biti utvrđen i način za ishođenje dozvole nakon utvrđivanja prihvatljivosti te uvjeti za njezino dobivanje te što dozvola podrazumijeva, primjerice dozvola i njezin sadržaj, članstvo u stručnom tijelu, uporaba stručnih ili akademskih naziva. Trebalo bi objasniti sve zahtjeve za licenciranje, osim kvalifikacija, uključujući zahtjeve koji se odnose na sljedeće:

- (a) posjedovanje poslovne adrese, održavanje poslovnog nastana ili rezidentnost;
- (b) jezične vještine;
- (c) dokaz dobrog ugleda;
- (d) osiguranje od profesionalne odgovornosti;
- (e) usklađenost sa zahtjevima jurisdikcije države domaćina za uporabu poslovnog naziva ili tvrtke; i
- (f) usklađenost s etičkim pravilima jurisdikcije države domaćina, primjerice, neovisnost i dobro postupanje.

S ciljem osiguranja transparentnosti sporazumi o uzajamnom priznavanju trebali bi uključivati sljedeće podatke za svaku jurisdikciju države domaćina:

- (a) relevantno zakonodavstvo koje se primjenjuje na, primjerice, disciplinske mjere, financijsku odgovornost ili odgovornost;
- (b) disciplinska načela i primjenu stručnih standarda, uključujući disciplinsku nadležnost i sve posljedične učinke na obavljanje stručnih djelatnosti;
- (c) način trajne provjere sposobnosti; i
- (d) kriterije za ukidanje registracije i postupke povezane s time.

7. Preispitivanje sporazuma o uzajamnom priznavanju

Ako su u sporazumu o uzajamnom priznavanju navedeni uvjeti pod kojima se sporazumi o uzajamnom priznavanju mogu preispitati ili ukinuti, te bi pojedino trebalo jasno navesti.

8. Transparentnost

Stranke bi trebale:

- (a) objaviti tekst sklopljenih sporazuma o uzajamnom priznavanju; i
  - (b) jedna drugu obavijestiti o izmjenama kvalifikacija koje bi mogle utjecati na primjenu ili provedbu sporazuma o uzajamnom priznavanju. Ako je moguće, stranka bi trebala dobiti priliku dostaviti primjedbe na izmjene druge stranke.
-

PRILOG 13.-A

PREKOGRANIČNA TRGOVINA FINACIJSKIM USLUGAMA

Raspored za Kanadu

Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem

1. Članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga ili trgovinu tim uslugama kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
  - (a) osiguranja od rizika povezanih sa sljedećim:
    - i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta, uključujući satelite u odnosu na koje će osiguranjem biti pokriveno sljedeće: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu ili odgovornost koja proizlazi iz tog prijevoza; i
    - ii. robom u međunarodnom provozu;
  - (b) reosiguranja i retrocesije;
  - (c) pomoćnih osigurateljskih usluga kako je opisano u podtočki iv. definicije osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem iz članka 13.1.; i
  - (d) posredovanja u osiguranju, kao što su posredništvo i zastupanje u pogledu osiguranja od rizika povezanog s uslugama navedenima u točkama (a) i (b).

Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)

2. Članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga ili trgovinu tim uslugama kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
  - (a) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
  - (b) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga opisanih u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj točki.

Usluge upravljanja portfeljem

3. Članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga ili trgovinu tim uslugama, kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1., u pogledu pružanja sljedećih usluga u okviru programa zajedničkih ulaganja na državnom području:
  - (a) investicijskog savjetovanja; i
  - (b) usluga upravljanja portfeljem, isključujući sljedeće:
    - i. skrbničke usluge;
    - ii. usluge upravitelja; ili
    - iii. usluge izvršenja.
4. Za potrebe ove obveze, upravljanje portfeljem znači upravljanje portfeljima na temelju ovlaštenja klijenta na pojedinačnoj i diskrecijskoj osnovi pri čemu takvi portfelji uključuju jedan ili više financijskih instrumenata.

5. Program zajedničkih ulaganja znači investicijski fondovi ili trgovačka društva za upravljanje fondovima koji su regulirani ili registrirani u skladu s primjenjivim zakonima i propisima o vrijednosnim papirima. Neovisno o stavku 3., Kanada može zahtijevati da program zajedničkih ulaganja koji se nalazi u Kanadi zadrži krajnju odgovornost za upravljanje programom zajedničkih ulaganja ili fondovima kojima upravlja.
6. Rezerve za nesukladne mjere koje je navela Kanada u svom rasporedu uz Prilog III. ne primjenjuju se na stavke od 3. do 5.

Raspored za Europsku uniju

(primjenjive na sve države članice Europske unije, osim ako je navedeno drukčije)

Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem

1. Osim **CY, EE, LV, LT, MT** and **PL** ⁽¹⁾, članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
  - (a) osiguranja od rizika povezanih sa sljedećim:
    - i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta, uključujući satelite u odnosu na koje će osiguranjem biti pokriveno sljedeće: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu ili odgovornost koja proizlazi iz tog prijevoza; i
    - ii. robom u međunarodnom provozu;
  - (b) reosiguranja i retrocesije;
  - (c) pomoćnih osigurateljskih usluga kako je opisano u podtočki iv. definicije osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem iz članka 13.1.; i
  - (d) posredovanja u osiguranju, kao što su posredništvo i zastupanje u pogledu osiguranja od rizika povezanog s uslugama navedenima u točkama (a) i (b).
2. Za **CY** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
  - (a) usluga izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje) za osiguranje od rizika povezanih sa sljedećim:
    - i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta, uključujući satelite u odnosu na koje će osiguranjem biti pokriveno sljedeće: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu ili odgovornost koja proizlazi iz tog prijevoza; i
    - ii. robom u međunarodnom provozu;
  - (b) posredovanja u osiguranju;
  - (c) reosiguranja i retrocesije; i
  - (d) pomoćnih osigurateljskih usluga kako je opisano u podtočki iv. definicije osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem iz članka 13.1.
3. Za **EE** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
  - (a) izravnog osiguranja (uključujući suosiguranje);
  - (b) reosiguranja i retrocesije;

⁽¹⁾ Pokrate koje se upotrebljavaju u ovom Prilogu definirane su u stavku 8. uvodne napomene uz Prilog I. (Rezerve koje se odnose na postojeće mjere i obveze liberalizacije).

- (c) posredovanja u osiguranju; i
  - (d) pomoćnih osigurateljnih usluga kako je opisano u podtočki iv. definicije osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem iz članka 13.1.
4. Za **LV** i **LT**, članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) osiguranja od rizika povezanih sa sljedećim:
    - i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta, uključujući satelite u odnosu na koje će osiguranjem biti pokriveno sljedeće: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu ili odgovornost koja proizlazi iz tog prijevoza; i
    - ii. robom u međunarodnom provozu;
  - (b) reosiguranja i retrocesije; i
  - (c) pomoćnih osigurateljnih usluga kako je opisano u podtočki iv. definicije osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem iz članka 13.1.
5. Za **MT** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) osiguranja od rizika povezanih sa sljedećim:
    - i. pomorskim prijevozom, komercijalnim zrakoplovstvom te lansiranjem svemirskih letjelica i tereta, uključujući satelite u odnosu na koje će osiguranjem biti pokriveno sljedeće: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu ili odgovornost koja proizlazi iz tog prijevoza; i
    - ii. robom u međunarodnom provozu;
  - (b) reosiguranja i retrocesije; i
  - (c) pomoćnih osigurateljnih usluga kako je opisano u podtočki iv. definicije osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem iz članka 13.1.
6. Za **PL** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) osiguranja od rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini; i
  - (b) reosiguranja i retrocesije rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini.

Bankarstvo i ostale financijske usluge (osim osiguranja i usluga povezanih s osiguranjem)

7. Osim u **BE**, **CY**, **EE**, **LV**, **LT**, **MT**, **SI** i **RO**, članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
  - (b) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj podtočki.

8. Za **BE** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.;
9. Za **CY** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) trgovanja prenosivim vrijednosnim papirima za vlastiti račun ili za račun klijenta, na burzi, izvanburzovnom tržištu ili na neki drugi način;
  - (b) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
  - (c) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj točki.
10. Za **EE** i **LT**, članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) prihvaćanja novčanih depozita;
  - (b) davanja svih vrsta zajmova;
  - (c) financijskog leasinga;
  - (d) svih usluga plaćanja i prijenosa novca;
  - (e) jamstava i obveza;
  - (f) trgovanja za vlastiti račun ili za račun klijenta, na burzi ili izvanburzovnom tržištu;
  - (g) sudjelovanja u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga koje se odnose na takva izdavanja;
  - (h) brokerskih novčanih poslova;
  - (i) upravljanja imovinom, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, svih oblika upravljanja zajedničkim ulaganjima, usluga skrbništva, usluga pohrane i fiducijarnih usluga;
  - (j) usluga namire i klirinških usluga za financijsku imovinu, uključujući vrijednosne papire, izvedenice i druge prenosive instrumente;
  - (k) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
  - (l) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj točki.
11. Za **LV** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) sudjelovanja u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući njihovo pokroviteljstvo i plasiranje u svojstvu agenta (javno ili u privatnom svojstvu) te pružanje usluga koje se odnose na takva izdavanja;

- (b) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
- (c) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj točki.
12. Za **MT** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) prihvaćanja novčanih depozita;
- (b) davanja svih vrsta zajmova;
- (c) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
- (d) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj točki.
13. Za **RO** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) prihvaćanja novčanih depozita;
- (b) davanja svih vrsta zajmova;
- (c) jamstava i obveza;
- (d) brokerskih novčanih poslova;
- (e) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
- (f) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj podtočki.
14. Za **SI** članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u pogledu:
- (a) davanja svih vrsta zajmova;
- (b) prihvaćanja jamstava i obveza stranih kreditnih institucija u nacionalnim pravnim osobama i obrtima;
- (c) pružanja i prijenosa financijskih informacija i računalnih programa za obradu financijskih podataka i povezanih programa kako je opisano u podtočki xi. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1.; i
- (d) savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga povezanih s bankarstvom i drugim financijskim uslugama kako su opisane u podtočki xii. definicije bankarskih i drugih financijskih usluga (osim osiguranja) iz članka 13.1., ali bez posredovanja kako je opisano u toj podtočki.

Usluge upravljanja portfeljem

15. Članak 13.7. stavak 1. primjenjuje se na prekogranično pružanje financijskih usluga kako je definirano u točki (a) definicije prekograničnog pružanja financijskih usluga iz članka 13.1. u odnosu na usluge upravljanja portfeljem za profesionalnog ulagatelja iz Europske unije koji se nalazi u Europskoj uniji, a koje pruža kanadska financijska institucija ustrojena u Kanadi nakon prijelaznog razdoblja od četiri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma. Podrazumijeva se da ova obveza podliježe bonitetnom regulatornom režimu Europske unije koji uključuje ocjenjivanje jednakovrijednosti ⁽¹⁾;
16. Za potrebe ove obveze:
- (a) upravljanje portfeljem znači upravljanje portfeljima na temelju ovlaštenja klijenta na individualnoj i diskrecijskoj osnovi pri čemu takvi portfelji uključuju jedan ili više financijskih instrumenata;
  - (b) usluge upravljanja portfeljem ne uključuju sljedeće:
    - i. skrbničke usluge;
    - ii. usluge upravitelja; ili
    - iii. usluge izvršenja; i
  - (c) profesionalni ulagatelji u Europskoj uniji definirani su u odjeljku I. točki 1. slovu e) Priloga II. Direktivi 2004/39/EZ od 21. travnja 2004. o tržištima financijskih instrumenata.

⁽¹⁾ To znači da kada Europska komisija donese odluku o jednakovrijednosti u pogledu upravljanja portfeljem i kanadska financijska institucija ispuni druge bonitetne zahtjeve Europske unije, ta financijska institucija može pružati usluge upravljanja portfeljem na diskrecijskoj osnovi profesionalnom ulagatelju iz Europske unije, a da pritom ne mora imati poslovni nastan u Europskoj uniji. Nadalje, mjere država članica Europske unije kojima se ograničava ili zabranjuje prekogranično upravljanje portfeljem, uključujući rezerve iz njezinih rasporeda uz priloge I. i II. više se ne primjenjuju na ovu obvezu.

PRILOG 13.-B

DOGOVOR O PRIMJENI ČLANKA 13.16. STAVKA 1. I ČLANKA 13.21.

Stranke priznaju da se bonitetnim mjerama jačaju nacionalni financijski sustavi, potiču snažne, učinkovite i stabilne institucije, tržišta i infrastruktura te promiče međunarodna financijska stabilnost olakšavanjem posuđivanja i odluka o ulaganjima utemeljenih na boljim informacijama, poboljšava cjelovitost tržišta i smanjuju rizici od financijskih kriza i zaraza.

Zbog toga su stranke pristale na bonitetno izuzeće iz članka 13.16. stavka 1. kojim se strankama dopušta donošenje ili nastavak provođenja mjera iz bonitetnih razloga te su predvidjele ulogu Odbora za financijske usluge osnovanog u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (f) koji će utvrđivati primjenjuje li se bonitetno izuzeće u ulagačkim sporovima u pogledu financijskih usluga u skladu s člankom 13.21. i u kojoj mjeri se primjenjuje.

Postupak u vezi s člankom 13.21.

1. Odbor za financijske usluge u okviru svoje uloge u ulagačkim sporovima u skladu s člankom 13.21. odlučuje je li bonitetno izuzeće valjana obrana na potraživanje i ako jest, u kojoj mjeri.
2. Stranke se obvezuju djelovati u dobroj vjeri. Svaka stranka dostavlja svoje stajalište Odboru za financijske usluge u roku od 60 dana od upućivanja Odboru za financijske usluge.
3. Ako stranka koja nije stranka u sporu obavijesti Odbor za financijske usluge u roku od 60 dana iz stavka 2. da je pokrenula unutarnji postupak utvrđivanja o tome pitanju, rok iz stavka 2. suspendira se dok ta stranka ne obavijesti Odbor za financijske usluge o svome stajalištu. Suspendacija u trajanju duljem od šest mjeseci smatra se povredom postupanja u dobroj vjeri.
4. Ako tuženik ne dostavi Odboru za financijske usluge svoje stajalište u roku navedenom u stavku 2., suspendacija rokova ili postupaka iz članka 13.21. stavka 3. više se ne primjenjuje i ulagatelj može nastaviti postupak.
5. Ako Odbor za financijske usluge ne može u roku od 60 dana donijeti odluku o zajedničkom stajalištu u pogledu određenog spora između ulagatelja i države u vezi s bonitetnom mjerom, taj odbor upućuje pitanje Zajedničkom odboru CETA-e⁽¹⁾. Rok od 60 dana počinje teći od trenutka kada Odbor za financijske usluge zaprimi stajališta stranaka u skladu sa stavkom 2.
6. Zajednička odluka Odbora za financijske usluge ili Zajedničkog odbora CETA-a obvezujuća je za Sud samo u predmetnom sporu. Zajednička odluka nije obvezujući presedan za stranke u pogledu opsega i primjene bonitetnog izuzeća ili drugih uvjeta iz ovog Sporazuma.
7. Osim ako je Zajednički odbor CETA-e odlučio drukčije, ako Zajednički odbor CETA-e ne postigne dogovor u roku od tri mjeseca otkad mu je Odbor za financijske usluge uputio predmet u skladu sa stavkom 5., svaka stranka dostavlja svoje stajalište Sudu koji odlučuje o predmetnom sporu. Sud pri donošenju odluke uzima u obzir te dokumente.

Načela visoke razine

8. Stranke su suglasne da bi stranke i sudovi trebali temeljiti primjenu članka 13.16. stavka 1. na sljedećim načelima, koja nisu iscrpna:
  - (a) stranka može utvrditi vlastitu odgovarajuću razinu bonitetnih propisa. Drugim riječima, stranka može uspostaviti i provoditi mjere kojima se osigurava višu razinu bonitetne zaštite od onog utvrđenog u zajedničkim međunarodnim bonitetnim obvezama;

⁽¹⁾ Svaka stranka osigurava da je u Zajedničkom odboru CETA-e u tu svrhu zastupaju tijela za financijske usluge.

- (b) mjerodavna razmatranja na temelju kojih se utvrđuje ispunjuje li mjera zahtjeve iz članka 13.16. stavka 1. uključuju stupanj do kojeg mjera može biti potrebna zbog hitnosti situacije i informacija koje su dostupne stranci u trenutku donošenja mjere;
- (c) s obzirom na vrlo specijaliziranu prirodu bonitetnih propisa, subjekti koji primjenjuju ta načela trebali bi se u najvećoj mogućoj mjeri pridržavati propisa i prakse u jurisdikcijama stranaka te odluka i činjeničnih nalaza financijskih regulatornih tijela, uključujući procjene rizika;
- (d) i. osim kako je predviđeno u podtočki ii., smatra se da mjera ispunjuje zahtjeve iz članka 13.16. stavka 1. u sljedećim slučajevima:
- (A) ima bonitetni cilj; i
  - (B) nije toliko stroga s obzirom na njezinu svrhu da je očito nerazmjerna s ostvarenjem cilja; i
- ii. mjera koja inače ispunjuje zahtjeve iz podtočke i. ne ispunjuje zahtjeve iz članka 13.16. stavka 1. ako je ona prikriveno ograničenje stranog ulaganja ili proizvoljna ili neopravdana diskriminacija ulagatelja u sličnim situacijama;
- (e) ako se mjera ne primjenjuje na način koji bi činio arbitrarnu ili neopravdanu diskriminaciju ulagatelja u sličnim situacijama ili prikriveno ograničenje stranih ulaganja, smatra se da ta mjera ispunjuje zahtjeve iz članka 13.16. stavka 1. u sljedećim situacijama:
- i. u skladu je s međunarodnim bonitetnim obvezama koje su zajedničke strankama;
  - ii. njome se nastoji sanirati financijska institucija koja više nije održiva ili vjerojatno više neće biti održiva;
  - iii. njome se nastoji osigurati oporavak financijske institucije ili se nastoji upravljati financijskom institucijom koja je u poteškoćama; ili
  - iv. njome se nastoji očuvati ili obnoviti financijska stabilnost kao odgovor na financijsku krizu cijelog sustava.

Povremeno preispitivanje

9. Odbor za financijske usluge može, na temelju suglasnosti obje stranke, u bilo kojem trenutku izmijeniti ovaj dogovor. Odbor za financijske usluge trebao bi preispitati ovaj dogovor najmanje svake dvije godine.

U ovom kontekstu Odbor za financijske usluge može razviti zajedničko shvaćanje primjene članka 13.16. stavka 1. na temelju razgovora i rasprava održanih u Odboru u pogledu posebnih sporova i vodeći računa o međunarodnim bonitetnim obvezama koje su zajedničke strankama.

—

PRILOG 13.-C

DOGOVOR O DIJALOGU O REGULIRANJU SEKTORA FINANCIJSKIH USLUGA

Stranke potvrđuju svoju predanost jačanju financijske stabilnosti. Dijalog o reguliranju sektora financijskih usluga u okviru Odbora za financijske usluge temelji se na načelima i bonitetnim normama dogovorenima na multilateralnoj razini. Stranke se obvezuju usmjeriti razgovore na pitanja s prekograničnim učinkom, na primjer na prekograničnu trgovinu vrijednosnim papirima (uključujući mogućnost preuzimanja dodatnih obveza u upravljanju portfeljem), okvire za pokrivene obveznice i kolateralne zahtjeve za reosiguranje te razgovarati o pitanjima povezanim s radom podružnica.

RASPORED ZA PRISTUP TRŽIŠTU ZA KANADU

PRILOG 19.-1.

Tijela središnje vlasti

Osim ako je navedeno drukčije, ovo poglavlje obuhvaća postupke javne nabave koje provode tijela navedena u ovom Prilogu, podložno sljedećim pravovima:

Pragovi:

Roba	130 000 SDR
Usluge	130 000 SDR
Građevinske usluge	5 000 000 SDR

Kad tijela iz ovog Priloga provode postupke javne nabave za aktivnosti iz odjeljka B Priloga 19.-3., primjenjuju se pragovi utvrđeni u tom odjeljku.

Popis tijela

1. Atlantic Canada Opportunities Agency
2. Canada Border Services Agency
3. Canada Emission Reduction Incentives Agency
4. Canada Employment Insurance Commission
5. Canada Industrial Relations Board
6. Canada Revenue Agency
7. Canada School of Public Service
8. Canadian Centre for Occupational Health and Safety
9. Canadian Environmental Assessment Agency
10. Canadian Food Inspection Agency
11. Canadian Forces Grievance Board
12. Canadian Grain Commission
13. Canadian Human Rights Commission
14. Canadian Human Rights Tribunal
15. Canadian Institutes of Health Research
16. Canadian Intergovernmental Conference Secretariat
17. Canadian International Trade Tribunal

18. Canadian Northern Economic Development Agency
19. Canadian Nuclear Safety Commission
20. Canadian Polar Commission
21. Canadian Radio-television and Telecommunications Commission
22. Canadian Space Agency
23. Canadian Transportation Accident Investigation and Safety Board
24. Canadian Transportation Agency
25. Copyright Board
26. Correctional Service of Canada
27. Courts Administration Service
28. Department of Agriculture and Agri-Food
29. Department of Canadian Heritage
30. Department of Citizenship and Immigration
31. Department of Employment and Social Development
32. Department of Finance
33. Department of Fisheries and Oceans
34. Department of Foreign Affairs, Trade and Development
35. Department of Health
36. Department of Indian Affairs and Northern Development
37. Department of Industry
38. Department of Justice
39. Department of National Defence
40. Department of Natural Resources
41. Department of Public Safety and Emergency Preparedness
42. Department of Public Works and Government Services
43. Department of the Environment
44. Department of Transport
45. Department of Veterans Affairs
46. Department of Western Economic Diversification
47. Director of Soldier Settlement
48. Director, The Veterans' Land Act
49. Economic Development Agency of Canada for the Regions of Quebec

50. Federal Economic Development Agency for Southern Ontario
51. Financial Consumer Agency of Canada
52. Immigration and Refugee Board
53. Indian Residential Schools Truth and Reconciliation Commission
54. Library and Archives of Canada
55. Military Police Complaints Commission
56. National Battlefields Commission
57. National Energy Board
58. National Farm Products Council
59. National Film Board
60. Parole Board of Canada
61. National Research Council of Canada
62. Natural Sciences and Engineering Research Council
63. Northern Pipeline Agency
64. Office of Infrastructure of Canada
65. Office of the Auditor General
66. Office of the Chief Electoral Officer
67. Office of the Commissioner for Federal Judicial Affairs
68. Office of the Commissioner of Lobbying
69. Office of the Commissioner of Official Languages
70. Office of the Communications Security Establishment Commissioner
71. Office of the Co-ordinator, Status of Women
72. Office of the Correctional Investigator of Canada
73. Office of the Director of Public Prosecutions
74. Office of the Governor General's Secretary
75. Office of the Public Sector Integrity Commissioner
76. Office of the Superintendent of Financial Institutions
77. Office of the Information Commissioner of Canada
78. Office of the Privacy Commissioner of Canada
79. Parks Canada Agency
80. Patented Medicine Prices Review Board
81. Privy Council Office

82. Public Health Agency of Canada
83. Public Service Commission
84. Public Service Labour Relations and Employment Board
85. Registrar of the Supreme Court of Canada
86. Registry of the Competition Tribunal
87. Registry of the Public Servants Disclosure Protection Tribunal
88. Registry of the Specific Claims Tribunal
89. Royal Canadian Mounted Police
90. Royal Canadian Mounted Police External Review Committee
91. Royal Canadian Mounted Police Public Complaints Commission
92. Security Intelligence Review Committee
93. Shared Services Canada
94. Social Sciences and Humanities Research Council
95. Statistics Canada
96. Transportation Appeal Tribunal of Canada
97. Treasury Board of Canada Secretariat
98. Veterans Review and Appeal Board

Napomene uz Prilog 19.-1. Kanade

1. Za tijelo Canadian Space Agency javna nabava obuhvaćene robe i usluga ograničena je na robu i usluge povezane sa satelitskom komunikacijom, promatranjem Zemlje i globalnim navigacijskim satelitskim sustavima. Ta je obveza na snazi u razdoblju od pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. To petogodišnje razdoblje obuhvaća razdoblje privremene primjene ako ono postoji. Kanada prije isteka petogodišnjeg razdoblja može obavijestiti Europsku uniju da ukida tu privremenu obvezu. Ta obavijest stupa na snagu po isteku petogodišnjeg razdoblja. Ako Kanada ne dostavi takvu obavijest, ta privremena obveza postat će trajna.
2. Članak 19.18. ovog poglavlja ne primjenjuje se na moguće ukidanje privremene obveze iz ove napomene.

PRILOG 19.-2.

Tijela vlasti ispod središnje razine

Osim ako je navedeno drukčije, ovo poglavlje obuhvaća postupke javne nabave koje provode tijela navedena u ovom Prilogu, podložno sljedećim pragovima.

Pragovi:

Roba	200 000 SDR
Usluge	200 000 SDR
Građevinske usluge	5 000 000 SDR

Kad tijela iz ovog Priloga provode postupke javne nabave za aktivnosti iz odjeljka B Priloga 19.-3., primjenjuju se pragovi utvrđeni u tom odjeljku.

Popis tijela:**1. ALBERTA**

1.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. odjele, ministarstva, agencije, odbore, vijeća, povjerenstva i slična državna tijela;
2. regionalne, lokalne ili područne samouprave odnosno druge vrste samouprave; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

1.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća sljedeća tijela:

1. Legislative Assembly
2. Legislative Assembly Office
3. Office of the Auditor General
4. Office of the Chief Electoral Officer
5. Office of the Ethics Commissioner
6. Office of the Information and Privacy Commissioner
7. Office of the Ombudsman

2. BRITANSKA KOLUMBIJA

2.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. ministarstva, agencije, odbore, vijeća, povjerenstva i slična državna tijela;
2. regionalne, lokalne ili područne samouprave odnosno druge vrste samouprave; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

2.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća tijelo Legislative Assembly i njegove neovisne službe.

3. MANITOBA

3.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. odjele, odbore, povjerenstva i slična državna tijela;
2. općine, općinske organizacije; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

4. NOVI BRUNSWICK

4.1. Ovaj Prilog obuhvaća sljedeće odjele, tajništva i agencije:

1. Aboriginal Affairs Secretariat
2. Agriculture, Aquaculture and Fisheries
3. Ambulance New Brunswick Inc.
4. Aquarium and Marine Center of New Brunswick
5. Office of the Attorney General
6. Child and Youth Advocate
7. Education and Early Childhood Development
8. Efficiency New Brunswick
9. Elections New Brunswick
10. Energy and Mines
11. Environment and Local Government
12. Executive Council Office
13. FacilicorpNB Ltd.
14. Farm Products Commission
15. Finance
16. Forest Protection Limited
17. Health
18. Horizon Health Network (Regional Health Authority)
19. Justice
20. Labour and Employment Board
21. Natural Resources
22. New Brunswick Arts Bord
23. New Brunswick Emergency Measures Organization

24. New Brunswick Energy & Utilities Board
25. New Brunswick Forest Products Commission
26. New Brunswick Health Council
27. New Brunswick Human Rights Commission
28. New Brunswick Insurance Board
29. New Brunswick Internal Services Agency
30. New Brunswick Lotteries Commission
31. New Brunswick Museum
32. New Brunswick Police Commission
33. New Brunswick Public Libraries
34. Office of Human Resources
35. Office of the Auditor General
36. Office of the Commissioner of Official Languages
37. Office of the Comptroller
38. Office of the Consumer Advocate for Insurance
39. Office of the Leader of the Opposition
40. Office of the Lieutenant-Governor
41. Office of the Premier
42. Office of the Public Trustee
43. Ombudsman
44. Population Growth Secretariat
45. Post-Secondary Education, Training and Labour
46. Premier's Council on the Status of Disabled Persons
47. Public Safety
48. Vitalité (Regional Health Authority)
49. Senior and Healthy Aging Secretariat
50. Social Development
51. Government Services
52. Tourism, Heritage and Culture
53. Transportation
54. Village Historique Acadien
55. Workplace Health, Safety and Compensation Commission

-
- 4.2. Okružna vijeća za obrazovanje
    1. Sva okružna vijeća za obrazovanje
  - 4.3. Sveučilišta
    1. Mount Allison University
    2. St. Thomas' University
    3. Université de Moncton
    4. The University of New Brunswick
  - 4.4. Više škole
    1. Collège communautaire du Nouveau-Brunswick (CCNB)
    2. New Brunswick Community College (NBCC)
  - 4.5. Područna povjerenstva za kruti otpad
    1. Commission de gestion déchets de Kent
    2. Commission de gestion des déchets solides de la Péninsule acadienne
    3. Commission des Déchets Solides / Nepisiguit-Chaleur Solid Waste Commission
    4. Fredericton Region Solid Waste Commission
    5. Fundy Region Solid Waste Commission
    6. Kings County Region Solid Waste Commission
    7. La Commission de gestion enviro ressources du Nord-Ouest
    8. Northumberland Solid Waste Commission
    9. Restigouche Solid Waste Corporation
    10. Southwest Solid Waste Commission
    11. Valley Solid Waste Commission
    12. Westmorland-Albert Solid Waste Corporation
  - 4.6. Povjerenstva za otpadne vode
    1. Fredericton Area Pollution Control Commission
    2. Greater Moncton Sewerage Commission
  - 4.7. Općine i općinske organizacije (ne obuhvaća općinska tijela za energetiku)
    1. City of Bathurst
    2. City of Campbellton
    3. City of Dieppe

4. City of Edmundston
5. City of Fredericton
6. City of Miramichi
7. City of Moncton
8. City of Saint John

5. NEWFOUNDLAND I LABRADOR

5.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. odjele, odbore, povjerenstva;
2. općine, općinske organizacije; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

5.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća tijelo Legislative Assembly.

6. SJEVEROZAPADNI TERITORIJI

6.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. ministarstva, agencije;
2. općine; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

6.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća tijelo Legislative Assembly.

7. NOVA ŠKOTSKA

7.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva javna tijela kako su definirana u propisu *Public Procurement Act*, S.N.S. 2011., poglavlje 12., osim sljedećih:

1. svih navedenih međudržavnih ili privatiziranih državnih jedinica ako ta pokrajina ne posjeduje većinski udio u njima;
2. svih tijela navedenih ili opisanih u odjeljku A Priloga 19.-3., bilo da je riječ o uključenju ili isključenju;
3. tijelo Emergency Health Services (dio tijela Department of Health) kad je riječ o javnoj nabavi u pogledu kopnene hitne pomoći za potrebe hitne zdravstvene zaštite;
4. Sydney Tar Ponds Agency;
5. Nova Scotia Lands Inc.; i
6. Harbourside Commercial Park.

8. NUNAVUT

8.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. ministarstva, agencije;
2. općine, općinske organizacije; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

8.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća tijelo Legislative Assembly.

9. ONTARIO

9.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. pokrajinska ministarstva i klasificirane agencije, osim agencija za energetiku, komercijalnih ili industrijskih agencija te tijela Ontario Infrastructure and Lands Corporation;
2. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela; i
3. općine, osim općinskih tijela za energetiku.

9.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća tijelo Offices of the Legislative Assembly.

10. OTOK PRINCA EDWARDA

10.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. odjele, agencije;
2. općine; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

11. QUÉBEC

11.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. odjele, državne agencije; i
2. polujavne organizacije.

„**Državne agencije**” znači tijela navedena u odjeljku 4. stavku 1. podstavcima od 2. do 4. propisa *Act Respecting Contracting by Public Bodies*, C.Q.L.R. poglavlje C-65.1, uključujući tijelo Agence du revenu du Québec, te osobe navedene u stavku 2. tog odjeljka, osim tijela i osoba navedenih u odjeljku 5. tog Zakona.

„**Polujavne organizacije**” znači općine, općinske organizacije te tijela navedena u odjeljku 4. stavku 1. podstavcima 5. i 6. propisa *Act Respecting Contracting by Public Bodies*, uključujući pravne osobe ili druga tijela u vlasništvu ili pod kontrolom jedne ili više polujavnih organizacija.

12. SASKATCHEWAN

12.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. ministarstva, agencije, krunske korporacije tijela Treasury Board, odbore, povjerenstva;
2. općine; i
3. školske odbore te javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela.

13. YUKON

13.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

Odjele

1. Department of Community Services
2. Department of Economic Development
3. Department of Education
4. Department of Energy, Mine and Resources

5. Department of Environment
6. Department of Finance
7. Department of Health and Social Services
8. Department of Highways and Public Works
9. Department of Justice
10. Department of Tourism and Culture
11. Executive Council Office
12. Public Service Commission
13. Women's Directorate
14. French Language Services Directorate

Agencije

1. Yukon Worker's Compensation Health & Safety Board
-

PRILOG 19.-3.

Ostala tijela**Odjeljak A**

Osim ako je navedeno drukčije, ovo poglavlje obuhvaća postupke javne nabave koje provode tijela navedena u odjeljku A ovog Priloga, podložno sljedećim pragovima.

Pragovi:

Roba	355 000 SDR
Usluge	355 000 SDR
Građevinske usluge	5 000 000 SDR

Kad se provodi postupak javne nabave za aktivnosti iz odjeljka B, primjenjuju se pragovi utvrđeni u tom odjeljku.

Popis tijela**1. SAVEZNA TIJELA**

- 1.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve krunske korporacije u smislu dijela X. propisa *Financial Administration Act* (FAA) R.S. C. 1985., poglavlje F-11, koje odgovaraju Parlamentu u skladu s odjeljkom 88. tog Zakona.

2. ALBERTA

- 2.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. krunske korporacije, državna poduzeća i druga tijela u vlasništvu državne uprave Alberte na temelju vlasničkog udjela; i
2. korporacije ili tijela u vlasništvu ili pod kontrolom regionalne, lokalne ili područne samouprave odnosno neke druge vrste samouprave iz Priloga 19.-2.

3. BRITANSKA KOLUMBIJA

- 3.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva sljedeća tijela:

1. krunske korporacije, državna poduzeća i druga tijela u vlasništvu državne uprave Britanske Kolumbije na temelju vlasničkog udjela; i
2. korporacije ili tijela u vlasništvu ili pod kontrolom jedne samouprave ili više njih.

4. MANITOBA

- 4.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve pokrajinske krunske korporacije, osim sljedećih:

1. Manitoba Public Insurance Corporation
2. Venture Manitoba Tours Limited

5. NOVI BRUNSWICK

5.1. Ovaj Prilog obuhvaća sljedeće pokrajinske krunske korporacije:

1. Kings Landing Corporation
2. New Brunswick Credit Union Deposit Insurance Corporation
3. New Brunswick Highway Corporation
4. New Brunswick Housing Corporation
5. New Brunswick Investment Management Corporation
6. New Brunswick Liquor Corporation
7. New Brunswick Municipal Finance Corporation
8. New Brunswick Research and Productivity Council
9. Opportunities New Brunswick
10. Financial and Consumer Services Commission
11. Regional Development Corporation
12. Service New Brunswick

6. NEWFOUNDLAND I LABRADOR

6.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve pokrajinske krunske korporacije, osim sljedećih:

1. tijelo Nalcor Energy i sva njegova postojeća i buduća društva kćeri te povezana društva, osim tijela Newfoundland and Labrador Hydro;
2. tijelo Research & Development Corporation of Newfoundland and Labrador i sva njegova društva kćeri.

7. SJEVEROZAPADNI TERITORIJI

7.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve teritorijalne krunske korporacije.

8. NOVA ŠKOTSKA

8.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva tijela koja se smatraju državnim poduzećima u skladu s propisom *Finance Act*, S.N. S. 2010., poglavlje 2., i propisom *Public Procurement Act*, osim svih međudržavnih ili privatiziranih državnih jedinica navedenih u propisu *Provincial Finance Act* ako ta pokrajina ne posjeduje ili ne kontrolira većinski udio u njima.

9. NUNAVUT

9.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve teritorijalne krunske korporacije.

10. ONTARIO

10.1. Ovaj Prilog obuhvaća sva tijela komercijalne ili industrijske prirode u vlasništvu pokrajinske i lokalne samouprave.

10.2. Ovaj Prilog ne obuhvaća tijela za energetiku, osim tijela Hydro One i Ontario Power Generation.

11. OTOK PRINCA EDWARDA

11.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve teritorijalne krunske korporacije, osim sljedeće: Innovation PEI.

12. QUÉBEC

12.1. Ovaj Prilog obuhvaća državna poduzeća te pravne osobe ili druga tijela koja su u vlasništvu ili pod kontrolom jednog od tih poduzeća ili više njih i koja nisu u tržišnom natjecanju s privatnim sektorom.

12.2. **Državno poduzeće** znači tijelo utvrđeno u odjeljku 7. propisa *Act Respecting Contracting by Public Bodies*.

13. SASKATCHEWAN

13.1. Ovaj Prilog obuhvaća sve pokrajinske krunske korporacije, korporacije u vlasništvu ili pod kontrolom jedne samouprave ili više njih, te tijelo Saskatchewan Liquor and Gaming Authority.

14. YUKON

Ovaj Prilog obuhvaća sve državne korporacije u smislu propisa *Corporate Governance Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 45., osim sljedeće:

(a) Yukon Development Corporation

Napomene uz odjeljak A Priloga 19.-3. Kanade

1. Ovaj Prilog ne obuhvaća postupke javne nabave kad je riječ o intervencijama tijela Canada Deposit Insurance Corporation ili njegovih društava kćeri te postupke javne nabave koje provode društva kćeri uspostavljena zbog takvih intervencija.
2. Ovaj Prilog ne obuhvaća postupke javne nabave koje provode tijelo Canada Lands Company Limited ili njegova društva kćeri radi razvoja nekretnina za komercijalnu prodaju ili preprodaju.
3. Tijelo Ontario Power Generation zadržava pravo dodavanja povlaštenih uvjeta u javne natječaje kojima se mogu ostvariti koristi za pokrajinu pa može, na primjer, dati prednost lokalnim izvoditeljima radova kad se provode postupci javne nabave za izgradnju ili održavanje nuklearnih pogona te povezane usluge. Kriterij odabira na temelju koristi za pokrajinu pri ocjenjivanju prijave na javni natječaj ne smije donijeti više od 20 % ukupnog broja bodova.
4. Ovim poglavljem nije obuhvaćena javna nabava za proizvodnju, prijenos i distribuciju energije iz obnovljivih izvora, osim hidroelektrične energije, u pokrajini Ontariju kako je utvrđeno u propisu *Green Energy Act*, S.O. 2009., poglavlje 12., Sch. A.

Odjeljak B

Pragovi u nastavku primjenjuju se na postupke javne nabave koje provode naručitelji iz priloga 19.-1. i 19.-2. te odjeljka A Priloga 19.-3. kojima je jedna od osnovnih aktivnosti bilo koja aktivnost navedena u nastavku odnosno bilo koja kombinacija tih aktivnosti:

1. pružanje usluga zračnih luka ili drugih terminala zračnim prijevoznicima;
2. pružanje mreža ili upravljanje mrežama kojima se pruža usluga javnosti u području prijevoza željeznicama, automatiziranim sustavima, tramvajima, trolejbusima, autobusima ili žičarama;
3. pružanje usluga pomorskih ili kopnenih luka ili drugih terminala prijevoznicima u pomorskom ili riječnom prometu;
4. pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama za pružanje usluge javnosti povezane s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom pitke vode i zbrinjavanjem otpadnih voda ili opskrba takvih mreža pitkom vodom;

5. pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama za pružanje usluge javnosti povezane s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom električne energije ili opskrba takvih mreža električnom energijom; ili
6. pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama za pružanje usluge javnosti povezane s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom plina ili toplinske energije ili opskrba takvih mreža plinom ili toplinskom energijom.

Pragovi:

Roba	400 000 SDR
Usluge	400 000 SDR
Građevinske usluge	5 000 000 SDR

Napomene uz odjeljak B Priloga 19.-3. Kanade

1. Ovo poglavlje ne obuhvaća postupke javne nabave koje naručitelji provode za aktivnosti iz prethodno navedenog odjeljka B kad su izloženi tržišnom natjecanju na predmetnom tržištu.
2. Ovo poglavlje ne obuhvaća postupke javne nabave koje naručitelji provode za aktivnosti iz odjeljka B u sljedećim slučajevima:
  - (a) za kupnju vode, energije ili goriva za proizvodnju energije;
  - (b) za provedbu takvih aktivnosti izvan Kanade; ili
  - (c) za preprodaju ili iznajmljivanje trećim osobama, uz uvjet da naručitelj nema nikakvo posebno ili ekskluzivno pravo na prodaju ili iznajmljivanje predmeta takvih ugovora, a druga tijela te predmete mogu slobodno prodavati ili iznajmljivati uz iste uvjete kao naručitelj.
3. Ovo poglavlje ne obuhvaća postupke javne nabave koje naručitelji provode radi iskorištavanja određenog zemljopisnog područja u svrhu traženja ili vađenja nafte, plina, ugljena ili drugih krutih goriva.

PRILOG 19.-4.

ROBA

1. Osim ako je navedeno drukčije, ovo poglavlje obuhvaća svu robu.
2. Podložno primjeni članka 19.3. stavka 1., uzimajući u obzir postupke javne nabave koje provode tijela Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Department of Fisheries and Oceans za tijelo Canadian Coast Guard, Canadian Air Transport Security Authority te pokrajinske i općinske policijske službe, ovo poglavlje obuhvaća samo robu opisanu u nekoj od saveznih klasifikacija za nabavu (Federal Supply Classifications, FSC) navedenih u nastavku:

FSC	22.	Oprema za željeznice
FSC	23.	Motorna vozila, prikolice i bicikli (osim autobusa u 2310 te osim vojnih kamiona i prikolica u 2320 i 2330, borbenih, jurišnih i taktičkih vozila s gusjenicama u 2350 i borbenih jurišnih i taktičkih vozila s kotačima u 2355, prethodno razvrstanih u 2320)
FSC	24.	Traktori
FSC	25.	Komponente opreme vozila
FSC	26.	Gume i zračnice
FSC	29.	Dodatni pribor za motore
FSC	30.	Oprema za mehanički prijenos snage
FSC	32.	Strojevi i oprema za obradu drva
FSC	34.	Strojevi za obradu metala
FSC	35.	Oprema za uslužne djelatnosti i trgovinu
FSC	36.	Posebni industrijski strojevi
FSC	37.	Poljoprivredni strojevi i oprema
FSC	38.	Oprema za građevinarstvo, rudarstvo, iskapanje i održavanje autocesta
FSC	39.	Oprema za rukovanje materijalima
FSC	40.	Užad, kabeli, lanci i priključci
FSC	41.	Oprema za rashladne i klimatizacijske sustave
FSC	42.	Protupožarna, spasilačka i sigurnosna oprema (osim 4220: Oprema za spašavanje na vodi i ronjenje; i 4230: Oprema za dekontaminaciju i impregnaciju)
FSC	43.	Crpke i kompresori
FSC	44.	Peći, parni kotlovi, oprema za sušenje i nuklearni reaktori
FSC	45.	Oprema za vodoinstalacije, grijanje i sanitarne instalacije
FSC	46.	Oprema za pročišćavanje vode i preradu otpadnih voda
FSC	47.	Cijevi, kanali, crijeva i priključci
FSC	48.	Ventili
FSC	49.	Oprema za održavanje i popravke

FSC	52.	Mjerni alati
FSC	53.	Metalni dijelovi i abrazivi
FSC	54.	Montažne strukture i skele
FSC	55.	Drvena građa, drvena stolarija, šperploča i furnir
FSC	56.	Konstruktivski i građevinski materijal
FSC	61.	Električni vodiči te oprema za prijenos i distribuciju električne energije
FSC	62.	Rasvjeta i lampe
FSC	63.	Alarmni i signalni sustavi (osim 6350: Sigurnosni sustavi za detekciju povezani sa sigurnosnim provjerama)
FSC	65.	Medicinska, stomatološka i veterinarska oprema i pribor
FSC	66.	Instrumenti i laboratorijska oprema (osim 6615: Mehanizmi automatskih pilota i zračne komponente žiroskopa; 6635: Ispitivanje i pregled fizičkih obilježja u okviru sigurnosne provjere; i 6665: Instrumenti i aparati za detekciju opasnosti)
FSC	67.	Fotografska oprema
FSC	68.	Kemikalije i kemijski proizvodi
FSC	69.	Nastavna pomagala i naprave
FSC	70.	Oprema za automatsku obradu podataka za opće potrebe, računalni programi, pribor i pomoćna oprema (osim 7010: Konfiguracije opreme za automatsku obradu podataka)
FSC	71.	Namještaj
FSC	72.	Kućanski i komercijalni namještaj i uređaji
FSC	73.	Oprema za pripremu i posluživanje hrane
FSC	74.	Uredski strojevi, sustavi za obradu teksta i videooprema
FSC	75.	Uredski pribor i uređaji
FSC	76.	Knjige, karte i druge publikacije (osim 7650: Crteži i specifikacije)
FSC	77.	Glazbeni instrumenti, fonografi i radioprijamnici
FSC	78.	Oprema za rekreaciju i sport
FSC	79.	Oprema i pribor za čišćenje
FSC	80.	Četke, boje, brtvila i ljepila
FSC	81.	Spremnici, ambalaža i pribor za pakiranje
FSC	85.	Toaletni proizvodi
FSC	87.	Poljoprivredne potrepštine
FSC	88.	Žive životinje
FSC	91.	Goriva, maziva, ulja i voskovi
FSC	93.	Materijali izrađeni od nemetala
FSC	94.	Nemetalne sirovine

FSC	96.	Rudače, minerali i njihovi primarni proizvodi
FSC	99.	Razno

Napomene uz Prilog 19.-4. Kanade

1. Za pokrajine Ontario i Québec ova napomena primjenjuje se na javnu nabavu vozila masovnog prijevoza. Vozila masovnog prijevoza obuhvaćaju tramvaje, autobuse, trolejbuse, vagone podzemne željeznice, putničke vagone ili lokomotive za podzemne ili nadzemne željeznice za potrebe javnog prijevoza.
  - (a) Naručitelji u pokrajinama Ontariju i Québecu pri nabavi vozila masovnog prijevoza mogu, u skladu s uvjetima iz ovog poglavlja, zahtijevati da odabrani ponuđač do 25 % vrijednosti ugovora potroši na ugovore u Kanadi.
  - (b) Ako Vlada Kanade odnosno pokrajina Ontario ili pokrajina Québec na temelju međunarodnog sporazuma ili u okviru državnog zakona, propisa ili politike donesu odluku o smanjenju takvog postotka vrijednosti ugovora, tim postotkom trajno će se zamijeniti prethodno navedeni postotak od 25 % u okviru ovog poglavlja za pokrajinu i kategoriju vozila masovnog prijevoza na koje se primjenjuje taj novi postotak. Pri primjeni ove napomene pokrajine Ontario i Québec ponuđačima iz Europske unije moraju pristupiti jednako kao ponuđačima iz Kanade ili drugih trećih zemalja.
  - (c) Izraz „vrijednost” odnosi se na prihvatljive troškove u postupku javne nabave vozila masovnog prijevoza za komponente, podkomponente i sirovine proizvedene u Kanadi, uključujući radnu snagu i druge povezane usluge, kao što su usluge podrške nakon prodaje i održavanja, kako je utvrđeno u javnom natječaju. On obuhvaća i sve troškove povezane sa završnim sastavljanjem predmetnog vozila masovnog prijevoza u Kanadi. Ponuđač će morati odlučiti koji će dio vrijednosti ugovora ispuniti upotrebom vrijednosti stečene u Kanadi. Međutim pokrajina Québec može zahtijevati da se završno sastavljanje provede u Kanadi.
  - (d) Završno sastavljanje:
    - i. završno sastavljanje autobusa uključuje sljedeće:
      - (A) ugradnju i povezivanje motora, sustava za prijenos i osovina, uključujući kočioni sustav;
      - (B) ugradnju i povezivanje sustava za grijanje i klimatizaciju;
      - (C) ugradnju pneumatskog i električnog sustava te sustava vrata;
      - (D) ugradnju putničkih sjedala i naslona za ruke;
      - (E) ugradnju znaka na kojemu se navodi odredište;
      - (F) ugradnju rampe za pristup osoba u invalidskim kolicima; i
      - (G) završni pregled, ispitivanja na cesti i pripremu za dostavu;
    - ii. završno sastavljanje vlaka uključuje sljedeće:
      - (A) ugradnju i povezivanje sustava za ventilaciju, grijanje i klimatizaciju;
      - (B) ugradnju i povezivanje okvira pokretnih postolja, ovesa, osovina i diferencijala;
      - (C) ugradnju i povezivanje pogonskih motora, kontrole pogona i pomoćnih pogonskih jedinica;
      - (D) ugradnju i povezivanje kontrole kočenja, kočione opreme i kompresore zračnih kočnica;
      - (E) ugradnju i povezivanje sustava za komunikaciju, sustava za informacije u vlaku i sustava za praćenje na daljinu; i
      - (F) nadzor, provjeru sve provedene ugradnje i povezivanja te ispitivanje na određenim točkama radi provjere svih funkcija.

- (e) Prihvatljivi troškovi moraju biti razumno fleksibilni kako bi odabrani ponuđač na temelju tržišnog natjecanja, uključujući cijene i kvalitetu, mogao odrediti kojem će kanadskom dobavljaču isplatiti postotak vrijednosti ugovora. Ugovori se ne smiju razdvajati kako bi se ponuđaču ograničio izbor prihvatljivih troškova.
  - (f) Naručitelji moraju u obavijestima o javnim natjecajima i ugovornim dokumentima jasno i objektivno istaknuti da takvi uvjeti postoje.
  - (g) Primjena ovog stavka preispitat će se pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.
  - (h) Primjena ovog stavka preispitat će se kako bi se smanjila njegova neusklađenost s odredbama ovog poglavlja u slučaju da Sjedinjene Američke Države svoja ograničenja lokalnog udjela koja se primjenjuju na vozila (željeznička vozila) trajno smanje ispod 25 % za lokalne i državne javne naručitelje.
2. Za pokrajinu Otok Princa Edwarda ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu građevinskih materijala koji se upotrebljavaju za izgradnju i održavanje autocesta.
3. Za pokrajinu Québec ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu sljedeće robe kad je provodi tijelo Hydro-Québec (tarifni brojevi u Harmoniziranom sustavu): HS 7308.20; HS 8406; HS 8410; HS 8426; HS 8504; HS 8535; HS 8536; HS 8537; HS 8544; HS 8705.10; HS 8705.20; HS 8705.90; HS 8707; HS 8708; HS 8716.39; ili HS 8716.40.
4. Za pokrajinu Manitobu ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu sljedeće robe kad je provodi tijelo Manitoba Hydro Electric Board:
- (a) tekstil – nezapaljiva odjeća i druga radna odjeća;
  - (b) montažne zgrade;
  - (c) mostovi, sekcije mostova, tornjevi i rešetkasti stupovi, željezni ili čelični;
  - (d) turbine na vodenu paru i druge parne turbine; hidraulične turbine i vodenična kola; plinske turbine, osim turbomlaznih i turbopropelerskih;
  - (e) električni transformatori, statički pretvarači i indukcijske zavojnice;
  - (f) aparati za distribuciju ili kontrolu električne energije;
  - (g) dijelovi aparata za distribuciju ili kontrolu električne energije;
  - (h) koaksijalni kabeli i ostali koaksijalni električni vodiči;
  - (i) ostali električni vodiči, za napone veće od 1 000 V;
  - (j) kapije;
  - (k) drveni stupovi i poprečne grede; ili
  - (l) generatori.
-

PRILOG 19.-5.

Usluge

1. Osim ako je navedeno drukčije, ovo poglavlje obuhvaća usluge navedene u stavcima 2. i 3. Građevinske usluge obuhvaćene su Prilogom 19.-6. Usluge navedene u ovom Prilogu i Prilogu 19.-6. utvrđuju se u skladu sa Središnjom klasifikacijom proizvoda (CPC).
2. Ovaj Prilog obuhvaća postupke javne nabave usluga u nastavku koje provode središnja tijela iz Priloga 19.-1. i odjeljka A Priloga 19.-3.

861 Pravne usluge (savjetodavne usluge samo u području stranog i međunarodnog prava)

862 Računovodstvene, revizijske i knjigovodstvene usluge

3. Ovaj Prilog obuhvaća postupke javne nabave usluga u nastavku koje provode tijela iz priloga 19.-1. i 19.-2. te iz odjeljka A Priloga 19.-3.:

<u>Referentni broj u CPC-u</u>	<u>Opis</u>
633	Usluge popravka predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo
7512	Komercijalne kurirske usluge (uključujući multimodalne)
7523	Elektronička razmjena podataka (EDI)
7523	Elektronička pošta
7523	Poboljšane usluge komunikacije putem telefaksa ili usluge komunikacije putem telefaksa s dodanom vrijednošću, uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje
—	Pretvorba koda i protokola
7523	Preuzimanje informacija i baza podataka s mreže
7523	Govorna pošta
822	Usluge poslovanja nekretninama na temelju naknade ili ugovora
841	Usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalnog hardvera
842	Usluge implementacije softvera, uključujući usluge savjetovanja povezane sa sustavima i softverom, analizu sustava, dizajn, programiranje i usluge održavanja
843	Usluge obrade podataka, uključujući obradu, tablični prikaz i usluge upravljanja objektima
843	Obrada informacija i/ili podataka s mreže (uključujući obradu transakcija)
844	Usluge baza podataka
845	Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala
849	Ostale računalne usluge
86501	Usluge savjetovanja u vezi s općim upravljanjem
86503	Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem marketingom

<u>Referentni broj u CPC-u</u>	<u>Opis</u>
86504	Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem ljudskim potencijalima
86505	Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem proizvodnjom
866	Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (osim 86602 Usluge arbitraže i mirenja)
8671	Arhitektonske usluge
8672	Inženjerske usluge
8673	Integrirane inženjerske usluge (osim 86731 Integrirane inženjerske usluge za projekte „ključ u ruke” u području prometne infrastrukture)
8674	Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture
8676	Usluge tehničkog testiranja i analize, uključujući kontrolu kvalitete i preglede (osim u vezi s FSC 58 i opremom za promet)
874	Usluge čišćenja zgrada
8861 do 8864 i 8866	Usluge popravka povezane s metalnim proizvodima, strojevima i opremom
94	Uklanjanje otpadnih voda, odvoz smeća te sanitarne i slične djelatnosti

Napomene uz Prilog 19.-5. Kanade

1. Ovo poglavlje ne obuhvaća postupke javne nabave sljedećega:
  - (a) svih usluga, kad je riječ o robi koju nabavljaju tijela Department of National Defence, Royal Canadian Mounted Police, Department of Fisheries and Oceans za tijelo Canadian Coast Guard, Canadian Air Transport Security Authority te pokrajinske i općinske policijske službe koje nisu obuhvaćene Prilogom 19.-4.; i
  - (b) usluga za koje se postupci javne nabave provode za potporu vojnim snagama smještenima u inozemstvu.
2. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na instrumente monetarne politike, devizne tečajeve, javni dug, upravljanje pričuvama ili druge politike koje uključuju transakcije vrijednosnim papirima ili drugim financijskim instrumentima, a posebno transakcije javnih naručitelja s ciljem prikupljanja novca ili kapitala. Prema tome, ovo poglavlje ne primjenjuje se na ugovore povezane s izdavanjem, kupnjom, prodajom ili prijenosom vrijednosnih papira ili drugih financijskih instrumenata. Isključene su i usluge središnje banke.
3. Za naručitelje iz Priloga 19.-2. utvrđeni su pragovi od 355 000 SDR kad provode postupke javne nabave za usluge savjetovanja u pogledu povjerljivih pitanja za koja bi bilo razumno očekivati da će se njihovim otkrivanjem ugroziti tajne državne uprave, uzrokovati gospodarski poremećaji ili na sličan način narušiti javni interes.
4. Za pokrajinu Québec ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu od neprofitnih organizacija povezanu s urbanističkim planiranjem, kao ni s nastalim planovima i specifikacijama te pripremom i upravljanjem radovima, uz uvjet da te neprofitne organizacije u postupcima javne nabave poštuju obveze naručitelja na temelju ovog poglavlja.
5. Za pokrajinu Québec ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu sljedećih usluga kad je provodi tijelo Hydro-Québec (tarifni brojevi u CPC-u):
  - 84 – Računalne i srodne usluge
  - 86724 – Usluge inženjerskog dizajna za niskogradnju
  - 86729 – Druge inženjerske usluge
6. Za pokrajinu Manitobu ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu usluga kad je provodi tijelo Manitoba Hydro Electric Board.

PRILOG 19.-6.

Građevinske usluge

1. Osim ako je navedeno drukčije, ovo poglavlje obuhvaća sve građevinske usluge navedene u pododjeljku 51 CPC-a.
2. Ugovori za građevinske usluge koje dodjeljuju tijela iz priloga 19.-1. i 19.-2. te iz odjeljka A Priloga 19.-3. koji uključuju, kao potpunu ili djelomičnu naknadu, svaki prijenos pružatelju građevinskih usluga, na određeno razdoblje, privremenog vlasništva ili prava nadzora nad javnim ili građevinskim radovima koji se provode na temelju takvog ugovora odnosno upravljanja tim radovima i na temelju kojih se zahtijeva plaćanje za takve radove tijekom trajanja ugovora podliježu samo sljedećim odredbama: Članci 19.1., 19.2., 19.4., 19.5., 19.6. (osim stavka 3. točaka (e) i (l)), 19.15. (osim stavaka 3. i 4.) i 19.17.
3. Ovo poglavlje ne obuhvaća ugovore za građevinske usluge kako su opisani u stavku 2. koje dodjeljuju naručitelji kad provode aktivnosti iz odjeljka B Priloga 19.-3.

Napomene uz Prilog 19.-6. Kanade

1. Za tijela središnje vlasti iz Priloga 19.-1. ovaj Prilog obuhvaća usluge jaružarenja, uključujući usluge jaružarenja koje se provode u okviru ugovora o građevinskim uslugama, podložno sljedećim zahtjevima:
  - (a) plovilo ili druga oprema za plutajuće postrojenje upotrijebljena za pružanje usluga jaružarenja:
    - i. proizvod je marke ili proizvođača iz Kanade ili Europske unije; ili
    - ii. prvenstveno je izmijenjena u Kanadi ili u Europskoj uniji i u vlasništvu je osobe koja živi u Kanadi ili Europskoj uniji u trajanju od najmanje jedne godine prije podnošenja ponude; i
  - (b) plovilo mora biti registrirano u:
    - i. Kanadi; ili
    - ii. državi članici Europske unije i mora imati privremenu dozvolu u skladu s propisom *Coasting Trade Act* S.C. 1992., poglavlje 31. Privremena dozvola daje se plovilu iz Europske unije, podložno primjenjivim nediskrecijskim zahtjevima ⁽¹⁾. Zahtjev da se privremena dozvola izda samo ako ne postoji slobodno kanadsko plovilo za koje jest ili nije plaćena trošarina neće se primjenjivati na zahtjev za tu privremenu dozvolu.
2. Pokrajina Québec zadržava pravo na donošenje ili zadržavanje mjera kojima se daje prednost lokalnim vanjskim izvođačima kad je riječ o ugovorima za građevinske usluge koje dodjeljuje tijelo Hydro-Québec. Podrazumijeva se da takve mjere ni u kojem slučaju ne bi bile uvjet za sudjelovanje ili ocjenjivanje ponuđača.
3. Za pokrajinu Manitobu ovaj Prilog ne obuhvaća javnu nabavu građevinskih usluga kad je provodi tijelo Manitoba Hydro Electric Board.

⁽¹⁾ Podrazumijeva se da se propisom *Coasting Trade Act* ne uvode zahtjevi u pogledu državljanstva članova posade.

PRILOG 19.-7.

Opće napomene

1. Ovo poglavlje ne obuhvaća javnu nabavu:
  - (a) kad je riječ o brodogradnji i popravcima, uključujući povezane arhitektonske i inženjerske usluge, za središnja tijela iz Priloga 19.-1. i odjeljka A Priloga 19.-3. te za tijela ispod središnje razine u Britanskoj Kolumbiji, Manitobi, Newfoundlandu i Labradoru, Novom Brunswicku, Novoj Škotskoj te Otoku Princa Edwarda obuhvaćenima Prilogom 19.-2. i odjeljkom A Priloga 19.-3.;
  - (b) poljoprivrednih proizvoda koja se provodi radi promicanja programa potpore poljoprivredi ili programa za prehranu ljudi;
  - (c) usluga prijevoza koje čine dio ugovora o javnoj nabavi ili se provode u okviru njega;
  - (d) povezanu s međunarodnim graničnim prijelazom između Kanade i neke druge zemlje, uključujući dizajn, gradnju, vođenje i održavanje prijelaza te sve povezane infrastrukture;
  - (e) između tijela kćeri istog tijela ili tijela povezanih s njime odnosno između tijela i njegovih tijela kćeri ili povezanih tijela odnosno između tijela i općeg, ograničenog ili posebnog partnerstva u kojemu tijelo ima većinski ili kontrolni udio; i
  - (f) robe kupljene u reprezentativne ili promidžbene svrhe odnosno usluga ili građevinskih usluga kupljenih u reprezentativne ili promidžbene svrhe izvan pokrajine kad je riječ o Alberti, Britanskoj Kolumbiji, Newfoundlandu i Labradoru, Novoj Škotskoj, Otoku Princa Edwarda, Québecu i Saskatchewanu;
  - (g) ugovora o uslugama, osim ugovora o građevinskim uslugama, kojima se pružatelju usluga daje pravo da pruži i iskoristi uslugu javnosti kao potpunu ili djelomičnu naknadu za pružanje usluge u okviru ugovora o javnoj nabavi;
  - (h) za nabavu, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala od strane radijskih i televizijskih postaja te za ugovore o zakupu vremena za emitiranje;
  - (i) umjetničkih djela od lokalnih umjetnika koju provode tijela pokrajine Québeca odnosno javnu nabavu u pogledu kulturne industrije koju provodi bilo koja općina, akademska institucija ili školski odbor drugih pokrajina i teritorija. Za potrebe ovog stavka umjetnička djela obuhvaćaju specifična umjetnička djela ukomponirana u javnu zgradu ili na javno mjesto;
  - (j) koju provode naručitelji navedeni u prilogima 19.-1. i 19.-2. te u odjeljku A Priloga 19.-3. u vezi s aktivnostima u području pitke vode, energetike, prijevoza i poštanskog sektora, osim ako su takvi ugovori obuhvaćeni odjeljkom B Priloga 19.-3.;
  - (k) koja podliježe politici poslovnih poticaja pokrajine Sjeverozapadni Teritoriji (Northwest Territories Business Incentive Policy); i
  - (l) koja podliježe politici Nunavummi Nangminiqatunik Ikajuuti (politika NNI).
2. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na:
  - (a) mjere koje su donesene ili se održavaju u pogledu starosjedilačkih naroda i na postupke odvojene za trgovačka društva starosjedilačkog stanovništva; ovo poglavlje ne odnosi se na postojeća prava starosjedilačkog stanovništva ili prava utvrđena sporazumima za sve starosjedilačke narode Kanade zaštićene u skladu s odjeljkom 35. propisa *Constitution Act* iz 1982.; i
  - (b) sve mjere koje donosi ili održava pokrajina Québec u pogledu kulturne industrije.
3. Podrazumijeva se da se ovo poglavlje mora tumačiti u skladu sa sljedećim:
  - (a) javna nabava kako je regulirana u Kanadi definirana je kao ugovorne transakcije za nabavu robe ili usluga za izravnu korist državne uprave. Postupak javne nabave započinje nakon što tijelo odluči što mu je potrebno, a završava zaključno s dodjelom ugovora;

- (b) ako ugovor koje tijelo namjerava dodijeliti nije obuhvaćen ovim poglavljem, prilozi Kanade njezinu rasporedu za pristup tržištu ne tumače se tako da se odnose na bilo koju robu ili usluge u okviru tog ugovora;
  - (c) sva isključenja povezana, bilo konkretno ili općenito, s tijelima središnje vlasti ili tijelima vlasti ispod središnje razine odnosno s poduzećima obuhvaćenima prilogima 19.-1. ili 19.-2. ili odjeljkom A Priloga 19.-3. primjenjivat će se i na sva tijela i poduzeća nasljednike na takav način da se održi vrijednost pokrivenosti priloga Kanade rasporedu za pristup tržištu za potrebe ovog poglavlja;
  - (d) usluge obuhvaćene ovim poglavljem podložne su kanadskim isključenjima i rezervama povezanim s osmim poglavljem (Ulaganja), devetim poglavljem (Prekogrančna trgovina uslugama) i trinaestim poglavljem (Financijske usluge);
  - (e) ovo poglavlje ne obuhvaća javnu nabavu naručitelja u ime drugog naručitelja ako ta javna nabava ne bi bila obuhvaćena ovim poglavljem kad bi je taj drugi naručitelj sam proveo; i
  - (f) ovo poglavlje ne obuhvaća javnu nabavu naručitelja od tijela vlasti.
4. Regionalni gospodarski razvoj
- (a) pokrajine i teritoriji Manitoba, Newfoundland i Labrador, Novi Brunswick, Nova Škotska, Sjeverozapadni Teritoriji, Nunavut, Otok Princa Edwarda ili Yukon mogu odstupati od ovog poglavlja kako bi promicali regionalni gospodarski razvoj, no bez neprimjerene podrške monopolnim aktivnostima;
  - (b) svaka javna nabava na koju se može primijeniti odstupanje u skladu s ovom napomenom mora:
    - i. imati ukupnu procijenjenu vrijednost od 1 milijun CAD ili manju; i
    - ii. služiti kao podrška malim poduzećima i mogućnostima zapošljavanja u neurbanim područjima;
  - (c) ako javna nabava ispunjuje zahtjev iz stavka (b) podstavka ii., ali njezina je ukupna vrijednost veća od 1 milijuna CAD, vrijednost dijela ugovora na koji bi se odnosilo odstupanje ne bi premašivala 1 milijun CAD;
  - (d) pokrajine i teritoriji iz stavka (a) ne mogu odstupanja na temelju ove napomene primijeniti više od 10 puta godišnje;
  - (e) odstupanje u skladu s ovom napomenom ne može se primijeniti na postupak javne nabave ako ga financira savezna vlada;
  - (f) postupak javne nabave na koji se može primijeniti odstupanje u skladu s ovom napomenom mora se najaviti najmanje 30 dana prije potpisivanja ugovora o javnoj nabavi i mora biti popraćen sljedećime:
    - i. pojedinostima o okolnostima na temelju kojih je opravdano odstupanje u skladu s ovom napomenom;
    - ii. informacijama o području u kojemu bi se tom javnom nabavom trebale ostvariti regionalne gospodarske koristi te, ako je dostupan, nazivom odabranog ponuđača; i
    - iii. objašnjenjem na koji je način ta javna nabava sukladna sa zahtjevima iz ove napomene.
-

PRILOG 19.-8.

Mediji za objavu**Odjeljak A:**

Elektronički ili fizički mediji koji se upotrebljavaju za objavu zakona, drugih propisa, sudskih odluka, upravnih odluka opće primjene, standardnih ugovornih klauzula te postupaka povezanih s javnom nabavom obuhvaćeni su ovim poglavljem u skladu s člankom 19.5.

1. KANADA

1.1. Tijela vlasti i krunske korporacije:

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) Statutes of Canada:

<http://laws.justice.gc.ca/>

(b) Canada Gazette:

<http://www.gazette.gc.ca>

2. Sudske odluke:

(a) Supreme Court Judgments:

http://scc.lexum.org/decisia-scc-csc/scc-csc/scc-csc/en/2013/nav_date.do

(b) Federal Court Reports:

<http://reports.fja-cmf.gc.ca/eng/index.html>

(c) Federal Court of Appeal:

<http://www.fca-caf.gc.ca>

(d) Canadian International Trade Tribunal:

<http://www.citt-tcce.gc.ca>

3. Upravne odluke i postupci:

(a) Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/>

(b) Canada Gazette:

<http://www.gazette.gc.ca>

(c) Contracting Policy:

<http://www.tbs-sct.gc.ca/pol/doc-eng.aspx?id=14494&section=text>

2. POKRAJINE I TERITORIJI

2.1. Alberta

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) Alberta Acts, Regulations and Codes:

http://www.qp.alberta.ca/Laws_Online.cfm

(b) Alberta Gazette:

http://www.qp.alberta.ca/Alberta_Gazette.cfm

2. Sudske odluke:

(a) Alberta Justice – Alberta Courts:

<http://www.albertacourts.ab.ca/index.php?p=169>

3. Upravne odluke:

(a) <http://www.canlii.org/en/ab/>

2.2. Britanska Kolumbija

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) <http://www.bclaws.ca/>

2. Sudske odluke:

(a) <http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx>

3. Upravne odluke i postupci:

(a) <http://www.courts.gov.bc.ca/index.aspx>

2.3. Manitoba

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) Manitoba Gazette:

<http://web2.gov.mb.ca/laws/index.php>

2. Sudske odluke:

(a) <http://www.manitobacourts.mb.ca/>

3. Upravne odluke i postupci:

(a) <http://www.gov.mb.ca/tenders>

4. Općine, općinske organizacije:

(a) City of Winnipeg:

<http://www.winnipeg.ca/matmgt/info.stm>

(b) City of Brandon:

<https://purchasing.brandon.ca/>

(c) City of Thompson:

<http://www.thompson.ca/index.aspx?page=96>

(d) City of Steinbach:

<http://www.steinbach.ca/home>

(e) City of Portage La Prairie:

<http://www.city.portage-la-prairie.mb.ca>

5. Javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela:
- (a) Red River College:
<http://www.rrc.ca/>
  - (b) Regional Health Authorities of Manitoba:
<http://www.rham.mb.ca/rhampp.html>
  - (c) University of Brandon:
[https://www.brandonu.ca/finance/faculty-staff-resources/purchasing-department/;](https://www.brandonu.ca/finance/faculty-staff-resources/purchasing-department/)
i <https://www.brandonu.ca/vp-finance/files/Purchasing-Manual-revised-October-2012.pdf>
  - (d) University College of the North:
<https://www.ucn.ca/defaulted.aspx>
  - (e) University of Manitoba:
http://www.umanitoba.ca/admin/governance/governing_documents/financial/392.html
  - (f) University of Winnipeg:
<http://www.uwinnipeg.ca/index/cms-file-system-action/pdfs/admin/policies/purchasing%20procedures%2004-01-13.pdf>
  - (g) Winnipeg Regional Health Authority:
<http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/contracting.php>
6. Školski odbori:
- (a) Beautiful Plains:
<http://www.beautifulplainssd.ca/>
  - (b) Border Land:
<http://www.blbsd.ca/Board/boardpolicies/Pages/default.aspx>
  - (c) Division scolaire franco-manitobaine:
https://www.dsfm.mb.ca/SiteWeb2010/documents/La%20CSFM/Directives%202012/ADM%20-%20Administration/ADM%2019%20Appel%20d_offres.pdf
  - (d) Evergreen:
<http://www.esd.ca/Parents-and-Community/Documents/Administration%20Manual/5%20-%20Business%20Administration/5.130%20Purchasing%20Procedure.pdf>
  - (e) Flin Flon:
<http://www.ffsd.mb.ca/division/policies>
  - (f) Fort La Bosse:
<http://www.flbsd.mb.ca/division-info/policies#sectiond>
  - (g) Frontier:
<http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/SitePages/Section%20D%20-%20Business%20Administration.aspx>; i
[http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20\(Policy%20and%20Regulation\).pdf](http://www.frontiersd.mb.ca/governance/policy/Documents/Section%20D%20-%20Business%20Administration/D.3.B%20Tenders%20(Policy%20and%20Regulation).pdf)

- (h) Garden Valley:
http://www.gvsd.ca/images/PDF/Policies/POLICY_MANUAL_1.pdf
- (i) Hanover:
<http://hsd.ca/board/division-policies/>
- (j) Interlake:
<http://www.isd21.mb.ca/>
- (k) Kelsey:
<http://www.ksd.mb.ca>
- (l) Lakeshore:
<http://www.lakeshoresd.mb.ca/regulations-and-procedures>
- (m) Lord Selkirk:
http://www.lssd.ca/division/policy_documents/pdfs/B-16%20Purchasing.pdf
- (n) Louis Riel:
<https://www.lrsd.net/leadership/administrative-guidelines/>
- (o) Manitoba Institute of Trade and Technology (prije Winnipeg Tech. College):
www.mitt.ca
- (p) Mountain View:
<http://www.mvsd.ca/governance.cfm?subpage=435>
- (q) Mystery Lake:
<http://www.mysterynet.mb.ca/documents/general/5.130-purchasing-procedure.pdf>
- (r) Park West:
<http://www.pwsd.ca/Policies/Section%205/Section%205.html>
- (s) Pembina Trails:
http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html
- (t) Pine Creek:
<http://www.pinecreeksd.mb.ca/section-d-fiscal-management.html>
- (u) Portage la Prairie:
<http://www.plpsd.mb.ca/board-and-governance/policies/d>
- (v) Prairie Rose:
<http://www.prsdmb.ca/policies-d/>
- (w) Prairie Spirit:
<https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/division/policy-manual>
- (x) Public Schools Finance Board:
<http://www.edu.gov.mb.ca/k12/finance/>

- (y) Red River Valley:
<http://rrvscd.ca/wp-content/uploads/2015/09/DJB-Purchasing-Procedures.pdf>
  - (z) River East Transcona:
<http://www.retsd.mb.ca/yourretsd/Policies/Documents/DJB.pdf>
  - (aa) Rolling River:
<http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx>
  - (bb) Seine River:
http://www.srsd.mb.ca/PolMan/DJ_REG.pdf
  - (cc) Seven Oaks:
<http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx>
  - (dd) Southwest Horizon:
<http://www.shmb.ca/images/stories/Administrative-Manual/Section2/purchasing%20procedures.pdf>
  - (ee) St. James-Assiniboia:
<http://polmanual.sjsd.net/?p=Section D – Fiscal Management/>
  - (ff) Sunrise:
<http://www.sunrisesd.ca/OperationalDepartments/Pages/default.aspx>
  - (gg) Swan Valley:
<http://www.svsd.ca/svsd/policiesnum.htm>
  - (hh) Turtle Mountain:
<http://www.tmsd.mb.ca/procedures/D/D-10.pdf>
  - ii. Turtle River:
<http://trsd32.mb.ca/TRSD/PDFs/TRSDPolicies/Administration.pdf>
  - (jj) Western:
http://www.westernsd.mb.ca/index.php?option=com_phocadownload&view=category&id=61:section-d-fiscal-management&Itemid=73#
  - (kk) Whiteshell:
<http://www.sdwhiteshell.mb.ca/>
  - (ll) Winnipeg:
<https://www.winnipegscd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx>
7. Krunske korporacije:
- (a) Manitoba Hydro:
https://www.hydro.mb.ca/selling_to_mh/selling_index.shtml?WT.mc_id=2030
  - (b) Manitoba Liquor and Lotteries:
<http://www.mbl.ca/>

2.4. Novi Brunswick

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) New Brunswick Acts and Regulations:

http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/acts_regulations.html

(b) The Royal Gazette:

http://www2.gnb.ca/content/gnb/en/departments/attorney_general/royal_gazette/content/

2. Sudske odluke:

(a) The New Brunswick Reports:

<http://www.mlb.nb.ca/html/canadian-case-law-search.php>; i

<https://www.canlii.org/en/nb/>

(b) Dominion Law Reports:

<http://www.carswell.com/product-detail/dominion-law-reports-4th-series/>

(c) Supreme Court Reports:

<http://www.scc-csc.gc.ca/>

(d) National Reporter:

<http://www.mlb.nb.ca/site/catalog/nr.htm>

3. Administrativne odluke i postupci:

(a) New Brunswick Opportunities Network:

<http://www.gnb.ca/tenders>

(b) Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:

<http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5. Newfoundland i Labrador

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2. Sudske odluke:

(a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

3. Upravne odluke i postupci:

(a) <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2.6. Sjeverozapadni Teritoriji

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2. Sudske odluke:

(a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

3. Upravne odluke i postupci:

- (a) <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7. Nova Škotska

1. Zakoni i drugi propisi:

- (a) Office of the Legislative Counsel:

<http://nslegislature.ca>

- (b) The Registry of Regulations:

<http://www.gov.ns.ca/just/regulations/>

2. Sudske odluke:

- (a) The Courts of Nova Scotia:

<http://www.courts.ns.ca/>

3. Upravne odluke i postupci:

- (a) <http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8. Nunavut

1. Zakoni i drugi propisi:

- (a) <http://www.justice.gov.nu.ca/apps/authoring/dspPage.aspx?page=STATUTES+AND+REGULATIONS+PAGE>

2. Sudske odluke:

- (a) <http://www.canlii.org/en/nu/>

3. Upravne odluke i postupci:

- (a) NNI Contracting Appeals Board Annual Report:

<http://nni.gov.nu.ca/documents>

- (b) GN Policies and Procedures on procurement practices dostupni na:

<http://www.gov.nu.ca/sites/default/files/files/Procurement%20Procedures.pdf>

2.9. Ontario

1. Zakoni i drugi propisi:

- (a) Statutes and Regulations of Ontario:

<http://www.ontario.ca/laws>

- (b) The Ontario Gazette:

<http://www.ontario.ca/ontario-gazette>

2. Sudske odluke:

- (a) http://www.ontariocourts.ca/decisions_index/en/

3. Upravne odluke i postupci:

- (a) <http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/>

4. Školski odbori i javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela, općine te sva tijela komercijalne ili industrijske prirode u vlasništvu pokrajinske i lokalne samouprave:

- (a) <http://www.marcan.net/en/on/index.php>

5. Hydro One:

- <http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx>

6. Ontario Power Generation:

- <http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx>

2.10. Otok Princa Edwarda

1. Zakoni i drugi propisi:

- (a) <http://www.gov.pe.ca/law/regulations/index.php3>

- (b) The Royal Gazette of Prince Edward Island

2. Sudske odluke:

- (a) <http://www.gov.pe.ca/courts/supreme/index.php3?number=1000150&lang=E>

3. Upravne odluke i postupci:

- (a) <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11. Québec

1. Zakoni i drugi propisi:

- (a) Publications du Québec:

- <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html>

- (b) Gazette officielle du Québec:

- <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.en.html>

2. Sudske odluke:

- (a) Annuaire de jurisprudence et de doctrine du Québec

- (b) Jurisprudence Express (J.E.)

- (c) Jugements.qc.ca:

- <http://www.jugements.qc.ca/>

3. Upravne odluke i postupci:

- (a) Publications du Québec:

- <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/loisreglements.fr.html>

- (b) Gazette officielle du Québec:

- <http://www3.publicationsduquebec.gouv.qc.ca/gazetteofficielle.fr.html>

- (c) Site internet du Secrétariat du Conseil du trésor:

- <http://www.tresor.gouv.qc.ca/fr/faire-affaire-avec-letat/les-marches-publics/>

2.12. Saskatchewan

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) Queen's Printer:

<http://www.publications.gov.sk.ca>

2. Sudske odluke:

(a) Queen's Bench:

<http://www.sasklawcourts.ca>

3. Upravne odluke i postupci:

(a) SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13. Yukon

1. Zakoni i drugi propisi:

(a) <http://www.gov.yk.ca/legislation/index.html>

2. Sudske odluke:

(a) <http://www.yukoncourts.ca/>

3. Upravne odluke i postupci:

(a) <http://www.hpw.gov.yk.ca/selling/bidchallenge.html>

Odjeljak B:

Elektronički ili fizički mediji koji se upotrebljavaju za objavu obavijesti iz članka 19.6., članka 19.8. stavka 7. i članka 19.15. stavka 2. u skladu s člankom 19.5.

1. KANADA

1.1. Tijela vlasti i krunske korporacije:

1. Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/procurement-data/tenders>

2. MERX, Cebra Inc.:

<http://www.merx.ca>

2. POKRAJINE I TERITORIJI

2.1. Alberta

1. Alberta Purchasing Connection:

<http://www.purchasingconnection.ca>

2.2. Britanska Kolumbija

1. BC Bid:

<http://www.bcbid.gov.bc.ca>

2.3. Manitoba

1. Pokrajina:

(a) <http://www.gov.mb.ca/tenders>

2. Općine, općinske organizacije:

(a) City of Winnipeg:

<http://www.winnipeg.ca/matmgt/bidopp.asp>

(b) City of Brandon:

<http://brandon.ca/purchasing-a-tenders>

(c) City of Steinbach:

http://www.steinbach.ca/city_services/tender_opportunities/

(d) City of Portage La Prairie:

<http://www.city-plap.com/main/category/opportunities/>; i

<http://www.rfp.ca/organization/City-of-Portage-la-Prairie>

(e) City of Thompson:

<http://www.thompson.ca/index.aspx?page=229>

3. Javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela:

(a) University of Manitoba:

http://umanitoba.ca/admin/financial_services/purch/bid_opportunities.html; i

<https://www.biddingo.com/>

(b) University of Winnipeg:

<https://www.merx.com/>

(c) University of Brandon:

<http://www.rfp.ca/organization/Brandon-University>

(d) Red River College:

www.merx.com

(e) University College of the North:

www.merx.com

(f) Winnipeg Regional Health Authority:

<http://www.wrha.mb.ca/about/busopp/bids.php>

(g) Regional Health Authorities of Manitoba:

www.healthprocanada.com; i www.biddingo.com

4. Školski odbori:

(a) Beautiful Plains:

<http://www.beautifulplainssd.ca/>

(b) Border Land:

<http://www.blsd.ca/About/tenders/Pages/default.aspx>

(c) Brandon:

<https://www.bsd.ca/Division/tenders/Pages/default.aspx>

(d) Division scolaire franco-manitobaine:

www.MERX.com

(e) Evergreen:

<http://www.esd.ca/Programs/Pages/Maintenance-and-Transportation.aspx>

(f) Flin Flon:

<http://www.ffsd.mb.ca>

(g) Fort La Bosse:

<http://www.flbsd.mb.ca/>

(h) Frontier:

<http://www.frontiersd.mb.ca/resources/Pages/bidopportunities.aspx>

(i) Garden Valley:

<http://www.gvsd.ca>

(j) Hanover:

www.merx.com

(k) Interlake:

http://www.isd21.mb.ca/request_for_proposals.html

(l) Kelsey:

<http://www.ksd.mb.ca>

(m) Lord Selkirk:

<http://www.lssd.ca/>

(n) Lakeshore:

www.merx.com

(o) Louis Riel:

www.merx.com

(p) Mountain View:

<http://www.mvsvd.ca/index.cfm>

- (q) Mystery Lake:
<http://www.mysterynet.mb.ca>
- (r) Park West:
<http://www.pwsd.ca/home.html>
- (s) Pembina Trails:
http://www.pembinatrails.ca/board_administration/open_tenders.html
- (t) Pine Creek:
<http://www.pinecreeksd.mb.ca>
- (u) Portage la Prairie:
<http://www.plpsd.mb.ca/>
- (v) Prairie Rose:
<http://www.prsdmb.ca/>
- (w) Prairie Spirit:
<https://sites.google.com/a/prspirit.org/prairie-spirit-5/employment/tenders-and-rfp>
- (x) Red River Valley:
<http://rrvsd.ca/>
- (y) River East Transcona:
www.merx.com
- (z) Rolling River:
<http://www.rrsd.mb.ca/governance/PolicyManual/Pages/default.aspx>
- (aa) Seine River:
<http://www.srsd.mb.ca/>
- (bb) Seven Oaks:
<http://www.7oaks.org/News/Pages/Tenders.aspx>; i www.merx.com
- (cc) Southwest Horizon:
<http://www.shmb.ca/>
- (dd) St. James-Assiniboia:
www.merx.com
- (ee) Sunrise:
<http://www.sunrisesd.ca/OperationalDepartments/Purchasing/Proposals%20and%20Tenders/Pages/default.aspx>
- (ff) Swan Valley:
<http://www.svsd.ca/>

- (gg) Turtle Mountain:
<http://www.tmsd.mb.ca>
  - (hh) Turtle River:
<http://trsd32.mb.ca>
  - ii. Western:
<http://www.westernsd.mb.ca/>
  - (jj) Whiteshell:
<http://www.sdwhiteshell.mb.ca/>
  - (kk) Winnipeg:
<https://www.winnipegsd.ca/Pages/Bids-and-Tenders.aspx>
  - (ll) Manitoba Institute of Trades and Technology (prije Winnipeg Tech. College):
www.mitt.ca
  - (mm) Public Schools Finance Board:
<http://www.plansource.ca/Portals/61984/spr/wca.htm>
5. Krunske korporacije:
- (a) Manitoba Hydro:
<http://www.merx.com/English/Nonmember.asp?WCE=Show&TAB=3&PORTAL=MERX&State=1&hcode=ZnHb9N%2fyhQhquB6o2pU2g%3d%3d>
  - (b) Manitoba Liquor and Lotteries:
www.merx.com; i
www.winnipegconstruction.ca (samo gradnja)

2.4. Novi Brunswick

- 1. New Brunswick Opportunities Network:
<https://nbon-rpanb.gnb.ca/welcome?language=En>
- 2. Réseau de possibilités d'affaires du Nouveau-Brunswick:
<http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5. Newfoundland i Labrador

- 1. Podaci dostupni na *web*- mjestu tijela Government Purchasing Agency:
<http://www.gpa.gov.nl.ca/index.html>

2.6. Sjeverozapadni Teritoriji

- 1. Contract Registry:
<http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7. Nova Škotska

1. Procurement Services:

<http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8. Nunavut

1. <http://www.nunavuttenders.ca/>

2.9. Ontario

1. <https://ontariotenders.bravosolution.com/esop/nac-host/public/web/login.html>

2. Školski odbori i javno financirana akademska, zdravstvena i socijalna tijela, općine te sva tijela komercijalne ili industrijske prirode u vlasništvu pokrajinske i lokalne samouprave:

(a) <http://www.marcan.net/en/on/index.php>

3. Hydro One:

<http://www.hydroone.com/DoingBusiness/Pages/default.aspx>

4. Ontario Power Generation:

<http://www.opg.com/working-with-opg/suppliers/supply-chain/Pages/Become%20a%20Supplier.aspx>

2.10. Otok Princa Edwarda

1. <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11. Québec

1. Obavijesti o javnoj nabavi (članak 19.6.), zahtjeve za kvalifikaciju, nazive ponuđača koji su odabrani u kontekstu ugovora o dostavi ili ugovora o obavljanju zadatka te informacije povezane s dodjelama (članak 19.15. stavak 2.) objavljuje SEAO, elektronički sustav za javnu nabavu koji je odobrila vlada Québeca (<http://www.seao.ca>).

2. Prema propisima u Québecu se popis s više namjena može upotrijebiti samo u kontekstu postupka kvalifikacije ponuđača (članak 19.8. stavak 7.).

2.12. Saskatchewan

1. SaskTenders:

www.sasktenders.ca

2.13. Yukon

1. <http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html>2. <http://www.hpw.gov.yk.ca/tenders/index.html>

Odjeljak C:

Adresa ili adrese internetskih stranica gdje stranke objavljuju statističke podatke o javnoj nabavi u skladu s člankom 19.15. stavkom 5. i obavijesti o dodijeljenim ugovorima u skladu s člankom 19.15. stavkom 6.

1. KANADA**1.1. Tijela vlasti i krunske korporacije:****1. Purchasing Activity Report:**

http://www.tbs-sct.gc.ca/pubs_pol/dcgpubs/con_data/siglist-eng.asp

2. Government Electronic Tendering System (GETS):

<https://buyandsell.gc.ca/>

2. POKRAJINE I TERITORIJI**2.1. Alberta**

1. <http://www.purchasingconnection.ca>

2.2. Britanska Kolumbija

1. <http://www.bcbid.gov.bc.ca>

2.3. Manitoba

1. <http://www.gov.mb.ca/tenders>

2. <http://www.merx.com>

2.4. Novi Brunswick

1. <http://www.gnb.ca/tenders>

2. <http://www.gnb.ca/soumissions>

2.5. Newfoundland i Labrador

1. <http://www.gpa.gov.nl.ca>

2.6. Sjeverozapadni Teritoriji

1. <http://www.contractregistry.nt.ca/Public/PublicHome.asp>

2.7. Nova Škotska

1. <http://www.novascotia.ca/tenders/>

2.8. Nunavut

1. <http://www.nunavuttenders.ca/>
2. <http://www.gov.nu.ca/eia/programs-services/information-businesses>

2.9. Ontario

1. <http://www.doingbusiness.mgs.gov.on.ca/>

2.10. Otok Princa Edwarda

1. <http://www.gov.pe.ca/finance/index.php3?number=1041973>

2.11. Québec

1. Statistiques sur les acquisitions gouvernementales:

<http://www.tresor.gouv.qc.ca/faire-affaire-avec-letat/publications/statistiques-sur-les-acquisitions-gouvernementales/>

2. Avis concernant les marchés adjugés Système électronique d'appel d'offres approuvé par le gouvernement du Québec SEAO (<http://www.seao.ca>)

2.12. Saskatchewan

1. www.sasktenders.ca

2.13. Yukon

1. <http://www.gov.yk.ca/tenders/tms.html>
  2. <http://www.hpw.gov.yk.ca/registry/>
-

RASPORED ZA PRISTUP TRŽIŠTU ZA EUROPSKU UNIJU

PRILOG 19.-1.

Tijela središnje vlasti koja provode javnu nabavu u skladu s odredbama ovog poglavlja

Roba Navedena u Prilogu 19.-4. Pragovi	1 30 000 SDR
Usluge Navedene u Prilogu 19.-5. Pragovi	1 30 000 SDR
Građevinske usluge i koncesije za radove Navedene u Prilogu 19.-6. Pragovi	5 000 000 SDR

Odjeljak A: Tijela Europske unije

1. Vijeće Europske unije
2. Europska komisija
3. Europska služba za vanjsko djelovanje (EEAS)

Odjeljak B: Javni naručitelji središnje vlasti država članica Europske unije

(Napomena: ovaj je popis taksativan)

BELGIJA**1. Services publics fédéraux:**

SPF Chancellerie du Premier Ministre
 SPF Personnel et Organisation
 SPF Budget et Contrôle de la Gestion
 SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict)
 SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement
 SPF Intérieur
 SPF Finances
 SPF Mobilité et Transports
 SPF Emploi, Travail et Concertation sociale
 SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale
 SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement
 SPF Justice

1. Federale Overheidsdiensten:

FOD Kanselarij van de Eerste Minister
 FOD Kanselarij Personeel en Organisatie
 FOD Budget en Beheerscontrole
 FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict)
 FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking
 FOD Binnenlandse Zaken
 FOD Financiën
 FOD Mobiliteit en Vervoer
 FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
 FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
 FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
 FOD Justitie

SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie
Ministère de la Défense	Ministerie van Landsverdediging
Service public de programmation Intégration sociale, Lutte contre la pauvreté Et Economie sociale	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie
Service public fédéral de Programmation Développement durable	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling
Service public fédéral de Programmation Politique scientifique	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid
2. Régie des Bâtiments:	2. Regie der Gebouwen:
Office national de Sécurité sociale	Rijksdienst voor sociale Zekerheid
Institut national d'Assurance sociales Pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Institut national d'Assurance Maladie-Invalidité; Office national des Pensions	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering; Rijksdienst voor Pensioenen
Caisse auxiliaire d'Assurance Maladie-Invalidité	Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering
Fond des Maladies professionnelles	Fonds voor Beroepsziekten
Office national de l'Emploi	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
La Poste (¹)	De Post (¹)

BUGARSKA

1. Администрация на Народното събрание (Uprava Nacionalne skupštine)
2. Администрация на Президента (Uprava Ureda predsjednika)
3. Администрация на Министерския съвет (Uprava Vijeća ministara)
4. Конституционен съд (Ustavni sud)
5. Българска народна банка (Bugarska narodna banka)
6. Министерство на външните работи (Ministarstvo vanjskih poslova)
7. Министерство на вътрешните работи (Ministarstvo unutarnjih poslova)
8. Министерство на извънредните ситуации (Ministarstvo izvanrednih situacija)
9. Министерство на държавната администрация и административната реформа (Ministarstvo državne uprave i administrativne reforme)
10. Министерство на земеделието и храните (Ministarstvo poljoprivrede i hrane)
11. Министерство на здравеопазването (Ministarstvo zdravlja)
12. Министерство на икономиката и енергетиката (Ministarstvo gospodarstva i energetike)
13. Министерство на културата (Ministarstvo kulture)
14. Министерство на образованието и науката (Ministarstvo obrazovanja i znanosti)
15. Министерство на околната среда и водите (Ministarstvo zaštite okoliša i voda)

(¹) Poštanske djelatnosti prema zakonu od 24. prosinca 1993.

16. Министерство на отбраната (Ministarstvo obrane)
17. Министерство на правосъдието (Ministarstvo pravosuđa)
18. Министерство на регионалното развитие и благоустройството (Ministarstvo regionalnog razvoja i javnih radova)
19. Министерство на транспорта (Ministarstvo prometa)
20. Министерство на труда и социалната политика (Ministarstvo rada i socijalne politike)
21. Министерство на финансите (Ministarstvo financija)
22. държавни агенции, държавни комисии, изпълнителни агенции и други държавни институции, създадени със закон или с постановление на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт (državne agencije, državna povjerenstva, izvršne agencije i druga državna tijela koja su uspostavljena zakonom ili odlukom Vijeća ministara i koja imaju funkciju povezanu s provedbom izvršne vlasti):
23. Агенция за ядрено регулиране (Regulatorna agencija za nuklearnu energiju)
24. Държавна комисия за енергийно и водно регулиране (Državno regulatorno povjerenstvo za energetiku i vode)
25. Държавна комисия по сигурността на информацията (Državno povjerenstvo za informacijsku sigurnost)
26. Комисия за защита на конкуренцията (Povjerenstvo za zaštitu tržišnog natjecanja)
27. Комисия за защита на личните данни (Povjerenstvo za zaštitu osobnih podataka)
28. Комисия за защита от дискриминация (Povjerenstvo za zaštitu od diskriminacije)
29. Комисия за регулиране на съобщенията (Povjerenstvo za regulaciju komunikacije)
30. Комисия за финансов надзор (Povjerenstvo za finansijski nadzor)
31. Патентно ведомство на Република България (Patentni ured Republike Bugarske)
32. Сметна палата на Република България (Nacionalni ured za reviziju Republike Bugarske)
33. Агенция за приватизация (Agencija za privatizaciju)
34. Агенция за следприватизационен контрол (Agencija za postprivatizacijsku kontrolu)
35. Български институт по метрология (Bugarski institut za mjeriteljstvo)
36. Държавна агенция „Архиви (Državna agencija Arhiv“)
37. Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“ (Državna agencija „Državne pričuve i zalihe za razdoblja rata“)
38. Държавна агенция за бежанците (Državna agencija za izbjeglice)
39. Държавна агенция за българите в чужбина (Državna agencija za Bugare u inozemstvu)
40. Държавна агенция за закрила на детето (Državna agencija za zaštitu djece)
41. Държавна агенция за информационни технологии и съобщения (Državna agencija za informacijsku tehnologiju i komunikaciju)
42. Държавна агенция за метрологичен и технически надзор (Državna agencija za mjeriteljski i tehnički nadzor)
43. Държавна агенция за младежта и спорта (Državna agencija za mlade i sport)
44. Държавна агенция по туризма (Državna agencija za turizam)
45. Държавна комисия по стоковите борси и тържища (Državno povjerenstvo za robne burze i tržnice)

46. Институт по публична администрация и европейска интеграция (Institut za javnu upravu i europsku integraciju)
47. Национален статистически институт (Nacionalni institut za statistiku)
48. Агенция „Митници“ (Carinska agencija)
49. Агенция за държавна и финансова инспекция (Agencija za nadzor javnih financija)
50. Агенция за държавни вземания (Agencija za povrat državnih potraživanja)
51. Агенция за социално подпомагане (Agencija za socijalnu pomoć)
52. Държавна агенция „Национална сигурност“ (Državna agencija „Nacionalna sigurnost“)
53. Агенция за хората с увреждания (Agencija za osobe s invaliditetom)
54. Агенция по вписванията (Agencija za registar)
55. Агенция по енергийна ефективност (Agencija za energetska učinkovitost)
56. Агенция по заетостта (Agencija za zapošljavanje)
57. Агенция по геодезия, картография и кадастър (Agencija za geodeziju, kartografiju i katastar)
58. Агенция по обществени поръчки (Agencija za javnu nabavu)
59. Българска агенция за инвестиции (Bugarska agencija za ulaganja)
60. Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (Glavna uprava „Uprava za civilno zrakoplovstvo“)
61. Дирекция за национален строителен контрол (Uprava za nacionalni nadzor gradnje)
62. Държавна комисия по хазарта (Državno povjerenstvo za igre na sreću)
63. Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (Izvršna agencija „Uprava za automobile“)
64. Изпълнителна агенция „Борба с градушките“ (Izvršna agencija „Sprečavanje tuče“)
65. Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“ (Izvršna agencija „Bugarska služba za akreditacije“)
66. Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ (Izvršna agencija „Opći inspektorat rada“)
67. Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (Izvršna agencija „Uprava za željeznice“)
68. Изпълнителна агенция „Морска администрация“ (Izvršna agencija „Uprava za pomorstvo“)
69. Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ (Izvršna agencija „Nacionalni filmski centar“)
70. Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация“ (Izvršna agencija „Lučka uprava“)
71. Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав“ (Izvršna agencija „Istraživanje i održavanje rijeke Dunava“)
72. Фонд „Републиканска пътна инфраструктура“ (Nacionalni infrastrukturni fond)
73. Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози (Izvršna agencija za ekonomsku analizu i prognoze)
74. Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средни предприятия (Izvršna agencija za promicanje malih i srednjih poduzeća)
75. Изпълнителна агенция по лекарствата (Izvršna agencija za lijekove)

76. Изпълнителна агенция по лозата и виното (Izvršna agencija za vinovu lozu i vino)
77. Изпълнителна агенция по околна среда (Izvršna agencija za zaštitu okoliša)
78. Изпълнителна агенция по почвените ресурси (Izvršna agencija za zemljišne resurse)
79. Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (Izvršna agencija za ribarstvo i akvakulturu)
80. Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството (Izvršna agencija za odabir i razmnožavanje u uzgoju životinja)
81. Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол (Izvršna agencija za ispitivanje biljnih sorti, inspekcije na terenu i kontrolu sjemenja)
82. Изпълнителна агенция по трансплантация (Izvršna agencija za transplantacije)
83. Изпълнителна агенция по хидромелиорации (Izvršna agencija za hidromelioraciju)
84. Комисията за защита на потребителите (Povjerenstvo za zaštitu potrošača)
85. Контролно-техническата инспекция (Kontrolno-tehnički inspektorat)
86. Национална агенция за приходите (Nacionalna porezna agencija)
87. Национална ветеринарномедицинска служба (Nacionalna veterinarska služba)
88. Национална служба за растителна защита (Nacionalna služba za zaštitu bilja)
89. Национална служба по зърното и фуражите (Nacionalna služba za žitarice i hranu za životinje)
90. Държавна агенция по горите (Državna agencija za šumarstvo)
91. Висшата атестационна комисия (Visoko povjerenstvo za dodjelu akademskih titula)
92. Национална агенция за оценяване и акредитация (Nacionalna agencija za evaluacije i akreditacije)
93. Националната агенция за професионално образование и обучение (Nacionalna agencija za strukovno obrazovanje i osposobljavanje)
94. Национална комисия за борба с трафика на хора (Bugarsko nacionalno povjerenstvo za suzbijanje trgovanja ljudima)
95. Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване“ на Министерство на вътрешните работи (Uprava „Materijalno i tehničko osiguravanje i socijalne usluge“ pri Ministarstvu unutarnjih poslova)
96. Дирекция „Оперативно издирване“ на Министерство на вътрешните работи (Uprava „Operacijske istrage“ pri Ministarstvu unutarnjih poslova)
97. Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване“ на Министерство на вътрешните работи (Uprava „Osiguravanje finansijskih sredstava i resursa“ pri Ministarstvu unutarnjih poslova)
98. Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация“ (Izvršna agencija „Vojni klubovi i informacije“)
99. Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната“ (Izvršna agencija „Državno vlasništvo u Ministarstvu obrane“)
100. Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имущество“ (Izvršna agencija „Testiranje i mjere kontrole oružja, opreme i nekretnina“)
101. Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната“ (Izvršna agencija „Društvene aktivnosti u Ministarstvu obrane“)
102. Национален център за информация и документация (Nacionalni centar za informacije i dokumentaciju)
103. Национален център по радиобиология и радиационна защита (Nacionalni centar za radiobiologiju i zaštitu od radijacije)

104. Национална служба „Полиция“ (Nacionalni ured „Policija“)
105. Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ (Nacionalni ured „Protupožarna sigurnost i zaštita stanovništva“)
106. Национална служба за съвети в земеделието (Nacionalna savjetodavna služba u poljoprivedi)
107. Служба „Военна информация“ (Služba za vojne informacije)
108. Служба „Военна полиция“ (Vojna policija)
109. Авиоотряд 28 (Авиопријевозник 28)

ČEŠKA

1. Ministerstvo dopravy (Ministarstvo prometa)
2. Ministerstvo financí (Ministarstvo financija)
3. Ministerstvo kultury (Ministarstvo kulture)
4. Ministerstvo obrany (Ministarstvo obrane)
5. Ministerstvo pro místní rozvoj (Ministarstvo regionalnog razvoja)
6. Ministerstvo práce a sociálních věcí (Ministarstvo rada i socijalnih pitanja)
7. Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministarstvo industrije i trgovine)
8. Ministerstvo spravedlnosti (Ministarstvo pravosuđa)
9. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministarstvo obrazovanja, mladih i sporta)
10. Ministerstvo vnitra (Ministarstvo unutarnjih poslova)
11. Ministerstvo zahraničních věcí (Ministarstvo vanjskih poslova)
12. Ministerstvo zdravotnictví (Ministarstvo zdravlja)
13. Ministerstvo zemědělství (Ministarstvo poljoprivrede)
14. Ministerstvo životního prostředí (Ministarstvo zaštite okoliša)
15. Poslanecká sněmovna PČR (Zastupnički dom Parlamenta Češke Republike)
16. Senát PČR (Senat Parlamenta Češke Republike)
17. Kancelář prezidenta (Ured predsjednika)
18. Český statistický úřad (Češki ured za statistiku)
19. Český úřad zeměměřičský a katastrální (Češki ured za geodetsku izmjeru, kartiranje i katastar)
20. Úřad průmyslového vlastnictví (Ured za industrijsko vlasništvo)
21. Úřad pro ochranu osobních údajů (Ured za zaštitu osobnih podataka)
22. Bezpečnostní informační služba (Sigurnosna obavještajna služba)
23. Národní bezpečnostní úřad (Nacionalno tijelo za sigurnost)
24. Česká akademie věd (Znanstvena akademija Češke Republike)
25. Vězeňská služba (Služba za zatvore)
26. Český báňský úřad (Češko nadležno tijelo za rudarstvo)

27. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (Ured za zaštitu tržišnog natjecanja)
28. Správa státních hmotných rezerv (Uprava za državne materijalne pričuve)
29. Státní úřad pro jadernou bezpečnost (Državni ured za nuklearnu sigurnost)
30. Energetický regulační úřad (Regulatorni ured za energetiku)
31. Úřad vlády České republiky (Ured Vlade Češke Republike)
32. Ústavní soud (Ustavni sud)
33. Nejvyšší soud (Vrhovni sud)
34. Nejvyšší správní soud (Vrhovni upravni sud)
35. Nejvyšší státní zastupitelství (Ured glavnog državnog odvjetnika)
36. Nejvyšší kontrolní úřad (Vrhovni ured za reviziju)
37. Kancelář Veřejného ochránce práv (Ured javnog pravobranitelja)
38. Grantová agentura České republiky (Znanstvena zaklada Češke Republike)
39. Státní úřad inspekce práce (Državni ured za inspekciju rada)
40. Český telekomunikační úřad (Češki ured za telekomunikacije)
41. Ředitelství silnic a dálnic ČR (ŘSD) (Uprava Češke Republike za ceste i autoceste)

DANSKA

1. Folketinget — The Danish Parliament Rigsrevisionen — The National Audit Office
2. Statsministeriet — The Prime Minister's Office
3. Udenrigsministeriet — Ministry of Foreign Affairs
4. Beskæftigelsesministeriet — Ministry of Employment
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
5. Domstolsstyrelsen — The Court Administration
6. Finansministeriet — Ministry of Finance
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and institutions
7. Forsvarsministeriet — Ministry of Defence
5 styrelser og institutioner — 5 agencies and Institutions
8. Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse — Ministry of the Interior and Health
Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut — Several agencies and institutions, including Statens Serum Institut
9. Justitsministeriet — Ministry of Justice
Rigspolitichefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser — Commissioner of Police, 1 directorate and a number of agencies
10. Kirkeministeriet — Ministry of Ecclesiastical Affairs
10 stiftsøvrigheder — 10 diocesan authorities

11. Kulturministeriet — Ministry of Culture
4 styrelser samt et antal statsinstitutioner — A Department and a number of institutions
12. Miljøministeriet — Ministry of the Environment
5 styrelser — 5 agencies
13. Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration — Ministry of Refugee, Immigration and Integration Affairs
1 styrelse — 1 agency
14. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri — Ministry of Food, Agriculture and Fisheries
4 direktorater og institutioner — 4 directorates and institutions
15. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling — Ministry of Science, Technology and Innovation
Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger — Several agencies and institutions, including Risoe National Laboratory and Danish National Research and Education Buildings
16. Skatteministeriet — Ministry of Taxation
1 styrelse og institutioner — 1 agency and several institutions
17. Velfærdsministeriet — Ministry of Welfare
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and several institutions
18. Transportministeriet — Ministry of Transport
7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet — 7 agencies and institutions, including Øresundsbrokonsortiet
19. Undervisningsministeriet — Ministry of Education
3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner — 3 agencies, 4 educational establishments, 5 other institutions
20. Økonomi- og Erhvervsministeriet — Ministry of Economic and Business Affairs
Adskillige styrelser og institutioner — Several agencies and institutions
21. Klima- og Energiministeriet — Ministry for Climate and Energy
3 styrelser og institutioner — 3 agencies and institutions

NJEMAČKA

1. Federal Foreign Office	Auswärtiges Amt
2. Federal Chancellery	Bundeskanzleramt
3. Federal Ministry of Labour and Social Affairs	Bundesministerium für Arbeit und Soziales
4. Federal Ministry of Education and Research	Bundesministerium für Bildung und Forschung
5. Federal Ministry for Food, Agriculture and Consumer Protection	Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz
6. Federal Ministry of Finance	Bundesministerium der Finanzen
7. Federal Ministry of the Interior (samo proizvodi za civilnu upotrebu)	Bundesministerium des Innern
8. Federal Ministry of Health	Bundesministerium für Gesundheit

9.	Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth	Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend
10.	Federal Ministry of Justice	Bundesministerium der Justiz
11.	Federal Ministry of Transport, Building and Urban Affairs	Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung
12.	Federal Ministry of Economic Affairs and Technology	Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie
13.	Federal Ministry for Economic Co-operation and Development	Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
14.	Federal Ministry of Defence	Bundesministerium der Verteidigung
15.	Federal Ministry of Environment, Nature Conservation and Reactor Safety	Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTONIJA

1. Vabariigi Presidendi Kantslei (Ured predsjednika Republike Estonije)
2. Eesti Vabariigi Riigikogu (Parlament Republike Estonije)
3. Eesti Vabariigi Riigikohus (Vrhovni sud Republike Estonije)
4. Riigikontroll (Državni ured za reviziju Republike Estonije)
5. Õiguskantsler (Ministar pravosuđa)
6. Riigikantslei (Ured vlade)
7. Rahvusarhiiv (Estonski nacionalni arhiv)
8. Haridus- ja Teadusministeerium (Ministarstvo obrazovanja i istraživanja)
9. Justiitsministeerium (Ministarstvo pravosuđa)
10. Kaitseministeerium (Ministarstvo obrane)
11. Keskkonnaministeerium (Ministarstvo zaštite okoliša)
12. Kultuuriministeerium (Ministarstvo kulture)
13. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (Ministarstvo gospodarskih poslova i komunikacije)
14. Põllumajandusministeerium (Ministarstvo poljoprivrede)
15. Rahandusministeerium (Ministarstvo financija)
16. Siseministeerium (Ministarstvo unutarnjih poslova)
17. Sotsiaalministeerium (Ministarstvo socijalnih pitanja)
18. Välisministeerium (Ministarstvo vanjskih poslova)
19. Keeleinspeksioon (Jezični inspektorat)
20. Riigiprokuratuur (Ured državnog odvjetnika)
21. Teabeamet (Informacijska služba)

22. Maa-amet (Estonska zemljišna služba)
23. Keskkonnainspeksioon (Inspektorat za zaštitu okoliša)
24. Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus (Centar za zaštitu i uzgoj šuma)
25. Muinsuskaitseamet (Služba za baštinu)
26. Patendiamet (Patentni ured)
27. Tehnilise Järelevalve Amet (Estonsko tijelo za tehnički nadzor)
28. Tarbijakaitseamet (Služba za zaštitu potrošača)
29. Riigihangete Amet (Ured za javnu nabavu)
30. Taimetoodangu Inspeksioon (Inspektorat za proizvodnju bilja)
31. Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (Služba za poljoprivredne registre i informacije)
32. Veterinaar- ja Toiduamet (Služba za veterinarstvo i hranu)
33. Konkurentsiamet (Estonsko tijelo za tržišno natjecanje)
34. Maksu –ja Tolliamet (Porezna i carinska služba)
35. Statistikaamet (Estonska služba za statistiku)
36. Kaitsepolitseiamet (Služba za sigurnost)
37. Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (Služba za državljanstvo i migracije)
38. Piirivalveamet (Nacionalna služba za graničnu policiju)
39. Politseiamet (Nacionalna policijska služba)
40. Eesti Kohtuekspertiisi ja Instituut (Centar forenzičke službe)
41. Keskkriminaalpolitsei (Središnja kriminalistička policija)
42. Päästeamet (Služba za spašavanje)
43. Andmekaitse Inspeksioon (Estonski inspektorat za zaštitu podataka)
44. Ravimiamet (Državna agencija za lijekove)
45. Sotsiaalkindlustusamet (Služba za socijalno osiguranje)
46. Tööturuamet (Služba za tržište rada)
47. Tervishoiuamet (Služba za zdravstvenu skrb)
48. Tervisekaitseinspeksioon (Inspektorat za zdravstvenu zaštitu)
49. Tööinspeksioon (Inspektorat rada)
50. Lennuamet (Estonska uprava za civilno zrakoplovstvo)
51. Maanteeamet (Estonska uprava za ceste)
52. Veeteede Amet (Uprava za pomorstvo)
53. Julgestuspolitsei (Središnja policija za zaštitu)
54. Kaitseressursside Amet (Agencija za obrambene resurse)
55. Kaitseväe Logistikakeskus (Logistički centar obrambenih snaga)

GRČKA

1. Υπουργείο Εσωτερικών (Ministarstvo unutarnjih poslova)
2. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministarstvo vanjskih poslova)
3. Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministarstvo gospodarstva i financija)
4. Υπουργείο Ανάπτυξης (Ministarstvo razvoja)
5. Υπουργείο Δικαιοσύνης (Ministarstvo pravosuđa)
6. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (Ministarstvo obrazovanja i religije)
7. Υπουργείο Πολιτισμού (Ministarstvo kulture)
8. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ministarstvo zdravlja i društvene solidarnosti)
9. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog planiranja i javnih radova)
10. Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ministarstvo zapošljavanja i socijalne zaštite)
11. Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών (Ministarstvo prometa i komunikacija)
12. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Ministarstvo ruralnog razvoja i hrane)
13. Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής (Ministarstvo trgovačke mornarice, Egejskog mora i politike otokâ)
14. Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης (Ministarstvo za Makedoniju i Traciju)
15. Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας (Glavno tajništvo za komunikaciju)
16. Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης (Glavno tajništvo za informacije)
17. Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς (Glavno tajništvo za mlade)
18. Γενική Γραμματεία Ισότητας (Glavno tajništvo za jednakost)
19. Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Glavno tajništvo za socijalnu sigurnost)
20. Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού (Glavno tajništvo za Grke u inozemstvu)
21. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (Glavno tajništvo za industriju)
22. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (Glavno tajništvo za istraživanje i tehnologiju)
23. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Glavno tajništvo za sport)
24. Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων (Glavno tajništvo za javne radove)
25. Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος (Nacionalna služba za statistiku)
26. Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας (Nacionalno vijeće za socijalnu skrb)
27. Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας (Radnička organizacija za stanovanje)
28. Εθνικό Τυπογραφείο (Nacionalna tiskara)
29. Γενικό Χημείο του Κράτους (Opći državni laboratorij)
30. Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας (Grčki fond za autoceste)
31. Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (Sveučilište u Ateni)
32. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (Sveučilište u Solunu)

33. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (Sveučilište u Trakiji)
34. Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Egejsko sveučilište)
35. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Sveučilište u Ioannini)
36. Πανεπιστήμιο Πατρών (Sveučilište u Patrasu)
37. Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (Makedonsko sveučilište)
38. Πολυτεχνείο Κρήτης (Politehničko sveučilište na Kreti)
39. Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματών (Tehnička škola „Sivitanidios“)
40. Αιγινήτειο Νοσοκομείο (Bolnica „Eginitio“)
41. Αρεταίειο Νοσοκομείο (Bolnica „Areteio“)
42. Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης (Nacionalni centar za javnu upravu)
43. Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού (Organizacija za upravljanje javnim materijalom)
44. Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Organizacija za osiguranje poljoprivrednika)
45. Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Organizacija za gradnju škola)
46. Γενικό Επιτελείο Στρατού (Glavni stožer vojske)
47. Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (Glavni stožer mornarice)
48. Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (Glavni stožer zrakoplovstva)
49. Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Grčko povjerenstvo za atomsku energiju)
50. Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Glavno tajništvo za dodatno obrazovanje)
51. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (Ministarstvo nacionalne obrane)
52. Γενική Γραμματεία Εμπορίου (Glavno tajništvo za trgovinu)
53. Ελληνικά Ταχυδρομεία Helenska pošta (EL. TA)

ŠPANJOLSKA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación y Ciencia

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente

Ministerio de Vivienda

FRANCUSKA

1. **Ministères**

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse et aux sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. **Établissements publics nationaux**

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence Centrale des Organismes de Sécurité Sociale (A.C.O.S.S.)

Agences de l'eau

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence pour la garantie du droit des mineurs

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre hospitalier national des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements adaptés

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Ecole nationale supérieure de Sécurité Sociale

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes
Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles
École nationale de la magistrature
Écoles nationales de la marine marchande
École nationale de la santé publique (ENSP)
École nationale de ski et d'alpinisme
École nationale supérieure des arts décoratifs
École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix
Ecole nationale supérieure des arts et techniques du théâtre
Écoles nationales supérieures d'arts et métiers
École nationale supérieure des beaux-arts
École nationale supérieure de céramique industrielle
École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)
Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires
Écoles nationales vétérinaires
École nationale de voile
Écoles normales supérieures
École polytechnique
École de viticulture — Avize (Marne)
Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon
Établissement national des invalides de la marine (ENIM)
Établissement national de bienfaisance Koenigswarter
Fondation Carnegie
Fondation Singer-Polignac
Haras nationaux
Hôpital national de Saint-Maurice
Institut français d'archéologie orientale du Caire
Institut géographique national
Institut National des Appellations d'origine
Institut national des hautes études de sécurité
Institut de veille sanitaire
Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes
Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)
Institut National d'Horticulture
Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Paris

Institut national des jeunes sourds — Bordeaux

Institut national des jeunes sourds — Chambéry

Institut national des jeunes sourds — Metz

Institut national des jeunes sourds — Paris

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Education Physique

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Paris Tech)

Institut supérieur de mécanique de Paris

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée du Louvre

Musée du Quai Branly

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée national de la Légion d'honneur

Musée de la Poste

Muséum National d'Histoire Naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Paris

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage
Office National de l'eau et des milieux aquatiques
Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)
Office universitaire et culturel français pour l'Algérie
Palais de la découverte
Parcs nationaux
Universités

3. Institutions, autorités et juridictions indépendantes

Présidence de la République
Assemblée Nationale
Sénat
Conseil constitutionnel
Conseil économique et social
Conseil supérieur de la magistrature
Agence française contre le dopage
Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles
Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires
Autorité de régulation des communications électroniques et des postes
Autorité de sûreté nucléaire
Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel
Commission d'accès aux documents administratifs
Commission consultative du secret de la défense nationale
Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques
Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité
Commission nationale de déontologie de la sécurité
Commission nationale du débat public
Commission nationale de l'informatique et des libertés
Commission des participations et des transferts
Commission de régulation de l'énergie
Commission de la sécurité des consommateurs
Commission des sondages
Commission de la transparence financière de la vie politique
Conseil de la concurrence
Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

4. Autre organisme public national

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Autorité indépendante des marchés financiers

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

HRVATSKA

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

Ministarstvo financija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa
Ministarstvo uprave
Ministarstvo poduzetništva i obrta
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture
Ministarstvo poljoprivrede
Ministarstvo turizma
Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja
Ministarstvo branitelja
Ministarstvo socijalne politike i mladih
Ministarstvo zdravlja
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Ministarstvo kulture
državne upravne organizacije
uredi državne uprave u županijama
Ustavni sud Republike Hrvatske
Vrhovni sud Republike Hrvatske
sudovi
Državno sudbeno vijeće
državna odvjetništva
Državnoodvjetničko vijeće
pravobraniteljstva
Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave
Hrvatska narodna banka
državne agencije i uredi
Državni ured za reviziju

IRSKA

1. President's Establishment
2. Houses of the Oireachtas — [Parliament]
3. Department of the Taoiseach — [Prime Minister]
4. Central Statistics Office
5. Department of Finance
6. Office of the Comptroller and Auditor General
7. Office of the Revenue Commissioners

8. Office of Public Works
9. State Laboratory
10. Office of the Attorney General
11. Office of the Director of Public Prosecutions
12. Valuation Office
13. Commission for Public Service Appointments
14. Office of the Ombudsman
15. Chief State Solicitor's Office
16. Department of Justice, Equality and Law Reform
17. Courts Service
18. Prisons Service
19. Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests
20. Department of the Environment, Heritage and Local Government
21. Department of Education and Science
22. Department of Communications, Energy and Natural Resources
23. Department of Agriculture, Fisheries and Food
24. Department of Transport
25. Department of Health and Children
26. Department of Enterprise, Trade and Employment
27. Department of Arts, Sports and Tourism
28. Department of Defence
29. Department of Foreign Affairs
30. Department of Social and Family Affairs
31. Department of Community, Rural and Gaeltacht — [Gaelic speaking regions] Affairs
32. Arts Council
33. National Gallery

ITALIJA

I. Tijela za nabavu:

1. Presidenza del Consiglio dei Ministri (Predsjedništvo Vijeća ministara)
2. Ministero degli Affari Esteri (Ministarstvo vanjskih poslova)
3. Ministero dell'Interno (Ministarstvo unutarnjih poslova)
4. Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace) (Ministarstvo pravosuđa i sudova (osim *giudici di pace*))
5. Ministero della Difesa (Ministarstvo obrane)

6. Ministero dell'Economia e delle Finanze (Ministarstvo gospodarstva i financija)
7. Ministero dello Sviluppo Economico (Ministarstvo gospodarskog razvoja)
8. Ministero del Commercio internazionale (Ministarstvo međunarodne trgovine)
9. Ministero delle Comunicazioni (Ministarstvo komunikacije)
10. Ministero delle Politiche Agricole e Forestali (Ministarstvo poljoprivredne i šumarske politike)
11. Ministero dell'Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare (Ministarstvo okoliša i zaštite kopna i mora)
12. Ministero delle Infrastrutture (Ministarstvo infrastrukture)
13. Ministero dei Trasporti (Ministarstvo prometa)
14. Ministero del Lavoro e delle politiche sociali e della Previdenza sociale (Ministarstvo rada, socijalne politike i socijalne sigurnosti)
15. Ministero della Solidarietà sociale (Ministarstvo društvene solidarnosti)
16. Ministero della Salute (Ministarstvo zdravlja)
17. Ministero dell' Istruzione dell' università e della ricerca (Ministarstvo obrazovanja, sveučilišta i istraživanja)
18. Ministero per i Beni e le Attività culturali comprensivo delle sue articolazioni periferiche (Ministarstvo baštine i kulture, uključujući njemu podređena tijela)

II. Druga državna javna tijela:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici) ⁽¹⁾

CIPAR

1. (a) Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο (Predsjednik i Ured predsjednika)
(b) Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης (Ured koordinatora za usklađivanje)
2. Υπουργικό Συμβούλιο (Vijeće ministara)
3. Βουλή των Αντιπροσώπων (Zastupnički dom)
4. Δικαστική Υπηρεσία (Pravosudna služba)
5. Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Pravosudni ured Republike)
6. Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας (Ured Republike za reviziju)
7. Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας (Povjerenstvo za javnu službu)
8. Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας (Povjerenstvo za obrazovanje)
9. Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως (Ured povjerenika za upravu (pravobranitelj))
10. Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (Povjerenstvo za zaštitu tržišnog natjecanja)
11. Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (Služba za unutarnju reviziju)
12. Γραφείο Προγραμματισμού (Ured za planiranje)
13. Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας (Riznica Republike)

⁽¹⁾ Djeluje u svojstvu središnjeg tijela za nabavu za cjelokupnu talijansku državnu upravu.

14. Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Ured povjerenika za zaštitu osobnih podataka)
15. Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (Ured povjerenika za javnu potporu)
16. Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών (Revizijsko tijelo za javne natječaje)
17. Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (Tijelo za nadzor i razvoj zadruga)
18. Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων (Revizijsko tijelo za izbjeglice)
19. Υπουργείο Άμυνας (Ministarstvo obrane)
20. (a) Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Ministarstvo poljoprivrede, prirodnih resursa i zaštite okoliša)
  - (b) Τμήμα Γεωργίας (Odjel za poljoprivredu)
  - (c) Κτηνιατρικές Υπηρεσίες (Veterinarske službe)
  - (d) Τμήμα Δασών (Odjel za šumarstvo)
  - (e) Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (Odjel za vodni razvoj)
  - (f) Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (Odjel za geološku izmjeru)
  - (g) Μετεωρολογική Υπηρεσία (Meteorološka služba)
  - (h) Τμήμα Αναδάσμου (Odjel za okrupnjavanje zemljišta)
  - (i) Υπηρεσία Μεταλλείων (Služba za rudarstvo)
  - (j) Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (Institut za istraživanja u poljoprivredi)
  - (k) Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (Odjel za ribarstvo i istraživanja u pomorstvu)
21. (a) Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως (Ministarstvo pravosuđa i javnog reda)
  - (b) Αστυνομία (Policija)
  - (c) Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου (Ciparska vatrogasna služba)
  - (d) Τμήμα Φυλακών (Odjel za zatvore)
22. (a) Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (Ministarstvo trgovine, industrije i turizma)
  - (b) Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Odjel za registraciju trgovačkih društava i stečajne upravitelje)
23. (a) Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ministarstvo rada i socijalnog osiguranja)
  - (b) Τμήμα Εργασίας (Odjel za rad)
  - (c) Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Odjel za socijalno osiguranje)
  - (d) Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας (Odjel za socijalnu skrb)
  - (e) Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου (Centar za produktivnost Cipar)
  - (f) Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου (Visoka škola za hotelijerstvo Cipar)
  - (g) Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο (Visoka tehnička škola)
  - (h) Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας (Odjel za inspekcije rada)
  - (i) Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων (Odjel za radne odnose)

24. (a) Υπουργείο Εσωτερικών (Ministarstvo unutarnjih poslova)
- (b) Επαρχιακές Διοικήσεις (Pokrajinske uprave)
  - (c) Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Odjel za prostorno planiranje i stanovanje)
  - (d) Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως (Odjel za matični ured i migracije)
  - (e) Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Odjel za zemljišta i izmjeru)
  - (f) Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών (Ured za medije i informiranje)
  - (g) Πολιτική Άμυνα (Civilna obrana)
  - (h) Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων (Služba za zbrinjavanje i rehabilitaciju raseljenih osoba)
  - (i) Υπηρεσία Ασύλου (Služba za azil)
25. Υπουργείο Εξωτερικών (Ministarstvo vanjskih poslova)
26. (a) Υπουργείο Οικονομικών (Ministarstvo financija)
- (b) Τελωνεία (Carine i trošarine)
  - (c) Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων (Porezna uprava)
  - (d) Στατιστική Υπηρεσία (Služba za statistiku)
  - (e) Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών (Odjel za državnu kupnju i javnu nabavu)
  - (f) Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (Odjel za javnu upravu i osoblje)
  - (g) Κυβερνητικό Τυπογραφείο (Državna tiskara)
  - (h) Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής (Odjel za usluge u informacijskoj tehnologiji)
27. Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Ministarstvo obrazovanja i kulture)
28. (a) Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων (Ministarstvo komunikacije i radova)
- (b) Τμήμα Δημοσίων Έργων (Odjel za javne radove)
  - (c) Τμήμα Αρχαιοτήτων (Odjel za antikvitete)
  - (d) Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας (Odjel za civilno zrakoplovstvo)
  - (e) Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας (Odjel za trgovačku mornaricu)
  - (f) Τμήμα Ταχυδρομικών Υπηρεσιών (Odjel za poštanske službe)
  - (g) Τμήμα Οδικών Μεταφορών (Odjel za cestovni promet)
  - (h) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών (Odjel za električne i mehaničke poslove)
  - (i) Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (Odjel za elektroničke telekomunikacije)
29. (a) Υπουργείο Υγείας (Ministarstvo zdravlja)
- (b) Φαρμακευτικές Υπηρεσίες (Farmaceutske službe)
  - (c) Γενικό Χημείο (Opći laboratorij)
  - (d) Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας (Medicinske službe i službe za javno zdravlje)
  - (e) Οδοντιατρικές Υπηρεσίες (Stomatološke službe)
  - (f) Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (Službe za psihičko zdravlje)

LATVIJA

A) **Ministrijas, īpašu uzdevumu ministru sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministarstva, tajništva ministara za posebne zadaće i njima podređene institucije):**

1. Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo obrane i podređene institucije)
2. Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo vanjskih poslova i podređene institucije)
3. Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo gospodarstva i podređene institucije)
4. Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo financija i podređene institucije)
5. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo unutarnjih poslova i podređene institucije)
6. Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo obrazovanja i znanosti te podređene institucije)
7. Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo kulture i podređene institucije)
8. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo socijalne skrbi i podređene institucije)
9. Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo prometa i podređene institucije)
10. Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo pravosuđa i podređene institucije)
11. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo zdravlja i podređene institucije)
12. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo zaštite okoliša i regionalnog razvoja te podređene institucije)
13. Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes (Ministarstvo poljoprivrede i podređene institucije)
14. Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes (Ministarstva za posebne zadaće i podređene institucije)

B) **Citas valsts iestādes (Druge državne institucije):**

1. Augstākā tiesa (Vrhovni sud)
2. Centrālā vēlēšanu komisija (Središnje izborno povjerenstvo)
3. Finanšu un kapitāla tirgus komisija (Povjerenstvo za finansijsko tržište i tržište kapitala)
4. Latvijas Banka (Latvijska banka)
5. Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes (Ured državnog odvjetnika i institucije pod njegovim nadzorom)
6. Saeima un tās padotībā esošās iestādes (Parlament i podređene institucije)
7. Satversmes tiesa (Ustavni sud)
8. Valsts kanceleja un tās pārraudzībā esošās iestādes (Ured vlade i institucije pod njegovim nadzorom)
9. Valsts kontrole (Državni ured za reviziju)
10. Valsts prezidenta kanceleja (Ured predsjednika države)
11. Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (druge državne institucije koje nisu podređene ministarstvim):
  - Tiesībsarga birojs (Ured pravobranitelja)
  - Nacionālā radio un televīzijas padome (Nacionalno vijeće za radio i televiziju)

Ostale državne institucije

LITVA

Prezidentūros kanceliarija (Ured predsjednika)

Seimo kanceliarija (Ured parlamenta (Seimas))

Seimui atskaitingos institucijos: (Institucije koje odgovaraju Seimasu)

Lietuvos mokslo taryba (Znanstveno vijeće)

Seimo kontrolierių įstaiga (Ured pravobraniteljia Seimasa)

Valstybės kontrolė (Nacionalni ured za reviziju)

Specialiųjų tyrimų tarnyba (Posebna istražna služba)

Valstybės saugumo departamentas (Državna služba za sigurnost)

Konkurencijos taryba (Vijeće za tržišno natjecanje)

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Centar za istraživanje genocida i otpora)

Vertybinių popierių komisija (Litavsko povjerenstvo za vrijednosne papire)

Ryšių reguliavimo tarnyba (Regulatorno tijelo za komunikaciju)

Nacionalinė sveikatos taryba (Nacionalni zdravstveni odbor)

Etninės kultūros globos taryba (Vijeće za zaštitu etničke kulture)

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba (Ured pravobraniteljia za jednake mogućnosti)

Valstybinė kultūros paveldo komisija (Nacionalno povjerenstvo za kulturnu baštinu)

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga (Pravobranitelj za prava djece)

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (Državno povjerenstvo za regulaciju cijena energetskih resursa)

Valstybinė lietuvių kalbos komisija (Državno povjerenstvo za litavski jezik)

Vyriausioji rinkimų komisija (Središnji izborni odbor)

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (Glavno povjerenstvo za službeno etičko postupanje)

Žurnalistų etikos inspektorius tarnyba (Ured inspektora za novinarsku etiku)

Vyriausybės kanceliarija (Ured vlade)

Vyriausybei atskaitingos institucijos (Institucije koje odgovaraju vladi)

Ginklų fondas (Zaklada za oružje)

Informacinės visuomenės plėtros komitetas (Odbor za razvoj informacijskog društva)

Kūno kultūros ir sporto departamentas (Odjel za fizički odgoj i sport)

Lietuvos archyvų departamentas (Litavski odjel arhiva)

Mokestinių ginčų komisija (Povjerenstvo za porezne sporove)

Statistikos departamentas (Odjel za statistiku)

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas (Odjel za nacionalne manjine i Litavce koji žive u inozemstvu)

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba (Državna služba za nadzor duhana i alkohola)

Viešųjų pirkimų tarnyba (Ured za javnu nabavu)

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija (Državni inspektorat za sigurnost nuklearne energije)

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (Državni inspektorat za zaštitu podataka)

Valstybinė lošimų priežiūros komisija (Državno povjerenstvo za nadzor igara na sreću)

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (Državna služba za hranu i veterinarstvo)

Vyriausioji administracinių ginčų komisija (Glavno povjerenstvo za administrativne sporove)

Draudimo priežiūros komisija (Povjerenstvo za nadzor osiguranja)

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas (Litavska državna zaklada za znanost i istraživanje)

Konstitucinis Teismas (Ustavni sud)

Lietuvos bankas (Litavska banka)

Aplinkos ministerija (Ministarstvo zaštite okoliša)

Įstaigos prie Aplinkos ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu za zaštitu okoliša)

Generalinė miškų urėdija (Glavna uprava za državne šume)

Lietuvos geologijos tarnyba (Litavski geološki ured)

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba (Litavska hidrometeorološka služba)

Lietuvos standartizacijos departamentas (Litavski odbor za normizaciju)

Nacionalinis akreditacijos biuras (Litavski nacionalni odbor za akreditaciju)

Valstybinė metrologijos tarnyba (Državna služba za mjeriteljstvo)

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (Državna služba za zaštićena područja)

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija (Državni inspektorat za planiranje teritorija i gradnju)

Finansų ministerija (Ministarstvo financija)

Įstaigos prie Finansų ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu financija)

Muitinės departamentas (Litavska carina)

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba (Služba za tehnološku sigurnost državnih dokumenata)

Valstybinė mokesčių inspekcija (Državni porezni inspektorat)

Finansų ministerijos mokymo centras (Centar za osposobljavanje Ministarstva financija)

Krašto apsaugos ministerija (Ministarstvo nacionalne obrane)

Įstaigos prie Krašto apsaugos ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu nacionalne obrane)

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas (Drugi istražni odjel)

Centralizuota finansų ir turto tarnyba (Središnja služba za financije i imovinu)

Karo prievolės administravimo tarnyba (Administrativna služba za vojnu evidenciju)

Krašto apsaugos archyvas (Služba arhiva nacionalne obrane)

Krizių valdymo centras (Centar za upravljanje krizama)

Mobilizacijos departamentas (Odjel za mobilizaciju)

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba (Služba za komunikacijske i informacijske sustave)

Infrastruktūros plėtros departamentas (Odjel za razvoj infrastrukturu)

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras (Centar za građanski otpor)

Lietuvos kariuomenė (Litavske oružane snage)

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos (Vojne jedinice i službe sustava nacionalne obrane)

Kultūros ministerija (Ministarstvo kulture)

Įstaigos prie Kultūros ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu kulture)

Kultūros paveldo departamentas (Odjel za litavsku kulturnu baštinu)

Valstybinė kalbos inspekcija (Državno jezično povjerenstvo)

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (Ministarstvo socijalne sigurnosti i rada)

Įstaigos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu socijalne sigurnosti i rada)

Garantinio fondo administracija (Uprava jamstvenog fonda)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (Državna služba za zaštitu prava djece i posvajanje)

Lietuvos darbo birža (Litavska burza rada)

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba (Litavsko tijelo za osposobljavanje za tržište rada)

Trišalės tarybos sekretoriatas (Tajništvo Tripartitnog vijeća)

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas (Odjel za praćenje socijalnih usluga)

Darbo inspekcija (Inspektorat rada)

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba (Državni odbor za fond socijalnog osiguranja)

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (Služba za utvrđivanje invaliditeta i sposobnosti za rad)

Ginčų komisija (Povjerenstvo za sporove)

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras (Državni centar za kompenzacijsku tehniku za osobe s invaliditetom)

Neįgaliųjų reikalų departamentas (Odjel za osobe s invaliditetom)

Susisiekimo ministerija (Ministarstvo prometa i komunikacije)

Įstaigos prie Susisiekimo ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu prometa i komunikacije)

Lietuvos automobilių kelių direkcija (Litavska uprava za ceste)

Valstybinė geležinkelio inspekcija (Državni inspektorat za željeznice)

Valstybinė kelių transporto inspekcija (Državni inspektorat za cestovni promet)

Pasienio kontrolės punktų direkcija (Uprava za granične kontrolne točke)

Sveikatos apsaugos ministerija (Ministarstvo zdravlja)

Įstaigos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu zdravlja)

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba (Državna agencija za akreditacije u zdravstvenoj skrbi)

Valstybinė ligonių kasa (Državni fond za pacijente)

Valstybinė medicininio audito inspekcija (Državni inspektorat za revizije u medicini)

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba (Državna agencija za kontrolu lijekova)

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba (Litavska služba za forenzičku psihijatriju te ovisnost o drogama i alkoholu)

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba (Državna služba za javno zdravlje)

Farmacijos departamentas (Odjel za ljekarništvo)

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (Centar za hitne medicinske slučajeve pri Ministarstvu zdravlja)

Lietuvos bioetikos komitetas (Litavski odbor za bioetiku)

Radiacinės saugos centras (Centar za zaštitu od zračenja)

Švietimo ir mokslo ministerija (Ministarstvo obrazovanja i znanosti)

Įstaigos prie Švietimo ir mokslo ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu obrazovanja i znanosti)

Nacionalinis egzaminų centras (Nacionalni ispitni centar)

Studijų kokybės vertinimo centras (Centar za ocjenu kvalitete u visokom obrazovanju)

Teisingumo ministerija (Ministarstvo pravosuđa)

Įstaigos prie Teisingumo ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu pravosuđa)

Kalėjimų departamentas (Odjel za zatvorske objekte)

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba (Nacionalni odbor za zaštitu prava potrošača)

Europos teisės departamentas (Odjel za europsko pravo)

Ūkio ministerija (Ministarstvo gospodarstva)

Įstaigos prie Ūkio ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu gospodarstva)

Įmonių bankroto valdymo departamentas (Odjel za upravljanje stečajevima poduzeća)

Valstybinė energetikos inspekcija (Državni energetski inspektorat)

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija (Državni inspektorat za neprehrambene proizvode)

Valstybinis turizmo departamentas (Litavski državni odjel za turizam)

Užsienio reikalų ministerija (Ministarstvo vanjskih poslova)

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų (Diplomatske misije, konzularna predstavništva i predstavništva pri međunarodnim organizacijama)

Vidaus reikalų ministerija (Ministarstvo unutarnjih poslova)

Įstaigos prie Vidaus reikalų ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu unutarnjih poslova)

Asmens dokumentų išrašymo centras (Centar za personalizaciju identifikacijskih dokumenata)

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (Istražna služba za financijski kriminal)

Gyventojų registro tarnyba (Služba registra stanovnika)

Policijos departamentas (Policijska uprava)

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas (Odjel za sprečavanje požara i spašavanje)

Turto valdymo ir ūkio departamentas (Odjel za upravljanje imovinom i ekonomiju)

Vadovybės apsaugos departamentas (Odjel za zaštitu uglednika)

Valstybės sienos apsaugos tarnyba (Odjel za graničnu policiju)

Valstybės tarnybos departamentas (Odjel za javnu službu)

Informatikos ir ryšių departamentas (Odjel za informacijsku tehnologiju i komunikaciju)

Migracijos departamentas (Odjel za migraciju)

Sveikatos priežiūros tarnyba (Odjel za zdravstvenu skrb)

Bendrasis pagalbos centras (Centar za odgovor na hitne slučajeve)

Žemės ūkio ministerija (Ministarstvo poljoprivrede)

Įstaigos prie Žemės ūkio ministerijos (Institucije podređene Ministarstvu poljoprivrede)

Nacionalinė mokėjimo agentūra (Nacionalna agencija za plaćanja)

Nacionalinė žemės tarnyba (Nacionalna služba za zemljišta)

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba (Državna služba za zaštitu bilja)

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba (Državna služba za nadzor uzgoja životinja)

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba (Državna služba za sjemenje i žitarice)

Žuvininkystės departamentas (Odjel za ribarstvo)

Teismai (Sudovi)

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Vrhovni sud Litve)

Lietuvos apeliacinis teismas (Žalbeni sud Litve)

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Vrhovni upravni sud Litve)

Apygardų teismai (Pokrajinski sudovi)

Apygardų administraciniai teismai (Pokrajinski upravni sudovi)

Apylinkių teismai (Okružni sudovi)

Nacionalinė teismų administracija (Nacionalna sudska uprava)

Generalinė prokuratūra (Ured državnog odvjetnika)

Kiti centriniai valstybinio administravimo subjektai (institucijos, įstaigos, tarnybos) (Druga tijela središnje državne uprave (institucije, službe, agencije))

- Muitinės kriminalinė tarnyba (Služba za carinski kriminal)
- Muitinės informacinių sistemų centras (Centar za carinske informacijske sustave)
- Muitinės laboratorija (Carinski laboratorij)
- Muitinės mokymo centras (Carinski centar za osposobljavanje)

LUKSEMBURG

1. Ministère d'Etat
2. Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration
Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration: Direction de la Défense (Armée)
3. Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural
Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural: Administration des Services Techniques de l'Agriculture
4. Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement
5. Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche
6. Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

7. Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle
Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle: Lycée d'Enseignement Secondaire et d'Enseignement Secondaire Technique
8. Ministère de l'Egalité des chances
9. Ministère de l'Environnement
Ministère de l'Environnement: Administration de l'Environnement
10. Ministère de la Famille et de l'Intégration
Ministère de la Famille et de l'Intégration: Maisons de retraite
11. Ministère des Finances
12. Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative
Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative: Service Central des Imprimés et des Fournitures de l'Etat – Centre des Technologies de l'informatique de l'Etat
13. Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire
Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire: Police Grand-Ducale Luxembourg – Inspection générale de Police
14. Ministère de la Justice
Ministère de la Justice: Etablissements Pénitentiaires
15. Ministère de la Santé
Ministère de la Santé: Centre hospitalier neuropsychiatrique
16. Ministère de la Sécurité sociale
17. Ministère des Transports
18. Ministère du Travail et de l'Emploi
19. Ministère des Travaux publics
Ministère des Travaux publics: Bâtiments Publics – Ponts et Chaussées

MADARSKA

- Nemzeti Erőforrás Minisztérium (Ministarstvo nacionalnih resursa)
- Vidékfejlesztési Minisztérium (Ministarstvo ruralnog razvoja)
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (Ministarstvo nacionalnog razvoja)
- Honvédelmi Minisztérium (Ministarstvo obrane)
- Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (Ministarstvo javne uprave i pravosuđa)
- Nemzetgazdasági Minisztérium (Ministarstvo nacionalnog gospodarstva)
- Külügyminisztérium (Ministarstvo vanjskih poslova)
- Miniszterelnöki Hivatal (Ured premijera)
- Belügyminisztérium (Ministarstvo unutarnjih poslova)
- Központi Szolgáltatási Főigazgatóság (Središnja uprava za usluge)

MALTA

1. Uffiċċju tal-Prim Ministru (Ured premijera)
2. Ministeru għall-Familja u Solidarjetà Soċjali (Ministarstvo obitelji i društvene solidarnosti)
3. Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjeg (Ministarstvo obrazovanja, mladih i zapošljavanja)
4. Ministeru tal-Finanzi (Ministarstvo financija)
5. Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministarstvo resursa i infrastrukture)
6. Ministeru tat-Turiżmu u Kultura (Ministarstvo turizma i kulture)
7. Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministarstvo pravosuđa i unutarnjih poslova)
8. Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministarstvo ruralne politike i zaštite okoliša)
9. Ministeru għal Ghawdex (Ministarstvo otoka Gozoa)
10. Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministarstvo zdravlja, starijih osoba i socijalne skrbi)
11. Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministarstvo vanjskih poslova)
12. Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministarstvo ulaganja, industrije i informacijske tehnologije)
13. Ministeru għall-Kompetittivà u Komunikazzjoni (Ministarstvo konkurentnosti i komunikacije)
14. Ministeru għall-Iżvilupp Urban u Toroq (Ministarstvo urbanog razvoja i cesta)
15. L-Uffiċċju tal-President (Ured predsjednika)
16. Uffiċċju ta' l-iskrivan tal-Kamra tad-Deputati (Ured tajnika Zastupničkog doma)

NIZOZEMSKA

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN — (MINISTARSTVO OPĆIH POSLOVA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid — (Savjetodavno vijeće za državnu politiku)
- Rijksvoorlichtingsdienst: — (Služba nizozemske vlade za informiranje)

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES — (MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Centrale Archiefselectiedienst (CAS) — (Središnja služba za odabir zapisa)
- Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) — (Opća obavještajna i sigurnosna služba)
- Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR) — (Agencija za evidenciju o osoblju i putne dokumente)
- Agentschap Korps Landelijke Politiediensten — (Nacionalna agencija za policijske službe)

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN — (MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA)

- Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC) — (Glavna uprava za regionalnu politiku i konzularne poslove)
- Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ) — (Glavna uprava za politička pitanja)
- Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS) — (Glavna uprava za međunarodnu suradnju)

- Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES) — (Glavna uprava za europsku suradnju)
- Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI) — (Centar za promicanje uvoza iz zemalja u razvoju)
- Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS — (Službe podrške podređene glavnom tajniku i zamjeniku glavnog tajnika)
- Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk) — (Strane misije)

MINISTERIE VAN DEFENSIE — (MINISTARSTVO OBRANE)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Commando Diensten Centra (CDC) — (Zapovjedništvo za podršku)
- Defensie Telematica Organisatie (DTO) — (Organizacija Ministarstva obrane za telematiku)
- Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst — (Služba Ministarstva obrane za nekretnine, središnja uprava)
- De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst — (Služba Ministarstva obrane za nekretnine, regionalne uprave)
- Defensie Materieel Organisatie (DMO) — (Organizacija Ministarstva obrane za materijal)
- Landelijk Bevoorradingsbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Nacionalna agencija za nabavu Organizacije Ministarstva obrane za materijal)
- Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie — (Logistički centar Organizacije Ministarstva obrane za materijal)
- Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie — (Objekt za održavanje Organizacije Ministarstva obrane za materijal)
- Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO) — (Organizacija Ministarstva obrane za cjevovode)

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN — (MINISTARSTVO GOSPODARSKIH POSLOVA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Centraal Planbureau (CPB) — (Nizozemski ured za analizu ekonomske politike)
- Bureau voor de Industriële Eigendom (BIE) — (Ured za industrijsko vlasništvo)
- SenterNovem — (SenterNovem – Agencija za održive inovacije)
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) — (Državno nadzorno tijelo za rudnike)
- Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) — (Nizozemsko nadležno tijelo za tržišno natjecanje)
- Economische Voorlichtingsdienst (EVD) — (Nizozemska agencija za vanjsku trgovinu)
- Agentschap Telecom — (Agencija za radiokomunikaciju)
- Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOo) — (Profesionalna i inovativna javna nabava, mreža za javne naručitelje)
- Regiebureau Inkoop Rijksoverheid — (Koordinacija javne nabave središnje državne uprave)
- Octrooicentrum Nederland — (Nizozemski patentni ured)
- Consumentenautoriteit — (Nadležno tijelo za potrošače)

MINISTERIE VAN FINANCIËN — (MINISTARSTVO FINACIJA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Belastingdienst Automatiseringscentrum — (Računalni i softverski centar za poreze i carinu)

- Belastingdienst — (Porezna i carinska uprava)
- De afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen — (razni odjeli Porezne i carinske uprave u Nizozemskoj)
- Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD)) — (Služba za fiskalne informacije i istrage (uključujući Ekonomsku istražnu službu))
- Belastingdienst Opleidingen — (Porezni i carinski cetar za osposobljavanje)
- Dienst der Domeinen — (Služba za državnu imovinu)

MINISTERIE VAN JUSTITIE — (MINISTARSTVO PRAVOSUĐA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Dienst Justitiële Inrichtingen — (Agencija za zatvorske institucije)
- Raad voor de Kinderbescherming — (Agencija za skrb o djeci i zaštitu djece)
- Centraal Justitie Incasso Bureau — (Središnja agencija za naplatu novčanih kazni)
- Openbaar Ministerie — (Služba državnog odvjetništva)
- Immigratie en Naturalisatiedienst — (Služba za imigraciju i naturalizaciju)
- Nederlands Forensisch Instituut — (Nizozemski forenzički institut)
- Dienst Terugkeer & Vertrek — (Agencija za repatrijaciju i odlaske)

MINISTERIE VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit — (MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, PRIRODE I KVALITETE HRANE)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Dienst Regelingen (DR) — (Nacionalna služba za provedbu propisa (Agencija))
- Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD) — (Služba za zaštitu bilja (Agencija))
- Algemene Inspectiedienst (AID) — (Opća inspeksijska služba)
- Dienst Landelijk Gebied (DLG) — (Državna služba za održivi ruralni razvoj)
- Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) — (Nadležno tijelo za sigurnost hrane i proizvoda široke potrošnje)

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN — (MINISTARSTVO OBRAZOVANJA, KULTURE I ZNANOSTI)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Inspectie van het Onderwijs — (Inspektorat obrazovanja)
- Erfgoedinspectie — (Inspektorat baštine)
- Centrale Financiën Instellingen — (Središnja agencija za financiranje institucija)
- Nationaal Archief — (Nacionalni arhiv)
- Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid — (Savjetodavno vijeće za politiku znanosti i tehnologije)
- Onderwijsraad — (Vijeće za obrazovanje)
- Raad voor Cultuur — (Vijeće za kulturu)

MINISTERIE VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID — (MINISTARSTVO SOCIJALNIH PITANJA I ZAPOSŁJAVANJA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

- Inspectie Werk en Inkomen — (Inspektorat rada i prihoda)
  - Agentschap SZW- (Agencija SZW)
- MINISTERIE VAN VERKEER EN WATERSTAAT — (MINISTARSTVO PROMETA, JAVNIH RADOVA I UPRAVLJANJA VODAMA)
- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
  - Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart — (Glavna uprava za promet i civilno zrakoplovstvo)
  - Directoraat-generaal Personenvervoer — (Glavna uprava za putnički prijevoz)
  - Directoraat-generaal Water — (Glavna uprava za pitanja voda)
  - Centrale diensten — (Središnje službe)
  - Shared services Organisatie Verkeer en Watersaat — (Zajedničke službe za organizaciju prometa i upravljanje vodama) (nova organizacija)
  - Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut KNMI— (Nizozemski kraljevski meteorološki institut)
  - Rijkswaterstaat, Bestuur — (Odbor za javne radove i upravljanje vodama)
  - De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (svaka pojedina regionalna služba Glavne uprave za javne radove i upravljanje vodama)
  - De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (svaka pojedina stručna služba Glavne uprave za javne radove i upravljanje vodama)
  - Adviesdienst Geo-Informatie en ICT — (Savjetodavno vijeće za geoinformacije te informacijsku i komunikacijsku tehnologiju)
  - Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV) – (Savjetodavno vijeće za promet i prijevoz)
  - Bouwdienst – (Služba za gradnju)
  - Corporate Dienst — (Služba za poduzeća)
  - Data ICT Dienst — (Služba za poduzeća i informacijsku tehnologiju)
  - Dienst Verkeer en Scheepvaart — (Služba za promet i brodski prijevoz)
  - Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW) — (Služba za cestovno i hidrauličko inženjerstvo)
  - Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ) — (Nacionalni institut za upravljanje obalnim i pomorskim područjima)
  - Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA) — (Nacionalni institut za upravljanje slatkim vodama i pročišćavanje voda)
  - Waterdienst — (Služba za vode)
  - Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie — (Inspektorat prometa i upravljanja vodama, glavna uprava)
  - Port state Control
  - Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO) — (Uprava za razvoj nadzora komunikacije i istraživanja)
  - Toezichthouder Beheer Eenheid Lucht — (Jedinica za upravljanje „Zrak“)
  - Toezichthouder Beheer Eenheid Water — (Jedinica za upravljanje „Voda“)
  - Toezichthouder Beheer Eenheid Land — (Jedinica za upravljanje „Kopno“)
- MINISTERIE VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER — (MINISTARSTVO STANOVANJA, PROSTORNOG PLANIRANJA I ZAŠTITE OKOLIŠA)
- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)

- Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie — (Glavna uprava za stanovanje, zajednice i integraciju)
- Directoraat-generaal Ruimte — (Glavna uprava za prostornu politiku)
- Directoraat-generaal Milieubeheer — (Glavna uprava za zaštitu okoliša)
- Rijksgebouwdienst — (Agencija za državne zgrade)
- VROM Inspectie — (Inspektorat)

MINISTERIE VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT — (MINISTARSTVO ZDRAVLJA, SOCIJALNE SKRBI I SPORTA)

- Bestuursdepartement — (Središnji odjel za politiku i zaposlenike)
- Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken — (Inspektorat zdravstvene zaštite i veterinarskog javnog zdravlja)
- Inspectie Gezondheidszorg — (Inspektorat zdravstvene skrbi)
- Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming — (Inspektorat službi za mlade i zaštite mladih)
- Rijksinstituut voor de Volksgezondheid en Milieu (RIVM) — (Nacionalni institut za javno zdravlje i zaštitu okoliša)
- Sociaal en Cultureel Planbureau — (Ured za društveno i kulturno planiranje)
- Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen — (Agencija odbora za ocjenjivanje lijekova)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (DRUGI DOM DRŽAVNE SKUPŠTINE)

EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL — (PRVI DOM DRŽAVNE SKUPŠTINE)

RAAD VAN STATE — (DRŽAVNO VIJEĆE)

ALGEMENE REKENKAMER — (NIZOZEMSKI REVIZORSKI SUD)

NATIONALE OMBUDSMAN — (NACIONALNI PRAVOBRANITELJ)

KANSELARIJ DER NEDERLANDSE ORDEN — (URED KANCELARA ZA NIZOZEMSKE REDOVE)

KABINET DER KONINGIN — (KRALJIČIN KABINET)

RAAD VOOR DE RECHTSPRAAK EN DE RECHTBANKEN — (ODBOR ZA PRAVOSUDNU UPRAVU I SAVJETODAVNI ODBOR TE SUDOVI)

AUSTRIJA**A/ Tijela koja su trenutačno obuhvaćena**

1. Bundeskanzleramt (Ured saveznog kancelara)
2. Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten (Savezno ministarstvo za europske i međunarodne poslove)
3. Bundesministerium für Finanzen (Savezno ministarstvo financija)
4. Bundesministerium für Gesundheit (Savezno ministarstvo zdravlja)
5. Bundesministerium für Inneres (Savezno ministarstvo unutarnjih poslova)
6. Bundesministerium für Justiz (Savezno ministarstvo pravosuđa)
7. Bundesministerium für Landesverteidigung und Sport (Savezno ministarstvo obrane i sporta)
8. Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft (Savezno ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, zaštite okoliša te upravljanja vodama)

9. Bundesministerium für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (Savezno ministarstvo zapošljavanja, socijalnih pitanja i zaštite potrošača)
10. Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (Savezno ministarstvo obrazovanja, umjetnosti i kulture)
11. Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie (Savezno ministarstvo prometa, inovacija i tehnologije)
12. Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend (Savezno ministarstvo gospodarskih poslova, obitelji i mladih)
13. Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung (Savezno ministarstvo znanosti i istraživanja)
14. Bundesamt für Eich- und Vermessungswesen (Savezni ured za kalibriranje i mjerenje)
15. Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H (Austrijski centar za istraživanja i testiranje „Arsenal Ltd“)
16. Bundesanstalt für Verkehr (Savezni prometni institut)
17. Bundesbeschaffung G.m.b.H (Služba za saveznu javnu nabavu d.o.o.)
18. Bundesrechenzentrum G.m.b.H (Savezni centar za obradu podataka d.o.o.)

B/ **Sva druga središnja javna tijela, uključujući njihove regionalne i lokalne pododjele, uz uvjet da nemaju industrijski ili komercijalni karakter.**

POLJSKA

1. Kancelaria Prezydenta RP (Ured predsjedništva)
2. Kancelaria Sejmu RP (Ured Sejma)
3. Kancelaria Senatu RP (Ured Senata)
4. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (Ured premijera)
5. Sąd Najwyższy (Vrhovni sud)
6. Naczelny Sąd Administracyjny (Vrhovni upravni sud)
7. Sądy powszechne – rejonowe, okręgowe i apelacyjne (Zajednički sud – Okružni sud, Regionalni sud, Žalbeni sud)
8. Trybunał Konstytucyjny (Ustavni sud)
9. Najwyższa Izba Kontroli (Vrhovni revizorski ured)
10. Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich (Ured pravobranitelja za ljudska prava)
11. Biuro Rzecznika Praw Dziecka (Ured pravobranitelja za prava djece)
12. Biuro Ochrony Rządu (Vladin ured za zaštitu)
13. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (Nacionalni sigurnosni ured)
14. Centralne Biuro Antykorupcyjne (Središnji ured za suzbijanje korupcije)
15. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (Ministarstvo rada i socijalne politike)
16. Ministerstwo Finansów (Ministarstvo financija)
17. Ministerstwo Gospodarki (Ministarstvo gospodarstva)
18. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (Ministarstvo regionalnog razvoja)
19. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Ministarstvo kulture i nacionalne baštine)

20. Ministerstwo Edukacji Narodowej (Ministarstvo nacionalnog obrazovanja)
21. Ministerstwo Obrony Narodowej (Ministarstvo nacionalne obrane)
22. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja)
23. Ministerstwo Skarbu Państwa (Ministarstvo državne riznice)
24. Ministerstwo Sprawiedliwości (Ministarstvo pravosuđa)
25. Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej (Ministarstvo prometa, gradnje i pomorskog gospodarstva)
26. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Ministarstvo znanosti i visokog obrazovanja)
27. Ministerstwo Środowiska (Ministarstvo zaštite okoliša)
28. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Ministarstvo unutarnjih poslova)
29. Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (Ministarstvo uprave i digitalizacije)
30. Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Ministarstvo vanjskih poslova)
31. Ministerstwo Zdrowia (Ministarstvo zdravlja)
32. Ministerstwo Sportu i Turystyki (Ministarstvo sporta i turizma)
33. Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej (Patentni ured Republike Poljske)
34. Urząd Regulacji Energetyki (Poljsko Regulatorno tijelo za energetiku)
35. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych (Ured za vojne veterane i žrtve represije)
36. Urząd Transportu Kolejowego (Ured za željeznički prijevoz)
37. Urząd Dozoru Technicznego (Ured za tehničke inspekcije)
38. Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Ured za registraciju medicinskih proizvoda, medicinskih uređaja te biocidnih proizvoda)
39. Urząd do Spraw Cudzoziemców (Ured za strance)
40. Urząd Zamówień Publicznych (Ured za javnu nabavu)
41. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Ured za tržišno natjecanje i zaštitu potrošača)
42. Urząd Lotnictwa Cywilnego (Ured za civilno zrakoplovstvo)
43. Urząd Komunikacji Elektronicznej (Ured za elektroničku komunikaciju)
44. Wyższy Urząd Górniczy (Državno nadležno tijelo za rudarstvo)
45. Główny Urząd Miar (Glavni ured za mjeriteljstvo)
46. Główny Urząd Geodezji i Kartografii (Glavni ured za geodeziju i kartografiju)
47. Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (Glavni ured za nadzor graditeljstva)
48. Główny Urząd Statystyczny (Glavni ured za statistiku)
49. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji (Nacionalno vijeće za radio i televiziju)
50. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (Glavni inspektor za zaštitu osobnih podataka)
51. Państwowa Komisja Wyborcza (Državno izborno povjerenstvo)
52. Państwowa Inspekcja Pracy (Nacionalni inspektorat rada)

53. Rządowe Centrum Legislacji (Državni centar za zakonodavstvo)
54. Narodowy Fundusz Zdrowia (Nacionalni zdravstveni fond)
55. Polska Akademia Nauk (Poljska akademija znanosti)
56. Polskie Centrum Akredytacji (Poljski akreditacijski centar)
57. Polskie Centrum Badań i Certyfikacji (Poljski centar za testiranje i certifikaciju)
58. Polska Organizacja Turystyczna (Poljski nacionalni turistički ured)
59. Polski Komitet Normalizacyjny (Poljski odbor za normizaciju)
60. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Institucija za socijalno osiguranje)
61. Komisja Nadzoru Finansowego (Poljsko tijelo za finansijski nadzor)
62. Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych (Glavni ured Državnog arhiva)
63. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (Fond za socijalno osiguranje poljoprivrednika)
64. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (Glavna uprava za nacionalne ceste i autoceste)
65. Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa (Glavni inspektorat zaštite bilja i sjemenja)
66. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej (Nacionalna središnjica državne vatrogasne službe)
67. Komenda Główna Policji (Poljska nacionalna policija)
68. Komenda Główna Straży Granicznej (Glavno zapovjedništvo granične policije)
69. Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (Glavni inspektorat tržišne kakvoće poljoprivredno-prehrambenih proizvoda)
70. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (Glavni inspektorat zaštite okoliša)
71. Główny Inspektorat Transportu Drogowego (Glavni inspektorat cestovnog prometa)
72. Główny Inspektorat Farmaceutyczny (Glavni farmaceutski inspektorat)
73. Główny Inspektorat Sanitarny (Glavni sanitarni inspektorat)
74. Główny Inspektorat Weterynarii (Glavni veterinarski inspektorat)
75. Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego (Agencija za unutarnju sigurnost)
76. Agencja Wywiadu (Obavještajna agencija za inozemstvo)
77. Agencja Mienia Wojskowego (Agencija za vojnu imovinu)
78. Wojskowa Agencja Mieszkaniowa (Agencija za vojne nekretnine)
79. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Agencija za restrukturiranje i modernizaciju poljoprivrede)
80. Agencja Rynku Rolnego (Agencija za poljoprivredno tržište)
81. Agencja Nieruchomości Rolnych (Agencija za poljoprivrednu imovinu)
82. Państwowa Agencja Atomistyki (Nacionalna agencija za atomsku energiju)
83. Polska Agencja Żeglugi Powietrznej (Poljska agencija za zračnu plovidbu)
84. Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (Državna agencija za sprečavanje problema povezanih s alkoholom)
85. Agencja Rezerw Materiałowych (Agencija za materijalne pričuve)

86. Narodowy Bank Polski (Narodna banka Poljske)
87. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (Nacionalni fond za zaštitu okoliša i upravljanje vodama)
88. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Nacionalni fond za rehabilitaciju osoba s invaliditetom)
89. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (Nacionalni institut za sjećanje – Povjerenstvo za sudske postupke za zločine protiv poljskog naroda)
90. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Odbor za zaštitu uspomene na borbu i mučeništvo)
91. Służba Celna Rzeczypospolitej Polskiej (Carinska služba Republike Poljske)
92. Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe” (Državno šumarsko poduzeće „Lasy Państwowe”)
93. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (Poljska agencija za razvoj poduzeća)
94. Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda (Javne autonomne jedinice za upravljanje zdravstvenom skrbi koje je uspostavio ministar, jedinica središnje državne uprave ili vojvoda).

PORTUGAL

1. Presidência do Conselho de Ministros (Predsjedništvo Vijeća ministara)
2. Ministério das Finanças (Ministarstvo financija)
3. Ministério da Defesa Nacional (Ministarstvo obrane)
4. Ministério dos Negócios Estrangeiros e das Comunidades Portuguesas (Ministarstvo vanjskih poslova i portugalskih zajednica)
5. Ministério da Administração Interna (Ministarstvo unutarnjih poslova)
6. Ministério da Justiça (Ministarstvo pravosuđa)
7. Ministério da Economia (Ministarstvo gospodarstva)
8. Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas (Ministarstvo poljoprivrede, ruralnog razvoja i ribarstva)
9. Ministério da Educação (Ministarstvo obrazovanja)
10. Ministério da Ciência e do Ensino Superior (Ministarstvo znanosti i sveučilišnog obrazovanja)
11. Ministério da Cultura (Ministarstvo kulture)
12. Ministério da Saúde (Ministarstvo zdravlja)
13. Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social (Ministarstvo rada i društvene solidarnosti)
14. Ministério das Obras Públicas, Transportes e Habitação (Ministarstvo javnih radova, prometa i stanovanja)
15. Ministério das Cidades, Ordenamento do Território e Ambiente (Ministarstvo gradova, upravljanja zemljom i zaštite okoliša)
16. Ministério para a Qualificação e o Emprego (Ministarstvo stručnih kvalifikacija i zapošljavanja)
17. Presidência da Republica (Predsjedništvo Republike)
18. Tribunal Constitucional (Ustavni sud)
19. Tribunal de Contas (Revizorski sud)
20. Provedoria de Justiça (Pravobranitelj)

RUMUNJSKA

Administrația Prezidențială (Predsjednička administracija)

Senatul României (Rumunjski senat)

Camera Deputaților (Zastupnički dom)

Înalta Curte de Casație și Justiție (Vrhovni sud)

Curtea Constituțională (Ustavni sud)

Consiliul Legislativ (Zakonodavno vijeće)

Curtea de Conturi (Financijski sud)

Consiliul Superior al Magistraturii (Vrhovno sudska vijeće)

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (Ured tužitelja pri Vrhovnom sudu)

Secretariatul General al Guvernului (Glavno tajništvo vlade)

Cancelaria Primului-Ministru (Ured premijera)

Ministerul Afacerilor Externe (Ministarstvo vanjskih poslova)

Ministerul Economiei și Finanțelor (Ministarstvo gospodarstva i financija)

Ministerul Justiției (Ministarstvo pravosuđa)

Ministerul Apărării (Ministarstvo obrane)

Ministerul Internelor și Reformei Administrative (Ministarstvo unutarnjih poslova i administrativne reforme)

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Sanse (Ministarstvo rada i jednakih mogućnosti)

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (Ministarstvo malih i srednjih poduzeća, trgovine, turizma i slobodnih zanimanja)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Ministarstvo poljoprivrednog i ruralnog razvoja)

Ministerul Transporturilor (Ministarstvo prometa)

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței (Ministarstvo razvoja, javnih radova i stanovanja)

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului (Ministarstvo obrazovanja, istraživanja i mladih)

Ministerul Sănătății Publice (Ministarstvo javnog zdravlja)

Ministerul Culturii și Cultelor (Ministarstvo kulture i religijskih pitanja)

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației (Ministarstvo komunikacije i informacijske tehnologije)

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile (Ministarstvo zaštite okoliša i održivog razvoja)

Serviciul Român de Informații (Rumunjska obavještajna služba)

Serviciul Român de Informații Externe (Rumunjska obavještajna služba za inozemstvo)

Serviciul de Protecție și Pază (Služba za zaštitu i stražu)

Serviciul de Telecomunicações Speciale (Služba za posebne komunikacije)

Consiliul Național al Audiovizualului (Nacionalno vijeće za audiovizualne medije)

Consiliul Concurenței (CC) (Vijeće za tržišno natjecanje)

Direcția Națională Anticorupție (Nacionalni odjel za suzbijanje korupcije)

Inspectoratul General de Poliție (Opći inspektorat policije)

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (Nacionalno nadležno tijelo za regulaciju i nadzor javne nabave)

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (Nacionalno vijeće za rješavanje pritužbi)

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC) (Nacionalno tijelo za regulaciju zajedničkih javnih komunalnih službi)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (Nacionalno tijelo za sanitarna i veterinarska pitanja te sigurnost hrane)

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (Nacionalno tijelo za zaštitu potrošača)

Autoritatea Navală Română (Rumunjsko nadležno tijelo za pomorstvo)

Autoritatea Feroviară Română (Rumunjsko nadležno tijelo za željeznice)

Autoritatea Rutieră Română (Rumunjsko nadležno tijelo za ceste)

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului-și Adopție (Nacionalno tijelo za zaštitu prava djece i posvajanje)

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap (Nacionalno tijelo za osobe s invaliditetom)

Autoritatea Națională pentru Tineret (Nacionalno tijelo za mlade)

Autoritatea Națională pentru Cercetare Stiințifică (Nacionalno tijelo za znanstvena istraživanja)

Autoritatea Națională pentru Comunicații (Nacionalno tijelo za komunikaciju)

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale (Nacionalno tijelo za usluge informacijskog društva)

Autoritatea Electorală Permanente (Trajno izborno tijelo)

Agencija za Strategii Guvernamentale (Agencija za državne strategije)

Agencija Națională a Medicamentului (Nacionalna agencija za lijekove)

Agencija Națională pentru Sport (Nacionalna agencija za sport)

Agencija Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Nacionalna agencija za zapošljavanje)

Agencija Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (Nacionalno tijelo za regulaciju električne energije)

Agencija Română pentru Conservarea Energiei (Rumunjska agencija za štednju energije)

Agencija Națională pentru Resurse Minerale (Nacionalna agencija za mineralne resurse)

Agencija Română pentru Investiții Străine (Rumunjska agencija za strana ulaganja)

Agencija Națională a Funcționarilor Publici (Nacionalna agencija za državne službenike)

Agencija Națională de Administrare Fiscală (Nacionalna agencija za fiskalnu upravu)

Agencija de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială (Agencija za prijebaj postupaka javne nabave posebne tehnologije)

Agencija Națională Anti-doping (Nacionalna antidopinška agencija)

Agencija Nucleară (Nuklearna agencija)

Agencija Națională pentru Protecția Familiei (Nacionalna agencija za zaštitu obitelji)

Agencija Națională pentru Egalitatea de Sanse între Bărbați și Femei (Nacionalno tijelo za jednake prilike muškaraca i žena)

Agencia Națională pentru Protecția Mediului (Nacionalna agencija za zaštitu okoliša)

Agencia Națională Antidrog (Nacionalna agencija za borbu protiv droga)

SLOVENIJA

1. Predsednik Republike Slovenije (Predsjednik Republike Slovenije)
2. Državni zbor (Državna skupština)
3. Državni svet (Državno vijeće)
4. Varuh človekovih pravic (Pravobranitelj)
5. Ustavno sodišče (Ustavni sud)
6. Računsko sodišče (Revizorski sud)
7. Državna revizijska komisija (Državno revizijsko povjerenstvo)
8. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (Slovenska akademija znanosti i umjetnosti)
9. Vladne službe (Vladine službe)
10. Ministrstvo za finance (Ministarstvo financija)
11. Ministrstvo za notranje zadeve (Ministarstvo unutarnjih poslova)
12. Ministrstvo za zunanje zadeve (Ministarstvo vanjskih poslova)
13. Ministrstvo za obrambo (Ministarstvo obrane)
14. Ministrstvo za pravosodje (Ministarstvo pravosuđa)
15. Ministrstvo za gospodarstvo (Ministarstvo gospodarstva)
16. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i hrane)
17. Ministrstvo za pravosodje (Ministarstvo pravosuđa)
18. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo (Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog planiranja i energetike)
19. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (Ministarstvo rada, obitelji i socijalnih pitanja)
20. Ministrstvo za zdravje (Ministarstvo zdravlja)
21. Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (Ministarstvo visokog obrazovanja, znanosti i tehnologije)
22. Ministrstvo za kulturo (Ministarstvo kulture)
23. Ministrstvo za javno upravo (Ministarstvo javne uprave)
24. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Vrhovni sud Republike Slovenije)
25. Višja sodišča (Viši sudovi)
26. Okrožna sodišča (Okružni sudovi)
27. Okrajna sodišča (Pokrajinski sudovi)
28. Vrhovno tožilstvo Republike Slovenije (Vrhovno tužiteljstvo Republike Slovenije)
29. Okrožna državna tožilstva (Okružna državna tužiteljstva)
30. Družbeni pravobranilec Republike Slovenije (Društveni pravobranitelj Republike Slovenije)
31. Državno pravobranilstvo Republike Slovenije (Državni pravobranitelj Republike Slovenije)
32. Upravno sodišče Republike Slovenije (Upravni sud Republike Slovenije)

33. Senat za prekrške Republike Slovenije (Senat za manje prekršaje Republike Slovenije)

34. Višje delovno in socialno sodišče v Ljubljani (Viši radni i socijalni sud)

35. Delovna sodišča (Radni sudovi)

36. Upravne enote (Lokalne upravne jedinice)

SLOVAČKA

Ministarstva i druga središnja tijela državne uprave navedena u Aktu br. 575/2001 zb. o strukturi aktivnosti Vlade i tijela središnje državne uprave pri sastavljanju teksta kasnijih amandmana:

Ministerstvo gospodarstva Slovenske republike (Ministarstvo gospodarstva Slovačke Republike)

Ministerstvo financija Slovenske republike (Ministarstvo financija Slovačke Republike)

Ministerstvo doprave, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenske republike (Ministarstvo prometa, graditeljstva i regionalnog razvoja Slovačke Republike)

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenske republike (Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja Slovačke Republike)

Ministerstvo vnútra Slovenske republike (Ministarstvo unutarnjih poslova Slovačke Republike)

Ministerstvo obrany Slovenske republike (Ministarstvo obrane Slovačke Republike)

Ministerstvo spravodlivosti Slovenske republike (Ministarstvo pravosuđa Slovačke Republike)

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenske republike (Ministarstvo vanjskih poslova Slovačke Republike)

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenske republike (Ministarstvo rada, socijalnih pitanja i obitelji Slovačke Republike)

Ministerstvo životného prostredia Slovenske republike (Ministarstvo zaštite okoliša Slovačke Republike)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenske republike (Ministarstvo obrazovanja, znanosti, istraživanja i sporta Slovačke Republike)

Ministerstvo kultúry Slovenske republike (Ministarstvo kulture Slovačke Republike)

Ministerstvo zdravotníctva Slovenske republike (Ministarstvo zdravstvene skrbi Slovačke Republike)

Úrad vlády Slovenske republike (Ured Vlade Slovačke Republike)

Protimonopolný úrad Slovenske republike (Protumonopolski ured Slovačke Republike)

Štatistický úrad Slovenske republike (Ured za statistiku Slovačke Republike)

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenske republike (Ured za izmjeru, kartografiju i katastar Slovačke Republike)

Úrad jadrového dozoru Slovenske republike (Regulatorno tijelo za nuklearnu energiju Slovačke Republike)

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenske republike (Slovački ured za normizaciju, mjeriteljstvo i testiranje)

Úrad pre verejné obstarávanie (Ured za javnu nabavu)

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenske republike (Ured za industrijsko vlasništvo Slovačke Republike)

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenske republike (Uprava za državne materijalne pričuve Slovačke Republike)

Národný bezpečnostný úrad (Nacionalno tijelo za sigurnost)

Kancelária Prezidenta Slovenske republike (Ured predsjednika Slovačke Republike)

Národná rada Slovenskej republiky (Nacionalno vijeće Slovačke Republike)
Ústavný súd Slovenskej republiky (Ustavni sud Slovačke Republike)
Najvyšší súd Slovenskej republiky (Vrhovni sud Slovačke Republike)
Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (Državno odvjetništvo Slovačke Republike)
Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (Vrhovni revizorski ured Slovačke Republike)
Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (Ured za telekomunikacije Slovačke Republike)
Poštový úrad (Poštanski regulatorni ured)
Úrad na ochranu osobných údajov (Ured za zaštitu osobnih podataka)
Kancelária verejného ochrancu práv (Ured pravobranitelja)
Úrad pre finančný trh (Ured za finansijsko tržište)

FINSKA

OIKEUSKANSLERINVIRASTO – JUSTITIEKANSLEERSÄMBETET (URED KANCELARA ZA PRAVOSUĐE)

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ – KOMMUNIKATIONSMINISTERIET (MINISTARSTVO PROMETA I KOMUNIKACIJE)

Viestintävirasto – Kommunikationsverket (Finsko regulatorno tijelo za komunikaciju)
Ajoneuvohallintokeskus AKE – Fordonsförvaltningscentralen AKE (Finska uprava za vozila)
Ilmailuhallinto – Luftfartsförvaltningen (Finsko tijelo za civilno zrakoplovstvo)
Ilmatieteen laitos – Meteorologiska institutet (Finski meteorološki institut)
Merenkulkulaitos – Sjöfartsverket (Finska pomorska uprava)
Merentutkimuslaitos – Havsforskningsinstitutet (Finski institut za pomorska istraživanja)
Ratahallintokeskus RHK – Banförvaltningscentralen RHK (Uprava za željeznice)
Rautatievirasto – Järnvägsverket (Finska agencija za željeznice)
Tiehallinto – Vägförvaltningen (Uprava za ceste)

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ – JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET (MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA)

Elintarviketurvallisuusvirasto – Livsmedelssäkerhetsverket (Finsko tijelo za sigurnost hrane)
Maanmittauslaitos – Lantmäteriverket (Finski ured za izmjeru)
Maaseutuvirasto – Landsbygdsverket (Agencija za ruralna područja)

OIKEUSMINISTERIÖ – JUSTITIEMINISTERIET (MINISTARSTVO PRAVOSUĐA)

Tietosuoja- ja valtuutetun toimisto – Dataombudsmannens byrå (Ured pravobranitelja za zaštitu podataka)
Tuomioistuimet – domstolar (Sudovi)
Korkein oikeus – Högsta domstolen (Vrhovni sud)
Korkein hallinto-oikeus – Högsta förvaltningsdomstolen (Vrhovni upravni sud)
Hovioikeudet – hovrätter (Žalbeni sud)
Käräjäoikeudet – tingsrätter (Okružni sudovi)

Hallinto-oikeudet – förvaltningsdomstolar (Upravni sudovi)

Markkinaoikeus – Marknadsdomstolen (Trgovački sud)

Työtuomioistuim – Arbetsdomstolen (Radni sud)

Vakuutuslaitos – Försäkringsdomstolen (Sud za osiguranje)

Kuluttajariitalautakunta – Konsumenttvistenämnden (Odbor za pritužbe potrošača)

Vankeinhoitolaitos – Fängvårdsväsendet (Zatvorska služba)

HEUNI – Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti – HEUNI – Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta Nationerna (Europski institut za sprečavanje i kontrolu kriminala)

Konkurssiasiamiehen toimisto – Konkursombudsmannens byrå (Ured pravobranitelja za stečaj)

Oikeushallinnon palvelukeskus – Justitieförvaltningens servicecentral (Služba za pravno upravljanje)

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus – Justitieförvaltningens datateknikcentral (Pravni upravni centar za računalstvo)

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) – Rättspolitiska forskningsinstitutet (Institut za pravnu politiku)

Oikeusrekisterikeskus – Rättsregistercentralen (Pravni registracijski centar)

Onnettomuustutkintakeskus – Centralen för undersökning av olyckor (Odbor za istraživanje nesreća)

Rikosseuraamusvirasto – Brottsåförjdsverket (Agencija za kaznene sankcije)

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus – Brottsåförjdsområdets utbildningscentral (Institut za osposobljavanje za Zatvorsku službu i Službu uvjetnog otpusta)

Rikossentorjuntaneuvosto Rådet för brottsförebyggande (Nacionalno vijeće za sprečavanje kriminala)

Saamelaiskäräjät – Sametinget (Parlament naroda Saami)

Valtakunnansyyttäjänvirasto – Riksåklagarämbetet (Ured državnog odvjetnika)

OPETUSMINISTERIÖ – UNDERVISNINGSMINISTERIET (MINISTARSTVO OBRAZOVANJA)

Opetushallitus – Utbildningsstyrelsen (Nacionalni odbor za obrazovanje)

Valtion elokuvatarkastamo – Statens filmgranskningsbyrå (Finski odbor za klasifikaciju filmova)

PUOLUSTUSMINISTERIÖ – FÖRSVARSMINISTERIET (MINISTARSTVO OBRANE)

Puolustusvoimat – Försvarsmakten (Finske obrambene snage)

SISÄASIAINMINISTERIÖ – INRIKESMINISTERIET (MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA)

Keskusrikopoliisi – Centralkriminalpolisen (Središnja kriminalistička policija)

Liikkuva poliisi – Rörliga polisen (Nacionalna prometna policija)

Rajavartiolaitos – Gränsbevakningsväsendet (Granična policija)

Suojelupoliisi – Skyddspolisen (Policijska zaštita)

Poliisiammattikorkeakoulu – Polisyrkeshögskolan (Policijska akademija)

Poliisin tekniikkakeskus – Polisens teknikcentral (Policijski tehnički centar)

Pelastusopisto – Räddningsverket (Hitne službe)

Hätäkeskuslaitos – Nödcentralverket (Centar za odgovor na hitne situacije)

Maahanmuuttovirasto – Migrationsverket (Tijelo za imigraciju)

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus – Inrikesförvaltningens servicecentral (Služba za unutarnje upravljanje)

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos – Polisnrättningen i Helsingfors (Policijska uprava Helskinkija)

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande (Centri za prihvat tražitelja azila)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ – SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIET (MINISTARSTVO SOCIJALNIH PITANJA I ZDRAVLJA)

Työttömyysturvalautakunta – Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden (Odjel za pritužbe nezaposlenih)

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta – Besvärnämnden för socialtrygghet (Žalbeni sud)

Lääkelaitos – Läkemedelsverket (Nacionalna agencija za lijekove)

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus – Rättsskyddscentralen för hälsovården (Nacionalno tijelo za medicinsko-pravna pitanja)

Säteilyturvakeskus – Strålsäkerhetscentralen (Finski centar za radijaciju i nuklearnu sigurnost)

Kansanterveyslaitos – Folkhälsoinstitutet (Institut za nacionalno javno zdravlje)

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO – Utvecklingscentralen för läkemedelsbe-handling (Centar za razvoj farmakoterapije ROHTO)

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus – Social- och hälsovårdens produktill-synscentral (Nacionalna agencija za kontrolu proizvoda, socijalnu sigurnost i zdravlje)

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes – Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes (Centar za istraživanje i razvoj zdravlja i socijalne skrbi STAKES)

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ – ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET (MINISTARSTVO ZAPOŠLJAVANJA I GOSPODARSTVA)

Kuluttajavirasto – Konsumentverket (Finska agencija za potrošače)

Kilpailuvirasto – Konkursverket (Finsko tijelo za tržišno natjecanje)

Patentti- ja rekisterihallitus – Patent- och registerstyrelsen (Nacionalni odbor za patente i registraciju)

Valtakunnansovittelijain toimisto – Riksförlikningsmännens byrå (Nacionalni ured miritelja)

Työneuvosto – Arbetsrådet (Vijeće za rad)

Energiamarkkinavirasto – Energimarknadsverket (Tijelo za tržište energije)

Geologian tutkimuskeskus – Geologiska forskningscentralen (Finski geološki ured)

Huoltovarmuuskeskus – Försörjningsberedskapscentralen (Nacionalna agencija za hitne zalihe)

Kuluttajatutkimuskeskus – Konsumentforskningscentralen (Nacionalni centar za ispitivanje potrošača)

Matkailun edistämiskeskus (MEK) – Centralen för turistfrämjande (Finski turistički odbor)

Mittatekniikan keskus (MIKES) – Mätteknikcentralen (Centar za mjeriteljstvo i akreditacije)

Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus – Tekes – utvecklingscentralen för teknologi och innovationer (Finska agencija za financiranje tehnologije i inovacija)

Turvatekniikan keskus (TUKES) – Säkerhetsteknikcentralen (Tijelo za sigurnosnu tehnologiju)

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) – Statens tekniska forskningscentral (VTT finski tehnički istraživački centar)

Syrjintälautakunta – Nationella diskrimineringsnämnden (Diskriminacijski sud)

Vähemmistövaltuutetun toimisto – Minoritetsombudsmannens byrå (Ured pravobranitelja za manjine)

ULKOASIAINMINISTERIÖ – UTRIKESMINISTERIET (MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA)

VALTIONEUUVOSTON KANSLIA – STATSRÅDETS KANSLI (URED PREMIJERA)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ – FINANSMINISTERIET (MINISTARSTVO FINANCIJA)

Valtiokonttori – Statskontoret (Državna riznica)

Verohallinto – Skatteförvaltningen (Porezna uprava)

Tullilaitos – Tullverket (Carina)

Tilastokeskus – Statistikcentralen (Finska služba za statistiku)

Valtionaloudellinen tutkimuskeskus – Statens ekonomiska forskningscentral (Državni institut za ekonomska istraživanja)

Väestörekisterikeskus – Befolkningsregistercentralen (Centar za registraciju stanovništva)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ – MILJÖMINISTERIET (MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA)

Suomen ympäristökeskus – Finlands miljöcentral (Finski institut za zaštitu okoliša)

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus – Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (Finski centar za financiranje i razvoj stanovanja)

VALTIONTALouden tarkastusvirasto – STATENS REVISIONSVERK (NACIONALNI REVIZORSKI URED)

ŠVEDSKA

Royal Academy of Fine Arts	Akademien för de fria konsterna
National Board for Consumer Complaints	Allmänna reklamationsnämnden
Labour Court	Arbetsdomstolen
Swedish Employment Services	Arbetsförmedlingen
National Agency for Government Employers	Arbetsgivarverk, statens
National Institute for Working Life	Arbetslivsinstitutet
Swedish Work Environment Authority	Arbetsmiljöverket
Swedish Inheritance Fund Commission	Arvsfondsdelegationen
Museum of Architecture	Arkitekturmuseet
National Archive of Recorded Sound and Moving Images	Ljud och bildarkiv, statens
The Office of the Childrens' Ombudsman	Barnombudsmannen
Swedish Council on Technology Assessment in Health Care	Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens
Royal Library	Kungliga Biblioteket
National Board of Film Censors	Biografbyrå, statens
Dictionary of Swedish Biography	Biografiskt lexikon, svenskt
Swedish Accounting Standards Board	Bokföringsnämnden

Swedish Companies Registration Office	Bolagsverket
National Housing Credit Guarantee Board	Bostadskreditnämnd, statens (BKN)
National Housing Board	Boverket
National Council for Crime Prevention	Brottsförebyggande rådet
Criminal Victim Compensation and Support Authority	Brottsoffermyndigheten
National Board of Student Aid	Centrala studiestödsnämnden
Data Inspection Board	Datainspektionen
Ministries (Government Departments)	Departementen
National Courts Administration	Domstolsverket
National Electrical Safety Board	Elsäkerhetsverket
Swedish Energy Markets Inspectorate	Energimarknadsinspektionen
Export Credits Guarantee Board	Exportkreditnämnden
Swedish Fiscal Policy Council	Finanspolitiska rådet
Financial Supervisory Authority	Finansinspektionen
National Board of Fisheries	Fiskeriverket
National Institute of Public Health	Folkhälsoinstitut, statens
Swedish Research Council for Environment	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas
National Fortifications Administration	Fortifikationsverket
National Mediation Office	Medlingsinstitutet
Defence Material Administration	Försvarets materielverk
National Defence Radio Institute	Försvarets radioanstalt
Swedish Museums of Military History	Försvarshistoriska museer, statens
National Defence College	Försvarshögskolan
The Swedish Armed Forces	Försvarsmakten
Social Insurance Office	Försäkringskassan
Geological Survey of Sweden	Geologiska undersökning, Sveriges
Geotechnical Institute	Geotekniska institut, statens
The National Rural Development Agency	Glesbygdverket
Graphic Institute and the Graduate School of Communications	Grafiska institutet och institutet för högre kommunikations- och reklamutbildning
The Swedish Broadcasting Commission	Granskningsnämnden för Radio och TV
Swedish Government Seamen's Service	Handelsflottans kultur- och fritidsråd
Ombudsman for the Disabled	Handikappombudsmannen
Board of Accident Investigation	Haverikommission, statens

Courts of Appeal (6)	Hovrätterna (6)
Regional Rent and Tenancies Tribunals (12)	Hyres- och arendenämnder (12)
Committee on Medical Responsibility	Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd
National Agency for Higher Education	Högskoleverket
Supreme Court	Högsta domstolen
National Institute for Psycho-Social Factors and Health	Institut för psykosocial miljömedicin, statens
National Institute for Regional Studies	Institut för tillväxtpolitiska studier
Swedish Institute of Space Physics	Institutet för rymdfysik
International Programme Office for Education and Training	Internationella programkontoret för utbildningsområdet
Swedish Migration Board	Migrationsverket
Swedish Board of Agriculture	Jordbruksverk, statens
Office of the Chancellor of Justice	Justitiekanslern
Office of the Equal Opportunities Ombudsman	Jämställdhetsombudsmannen
National Judicial Board of Public Lands and Funds	Kammarkollegiet
Administrative Courts of Appeal (4)	Kammarrätterna (4)
National Chemicals Inspectorate	Kemikalieinspektionen
National Board of Trade	Kommerskollegium
Swedish Agency for Innovation Systems	Verket för innovationssystem (VINNOVA)
National Institute of Economic Research	Konjunkturinstitutet
Swedish Competition Authority	Konkurrensverket
College of Arts, Crafts and Design	Konstfack
College of Fine Arts	Konsthögskolan
National Museum of Fine Arts	Nationalmuseum
Arts Grants Committee	Konstnärsnämnden
National Art Council	Konstråd, statens
National Board for Consumer Policies	Konsumentverket
National Laboratory of Forensic Science	Kriminaltekniska laboratorium, statens
Prison and Probation Service	Kriminalvården
National Paroles Board	Kriminalvårdsnämnden
Swedish Enforcement Authority	Kronofogdemyndigheten
National Council for Cultural Affairs	Kulturråd, statens
Swedish Coast Guard	Kustbevakningen
National Land Survey	Lantmäteriverket
Royal Armoury	Livruskammaren/Skoklosters slott/ Hallwylska museet
National Food Administration	Livsmedelsverk, statens

The National Gaming Board	Lotteriinspektionen
Medical Products Agency	Läkemedelsverket
County Administrative Courts (24)	Länsrätterna (24)
County Administrative Boards (24)	Länsstyrelserna (24)
National Government Employee and Pensions Board	Pensionsverk, statens
Market Court	Marknadsdomstolen
Swedish Meteorological and Hydrological Institute	Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges
Modern Museum	Moderna museet
Swedish National Collections of Music	Musiksamlingar, statens
Swedish Agency for Disability Policy Coordination	Myndigheten för handikappolitisk samordning
Swedish Agency for Networks and Cooperation in Higher Education	Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning
Commission for state grants to religious communities	Nämnden för statligt stöd till trossamfun
Museum of Natural History	Naturhistoriska riksmuseet
National Environmental Protection Agency	Naturvårdsverket
Scandinavian Institute of African Studies	Nordiska Afrikainstitutet
Nordic School of Public Health	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap
Recorders Committee	Notarienämnden
Swedish National Board for Intra Country Adoptions	Myndigheten för internationella adoptionsfrågor
Swedish Agency for Economic and Regional Growth	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Office of the Ethnic Discrimination Ombudsman	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
Court of Patent Appeals	Patentbesvärsrätten
Patents and Registration Office	Patent- och registreringsverket
Swedish Population Address Register Board	Personadressregisternämnd statens, SPAR-nämnden
Swedish Polar Research Secretariat	Polarforskningssekretariatet
Press Subsidies Council	Presstödsnämnden
The Council of the European Social Fund in Sweden	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
The Swedish Radio and TV Authority	Radio- och TV-verket
Government Offices	Regeringskansliet
Supreme Administrative Court	Regeringsrätten
Central Board of National Antiquities	Riksantikvarieämbetet
National Archives	Riksarkivet
Bank of Sweden	Riksbanken
Parliamentary Administrative Office	Riksdagsförvaltningen
The Parliamentary Ombudsmen	Riksdagens ombudsmän, JO
The Parliamentary Auditors	Riksdagens revisorer
National Debt Office	Riksgäldskontoret

National Police Board	Rikspolisstyrelsen
National Audit Bureau	Riksrevisionen
Travelling Exhibitions Service	Riksutställningar, Stiftelsen
National Space Board	Rymdstyrelsen
Swedish Council for Working Life and Social Research	Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap
National Rescue Services Board	Räddningsverk, statens
Regional Legal-aid Authority	Rättshjälpsmyndigheten
National Board of Forensic Medicine	Rättsmedicinalverket
Sami (Lapp) School Board	Sameskolstyrelsen och sameskolor
Sami (Lapp) Schools	
National Maritime Administration	Sjöfartsverket
National Maritime Museums	Maritima museer, statens
Swedish Commission on Security and Integrity Protection	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Swedish Tax Agency	Skatteverket
National Board of Forestry	Skogsstyrelsen
National Agency for Education	Skolverk, statens
Swedish Institute for Infectious Disease Control	Smittskyddsinstitutet
National Board of Health and Welfare	Socialstyrelsen
National Inspectorate of Explosives and Flammables	Sprängämnesinspektionen
Statistics Sweden	Statistiska centralbyrån
Agency for Administrative Development	Statskontoret
Swedish Radiation Safety Authority	Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish International Development Cooperation Authority	Styrelsen för internationellt utvecklings- samarbete, SIDA
National Board of Psychological Defence and Conformity Assessment	Styrelsen för psykologiskt försvar
Swedish Board for Accreditation	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Swedish Institute	Svenska Institutet, stiftelsen
Library of Talking Books and Braille Publications	Talboks- och punktskriftsbiblioteket
District and City Courts (97)	Tingsrätterna (97)
Judges Nomination Proposal Committee	Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet
Armed Forces' Enrolment Board	Totalförsvarets pliktverk
Swedish Defence Research Agency	Totalförsvarets forskningsinstitut
Swedish Board of Customs	Tullverket
Swedish Tourist Authority	Turistdelegationen
The National Board of Youth Affairs	Ungdomsstyrelsen
Universities and University Colleges	Universitet och högskolor

Aliens Appeals Board	Utlänningsnämnden
National Seed Testing and Certification Institute	Utsädeskontroll, statens
Swedish National Road Administration	Vägverket
National Water Supply and Sewage Tribunal	Vatten- och avloppsnämnd, statens
National Agency for Higher Education	Verket för högskoleservice (VHS)
Swedish Agency for Economic and Regional Development	Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)
Swedish Research Council	Vetenskapsrådet
National Veterinary Institute	Veterinärmedicinska anstalt, statens
Swedish National Road and Transport Research Institute	Väg- och transportforskningsinstitut, statens
National Plant Variety Board	Växsortnämnd, statens
Swedish Prosecution Authority	Åklagarmyndigheten
Swedish Emergency Management Agency	Krisberedskapsmyndigheten
Board of Appeals of the Manna Mission	Överklagandenämnden för nämndemannauppdrag

UJEDINJENA KRALJEVINA

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority
Regional Medical Service
Social Security Advisory Committee
Export Credits Guarantee Department
Foreign and Commonwealth Office
Wilton Park Conference Centre
Government Actuary's Department
Government Communications Headquarters
Home Office
HM Inspectorate of Constabulary
House of Commons
House of Lords
Ministry of Defence
Defence Equipment & Support
Meteorological Office
Ministry of Justice
Boundary Commission for England
Combined Tax Tribunal
Council on Tribunals
Court of Appeal – Criminal
Employment Appeals Tribunal
Employment Tribunals
HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)
Immigration Appellate Authorities
Immigration Adjudicators
Immigration Appeals Tribunal
Lands Tribunal
Law Commission
Legal Aid Fund (England and Wales)
Office of the Social Security Commissioners
Parole Board and Local Review Committees
Pensions Appeal Tribunals
Public Trust Office
Supreme Court Group (England and Wales)
Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

- Coroners Courts
- County Courts
- Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland
- Crown Court
- Enforcement of Judgements Office
- Legal Aid Fund
- Magistrates' Courts
- Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

- Crown Solicitor's Office
- Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland
- Forensic Science Laboratory of Northern Ireland
- Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland
- Police Service of Northern Ireland
- Probation Board for Northern Ireland
- State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session
HM Inspectorate of Constabulary
Parole Board for Scotland
Pensions Appeal Tribunals
Scottish Land Court
Sheriff Courts
Scottish Police Services Authority
Office of the Social Security Commissioners
The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees
Keeper of the Records of Scotland
The Scottish Parliamentary Body Corporate
HM Treasury
Office of Government Commerce
United Kingdom Debt Management Office
The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)
The Welsh Ministers
Higher Education Funding Council for Wales
Local Government Boundary Commission for Wales
The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales
Valuation Tribunals (Wales)
Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards
Welsh Rent Assessment Panels

Napomene uz Prilog 19.-1. Europske unije

1. Javna nabava naručitelja obuhvaćenih ovim Prilogom dijelova robe ili usluge u okviru postupaka javne nabave koji sami nisu obuhvaćeni ovim poglavljem ne smatra se obuhvaćenim postupkom javne nabave.
2. „Javni naručitelji država članica Europske unije” obuhvaćaju i sva podređena tijela svih javnih naručitelja država članica Europske unije, uz uvjet da nemaju odvojenu pravnu osobnost.
3. Kad je riječ o nabavi koju provode tijela u području obrane i sigurnosti, obuhvaćeni su samo neosjetljivi materijali i materijali koji nemaju ratne svrhe navedeni u popisu priloženom Prilogu 19.-4.

—

PRILOG 19.-2.

Tijela vlasti ispod središnje razine koja provode javnu nabavu u skladu s odredbama tog poglavlja**Odjeljak A: Svi regionalni ili lokalni javni naručitelji**

1. Svi javni naručitelji upravnih jedinica kako su utvrđene u Uredbi 1059/2003 – Uredba o NUTS-u.
2. Za potrebe ovog poglavlja „regionalni javni naručitelji” odnose se na javne naručitelje iz upravnih jedinica obuhvaćenih NUTS-om 1 i 2, kako je navedeno u Uredbi 1059/2003 – Uredba o NUTS-u.
3. Za potrebe ovog poglavlja „lokalni javni naručitelji” odnose se na javne naručitelje iz upravnih jedinica obuhvaćenih NUTS-om 3 te iz manjih upravnih jedinica, kako je navedeno u Uredbi 1059/2003 – Uredba o NUTS-u.

Roba

Navedena u Prilogu 19.-4.

Pragovi 200 000 SDR

Usluge

Navedene u Prilogu 19.-5.

Pragovi 200 000 SDR

Građevinske usluge i koncesije za radove

Navedene u Prilogu 19.-6.

Pragovi 5 000 0000 SDR

Odjeljak B: Svi javni naručitelji koji su javnopravna tijela kako je definirano direktivom o javnoj nabavi Europske unije

Roba

Navedena u Prilogu 19.-4.

Pragovi – za bolnice, škole, sveučilišta i tijela za socijalne usluge (stanovanje, socijalno osiguranje, vrtići) koji su javnopravna tijela: 200 000 SDR

za druga tijela: 355 000 SDR

Usluge

Navedene u Prilogu 19.-5.

Pragovi – za bolnice, škole, sveučilišta i tijela za socijalne usluge (stanovanje, socijalno osiguranje, vrtići) koji su javnopravna tijela: 200 000 SDR

za druga tijela: 355 000 SDR

Građevinske usluge i koncesije za radove

Navedene u Prilogu 19.-6.

Pragovi 5 000 000 SDR

„Javnopravno tijelo” znači svako tijelo:

- (a) koje je uspostavljeno posebno u svrhu zadovoljavanja potreba u općem interesu, a nije industrijske ili trgovačke naravi;

- (b) koje ima pravnu osobnost; i
- (c) koje najvećim dijelom financira država odnosno regionalna ili lokalna tijela odnosno druga javnopravna tijela, ili čije upravljanje podliježe nadzoru tih tijela, ili koje ima upravni, rukovodeći ili nadzorni odbor, a više od polovine članova tog odbora imenovala je država, regionalna ili lokalna tijela ili druga javnopravna tijela.

Napomene uz Prilog 19.-2. Europske unije

1. Javna nabava naručitelja obuhvaćenih ovim Prilogom dijelova robe ili usluge u okviru postupaka javne nabave koji sami nisu obuhvaćeni ovim poglavljem ne smatra se obuhvaćenim postupkom javne nabave.
  2. Europska unija spremna je obuhvatiti lako odredive kategorije javnopravnih tijela u Prilogu 19.-2. (aktivnih u područjima poput socijalnih usluga ili knjižničarstva) uz niži prag (200 000 SDR) ako Kanada dokaže da se isti prag primjenjuje na jednake vrste tijela u Kanadi.
-

PRILOG 19.-3.

Komunalna poduzeća koja provode javnu nabavu u skladu s odredbama ovog poglavlja

Roba

Navedena u Prilogu 19.-4.

Pragovi 400 000 SDR

Usluge

Navedene u Prilogu 19.-5.

Pragovi 400 000 SDR

Građevinske usluge i koncesije za radove

Navedene u Prilogu 19.-6.

Pragovi 5 000 000 SDR

Svi naručitelji čija je nabava obuhvaćena direktivom Europske unije o komunalnim uslugama koji su javni naručitelji (primjerice oni koji su obuhvaćeni prilogima 19.-1. i 19.-2.) ili javna poduzeća ⁽¹⁾ i koji imaju kao jednu od svojih djelatnosti bilo koju djelatnost navedenu u nastavku ili kombinaciju tih djelatnosti:

- (a) pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama s namjerom pružanja usluge javnosti povezane s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom pitke vode odnosno opskrba takvih mreža pitkom vodom ⁽²⁾;
- (b) pružanje fiksnih mreža ili upravljanje fiksnim mrežama za pružanje usluge javnosti povezane s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom električne energije, plina ili toplinske energije odnosno opskrba takvih mreža električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom;
- (c) pružanje mreža ili upravljanje mrežama ⁽³⁾ kojima se javnosti pruža usluga u području prijevoza s pomoću gradske željeznice, automatiziranih sustava, tramvaja, trolejbusa, autobusa ili žičara ⁽⁴⁾;
- (d) pružanje mreža ili upravljanje mrežama kojima se pruža usluga javnosti u području željezničkog prijevoza.

Napomene uz Prilog 19.-3. Europske unije

1. Ugovori koji se dodjeljuju za obavljanje prethodno navedenih djelatnosti kad su izložene tržišnom natjecanju na predmetnom tržištu nisu obuhvaćeni ovim Sporazumom.
2. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na ugovore koje dodijele naručitelji obuhvaćeni ovim Prilogom:
  - (a) za potrebe kupnje vode odnosno nabave energije ili goriva za proizvodnju energije;
  - (b) za potrebe koje ne uključuju obavljanje njihovih djelatnosti kako je navedeno u ovom Prilogu ili za obavljanje takvih djelatnosti u državi izvan EGP-a;

⁽¹⁾ U skladu s direktivom Europske unije o komunalnim uslugama, javno poduzeće je svako društvo nad kojim javni naručitelji mogu vršiti izravan ili neizravan prevladavajući utjecaj na temelju svojega vlasništva nad tim društvom, financijskog sudjelovanja u njemu ili pravila za upravljanje društvom.

Prevladavajući utjecaj javnih naručitelja pretpostavlja se kada oni, izravno ili neizravno, u odnosu na trgovačko društvo:

- (a) drže većinu upisanog kapitala društva;
  - (b) imaju kontrolu nad većinom glasova vezanih uz dionice koje je društvo izdalo; ili
  - (c) mogu imenovati više od polovine članova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela društva.
- ⁽²⁾ Radi veće sigurnosti napominje se da, ako takve mreže uključuju odlaganje i pročišćavanje otpadnih voda, i taj je dio aktivnosti obuhvaćen.
- ⁽³⁾ Kad je riječ o uslugama prijevoza, smatra se da mreža postoji ako se usluga pruža uz poslovne uvjete koje je utvrdilo nadležno tijelo države članice Europske unije, kao što su uvjeti u pogledu linija koje se trebaju pružiti, kapaciteta koji se treba osigurati ili učestalosti usluge.
- ⁽⁴⁾ Pri javnoj nabavi vozila masovnog prijevoza prema ponuđačima iz Kanade ne smije se postupati manje povoljno nego prema ponuđačima iz Europske unije ili ponuđačima iz drugih trećih zemalja. Vozila masovnog prijevoza obuhvaćaju tramvaje, autobuse, trolejbus, vagon podzemne ili nadzemne željeznice te lokomotive za podzemne ili nadzemne željeznice za potrebe javnog prijevoza.

- (c) za preprodaju ili iznajmljivanje trećim osobama, uz uvjet da naručitelj nema nikakvo posebno ili ekskluzivno pravo na prodaju ili iznajmljivanje predmeta takvih ugovora, a druga tijela te predmete mogu slobodno prodavati ili iznajmljivati uz iste uvjete kao naručitelj.
3. Opskrba pitkom vodom ili električnom energijom mreža koje pružaju uslugu javnosti putem naručitelja koji nije javni naručitelj ne smatra se djelatnošću u smislu podstavka (a) ili (b) ovog Priloga ako:
- (a) proizvodnja pitke vode ili električne energije tog tijela obavlja se zbog toga što je njezina potrošnja potrebna za obavljanje djelatnosti koja nije navedena u podstavcima od (a) do (d) ovog Priloga; i
- (b) opskrba javne mreže ovisi samo o konzumaciji samog tijela i nije premašila 30 % ukupne proizvodnje pitke vode ili energije tog tijela uzimajući u obzir prosjek u prethodne tri godine, uključujući tekuću godinu.
4. Opskrba plinom ili toplinskom energijom mreža koje pružaju usluge javnosti putem naručitelja koji nije javni naručitelj ne smatra se relevantnom djelatnošću u smislu podstavka (b) ovog Priloga ako:
- (a) proizvodnja plina ili toplinske energije predmetnog tijela neizbježna je posljedica obavljanja određene djelatnosti koja nije navedena u podstavcima od (a) do (d) ovog Priloga; i
- (b) jedini je cilj opskrbe javne mreže ekonomsko iskorištavanje takve proizvodnje i ne iznosi više od 20 % prometa tog tijela uzimajući u obzir prosjek u prethodne tri godine, uključujući tekuću godinu.
5. (a) Ako su ispunjeni uvjeti iz podstavka (b), ova se Direktiva ne primjenjuje na ugovore:
- i. koje naručitelj sklapa s povezanim društvom ⁽¹⁾; ili
- ii. koje sklapa zajednički pothvat koji je osnovalo isključivo više naručitelja za potrebe obavljanja djelatnosti u smislu podstavaka od (a) do (d) ovog Priloga s društvom koje je povezano s jednim od tih naručitelja.
- (b) Podstavak (a) primjenjuje se na ugovore o nabavi usluga ili robe, uz uvjet da najmanje 80 % prosječnog prometa povezanog društva u odnosu na usluge ili robu za prethodne tri godine potječe od isporuke takvih usluga ili robe društvima s kojima je ono povezano ⁽²⁾.
6. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na ugovore:
- (a) koje sklapa zajednički pothvat koji je osnovalo isključivo više naručitelja za potrebe obavljanja djelatnosti u smislu podstavaka od (a) do (d) ovog Priloga s jednim od tih naručitelja; ili
- (b) koje naručitelj sklapa sa zajedničkim pothvatom čiji je sastavni dio, uz uvjet da je zajednički pothvat osnovan s ciljem obavljanja predmetne djelatnosti tijekom razdoblja od najmanje tri godine i da se aktom kojim je zajednički pothvat osnovan zahtjeva da naručitelji od kojih se on sastoji budu u njegovu sastavu najmanje jednako toliko vremena.
7. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na postupke javne nabave koje naručitelji obuhvaćeni ovim Prilogom provode za potrebe djelatnosti povezanih s iskorištavanjem određenog zemljopisnog područja u svrhu traženja ili vađenja nafte, plina, ugljena ili drugih krutih goriva.

⁽¹⁾ „Povezano društvo” znači svako društvo čiji se godišnji izvještaji konsolidiraju s godišnjim izvještajima naručitelja u skladu sa zahtjevima iz Direktive Vijeća 83/349/EEZ o konsolidiranim izvještajima, ili, ako je riječ o tijelima na koje se ta Direktiva ne primjenjuje, svako društvo nad kojim naručitelj može imati, izravno ili neizravno, prevladavajući utjecaj odnosno koje može imati prevladavajući utjecaj nad naručiteljem odnosno koje zajedno s naručiteljem podliježe prevladavajućem utjecaju drugog društva na temelju vlasništva, financijskog udjela ili pravila koja se na njih odnose.

⁽²⁾ Ako, zbog datuma kada je povezano društvo osnovano ili počelo obavljati djelatnosti, ne postoje podaci o prometu za prethodne tri godine, bit će dovoljno da to društvo dokaže da je promet iz ovog stavka moguć, posebno s pomoću poslovnih projekcija.

PRILOG 19.-4.

Roba

1. Ovo poglavlje primjenjuje se na nabavu sve robe koju nabavljaju tijela iz priloga od 19.-1. do 19.-3., osim ako je u ovom poglavlju navedeno drukčije.
2. Ovo poglavlje odnosi se samo na robu i opremu opisanu u poglavljima Kombinirane nomenklature (KN) navedenima u nastavku koju kupuju Ministarstva obrane Belgije, Bugarske, Češke, Danske, Njemačke, Estonije, Grčke, Španjolske, Francuske, Hrvatske, Irske, Italije, Cipra, Latvije, Litve, Luksemburga, Mađarske, Malte, Nizozemske, Austrije, Poljske, Portugala, Rumunjske, Slovenije, Slovačke, Finske, Švedske i Ujedinjene Kraljevine koja su obuhvaćena Sporazumom:

Poglavlje 25: Sol, sumpor, zemlja i kamen, sadra, vapno i cement

Poglavlje 26: Metalne rude, šljaka i pepeo

Poglavlje 27: Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije, bitumenske tvari, mineralni voskovi
osim:
ex 27.10: posebna motorna goriva

Poglavlje 28: Anorganski kemijski proizvodi, organski i anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata i izotopa
osim:
ex 28.09: eksplozivi
ex 28.13: eksplozivi
ex 28.14: suzavac
ex 28.28: eksplozivi
ex 28.32: eksplozivi
ex 28.39: eksplozivi
ex 28.50: toksični proizvodi
ex 28.51: toksični proizvodi
ex 28.54: eksplozivi

Poglavlje 29: Organski kemijski proizvodi
osim:
ex 29.03: eksplozivi
ex 29.04: eksplozivi
ex 29.07: eksplozivi
ex 29.08: eksplozivi
ex 29.11: eksplozivi
ex 29.12: eksplozivi
ex 29.13: toksični proizvodi
ex 29.14: toksični proizvodi
ex 29.15: toksični proizvodi
ex 29.21: toksični proizvodi
ex 29.22: toksični proizvodi
ex 29.23: toksični proizvodi
ex 29.26: eksplozivi
ex 29.27: toksični proizvodi
ex 29.29: eksplozivi

- Poglavlje 30: Farmaceutski proizvodi
- Poglavlje 31: Gnojiva
- Poglavlje 32: Ekstrakti za štavljenje i bojanje, proizvodi za štavljenje i njihovi derivati, bojila, boje, ličila i lakovi, kit, umeci i čepovi, tinte
- Poglavlje 33: Eterična ulja i rezinoidi, parfumerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi
- Poglavlje 34: Sapun, organska površinsko aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje i „stomatološki voskovi”
- Poglavlje 35: Bjelančevinaste tvari, ljepila, enzimi
- Poglavlje 37: Sredstva za fotografiju i kinematografiju
- Poglavlje 38: Razni kemijski proizvodi
osim:
ex 38.19: toksični proizvodi
- Poglavlje 39: Umjetne smole i plastični materijali, esteri i eteri od celuloze i proizvodi napravljeni od njih
- Poglavlje 40: Kaučuk, sintetični kaučuk, faktis i proizvodi napravljeni od njih
osim:
ex 40.11: gume otporne na metke
- Poglavlje 41: Sirova životinjska koža (osim krzna) i koža
- Poglavlje 42: Proizvodi od kože, sedlarski i remenarski proizvodi, predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici, proizvodi od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)
- Poglavlje 43: Prirodno i umjetno krzno, proizvodi od krzna
- Poglavlje 44: Drvo i drveni proizvodi, drveni ugljen
- Poglavlje 45: Pluto i proizvodi od pluta
- Poglavlje 46: Proizvodi od slame i esparta i od ostalih materijala za pletarstvo, košarački i pletarski proizvodi
- Poglavlje 47: Materijal za izradu papira
- Poglavlje 48: Papir i karton, proizvodi od papirne mase, papira ili kartona
- Poglavlje 49: Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije, rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti
- Poglavlje 65: Pokrivala za glavu i njihovi dijelovi
- Poglavlje 66: Kišobrani, sunčane naočale, štapovi za hodanje, bičevi, jahački bičevi i njihovi dijelovi
- Poglavlje 67: Obrađeno perje i paperje, predmeti izrađeni od perja i paperja, umjetno cvijeće, predmeti od ljudske kose
- Poglavlje 68: Proizvodi od kamena, gipsa, cementa, azbesta, tinjca i sličnih materijala
- Poglavlje 69: Keramički proizvodi
- Poglavlje 70: Staklo i stakleni proizvodi

- Poglavlje 71: Biseri, dragulji i poludragulji, plemenite kovine, valjane plemenite kovine te proizvodi od njih; imitacija nakita
- Poglavlje 73: Željezo i čelik i proizvodi od njih
- Poglavlje 74: Bakar i proizvodi od bakra
- Poglavlje 75: Nikal i proizvodi od nikla
- Poglavlje 76: Aluminij i proizvodi od aluminija
- Poglavlje 77: Magnezij i berilij i proizvodi od njih
- Poglavlje 78: Olovo i proizvodi od olova
- Poglavlje 79: Cink i proizvodi od cinka
- Poglavlje 80: Kositar i proizvodi od kositra
- Poglavlje 81: Ostali metali koji se koriste u metalurgiji i proizvodi napravljeni od njih
- Poglavlje 82: Alati, umeci, pribor za jelo, žlice i vilice od metala i njihovi dijelovi,
osim:
ex 82.05: alati
ex 82.07: alati, dijelovi
- Poglavlje 83: Razni proizvodi od običnih kovina
- Poglavlje 84: Kotlovi, strojevi i mehanički aparati, njihovi dijelovi
osim:
ex 84.06: motori
ex 84.08: ostali motori
ex 84.45: strojevi
ex 84.53: strojevi za automatsku obradu podataka
ex 84.55: dijelovi strojeva pod brojem 84.53
ex 84.59: nuklearni reaktori
- Poglavlje 85: Električni strojevi i oprema, njihovi dijelovi
osim:
ex 85.13: telekomunikacijska oprema
ex 85.15: odašiljači
- Poglavlje 86: Željezničke ili tramvajske lokomotive, vagoni i njihovi dijelovi; spojevi i uređaji za željezničke i tramvajske tračnice, oprema za prometnu signalizaciju svih vrsta (koju ne pokreće električna energija)
osim:
ex 86.02: oklopne lokomotive, električne
ex 86.03: druge oklopne lokomotive
ex 86.05: oklopni vagoni
ex 86.06: vagoni za popravak
ex 86.07: vagoni

- Poglavlje 87: Vozila, osim vlakova i tramvaja, njihovi dijelovi
osim:
ex 87.08: tenkovi i druga oklopna vozila
ex 87.01: traktori
ex 87.02: vojna vozila
ex 87.03: vozila za prijevoz neispravnih ili oštećenih vozila
ex 87.09: motocikli
ex 87.14: prikolice
- Poglavlje 89: Brodovi, brodice i plutajuće konstrukcije
osim:
ex 89.01 A: ratni brodovi
- Poglavlje 90: Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, testni, precizni, medicinski i kirurški instrumenti i aparati, njihovi dijelovi,
osim:
ex 90.05: dalekozori
ex 90.13: razni instrumenti, laseri
ex 90.14: telemetri
ex 90.28: električki i elektronički mjerni instrumenti
ex 90.11: mikroskopi
ex 90.17: medicinski instrumenti
ex 90.18: aparati za mehanoterapiju
ex 90.19: ortopedska pomagala
ex 90.20: rendgen
- Poglavlje 91: Proizvodnja zidnih i ručnih satova
- Poglavlje 92: Glazbeni instrumenti, aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike i zvuka, dijelovi i prateća oprema takvih aparata
- Poglavlje 94: Namještaj i njegovi dijelovi, posteljina, madraci, potpora madracima, jastuci i slična punjena oprema
osim:
ex 94.01 A: zrakoplovna sjedala
- Poglavlje 95: Predmeti i proizvodi materijala za oblikovanje ili rezbarenje
- Poglavlje 96: Metle, četke, četkice za puder, sita
- Poglavlje 98: Razni gotovi proizvodi
-

PRILOG 19.-5.

Usluge

Od usluga s Općeg popisa usluga kako je sadržan u dokumentu MTN.GNS/W/120 obuhvaćene su sljedeće usluge:

<i>Usluga</i>	<i>Referentni broj u CPC-u</i>
Usluge popravka predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	633
Komercijalne kurirske usluge (uključujući multimodalne)	7512
Elektronička razmjena podataka (EDI) Elektronička pošta Poboljšane usluge komunikacije putem telefaksa ili usluge komunikacije putem telefaksa s dodanom vrijednošću, uključujući pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i dohvaćanje Pretvorba koda i protokola Preuzimanje informacija i baza podataka s mreže Govorna pošta	7523
Usluge poslovanja nekretninama na temelju naknade ili ugovora	822
Usluge savjetovanja povezane s instalacijom računalnog hardvera	841
Usluge implementacije softvera, uključujući usluge savjetovanja povezane sa sustavima i softverom, analizu sustava, dizajn, programiranje i usluge održavanja	842
Usluge obrade podataka, uključujući obradu, tablični prikaz i usluge upravljanja objektima Obrada informacija i/ili podataka s mreže (uključujući obradu transakcija)	843
Usluge baza podataka	844
Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala	845
Ostale računalne usluge	849
Usluge savjetovanja u vezi s općim upravljanjem	86501
Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem marketingom	86503
Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem ljudskim potencijalima	86504
Usluge savjetovanja u vezi s upravljanjem proizvodnjom	86505
Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (osim usluga arbitraže i mirenja)	866
Arhitektonske usluge	8671
Inženjerske usluge	8672

<i>Usluga</i>	<i>Referentni broj u CPC-u</i>
Integrirane inženjerske usluge (osim 86731 Integrirane inženjerske usluge za projekte „ključ u ruke” u području prometne infrastrukture)	8673
Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture	8674
Usluge tehničkog testiranja i analize, uključujući kontrolu kvalitete i preglede (osim u vezi s FSC 58 i opremom za promet)	8676
Usluge čišćenja zgrada	874
Usluge popravka povezane s metalnim proizvodima, strojevima i opremom	8861 do 8864 i 8866
Uklanjanje otpadnih voda, odvoz smeća te sanitarne i slične djelatnosti	94

Napomene uz Prilog 19.-5. Europske unije

1. Za naručitelje obuhvaćene Prilogom 19.-2. utvrđeni su pragovi od 355 000 SDR kad provode postupke javne nabave za usluge savjetovanja u pogledu povjerljivih pitanja za koja bi bilo razumno očekivati da će se njihovim otkrivanjem ugroziti tajne državne uprave, uzrokovati gospodarski poremećaji ili na sličan način narušiti javni interes.
2. Ovo poglavlje ne primjenjuje se na usluge koje tijela moraju nabaviti od nekog drugog tijela u skladu s isključivim pravom koje je uspostavljeno objavljenim zakonom, propisom ili upravnom odredbom.
3. Ako se na temelju tekuće revizije zakonodavstva Europske unije u području javne nabave proširi opseg usluga i koncesija za usluge obuhvaćen tim zakonodavstvom, Europska unija spremna je započeti pregovore s Kanadom s ciljem proširenja zajednički obuhvaćenih usluga i koncesija za usluge iz ovog poglavlja.

PRILOG 19.-6.

Građevinske usluge i koncesije za radove**Odjeljak A: Građevinske usluge***Definicija:*

Ugovor za građevinske usluge ugovor je koji za cilj ima realizaciju javnih ili građevinskih radova na bilo koji način, u smislu pododjeljka 51 CPC-a.

Popis iz pododjeljka 51, CPC:

Sve usluge navedene u pododjeljku 51.

Odjeljak B: Koncesije za radove

Ugovori za koncesije za radove, kad ih dodjeljuju tijela navedena u prilogima 19.-1. i 19.-2., podliježu samo člancima 19.1., 19.2., 19.4., 19.5., 19.6. (osim stavka 3. točaka (e) i (l)), 19.15. (osim stavaka 3. i 4.) i 19.17. tog poglavlja.

PRILOG 19.-7.

Opće napomene

1. Ovo se poglavlje ne primjenjuje na:
    - (a) i. javnu nabavu poljoprivrednih proizvoda proizvedenih radi promicanja programa potpore poljoprivredi ili programa za prehranu ljudi (na primjer, pomoć u hrani, uključujući hitnu humanitarnu pomoć); i
    - ii. javnu nabavu za nabavu, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala od strane radijskih i televizijskih postaja te za ugovore o zakupu vremena za emitiranje;
  - (b) ugovore naručitelja obuhvaćenih prilogima 19.-1. i 19.-2. povezane s djelatnostima u području vode za piće, energije, prometa i poštanskih usluga, osim ako su obuhvaćeni Prilogom 19.-3.;
  - (c) javnu nabavu povezanu s brodogradnjom i održavanjem koju provode:
    - i. naručitelji obuhvaćeni Prilogom 19.-3.;
    - ii. javnopravna tijela obuhvaćena Prilogom 19.-2.; i
    - iii. lokalni javni naručitelji obuhvaćeni odjeljkom B Priloga 19.-2. (gdje su definirani kao upravne jedinice obuhvaćene NUTS-om 3 te manje upravne jedinice); ili
  - (d) robu i usluge za koje javnu nabavu interno provodi obuhvaćeno tijelo ili koje jedno obuhvaćeno tijelo isporučuje drugome.
2. Kad je riječ o Ålandskim otocima, primjenjuju se posebni uvjeti iz Protokola br. 2 o Ålandskim otocima Ugovoru o pristupanju Finske Europskoj uniji.
  3. Europska unija osigurat će kanadskim ponuđačima pristup predugovornim pravnim lijekovima na temelju članka 19.17. ovog poglavlja tijekom prvih 10 godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. Nakon toga pristup kanadskih ponuđača predugovornim pravnim lijekovima ovisit će o ishodu pregovora iz članka 19.17. stavka 8.
-

PRILOG 19.-8.

Mediji za objavu**Odjeljak A:**

Elektronički ili fizički mediji koji se upotrebljavaju za objavu zakona, drugih propisa, sudskih odluka, upravnih odluka opće primjene, standardnih ugovornih klauzula te postupaka povezanih s javnom nabavom obuhvaćeni su ovim Sporazumom u skladu s člankom 19.5.

1. BELGIJA

1.1. Zakoni, kraljevski propisi, ministarski propisi, ministarski cirkulari:

1. le Moniteur Belge

1.2. Sudska praksa:

1. Pasicrisie

2. BUGARSKA

2.1. Zakoni i drugi propisi:

1. Държавен вестник (Službeni list)

2.2. Sudske odluke:

1. <http://www.sac.government.bg>

2.3. Upravne odluke opće primjene i svi postupci:

1. <http://www.aop.bg>2. <http://www.cpc.bg>.**3. ČEŠKA**

3.1. Zakoni i drugi propisi:

1. Zbirka zakona Češke Republike

3.2. Odluke Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja:

1. Zbirka odluka Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja

4. DANSKA

4.1. Zakoni i drugi propisi:

1. Lovtidende

4.2. Sudske odluke:

1. Ugeskrift for Retsvaesen

4.3. Upravne odluke i postupci:

1. Ministerialtidende

4.4. Odluke Danskog žalbenog odbora za javnu nabavu:

1. Kendelser fra Klagenævnet for Udbud

5. NJEMAČKA

5.1. Zakonodavstvo i propisi:

1. Bundesgesetzblatt
2. Bundesanzeiger

5.2. Sudske odluke:

1. Entscheidungssammlungen des: Bundesverfassungsgerichts; Bundesgerichtshofs; Bundesverwaltungsgerichts Bundesfinanzhofs sowie der Oberlandesgerichte

6. ESTONIJA

6.1. Zakoni, propisi i upravne odluke opće primjene:

1. Riigi Teataja – <http://www.riigiteataja.ee>

6.2. Postupci povezani s javnom nabavom:

1. <https://riigihanked.riik.ee>

7. IRSKA

7.1. Zakonodavstvo i propisi:

1. Iris Oifigiuil (Službeni list irske vlade)

8. GRČKA

8.1. Epishmh efhmerida eurwpaikwn koinothtwn (Službeni list grčke vlade)

9. ŠPANJOLSKA

9.1. Zakonodavstvo:

1. Boletín Oficial del Estado

9.2. Sudske odluke:

1. Ne objavljuju se službeno

10. FRANCUSKA

10.1. Zakonodavstvo:

1. Journal Officiel de la République française

10.2. Sudska praksa:

1. Recueil des arrêts du Conseil d'État

10.3. Revue des marchés publics

11. HRVATSKA11.1. Narodne novine – <http://www.nn.hr>**12. ITALIJA**

12.1. Zakonodavstvo:

1. Gazzetta Ufficiale

12.2. Sudska praksa:

1. Ne objavljuje se službeno

13. **CIPAR**

13.1. Zakonodavstvo:

1. Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (Službeni list Republike)

13.2. Sudske odluke:

1. Αποφάσεις Ανωτάτου Δικαστηρίου 1999 – Τυπογραφείο της Δημοκρατίας (Odluke Vrhovnog suda – tiskarski ured)

14. **LATVIJA**

14.1. Zakonodavstvo:

1. Latvijas vēstnesis (Službene novine)

15. **LITVA**

15.1. Zakoni, propisi i upravne odredbe:

1. Teisės aktų registras (Registar pravnih akata)

15.2. Sudske odluke, sudska praksa:

1. Bilten Vrhovnog suda Litve „Teismų praktika“
2. Bilten Vrhovnog upravnog suda Litve „Administracinių teismų praktika“

16. **LUKSEMBURG**

16.1. Zakonodavstvo:

1. Memorial

16.2. Sudska praksa:

1. Pasicrisie

17. **MAĐARSKA**

17.1. Zakonodavstvo:

1. Magyar Közlöny (Službeni list Republike Mađarske)

17.2. Sudska praksa:

1. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Bilten javne nabave – Službeni list Vijeća za javnu nabavu)

18. **MALTA**

18.1. Zakonodavstvo:

1. Službeni list vlade

19. **NIZOZEMSKA**

19.1. Zakonodavstvo:

1. Nederlandse Staatscourant ili Staatsblad

19.2. Sudska praksa:

1. Ne objavljuje se službeno

20. **AUSTRIJA**

20.1. Zakonodavstvo:

1. Österreichisches Bundesgesetzblatt
2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

20.2. Sudske odluke:

1. Entscheidungen des Verfassungsgerichtshofes, Verwaltungsgerichtshofes, Obersten Gerichtshofes, der Oberlandesgerichte, des Bundesverwaltungsgerichtes und der Landesverwaltungsgerichte – <http://ris.bka.gv.at/Judikatur/>

21. **POLJSKA**

21.1. Zakonodavstvo:

1. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Službeni list – Republika Poljska)

21.2. Sudske odluke, sudska praksa:

1. „Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Wybrane orzeczenia zespołu arbitrów i Sądu Okręgowego w Warszawie” (Odabrane presude arbitražnih vijeća i regionalnog suda u Varšavi)

22. **PORTUGAL**

22.1. Zakonodavstvo:

1. Diário da República Portuguesa 1a Série A e 2a série

22.2. Sudske publikacije:

1. Boletim do Ministério da Justiça
2. Colectânea de Acordos do Supremo Tribunal Administrativo
3. Colectânea de Jurisprudencia Das Relações

23. **RUMUNJSKA**

23.1. Zakoni i drugi propisi:

1. Monitorul Oficial al României (Službeni list Rumunjske)

23.2. Sudske odluke, upravne odluke opće primjene i svi postupci:

1. <http://www.anrmap.ro>

24. **SLOVENIJA**

24.1. Zakonodavstvo:

1. Službeni list Republike Slovenije

24.2. Sudske odluke:

1. Ne objavljuje se službeno

25. **SLOVAČKA**

25.1. Zakonodavstvo:

1. Zbierka zákonov(Zbirka zakona)

25.2. Sudske odluke:

1. Ne objavljuje se službeno

26. **FINSKA**

26.1. Suomen Säädoskokoelma – Finlands Författningssamling (Zbirka statuta Finske)

27. **ŠVEDSKA**

27.1. Svensk Författningssamling (Švedski kodeks zakona)

28. **UJEDINJENA KRALJEVINA**

28.1. Zakonodavstvo:

1. HM Stationery Office

28.2. Sudska praksa:

1. Law Reports

28.3. „Javna tijela“:

1. HM Stationery Office

Odjeljak B:

Elektronički ili fizički mediji koji se upotrebljavaju za objavu obavijesti iz članka 19.6., članka 19.8. stavka 7. i članka 19.15. stavka 2. u skladu s člankom 19.5.

1. **BELGIJA**

- 1.1. Službeni list Europske unije
- 1.2. Le Bulletin des Adjudications
- 1.3. Druge publikacije u specijaliziranom tisku

2. **BUGARSKA**

- 2.1. Službeni list Europske unije
- 2.2. Държавен вестник (Službeni list) – <http://dv.parliament.bg>
- 2.3. Registar javne nabave – <http://www.aop.bg>

3. **ČEŠKA**

- 3.1. Službeni list Europske unije

4. **DANSKA**

- 4.1. Službeni list Europske unije

5. **NJEMAČKA**

- 5.1. Službeni list Europske unije

6. ESTONIJA

6.1. Službeni list Europske unije

7. IRSKA

7.1. Službeni list Europske unije

7.2. Dnevni tisak: „Irish Independent”, „Irish Times”, „Irish Press”, „Cork Examiner”

8. GRČKA

8.1. Službeni list Europske unije

8.2. Objava u dnevnom, financijskom, regionalnom i specijaliziranom tisku

9. ŠPANJOLSKA

9.1. Službeni list Europske unije

10. FRANCUSKA

10.1. Službeni list Europske unije

10.2. Bulletin officiel des annonces des marchés publics

11. HRVATSKA

11.1. Službeni list Europske unije

11.2. Elektronički oglasnik javne nabave Republike Hrvatske

12. ITALIJA

12.1. Službeni list Europske unije

13. CIPAR

13.1. Službeni list Europske unije

13.2. Službeni list Republike

13.3. Lokalni dnevni tisak

14. LATVIJA

14.1. Službeni list Europske unije

14.2. Latvijas vēstnesis (Službene novine)

15. LITVA

15.1. Službeni list Europske unije

15.2. Centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema (Središnji portal za javnu nabavu)

15.3. Dodatak „Informaciniai pranesimai” Službenom listu („Valstybės žinios”) Republike Litve

16. LUKSEMBURG

16.1. Službeni list Europske unije

16.2. Dnevni tisak

17. MAĐARSKA

17.1. Službeni list Europske unije

17.2. Közbeszerzési Értesítő – a Közbeszerzések Tanácsa Hivatalos Lapja (Bilten javne nabave – Službeni list Vijeća za javnu nabavu)

18. MALTA

18.1. Službeni list Europske unije

18.2. Službeni list vlade

19. NIZOZEMSKA

19.1. Službeni list Europske unije

20. AUSTRIJA

20.1. Službeni list Europske unije

20.2. Amtsblatt zur Wiener Zeitung

21. POLJSKA

21.1. Službeni list Europske unije

21.2. Biuletyn Zamówień Publicznych (Bilten javne nabave)

22. PORTUGAL

22.1. Službeni list Europske unije

23. RUMUNJSKA

23.1. Službeni list Europske unije

23.2. Monitorul Oficial al României (Službeni list Rumunjske)

23.3. Elektronički sustav za javnu nabavu – <http://www.e-licitatie.ro>

24. SLOVENIJA

24.1. Službeni list Europske unije

24.2. Portal javnih naročil – <http://www.enarocanje.si/?podrocje=portal>

25. SLOVAČKA

25.1. Službeni list Europske unije

25.2. Vestník verejného obstarávania (List za javnu nabavu)

26. FINSKA

26.1. Službeni list Europske unije

26.2. Julkiset hankinnat Suomessa ja ETA-alueella, Virallisen lehden liite (Javna nabava u Finskoj i EGP-u, dodatak Službenom listu Finske)

27. ŠVEDSKA

27.1. Službeni list Europske unije

28. UJEDINJENA KRALJEVINA

28.1. Službeni list Europske unije

Odjeljak C:

Adresa ili adrese internetskih stranica gdje stranke objavljuju statističke podatke o javnoj nabavi u skladu s člankom 19.15.5. i obavijesti o dodijeljenim ugovorima u skladu s člankom 19.15. stavkom 6.:

1. Obavijesti o dodijeljenim ugovorima tijelâ iz priloga od 19.-1. do 19.-3. rasporeda za pristup tržištu za Europsku uniju objavljuju se u elektroničkoj verziji Službenog lista Europske unije, na *web*-mjestu Dnevnika elektroničkih natječaja (Tenders Electronic Daily) – <http://ted.europa.eu>.

PRILOG 20.-A

DIO A

Oznake zemljopisnog podrijetla kojima se označava proizvod podrijetlom iz Europske unije

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
České pivo		pivo	Češka
Žatecký Chmel		hmelj	Češka
Hopfen aus der Hallertau		hmelj	Njemačka
Nürnberger Bratwürste**		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Njemačka
Nürnberger Rostbratwürste		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Njemačka
Schwarzwälder Schinken		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Njemačka
Aachener Printen		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Nürnberger Lebkuchen		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Lübecker Marzipan		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Bremer Klaben		slastice i pekarski proizvodi	Njemačka
Hessischer Handkäse		sirevi	Njemačka
Hessischer Handkäs		sirevi	Njemačka
Tettnanger Hopfen		hmelj	Njemačka
Spreewälder Gurken		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Njemačka
Danablu		sirevi	Danska
Ελιά Καλαμάτας	Elia Kalamatas	stolne i prerađene masline	Grčka
Μαστίχα Χίου	Masticha Chiou	prirodna guma i grožđice – žvakaća guma	Grčka
Φέτα*	Feta	sirevi	Grčka

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Ελαιόλαδο Καλαμάτας	Maslinovo ulje Kalamata	ulja i životinjske masti	Grčka
Ελαιόλαδο Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης	Maslinovo ulje Kolymvari Chanion Kritis	ulja i životinjske masti	Grčka
Ελαιόλαδο Σητείας Λασιθίου Κρήτης	Maslinovo ulje Sitia Lasithiou Kritis	ulja i životinjske masti	Grčka
Ελαιόλαδο Λακωνία	Maslinovo ulje Lakonia	ulja i životinjske masti	Grčka
Κρόκος Κοζάνης	Krokos Kozanis	začini	Grčka
Κεφαλογραβιέρα	Kefalograviera	sirevi	Grčka
Γραβιέρα Κρήτης	Graviera Kritis	sirevi	Grčka
Γραβιέρα Νάξου	Graviera Naxou	sirevi	Grčka
Μανούρι	Manouri	sirevi	Grčka
Κασέρι	Kasseri	sirevi	Grčka
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Καστοριάς	Fassolia Gigantes Elefantes Kastorias	svježi i prerađeni biljni proizvodi	Grčka
Φασόλια Γίγαντες Ελέφαντες Πρεσπών Φλώρινας	Fassolia Gigantes Elefantes Prespon Florinas	svježi i prerađeni biljni proizvodi	Grčka
Κονσερβολιά Αμφίσσης	Konservolia Amfissis	stolne i prerađene masline	Grčka
Λουκούμι Γεροσκίπου	Loukoumi Geroskipou	slastice i pekarski proizvodi	Cipar
Baena		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra Mágina		ulja i životinjske masti	Španjolska
Aceite del Baix Ebre-Montsía		ulja i životinjske masti	Španjolska
Oli del Baix Ebre-Montsía		ulja i životinjske masti	Španjolska
Aceite del Bajo Aragón		ulja i životinjske masti	Španjolska
Antequera		ulja i životinjske masti	Španjolska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Priego de Córdoba		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra de Cádiz		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra de Segura		ulja i životinjske masti	Španjolska
Sierra de Cazorla		ulja i životinjske masti	Španjolska
Siurana		ulja i životinjske masti	Španjolska
Aceite de Terra Alta		ulja i životinjske masti	Španjolska
Oli de Terra Alta		ulja i životinjske masti	Španjolska
Les Garrigues		ulja i životinjske masti	Španjolska
Estepa		ulja i životinjske masti	Španjolska
Guijuelo		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Jamón de Huelva		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Jamón de Teruel		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Salchichón de Vic		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Llonganissa de Vic		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Španjolska
Mahón-Menorca		sirevi	Španjolska
Queso Manchego		sirevi	Španjolska
Cítricos Valencianos		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Španjolska
Cítrics Valencians		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Španjolska
Jijona		slastice i pekarski proizvodi	Španjolska
Turrón de Alicante		slastice i pekarski proizvodi	Španjolska
Azafrán de la Mancha		začini	Španjolska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Comté		sirevi	Francuska
Reblochon		sirevi	Francuska
Reblochon de Savoie		sirevi	Francuska
Roquefort		sirevi	Francuska
Camembert de Normandie		sirevi	Francuska
Brie de Meaux		sirevi	Francuska
Emmental de Savoie		sirevi	Francuska
Pruneaux d'Agen		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Francuska
Pruneaux d'Agen mi-cuits		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Francuska
Huîtres de Marennes-Oléron		svježi, zamrznuti i prerađeni riblji proizvodi	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Châlosse		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gascogne		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Gers		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Landes		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Périgord		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Canards à foie gras du Sud-Ouest: Quercy		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Francuska
Jambon de Bayonne***		suho meso	Francuska
Huile d'olive de Haute-Provence		ulja i životinjske masti	Francuska
Huile essentielle de lavande de Haute-Provence		esencijalna ulja	Francuska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Morbier		sirevi	Francuska
Epoisses		sirevi	Francuska
Beaufort***		sirevi	Francuska
Maroilles		sirevi	Francuska
Marolles		sirevi	Francuska
Munster*		sirevi	Francuska
Munster Géromé		sirevi	Francuska
Fourme d'Ambert		sirevi	Francuska
Abondance		sirevi	Francuska
Bleu d'Auvergne		sirevi	Francuska
Livarot		sirevi	Francuska
Cantal		sirevi	Francuska
Fourme de Cantal		sirevi	Francuska
Cantalet		sirevi	Francuska
Petit Cantal		sirevi	Francuska
Tomme de Savoie		sirevi	Francuska
Pont – L'Evêque		sirevi	Francuska
Neufchâtel		sirevi	Francuska
Chabichou du Poitou		sirevi	Francuska
Crottin de Chavignol		sirevi	Francuska
Saint-Nectaire		sirevi	Francuska
Piment d'Espelette		začini	Francuska
Lentille verte du Puy		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Francuska

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Aceto balsamico Tradizionale di Modena		ocat	Italija
Aceto balsamico di Modena		ocat	Italija
Cotechino Modena		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Zampone Modena		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Bresaola della Valtellina		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Mortadella Bologna		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Prosciutto di Parma		suho meso	Italija
Prosciutto di S. Daniele		suho meso	Italija
Prosciutto Toscano		suho meso	Italija
Prosciutto di Modena		suho meso	Italija
Provolone Valpadana		sirevi	Italija
Taleggio		sirevi	Italija
Asiago*		sirevi	Italija
Fontina*		sirevi	Italija
Gorgonzola*		sirevi	Italija
Grana Padano		sirevi	Italija
Mozzarella di Bufala Campana		sirevi	Italija
Parmigiano Reggiano		sirevi	Italija
Pecorino Romano		sirevi	Italija
Pecorino Sardo		sirevi	Italija

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Pecorino Toscano		sirevi	Italija
Arancia Rossa di Sicilia		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Cappero di Pantelleria		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Kiwi Latina		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Lenticchia di Castelluccio di Norcia		svježi i prerađeni biljni pro- izvodi	Italija
Mela Alto Adige		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Südtiroler Apfel		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Pesca e nettarina di Ro- magna		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Italija
Pomodoro di Pachino		svježi i prerađeni biljni pro- izvodi	Italija
Radicchio Rosso di Treviso		svježi i prerađeni biljni pro- izvodi	Italija
Ricciarelli di Siena		slastice i pekarski proizvodi	Italija
Riso Nano Vialone Veronese		žitarice	Italija
Speck Alto Adige		svježe, zamrznuto i prera- đeno meso	Italija
Südtiroler Markenspeck		svježe, zamrznuto i prera- đeno meso	Italija
Südtiroler Speck		svježe, zamrznuto i prera- đeno meso	Italija
Veneto Valpolicella		ulja i životinjske masti	Italija
Veneto Euganei e Berici		ulja i životinjske masti	Italija
Veneto del Grappa		ulja i životinjske masti	Italija

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Culatello di Zibello		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Garda		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Lardo di Colonnata		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Italija
Szegedi téliszalámi		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Mađarska
Szegedi szalámi		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Mađarska
Tiroler Speck		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Austrija
Steirischer Kren		svježi i prerađeni biljni proizvodi	Austrija
Steirisches Kürbiskernöl		sjemenke uljarica	Austrija
Queijo S. Jorge		sirevi	Portugal
Azeite de Moura		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites de Trás-os-Montes		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeite do Alentejo Interior		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites da Beira Interior		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites do Norte Alentejano		ulja i životinjske masti	Portugal
Azeites do Ribatejo		ulja i životinjske masti	Portugal
Pêra Rocha do Oeste		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Portugal
Ameixa d'Elvas		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Portugal
Ananás dos Açores / S. Miguel		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Portugal

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)
Chouriça de carne de Vinhais		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Linguíça de Vinhais		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Chouriço de Portalegre		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Presunto de Barrancos		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Queijo Serra da Estrela		sirevi	Portugal
Queijos da Beira Baixa		sirevi	Portugal
Queijo de Castelo Branco		sirevi	Portugal
Queijo Amarelo da Beira Baixa		sirevi	Portugal
Queijo Picante da Beira Baixa		sirevi	Portugal
Salpicão de Vinhais		svježe, zamrznuto i prerađeno meso	Portugal
Gouda Holland		sirevi	Nizozemska
Edam Holland		sirevi	Nizozemska
Kalix Löjrom		svježi, zamrznuti i prerađeni riblji proizvodi	Švedska
Magiun de prune Topoloveni		svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi	Rumunjska

DIO B

Oznake zemljopisnog podrijetla kojima se označava proizvod podrijetlom iz Kanade

Indikacija	Transliteracija (samo u informativne svrhe)	Razred proizvoda	Mjesto podrijetla (državno područje, regija ili lokalitet)

PRILOG 20.-B

NAZIVI IZ ČLANKA 20.21. STAVAKA 11. I 12.

DIO A

Valencia Orange

Orange Valencia

Valencia

Black Forest Ham

Jambon Forêt Noire

Tiroler Bacon ⁽¹⁾

Bacon Tiroler ⁽¹⁾

Parmesan

St. George Cheese

Fromage St-George[s]

DIO B

Izraz „comté” povezan s prehrambenim proizvodima kada se njegova uporaba odnosi na okrug („county”) (npr. „Comté du Prince-Edouard”; „Prince Edward County”; „Comté de Prescott-Russell”; „Prescott-Russell County”).

Izraz „Beaufort” povezan s proizvodima od sira proizvedenima u blizini zemljopisne lokacije pod nazivom „Beaufort range”, Vancouver Island, Britanska Kolumbija.

⁽¹⁾ Dopustit će se korištenje načina pisanja na engleskom ili francuskom jeziku, uključujući „Tyrol”, „Tiroler”, „Tyroler” i „Tirolien”.

PRILOG 20.-C

RAZREDI PROIZVODA

1. **svježe, zamrznuto i prerađeno meso** znači proizvodi iz poglavlja 2. i tarifnog broja 16.01 ili 16.02 Harmoniziranog sustava;
2. **suho meso** znači suhomesnati proizvodi iz poglavlja 2. i tarifnog broja 16.01 ili 16.02 Harmoniziranog sustava;
3. **hmelj** znači proizvodi iz tarifnog broja 12.10 Harmoniziranog sustava;
4. **svježi, zamrznuti i prerađeni riblji proizvodi** znači proizvodi iz poglavlja 3. i tarifnog broja 16.03, 16.04 ili 16.05 Harmoniziranog sustava;
5. **maslac** znači proizvodi iz tarifnog broja 04.05 Harmoniziranog sustava;
6. **sirevi** znači proizvodi iz tarifnog broja 04.06 Harmoniziranog sustava;
7. **svježi i prerađeni biljni proizvodi** znači proizvodi iz poglavlja 7. Harmoniziranog sustava i proizvodi koji sadržavaju povrće iz Poglavlja 20. Harmoniziranog sustava;
8. **svježe i prerađeno voće i orašasti plodovi** znači proizvodi iz poglavlja 8. Harmoniziranog sustava i proizvodi koji sadržavaju voće ili orašaste plodove iz poglavlja 20. Harmoniziranog sustava;
9. **začini** znači proizvodi iz poglavlja 9. Harmoniziranog sustava;
10. **žitarice** znači proizvodi iz poglavlja 10. Harmoniziranog sustava;
11. **proizvodi mlinске industrije** znači proizvodi iz poglavlja 11. Harmoniziranog sustava;
12. **uljarice** znači proizvodi iz poglavlja 12. Harmoniziranog sustava;
13. **pića od biljnih ekstrakata** znači proizvodi iz tarifnog broja 13.02 Harmoniziranog sustava;
14. **ulja i životinjske masti** znači proizvodi iz poglavlja 15. Harmoniziranog sustava;
15. **slastice i pekarski proizvodi** znači proizvodi iz tarifnog broja 17.04, 18.06, 19.04 ili 19.05 Harmoniziranog sustava;
16. **tjestenina** znači proizvodi iz tarifnog broja 19.02 Harmoniziranog sustava;
17. **stolne i prerađene masline** znači proizvodi iz tarifnog broja 20.01 ili 20.05 Harmoniziranog sustava;
18. **senf** znači proizvodi iz podbroja 2103.30 Harmoniziranog sustava;
19. **pivo** znači proizvodi iz tarifnog broja 22.03 Harmoniziranog sustava;
20. **ocat** znači proizvodi iz tarifnog broja 22.09 Harmoniziranog sustava;
21. **eterična ulja** znači proizvodi iz tarifnog broja 33.01 Harmoniziranog sustava;
22. **prirodna guma i grožđice – žvakaća guma** znači proizvodi iz tarifnog broja 17.04 Harmoniziranog sustava.

PRILOG 29.-A

PRAVILNIK O ARBITRAŽI

Definicije i opće odredbe

1. Za ovo poglavlje i prema ovim:

savjetnik znači fizička osoba koju je stranka ovlastila za savjetovanje ili pomoć u vezi s arbitražnim postupkom;

arbitražno vijeće znači vijeće osnovano na temelju članka 29.7.;

arbitar znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 29.7.;

pomoćnik znači fizička osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje za arbitra ili pomaže arbitru;

dan znači kalendarski dan, osim ako je navedeno drukčije;

državni praznik znači svaka subota i nedjelja i svaki drugi dan koji je stranka odredila kao praznik za potrebe ovih pravila;

predstavnik stranke znači zaposlenik ili bilo koja druga fizička osoba koju je imenovalo ministarstvo ili vladina agencija ili bilo koje drugo javno tijelo stranke koja zastupa stranku u sporu na temelju ovog Sporazuma;

stranka kojoj je zahtjev upućen znači stranka koja navodno čini povredu odredbi iz članka 29.2.; i

stranka podnositeljica zahtjeva znači stranka koja zahtijeva osnivanje arbitražnog vijeća na temelju članka 29.6.;

2. Stranka kojoj je zahtjev upućen odgovorna je za logističku organizaciju arbitražnog postupka, posebno za organizaciju rasprava, osim ako je drukčije dogovoreno. Međutim stranke će podjednako snositi upravne troškove arbitražnog postupka, troškove naknada i sve troškove putovanja, smještaja i opće troškove arbitara i njihovih pomoćnika.

Obavijesti

3. Osim ako je drukčije dogovoreno, stranke i arbitražno vijeće šalju sve zahtjeve, obavijesti, pisane podneske i druge dokumente elektronskom poštom, uz kopiju dostavljenu istoga dana putem telefaksa, preporučenom poštom, po kuriru, dostavom s povratnicom ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom kojim je moguće dokazati slanje pošte. Osim ako se dokaže drukčije, smatra se da je poruka elektronske pošte primljena na dan slanja.

4. Prilikom komuniciranja u pisanom obliku stranka šalje elektronsku kopiju svojih komunikacija drugoj stranci i svakom arbitru.

5. Manje pogreške u pisanju u zahtjevima, obavijestima, pisanim podnescima i drugim dokumentima povezanim s arbitražnim postupkom mogu se ispraviti dostavom novog dokumenta u kojem su jasno navedene izmjene.

6. Ako posljednji dan za dostavu dokumenta pada na blagdan ili neradni dan u Kanadi ili u Europskoj uniji, dokument se može dostaviti sljedećeg radnog dana. Ni jedan dokument, obavijest ili zahtjev bilo koje vrste neće se smatrati primljenim na državni praznik.

7. Ovisno o predmetu spornih odredbi, kopije svih zahtjeva i obavijesti upućenih Zajedničkom odboru CETA-e u skladu s ovim poglavljem šalju se i drugim relevantnim institucionalnim tijelima.

Početak arbitraže

8. Ako se ne dogovore drukčije, stranke se sastaju s arbitražnim vijećem u roku od sedam radnih dana od njegova osnivanja kako bi se utvrdila pitanja koja stranke ili arbitražno vijeće smatraju primjerenima, uključujući naknade i troškove koji se plaćaju arbitrima, koji su u skladu sa standardima WTO-a. Naknada za svakog pomoćnika arbitra ne premašuje 50 % ukupne naknade za tog arbitra. Arbitri i predstavnici stranaka mogu u toj sjednici sudjelovati telefonski ili putem videokonferencije.
9. (a) Ako se stranke ne dogovore drukčije u roku od pet radnih dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, mandat arbitražnog vijeća jest sljedeći:
- „ispitati, s obzirom na odgovarajuće odredbe Sporazuma, pitanje iz zahtjeva za osnivanje arbitražnog vijeća, odlučiti o uskladivosti predmetne mjere s odredbama iz članka 29.2. i donijeti odluku u skladu s člancima 29.10., 29.17. i 29.18.”.*
- (b) Stranke obavješćuju arbitražno vijeće o dogovorenom mandatu u roku od tri radna dana od njihova dogovora.
- (c) Arbitražno vijeće može odlučivati o svojoj nadležnosti.

Početni podnesci

10. Stranka podnositeljica zahtjeva dostavlja svoj početni pisani podnesak najkasnije 10 dana nakon datuma osnivanja arbitražnog vijeća. Stranka kojoj je zahtjev upućen dostavlja svoj pisani odgovor najkasnije 21 dan nakon datuma dostave početnog pisanog podneska.

Rad arbitražnih vijeća

11. Predsjednik arbitražnog vijeća predsjedava svim sjednicama vijeća. Arbitražno vijeće može predsjedniku prenijeti ovlast za donošenje upravnih i postupovnih odluka.
12. U raspravama se sudjeluje osobno. Ako u ovom poglavlju nije drukčije predviđeno i ne dovodeći u pitanje stavak 30., arbitražno vijeće može obavljati svoje ostale aktivnosti s pomoću bilo kojeg sredstva, uključujući telefon, telefaks ili računalne veze.
13. Samo arbitri mogu sudjelovati u vijećanjima arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dopustiti da na vijećanjima budu prisutni njihovi pomoćnici.
14. Izrada bilo koje odluke isključiva je odgovornost arbitražnog vijeća i ne smije se prenositi na druge.
15. Nalaze, zaključke i preporuke arbitražnog vijeća u skladu s člancima 29.9. i 29.10. trebalo bi donijeti konsenzusom, a ako konsenzus nije moguć, onda većinom glasova njegovih članova.
16. Arbitri ne smiju izdavati odvojena mišljenja o pitanjima koja nisu jednoglasno dogovorena.
17. Kada se pojavi postupovno pitanje koje nije obuhvaćeno odredbama dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova), arbitražno vijeće nakon savjetovanja sa strankama može usvojiti odgovarajući postupak koji je u skladu s tim odredbama i kojim se osigurava jednako postupanje između stranaka.
18. Ako arbitražno vijeće smatra da postoji potreba za izmjenom bilo kojeg roka koji se primjenjuje u postupcima ili potreba za bilo kakvom drugom postupovnom ili upravnom prilagodbom, koje mogu biti potrebne za pravednost ili učinkovitost postupaka, u pisanom obliku obavješćuje stranke o razlozima za izmjenu ili prilagodbu te o potrebnom razdoblju prilagodbe. Arbitražno vijeće može usvojiti takvu izmjenu ili prilagodbu nakon savjetovanja sa strankama.

19. Stranke mogu sporazumno produljiti sve rokove iz ovog poglavlja i ovog Priloga. Na zahtjev stranke arbitražno vijeće može promijeniti rokove koji se primjenjuju u postupcima.

20. Arbitražno vijeće suspendira svoj rad:

- (a) na zahtjev stranke podnositeljice zahtjeva za razdoblje navedeno u zahtjevu, ali koje ne smije prelaziti 12 uzastopnih mjeseci, i nastavlja s radom na zahtjev stranke podnositeljice zahtjeva; ili
- (b) nakon što je izdalo privremeno izvješće ili u slučaju postupka o neslaganju o istovjetnosti iz članka 29.14. ili postupka na temelju članka 29.15., samo na zahtjev objiju stranaka za razdoblje navedeno u zahtjevu, i nastavlja s radom na zahtjev bilo koje od stranaka.

Ako nema zahtjeva za nastavak rada arbitražnog vijeća do kraja razdoblja navedenog u zahtjevu za suspenziju, postupak završava. Završetak rada arbitražnog vijeća ne dovodi u pitanje prava stranaka u drugom postupku o istom predmetu na temelju dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova).

Zamjena

21. Ako arbitar nije u mogućnosti sudjelovati u postupku, odstupi ili mora biti zamijenjen, zamjena se bira u skladu s člankom 29.7. stavkom 3.

22. Ako stranka smatra da arbitar ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja u skladu s Prilogom 29.-B („Kodeks ponašanja”) te da ga se zbog tog razloga mora zamijeniti, ta stranka o tome obavješćuje drugu stranku u roku od 15 dana od trenutka kada je saznala za okolnosti koje ukazuju na arbitrovo kršenje Kodeksa ponašanja.

23. Ako stranka smatra da arbitar, koji nije predsjednik, ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, zamjenjuju arbitra i biraju zamjenu prema postupku utvrđenom u članku 29.7. stavku 3.

Ako se stranke ne usuglase o potrebi zamjene arbitra, bilo koja od stranaka može zatražiti da se to pitanje uputi predsjedniku arbitražnog vijeća, čija je odluka konačna.

Ako na temelju tog zahtjeva predsjednik utvrdi da arbitar ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, on ždrijebom bira novog arbitra iz skupine osoba s popisa iz članka 29.8. stavka 1., među kojima je bio i prvotni arbitar. Ako su stranke odabrale prvotnog arbitra u skladu s člankom 29.7., zamjena se bira ždrijebom među osobama koje su predložile stranka podnositeljica zahtjeva i stranka kojoj je zahtjev upućen, u skladu s člankom 29.8. stavkom 1. Izbor novog arbitra obavlja se u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva predsjedniku arbitražnog vijeća.

24. Ako stranka smatra da predsjednik arbitražnog vijeća ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, stranke se savjetuju i, ako se tako dogovore, smjenjuju predsjednika i biraju zamjenu prema postupku utvrđenom u članku 29.7. stavku 3.

Ako se stranke ne usuglase o potrebi zamjene predsjednika, bilo koja od stranaka može zatražiti da se to pitanje uputi preostaloj dvojici arbitara. Odluka arbitara o potrebi zamjene predsjednika konačna je.

Ako arbitri odluče da predsjednik ne ispunjuje zahtjeve iz Kodeksa ponašanja, oni ždrijebom biraju novog predsjednika iz preostale skupine osoba s popisa iz članka 29.8. stavka 1. Izbor novog predsjednika obavlja se u roku od pet radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva iz ovog stavka.

Ako arbitri ne mogu donijeti odluku u roku od 10 dana od upućivanja predmeta, primjenjuje se postupak iz članka 29.7.

25. Arbitražni postupak suspendira se za razdoblje potrebno za provođenje postupka predviđenog stavcima od 21. do 24.

Rasprave

26. Predsjednik određuje datum i sat rasprave u savjetovanju sa strankama i drugim arbitrima te to potvrđuje strankama u pisanom obliku. Stranka zadužena za logističko upravljanje postupkom čini tu informaciju i javno dostupnom podložno stavku 39.
27. Ako se stranke ne dogovore drukčije, rasprava se održava u Bruxellesu ako je Kanada stranka podnositeljica zahtjeva, odnosno u Ottawi ako je Europska unija stranka podnositeljica zahtjeva.
28. U načelu se održava samo jedna rasprava. Arbitražno vijeće može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev stranke sazvati dodatnu raspravu kada spor uključuje pitanja od iznimne složenosti. Dodatna rasprava ne saziva se za postupke utvrđene člancima 29.14. i 29.15., osim u slučaju neslaganja o ispunjenju i istovjetnosti.
29. Svi arbitri moraju biti prisutni cijelo vrijeme trajanja rasprave.
30. Bez obzira na to je li postupak otvoren za javnost ili nije, raspravi mogu nazočiti sljedeće osobe:
- (a) predstavnici stranaka;
  - (b) savjetnici stranaka;
  - (c) administrativno osoblje, usmeni prevoditelji, pismeni prevoditelji i sudski izvjestitelji; i
  - (d) pomoćnici arbitara.

Arbitražnom vijeću mogu se obraćati samo predstavnici i savjetnici stranaka.

31. Svaka stranka najkasnije pet dana prije datuma rasprave dostavlja arbitražnom vijeću i drugoj stranci popis imena fizičkih osoba koje će usmeno iznijeti argumente ili prezentacije na raspravi u ime te stranke te drugih predstavnika ili savjetnika koji će nazočiti raspravi.
32. Arbitražno vijeće vodi raspravu na sljedeći način, osiguravajući da se stranci podnositeljici zahtjeva i stranci kojoj je zahtjev upućen osigura jednako vrijeme:

Argument

- (a) argument stranke podnositeljice zahtjeva
- (b) argument stranke kojoj je zahtjev upućen

Pobijajući argument

- (a) odgovor stranke podnositeljice zahtjeva
- (b) protuodgovor stranke kojoj je zahtjev upućen

33. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom rasprave uputiti pitanja bilo kojoj od stranaka.
34. Nakon primitka primjedbi stranaka, arbitražno vijeće strankama izdaje konačni zapisnik sa svake rasprave.
35. Svaka stranka može arbitrima i drugoj stranci u roku od 10 radnih dana od datuma rasprave dostaviti dopunski pisani podnesak o bilo kojem pitanju koje se pojavilo tijekom rasprave.

Pitanja u pisanom obliku

36. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tijekom postupka uputiti pitanja u pisanom obliku jednoj stranci ili objema strankama. Svaka stranka prima presliku pitanja koje je uputilo arbitražno vijeće.
37. Svaka stranka dostavlja drugoj stranci i presliku svojeg pisanog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća. Svaka stranka ima mogućnost pismeno dostaviti svoje primjedbe na odgovor druge stranke u roku od pet radnih dana od datuma primitka.

Transparentnost i povjerljivost

38. Podložno stavku 39., svaka stranka čini svoje podneske javno dostupnima i, osim ako stranke odluče drukčije, rasprave arbitražnog vijeća otvorene su za javnost.
39. Arbitražno vijeće sastaje se na zatvorenoj sjednici ako podnesak i argumenti stranke sadržavaju povjerljive poslovne informacije. Stranke poštuju povjerljivost rasprava arbitražnog vijeća ako se one održavaju na zatvorenoj sjednici. Svaka stranka i njezini savjetnici čuvaju povjerljivost informacija koje je druga stranka dostavila arbitražnom vijeću i koje je ta stranka odredila kao povjerljive. Ako podnesak koji stranka dostavi arbitražnom vijeću sadržava povjerljive informacije, ta stranka u roku od 15 dana dostavlja i verziju tog podneska koja nije povjerljiva i koja se može otkriti javnosti.

Kontakti *ex parte*

40. Arbitražno vijeće ne sastaje se sa strankom niti s njom kontaktira u odsutnosti druge stranke.
41. Ni jedan arbitar ne smije raspravljati o aspektima spornog pitanja postupka s jednom strankom ili više njih u odsutnosti drugih arbitara.

Informacije i tehnički savjeti

42. Na zahtjev stranke u sporu ili na vlastitu inicijativu arbitražno vijeće može zatražiti informacije i tehničke savjete od bilo koje osobe ili tijela koje smatra prikladnima, podložno uvjetima koje su dogovorile stranke. Sve informacije dobivene na taj način moraju se otkriti strankama, kojima se mora omogućiti da iznesu svoje primjedbe.

Podnesci *amicus curiae*

43. Nevladine osobe s poslovnim nastanom na području stranke mogu arbitražnom vijeću podnositi podneske *amicus curiae* u skladu sa sljedećim stavcima.
44. Ako se stranke ne dogovore drukčije u roku od pet dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, arbitražno vijeće može primiti dobrovoljne podneske u pisanom obliku, pod uvjetom da su dostavljeni u roku od 10 dana od datuma osnivanja arbitražnog vijeća, da ni u kojem slučaju nisu dulji od 15 tipkanih stranica, uključujući priloge, te da su neposredno relevantni za problem koji arbitražno vijeće razmatra.
45. U podnesku se predstavlja fizička ili pravna osoba koja dostavlja podnesak, uključujući prirodu njezinih aktivnosti i izvor njezina financiranja, i definira se priroda interesa koji ta osoba ima u arbitražnom postupku. Podnesak je napisan na jezicima koje odaberu stranke u skladu sa stavcima 48. i 49.
46. Arbitražno vijeće u svojoj odluci navodi sve zaprimljene podneske koji su u skladu s ovim pravilima. Arbitražno vijeće u svojoj odluci nije obvezno navesti argumente iznesene u tim podnescima. Arbitražno vijeće dostavlja svaki zaprimljeni podnesak strankama kako bi one mogle podnijeti svoje primjedbe.

Hitni slučajevi

47. U hitnim slučajevima iz članka 29.11. arbitražno vijeće, nakon savjetovanja sa strankama, prema potrebi prilagođava rokove iz ovih pravila i obavješćuje stranke o tim prilagodabama.

Radni jezik postupka, pismeno i usmeno prevođenje

48. Tijekom savjetovanja iz članka 29.7. stavka 2. i najkasnije na sjednici iz stavka 8. stranke se nastoje usuglasiti o zajedničkom radnom jeziku za postupak pred arbitražnim vijećem.
49. Ako se stranke ne mogu dogovoriti o zajedničkom radnom jeziku, svaka stranka organizira i snosi troškove prijevoda svojih pisanih podnesaka na jezik koji je odabrala druga stranka. Stranka kojoj je zahtjev upućen organizira usmeno prevođenje usmenih podnesaka na jezike koje su odabrale stranke.
50. Odluke arbitražnog vijeća objavljuju se na jeziku ili jezicima koje su odabrale stranke.
51. Sve troškove prijevoda odluke arbitražnog vijeća na jezik ili jezike koje su odabrale stranke podjednako će snositi stranke.
52. Stranka može dostaviti primjedbe o točnosti bilo kojeg prijevoda dokumenta izrađenog u skladu s ovim pravilima.

Računanje rokova

53. Svi rokovi iz ovog poglavlja i ovog Priloga, uključujući rokove u kojima arbitražna vijeća moraju priopćiti svoje odluke, računaju se u kalendarskim danima od dana koji slijedi radnju ili činjenicu na koje se odnose, osim ako je navedeno drukčije.
54. Ako stranka zbog primjene stavka 6. zaprimi dokument na datum koji je kasniji od datuma na koji je taj dokument zaprimila druga stranka, svako razdoblje koje se izračunava na temelju datuma primitka tog dokumenta izračunava se od posljednjeg datuma primitka tog dokumenta.

Ostali postupci

55. Rokovi utvrđeni ovim pravilima prilagođavaju se u skladu s posebnim rokovima predviđenima za donošenje odluke arbitražnog vijeća u postupcima iz članaka 29.14. i 29.15.
  56. U slučaju da se izvorno arbitražno vijeće ili neki njegovi arbitri ne mogu ponovno sazvati u okviru postupaka utvrđenih člancima 29.14. i 29.15., primjenjuje se postupak utvrđen člankom 29.7. Rok za obavijest o odluci produljuje se za 20 dana.
-

PRILOG 29.-B

KODEKS PONAŠANJA ARBITARA I MEDIJATORA

Definicije

1. Za ovo poglavlje i prema ovom Kodeksu ponašanja:

arbitar znači član arbitražnog vijeća osnovanog na temelju članka 29.7.;

pomoćnik znači fizička osoba koja prema uvjetima imenovanja arbitra obavlja istraživanje ili pomaže arbitru;

kandidat znači pojedinac čije je ime na popisu arbitara iz članka 29.8. i koji se uzima u obzir prilikom odabira arbitra na temelju članka 29.7.;

medijator znači fizička osoba koja vodi postupak medijacije u skladu s člankom 29.5.;

postupak, osim ako je navedeno drukčije, znači arbitražni postupak;

osoblje, u odnosu na arbitra, znači fizičke osobe koje su pod vodstvom i nadzorom arbitra, osim pomoćnikâ.

Odgovornosti kandidata i arbitara

2. Svaki kandidat i arbitar izbjegava nedoličnost i dojam nedoličnosti, neovisan je i nepristran, izbjegava izravne i neizravne sukobe interesa i poštuje visoke standarde ponašanja radi čuvanja integriteta i nepristranosti mehanizma za rješavanje sporova. Bivši arbitri moraju ispunjavati obveze iz stavaka od 16. do 19.

Obveze otkrivanja podataka

3. Prije nego što se potvrdi njegov izbor za arbitra u skladu s ovim poglavljem, kandidat otkriva sve interese, odnose ili pitanja koji bi mogli ugroziti njegovu neovisnost ili nepristranost ili koji bi mogli opravdano stvoriti dojam nedoličnosti ili pristranosti tijekom postupka. U tom smislu kandidat ulaže razuman napor kako bi utvrdio takve interese, odnose i pitanja.
4. Ne ograničavajući opću primjenu prethodno navedenoga, kandidati moraju učiniti javno dostupnima sljedeće interese, odnose i pitanja:
  - (1) sve financijske interese kandidata:
    - (a) u postupku ili njegovu ishodu, i
    - (b) u upravnom postupku, nacionalnom sudskom postupku ili postupku drugog vijeća ili povjerenstva kojim su obuhvaćena pitanja o kojima se može odlučivati u postupku za koji se kandidat razmatra;
  - (2) sve financijske interese kandidatova poslodavca, partnera, pridruženog subjekta ili člana njegove obitelji:
    - (a) u postupku ili njegovu ishodu, i
    - (b) u upravnom postupku, nacionalnom sudskom postupku ili postupku drugog vijeća ili povjerenstva kojim su obuhvaćena pitanja o kojima se može odlučivati u postupku za koji se razmatra kandidat;
  - (3) sve prošle ili postojeće financijske, poslovne, profesionalne, obiteljske ili društvene odnose sa zainteresiranim stranama u postupku, ili s njihovim savjetnicima, ili takav odnos koji uključuje kandidatova poslodavca, partnera, pridruženi subjekt ili člana njegove obitelji; i
  - (4) zastupanje javnih interesa, pravno ili drugo zastupanje koje se odnosi na pitanje u sporu u postupku ili uključuje ista pitanja.

5. Kandidat ili arbitar priopćuje Zajedničkom odboru CETA-e sva pitanja u vezi sa stvarnim ili mogućim povredama ovog Kodeksa ponašanja, kako bi ih stranke mogle razmotriti.
6. Nakon odabira arbitar nastavlja ulagati razuman napor kako bi utvrdio interese, odnose ili pitanja iz stavka 3. te ih otkriva. Obveza otkrivanja trajna je obveza kojom se od arbitra traži da otkrije sve takve interese, odnose ili pitanja koji bi se mogli pojaviti u bilo kojoj fazi postupka. Arbitar takve interese, odnose ili pitanja otkriva tako da o njima u pisanom obliku obavijesti Zajednički odbor CETA-e kako bi ih stranke mogle razmotriti.

Dužnosti arbitara

7. Izabrani arbitar na raspolaganju je i obavlja svoje dužnosti tijekom cijelog postupka temeljito, brzo, pošteno i marljivo.
8. Arbitar razmatra samo ona pitanja koja su se pojavila u postupku i koja su potrebna za donošenje odluke i ne može prenijeti tu dužnost na drugu osobu.
9. Arbitar poduzima sve prikladne mjere kako bi osigurao da su njegov pomoćnik i njegovo osoblje upoznati sa stavcima od 2. do 6. i od 17. do 19. te da ih se i pridržavaju.
10. Arbitar ne uspostavlja kontakte *ex parte* povezane s postupkom.

Neovisnost i nepristranost arbitara

11. Arbitar izbjegava stvaranje dojma pristranosti i ne ravna se prema vlastitim interesima, vanjskom pritisku, političkim interesima, zahtjevima javnosti, odanosti stranci ili strahu od kritike.
12. Arbitar ne preuzima, izravno ili neizravno, nikakve obveze niti prihvaća nikakve povlastice koje bi na bilo koji način utjecale, ili davale dojam da utječu, na ispravno obavljanje njegovih dužnosti.
13. Arbitar ne smije iskorištavati svoj položaj u arbitražnom vijeću za ostvarivanje bilo kakvog osobnog ili privatnog interesa i izbjegava aktivnosti koje mogu stvoriti dojam da su druge osobe u posebnom položaju s kojega na njega mogu utjecati.
14. Arbitar ne smije dopustiti da financijski, poslovni, profesionalni, obiteljski ili društveni odnosi ili odgovornosti utječu na njegovo ponašanje ili prosuđivanje.
15. Arbitar mora izbjegavati stupanje u odnose ili stjecanje financijskih interesa koji bi mogli utjecati na njegovu nepristranost ili opravdano stvoriti dojam nedoličnosti ili pristranosti.

Obveze bivših arbitara

16. Svi bivši arbitri moraju izbjegavati aktivnosti koje mogu stvoriti dojam kako su u obavljanju svojih dužnosti bili pristrani ili izvlačili koristi iz odluke arbitražnog vijeća.

Povjerljivost

17. Arbitar odnosno bivši arbitar nikada ne otkriva i ne upotrebljava bilo kakve informacije koje nisu za javnost, a koje se odnose na postupak ili su za njih saznali tijekom postupka, osim za potrebe tog postupka, i ni u kojem slučaju takve informacije ne otkrivaju i ne upotrebljavaju kako bi ostvarili bilo kakvu osobnu korist ili korist za druge ili oštetili tuđe interese.
18. Arbitar ne otkriva odluku arbitražnog vijeća ili njezine dijelove dok se ona ne objavi u skladu s ovim poglavljem.

19. Arbitar odnosno bivši arbitar nikada ne objavljuje vijećanja arbitražnog vijeća ili stajalište bilo kojeg člana vijeća.

Troškovi

20. Svaki arbitar vodi bilješke i podnosi konačni račun za vrijeme koje je posvetio postupku i za svoje troškove te za vrijeme i troškove svojeg pomoćnika.

Medijatori

21. Ovaj Kodeks ponašanja primjenjuje se *mutatis mutandis* na medijatore.

PRILOG 29.-C

PRAVILNIK O MEDIJACIJI

Članak 1.

Cilj

Nastavno na članak 29.5. cilj je ovog Priloga olakšati pronalaženje uzajamno dogovorenog rješenja sveobuhvatnim i žurnim postupkom posredstvom medijatora.

ODSJEK A

Postupak medijacije

Članak 2.

Pokretanje postupka

1. Stranka u bilo kojem trenutku može zahtijevati da stranke započnu postupak medijacije. Takav se zahtjev u pisanom obliku šalje drugoj stranci. Zahtjev je dovoljno detaljan kako bi se jasno predstavila zabrinutost stranke podnositeljice zahtjeva te se njime:

- (a) utvrđuje predmetna sporna mjera;
- (b) pruža izjava o navodnim štetnim učincima za koje stranka podnositeljica zahtjeva smatra da mjera ima ili će imati na trgovinu ili ulaganje između stranaka; i
- (c) objašnjava zašto stranka podnositeljica zahtjeva smatra da su ti učinci povezani s mjerom.

2. Postupak medijacije može se pokrenuti samo na temelju uzajamne suglasnosti stranaka. Ako stranka zahtijeva medijaciju u skladu sa stavkom 1., druga stranka u dobroj vjeri razmatra zahtjev i odgovara u pisanom obliku u roku od 10 dana od primitka zahtjeva.

Članak 3.

Odabir medijatora

1. Nakon početka postupka medijacije stranke se dogovaraju o medijatoru, ako je moguće, najkasnije 15 dana nakon primitka odgovora na zahtjev za medijaciju.
2. Medijator ne smije biti državljanin ni jedne stranke, osim ako se stranke dogovore drukčije.
3. Medijator strankama na nepristran i transparentan način pomaže razjasniti mjeru i njezine moguće učinke na trgovinu te postići uzajamno dogovoreno rješenje. Nastavno na Prilog 29.-B stavak 21. na medijatore se primjenjuje Kodeks ponašanja arbitara i medijatora. Primjenjuju se *mutatis mutandis* i stavci od 3. do 7. i od 48. do 54. Pravilnika o arbitraži iz Priloga 29.-A.

Članak 4.

Pravilnik o medijaciji

1. U roku od 10 dana od imenovanja medijatora, stranka koja je pozvala na postupak medijacije u pisanom obliku dostavlja medijatoru i drugoj stranci detaljan opis problema, posebno u pogledu djelovanja sporne mjere i njezinih učinaka na trgovinu. Druga stranka može u roku od 20 dana od datuma dostave tog podneska u pisanom obliku dostaviti svoje primjedbe na opis problema. Bilo koja od stranaka može u svoj opis ili svoje primjedbe uključiti bilo koju informaciju koju smatra relevantnom.

2. Medijator može odlučiti o najprimjerenijem načinu razjašnjavanja predmetne mjere i njezina mogućeg utjecaja na trgovinu. Medijator posebno može organizirati sastanke između stranaka, savjetovati se sa strankama zajednički ili pojedinačno, tražiti pomoć odgovarajućih stručnjaka ⁽¹⁾ i dionika ili se s njima savjetovati te pružati strankama dodatnu potporu koju one zatraže. Međutim prije nego što zatraži pomoć odgovarajućih stručnjaka i dionika ili se s njima savjetuje, medijator se savjetuje sa strankama.
3. Medijator može ponuditi savjet i predložiti rješenje na razmatranje strankama, koje mogu prihvatiti ili odbiti predloženo rješenje ili mogu dogovoriti drugo rješenje. Međutim medijator ne smije savjetovati niti davati primjedbe u pogledu usklađenosti sporne mjere s ovim Sporazumom.
4. Postupak se odvija na državnom području stranke kojoj je zahtjev upućen ili, na temelju uzajamne suglasnosti stranaka, na nekom drugom mjestu odnosno na neki drugi način.
5. Stranke nastoje postići uzajamno dogovoreno rješenje u roku od 60 dana od imenovanja medijatora. U očekivanju konačnog sporazuma stranke mogu razmotriti moguća privremena rješenja, osobito ako se mjera odnosi na kvarljivu robu.
6. Rješenje se može donijeti odlukom Zajedničkog odbora CETA-e. Uzajamno dogovorena rješenja javno su dostupna. Međutim javno objavljena verzija ne smije sadržavati informacije koje je stranka odredila kao povjerljive.
7. Na zahtjev stranaka medijator pismenim putem upućuje strankama nacrt činjeničnog izvješća sa sažetkom sporne mjere u tom postupku, primijenjenog postupka i svakog uzajamno dogovorenog rješenja koje je postignuto kao konačni ishod postupka, uključujući moguća privremena rješenja. Medijator strankama daje mogućnost da u roku od 15 dana iznesu primjedbe na nacrt izvješća. Nakon što je uzeo u obzir primjedbe stranaka koje su one predale u roku, medijator strankama u roku od 15 dana pismenim putem dostavlja završno činjenično izvješće. Činjenično izvješće ne sadržava tumačenje ovog Sporazuma.
8. Postupak je završen:
  - (a) donošenjem uzajamno dogovorenog rješenja među strankama, na dan donošenja;
  - (b) pisanom izjavom medijatora, nakon savjetovanja sa strankama, da daljnji naponi u medijaciji nemaju izgleda za uspjeh;
  - (c) pisanom izjavom stranke, nakon što ispita uzajamno dogovorena rješenja u okviru postupka medijacije i razmotri sve savjete i rješenja koja je predložio medijator. Takva izjava ne smije biti izdana prije isteka razdoblja iz članka 4.5.; ili
  - (d) sporazumom stranaka u bilo kojoj fazi postupka.

ODSJEK B

Provedba

Članak 5.

Provedba uzajamno dogovorenog rješenja

1. Ako stranke postignu dogovor o rješenju, svaka stranka poduzima mjere potrebne za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja u dogovorenom roku.
2. Stranka koja provodi mjeru u pisanom obliku obavješćuje drugu stranku o svim koracima ili mjerama poduzetima za provedbu uzajamno dogovorenog rješenja.

⁽¹⁾ Stranka ne može podnijeti prigovor na savjetovanje sa stručnjakom u postupku rješavanja spora na temelju ovog poglavlja ili na temelju Sporazuma WTO-a isključivo na temelju činjenice da je sa stručnjakom provedeno savjetovanje na temelju ovog stavka.

ODSJEK C

Opće odredbe

Članak 6.

Povjerljivost i povezanost s rješavanjem sporova

1. Ako se stranke ne dogovore drukčije i ne dovodeći u pitanje članak 4.6., sve su faze postupka povjerljive, uključujući savjete i predložena rješenja. Međutim bilo koja od stranaka može učiniti javno dostupnom činjenicu da je medijacija u tijeku. Obveza povjerljivosti ne odnosi se na činjenične informacije koje su već dostupne u javnoj sferi.
2. Postupkom medijacije ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka u skladu s odredbama o rješavanju sporova ovog Sporazuma ili bilo kojeg drugog sporazuma.
3. Ne zahtijeva se savjetovanje prije pokretanja postupka medijacije. Međutim stranka bi se u trebala normalno služiti ostalim relevantnim odredbama o suradnji ili savjetovanju u ovom Sporazumu prije pokretanja postupka medijacije.
4. Stranka se u drugim postupcima rješavanja sporova u okviru ovog Sporazuma ili drugih sporazuma ne oslanja na sljedeće i ne iznosi sljedeće kao dokaz niti arbitražno vijeće razmatra sljedeće:
  - (a) stajališta koja je zauzela druga stranka tijekom postupka medijacije ili informacije prikupljene u skladu s člankom 4.2.;
  - (b) činjenicu da je druga stranka izrazila svoju spremnost da prihvati rješenje za mjeru koja je predmet medijacije; ili
  - (c) savjete ili prijedloge medijatora.
5. Medijator ne može biti član vijeća u postupku rješavanja spora u okviru ovog Sporazuma ili Sporazuma WTO-a ako je riječ o istom pitanju za koje je on bio medijator.

Članak 7.

Rokovi

Stranke mogu sporazumno izmijeniti sve rokove iz ovog Priloga.

Članak 8.

Troškovi

1. Svaka stranka snosi svoje troškove sudjelovanja u postupku medijacije.
2. Stranke zajednički i ravnopravno dijele organizacijske troškove, uključujući naknadu i troškove za medijatora. Naknada za medijatora u skladu je s naknadom predviđenom za predsjednika arbitražnog vijeća u skladu s Prilogom 29.-A stavkom 8.

---

*Članak 9.***Preispitivanje**

Pet godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke se u kontekstu stečenog iskustva i razvoja odgovarajućeg mehanizma u okviru WTO-a savjetuju o potrebi izmjene mehanizma medijacije.

PRILOG 30.-A

POPIS BILATERALNIH UGOVORA O ULAGANJU IZMEĐU KANADE I DRŽAVA ČLANICA EUROPSKE UNIJE

Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Ottawi 3. veljače 1997.

Sporazum između Češke Republike i Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Pragu 6. svibnja 2009.

Sporazum između Vlade Republike Mađarske i Vlade Kanade o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sastavljen u Ottawi 3. listopada 1991.

Sporazum između Vlade Republike Latvije i Vlade Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Rigi 5. svibnja 2009.

Sporazum u obliku razmjene nota između Vlade Kanade i Vlade Republike Malte o osiguranju stranih ulaganja, sastavljen u Valetti 24. svibnja 1982.

Sporazum između Vlade Republike Poljske i Vlade Kanade o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sastavljen u Varšavi 6. travnja 1990.

Sporazum između Vlade Rumunjske i Vlade Kanade o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja, sastavljen u Bukureštu 8. svibnja 2009.

Sporazum između Slovačke Republike i Kanade o poticanju i zaštiti ulaganja, sastavljen u Bratislavi 20. srpnja 2010.

PRILOG 30.-B

IZMJENE SPORAZUMA O ALKOHOLNIM PIĆIMA IZ 1989. I SPORAZUMA O VINIMA I JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA IZ 2003.

ODSJEK A

Članku 1. Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., dodaje se sljedeća definicija:

„nadležno tijelo’ znači vlada ili komisija, odbor ili druga državna agencija stranke koja je zakonom ovlaštena za nadzor nad prodajom vina i destiliranih alkoholnih pića.”.

ODSJEK B

Članak 2. stavak 2. točka (b) Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., zamjenjuje se sljedećim:

„(b) zahtjev da privatne prodavaonice vina u pokrajinama Ontario i Britanska Kolumbija prodaju isključivo vina proizvedena u kanadskim vinarijama. Broj tih privatnih prodavaonica vina na drugoj lokaciji ovlaštenih za prodaju isključivo vina proizvedenih u kanadskim vinarijama u tim pokrajinama ne smije prelaziti 292 u pokrajini Ontario, odnosno 60 u pokrajini Britanska Kolumbija.”.

ODSJEK C

Članak 4. Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Tretman trgovine

1. U izvršavanju svojih obveza u pogledu kupnje, distribucije i prodaje na malo proizvoda druge stranke, nadležna tijela drže se odredbi članka XVII. GATT-a koje se odnose na državna trgovačka poduzeća, posebno u pogledu toga da takve odluke donose isključivo u skladu s komercijalnim interesima, te pružaju poduzećima druge stranke odgovarajuću mogućnost sudjelovanja u toj kupnji u skladu s uobičajenom poslovnom praksom.

2. Svaka stranka poduzima sve moguće mjere kako bi osigurala da poduzeće kojemu je odobren monopol u trgovini i prodaji vina i jakih alkoholnih pića na njegovu državnom području ne iskoristi svoj monopol za sudjelovanje, bilo izravno ili neizravno, uključujući putem poslovanja sa svojim matičnim društvom, svojim društvima kćerima ili drugim poduzećima sa zajedničkim vlasništvom, u prodaji vina i jakih alkoholnih pića na tržištu izvan državnog područja na kojemu poduzeće ima monopol s negativnim utjecajem na tržišno natjecanje, uzrokujući znatno ograničenje tržišnog natjecanja na tom tržištu.”.

ODSJEK D

Članak 4.a Sporazuma o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., zamjenjuje se sljedećim:

„4.a – Određivanje cijena

1. Nadležna tijela stranaka osiguravaju da su sve marže, trošak usluge ili druge mjere za određivanje cijena nediskriminirajući, da se primjenjuju na svu maloprodaju te da su u skladu s člankom 2.

2. Vrijednost razlike u usluzi može se primijeniti na proizvode druge stranke samo ako ta vrijednost nije veća od dodatnih troškova koji su nužno povezani s prodajom proizvoda druge stranke, vodeći računa o dodatnim troškovima koji nastaju, među ostalim, zbog načina i brzine dostave.

3. Svaka stranka osigurava da se trošak usluge ne primjenjuje na proizvod druge stranke na temelju vrijednosti proizvoda.

4. Vrijednost razlike u usluzi opravdana je u skladu sa standardnim računovodstvenim postupcima samostalnih revizora, na temelju revizije izvršene na zahtjev druge stranke u roku od jedne godine od stupanja na snagu Sporazuma o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003. i nakon toga na zahtjev te stranke u razmacima od najmanje četiri godine. Revizije će biti na raspolaganju strankama u roku od jedne godine od podnošenja zahtjeva.
5. Nadležna tijela prema potrebi ažuriraju pristojbe za vrijednost razlike u usluzi kako bi ispunila obvezu iz stavka 2.
6. Nadležna tijela objavljuju važeće pristojbe za vrijednost razlike u usluzi putem javno dostupnih sredstava, kao što su njihove službene internetske stranice.
7. Nadležna tijela uspostavljaju kontaktnu točku za pitanja i dvojbe druge stranke u pogledu pristojbi za vrijednost razlike u usluzi. Stranka će odgovoriti na zahtjev druge stranke u pisanom obliku u roku od 60 dana od primitka zahtjeva.”.

ODSJEK E

Sporazum o alkoholnim pićima iz 1989., kako je izmijenjen Prilogom VIII. Sporazumu o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003., mijenja se dodavanjem članka 4.b:

„Članak 4.b

Zahtjevi u pogledu miješanja

Ni jedna stranka ne smije donositi ni zadržavati na snazi bilo koju mjeru kojom se zahtijeva da se destilirana alkoholna pića uvezena iz državnog područja druge stranke radi punjenja miješaju s destiliranim alkoholnim pićima stranke uvoznice.”.

ODSJEK F

Sporazum o vinima i jakim alkoholnim pićima iz 2003. mijenja se kako slijedi:

- (a) U članku 27. stavku 3. (Zajednički odbor), prva alineja zamjenjuje se sa „donošenje izmjena priloga ovom Sporazumu odlukom Zajedničkog odbora.”;
- (b) Glava VIII. (Rješavanje sporova) briše se;
- (c) Posljednje dvije rečenice članka 8. stavka 1. (Postupak za prigovor) zamjenjuju se rečenicama „Ugovorna stranka može zatražiti savjetovanje kako je predviđeno člankom 29.4. (Savjetovanje) Sveobuhvatnoga gospodarskog i trgovinskog sporazuma između Europske unije i Kanade („CETA”). Ako se takvim savjetovanjem ne dođe do rješenja, ugovorna stranka može u pisanom obliku obavijestiti drugu ugovornu stranku o svojoj odluci da problem uputi na arbitražu na temelju članaka od 29.6. do 29.10. CETA-e.”;
- (d) Uvodni tekst članka 9. stavka 2. (Izmjena Priloga I.) zamjenjuje se sljedećim: „Odstupajući od stavka 1., ako se ugovorna stranka pozove na postupak za prigovor predviđen u članku 8. (Postupak za prigovor), ugovorne stranke postupaju u skladu s ishodom savjetovanja, osim ako se pitanje uputi na postupak arbitraže u skladu s člancima od 29.6. do 29.10. CETA-e, u kojem slučaju.”;
- (e) U članku 9. (Izmjena Priloga I.) dodaje se stavak 3.: „3. Kada se članci od 29.6. do 29.10. CETA-e primjenjuju tijekom postupka iz stavka 2., primjenjuju se *mutatis mutandis*.”.

PRILOG 30.-C

ZAJEDNIČKA IZJAVA O VINIMA I JAKIM ALKOHOLNIM PIĆIMA

Stranke potvrđuju napor i napredak koji je postignut u pogledu vina i jakih alkoholnih pića u kontekstu pregovora o ovom Sporazumu. Ti su napori doveli do uzajamno dogovorenih rješenja o nizu pitanja od velike važnosti.

Stranke su suglasne da će putem odgovarajućih mehanizama bez odgode i s ciljem pronalaženja uzajamno dogovorenih rješenja raspraviti o bilo kojem drugom problemu koji se odnosi na vina i jaka alkoholna pića, a posebno o želji Europske unije da se zatraži uklanjanje razlikovanja za marže po pokrajinama koje se primjenjuju na domaća vina i vina koja se pune u Kanadi u privatnim vinarijama.

Stranke su suglasne da će na kraju pete godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, na temelju pregleda svih događanja u sektoru, preispitati napredak u uklanjanju razlikovanja iz prethodnog stavka, uključujući posljedice odobravanja povoljnijeg tretmana trećim zemljama u okviru drugih trgovinskih pregovora s Kanadom.

PRILOG 30.-D

**ZAJEDNIČKA IZJAVA STRANAKA O ZEMLJAMA KOJE SU USPOSTAVILE CARINSKU UNIJU S
EUROPSKOM UNIJOM**

1. Europska unija podsjeća na obvezu onih zemalja koje su uspostavile carinsku uniju s Europskom unijom da usklade svoj trgovinski režim s trgovinskim režimom Europske unije te na obvezu nekih od tih zemalja da sklope preferencijalne sporazume sa zemljama koje su sklopile preferencijalne sporazume s Europskom unijom.
2. U tom kontekstu Kanada nastoji započeti pregovore sa sljedećim zemljama:
  - (a) zemljama koje su uspostavile carinsku uniju s Europskom unijom, i
  - (b) zemljama čija roba nije obuhvaćena carinskim koncesijama u okviru ovog Sporazuma,

s ciljem sklapanja sveobuhvatnog bilateralnog sporazuma o uspostavljanju područja slobodne trgovine u skladu s odgovarajućim odredbama Sporazuma WTO-a o nabavi robe i usluga, pod uvjetom da te zemlje pristanu na dogovaranje ambicioznog i sveobuhvatnog sporazuma usporedivog s ovim Sporazumom po pitanju opsega i ambicioznosti. Kanada nastoji započeti pregovore što je prije moguće kako bi takav sporazum stupio na snagu što je prije moguće nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom

ODJELJAK A

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

akvakultura znači uzgoj vodenih organizama, uključujući ribe, mekušce, ljuskavce i ostale vodene beskralježnjake i akvatične biljke, od sjemena kao što su jajašca, mlađ, male ribe i larve, intervencijom u postupke uzgoja ili rasta kako bi se povećala proizvodnja, poput redovnog poribljavanja, hranjenja ili zaštite od grabežljivaca;

razvrstan znači razvrstavanje proizvoda u određeni tarifni broj ili podbroj HS-a;

carinsko tijelo znači bilo koje državno tijelo koje je u skladu s pravom stranke nadležno za upravljanje carinskim zakonodavstvom i njegovu primjenu ili, u slučaju EU-a, ako je predviđeno, nadležne službe Europske komisije;

carinska vrijednost znači vrijednost utvrđena u skladu sa Sporazumom o određivanju carinske vrijednosti;

utvrđivanje podrijetla znači utvrđivanje ispunjava li proizvod uvjete za proizvod s podrijetlom u skladu s ovim Protokolom;

izvoznik znači izvoznik koji se nalazi na državnom području stranke;

istovjetni proizvodi s podrijetlom znači proizvodi koji su jednaki u svim aspektima, uključujući fizičke značajke, kvalitetu i ugled, neovisno o manjim razlikama u izgledu koje nisu važne za utvrđivanje podrijetla tih proizvoda u skladu s ovim Protokolom;

uvoznik znači uvoznik koji se nalazi na državnom području stranke;

materijal znači bilo koji sastojak, sastavnica, dio ili proizvod koji se upotrebljava u proizvodnji drugog proizvoda;

neto težina materijala bez podrijetla znači težina materijala u obliku u kojem se upotrebljava u proizvodnji proizvoda i koja isključuje težinu pakiranja materijala;

neto težina proizvoda znači težina proizvoda bez težine pakiranja. Nadalje, ako proizvodnja uključuje postupak grijanja ili sušenja, neto težina proizvoda može biti neto težina svih materijala koji se upotrebljavaju u njegovoj proizvodnji, osim vode pod tarifnim brojem 22.01 koja se dodaje tijekom proizvodnje proizvoda;

proizvođač znači osoba koja sudjeluje u bilo kakvoj vrsti rada ili obrade, uključujući u postupcima kao što su uzgoj, vađenje, žetva, ribarenje, lov zamkama i klopkama, lov, proizvodnja, sastavljanje ili rastavljanje proizvoda;

proizvod znači rezultat proizvodnje čak i ako je namijenjen za uporabu kao materijal u proizvodnji drugog proizvoda;

proizvodnja znači bilo kakva vrsta rada ili obrade, uključujući postupke kao što su uzgoj, vađenje, žetva, ribarenje, lov zamkama i klopkama, lov, proizvodnja, sastavljanje ili rastavljanje proizvoda;

transakcijska vrijednost ili cijena proizvoda fco tvornica znači cijena plaćena ili plativa proizvođaču proizvoda u mjestu gdje je izvršena posljednja proizvodnja proizvoda i mora uključivati vrijednost svih materijala. Ako nema plaćene ili plative cijene ili ako ona ne uključuje vrijednost svih materijala, transakcijska vrijednost ili cijena proizvoda fco tvornica:

- (a) mora uključivati vrijednost svih materijala i trošak proizvodnje proizvoda izračunane u skladu s opće prihvaćenim računovodstvenim načelima; i
- (b) može uključivati iznose za opće troškove i dobit proizvođača koji se mogu razumno dodijeliti proizvodu.

Isključeni su svi domaći porezi koji se vraćaju, ili bi se mogli vratiti, pri izvozu dobivenog proizvoda. Ako transakcijska vrijednost ili cijena proizvoda fco tvornica uključuje troškove nastale nakon što je proizvod napustio mjesto proizvodnje, kao što su troškovi prijevoza, utovara, istovara, rukovanja proizvodom ili osiguranja, ti troškovi trebaju biti isključeni; i

vrijednost materijala bez podrijetla znači carinska vrijednost materijala u trenutku uvoza u stranku, utvrđena u skladu sa Sporazumom o određivanju carinske vrijednosti. Vrijednost materijala bez podrijetla mora uključivati troškove nastale pri prijevozu materijala do mjesta uvoza, kao što su troškovi prijevoza, utovara, istovara, rukovanja ili osiguranja. Ako carinska vrijednost nije poznata ili se ne može utvrditi, vrijednost materijala bez podrijetla bit će prva cijena koja se može utvrditi koja se plaća za materijale u Europskoj uniji ili Kanadi.

ODJELJAK B

PRAVILA O PODRIJETLU

Članak 2.

Opći zahtjevi

1. Za potrebe ovog Sporazuma, proizvod je podrijetlom iz stranke u kojoj je izvršena posljednja proizvodnja ako je proizvod na državnom području stranke ili na državnom području objiju stranaka u skladu s člankom 3.:

- (a) u cijelosti proizveden u smislu članka 4.;
- (b) proizveden isključivo od materijala s podrijetlom; ili
- (c) prošao dostatnu preradu u smislu članka 5.

2. Osim kako je predviđeno u članku 3. stavcima 8. i 9, uvjeti iz ovog Protokola koji se odnose na stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom moraju biti bez prekida ispunjeni na državnom području jedne stranke ili objiju stranaka.

Članak 3.

Kumulacija podrijetla

1. Za proizvod s podrijetlom iz stranke smatra se da je podrijetlom iz druge stranke ako se upotrebljava kao materijal u proizvodnji proizvoda u toj drugoj stranci.

2. Za potrebe utvrđivanja statusa proizvoda s podrijetlom izvoznik može uzeti u obzir proizvodnju izvršenu na materijalu bez podrijetla u drugoj stranci.

3. Stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako proizvodnja izvršena na proizvodu ne nadilazi postupke iz stavka 7. i ako je cilj te proizvodnje, što je dokazano na temelju važnosti dokaza, izbjeći financijsko ili fiskalno zakonodavstvo stranaka.

4. Ako je izvoznik ispunio izjavu o podrijetlu proizvoda iz stavka 2., on mora posjedovati ispunjenu i potpisanu izjavu dobavljača koju je izdao dobavljač materijala bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda.

5. Izjava dobavljača može biti izjava iz Priloga 3. ili neki drugi jednakovrijedni dokument koji sadržava iste podatke kojima se predmetni materijali bez podrijetla opisuju s dovoljno pojedinosti potrebnih za njihovo utvrđivanje.

6. Ako je izjava dobavljača iz stavka 4. u elektroničkom obliku, ona ne mora biti potpisana ako je dobavljač identificiran na način s kojim su suglasna carinska tijela u stranci u kojoj je ispunjena izjava dobavljača.

7. Izjava dobavljača primjenjuje se na jedan račun ili više računa za isti materijal koji su izdani u razdoblju koje ne prekoračuje 12 mjeseci od datuma navedenog u izjavi dobavljača.

8. Podložno stavku 9., ako, prema Sporazumu o WTO-u, svaka stranka ima sporazum o slobodnoj trgovini s istom trećom zemljom, izvoznik može uzeti u obzir materijal te treće zemlje kada utvrđuje je li proizvod u skladu s ovim Sporazumom proizvod o podrijetlu.

9. Svaka stranka primjenjuje stavak 8. samo ako su na snazi jednakovrijedne odredbe između svake stranke i treće zemlje te ako su stranke suglasne s primjenjivim uvjetima.

10. Neovisno o stavku 9., ako svaka stranka ima sporazum o slobodnoj trgovini sa Sjedinjenim Američkim Državama i, ako su obje stranke suglasne s primjenjivim uvjetima, svaka stranka primjenjuje stavak 8. kada utvrđuje je li proizvod iz poglavlja 2. ili 11., tarifnog broja od 16.01 do 16.03, poglavlja 19., tarifnog broja 20.02 ili 20.03, ili podbroja 3505.10 proizvod s podrijetlom u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 4.

Proizvodi dobiveni u cijelosti

1. Sljedeći proizvodi smatraju se dobivenima u cijelosti u stranci:

- (a) mineralni proizvodi ili drugi neživi prirodni resursi koji su tamo izvađeni ili od tamo uzeti;
- (b) povrće, biljke i biljni proizvodi ondje ubrani ili požnjeveni;
- (c) žive životinje koje su ondje okoćene i uzgojene;
- (d) proizvodi proizvedeni od ondje uzgojenih živih životinja;
- (e) proizvodi od zaklanih životinja koje su ondje okoćene i uzgojene;
- (f) proizvodi koji su dobiveni ondje obavljenim lovom ili ribolovom, ali ne izvan vanjskih granica teritorijalnog mora stranke;
- (g) ondje uzgojeni proizvodi akvakulture;
- (h) ribe, školjkaši i drugi morski organizmi koje su plovila ulovila izvan vanjskih granica teritorijalnog mora;
- (i) proizvodi izrađeni na brodovima tvornicama isključivo od proizvoda iz točke (h);
- (j) mineralni proizvodi i drugi neživi prirodni resursi koje je s morskog ili oceanskog dna ili podzemlja:
  - i. isključivoga gospodarskog pojasa Kanade ili država članica Europske unije, kako je utvrđen nacionalnim pravom i dijelom V. *Konvencije Ujedinjenih Naroda o pravu mora*, koja je sastavljena u Montego Bayu 10. prosinca 1982. („UNCLOS”);
  - ii. epikontinentalnog pojasa Kanade ili država članica Europske unije, kako je utvrđen nacionalnim pravom i dijelom VI. UNCLOS-a; ili
  - iii. zone kako je definirana u članku 1. stavku 1. UNCLOS-a, uzela ili izvadila stranka ili osoba iz stranke, ako ta stranka ili osoba iz stranke ima pravo iskorištavati to morsko ili oceansko dno ili podzemlje;
- (k) sirovine dobivene od rabljenih proizvoda koji su tamo prikupljeni ako su ti proizvodi primjereni samo za takvu uporabu;
- (l) sastavnice dobivene od rabljenih proizvoda koji su tamo prikupljeni ako su ti proizvodi primjereni samo za takvu uporabu, ako je sastavnica:
  - i. ugrađena u drugi proizvod; ili
  - ii. dalje korištena u proizvodnji za proizvod s velikom radnom učinkovitošću i trajanjem koje je istovjetno ili slično trajanju novog proizvoda iste vrste;
- (m) proizvodi, u bilo kojoj fazi proizvodnje koji su tamo proizvedeni isključivo od proizvoda navedenih u točkama od (a) do (j).

2. Za potrebe stavka 1. točaka (h) i (i) sljedeći uvjeti primjenjuju se na plovilo ili brod tvornicu:
- (a) plovilo ili brod tvornica mora ispunjavati sljedeće uvjete:
- i. biti registriran u državi članici Europske unije ili u Kanadi; ili
  - ii. uvršten na popis u Kanadi, ako takvo plovilo:
    - (A) neposredno prije uvrštavanja na popis u Kanadi ima pravo ploviti pod zastavom države članice Europske unije i mora ploviti pod tom zastavom; i
    - (B) ispunjava uvjete iz stavka 2. točke (b) podtočke i. ili ii.;
  - iii. imati pravo ploviti pod zastavom države članice Europske unije ili Kanade i mora ploviti pod tom zastavom; i
- (b) u odnosu na Europsku uniju plovilo ili brod tvornica mora ispunjavati sljedeće uvjete:
- i. biti najmanje 50 % u vlasništvu državljana države članice Europske unije; ili
  - ii. biti u vlasništvu trgovačkih društava koja imaju sjedište i glavno mjesto poslovanja u državi članici Europske unije i koja su najmanje 50 % u vlasništvu države članice Europske unije, javnih tijela ili državljana države članice Europske unije; ili
- (c) u pogledu Kanade, plovilo ili brod tvornica moraju loviti ribu, školjkaše i ostale morske proizvode na temelju kanadske ribolovne dozvole. Kanadske ribolovne dozvole uključuju kanadske dozvole za komercijalni ribolov i kanadske ribolovne dozvole za starosjedilačko stanovništvo koje se izdaju organizacijama starosjedilačkog stanovništva. Nositelj kanadske ribolovne dozvole mora biti sljedeće:
- i. kanadski državljanin;
  - ii. poduzeće koje je najviše 49 % u stranom vlasništvu i prisutno je na tržištu Kanade;
  - iii. ribarsko plovilo u vlasništvu osobe iz podtočke i. ili ii. koje je registrirano u Kanadi, ima pravo ploviti pod kanadskom zastavom i mora ploviti pod tom zastavom; ili
  - iv. organizacija starosjedilačkog stanovništva koja se nalazi na državnom području Kanade. Osoba koja obavlja ribolov na temelju kanadske ribolovne dozvole za starosjedilačko stanovništvo mora biti kanadski državljanin.

Članak 5.

Dostatna prerada

1. Za potrebe članka 2., proizvodi koji nisu dobiveni u cijelosti smatraju se dostatno prerađenima ako su ispunjeni uvjeti navedeni u Prilogu 5.
2. Ako je proizvod bez podrijetla dostatno prerađen, proizvod koji nastaje smatra se proizvodom s podrijetlom i kada se taj proizvod upotrebljava za daljnju proizvodnju drugog proizvoda ne uzima se u obzir materijal bez podrijetla sadržan u proizvodu.

Članak 6.

Dopušteno odstupanje

1. Neovisno o članku 5. stavku 1., i osim u slučajevima iz stavka 3., ako materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda ne ispunjavaju uvjete iz Priloga 5., proizvod se smatra proizvodom s podrijetlom ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
  - (a) ukupna vrijednost tih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 10 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica;
  - (b) primjenom ovog stavka ne prekoračuju se postoci iz Priloga 5. za najvišu vrijednost ili težinu materijala bez podrijetla; i
  - (c) proizvod ispunjava sve druge primjenjive zahtjeve iz ovog Protokola.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na proizvode koji su u cijelosti dobiveni u stranci u smislu članka 4. Ako je u pravilu navedenom u Prilogu 5. propisano da materijali koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda moraju biti dobiveni u cijelosti, dopušteno odstupanje predviđeno u stavku 1. primjenjuje se na zbroj tih materijala.
3. Dopušteno odstupanje za tekstilne proizvode i odjeću iz poglavlja od 50. do 63. HS-a utvrđuje se u skladu s Prilogom 1.
4. Na stavke od 1. do 3. primjenjuje se članak 8. točka (c).

Članak 7.

Nedostatna prerada

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., sljedeći postupci smatraju se nedostatnima za dodjelu statusa proizvoda s podrijetlom neovisno o tome jesu li ispunjeni zahtjevi iz članka 5. ili 6.:
  - (a) postupci kojima se isključivo osigurava očuvanje robe u dobrom stanju tijekom prijevoza i skladištenja; ⁽¹⁾
  - (b) rastavljanje ili sastavljanje pošiljki;
  - (c) pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, hrđe, ulja, boje ili drugih premaza na proizvodima;
  - (d) glačanje ili prešanje tekstila ili predmeta od tekstila iz poglavlja od 50. do 63. HS-a;
  - (e) jednostavni postupci bojenja ili poliranja;
  - (f) ljuštenje, djelomično ili potpuno izbjeljivanje, poliranje i glaziranje žitarica i riže iz poglavlja 10. kojim se ne uzrokuje promjena u poglavlju;
  - (g) postupci bojanja ili aromatiziranja šećera iz tarifnih brojeva 17.01 ili 17.02; postupci izrade kocki šećera iz tarifnog broja 17.01; djelomično ili potpuno drobljenje kristalnog šećera iz tarifnog broja 17.01;
  - (h) lupljenje, uklanjanje koštica i guljenje povrća iz poglavlja 7., voća iz poglavlja 8., orašastih plodova iz tarifnog broja 08.01 ili 08.02 ili kikirikija iz tarifnog broja 12.02, ako to povrće, voće, orašasti plodovi ili kikiriki ostaju razvrstani u isto poglavlje;
  - (i) oštrenje, jednostavno drobljenje ili jednostavno rezanje;
  - (j) sijanje, prebiranje, razvrstavanje, raspoređivanje, stupnjevanje ili slaganje;
  - (k) jednostavno pakiranje u staklenke, limenke, bočice, vreće, sanduke i kutije, pričvršćivanje na kartone ili daske;
  - (l) stavljanje ili tiskanje oznaka, etiketa, logotipa i drugih sličnih razlikovnih obilježja na proizvode ili njihova pakiranja;
  - (m) miješanje šećera iz tarifnih brojeva 17.01 ili 17.02 s bilo kojim materijalom;
  - (n) jednostavno miješanje materijala, bilo iste ili različitih vrsta; jednostavno miješanje ne uključuje postupak kojim se uzrokuje kemijska reakcija kako je definirano u napomenama uz poglavlje 28. i 29. Priloga 5.;
  - (o) jednostavno sastavljanje dijelova proizvoda radi dobivanja proizvoda u cijelosti iz poglavlja 61., 62. ili od 82. do 97. HS-a ili rastavljanje proizvoda na sastavne dijelove iz poglavlja 61., 62. ili od 82. do 97.;
  - (p) kombinacija dvaju ili više postupaka koji su navedeni u točkama od (a) do (o); i
  - (q) klanje životinja.
2. U skladu s člankom 3., pri utvrđivanju toga može li se proizvodnja kojoj je podvrgnut određeni proizvod smatrati nedostatnom u smislu stavka 1., u obzir se uzima sva proizvodnja kojoj je podvrgnut proizvod u Europskoj uniji i Kanadi.

⁽¹⁾ Postupci kao što su hlađenje, zamrzavanje ili ventiliranje smatraju se nedostatnima u smislu točke (a), dok se postupci kao što su kiseljenje, sušenje ili dimljenje čija je svrha proizvodu dati posebne ili različite značajke ne smatraju nedostatnima.

3. Za potrebe stavka 1., postupak se smatra jednostavnim kada za njegovo izvršavanje nisu potrebne posebne vještine, strojevi, uređaji ili alati koji su posebno proizvedeni ili instalirani za potrebe tih postupaka ili kada se te vještine, strojevi, uređaji ili alati ne doprinose bitnim značajkama ili svojstvima proizvoda.

Članak 8.

Kvalifikacijska jedinica

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) razvrstavanje u carinsku tarifu određenog proizvoda ili materijala utvrđuje se u skladu s HS-om;
- (b) kada je proizvod sastavljen od skupine ili sklopa artikala ili sastavnih dijelova razvrstan u skladu s uvjetima iz HS-a pod jedan tarifni broj ili podbroj, cjelina čini određeni proizvod; i
- (c) kada se pošiljka sastoji od niza jednakih proizvoda razvrstanih pod istim tarifnim brojem ili podbrojem HS-a, svaki proizvod razmatra se zasebno.

Članak 9.

Pakiranje i materijali i spremnici za pakiranje

1. Ako je prema općem pravilu 5. HS-a za potrebe razvrstavanja pakiranje uključeno zajedno s proizvodom, ono se uzima u obzir kada se utvrđuje ispunjavaju li svi materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji zahtjeve iz Priloga 5.
2. Materijali i spremnici za pakiranje u koje je proizvod zapakiran u svrhu slanja ne uzimaju se u obzir kada se utvrđuje podrijetlo tog proizvoda.

Članak 10.

Računovodstveno odvajanje zamjenjivih materijala ili proizvoda

1. (a) Ako se u proizvodnji proizvoda upotrebljavaju zamjenjivi materijali s podrijetlom ili bez podrijetla, za utvrđivanje podrijetla zamjenjivih materijala nije potrebno fizičko razdvajanje i utvrđivanje posebnog zamjenjivog materijala, već se ono može utvrditi na temelju sustava upravljanja inventarom (zalihama); ili
  - (b) ako su zamjenjivi proizvodi s podrijetlom ili bez podrijetla iz poglavlja 10., 15., 27., 28., 29., tarifnih brojeva 32.01 do 32.07, ili tarifnih brojeva od 39.01 do 39.14 HS-a fizički spojeni u inventaru stranke prije izvoza u drugu stranku, za utvrđivanje podrijetla zamjenjivih proizvoda nije potrebno fizičko razdvajanje i utvrđivanje posebnog zamjenjivog proizvoda, već se ono može utvrditi na temelju sustava upravljanja inventarom.
2. Sustavom za upravljanje inventarom mora se činiti sljedeće:
    - (a) osigurati da, u bilo kojem trenutku, status proizvoda s podrijetlom ne dobije više proizvoda nego što bi to bio slučaj da su zamjenjivi materijali ili proizvodi bili fizički odvojeni;
    - (b) navesti količinu materijala s podrijetlom i bez podrijetla, uključujući datume kada su ti materijali ili proizvodi stavljeni u inventar i, ako je tako propisano u primjenjivom pravilu o podrijetlu, vrijednost tih materijala ili proizvoda;
    - (c) navesti količinu proizvoda proizvedenih uporabom zamjenjivih materijala ili količinu zamjenjivih proizvoda koji se dostavljaju potrošačima koji traže dokaze o podrijetlu u stranci u svrhe ostvarivanja povlaštenog postupanja u skladu s ovim Sporazumom te potrošačima kojima takvi dokazi nisu potrebni; i
    - (d) navesti je li inventar proizvoda s podrijetlom bio dostupan u dovoljnoj količini da se može poduprijeti izjava o statusu proizvoda s podrijetlom.

3. Stranka može zatražiti od izvoznika ili proizvođača na njezinu državnom području koji želi upotrijebiti sustav upravljanja inventarom u skladu s ovim člankom da prvo ishodi odobrenje te stranke za uporabu tog sustava. Stranka može povući odobrenje za uporabu sustava upravljanja inventarom ako ga izvoznik ili proizvođač neprimjereno upotrebljavaju.

4. Za potrebe stavka 1. „zamjenjivi materijali” ili „zamjenjivi proizvodi” znači materijali ili proizvodi koji su iste vrste i tržišne kvalitete i imaju ista tehnička i fizička svojstva i koje nije moguće razlikovati za potrebe podrijetla.

Članak 11.

Pribor, rezervni dijelovi i alati

Pribor, zamjenski dijelovi i alat koji se šalju s proizvodom, koji su dio njegova uobičajenog pribora, zamjenski dijelovi ili alati koji se ne fakturiraju odvojeno od proizvoda i čije su količine i vrijednost uobičajeni za proizvod:

- (a) uzimaju se u obzir u izračunu vrijednosti relevantnih materijala bez podrijetla kada pravilo o podrijetlu iz Priloga 5. primjenjivo na proizvod sadržava postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla; i
- (b) ne uzimaju se u obzir kada se utvrđuje podliježu li svi materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda primjenjivoj promjeni u razvrstavanju u carinsku tarifu ili drugim zahtjevima iz Priloga 5.

Članak 12.

Setovi

1. Osim kako je predviđeno u Prilogu 5., za set se, kako je određeno općim pravilom 3. HS-a, smatra da je proizvod s podrijetlom ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) svi sastavni proizvodi seta proizvodi su s podrijetlom; ili
  - (b) kada se set sastoji od sastavnih proizvoda bez podrijetla, najmanje jedan sastavni proizvod ili sav materijal za pakiranje i spremnici za set proizvoda su s podrijetlom; i
    - i. vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz poglavlja od 1. do 24. Harmoniziranog sustava ne prekoračuje 15 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica,
    - ii. vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz poglavlja od 25. do 97. HS-a ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica; i
    - iii. vrijednost svih sastavnih proizvoda seta bez podrijetla ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.
2. Vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla izračunava se na isti način kao i vrijednost materijala bez podrijetla.
3. Transakcijska vrijednost ili cijena seta fco tvornica izračunava se na isti način kao i transakcijska vrijednost ili cijena proizvoda fco tvornica.

Članak 13.

Neutralni elementi

Kako bi se utvrdilo je li određeni proizvod proizvod s podrijetlom, nije potrebno odrediti podrijetlo sljedećih elemenata koji bi se mogli upotrebljavati pri njegovoj proizvodnji:

- (a) energije i goriva;
- (b) postrojenja i opreme;

- (c) strojeva i alata; ili
- (d) materijala koji ne ulaze i nisu namijenjeni ulasku u konačni sastav proizvoda.

Članak 14.

Prijevoz kroz treću zemlju

1. Proizvod koji je podvrgnut proizvodnji kojom se ispunjavaju zahtjevi iz članka 2. smatra se proizvodom s podrijetlom samo ako, nakon te proizvodnje, proizvod ispunjava sljedeće:
  - (a) ne podvrgava se daljnjoj proizvodnji ili nekom drugom postupku izvan državnih područja stranaka, osim istovara, ponovnog utovara ili drugim postupcima potrebnima za očuvanje njegova dobrog stanja ili s ciljem prijevoza proizvoda na državno područje stranke; i
  - (b) ostaje pod carinskom kontrolom dok se nalazi izvan državnih područja stranaka.
2. Proizvodi ili pošiljke mogu se skladištiti, a pošiljke razdvojiti kada se to provodi na odgovornost izvoznika ili budućeg posjednika proizvoda, a proizvodi ostaju pod nadzorom carine u zemlji ili zemljama provoza.

Članak 15.

Vraćeni proizvodi s podrijetlom

U slučaju vraćanja proizvoda s podrijetlom izvezenog iz stranke u treću zemlju, taj se proizvod smatra proizvodom bez podrijetla, osim ako se carinska tijela mogu uvjeriti da je proizvod koji se vraća:

- (a) isti kao izvezeni proizvod; i
- (b) nije bio podvrgnut drugim postupcima osim onima koji su nužni za očuvanje njegova dobrog stanja.

Članak 16.

Šećer

1. Ako pravilo o podrijetlu zahtijeva da neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje određeni prag, proizvod ispunjava taj uvjet ako ukupna neto težina svih monosaharida i disaharida sadržanih u proizvodu, ili materijalima koji se upotrebljavaju u proizvodnji, ne prekoračuje taj prag.
2. Proizvod također ispunjava uvjet iz stavka 1. ako prag nije prekoračen za neto težinu šećera bez podrijetla razvrstanog pod tarifni broj 17.01 ili podbroj od 1702.30 do 1702.60 ili 1702.90, osim maltodekstrina, kemijski čiste maltoze ili karamele „za bojanje”, kako je objašnjeno u obrazloženjima tarifnog broja 17.02 kada se upotrebljavaju kao takvi u proizvodnji sljedećeg:
  - (a) proizvoda; i
  - (b) materijala bez podrijetla koji sadržavaju šećer razvrstanih pod tarifnim podbrojevima 1302.20, 1704.90, 1806.10, 1806.20, 1901.90, 2101.12, 2101.20, 2106.90, i 3302.10 koji se kao takvi upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda. Alternativno se može koristiti i neto težina svih monosaharida i disaharida sadržana u bilo kojem od tih materijala koji sadržavaju šećer. Ako nije poznata neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji tih materijala koji sadržavaju šećer ili neto težina monosaharida ili disaharida sadržanih u tim materijalima koji sadržavaju šećer, mora se primjenjivati ukupna neto težina tih materijala koji se upotrebljavaju kao takvi u proizvodnji.
3. Neto težina bilo kojeg šećera bez podrijetla navedenog u stavku 2. može se izračunati na temelju suhe težine.
4. Za potrebe pravila o podrijetlu za tarifne brojeve 17.04 i 18.06 vrijednost šećera bez podrijetla odnosi se na vrijednost materijala bez podrijetla iz stavka 2. koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda.

Članak 17.

Neto trošak

1. Za potrebe ovog članka primjenjuju se sljedeće definicije, uz one utvrđene u članku 1.:

motorno vozilo znači proizvod iz tarifnih podbrojeva 8703.21 do 8703.90;

neto trošak znači ukupni trošak umanjen za troškove prodajne promidžbe, marketinga i usluga nakon prodaje, naknadu za licenciju, troškove otpreme i pakiranja i nedopuštene troškove kamata koji su uključeni u ukupni trošak;

nedopušteni trošak kamata znači troškovi kamata nastali za proizvođača koji prekoračuju 700 baznih bodova iznad nacionalne državne kamatne stope utvrđene za usporediva dospijeca;

naknada za licenciju znači plaćanje bilo koje vrste, uključujući plaćanja u okviru tehničke pomoći ili sličnih sporazuma, izvršeno radi ostvarivanja mogućnosti uporabe ili prava na uporabu autorskog prava, književnog, umjetničkog ili znanstvenog djela, patenta, žiga, dizajna, modela, plana, tajne formule ili postupka, osim onih plaćanja u okviru tehničke pomoći ili sličnih sporazuma koji mogu biti povezani s određenim uslugama kao što su sljedeće:

- (a) osposobljavanje osoblja bez obzira na to gdje se obavlja; i
- (b) ako se obavlja na državnom području jedne stranke ili objiju stranaka, inženjering, izrada alata, modela, izrada softvera i slične računalne usluge ili druge usluge;

troškovi prodajne promidžbe, marketinga i usluga nakon prodaje znači sljedeći troškovi povezani s prodajnom promidžbom, marketingom i uslugama nakon prodaje:

- (a) prodaja i marketing; oglašavanje u medijima; oglašavanje i istraživanje tržišta; promidžbeni materijali i materijali za prezentacije; izložbe, prodajne konferencije; sajmovi i konvencije; baneri; marketinške izložbe; besplatni uzorci; prodaja, marketing i literatura o uslugama nakon prodaje (brošure o proizvodima, katalogi, tehnička literatura, cjenici, priručnici o uslugama i informacije za pomoć u prodaji); uspostava i zaštita logotipa i žigova; sponzoriranje; veleprodaja i naknada za popunjavanje maloprodaje; zabava;
- (b) poticaji za marketing i prodaju; popusti za potrošače, prodavače u maloprodaji i veleprodaji; poticaji za određenu robu;
- (c) plaće; provizije na prodaju; dodaci; davanja (npr. za zdravstveno i mirovinsko osiguranje); putni troškovi i troškovi stanovanja; i naknade za članstvo i stručne naknade za osoblje zaduženo za prodajnu promidžbu, marketing i usluge nakon prodaje;
- (d) zapošljavanje i osposobljavanje osoblja zaduženog za prodajnu promidžbu, marketing i usluge nakon prodaje te osposobljavanje za usluge nakon prodaje zaposlenika zaduženih za kupce, ako su ti troškovi proizvoda u financijskim izvještajima ili troškovnim izvješćima proizvođača navedeni zasebno za prodajnu promidžbu, marketing i uslugu nakon prodaje;
- (e) osiguranje od odgovornosti za proizvod;
- (f) uredski materijal za prodajnu promidžbu, marketing i usluge nakon prodaje, ako su ti troškovi proizvoda u financijskim izvještajima ili troškovnim izvješćima proizvođača navedeni zasebno za prodajnu promidžbu, marketing i uslugu nakon prodaje;
- (g) telefon, pošta i druga komunikacijska sredstva, ako su ti troškovi proizvoda u financijskim izvještajima ili troškovnim izvješćima proizvođača navedeni zasebno za prodajnu promidžbu, marketing i uslugu nakon prodaje;
- (h) najamnina i amortizacija ureda i distribucijskih centara za prodajnu promidžbu, marketing i usluge nakon prodaje;
- (i) premije za osiguranje imovine, porezi, režijski troškovi i troškovi popravka i održavanja ureda i distribucijskih centara za prodajnu promidžbu, marketing i usluge nakon prodaje, ako su takvi troškovi u financijskim izvještajima ili troškovnim izvješćima proizvođača navedeni zasebno za prodajnu promidžbu, marketing i usluge nakon prodaje; i
- (j) plaćanja proizvođača drugim osobama za popravke u okviru jamstvenog razdoblja;

troškovi otpreme i pakiranja znači troškovi nastali pakiranjem proizvoda za slanje i slanjem proizvoda iz točke izravnog slanja kupcu, osim troškova izrade i pakiranja proizvoda za maloprodaju; i

ukupni trošak znači svi troškovi proizvoda, troškovi razdoblja i ostali troškovi nastali u vezi s proizvodnjom proizvoda u Kanadi pri čemu vrijedi sljedeće:

- (a) **troškovi proizvoda** znači oni troškovi koji su povezani s proizvodnjom proizvoda i uključuju vrijednost materijala, izravne troškove rada i izravne režijske troškove;
- (b) **troškovi razdoblja** znači troškovi, osim troškova proizvoda, koji se rashoduju u razdoblju u kojem su nastali, uključujući rashode povezane s prodajom te opće i administrativne rashode;
- (c) **ostali troškovi** znači svi troškovi uneseni u poslovne knjige proizvođača koji nisu troškovi proizvoda ili troškovi razdoblja.

2. Za potrebe izračuna neto troška proizvoda u skladu s tablicom D.1. (Godišnja dodijeljena kvota za vozila koja se izvoze iz Kanade u Europsku uniju) u Prilogu 5.-A, proizvođač proizvoda može učiniti sljedeće:

- (a) izračunati ukupni trošak nastao u pogledu svih proizvoda koje je proizveo taj proizvođač, oduzeti troškove prodajne promidžbe, marketinga i usluga nakon prodaje, naknade za licenciju, troškove otpreme i pakiranja i nedopuštene troškove kamata koji su uključeni u ukupni trošak svih proizvoda i potom razumno dodijeliti konačni neto trošak tih proizvoda predmetnom proizvodu;
- (b) izračunati ukupni trošak nastao u pogledu svih proizvoda koje je proizveo taj proizvođač, razumno dodijeliti ukupni trošak proizvodu i potom oduzeti troškove prodajne promidžbe, marketinga i usluga nakon prodaje, naknade za licenciju, troškove otpreme i pakiranja i nedopuštene troškove kamata koji su uključeni u dio ukupnog troška dodijeljenog proizvodu; ili
- (c) razumno dodijeliti svaki trošak koji je dio ukupnog troška koji je nastao za tog proizvođača u pogledu proizvoda tako da ukupni iznos tih troškova ne uključuje troškove prodajne promidžbe, marketinga i usluga nakon prodaje, naknade za licenciju, troškove otpreme i pakiranja te nedopuštene troškove kamata.

3. Za potrebe izračuna neto troška proizvoda iz stavka 1. proizvođač može odrediti prosjek svog izračuna tijekom svoje fiskalne godine primjenom neke od sljedećih kategorija, na temelju svih motornih vozila koje je taj proizvođač proizveo u kategoriji ili samo onih motornih vozila u kategoriji koje je taj proizvođač proizveo i izvezio na državno područje druge stranke:

- (a) isti model motornih vozila iste klase vozila proizvedenih u istoj tvornici na državnom području stranke;
- (b) isti model motornih vozila proizvedenih u istoj tvornici na državnom području stranke;
- (c) isti model motornih vozila proizvedenih na državnom području stranke;
- (d) ista klasa motornih vozila proizvedenih u istoj tvornici na državnom području stranke; ili
- (e) bilo koja druga kategorija za koju su se stranke odlučile.

ODJELJAK C

POSTUPCI U VEZI S PODRIJETLOM

Članak 18.

Dokaz o podrijetlu

1. Na proizvode podrijetlom iz Europske unije u trenutku uvoza u Kanadu i na proizvode podrijetlom iz Kanade u trenutku uvoza u Europsku uniju primjenjuje se povlašteno tarifno postupanje iz ovog Sporazuma na temelju izjave („izjava o podrijetlu”).
2. Izjava o podrijetlu daje se na računu ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi u kojoj je proizvod s podrijetlom dovoljno detaljno opisan da se može prepoznati.
3. Različite jezične verzije teksta izjave o podrijetlu navedene su u Prilogu 2.

Članak 19.

Obveze u pogledu izvoza

1. Izjava o podrijetlu iz članka 18. stavka 1. ispunjava:
  - (a) u Europskoj uniji, izvoznik u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Europske unije; i
  - (b) u Kanadi, izvoznik u skladu s dijelom V. carinskog zakona *Customs Act*, R.S.C., 1985., c. 1 (2. nadopuna).
2. Izvoznik koji ispunjava izjavu o podrijetlu dostavlja na zahtjev carinskog tijela stranke izvoznice presliku izjave o podrijetlu i svu odgovarajuću dokumentaciju kojom se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom, uključujući popratne dokumente ili pisane izjave proizvođača ili dobavljača, i ispunjava druge zahtjeve ovog Protokola.
3. Ako nije predviđeno drugačije, izjavu o podrijetlu ispunjava i potpisuje izvoznik.
4. Stranka može dopustiti da izvoznik ispuni izjavu o podrijetlu pri izvozu proizvoda na koje se ona odnosi ili nakon njihova izvoza ako se izjava o podrijetlu dostavi stranci uvoznici u roku od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi ili u okviru duljeg razdoblja ako je tako navedeno u zakonodavstvu stranke uvoznice.
5. Carinsko tijelo stranke uvoznice može dopustiti da se izjava o podrijetlu primjenjuje na više pošiljaka istovjetnih proizvoda s podrijetlom koje se uvoze u razdoblju koje ne prekoračuje 12 mjeseci kako je navedeno od strane izvoznika u toj izjavi.
6. Izvoznik koji je ispunio izjavu o podrijetlu i uočio da izjava o podrijetlu sadržava netočne informacije ili ima razloga tako misliti odmah pisanim putem obavješćuje uvoznika o svakoj promjeni koja utječe na status proizvoda s podrijetlom svakog proizvoda na koji se primjenjuje izjava o podrijetlu.
7. Stranke mogu dopustiti uspostavu sustava kojim se izvozniku na državnom području stranke omogućuje da elektroničkim putem i izravno dostavi izjavu o podrijetlu uvozniku na državnom području druge stranke, uključujući zamjenu potpisa izvoznika na izjavi o podrijetlu elektroničkim potpisom ili identifikacijskom oznakom.

Članak 20.

Valjanost izjave o podrijetlu

1. Izjava o podrijetlu valjana je 12 mjeseci od datuma kada ju je izvoznik ispunio ili dulje ako je tako predvidjela stranka uvoznica. Od carinskih tijela stranke uvoznice može se unutar tog razdoblja valjanosti zatražiti povlašteno tarifno postupanje.
2. Stranka uvoznica može prihvatiti izjavu o podrijetlu dostavljenu njezinom carinskom tijelu nakon razdoblja valjanosti iz stavka 1. za potrebe povlaštenog tarifnog postupanja u skladu sa zakonodavstvom te stranke.

Članak 21.

Obveze u pogledu uvoza

1. Za potrebe traženja povlaštenog tarifnog postupanja, uvoznik čini sljedeće:
  - (a) podnosi izjavu o podrijetlu carinskom tijelu stranke uvoznice kako je zatražila ta stranka i u skladu s postupcima koji se primjenjuju u toj stranci;
  - (b) ako tako zahtijeva carinsko tijelo stranke uvoznice, dostavlja prijevod izjave o podrijetlu; i
  - (c) ako tako zahtijeva carinsko tijelo stranke uvoznice, predviđa da uvozna deklaracija bude popraćena potvrdom da proizvodi ispunjavaju propisane uvjete za primjenu ovog Sporazuma ili da ta potvrda bude njezin sastavni dio.

2. Uvoznik koji postane svjestan ili ima razloga vjerovati da izjava o podrijetlu za proizvod kojem je odobreno povlašteno tarifno postupanje sadržava netočne informacije odmah pisanim putem obavješćuje carinsko tijelo stranke uvoznice o svakoj promjeni koja utječe na status proizvoda s podrijetlom tog proizvoda i plaća carinu koju duguje.
3. Ako uvoznik traži povlašteno tarifno postupanje za robu uvezenu s državnog područja druge stranke, stranka uvoznica može odbiti odobriti povlašteno tarifno postupanje za tu robu ako uvoznik ne ispuni neki od zahtjeva iz ovog Protokola.
4. Stranka, u skladu sa svojim zakonodavstvom, predviđa da uvoznik proizvoda može u roku od najmanje tri godine od datuma uvoza podnijeti zahtjev za povrat plaćenih carina za proizvod koji bi ispunjavao uvjete za proizvod s podrijetlom u trenutku uvoza na državno područje te stranke, ali za koji uvoznik u trenutku uvoza nije imao izjavu o podrijetlu te posljedično nije odobreno povlašteno tarifno postupanje.

Članak 22.

Dokaz koji se odnosi na prijevoz kroz treću zemlju

Svaka stranka može posredstvom svog carinskog tijela tražiti od uvoznika da dokaže da je proizvod za koji uvoznik traži povlašteno tarifno postupanje poslan u skladu s člankom 14. dostavljanjem sljedećeg:

- (a) dokumenata prijevoznika, uključujući teretnice ili tovarne listove, u kojima je naveden itinerar i sve točke otpreme i pretovara prije uvoza proizvoda; i
- (b) kada se proizvod otprema ili pretovaruje izvan državnih područja stranaka, presliku dokumenata o carinskoj kontroli iz kojih je tom carinskom tijelu razvidno da je proizvod bio pod carinskom kontrolom dok se nalazio izvan državnih područja stranaka.

Članak 23.

Uvoz u više pošiljaka

Svaka stranka predviđa da u slučaju uvoza rastavljenih ili nesastavljenih proizvoda u smislu općeg pravila 2.(a) HS-a koji su obuhvaćeni odsjecima XVI. i XVII. ili tarifnim brojevima 7308 i 9406 HS-a u više pošiljaka na zahtjev uvoznika i pod uvjetima koje je utvrdilo carinsko tijelo stranke uvoznice, tom se nadležnom carinskom tijelu u trenutku uvoza prve pošiljke podnosi jedinstvena izjava o podrijetlu za te proizvode.

Članak 24.

Izuzeća od izjava o podrijetlu

1. Stranka se može, u skladu sa svojim zakonodavstvom, odreći zahtjeva o dostavljanju izjave o podrijetlu u skladu s člankom 21. za pošiljke proizvoda s podrijetlom niske vrijednosti iz druge stranke ili za proizvode s podrijetlom koji čine dio osobne prtljage putnika koji dolazi iz druge stranke.
2. Stranka može izuzeti uvoz od odredbi stavka 1. kada je on dio serije uvoza za koje se razumno može smatrati da su poduzeti ili dogovoreni za potrebe izbjegavanja zahtjeva ovog Protokola povezanih s izjavama o podrijetlu.
3. Stranke mogu utvrditi granice vrijednosti za proizvode iz stavka 1. i razmjenjuju informacije o tim granicama.

Članak 25.

Popratna dokumentacija

Dokumenti iz članka 19. stavka 2. mogu uključivati dokumente o sljedećem:

- (a) proizvodnim postupcima koji se obavljaju na proizvodu s podrijetlom ili na materijalima koji se upotrebljavaju u proizvodnji tog proizvoda;
- (b) kupnji, trošku, vrijednosti i plaćanju proizvoda;
- (c) podrijetlu, kupnji, trošku, vrijednosti i plaćanju za sve materijale, uključujući neutralne elemente, koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda; i
- (d) otpremi proizvoda.

Članak 26.

Čuvanje evidencije

1. Izvoznik koji je ispunio izjavu o podrijetlu čuva primjerak izjave o podrijetlu i popratne dokumentacije iz članka 25. tri godine nakon ispunjavanja izjave o podrijetlu ili dulje ako tako navede stranka izvoznica.
2. Ako je izvoznik utemeljio izjavu o podrijetlu na pisanoj izjavi proizvođača, proizvođač mora voditi evidenciju u skladu sa stavkom 1.
3. Ako je tako predviđeno u zakonodavstvu stranke uvoznice, uvoznik kojem je odobren povlašteno tarifno postupanje čuva dokumentaciju koja se odnosi na uvoz proizvoda, uključujući primjerak izjave o podrijetlu, tri godine od datuma kada je odobreno povlašteno postupanje, ili dulje ako je tako navela stranka.
4. Svaka stranka uvoznicima, izvoznicima i proizvođačima na svojem državnom području dopušta, u skladu sa svojim zakonodavstvom, čuvanje dokumentacije ili evidencija na bilo kojem mediju, pod uvjetom da se ta dokumentacija ili evidencija može pretraživati i tiskati.
5. Stranka može odbiti odobriti povlašteno tarifno postupanje za proizvod koji je predmet provjere podrijetla ako uvoznik, izvoznik ili proizvođač proizvoda koji je dužan voditi evidenciju ili dokumentaciju u skladu s ovim člankom:
  - (a) ne vodi evidenciju i ne čuva dokumentaciju važnu za utvrđivanje podrijetla proizvoda u skladu sa zahtjevima iz ovog Protokola; ili
  - (b) uskraćuje pristup toj evidenciji ili dokumentaciji.

Članak 27.

Nepodudarnosti i formalne pogreške

1. Otkriće manjih odstupanja između navoda u izjavi o podrijetlu i onih u ispravama koje su podnesene carinskim tijelima u svrhu obavljanja formalnosti za uvoz proizvoda zbog te činjenice ne čini dokaz o podrijetlu ništavim ako se utvrdi da se ta isprava odnosi na podnesene proizvode.
2. Očite formalne pogreške, kao što su strojopisne pogreške na izjavi o podrijetlu ne uzrokuju odbacivanje isprave ako te pogreške nisu takve da bi stvorile sumnju u točnost navoda u toj ispravi.

Članak 28.**Suradnja**

1. Stranke surađuju u ujednačenom upravljanju ovim Protokolom i njegovom ujednačenom tumačenju te posredstvom svojih carinskih tijela jedna drugoj pomažu u provjeri imaju li proizvodi na kojima se temelji izjava o podrijetlu status proizvoda s podrijetlom.
2. Za potrebe olakšavanja provjera ili pomoći iz stavka 1., carinska tijela stranaka jedna drugima dostavljaju, putem Europske komisije, adrese nadležnih carinskih tijela.
3. Podrazumijeva se da carinsko tijelo stranke izvoznice preuzima sve troškove provedbe stavka 1.
4. Također se podrazumijeva da će carinska tijela stranaka razgovarati o općem funkcioniranju postupka provjere i upravljanju njime, što uključuje predviđanje radnog opterećenja i razgovor o prioritetima. U slučaju neuobičajenog povećanja broja zahtjeva, carinska tijela stranaka savjetovat će se s ciljem utvrđivanja prioriteta i razmatrati korake za upravljanje radnim opterećenjem, uzimajući u obzir operativne zahtjeve.
5. U pogledu proizvoda za koje se smatra da su proizvodi s podrijetlom u skladu s člankom 3., stranke mogu surađivati s trećom zemljom s ciljem razvoja carinskih postupaka na temelju načela ovog Protokola.

Članak 29.**Provjera podrijetla**

1. Za potrebe osiguranja pravilne primjene ovog Protokola stranke pomažu jedna drugoj, posredstvom svojih carinskih tijela, u postupku provjere je li riječ o proizvodima s podrijetlom i osiguravanja točnosti zahtjeva za povlašteno tarifno postupanje.
2. Zahtjev stranke za provjeru podrijetla s ciljem provjere je li riječ o proizvodu s podrijetlom ili jesu li ispunjeni drugi zahtjevi iz ovog Protokola:
  - (a) temelji se na metodama procjene rizika koje primjenjuje carinsko tijelo stranke uvoznice, što može uključivati nasumični odabir; ili
  - (b) podnosi se kada stranka uvoznica opravdano sumnja je li riječ o proizvodu s podrijetlom ili jesu li ispunjeni drugi zahtjevi iz ovog Protokola.
3. Carinsko tijelo stranke uvoznice može provjeriti je li riječ o proizvodu s podrijetlom tražeći, pisanim putem, od carinskog tijela stranke izvoznice da provjeri je li taj proizvod proizvod s podrijetlom. Kada traži provjeru carinsko tijelo stranke uvoznice dostavlja carinskom tijelu stranke izvoznice sljedeće:
  - (a) informacije o identitetu carinskog tijela koje je podnijelo zahtjev;
  - (b) ime izvoznika ili proizvođača kojeg treba provjeriti;
  - (c) predmet i opseg provjere; i
  - (d) presliku izjave o podrijetlu i, prema potrebi, svu drugu relevantnu dokumentaciju.
4. Kada je potrebno, carinsko tijelo stranke uvoznice može od carinskog tijela stranke izvoznice zatražiti, u skladu sa stavkom 3., posebnu dokumentaciju i informacije.
5. Zahtjev carinskog tijela stranke uvoznice u skladu sa stavkom 3. dostavlja se carinskom tijelu stranke izvoznice preporučenom poštom ili s povratnicom ili nekim drugim načinom kojim se može dobiti potvrda o primitku tog carinskog tijela.

6. Carinsko tijelo stranke izvoznice obavlja provjeru podrijetla. U tu svrhu carinsko tijelo može, u skladu sa svojim zakonodavstvom, zatražiti dokumentaciju, dokaze ili posjetiti prostorije izvoznika ili proizvođača s ciljem pregleda dokumentacije iz članka 25. i objekata koji se upotrebljavaju za proizvodnju proizvoda.

7. Ako je izvoznik sastavio izjavu o podrijetlu na temelju pisane izjave proizvođača ili dobavljača, on može dogovoriti s proizvođačem ili dobavljačem da dostave dokumentaciju ili informacije izravno carinskom tijelu stranke izvoznice na zahtjev te stranke.

8. Čim prije moguće i u svakom slučaju u roku od 12 mjeseci od primitka zahtjeva iz stavka 4., carinsko tijelo stranke izvoznice dovršava provjeru podrijetla proizvoda i ispunjava li proizvod druge zahtjeve iz ovog Protokola te čini sljedeće:

(a) dostavlja carinskom tijelu stranke uvoznice, preporučenom poštom ili s povratnicom ili nekim drugim načinom kojim se može osigurati potvrda o primitku tog carinskog tijela, pisano izvješće kako bi ono moglo utvrditi je li riječ s proizvodu s podrijetlom ili ne. To izvješće sadržava sljedeće:

- i. rezultate provjere;
- ii. opis proizvoda podvrgnutog provjeri i razvrstavanje u carinsku tarifu relevantno za primjenu pravila o podrijetlu;
- iii. opis i objašnjenje proizvodnje dovoljno za podupiranje logičke podloge o statusu proizvoda s podrijetlom tog proizvoda;
- iv. informacije o načinu na koji je provedena provjera; i
- v. prema potrebi, popratnu dokumentaciju; i

(b) podložno svojem zakonodavstvu, obavješćuje izvoznika o svojoj odluci o tome je li riječ o proizvodu s podrijetlom.

9. Razdoblje iz stavka 8. može se produljiti na temelju uzajamne suglasnosti dotičnih carinskih tijela.

10. U iščekivanju rezultata provjere podrijetla provedene u skladu sa stavkom 8. ili savjetovanja u skladu sa stavkom 13., carinsko tijelo stranke uvoznice, podložno mjerama predostrožnosti koje smatra nužnima, nudi uvozniku da pusti proizvod u promet.

11. Ako rezultat provjere podrijetla nije dostavljen u skladu sa stavkom 8., carinsko tijelo stranke uvoznice može odbiti odobriti povlašteno tarifno postupanje proizvodu ako ima razumnu sumnju ili kada ne može utvrditi je li riječ o proizvodu s podrijetlom.

12. Ako postoje razlike u pogledu postupaka provjere iz ovog članka ili u pogledu tumačenja pravila o podrijetlu kada se utvrđuje ispunjava li proizvod uvjete za proizvod s podrijetlom i te se razlike ne mogu riješiti savjetovanjima između carinskog tijela koje traži provjeru i carinskog tijela nadležnog za provođenje provjere te ako carinsko tijelo stranke uvoznice planira donijeti odluku o utvrđenju podrijetla koja nije u skladu s pisanim izvješćem koje je u skladu s člankom 8. točkom (a) dostavilo carinsko tijelo stranke izvoznice, stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu u roku od 60 dana od primitka pisanog izvješća.

13. Na zahtjev bilo koje od stranaka, stranke održavaju i zaključuju savjetovanja u roku od 90 dana od datuma obavijesti iz stavka 12. s ciljem uklanjanja tih razlika. Rok za zaključivanje savjetovanja može se produljiti za svaki pojedini slučaj na temelju uzajamne pisane suglasnosti stranaka. Carinsko tijelo stranke uvoznice može donijeti odluku o utvrđenju podrijetla nakon zaključivanja tih savjetovanja. Stranke mogu nastojati riješiti te razlike u okviru Zajedničkog odbora za carinsku suradnju iz članka 34.

14. U svim slučajevima razlike između uvoznika i carinskog tijela stranke uvoznice rješavaju se u skladu sa zakonodavstvom stranke uvoznice.

15. Ovim Protokolom ne sprječava se carinsko tijelo stranke da izda odluku o utvrđenju podrijetla ili prethodnu odluku o pitanju koje razmatra Zajednički odbor za carinsku suradnju ili Odbor za trgovinu robom osnovan u skladu s člankom 26.2. točkom (a) (Specijalizirani odbori) ili da poduzme druge mjere koje smatra nužnima do rješenja pitanja iz ovog Sporazuma.

Članak 30.**Preispitivanje i žalba**

1. Svaka stranka odobrava u bitnome ista prava na preispitivanje i žalbu protiv utvrđivanja podrijetla i prethodnih odluka, koje su izdala njezina carinska tijela, koja priznaje uvoznicima na svom državnom području, svakoj osobi koja je:

- (a) primila odluku o utvrđenju podrijetla u okviru primjene ovog Protokola; ili
- (b) primila prethodnu odluku u skladu s člankom 33. stavkom 1.

2. Nastavno na članke 27.3. (Upravni postupci) i 27.4. (Preispitivanje i žalba), svaka stranka osigurava da prava na preispitivanje i žalbu iz stavka 1. uključuju pristup najmanje dvjema razinama žalbe ili preispitivanja, uključujući najmanje jednu sudsku ili kvazisudsku razinu.

Članak 31.**Sankcije**

Svaka stranka održava mjere kojima se određuju kaznene, građanske ili upravne sankcije za povrede njezina zakonodavstva povezanog s ovim Protokolom.

Članak 32.**Povjerljivost**

1. Ovim Protokolom ne zahtijeva se od stranke da dostavlja poslovne informacije ili informacije koje se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju je moguće utvrditi, ili da omogućuje pristup takvim informacijama, a čijom objavom bi se onemogućila provedba zakonodavstva ili bi ona bila protivna zakonodavstvu te stranke kojim se štite poslovne informacije te osobni podaci i privatnost.

2. Svaka stranka čuva, u skladu s ovim zakonodavstvom, povjerljivost informacija prikupljenih u skladu s ovim Protokolom i štiti te informacije od objave kojom bi se mogao ugroziti konkurentni položaj osobe koja pruža informacije. Ako stranka koja dobiva ili prikuplja informacije u skladu sa svojim zakonodavstvom ima obvezu otkriti te informacije, ta stranka obavješćuje osobu ili stranku koja je te informacije dostavila.

3. Svaka stranka osigurava da se povjerljive informacije prikupljene u skladu s ovim Protokolom ne upotrebljavaju u druge svrhe osim za upravljanje utvrđivanjem podrijetla i carinskim pitanjima i za njihovu provedbu, osim uz dopuštenje osobe ili stranke koja je dostavila te povjerljive informacije.

4. Neovisno o stavku 3., stranka može dopustiti da se informacije prikupljene u skladu s ovim Protokolom upotrebljavaju u upravnim, sudskim ili kvazisudskim postupcima pokrenutima zbog povrede zakonodavstva povezanog s carinama kojim se provodi ovaj Protokol. Stranka unaprijed obavješćuje osobu ili stranku koja je dostavila informacije o takvoj uporabi.

5. Stranke razmjenjuju informacije o svojim zakonodavstvu o zaštiti podataka za potrebe olakšavanja suradnje i primjene stavka 2.

Članak 33.**Prethodne odluke u vezi s podrijetlom**

1. Svaka stranka, posredstvom svojeg carinskog tijela, osigurava žurno donošenje pisanih prethodnih odluka u skladu sa svojim zakonodavstvom, prije uvoza proizvoda na svoje državno područje, u vezi s time ispunjava li proizvod uvjete za proizvod s podrijetlom u skladu s ovim Protokolom.

2. Svaka stranka donosi ili održava postupke za izdavanje prethodnih odluka, uključujući detaljni opis informacija koje su razumno potrebne za obradu zahtjeva za donošenje odluke.

3. Svaka stranka osigurava da njezino carinsko tijelo:

- (a) može, u bilo koje vrijeme tijekom ocjenjivanja zahtjeva za prethodnu odluku, zatražiti dodatne informacije od osobe koja traži donošenje odluke;

- (b) donosi odluku u roku od 120 dana od datuma kada je prikupilo sve nužne informacije od osobe koja traži donošenje prethodne odluke; i
- (c) dostavlja, osobi koja traži donošenje prethodne odluke, potpuno objašnjenje razloga za donošenje odluke.
4. Kada zahtjev za prethodnu odluku uključuje pitanje koje je predmet sljedećeg:
- (a) provjere podrijetla;
- (b) preispitivanja od strane carinskog tijela ili žalbe carinskom tijelu; ili
- (c) sudskog ili kvazisudskog preispitivanja na području carinskog tijela;
- carinsko tijelo, u skladu sa svojim zakonodavstvom, može odbiti ili odgoditi donošenje odluke.
5. Podložno stavku 7., svaka stranka primjenjuje prethodnu odluku na uvoz na svoje državno područje proizvoda za koje je zatraženo donošenje odluke na dan izdavanja ili kasniji datum ako je tako navedeno u odluci.
6. Svaka stranka svakoj osobi koja traži donošenje prethodne odluke osigurava jednako postupanje kao i bilo kojoj drugoj osobi u odnosu na koju je donesena prethodna odluka, ako su činjenice i okolnosti jednake u svim značajnim aspektima.
7. Stranka koja donosi prethodnu odluku može izmijeniti ili ukinuti prethodnu odluku u sljedećim slučajevima:
- (a) ako je odluka utemeljena na činjeničnoj pogrešci;
- (b) u slučaju promjene važnih činjenica ili okolnosti na kojima je utemeljena odluka;
- (c) radi usklađivanja s izmjenom drugog poglavlja (Nacionalni tretman i pristup tržištu za robu) ili ovog Protokola; ili
- (d) radi usklađivanja sa sudskom odlukom ili promjenom svojeg zakonodavstva.
8. Svaka stranka osigurava da izmjena ili ukidanje prethodne odluke počinje proizvoditi učinke na dan donošenja izmjene ili ukidanja ili na kasniji datum ako je tako navedeno u odluci te da se ne primjenjuje na uvoz proizvoda prije tog datuma, osim ako osoba u odnosu na koju je donesena prethodna odluka nije postupala u skladu s uvjetima iz odluke.
9. Neovisno o stavku 8., stranka koja donosi prethodnu odluku može, u skladu sa svojim zakonodavstvom, odgoditi dan na koji izmjena ili ukidanje počinje proizvoditi učinke za najviše šest mjeseci.
10. Podložno stavku 7., svaka stranka osigurava da prethodna odluka ostaje na snazi i da se poštuje.

Članak 34.

Odbor

Zajednički odbor za carinsku suradnju, koji ima ovlasti djelovati pod okriljem Zajedničkog odbora CETA-e kao specijalizirani odbor u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. (Specijalizirani odbori), može preispitati ovaj Protokol i Zajedničkom odboru CETA-e preporučiti izmjene njegovih odredbi. Zajednički odbor za carinsku suradnju nastoji odlučiti o sljedećem:

- (a) ujednačenom upravljanju pravilima o podrijetlu, uključujući pitanja razvrstavanja u carinsku tarifu i određivanja vrijednosti povezana s ovim Protokolom;
- (b) tehničkim pitanjima, pitanjima tumačenja ili upravnim pitanjima povezanima s ovim Protokolom; ili
- (c) prioritetima povezanima s provjerama podrijetla i drugim pitanjima koja proizlaze iz provjera podrijetla.

PRILOG 1.

DOPUŠTENO ODSUPANJE ZA TEKSTILNE PROIZVODE I ODJEĆU

1. Za potrebe ovog Priloga primjenjuju se sljedeće definicije:

prirodna vlakna znači vlakna koja nisu umjetna ili sintetička i koja nisu predena. Prirodna vlakna uključuju otpad te, ako nije određeno drugačije, vlačena, češljana ili na kakav drugi način prerađena, ali nepredena vlakna. Prirodna vlakna uključuju konjsku dlaku iz tarifnog broja 05.11, svilu iz tarifnih brojeva 50.02 i 50.03 te vunena vlakna, finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva od 51.01 do 51.05, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva od 52.01 do 52.03 i druga biljna vlakna iz tarifnih brojeva od 53.01 do 53.05.

tekstilna pulpa, kemijski materijali i materijali za izradu papira znači materijali koji nisu razvrstani u poglavlja od 50. do 63., a mogu se upotrebljavati za izradu umjetnih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili pređe; i

sintetička rezana vlakna znači sintetička ili umjetna filament vlakna, rezana vlakna ili otpad iz tarifnih brojeva od 55.01 do 55.07.

2. Podrazumijeva se da se materijali bez podrijetla iz poglavlja od 1. do 49. ili od 64. do 97., uključujući materijale koji sadržavaju tekstile, mogu zanemariti u svrhe utvrđivanja ispunjavaju li svi materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz poglavlja od 50. do 63. primjenjivo pravilo podrijetla iz Priloga 5.

3. Podložno članku 7., ako materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz poglavlja od 50. do 63. ne ispunjavaju uvjete iz Priloga 5., proizvod se svejedno smatra proizvodom s podrijetlom ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) proizvod je proizveden uporabom dva ili više osnovnih tekstilnih materijala navedenih u tablici 1.;

(b) neto težina osnovnih tekstilnih materijala bez podrijetla navedena u tablici 1. ne prekoračuje 10 % neto težine proizvoda; i

(c) proizvod ispunjava sve druge primjenjive zahtjeve iz ovog Protokola.

4. Podložno stavku 7., u slučaju proizvoda iz poglavlja od 50. do 63. proizvedenih uporabom jednog ili više osnovnih tehničkih materijala navedenih u tablici 1. i pređe bez podrijetla izrađene od poliuretana segmentirane s fleksibilnim segmentima od poliestera, proizvod je svejedno proizvod s podrijetlom ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) težina pređe bez podrijetla izrađene od poliuretana segmentiranog s fleksibilnim segmentima poliestera ne prekoračuje 20 % težine proizvoda; i

(b) proizvod ispunjava sve druge primjenjive zahtjeve iz ovog Protokola.

5. Podložno stavku 7., u slučaju proizvoda iz poglavlja od 50. do 63. proizvedenih uporabom jednog ili više osnovnih tekstilnih materijala navedenih u tablici 1. i trake bez podrijetla koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskoga praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič s pomoću prozirnoga ili bojenoga ljepila između dvaju slojeva plastične folije, proizvod se svejedno smatra proizvodom s podrijetlom u sljedećim uvjetima:

(a) težina trake bez podrijetla koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojene u sendvič pomoću prozirnog ili bojanog ljepila između dvaju slojeva plastične folije, ne prekoračuje 30 % težine proizvoda; i

(b) proizvod ispunjava sve druge primjenjive zahtjeve iz ovog Protokola.

6. Podložno članku 7., ako materijali bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz poglavlja od 61. do 63. ne ispunjavaju uvjete iz Priloga 5., proizvod se svejedno smatra proizvodom s podrijetlom ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) materijali bez podrijetla razvrstani su u tarifni broj koji nije tarifni broj proizvoda;

- (b) vrijednost materijala bez podrijetla ne prekoračuje 8 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica; i
- (c) proizvod ispunjava sve druge primjenjive zahtjeve iz ovog Protokola.

Ovaj stavak ne primjenjuje se na materijale bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji podstava ili umetaka od proizvoda iz poglavlja od 61. do 63.

7. Dopušteno odstupanje predviđeno u stavcima od 2. do 6. ne primjenjuje se na materijale bez podrijetla koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda ako se na te materijale primjenjuje pravilo o podrijetlu koje uključuje postotak za njihovu najveću vrijednost ili težinu.

Tablica 1. – Osnovni tekstilni materijali

1.	svila
2.	vuna
3.	gruba životinjska dlaka
4.	fina životinjska dlaka
5.	konjska dlaka
6.	pamuk
7.	materijali za izradu papira i papir
8.	lan
9.	prava konoplja
10.	juta i druga tekstilna vlakna od drvenog lika
11.	sisal i druga tekstilna vlakna iz roda agava
12.	kokos, abaka, rami i druga biljna tekstilna vlakna
13.	sintetički filamenti
14.	umjetni filamenti
15.	vodljivi filamenti
16.	sintetička polipropilenska rezana vlakna
17.	sintetička poliesterska rezana vlakna
18.	sintetička poliamidna rezana vlakna
19.	sintetička poliakrilonitrilna rezana vlakna
20.	sintetička poliimidna rezana vlakna
21.	sintetička politetraflouroetilenska rezana vlakna
22.	sintetička rezana vlakna od poli(fenilen sulfida)
23.	sintetička rezana vlakna od poli(vinil klorida)
24.	ostala sintetička rezana vlakna
25.	umjetna rezana vlakna viskoze
26.	ostala umjetna rezana vlakna

27. poliuretanska pređa s fleksibilnim polieterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena
28. poliuretanska pređa s fleksibilnim poliesterskim segmentima, neovisno o tome je li upletena
29. materijal iz tarifnog broja 56.05 (metalizirana pređa) koji uključuje traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, širine do 5 mm, spojenoj u sendvič pomoću prozirnoga ili bojenoga ljepila između dvaju slojeva plastične folije
30. bilo koji drugi materijal iz tarifnog broja 56.05

PRILOG 2.

TEKST IZJAVE O PODRIJETLU

Izjava o podrijetlu, čiji se tekst navodi u nastavku, mora se ispuniti u skladu s bilješkama. Međutim, bilješke nije potrebno navesti.

(Razdoblje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... (2)) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi ... (3) preferencijalnog podrijetla.

..... (4)
(Mjesto i datum)

..... (5)
(Potpis i ime izvoznika ispisano tiskanim slovima)

- (1) Ako se izjava o podrijetlu ispunjava za više pošiljaka istovjetnih proizvoda s podrijetlom u smislu članka 19. stavka 5. navedite razdoblje na koje se primjenjuje izjava o podrijetlu. Razdoblje ne smije biti duže od 12 mjeseci. Svi proizvodi moraju biti uvezeni u navedenom razdoblju. Ako razdoblje nije primjenjivo, polje se može ostaviti praznim.
- (2) Za izvoznike iz EU-a: Ako izjavu o podrijetlu ispunjava ovlašteni ili registrirani izvoznik, treba navesti carinsko ovlaštenje izvoznika ili njegov registracijski broj. Broj carinskog ovlaštenja potreban je samo ako je izvoznik ovlašteni izvoznik. Ako izjavu o podrijetlu nije ispunio ovlašteni ili registrirani izvoznik, riječi u zagradama izostavljaju se ili se prostor ostavlja praznim.
Za kanadske izvoznike: Mora se navesti poslovni broj izvoznika koji je dodijelila kanadska vlada. Ako izvozniku nije dodijeljen poslovni broj, polje se može ostaviti praznim.
- (3) „Kanada/EU” znači proizvodi koji ispunjavaju uvjete za proizvode s podrijetlom u skladu s pravilima o podrijetlu iz Sveobuhvatnoga gospodarskog i trgovinskog sporazuma između Kanade i Europske unije. Ako se izjava o podrijetlu odnosi, u cijelosti ili djelomično, na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille, izvoznik mora jasno navesti simbol „CM”.
- (4) Ovi se navodi mogu izostaviti ako su informacije sadržane u samoj ispravi.
- (5) U članku 19. stavku 3. navedena je iznimka u pogledu zahtjeva za potpis izvoznika. U slučajevima kada se ne zahtijeva potpis izvoznika, izuzeće od potpisivanja također se odnosi na izuzeće od obveze navođenja imena potpisnika.

Bugarska verzija

(Период: от _____ до _____ (1))

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ... (2)), декларира, че освен когато е отбелязано друго, тези продукти са с/със ... преференциален произход (3).

Španjolska verzija

(Período comprendido entre el _____ y el _____ (1))

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera nº ... (2)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial. ... (3).

Češka verzija

(Období: od _____ do _____ (1))

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ... (2)) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... (3).

Danska verzija

(Periode: fra _____ til _____ (1))

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... (2)), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... (3).

Njemačka verzija

(Zeitraum: von _____ bis _____ (1))

Der Ausführer (ermächtigter Ausführer; Bewilligungs-Nr. ... (2)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anderes angegeben, präferenzbegünstigte ... (3) Ursprungswaren sind.

Estonska verzija

(Ajavahemik: alates _____ kuni _____ (1))

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliluba nr. ... (2)) deklareerib, et need tooted on ... (3) sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Grčka verzija

(Περίοδος: από _____ έως _____ (1))

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ... (2)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ... (3).

Engleska verzija

(Period: from _____ to _____ (1))

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No... (2)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (3) preferential origin.

Francuska verzija

(Période: du _____ au _____ (1))

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... (2)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... (3).

Hrvatska verzija

(Razdoblje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... (2)) izjavljuje da su, osim ako je drugačije izričito navedeno, ovi proizvodi ... (3) preferencijalnog podrijetla.

Talijanska verzija

(Periodo: dal _____ al _____ (1))

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... (2)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... (3).

Latvijska verzija

(Laikposms: no _____ līdz _____ (1))

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ... (2)) deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme... (3).

Litavska verzija

(Laikotarpis: nuo _____ iki _____ (1))

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ... (2)) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... (3) preferencinės kilmės prekės..

Mađarska verzija

(Időszak: _____ -tól _____ -ig (1))

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (2)) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ... (3) származásúak.

Malteška verzija

(Perjodu: minn _____ sa _____ (1))

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana Nru. ... (2)) jiddikjara li, flief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' oriġini preferenzjali ... (3).

Nizozemska verzija

(Periode: van _____ tot en met _____ (1))

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (2)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële oorsprong zijn uit ... (3).

Poljska verzija

(Okres: od _____ do _____ (1))

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ... (2)) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... (3) preferencyjne pochodzenie.

Portugalska verzija

(Período: de _____ a _____ (1))

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ... (2)), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... (3).

Rumunjska verzija

(Perioada: de la _____ până la _____ (1))

Exportatorul produselor care fac obiectul prezentului document (autorizația vamală nr. ... (2)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (3).

Slovenska verzija

(Obdobje: od _____ do _____ (1))

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št ... (2)), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... (3) poreklo.

Slovačka verzija

(Obdobie: od _____ do _____ (1))

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo colného povolenia ... (2)) vyhlasuje, že pokiaľ nie je jasne uvedené inak, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... (3).

Finska verzija

(_____ ja _____ välinen aika (1))

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o ... (2)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita (3).

Švedska verzija

(Period: från _____ till _____ (1))

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr ... (2)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ursprung i ... (3).

_____

PRILOG 3.

**IZJAVA DOBAVLJAČA O MATERIJALIMA BEZ PODRIJETLA
UPOTRIJEBLJENIMA U PROIZVODNJI PROIZVODA BEZ PODRIJETLA**

Izjava:

Ja, niže potpisani, dobavljač proizvoda obuhvaćenih priloženom ispravom, izjavljujem:

- (a) Sljedeći materijali koji nisu podrijetlom iz Europske unije / Kanade ⁽¹⁾ upotrijebili su se u Europskoj uniji / Kanadi za proizvodnju sljedećih isporučenih proizvoda bez podrijetla.
- (b) Svi ostali materijali koji su se upotrijebili u Europskoj uniji / Kanadi za proizvodnju tih proizvoda podrijetlom su iz tih zemalja.

1.	2.	3.	4.	5.	6.
Opis isporučenih proizvoda bez podrijetla	Razvrstavanje u carinsku tarifu HS-a isporučenih proizvoda bez podrijetla	Vrijednost isporučenih proizvoda bez podrijetla ⁽²⁾	Opis upotrijebljenih materijala bez podrijetla	Razvrstavanje u carinsku tarifu HS-a upotrijebljenih materijala bez podrijetla	Vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ⁽²⁾

Ukupno:

Ukupno:

Obvezujem se da ću dostaviti sve druge potrebne popratne dokumente.

.....
(Mjesto i datum)

.....
(Ime i položaj, naziv i adresa trgovačkog društva)

.....
(Potpis)

⁽¹⁾ Prekrižiti stranku na koju se ne primjenjuje, ovisno o slučaju.

⁽²⁾ Za svaki isporučeni proizvod bez podrijetla i upotrijebljeni materijal bez podrijetla navedite vrijednost po jedinici proizvoda i materijala opisanih u stupcima 3. i 6.

PRILOG 4.

PITANJA KOJA SE PRIMJENJUJU NA CEUTU I MELILLU

1. Za potrebe ovog Protokola, u slučaju Europske unije, pojam „stranka” ne uključuje Ceutu i Melillu.
  2. Na proizvode podrijetlom iz Kanade pri uvozu u Ceutu ili Melillu primjenjuje se u svakom pogledu isti carinski režim, uključujući povlašteno tarifno postupanje, kao i onaj koji se primjenjuje na proizvode podrijetlom iz carinskoga područja Europske unije u skladu s *Protokolom 2. uz Akt o pristupanju Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike Europskim zajednicama*. Kanada na uvoz proizvoda obuhvaćenih ovim Sporazumom koji su podrijetlom iz Ceute i Mellile primjenjuje isti carinski režim, uključujući povlašteno tarifno postupanje, kao i na proizvode koji se uvoze i podrijetlom su iz Europske unije.
  3. Pravila o podrijetlu koja se primjenjuju na Kanadu u skladu s ovim Protokolom primjenjuju se na utvrđivanje podrijetla proizvoda izvezenih iz Kanade u Ceutu i Melillu. Pravila o podrijetlu koja se primjenjuju na Europsku uniju u skladu s ovim Protokolom primjenjuju se na utvrđivanje podrijetla proizvoda izvezenih iz Ceute i Melille u Kanadu.
  4. Odredbe ovog Protokola o izdavanju, uporabi i naknadnoj provjeri podrijetla primjenjuju se na proizvode izvezene iz Kanade u Ceutu i Melillu i na proizvode izvezene iz Ceute i Melille u Kanadu.
  5. Odredbe o kumulaciji podrijetla iz ovog Protokola primjenjuju se na uvoz i izvoz proizvoda između Europske unije, Kanade i Ceute i Melille.
  6. Za potrebe navedene u stavcima 2., 3., 4. i 5. Ceuta i Melilla smatraju se jedinstvenim područjem.
  7. Španjolska carinska tijela nadležna su za primjenu ovog Priloga u Ceuti i Melilli.
-

PRILOG 5.

POSEBNA PRAVILA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE

Uvodne napomene uz Prilog 5.

1. U ovom Prilogu utvrđeni su uvjeti koje proizvod mora ispunjavati da bi se mogao smatrati proizvodom s podrijetlom u smislu članka 5. (Dostatna prerada).

2. Primjenjuju se sljedeće definicije:

poglavlje znači poglavlje Harmoniziranog sustava,

tarifni broj znači bilo koji četveroznamenasti broj ili prve četiri znamenke bilo kojeg broja koji se upotrebljava u Harmoniziranom sustavu,

odsjek znači odsjek Harmoniziranog sustava,

tarifni podbroj znači bilo koji šestoznamenasti broj ili prvih šest znamenki bilo kojeg broja koji se upotrebljava u Harmoniziranom sustavu; i

tarifna odredba znači poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj Harmoniziranog sustava.

3. Posebno pravilo ili skup pravila o podrijetlu za određene proizvode, koji se primjenjuju na proizvod razvrstan pod određenim tarifnim brojem, podbrojem ili skupinom tarifnih brojeva ili podbrojeva navodi se neposredno pored tog tarifnog broja, podbroja ili skupine tarifnih brojeva ili podbrojeva.

4. Osim ako je navedeno drugačije, zahtjev za promjenu razvrstavanja u carinsku tarifu ili neki drugi uvjet utvrđen u posebnom pravilu o podrijetlu za određeni proizvod primjenjuje se samo na materijal bez podrijetla.

5. Napomene o odsjeku, poglavlju, tarifnom broju ili podbroju, prema potrebi, nalaze se na početku svakog novog odsjeka, poglavlja, tarifnog broja ili podbroja. Te se napomene moraju čitati zajedno s posebnim pravilima o podrijetlu za određene proizvode za primjenjivi odsjek, poglavlje, tarifni broj ili podbroj i njima se mogu odrediti dodatni uvjeti o posebnim pravilima o podrijetlu za određene proizvode ili ponuditi drugačija rješenja za ta pravila.

6. Ako nije navedeno drugačije, kada se u posebnom pravilu o podrijetlu za određeni proizvod upućuje na težinu, to se odnosi na neto težinu, odnosno težinu materijala ili proizvoda koja ne uključuje težinu pakiranja kako je utvrđena u definicijama „neto težine materijala bez podrijetla” i „neto težine proizvoda” iz članka 1. (Definicije) ovog Protokola.

7. Upućivanje na šećer bez podrijetla u posebnom pravilu o podrijetlu za određeni proizvod znači materijal bez podrijetla naveden u članku 16. (Šećer) ovog Protokola.

8. Ako se posebnim pravilom o podrijetlu za određeni proizvod zahtijeva:

(a) promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, tarifnog broja ili podbroja ili promjena proizvoda x ⁽¹⁾ iz bilo kojeg drugog poglavlja, tarifnog broja ili podbroja, u proizvodnji proizvoda može se upotrebljavati samo materijal bez podrijetla razvrstan u poglavlje, tarifni broj ili podbroj u koje nije razvrstan proizvod;

(b) promjena unutar tarifnog broja ili podbroja ili unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva ili podbrojeva, materijal bez podrijetla razvrstan pod tarifnih broj ili podbroj može se upotrebljavati u proizvodnji proizvoda kao i materijal bez podrijetla razvrstan u poglavlje, tarifni broj ili podbroj koji nije onaj u koji je razvrstan proizvod;

(c) promjena iz bilo kojeg tarifnog broja ili podbroja izvan skupine, u proizvodnji proizvoda može se upotrebljavati samo materijal bez podrijetla razvrstan izvan skupine tarifnih brojeva ili podbrojeva;

(d) da je proizvod u cijelosti dobiven, proizvod mora biti u cijelosti dobiven u smislu članka 4. (Proizvodi dobiveni u cijelosti). Ako se pošiljka sastoji od niza jednakih proizvoda razvrstanih pod tarifnu odredbu x , svaki proizvod razmatra se zasebno;

⁽¹⁾ U ovim napomenama proizvod x ili tarifna odredba x označavaju posebni proizvod ili tarifnu odredbu i x % označava posebni postotak.

- (e) proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifne odredbe x dobiveni u cijelosti, svi materijali tarifne odredbe x koji se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda moraju biti u cijelosti dobiveni u smislu članka 4. (Proizvodi dobiveni u cijelosti);
  - (f) promjena iz tarifne odredbe x , bez obzira na to postoji li promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, tarifnog broja ili podbroja, vrijednost bilo kojeg materijala bez podrijetla kojim se zadovoljava promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu navedena u frazi koja započinje riječima „neovisno o” ne uzima se u obzir kod izračuna vrijednosti materijala bez podrijetla. Ako se na tarifni broj, podbroj ili skupinu tarifnih brojeva ili podbrojeva primjenjuju dva ili više posebnih pravila o podrijetlu za određeni proizvod, promjena unutar razvrstavanja u carinsku tarifu navedena u ovoj frazi temelji se na promjeni navedenoj u prvom pravilu o podrijetlu;
  - (g) da vrijednost materijala bez podrijetla tarifne odredbe x ne prekoračuje x % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla uzima se u obzir samo vrijednost materijala bez podrijetla navedena u ovom pravilu o podrijetlu. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje);
  - (h) da vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istu tarifnu odredbu kao i konačni proizvod ne prekoračuje x % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, u proizvodnji proizvoda može se upotrebljavati materijal bez podrijetla razvrstan pod tarifnu odredbu u koju nije razvrstan proizvod. Pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla uzima se u obzir samo vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod istu tarifnu odredbu kao i konačni proizvod. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje);
  - (i) da vrijednost svih materijala bez podrijetla ne prekoračuje x % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, pri izračunu vrijednosti materijala bez podrijetla uzima se u obzir vrijednost svih materijala bez podrijetla. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje); i
  - (j) da neto težina materijala bez podrijetla tarifne odredbe x koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje x % neto težine proizvoda, navedeni materijali bez podrijetla mogu se upotrebljavati u proizvodnji proizvoda ako to ne prekoračuje određeni postotak neto težine proizvoda u skladu s definicijom „neto težine proizvoda” u članku 1. Postotak za najveću vrijednost materijala bez podrijetla utvrđen u ovom pravilu o podrijetlu ne smije se prekoračiti uporabom članka 6. (Dopušteno odstupanje).
9. Posebno pravilo o podrijetlu za određeni proizvod predstavlja najmanju količinu prerade materijala bez podrijetla da bi gotovi proizvod mogao dobiti status proizvoda s podrijetlom. Većom količinom prerade nego što je propisana posebnim pravilom o podrijetlu za taj proizvod također se dodjeljuje status proizvoda s podrijetlom.
10. Ako je u posebnom pravilu o podrijetlu za određeni proizvod predviđeno da se ne može upotrebljavati navedeni materijal bez podrijetla, ili da vrijednost ili težina navedenog materijala bez podrijetla ne smiju prekoračivati određeni prag, ti se uvjeti ne primjenjuju na materijal bez podrijetla koji je razvrstan drugdje u Harmoniziranom sustavu.
11. U skladu s člankom 5. (Dostatna prerada), kada materijal dobije status materijala s podrijetlom na državnom području stranke i kada se taj materijal dalje upotrebljava za proizvodnju proizvoda za koji se utvrđuje podrijetlo, ne uzima se u obzir materijal bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji tog materijala. To se primjenjuje bez obzira na to ima li materijal status materijala s podrijetlom u istoj tvornici u kojoj se proizvodi proizvod.
12. Posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode utvrđena u ovom Prilogu primjenjuju se i na rabljene proizvode.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Odsjek I.	Žive životinje; životinjski proizvodi
Poglavlje 1. 01.01 – 01.06	Žive životinje Sve životinje iz poglavlja 1. dobivene su u cijelosti.
Poglavlje 2. 02.01 – 02.10	Meso i drugi jestivi klaonički proizvodi Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 1. i 2. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 3. 03.01 – 03.08	Ribe, ljuskavci, mekušci i ostali vodeni beskrležnjaci Napomena: <i>Proizvodi akvakulture iz poglavlja 3. smatrat će se proizvodima s podrijetlom iz stranke ako su uzgojeni na državnom području te stranke iz sjemena bez podrijetla ili s podrijetlom kao što su jaja, ikra, miceliji ili ličinke.</i> Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 3. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 4. 04.01 0402.10 0402.21 – 0402.99 04.03 – 04.06 04.07 – 04.10	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim iz mliječnih pripravaka iz tarifnog podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda, ako su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti. Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim iz mliječnih pripravaka iz tarifnog podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda, pod sljedećim uvjetima: (a) svi su upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti i (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda. Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim iz mliječnih pripravaka iz tarifnog podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda, pod sljedećim uvjetima: (a) svi su upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti i (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda. Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim iz mliječnih pripravaka iz tarifnog podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda, pod sljedećim uvjetima: (a) svi su upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti i (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda. Proizvodnja u kojoj: (a) su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 4. dobiveni u cijelosti; i (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Poglavlje 5. 0501.00 – 0511.99	Proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
Odsjek II.	Biljni proizvodi Napomena: <i>Smatra se da su poljoprivredni i hortikulturni proizvodi koji su uzgojeni na državnom području stranke podrijetlom s državnog područja te stranke, čak i ako se uzgajaju iz sjemena, lukovica, podloga, reznica, kalema, mladica, pupoljaka, ili drugih živih dijelova biljaka uvezenih iz treće zemlje.</i>
Poglavlje 6. 06.01 – 06.04	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 6. dobiveni u cijelosti.
Poglavlje 7. 07.01 – 07.09 0710.10 – 0710.80 0710.90 07.11 0712.20 – 0712.39 0712.90 07.13 – 07.14	Jestivo povrće, pojedino korijenje i gomolji Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti. Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima: (a) neto težina šparoga, graha, brokula, kupusa, mrkve, karfiola, tikvica, krastavaca, krastavaca za kiseljenje, artičoka, gljiva, luka, graška, krumpira, slatkog kukuruza, slatke paprike i rajčica iz poglavlja 7. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina povrća bez podrijetla iz poglavlja 7. koje se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda. Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti. Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti. Promjena u mješavinama suhog povrća iz jedne vrste sušenog povrća iz ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima: (a) neto težina kupusa, mrkve, tikvica, krastavaca, krastavaca za kiseljenje, artičoka, gljiva, luka, graška, krumpira, slatkog kukuruza, slatke paprike i rajčica bez podrijetla iz poglavlja 7. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina povrća bez podrijetla iz poglavlja 7. koje se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda ili za bilo koji drugi proizvod iz tarifnog podbroja 0712.90, proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti. Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>Poglavlje 8.</p> <p>08.01 – 08.10</p> <p>08.11</p> <p>08.12</p> <p>0813.10 – 0813.40</p> <p>0813.50</p> <p>08.14</p>	<p>Jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma ili dinja i lubenica</p> <p>Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti.</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>(a) svi su upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti i</p> <p>(b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.</p> <p>Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti.</p> <p>Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <p>(a) neto težina badema, jabuka, marelica, banana, trešanja, kestena, agruma, smokava, grožđa, lješnjaka, nektarina, bresaka, krušaka, šljiva i oraha bez podrijetla iz poglavlja 8. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda,</p> <p>(b) neto težina voća i orašastih plodova osim badema, jabuka, marelica, banana, brazilskih oraščića, karambola, cashew jabuka, indijskih oraščića, trešanja i višanja, kestena, agruma, kokosa, smokava, grožđa, guave, lješnjaka, nangka, ličija, makadamija, manga, mangostina, nektarina, papaja, marakuja, bresaka, krušaka, pistačija, pitaja, šljiva, tamarinda ili oraha iz poglavlja 8. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda i</p> <p>(c) neto težina voća i orašastih plodova iz poglavlja 8. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 80 % neto težine proizvoda.</p> <p>Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 8. dobiveni u cijelosti.</p>
<p>Poglavlje 9.</p> <p>0901.11 – 0901.90</p> <p>0902.10 – 0910.99</p>	<p>Kava, čaj, mate čaj i začini</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p> <p>Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p>
<p>Poglavlje 10.</p> <p>10.01 – 10.08</p>	<p>Žitarice</p> <p>Sve žitarice iz poglavlja 10. dobivene su u cijelosti.</p>
<p>Poglavlje 11.</p> <p>11.01 – 11.09</p>	<p>Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten</p> <p>Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog broja 07.01, podbroja 0710.10, poglavlja 10. ili 11. ili tarifnog broja 23.02 ili 23.03 dobiveni u cijelosti.</p>
<p>Poglavlje 12.</p> <p>12.01 – 12.07</p> <p>12.08</p> <p>12.09 – 12.14</p>	<p>Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko ili ljekovito bilje; slama i stočna hrana</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Poglavlje 13. 1301.20 – 1301.90 1302.11 – 1302.39	Šelak; gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja. Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
Poglavlje 14. 1401.10 – 1404.90	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
Odsjek III.	Masti i ulja životinjskog i biljnog podrijetla te proizvodi njihova razlaganja; pre-rađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi
Poglavlje 15. 15.01 – 15.04 15.05 15.06 15.07 – 15.08 15.09 – 15.10 15.11 – 15.15 1516.10 1516.20 15.17 15.18	Masti i ulja životinjskog i biljnog podrijetla te proizvodi njihova razlaganja; pre-rađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja. Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja. Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja. Proizvodnja u kojoj su sva maslinova ulja iz tarifnih brojeva 15.09 ili 15.10. dobivena u cijelosti. Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja. Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 15.07 do 15.15, podbroja 1516.20 ili tarifnog broja 15.18. Napomena: <i>Za potrebe pravila o podrijetlu za tarifni broj 15.18 u kojem se upućuje na sadržaj netopljivih nečistoća, taj će se sadržaj mjeriti uporabom metode Društva američkih kemičara, Ca 3a-46.</i> Promjena pojedinih biljnih masti ili ulja ili njihovih frakcija iz bilo kojeg drugog poglavlja; ili Promjena nejestivih mješavina životinjskih ili biljnih masti ili ulja ili njihovih frakcija ili pripravaka koji sadržavaju 0,15 % ili manje prema neto težini netopljivih nečistoća unutar ovog tarifnog broja ili drugog tarifnog broja ako se proizvodnjom smanjuje sadržaj netopljivih nečistoća; ili Promjena bilo kojeg drugog proizvoda iz tarifnog broja 15.18 iz bilo kojeg tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
15.20	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
15.21 – 15.22	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek IV.	Gotova hrana; pića, alkoholna pića i ocat; duhan i proizvedene zamjene za duhan
Poglavlje 16.	Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskrležnjaka
16.01 – 16.02	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim poglavlja 2.
16.03	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim poglavlja 2. ili 3.
16.04 – 16.05	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, osim poglavlja 3.
Poglavlje 17.	Šećeri i proizvodi od šećera
17.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
17.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 ili 1701.99, pod uvjetom da neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 11.01 do 11.08, podbroja 1701.11 ili 1701.12 ili tarifnog broja 17.03 koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
17.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
17.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima: (a) i. neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda ili ii. vrijednost šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica; i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
Poglavlje 18.	Kakao i proizvodi od kaka
18.01 – 18.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
1803.10 – 1803.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
18.04 – 18.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
18.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima: (a) i. neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda ili ii. vrijednost šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Poglavlje 19.	Proizvodi od žitarica, brašna, škroba ili mlijeka; slastičarski proizvodi
19.01	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % neto težine proizvoda, (c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (d) neto težina šećera bez podrijetla i materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.
1902.11 – 1902.19	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
1902.20	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 2., 3. ili 16. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (c) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (d) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
1902.30 – 1902.40	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
19.03	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
1904.10 – 1904.20	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % neto težine proizvoda, (c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (d) neto težina šećera bez podrijetla i materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.
1904.30	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
1904.90	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % neto težine proizvoda, (c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (d) neto težina šećera bez podrijetla i materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.
19.05	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda, (b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda, (c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (d) neto težina šećera bez podrijetla i materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda.
Poglavlje 20.	Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova ili drugih dijelova biljaka
20.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
20.02 – 20.03	Proizvodnja iz bilo kojeg drugog tarifnog broja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz poglavlja 7. dobiveni u cijelosti.
20.04 – 20.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
20.06	<p>Promjena proizvoda od borovnica, trešanja, brusnica, loganovih bobica, malina, Saskatoon bobica ili jagoda iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda; ili</p> <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog broja 20.6. iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
2007.10 – 2007.91	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2007.99	<p>Promjena džemova, voćnih želea, voćnih namaza ili maslaca od voća iz bilo kojeg drugog podbroja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda ili</p> <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2007.99. iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p> <p>Napomena:</p> <p><i>Za potrebe pravila o podrijetlu za proizvode od borovnica, trešanja, brusnica, loganovih bobica, malina, Saskatoon bobica ili jagoda iz tarifnog broja 22.08 neto težina proizvoda može biti neto težina svih materijala koji su se upotrijebili u proizvodnji proizvoda bez neto težine vode iz tarifnog broja 22.01 koja se dodaje tijekom proizvodnje proizvoda. Neto težina bilo kojeg voća koje se upotrebljava u proizvodnji može biti neto težina voća bez obzira na to je li smrznuto ili izrezano, ali ne smije biti dalje prerađeno.</i></p>
2008.11 – 2008.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.
2008.20 – 2008.50	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2008.60	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda.
2008.70	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2008.80	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda.
2008.91	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2008.93	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
2008.97	<p>Promjena mješavina od borovnica, trešanja, brusnica, loganovih bobica, malina, Saskatoon bobica ili jagoda iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda; ili</p> <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2008.97. iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.</p>
2008.99	<p>Promjena proizvoda od borovnica, loganovih bobica, malina ili Saskatoon bobica iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 60 % neto težine proizvoda; ili</p> <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2008.99. iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
2009.11 – 2009.79	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
2009.81	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda.</p>
2009.89	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
2009.90	<p>Promjene mješavina koje sadržavaju sok od borovnice, sok od bazge, sok od loganovih bobica ili sok od Saskatoon bobica iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz soka od borovnice, soka od bazge, soka od loganovih bobica ili soka od Saskatoon bobica bez podrijetla iz tarifnog broja 20.09 pod sljedećim uvjetima:</p> <p>(a) neto težina soka bez podrijetla iz tarifnog broja 20.09 jedne jačine koja se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda i</p> <p>(b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda; ili</p> <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2009.90. iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
Poglavlje 21.	Razni prehrambeni proizvodi
2101.11 – 2101.30	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <p>(a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i</p> <p>(b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
2102.10 – 2102.30	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p>
2103.10	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <p>(a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i</p> <p>(b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07 do 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
2103.20	<p>Promjena kečap od rajčica ili umaka za roštilj iz drugih tarifnih podbrojeva pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda, (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07, 04.08 ili 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (c) neto težina šećera bez podrijetla i materijala bez podrijetla iz poglavlja 04.07, 04.08 ili 04.10. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda; ili <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2103.20 iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07 do 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2103.30	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07 do 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda. <p>Napomena:</p> <p><i>Za potrebe pravila o podrijetlu iz tarifnog podbroja 2103.90, miješane začinske tvari i miješana začinska sredstva prehrambeni su pripravci koji se mogu dodavati hrani za jačanje ili davanje okusa tijekom proizvodnje hrane ili pripreme hrane prije serviranja, ili nakon serviranja hrane.</i></p>
2103.90	<p>Promjena umaka za roštilj, umaka od voća, miješanih začinskih tvari ili miješanih začinskih sredstava iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda, (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07, 04.08 ili 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i <p>neto težina šećera bez podrijetla i materijala bez podrijetla iz poglavlja 04.07, 04.08 ili 04.10. koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda ili</p> <p>Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2103.90 iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07 do 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2104.10 – 2105.00	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja pod sljedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
21.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima: (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 40 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
Poglavlje 22.	Pića, alkoholi i ocat
22.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
2202.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima: (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2202.90	Promjena pića koja sadržavaju mlijeko iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 04.01 do 04.06 ili mliječnih pripravaka iz tarifnog podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda, ako je (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnih brojeva 04.07 do 04.10 koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda ili Promjena bilo kojeg proizvoda iz tarifnog podbroja 2202.90 iz bilo kojeg tarifnog broja pod sljedećim uvjetima: (a) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i (b) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
22.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
22.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih podbrojeva 0806.10, 2009.61 ili 2009.69, tarifnog broja 22.07 ili 22.08.
22.05 – 22.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
22.07 – 22.09	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja izvan ove skupine, osim tarifnog broja 22.04.
Poglavlje 23.	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana
23.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
23.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 10. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2303.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 10. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
2303.20 – 2303.30	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
23.04 – 23.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
23.09	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja osim iz poglavlja 2. ili 3. pod sljedećim uvjetima:</p> <p>(a) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 10. ili 11. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda,</p> <p>(b) neto težina šećera bez podrijetla koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda i</p> <p>(c) neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 4. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p>
Poglavlje 24.	<p>Duhan i prerađeni nadomjesci duhana</p> <p>Napomena:</p> <p><i>Smatra se da su poljoprivredni i hortikulturni proizvodi koji su uzgojeni na državnom području stranke podrijetlom s državnog područja te stranke, čak i ako se uzgajaju iz sjemena, lukovica, podloga, reznica, kalema, mladica, pupoljaka, ili drugih živih dijelova biljaka uvezenih iz treće zemlje.</i></p> <p>24.01 Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz tarifnog broja 24.01. dobiveni u cijelosti.</p> <p>2402.10 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 24. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % neto težine svih materijala iz poglavlja 24. upotrijebljenih u proizvodnji proizvoda.</p> <p>2402.20 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 2403.10, ako neto težina materijala iz tarifnog broja 24.01. koji je dobiven u cijelosti iznosi najmanje 10 % neto težine svih materijala iz poglavlja 24. upotrijebljenih u proizvodnji proizvoda.</p> <p>2402.90 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 24. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % neto težine svih materijala iz poglavlja 24. upotrijebljenih u proizvodnji proizvoda.</p> <p>24.03 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 24. koji se upotrebljava u proizvodnji ne prekoračuje 30 % neto težine svih materijala iz poglavlja 24. upotrijebljenih u proizvodnji proizvoda.</p>
Odsjek V.	Mineralne tvari
Poglavlje 25.	<p>Sol; sumpor; zemlja i kamen; sadra; vapno i cement</p> <p>25.01 – 25.03 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>2504.10 – 2504.90 Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p> <p>25.05 – 25.14 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>2515.11 – 2516.90 Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p> <p>25.17 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>2518.10 – 2520.20 Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p> <p>25.21 – 25.23 Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
2524.10 – 2525.30	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
25.26 – 25.29	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
2530.10 – 2530.90	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
Poglavlje 26.	Rudače, troske i pepeli
26.01 – 26.21	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 27.	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi
27.01 – 27.09	Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
27.10	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz biodizela iz tarifnog podbroja 3824.90 ili tarifnog broja 38.26.
27.11 – 27.16	Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek VI.	Proizvodi kemijske industrije ili sličnih industrija
Poglavlje 28.	<p>Anorganski kemijski spojevi; organski ili anorganski spojevi plemenitih kovina, kovina rijetkih zemalja, radioaktivnih elemenata ili izotopa</p> <p>Napomena 1.: Proizvod iz ovog poglavlja jest proizvod s podrijetlom ako je rezultat jednog od sljedećeg: (a) primjenjive promjene u razvrstavanju u carinsku tarifu navedene u pravilima o podrijetlu iz ovog poglavlja; (b) kemijske reakcije opisane u napomeni 2. u nastavku; ili (c) pročišćavanja opisanog u napomeni 3. u nastavku.</p> <p>Napomena 2.: Kemijska reakcija i promjena broja koji dodjeljuje Chemical Abstract Service Proizvod iz ovog poglavlja smatra se proizvodom s podrijetlom ako je rezultat kemijske reakcije i ako zbog te kemijske reakcije dolazi do promjene broja koji dodjeljuje Chemical Abstract Service (CAS). Za potrebe ovog poglavlja „kemijska reakcija” postupak je (uključujući biokemijski postupak) čiji je rezultat molekula s novom strukturom nastala prekidanjem međumolekularnih veza i stvaranjem novih međumolekularnih veza, ili promjenom prostornog rasporeda atoma u molekuli. Sljedeće reakcije ne smatraju se kemijskim reakcijama za potrebe utvrđivanja proizvoda s podrijetlom: (a) topljivost u vodi ili drugom otapalu, (b) uklanjanje otapala, uključujući vodu kao otapalo; ili (c) dodavanje ili uklanjanje vode od kristalizacije.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
2801.10 – 2853.00	<p>Napomena 3.: Pročišćavanje</p> <p>Proizvod poglavlja koji je podvrgnut pročišćavanju smatra se proizvodom s podrijetlom ako se pročišćavanje odvija na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka i ako se njime uklanja najmanje 80 % nečistoća.</p> <p>Napomena 4.: Zabrana izdvajanja</p> <p>Proizvod na koji se primjenjuje promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka uslijed izdvajanja jednog ili više materijala iz umjetne mješavine ne smatra se proizvodom s podrijetlom, osim ako je izolirani materijal bio podvrgnut kemijskoj reakciji na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim brojem ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 29.	<p>Organski kemijski proizvodi</p> <p>Napomena 1.:</p> <p>Proizvod iz ovog poglavlja jest proizvod s podrijetlom ako je rezultat jednog od sljedećeg:</p> <p>(a) primjenjive promjene u razvrstavanju u carinsku tarifu navedene u pravilima o podrijetlu iz ovog poglavlja;</p> <p>(b) kemijske reakcije opisane u napomeni 2. u nastavku ili</p> <p>(c) pročišćavanja opisanog u napomeni 3. u nastavku.</p> <p>Napomena 2.: Kemijska reakcija i promjena broja koji dodjeljuje Chemical Abstract Service</p> <p>Proizvod iz ovog poglavlja smatra se proizvodom s podrijetlom ako je rezultat kemijske reakcije i ako zbog te kemijske reakcije dolazi do promjene broja koji dodjeljuje Chemical Abstract Service (CAS).</p> <p>Za potrebe ovog poglavlja „kemijska reakcija” postupak je (uključujući biokemijski postupak) čiji je rezultat molekula s novom strukturom nastala prekidanjem međumolekularnih veza i stvaranjem novih međumolekularnih veza, ili promjenom prostornog rasporeda atoma u molekuli.</p> <p>Sljedeće reakcije ne smatraju se kemijskim reakcijama za potrebe utvrđivanja proizvoda s podrijetlom:</p> <p>(a) topljivost u vodi ili drugom otapalu,</p> <p>(b) uklanjanje otapala, uključujući vodu kao otapalo ili</p> <p>(c) dodavanje ili uklanjanje vode od kristalizacije.</p> <p>Napomena 3.: Pročišćavanje</p> <p>Proizvod poglavlja koji je podvrgnut pročišćavanju smatra se proizvodom s podrijetlom ako se pročišćavanje odvija na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka i ako se njime uklanja najmanje 80 % nečistoća.</p> <p>Napomena 4.: Zabrana izdvajanja</p> <p>Proizvod na koji se primjenjuje promjena u razvrstavanju u carinsku tarifu na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka uslijed izdvajanja jednog ili više materijala iz umjetne mješavine ne smatra se proizvodom s podrijetlom, osim ako je izolirani materijal bio podvrgnut kemijskoj reakciji na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
2901.10 – 2942.00	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim brojem ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Poglavlje 30.	Farmaceutski proizvodi
3001.20 – 3005.90	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
3006.10 – 3006.60	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
3006.70 – 3006.92	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
Poglavlje 31.	Gnojiva
31.01	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
31.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3103.10 – 3104.90	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
31.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Poglavlje 32.	Ekstrakti za štavljenje i bojanje; tanini i njihovi derivati; bojila, pigmenti i druge tvari za bojenje; boje i lakovi; kitovi i druge mase za brtvljenje; tiskarske boje i tinte
3201.10 – 3210.00	Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
32.11 – 32.12	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3213.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3213.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
32.14 – 32.15	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 33.</p> <p>3301.12 – 3301.90</p> <p>3302.10</p> <p>3302.90</p> <p>33.03</p> <p>33.04 – 33.07</p>	<p>Eterična ulja i rezinoidi; parfumerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim brojem ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako neto težina materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 17.01 ili 17.02 ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 34.</p> <p>3401.11 – 3401.20</p> <p>3401.30</p> <p>3402.11 – 3402.19</p>	<p>Sapun, organska površinski aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, „zubarski voskovi” te zubarski pripravci na osnovi sadre</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 3402.90; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja osim tarifnog podbroja 3402.90, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim brojem ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
3402.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnog podbroja 3402.90.
3402.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili Promjena unutar ovog tarifnog podbroja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog podbroja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3403.11 – 3405.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
34.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
34.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja pod sljedećim uvjetima: (a) najmanje jedan od sastavnih proizvoda setaproizvod je s podrijetlom; i (b) vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.
Poglavlje 35.	Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila; enzimi
35.01 – 35.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz poglavlja od 2. do 4.; ili Promjena iz poglavlja od 2. do 4., neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz poglavlja od 2. do 4. ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
35.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz poglavlja 2., osim svinjske kože ili poglavlja 3., osim ribljih ljusaka; ili Promjena iz poglavlja 2. osim svinjske kože ili poglavlja 3. osim ribljih ljusaka, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, svinjske kože iz poglavlja 2. ili ribljih ljusaka iz poglavlja 3. ako vrijednost materijala bez podrijetla iz poglavlja 2., osim svinjske kože ili poglavlja 3. osim ribljih ljusaka, ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
35.04	Promjena mliječnih bjelančevina iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz poglavlja 4. ili mliječnih pripravaka iz podbroja 1901.90 koji sadržavaju više od 10 % suhe težine krutih mliječnih proizvoda; Promjena bilo kojeg drugog proizvoda i tarifnog broja 35.04 iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz materijala bez podrijetla iz poglavlja od 2. do 4. ili tarifnog broja 11.08; ili Promjena iz bilo kojeg drugog proizvoda iz tarifnog broja 35.04 iz poglavlja od 2. do 4. ili tarifnog broja 11.08, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz poglavlja od 2. do 4. ili tarifnog broja 11.08 ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
35.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 11.08; ili Promjena iz tarifnog broja 11.08, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 11.08 ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
35.06 – 35.07	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 36.</p> <p>36.01 – 36.06</p>	<p>Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne slitine; pojedini zapaljivi pripravci</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 37.</p> <p>37.01</p> <p>37.02</p> <p>37.03 – 37.06</p> <p>3707.10 – 3707.90</p>	<p>Fotografski ili kinematografski proizvodi</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 37.01.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p>
<p>Poglavlje 38.</p> <p>38.01 – 38.02</p> <p>38.03</p> <p>38.04</p> <p>3805.10</p> <p>3805.90</p>	<p>Razni kemijski proizvodi</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>Promjena pročišćenog sulfatnog terpentina iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja ili iz sirovih alkohola sulfatnog terpentina kao rezultat pročišćavanja destilacijom; ili</p> <p>Promjena bilo kojeg drugog proizvoda iz tarifnog podbroja 3805.10 iz bilo kojeg tarifnog podbroja.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
3806.10 – 3806.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
38.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3808.50 – 3808.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
3809.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 10.06 ili 11.01 do 11.08; ili Promjena iz tarifnih brojeva 10.06. ili 11.01 do 11.08, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 10.06 ili 11.01 do 11.08 koji se upotrebljavaju u proizvodnji ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
3809.91 – 3809.93	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
38.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3811.11 – 3811.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
38.12	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
38.13 – 38.14	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
3815.11 – 3815.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
38.16 – 38.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
38.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 2905.31 ili 2905.49; ili Promjena iz tarifnog podbroja 2905.31. ili 2905.49., neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 2905.31 ili 2905.49 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
38.21 – 38.22	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
3823.11 – 3823.70	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
3824.10 – 3824.50	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 20 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
3824.60	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih brojeva 11.01 do 11.08, 17.01, 17.02 ili tarifnog podbroja 2905.44; ili Promjena iz tarifnog broja 11.01 do 11.08, 17.01, 17.02 ili tarifnog podbroja 2905.44 neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja ako težina materijala bez podrijetla iz poglavlja 11.01 do 11.08, 17.01, 17.02 ili tarifnog podbroja 2905.44 ne prekoračuje 20 % neto težine proizvoda.
3824.71 – 3824.83	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
3824.90	Promjena biodizela iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako je biodizel podvrgnut transesterifikaciji na državnom području stranke; Promjena proizvoda koji sadržavaju etanol iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim etanola tarifnog broja 22.07 ili podbroja 2208.90; ili Promjena bilo kojeg drugog proizvoda iz tarifnog podbroja 3824.90 iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
38.25	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
38.26	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako je biodizel podvrgnut transesterifikaciji na državnom području stranke.
Odsjek VII.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa; kaučuk i proizvodi od kaučuka
Poglavlje 39.	Plastične mase i proizvodi od plastičnih masa
39.01 – 39.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako neto težina materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % neto težine proizvoda.
39.16 – 39.26	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 40.	Kaučuk i proizvodi od kaučuka
40.01 – 40.11	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4012.11 – 4012.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
4012.20 – 4012.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
40.13 – 40.16	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
40.17	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek VIII.	Sirova koža, štavljena koža, krzno i proizvodi od njih; sedlarski i remenarski proizvodi; predmeti za putovanje; ručne torbe i slični spremnici; predmeti od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)
Poglavlje 41.	Sirova koža (osim krzna) i štavljena koža
41.01 – 41.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4104.11 – 4104.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4104.41 – 4104.49	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
4105.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4105.30	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
4106.21	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4106.22	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
4106.31	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4106.32	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
4106.40	Promjena unutar ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
4106.91	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4106.92	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
41.07 – 41.13	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 ili 4106.92; ili Promjena iz tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 ili 4106.92, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako su materijali iz tarifnih podbrojeva 4104.41, 4104.49, 4105.30, 4106.22, 4106.32 ili 4106.92 podvrgnuti postupku ponovnog štavljenja na državnom području stranke.
41.14 – 41.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 42.	Proizvodi od kože; sedlarski i remenarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; proizvodi od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)
42.01 – 42.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 43.	Prirodno i umjetno krzno; proizvodi od krzna
43.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
4302.11 – 4302.30	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
43.03 – 43.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek IX.	Drvo i proizvodi od drva; drveni ugljen; pluto i proizvodi od pluta; proizvodi od slame i esparta ili drugih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi
Poglavlje 44.	Drvo i proizvodi od drva; drveni ugljen
44.01 – 44.21	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 45.	Pluto i proizvodi od pluta
45.01 – 45.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 46.	Proizvodi od slame, esparta ili drugih materijala za pletarstvo; košarački i pletarski proizvodi
46.01 – 46.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek X.	Celuloza od drva ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; papir i karton (otpaci i ostaci) namijenjeni ponovnoj preradi; papir i karton te proizvodi od papira i kartona
Poglavlje 47.	Celuloza od drva ili drugih vlaknastih celuloznih materijala; papir i karton (otpaci i ostaci) namijenjeni ponovnoj preradi
47.01 – 47.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 48.	Papir i karton, proizvodi od papirne mase, papira ili kartona
48.01 – 48.09	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
4810.13 – 4811.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
48.12 – 48.23	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 49.	Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti
49.01 – 49.11	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek XI.	Tekstil i tekstilni proizvodi
Poglavlje 50.	Svila
50.01 – 50.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
50.03	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
50.04 – 50.06	Predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati pređenje ili končanje.
50.07	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana, ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata ili končanje, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 51.	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka; pređa i tkanine od konjske dlake
51.01 – 51.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
51.06 – 51.10	Predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati pređenje.
51.11 – 51.13	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 52.	Pamuk
52.01 – 52.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
52.04 – 52.07	Predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati pređenje.
52.08 – 52.12	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje ili prevlačenje;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 53.	Ostala biljna tekstilna vlakna; papirna pređa i tkanine od papirne pređe
53.01 – 53.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
53.06 – 53.08	Predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati pređenje.
53.09 – 53.11	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje ili prevlačenje;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 54.	Umjetni filamenti
54.01 – 54.06	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati, prema potrebi, pređenje ili pređenje prirodnih vlakana.
54.07 – 54.08	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje ili prevlačenje;</p> <p>Sukanje ili teksturiranje koje prati tkanje, uz uvjet da vrijednost upotrijebljene nesukane/neteksturirane pređe ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 55.	Umjetna ili sintetička rezana vlakna
55.01 – 55.07	Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana.
55.08 – 55.11	Predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati pređenje.
55.12 – 55.16	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje ili prevlačenje;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 56.	Vata, pust i netkani materijali; posebna pređa; konopi, uzice i užad te proizvodi od njih
56.01	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
5602.10	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati oblikovanje tkanine, međutim, polipropilensko vlakno iz tarifnog broja 54.02, polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 55.03 ili 55.06, ili polipropilenski filament kućine iz tarifnog broja 55.01, pri čemu je u svim primjerima učešće svakog monofilamenta ili vlakna manje od 9 deciteksta, može se upotrijebiti, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica; ili</p> <p>Samo oblikovanje tekstila u slučaju pusta napravljenog od prirodnih vlakana.</p>
5602.21 – 5602.90	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati oblikovanje tkanine; ili</p> <p>Samo oblikovanje tekstila u slučaju pusta napravljenog od prirodnih vlakana.</p>
56.03	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana ili uporaba prirodnih vlakana, koju prate tehnike bez tkanja, uključujući probadanje iglom.</p>
5604.10	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
5604.90	
– nit od gume (prekrivena tekstilnim materijalom)	<p>Proizvodnja od gumenih niti ili korda koje nisu prekrivene tekstilom.</p>
– ostalo	<p>Predenje prirodnih vlakana ili ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje.</p>
56.05	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim pređe iz tarifnih brojeva 50.04 do 50.06, 51.06 do 51.10, 52.04 do 52.07, 53.06 do 53.08, 54.01 do 54.06 ili 55.09 do 55.11;</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje ili predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana</p>
56.06	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim pređe iz tarifnih brojeva 50.04 do 50.06, 51.06 do 51.10, 52.04 do 52.07, 53.06 do 53.08, 54.01 do 54.06 ili 55.09 do 55.11;</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje ili predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana;</p> <p>Predenje koje prati flokiranje; ili</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje.</p>
56.07	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim pređe iz tarifnih brojeva 50.04 do 50.06, 51.06 do 51.10, 52.04 do 52.07, 53.06 do 53.08, 54.01 do 54.06 ili 55.09 do 55.11;</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje ili predenje prirodnih vlakana; ili</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak.</p>
56.08	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje ili predenje prirodnih vlakana; ili</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak.</p>
56.09	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim pređe iz tarifnih brojeva 50.04 do 50.06, 51.06 do 51.10, 52.04 do 52.07, 54.01 do 54.06 ili 55.09 do 55.11;</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati predenje ili predenje prirodnih vlakana; ili</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>Poglavlje 57.</p> <p>57.01 – 57.05</p>	<p>Sagovi i ostali tekstilni podni pokrivači</p> <p>Napomena: Za proizvode iz ovog poglavlja jute se može upotrebljavati kao podloga.</p> <p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Proizvodnja od kokosove pređe ili sisal pređe ili pređe jute;</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak;</p> <p>Tafting koji prati bojenje ili tisak; ili</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prate tehnike bez tkanja, uključujući probadanje iglom, međutim, polipropilensko vlakno iz tarifnog broja 54.02, polipropilenska vlakna iz tarifnog broja 55.03 ili 55.06, ili polipropilenski filament kućine iz tarifnog broja 55.01, pri čemu je u svim primjerima učešće svakog monofilamenta ili vlakna manje od 9 deciteksta, može se upotrijebiti, uz uvjet da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 58.</p> <p>58.01 – 58.04</p> <p>58.05</p> <p>58.06 – 58.09</p> <p>58.10</p>	<p>Posebne tkanine; tekstilni proizvodi dobiveni tafting postupkom; čipke; tapiserije; pozamanterija; vez</p> <p>Napomena: Za proizvode iz tarifnog broja 58.11 materijali koji se upotrebljavaju za proizvodnju vate moraju se ekstrudirati na državnom području jedne stranke ili obiju stranaka.</p> <p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje, flokiranje ili prevlačenje;</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, merce-rizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvje-tom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcij-ske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p> <p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje ili oblikovanje tekstila;</p> <p>Tkanje li oblikovanje tekstila koje prati bojenje, flokiranje ili prevlačenje;</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje ili oblikovanje tekstila; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, merce-rizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvje-tom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcij-ske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
58.11	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje;</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje, flokiranje ili prevlačenje;</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak;</p> <p>Bojenje pređe koje prati tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, merce-rizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 59.</p> <p>59.01</p> <p>59.02</p> <p>– sa sadržajem manjim od 90 % masenog udjela tekstilnih materijala</p> <p>– ostalo</p> <p>59.03</p> <p>59.04</p> <p>59.05</p> <p>– impregnirane, premazane ili prekrivene gumom, plastičnim tvarima ili drugim tvarima</p>	<p>Impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani tekstilni materijali; tekstilni proizvodi prikladni za industrijsku uporabu</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje, flokiranje ili prevlačenje; ili</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak.</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje.</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje.</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, merce-rizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje.</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
– ostalo	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje;</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
59.06	
– pletene ili kukičane tkanine	<p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati pletenje;</p> <p>Pletenje koje prati bojenje ili prevlačenje; ili</p> <p>Bojenje pređe od prirodnih vlakana koje prati pletenje.</p>
– ostale tkanine od pređe na osnovi sintetskog filameta, koje sadrže više od 90 % masenog udjela tekstilnih tvari	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana koju prati tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje.</p>
– ostalo	<p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje; ili</p> <p>Bojenje pređe od prirodnih vlakana koje prati tkanje, pletenje ili oblikovanje.</p>
59.07	<p>Promjena iz bilo kojeg tarifnog broja osim iz tekstila iz tarifnih brojeva 50.07, 51.11 do 51.13, 52.08 do 52.12, 53.10, 53.11, 54.07, 54.08, 55.12 do 55.16, 56.02, 56.03, poglavlja 57., tarifnih brojeva 58.03, 58.06, 58.08 ili 60.02 do 60.06;</p> <p>Tkanje koje prati bojenje, flokiranje ili prevlačenje;</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak; ili</p> <p>Tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
59.08	
– čarapice za plinsku rasvjetu, impregnirane	<p>Proizvodnja od cjevasto pletenog vlakna za plinsku rasvjetu.</p>
– ostalo	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
59.09 – 59.11	
– piskovi ili obruči za poliranje, osim od pusta iz tarifnog broja 59.11	<p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>– tkanine, najčešće korištene u proizvodnji papira ili za druge tehničke svrhe, postavljene pustom ili ne, neovisno o tome jesu li impregnirane ili presvučene ili ne, cjevaste ili beskonačne, s jednom osnovom ili potkom ili više njih, ili ravno tkane s više osnova ili potki iz tarifnog broja 59.11</p> <p>– ostalo</p>	<p>Predenje rezanih prirodnih ili umjetnih ili sintetičkih vlakana koje u svakom slučaju prati tkanje ili pletenje; ili</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje koje u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje ako se upotrebljava jedan ili više od sljedećih materijala:</p> <ul style="list-style-type: none"> — pređa od kokosovog vlakna, — pređa od politetraflouroetilena, — pređa, višenitne, od poliamida, presvučene, impregnirane ili prekrivene fenolskom smolom, — pređa od sintetskih tekstilnih vlakana aromatiziranog poliamida, dobivenog polikondenzacijom m-fenolenediamina i isoftalične kiseline, — monofil od politetraflouroetilena, — predivo od sintetičkog tekstilnog vlakna od poli-(p-fenilena tereftalamida), — pređa od staklenih vlakana, presvučene fenolnom smolom i pojačano akrilnom pređom, — kopoliester monofilament i smola tereftalične kiseline i 1,4-cikloheksanedimetanola i isoftalične kiseline, <p>Ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata ili predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana, koju u svakom slučaju prati tkanje, pletenje ili postupci koji ne uključuju tkanje; ili</p> <p>Tkanje, pletenje ili postupak koji ne uključuje tkanje koji u svakom slučaju prati bojenje ili prevlačenje.</p>
<p>Poglavlje 60.</p> <p>60.01 – 60.06</p>	<p>Pleteni ili kukičani materijali</p> <p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati pletenje;</p> <p>Pletenje koje prati bojenje, flokiranje ili prevlačenje;</p> <p>Flokiranje koje prati bojenje ili tisak;</p> <p>Bojenje pređe od prirodnih vlakana koje prati pletenje; ili</p> <p>Sukanje ili teksturiranje koje prati pletenje uz uvjet da vrijednost upotrijebljene nesukane/neteksturirane pređe ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>Poglavlje 61.</p> <p>61.01 – 61.17</p> <p>– dobiveni šivanjem ili spajanjem na drukčiji način dvaju ili više pletenih ili kukičanih materijala, koji su bili razrezani u oblike ili su bili proizvedeni već oblikovani</p> <p>– ostalo (pletenje za oblikovanje proizvoda)</p>	<p>Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kukičani</p> <p>Pletenje ili kukičanje i izrada (uključujući krojenje).</p> <p>Predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana ili ekstruzija pređe od umjetnih ili sintetičkih filamenata, koju u svakom slučaju prati pletenje ili kukičanje; ili</p> <p>Bojenje pređe od prirodnih vlakana koje prati pletenje ili kukičanje.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Poglavlje 62.	Odjeća i pribor za odjeću, osim pletenih i kukičanih
62.01	Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili
	Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
62.02	
– odjeća za žene ili djevojke, izvezena	Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
– ostalo	Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili
	Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
62.03	Izrađivanje tkanjem (uključujući rezanje); ili
	Izrađivanje kojem prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
62.04	
– odjeća za žene ili djevojke, izvezena	Izrađivanje tkanjem (uključujući rezanje); ili Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
– ostalo	Izrađivanje tkanjem (uključujući rezanje); ili
	Izrađivanje kojem prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
62.05	Izrađivanje tkanjem (uključujući rezanje); ili
	Izrađivanje kojem prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>62.06</p> <p>– odjeća za žene ili djevojke, izvezena</p> <p>– ostalo</p>	<p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>62.07 – 62.08</p>	<p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>62.09</p> <p>– odjeća za žene ili djevojke, izvezena</p> <p>– ostalo</p>	<p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>62.10</p> <p>– protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom</p> <p>– ostalo</p>	<p>Proizvodnja iz pređe; ili</p> <p>Proizvodnja od neprevučanih tkanina, pod uvjetom da vrijednost neprevučanih tkanina ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje ili drugi postupak oblikovanja tkanine, koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>62.11</p> <p>– odjeća za žene ili djevojke, izvezena</p> <p>– ostalo</p>	<p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>62.12</p>	<p>Pletenje ili tkanje, koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>62.13 – 62.14</p> <p>– vezeni</p> <p>– ostalo</p>	<p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje);</p> <p>Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica; ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
<p>62.15</p>	<p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>62.16</p> <ul style="list-style-type: none"> – protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom – ostalo <p>62.17</p> <ul style="list-style-type: none"> – vezeni – protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom – međupostave za ovratnike i orukvice, razrezane – ostalo 	<p>Proizvodnja iz pređe; ili</p> <p>Proizvodnja od neprevučanih tkanina, pod uvjetom da vrijednost neprevučanih tkanina ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Izrada kojoj prethodi tisk s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Prevlačenje uz uvjet da vrijednost svih upotrijebljenih nepresvučenih materijala ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, koje prati izrada (uključujući krojenje).</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja proizvoda, u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje).</p>
<p>Poglavlje 63.</p> <p>63.01 – 63.04</p> <ul style="list-style-type: none"> – od pusta ili netkanog materijala – ostali, vezeni – ostali, nevezani <p>63.05</p>	<p>Ostali gotovi tekstilni proizvodi; setovi; rabljena odjeća i rabljeni tekstilni proizvodi; otpadne krpe</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana ili uporaba prirodnih vlakana koju u svakom slučaju prati postupak bez tkanja uključujući probadanje iglom i izradu (uključujući krojenje).</p> <p>Tkanje ili pletenje, koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Proizvodnja od nevezanih tkanina pod uvjetom da vrijednost upotrijebljene nevezane tkanine ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p> <p>Tkanje ili pletenje, koje prati izrada (uključujući krojenje).</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana ili predenje prirodnih ili rezanih umjetnih ili sintetičkih vlakana, koju u svakom slučaju prati pletenje ili kukičanje i izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana ili uporaba prirodnih vlakana koju u svakom slučaju prati postupak bez tkanja uključujući probadanje iglom i izradu (uključujući krojenje).</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
<p>63.06</p> <p>– od netkanih materijala</p> <p>– ostalo</p>	<p>Ekstruzija umjetnih ili sintetičkih vlakana ili uporaba prirodnih vlakana koju u svakom slučaju prati bilo koja tehnika bez tkanja, uključujući probadanje iglom.</p> <p>Tkanje koje prati izrada (uključujući krojenje); ili</p> <p>Prevlačenje uz uvjet da vrijednost svih upotrijebljenih nepresvučenih materijala ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica, koje prati izrada (uključujući krojenje).</p>
63.07	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
63.08	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja, pod uvjetom da tkanina ili pređa ispunjavaju pravilo o podrijetlu, koje bi se primjenjivalo da se tkanina ili pređa zasebno razvrstavaju.
63.09	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
63.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek XII.	Obuća, pokrivala za glavu, kišobrani, suncobrani, štapovi za hodanje i sjedenje, bičevi, korbači i njihovi dijelovi; preparirano perje i proizvodi od perja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose
Poglavlje 64.	Obuća, nazuvci i slični proizvodi
64.01 – 64.05	Promjena iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz gornjih dijelova pričvršćenih na unutarnji potplat ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 64.06.
64.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 65.	Pokrivala za glavu i njihovi dijelovi
65.01 – 65.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 66.	Kišobrani, suncobrani, štapovi za hodanje i sjedenje, bičevi, korbači i njihovi dijelovi
66.01 – 66.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 67.	Preparirano perje i paperje te proizvodi izrađeni od perja i paperja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose
67.01	Promjena proizvoda od perja ili paperja iz ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili
	Promjena bilo kojeg drugog proizvoda iz tarifnog broja 67.01 iz bilo kojeg tarifnog broja.
67.02 – 67.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Odsjek XIII.	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala; keramički proizvodi; staklo i stakleni proizvodi
Poglavlje 68.	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala
68.01 – 68.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
68.03	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
68.04 – 68.11	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
6812.80 – 6812.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
68.13	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
6814.10 – 6814.90	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
68.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 69.	Keramički proizvodi
69.01 – 69.14	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 70.	Staklo i stakleni proizvodi
70.01 – 70.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
70.06	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
70.07 – 70.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7009.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
7009.91 – 7009.92	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
70.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz nerezanih staklenih proizvoda u rezane staklene proizvode iz tarifnog broja 70.10, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako vrijednost nerezanih staklenih proizvoda bez podrijetla ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
70.11	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
70.13	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz nerezanih staklenih proizvoda u rezane staklene proizvode iz tarifnog broja 70.13, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako vrijednost nerezanih staklenih proizvoda bez podrijetla ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
70.14 – 70.18	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
7019.11 – 7019.40	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7019.51	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 7019.52 do 7019.59.
7019.52 – 7019.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
70.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek XIV.	Prirodni ili kultivirani biseri, dragulji ili poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih proizvoda; kovani novac
Poglavlje 71.	Prirodni ili kultivirani biseri, dragulji ili poludragulji, plemenite kovine, kovine platirane plemenitim kovinama i proizvodi od njih; imitacije draguljarskih proizvoda; kovani novac
71.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7102.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7102.21 – 7102.39	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnog podbroja 7102.10.
7103.10 – 7104.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
71.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7106.10 – 7106.92	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako materijali bez podrijetla razvrstani pod isti tarifni podbroj kao i gotovi proizvod podliježu elektrolitičkom, toplinskom ili kemijskom razdvajanju ili spajanju.
71.07	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7108.11 – 7108.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako materijali bez podrijetla razvrstani pod isti tarifni podbroj kao i gotovi proizvod podliježu elektrolitičkom, toplinskom ili kemijskom razdvajanju ili spajanju.
71.09	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7110.11 – 7110.49	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako materijali bez podrijetla razvrstani pod isti tarifni podbroj kao i gotovi proizvod podliježu elektrolitičkom, toplinskom ili kemijskom razdvajanju ili spajanju.
71.11	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
71.12 – 71.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
71.16 – 71.17	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
71.18	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek XV.	Obične kovine i proizvodi od običnih kovina
Poglavlje 72.	Željezo i čelik
72.01 – 72.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
72.08 – 72.17	Promjena iz bilo kojeg tarifnog broja izvan ove skupine.
72.18	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
72.19 – 72.23	Promjena iz bilo kojeg tarifnog broja izvan ove skupine.
72.24	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
72.25 – 72.29	Promjena iz bilo kojeg tarifnog broja izvan ove skupine.
Poglavlje 73.	Proizvodi od željeza ili čelika
73.01 – 73.03	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7304.11 – 7304.39	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7304.41	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
7304.49 – 7304.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
73.05 – 73.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7307.11 – 7307.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7307.21 – 7307.29	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim kovanih pripravaka iz tarifnog broja 72.07; ili Promjena iz kovanih pripravaka iz tarifnog broja 72.07., neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost kovanih pripravaka bez podrijetla iz tarifnog broja 72.07. ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
7307.91 – 7307.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
73.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 7301.20; ili Promjena iz tarifnog podbroja 7301.20, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 7301.20. ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
73.09 – 73.14	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
73.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
73.16 – 73.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
73.21	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
73.22 – 73.23	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
73.24	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
73.25 – 73.26	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 74.	Bakar i proizvodi od bakra
74.01 – 74.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
7403.11 – 7403.29	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
74.04 – 74.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 75.	Nikal i proizvodi od nikla
75.01 – 75.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 76.	Aluminij i proizvodi od aluminija
7601.10 – 7601.20	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
76.02 – 76.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
76.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
76.08 – 76.16	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 78.	Olovo i proizvodi od olova
7801.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
7801.91 – 7801.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
78.02 – 78.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 79.	Cink i proizvodi od cinka
79.01 – 79.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 80.	Kositar i proizvodi od kositra
80.01 – 80.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 81.	Ostale obične kovine; kermeti; proizvodi od njih
8101.10 – 8113.00	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
Poglavlje 82.	Alati, nožarski proizvodi i pribor za jelo od običnih kovina; njihovi dijelovi od običnih kovina <i>Napomena: Ručke od običnih kovina koje se upotrebljavaju u proizvodnji proizvoda iz ovog poglavlja ne uzimaju se u obzir pri utvrđivanju podrijetla tog proizvoda.</i>
82.01 – 82.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8205.10 – 8205.70	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 8205.90, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 8205.90, ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
8205.90	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja;</p> <p>Promjena nakovanja, prijenosnih kovačnica, bruseva za oštrenje na postoljima s ručnim ili nožnim pogonom unutar ovog tarifnog broja, osim iz seta iz tarifnog podbroja 8205.90, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja, osim seta iz tarifnog podbroja 8205.90, ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco; ili</p> <p>Promjena seta bilo kojeg drugog proizvoda unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.</p>
82.06	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 82.02 do 82.05; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog broja 82.02 do 82.05, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz tarifnih brojeva 82.02 do 82.05 ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.</p>
8207.13	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 82.09; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog podbroja 8207.19 ili tarifnog broja 82.09, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 8207.19 ili tarifnog broja 82.09 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
8207.19 – 8207.90	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih podbrojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim podbrojem kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
82.08 – 82.10	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
8211.10	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena iz tarifnih podbrojeva 8211.91 do 8211.95, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz tarifnih podbrojeva 8211.91 do 8211.93 ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.</p>
8211.91 – 8211.93	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog podbroja 8211.94 ili 8211.95, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 8211.94. ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
8211.94 – 8211.95	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
82.12 – 82.13	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
8214.10	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
8214.20	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena kompleta iz tarifnog podbroja 8214.20 unutar ovog tarifnog podbroja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz tarifnog podbroja 8214.20 ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
8214.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
8215.10 – 8215.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz tarifnih podbrojeva 8215.91 do 8215.99, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz tarifnih podbrojeva 8215.91 do 8215.99 ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8215.91 – 8215.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 83.	Razni proizvodi od običnih kovina
8301.10 – 8301.50	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz tarifnog podbroja 8301.60, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 8301.60. ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8301.60 – 8301.70	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
8302.10 – 8302.30	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
8302.41	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8302.42 – 8302.50	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
8302.60	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
83.03 – 83.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
83.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz tarifnog podbroja 8305.90, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 8305.90 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
83.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
83.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
83.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz tarifnog podbroja 8308.90, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 8308.90 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
83.09 – 83.10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
83.11	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Odsjek XVI.	Strojevi i mehanički uređaji; električna oprema; njihovi dijelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuk, aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike i zvuka, njihovi dijelovi i pribor
Poglavlje 84.	Nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi, aparati i mehanički uređaji; njihovi dijelovi
84.01 – 84.12	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8413.11 – 8413.82	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
8413.91 – 8413.92	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
84.14 – 84.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8416.10 – 8417.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.18 – 84.22	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8423.10 – 8426.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.27	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 84.31; ili Promjena iz tarifnog broja 84.31, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 84.31 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
8428.10 – 8430.69	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.31	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8432.10 – 8442.50	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.43	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8444.00 – 8449.00	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.50 – 84.52	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8453.10 – 8454.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.55	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
84.56 – 84.65	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 84.66; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva ili tarifnog broja 84.66, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ili tarifni broj 84.66 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
84.66	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
84.67 – 84.68	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8469.00 – 8472.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.73	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
8474.10 – 8479.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
84.80 – 84.83	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8484.10 – 8484.20	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
8484.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.
84.86	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8487.10 – 8487.90	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
Poglavlje 85.	Električni strojevi i oprema te njihovi dijelovi; aparati za snimanje i reprodukciju zvuka; aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike, njihovi dijelovi i pribor
85.01 – 85.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 85.03; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva ili tarifnog broja 85.03, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ili tarifni broj 85.03 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
85.03 – 85.16	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
8517.11 – 8517.62	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
8517.69 – 8517.70	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar tarifnog broja 85.17, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 85.17 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
85.18	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
85.19 – 85.21	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 85.22; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog broja 85.22, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod tarifnim brojem 85.22 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
85.22	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
85.23	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.</p>
85.25	<p>Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost svih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
85.26 – 85.28	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 85.29; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog broja 85.29, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 85.29 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
85.29	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
8530.10 – 8530.90	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p>
85.31	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
8532.10 – 8534.00	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.</p>
85.35 – 85.37	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 85.38; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog broja 85.38, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod tarifnim brojem 85.38 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
85.38 – 85.48	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Odsjek XVII.	Vozila, zrakoplovi, plovila i pridružena prijevozna oprema
Poglavlje 86.	Željezničke ili tramvajske lokomotive, vagoni i njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi te njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehanička) prometna signalna oprema svih vrsta
86.01 – 86.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 86.07; ili Promjena iz tarifnog broja 86.07, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 86.07 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
86.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
86.08 – 86.09	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 87.	Vozila, osim željezničkih ili tramvajskih vozila, njihovi dijelovi i pribor
87.01	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 45 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica. ⁽¹⁾
87.02	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 45 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica ⁽²⁾ .
87.03	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica ⁽³⁾ .
87.04	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 45 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁴⁾ .
87.05	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 45 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica. ⁽⁵⁾
87.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 84.07, 84.08 ili 87.08; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, tarifnih brojeva 84.07, 84.08 ili 87.08 neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ili tarifnih brojeva 84.07, 84.08 ili 87.08 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
87.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 87.08; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja ili tarifnog broja 87.08, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ili tarifnog broja 87.08 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
87.08	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
87.09	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
87.10 – 87.11	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
87.12	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 87.14; ili</p> <p>Promjena iz tarifnog broja 87.14, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 87.14 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
87.13	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
87.14 – 87.16	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 88.	Letjelice, svemirske letjelice i njihovi dijelovi
88.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
88.02 – 88.05	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili</p> <p>Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
Poglavlje 89.	Brodovi, brodice i ploveće konstrukcije
89.01 – 89.06	<p>Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja; ili</p> <p>Promjena iz ovog poglavlja neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog poglavlja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz poglavlja 89. ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.</p>
89.07 – 89.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Odsjek XVIII.	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, ispitni, medicinski ili kirurški instrumenti i aparati; satovi; glazbala; njihovi dijelovi i pribor
Poglavlje 90.	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, kontrolni, ispitni, medicinski ili kirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor
90.01	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
90.02	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 90.01; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja ili tarifnog broja 90.01, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ili tarifnog broja 90.01 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
90.03 – 90.33	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Poglavlje 91.	Satovi i njihovi dijelovi
91.01 – 91.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva 91.08 do 91.14; ili Promjena iz tarifnih brojeva 91.08 do 91.14, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz poglavlja 91.08 do 91.14 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
91.08 – 91.14	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Poglavlje 92.	Glazbala; njihovi dijelovi i pribor
92.01 – 92.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 92.09; ili Promjena iz tarifnog broja 92.09, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 92.09 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
92.09	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
Odsjek XIX.	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor
Poglavlje 93. 93.01 – 93.04 93.05 – 93.07	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 93.05; ili Promjena iz tarifnog broja 93.05, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog broja 93.05 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Odsjek XX.	Razni gotovi proizvodi
Poglavlje 94. 94.01 – 94.06	Pokućstvo; oprema za krevete, madraci, nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; svjetiljke i druga rasvjetna tijela, nespomenuta niti uključena na drugom mjestu; osvjetljeni znakovi, osvjetljeni znakovi, osvjetljene natpisne pločice ili slično; montažne zgrade Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Poglavlje 95. 95.03 – 95.05 9506.11 – 9506.29 9506.31	Igračke, društvene igre i sportski rekviziti; njihovi dijelovi i pribor Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim podbrojem kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od ovih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim podbrojem kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica. Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz tarifnog podbroja 9506.39, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz tarifnog podbroja 9506.39 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
9506.32 – 9506.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od ovih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako vrijednost materijala bez podrijetla razvrstanih pod istim tarifnim podbrojem kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
95.07 – 95.08	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Poglavlje 96.	Razni gotovi proizvodi
9601.10 – 9602.00	Promjena unutar jednog od tih tarifnih podbrojeva ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.
96.03 – 96.04	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
96.05	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.
96.06 – 96.07	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar bilo kojeg od tih tarifnih brojeva, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla koji su razvrstani pod isti tarifni broj kao i gotovi proizvod ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
9608.10 – 9608.40	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 9608.50, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 9608.50, ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
9608.50	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena iz tarifnih podbrojeva 9608.10 do 9608.40 ili 9608.60 do 9608.99, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost sastavnih proizvoda bez podrijetla iz tarifnih podbrojeva 9608.10 do 9608.40 ili 9608.60 do 9608.99 ne prekoračuje 25 % transakcijske vrijednosti ili cijene seta fco tvornica.
9608.60 – 9608.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 9608.50, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja, osim iz tarifnog podbroja 9608.50, ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
96.09	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
96.10 – 96.12	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Posebno pravilo o proizvodu za dostatnu preradu u skladu s člankom 5.
96.13	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
96.14	Promjena unutar ovog tarifnog broja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja.
96.15	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
96.16 – 96.18	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
96.19	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
Odsjek XXI.	Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i antikviteti
Poglavlje 97.	Umjetnička djela, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti)
97.01 – 97.06	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

- (1) Stranke su suglasne primjenjivati kumulaciju sa Sjedinjenim Američkim Državama u skladu sa sljedećim odredbama:
Ako je na snazi sporazum o slobodnoj trgovini između svake stranke i Sjedinjenih Američkih Država u skladu s obvezama stranaka prema WTO-u i ako su stranke sklopile sporazum o svim primjenjivim uvjetima, bilo koji materijal iz poglavlja 84., 85., 87. ili 94. Harmoniziranog sustava podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država, koji se upotrebljava u proizvodnji ovog proizvoda u Kanadi ili Europskoj uniji, smatrat će se da je materijal s podrijetlom. Ne dovodeći u pitanje ishod pregovora o slobodnoj trgovini između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država, razgovori o primjenjivim uvjetima uključivat će, prema potrebi, savjetovanja s ciljem osiguranja usklađenosti između metode izračuna dogovorene između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država i metode koja u skladu s ovim Sporazumom primjenjuje na taj proizvod.
U skladu s time navedeno pravilo o podrijetlu prestat će se primjenjivati godinu dana nakon stupanja na snagu takve kumulacije, a umjesto tog pravila primjenjivat će se sljedeće pravilo o podrijetlu:
Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Primjena kumulacije i novog pravila o podrijetlu objavljuje se u *Službenom listu Europske unije* za potrebe informiranja.
- (2) Vidi bilješku 3.
- (3) Ovo pravilo o podrijetlu prestat će se primjenjivati sedam godina nakon stupanja na snagu Sporazuma. Umjesto tog pravila primjenjivat će se sljedeće pravilo o podrijetlu:
Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 45 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
Neovisno o navedenom, i podložno primjenjivim uvjetima koje su stranke dogovorile, sljedeće pravilo o podrijetlu primjenjuje se kada se počne primjenjivati kumulacija predviđena u Prilogu 5.-A: Odjeljak D – Vozila, napomena 1.:
Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje 40 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
- (4) Vidi bilješku 3.
- (5) Vidi bilješku 3.

PRILOG 5.-A

KVOTE ZA PROIZVODE S PODRIJETLOM I ALTERNATIVE POSEBNIM PRAVILIMA O PODRIJETLU ZA ODREĐENE PROIZVODE IZ PRILOGA 5.**Zajedničke odredbe**

1. Prilog 5.-A primjenjuje se na proizvode navedene u sljedećim odjeljcima:
  - (a) Odjeljak A: Poljoprivredni proizvodi
  - (b) Odjeljak B: Riba i plodovi mora
  - (c) Odjeljak C: Tekstil i odjeća
  - (d) Odjeljak D: Vozila
2. Za proizvode navedene u tablicama u svakom odjeljku odgovarajuća pravila o podrijetlu alternativna su pravila za ona iz Priloga 5. – Posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode, u granicama primjenjive godišnje kvote.
3. Stranka uvoznica upravlja kvotama za proizvode s podrijetlom prema pravilu prvenstva i na temelju uvoza te stranke izračunava količinu proizvoda koji ulaze u okviru tih kvota za proizvode s podrijetlom.
4. Sav izvoz u okviru kvota za proizvode s podrijetlom mora upućivati na Prilog 5.-A. Stranke ne uračunavaju proizvode bez takve upute u godišnju kvotu.
5. Kanada obavješćuje Europsku uniju ako su utvrđeni kanadski zahtjevi za isprave za sljedeće proizvode:
  - (a) proizvode koji se izvoze iz Kanade u skladu s primjenjivom kvotom za proizvode s podrijetlom; ili
  - (b) proizvode koji se uvoze u Kanadu u skladu s primjenjivom kvotom za proizvode s podrijetlom.
6. Ako Europska unija primi obavijest u skladu sa stavkom 5. točkom (a), ona dopušta traženje povlaštenog tarifnog postupanja na temelju alternativnog pravila o podrijetlu iz Priloga 5.-A samo za proizvode popraćene takvom dokumentacijom.
7. Stranke upravljaju kvotama za proizvode s podrijetlom na temelju kalendarske godine, a ukupna količina unutar kvote dostupna je 1. siječnja svake godine. Za upravljanje tim kvotama za proizvode s podrijetlom u 1. godini stranke izračunavaju obujam tih kvota za proizvode s podrijetlom diskontiranjem obujma koji odgovara razdoblju između 1. siječnja i datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma.
8. U Europskoj uniji svim količinama iz ovog Priloga upravlja Europska komisija, koja poduzima administrativne mjere koje smatra uputnima za učinkovito upravljanje tim mjerama u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Europske unije.
9. Stranke se prema potrebi savjetuju kako bi osigurale pravilno upravljanje Prilogom 5.-A i surađuju u primjeni Priloga 5.-A. Stranke se savjetuju o mogućim izmjenama Priloga 5.-A.
10. Dodatne odredbe, kao što je preispitivanje ili rast kvota za proizvode s podrijetlom, predviđene su zasebno za svaki odjeljak.

Odjeljak A – Poljoprivreda

Tablica A.1.

Godišnja dodijeljena kvota za proizvode s visokim sadržajem šećera ⁽¹⁾ koji se izvoze iz Kanade u Europsku uniju ⁽²⁾

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)
ex 1302.20	Pektinske tvari, pektinati i pektati s dodanim šećerom iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99	Promjena unutar ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99.	30 000
ex 1806.10	Kakao prah, s dodanim šećerom iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99.	
ex 1806.20	Proizvodi s dodanim šećerom iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99 za pripremu čokoladnih napitaka	Promjena unutar ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99.	
ex 2101.12	Pripravci na osnovi ekstrakata, esencija ili koncentrata kave ili na osnovi kave s dodanim šećerom iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99.	
ex 2101.20	Pripravci na osnovi ekstrakata, esencija ili koncentrata čaja ili mate-čaja s dodanim šećerom iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99	Promjena unutar ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99.	
ex 2106.90	Prehrambeni proizvodi, s dodanim šećerom iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99	Promjena unutar ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, osim iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99.	

⁽¹⁾ Proizvodi na koje se primjenjuje tablica A.1. moraju sadržavati 65 % ili više dodanog šećera od šećerne trske ili šećerne repice iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99 po neto težini. Sav šećer od šećerne trske ili šećerne repe mora biti rafiniran u Kanadi.

⁽²⁾ U pogledu proizvoda na koje se primjenjuje tablica A.1. podrazumijeva se da dostatna prerada uključena u ovaj stupac uključuje preradu koja nadilazi nedostatnu preradu iz članka 7.

Odredbe o preispitivanju i rastu povezane s tablicom A.1.

1. Stranke preispituju razinu kvote za proizvode s podrijetlom u tablici A.1. na kraju svakog petogodišnjeg razdoblja za prva tri uzastopna petogodišnja razdoblja nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma.

2. Na kraju svakog petogodišnjeg razdoblja za prva tri uzastopna petogodišnja razdoblja nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma, obujam kvote za proizvode s podrijetlom u tablici A.1. povećava se za 20 % obujma utvrđenog u prethodnom razdoblju pod sljedećim uvjetima:
  - (a) u bilo kojoj godini tijekom prvog petogodišnjeg razdoblja stopa iskorištenosti iznosi najmanje 60 %;
  - (b) u bilo kojoj godini tijekom drugog petogodišnjeg razdoblja stopa iskorištenosti iznosi najmanje 70 %; i
  - (c) u bilo kojoj godini tijekom trećeg petogodišnjeg razdoblja stopa iskorištenosti iznosi najmanje 80 %.
3. Svako povećanje obujma kvote za proizvode s podrijetlom provodi se u prvom tromjesečju sljedeće kalendarske godine.
4. To preispitivanje provodi Odbor za poljoprivredu. Na kraju preispitivanja, prema potrebi, stranke jedna drugu obavješćuju pisanim putem o povećanju kvote za proizvode s podrijetlom u skladu sa stavkom 2. i o datumu od kada se primjenjuje povećanje u skladu sa stavkom 3. Stranke osiguravaju da su informacije o povećanju kvote za proizvode s podrijetlom i datum početka primjene tog povećanja javno dostupne.

Tablica A.2.

Godišnja dodijeljena kvota za šećerne proizvode i proizvode od čokolade koji se izvoze iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)
17.04	Šećerni proizvodi (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	10 000
1806.31	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi s kakaom, u blokovima, pločama ili šipkama, punjeni, mase ne veće od 2 kilograma	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja ako je promjena rezultat više od jednog pakiranja.	
1806.32	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi s kakaom, u blokovima, pločama ili šipkama, nepunjeni, mase ne veće od 2 kilograma		
1806.90	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi s kakaom, osim onih iz tarifnih podbrojeva 1806.10 do 1806.32		

Odredbe o preispitivanju i rastu povezane s tablicom A.2.

1. Stranke preispituju kvotu za proizvode s podrijetlom iz tablice A.2. na kraju svakog petogodišnjeg razdoblja nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma pod uvjetom da je u bilo kojoj godini u prethodnom petogodišnjem razdoblju iskorištenost kvote za proizvode s podrijetlom iznosila najmanje 60 %.
2. Preispitivanje se provodi s ciljem povećanja obujma na temelju preispitivanja svih relevantnih čimbenika, posebno stope iskorištenosti, rasta kanadskog izvoza u svijet, rasta ukupnog uvoza Europske unije i ostalih važnih trendova u trgovini proizvodima na koje se primjenjuje kvota za proizvode s podrijetlom.

3. Stopa povećanja kvote za proizvode s podrijetlom utvrdit će se za sljedeće petogodišnje razdoblje i neće biti veća od 10 % obujma utvrđenog u prethodnom razdoblju.
4. To preispitivanje provodi Odbor za poljoprivredu. Sve preporuke Odbora za poljoprivredu o povećanju obujma kvote za proizvode s podrijetlom podnose se Zajedničkom odboru CETA-e radi donošenja odluke u skladu s člankom 30.2. stavkom 2.

Tablica A.3.

Godišnja dodijeljena kvota za procesiranu hranu koja se izvozi iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)
19.01	Sladni ekstrakt; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, krupice, škroba ili sladnog ekstrakta, bez kaka a ili s masenim udjelom kaka a manjim od 40 % računano s potpuno odmašćenom osnovom, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu; prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 04.01 do 04.04, bez kaka a ili s masenim udjelom kaka a manjim od 5 % računano s potpuno odmašćenom osnovom, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	
ex 1902.11	Nekuhana tjestenina, nepunjena niti drukčije pripremljena, s jajima i rižom	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	35 000
ex 1902.19	Nekuhana tjestenina, nepunjena niti drukčije pripremljena, s rižom		
ex 1902.20	Punjena tjestenina, neovisno je li kuhana ili drukčije pripremljena ili ne, s rižom		
ex 1902.30	Ostala tjestenina, s rižom		
1904.10	Prehrambeni proizvodi, dobiveni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice)	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Promjena unutar ovog tarifnog broja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako težina materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ne prekoračuje 30 % neto težine proizvoda ili neto težine svih materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji.	
1904.20	Prehrambeni proizvodi dobiveni od neprženih pahuljica žitarica ili od mješavine neprženih pahuljica žitarica i prženih pahuljica žitarica ili nabubrenih žitarica		

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)
1904.90	Prehrambeni proizvodi osim onih iz tarifnih podbrojeva 1904.10 do 1904.30	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	
19.05	Kruh, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi, neovisno sadrže li kakao ili ne; hostije, prazne kapsule vrsta pogodnih za farmaceutsku uporabu, pečatne oblate, rižin papir i slični proizvodi	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	
2009.81	Sok od brusnica	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	
ex 2009.89	Sok od borovnica	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	
2103.90	Umaci i pripravci za umake; miješane začinske tvari i miješana začinska sredstva	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.	
ex 2106.10	Koncentrati bjelančevina i teksturirane bjelančevinaste tvari bez dodanog šećera iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99 ili s manje od 65 % po neto težini dodanog šećera iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja; ili Promjena unutar istog tarifnog podbroja, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja, ako neto težina materijala bez podrijetla iz tog tarifnog podbroja ne prekoračuje 30 % neto težine proizvoda ili neto težine svih materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji.	
ex 2106.90	Ostali prehrambeni proizvodi nespomenuti ili uključeni bez dodanog šećera iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99 ili s manje od 65 % po neto težini dodanog šećera iz tarifnih podbrojeva 1701.91 do 1701.99		

Odredbe o preispitivanju i rastu povezane s tablicom A.3.

1. Stranke preispituju kvotu za proizvode s podrijetlom iz tablice A.3. na kraju svakog petogodišnjeg razdoblja nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma pod uvjetom da je u bilo kojoj godini u prethodnom petogodišnjem razdoblju iskorištenost kvote za proizvode s podrijetlom iznosila najmanje 60 %.
2. Preispitivanje se provodi s ciljem povećanja obujma na temelju preispitivanja svih relevantnih čimbenika, posebno stope iskorištenosti, rasta kanadskog izvoza u svijet, rasta ukupnog uvoza Europske unije i ostalih važnih trendova u trgovini proizvodima na koje se primjenjuje kvota za proizvode s podrijetlom.
3. Stopa povećanja kvote za proizvode s podrijetlom utvrdit će se za sljedeće petogodišnje razdoblje i neće biti veća od 10 % obujma utvrđenog u prethodnom razdoblju.

4. To preispitivanje provodi Odbor za poljoprivredu. Sve preporuke Odbora za poljoprivredu o povećanju obujma kvote za proizvode s podrijetlom podnose se Zajedničkom odboru CETA-e radi donošenja odluke u skladu s člankom 30.2. stavkom 2.

Tablica A.4.

Godišnja dodijeljena kvota za hranu za pse i mačke koja se izvozi iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)
2309.10	Hrana za pse i mačke, pripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju	Promjena iz tarifnog podbroja 2309.90 ili bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz hrane za pse ili mačke iz tarifnog podbroja 2309.90.	60 000
ex 2309.90	Hrana za pse i mačke, koja nije pripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju	Promjena unutar ovog tarifnog podbroja ili bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz hrane za pse ili mačke unutar ovog podbroja.	

Odredbe o preispitivanju i rastu povezane s tablicom A.4.

- Stranke preispituju kvotu za proizvode s podrijetlom iz tablice A.4. na kraju svakog petogodišnjeg razdoblja nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma pod uvjetom da je u bilo kojoj godini u prethodnom petogodišnjem razdoblju iskorištenost kvote za proizvode s podrijetlom iznosila najmanje 60 %.
- Preispitivanje se provodi s ciljem povećanja obujma na temelju preispitivanja svih relevantnih čimbenika, posebno stope iskorištenosti, rasta kanadskog izvoza u svijet, rasta ukupnog uvoza Europske unije i ostalih važnih trendova u trgovini proizvodima na koje se primjenjuje kvota za proizvode s podrijetlom.
- Stopa povećanja kvote za proizvode s podrijetlom utvrdit će se za sljedeće petogodišnje razdoblje i neće biti veća od 10 % obujma utvrđenog u prethodnom razdoblju.
- To preispitivanje provodi Odbor za poljoprivredu. Sve preporuke Odbora za poljoprivredu o povećanju obujma kvote za proizvode s podrijetlom podnose se Zajedničkom odboru CETA-e radi donošenja odluke u skladu s člankom 30.2. stavkom 2.

Odjeljak B – Riba i plodovi mora

Tablica B.1.

Godišnja dodijeljena kvota za ribu i plodove mora koji se izvoze iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)	Dostatna prerada
ex 0304.83	Smrznuti fileti halibuta osim <i>Reinhardtius hippoglossoides</i>	10	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja (1).
ex 0306.12	Kuhani i smrznuti jastog	2 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog podbroja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (metričke tone, neto težina)	Dostatna prerada
1604.11	Pripremljeni ili konzervirani losos	3 000	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja.
1604.12	Pripremljeni ili konzervirani sleđ	50	
ex 1604.13	Pripremljene ili konzervirane sardine, srdele goleme, papline, osim <i>Sardina pilchardus</i>	200	
ex 1605.10	Pripremljeni ili konzervirani rakovi, osim <i>Cancer pagurus</i>	44	
1605.21 – 1605.29	Pripremljene ili konzervirane kozice i kozice pjeskulje	5 000	
1605.30	Pripremljeni i konzervirani jastog	240	

(¹) U pogledu pravila o podrijetlu za proizvode iz tarifnog podbroja 0304.83, podrazumijeva se da prerada nadilazi nedostatnu preradu iz članka 7.

Odredbe o rastu povezane s tablicom B.1.

1. Za svaki od proizvoda navedenih u tablici B.1., ako je tijekom kalendarske godine iskorišteno više od 80 % kvote za proizvode s podrijetlom dodijeljene proizvodu, dodijeljena kvota za proizvode s podrijetlom za sljedeću godinu povećat će se. Povećanje će iznositi 10 % kvote za proizvode s podrijetlom dodijeljene proizvodu tijekom prethodne kalendarske godine. Odredba o rastu primjenjivat će se prvi put po isteku prve cijele kalendarske godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma i primjenjivat će se ukupno četiri uzastopne godine.
2. Svako povećanje obujma kvote za proizvode s podrijetlom provodi se u prvom tromjesečju sljedeće kalendarske godine. Stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu pisanim putem o tome je li ispunjen uvjet iz stavka 1. i, ako jest, o povećanju kvote za proizvode s podrijetlom i o datumu od kojeg se primjenjuje to povećanje. Stanke osiguravaju da se povećanje kvote za proizvode s podrijetlom i datum njegove primjene javno objavljuju.

Odredbe o preispitivanju povezane s tablicom B.1.

Po isteku treće kalendarske godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, na zahtjev jedne stranke, stranke započinju razgovore o mogućem preispitivanju ovog odjeljka.

Odjeljak C – Tekstil i odjeća

Tablica C.1.

Godišnja dodijeljena kvota za tekstil koji se izvozi iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (neto težina u kilogramima, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada
5107.20	Pređa od češljane vune, nepripremljena u pakiranja za pojedinačnu prodaju, s masenim udjelom vune manjim od 85 %	192 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (neto težina u kilogramima, ako nije navedeno druga- čije)	Dostatna prerada
5205.12	Pamučna pređa, nespomenuta niti uključena na drugom mjestu, s masenim udjelom pamuka 85 % ili većim, nepripremljena u pakiranju za pojedinačnu prodaju, jednonitna pređa, metričke numeracije veće od 14 nm, ali ne veće od 43 nm	1 176 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
5208.59	Tkanine od pamuka, s masenim udjelom pamuka 85 % ili većim, tiskane, osim platnenog tkanja, nespomenute niti uključene na drugom mjestu, mase ne veće od 200 g/m ²	60 000 m ²	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
5209.59	Tkanine od pamuka, s masenim udjelom pamuka 85 % ili većim, tiskane, osim platnenog tkanja, nespomenute niti uključene na drugom mjestu, mase veće od 200 g/m ²	79 000 m ²	
54.02	Pređa od sintetičkih filamenata (osim konca za šivanje), nepripremljena u pakiranju za pojedinačnu prodaju, uključujući sintetičke monofilamente finoće manje od 67 deciteksa	4 002 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
5404.19	Sintetički monofilamenti finoće 67 deciteksa i veće, s dimenzijom poprečnog presjeka ne većom od 1 mm, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu	21 000	
54.07	Tkanine od sintetičke filament pređe, uključujući tkanine dobivene od materijala iz tarifnog broja 54.04	4 838 000 m ²	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Tisak ili bojenje s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (neto težina u kilogramima, ako nije navedeno druga- čije)	Dostatna prerada
5505.10	Otpadci (uključujući iščešak, otpatke od pređa i raščupane tekstilne proizvode) od sintetičkih vlakana	1 025 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
5513.11	Tkanine od poliesterskih rezanih vlakana, manje od 85 % (težina) takvih vlakana, nebijeljene ili bijeljene, u mješavini pretežito ili samo s pamukom, najviše 170 g/m ²	6 259 000 m ²	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
56.02	Pust, neovisno o tome je li impregniran, prevučen, prekriven ili laminiran ili ne	583 000	
56.03	Netkani materijali (od tekstila), neovisno o tome jesu li impregnirani, prevučeni, prekriveni ili laminirani ili ne	621 000	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja.
57.03	Sagovi i ostali tekstilni podni pokrivači, dobiveni tafting-postupkom, neovisno jesu li dovršeni ili ne	196 000 m ²	
58.06	Uske tkanine, osim proizvoda iz tarifnog broja 58.07 (osim etiketa, znački i sličnih proizvoda od tekstilnog materijala, u metraži) uski materijali koji se sastoje samo od međusobno slijepljenih niti osnove	169 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
5811.00	Punjeni tekstilni proizvodi u metraži (koji se sastoje od jednog ili više slojeva tekstilnih materijala spojenih s materijalom za punjenje prošivanjem itd.) osim veza iz tarifnog broja 58.10	12 000 m ²	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja.
59.03	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 59.02	1 754 000 m ² .	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja ako vrijednost tekstilnog materijala bez podrijetla ne premačuje 60 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (neto težina u kilogramima, ako nije navedeno druga- čije)	Dostatna prerada
5904.90	Podni pokrivači dobiveni premazivanjem ili prevlačenjem tekstilne pologe, neovisno jesu li rezani u oblike ili ne, linoleum	24 000 m ²	
59.06	Gumirani tekstilni materijali, osim onih iz tarifnog broja 59,02	450 000	
5907.00	Tekstilni materijali impregnirani, premazani, prevučeni ili prekriveni na drugi način; oslikana platna za kazališne kulise, studijske pozadine i slično	2 969 000 m ²	
59.11	Tekstilni proizvodi i predmeti za tehničku uporabu	173 000	
60.04	Pleteni ili kukičani materijali, širine veće od 30 cm, s masenim udjelom elastomerne pređe ili gumenih niti 5 % ili većim, osim onih iz tarifnog broja 60.01	25 000	Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja; ili Tisak ili bojenje s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, kalendiranje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i odstranjivanje čvorova) pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne prekoračuje 47,5 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.
60.05	Pleteni materijali po osnovi (uključujući i dobivene na „galloon” pletaćim strojevima), osim onih iz tarifnih brojeva 60.01 do 60.04	16 000	
60.06	Pleteni ili kukičani materijali, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu	24 000	
63.06	Cerade, nadstrešnice i tende za sunce; šatori; jedra za plovila, daske za jedrenje ili suhozemna vozila; proizvodi za kampiranje, od tekstilnih materijala	124 000	
63.07	Gotovo proizvodi od tekstilnih materijala, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu	503 000	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja.

m² = kvadratni metri

Tablica C.2.

Godišnja dodijeljena kvota za odjeću koja se izvozi iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (jedinice, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada (1)
6101.30	Kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi, anorci, skijaške jakne i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, od umjetnih vlakana, pleteni ili kukičani	10 000	
6102.30	Kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi, anorci, skijaške jakne i slični proizvodi, za žene i djevojčice, od umjetnih vlakana, pleteni ili kukičani	17 000	
61.04	Kostimi, kompleti, jakne, sakoi, haljine, suknje, suknje-hlače, hlače itd. (osim odjeće za plivanje), za žene i djevojčice, pleteni ili kukičani	535 000	
6106.20	Bluze, košulje i košulje-bluze, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane	44 000	Promjena iz bilo kojeg drugog poglavlja ako je proizvod krojen (ili pleten u oblik) i sašiven ili na neki drugi način sastavljen na državnom području stranke; ili
6108.22	Gaćice od umjetnih ili sintetičkih vlakana, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane	129 000	Promjena dobrog pletenja u oblik za koje nije potrebno šivanje ili druge vrste slaganja, iz bilo kojeg drugog poglavlja.
6108.92	Kombinei, jutarnje haljine, ogrtači za kupanje i slični proizvodi od umjetnih vlakana, za žene ili djevojčice, pleteni ili kukičani	39 000	
6109.10	T-majice, potkošulje i ostale majice, pamučne, pletene ili kukičane	342 000	
6109.90	T-majice, potkošulje i ostale majice, od ostalih tekstilnih materijala, nespomenute niti uključene na drugom mjestu, pletene ili kukičane	181 000	
61.10	Džempereri, puloveri, prsluci i slični proizvodi, pleteni ili kukičani	478 000	

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (jedinice, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada (1)
6112.41	Odjeća za plivanje za žene ili djevojčice, od sintetičkih vlakana, pletena ili kukičana	73 000	
61.14	Odjeća nespomenuta niti uključena na drugom mjestu, pletena ili kukičana	90 000 kilograma	
61.15	Čarape s gaćicama, čarape s gaćicama bez stopala, čarape, kratke čarape i slično, uključujući gradirane stezne čarape (na primjer, čarape za vene) i obuću bez pričvršćenog potplata, pletene ili kukičane	98 000 kilograma	
62.01	Kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi, anorci (uključujući skijaške jakne), vjetrovke, bluzoni i slični proizvodi, za muškarce ili dječake, pleteni ili kukičani, osim onih iz tarifnog broja 6203	96 000	
62.02	Kaputi, ogrtači, pelerine, kratki kaputi, kratki ogrtači bez rukava, vjetrovke svih vrsta, anorak (uključujući skijaške jakne) i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, osim onih iz tarifnog broja 6204	99 000	
62.03	Odjela, kompleti, jakne, sakoi, hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim odjeće za plivanje), za muškarce i dječake, koji nisu pleteni ili kukičani	95 000	
62.04	Kostimi, kompleti, jakne, sakoi, haljine, suknje, suknje-hlače, hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim odjeće za plivanje), za žene i djevojčice, koji nisu pleteni ili kukičani	506 000	

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (jedinice, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada ⁽¹⁾
62.05	Košulje za muškarce ili dječake, koje nisu pletene ili kukičane	15 000	
62.06	Bluze, košulje i košulje-bluze, za žene ili djevojčice, koje nisu pletene ili kukičane	64 000	
6210.40	Odjeća za muškarce ili dječake izrađena od materijala iz tarifnih brojeva 59.03, 59.06 ili 59.07, nespomenuta niti uključena na drugom mjestu, koja nije pletena ni kukičana	68 000 kilograma	
6210.50	Odjeća za žene ili djevojčice izrađena od materijala iz tarifnih brojeva 59.03, 59.06 ili 59.07, nespomenuta niti uključena na drugom mjestu, koja nije pletena ni kukičana	30 000 kilograma	
62.11	Trenirke, skijaška odijela te kupaće gaće i kostimi, ostala odjeća nespomenuta niti uključena na drugom mjestu, koja nije pletena ni kukičana	52 000 kilograma	
6212.10	Grudnjaci, neovisno jesu li pleteni ili kukičani ili ne	297 000	
6212.20	Pojasevi i pojasevi steznici s gaćicama, koji jesu ili nisu pleteni ili kukičani	32 000	
6212.30	Steznici koji jesu ili nisu pleteni ili kukičani	40 000	
6212.90	Naramenice, podvezice za čarape i slični proizvodi i njihovi dijelovi koji jesu ili nisu pleteni ili kukičani	16 000 kilograma	

⁽¹⁾ U pogledu proizvoda na koje se primjenjuje tablica C.2. podrazumijeva se da dostatna prerada uključena u ovaj stupac uključuje preradu koja nadilazi nedostatnu preradu iz članka 7.

Tablica C.3.

Godišnja dodijeljena kvota za tekstil koji se izvozi iz Europske unije u Kanadu

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Europske unije u Kanadu (kilogrami, ako nije nave- denu drugačije)	Dostatna prerada
5007.20	Tkanine masenog udjela svile ili svilenih otpadaka 85 % ili većeg, osim od buret svile:	83 000 m ²	Tkanje
5111.30	Tkanine koje se sastoje pretežno, ali manje od 85 % masenog udjela grebenane vune ili grebenane fine životinjske dlake, u mješavini pretežito ili samo s umjetnim ili sintetičkim filamentima	205 000 m ²	Tkanje
51.12	Tkanine od češljane vune ili češljane fine životinjske dlake	200 000	Tkanje
5208.39	Pamučne tkanine, s masenim udjelom pamuka 85 % ili većim, mase ne veće od 200 g/m ² , obojene, tronitnog ili četveronitnog keper tkanja, uključujući križni keper i jednostavno tkanje	116 000 m ²	Tkanje
5401.10	Konac za šivanje od sintetičkih filamenata, neovisno o tome je li pripremljen u pakiranja za pojedinačnu prodaju ili ne	18 000	Ekstruzija pređe od sintetičkih filamenata popraćena pređenjem ili ne; ili Pređenje.
5402.11	Sintetička filament-pređa, nepakirana za maloprodaju, pređa velike čvrstoće od aramida	504 000	Ekstruzija pređe od sintetičkih filamenata popraćena pređenjem ili ne; ili Pređenje.
54.04	Sintetički monofilamenti finoće 67 deciteksa i veće, s niti jednom dimenzijom poprečnog presjeka ne većom od 1 mm; vrpce i slično (na primjer, umjetna slama), od sintetičkih tekstilnih materijala, očevidne širine ne veće od 5 mm	275 000	Ekstruzija pređe od sintetičkih filamenata popraćena pređenjem ili ne; ili Pređenje.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Europske unije u Kanadu (kilogrami, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada
54.07	Tkanine od sintetičke filament pređe, uključujući tkanine dobivene od materijala iz tarifnog broja 54.04	636 000	Tkanje
56.03	Netkani materijali, neovisno o tome je li impregnirani, prevučeni, prekriveni ili laminirani ili ne, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu	1 629 000	Bilo koji postupak bez tkanja, uključujući probadanje iglom.
5607.41	Jaki konci za vezanje ili za bale, od polietilena ili polipropilena	813 000	Bilo koji postupak bez tkanja, uključujući probadanje iglom.
5607.49	Konopi, uzice i užad i kabeli od polietilena ili polipropilena neovisno jesu li upleteni ili opleteni ili ne, te neovisno jesu li impregnirani, prevučeni, prekriveni ili obloženi gumom ili plastičnom masom ili ne (osim konopa za vezanje i baliranje)	347 000	Bilo koji postupak bez tkanja, uključujući probadanje iglom.
5702.42	Sagovi i ostali podni pokrivači, od umjetnih ili sintetičkih tekstilnih materijala, tkani, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, s florom, dovršeni (osim Kelem, Schumacks, Karamanie i slično ručno tkanih prostirki)	187 000 m ²	Tkanje; ili Uporaba bilo kojeg postupka bez tkanja, uključujući probadanje iglom.
5703.20	Sagovi i ostali tekstilni podni pokrivači, od najlona ili ostalih poliamida, dobiveni tafting-postupkom niti flokirani, neovisno jesu li dovršeni ili ne	413 000 m ²	Tkanje; ili Uporaba bilo kojeg postupka bez tkanja, uključujući probadanje iglom.
5704.90	Sagovi i ostali podni pokrivači, od pusta, koji nisu dobiveni tafting-postupkom i nisu flokirani, neovisno jesu li dovršeni ili ne (osim pločica od sagova površine ne veće od 0,3 m ²)	1 830 000	Tkanje; ili Uporaba bilo kojeg postupka bez tkanja, uključujući probadanje iglom.
59.03	Tekstilni materijali impregnirani, prevučeni, prekrivani ili laminirani plastikom (osim kord-materijala pređe velike čvrstoće od najlona ili drugih poliamida, poliestera ili viskozno-rajona)	209 000	Tkanje; ili Prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili prevlačenje metalom, u svakom slučaju s najmanje druga dva glavna postupka pripremne ili završne obrade (kao što je kalandrenje, obrada za sprječavanje smanjivanja), daju podrijetlo ako je dodano najmanje 52,5 % vrijednosti na temelju transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Europske unije u Kanadu (kilogram, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada
5904.10	Linoleum, uključujući izrezan u oblike	61 000 m ²	Tkanje; ili Prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili prevlačenje metalom, u svakom slučaju s najmanje druga dva glavna postupka pripreme ili završne obrade (kao što je kalandrenje, obrada za sprječavanje smanjivanja), daju podrijetlo ako je dodano najmanje 52,5 % vrijednosti na temelju cijene proizvoda fco tvornica.
5910.00	Pogonsko remenje i transportne trake, od tekstilnog materijala, neovisno o tome jesu li impregnirani, prevučeni, prekriveni ili laminirani plastičnim masama, ojačani kovinom ili drugim materijalom ili ne	298 000	Proizvodnja od pređe ili ostataka vlakna ili krpa iz tarifnog broja 63.10; Tkanje; ili Prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili prevlačenje metalom, u svakom slučaju s najmanje druga dva glavna postupka pripreme ili završne obrade (kao što je kalandrenje, obrada za sprječavanje smanjivanja), daju podrijetlo ako je dodano najmanje 52,5 % vrijednosti na temelju cijene proizvoda fco tvornica.
59.11	Tekstilni proizvodi i predmeti, za tehničku uporabu, navedeni u napomeni 7. uz poglavlje 59.	160 000	Proizvodnja od pređe ili ostataka vlakna ili krpa iz tarifnog broja 63.10; Tkanje; ili Prevlačenje, flokiranje, laminiranje ili prevlačenje metalom, u svakom slučaju s najmanje druga dva glavna postupka pripreme ili završne obrade (kao što je kalandrenje, obrada za sprječavanje smanjivanja), daju podrijetlo ako je dodano najmanje 52,5 % vrijednosti na temelju cijene proizvoda fco tvornica.
6302.21	Posteljina, tiskana, pamučna, koja nije pletena ili kukičana	176 000	Krojenje tkanine i izrada; ili Uporaba bilo kojeg postupka bez tkanja, uključujući probadanje iglom koji prati izrada (uključujući krojenje).
6302.31	Posteljina, (osim tiskane) pamučna, koja nije pletena ili kukičana	216 000	Krojenje tkanine i izrada; Uporaba bilo kojeg postupka bez tkanja, uključujući probadanje iglom koji prati izrada (uključujući krojenje); ili Izrada kojoj prethodi tiskanje.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Europske unije u Kanadu (kilogrami, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada
6302.91	Toaletno i kuhinjsko rublje (osim od frotir materijala za ručnike ili sličnih frotir materijala) od pamuka, krpe za podove, posuđe, prašinu	20 000	Uporaba bilo kojeg postupka bez tkanja, uključujući probadanje iglom koji prati izrada (uključujući krojenje); Krojenje tkanine i izrada; ili Izrada kojoj prethodi tiskanje.

Tablica C.4.

Godišnja dodijeljena kvota za odjeću koja se izvozi iz Europske unije u Kanadu

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Europske unije u Kanadu (jedinice, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada (!)
6105.10	Košulje za muškarce ili dječake od pamuka, pletene ili kukičane (osim noćnih košulja, T-majica, potkošulja i ostalih majica)	46 000	Krojenje tkanine i izrada.
61.06	Bluze, košulje i košulje-bluze od pamuka, za žene ili djevojčice, pletene ili kukičane (osim T-majica i majica)	126 000	Krojenje tkanine i izrada.
61.09	T-majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili kukičane	722 000	Krojenje tkanine i izrada.
61.10	Džemperi, puloveri, prsluci i slični proizvodi, pleteni ili kukičani (osim punjenih prsluka)	537 000	Krojenje tkanine i izrada; ili Oblikovanje pletenjem proizvoda za koje nije potrebno šivanje ili drugo slaganje.
61.14	Ostala odjeća nespomenuta niti uključena na drugom mjestu, pletena ili kukičana	58 000 kilograma	Krojenje tkanine i izrada; ili Oblikovanje pletenjem proizvoda za koje nije potrebno šivanje ili drugo slaganje.
61.15	Čarape s gaćicama, čarape s gaćicama bez stopala, čarape, kratke čarape i slično, uključujući gradirane stezne čarape (na primjer, čarape za vene) i obuću bez pričvršćenog potplata, pletene ili kukičane (osim za bebe)	1 691 000 parova	Krojenje tkanine i izrada; ili Oblikovanje pletenjem proizvoda za koje nije potrebno šivanje ili drugo slaganje.

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Godišnja kvota za izvoz iz Europske unije u Kanadu (jedinice, ako nije navedeno drugačije)	Dostatna prerada ⁽¹⁾
6202.11	Kaputi, kišni kaputi, kratki kaputi, pelerine, plaševi i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od vune ili fine životinjske dlake, osim pletenih i kukičanih	15 000	Krojenje tkanine i izrada.
6202.93	Anoraci, vjetrovke i slični proizvodi, za žene ili djevojčice, od umjetnih vlakana (osim pletenih i kukičanih)	16 000	Krojenje tkanine i izrada.
6203.11	Odijela za muškarce ili dječake od vune ili fine životinjske dlake	39 000	Krojenje tkanine i izrada.
6203.12–6203.49	Odijela (osim od vune ili fine životinjske dlake), kompleti, jakne, sakoi, hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim pletene ili kukičane, i odjeće za plivanje), za muškarce ili dječake	281 000	Krojenje tkanine i izrada.
62.04	Kostimi, kompleti, jakne, sakoi, haljine, suknje, suknje-hlače, hlače, hlače s plastronom i naramenicama, hlače stisnute ispod koljena i kratke hlače (osim pletene i kukičane i odjeće za plivanje), za žene ili djevojčice	537 000	Krojenje tkanine i izrada.
6205.20	Pamučne košulje za muškarce ili dječake, koje nisu pletene ili kukičane	182 000	Krojenje tkanine i izrada.
62.10	Odjeća od tkanina iz tarifnih brojeva 56.02, 56.03, 59.03, 59.06 ili 59.07 (osim pletene ili kukičane i odjeće za bebe)	19 000	Krojenje tkanine i izrada.
62.11	Trenirke, skijaška odijela te kupaće gaće i kostimi i ostala odjeća, nespomenuti niti uključeni na drugom mjestu (osim pletenih ili kukičanih)	85 000 kilograma	Krojenje tkanine i izrada.
62.12	Grudnjaci, steznici, korseti, naramenice, držači čarapa, podvezice i slični proizvodi te njihovi dijelovi, od svih vrsta tekstilnih materijala, elastični ili ne, uključujući platene ili kukičane (osim remena i korseleta izrađenih potpuno od gume)	26 000 paketa od 12	Krojenje tkanine i izrada.

⁽¹⁾ U pogledu proizvoda na koje se primjenjuje tablica C.4. podrazumijeva se da dostatna prerada uključena u ovaj stupac uključuje preradu koja nadilazi nedostatnu preradu iz članka 7.

Odredbe o rastu povezane s tablicama C.1, C.2, C.3 i C.4

1. Za svaki od proizvoda navedenih u tablicama C.1, C.2, C.3 i C.4., ako je tijekom kalendarske godine iskorišteno više od 80 % kvote za proizvode s podrijetlom dodijeljene proizvodu, dodijeljena kvota za proizvode s podrijetlom za sljedeću kalendarsku godinu povećat će se. Povećanje će iznositi 3 % kvote za proizvode s podrijetlom dodijeljene proizvodu tijekom prethodne kalendarske godine. Odredba o rastu primjenjivat će se prvi put po isteku prve cijele kalendarske godine nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. Godišnje dodijeljene kvote za proizvode s podrijetlom mogu se povećati tijekom razdoblja do deset godina.
2. Svako povećanje obujma kvote za proizvode s podrijetlom provodi se u prvom tromjesečju sljedeće kalendarske godine. Stranka uvoznica obavješćuje stranku izvoznicu pisanim putem o tome je li ispunjen uvjet iz stavka 1. i, ako jest, o povećanju kvote za proizvode s podrijetlom i o datumu od kojeg se primjenjuje to povećanje. Stanke osiguravaju da se povećanje kvote za proizvode s podrijetlom i datum njegove primjene javno objavljuju.

Odredba o preispitivanju povezana s tablicama C.1, C.2, C.3 i C.4

Na zahtjev jedne stranke, stranke se sastaju radi preispitivanja količina iskorištenosti dodijeljenih kvota na temelju razvoja relevantnih tržišta i sektora. Stranke mogu Odboru za trgovinu robom preporučiti preispitivanja.

Odjeljak D – Vozila

Tablica D.1.

Godišnja dodijeljena kvota za vozila koja se izvoze iz Kanade u Europsku uniju

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (jedinice)
8703.21	Ostala vozila s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću svjećica: obujma cilindara ne većeg od 1 000 cm ³	Proizvodnja pri kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne prekoračuje: (a) 70 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica ili (b) 80 % neto troška proizvoda.	100 000
8703.22	Ostala vozila, s klipnim motorima s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću svjećice, s pravocrtnim gibanjem klipa: obujma cilindara većeg od 1 000 cm ³ , ali ne većeg od 1 500 cm ³		
8703.23	Ostala vozila, s klipnim motorima s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću svjećice, s pravocrtnim gibanjem klipa: obujma cilindara većeg od 1 500 cm ³ , ali ne većeg od 3 000 cm ³		
8703.24	Ostala vozila, s klipnim motorima s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću svjećice, s pravocrtnim gibanjem klipa: obujma cilindara većeg od 3 000 cm ³		

Razvrstavanje Harmoniziranog sustava	Opis proizvoda	Dostatna prerada	Godišnja kvota za izvoz iz Kanade u Europsku uniju (jedinice)
8703.31	Ostala vozila s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću kompresije (dizelskim ili poludizelskim): obujma cilindra ne većeg od 1 500 cm ³		
8703.32	Ostala vozila s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću kompresije (dizelskim ili poludizelskim): obujma cilindra većeg od 1 500 cm ³ , ali ne većeg od 2 500 cm ³		
8703.33	Ostala vozila s klipnim motorom s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću kompresije (dizelskim ili poludizelskim): obujma cilindra većeg od 2 500 cm ³		
8703.90	Ostalo		

Napomena 1.

Stranke su suglasne primjenjivati kumulaciju sa Sjedinjenim Američkim Državama u skladu sa sljedećim odredbama:

Ako je na snazi sporazum o slobodnoj trgovini između svake stranke i Sjedinjenih Američkih Država u skladu s obvezama stranaka prema WTO-u i ako su se stranke usuglasile o svim primjenjivim uvjetima, bilo koji materijal iz poglavlja 84., 85., 87. ili 94. Harmoniziranog sustava podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda iz tarifnih podbrojeva od 8703.21 do 8703.90 Harmoniziranog sustava u Kanadi ili Europskoj uniji smatrat će se da je materijal s podrijetlom. Ne dovodeći u pitanje ishod pregovora o trgovini između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država, razgovori o primjenjivim uvjetima uključivat će, prema potrebi, savjetovanja s ciljem osiguranja usklađenosti između metode izračuna dogovorene između Europske unije i Sjedinjenih Država i metode koja se primjenjuje u skladu s ovim Sporazumom na proizvode iz poglavlja 87.

Stoga će se tablica D.1. prestati primjenjivati godinu dana nakon početka primjene takve kumulacije.

Primjena kumulacije i brisanje napomene 1. objavljuje se u Službenom listu Europske unije za potrebe informiranja.

Odredba o preispitivanju

Ako sedam godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma još nije stupila na snagu kumulacija sa Sjedinjenim Američkim Državama, na zahtjev jedne stranke, obje se stranke sastaju kako bi preispitale ove odredbe.

Alternativna posebna pravila o podrijetlu za proizvode iz tarifnog broja 87.02.

Za proizvode iz tarifnog broja 87.02 koji se izvoze iz Kanade u Europsku uniju primjenjuje se sljedeće pravilo o podrijetlu kao alternativa pravilu o podrijetlu predviđenom u Prilogu 5.:

Promjena iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, osim iz tarifnih brojeva od 87.06 do 87.08; ili

Promjena unutar ovog tarifnog broja ili tarifnih brojeva od 87.06 do 87.08, neovisno o promjeni iz bilo kojeg drugog tarifnog broja, ako vrijednost materijala bez podrijetla iz ovog tarifnog broja ili tarifnih brojeva od 87.06 do 87.08 ne prekoračuje 50 % transakcijske vrijednosti ili cijene proizvoda fco tvornica.

To pravilo o podrijetlu primjenjivat će se na poduzeća koja se nalaze u Kanadi i njihove pravne sljednike i nositelje prava, koji u Kanadi proizvode proizvode iz tarifnog broja 87.02, od zaključenja pregovora 1. kolovoza 2014.

Napomena 2.

Stranke su suglasne primjenjivati kumulaciju sa Sjedinjenim Američkim Državama u skladu sa sljedećim odredbama:

Ako je na snazi sporazum o slobodnoj trgovini između svake stranke i Sjedinjenih Američkih Država u skladu s obvezama stranaka prema WTO-u i ako su se stranke usuglasile o svim primjenjivim uvjetima, bilo koji materijal iz poglavlja 84., 85., 87. ili 94. Harmoniziranog sustava podrijetlom iz Sjedinjenih Američkih Država koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda iz tarifnog broja 87.02 Harmoniziranog sustava u Kanadi ili Europskoj uniji smatrat će se da je materijal s podrijetlom.

U skladu s time, alternativna posebna pravila o podrijetlu za proizvode iz tarifnog broja 87.02 prestat će se primjenjivati godinu dana nakon početka primjene takve kumulacije.

Primjena kumulacije i brisanje napomene 2. objavljuje se u Službenom listu Europske unije za potrebe informiranja.

PRILOG 6.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O PRAVILIMA O PODRIJETLU ZA TEKSTIL I ODJEĆU

1. U skladu s ovim Sporazumom trgovina tekstilom i odjećom između stranaka temelji se na načelu da se dvostrukim preoblikovanjem dodjeljuje podrijetlo, kako je navedeno u Prilogu 5. (Posebna pravila o podrijetlu za određene proizvode) Protokolu o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom.
  2. Neovisno o tome, zbog niza razloga, uključujući nepostojanje negativnog kumulativnog učinka na proizvođače u EU-u, stranke su suglasne odstupiti od stavka 1. predviđanjem ograničenih, uzajamnih kvota za proizvode s podrijetlom za tekstil i odjeću. Te kvote za proizvode s podrijetlom izražavaju se u obujmu razvrstanom prema kategoriji proizvoda i u okviru tih kvota bojenje se smatra istovjetnim tiskanju za ograničeni i jasno utvrđeni niz kategorija proizvoda.
  3. Stranke potvrđuju da će se te kvote za proizvode s podrijetlom, koje su iznimne prirode, primjenjivati strogo u skladu s Protokolom o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom.
-

PRILOG 7.

ZAJEDNIČKE IZJAVE O KNEŽEVINI ANDORI I REPUBLICI SAN MARINU

ZAJEDNIČKA IZJAVA O KNEŽEVINI ANDORI

1. Proizvode podrijetlom iz Kneževine Andore koji su obuhvaćeni poglavljima od 25. do 97. Harmoniziranog sustava Kanada prihvaća kao da su podrijetlom iz Europske unije u smislu ovog Sporazuma ako je na snazi carinska unija uspostavljena Odlukom Vijeća 90/680/EEZ od 26. studenoga 1990. o sklapanju Sporazuma u obliku razmjene pisama između Europske ekonomske zajednice i Kneževine Andore.
2. Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom primjenjuje se *mutatis mutandis* za potrebe definiranja statusa proizvoda s podrijetlom proizvoda navedenih u stavku 1. ove Zajedničke izjave.

ZAJEDNIČKA IZJAVA O REPUBLICI SAN MARINU

1. Proizvode podrijetlom iz Republike San Marina Kanada prihvaća kao da su podrijetlom iz Europske unije u smislu ovog Sporazuma ako su ti proizvodi obuhvaćeni Sporazumom o suradnji i carinskoj uniji između Europske ekonomske zajednice i Republike San Marina sastavljenim u Bruxellesu 16. prosinca 1991. i ako je taj sporazum na snazi.
  2. Protokol o pravilima o podrijetlu i postupcima u vezi s podrijetlom primjenjuje se *mutatis mutandis* za potrebe definiranja statusa proizvoda s podrijetlom proizvoda navedenih u stavku 1. ove Zajedničke izjave.
-

Protokol o uzajamnom prihvatanju rezultata ocjenjivanja sukladnosti

Članak 1.

Definicije

Osim ako je predviđeno drugačije, na ovaj Protokol primjenjuju se definicije iz Priloga 1. Sporazumu o TBT-u. Međutim, definicije iz šestog izdanja Vodiča ISO/IEC 2: Opći uvjeti i njihove definicije u pogledu normizacije i povezanih aktivnosti iz 1991. ne primjenjuju se na ovaj Protokol. Primjenjuju se i sljedeće dodatne definicije:

akreditacija znači potvrda treće strane povezana s tijelom za ocjenjivanje sukladnosti kojom službeno potvrđuje sposobnost tog tijela za obavljanje posebnih zadataka ocjenjivanja sukladnosti;

akreditacijsko tijelo znači nadležno tijelo koje obavlja akreditaciju ⁽¹⁾;

potvrda znači da je na temelju odluke donesene nakon preispitivanja izdana izjava kojom se dokazuje da su ispunjeni utvrđeni tehnički zahtjevi;

kanadski tehnički propis znači tehnički propis kanadske nacionalne vlade ili propis jedne ili više od njezinih pokrajina ili teritorija;

ocjenjivanje sukladnosti znači postupak kojim se utvrđuje jesu li ispunjeni primjenjivi zahtjevi u tehničkim propisima. Za potrebe ovog Protokola, ocjenjivanje sukladnosti ne uključuje akreditaciju;

tijelo za ocjenjivanje sukladnosti znači tijelo koje obavlja djelatnosti ocjenjivanja sukladnosti, uključujući umjeravanje, ispitivanje, certifikaciju i provjeru;

Odluka 768/2008/EZ znači Odluka 768/2008/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o zajedničkom okviru za stavljanje na tržište proizvoda i o stavljanju izvan snage Odluke Vijeća 93/465/EEZ;

tehnički propis Europske unije znači tehnički propis Europske unije i bilo koja mjera koju je donijela država članica za provedbu direktive Europske unije;

kućno tijelo znači tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje obavlja aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti za subjekt čiji je dio, kao što je, u slučaju Europske unije i njezinih država članica, akreditirano kućno tijelo koje ispunjuje zahtjeve iz članka R21. Priloga I. Odluci 768/2008/EZ ili odgovarajuće zahtjeve instrumenta koji ju je naslijedio;

legitimni cilj ima značenje iz članka 2.2. Sporazuma o TBT-u;

Sporazum o uzajamnom priznavanju znači *Sporazum o uzajamnom priznavanju između Europske zajednice i Kanade*, sastavljen u Londonu 14. svibnja 1998.;

ocjenjivanje sukladnosti treće strane znači ocjenjivanje sukladnosti koje obavlja osoba ili tijelo koji su neovisni o osobi ili organizaciji koja isporučuje proizvod i koji nemaju korisničke interese za taj proizvod;

tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane znači tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje obavlja ocjenjivanje sukladnosti treće strane.

Članak 2.

Područje primjene i iznimke

1. Ovaj Protokol primjenjuje se na one kategorije proizvoda navedene u Prilogu 1. za koje stranka priznaje nevladina tijela za potrebe ocjenjivanja sukladnosti proizvoda s tehničkim propisima stranke.

2. U roku od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, stranke se savjetuju s ciljem proširenja područja primjene ovog Protokola izmjenom Priloga 1. radi uključivanja dodatnih kategorija proizvoda za koje je stranka priznala nevladina tijela za potrebe ocjenjivanja sukladnosti tih proizvoda s tehničkim propisima te stranke na dan ili prije stupanja na snagu ovog Sporazuma. Kategorije proizvoda koje imaju prednost pri razmatranju navedene su u Prilogu 2.

⁽¹⁾ Akreditacijskom tijelu ovlasti u načelu dodjeljuje vlada.

3. Stranke pozitivno razmatraju proširenje primjene ovog Protokola na dodatne kategorije proizvoda koji mogu postati podložni ocjenjivanju sukladnosti treće strane koje obavljaju priznata nevladina tijela u skladu s tehničkim propisima koje je donijela stranka nakon dana stupanja na snagu ovog Sporazuma. U tu svrhu stranka odmah pisanim putem obavješćuje drugu stranku o takvim tehničkim propisima donesenima nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. Ako druga stranka izrazi interes za uključivanje nove kategorije proizvoda u Prilog 1., ali se stranka koja izvršava prijavu s time ne složi, stranka koja izvršava prijavu drugoj stranci na zahtjev dostavlja obrazloženje zašto odbija proširiti područje primjene Protokola.
4. Ako stranke u skladu sa stavcima 2. ili 3. odluče uključiti dodatne kategorije proizvoda u Prilog 1., one traže od Odbora za trgovinu robom, u skladu s člankom 18. točkom (c), da Zajedničkom odboru CETA-e preporuči izmjene Priloga 1.
5. Ovaj Protokol ne primjenjuje se na sljedeće:
- (a) na sanitarne ili fitosanitarne mjere definirane u Prilogu A Sporazumu o SPS-u;
  - (b) na specifikacije nabave koje je državno tijelo pripremio za potrebe proizvodnje ili potrošnje tog tijela;
  - (c) na aktivnosti koje obavlja nevladino tijelo u ime tijela za nadzor tržišta ili provedbu za nadzor i provedbu nakon stavljanja na tržište, osim kako je predviđeno u članku 11.;
  - (d) ako je stranka prenijela isključivu ovlast za ocjenjivanje sukladnosti proizvoda s tehničkim propisima te stranke na jedno nevladino tijelo;
  - (e) na poljoprivredne proizvode;
  - (f) na ocjenjivanje sigurnosti zračnog prometa bez obzira na to je li obuhvaćeno *Sporazumom o sigurnosti civilnog zrakoplovstva između Kanade i Europske zajednice* sastavljenim u Pragu 6. svibnja 2009.; i
  - (g) na zakonski propisanu inspekciju i izdavanje dozvola za plovila, osim rekreacijskih plovila.
6. Ovim Protokolom ne zahtijeva se da stranka mora priznati ili prihvatiti da su tehnički propisi druge stranke istovjetni njezinim tehničkim propisima.
7. Ovim Protokolom ne ograničava se sposobnost stranke da priprema, donosi, primjenjuje ili mijenja postupke ocjenjivanja sukladnosti u skladu s člankom 5. Sporazuma o TBT-u.
8. Ovaj Protokol ne utječe na zakone ni obveze na državnom području stranke koji se primjenjuju na građansko-pravnu odgovornost niti ih mijenja.

Članak 3.

Priznavanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Kanada priznaje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji kao nadležno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s posebnim kanadskim tehničkim propisima, pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na priznavanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Kanadi, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) akreditacijsko tijelo priznato u Kanadi akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležno za ocjenjivanje sukladnosti s tim posebnim kanadskim tehničkim propisima; ili
  - (b) i. akreditacijsko tijelo priznato u skladu s člankom 12. ili 15. akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji kao nadležno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s tim posebnim kanadskim tehničkim propisima;
  - ii. tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji imenovala je država članica Europske unije u skladu s postupcima utvrđenima u članku 5.;

- iii. nema neriješenih prigovora u skladu s člankom 6.;
  - iv. država članica Europske unije nije povukla imenovanje izvršeno u skladu s postupcima utvrđenima u članku 5.; i
  - v. po isteku roka od 30 dana iz članka 6. stavka 1. ili članka 6. stavka 2., tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Europskoj uniji nastavlja ispunjavati sve uvjete iz članka 5. stavka 5.
2. Europska unija priznaje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Kanadi kao nadležno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s posebnim tehničkim propisima Europske unije, pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na priznavanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Europskoj uniji, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a)
    - i. akreditacijsko tijelo koje je imenovala jedna od država članica Europske unije akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležno za ocjenjivanje sukladnosti s tim posebnim tehničkim propisima Europske unije;
    - ii. tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Kanadi imenovala je Kanada u skladu s postupcima utvrđenima u članku 5.;
    - iii. nema neriješenih prigovora u skladu s člankom 6.;
    - iv. Kanada nije povukla imenovanje izvršeno u skladu s postupcima iz članka 5.; i
    - v. po isteku roka od 30 dana iz članka 6. stavka 1. ili članka 6. stavka 2., tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Kanadi nastavlja ispunjavati sve uvjete iz članka 5. stavka 2.; ili
  - (b)
    - i. akreditacijsko tijelo priznato u skladu s člankom 12. ili 15. akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Kanadi kao nadležno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s tim posebnim tehničkim propisima Europske unije;
    - ii. tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Kanadi imenovala je Kanada u skladu s postupcima utvrđenima u članku 5.;
    - iii. nema neriješenih prigovora u skladu s člankom 6.;
    - iv. Kanada nije povukla imenovanje izvršeno u skladu s postupcima iz članka 5.; i
    - v. po isteku roka od 30 dana iz članka 6. stavka 1. ili članka 6. stavka 2., tijelo za ocjenjivanje sukladnosti treće strane s poslovnim nastanom u Kanadi nastavlja ispunjavati sve uvjete iz članka 5. stavka 2.
3. Svaka stranka vodi i objavljuje popis priznatih tijela za ocjenjivanje sukladnosti koji uključuje područje primjene za koje je priznato svako tijelo. Europska unija tijelima za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom u Kanadi koja su priznata u skladu s ovim Protokolom dodjeljuje identifikacijski broj i navodi ih u informacijskom sustavu Europske unije, odnosno u sustavu prijavljenih i imenovanih tijela prema novom pristupu („NANDO”) ili sustavu koji ga naslijedi.

Članak 4.

Akreditacija tijela za ocjenjivanje sukladnosti

Stranke priznaju da bi tijelo za ocjenjivanje sukladnosti trebalo tražiti akreditaciju od akreditacijskog tijela koje se nalazi na državnom području na kojem tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ima poslovni nastan ako je to akreditacijsko tijelo priznato u skladu s člankom 12. ili 15. kao tijelo koje može dodijeliti posebnu akreditaciju koju traži tijelo za ocjenjivanje sukladnosti. Ako na državnom području stranke nema akreditacijskog tijela koje je priznato u skladu s člankom 12. ili 15. kao tijelo koje može dodijeliti posebnu akreditaciju koju traži tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području te stranke, tada:

- (a) svaka stranka poduzima razumne mjere koje su joj dostupne kako bi osigurala da akreditacijska tijela na njezinu državnom području akreditiraju tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na njezinu državnom području;

- (b) stranka ne donosi ili ne nastavlja provoditi mjere kojima se ograničava sposobnost akreditacijskih tijela na njezinu državnom području za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke, ili kojima se odvrću ta akreditacijska tijela od akreditiranja tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke, pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području stranke priznavateljice;
- (c) stranka ne donosi ili ne nastavlja provoditi mjere kojima se zahtijeva ili kojima se potiču akreditacijska tijela na njezinu državnom području da primjenjuju uvjete za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti na državnom području druge stranke koji su manje povoljni od onih koji se primjenjuju na akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti na njezinu državnom području.

Članak 5.

Imenovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Stranka imenuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti obavješćivanjem kontaktne točke druge stranke i slanjem toj kontaktnoj točki informacija opisanih u Prilogu 3. Europska unija dopušta Kanadi da u tu svrhu upotrebljava alat Europske unije za elektroničko obavješćivanje.
2. Kanada imenuje samo ono tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje ispunjuje sljedeće uvjete i poduzima razumne mjere kako bi osigurala trajno ispunjenje tih uvjeta:
  - (a) tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ispunjuje zahtjeve iz članka R17. Priloga I. Odluci 768/2008/EZ ili odgovarajuće zahtjeve iz instrumenata koji su je naslijedili, osim što se osnivanje u skladu s nacionalnim pravom tumači kao da znači kanadsko pravo za potrebe ovog Protokola; i
  - (b) i. akreditacijsko tijelo koje je imenovala jedna od država članica Europske unije akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležno za ocjenjivanje sukladnosti s tehničkim propisima Europske unije za koje se određuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti; ili
  - ii. akreditacijsko tijelo s poslovnim nastanom u Kanadi koje je priznato u skladu s člancima 12. ili 15. akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležno za ocjenjivanje sukladnosti s tehničkim propisima Europske unije za koje se određuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti.
3. Stranke smatraju da su ispunjeni primjenjivi zahtjevi iz članka R17. Priloga I. Odluci 768/2008/EZ kada je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti akreditirano u skladu s bilo kojim postupkom opisanim u stavku 2. točki (b) i ako akreditacijsko tijelo zahtijeva, kao uvjet za dodjelu akreditacije, da tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ispunjuje zahtjeve jednakovrijedne primjenjivim zahtjevima iz članka R.17 Priloga I. Odluci 768/2008/EZ ili odgovarajuće zahtjeve u instrumentima koji su je naslijedili.
4. Ako Europska unija razmatra preispitivanje zahtjeva iz članka R17. Priloga I. Odluci 768/2008/EZ, ona se savjetuje s Kanadom u najranijoj fazi i tijekom cijelog postupka preispitivanja kako bi osigurala da tijela za ocjenjivanje sukladnosti na državnom području Kanade i dalje ispunjuju revidirane zahtjeve pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na tijela za ocjenjivanje sukladnosti na području Europske unije.
5. Država članica Europske unije imenuje samo ono tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje ispunjuje sljedeće uvjete i poduzima razumne mjere kako bi osigurala trajno ispunjenje tih uvjeta:
  - (a) tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ima poslovni nastan na državnom području države članice; i
  - (b) i. akreditacijsko tijelo priznato u Kanadi akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležno za ocjenjivanje sukladnosti s kanadskim tehničkim propisima za koje se određuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti; ili
  - ii. akreditacijsko tijelo s poslovnim nastanom u Europskoj uniji koje je priznato u skladu s člankom 12. ili 15. akreditiralo je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležno za ocjenjivanje sukladnosti s kanadskim tehničkim propisima za koje se određuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti.
6. Stranka može odbiti priznati tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje ne ispunjuje uvjete iz stavka 2. ili 5., ovisno o slučaju.

Članak 6.

Prigovori na imenovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Stranka može prigovoriti na imenovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti u roku od 30 dana od obavijesti druge stranke u skladu s člankom 5. stavkom 1. u sljedećim situacijama:
  - (a) stranka koja je imenovala tijelo za ocjenjivanje sukladnosti nije dostavila informacije opisane u Prilogu 3.; ili
  - (b) stranka ima razloga vjerovati da imenovano tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ne ispunjuje uvjete opisane u članku 5. stavku 2. ili članku 5. stavku 5.
2. Nakon bilo kojeg naknadnog dostavljanja informacija druge stranke, stranka ima pravo na prigovor u roku od 30 dana od primitka tih informacija ako se na temelju tih informacija ne može zaključiti da imenovano tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ispunjuje uvjete opisane u članku 5. stavku 2. ili članku 5. stavku 5.

Članak 7.

Osporavanje imenovanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Stranka koja je priznala tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s ovim Protokolom može osporiti nadležnost tog tijela za ocjenjivanje sukladnosti u sljedećim situacijama:
  - (a) stranka koja je imenovala tijelo za ocjenjivanje sukladnosti nije poduzela mjere propisane u članku 11. stavku 3. nakon što ju je druga stranka obavijestila o nesukladnosti s primjenjivim tehničkim propisima proizvoda kojeg je to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ocijenilo sukladnim s tim tehničkim propisima; ili
  - (b) stranka ima razloga vjerovati da rezultati aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje je izvršilo to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ne pružaju dovoljna jamstva da su proizvodi koje je to tijelo ocijenilo sukladnima s primjenjivim tehničkim propisima zaista sukladni s tim tehničkim propisima.
2. Stranka koja osporava nadležnost priznatog tijela za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s ovim Protokolom odmah obavješćuje stranku koja je imenovala tijelo za ocjenjivanje sukladnosti o osporavanju i navodi razloge za osporavanje.
3. Stranka koja je:
  - (a) osporila nadležnost priznatog tijela za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s ovim Protokolom; i
  - (b) ima utemeljene razloge vjerovati da proizvodi koje je to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ocijenilo sukladnima s primjenjivim tehničkim propisima možda nisu u skladu s njezinim tehničkim propisima,može odbiti prihvatiti rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti tog tijela za ocjenjivanje sukladnosti dok ne bude riješeno osporavanje ili dok stranka priznavateljica ne prestane priznavati tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u skladu sa stavkom 5.
4. Stranke surađuju i ulažu razumne napore u žurno rješavanje osporavanja.
5. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., stranka priznavateljica može prestati priznavati tijelo za ocjenjivanje sukladnosti čija se nadležnost osporava u sljedećim situacijama:
  - (a) stranke su riješile pitanje osporavanja zaključivši da je stranka priznavateljica izrazila opravdanu zabrinutost u pogledu nadležnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti;
  - (b) stranka koja je imenovala tijelo za ocjenjivanje sukladnosti nije izvršila radnje propisane u članku 11. stavku 3. u roku od 60 dana otkad je obaviještena u skladu sa stavkom 1. točkom (a); ili

- (c) stranka priznavateljica objektivno je dokazala drugoj stranci da rezultati aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje je izvršilo to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ne pružaju dovoljna jamstva da su proizvodi koje je to tijelo ocijenilo sukladnima s primjenjivim tehničkim propisima zaista sukladni s tim tehničkim propisima; i
- (d) osporavanje nije riješeno u roku od 120 dana otkad je stranka koja je imenovala tijelo za ocjenjivanje sukladnosti obaviještena o osporavanju u skladu sa stavkom 1.

Članak 8.

Povlačenje imenovanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Stranka povlači imenovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti koje je imenovala ili mijenja područje primjene imenovanja, prema potrebi, ako postane svjesna sljedećeg:
  - (a) područje primjene akreditacije tijela za ocjenjivanje sukladnosti smanjeno je;
  - (b) akreditacija tijela za ocjenjivanje sukladnosti istekla je;
  - (c) tijelo za ocjenjivanje sukladnosti više ne ispunjuje druge uvjete opisane u članku 5. stavku 2. ili članku 5. stavku 5.; ili
  - (d) tijelo za ocjenjivanje sukladnosti više nije voljno, ili više nije nadležno ili sposobno, ocjenjivati sukladnosti unutar područja primjene za koje je imenovano.
2. Stranka pisanim putem obavješćuje drugu stranku o povlačenju ili izmjeni područja primjene imenovanja iz stavka 1.
3. Kad stranka povuče imenovanje ili izmijeni područje primjene imenovanja tijela za ocjenjivanje sukladnosti zbog zabrinutosti u pogledu nadležnosti tog tijela za ocjenjivanje sukladnosti ili njegovog kontinuiranog ispunjavanja zahtjeva i odgovornosti kojima podliježe u skladu s člankom 5., ona drugoj stranci pisanim putem priopćuje razloge za svoju odluku.
4. U svojoj obavijesti drugoj stranci stranka navodi datum od kojeg smatra da se na tijelo za ocjenjivanje sukladnosti primjenjuju uvjeti ili razlozi za zabrinutost navedeni u stavcima 1. ili 3.
5. Ne dovodeći u pitanje članak 7. stavak 5., stranka priznavateljica može odmah prestati priznavati nadležnost tijela za ocjenjivanje sukladnosti u sljedećim situacijama:
  - (a) akreditacija tijela za ocjenjivanje sukladnosti istekla je;
  - (b) tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dobrovoljno je povuklo svoje priznanje;
  - (c) imenovanje tijela za ocjenjivanje sukladnosti povučeno je u skladu s ovim člankom;
  - (d) tijelo za ocjenjivanje sukladnosti više nema poslovni nastan na državnom području druge stranke; ili
  - (e) stranka priznavateljica prestaje priznavati akreditacijsko tijelo koje je akreditiralo tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s člankom 13. ili 14.

Članak 9.

Prihvatanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti priznatih tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Stranka prihvaća rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje obavljaju tijela za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke koje stranka priznaje u skladu s člankom 3. pod uvjetima koji nisu manje povoljni od uvjeta koji se primjenjuju na rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje obavljaju priznata tijela za ocjenjivanje sukladnosti na njezinu državnom području. Stranka prihvaća te rezultate bez obzira na državljanstvo dobavljača ili proizvođača i mjesto gdje se on nalazi te bez obzira na zemlju podrijetla proizvoda u odnosu na koji se obavljaju aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti.

2. Ako stranka više ne priznaje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke, ona može prestati prihvaćati rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje obavlja to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti od datuma kada je prestala priznavati to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti. Osim ako stranka ima razloga vjerovati da tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke nije bilo nadležno ocjenjivati sukladnost proizvoda s tehničkim propisima stranke prije datuma kada je stranka prestala priznavati to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, stranka nastavlja prihvaćati rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje je to tijelo za ocjenjivanje sukladnosti obavilo prije datuma kada ga je stranka prestala priznavati, iako su proizvodi možda stavljeni na tržište te stranke nakon tog datuma.

Članak 10.

Prihvatanje rezultata ocjenjivanja sukladnosti kućnih tijela s poslovnim nastanom u Kanadi

1. Europska unija prihvaća rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje je obavilo akreditirano kućno tijelo s poslovnim nastanom u Kanadi pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na rezultate aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje je obavilo akreditirano kućno tijelo s poslovnim nastanom na državnom području jedne od država članica Europske unije pod sljedećim uvjetima:

- (a) akreditacijsko tijelo koje je imenovala jedna od država članica Europske unije akreditiralo je kućno tijelo s poslovnim nastanom u Kanadi kao nadležno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s tim tehničkim propisima; ili
- (b) akreditacijsko tijelo priznato u skladu s člankom 12. ili člankom 15. akreditiralo je kućno tijelo s poslovnim nastanom u Kanadi kao nadležno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s tim tehničkim propisima.

2. Ako Kanada na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma nema postupak za ocjenjivanje sukladnosti kojim su predviđene aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje će obavljati kućna tijela i ako Kanada nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma razmatra razvoj postupaka ocjenjivanja sukladnosti kojima su predviđene aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti koje će obavljati kućna tijela, ona se savjetuje s Europskom unijom u najranijoj fazi i tijekom postupka donošenja pravila kako bi osigurala da kućna tijela s poslovnim nastanom u Europskoj uniji mogu zadovoljiti sve zahtjeve propisane u tim odredbama pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na kućna tijela s poslovnim nastanom u Kanadi.

3. Rezultati u skladu sa stavcima 1. i 2. prihvaćaju se neovisno o zemlji podrijetla proizvoda u odnosu na koji su izvršene aktivnosti ocjenjivanja sukladnosti.

Članak 11.

Nadzor tržišta, provedba i zaštitne mjere

1. Osim carinskih postupaka, stranka osigurava da se aktivnosti koje obavljaju tijela za nadzor tržišta ili tijela za provođenje inspekcije ili provjere sukladnosti s primjenjivim tehničkim propisima za proizvode koje je ocijenilo priznato tijelo za ocjenjivanje sukladnosti s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke ili kućno tijelo koje ispunjuje uvjete iz članka 10. obavljaju pod uvjetima koji nisu manje povoljni od onih koji se primjenjuju na aktivnosti koje se obavljaju u pogledu proizvoda koje su ocijenila tijela za ocjenjivanje sukladnosti na državnom području stranke priznavateljice. Stranke prema potrebi surađuju u obavljanju tih aktivnosti.

2. Ako bi se stavljanjem proizvoda na tržište ili njegovom uporabom na tržištu moglo ugroziti ostvarenje legitimnog cilja, stranka može donijeti ili nastaviti provoditi mjere u pogledu tog proizvoda ako su one u skladu s ovim Sporazumom. Te mjere mogu uključivati povlačenje proizvoda s tržišta, zabranu njegova stavljanja na tržište ili uporabe na tržištu ili ograničavanje njegova kretanja na tržištu. Stranka koja donese ili nastavi provoditi takve mjere odmah obavješćuje drugu stranku i, na zahtjev druge stranke, navodi razloge za donošenje ili nastavak provođenja tih mjera.

3. Stranka, po primitku pisane pritužbe druge stranke, koja mora biti potkrijepljena dokazima da proizvodi koje je ocijenilo tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je imenovala stranka nisu u skladu s primjenjivim tehničkim propisima, čini sljedeće:

- (a) odmah traži dodatne informacije od imenovanog tijela za ocjenjivanje sukladnosti, svojeg akreditacijskog tijela i relevantnih subjekata, prema potrebi;
- (b) istražuje pritužbu; i

- (c) dostavlja drugoj stranci pisani odgovor na pritužbu.
4. Stranka može poduzeti mjere iz stavka 3. putem akreditacijskog tijela.

Članak 12.

Priznavanje akreditacijskih tijela

1. Stranka („stranka priznavateljica”) može, u skladu s postupkom opisanim u stavicama 2. i 3., priznati akreditacijsko tijelo s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke („stranka predlagateljica”) kao nadležno za akreditiranje tijela za ocjenjivanje sukladnosti kao tijela nadležnih za ocjenjivanje sukladnosti s primjenjivim tehničkim propisima stranke priznavateljice.
2. Stranka predlagateljica može tražiti od druge stranke da prizna akreditacijsko tijelo s poslovnim nastanom na njezinu državnom području kao nadležno tijelo dostavljanjem obavijesti stranci priznavateljici koja uključuje sljedeće informacije o tom akreditacijskom tijelu („predloženo akreditacijsko tijelo”):
- (a) njegov naziv, adresu i podatke za kontakt;
  - (b) dokaze da mu ovlasti dodjeljuje vlada;
  - (c) djeluje li na nekomercijalnoj i nekonkurentskoj osnovi;
  - (d) dokaze o njegovoj neovisnosti od tijela za ocjenjivanje sukladnosti koje ocjenjuje i od tržišnih pritisaka kako bi se osiguralo da nema sukoba interesa s tijelima za ocjenjivanje sukladnosti;
  - (e) dokaze da je ustrojeno i da se njime upravlja na način kojim se štiti objektivnost i nepristranost njegovih aktivnosti te povjerljivost informacija koje prikupi;
  - (f) dokaze da je svaku odluku koja se odnosi na potvrdu sposobnosti tijela za ocjenjivanje sukladnosti donijela nadležna osoba koja nije ona koja obavlja ocjenjivanje;
  - (g) područje primjene za koje se traži priznavanje;
  - (h) dokaze o njegovoj nadležnosti za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti unutar područja primjene za koje se traži njegovo priznavanje, s upućivanjem na primjenjive međunarodne norme, smjernice i preporuke te primjenjive europske ili kanadske norme, tehničke propise i postupke ocjenjivanja sukladnosti;
  - (i) dokaze o njegovim unutarnjim postupcima za osiguravanje učinkovitog upravljanja i primjerenih unutarnjih kontrola, uključujući o postupcima koji su uspostavljeni za dokumentiranje dužnosti, odgovornosti i ovlaštenja osoblja koje mogu utjecati na kvalitetu ocjenjivanja te potvrdu osposobljenosti;
  - (j) dokaze o broju nadležnog osoblja koje ima na raspolaganju, a koje bi trebalo biti dostatno za prikladno izvršavanje njegovih zadaća, i o postupcima koji su uspostavljeni za praćenje rada i sposobnosti osoblja koje sudjeluje u postupku akreditacije;
  - (k) je li imenovano za područje primjene za koje se traži priznavanje na državnom području stranke predlagateljice;
  - (l) dokaze o njegovu statusu potpisnika multilateralnih dogovora o priznavanju Međunarodne organizacije za akreditaciju laboratorija („ILAC”) ili Međunarodnog akreditacijskog foruma („IAF”) i povezanih regionalnih dogovora o priznavanju; i
  - (m) sve ostale informacije za koje stranke mogu odlučiti da su potrebne.

3. Stranke priznaju da mogu postojati razlike između njihovih normi, tehničkih propisa i postupaka ocjenjivanja sukladnosti. Kada postoje takve razlike, stranka priznavateljica može tražiti dokaze da je predloženo akreditacijsko tijelo sposobno akreditirati tijela za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležna za ocjenjivanje sukladnosti s primjenjivim tehničkim propisima stranke priznavateljice. Stranka priznavateljica može dokazima smatrati sljedeće:

(a) dogovor kojim se uspostavlja suradnja između europskih i kanadskih akreditacijskih sustava;

ili, ako nema takvog dogovora,

(b) dogovor o suradnji između predloženog akreditacijskog tijela i akreditacijskog tijela koje je stranka priznavateljica priznala kao nadležno tijelo.

4. U skladu sa zahtjevom podnesenim na temelju stavka 2. i podložno stavku 3., stranka priznaje nadležno akreditacijsko tijelo s poslovnim nastanom na državnom području druge stranke pod uvjetima koji nisu manje povoljni od uvjeta koji se primjenjuju na priznavanje akreditacijskih tijela s poslovnim nastanom na njezinu državnom području.

5. Stranka priznavateljica u roku od 60 dana odgovara pisanim putem na zahtjev podnesen na temelju stavka 2. i u svom odgovoru navodi sljedeće informacije:

(a) da priznaje akreditacijsko tijelo stranke predlagateljice kao nadležno za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti za predloženo područje primjene;

(b) da će priznati akreditacijsko tijelo stranke predlagateljice kao nadležno za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti za područje primjene predloženo nakon potrebnih zakonodavnih ili regulatornih izmjena. Takav odgovor mora uključivati objašnjenje potrebnih izmjena i procjenu razdoblja koje će biti potrebno za stupanje izmjena na snagu;

(c) da stranka predlagateljica nije dostavila informacije opisane u stavku 2. Takav odgovor mora uključivati izjavu o tome koje informacije nedostaju; ili

(d) da ne priznaje predloženo akreditacijsko tijelo kao nadležno za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti za predloženo područje primjene. Takva izjava mora biti opravdana na objektivan i obrazložen način i u njoj moraju biti izričito navedeni uvjeti pod kojima bi bilo izvršeno priznavanje.

6. Svaka stranka objavljuje imena akreditacijskih tijela druge stranke koja priznaje i za svako akreditacijsko tijelo navodi područje primjene tehničkih propisa za koje priznaje to akreditacijsko tijelo.

Članak 13.

Ukidanje priznavanja akreditacijskih tijela

Ako akreditacijsko tijelo koje je stranka priznala u skladu s člankom 12. prestane biti potpisnik multilateralnog ili regionalnog dogovora iz članka 12. stavka 2. točke (l) ili dogovora o suradnji vrste opisane u članku 12. stavku 3., stranka priznavateljica može prestati priznavati nadležnost tog akreditacijskog tijela i svih tijela za ocjenjivanje sukladnosti priznatih na temelju toga da ih je akreditiralo isključivo to akreditacijsko tijelo.

Članak 14.

Osporavanje priznavanja akreditacijskih tijela

1. Ne dovodeći u pitanje članak 13., stranka priznavateljica može osporiti nadležnost akreditacijskog tijela koje je priznala u skladu s člankom 12. stavkom 5. točkama (a) ili (b) na temelju toga da akreditacijsko tijelo više nije nadležno akreditirati tijela za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležna za ocjenjivanje sukladnosti s primjenjivim tehničkim propisima stranke priznavateljice. Stranka priznavateljica odmah obavješćuje stranku predlagateljicu o osporavanju i navodi razloge na objektivan način te ih obrazlaže.

2. Stranke surađuju i ulažu razumne napore kako bi brzo riješile osporavanje. Ako postoji dogovor o suradnji iz članka 12. stavka 3., stranke osiguravaju da europski i kanadski akreditacijski sustavi ili tijela, navedeni u članku 12. stavku 3., nastoje riješiti osporavanje u ime stranaka.
3. Stranka priznavateljica može ukinuti priznavanje predloženog akreditacijskog tijela čija je nadležnost osporena i svih tijela za ocjenjivanje sukladnosti koja su priznata na temelju toga što ih je akreditiralo isključivo to akreditacijsko tijelo pod sljedećim uvjetima:
  - (a) stranke rješavaju pitanje osporavanja, među ostalim s pomoću europskih i kanadskih akreditacijskih sustava, zaključkom da je stranka priznavateljica izrazila opravdanu zabrinutost u pogledu nadležnosti predloženog akreditacijskog tijela; ili
  - (b) stranka priznavateljica objektivno je dokazala drugoj stranci da akreditacijsko tijelo više nije nadležno za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti kao nadležnih za ocjenjivanje sukladnosti s primjenjivim tehničkim propisima stranke priznavateljice; i
  - (c) pitanje osporavanja nije riješeno u roku od 120 dana otkad je stranka predlagateljica obaviještena o osporavanju.

Članak 15.

Priznavanje akreditacijskih tijela u području telekomunikacija i elektromagnetske kompatibilnosti

Za tehničke propise povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom, opremom za informacijsku tehnologiju, uređajima koji se upotrebljavaju za radijsku komunikaciju te s elektromagnetskom kompatibilnosti, od datuma stupanja na snagu ovog Protokola, akreditacijska tijela koja je priznala:

- (a) Kanada, uključuju sljedeće:
  - i. za ispitne laboratorije, bilo koje nacionalno akreditacijsko tijelo države članice Europske unije koje je potpisnik ILAC-ovog multilateralnog dogovora o priznavanju; i
  - ii. za tijela za certifikaciju, bilo koje nacionalno akreditacijsko tijelo države članice Europske unije koje je potpisnik IAF-ovog multilateralnog dogovora o priznavanju;
- (b) Europska unija, uključuju kanadsko Vijeće za normizaciju ili njegovog pravnog sljednika.

Članak 16.

Prijelaz sa Sporazuma o uzajamnom priznavanju

Stranke su suglasne da je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti koje je imenovano u skladu sa Sporazumom o uzajamnom priznavanju automatski priznato tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u skladu s ovim Protokolom, na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma.

Članak 17.

Komunikacija

1. Svaka stranka utvrđuje kontaktne točke odgovorne za komunikaciju s drugom strankom u vezi s bilo kojim pitanjem povezanim s ovim Protokolom.
2. Kontaktne točke mogu komunicirati elektroničkom poštom, videokonferencijama ili drugim sredstvima za koja se odlučuje.

---

*Članak 18.***Upravljanje ovim Protokolom**

Za potrebe ovog Protokola funkcije Odbora za trgovinu robom osnovanog u skladu s člankom 26.2. stavkom 1. točkom (a) (Specijalizirani odbori) uključuju sljedeće:

- (a) upravljanje provedbom ovog Protokola;
  - (b) rješavanje svih pitanja koje stranka postavi u vezi s ovim Protokolom;
  - (c) izradu preporuka za izmjene ovog Protokola koje će razmatrati Zajednički odbor CETA-e;
  - (d) poduzimanje svih drugih koraka za koje stranke smatraju da će im pomoći u provedbi ovog Protokola; i
  - (e) prema potrebi izvješćivanje Zajedničkog odbora CETA-e o provedbi ovog Protokola.
-

PRILOG 1.

OBUHVAĆENI PROIZVODI

- (a) Električna i elektronička oprema, uključujući električne instalacije i uređaje i povezane sastavne dijelove;
  - (b) radijska i telekomunikacijska terminalna oprema;
  - (c) elektromagnetska kompatibilnost (EMC);
  - (d) igračke;
  - (e) građevni proizvodi;
  - (f) strojevi, uključujući dijelove, komponente, uključujući sigurnosne komponente, zamjenjivu opremu i sklopove strojeva;
  - (g) mjerni instrumenti;
  - (h) toplovodni kotlovi, uključujući povezane uređaje;
  - (i) oprema, strojevi, uređaji, naprave, kontrolne komponente, zaštitni sustavi, sigurnosni uređaji, kontrolne naprave i naprave za regulaciju i povezani instrumenti te preventivni i detekcijski sustavi za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (ATEX oprema);
  - (j) oprema za uporabu na otvorenom jer se odnosi na emisiju buke u okolišu; i
  - (k) rekreacijska plovila, uključujući njihove dijelove.
-

*PRILOG 2.***KATEGORIJE PROIZVODA KOJE IMAJU PREDNOST PRI RAZMATRANJU ZA UKLJUČENJE U PRILOG 1.
U SKLADU S ČLANKOM 2. STAVKOM 2.**

- (a) Medicinski uređaji, uključujući pribor;
  - (b) tlačna oprema, uključujući posude, cjevovode, pribor i sklopove;
  - (c) aparati na plinovita goriva, uključujući povezanu opremu;
  - (d) osobna zaštitna oprema;
  - (e) željeznički sustavi, podsustavi i dijelovi za interoperabilnost; i
  - (f) oprema koja se ugrađuje na brodove.
-

PRILOG 3.

INFORMACIJE KOJE MORAJU BITI UKLJUČENE KAO DIO IMENOVANJA

Kada imenuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti stranka mora dostaviti sljedeće informacije:

- (a) u svim slučajevima:
  - i. područje primjene imenovanja (koje ne smije prekoračivati područje primjene akreditacije tog tijela);
  - ii. potvrdu o akreditaciji i povezano područje primjene akreditacije;
  - iii. adresu i podatke za kontakt tijela; i
- (b) kada država članica Europske unije imenuje certifikacijsko tijelo, osim u pogledu tehničkih propisa opisanih u članku 15.:
  - i. registrirani certifikacijski žig certifikacijskog tijela, uključujući izjavu o kvalifikaciji ⁽¹⁾; i
- (c) kada država članica Europske unije imenuje tijelo za ocjenjivanje sukladnosti u pogledu tehničkih propisa opisanih u članku 15.:
  - i. u slučaju certifikacijskog tijela:
    - (A) njegov jedinstveni identifikacijski broj ⁽²⁾;
    - (B) zahtjev za priznavanje koji je potpisalo tijelo u skladu s CB-01 (Zahtjevi za certifikacijska tijela) ili njegov pravni sljednik; i
    - (C) popis unakrsnog upućivanja koji je sastavilo tijelo s dokazima da ispunjuje primjenjive kriterije za priznavanje u skladu s CB-02 (Kriteriji za priznavanje te administrativni i operativni zahtjevi koji se primjenjuju na certifikacijska tijela za certifikaciju radijskih uređaja u skladu s normama i specifikacijama ministarstva Industry Canada) ili njegov pravni sljednik; i
  - ii. u slučaju ispitnog laboratorija:
    - (A) njegov jedinstveni identifikacijski broj; i
    - (B) zahtjev za priznavanje koji je potpisalo tijelo u skladu s dokumentom REC-LAB (postupak za priznavanje imenovanih stranih ispitnih laboratorija koji primjenjuje Industry Canada) ili njegov pravni sljednik; i
- (d) sve ostale informacije o kojima su stranke zajednički odlučile.

⁽¹⁾ Izjava o kvalifikaciji obično je u obliku malog slova „c” koje se postavlja pored registriranog certifikacijskog žiga certifikacijskog tijela kao oznaka da je proizvod u skladu s primjenjivim kanadskim tehničkim propisima.

⁽²⁾ Jedinstveni šesteroznamenkasti identifikacijski broj koji se sastoji od dva slova (obično oznaka zemlje ISO 3166) iza kojeg slijede četiri broja.

Protokol o uzajamnom priznavanju programa usklađenosti i provedbe u pogledu dobre proizvođačke prakse za farmaceutske proizvode

Članak 1.

Definicije

1. Za potrebe ovog Protokola:

potvrda o usklađenosti s DPP-om znači potvrda koju je izdalo regulatorno tijelo i kojom se potvrđuje usklađenost proizvodnog pogona s dobrom proizvođačkom praksom (DPP);

ekvivalentno tijelo znači regulatorno tijelo jedne stranke koje druga stranka priznaje kao ekvivalentno tijelo;

proizvodnja obuhvaća izradu, pakiranje, ponovno pakiranje, označivanje, testiranje i skladištenje;

lijek znači svaki proizvod koji se smatra lijekom u skladu sa *Zakonom o hrani i lijekovima* R.S.C., 1985., poglavlje F-27, ili koji se smatra lijekom, bilo da je riječ o gotovom lijeku, međuproizvodu ili ispitivanom lijeku, odnosno djelatnoj tvari u skladu s primjenjivim zakonodavstvom Europske unije;

evaluacija na terenu znači evaluacija određenog proizvoda na mjestu proizvodnje provedena u kontekstu zahtjeva za davanje odobrenja za stavljanje lijeka u promet kako bi se ocijenila usklađenost pogona gdje je lijek proizveden i usklađenost procesa, uvjeta i kontrole proizvodnje s dostavljenim informacijama te kako bi se utvrdili odgovori na moguća pitanja iz ocjene zahtjeva za davanje odobrenja stavljanje lijeka u promet; i

regulatorno tijelo znači tijelo u određenoj stranci koje na temelju zakonodavstva te stranke ima zakonsko pravo nadzora i kontrole nad lijekovima u toj stranci.

2. Osim ako je navedeno drukčije, kad se u ovom Protokolu upućuje na inspekcije, one ne uključuju evaluacije na terenu.

Članak 2.

Cilj

Cilj je ovog Protokola ojačati suradnju među nadležnim tijelima stranaka kako bi se osiguralo da lijekovi ispunjuju prikladne norme kakvoće s pomoću uzajamnog priznavanja potvrda o usklađenosti s DPP-om.

Članak 3.

Obuhvaćeni proizvodi

Ovaj Protokol primjenjuje se na sve lijekove na koje se zahtjevi u pogledu DPP-a primjenjuju u objema strankama, kako je utvrđeno u Prilogu I.

Članak 4.

Priznavanje regulatornih tijela

1. Postupak za ocjenjivanje ekvivalentnosti novih regulatornih tijela navedenih u Prilogu 2. provodi se u skladu s člankom 12.

2. Svaka stranka dužna je osigurati da je popis regulatornih tijela koja priznaje kao ekvivalentna, uključujući sve izmjene, javno dostupan.

Članak 5.

Uzajamno priznavanje potvrda o usklađenosti s DPP-om

1. Određena stranka prihvaća potvrdu o usklađenosti s DPP-om koju je izdalo ekvivalentno regulatorno tijelo druge stranke, u skladu sa stavkom 3., kao potvrdu da je proizvodni pogon na koji se potvrda odnosi i koji se nalazi na području bilo koje stranke usklađen s dobrom proizvođačkom praksom navedenom u potvrdi.
2. Određena stranka može prihvatiti potvrdu o usklađenosti s DPP-om koju je izdalo ekvivalentno regulatorno tijelo druge stranke za proizvodni pogon izvan državnog područja stranaka u skladu sa stavkom 3. Stranka može odrediti uvjete uz koje će prihvatiti tu potvrdu.
3. Na potvrdu o usklađenosti s DPP-om mora biti navedeno sljedeće:
  - (a) naziv i adresa proizvodnog pogona;
  - (b) datum kad je ekvivalentno regulatorno tijelo koje je izdalo potvrdu provelo posljednju inspekciju proizvodnog pogona;
  - (c) proizvodne postupke i, ako je relevantno, lijekove te farmaceutske oblike za koje je pogon usklađen s dobrom proizvođačkom praksom; i
  - (d) razdoblje valjanosti potvrde o usklađenosti s DPP-om.
4. Ako uvoznik, izvoznik ili regulatorno tijelo određene stranke zatraži potvrdu o usklađenosti s DPP-om za proizvodni pogon koji već ima potvrdu ekvivalentnog tijela druge stranke, ta druga stranka dužna je osigurati da to ekvivalentno regulatorno tijelo izda potvrdu o usklađenosti s DPP-om:
  - (a) u roku od 30 kalendarskih dana od datuma kad je tijelo koje je izdalo potvrdu zaprimilo zahtjev za potvrdu, ako nije potrebna nova inspekcija; i
  - (b) u roku od 90 kalendarskih dana od datuma kad je tijelo koje je izdalo potvrdu zaprimilo zahtjev za potvrdu, ako je potrebna nova inspekcija i proizvodni pogon prođe tu inspekciju.

Članak 6.

Drugo priznavanje potvrda o usklađenosti s DPP-om

1. Određena stranka može prihvatiti potvrdu o usklađenosti s DPP-om za lijek koji nije naveden u stavku 2. Priloga 1.
2. Stranka koja prihvati potvrdu na temelju stavka 1. može odrediti uvjete uz koje će prihvatiti tu potvrdu.

Članak 7.

Prihvaćanje potvrda o puštanju serije lijeka u promet

1. Stranka prihvaća potvrdu o puštanju serije lijeka u promet koju je izdao proizvođač bez ponovne kontrole te serije pri uvozu uz sljedeće uvjete:
  - (a) serija lijeka proizvedena je u proizvodnom pogonu koji ima potvrdu usklađenosti ekvivalentnog regulatornog tijela;
  - (b) potvrda o puštanju serije lijeka u promet u skladu je sa sadržajem potvrde o puštanju serije lijeka u promet iz *Međunarodno usklađenih zahtjeva za certifikaciju serija lijeka*; i
  - (c) potvrdu o puštanju serije lijeka u promet potpisala je osoba odgovorna za puštanje serije lijeka za prodaju ili nabavu.
2. Stavak 1. ne utječe na pravo stranke da provede službeno puštanje serije.

3. Osoba odgovorna za puštanje serije:
  - (a) gotovog lijeka za prodaju ili nabavu za proizvodne pogone u Europskoj uniji mora biti „odgovorna osoba” kako je definirana u članku 48. Direktive 2001/83/EZ i u članku 52. Direktive 2001/82/EZ; ili
  - (b) za prodaju ili nabavu lijeka za proizvodne pogone u Kanadi osoba je koja je zadužena za odjel kontrole kakvoće u skladu s propisom *Food and Drugs Regulations*, C.R.C., poglavlje 870., dio C, odjeljak 2., pododjeljak C.02.014.

Članak 8.

Evaluacija na terenu

1. Određena stranka ima pravo provesti vlastitu evaluaciju na terenu proizvodnog pogona za koji je ekvivalentno regulatorno tijelo druge stranke izdalo potvrdu o usklađenosti.
2. Određena stranka dužna je prije provedbe evaluacije na terenu iz stavka 1. pismenim putem obavijestiti drugu stranku o evaluaciji na terenu i njezinu opsegu. Ta stranka dužna je pokušati obavijestiti drugu stranku pismenim putem najmanje 30 dana prije predložene evaluacije na terenu, ali u hitnim situacijama to razdoblje može biti i kraće. Druga stranka ima pravo prisustvovati evaluaciji na terenu koju provodi prva stranka.

Članak 9.

Inspekcije i evaluacije na terenu na zahtjev stranke

1. Na zahtjev jedne stranke druga stranka dužna je provesti inspekciju pogona uključenog u proizvodni postupak lijeka koji se uvozi na državno područje stranke koja zahtijeva inspekciju kako bi se potvrdilo da je pogon usklađen s dobrom proizvođačkom praksom.
2. Na zahtjev jedne stranke druga stranka može provesti evaluaciju na terenu na temelju ocjene podataka sadržanih u podnesenoj dokumentaciji o lijeku. Stranke mogu razmijeniti relevantne informacije o lijeku na temelju zahtjeva za provedbu evaluacije na terenu u skladu s člankom 14.

Članak 10.

Zaštitne mjere

1. Određena stranka ima pravo provesti vlastitu inspekciju proizvodnog pogona za koji je ekvivalentno regulatorno tijelo druge stranke izdalo potvrdu o usklađenosti. Iskorištavanje tog prava trebalo bi biti iznimka od uobičajene prakse u toj stranci.
2. Određena stranka dužna je prije provedbe inspekcije iz stavka 1. pismenim putem obavijestiti drugu stranku o inspekciji i o razlozima zbog kojih provodi vlastitu inspekciju. Ta stranka dužna je pokušati obavijestiti drugu stranku pismenim putem najmanje 30 dana prije predložene inspekcije, ali u hitnim situacijama to razdoblje može biti i kraće. Druga stranka ima pravo prisustvovati inspekciji koju provodi prva stranka.

Članak 11.

Dvosmjerni program upozoravanja i dijeljenje informacija

1. Određena stranka dužna je u skladu s dvosmjernim programom upozoravanja iz Administrativnog dogovora o DPP-u iz članka 15. stavka 3. učiniti sljedeće:
  - (a) osigurati da relevantno regulatorno tijelo na njezinu državnom području obavijesti relevantno regulatorno tijelo na državnom području druge stranke o ograničavanju, suspenziji ili ukidanju proizvodne dozvole koje bi moglo utjecati na zaštitu javnog zdravlja; i

- (b) ako je to relevantno, proaktivno pismenim putem obavijestiti drugu stranku o potvrđenom izvješću o ozbiljnom problemu povezanom s proizvodnim pogonom na njezinu državnom području ili o ozbiljnom problemu utvrđenom evaluacijom na terenu ili inspekcijom na državnom području druge stranke, uključujući probleme povezane s nedostacima u kakvoći, povlačenjima serija, krivotvorenim ili lažiranim lijekovima odnosno mogućim ozbiljnim nestašicama lijeka.
2. Određena stranka dužna je u okviru komponenti postupka dijeljenja informacija iz Administrativnog dogovora o DPP-u iz članka 15. stavka 3. učiniti sljedeće:
- (a) odgovoriti na posebne zahtjeve za informacije, uključujući razumne zahtjeve za izvješće o inspekciji ili izvješće o evaluaciji na terenu; i
- (b) osigurati da ekvivalentno tijelo na njezinu državnom području na zahtjev druge stranke ili ekvivalentnog tijela druge stranke dostavi relevantne informacije.
3. Jedna stranka dužna je drugu stranku pismenim putem obavijestiti koje su kontaktne točke za svako ekvivalentno tijelo na njezinu državnom području.

Članak 12.

Ekvivalentnost novih regulatornih tijela

1. Jedna stranka („stranka koja podnosi zahtjev”) može zahtijevati da se regulatorno tijelo na njezinu državnom području koje nije priznato kao tijelo ekvivalentno regulatornim tijelima u drugoj stranci („stranka koja provodi ocjenu”) ocijeni kako bi se utvrdilo treba li ga priznati kao ekvivalentno. Po primitku zahtjeva stranka koja provodi ocjenu dužna je provesti ocjenu u skladu s postupkom ocjenjivanja novih regulatornih tijela iz Administrativnog dogovora o DPP-u iz članka 15. stavka 3.
2. Stranka koja provodi ocjenu dužna je ocijeniti novo regulatorno tijelo primjenom komponenti programa usklađenosti s DPP-om iz Administrativnog dogovora iz članka 15. stavka 3. Komponente programa usklađenosti s DPP-om moraju obuhvaćati elemente poput zakonodavnih i regulatornih zahtjeva, inspekcijskih standarda, sustava nadzora i sustava upravljanja kakvoćom.
3. Ako po dovršetku ocjene stranka koja provodi ocjenu utvrdi da je novo regulatorno tijelo ekvivalentno, ona pismenim putem obavješćuje stranku koja podnosi zahtjev da prizna novo regulatorno tijelo kao ekvivalentno.
4. Ako po dovršetku ocjene stranka koja provodi ocjenu utvrdi da novo regulatorno tijelo nije ekvivalentno, stranka koja provodi ocjenu dužna je stranci koja podnosi zahtjev dostaviti pismeno obrazloženje kojim dokazuje da ima utemeljene razloge zbog kojih novo regulatorno tijelo ne prizna kao ekvivalentno. Na zahtjev stranke koja podnosi zahtjev Zajednička sektorska skupina za farmaceutske proizvode („Zajednička sektorska skupina”) iz članka 15. razmatra odbijanje stranke koja provodi ocjenu da prizna novo regulatorno tijelo kao ekvivalentno i može dati preporuke kako bi strankama pomogla u rješavanju tog pitanja.
5. Ako po dovršetku ocjene stranka koja provodi ocjenu utvrdi da je novo regulatorno tijelo ekvivalentno samo za uže područje primjene od onoga koje je predložila stranka koja podnosi zahtjev, stranka koja provodi ocjenu dužna je stranci koja podnosi zahtjev dostaviti pismeno obrazloženje kojim dokazuje da ima utemeljene razloge zbog kojih je utvrdila da je novo regulatorno tijelo ekvivalentno samo za uže područje primjene. Na zahtjev stranke koja podnosi zahtjev Zajednička sektorska skupina razmatra odbijanje stranke koja provodi ocjenu da prizna novo regulatorno tijelo kao ekvivalentno i može dati preporuke kako bi strankama pomogla u rješavanju tog pitanja.
6. Regulatorna tijela priznata kao ekvivalentna u okviru *Sporazuma o uzajamnom priznavanju između Europske zajednice i Kanade*, sastavljenog u Londonu 14. svibnja 1998., priznaju se kao ekvivalentna i u okviru ovog Sporazuma od datuma njegova stupanja na snagu.

Članak 13.

Program održavanja ekvivalentnosti

1. Zajednička sektorska skupina dužna je izraditi program održavanja ekvivalentnosti u okviru Administrativnog dogovora o DPP-u iz članka 15. stavka 3. kako bi se održala ekvivalentnost regulatornih tijela. Stranke su dužne postupati u skladu s tim programom pri odlučivanju o mogućim izmjenama statusa ekvivalentnosti regulatornih tijela.

2. Ako se status ekvivalentnosti određenog regulatornog tijela promijeni, stranka može ponovno ocijeniti to regulatorno tijelo. Ponovno ocjenjivanje mora se provoditi u skladu s postupkom utvrđenim u članku 12. Opseg ponovnog ocjenjivanja ograničen je na elemente zbog kojih je promijenjen status ekvivalentnosti.
3. Stranke su dužne razmijeniti sve potrebne informacije kako bi se osiguralo da obje budu uvjerene da su ekvivalentna regulatorna tijela zaista ekvivalentna.
4. Jedna stranka dužna je obavijestiti drugu stranku prije donošenja izmjena svojih tehničkih smjernica ili propisa povezanih s dobrom proizvođačkom praksom.
5. Jedna stranka dužna je obavijestiti drugu stranku o svim novim tehničkim smjernicama, postupcima inspekcije ili propisima povezanim s dobrom proizvođačkom praksom.

Članak 14.

Povjerljivost

1. Stranke ne smiju javno objaviti nejavne i povjerljive tehničke, komercijalne ili znanstvene informacije, uključujući poslovne tajne i zaštićene informacije koje su zaprimile od druge stranke.
2. Stranke mogu objaviti informacije iz stavka 1. ako procijene da je takvo objavljivanje nužno za zaštitu javnog zdravlja ili sigurnosti. Prije objave dužne su posavjetovati se s drugom strankom.

Članak 15.

Upravljanje Protokolom

1. Zajedničku sektorsku skupinu, uspostavljenu na temelju članka 26.2 stavka 1. točke (a) (Specijalizirani odbori) čine predstavnici obje stranaka.
2. Zajednička sektorska skupina dužna je odrediti svoj sastav i donijeti poslovnik.
3. Zajednička sektorska skupina dužna je sklopiti Administrativni dogovor o DPP-u kako bi se olakšala učinkovita provedba ovog Protokola. Administrativni dogovor o DPP-u mora obuhvaćati sljedeće:
  - (a) mandat Zajedničke sektorske skupine;
  - (b) dvosmjerni program upozoravanja;
  - (c) popis kontaktnih točaka odgovornih za pitanja koja bi mogla nastati u okviru ovog Protokola;
  - (d) komponente postupka dijeljenja informacija;
  - (e) komponente programa usklađenosti s dobrom proizvođačkom praksom;
  - (f) postupak za ocjenjivanje novih regulatornih tijela; i
  - (g) program održavanja ekvivalentnosti.
4. Zajednička sektorska skupina može izmijeniti Administrativni dogovor o DPP-u ako to bude smatrala potrebnim.
5. Na zahtjev stranaka Zajednička sektorska skupina dužna je provesti preispitivanje priloga ovom Protokolu i izraditi preporuke za izmjene tih priloga koje će razmotriti Zajednički odbor CETA-e.
6. U skladu sa stavkom 5. Zajednička sektorska skupina dužna je provesti preispitivanje operativnog područja primjene lijekova iz Priloga 1. stavka 2. s ciljem uključivanja lijekova navedenih u Prilogu 1. stavku 1.
7. Stranke Administrativni dogovor o DPP-u uspostavljaju po stupanju na snagu ovog Sporazuma. Taj dogovor ne podliježe odredbama iz dvadeset devetog poglavlja (Rješavanje sporova).

Članak 16.

Pristojbe

1. Za potrebe ovog članka pristojba obuhvaća mjeru povrata troškova, na primjer pristojbu za korisnike, regulatornu naknadu ili iznos utvrđen ugovorom.
  2. Stranka imaju pravo odrediti pristojbu primjenjivu na proizvodne pogone na svojem državnom području, uključujući pristojbe povezane s izdavanjem potvrda o usklađenosti s DPP-om i pristojbe povezane s inspekcijama ili evaluacijama na terenu.
  3. Pristojbe naplaćene proizvodnom pogonu kad jedna stranka provodi inspekciju ili evaluaciju na terenu na zahtjev druge stranke moraju biti u skladu sa stavkom 2.
-

PRILOG 1.

LIJEKOVI

Obuhvaćeni lijekovi

1. Ovaj Protokol primjenjuje se na sljedeće lijekove kako je definirano u zakonodavstvu stranaka navedenom u Prilogu 3., uz uvjet da su zahtjevi u pogledu DPP-a i programi usklađenosti obiju stranaka za te lijekove ekvivalentni:

- (a) lijekovi za humanu primjenu, uključujući lijekove koji se izdaju na recept ili bez recepta i medicinske plinove;
- (b) biološki lijekovi za humanu primjenu, uključujući imunološke lijekove, stabilne lijekove dobivene od ljudske krvi ili krvne plazme te bioterapeutske lijekove;
- (c) radiofarmaceutski lijekovi za humanu primjenu;
- (d) farmaceutski proizvodi za veterinarsku upotrebu, uključujući lijekove koji se izdaju na recept ili bez recepta, i premikse za pripremu veterinarske ljekovite hrane za životinje;
- (e) veterinarski biološki pripravci;
- (f) ako je prikladno, vitamini, minerali, biljni lijekovi i homeopatski lijekovi;
- (g) djelatni farmaceutski sastojci;
- (h) međuproizvodi i poluproizvodi (na primjer, tablete u bulku);
- (i) lijekovi namijenjeni za upotrebu u kliničkim ispitivanjima ili ispitivani lijekovi; i
- (j) lijekovi za naprednu terapiju.

Operativno područje primjene lijekova

2. Nastavno na stavak 1., zahtjevi u pogledu DDP-a i programi usklađenosti obiju stranaka ekvivalentni su za sljedeće lijekove:

- (a) lijekovi za humanu primjenu, uključujući lijekove koji se izdaju na recept ili bez recepta i medicinske plinove;
- (b) biološki lijekovi za humanu primjenu, uključujući imunološke lijekove i bioterapeutske lijekove;
- (c) radiofarmaceutski lijekovi za humanu primjenu;
- (d) farmaceutski proizvodi za veterinarsku upotrebu, uključujući lijekove koji se izdaju na recept ili bez recepta, i premikse za pripremu veterinarske ljekovite hrane za životinje;
- (e) međuproizvodi i poluproizvodi;
- (f) lijekovi namijenjeni za upotrebu u kliničkim ispitivanjima ili ispitivani lijekovi koje su proizveli proizvođači koji imaju proizvodnu dozvolu ili dozvolu za objekt; i
- (g) vitamini, minerali i biljni lijekovi, homeopatski lijekovi (u Kanadi poznati kao „prirodni zdravstveni proizvodi”) koje su proizveli proizvođači koji imaju proizvodnu dozvolu ili, u slučaju Kanade, dozvolu za objekt.

PRILOG 2.

REGULATORNA TIJELA

Sljedeća tijela ili njihove sljednike o kojima određena stranka obavijesti Zajedničku sektorsku skupinu stranke priznaju kao svoja regulatorna tijela:

Za Europsku uniju:

Zemlja	Za lijekove za humanu primjenu	Za veterinarsko-medicinske proizvode
Belgija	Savezna agencija za lijekove i zdravstvene proizvode / Federaal Agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten / Agence fédérale des médicaments et produits de santé	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Češka	Državni institut za kontrolu lijekova / Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL)	Institut za državnu kontrolu veterinarskih bioloških pripravaka i lijekova / Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv (ÚSKVBL)
Hrvatska	Agencija za lijekove i medicinske proizvode (HALMED)	Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Danska	Dansko nadležno tijelo za zdravlje i lijekove / Laegemiddelstyrelsen	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Njemačka	Savezni institut za lijekove i medicinske proizvode / Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte (BfArM) Institut „Paul Erlich“ (PEI), Savezni institut za cijepljenje i biološke lijekove / Paul-Ehrlich-Institut (PEI) Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel Savezno ministarstvo zdravstva / Bundesministerium für Gesundheit (BMG)	Savezni ured za zaštitu potrošača i sigurnost hrane / Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit (BVL) Savezno ministarstvo hrane i poljoprivrede / Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft
Estonija	Državna agencija za lijekove / Ravimiamet	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Grčka	Nacionalna organizacija za lijekove / Ethnikos Organismos Farmakon (EOF) – (ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ)	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Španjolska	Španjolska agencija za lijekove i medicinske proizvode / Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Francuska	Francuska nacionalna agencija za sigurnost lijekova i zdravstvenih proizvoda / Agence nationale de sécurité du médicament et des produits de santé (ANSM)	Francuska agencija za zdravstvenu sigurnost hrane, okoliša i rada – Nacionalna agencija za veterinarsko-medicinske proizvode Agence Nationale de Sécurité Sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail-Agence Nationale du Médicament Vétérinaire (Anses-ANMV)

Zemlja	Za lijekove za humanu primjenu	Za veterinarsko-medicinske proizvode
Irska	Regulatorno tijelo za zdravstvene proizvode / Health Products Regulatory Authority (HPRA)	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Italija	Talijanska agencija za lijekove / Agenzia Italiana del Farmaco	Ministarstvo zdravlja, Glavna uprava za zdravlje životinja i veterinarsko-medicinske proizvode / Ministero della Salute, Direzione Generale della Sanità Animale e dei Farmaci Veterinari
Cipar	Ministarstvo zdravlja – Farmaceutске službe / Φαρμακευτικές Υπηρεσίες, Υπουργείο Υγείας	Ministarstvo poljoprivrede, ruralnog razvoja i okoliša – Veterinarske službe / Κτηνιατρικές Υπηρεσίες- Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Latvija	Državna agencija za lijekove / Zāļu valsts aģentūra	Odjel za ocjene i registracije Službe za hranu i veterinarstvo / Pārtikas un veterinārā dienesta Novērtēšanas un reģistrācijas departaments
Litva	Državna agencija za kontrolu lijekova / Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba	Državna služba za hranu i veterinarstvo / Valstybinės maisto ir veterinarijo tarnyba
Luksemburg	Ministère de la Santé, Division de la Pharmacie et des Médicaments	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Mađarska	Nacionalni farmaceutski institut / Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI)	Nacionalni ured za sigurnost prehranbenog lanca, Uprava za veterinarsko-medicinske proizvode / Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állatgyógyászati Termékek Igazgatósága (ÁTI)
Malta	Regulatorno tijelo za lijekove / Medicines Regulatory Authority	Odjel za veterinarske lijekove i prehranu životinja (Uprava za regulaciju veterinarstva u okviru Odjela za regulaciju veterinarstva i fitosanitarnih pitanja / Veterinary Medicines and Animal Nutrition section (VMANS) (Veterinary Regulation Directorate (VRD) within The Veterinary and Phytosanitary Regulation Department (VPRD))
Nizozemska	Zdravstveni inspektorat / Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)	Odbor za evaluaciju lijekova / Bureau Diergeenmiddelen, College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG)/
Austrija	Austrijska agencija za zdravlje i sigurnost hrane / Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit GmbH	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Poljska	Glavni farmaceutski inspektorat / Główny Inspektorat Farmaceutyczny (GIF) /	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Portugal	Nacionalno tijelo za lijekove i zdravstvene proizvode / INFARMED, I.P Autoridade Nacional do Medicamento e Produtos de Saúde, I.P	Glavna uprava za hranu i veterinarstvo / DGAV – Direção Geral de Alimentação e Veterinária (PT)

Zemlja	Za lijekove za humanu primjenu	Za veterinarsko-medicinske proizvode
Slovenija	Agencija za lijekove i medicinske proizvode Republike Slovenije / Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP)	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Slovačka Republika (Slovačka)	Državni institut za kontrolu lijekova / Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL)	Institut za državnu kontrolu veterinarskih bioloških pripravaka i lijekova / Ústav štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv (USKVBL)
Finska	Finska agencija za lijekove / Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (FIMEA)	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Švedska	Agencija za medicinske proizvode / Läkemedelsverket	Vidi nadležno tijelo za lijekove za humanu primjenu
Ujedinjena Kraljevina	Regulatorna agencija za lijekove i zdravstvene proizvode / Medicines and Healthcare products Regulatory Agency	Uprava za veterinarske lijekove / Veterinary Medicines Directorate
Bugarska	Bugarska agencija za lijekove / ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЛЕКАРСТВАТА	Bugarska agencija za sigurnost hrane / Българска агенция по безопасност на храните
Rumunjska	Nacionalna agencija za lijekove i medicinske proizvode / Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale	Nacionalno sanitarno tijelo za veterinarstvo i sigurnost hrane / Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Za Kanadu:

	Health Canada	Health Canada
--	---------------	---------------

PRILOG 3.

PRIMJENJIVO ZAKONODAVSTVO

Za Europsku uniju:

Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu;

Direktiva 2001/82/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o veterinarsko-medicinskim proizvodima;

Direktiva 2001/20/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o usklađivanju zakonodavstava i drugih propisa država članica koji se odnose na provedbu dobre kliničke prakse prilikom provođenja kliničkih ispitivanja lijekova za humanu uporabu;

Uredba (EU) br. 536/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o kliničkim ispitivanjima lijekova za primjenu kod ljudi te o stavljanju izvan snage Direktive 2001/20/EZ;

Direktiva Komisije 2003/94/EZ od 8. listopada 2003. o utvrđivanju načela i smjernica dobre proizvođačke prakse u proizvodnji lijekova za humanu primjenu i ispitivanih lijekova za humanu primjenu;

Direktiva Komisije 91/412/EEZ od 23. srpnja 1991. o utvrđivanju načela i smjernica dobre proizvodne prakse za veterinarsko-medicinske proizvode;

Delegirana uredba Komisije (EU) br. 1252/2014 od 28. svibnja 2014. o dopuni Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu načela i smjernica dobre proizvođačke prakse za djelatne tvari za lijekove za humanu primjenu;

Trenutačna verzija Priručnika o dobroj proizvođačkoj praksi objavljena u IV. svesku Pravila o lijekovima u Europskoj uniji i zbirke postupaka Zajednice u pogledu inspekcija i razmjene informacija;

Za Kanadu:

Food and Drugs Act, R.S.C., 1985., poglavlje F-27.

PRILOG I.

Uvodne napomene

Rezerve koje se odnose na postojeće mjere i obveze liberalizacije

1. Rasporedom stranke uz ovaj Prilog utvrđuju se, u skladu s člancima 8.15. (Rezerve i iznimke), 9.7. (Rezerve), 14.4. (Rezerve) i, za Europsku uniju, u skladu s člankom 13.10. (Rezerve i iznimke), rezerve koje je ta stranka donijela u pogledu postojećih mjera koje nisu u skladu s obvezama iz:
  - (a) članaka 8.6. (Nacionalni tretman), 9.3. (Nacionalni tretman) ili za Europsku uniju članka 13.3. (Nacionalni tretman);
  - (b) članaka 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije), 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije) ili za Europsku uniju članka 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije);
  - (c) članaka 8.4. (Pristup tržištu), 9.6. (Pristup tržištu) ili za Europsku uniju članka 13.6. (Pristup tržištu);
  - (d) članka 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata);
  - (e) članka 8.8. (Viša uprava i upravni odbori) ili za Europsku uniju članka 13.8. (Viša uprava i upravni odbori);
  - (f) za Europsku uniju članka 13.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama); ili
  - (g) članak 14.3. (Obveze),a u nekim slučajevima navode se obveze za neposrednu ili buduću liberalizaciju.
2. Rezervama stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.
3. Sve rezerve sadržavaju sljedeće elemente:
  - (a) **sektor**: odnosi se na opći sektor za koji se rezerva donosi;
  - (b) **podsektor**: odnosi se na posebni sektor za koji se rezerva donosi;
  - (c) **industrijska klasifikacija**: odnosi se, gdje je to primjenjivo, na djelatnost obuhvaćenu rezervom u skladu s CPC-om, ISIC rev 3.1 ili kako je izričito drukčije opisano u rezervi stranke;
  - (d) **vrsta rezerve**: navodi se obveza iz stavka 1. za koju je donesena rezerva;
  - (e) **razina vlasti**: označava razinu vlasti koja zadržava mjeru za koju se donosi rezerva;
  - (f) **mjere**: označava zakone ili druge mjere kako su obuhvaćeni, gdje je to naznačeno, elementom **opis**, za koji se donosi rezerva. Mjera navedena u elementu **mjere**:
    - i. znači mjera kako je izmijenjena, nastavljena ili obnovljena od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma;
    - ii. uključuje sve podređene mjere koje su donesene ili se zadržavaju u okviru opsega primjene te mjere i dosljedno u pogledu te mjere; i
    - iii. uključuje:
      - (A) za direktivu Europske unije, sve zakone ili ostale mjere s pomoću kojih se direktiva provodi na razini države članice; i
      - (B) za Kanadu, sve zakone ili ostale mjere na nacionalnoj ili podnacionalnoj razini s pomoću kojih se provode sporazumi između savezne vlade i pokrajina i teritorija; i
  - (g) **opis**: utvrđuju se neusklađeni aspekti postojećih mjera za koje se donosi rezerva. Mogu se utvrditi i obveze u pogledu liberalizacije.

4. Pri tumačenju rezerve uzimaju se u obzir svi elementi rezerve. Rezerva se tumači s obzirom na relevantne odredbe poglavlja u pogledu kojih se rezerva donosi. U opsegu u kojem:
  - (a) element **mjere** kvalificiran je obvezom liberalizacije u elementu **opis**, tako kvalificiran element **mjere** ima prednost pred svim ostalim elementima; i
  - (b) element **mjere** nije tako kvalificiran, element **mjere** ima prednost pred svim ostalim elementima osim ako je bilo kakvo odstupanje elementa **mjere** od drugih elemenata koji su ukupno razmotreni tako znatno i bitno da bi bilo neopravdano zaključiti da element **mjere** ima prednost, a u tom slučaju drugi elementi imaju prednost u opsegu tog odstupanja.
5. Ako stranka zadrži mjeru kojom se kao uvjet za pružanje usluga na njezinom državnom području zahtijeva da pružatelj usluga bude fizička osoba, državljanin, trajni rezident ili rezident na njezinom državnom području, rezerva donesena za tu mjeru u pogledu prekogranične trgovina uslugama primjenjuje se kao rezerva u pogledu ulaganja u skladu s opsegom te mjere.
6. Rezerva koja se odnosi na mjeru kojom se kao uvjet za pružanje usluga na njezinom državnom području zahtijeva da pružatelj usluga bude fizička osoba, državljanin, trajni rezident ili rezident na njezinom državnom području i koja je donesena u pogledu članka 13.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama) primjenjuje se u opsegu te mjere kao rezerva u pogledu članaka 13.3. (Nacionalni tretman), 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), 13.6. (Pristup tržištu) i 13.8. (Viša uprava i upravni odbori).
7. Za potrebe ovog Priloga, uključujući raspored svake stranke uz ovaj Prilog:

ISIC rev. 3.1 znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC rev. 3.1, 2002.
8. U rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog upotrebljavaju se sljedeće kratice:

AT Austrija

BE Belgija

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EU Europska unija

ES Španjolska

EE Estonija

FI Finska

FR Francuska

EL Grčka

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

LV Latvija
LT Litva
LU Luksemburg
MT Malta
NL Nizozemska
PL Poljska
PT Portugal
RO Rumunjska
SK Slovačka
SI Slovenija
SE Švedska
UK Ujedinjena Kraljevina

Raspored za Kanadu – savezni

Rezerve koje se primjenjuju u Kanadi

(primjenjuju se na sve pokrajine i teritorije)

Rezerva I-C-1

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Investment Canada Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje 28. (1. dodatak) <i>Investment Canada Regulations</i> , S.O.R./85-611
Opis:	Ulaganje <ol style="list-style-type: none"> 1. Osim u slučajevima iz stavaka 3. i 7. direktor za ulaganja preispitat će izravno „stjecanje kontrole”, kako je definirano u propisu <i>Investment Canada Act</i>, nad kanadskim poduzećem koje je proveo ulagatelj iz Europske unije ako je vrijednost kanadskog poduzeća najmanje 1,5 milijarde CAD, pri čemu se ta vrijednost prilagođuje u skladu s metodologijom koja se primjenjuje u siječnju svake sljedeće godine, kako je utvrđeno u propisu <i>Investment Canada Act</i> 2. Bez obzira na definiciju „ulagatelja” iz članka 8.1. (Definicije) samo ulagatelji koji su državljani države Europske unije ili tijela koja kontroliraju državljani države Europske unije, kako je utvrđeno u propisu <i>Investment Canada Act</i>, imaju pravo na viši prag u pogledu preispitivanja.

3. Viši prag u stavku 1. ne primjenjuje se na izravno stjecanje kontrole nad kanadskim poduzećem koje je provelo poduzeće u državnom vlasništvu. Takva stjecanja podliježu preispitivanju direktora za ulaganja ako je vrijednost kanadskog poduzeća najmanje 369 milijuna CAD u 2015., pri čemu se ta vrijednost prilagođuje u skladu s metodologijom koja se primjenjuje u siječnju svake sljedeće godine, kako je utvrđeno u propisu *Investment Canada Act*.
4. Ulaganje koje podliježe preispitivanju na temelju propisa *Investment Canada Act* može se provesti samo ako ministar nadležan za propis *Investment Canada Act* obavijesti podnositelja zahtjeva da će ulaganje Kanadi vjerojatno donijeti neto korist. Ta se odluka temelji na šest čimbenika opisanih u prethodno spomenutom propisu koji su sažeti kako slijedi:
  - (a) učinak ulaganja na razinu i prirodu gospodarske djelatnosti u Kanadi, uključujući učinak na zaposlenost, upotrebu dijelova, sastavnica i usluga podrijetlom iz Kanade te izvoz iz Kanade;
  - (b) stupanj i važnost kanadskog sudjelovanja u ulaganju;
  - (c) učinak ulaganja na produktivnost, učinkovitost na razini industrije, tehnološki razvoj i inovacije proizvoda u Kanadi;
  - (d) učinak ulaganja na tržišno natjecanje u kanadskoj industriji;
  - (e) usklađenost ulaganja s nacionalnim politikama u području industrije, gospodarstva i kulture, pri čemu se u obzir uzimaju ciljevi politika u području industrije, gospodarstva i kulture koje je objavila vlada ili zakonodavno tijelo pokrajine i na koje će ulaganje vjerojatno imati znatan učinak; i
  - (f) doprinos ulaganja konkurentnosti Kanade na svjetskim tržištima.
5. Pri utvrđivanju neto koristi ministar posredstvom direktora za ulaganja može preispitati planove na temelju kojih podnositelj zahtjeva dokazuje neto korist predložene ulaganja za Kanadu. Podnositelj zahtjeva može u vezi s predloženim stjecanjem koje je predmet preispitivanja ministru predložiti i preuzimanje obveza. U slučaju da se podnositelj zahtjeva ne pridržava preuzete obveze, ministar može zatražiti sudski nalog kojim se nalaže pridržavanje ili bilo koji drugi pravni lijek u skladu s propisom *Investment Canada Act*.
6. Nekanadska osoba koja osnuje ili stekne kanadsko poduzeće, osim onih koja podliježu preispitivanju, kako je prethodno opisano, mora obavijestiti direktora za ulaganja.
7. Pragovi za preispitivanje iz stavaka 1. i 3. ne primjenjuju se na stjecanje poduzeća iz područja kulture.
8. Osim toga, konkretno stjecanje ili osnivanje novog poduzeća u određenim vrstama poslovnih djelatnosti koje su povezane s kanadskim kulturnim naslijeđem ili nacionalnim identitetom i koje je obično potrebno prijaviti, može podlijegati preispitivanju ako kanadska savezna vlada (*Governor in Council*) odobri preispitivanje u javnom interesu.
9. Neizravno „stjecanje kontrole” ulagatelja iz Europske unije nad kanadskim poduzećem koje ne djeluje u području kulture ne podliježe preispitivanju.

10. Bez obzira na članak 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata), u okviru preispitivanja stjecanja ulaganja na temelju propisa *Investment Canada Act* Kanada može nametnuti zahtjev ili obvezu u pogledu osnivanja, stjecanja, širenja, vođenja, poslovanja ili upravljanja bilo kojim ulaganjem ulagatelja iz Europske unije ili iz treće zemlje za u području prijenosa tehnologije, proizvodnog postupka ili ostalog zaštićenog znanja državljaninu ili poduzeću, koje je povezano s prenositeljem, u Kanadi.
11. Osim za zahtjeve i obveze u pogledu prijenosa tehnologije, kako je utvrđeno u stavku 10. ove rezerve, članak 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata) primjenjuje se na zahtjeve i obveze nametnute na temelju propisa *Investment Canada Act*.
12. Za potrebe ove rezerve „nekanadska osoba” znači pojedinac, vlada, vladina agencija ili tijelo koji nisu kanadski, a „kanadska osoba” znači državljanin ili trajni rezident Kanade, vlada u Kanadi ili njezina agencija ili tijelo koje kontrolira Kanada, kako je opisano u propisu *Investment Canada Act*.

Rezerva I-C-2

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kako su utvrđene u elementu opis
Opis:	Ulaganje <ol style="list-style-type: none"> 1. U slučaju prodaje svojih vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili postojećem vladinom tijelu ili raspolaganja tim udjelima ili imovinom Kanada ili njezina pokrajina ili teritorij mogu uvesti zabrane ili ograničenja u pogledu vlasništva nad tim vlasničkim udjelima ili imovinom i sposobnosti vlasnika tih vlasničkih udjela ili imovine da kontroliraju nastalo poduzeće posredstvom ulagatelja iz Europske unije ili treće zemlje ili njihovih ulaganja. U pogledu te prodaje ili raspolaganja Kanada ili njezina pokrajina ili teritorij mogu donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na državljanstvo članova više uprave ili upravnog odbora. 2. Za potrebe ove rezerve:<ol style="list-style-type: none"> (a) mjera koja se zadrži ili je donesena nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazum i kojom se u trenutku prodaje ili drugog raspolaganja zabranjuje ili ograničuje vlasništvo vlasničkih udjela ili imovine ili se nameće zahtjev u pogledu državljanstva opisan u ovoj rezervi postojeća je mjera; i

- (b) **državno poduzeće** znači poduzeće koje se posredstvom vlasničkih udjela nalazi u vlasništvu ili pod kontrolom Kanade ili njezinih pokrajina ili teritorija te obuhvaća poduzeće osnovano nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma isključivo radi prodaje vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili vladinom tijelu ili drugog raspolaganja njima.

Rezerva I-C-3

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: *Canada Business Corporations Act*, R.S.C., 1985., poglavlje C-44
Canada Business Corporations Regulations, 2001., S.O.R./2001-512
Canada Cooperatives Act, S.C., 1998., poglavlje 1.
Canada Cooperatives Regulations, S.O.R./99-256

Opis: **Ulaganje**

1. Društvo može uvesti ograničenja u pogledu izdavanja, prijenosa i vlasništva dionica u društvima osnovanima prema saveznom zakonu. Cilj tih ograničenja omogućiti je društvu da ispuni zahtjeve u pogledu kanadskog vlasništva ili kontrole, koji su u skladu s određenim zakonima utvrđenima u okviru propisa *Canada Business Corporations Regulations*, 2001., u sektorima gdje je kanadsko vlasništvo ili kontrola uvjet za dobivanje licencija, dozvola, bespovratnih sredstava, isplata ili drugih pogodnosti. Društvo može prodati dionice dioničara bez njihove suglasnosti i kupiti vlastite dionice na otvorenom tržištu kako bi se očuvala određena razina kanadskog vlasništva.
2. Propisom *Canada Cooperatives Act* predviđa se uvođenje ograničenja u pogledu izdavanja investicijskih dionica društva osobama koje nisu rezidenti Kanade ili njihov prijenos na te osobe te se na taj način društvima omogućuje da ispune zahtjeve u pogledu kanadskog vlasništva kako bi dobila dozvolu za obavljanje djelatnosti, postala izdavači kanadskih novina ili časopisa ili stekla investicijske dionice financijskog posrednika i u sektorima u kojima je vlasništvo ili kontrola potreban uvjet za dobivanje licencija, dozvola, bespovratnih sredstava, isplata ili drugih pogodnosti. Ako vlasništvo ili kontrola dionica negativno utječu na sposobnost društva da održi razinu kanadskog vlasništva ili kontrole, propisom *Canada Cooperatives Act* predviđa se ograničenje broja investicijskih dionica koje se mogu nalaziti u vlasništvu ili zabrana vlasništva investicijskih dionica.
3. Za potrebe ove rezerve **kanadsko** znači „kanadsko” kako je definirano u propisu *Canada Business Corporations Regulations*, 2001. ili pravilima *Canada Cooperatives Regulations*.

Rezerva I-C-4

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: *Canada Business Corporations Act*, R.S.C., 1985., poglavlje C-44
Canada Business Corporations Regulations, 2001., S.O.R./2001-512
Canada Cooperatives Act, S.C., 1998., poglavlje 1.
Canada Cooperatives Regulations, S.O.R./99-256
Canada Corporations Act, R.S.C., 1970., poglavlje C-32
Posebni zakoni Parlamenta koji obuhvaćaju posebna poduzeća

Opis: **Ulaganje**

1. U skladu s propisom *Canada Business Corporations Act* većina društava osnovanih prema saveznom zakonu mora imati 25 % direktora koji su kanadski rezidenti, a ako to društvo ima manje od četiri direktora, najmanje jedan mora biti kanadski rezident. Kako je utvrđeno u propisu *Canada Business Corporations Regulations, 2001.*, obična većina direktora koji su kanadski rezidenti potrebna je za društva u sljedećim sektorima: vađenje urana; objavljivanje ili distribucija knjiga; prodaja knjiga ako je ta prodaja glavna djelatnost poduzeća i distribucija filmova ili videa. Isto tako društva koja na temelju parlamentarnog zakona ili uredbe pojedinačno podliježu zahtjevima u pogledu minimalnog kanadskog vlasništva moraju imati većinu direktora koji su kanadski rezidenti.
2. Za potrebe propisa *Canada Business Corporations Act* **kanadskirezident** znači pojedinac koji je državljanin Kanade s uobičajenim boravištem u Kanadi ili kanadski državljanin koji nema uobičajeno boravište u Kanadi i pripada u kategoriju utvrđenu propisom *Canada Business Corporations Regulations, 2001.* ili „trajni rezident”, kako je definirano propisom *Immigration and Refugee Protection Act, S.C. 2001.*, poglavlje 27., osim trajnih rezidenata koji nakon ispunjenja uvjeta za podnošenje zahtjeva za kanadsko državljanstvo imaju uobičajeno boravište u Kanadi više od jedne godine.
3. U slučaju holdinga najviše jedna trećina direktora mora biti kanadski rezident ako zarada holdinga i njegovih društava kćeri u Kanadi iznosi manje od 5 % bruto zarade holdinga i njegovih društava kćeri.
4. Propisom *Canada Cooperatives Act* propisano je da najmanje dvije trećine direktora moraju biti članovi zadruge. Najmanje 25 % direktora zadruge mora biti rezident Kanade, a ako zadruga ima samo tri direktora, najmanje jedan direktor mora biti rezident Kanade.

5. Za potrebe propisa *Canada Cooperatives Act* **rezident Kanade** definiran je u okviru propisa *Canada Cooperatives Regulations* kao pojedinac koji je kanadski državljanin i ima uobičajeno boravište u Kanadi ili kanadski državljanin koji nema uobičajeno boravište u Kanadi i pripada u kategoriju utvrđenu propisom *Canada Business Corporations Regulations* ili „trajni rezident“, kako je definirano propisom *Immigration and Refugee Protection Act*, osim trajnog rezidenta koji nakon ispunjenja uvjeta za podnošenje zahtjeva za kanadsko državljanstvo ima uobičajeno boravište u Kanadi više od jedne godine.

Rezerva I-C-5

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: *Citizenship Act*, R.S.C., 1985., poglavlje C-29
Foreign Ownership of Land Regulations, S.O.R./79-416

Opis: **Ulaganje**

- Propis *Foreign Ownership of Land Regulations* temelji se na propisima *Citizenship Act* i *Agricultural and Recreational Land Ownership Act*, R.S.A. 1980., poglavlje A-9 U Alberti neprihvatljiva osoba ili društvo koje je u stranom vlasništvu ili pod kontrolom stranaca može imati udio u zemljištu koje je pod nadzorom samo ako ono obuhvaća najviše dvije parcele ukupne veličine 20 hektara.
- Za potrebe ove rezerve:
neprihvatljiva osoba znači:
  - fizička osoba koja nije državljanin ili trajni rezident Kanade;
  - strana vlada ili agencija strane vlade; ili
  - društvo osnovano u zemlji koja nije Kanada; a**zemljište pod nadzorom** znači zemljište u Alberti, ali ne obuhvaća:
  - zemljište Krune koje ona posjeduje u Alberti;
  - zemljište u gradu, mjestu, novom mjestu, selu ili ljetovalištu; i
  - rudnike i minerale.

Rezerva I-C-6

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Air Canada Public Participation Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje 35. (4. dodatak) <i>Canadian Arsenals Limited Divestiture Authorization Act</i> , S.C., 1986., poglavlje 20. <i>Eldorado Nuclear Limited Reorganization and Divestiture Act</i> , S.C., 1988., poglavlje 41. <i>Nordion and Theratronics Divestiture Authorization Act</i> , S.C., 1990., poglavlje 4.
Opis:	Ulaganje 1. „Nerezident” ili „nerezidenti” ne mogu posjedovati više od određenog postotka dionica s pravom glasa društva na koje se pojedinačni zakon odnosi. Za neka poduzeća ograničenja se primjenjuju na pojedinačne dioničare dok se za ostala ograničenja mogu primjenjivati na cjelinu. Ako postoje ograničenja postotka koji pojedinačni kanadski ulagatelj može posjedovati, ta se ograničenja primjenjuju i na nerezidente. Ograničenja su sljedeća: Air Canada: 25 % sveukupno; Cameco Limited (prethodno Eldorado Nuclear Limited): 15 % za fizičku osobu nerezidenta, 25 % sveukupno; Nordion International Inc.: 25 % sveukupno; Theratronics International Limited: 49 % sveukupno; i Canadian Arsenals Limited: 25 % sveukupno. 2. Za potrebe ovog ograničenja pojam nerezident obuhvaća: (a) fizičku osobu koja nije kanadski državljanin i nema uobičajeno boravište u Kanadi; (b) društvo osnovano, utemeljeno ili drukčije ustrojeno izvan Kanade; (c) vladu strane države ili političku organizacijsku jedinicu vlade strane države ili osobu ovlaštenu za vršenje funkcije ili dužnosti u ime te vlade; (d) društvo koje izravno ili neizravno kontrolira osoba ili tijelo iz točaka od (a) do (c); (e) trust: i. koji je osnovala osoba ili tijelo iz točaka od (b) do (d), osim trusta za upravljanje mirovinskim fondom u korist fizičkih osoba od kojih je većina rezident Kanade; ili ii. u kojem osoba ili tijelo iz točaka od (a) do (d) posjeduje više od 50 % korisničkog udjela; i (f) društvo koje izravno ili neizravno kontrolira trust iz točke (e).

Rezerva I-C-7

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Export and Import Permits Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje E-19
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo fizička osoba koje ima uobičajeno boravište u Kanadi, poduzeće sa sjedištem u Kanadi ili podružnica stranog poduzeća u Kanadi mogu zatražiti i dobiti uvoznju ili izvoznju dozvolu ili dozvolu za provoz robe ili povezane usluge koje podliježu kontroli na temelju propisa <i>Export and Import Permits Act</i> .

Rezerva I-C-8

Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zadržava pravo zadržati mjeru koja se odnosi na pružanje usluga socijalne skrbi na koje se ne primjenjuje rezerva u okviru Rezerve II-C-9 koja se odnosi na socijalne usluge. 2. Ta rezerva u pogledu tretmana najpovlaštenije nacije ne primjenjuje se na pružanje usluga privatnog obrazovanja.

Rezerva I-C-9

Sektor:	Komunikacijske usluge
Podsektor:	Telekomunikacijske mreže i usluge Radiokomunikacija
Industrijska klasifikacija:	CPC 752
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Telecommunications Act, S.C., 1993., poglavlje 38.</i> <i>Canadian Telecommunications Common Carrier Ownership and Control Regulations, S.O.R./94-667</i> <i>Radiocommunications Act, R.S.C., 1985., poglavlje R-2</i> <i>Radiocommunication Regulations, S.O.R./96-484</i>
Opis:	Ulaganje <ol style="list-style-type: none"> 1. Strana ulaganja u pružatelje telekomunikacijskih usluga s vlastitom infrastrukturom ograničena su na najviši ukupni kumulativni postotak koji doseže 46,7 % glasačkih prava, a temelji se na 20 % izravnog ulaganja i 33,3 % neizravnog ulaganja. 2. Pružatelji telekomunikacijskih usluga s vlastitom infrastrukturom moraju ustvari biti pod kontrolom Kanadana. 3. Najmanje 80 % članova uprave pružatelja telekomunikacijskih usluga s vlastitom infrastrukturom mora imati kanadsko državljanstvo. 4. Bez obzira na prethodno opisana ograničenja:<ol style="list-style-type: none"> (a) strana ulaganja smiju doseći 100 % za pružatelje usluga koji obavljaju poslove u okviru međunarodne dozvole za podvodne kabele; (b) kanadski pružatelj usluga može upotrebljavati pokretne satelitske sustave stranih pružatelja usluga kako bi pružao usluge u Kanadi; (c) fiksni satelitski sustavi stranih pružatelja usluga mogu se upotrebljavati za pružanje usluga među točkama u Kanadi i svim točkama izvan Kanade; (d) strana ulaganja smiju doseći 100 % za pružatelje usluga koji djeluju na temelju odobrenja u pogledu satelita; i (e) strana ulaganja smiju doseći 100 % za pružatelje telekomunikacijskih usluga s vlastitom infrastrukturom ako njihovi prihodi od pružanja telekomunikacijskih usluga u Kanadi, uključujući one njihovih podružnica, iznose manje od 10 % ukupnih prihoda od telekomunikacijskih usluga u Kanadi.

Rezerva I-C-10

Sektor:	Usluge prijevoza
Podsektor:	Carinski posrednici Ostale pomoćne i popratne usluge prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 749
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Customs Act, R.S.C., 1985., poglavlje 1. (2. dodatak)</i> <i>Customs Brokers Licensing Regulations, S.O.R./86-1067</i>

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Uvjeti za licenciranog carinskog posrednika u Kanadi:
- (a) fizička osoba mora biti kanadski državljanin;
  - (b) društvo mora biti osnovano u Kanadi, a većina direktora mora imati kanadsko državljanstvo; i
  - (c) partnerstvo se mora sastojati od osoba koje su kanadski državljanini ili društava osnovanih u Kanadi u kojima većina direktora ima kanadsko državljanstvo.

Rezerva I-C-11

- Sektor:** Usluge distribucije
- Podsektor:** Bescarinske trgovine
- Industrijska klasifikacija:** CPC 631, 632 (ograničeno na bescarinske trgovine)
- Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
- Razina vlasti:** Nacionalna
- Mjere:** *Customs Act, R.S.C., 1985., poglavlje 1. (2. dodatak)*
Duty Free Shop Regulations, S.O.R./86-1072

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Dozvola potrebna za vođenje bescarinske trgovine na kopnenom graničnom prijelazu fizička osoba mora:
    - (a) biti kanadski državljanin;
    - (b) imati dobar ugled;
    - (c) imati uobičajeno boravište u Kanadi; i
    - (d) boraviti u Kanadi najmanje 183 dana u godini koja prethodi godini podnošenja zahtjeva za dozvolu.
  2. Za dobivanje dozvole za poslovođu bescarinske trgovine na kopnenom graničnom prijelazu društvo mora:
    - (a) biti osnovano u Kanadi; i
    - (b) sve njegove dionice moraju biti u stvarnom vlasništvu kanadskih državljanina koji ispunjuju uvjete iz stavka 1.

Rezerva I-C-12

- Sektor:** Poslovne usluge
- Podsektor:** Usluge vještačenja povezane s izvozom i uvozom kulturnih dobara
Muzejske usluge osim povijesnih lokacija i zgrada (ograničeno na usluge vještačenja povezane s kulturnim dobrima)

Industrijska klasifikacija:	CPC 96321, 87909 (ograničeno na usluge vještačenja povezane s kulturnim dobrima)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Cultural Property Export and Import Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje C-51
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Za potrebe propisa <i>Cultural Property Export and Import Act</i> samo rezident Kanade ili institucija u Kanadi mogu biti imenovani za vještaka u području kulturnih dobara. 2. Za potrebe ove rezerve: (a) institucija znači tijelo u javnom vlasništvu kojim se upravlja isključivo u korist javnost, koje je osnovano za obrazovne ili kulturne potrebe i koje čuva i izlaže predmete; i (b) rezident Kanade znači fizička osoba koja ima uobičajeno boravište u Kanadi ili društvo koje ima sjedište u Kanadi ili ondje održava poslovnu jedinicu u koju zaposlenici koji obavljaju poslove povezane s djelatnošću društva obično dolaze na posao.

Rezerva I-C-13

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Patentni zastupnici Patentni zastupnici koji pružaju usluge pravnog savjetovanja i zastupanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 8921
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Patent Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje P-4 <i>Patent Rules</i> , S.O.R./96-423
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Kako bi mogao zastupati osobu u prijavi patenta ili drugim pitanjima za koja je nadležan patentni ured, patentni zastupnik mora biti rezident Kanade i biti registriran pri patentnom uredu.

Rezerva I-C-14

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Žigovni zastupnici Žigovni zastupnici koji pružaju usluge pravnog savjetovanja i zastupanja u zakonskim postupcima

Industrijska klasifikacija:	CPC 8922
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Trade-marks Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje T-13 <i>Trade-marks Regulations</i> , S.O.R./96-195
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Kako bi mogao zastupati osobu u prijavi žiga ili drugim pitanjima za koja je nadležan ured za žigove, žigovni zastupnik mora biti rezident Kanade i biti registriran pri uredu za žigove.

Rezerva I-C-15

Sektor:	Energija (nafta i plin)
Podsektor:	Industrija sirove nafte i prirodnog plina Usluge povezane s rudarenjem
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 883
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Canada Petroleum Resources Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje 36. (2. dodatak) <i>Territorial Lands Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje T-7 <i>Federal Real Property and Federal Immovables Act</i> , S.C., 1991., poglavlje 50. <i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i> , S.C., 1987., poglavlje 3. <i>Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act</i> , S.C., 1988., poglavlje 28.
Opis:	Ulaganje 1. Ova se rezerva primjenjuje na dozvole za proizvodnju izdane za područje „frontier lands” i „priobalna područja” (područja koja se ne nalaze pod nadležnošću pokrajina) kako su definirana mjerama koje se primjenjuju. 2. Osoba koja posjeduje dozvolu za proizvodnju nafte i plina ili udio u tome mora biti društvo osnovano u Kanadi.

Rezerva I-C-16

Sektor:	Energija (nafta i plin)
Podsektor:	Industrija sirove nafte i prirodnog plina Usluge povezane s rudarenjem

Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 883
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<p><i>Canada Oil and Gas Production and Conservation Act</i>, R.S.C., 1985., poglavlje O-7, kako je izmijenjen propisom <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i>, S.C. 1992., poglavlje 35.</p> <p><i>Canada – Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act</i>, S.C. 1988., poglavlje 28.</p> <p><i>Canada – Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i>, S.C., 1987., poglavlje 3.</p> <p>Mjere za provedbu sporazuma <i>Canada-Yukon Oil and Gas Accord</i>, uključujući <i>Canada-Yukon Oil and Gas Accord Implementation Act</i>, 1998., poglavlje 5., odjeljak 20. i <i>Oil and Gas Act</i>, RSY 2002, poglavlje 162.</p> <p>Mjere za provedbu sporazuma <i>Northwest Territories Oil and Gas Accord</i>, uključujući provedbene mjere koje se primjenjuju na Nunavut ili ih je donio Nunavut kao nasljednik nekadašnje pokrajine Sjeverozapadni Teritoriji.</p> <p>Mjere za provedbu sporazuma <i>Canada-Quebec Gulf of St. Lawrence Petroleum Resources Accord</i></p>
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. U skladu s propisom <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> ministar mora odobriti „plan pogodnosti” kako bi dobilo odobrenje za provedbu razvojnog projekta u sektoru nafte i plina. 2. Plan pogodnosti znači plan za zapošljavanje Kanađana i pružanje pune i poštene mogućnosti kanadskim proizvođačima, savjetnicima, izvoditeljima i poduzećima koja pružaju usluge da na natjecateljskoj osnovi sudjeluju u dostavi robe i usluga koje se upotrebljavaju u poslu ili djelatnosti predloženima u planu pogodnosti. 3. Planom pogodnosti koji je predviđen u propisu <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> ministru se omogućuje da podnositelju zahtjeva nametne dodatne zahtjeve kako bi osigurao da pojedinci u nepovoljnom položaju imaju pristup izobrazbi i mogućnosti zaposlenja ili da mogu sudjelovati u dostavi robe i usluga koje se upotrebljavaju u predloženom poslu iz plana pogodnosti. 4. Odredbe koje se nastavljaju na odredbe iz propisa <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> obuhvaćene su zakonima za provođenje sporazuma <i>Canada-Yukon Oil and Gas Accord</i>. 5. Odredbe koje se nastavljaju na odredbe iz propisa <i>Canada Oil and Gas Operations Act</i> bit će obuhvaćene zakonima ili propisima za provođenje sporazuma s različitim pokrajinama i teritorijama, uključujući provedbeno zakonodavstvo pokrajina i teritorija (primjerice <i>Northwest Territories Oil and Gas Accord</i>, <i>Canada-Quebec Gulf of St. Lawrence Petroleum Resources Accord</i> i <i>New Brunswick Oil and Gas Accord</i>). Za potrebe ove rezerve ti se sporazumi i provedbeno zakonodavstvo nakon njihova sklapanja ili donošenja smatraju postojećim mjerama.

6. *Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation Act* i *Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act* sadržavaju iste zahtjeve u pogledu plana pogodnosti i zahtjev da se planom pogodnosti osigura sljedeće:
  - (a) društvo ili drugo tijelo koje dostavlja plan osniva u odgovarajućoj pokrajini ured u kojem se donose odluke na primjerenj razini i prije obavljanja posla ili provođenja djelatnosti u priobalnom području;
  - (b) osiguravaju se izdaci za istraživanje i razvoj koji se provode u pokrajini i izdaci za obrazovanje i osposobljavanje koji se osiguravaju u pokrajini; i
  - (c) prednost se daje robi koja je proizvedena u pokrajini ili uslugama koje se ondje pružaju ako su ta roba ili usluge konkurentni u smislu poštene tržišne cijene, kvalitete i dostave.
7. Odbori koji upravljaju planom pogodnosti u okviru tih akata mogu zatražiti da plan obuhvaća i odredbe kojima se osigurava da osobe ili skupine u nepovoljnom položaju ili društva u njihovu vlasništvu ili društva kojima oni upravljaju sudjeluju u dostavi roba i usluga koje se upotrebljavaju u poslu ili djelatnosti predloženima u planu pogodnosti.
8. Osim toga Kanada u vezi s odobrenjem razvojnih projekata na temelju primjenjivih akata može nametnuti zahtjev ili obvezu u području prijenosa tehnologije, proizvodnog postupka ili ostalog zaštićenog znanja kanadskej osobi.

Rezerva I-C-17

Sektor:	Energija (nafta i plin)
Podsektor:	Industrija sirove nafta i prirodnog plina Usluge povezane s rudarenjem
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 883
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i> , S.C., 1987., poglavlje 3. <i>Canada Cooperatives Act</i> , S.C., 1990., poglavlje 41.
Opis:	Ulaganje <ol style="list-style-type: none"> 1. Na temelju propisa <i>Hibernia Development Project Act</i> Kanada i vlasnici projekta Hibernia mogu sklapati sporazume. Tim se sporazumima od vlasnikâ projekta može zahtijevati da preuzmu obvezu provođenja određenih radova u Kanadi i Newfoundlandu i ulaganja najvećih napora za postizanje posebnih ciljnih razina za Kanadu i Newfoundland u odnosu na odredbe „plana pogodnosti” koji je potreban u skladu s propisom <i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord Implementation Act</i>. „Planovi pogodnosti” dodatno su opisani u Rezervi Kanade I-C-16. 2. Osim toga Kanada u pogledu projekta Hibernia može nametnuti zahtjev ili obvezu u području prijenosa tehnologije, proizvodnog postupka ili ostalog zaštićenog znanja kanadskom državljaninu ili poduzeću u Kanadi.

Rezerva I-C-18

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Rudnici urana Usluge povezane s rudarenjem
Industrijska klasifikacija:	CPC 883
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Investment Canada Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje 28. (1. dodatak) <i>Investment Canada Regulations</i> , S.O.R./85-611 <i>Non-Resident Ownership Policy in the Uranium Mining Sector</i> , 1987.

Opis:**Ulaganje**

1. „Nekanadska osoba”, kako je definirana u propisu *Investment Canada Act*, može posjedovati najviše 49 % zemljišta za vađenje uranija u fazi prve proizvodnje. Iznimke u pogledu tog ograničenja dopuštena su ako je moguće utvrditi da je zemljište ustvari pod „kanadskom kontrolom”, kako je definirano u propisu *Investment Canada Act*.
2. Izuzeća od propisa *Non-Resident Ownership Policy in the Uranium Mining Sector* dopuštena su, uz odobrenje kanadske savezne vlade (*Governor in Council*), samo u slučajevima kada kanadski sudionici u vlasništvu zemljišta nisu raspoloživi. Ulaganja u zemljišta nekanadskih osoba koja su provedena prije 23. prosinca 1987. i prelaze dozvoljenu razinu vlasništva ostaju nepromijenjena. Nije dopušteno povećanje vlasništva koje nije kanadsko.
3. Prilikom razmatranja zahtjeva ulagatelja iz Europske unije za izuzeće od politike Kanada neće zahtijevati dokaz da nije moguće naći kanadskog partnera.

Rezerva I-C-19

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizija
Industrijska klasifikacija:	CPC 862
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Bank Act</i> , S.C., 1991., poglavlje 46. <i>Insurance Companies Act</i> , S.C., 1991., poglavlje 47. <i>Cooperative Credit Associations Act</i> , S.C., 1991., poglavlje 48. <i>Trust and Loan Companies Act</i> , S.C., 1991., poglavlje 45.

- Opis:** **Prekogranična trgovina uslugama**
1. Banke moraju imati računovodstveno poduzeće koje revidira njihovo poslovanje. Računovodstveno poduzeće mora imati kvalifikacije kako je utvrđeno u propisu *Bank Act*. U skladu sa zahtijevanim kvalifikacijama dva člana poduzeća ili više njih moraju imati uobičajeno boravište u Kanadi, a član poduzeća kojeg su poduzeće i banka zajednički odabrali za provođenje revizije također mora imati uobičajeno boravište u Kanadi.
  2. Osiguravajuće društvo, kreditna zadruga, trust ili poduzeće za zajmove moraju imati revizora koji može biti fizička osoba ili računovodstveno poduzeće. Revizor takve institucije mora imati kvalifikacije kako su utvrđene u propisima *Insurance Companies Act*, *Cooperative Credit Associations Act* ili *Trust and Loan Companies Act*. Ako se za revizora takve financijske institucije imenuje fizička osoba, ona među ostalim kvalifikacijama mora imati uobičajeno boravište u Kanadi. Ako se za revizora takve financijske institucije imenuje računovodstveno poduzeće, član poduzeća kojeg su poduzeće i banka zajednički odabrali za provođenje revizije mora imati uobičajeno boravište u Kanadi.

Rezerva I-C-20

- Sektor:** Prijevoz
- Podsektor:** Usluge zračnog prijevoza (putnici i teret)
„Posebne usluge zračnog prijevoza” (kako su utvrđene u elementu **opis** u nastavku)
Kurirske usluge
- Industrijska klasifikacija:** CPC 73, 7512, „posebne usluge zračnog prijevoza” (kako su utvrđene u elementu **opis** u nastavku)
- Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbor
- Razina vlasti:** Nacionalna
- Mjere:** *Canada Transportation Act*, S.C., 1996., poglavlje 10.
Aeronautics Act, R.S.C., 1985., poglavlje A-2
Canadian Aviation Regulations, S.O.R./96-433:
dio II. poddio 2. – „Označivanje i registracija zrakoplova”;
dio IV. „Izdavanje dozvola za osoblje i njihovo osposobljavanje”; i
dio VII. „Usluge komercijalnog zračnog prijevoza”
- Opis:** **Ulaganje**
1. U odjeljku 55. propisa *Canada Transportation Act* „kanadska osoba” definirana je na sljedeći način:

2. „... ‚kanadska osoba‘ znači državljanin ili trajni rezident Kanade u smislu pododjeljka 2. stavka 1. propisa *Immigration and Refugee Protection Act*, vlada u Kanadi ili zastupnik takve vlade ili društvo ili drugo tijelo koje je osnovano ili utemeljeno u skladu sa zakonima Kanade ili pokrajine i koje ustvari kontroliraju Kanađani, pri čemu je najmanje 75 % (ili manje ako tako kanadska savezna vlada (*Governor in Council*) odredi posebnim propisom) glasačkih prava u vlasništvu Kanađana i pod njihovom kontrolom...”
3. Propisi doneseni u skladu s propisom *Aeronautics Act* obuhvaćaju definiciju „kanadske osobe” iz propisa *Canada Transportation Act* na osnovi upućivanja. U skladu s tim propisima kanadski zračni prijevoznik za komercijalni zračni prijevoz mora upotrebljavati zrakoplove registrirane u Kanadi. Osim toga, kako bi mogao dobiti certifikat za kanadske zračne prijevoznike i kvalificirati se za registraciju zrakoplova kao „kanadskog”, zračni prijevoznik mora biti kanadska osoba.
4. Samo kanadske osobe mogu pružati sljedeće usluge komercijalnog zračnog prijevoza:
  - (a) usluge na nacionalnoj razini (usluge zračnog prijevoza među određenim točkama ili od i do iste točke na državnom području Kanade ili između točke na državnom području Kanade i točke koja se ne nalazi na državnom području druge zemlje);
  - (b) redovne međunarodne usluge (redovne usluge zračnog prijevoza između točke na državnom području Kanade i točke na državnom području druge zemlje) ako su te usluge rezervirane za kanadske prijevoznike na temelju postojećih ili budućih sporazuma o uslugama zračnog prijevoza;
  - (c) izvanredne međunarodne usluge (izvanredne usluge zračnog prijevoza između točke na državnom području Kanade i točke na državnom području druge zemlje) ako su te usluge rezervirane za kanadske prijevoznike na temelju propisa *Canada Transportation Act*; i
  - (d) posebne usluge zračnog prijevoza koje obuhvaćaju aviofoto izmjeru, snimanje iz zraka, fotografiranje iz zraka, upravljanje šumskim požarima, gašenje požara, oglašavanje iz zraka, vuču jedrilica, skokove s padobranom, građevinske radovi s pomoću letjelica, prijevoz trupaca helikopterom, kontrola iz zraka, nadzor iz zraka, osposobljavanje za letenje, razgledavanje znamenitosti iz zraka i oprušavanje usjeva iz zraka.
5. Strani državljanjani ne mogu postati vlasnika zrakoplova registriranog u Kanadi.
6. U skladu s propisom *Canadian Aviation Regulations* društvo osnovano u Kanadi koje ne zadovoljava zahtjev u pogledu kanadskog vlasništva i kontrole može registrirati zrakoplov za privatnu upotrebu samo ako se zrakoplov većinu vremena (najmanje 60 %) upotrebljava u Kanadi.
7. Još jedan učinak propisa *Canadian Aviation Regulations* ograničenje je boravka u Kanadi privatnih zrakoplova, koje su društva koja nisu kanadska registrirala u inozemstvu, na najviše 90 dana u razdoblju od 12 mjeseci. Privatni zrakoplovi registrirani u inozemstvu ograničeni su na privatnu upotrebu, a to vrijedi i za zrakoplove registrirane u Kanadi za koje je potreban certifikat za privatnu upotrebu.

Rezerva I-C-21

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge popravka i održavanja zrakoplova Zemaljske usluge (samo linijsko održavanje) kako su definirane u poglavljima o Prekograničnoj trgovini uslugama i ulaganjima
Industrijska klasifikacija:	„Usluge popravka i održavanja zrakoplova” i „zemaljske usluge” (samo linijsko održavanje), kako su definirane u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Mjere:	<i>Aeronautics Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje A-2 <i>Canadian Aviation Regulations</i> , S.O.R./96-433: dio IV. „Izdavanje dozvola za osoblje i njihovo osposobljavanje”; dio V. „Plovidbenost”; dio VI. „Opća pravila upravljanja i letenja”; i dio VII. „Usluge komercijalnog zračnog prijevoza”
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Popravke zrakoplova i ostalih zrakoplovnih proizvoda, aktivnosti remonta ili održavanja (uključujući linijsko održavanje) potrebne za održavanje plovidbenosti zrakoplova registriranih u Kanadi i ostalih zrakoplovnih proizvoda moraju provoditi osobe koje zadovoljavaju regulatorne zahtjeve kanadskog zrakoplovstva (odnosno ovlaštene organizacije za održavanje i inženjeri za održavanje zrakoplova). Certifikati se ne izdaju osobama izvan Kanade, osim podorganizacijama ovlaštenih organizacija za održavanje koje se nalaze u Kanadi.

Rezerva I-C-22

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Redovan i izvanredan cestovni prijevoz putnika i tereta, uključujući kurirske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, 7122, 7123, 7512
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Mjere:	<i>Motor Vehicle Transport Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje 29. (3. dodatak), kako je izmijenjen na temelju S.C. 2001., poglavlje 13. <i>Canada Transportation Act</i> , S.C., 1996., poglavlje 10. <i>Customs Tariff</i> , S.C., 1997., poglavlje 36.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Samo kanadske osobe koje upotrebljavaju kamione ili autobuse koji su registrirani u Kanadi i proizvedeni u Kanadi ili je za njih plaćena carina mogu pružati usluge prijevoza kamionom ili autobusom na državnom području Kanade.

Rezerva I-C-23

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Usluge vodnog prijevoza (putnici i teret) pomorskim plovilima ili plovilima za plovidbu kopnenim vodama.
Potporne i ostale usluge za vodni prijevoz, radovi na izgradnji vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s plovila

Industrijska klasifikacija: CPC 721, 722, 745, 5133, 5223 i sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s plovila

Razina vlasti: Nacionalna

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Obveze

Mjere: *Canada Shipping Act, 2001., S.C., 2001., poglavlje 26.*

Opis: **Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu**

- Kako bi mogao registrirati plovilo u Kanadi, vlasnik tog plovila ili osoba koja to plovilo ima u ekskluzivnom posjedu mora biti:
  - državljanin ili trajni rezident Kanade u smislu pododjeljka 2. stavka 1. propisa *Immigration and Refugee Protection Act*,
  - društvo osnovano u skladu sa zakonima Kanade ili pokrajine ili teritorija; ili
  - ako plovilo već nije registrirano u drugoj zemlji, društvo osnovano u skladu sa zakonima zemlje koja nije Kanada ako jedna od sljedećih osoba na sebe preuzima sva pitanja povezana s plovilom, a riječ je o:
    - društvu kćeri društva osnovanog u skladu sa zakonima Kanade ili pokrajine ili teritorija;
    - zaposleniku ili direktoru bilo koje kanadske podružnice društva koje posluje u Kanadi; ili
    - društvu za upravljanje plovilima osnovanom u skladu sa zakonima Kanade ili pokrajine ili teritorija.
- Plovilo registrirano u stranoj zemlji koje je zakupljeno bez posade može se uvrstiti na popis u Kanadi za vrijeme trajanja zakupa i dok je registracija plovila suspendirana u zemlji registra, ako je zakupnik:
  - kanadski državljanin ili trajni rezident, kako je definirano u pododjeljku 2. stavku 1. propisa *Immigration and Refugee Protection Act*; ili
  - društvo osnovano u skladu sa zakonima Kanade ili pokrajine ili teritorija.

Rezerva I-C-24

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge vodnog prijevoza (putnici i teret) pomorskim plovilima ili plovilima za plovidbu kopnenim vodama. Potporne i ostale usluge za vodni prijevoz, radovi na izgradnji vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina Sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s plovila
Industrijska klasifikacija:	CPC 721, 722, 745, 5133, 5223 i sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s plovila
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Mjere:	<i>Canada Shipping Act, 2001.</i> , S.C., 2001., poglavlje 26. <i>Marine Personnel Regulations, S.O.R./2007-115</i>
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu Kao uvjet za služenje na plovilima registriranim u Kanadi zapovjednici, brodski časnici, inženjeri i neki drugi pomorci moraju posjedovati certifikat ministarstva prometa. Ti certifikati mogu se izdati samo kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima.

Rezerva I-C-25

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge peljarenja i pristajanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 74520
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Mjere:	<i>Pilotage Act, R.S.C., 1985.</i> , poglavlje P-14 <i>General Pilotage Regulations, S.O.R./2000-132</i> <i>Atlantic Pilotage Authority Regulations, C.R.C.</i> , poglavlje 1264. <i>Laurentian Pilotage Authority Regulations, C.R.C.</i> , poglavlje 1268. <i>Great Lakes Pilotage Regulations, C.R.C.</i> , poglavlje 1266. <i>Pacific Pilotage Regulations, C.R.C.</i> , poglavlje 1270.

Opis: Prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu

U skladu s rezervom Kanade II-C-15, za pružanje usluga peljarenja na područjima u kojima je peljarenje obvezno i koja se nalaze na državnom području Kanade potrebna je dozvola ili certifikat za peljarenje koji izdaje odgovarajuće regionalno tijelo za peljarenje. Dozvolu ili certifikat za peljarenje mogu dobiti samo kanadski državljani ili trajni rezidenti. Trajni rezident Kanade kojem je izdana dozvola ili certifikat za peljarenje mora postati kanadski državljanin u roku od pet godina od dobivanja te dozvole ili certifikata za peljarenje kako bi ga mogao zadržati.

Rezerva I-C-26

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza pomorskim plovilima i plovilima za plovidbu kopnenim vodama
Industrijska klasifikacija:	CPC 721, 722
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije Obveze
Mjere:	<i>Coasting Trade Act</i> , S.C., 1992., poglavlje 31.

Opis: Prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu

Zabrane na temelju propisa *Coasting Trade Act*, navedene u rezervi Kanade II-C-14, ne primjenjuju se na plovila u vlasništvu vlade Sjedinjenih Američkih Država kada ih se upotrebljava samo za prijevoz robe u vlasništvu Sjedinjenih Američkih Država s državnog područja Kanade i s ciljem opskrbe lokacija u okviru sustava *Distant Early Warning*.

Rezerva I-C-27

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Redoviti ili izvanredni cestovni prijevoz putnika
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, 7122
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Mjere:	<i>Motor Vehicle Transport Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje 29. (3. dodatak), kako je izmijenjen na temelju S.C., 2001., poglavlje 13.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Pokrajinskim agencijama delegirano je ovlaštenje da osobama u vlastitoj pokrajini izdaju dopuštenje za pružanje usluga autobusnog prijevoza na području izvan pokrajine (prijevoz među pokrajinama i prekogranični prijevoz) na istoj osnovi kao i za pružanje usluga lokalnog autobusnog prijevoza. Većina pokrajinskih agencija izdaje dopuštenje za pružanje usluga lokalnog autobusnog prijevoza na temelju ispitivanja javne koristi i nužnosti.

Rezerva I-C-28

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Svi podsektori prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 7
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Mjere:	<i>Canada Transportation Act</i> , S.C., 1996., poglavlje 10.

Opis: **Ulaganje**
U skladu s propisom *Canada Transportation Act* sve predložene transakcije koje obuhvaćaju prijevozničko poduzeće koje izaziva dvojbe u pogledu javnog interesa u mjeri u kojoj se odnosi na nacionalni prijevoz, kako ga je utvrdio ministar, mora odobriti kanadska savezna vlada (*Governor in Council*).

Rezerva I-C-29

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Poštanske usluge, prijevoz pošte svim prijevoznim sredstvima.
Industrijska klasifikacija:	CPC 71124, 71235, 7321, 7511
Razina vlasti:	Nacionalna
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Mjere:	<i>Canada Post Corporation Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje C-10 <i>Letter Definition Regulations</i> , S.O.R./83-481

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Jedini i isključivi privilegij sakupljanja, prenošenja i dostave „pisama” u Kanadi, kako je definirano propisom *Letter Definition Regulations*, rezervirana je za poštanski monopol.
Podrazumijeva se da mogu biti ograničene i aktivnosti povezane s jedinim i isključivim privilegijem, uključujući izdavanje poštanskih maraka i namještanje, postavljanje ili premještanje na javnom mjestu spremnika za prikupljanje pošte ili naprave koja se upotrebljava za prikupljanje, isporuku ili čuvanje pošte.

Raspored za Kanadu – pokrajine i teritoriji**Rezerve koje se primjenjuju u Alberti****Rezerva I-PT-1**

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvo Revizijske i knjigovodstvene usluge

Industrijska klasifikacija:	CPC 862
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Regulated Accounting Profession Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje R-12. <i>Certified General Accountants Regulation</i> , Alta. Reg. 176/2001 <i>Certified Management Accountants</i> , Alta. Reg. 177/2001 <i>Chartered Accountants Regulation</i> , Alta. Reg. 178/2001

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Podnositelj zahtjeva koji se želi registrirati kao regulirani član mora dostaviti dokaz o kanadskom državljanstvu ili dokaz o zakonskom priznavanju i pravu na rad u Kanadi. Svaki ured registriranog člana u Alberti koji pruža usluge javnog računovodstva mora biti pod osobnim nadzorom i upravljanjem člana koji je obično dostupan za ispunjenje potreba klijenata u vremenu u kojem je ured otvoren javnosti.
--------------	--

Rezerva I-PT-2

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Veterinary Profession Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje V-2. <i>General Regulation</i> , Alta. Reg. 44/86

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo kanadskim državljanima ili osobama koje su zakonski primljene u Kanadu te ovlaštene za rad u njoj Odbor za registraciju može odobriti registraciju nakon što one dostave zadovoljavajuće dokaze o tome.
--------------	--

Rezerva I-PT-3

Sektor:	Nekretnine
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu, na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, 822, 81331
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	Real Estate Act , R.S.A. 2000., poglavlje R-5.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pružatelji usluga ovlašteni su preko posredništva koje mora imati registrirani ured u pokrajini. Registrirani ured mora biti: lokacija iz koje osoba obavlja poslovanje; pod kontrolom pružatelja usluga i lokacija evidencija koje je potrebno voditi u skladu sa zakonom.

Rezerva I-PT-4

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Zemljišna izmjera
Industrijska klasifikacija:	CPC 8675
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Land Surveyors Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje L-3.
Opis:	Ulaganja Za usluge koje se pružaju u okviru društva komercijalna prisutnost mora biti u obliku geodetskog društva.

Rezerva I-PT-5

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Gaming and Liquor Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje G-1. <i>Gaming and Liquor Regulation</i> , Alta. Reg. 143/96 <i>Alberta Gaming and Liquor Commission Board Policies</i> (Politike Odbora Komisije za igre na sreću i alkoholna pića pokrajine Alberte)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Na temelju prethodno navedenih mjera Alberta može kontrolirati proizvodnju, uvoz, prodaju, kupnju, posjedovanje, skladištenje, prijevoz, upotrebu i potrošnju alkohola, uključujući preko dozvola i licencija koje mogu uključivati državljanstvo, boravište i druga ograničenja u pogledu uspostavljanja, poslovanja i obavljanja tih djelatnosti.

Rezerva I-PT-6

Sektor: Poljoprivreda

Podsektor: Zemljište
Usluge povezane s poljoprivredom

Industrijska klasifikacija: CPC 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 531

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Alberta

Mjere: *Provincial Parks Act, R.S.A. 2000.*, poglavlje P-35.
Provincial Parks (Dispositions) Regulations, Alta. Reg. 241/77
Provincial Parks (General) Regulation, Alta. Reg. 102/85
Dispositions and Fees Regulation, Alta. Reg. 54/2000
Special Areas Disposition Regulation, Alta. Reg. 137/2001
Declaration Regulation, Alta. Reg. 195/2001
Forest Reserves Regulation, Alta. Reg. 42/2005

Opis: **Ulaganja**
Raspolaganja državnim zemljištem, uključujući pokrajinske parkove, ograničena su na rezidente Alberta koji su kanadski državljani ili trajni rezidenti u smislu propisa *Immigration and Refugee Protection Act, S.C. 2001.*, poglavlje 27.

Rezerva I-PT-7

Sektor: Lov

Podsektor: Usluge povezane s lovom
Vodiči za lov za vlastiti račun
Ostale kulturne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 0297, 8813, 96419, 9633

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Alberta

Mjere: *Wildlife Act*, R.S.A. 2000., poglavlje W-10.
Wildlife Regulation, Alta. Reg. 143/97

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Zahtjevi u pogledu državljanstva ili trajnog boravišta mogu se uvesti kao uvjet za imenovanja, dozvole ili licencije koje se odnose na usluge vođenja i dobavljanja opreme za lov na divlje životinje. Zahtjevi u pogledu državljanstva ili trajnog boravišta mogu se uvesti i kao uvjet za dozvole ili licencije za držanje zoološkog vrta, prepariranje, štavljenje, trgovinu krznom ili upravljanje krznenim resursima.

Rezerva I-PT-8

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Usluge cestovnog prijevoza
Prijevoz putnika

Industrijska klasifikacija: CPC 7121, 7122

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Alberta

Mjere: *Motor Transport Act*, R.S.A. 2000., poglavlje M-21.
Motor Vehicle Administration Act, R.S.A. 2000., M-23.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Ispitivanje javne koristi i potreba može se provesti prije odobrenja dozvole za pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza te redovnog i izvanrednog prijevoza, uključujući primjenu nekih ili svih sljedećih kriterija: primjerenosti trenutne razine usluge; tržišnih uvjeta kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu; pogodnosti koju za javnost predstavljaju novi subjekti, uključujući kontinuitet i kvalitetu usluge te opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu.

Rezerva I-PT-9

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Alberta

Mjere: *Industrial benefits policy* (Politika industrijskih koristi)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Zahtjevi u pogledu rezultata mogu se uvesti za podnositelje zahtjeva (kao, na primjer, da se najprije uzimaju u obzir pružatelji usluga iz Alberte ili Kanade ako su konkurentni u smislu cijene i kvalitete) u slučaju velikih projekata za koje su potrebne dozvole za industrijski razvoj, upravljanje šumama, naftni pijesak, elektrane ili pogone za preradu plina te proizvodnju ugljena.

Rezerva I-PT-10

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Alberta

Mjere: *Business Corporations Act*, R.S.A. 2000., poglavlje B-9.
Business Corporations Regulation, Alta. Reg. 118/2000
Companies Act, R.S.A. 2000., poglavlje C-21.
Cooperatives Act, S.A. 2001., poglavlje C-28.1.
Partnership Amendment Act, R.S.A. 2000. (dodatak), poglavlje P-25.
Societies Act, R.S.A. 2000., poglavlje S-14.

Opis: **Ulaganja**
1. Najmanje 25 % direktora društva iz Alberta moraju biti rezidentni Kanadani.
2. Za potrebe tih mjera „rezidentni Kanadanin” znači osoba:
(a) koja je kanadski državljanin i ima uobičajeno boravište u Kanadi;
(b) koja je kanadski državljanin, koja nema uobičajeno boravište u Kanadi i koja je član propisane skupine osoba; ili
(c) koja je trajni rezident u smislu propisa *Immigration and Refugee Protection Act*, S. C. 2001., poglavlje 27. i koja ima uobičajeno boravište u Kanadi.

Rezerva I-PT-11

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Land Titles Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje L-4. <i>Agricultural and Recreational Land Ownership Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje A-9. <i>Regulations Respecting the Ownership of Agricultural and Recreational Land in Alberta</i> , Alta. Reg. 160/79 <i>Public Lands Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje P-40.
Opis:	Ulaganja Javno zemljište ne može se prodati: (a) osobi koja nije kanadski državljanin ili trajni rezident kako je definirano propisom <i>Immigration and Refugee Protection Act</i> , S.C. 2001., poglavlje 27.;; (b) društvu koje nije kanadsko društvo; ili (c) osobi ili društvu koje djeluje kao povjerenik za osobu koja nije kanadski državljanin ili trajni rezident kako je definirano propisom <i>Immigration and Refugee Protection Act</i> ili za društvo koje nije kanadsko društvo.

Rezerva I-PT-12

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i kladenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Gaming and Liquor Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje G-1. <i>Horse Racing Alberta Act</i> , RSA 2000., poglavlje H-11.3. <i>Gaming and Liquor Regulation</i> , Alta. Reg. 143/1996 <i>Alberta Gaming and Liquor Commission Board Policies</i> (Politike Odbora Komisije za igre na sreću i alkoholna pića pokrajine Alberte)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Na temelju prethodno navedenih mjera Alberta može regulirati i odobriti usluge, pružatelje usluga, proizvodnju, dobavljače materijala, poslovanje i popravke povezane s lutrijskim igrama, terminalima za igre, igrama na sreću, utrkama, bingom, kasinima i sličnim aktivnostima, uključujući na temelju dozvola i licencija koje mogu uključivati državljanstvo, boravište i druga ograničenja u pogledu uspostavljanja, poslovanja i obavljanja tih djelatnosti.

Rezerva I-PT-13

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane sa stočarstvom

Industrijska klasifikacija:	CPC 8812
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Stray Animals Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje S-20. <i>Horse Capture Regulation</i> , Alta. Reg. 59/94
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo kanadski državljanin ili osoba koja je zakonski primljena u Kanadu radi trajnog boravišta može dobiti, posjedovati ili podnijeti zahtjev za dozvolu za hvatanje, mamljenje, lov, praćenje, slijeđenje tragova konja ili lov konja šuljanjem na javnom zemljištu u Alberti koje je određeno za hvatanje konja uz dozvolu.

Rezerve koje se primjenjuju u Britanskoj Kolumbiji

Rezerva I-PT-14

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Proizvodi šumarstva i sječe drva
Industrijska klasifikacija:	CPC 03
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Forest Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 157.
Opis:	Ulaganja Sve drvo posječeno na zemljištu u vlasništvu pokrajine mora se upotrijebiti u toj pokrajini ili se u toj pokrajini mora preraditi u drugu robu. Međutim, pokrajina može odobriti izuzeće od tog zahtjeva ako je to drvo višak u odnosu na zahtjeve postrojenja za preradu u pokrajini, ako se ne može na isplativ način preraditi u blizini mjesta na kojem je posječeno te se ne može na isplativ način prenijeti u drugo postrojenje u pokrajini ili ako bi se izuzećem spriječio nastanak otpada ili poboljšala iskorištenost drva.

Rezerva I-PT-15

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 8611
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Evidence Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 124.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Osoba mora biti kanadski državljanin ili trajni rezident kako bi se imenovalo povjerenikom za uzimanje izjava pod prisegom.

Rezerva I-PT-16

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo

Industrijska klasifikacija: CPC 862

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: *Accountants (Certified General) Act*, R.S.B.C. 1996. poglavlje 2.
Accountants (Chartered) Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 3.
Accountants (Management) Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 4.

Opis: **Ulaganja**
Računovodstvenim uredima mora upravljati rezident Britanske Kolumbije.

Rezerva I-PT-17

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: *Cooperative Association Act*, S.B.C. 1999., poglavlje 28.
Society Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 433.

Opis: **Ulaganja**

1. U skladu s propisom *Cooperative Association Act* većina direktora zadruga koja je osnovana u skladu s tim zakonom moraju biti rezidentni Kanadani, a najmanje jedan direktor mora biti rezident u toj pokrajini.
2. U skladu s propisom *Society Act* najmanje jedan direktor neprofitnog društva osnovanog u skladu s tim zakonom mora biti rezident u toj pokrajini.

Rezerva I-PT-18

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Odvjetnici i javni bilježnici

Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Notaries Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 334.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo kanadski državljani ili trajni rezidenti Kanade mogu biti ovlaštene za rad u svojstvu javnih bilježnika u Britanskoj Kolumbiji. Propisom <i>Notaries Act</i> uvedena su ograničenja u pogledu mogućnosti javnih bilježnika da usluge pružaju preko društva javnih bilježnika. Zakladama moraju upravljati pokrajinske ili savezne financijske institucije uređene propisima.

Rezerva I-PT-19

Sektor:	Turizam
Podsektor:	Usluge povezane s lovom (vodiči za lov; dobavljači opreme; vodiči za pecanje) Usluge povezane s ribolovom Putničke agencije, turoperatori i turistički vodiči
Industrijska klasifikacija:	CPC 8813, 882, 96419
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 488.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo se kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima Kanade mogu izdati dozvole za vodiče dobavljače opreme i vodiče za pecanje.

Rezerva I-PT-20

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Ostale profesionalne usluge Proizvodi šumarstva i sječe drva Usluge povezane sa šumarstvom i sječom drva
Industrijska klasifikacija:	CPC 03, 8814
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere:	<i>Foresters Act</i> , S.B.C. 2003., poglavlje 19.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za upisivanje u registar profesionalnih šumara potrebno je relevantno prethodno radno iskustvo od najmanje 24 mjeseca koje se mora steći u Britanskoj Kolumbiji. U nekim su slučajevima profesionalni šumari koji su već registrirani u drugim kanadskim jurisdikcijama izuzeti od tog zahtjeva.

Rezerva I-PT-21

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Usluge povezane s proizvodnjom Dozvole za sječu božićnih drvaca Dozvola za prikupljanje drva iz vode Dozvole za iskorištavanje šuma u privatnom vlasništvu
Industrijska klasifikacija:	CPC 03, 8814
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Forest Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 157.
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Samo kanadski državljani, trajni rezidenti ili društva pod kontrolom kanadskih državljana ili trajnih rezidenata Kanade mogu dobiti dozvolu za sječu božićnih drvaca. 2. Samo kanadski državljani ili imigranti s dozvolom za stalni boravak mogu podnijeti zahtjev za dozvole za prikupljanje drva iz rijeka. 3. Samo kanadski državljani, trajni rezidenti ili društva, osim neprofitnih društava, koje su pod kontrolom kanadskih državljana ili trajnih rezidenata mogu podnijeti zahtjev za dozvole za iskorištavanje šuma u privatnom vlasništvu. 4. Blizina privatnog boravišta od predloženog zemljišta za sječu obuhvaćenog dozvolom za iskorištavanje šuma u privatnom vlasništvu te udaljenost i veličina privatnog zemljišta koje će se uključiti u predloženo zemljište za sječu dva su kriterija za dodjelu dozvole.

Rezerva I-PT-22

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Šumarstvo i sječa drva
Industrijska klasifikacija:	CPC 03
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere:	<i>Forest Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 157.
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Samo sljedeći subjekti smiju sklopiti sporazum o upravljanju šumom lokalne zajednice:<ol style="list-style-type: none"> (a) neprofitno društvo osnovano u skladu s propisom <i>Society Act</i>, R.S.B.C. 1996., poglavlje 433.; (b) zadruga kako je definirana u propisu <i>Cooperative Association Act</i>, S.B.C. 1999., poglavlje 28.; (c) društvo, ako je to društvo osnovano nekim propisom ili na temelju njega ili je registrirano izvan pokrajine u skladu s propisom <i>Business Corporations Act</i>, S.B.C.- 2002., poglavlje 57.; (d) partnerstvo ako to partnerstvo čine općine ili regionalni okruzi, neprofitna društva, udruženja, poduzeća ili poduzeća izvan pokrajine ili kombinacija prethodno navedenih subjekata; ili (e) općina ili regionalni okrug. 2. Sporazumi o upravljanju šumom lokalne zajednice mogu se sklopiti izravno.

Rezerva I-PT-23

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede Hortikultura i vrtlarstvo Usluge povezane s poljoprivredom (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem) Usluge povezane sa stočarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 8812
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Range Act</i> , S.B.C. 2004., poglavlje 71.
Opis:	Ulaganja <p>Podnositelju zahtjeva koji može dokazati prisutnost u lokalnom području daje se prednost pri dodjeli licencija i dozvola za ispašu.</p>

Rezerva I-PT-24

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Šumarstvo i sječa drva
Industrijska klasifikacija:	CPC 03
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: Forest Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 157.

Opis: **Ulaganja**
Od podnositelja zahtjeva može se zahtijevati da se obveže uspostaviti proizvodno postrojenje kako bi ispunio uvjete za dozvolu za sječu drva u šumi.

Rezerva I-PT-25

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Šumarstvo i sječa drva

Industrijska klasifikacija: CPC 03

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: Forest Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 157.

Opis: **Ulaganja**
Dodjela dozvole za prikupljanje drva iz rijeka u nekom području ograničena je na specifične skupine, posebno neprofitna društva i zadruge, za potrebe kao što su osiguranje društvenih i gospodarskih koristi Britanskoj Kolumbiji, povećanje državnih prihoda, pružanje prilika za postizanje niza ciljeva zajednice, uključujući zapošljavanje i druge društvene, okolišne i gospodarske koristi, poticanje suradnje unutar zajednice i među dionicima, osiguranje upotrebe odgovarajućeg drva i druge čimbenike koje ministar ili osoba koju je ministar ovlastio odredi u pozivu ili oglasu.

Rezerva I-PT-26

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Šumarstvo i sječa drva

Industrijska klasifikacija: CPC 03

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: Forest Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 157.

Opis: **Ulaganja**
Dodjeljuje se samo određeni broj ograničenih dozvola za sječu drva u šumi. Dodjela tih dozvola može podlijegati zahtjevima u pogledu rezultata, uključujući zahtjev u pogledu vlasništva ili zakupa postrojenja za preradu u pokrajini.

Rezerva I-PT-27

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Land Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 245. <i>Ministry of Forest and Range Policy – Grazing Lease Policy dated November 15, 2004</i> (Politika Ministarstva šuma i područja za ispašu – Politika najma područja za ispašu od 15. studenoga 2004.)
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. U skladu s propisom <i>Land Act</i> državno zemljište može se prodati samo kanadskim državljanima i trajnim rezidentima. U nekim se okolnostima državno zemljište može prodati državnom poduzeću, općini, regionalnom okrugu, upravi bolnice, sveučilištu, koledžu, odboru za obrazovanje, tijelu za frankofono obrazovanje u skladu s propisom <i>School Act</i>, R.S.B.C. 1996., poglavlje 412., drugim povezanim vladinim tijelima ili službi <i>South Coast British Columbia Transportation Authority</i> u skladu s propisom <i>South Coast British Columbia Transportation Authority Act</i>, S.B. C. 1998., poglavlje 30. ili nekoj njezinoj podružnici. 2. Samo kanadski državljani mogu imati stalnu dozvolu za najam područja za ispašu. Zahtjevi u pogledu rezultata uvedeni su za poduzeća kao uvjet za dodjelu stalnih dozvola za najam područja za ispašu.

Rezerva I-PT-28

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Riba i ostali proizvodi ribarstva Usluge povezane s ribolovom Zemljište
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 531, 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 149. <i>Land Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 245.
Opis:	Ulaganja <p>Samo državljanin ili trajni rezident Kanade ima pravo na prodaju državnog zemljišta za djelatnosti akvakulture, osim ako je zahtjev te osobe za raspolaganje državnim zemljištem odobren prije 1. svibnja 1970.</p>

Rezerva I-PT-29

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Usluge povezane s ribolovom Usluge veleprodaje
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 62112, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 149. Commercial Fisheries and Mariculture: A Policy for the 1980s
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zahtjevi u pogledu boravišta, državljanstva i rezultata mogu se uvesti kao uvjet za dobivanje dozvole za izlov i uzgoj ribe, morskih biljaka ili divljih kamenica ili za obavljanje djelatnosti prerade, kupnje ili posredovanja u kupnji i prodaji ribe. Odobalna prerada ili prerada na moru ograničena je na ribare koji prerađuju vlastiti ulov i ako se određene vrste ribe ne mogu isplativo preraditi u postojećim objektima na obali.

Rezerva I-PT-30

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge cestovnog prijevoza Prijevoz putnika
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, 7122
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Passenger Transportation Act</i> , S.B.C. 2004., poglavlje 39. <i>Motor Vehicle Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 318.
Opis:	Ulaganja 1. Propisom <i>Passenger Transportation Act</i> zahtijeva se da osoba mora dobiti dozvolu za prijevoz putnika od Odbora za prijevoz putnika (<i>Passenger Transportation Board</i>) kako bi mogla pružati usluge prijevoza taksijem ili međugradskog autobusnog prijevoza u Britanskoj Kolumbiji. Odbor može odobriti zahtjev za dozvolu ako smatra da su ispunjeni sljedeći uvjeti: (a) postoji javna potreba za tom uslugom; (b) podnositelj zahtjeva ispunjava zahtjeve i može pružati tu uslugu i (c) ako bi se dozvola odobrila, njome bi se promicali stabilni gospodarski uvjeti u poslovanju povezanom s prijevozom putnika u Britanskoj Kolumbiji.

- Odbor za prijevoz putnika ima ovlast odrediti uvjete za dozvolu. Ako dozvola treba uključivati odobrenje za upravljanje motornim vozilima kao što su autobusi za međugradski prijevoz, uvjeti za takvu dozvolu uključuju linije i minimalnu učestalost linija za tu djelatnost. Ako dozvola treba uključivati odobrenje za upravljanje motornim vozilima kao što su vozila koja usmjeravaju putnici (na primjer taksi i limuzine), uvjeti za takvu dozvolu uključuju veličinu voznog parka, cijene i geografsko područje poslovanja.

Rezerva I-PT-31

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge cestovnog prijevoza: javni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, 7122
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>British Columbia Transit Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 38. <i>South Coast British Columbia Transportation Authority Act</i> , S.B.C. 1998., poglavlje 30.
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> <i>British Columbia Transit</i> državno je poduzeće koje ima isključivo pravo za planiranje, stjecanje i izgradnju javnih sustava prijevoza putnika kojima se podupiru regionalne strategije rasta, službeni općinski planovi i gospodarski razvoj područja na kojima se pružaju usluge prijevoza u svim područjima Britanske Kolumbije, osim regije u kojoj se pružaju usluge prijevoza, a koju pokriva <i>South Coast British Columbia Transportation Authority</i>. <i>South Coast British Columbia Transportation Authority</i> ima isključivo pravo na pružanje regionalnog sustava prijevoza svim općinama i ruralnim područjima koja se nalaze u regionalnom okrugu šireg Vancouvera, kojim se prevoze ljudi i roba te pridonosi regionalnoj strategiji rasta, pokrajinskim i regionalnim okolišnim ciljevima (uključujući ciljeve u pogledu kvalitete zraka i smanjenja emisija stakleničkih plinova) te gospodarskom razvoju regije u kojoj se pružaju usluge prijevoza.

Rezerva I-PT-32

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Električna energija Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 171, 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: *BC Hydro Public Power Legacy and Heritage Contract Act*, S.B.C. 2003., poglavlje 86.
Clean Energy Act, S.B.C. 2010., poglavlje 22.
Utilities Commission Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 473.
Hydro and Power Authority Act, R.S.B.C. 1996., poglavlje 212.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. U Britanskoj Kolumbiji elektroprivredna poduzeća posluju kao distributeri električne energije s reguliranim monopolom u području koje pokrivaju.
2. *British Columbia Hydro and Power Authority* („BC Hydro”) državno je poduzeće koje je vlasnik većine postrojenja za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije u Britanskoj Kolumbiji. U skladu s pokrajinskim pravom *BC Hydro* ima drukčiji tretman i u nekim je slučajevima izuzet iz revizije koju provodi regulatorna agencija *British Columbia Utilities Commission*. *BC Hydro* ne smije raspolagati (uključujući u okviru prodaje) nikakvom svojom naslijeđenom imovinom, osim ako se ona više ne upotrebljava ili ako više nije korisna.
3. U skladu s uputama zamjenika guvernera prodajne cijene električne energije u provinciji uređuje regulatorna agencija *British Columbia Utilities Commission*.

Rezerva I-PT-33

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Slobodni rudari

Industrijska klasifikacija: CPC 8675

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Britanska Kolumbija

Mjere: *Mineral Tenure Act*, R.S.B.C. 1996., poglavlje 292.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**

Kako bi dobila dozvolu za rudarsku djelatnost osoba mora biti rezident Kanade najmanje 183 dana u svakoj kalendarskoj godini ili mora dobiti dozvolu za rad u Kanadi, biti kanadsko društvo ili partnerstvo koje čine kvalificirane osobe ili kanadska društva.

Rezerve koje se primjenjuju u Manitobi

Rezerva I-PT-34

Sektor: Javne i osobne usluge

Podsektor: Pogrebne usluge
Usluge kremiranja i zakapanja

Industrijska klasifikacija: CPC 9703

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Prearranged Funeral Services Act</i> , C.C.S.M. poglavlje F-200.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Sve osobe koje pružaju prethodno utvrđene pogrebne usluge uz naknadu moraju imati dozvolu. Samo osobe koje redovito obavljaju poslove povezane s pružanjem pogrebnih usluga i u tu svrhu imaju poslovni nastan u Manitobi mogu podnijeti zahtjev za dobivanje te dozvole. Prethodno utvrđene pogrebne usluge mogu se nuditi samo preko poslovnog nastana povezanog s tom dozvolom.

Rezerva I-PT-35

Sektor:	Usluge organizacija s članstvom
Podsektor:	Pravna dokumentacija i ovjeravanje
Industrijska klasifikacija:	CPC 8613, 95910
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Marriage Act</i> , C.C.S.M. poglavlje M-50. <i>Policy Respecting Residency or Citizenship of Appointees</i> (Politika koja se odnosi na boravište ili državljanstvo imenovanih osoba)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama U skladu s propisom <i>The Marriage Act</i> nadležni ministar može imenovati određenu osobu povjerenikom za sklapanje braka za pokrajinu, ili neki njezin dio koji odredi ministar, te ta osoba može voditi obred sklapanja braka u skladu s trajanjem imenovanja. Ministar može dodijeliti povlašteni tretman kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima Manitobe.

Rezerva I-PT-36

Sektor:	Obrazovanje
Podsektor:	Ostale usluge obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 9290
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	The Manitoba Registered Music Teachers' Association <i>Incorporation Act</i> , R.S.M. 1990., poglavlje 100.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Ni jedna osoba ne može biti primljena kao član Udruženja registriranih profesora glazbene kulture Manitobe i upotrebljavati naziv „Registered Music Teacher” ako ne dokaže da je prethodno boravila u Manitobi šest mjeseci.

Rezerva I-PT-37

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Community Development Bonds Act*, C.C.S.M., poglavlje C-160.

Opis: **Ulaganja**

1. Svi direktori društva za izdavanje i trgovanje obveznicama lokalnih zajednica za razvoj zajednice moraju biti rezidenti Manitobe. Osnivači društva moraju biti rezidenti općine u kojoj se nalazi sjedište društva ili susjedne općine.
2. Ako Vlada Manitobe osigura jamstvo za obveznice, samo prihvatljivi imatelji obveznica mogu zatražiti naplatu jamstva. Prihvatljivi imatelji obveznica osobe su koje su povezane s Manitobom ili Kanadom u trenutku kupnje obveznice: na primjer, osobe koje su rezidenti u Manitobi, društvo iz Manitobe osnovano u skladu s propisom *Canada Business Corporations Act*, R.S.C., 1985., poglavlje C-44., društvo sa sjedištem u Manitobi; trust ako su većina povjerenika ili korisnika rezidenti u Manitobi ili općini Manitobe.
3. Prihodi od izdavanja obveznica za razvoj zajednice moraju se uložiti u „prihvatljiva poslovanja”. To su društva ili zadruge:
  - (a) osnovane u skladu s propisom *The Corporations Act*, C.C.S.M., poglavlje C-225. ili propisima *Canada Business Corporations Act* ili *The Co-operatives Act*, C.C.S.M., poglavlje C-223., ovisno o slučaju;
  - (b) koje posluju ili namjeravaju poslovati uz naknadu u Manitobi; i
  - (c) čija je imovina u Manitobi pod kontrolom (ili će biti pod kontrolom kad subjekt započne poslovanje) rezidenata u Manitobi (među ostalim, ispitivanja koja ne uključuju prisutnost u Manitobi ili kontrolu ili vlasništvo rezidenata Manitobe).

Rezerva I-PT-38

Sektor: Poljoprivreda

Podsektor: Poljoprivredno zemljište
Šume i drugo pošumljeno zemljište

Industrijska klasifikacija:	CPC 531
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Farm Lands Ownership Act</i> , C.C.S.M., poglavlje F-35.

Opis:	Ulaganja Samo osobe koje su državljani Kanade ili trajni rezidenti Kanade u smislu propisa <i>Immigration and Refugee Protection Act</i> , S.C. 2001., poglavlje 27. („prihvatljive osobe”), društva, trustovi, partnerstva ili drugi subjekti koji su u cijelosti u vlasništvu aktivnih ili umirovljenih poljoprivrednika ili prihvatljivih osoba, ili njihovih kombinacija, jedinica (općinske ili pokrajinske) samouprave, državnih agencija ili kvalificiranih imigranata koji imaju pravo i namjeravaju postati prihvatljive osobe u roku od dvije godine nakon stjecanja poljoprivrednog zemljišta, mogu biti vlasnici više od 40 jutara poljoprivrednog zemljišta u Manitobi.
--------------	--

Rezerva I-PT-39

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Act</i> , C.C.S.M., poglavlje L-12. <i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C-225.

Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Investicijski fondovi koji ulažu u mala i srednja poduzeća (<i>Labour-sponsored Venture Capital Corporations</i>) moraju ulagati u aktivna poduzeća (čija imovina iznosi manje od 50 milijuna CAD), u kojima najmanje 50 % zaposlenika zaposlenih na puno radno vrijeme čine osobe zaposlene u Manitobi ili ako se najmanje 50 % plaća i nadnica zaposlenika može pripisati uslugama koje su zaposlenici pružili u Manitobi. 2. Ti fondovi moraju biti registrirani u skladu sa zakonom te samo društva osnovana u skladu s propisom <i>The Corporations Act</i> mogu podnijeti zahtjev za registraciju. To znači da najmanje 25 % direktora društva moraju biti rezidenti Kanade (ili najmanje jedan ako postoje tri ili manje direktora) u skladu s propisom <i>The Corporations Act</i>.
--------------	---

Rezerva I-PT-40

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Cooperatives Act, C.C.S.M., poglavlje C-223.</i>

Opis:**Ulaganja**

Većina direktora zadruga moraju biti rezidenti u Kanadi. Kako bi skupština zadruga bila uredno konstituirana, većina direktora na skupštini moraju biti rezidenti u Kanadi. Direktor koji je rezident Kanade, ali nije prisutan na skupštini, može odobriti poslove dogovorene na skupštini ako bi potrebna većina postojala da je taj direktor bio prisutan. Upravitelj zadruga mora biti rezident u Kanadi.

Rezerva I-PT-41

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Poljoprivredno zemljište Šume i drugo pošumljeno zemljište Najam državnog zemljišta i dozvole Usluge povezane s poljoprivredom Usluge povezane sa stočarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 531, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 8812
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Crown Lands Act, C.C.S.M., poglavlje C-340.</i> <i>Agricultural Crown Land Leases Regulation, 168/2001</i> <i>Agricultural Crown Land Grazing and Hay Permits Regulation, 288/88</i>

Opis:**Ulaganja**

1. Kako bi imao pravo na zakup državnog poljoprivrednog zemljišta za stočnu hranu, zakupoprimac mora biti kanadski državljanin ili imati status imigranta s dozvolom za stalni boravak u Kanadi te rezident Manitobe. Ako je zakupoprimac partnerstvo ili zadruga za proizvodnju stočne hrane, svaki partner ili član, ovisno o slučaju, mora biti kanadski državljanin ili imati status imigranta s dozvolom za stalni boravak u Kanadi te mora biti rezident Manitobe. Ako je zakupoprimac društvo, svaki dioničar mora biti kanadski državljanin ili imati status imigranta s dozvolom za stalni boravak u Kanadi te biti rezident Manitobe, a to društvo mora biti registrirano za poslovanje u Manitobi.
2. Dozvola za ispašu ili dozvola za sijeno na državnom poljoprivrednom zemljištu može se odobriti samo osobi koja ima uobičajeno boravište u mjestu u kojem se nalazi zemljište opisano u toj dozvoli ili u blizini tog mjesta.

Rezerva I-PT-42

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Poljoprivredno zemljište Šume i drugo pošumljeno zemljište Zemljište za rekreaciju i drugo zemljište bez znatne vegetacije
Industrijska klasifikacija:	CPC 531, 533
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Crown Lands Act, C.C.S.M., poglavlje C-340.</i> <i>Policy respecting allocation, sale and lease of cottage lots and development of commercial establishments in provincial parks and on other Crown land</i> (Politika koja se odnosi na raspodjelu, prodaju i najam zemljišnih čestica sa stambenim objektima te razvoj komercijalnih objekata u parkovima u vlasništvu pokrajine i na drugom državnom zemljištu)
Opis:	Ulaganja Ministar može odobriti povlašteni tretman rezidentima Manitobe u odnosu na nerezidente pri raspodjeli, prodaji i najmu zemljišnih čestica sa stambenim objektima te razvoju komercijalnih objekata u parkovima u vlasništvu pokrajine i na drugom državnom zemljištu.

Rezerva I-PT-43

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Usluge povezane s ribolovom Usluge veleprodaje
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Fisheries Act, C.C.S.M., poglavlje F-90.</i> <i>Fishing Licensing Regulation, Man. Reg. 124/97</i> <i>Policy respecting the allocation of commercial fishing licences</i> (Politika koja se odnosi na dodjelu dozvola za komercijalni ribolov)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Osim ako je drukčije odobreno propisom ili ako je drukčije odobrila društvo Freshwater Fish Marketing Corporation („društvo”), ili u određenim ograničenim okolnostima, nitko ne smije prodati ili kupiti ribu ulovljenu u Manitobi za isporuku u Manitobi, osim preko tog društva.

2. Ministar ima potpune diskrecijske ovlasti pri izdavanju dozvola za komercijalni ribolov te za uvjetovanje tih dozvola. Trenutačnom politikom određeno je da se dozvole za komercijalni ribolov dodjeljuju, ponovno dodjeljuju i produljuju prema vrijednosti ostvarenih koristi, prema prioritetu, gospodarstvima:
- (a) na lokalnoj razini;
  - (b) na regionalnoj razini i
  - (c) na pokrajinskoj razini.

Rezerva I-PT-44

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Geodeti
Industrijska klasifikacija:	CPC 8675
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Land Surveyors Act</i> , C.C.S.M., poglavlje L-60.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. „Manitoba land surveyor” (geodet iz Manitobe) mora biti fizička osoba. Geodeti iz Manitobe ne mogu pružati usluge izmjere zemljišta putem društva. Komercijalna prisutnost geodeta iz Manitobe mora biti u obliku obrta ili partnerstva.
2. Geodet koji je pružao usluge izmjere zemljišta u Manitobi i koji je naknadno postao državljanin ili podanik druge zemlje mora ponovno steći državljanstvo u skladu s propisom *Citizenship Act* R.S.C., 1985., poglavlje C-29. prije nastavka obavljanja djelatnosti u Manitobi.

Rezerva I-PT-45

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge pravnog savjetovanja i zastupanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 8612
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Legal Profession Act</i> , C.C.S.M., poglavlje L-107.

Opis:**Prekogranična trgovina uslugama**

Odvjetnička društva ovlaštena za obavljanje djelatnosti u više jurisdikcija mogu pružati pravne usluge osobama u Manitobi, u pogledu zakona Manitobe, samo ako, među ostalim, društvo ima ured u Manitobi i najmanje još jednoj kanadskoj ili stranoj jurisdikciji te ako je najmanje jedan član društva ovlašten i obavlja pravne usluge uglavnom u Manitobi.

Rezerva I-PT-46

Sektor:	Veleprodaja
Podsektor:	Farmaceutski i medicinski proizvodi
Industrijska klasifikacija:	CPC 62251
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Hearing Aid Act</i> , C.C.S.M., poglavlje H-38.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Odbor za slušna pomagala (<i>Hearing Aid Board</i>) ovlašten je dati odobrenje prodavateljima slušnih pomagala te propisati povlašteni pristup i povlaštene uvjete za podnositelje zahtjeva za certifikaciju koji imaju boravište u Manitobi ili Kanadi.

Rezerva I-PT-47

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Sustavi prijevoza putnika
Industrijska klasifikacija:	CPC 71213, 71223
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Highway Traffic Act</i> , C.C.S.M., poglavlje H-60.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Odbor za prijevoz Manitobe (<i>Manitoba Transport Board</i>) može ograničiti broj odobrenja dodijeljenih javnim prijevoznicima putnika na javnim cestama u Manitobi. Odbor može ograničiti broj novih javnih prijevoznika putnika koji ulaze na tržište javnih prijevoznika ili zatražiti od prijevoznika da preuzmu manje profitabilne linije ako smatraju da je dostupnost te usluge potrebna javnosti.

Rezerva I-PT-48

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene, revizijske i knjigovodstvene usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 862
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Chartered Accountants Act</i> ; C.C.S.M., poglavlje C-70. <i>The Certified General Accountants Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C-46. <i>The Certified Management Accountants Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C-46.1. <i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C-225.

Opis: **Ulaganja**
U prva tri prethodno navedena zakona propisano je da se društvu za računovodstvene, revizijske i knjigovodstvene usluge ne može izdati korporativna dozvola za pružanje usluga u Manitobi ako nije osnovano u skladu s propisom *The Corporations Act*. To znači da najmanje 25 % direktora društva moraju biti rezidenti Kanade (ili najmanje jedan ako postoje tri ili manje direktora).

Rezerva I-PT-49

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Revizijske usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 8621

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Chartered Accountants Act*, C.C.S.M., poglavlje C-70.
The Certified General Accountants Act, C.C.S.M., poglavlje C-46.
The Certified Management Accountants Act, C.C.S.M., poglavlje C-46.1.
The Addictions Foundation Act, C.C.S.M., poglavlje A-60.
The Convention Centre Act, S.M. 1988-89, poglavlje 39., izmijenjeno
The Crown Corporations Public Review and Accountability Act, C.C.S.M., poglavlje C-336., izmijenjeno
The Insurance Act, C.C.S.M., poglavlje 140.
The Municipal Act, C.C.S.M., poglavlje M-225.
The Northern Affairs Act, C.C.S.M., poglavlje N-100., izmijenjeno
The Public Schools Act, C.C.S.M., poglavlje P-250., izmijenjeno
The Trustee Act, C.C.S.M., poglavlje T-160., izmijenjeno
The City of Winnipeg Charter, S.M. 2002., poglavlje 39., izmijenjeno
The Concordia Hospital Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 39.
The Hudson Bay Mining Employees' Health Association Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 68.
The Investors Syndicate Limited Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 77.
The Mount Carmel Clinic Act, R.S.M. 1990., poglavlje 120.
L'Œuvre des bourses du Collège de Saint-Boniface Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 132.
The Seven Oaks General Hospital Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 180.
The United Health Services Corporation Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 201.
The Winnipeg Art Gallery Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 216.
The Winnipeg Clinic Incorporation Act, R.S.M. 1990., poglavlje 220.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
U prethodno navedenim zakonima zahtijeva se da revizijske usluge pruža osoba koja je ovlaštena djelovati u svojstvu računovođe u skladu s propisom *The Chartered Accountants Act*, *The Certified General Accountants Act* ili *The Certified Management Accountants Act*.

Rezerva I-PT-50

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C-225.
Opis:	Ulaganja

Najmanje 25 % direktora društva moraju biti rezidenti Kanade (ili najmanje jedan ako postoje tri ili manje direktora). Direktori ne smiju dogovarati poslove na skupštini ako najmanje 25 % prisutnih direktora nisu rezidenti Kanade (ili ako postoje tri ili manje direktora, najmanje jedan od prisutnih direktora mora biti rezident Kanade). Ako direktori delegiraju neke svoje ovlasti glavnom direktoru ili odboru, glavni direktor ili većina članova odbora, ovisno o slučaju, moraju biti rezidenti Kanade.

Rezerva I-PT-51

Sektor:	Lov
Podsektor:	Usluge povezane s lovom Lov, ribarstvo i stupačarenje Agencije za turističke vodiče Lov za vlastiti račun
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472, 8813, 96419
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Wildlife Act</i> , C.C.S.M., poglavlje W-130. <i>Allocation of Hunting Licences Regulation</i> , Man. Reg. 77/2006 <i>Captive Wild Animal Regulation</i> , Man. Reg. 23/98 <i>Exotic Wildlife Regulation</i> , Man. Reg. 78/99 <i>General Hunting Regulation</i> , Man. Reg. 351/87 <i>Hunting Dogs Regulation</i> , Man. Reg. 79/95 <i>Hunting Seasons and Bag Limits Regulation</i> , Man. Reg. 165/91 <i>Miscellaneous Licences and Permits Regulation</i> , Man. Reg. 53/2007 <i>Trapping Areas and Zones Regulation</i> , Man. Reg. 149/2001 <i>Hunting Guides Regulation</i> , Man. Reg. 110/93 <i>Manitoba Trapping Guide 2011/2012</i> <i>The Resource Tourism Operators Act</i> , C.C.S.M., poglavlje R119.5.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
U skladu s prethodno navedenim zakonima i propisima ministar, i upravitelj kojeg je imenovao ministar, ima diskrecijsku ovlast osobi izdati dozvole ili licencije potrebne u skladu s tim zakonima, pod uvjetima koje ministar ili upravitelj smatra primjerenima te donijeti propise koji su dopuna prethodno navedenima. Tim se propisima mogu propisati povlašteni pristup dozvolama i licencijama te povlašteni uvjeti za te dozvole i licencije za rezidente Manitobe ili Kanade.

Rezerva I-PT-52

Sektor: Poljoprivreda

Podsektor: Proizvodi poljoprivrede
Usluge povezane s poljoprivredom

Industrijska klasifikacija: CPC 01, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Wild Rice Act*, C.C.S.M., poglavlje W-140.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Samo osobe koje u Manitobi imaju boravište najmanje godinu dana mogu podnijeti zahtjev za licenciju, dozvolu, obrazac za teret ili potvrdu o izvozu u skladu s tim zakonom.

Rezerva I-PT-53

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Proizvodi šumarstva i sječe drva
Usluge povezane s proizvodnjom

Industrijska klasifikacija: CPC 0311, 0312, 8843

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Forest Act*, C.C.S.M., poglavlje F-150.
Forest Use and Management Regulation, Man. Reg. 227/88R

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

U skladu s prethodno navedenim zakonom i propisom ministar je odgovoran za reguliranje svih pitanja u pogledu šumarstva u skladu s tim zakonom i propisom te ima diskrecijsku ovlast osobi dati odobrenja ili izdati dozvole ili licencije potrebne u skladu sa zakonom, pod uvjetima koje ministar smatra odgovarajućim za osiguranje najveće moguće koristi za šumarstvo Manitobe. Ako se daju takva odobrenja ili se izdaju dozvole ili licencije, rezidenti Manitobe ili kanadski državljani mogu imati prednost.

Rezerva I-PT-54

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz putnika (taksi)
Industrijska klasifikacija:	CPC 71221
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Taxicab Act</i> , C.C.S.M., poglavlje T-10. <i>The Highway Traffic Act</i> , C.C.S.M., poglavlje H-60.

Opis: Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

1. Propisom *The Taxicab Act* zahtijeva se da sve osobe koje žele pružati usluge taksija moraju podnijeti zahtjev i dobiti dozvolu za upravljanje taksijima koju izdaje Odbor za taksije (*Taxicab Board*). Odbor je ovlašten odrediti uvjete za dozvolu za upravljanje taksijima koju izdaje. Pri donošenju odluke o dodjeli dozvole Odbor mora provesti ispitivanja javne koristi i potreba u pogledu broja taksija potrebnih u gradu Winnipegu.
2. Propisom *The Highway Traffic Act* zahtijeva se da sve osobe koje žele pružati usluge taksija unutar granica općine moraju podnijeti zahtjev i dobiti potvrdu Odbora za motorni prijevoz (*Motor Transport Board*). Odbor je ovlašten odrediti uvjete za potvrdu koju izdaje. Pri donošenju odluke o dodjeli potvrde Odbor mora razmotriti jesu li postojeće mogućnosti prijevoza nedostatne i hoće li se uspostavljanjem ili godišnjim obnavljanjem predložene usluge prijevoza poboljšati javne koristi.

Rezerva I-PT-55

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede Žive životinje i proizvodi životinjskog podrijetla Meso i mliječni proizvodi Ostali prehrambeni proizvodi, drugdje nerazvrstani (d. n.) Usluge povezane s poljoprivredom
Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 02, 21, 22, 239, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Farm Products Marketing Act</i> , C.C.S.M., poglavlje F-47. <i>Dairy Farmers of Manitoba Marketing Plan Regulation</i> , Man. Reg. 89/2004

Manitoba Egg and Pullet Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 70/2005
Manitoba Chicken Broiler Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 246/2004
Manitoba Turkey Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 38/2004
Manitoba Vegetable Producers Marketing Plan Regulation, Man. Reg. 117/2009
The Milk Prices Review Act, C.C.S.M., poglavlje M-1 30.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Odbori i komisije u okviru prethodno navedenih mjera mogu dodijeliti prednosti trajnim rezidentima Manitobe ili kanadskim državljanima.

Rezerva I-PT-56**Sektor:**

Energetika

Podsektor:

Električna energija

Industrijska klasifikacija:

CPC 17, 887

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman

Razina vlasti:

Pokrajinska – Manitoba

Mjere:

The Manitoba Hydro Act, C.C.S.M., poglavlje H-190.
The Public Utilities Board Act, C.C.S.M., poglavlje P-280.
The Water Power Act, C.C.S.M., poglavlje W-60.
The Environment Act, C.C.S.M., poglavlje E-125.
The Crown Corporations Public Review and Accountability Act, C.C.S.M., poglavlje C-336.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Prethodno navedenim mjerama Vladi Manitobe i društvu *Manitoba Hydro* dopušta se, među ostalim, sljedeće:
  - (a) reguliranje i izdavanje različitih dozvola, ovlaštenja ili odobrenja u pogledu proizvodnje, prijenosa, distribucije, uvoza i izvoza električne energije, opskrbe njome i njezine prodaje ako se ta energija proizvodi iz obnovljivih izvora energije ili iz drugih dobara, sila ili izvora iz kojih se može proizvesti električna energija;
  - (b) reguliranje razvoja, izgradnje ili održavanja elektrana, postrojenja za proizvodnju, trafostanica, prijenosnih vodova, električnih stupova i drugih objekata, struktura ili opreme potrebne za bilo koju djelatnost utvrđenu u stavku (a); i
  - (c) prijenos ili dodjela nekretnina ili udjela u nekretninama u Manitobi ili prijenos privatne imovine ili udjela u privatnoj imovini u pogledu bilo koje djelatnosti utvrđene u stavcima (a) ili (b).
2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskriminaciju u korist rezidenata Manitobe ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade (s mjestom poslovanja u Manitobi).

Rezerva I-PT-57

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Liquor and Gaming Control Act</i> , C.C.S.M., poglavlje L-160. <i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C-225.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Tijelo za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću (<i>Liquor and Gaming Control Authority</i>) u Manitobi ima diskrecijsku ovlast za dodjelu dozvola za prodaju alkoholnih pića. Ako je podnositelj zahtjeva pojedinac, dozvola se može izdati samo odraslim fizičkim osobama koje su kanadski državljani ili imaju trajno boravište i borave u Kanadi. Ako je podnositelj zahtjeva partnerstvo, svi njegovi članovi moraju ispunjavati taj zahtjev. Ako je podnositelj zahtjeva društvo, ono mora biti osnovano ili ovlašteno za poslovanje u Manitobi u skladu sa zakonodavstvom Manitobe. Ako je podnositelj zahtjeva osnovan u skladu sa zakonodavstvom Manitobe, 25 % direktora tog društva moraju biti rezidenti Kanade (ili najmanje jedan ako postoje tri ili manje direktora).

Rezerva I-PT-58

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i kladenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Liquor and Gaming Control Act</i> , C.C.S.M., poglavlje G-5. <i>The Manitoba Liquor and Lotteries Corporation Act</i> , C.C.S.M., poglavlje L-210. <i>The Manitoba Horse Racing Commission Act</i> , C.C.S.M., poglavlje H-90. <i>Rules of Thoroughbred Racing and Commission Directives</i> , 2011. <i>Rules of Standardbred Racing and Commission Directives</i> , 2010. <i>Commission Quarterhorse Directives</i> , 2011. <i>Pari-Mutuel Betting Supervision Regulations</i> , SOR 91-365.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Igre na sreću koje organiziraju humanitarne i vjerske organizacije, sajmovi i izložbe te korisnici koncesija i organizatori zabavnih sadržaja

1. Humanitarne i vjerske organizacije, sajmovi i izložbe te korisnici koncesija i organizatori zabavnih sadržaja ne smiju organizirati igre na sreću u Manitobi ako nisu za to dobili dozvolu Tijela za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću u Manitobi ili drugog tijela koje je ovlastila Manitoba. Tijelo za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću ima diskrecijsku ovlast za izdavanje tih dozvola pod uvjetima koje smatra primjerenima te može dodijeliti povlašteni tretman podnositeljima zahtjeva koji su prisutni u Manitobi.
2. Nitko ne može postati zaposlenik društva *Manitoba Liquor and Lotteries Corporation* ili operatora igara na sreću u Manitobi ili redovno poslovati u poslovnim prostorima u Manitobi ako se igre na sreću održavaju za potrebe pružanja usluga igara na sreću, osim ako je ta osoba registrirana u tu svrhu pri Tijelu za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću. Tijelo za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću ima diskrecijsku ovlast za registraciju osoba pod uvjetima koje smatra primjerenima te može dodijeliti povlašteni tretman kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima Manitobe.
3. Ni jedan obrtnik, poslovni subjekt ili udruženje ne može postati operator igara na sreću u Manitobi, operator stranice terminala za videolotriju u Manitobi, prodavaatelj srećki u Manitobi ili dobavljač opreme za igre na sreću ili pružatelj usluga igara na sreću ako nije u tu svrhu registriran pri Tijelu za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću. Tijelo za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću ima diskrecijsku ovlast za registraciju obrtnika, poslovnog subjekta ili udruženja pod uvjetima koje smatra primjerenima te može dodijeliti povlašteni tretman kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima Manitobe ili poslovnim subjektima ili udruženjima koja su prisutna u Manitobi.

Igre na sreću – lutrijske igre

4. Samo je Vlada Manitobe ovlaštena organizirati i voditi igre na sreću u Manitobi za koje nije nadležno Tijelo za kontrolu alkoholnih pića i igara na sreću ili druga tijela ovlaštena za izdavanje dozvola za organiziranje i vođenje lutrijskih igara u Manitobi. Manitoba organizira i vodi lutrijske igre u Manitobi preko društva *Manitoba Liquor and Lotteries Corporation*, kao zastupnika Manitobe. Manitoba organizira i vodi lutrijske igre u Manitobi te još jednoj kanadskoj jurisdikciji ili više njih u suradnji s upravama tih drugih jurisdikcija preko društava *Western Canada Lottery Corporation* i *Interprovincial Lottery Corporation*. *Manitoba Liquor and Lotteries Corporation*, *Western Canada Lottery Corporation* i *Interprovincial Lottery Corporation* zajedno se nazivaju „društva”.
5. Manitoba i društva mogu dodijeliti povlašteni tretman kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima Manitobe ili poslovnim subjektima koji su prisutni u Manitobi u pogledu neke od prethodno navedenih djelatnosti.

Konjičke utrke i kladenje

6. Nitko ne može voditi trkaću stazu ili kladionicu za uzajamno kladenje (*parimutuel*) ili djelovati kao koncesionar trkaće staze ili kladionice u Manitobi ako ne dobije dozvolu Komisije za konjičke utrke (*Horse Racing Commission*). Komisija ima diskrecijsku ovlast za izdavanje dozvola svim osobama ili poslovnim subjektima pod uvjetima koje smatra primjerenima te može dodijeliti povlašteni tretman kanadskim državljanima ili trajnim rezidentima Manitobe ili poslovnim subjektima koji imaju ured u Manitobi.

Rezerve koje se primjenjuju u Novom Brunswicku

Rezerva I-PT-59

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Poljoprivredno, šumsko i drugo pošumljeno zemljište Proizvodi šumarstva i sječe drva
Industrijska klasifikacija:	CPC 03, 531
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Crown Lands and Forest Act</i> , S.N.B. 1980., poglavlje C-38.1.
Opis:	Ulaganja Podložno određenim izuzećima svaka licencija ili dozvola za sječnu državnog drva dodjeljuje se pod uvjetom da se sve drvo posječeno na temelju toga preradi u Novom Brunswicku u drvenu građu, pulpu ili druge proizvode od drva.

Rezerva I-PT-60

Sektor:	Rudarstvo
Podsektor:	Rudarstvo Kamenolomi i naftne bušotine
Industrijska klasifikacija:	CPC 11, 12, 13, 14, 15, 16
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Mining Act</i> , S.N.B. 1985., poglavlje M-14.1.
Opis:	Ulaganja Ako to zatraži ministar u vrijeme dodjele zakupa radi vađenja minerala i u bilo kojem trenutku nakon toga, zakupoprimac je obvezan preraditi ili dodatno obraditi u pokrajini sve minerale izvađene u pokrajini na temelju zakupa radi vađenja minerala.

Rezerva I-PT-61

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Liquor Control Act</i> , R.S.N.B. 1973., poglavlje L-10.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Komisija za alkoholna pića Novog Brunswicka (*New Brunswick Liquor Commission* – „ANBL”) državna je agencija Vlade Novog Brunswicka koja je isključivi uvoznik, trgovac na veliko i na malo te distributer alkoholnih pića u Novom Brunswicku. Na temelju prethodno navedenih mjera Novi Brunswick može regulirati i odobravati uvoz, kupnju, proizvodnju, distribuciju, nabavu, stavljanje na tržište i prodaju alkoholnih pića u Novom Brunswicku. ANBL određuje, prema diskrecijskoj ovlasti, zahtjeve u pogledu rezultata koji se moraju ispuniti ili premašiti za nastavak odnosa uvoza, distribucije i maloprodaje sa svim dobavljačima, bez obzira na to jesu li domaći ili međunarodni.
2. ANBL zadržava pravo pri promicanju i stavljanju na tržište dati prednost lokalno proizvedenim alkoholnim pićima.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Newfoundland i Labrador**Rezerva I-PT-62**

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sirova nafta i prirodni plin
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 7112, 71232, 7131, 7422, 8675, 883, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu (samo CPC 71232 i 7422) Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Canada-Newfoundland and Labrador Atlantic Accord Implementation Newfoundland and Labrador Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje C-2. <i>Canada-Newfoundland Atlantic Accord</i> – 11. veljače 1985. <i>Energy Corporation Act</i> , S.N.L. 2007., poglavlje E-11.01. <i>Petroleum and Natural Gas Act</i> , RSNL 1990., poglavlje P-10.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Na temelju prethodno navedenih mjera vlada pokrajine Newfoundland i Labrador može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na istraživanje, proizvodnju, vađenje, razvoj i prijevoz ugljikovodika te dodjeljivati isključiva prava za upravljanje sustavima distribucije ugljikovodika i skladišnim objektima, uključujući povezane cjevovode za ugljikovodike, distribuciju morskim putem, objekte za pretovar i usluge prijevoza. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidentna pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-63

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 171, 887

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Newfoundland i Labrador

Mjere: *Electric Power Control Act, 1994.*, S.N.L. 1994., poglavlje E-5.1.
Energy Corporation Act, S.N.L. 2007., poglavlje E-11.01.
Energy Corporation of Newfoundland and Labrador Water Rights Act, S.N.L. 2008., poglavlje E-11.02.
Hydro Corporation Act, 2007., SNL 2007., poglavlje H-17.
Lower Churchill Development Act, RSNL 1990., poglavlje L-27.
Lands Act, SNL 1991., poglavlje 36.
Water Resources Act, SNL 2002., poglavlje W-401.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Prethodno navedenim mjerama vladi pokrajine Newfoundland i Labrador dopušta se, među ostalim, sljedeće:

- reguliranje i izdavanje različitih ovlaštenja koja se odnose na proizvodnju, razvoj, prijenos (uključujući nadzor sustava), distribuciju, isporuku električne energije, opskrbu njome i njezin izvoz te osiguravanje izgradnje i održavanja povezanih objekata;
- omogućavanje dodjele zemljišta ili voda u nadležnosti pokrajine za dobro, izvor ili silu energije iz kojih se može proizvesti električna energija, uključujući postavljanje vjetroturbina i razvoj hidroelektričnih sustava i
- određivanje i izmjena cijena električne energije.

2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-64

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Grubo obrađeno drvo Proizvodi od drva, pluta, slame i materijala za pletenje Proizvodi šumarstva i sječe drva Celuloza, papir i proizvodi od papira Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja Proizvodnja proizvoda od slame i materijala za pletenje, na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 031, 31, 321, 88430
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu (samo CPC 31) Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Forestry Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje F-23. <i>Forest Protection Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje F-22. <i>Plant Protection Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje P-16.
Opis:	Ulaganja Na temelju prethodno navedenih mjera vlada pokrajine Newfoundland i Labrador može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju, iskorištavanje i razvoj šumskih resursa i povezanih proizvoda u pokrajini. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-65

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede Šumarstvo i ribolov Usluge veleprodaje poljoprivrednih sirovina i živih životinja Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom Usluge povezane s ribolovom

Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 6221, 62224, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Farm Products Corporation Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje F-5. <i>Natural Products Marketing Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje N-2. <i>Poultry and Poultry Products Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje P-18.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Na temelju prethodno navedenih mjera vlada pokrajine Newfoundland i Labrador može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju i stavljanje na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda te stavljanje na tržište proizvoda od ribe i krzna divljih životinja u pokrajini, uključujući mjere koje se odnose na upravljanje opskrbom mliječnim proizvodima, jajima i proizvodima od peradi. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-66

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Riba i ostali proizvodi ribarstva Pripremljena ili konzervirana riba Usluge veleprodaje proizvoda ribarstva Usluge povezane s ribolovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 212, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Fisheries Act</i> , S.N.L. 1995., poglavlje F-12.1. <i>Aquaculture Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje A-13. <i>Fish Inspection Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje F-12. <i>Fishing Industry Collective Bargaining Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje F-18. <i>Fish Processing Licensing Board Act</i> , S.N.L. 2004., poglavlje F-12.01. <i>Professional Fish Harvesters Act</i> , S.N.L. 1996., poglavlje P-26.1. <i>Lands Act</i> , S.N.L. 1991., poglavlje 36. <i>Water Resources Act</i> , S.N.L. 2002., poglavlje W-4.01.

Opis: **Ulaganja**
Na temelju prethodno navedenih mjera vlada pokrajine Newfoundland i Labrador može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju, preradu ili stavljanje na tržište ribe i proizvoda od ribe iz akvakulture, uključujući prijevoz, isporuku ili prijenos morskih proizvoda koji obavljaju ribari, uzgajivači vodenih organizama i daljnji kupci. Tim je mjerama u određenim okolnostima predviđeno uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata.

Rezerva I-PT-67

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Newfoundland i Labrador

Mjere: *Corporations Act*, R.S.N.L 1990., poglavlje C-36.

Opis: **Ulaganja**

- Najmanje 25 % direktora svih društava osnovanih u skladu s propisom *Corporations Act* moraju biti rezidentni Kanađani, osim u sljedećim slučajevima:
  - pravna osoba osnovana je u skladu s propisom *The Companies Act*, nastavila je poslovati u skladu s propisom *Corporation Act* te je nakon 1. siječnja 1987. zadržala jednak omjer direktora koji nemaju boravište u odnosu na omjer prije 1. siječnja 1987. ili
  - društvo ne ostvaruje prihod u Kanadi.
- Direktori društva osnovanog u skladu s propisom *Corporations Act* ne smiju dogovarati poslove na skupštini direktora ako najmanje 25 % prisutnih direktora nisu rezidentni Kanađani, osim ako direktor koji je rezidentni Kanađanin i koji ne može prisustvovati pisanim putem, telefonom ili na drugi način odobri dogovorene poslove i ako bi toj skupštini prisustvovalo najmanje 25 % direktora koji su rezidentni Kanađani da je taj direktor bio prisutan.

Rezerva I-PT-68

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge mjerenja površine

Industrijska klasifikacija: CPC 86753

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Newfoundland i Labrador

Mjere: *Land Surveyors Act, 1991., S.N.L. 1991., poglavlje C-37.*

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Trajno boravište u Kanadi potrebno je za izdavanje potvrde poduzeću, partnerstvu ili pravnoj osobi na temelju koje mogu obavljati geodetske usluge u pokrajini.

Rezerva I-PT-69

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Privatne istražiteljske usluge i usluge u području sigurnosti

Industrijska klasifikacija: CPC 873

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Newfoundland i Labrador

Mjere: *Private Investigation and Security Services Act, R.S.N.L. 1990., poglavlje P-24.*

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Nositelj dozvole za obavljanje poslova agencije za privatne istražiteljske usluge ili usluge u području sigurnosti mora biti državljanin ili trajni rezident Kanade, a upravitelj tog poduzeća mora imati uobičajeno boravište u Kanadi.
2. Većina članova upravnog odbora moraju biti trajni rezidenti Kanade.

Rezerva I-PT-70

Sektor: Turizam

Podsektor: Usluge povezane s lovom, agencije turističkih vodiča
Lov za vlastiti račun

Industrijska klasifikacija: CPC 7472, 8813, 96419

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Newfoundland i Labrador

Mjere: *Wild Life Act, R.S.N.L. 1990., poglavlje W-8.*

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Osobe koje nemaju boravište u pokrajini moraju zaposliti ovlaštene vodiče za određene aktivnosti povezane s ovlaštenim lovom u pokrajini.

2. Osobe koje nemaju boravište u pokrajini ne mogu dobiti određene vrste dozvola te moraju dobiti dozvole za osobe koje nemaju boravište kako bi u pokrajini mogli obavljati ribolovne aktivnosti.
3. Boravište u Kanadi potrebno je za registraciju vodiča.

Rezerva I-PT-71

Sektor:	Zemljište
Podsektor:	Zemljište za rekreaciju i drugo zemljište bez znatne vegetacije
Industrijska klasifikacija:	CPC 5330
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Lands Act</i> , S.N.L. 1991., poglavlje 36. <i>Policy Directive FT. 004</i> (izmjena 1.), 2001.
Opis:	Ulaganja Samo trajni rezidenti pokrajine mogu dobiti dozvole za stambene objekte na državnom zemljištu.

Rezerva I-PT-72

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge željezničkog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 711
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Rail Service Act</i> , 2009., S.N.L. 2009., poglavlje R-1.2.
Opis:	Ulaganja Osoba koja u pokrajini namjerava kupiti uslugu željezničkog prijevoza, upravljati njome ili je uspostaviti najprije mora dobiti odobrenje pokrajine. To se odobrenje može dodijeliti pod uvjetima koje pokrajina smatra primjerenima. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, to odobrenje može uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uključujući uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata.

Rezerva I-PT-73

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Ostale usluge kopnenog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Aquaculture Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje A-13. <i>Fisheries Act</i> , S.N.L. 1995., poglavlje F-12.1. <i>Fish Inspection Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje F-12. <i>Liquor Corporation Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje L-19. <i>Liquor Control Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje L-18. <i>Motor Carrier Act</i> , R.S.N. 1990., poglavlje M-19. <i>Professional Fish Harvesters Act</i> , S.N.L. 1996., poglavlje P-26.1.

Opis:	Ulaganja Ispitivanja javne koristi i potreba primjenjuju se na prijevoz putnika i neke podsektore prijevoza tereta u pokrajini. Kriteriji koji se odnose na odobrenje uključuju sljedeće: primjerenost trenutačnih razina usluge; tržišne uvjete kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu; pogodnost koju za javnost predstavljaju novi subjekti te opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu. Mogu se uvesti zahtjevi u pogledu rezultata.
--------------	---

Rezerva I-PT-74

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Labour Relations Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje L-1.
Opis:	Ulaganja Na temelju prethodne mjere zamjenik guvernera pokrajine Newfoundland i Labrador može izdati posebne projektne naloge. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, ti nalozi mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenju ulaganja ili pristupa tržištu ili poveznicama s njima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-75

Sektor:	Rekreacijske, kulturne, sportske i povezane usluge
Podsektor:	Kockanje i kladenje Usluge povezane s proizvodnjom metalnih proizvoda, strojeva i opreme

Industrijska klasifikacija:	CPC 8844, 885, 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu (samo CPC 8844 i 885) Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Lotteries Act</i> , S.N.L. 1991., poglavlje 53.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Na temelju prethodne mjere vlada pokrajine Newfoundland i Labrador može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na usluge, pružatelje usluga, proizvodnju, dobavljače materijala, poslovanje i popravke povezane s lutrijom, lutrijskim igrama, aparatima za zabavu, aparatima za videolutriju, igrama na sreću, utrkama, kladionicama, bingo kasinima i promidžbenim nagradnim igrama. 2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-76

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 643 i 88411
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Liquor Corporation Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje L-19. <i>Liquor Control Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje L-18.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Na temelju prethodno navedenih mjera vlada pokrajine Newfoundland i Labrador može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju, distribuciju, nabavu, prodaju i stavljanje na tržište alkoholnih pića.

2. Društvo Newfoundland Liquor Corporation ima monopol i nadležno je za distribuciju, nabavu, prijevoz, prodaju i stavljanje na tržište alkoholnih pića.
3. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Newfoundland i Labrador ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva I-PT-77

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge (javni bilježnici)
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Notaries Public Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje N-5.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo kanadski državljanin koji ima boravište u pokrajini može postati javni bilježnik za tu pokrajinu.

Rezerve koje se primjenjuju u Sjeverozapadnim Teritorijima

Rezerva I-PT-78

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge (javni bilježnici)
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji
Mjere:	<i>Evidence Act</i> , R.S.N.W.T. 1988., poglavlje E-8., odjeljak 79.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Osoba koja želi postati javni bilježnik mora boraviti u Sjeverozapadnim Teritorijima te biti kanadski državljanin ili osoba koja ima status trajnog rezidenta Kanade.

Rezerve koje se primjenjuju u Novoj Škotskoj**Rezerva I-PT-79**

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 862
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Certified General Accountants Act</i> , S.N.S. 1998., poglavlje 10. <i>Certified Management and Accountants of Nova Scotia Act</i> , S.N.S. 2005., poglavlje 35. <i>Public Accountants Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 369. <i>Chartered Accountants Act</i> , S.N.S. 1994., poglavlje 14.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo rezidenti Kanade mogu dobiti dozvolu za obavljanju usluga javnog računovođe u Novoj Škotskoj i upotrebu naziva „Public Accountant”.

Rezerva I-PT-80

Sektor:	Turističke i rekreacijske usluge
Podsektor:	Usluge povezane s lovom Turističke agencije Lov za vlastiti račun
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472, 8813, 96419
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 504.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo rezidenti Nove Škotske mogu dobiti dozvolu za lov radi krzna ili dozvolu za lov na losove. Osobe koje nemaju boravište mogu podlijegati nadzoru ovlaštenog vođića tijekom lova ili ribolova u određenim rijekama.

Rezerva I-PT-81

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Prijevoz tereta autocestama

Industrijska klasifikacija:	CPC 7123
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>The Public Utilities Act</i> , R.S., poglavlje 380., odjeljak 1.
Opis:	Ulaganja Ispitivanja javne koristi i potreba primjenjuju se na neke podsektore prijevoza tereta u pokrajini. Kriteriji koji se odnose na odobrenje uključuju sljedeće: primjerenost trenutanih razina usluge; tržišne uvjete kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu; pogodnost koju za javnost predstavljaju novi subjekti te opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu. Mogu se uvesti zahtjevi u pogledu rezultata.

Rezerva I-PT-82

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge međugradskog autobusnog prijevoza i redovnog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Public Utilities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 380.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Izdavanje dozvola novim subjektima za tu uslugu podliježe ispitivanjima javne koristi i potreba koja uključuju sljedeće: ispitivanje primjerenosti trenutačne razine usluge; tržišnih uvjeta kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu; pogodnosti koju za javnost predstavljaju novi subjekti, uključujući kontinuitet i kvalitetu usluge te opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu. Mogu se uvesti zahtjevi u pogledu rezultata.

Rezerva I-PT-83

Sektor:	Zemljište
Podsektor:	Ostalo zemljište
Industrijska klasifikacija:	CPC 539
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere:	<i>Land Titles Clarification Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 250.
Opis:	Ulaganja Podnositelj zahtjeva koji polaže pravo na zemljište u području s nejasnim vlasničkim odnosima na temelju nezakonitog stupanja u posjed u prošlosti mora biti rezident Nove Škotske.

Rezerva I-PT-84

Sektor:	Usluge kredita i naplate
Podsektor:	Usluge agencija za kreditno izvješćivanje i naplatu Agencije za izvješćivanje o potrošačima
Industrijska klasifikacija:	CPC 87901, 87902, 87909
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Consumer Creditors' Conduct Act</i> , R.S.N.S., poglavlje 91. <i>Consumer Protection Act</i> , R.S.N.S., poglavlje 92. <i>Consumer Reporting Act</i> , R.S.N.S., poglavlje 93. <i>Consumer Services Act</i> , R.S.N.S., poglavlje 94. <i>Direct Sellers Licensing and Regulation Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 129.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Neovisno o tome je li riječ o pojedincu ili partnerstvu, podnositelj zahtjeva za registraciju kao agencija za izvješćivanje o potrošačima mora biti kanadski državljanin ili mora biti zakonski primljen u Kanadu i imati uobičajeno boravište. Korporativni podnositelj zahtjeva mora biti osnovan u Kanadi i registriran za poslovanje u Novoj Škotskoj. Agencija za izvješćivanje o potrošačima, bez obzira na to je li riječ o pojedincu, partnerstvu ili društvu, mora poslovati iz fiksnog mjesta poslovanja u Novoj Škotskoj i biti otvorena javnosti tijekom uobičajenog radnog vremena. 2. Usluge agencija za kreditno izvješćivanje i naplatu moraju se pružati na temelju komercijalne prisutnosti. 3. Za pružanje usluga agenta za izvješćivanje o potrošačima potrebno je trajno boravište. 4. U zahtjevu za dozvolu potrebno je navesti adresu za usluge u Novoj Škotskoj s izravnim prodavateljima koji vode stalno mjesto poslovanja u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-85

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Liquor Control Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 260.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Na temelju prethodne mjere pokrajina može, preko monopola društva *Nova Scotia Liquor License Corporation*, regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na kupnju, uvoz, posjedovanje, isporuku i prodaju alkoholnih pića i povezanih proizvoda.
2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, ta mjera može uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-86

Sektor: Javne i osobne usluge

Podsektor: Vjerske organizacije

Industrijska klasifikacija: CPC 95910

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Solemnization of Marriage Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 436.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**

Samo rezidenti Nove Škotske mogu biti registrirane kao osobe ovlaštene za sklapanje brakova.

Rezerva I-PT-87

Sektor: Rudarstvo

Podsektor: Rudarstvo, kamenolomi i naftne bušotine

Industrijska klasifikacija: CPC 11, 12, 13, 14, 15, 16, 883

Vrsta rezerve: Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Mineral Resources Act*, S.N.S. 1990., poglavlje 18.

Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Osim za ispitivanje, nitko ne smije proizvode iz rudnika u pokrajini premjestiti iz pokrajine na lokaciju izvan Kanade radi prerade bez prethodno dobivenog odobrenja ministra. 2. U suprotnom bi subjekt zbog nedobivanja odobrenja morao platiti kaznu koja je jednaka trostrukoj naknadi za korištenje. 3. Različite naknade za korištenje primjenjuju se i za proizvode rudarstva koji se prelađuju izvan Nove Škotske.
--------------	--

Rezerva I-PT-88

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje Usluge povezane s proizvodnjom
Industrijska klasifikacija:	CPC 8844, 885, 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu (samo do CPC 8844 i 885) Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Gaming Control Act</i> , S.N.S. 1994-95, poglavlje 4.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Na temelju prethodne mjere pokrajina može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na usluge, pružatelje usluga, proizvodnju, dobavljače materijala, poslovanje i popravke povezane s lutrijom, lutrijskim igrama, aparatima za zabavu, aparatima za videolutriju, igrama na sreću, utrkama, kladionicama, bingom, kasinima i promidžbenim nagradnim igrama. 2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijsku odluku koja se temelji na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-89

Sektor:	Javne i osobne usluge
Podsektor:	Usluge pogreba, kremiranja i zakapanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 9703
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Embalms and Funeral Directors Act</i> , R.S.N.S., poglavlje 144.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministar ima ovlasti odbiti izdati ili ponovno izdati dozvolu u pogledu mrtvačnica zbog bilo kojeg opravdanog razloga. 2. Propisom je utvrđeno da osoba koja podnosi zahtjev za vježbeničku dozvolu za balzamiranje mora završiti jedan od dva studijska programa u Novoj Škotskoj. Ako je osoba završila studijski program u jurisdikciji izvan Nove Škotske, Odbor ima diskrecijsku ovlast ne odobriti ili ne prihvatiti taj studijski program.

Rezerva I-PT-90

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sirova nafta i prirodni plin
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 7112, 71232, 7131, 7422, 8675, 883, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu (samo CPC 71232 i 7422) Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Canada-Nova Scotia Offshore Petroleum Resources Accord Implementation (Nova Scotia) Act</i> , S.N.S. 1987., poglavlje 3. <i>Crown Lands Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 114. <i>Gas Distribution Act</i> , S.N.S. 1997., poglavlje 4. <i>Offshore Petroleum Royalty Act</i> , S.N.S. 1987., poglavlje 9. <i>Petroleum Resources Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 342. <i>Petroleum Resources Removal Permit Act</i> , S.N.S. 1999., poglavlje 7. <i>Pipeline Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 345. <i>Public Utilities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 380.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Vlada Nove Škotske regulira i izdaje različita odobrenja koja se odnose na istraživanje, proizvodnju, vađenje, preradu, razvoj i prijevoz ugljikovodika te na dodjelu isključivih prava za upravljanje sustavima distribucije ugljikovodika i skladišnim objektima, uključujući povezane cjevovode za ugljikovodike, distribuciju morskim putem, objekte za pretovar i usluge prijevoza. 2. Dodjela ovlaštenja može uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-91

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Riba i ostali proizvodi ribarstva Pripremljena ili konzervirana riba Usluge veleprodaje proizvoda ribarstva Usluge povezane s ribolovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 212, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Fisheries and Coastal Resources Act</i> , R.S.N.S. 1996., poglavlje 25. <i>Fisheries Organizations Support Act</i> , S.N.S., 1995-96, poglavlje 6.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Na temelju prethodno navedenih mjera pokrajina može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju, preradu ili stavljanje na tržište ribe i proizvoda od ribe iz akvakulture, uključujući prijevoz, isporuku ili prijenos morskih proizvoda koji obavljaju ribari, uzgajivači vodenih organizama i daljnji kupci. 2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-92

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Proizvodi od drva, pluta, slame i materijala za pletenje Proizvodi šumarstva i sječe drva Celuloza, papir i proizvodi od papira Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja Proizvodnja proizvoda od slame i materijala za pletenje na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 031, 31, 321, 88430
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu (samo CPC 31) Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Crown Lands Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 114.
Forests Act, R.S.N.S. 1989., poglavlje 179.
Primary Forests Products Marketing Act, R.S.N.S. 1989., poglavlje 355.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Na temelju prethodno navedenih mjera pokrajina može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju, iskorištavanje i razvoj šumskih resursa i povezanih proizvoda u pokrajini.
2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, ograničenjima pristupa tržištu, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-93

Sektor: Poljoprivreda

Podsektor: Proizvodi poljoprivrede
Šumarstvo i ribolov
Usluge veleprodaje poljoprivrednih sirovina i živih životinja
Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom
Usluge povezane s ribolovom

Industrijska klasifikacija: CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 6221, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 882

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Natural Products Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 308.
Dairy Industry Act, S.N.S. 2000., poglavlje 24.
Agriculture and Rural Credit Act, R.S.N.S. 1989., poglavlje 7.
Agriculture and Marketing Act, R.S.N.S., poglavlje 6.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Na temelju prethodno navedenih mjera pokrajina može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju i stavljanje na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i proizvoda od ribe u pokrajini, uključujući mjere koje se odnose na upravljanje opskrbom mliječnim proizvodima, jajima i proizvodima peradi.
2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerva I-PT-94

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Električna energija Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 17, 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Crown Lands Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 114. <i>Electricity Act</i> , S.N.S. 2004., poglavlje 25. <i>Nova Scotia Power Privatization Act</i> , S.N.S. 1992., poglavlje 8. <i>Nova Scotia Power Reorganization (1998) Act</i> , S.N.S. 1998., poglavlje 19. <i>Public Utilities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 380. <i>Renewable Electricity Regulations</i> , O.I.C. 2010-381 (12. listopada 2010.), N.S. Reg. 155/2010
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Prethodno navedenim mjerama Vladi Nove Škotske dopušta se, među ostalim, sljedeće: (a) reguliranje i izdavanje različitih ovlaštenja koja se odnose na proizvodnju, razvoj, upravljanje proizvodnjom i njezino održavanje, prienos (uključujući nadzor sustava), distribuciju, isporuku, uvoz i izvoz električne energije te opskrbu njome, uključujući električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije; (b) omogućivanje dodjele zemljišta ili voda u pokrajini za svako dobro, izvor ili silu energije iz kojih se može proizvesti električna energija, uključujući postavljanje vjetroturbin i razvoj hidroelektričnih sustava i (c) određivanje i izmjena cijena električne energije, uključujući tarife za energiju iz obnovljivih izvora. 2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Nove Škotske ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u Novoj Škotskoj.

Rezerve koje se primjenjuju u Nunavutu**Rezerva I-PT-95**

Sektor:	Turizam, poljoprivreda
Podsektor:	Ostalo – usluge povezane s lovom Lov, ribarstvo i stupačarenje Agencije za turističke vodiče (turizam u divljini)

	Lov za vlastiti račun Žive životinje Životinjska koža i krzno
Industrijska klasifikacija:	CPC 021, 0297, 7472, 8813, 96419
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Wildlife Act</i> , S. Nu. 2003., poglavlje 26., odjeljak 113.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Pri izdavanju dozvole za trgovce, dozvole za vodiče, dozvole za uzgoj životinja radi krzna, dozvole za uzgoj divljih životinja, dozvole za štavljenje ili dozvole za prepariranje prednost se daje podnositelju zahtjeva koji ima primarno boravište u naseljenom području Nunavuta najmanje 18 uzastopnih mjeseci prije podnošenja zahtjeva. Prednost će se dati i zahtjevima kojima će se vjerojatno osigurati izravne koristi za gospodarstvo Nunavuta, a posebno angažiranjem lokalnih ljudskih i gospodarskih resursa.

Rezerva I-PT-96

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge (javni bilježnici)
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Evidence Act</i> , R.S.N.W.T. 1988., poglavlje E-8., odjeljak 79.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Svaka osoba koja želi postati javni bilježnik mora boraviti u Nunavutu te biti kanadski državljanin ili osoba koja ima status trajnog rezidenta Kanade.

Rezerve koje se primjenjuju u Ontariju**Rezerva I-PT-97**

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje B.16., odjeljci 118.(3), 126.(2) i 45.(1)(b) Posebni zakonodavni akti o osnivanju posebnih poduzeća
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Najmanje 25 % direktora društava (osim u nerezidentnom društvu) moraju biti rezidentni Kanađani. Ako društvo ima manje od četiri direktora, najmanje jedan mora biti rezidentni Kanađanin. Većina skupština direktora mora se održavati u Kanadi svake godine. 2. Mogu se uvesti ograničenja u pogledu prijenosa udjela u društvima i vlasništva nad njima. Društva mogu prodavati dionice dioničara bez njihova odobrenja te kupovati dionice kako bi ispunila uvjete za određene koristi koje se temelje na minimalnim zahtjevima u pogledu kanadskog vlasništva.

Rezerva I-PT-98

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s proizvodnjom
Industrijska klasifikacija:	CPC 884, 885
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Technical Standards and Safety Act</i> , 2000., S.O. 2000., poglavlje 16. <i>Upholstered and Stuffed Articles</i> , O. Reg. 218/01 odjeljci 8. i 17.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama <p>Osim u slučaju rabljenih predmeta, nitko ne smije prodavati ili nuditi na prodaju tapcirane ili punjene predmete koje nije izradio proizvođač s dozvolom u Ontariju ili koji nisu izrađeni u određenoj jurisdikciji.</p>

Rezerva I-PT-99

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Gaming Control Act</i> , 1992., S.O. 1992., poglavlje 24. <i>General O. Reg. 78/12</i> <i>Order in Council 1413/08</i> , odjeljci 3.(b) i 16.(i)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
U Ontariju su regulirani pomoćnici u igrama na sreću, pružatelji usluga i dobavljači opreme za lutrijske igre, uključujući igre na sreću, klađenje, bingo, kasina i promidžbene nagradne igre, uključujući preko monopola u pokrajini. Prihodi se moraju upotrijebiti za pružanje izravnih koristi stanovnicima Ontarija.

Rezerva I-PT-100

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Agenti za naplatu

Industrijska klasifikacija: CPC 87902

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Ontario

Mjere: *Collection and Debt Settlement Services Act*, R.S.O. 1990., poglavlje C-14.
General, R.R.O. 1990., Reg. 74, odjeljci 12.(2)(a) i 19.1.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Samo se kanadski državljani, trajni rezidenti ili osobe s uobičajenim boravištem u Kanadi mogu registrirati kao agenti za naplatu te mogu sudjelovati u poslovima agencija za naplatu u Ontariju.
2. Društvo mora biti osnovano u skladu s kanadskim zakonodavstvom (saveznim ili pokrajinskim) kako bi poslovalo kao agencija za naplatu u Ontariju. Izuzeća u skladu sa zakonom i propisom predviđena su za neprofitne usluge kreditnog savjetovanja.

Rezerva I-PT-101

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge poslovanja nekretninama na temelju naknade ili ugovora
Usluge povezane s nekretninama koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu

Industrijska klasifikacija: CPC 821, 822

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Ontario

Mjere: *Real Estate and Business Brokers Act*, 2002., S.O. 2002., poglavlje 30., Prilog C
General, O. Reg. 567/05 stavak 2. odjeljaka 4.(1) i 24.(1)

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Usluge poslovanja nekretninama moraju se pružati u okviru komercijalne prisutnosti u Ontariju.

Rezerva I-PT-102

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Proizvodi od vina
Industrijska klasifikacija:	CPC 242
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Wine Content and Labelling Act</i> , S.O. 2000., poglavlje 26., Prilog P <i>Content of Wine</i> , O. Reg. 659/00
Opis:	Ulaganja Vinarija u Ontariju može prodavati vino proizvedeno od mješavine uvezenih i domaćih proizvoda od grožđa, uz udio od najmanje 25 % grožđa iz Ontarija po boci.

Rezerva I-PT-103

Sektor:	Turizam
Podsektor:	Usluge putničkih agencija, turoperatora i turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7471
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Travel Industry Act</i> , 2002., S.O. 2002., poglavlje 30., Prilog D, odjeljak 4(1) <i>General</i> , O. Reg. 26/05, stavak 1. odjeljaka 5. i 10.(1)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama 1. Pojedinac mora biti kanadski rezident kako bi se registrirao kao putnički agent ili prodavatelj putničkih aranžmana na veliko u Ontariju. 2. Registrirane osobe mogu poslovati samo ako je njihovo stalno mjesto poslovanja u Ontariju.

Rezerva I-PT-104

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede Usluge povezane s poljoprivredom
Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Wild Rice Harvesting Act</i> , R.S.O., 1990., poglavlje W. 7, odjeljci 1. i 3.(2)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Osoba koja želi brati divlju rižu na državnom zemljištu mora dobiti dozvolu. Samo osobe koje su boravile u Ontariju 12 uzastopnih mjeseci neposredno prije podnošenja zahtjeva mogu dobiti dozvolu.

Rezerva I-PT-105

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Zemljišna izmjera (katastarska izmjera)
Industrijska klasifikacija:	CPC 86753
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Surveyors Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje S.29., odjeljci 3.(6), 5.(1), 12.(1), 14.(2) i (3) <i>General</i> , O. Reg. 1026, odjeljak 23.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Samo rezident Kanade može dobiti dozvolu za pružanje usluge katastarske izmjere. Samo kanadski državljani mogu biti vijećnici u Udruženju geodeta Ontarija (<i>Association of Ontario Land Surveyors</i> – „AOLS”). 2. Za dobivanje ovlaštenja za pružanje usluga katastarske izmjere glavna djelatnost društva moraju biti profesionalne usluge izmjere te 50 % članova upravnog odbora moraju biti članovi AOLS-a. Ako društvo nudi usluge katastarske izmjere, najmanje jedan direktor ili zaposlenik na puno radno vrijeme mora biti registriran pri AOLS-u.

Rezerva I-PT-106

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s lovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 8813
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Fish and Wildlife Conservation Act</i> , S.O. 1997., poglavlje 41., odjeljak 1(1) <i>Hunting</i> , O.Reg. 665/98, odjeljak 37.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Samo se rezidentu može izdati dozvola za hvatanje žaba bukača radi prodaje ili razmjene. Rezident je trajni rezident ili ima primarno boravište u Ontariju i u Ontariju je boravio šest od prethodnih 12 mjeseci.

Rezerva I-PT-107

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge povezane s lovom

Industrijska klasifikacija: CPC 8813

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Ontario

Mjere: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997., poglavlje 41., odjeljak 1(1)
Trapping, O. Reg. 667/98, odjeljak 11(1)

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Samo se kanadskom državljaninu ili rezidentu Ontarija može izdati dozvola za lov ili stupačarenje krznaša. Rezident Ontarija definira se kao osoba s primarnim boravištem u Ontariju koja je u Ontariju boravila šest od 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva za dozvolu.

Rezerva I-PT-108

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Sportske usluge
Usluge povezane s lovom

Industrijska klasifikacija: CPC 9641, 8813

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Ontario

Mjere: *Fish and Wildlife Conservation Act*, S.O. 1997., poglavlje 41.
Hunting, O. Reg. 665/98, odjeljak 12.
Ontario Hunter Education Program Standards, Wildlife Policy Section, 2014.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Samo rezidenti Ontarija mogu biti imenovani voditeljima obuke za lov.

Rezerva I-PT-109

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s lovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 8813
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Fish and Wildlife Conservation Act</i> , S.O. 1997., poglavlje 41., odjeljci 1.(1) i 32. <i>Hunting</i> , O. Reg. 665/98, odjeljci 94. i 95.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Da bi mogao dobiti dozvolu za rad kao vodič za lov u teritorijalnom okrugu Rainy River te za lov ptica selica na jezeru St. Clair, podnositelj zahtjeva mora biti rezident Ontarija ili Kanade. Rezident je osoba koja je boravila u Ontariju šest uzastopnih mjeseci neposredno prije podnošenja zahtjeva za dozvolu.

Rezerva I-PT-110

Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Usluge veleprodaje proizvoda ribarstva
Industrijska klasifikacija:	CPC 62224
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Freshwater Fish Marketing Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje F.33.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Nitko ne smije nadzirati kupnju ili prodaju ribe u Ontariju, osim ako je ovlašten relevantnim zakonom.

Rezerva I-PT-111

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Trupci crnogoričnog drveća Trupci necrnogoričnog drveća Proizvodnja drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja Proizvodnja proizvoda od slame i materijala za pletenje, na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 0311, 0312, 8843

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Crown Forest Sustainability Act</i> , S.O. 1994., poglavlje 25., članci 30. i 34. <i>General</i> , O. Reg. 167/95
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Dozvole za upotrebu šumskih resursa kojima se odobrava sječa državnih stabala podliježu uvjetu prema kojem se sva posječena stabla moraju preraditi u Kanadi u drvenu građu, pulpu ili druge proizvode. 2. Dozvole za upotrebu šumskih resursa izdaju se u pogledu specifičnih područja. Stoga ne postoje ograničenja broja izdanih dozvola. 3. Ministar može izmijeniti dozvolu za upotrebu šumskih resursa u skladu s propisom 167/95, za što je potrebno dostaviti plan upravljanja šumom koji se odnosi na društvene i gospodarske ciljeve. Pri planiranju te određivanju i postizanju ciljeva prednost se daje potrebama i interesima lokalnih zajednica u odnosu na one udaljenijih zajednica izvan lokalnog područja.

Rezerva I-PT-112

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Veterinarians Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje V.3. <i>General</i> , O. Reg. 1093/90
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo kanadski državljanin ili trajni rezident ili osoba s drugim statusom u skladu s propisom <i>Immigration and Refugee Protection Act</i> , S.C. 2001., poglavlje 27., ovisno o vrsti dozvole za koju se podnosi zahtjev, može dobiti dozvolu za pružanje veterinarskih usluga u Ontariju.

Rezerva I-PT-113

Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Livestock Medicines Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje L-23. <i>General</i> , O. Reg. 730/90
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo osobe s poslovnim nastanom u Ontariju mogu dobiti dozvolu za prodaju lijekova za stoku u Ontariju. Dozvole se mogu izdati prodavateljima koji su uspostavili privremeno mjesto poslovanja na događanjima kao što su utrke i poljoprivredni sajmovi ili izložbe.

Rezerva I-PT-114

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge (pravna dokumentacija i usluge ovjeravanja)
Industrijska klasifikacija:	CPC 86130
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Notaries Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje N.6, odjeljak 2(1)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Osoba koja nije „barrister” ili „solicitor” mora imati kanadsko državljanstvo kako bi je se moglo imenovati javnim bilježnikom u Ontariju.

Rezerva I-PT-115

Sektor:	Rudače i minerali, električna energija, plin i voda
Podsektor:	Prirodni plin Električna energija
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 17, 334, 713, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario

Mjere: Ontario Energy Board Act, S.O. 1998., poglavlje 15., Prilog B
Electricity Act, S.O. 1998., poglavlje 15., Prilog A
Green Energy Act, S.O. 2009., poglavlje 12., Prilog A
Green Energy and Green Economy Act, 2009., S.O. 2009., poglavlje 12.
Municipal Franchises Act, R.S.O. 1990., poglavlje M-55.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Vlada Ontarija i njezina tijela, subjekti i agencije za energetiku, uključujući društva *Independent Electricity System Operator*, *Ontario Power Generation Inc.*, *Hydro One Inc.* i *Ontario Energy Board* te njihovi sljednici ili cesionari mogu jednoj osobi ili subjektu, ili više njih, dopustiti uspostavljanje ili širenje cjevovoda te infrastrukture za električnu energiju i plin ili proizvodnju, prijenos, distribuciju, očuvanje, upravljanje (potražnja i opterećenje), pohranu, prodaju, prodaju na malo ili stavljanje na tržište energije (uključujući električnu energiju, prirodni plin ili obnovljivu energiju) u svakoj regiji u Ontariju, uključujući u koridorima. Nadalje, Vlada Ontarija ili jedno od njezinih energetske tijela, *Ontario Energy Board*, ili njegovi sljednici ili cesionari, mogu regulirati cijene, pohranu, standarde ili usluge koje pružaju poduzeća za proizvodnju, distribuciju, prijenos, prodaju, prodaju na malo, stavljanje na tržište i pohranu energije u Ontariju.
2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, mjere i aktivnosti koje poduzimaju Ontario i prethodno navedena energetska tijela, subjekti i agencije te njihovi sljednici i cesionari, mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na čimbenicima u odnosu na koje se povlašteni tretman može dodijeliti:
  - (a) rezidentima Ontarija; ili
  - (b) subjektima koji su osnovani u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja u Ontariju.
3. Radi veće sigurnosti, sa svakim poduzećem osnovanim u skladu sa zakonima Ontarija koje ima mjesto poslovanja u Ontariju postupa se jednako kao s poduzećem koje je rezident Ontarija.

Rezerva I-PT-116

Sektor: Rudarstvo

Podsektor: Metalne rudače, drugi minerali
Proizvodnja osnovnih metala na temelju naknade ili ugovora

Industrijska klasifikacija: CPC 14, 16, 8851

Vrsta rezerve: Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Ontario

Mjere: *Mining Act*, R.S.O. 1990., poglavlje M.14., 1990., odjeljak 91.

Opis: **Ulaganja**

Sve rudače ili minerali koji su iskopani ili uklonjeni na temelju prava na zemljište, potraživanja ili prava na rudarenje u Ontariju moraju se tretirati i preraditi u Kanadi kako bi se dobio prerađeni metal ili drugi proizvod koji se može izravno upotrijebiti u umjetnosti bez daljnje obrade, osim ako zamjenik guvernera ne izuzme neka prava na zemljište, potraživanja ili prava na rudarenje iz primjene tog zahtjeva.

Rezerva I-PT-117

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Međugradski prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 71213
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Public Vehicles Act</i> , R.S.O 1990., poglavlje P-54.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Izdavanje operativnih dozvola za javna vozila podliježe ispitivanju nužnosti i koristi koje provodi Odbor za prijevoz autocestama u Ontariju (<i>Ontario Transport Highway Board</i>).

Rezerva I-PT-118

Sektor:	Obrazovne usluge
Podsektor:	Usluge certificiranja vozača
Industrijska klasifikacija:	CPC 9290
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Highway Traffic Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje H.8., odjeljak 32(5), Izdavanje vozačke dozvole, potvrde <i>Drivers' Licences</i> , O. Reg. 340/94 <i>Licences for Driving Instructors and Driving School</i> , O. Reg. 473/07 <i>Driver Certification Program Policy</i> (Politika programa certificiranja vozača) <i>Beginner Driver Education Program</i> (Izobrazba vozača početnika) <i>School Bus Driver Improvement Course</i> (Tečaj za poboljšanje sposobnosti vozača školskih autobusa)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Kako bi mogao dobiti dozvolu za izvođenje programa izobrazbe i tečaja za vozače u Ontariju, uključujući program certificiranja vozača, tečaj za poboljšanje sposobnosti vozača školskih autobusa i izobrazbu vozača početnika, podnositelj zahtjeva mora imati u vlasništvu ili zakupu poslovne prostore u Ontariju koji služe kao ured i učionice vozačke škole.

Rezerva I-PT-119

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Co-operative Corporations Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje C. 35., odjeljci 14.(1) i 85.(3)

Opis:	Ulaganja 1. Većina direktora svake zadruga moraju biti rezidentni Kanađani. 2. Zadruga moraju imati sjedište u Ontariju.
--------------	---

Rezerva I-PT-120

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Liquor Control Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje L.18. <i>General</i> , O. Reg. 717/90 <i>Alcohol and Gaming Regulation and Public Protection Act</i> , R.S.O. 1996., poglavlje 26., Prilog <i>Assignment of Powers and Duties</i> , O. Reg. 141/01 Registrar of the Alcohol and Gaming Commission of Ontario policies and practices
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Na temelju prethodno navedenih mjera Ontario može regulirati i odobravati uvoz, kupnju, proizvodnju, distribuciju, nabavu, stavljanje na tržište i prodaju alkoholnih pića u Ontariju te obavljati te djelatnosti, uključujući preko monopola u pokrajini. Pivo se može prodavati samo u ovlaštenim državnim prodavaonicama. 2. Tijelo za registraciju alkoholnih pića i igara na sreću ovlašćuje proizvođače vina, alkoholnih pića i piva u Ontariju da vode prodavaonice za prodaju vlastitog vina, alkoholnih pića odnosno piva. Komisija Ontarija za alkoholna pića i igre na sreću (<i>Alcohol and Gaming Commission of Ontario</i>) ovlašćuje za prodaju domaćeg i uvoznog piva samo maloprodajni lanac <i>The Beer Store</i> .

Rezerva I-PT-121

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Poljoprivredno, šumsko i drugo pošumljeno zemljište
Industrijska klasifikacija:	CPC 5310
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Municipal Act</i> , S.O. 2001., poglavlje 25., odjeljak 308.1. <i>Assessment Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje A.31., odjeljak 7. <i>General</i> , O. Reg. 282/98

Opis: **Ulaganja**
Poljoprivredno zemljište i šumsko zemljište kojim se upravlja, koji su u vlasništvu kanadskog državljanina ili osobe koja je zakonito primljena u Kanadu radi trajnog boravišta ili društva u kojoj je više od 50 % prava glasa pod kontrolom kanadskih državljana ili osoba koje su zakonito primljene u Kanadu radi trajnog boravišta, podliježu sniženim porezima na imovinu.

Rezerva I-PT-122

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizijske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 862
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Credit Unions and Caisses Populaires Act</i> , S.O. 1994., poglavlje 11., odjeljak 160.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Računovođa ili društvo računovođa može biti revizor kreditne zadruge ako taj računovođa, ili, u slučaju društva računovođa, član ili zaposlenik društva, ima uobičajeno boravište u Kanadi.

Rezerva I-PT-123

Sektor:	Usluge organizacija s članstvom
Podsektor:	Pravna dokumentacija i ovjeravanje
Industrijska klasifikacija:	CPC 8613, 95910
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>The Marriage Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje M.3., odjeljci 11. i 20.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Ontario zadržava pravo ograničiti kategoriju osoba koje mogu izdati dozvole za brak, uključujući na temelju boravišta te zahtijevati da osoba registrirana za sklapanje brakova u skladu sa zakonom mora biti rezident Ontarija ili imati župu ili pastoralnu nadležnost u cijelom Ontariju ili njegovu dijelu.

Rezerva I-PT-124

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede Šumarstvo i ribolov Usluge veleprodaje poljoprivrednih sirovina i živih životinja Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom Usluge povezane s ribolovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 021, 029, 04, 21, 22, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Farm Products Marketing Act</i> , R.S.O., poglavlje F-9. <i>Milk Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje M.12.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Na temelju prethodno navedenih mjera pokrajina može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na proizvodnju i stavljanje na tržište poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u pokrajini, uključujući mjere koje se odnose na upravljanje opskrbom mliječnim proizvodima, jajima i proizvodima peradi. 2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, mjere i aktivnosti koje poduzimaju Ontario i prethodno navedeni subjekti i agencije mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na čimbenicima u odnosu na koje se povlaštenu tretman može dodijeliti: (a) rezidentima Ontarija; ili (b) subjektima koji su osnovani u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja u Ontariju.

Rezerva I-PT-125

Sektor:	Usluge trgovine
Podsektor:	Prodaja, održavanje i popravak motornih vozila

Industrijska klasifikacija:	CPC 611, 612
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Motor Vehicle Dealers Act</i> , S.O. 2002., poglavlje 30., Prilog B
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Trgovac motornim vozilima mora biti registriran i poslovati samo iz mjesta odobrenog u registraciji tog trgovca. Odobreno mjesto mora biti u Ontariju.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Otok Princa Edwarda

Rezerva I-PT-126

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 8671
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Architects Acts</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje A-18.1. <i>Architects Association of Prince Edward Island By-laws</i> (Pravilnik udruženja arhitekata pokrajine Otok Princa Edwarda)
Opis:	Ulaganja U nerezidentnom obrtu, partnerstvu ili društvu koji podnose zahtjev za potvrdu za obavljanje arhitektonskih usluga u pokrajini Otok Princa Edwarda najmanje dvije trećine partnera, voditelja ili direktora partnerstva ili društva moraju biti arhitekti; osim toga, najmanje većina izdanih dionica svih vrsta dionica s pravom glasa društva mora biti u vlasništvu i registrirana na ime arhitekata koji uživaju dobiti od vlasništva.

Rezerva I-PT-127

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Osiguranje i posredovanje u prometu nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, 822
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda

Mjere: *Real Estate Trading Act*, R.S.P.E.I. 1988., R-2.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Za prodaju nekretnina fizička osoba mora imati dozvolu za prodaju nekretnina u pokrajini Otok Princa Edwarda. Voditelj registra ne izdaje dozvolu fizičkoj osobi ako ta fizička osoba nije državljanin Kanade ili nema status trajnog rezidenta Kanade.

Rezerva I-PT-128

Sektor: Usluge distribucije

Podsektor: Maloprodaja motornog goriva

Industrijska klasifikacija: CPC 613

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Otok Princa Edwarda

Mjere: *Petroleum Products Act*, R.S.P.E.I. 1988., P-5.1.

Opis: **Ulaganja**
Pri izdavanju dozvole za vođenje trgovine kojom upravlja trgovac na malo Komisija uzima u obzir javni interes, korist i nužnost primjenom kriterija koje Komisija može s vremena na vrijeme smatrati primjerenima.

Rezerva I-PT-129

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Otok Princa Edwarda

Mjere: *Prince Edward Island Lands Protection Act*, R.S.P.E.I. 1988., L-5.
Fees Regulations and Lands Identification Regulations (Pravilnik o naknadama i Pravilnik o određivanju zemljišta)

Opis: **Ulaganja**

1. Osobe koje nemaju boravište moraju podnijeti zahtjev za stjecanje više od pet jutara zemljišta ili zemljišta s obalom dužom od 165 stopa te dobiti dopuštenje za mjenika guvernera. Obala uključuje, bez ograničenja, zemljište uz oceane, rijeke, jezera, ribnjake i močvare.
2. Vlada pokrajine Otok Princa Edwarda osobama koje nemaju boravište izdaje dozvole u skladu sa zakonom te može uvesti zahtjevnije uvjete uključujući da se zemljište odredi u skladu s programom određivanja zemljišta za poljoprivrednu ili negrađevinsku svrhu.
3. Samo rezidenti pokrajine Otok Princa Edwarda imaju pravo na sniženje poreza na imovinu za nekomercijalne nekretnine.

Rezerva I-PT-130

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Kreditno izvješćivanje o potrošačima
Industrijska klasifikacija:	CPC 87901
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Consumer Reporting Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., C-20.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Svaka agencija za izvješćivanje o potrošačima registrirana u skladu sa zakonom posluje iz fiksnog mjesta poslovanja u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva I-PT-131

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Legal Profession Act</i> , 1992., poglavlje 39., R.S.P.E.I. 1988., L-6.1.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Kako bi mogla biti primljena u Odvjetničko društvo pokrajine Otok Princa Edwarda (<i>Law Society of Prince Edward Island</i>) i pružati pravne usluge, osoba mora biti kanadski državljanin ili trajni rezident Kanade.

Rezerva I-PT-132

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede Žive životinje i proizvodi životinjskog podrijetla Meso Mliječni proizvodi Prehrambeni proizvodi, d.n.
Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 02, 21, 22, 239, 6221, 62112

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Natural Products Marketing Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., N-3. <i>Dairy Industry Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., D-1. <i>Agricultural Products Standards Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., A-9. <i>Dairy Producers Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., D-2. <i>Agricultural Insurance Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., A-8,2. <i>Animal Health and Protection Act</i> , R.S.P.E.I., A-11.1. <i>Grain Elevators Corporation Act</i> , R.S.P.E.I. 1993., poglavlje 8. <i>Plant Health Act</i> , R.S.P.E.I. 1990., poglavlje 45.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Na temelju prethodno navedenih mjera Otok Princa Edwarda može regulirati i izdavati ovlaštenja u pogledu pitanja koja se odnose na stavljanje na tržište, uključujući kupnju, prodaju, pakiranje, doziranje, skladištenje, preradu, otpremu radi prodaje ili skladištenja, promicanje, istraživanje i nuđenje radi prodaje, bez ograničenja, sljedećeg: peradi, jaja, mliječnih proizvoda, svinja, stoke, krumpira i pura te uključujući proizvodnju i prijevoz radi izvršenja ciljeva tih zakona. 2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Otok Princa Edwarda ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Otok Princa Edwarda.
--------------	--

Rezerva I-PT-133

Sektor:	Ribarstvo i akvakultura
Podsektor:	Veleprodaja proizvoda od ribe Usluge povezane s ribolovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., F-13.01. <i>Fish Inspection Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., F-13. <i>Certified Fisheries Organizations Support Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., C-2.1. <i>Natural Products Marketing Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., N-3.

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Na temelju prethodno navedenih mjera Otok Princa Edwarda može regulirati i izdavati ovlaštenja u pogledu pitanja koja se odnose na ribolovne resurse i proizvode, uključujući: održavanje i razvoj ribolovnih resursa; kupnju i preradu ribe te sva ostala pitanja kojima se potpuno ostvaruju ciljevi tih zakona.
  2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Otok Princa Edwarda ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva I-PT-134

- Sektor:** Energetika
- Podsektor:** Električna energija, nafta i prirodni plin
Usluge povezane s distribucijom energije
- Industrijska klasifikacija:** CPC 17, 120, 887
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori
- Razina vlasti:** Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
- Mjere:** *Energy Corporation Act*, R.S.P.E.I. 1988., E-7.
Renewable Energy Act, R.S.P.E.I. 2004., C-16.
Oil and Natural Gas Act, R.S.P.E.I. 1988., O-5.
Electric Power Act, R.S.P.E.I. 1988., E-4.

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Na temelju prethodno navedenih mjera Otok Princa Edwarda može regulirati i izdavati ovlaštenja u pogledu pitanja koja se odnose na energetiku i energetske sustave, naftu i prirodni plin te obnovljive izvore energije, uključujući proizvodnju, akumuliranje, prijenos i distribuciju energije, opskrbu njome te njezinu kupnju, upotrebu i raspolaganje njome; bušenje bušotina te proizvodnju i očuvanje nafte i prirodnog plina; te općenito za izvršavanje svrha ili odredaba tih zakona.
  2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Otok Princa Edwarda ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva I-PT-135

Sektor:	Proizvodi poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
Podsektor:	Proizvodi šumarstva i sječe drva Usluge povezane sa šumarstvom i sječom drva
Industrijska klasifikacija:	CPC 03, 8814
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Forest Management Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., F-14. <i>Public Forest Council Act</i> , R.S.P.E.I. 2001., C-48.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Na temelju prethodno navedenih mjera Otok Princa Edwarda može regulirati i izdavati ovlaštenja u pogledu pitanja koja se odnose na proizvode šumarstva, uključujući očuvanje, zaštitu, branje, iskorištavanje i prodaju proizvoda šumarstva; izdavanje dozvola, certificiranje uzgajivača šuma; uvoz biljaka ili biljnih materijala; pristojbe i druge naknade; te općenito za izvršavanje odredaba tih zakona.
2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Otok Princa Edwarda ili subjekata koji su osnovani u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva I-PT-136

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Liquor Control Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., L-14.

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Komisija pokrajine Otok Princa Edwarda za nadzor alkoholnih pića (*Prince Edward Island Liquor Control Commission – „PEILCC“*) državna je agencija vlade pokrajine Otok Princa Edwarda koja je isključivi uvoznik i koja nadzire kupnju, distribuciju i prodaju alkoholnih pića u pokrajini Otok Princa Edwarda. PEILCC vodi skladišta, uredske prostore i Centar za distribuciju alkoholnih pića nositeljima dozvole. Komisija opskrbljuje i upravlja poslovanjem trgovina alkoholnih pića na malo te Centra za distribuciju alkoholnih pića nositeljima dozvole (*Licensee Distribution Centre*).
  2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Otok Princa Edwarda ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva I-PT-137

- Sektor:** Rekreativne, kulturne i sportske usluge
- Podsektor:** Kockanje i klađenje
- Industrijska klasifikacija:** CPC 96492
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori
- Razina vlasti:** Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
- Mjere:** *Lotteries Commission Act, R.S.P.E.I. 1988., L-17.*

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Komisija za lutrijske igre pokrajine Otok Princa Edwarda (*Prince Edward Island Lotteries Commission*) ovlaštena je u skladu sa zakonom za razvoj, organiziranje, obavljanje i vođenje lutrijskih igara, sustava za uzajamno klađenje i internetskih igara te upravljanje njima, u ime vlade pokrajine ili vlada drugih pokrajina koje su sklopile sporazum s tom pokrajinom u pogledu svih takvih lutrijskih igara ili sustava za uzajamno klađenje.
  2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata pokrajine Otok Princa Edwarda ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja i obavljaju bitnu djelatnost u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerve koje se primjenjuju u Québecu

Rezerva I-PT-138

- Sektor:** Svi sektori
- Podsektor:**

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:**

Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti:

Pokrajinska – Québec

Mjere:

An Act respecting the acquisition of farm land by non-residents, C.Q.L.R., poglavlje A-4.1.
Regulation respecting the declaration of non-resident status in the application for registration of the acquisition of farm land; C.Q.L.R., poglavlje A-4.1., pravilo 1.
Regulation respecting an application for authorization and the information and documents required for the application, C.Q.L.R., poglavlje A-4.1, pravilo 2.
Regulation respecting the tariff of duties, fees, costs made under the Act respecting the acquisition of farm land by non-residents, C.Q.L.R., poglavlje A-4.1., pravilo 3.
An Act respecting the preservation of agricultural land and agricultural activities, C.Q.L.R., poglavlje P-41.1. i propisi
An Act respecting the lands in the domain of the State, C.Q.L.R., poglavlje T-8.1.
Regulation respecting the sale, lease and granting of immovable rights on lands in the domain of the State, C.Q.L.R., poglavlje T-8.1., pravilo 7.

Opis:**Ulaganja**

1. Izravno ili neizravno stjecanje poljoprivrednog zemljišta od strane osoba koje nemaju boravište u Québecu mora odobriti *Commission de protection du territoire agricole du Québec*. Kad primi zahtjev za odobrenje osoba koje nemaju boravište u Québecu, komisija uzima u obzir moguću upotrebu zemljišta u poljoprivredne svrhe i gospodarske posljedice toga.
2. Nitko ne smije u regiji koja je određena kao poljoprivredna upotrebljavati česticu u drugu svrhu osim poljoprivredne bez odobrenje komisije koja pri donošenju odluke uzima u obzir specifične društveno-gospodarske čimbenike.
3. Rezidenti Québeca imaju prednost pri kupnji ili zakupu zemljišta u nadležnosti države.

Rezerva I-PT-139**Sektor:**

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

Podsektor:

Proizvodi poljoprivrede
Hortikultura i vrtlarstvo
Žive životinje i proizvodi životinjskog podrijetla
Grubo obrađeno drvo
Riba i ostali proizvodi ribarstva
Meso, riba, voće, povrće, ulja i masti
Mliječni proizvodi
Mlinski proizvodi
Škrob i škrobni proizvodi
Ostali prehrambeni proizvodi
Usluge povezane s poljoprivredom
Usluge povezane sa stočarstvom
Usluge povezane s ribolovom

Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 02, 031, 04, 21, 22, 23, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 8812, 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Professional Syndicates Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-40. <i>An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products</i> , C.Q.L.R., poglavlje M-35.1. <i>Règlement des producteurs d'œufs d'incubation sur le contingentement</i> , C.Q.L.R., poglavlje M-35.1, pravilo 223. <i>Règlement sur les quotas des producteurs d'œufs de consommation du Québec</i> , C.Q.L.R., poglavlje M-35.1., pravilo 239.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> Zajedničkim planovima za proizvodnju i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda i odborima proizvođača za stavljanje proizvoda na tržište mogu upravljati profesionalna udruženja. Samo kanadski državljani mogu zatražiti pokretanje profesionalnog udruženja i članstvo u njegovu upravnom vijeću. Samo kanadski državljani mogu imati pristup rezervama za nove proizvođače jaja za rasplod, ispunjuju uvjete za određene programe i mogu ostvariti koristi od prijenosa kvota za jaja izvan centraliziranog sustava.

Rezerva I-PT-140

Sektor:	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
Podsektor:	Proizvodi od ribe Usluge povezane s ribolovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 882
Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Marine Products Processing Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje T-11.01.
Opis:	Ulaganja <p>Ministar može propisom utvrditi minimalne standarde za preradu koje operator mora poštovati prilikom pripreme ili konzerviranja morskih proizvoda. Standardi se mogu razlikovati ovisno o morskom proizvodu.</p>

Rezerva I-PT-141

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kulturna dobra i imovina

Industrijska klasifikacija:	CPC 963
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Cultural Heritage Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje P-9.002.

Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturna imovina koja predstavlja baštinu može uključivati dokument, nekretninu, predmet ili lokaciju koji predstavljaju baštinu. Nakon što dobije mišljenje vijeća <i>Conseil du patrimoine culturel</i>, ministar kulture i komunikacija može razvrstati cijelu imovinu koja predstavlja baštinu ili njezin dio, čije je poznavanje, zaštita, poboljšanje ili prijenos u javnom interesu. 2. Odobrenje ministra potrebno je ako fizička ili pravna osoba želi prodati ili dati dokument ili predmet koji ima status baštine vladi ili ministarstvu ili vladinoj agenciji, osim Vladi Québeca (<i>Gouvernement du Québec</i>), fizičkoj osobi koja nije kanadski državljanin ili trajni rezident ili pravnoj osobi koja nema glavno mjesto poslovanja u Québecu. Imovina u nadležnosti države koji ima status baštine ne smije se prodati, prenijeti na temelju emfiteuze ili dati bez odobrenja ministra. U drugim slučajevima otuđenja potrebna je prethodna pisana obavijest.
--------------	--

Rezerva I-PT-142

Sektor:	Javne, društvene i osobne usluge
Podsektor:	Usluge pogreba, kremiranja i zakapanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 9703
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting medical laboratories, organ and tissue conservation and the disposal of human bodies</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-0.2. <i>Regulation respecting the application of the Act respecting medical laboratories, organ and tissue conservation and the disposal of human bodies</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-0.2, pravilo 1. <i>An Act respecting prearranged funeral services and sepultures</i> , C.Q.L.R., poglavlje A-23.001.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Fizička osoba koja želi dobiti dozvolu za rad kao direktor pogrebnog društva, u svoje ime ili u ime pravne osobe, partnerstva ili udruženja koje ima sjedište u Québecu, mora boraviti u Québecu najmanje 12 mjeseci prije podnošenja zahtjeva. 2. Osoba koja želi dobiti dozvolu za pružanje usluga balzamiranja, kremiranja ili tanoopraksije ne podliježe zahtjevu u pogledu boravišta u Québecu pod uvjetom da ima boravište u Kanadi.

Rezerva I-PT-143

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza taksijem
Industrijska klasifikacija:	CPC 71221
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting transportation services by taxi</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-6.01. <i>Taxi Transportation Regulation</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-6.01., pravilo 3., <i>Highway Safety Code</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-24.2. <i>Regulation respecting road vehicle registration</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-24.2., pravilo 29.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> Kako bi <i>Commission des transports du Québec</i> fizičkoj osobi izdala, ustupila ili prenijela dozvolu za vlasnika taksija, ta osoba mora biti kanadski državljanin ili trajni rezident. Kako bi <i>Société de l'assurance automobile du Québec</i> fizičkoj osobi izdao dozvolu za vozača taksija, ta osoba mora biti kanadski državljanin ili trajni rezident. Postoji ograničenje od 20 dozvola za vlasnika taksija po osobi.

Rezerva I-PT-144

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Posebni međugradski prijevoz Prijevoz ostalog tereta
Industrijska klasifikacija:	CPC 71214, 71239
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Highway Safety Code</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-24.2. <i>Regulation respecting road vehicle registration</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-24.2., pravilo 29.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama U skladu s Međunarodnim planom registracije („IRP“) prijevoznici registracijsku pristojbu plaćaju samo jednom, osnovnoj jurisdikciji, čime se, s druge strane, omogućuje putovanje propisno odobrenih vozila u drugim jurisdikcijama. Taj sustav razmjernih pristojbi funkcionira na temelju prijeđenih kilometara u svakoj jurisdikciji. Potvrda registracije u skladu s IRP-om priznaje se u kanadskim pokrajinama i državama Sjedinjenih Američkih Država. Razmjerna registracija odobrava se samo osobi s mjestom poslovanja u Québecu ako se kilometri obračunavaju za najmanje jedno njezino vozilo.

Rezerva I-PT-145

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Autobusni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 71211, 71212, 71213, 71214, 71222
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Transport Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje T-12. <i>Bus Transportation Regulation</i> , C.Q.L.R., poglavlje T-12., pravilo 16.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Pri izdavanju dozvola za autobusni prijevoz *Commission des Transports du Québec* može primijeniti kriterije javne potrebe u području koje će se time obuhvatiti. Može razmotriti i hoće li izdavanje dozvole koju je zatražio podnositelj zahtjeva možda dovesti do ukidanja neke druge usluge autobusnog prijevoza ili znatno utjecati na njezinu kvalitetu.

Rezerva I-PT-146

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 71231, 71232, 71233, 71234
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting the Ministère des Transports</i> , C.Q.L.R., poglavlje M-28. <i>Transport Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje T-12. <i>Regulation respecting the brokerage of bulk trucking services</i> , C.Q.L.R., poglavlje T-12, pravilo 4. <i>An Act respecting owners, operators and drivers of heavy vehicles</i> , C.Q.L.R., poglavlje P-30.3.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Ministar prometa određuje uvjete koje prijevoznik teretnim vozilima koji se nalazi izvan Québeca, ali na području stranke Sporazuma o unutarnjoj trgovini mora ispuniti kako bi se upisao u registar prijevoznika rasutog tereta kamionima. Ukupan broj dopuštenih registracija ograničen je. Prijevoznik teretnim vozilima koji se nalazi izvan Québeca mora imati glavni poslovni nastan izvan Québeca te se njegova registracija ne može prenijeti.

2. Sudjelovanje u izvršenju ugovora o izgradnji, popravku ili održavanju cesta koji dodjeljuje ministar prometa ograničeno je na mala poduzeća za prijevoz rasutog tereta kamionima koja primaju usluge posredništva udruženja koje ima dozvolu za posredništvo za najmanje 50 % potrebnog prijevoza koji se mora ponuditi nositeljima dozvola za posredništvo. Poduzeća za prijevoz rasutog tereta kamionima koja nisu upisana u registar imat će pristup samo preostalih 50 % potrebnog prijevoza ako nositelj dozvole za posredništvo prihvati ponudu za izvršenje 50 % potrebnog prijevoza.
3. Kako bi dobila dozvolu za posredništvo, neprofitna pravna osoba ili zadruga obvezna je dokazati da zastupa najmanje 35 % prijevoznika teretnim vozilima koji su upisani u registar prijevoznika rasutog tereta kamionima i koji imaju glavni poslovni nastan u području na koje se ta dozvola primjenjuje. Prijevoznik se obvezuje zatražiti usluge posredništva u području obuhvaćenom tim uslugama u kojem ima glavni poslovni nastan ili u području koje je određeno propisima.

Rezerva I-PT-147

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Pomorski prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 72211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting the Société des Traversiers du Québec</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-14. <i>Transport Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje T-12.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Commission des Transports du Québec</i> izdaje ili prenosi dozvolu za prijevoz putnika vodenim putovima osobi koja podnese takav zahtjev na obrascu koji upotrebljava komisija ako smatra da je ta osoba utvrdila stvarnu i hitnu potrebu za dodatnom uslugom za svaki od brodova koji će se upotrebljavati, ako je primjenjivo, ako ona putnicima nudi uslugu trajektnog prijevoza koja se natječe s drugom uslugom trajektnog prijevoza. 2. Nitko ne može biti član upravnog odbora ako nema domicil u Québecu.

Rezerva I-PT-148

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Sportske i ostale rekreacijske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 964
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting safety in sports*, C.Q.L.R., poglavlje S-3.1.
Regulation respecting combat sports, C.Q.L.R., poglavlje S-3.1., pravilo 11.
Regulation respecting combat sports licensing, C.Q.L.R., poglavlje S-3.1., pravilo 7.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
U pogledu profesionalnih borilačkih sportova osoba koja nema domicil u Kanadi ne može dobiti godišnju sudačku licencu, nego može dobiti licencu koja vrijedi za određeno sportsko događanje.

Rezerva I-PT-149

Sektor: Usluge putničkih agencija, turoperatora i turističkih vodiča

Podsektor: Putničke agencije
Usluge turoperatora

Industrijska klasifikacija: CPC 7471

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *Travel Agents Act*, C.Q.L.R., poglavlje A-10.
Regulation respecting travel agents, C.Q.L.R., poglavlje A-10., pravilo 1.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Fizička osoba koja podnosi zahtjev za dobivanje dozvole za putničkog agenta za vlastiti račun mora osnovati i održavati glavni poslovni nastan u Québecu. Udruženje, partnerstvo ili osoba u čije se ime podnosi zahtjev za dozvolu mora osnovati i održavati glavni poslovni nastan u Québecu. Glavni poslovni nastan je nastan u kojem se primarno obavlja poslovanje nositelja dozvole.

Rezerva I-PT-150

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *Cooperatives Act*, C.Q.L.R., poglavlje C-67.2.
Regulation under the Cooperatives Act, C.Q.L.R., poglavlje C-67.2., pravilo 1.

- Opis:**
- Ulaganja**
1. Propisom *Cooperatives Act* uvedena su ograničenja u pogledu izdavanja i prijenosa udjela te vlasništva nad njima. Članstvo u zadruzi ovisi o članu koji stvarno upotrebljava usluge koje pruža zadruga i o sposobnosti zadruge da mu pruži te usluge. Propisom *Cooperatives Act* propisuje se i da svaki član zadruge ili zastupnik pravne osobe ili partnerstva koji je član može biti direktor. Sjedište zadruge, federacije ili konfederacije mora se u svakom trenutku nalaziti u Québecu.
  2. Zadruga, federacija ili konfederacija mora svojim članovima prenijeti udjel u ukupnom poslovanju prema postotku utvrđenom državnim propisima. U slučaju solidarne zadruge taj se udjel izračunava odvojeno za članove koji su korisnici zadruge i za one koji su zaposlenici zadruge.

Rezerva I-PT-151

- Sektor:** Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
- Podsektor:** Proizvodi šumarstva i sječe drva
Proizvodi od drva, pluta, slame i materijala za pletenje
Celuloza, papir i proizvodi od papira
- Industrijska klasifikacija:** CPC 031, 31, 32
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
- Razina vlasti:** Pokrajinska – Québec
- Mjere:** *An Act respecting the Ministère des Ressources Naturelles et de la Faune*, C.Q.L.R., poglavlje M-25.2.
Sustainable Forest Development Act, C.Q.L.R., poglavlje A-18.1.

- Opis:**
- Ulaganja**
1. Sve drvo koje se siječe na području u nadležnosti države, uključujući biomasu, mora se u cijelosti preraditi u Québecu. Međutim, vlada može, pod uvjetima koje odredi, odobriti otpremu nepotpuno prerađenog drva izvan Québeca iz područja u nadležnosti države ako se čini da je učiniti nešto drugo suprotno javnom interesu.
  2. Ministar može poduzeti mjere za razvoj zemljišta ili šumskih resursa u nadležnosti države za koje je on odgovoran kako bi potaknuo regionalni razvoj ili proveo bilo koju drugu povezanu politiku.

Rezerva I-PT-152

- Sektor:** Rekreativne, kulturne i sportske usluge
- Podsektor:** Konjičke utrke
- Industrijska klasifikacija:** CPC 02113, 96492

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting racing</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-72.1. <i>Rules respecting the breeding of Québec Standardbred race horses</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-72.1., pravilo 6. <i>Rules respecting Certification</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-72.1., pravilo 1. <i>Rules respecting betting houses</i> , CQLR, poglavlje C-72.1., pravilo 8. <i>Rules respecting Standardbred horse racing</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-72.1., pravilo 3. <i>Regulation respecting betting horses</i> , C.Q.L.R., poglavlje C-72.1., pravilo 7.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Samo kanadski državljani mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za upravljanje trkaćom stazom, dozvolu za održavanje utrka ili dozvolu za vođenje kladionice. 2. Osoba koja podnosi zahtjev za registraciju američkog kasača (<i>Standardbred</i>) pri tijelu <i>Régie des alcools, des courses et des jeux</i> („RACJ”) mora biti rezident Québeca najmanje 183 dana. 3. Samo trkaći konj iz Québeca, kako je definiran u propisu <i>Rules respecting the breeding of Québec Standardbred race horses</i> ima pravo na povlasticu ili prednost.

Rezerva I-PT-153

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i kladenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting the Société des loteries du Québec</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-13.1. <i>An Act respecting the Régie des alcools des courses et des jeux</i> , C.Q.L.R. poglavlje R-6.1. <i>An Act respecting lotteries, publicity contests and amusement machines</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-6. <i>Lottery Scheme Rules</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-6., pravilo 12. <i>Rules respecting amusement machines</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-6., pravilo 2. <i>Rules respecting publicity contests</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-6., pravilo 6. <i>Rules respecting video lottery machines</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-6., pravilo 3. <i>Bingo Rules</i> , C.Q.L.R., poglavlje L-6., pravilo 5.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Osoba koja podnosi zahtjev za dobivanje dozvole za organiziranje lutrijskih igara mora biti kanadski državljanin ili, ako je riječ o poduzeću ili društvu, mora imati ured u Québecu.

2. Osoba koja želi dobiti dozvolu za poslovanje s aparatima za zabavu ili dozvolu za trgovca takvim aparatima mora biti kanadski državljanin, a ako je riječ o društvu, mora imati sjedište ili svoj glavni poslovni nastan u Kanadi i ured u Québecu.
3. U pogledu aparata za videolotriju koji su postavljeni izvan državnog kasina, tijelo *Régie des alcools, des courses et des jeux* („RACJ”) može uzeti u obzir kanadsko državljanstvo ili boravište prilikom donošenja pravila za određivanje uvjeta za dobivanje propisanih dozvola te standarda, ograničenja ili zabrana u pogledu poslovanja. RACJ može odrediti uvjete sudjelovanja igrača ili standarde, ograničenja ili zabrane povezane s promicanjem, oglašavanjem ili programima obuke u pogledu aparata za videolotriju koji se u cijelosti ili djelomično mogu primjenjivati samo na određene kategorije osoba.
4. U pogledu binga projekti za koje humanitarne ili vjerske organizacije podnose zahtjev za dozvolu za organizaciju dvoranskog binga, binga u medijima ili binga u rekreativne svrhe moraju se u cijelosti provesti u Québecu. Osobe ili poduzeća koja podnose zahtjev za dozvolu za organiziranje binga moraju imati poslovni nastan u Québecu.
5. Nitko ne može biti član upravnog odbora ako nema domicil u Québecu.

Rezerva I-PT-154

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje Pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting the Société des alcools du Québec</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-13. <i>Regulation respecting cider and other apple-based alcoholic beverages</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-13, pravilo 4. <i>Regulation respecting wine and other alcoholic beverages made or bottled by holders of a wine maker's permit</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-13., pravilo 7. <i>Regulation respecting alcoholic beverages made and bottled by holders of a distiller's permit</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-13., pravilo 3. <i>Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-13., pravilo 6. <i>An Act respecting offences relating to alcoholic beverages</i> , C.Q.L.R., poglavlje I-8.1. <i>An Act respecting liquor permits</i> , C.Q.L.R., poglavlje P-9.1. <i>Regulation respecting liquor permits</i> , C.Q.L.R., poglavlje P-9.1., pravilo 5.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Društvo <i>Société des alcools du Québec</i> ima monopol i nadležno je za uvoz, distribuciju, nabavu, prijevoz, prodaju, trgovinu i stavljanje na tržište alkoholnih pića. 2. Nitko ne može biti član upravnog odbora ako nema domicil u Québecu.

Rezerva I-PT-155

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje Pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting the Société des alcools du Québec, C.Q.L.R., poglavlje S-13.</i> <i>Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C. Q.L.R., poglavlje S-13., pravilo 6.</i> <i>An Act respecting offences relating to alcoholic beverages, C.Q.L.R., poglavlje I-8.1.</i>
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Samo osobe koje imaju poslovni nastan u Québecu mogu dobiti dozvolu za distribuciju piva, pivovaru, destileriju, proizvodnju vina, proizvodnju jabučnog vina, skladištenje, malu proizvodnju ili malu pivovaru. 2. Nositelji dozvole za destileriju mogu prodavati proizvode koje proizvedu ili pune u boce samo društvu <i>Société des alcools du Québec</i> („SAQ”), osim ako te proizvode otpremaju izvan Québeca. 3. Nositelji dozvole za malu proizvodnju smiju prodavati alkoholna pića koja proizvedu u svojim proizvodnim prostorima.

Rezerva I-PT-156

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ Usluge veleprodaje Usluge maloprodaje Pića Hotelijerske i ugostiteljske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 641, 642, 643
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting liquor permits*, C.Q.L.R., poglavlje P-9.1.
Regulation respecting liquor permits, C.Q.L.R., poglavlje P-9.1., pravilo 5.
Regulation respecting the terms of sale of alcoholic beverages by holders of a grocery permit, C.Q.L.R., poglavlje S-13., pravilo 6.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Za dobivanje dozvole za alkoholna pića u skladu s propisom *Act respecting liquor permits* osobe koje nisu kanadski državljani moraju boraviti u Québecu kao trajni rezidenti Kanade, osim ako podnesu zahtjev za dozvolu za alkoholna pića na nekom događaju (*reunion permit*) ili dozvolu za alkoholna pića na području na kojem se održavaju aktivnosti „*Man and His World*” kao ovlaštene zastupnici vlade, zemlje, pokrajine ili države.
2. Poduzeća ili društva koji nisu uvršteni na kanadskoj burzi mogu dobiti dozvolu za prodaju alkohola samo ako su svi njihovi partneri ili direktori i dioničari koji drže najmanje deset posto dionica s punim pravom glasa kanadski državljani ili borave u Québecu kao trajni rezidenti Kanade.
3. Određene kategorije proizvoda na tržište stavljaju nositelji dozvole za mješovitu robu koju izdaje tijelo *Régie des alcools, des courses et des jeux* („RACJ”). Prodavatelji mješovite robe moraju kupovati dopuštena alkoholna pića od ovlaštenog distributera.
4. Podnositelji zahtjeva za dozvolu za alkoholna pića koji nisu kanadski državljani moraju dokazati da u Québecu žive najmanje godinu dana. Ako je podnositelj zahtjeva poduzeće ili društvo koje nije uvršteno na kanadskoj burzi, mora dokazati za svakog od svojih partnera ili direktora i dioničara koji su vlasnici najmanje 10 % dionica s punim pravom glasa i koji nisu kanadski državljani da u Québecu žive najmanje godinu dana.
5. Osoba kojoj je povjereno upravljanje poslovnim nastanom za nositelja dozvole kojom se dopušta prodaja ili posluživanje alkoholnih pića za potrošnju u određenim prostorima mora imati broj kanadskog socijalnog osiguranja.
6. U pogledu dozvola za prodaju alkohola na okupljanjima, ako će se prihodi od događanja upotrijebiti u svrhe neprofitnog društva koje nije podnositelj zahtjeva za dozvolu, to neprofitno društvo mora imati poslovni nastan u Québecu.

Rezerva I-PT-157

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 171, 887

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act Respecting the Régie de l'énergie*, C.Q.L.R., poglavlje R-6.01.
Hydro-Québec Act, C.Q.L.R., poglavlje H-5.

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Québec (uključujući preko tijela *Régie de l'énergie* i društva *Hydro-Québec*) može utvrditi, odrediti i izmijeniti cijene, tarife i druge uvjete koji se odnose na proizvodnju, kupnju, prijevoz i prijenos električne energije, opskrbu njome te njezinu distribuciju i prodaju.
  2. Ne ograničavajući općenitost prethodno navedenoga, te mjere mogu uključivati diskrecijske odluke koje se temelje na različitim čimbenicima, uvođenju zahtjeva u pogledu rezultata ili diskriminaciji u korist rezidenata Québeca ili subjekata osnovanih u skladu sa zakonima Kanade ili njezine pokrajine ili teritorija te koji imaju mjesto poslovanja ili obavljaju bitnu djelatnost u Québecu.

Rezerva I-PT-158

- Sektor:** Energetika
- Podsektor:** Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije
- Industrijska klasifikacija:** CPC 171, 887
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
- Razina vlasti:** Pokrajinska – Québec
- Mjere:** *An Act respecting the exportation of electric power*, C.Q.L.R., poglavlje E-23.
An Act Respecting the Régie de l'énergie, C.Q.L.R., poglavlje R-6.01.

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. *Hydro-Québec*, općinski elektroenergetski sustavi i privatni elektroenergetski sustavi nositelji su isključivih prava na distribuciju električne energije.
  2. Zabranjen je izvoz električne energije iz Québeca. Međutim, *Gouvernement du Québec* može na temelju naredbe te pod uvjetima i u slučajevima koje odredi, odobriti ugovor za izvoz električne energije iz Québeca.
  3. Ugovori koji se odnose na izvoz električne energije koji obavlja *Hydro-Québec*, uključujući distribuciju električne energije u drugo područje (*wheeling*) na temelju ugovora o uslugama prijenosa, moraju se dostaviti vladi na odobrenje u slučajevima koje odredi vlada te podliježu uvjetima koje vlada tada može odrediti.

Rezerva I-PT-159

- Sektor:** Poslovne usluge
- Podsektor:** Usluge povezane s nekretninama koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu
Usluge poslovanja nekretninama na temelju naknade ili ugovora
- Industrijska klasifikacija:** CPC 821, 822
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *Real Estate Brokerage Act*, C.Q.L.R., poglavlje C-73.2.

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Propisom *Real Estate Brokerage Act* uvode se zahtjevi u pogledu boravišta za posrednike i agencije. Stoga posrednik mora imati poslovni nastan u Québecu. Ako posrednik djeluje u ime agencije, poslovni nastan posrednika poslovni je nastan agencije. Agencija mora imati poslovni nastan u Québecu.

Rezerve koje se primjenjuju u Saskatchewanu

Rezerva I-PT-160

Sektor: Trgovina motornim vozilima i motociklima, održavanje i popravak motornih vozila i motocikala

Podsektor: Usluge veleprodaje
Maloprodaja motornih vozila, uključujući automobile i druga cestovna vozila

Industrijska klasifikacija: CPC 61111, 61112

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Motor Dealers Act*, R.S.S. 1978., poglavlje M-22.
The Motor Dealers Regulations, R.R.S. poglavlje M-22 Reg. 1

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Trgovcu motornim vozilima ne izdaje se dozvola ako podnositelj zahtjeva za dozvolu nema mjesto poslovanja u pokrajini koje voditelj registra smatra zadovoljavajućim i iz kojeg vodi svoje poslovanje ili dio poslovanja u svojstvu trgovca.

Rezerva I-PT-161

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge povezane s ribolovom

Industrijska klasifikacija: CPC 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Fisheries Act (Saskatchewan), 1994.*, poglavlje F-16.1.
The Fisheries Regulations, poglavlje F-16.1., propis 1.
Commercial Fishing Licensee Eligibility Requirements, Policy Number 3420.02 (Zahtjevi prihvatljivosti u pogledu nositelja dozvole za komercijalni ribolov, broj politike 3420.02.)
Commercial Fishing Co-operatives, Policy Number F & W 2003.2 (Zadruga za komercijalni ribolov, broj politike F & W 2003.2.)
Commercial Net Fishing Licence Eligibility Requirements Guidelines (Smjernice za zahtjeve prihvatljivosti u pogledu dozvole za komercijalni ribolov mrežama)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Samo rezident Saskatchewan može dobiti dozvolu za komercijalni ribolov. Dozvole se mogu ograničiti na rezidente regije u kojoj se obavlja lokalni ribolov.

Rezerva I-PT-162

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Pravne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 861

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Legal Profession Act, 1990.*, S.S. 1990-91, poglavlje L-10.1.
Rules of the Law Society of Saskatchewan (Pravila Odvjetničkog društva Saskatchewan)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Samo kanadski državljani ili trajni rezidenti Kanade mogu biti članovi Odvjetničkog društva Saskatchewan (*Law Society of Saskatchewan*) kao studenti prava ili odvjetnici. Samo članovi Odvjetničkog društva Saskatchewan koji imaju važeću potvrdu za obavljanje djelatnosti mogu pružati pravne usluge u Saskatchewanu.
2. Osoba koja aktivno pruža pravne usluge u drugoj kanadskoj jurisdikciji može, nakon što ispuni određene uvjete, biti primljena kao član, a da pritom ne mora ispuniti uobičajene zahtjeve. Članstvo radi povremenog pružanja pravnih usluga dostupno je samo osobama koje su kanadski državljani ili trajni rezidenti Kanade i koje ispunjuju uvjete za pružanje pravnih usluga u drugoj kanadskoj jurisdikciji.

Rezerva I-PT-163

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Pravne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 861

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Notaries Public Act</i> , R.S.S. 1978., poglavlje N-8. <i>The Commissioners for Oaths Act</i> , R.S.S. 1978., poglavlje C-16.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama 1. Samo kanadski državljani koji imaju boravište u Saskatchewanu mogu biti imenovani javnim bilježnicima za Saskatchewan. 2. Samo kanadski državljani mogu biti ovlaštenici za izjave dane pod prisegom u Saskatchewanu i za Saskatchewan.

Rezerva I-PT-164

Sektor:	Turizam
Podsektor:	Ostalo – usluge povezane s lovom Usluge povezane s ribolovom Agencije za turističke vodiče Lov za vlastiti račun
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472, 8813, 8820, 96419
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Wildlife Act</i> , 1998., S.S., poglavlje W-13.12. <i>The Wildlife Regulations</i> , poglavlje W13.1., propis 1. <i>The Outfitter and Guide Regulations</i> , 2004., poglavlje N-3.1., propis 3.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Osoba koja želi dobiti dozvolu za dobavljača opreme mora biti rezident Saskatchewanu i imati sjedište u Saskatchewanu.

Rezerva I-PT-165

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s nekretninama koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu Usluge poslovanja nekretninama na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 8210, 822
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Real Estate Act, S.S. 1995.*, poglavlje R-1.3.
The Real Estate Commission policies and bylaws (Politike i pravilnici Komisije za nekretnine)

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Posredništvo i osoba navedeni u potvrdi o registraciji posredništva moraju imati ured u Saskatchewanu te moraju imati fiducijarne račune u financijskoj instituciji u Saskatchewanu za depozit svih sredstava primljenih u vezi s trgovinom nekretninama.

Rezerva I-PT-166

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge povezane s lovom
Agencije za turističke vodiče
Lov za vlastiti račun

Industrijska klasifikacija: CPC 7472, 8813, 96419

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Wildlife Act, 1998.*, S.S., poglavlje W-13.12.
The Wildlife Regulations, poglavlje W13.1., propis 1.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Nositelj dozvole za lov radi krzna mora biti rezident Saskatchewanu.
2. Rezident Saskatchewanu je kanadski rezident koji ima primarno boravište u Saskatchewanu i boravio je u toj pokrajini tri mjeseca prije datuma podnošenja zahtjeva za dozvolu.

Rezerva I-PT-167

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i kladenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Alcohol and Gaming Regulation Act, S.S. 1997.*, poglavlje A-18.011.
Saskatchewan Liquor and Gaming Authority Policy (Politika Nadležnog tijela Saskatchewanu za alkoholna pića i igre na sreću)
The Slot Machine Act, R.S.S. 1978., poglavlje S-50.
The Saskatchewan Gaming Corporation Act, S.S. 1994., poglavlje S-18.2.
The Interprovincial Lotteries Act, 1984, S.S. 1983-84, poglavlje I-12.01.

Opis: **Ulaganja**
U Saskatchewanu se može upotrebljavati samo oprema za igre na sreću, uključujući terminale za videolutriju i automate za igre na sreću, koja je u vlasništvu ili zakupu Vlade Saskatchewanu.

Rezerva I-PT-168

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Prijevoz putnika
Međugradski redovni autobusni prijevoz putnika
Izvanredni autobusi, iznajmljeni autobusi te turistički autobusi i autobusi za razgledavanje

Industrijska klasifikacija: CPC 71213, 71222, 71223

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Traffic Safety Act, S.S. 2004.*, poglavlje T-18.1.
The Operating Authority Regulations, 1990., poglavlje M-21.2., propis 1.
Policies of the Highway Safety Board (Politike Odbora za sigurnost autocesta)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Potvrda operativnog tijela (*Operating Authority Certificate*) potrebna je osobama koje upravljaju komercijalnim ili poslovnim vozilima koja se mogu unajmiti u svrhu prijevoza putnika unutar ili izvan pokrajine.
2. Pri razmatranju zahtjeva za potvrdu operativnog tijela ili izmjenu potvrde operativnog tijela Odbor za sigurnost autocesta (*Highway Safety Board*) može razmotriti hoće li se predloženim pothvatom promicati javni poslovi.
3. Javni poslovi mogu se mjeriti ispitivanjem javnih koristi i potreba koje uključuje sljedeće:
  - (a) ispitivanje primjerenosti trenutačne razine usluge;
  - (b) tržišne uvjete kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu;
  - (c) pogodnosti koju za javnost predstavljaju novi subjekti, uključujući kontinuitet i kvalitetu usluge; i
  - (d) opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu.

Rezerva I-PT-169

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere:	<i>The Business Corporations Act</i> , R.S.S. 1978., poglavlje B-10. <i>Private Acts of the Legislature of Saskatchewan establishing corporate bodies</i> (Privatni zakonodavni akti Saskatchewanu kojima se osnivaju pravne osobe)
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Najmanje 25 % direktora društva moraju biti rezidentni Kanađani (kao što su kanadski državljani ili trajni rezidenti), ali ako društvo ima manje od četiri direktora, najmanje jedan direktor mora biti rezidentni Kanađanin. 2. Ako ni jedan direktor društva ne boravi u Saskatchewanu, to društvo imenuje pravnog zastupnika u skladu sa zakonom kao da je društvo izvan pokrajine. 3. Direktori društva mogu među sobom imenovati glavnog direktora koji je rezidentni Kanađanin ili odbor direktora te sve ovlasti direktora delegirati tom glavnom direktoru ili odboru direktora. 4. Ako direktori društva imenuju odbor direktora, najmanje 25 % članova tog odbora moraju biti rezidentni Kanađani. 5. Mogu se uvesti ograničenja u pogledu prijenosa udjela u društvima i vlasništva nad njima. Cilj je društvima omogućiti ispunjenje zahtjeva u pogledu kanadskog vlasništva, u skladu s određenim saveznim i pokrajinskim zakonima, u sektorima u kojima se vlasništvo zahtijeva kao uvjet za upravljanje licencijama, dozvolama, odobrenjima, plaćanjima ili drugim koristima ili za njihovo dobivanje. Kako bi se zadržale određene razine kanadskog vlasništva, društvo smije prodati dionice dioničara bez pristanka tih dioničara te kupiti vlastite dionice na otvorenom tržištu.

Rezerva I-PT-170

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Co-operatives Act</i> , 1996, S.S. 1998., poglavlje C-37.3. <i>Private Acts of the Legislature of Saskatchewan establishing corporate bodies</i> (Privatni zakonodavni akti Saskatchewanu kojima se osnivaju pravne osobe) <i>Practice and Policy of the Registrar of Co-operatives</i> (Praksa i politika voditelja registra za-druga)
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Zadruga mora imati registrirani ured u Saskatchewanu. 2. Članstvo može biti ograničeno na Kanađane koji su rezidenti Saskatchewanu.

3. Mora imati najmanje pet direktora, a većina direktora moraju biti rezidentni Kanađani. Direktori se imenuju među članovima zadruge.
4. Voditelj registra može ograničiti djelatnosti koje zadruge mogu obavljati u pokrajini.

Rezerva I-PT-171

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Non-profit Corporations Act</i> , S.S. 1995., poglavlje N-4.2. <i>Private Acts of the Legislature of Saskatchewan establishing corporate bodies</i> (Privatni zakonodavni akti Saskatchewanu kojima se osnivaju pravne osobe)
Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Najmanje jedan direktor društva mora boraviti u Saskatchewanu. 2. Najmanje 25 % direktora društva moraju biti rezidentni Kanađani (kao što su kanadski državljani), ali ako društvo ima manje od četiri direktora, najmanje jedan direktor mora biti rezidentni Kanađanin. 3. Direktori humanitarnih društava ne smiju dogovarati poslove na skupštini direktora ako većina prisutnih direktora nisu rezidentni Kanađani. 4. Direktori društva mogu među sobom imenovati glavnog direktora koji je rezidentni Kanađanin ili odbor direktora te bilo koju od ovlasti direktora delegirati tom glavnom direktoru ili odboru direktora. Ako direktori društva imenuju odbor direktora, većina članova tog odbora moraju biti rezidentni Kanađani.

Rezerva I-PT-172

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Act, S.S. 1986.*, poglavlje L-0.2.
The Labour-sponsored Venture Capital Corporations Regulations, R.R.S., poglavlje L-0.2., propis 1.

Opis: **Ulaganja**

1. Investicijski fond koji ulaže u mala i srednja poduzeća mora prihode od izdavanja dionica prije svega uložiti u vlasničke udjele prihvatljivih poduzeća. Kako bi bilo prihvatljivo, poduzeće mora imati najviše 500 zaposlenika u Saskatchewanu te mora isplaćivati najmanje 25 % svojih plaća i nadnica rezidentima Saskatchewanu.
2. Porezni krediti ograničeni su na osobe koje su obvezne plaćati pokrajinski i savezni porez na dobit u Saskatchewanu.

Rezerva I-PT-173

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Community Bonds Act, S.S. 1990-91*, poglavlje C-16.1.

Opis: **Ulaganja**

Svi direktori predloženog društva za izdavanje i trgovanje obveznicama lokalnih zajednica moraju biti rezidenti Saskatchewanu.

Rezerva I-PT-174

Sektor: Poljoprivreda

Podsektor: Poljoprivredno zemljište
Proizvodi poljoprivrede
Žive životinje i proizvodi životinjskog podrijetla

Industrijska klasifikacija: CPC 01, 02, 531

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Saskatchewan Farm Security Act, S.S. 1988-89*, poglavlje S-17.1.
Crown Land Lease Policy (93-10-01) (Politika najma državnog zemljišta)
Community Pasture Policy (93-12-01) (Politika najma javnog zemljišta za ispašu)

Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. Samo kanadski rezidenti i osnovana poljoprivredna društva nisu ograničeni u pogledu broja poljoprivrednih gospodarstava koja mogu imati u vlasništvu, pod izravnom ili neizravnom kontrolom, ili kojima mogu na drugi način raspolagati. 2. „rezident” znači osoba:<ol style="list-style-type: none"> (a) koja boravi u Kanadi najmanje 183 dana bilo koje godine; ili (b) koja je kanadski državljanin. 3. Osobe koje nisu kanadski rezidenti i nepoljoprivredna društva ne mogu imati ili steći zemljište koje ukupno premašuje deset jutara te su ograničeni uvjetima pod kojima mogu imati u vlasništvu, pod izravnom ili neizravnom kontrolom poljoprivredna zemljišta u Saskatchewanu ili kojima mogu na drugi način raspolagati. 4. Nerezidenti ne mogu steći udjel u zemljištu sudjelovanjem u komanditnom društvu. 5. Za najam zemljišta za ispašu uzgajivači stoke moraju biti kanadski državljani ili imigranti s dozvolom za stalni boravak te moraju aktivno voditi poljoprivredno gospodarstvo ili upravljati njime i kontrolirati zemljište u Saskatchewanu.
--------------	---

Rezerva I-PT-175

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	Poljoprivreda, rudarstvo i proizvodnja Usluge povezane s poljoprivredom Usluge proizvodnje i distribucije
Industrijska klasifikacija:	CPC 0291, 0292, 02122, 22, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Agri-Food Act, S.S. 2004., poglavlje A-15.21.</i> <i>The Broiler Hatching Egg Marketing Plan Regulations, 1985., poglavlje N-3., propis 1.</i> <i>The Commercial Egg Marketing Plan Regulations, 2006., poglavlje A-15.21., propis 2.</i> <i>The Milk Marketing Plan Regulations, 2010., poglavlje A-15.21., propis 12.</i> <i>The Saskatchewan Chicken Marketing Plan, 1978., S.R. 387/78</i> <i>The Saskatchewan Turkey Producers' Marketing Plan, 1975., S.R. 275/75</i>

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>Proizvođači moraju imati dozvolu za proizvodnju ili stavljanje na tržište: jaja za ležanje brojlera, pilića, komercijalnih jaja, mlijeka i pura. Samo ovlaštene proizvođači mogu imati u vlasništvu i proizvoditi robu povezanu sa svakom vrstom kvote. Proizvodi koji se proizvode na temelju te kvote moraju se proizvoditi u Saskatchewanu.</p>
--------------	---

Rezerve koje se primjenjuju u Yukonu**Rezerva I-PT-176**

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Income Tax Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 118.

Opis:	Ulaganja <ol style="list-style-type: none"> 1. U skladu s propisom <i>Yukon Income Tax Act</i> porezni kredit za ulaganje u mala poduzeća u Yukonu od 25 % iznosa kupljenog udjela nudi se rezidentima Yukona koji ulažu u prihvatljiva poduzeća. Yukon svake godine dodjeljuje 1 milijun CAD za raspodjelu prema načelu „prvi po redoslijedu”. 2. Prihvatljiva mala poduzeća moraju ispuniti određene kriterije, uključujući stalni poslovni nastan u Yukonu, najmanje 50 % imovine u Yukonu i isplaćivanje najmanje 50 % plaća u Yukonu.
--------------	--

Rezerva I-PT-177

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Legal Profession Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 134.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>Sljedeće osobe mogu podnijeti zahtjev za primanje u Odvjetničko društvo Yukona (<i>Law Society of Yukon</i>) i članstvo radi pružanja usluga u području domaćeg prava:</p> <ol style="list-style-type: none"> (a) osoba koja je propisno primljena u odvjetničku komoru ili je primljena radi pružanja odvjetničkih usluga kao „attorney”, „advocate”, „barrister” ili „solicitor” u pokrajini ili (b) osoba koja je 12 mjeseci pružala usluge u Yukonu u skladu sa propisima kao vježbenik kojeg je odobrio direktor.
--------------	--

Rezerva I-PT-178

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Javni bilježnik
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Notaries Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 158.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Svaka osoba koja želi postati javni bilježnik mora biti kanadski državljanin ili osoba koja ima status trajnog rezidenta Kanade.

Rezerva I-PT-179

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s nekretninama koje uključuju vlastitu ili zakupljenu imovinu Usluge poslovanja nekretninama na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, 822
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Real Estate Agents Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 188. <i>Regulation</i> , O.I.C., 1977/158, 1981/14 i 1990/136
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Podnositelj zahtjeva za dozvolu za pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama mora: (a) biti rezident Yukona najmanje tri mjeseca neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva; i (b) biti ovlašten kao trgovac u Yukonu najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva.

Rezerva I-PT-180

Sektor:	Usluge putničkih agencija, turoperatora i turističkih vodiča
Podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Wilderness Tourism Licensing Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 228. <i>General Regulation</i> , O.I.C. 1999/69
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Postoji ograničen broj dozvola koje se dodjeljuju za područje Nacionalnog parka Glacier Bay. Pri dodjeli dozvola namijenjenih Yukonu rezidenti Yukona imaju prednost. 2. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na turizam u divljini. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:<ol style="list-style-type: none"> (a) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta; (b) za ograničenje pristupa tržištu; i (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga.

Rezerva I-PT-181

Sektor:	Turizam
Podsektor:	Usluge povezane s lovom, stupačarenjem, dobavljanjem opreme i turističkim vodičima
Industrijska klasifikacija:	CPC 8813, 7472, 96419
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 229. <i>Wildlife Regulations</i> , O.I.C. 2012/84 <i>Trapping Regulation</i> , O.I.C. 1982/283 <i>Parks and Land Certainty Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 165. <i>Hershel Island Park Regulation</i> , O.I.C. 1990/038
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Podnositelji zahtjeva za koncesije za dobavljanje opreme, koncesije za stupačarenje i dozvole za turizam u divljini moraju biti kanadski državljani ili trajni rezidenti koji uobičajeno borave u Kanadi. Dobavljači opreme moraju biti u Yukonu tijekom razdoblja lova na temelju njihove koncesije. 2. Dozvola za dobavljanje opreme godišnje je ovlaštenje kojim se nositelju dopušta obavljanje poslova povezanih s dobavljanjem opreme u okviru posebne koncesije za dobavljanje opreme. Dozvola za dobavljanje opreme izdaje se osobi koja je nositelj koncesije ili, ako se zatraži, prihvatljivom društvu koje imenuje dobavljač opreme. To društvo zatim može lovcima ponuditi usluge vodiča. Dozvole za pomoćnika u stupačarenju i koncesije za stupačarenje izdaju se samo rezidentima Yukona.

3. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na turizam, uključujući usluge povezane s lovom, stupačenjem, dobavljanjem opreme i turističkim vodičima. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:
- (a) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
  - (b) za ograničenje pristupa tržištu; i
  - (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga.

Rezerva I-PT-182

Sektor:	Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom
Podsektor:	Sirova životinjska koža i krzno Usluge povezane sa stočarstvom Usluge povezane s lovom
Industrijska klasifikacija:	CPC 0297, 8812, 8813
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Wildlife Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 229. <i>Wildlife Regulations</i> , O.I.C. 2012/84 <i>Trapping Regulations</i> , O.I.C. 1982/283 <i>Game Farm Regulations</i> , O.I.C. 1995/15 <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act</i> , S.C. 2003., poglavlje 7.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Osobe koje uzgajaju životinje radi krzna u Yukonu moraju imati dozvolu. Samo rezidenti Yukona mogu dobiti dozvolu. Boravište se uspostavlja boravkom u Yukonu najmanje godinu dana u skladu s propisom <i>Wildlife Act</i>. 2. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na uzgoj životinja, uključujući radi sirove kože i krzna, usluge povezane sa stočarstvom i usluge povezane s lovom. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:<ul style="list-style-type: none"> (a) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta; (b) za ograničenje pristupa tržištu; i (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga.

Rezerva I-PT-183

Sektor:	Zemljište
Podsektor:	Poljoprivredno, šumsko i drugo pošumljeno zemljište

Industrijska klasifikacija:	CPC 531, 8811 (osim iznajmljivanja opreme s rukovateljem), 8812
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Lands Titles Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 130. <i>Lands Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 132. <i>Lands Regulation</i> , O.I.C. 1983/192 <i>Lands Act – Regulation to Amend the Lands Regulation</i> , O.I.C. 2012/159 <i>Yukon Agriculture Policy</i> (Poljoprivredna politika Yukona) <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act</i> , S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Korporativni podnositelji zahtjeva za poljoprivredno zemljište moraju biti osnovani u Kanadi ili Yukonu, a većina dioničara moraju biti kanadski državljani ili imigranti s dozvolom za stalni boravak koji su rezidenti u Yukonu neprekidno godinu dana. 2. Kako bi moglo podnijeti zahtjev za korištenje poljoprivrednog zemljišta, društvo mora biti registrirano u Yukonu, a njegovi službenici moraju biti kanadski državljani ili imigranti s dozvolom za stalni boravak koji u Yukonu neprekidno žive godinu dana. 3. Većina članova poljoprivrednih udruženja ili zadruga koje su podnositelji zahtjeva moraju biti rezidenti Yukona. 4. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na poljoprivredu, uključujući poljoprivredno zemljište, šumu i drugo pošumljeno zemljište. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:<ol style="list-style-type: none"> (a) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta; (b) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata; (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnih odbora.
--------------	--

Rezerva I-PT-184

Sektor:	Zemljište
Podsektor:	Poljoprivredno, šumsko i drugo pošumljeno zemljište
Industrijska klasifikacija:	CPC 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 8812, 531
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Land Titles Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 130.
Lands Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 132.
Lands Regulation, O.I.C. 1983/192
Lands Act – Regulation to Amend the Lands Regulation, O.I.C. 2012/159
Grazing Regulations, O.I.C. 1988/171
Yukon Grazing Policy (Politika Yukona u pogledu ispaše)
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Za podnošenje zahtjeva za ugovor o ispaši:
  - (a) podnositelji zahtjeva koji su fizičke osobe moraju biti kanadski državljani ili imati status trajnog rezidenta te boraviti u Yukonu najmanje godinu dana prije podnošenje zahtjeva;
  - (b) korporativni podnositelji zahtjeva moraju biti u većinskom vlasništvu rezidenata Yukona; ili
  - (c) većina članova poljoprivrednih udruženja ili zadruga koji su podnositelji zahtjeva moraju biti rezidenti Yukona.
2. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na poljoprivredu, uključujući usluge povezane s poljoprivredom, usluge povezane sa stočarstvom, poljoprivredno zemljište, šume i drugo pošumljeno zemljište te najam državnog zemljišta i dozvole. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:
  - (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
  - (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
  - (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
  - (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-185

Sektor: Proizvodi poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Podsektor: Proizvodnja, prerada i prijevoz poljoprivrednih proizvoda
Hrana i morski proizvodi
Usluge povezane s ribolovom
Usluge povezane s poljoprivredom, šumarstvom i lovom

Industrijska klasifikacija: CPC 01, 02, 04, 531, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 882

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Agricultural Products Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 3.
Meat Inspection and Abattoir Regulations, O.I.C. 1988/104

Yukon Agricultural Policy (Poljoprivredna politika Yukona)

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na poljoprivredu, uključujući proizvodnju, stavljanje na tržište, preradu i prijevoz poljoprivrednih proizvoda te hrane i morskih proizvoda, kao i usluge povezane s ribarstvom. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:

- (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
- (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
- (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
- (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-186**Sektor:**

Proizvodi poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Podsektor:

Poljoprivredno, šumsko i drugo pošumljeno zemljište

Proizvodi šumarstva i sječe drva

Industrijska klasifikacija:

CPC 03, 531

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman

Zahtjevi u pogledu rezultata

Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti:

Teritorijalna – Yukon

Mjere:

Forest Resources Act, S.Y. 2008., poglavlje 15.

Forest Resources Regulation, O.I.C. 2010/171

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na šumarstvo, uključujući poljoprivredno zemljište, šumu i drugo pošumljeno zemljište te proizvode šumarstva i sječe drva. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:

- (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
- (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
- (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
- (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-187**Sektor:**

Energetika

Podsektor:

Električna energija

Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija:	CPC 171, 713, 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Waters Act</i> , S.Y. 2003., poglavlje 19. <i>Waters Regulation</i> , O.I.C. 2003/58 <i>Environment Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 76. <i>Quartz Mining Act</i> , S.Y. 2003., poglavlje 14. <i>Quartz Mining Land Use Regulation</i> , O.I.C. 2003/64 <i>Security Regulation</i> , O.I.C. 2007/77 <i>Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act</i> , S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Yukon zadržava pravo odrediti ili izmijeniti cijene električne energije. 2. Yukon može društvu <i>Yukon Development Corporation</i> (ili nekom njegovu društvu kćeri ili sljedniku) u svrhu poslovanja staviti na raspolaganje sve objekte ili hidro-energiju koja je u vlasništvu Yukona ili pod njegovom kontrolom. 3. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na energiju, uključujući električnu energiju i usluge povezane s distribucijom energije. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:<ol style="list-style-type: none"> (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata; (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta; (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.
--------------	--

Rezerva I-PT-188

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije Plin, para i topla voda Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 171, 713, 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Corporate Governance Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 45.
Public Utilities Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 186.
Yukon Power Corporation Regulations, O.I.C. 1987/71
Yukon Development Corporation Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 236.
Energy Conservation Fund, O.I.C. 1997/91
Energy Conservation Fund Use Regulation, O.I.C. 1998/204
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na energiju, uključujući proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, plina, pare i tople vode te usluge povezane s distribucijom energije. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:

- (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
- (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
- (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
- (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-189

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Usluge prijevoza cjevovodima
Prijevoz goriva
Prijevoz ostale robe
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 17, 713, 887

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Public Utilities Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 186.
Yukon Power Corporation Regulations, O.I.C. 1987/71
Oil and Gas Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 162.
Oil and Gas Pipeline Regulations
Oil and Gas Disposition Regulations, O.I.C. 1999/147
Oil and Gas Licence Administration Regulations, O.I.C. 2004/157
Oil and Gas Drilling and Production Regulations, O.I.C. 2004/158
Oil and Gas Geoscience and Exploration Regulations, O.I.C. 2004/156

Oil and Gas Royalty Regulations, O.I.C. 2008/25

Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Povjerenik u Izvršnom vijeću može svaki „energetski projekt” (definiran tako da uključuje sve naftovode ili plinovode) odrediti kao „regulirani projekt”, na temelju čega ministar može uvesti uvjete u pogledu tog projekta. Povjerenik u izvršnom vijeću može dati upute Odboru za komunalne usluge Yukona (*Yukon Utilities Board*) u pogledu, među ostalim, cijena komunalnih usluga i poslovanja komunalnih poduzeća.
2. Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na prijevoz, uključujući prijevoz cjevovodima, prijevoz goriva i prijevoz druge robe i usluga povezanih s distribucijom energije. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:
  - (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
  - (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
  - (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
  - (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-190**Sektor:**

Energetika

Podsektor:

Nafta i plin
Usluge povezane s distribucijom energije
Sirova nafta i prirodni plin
Usluge prijevoza cjevovodima

Industrijska klasifikacija:

CPC 120, 713, 887

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti:

Teritorijalna – Yukon

Mjere:

Canada-Yukon Oil and Gas Accord
Oil and Gas Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 162.
Oil and Gas Pipeline Regulation
Oil and Gas Disposition Regulations, O.I.C. 1999/147
Oil and Gas Licence Administration Regulations, O.I.C. 2004/157
Oil and Gas Drilling and Production Regulations, O.I.C. 2004/158
Oil and Gas Geoscience and Exploration Regulations, O.I.C. 2004/156
Oil and Gas Royalty Regulations, O.I.C. 2008/25
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na energiju, uključujući naftu i plin, usluge povezane s distribucijom energije, sirove nafte i prirodnog plina te usluge prijevoza cjevovodima. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:

- (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
- (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
- (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
- (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-191

Sektor: Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ
Usluge veleprodaje
Usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja i prijevoz alkoholnih pića

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 7123 (osim 71231, 71232, 71233, 71234), 8841

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Liquor Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 140.
Liquor Regulations, O.I.C. 1977/37
Regulations to Amend the Liquor Regulations, O.I.C. 2010/157, O.I.C. 2012/96
Yukon Act, S.C. 2002., poglavlje 7.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na alkoholna pića, uključujući usluge veleprodaje, usluge maloprodaje hrane, prodavaonice alkohola, vina i piva, alkohol, vino i pivo, usluge posrednika, proizvodnju, preradu i prijevoz alkoholnih pića i usluge maloprodaje. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:

- (a) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;
- (b) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
- (c) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-192

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Public Lotteries Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 179. <i>Lottery Licensing Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 143. <i>Lotteries and Games of Chance Regulations and the Diamond Tooth Gerties Regulations</i> , O.I.C. 1987/180 <i>Lottery Licensing Act – Regulation to Amend the Lottery and Games of Chance Regulations</i> , O.I.C. 2012/102 <i>Slot Machine Management Regulations</i> , O.I.C. 2205/32
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na kockanje i klađenje, uključujući usluge reguliranja, pružatelje usluga, proizvodnju, dobavljače materijala, poslovanje i popravke povezane s lutrijskim igrama, aparatima za zabavu, terminalima za videolotriju, igrama na sreću, utrkama, kladionicama, bingom, kasinima i promidžbenim nagradnim igrama te organizirati te aktivnosti, uključujući preko monopola u tom teritoriju. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera: (a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata; (b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta; (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Rezerva I-PT-193

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge za kućne ljubimce Ostale veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Animal Protection Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 6.
Animal Health Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 5.
Occupational Training Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 160.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na veterinarske usluge za kućne ljubimce i druge veterinarske usluge. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:
(a) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta; i
(b) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga.

Rezerva I-PT-194

Sektor: Usluge istraživanja i razvoja

Podsektor: Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u prirodnim, tehničkim i tehnološkim znanostima
Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u društvenim i humanističkim znanostima
Usluge interdisciplinarnog istraživanja i eksperimentalnog razvoja

Industrijska klasifikacija: CPC 851, 852 (samo lingvistika i jezici), 853

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Scientists and Explorers Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 200.
Historic Resources Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 109.
Archaeological Sites Regulation, O.I.C. 2003/73
Wildlife Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 229.
Wildlife Regulations, O.I.C. 2012/84
Languages Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 133.
Yukon Environmental and Socio-Economic Assessment Act, S.C. 2003., poglavlje 7.

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Na temelju prethodno navedenih mjera Vlada Yukona može regulirati i izdavati različita odobrenja koja se odnose na usluge istraživanja i razvoja u prirodnim, tehničkim i tehnološkim znanostima, društvene i humanističke znanosti, usluge interdisciplinarnog istraživanja i eksperimentalnog razvoja. To među ostalim može uključivati poduzimanje mjera:
(a) za uvođenje zahtjeva u pogledu rezultata;
(b) za ograničenje vlasništva na temelju državljanstva ili boravišta;

- (c) za davanje prednosti kanadskim osobama i kanadskim pružateljima usluga; i
- (d) u pogledu državljanstva ili boravišta više uprave i upravnog odbora.

Raspored za stranku EU

Rezerve koje se primjenjuju u Europskoj uniji

(primjenjive u svim državama članicama EU-a, osim ako je navedeno drukčije)

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna
Mjere:	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
Opis:	Ulaganja Sva trgovačka društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice EU-a i čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavni ured nalazi unutar EU-a, uključujući društva koja su kanadski ulagatelji osnovali u državama članicama EU-a, imaju pravo na tretman u skladu s člankom 54. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Taj se tretman ne dodjeljuje podružnicama ili zastupništvima trgovačkih društava osnovanima izvan EU-a. Tretmanom odobrenim trgovačkim društvima koja su kanadski ulagatelji osnovali u skladu s pravom države članice EU-a, a čije se registrirano sjedište, središnja uprava ili glavni ured nalazi unutar EU-a, ne dovode se u pitanje uvjeti ili obveze u skladu s osmim poglavljem (Ulaganja) koji su možda određeni tim trgovačkim društvima kad su osnovana u EU-u te koji se i dalje primjenjuju.
Sektor:	Usluge istraživanja i razvoja
Podsektor:	Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u prirodnim, tehničkim i tehnološkim znanostima, usluge interdisciplinarnog istraživanja i eksperimentalnog razvoja
Industrijska klasifikacija:	CPC 851, CPC 853
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Svi trenutačni i svi budući okvirni programi EU-a za istraživanje i inovacije, uključujući sva pravila za sudjelovanje u Sedmom okvirnom programu i propise koji se odnose na zajedničke tehnološke inicijative, odluke na temelju članka 185., Program za konkurentnost i inovacije (CIP) i Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT), te postojeći i budući nacionalni, regionalni ili lokalni programi za istraživanje.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja za koje sredstva osigurava EU na razini EU-a isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a i pravnim osobama iz EU-a koje imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavni ured u EU-u.</p> <p>Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja za koje sredstva osigurava država članica isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima predmetne države članice EU-a i pravnim osobama iz predmetne države članice koje imaju sjedište u toj državi članici.</p> <p>Ovom rezervom ne dovode se u pitanje isključenja javne nabave koju provodi neka stranka te subvencija ili potpore države trgovini uslugama iz članka 8.15. stavka 5. točaka (a) i (b), odnosno članka 9.2. stavka 2. točaka (f) i (g).</p>
Sektor:	Zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi i usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 92, CPC 93
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Pristup tržištu
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Kako su utvrđene u elementu opis
Opis:	Ulaganja <p>Pri prodaji ili ustupanju svojih vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili postojećem vladinu tijelu koje pruža zdravstvene usluge, usluge socijalne skrbi ili usluge obrazovanja svaka država članica EU-a može za ulagatelje iz Kanade ili treće zemlje odnosno njihova ulaganja uvesti zabranu ili ograničenja u pogledu vlasništva nad tim udjelima ili imovinom te u pogledu mogućnosti vlasnika tih udjela ili imovine da izvršavaju kontrolu nad poduzećima koja iz njih proizlaze. U pogledu te prodaje ili drugog ustupanja svaka država članica EU-a može donijeti ili zadržati sve mjere koje se odnose na državljanstvo članova više uprave ili upravnih odbora te sve mjere kojima se ograničuje broj dobavljača.</p> <p>Za potrebe ove rezerve:</p> <p>(a) sve mjere koje se zadržavaju ili donose nakon datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, kojima se u trenutku prodaje ili drugog ustupanja uvode zabrane ili ograničenja u pogledu vlasništva nad vlasničkim udjelima ili imovinom, uvjeti u pogledu državljanstva ili ograničenja u pogledu broja dobavljača te koje su opisane u ovoj rezervi smatraju se postojećim mjerama i</p> <p>(b) „državno poduzeće” znači poduzeće u vlasništvu ili pod kontrolom, preko vlasničkih udjela, države članice EU-a te uključuje poduzeće osnovano nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma isključivo u svrhu prodaje ili ustupanja vlasničkih udjela ili imovine u postojećem državnom poduzeću ili vladinu tijelu.</p>
Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve:	Zahtjevi u pogledu rezultata
Razina vlasti:	Razina EU-a
Mjere:	Uredba Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u)
Opis:	Ulaganja Interventne agencije koje imenuju države članice EU-a kupuju žitarice koje su požnjevene u EU-u. Izvozne subvencije ne odobravaju se za rižu uvezenu iz Kanade ili neke treće zemlje i ponovno izvezenu u te zemlje. Samo proizvođači riže iz EU-a mogu zatražiti plaćanje kompenzacija.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 8621
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Nadležna tijela države članice EU-a mogu priznati jednakovrijednost kvalifikacija revizora koji je državljanin Kanade ili bilo koje treće zemlje kako bi mu odobrila rad u svojstvu ovlaštenog revizora u EU-u u skladu s načelom reciprociteta.
Sektor:	Komunikacijske usluge
Podsektor:	Poštanske usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 71235, dio CPC-a 73210, dio 751
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Direktiva 97/67/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 1997. o zajedničkim pravilima za razvoj unutarnjeg tržišta poštanskih usluga u Zajednici i poboljšanje kvalitete usluga kako je izmijenjena Direktivom 2002/39/EZ i Direktivom 2008/06/EZ

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>U EU-u organizacija razmještaja poštanskih sandučića na javnim prometnicama, izdavanje poštanskih maraka i usluge preporučene dostave koje se upotrebljavaju tijekom upravnih ili sudskih postupaka mogu se ograničiti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.</p> <p>Može se uvesti sustave dozvola za usluge za koje postoji obveza opće univerzalne usluge. Te dozvole mogu podlijegati posebnim obvezama univerzalnih usluga ili financijskim doprinosima kompenzacijskom fondu.</p>
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za zračni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	Najam zrakoplova
Vrsta rezerve:	CPC 7461, CPC 7469, CPC 83104 Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici Direktiva Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice Uredba (EZ) br. 80/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. siječnja 2009. o Kodeksu poslovanja računalnih sustava rezervacija
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zrakoplovi koje upotrebljavaju zračni prijevoznici iz EU-a moraju biti registrirani u državi članici EU-a koja prijevozniku izdaje dozvolu ili, ako država članica EU-a koja izdaje dozvolu to dopušta, drugdje u EU-u. Kako bi se zrakoplov registrirao, može biti obvezno da bude u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu državljanstva ili u vlasništvu poduzeća koja ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Iznimno i u posebnim okolnostima kanadski zračni prijevoznik može iznajmiti zrakoplov registriran u Kanadi zračnom prijevozniku iz EU-a za njegove iznimne potrebe, potrebe sezonskog kapaciteta ili potrebe nadilaženja operativnih poteškoća, kojima se ne može opravdano udovoljiti iznajmljivanjem zrakoplova registriranog u EU-u, a podliježe ishodu odobrenja za ograničeno vremensko razdoblje od države članice EU-a koja izdaje dozvolu zračnom prijevozniku iz EU-a. Za zemaljske usluge može biti obvezan poslovni nastan na području EU-a. Razina otvorenosti zemaljskih usluga ovisi o veličini zračne luke. Broj dobavljača u svakoj zračnoj luci može se ograničiti. Za „velike zračne luke” taj se broj ne može ograničiti na manje od dva dobavljača. Radi veće sigurnosti, to ne utječe na prava i obveze EU-a u skladu sa Sporazumom o zračnom prometu između Kanade i Europske zajednice te njezinih država članica.

Za poslovanje zračne luke obvezan je poslovni nastan unutar EU-a. Za usluge upravljanja zračnim lukama može biti potrebna pojedinačna koncesija ili dozvola javnih tijela. Posebno odobrenje nadležnog tijela može biti potrebno nositelju dozvole ili koncesije za potpuni ili djelomični prijenos dozvole za upravljanje ili koncesije na treću osobu.

U pogledu usluga računalnog sustava rezervacija (CRS), ako pružatelji usluga CRS-a koji posluju izvan EU-a zračnim prijevoznicima iz EU-a ne dodijele jednak (odnosno, nediskriminirajući) pristup kao u EU-u ili ako zračni prijevoznici izvan EU-a pružateljima usluga CRS-a iz EU-a ne dodijele jednak pristup kao u EU-u, mogu se poduzeti mjere kako bi pružatelji usluga CRS-a koji posluju u EU-u osigurali jednak pristup zračnim prijevoznicima izvan EU-a odnosno kako bi zračni prijevoznici iz EU-a osigurali jednak pristup pružateljima usluga CRS-a izvan EU-a.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Prijevoz unutarnjim plovnim putovima Popratne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima
Industrijska klasifikacija:	CPC 722, dio CPC-a 745
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Razina EU-a
Mjere:	Uredba Vijeća (EEZ) br. 3921/91 od 16. prosinca 1991. o utvrđivanju uvjeta pod kojima nerezidentni prijevoznici mogu prevoziti robu ili putnike unutarnjim vodnim putovima unutar države članice Uredba Vijeća (EZ) br. 1356/96 od 8. srpnja 1996. o zajedničkim pravilima koja se primjenjuju na prijevoz robe ili putnika unutarnjim vodnim putovima između država članica radi uspostavljanja slobode pružanja tih prometnih usluga Uredba Vijeća (EEZ) br. 2919/85 od 17. listopada 1985. o utvrđivanju uvjeta za pristup aranžmanima u okviru Revidirane konvencije o plovidbi Rajnom za plovila koja pripadaju Rajnskoj plovidbi
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu Prijevoz robe ili putnika unutarnjim vodnim putovima može obavljati samo prijevoznik koji ispunjuje sljedeće uvjete: (a) ima poslovni nastan u državi članici EU-a, (b) ovlašten je ondje obavljati (međunarodni) prijevoz robe ili putnika unutarnjim vodnim putovima i (c) upotrebljava plovila koja su registrirana u državi članici EU-a ili posjeduje potvrdu o članstvu u mornarici države članice EU-a. Osim toga, plovila moraju biti u vlasništvu fizičkih osoba s domicilom u državi članici EU-a i državljanstvom države članice EU-a ili u vlasništvu pravnih osoba koje su registrirane u državi članici EU-a i u kojima većinski udio pripada državljanima države članice EU-a. Iznimno se mogu predvidjeti odstupanja od uvjeta u pogledu većinskog vlasništva. U Španjolskoj, Švedskoj i Finskoj ne postoji pravna razlika između pomorskih i unutarnjih plovnih putova. Odredbe o pomorskom prijevozu jednako se primjenjuju na unutarnje plovne putove.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Željeznički prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 711
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	<p>Direktiva Vijeća 95/18/EZ od 19. lipnja 1995. o izdavanju dozvola željezničkim prijevoznicima</p> <p>Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prijevozu i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice)</p> <p>Direktiva Vijeća 2006/103/EZ od 20. studenoga 2006. o prilagodbi određenih direktiva u području prometne politike zbog pristupanja Bugarske i Rumunjske</p> <p>Direktiva 2007/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o izmjeni Direktive Vijeća 91/440/EEZ o razvoju željeznica Zajednice i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture</p>
Opis:	<p>Prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Za pružanje usluga željezničkog prijevoza potrebna je dozvola koja se može dati samo željezničkim prijevoznicima koji imaju poslovni nastan u državi članici EU-a.</p>
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Ostale usluge prijevoza (pružanje kombiniranih usluga prijevoza)
Industrijska klasifikacija:	CPC 711, CPC 712, CPC 7212, CPC 7222, CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 748, CPC 749
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Direktiva Vijeća 92/106/EEZ od 7. prosinca 1992. o utvrđivanju zajedničkih pravila za određene vrste kombiniranog prijevoza robe između država članica
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Osim u Finskoj, samo prijevoznici s poslovnim nastanom u državi članici EU-a koji zadovoljavaju uvjete poslovanja i pristupa tržištu prijevoza robe između država članica EU-a mogu, u okviru kombiniranog prijevoza između država članica EU-a, obavljati početne ili završne dionice cestovnog prijevoza koje su sastavni dio kombiniranog prijevoza i koje mogu ili ne moraju uključivati prelazak granice.</p> <p>Primjenjuju se ograničenja koja utječu na sve oblike prijevoza.</p> <p>Mogu se poduzeti potrebne mjere kako bi se osiguralo da se porezi na motorna vozila koji se primjenjuju na cestovna vozila, kada je riječ o pravcima kombiniranog prijevoza, smanje ili nadoknade.</p>

Sektor:	Popratne usluge za sve oblike prijevoza
Podsektor:	Usluge carinjenja
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 748
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Razina EU-a – nacionalna – regionalna
Mjere:	Uredba Vijeća (EEZ) br. 2913/92 od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice i naknadne izmjene
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Usluge carinjenja mogu pružati samo osobe s boravištem u EU-u.

Rezerve koje se primjenjuju u Austriji

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje, kupnja, najam ili zakup nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Regionalna (regionalna i lokalna)
Mjere:	Burgenländisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 25/2007 Kärntner Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2004 NÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. 6800 OÖ- Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 88/1994 Salzburger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 9/2002 Steiermärkisches Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 134/1993 Tiroler Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 61/1996 Vorarlberger Grundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 42/2004 Wiener Ausländergrundverkehrsgesetz, LGBL. Nr. 11/1998
Opis:	Ulaganja Za stjecanje, kupnju i najam ili zajam nekretnina fizičke osobe i poduzeća izvan EU-a moraju dobiti odobrenje nadležnih regionalnih tijela (<i>Länder</i>). Odobrenja će se dodijeliti samo ako se smatra da je stjecanje u javnom (a posebno gospodarskom, društvenom i kulturnom) interesu.
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Aktiengesetz, BGBL. Nr. 98/1965, § 254 (2) GmbH-Gesetz, RGBL. Nr. 58/1906, § 107 (2) Gewerbeordnung, BGBL. Nr. 194/1994, § 39 (2a)
Opis:	Ulaganja Za potrebe poslovanja podružnice društva izvan Europskoga gospodarskog prostora (EGP) moraju imenovati najmanje jednu osobu za njezino zastupanje koja ima boravište u Austriji. Izvršni direktori (glavni direktori, fizičke osobe) nadležni za postupanje u skladu s austrijskim Zakonom o trgovini (Gewerbeordnung) moraju imati domicil u Austriji.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Rechtsanwaltsordnung (Zakon o odvjetnicima) – RAO, RGBL. Nr. 96/1868, članak 1. i 21.c
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način. U skladu sa Zakonom o odvjetnicima samo odvjetnici iz EGP-a ili Švicarske Konfederacije smiju pružati pravne usluge na temelju komercijalne prisutnosti. Kanadski odvjetnici (koji moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u Kanadi) mogu pružati prekogranične pravne usluge samo u području međunarodnog i kanadskog prava. Za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Vlasnički udio i udjeli u poslovnom rezultatu bilo kojeg kanadskog odvjetničkog društva (čiji odvjetnici moraju ispunjavati sve uvjete za obavljanje djelatnosti u Kanadi) smiju iznositi najviše 25 %; ostatak moraju držati odvjetnici iz EGP-a ili Švicarske Konfederacije s punim članstvom u komori te samo potonji mogu imati odlučujući utjecaj pri odlučivanju u odvjetničkom društvu koje je, u skladu s člankom 1.a Zakona o odvjetnicima, u Austriji načelno ograničeno na određene oblike udruživanja.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i knjigovodstvene usluge Revizorske usluge Usluge poreznog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 862, CPC 863
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o javnim računovođama i revizorima (Wirtschaftstreuhandberufsgesetz, BGBl. I br. 58/1999), članak 12., članak 65., članak 67., članak 68. stavak 1. točka 4. Bilanzbuchhaltungsgesetz (BibuG, BGBl. I br. 11/2008), članak 7., članak 11., članak 56. i članak 59. stavak 1. točka 4.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Udjeli u kapitalu i glasačka prava stranih računovođa, knjigovođa, revizora i poreznih savjetnika, koji ispunjuju uvjete za obavljanje djelatnosti u skladu s pravom svoje matične države, u austrijskom poduzeću ne smiju biti veći od 25 %. Za potrebe pružanja knjigovodstvenih usluga te usluga revizora ili poreznog savjetnika u skladu s austrijskim pravom pružatelj usluga mora imati ured ili profesionalno sjedište u EGP-u. Ako poslodavac stranog revizora nije državljanin države članice EU-a, mora biti član relevantnog stručnog tijela u svojoj matičnoj državi, ako takvo tijelo postoji.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o veterinarstvu (Tierärztegesetz), BGBl. br. 16/, članak 3. stavak 3. točka 1.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo državljani države članice EGP-a mogu pružati veterinarske usluge. Uvjet u pogledu državljanstva ne primjenjuje se na državljane država koje nisu članice EGP-a ako s konkretnom državom koja nije članica EGP-a postoji sporazum kojim je predviđen nacionalni tretman u pogledu ulaganja i prekogranične trgovine veterinarskim uslugama.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Medicinske usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 9312

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o zdravstvenoj djelatnosti, BGBl. I br. 169/1998, članak 4. stavak 2. i članak 5. točka (b), članak 8. stavak 5. te članci 32., 33. i 35. Savezni zakon o visokokvalificiranim zdravstvenim radnicima, BGBl. br. 460/1992 Savezni zakon o medicinskim maserima niže i više razine, BGBl. br. 169/2002
Opis:	Ulaganja Za pružanje zdravstvenih usluga obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. U pogledu zdravstvenih usluga osobe koje nisu državljani države članice EGP-a mogu zatražiti sljedeća odobrenja: za poslijediplomsko usavršavanje, medicinsku praksu u svojstvu liječnika opće prakse ili specijalista u bolnicama i kaznenim ustanovama, medicinsku praksu u svojstvu liječnika opće prakse u privatnoj praksi i medicinske aktivnosti u svrhu obrazovanja. Ova se rezerva ne primjenjuje na stomatološke usluge ili usluge psihologa i psihoterapeuta.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja duhana
Industrijska klasifikacija:	CPC 63108
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o monopolu u području duhanskih proizvoda iz 1996., članci 5. i 27.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo fizičke osobe mogu zatražiti odobrenje za rad u svojstvu prodavača duhana. Prednost se daje državljanima država članica EGP-a.
Sektor:	Distribucija i zdravstvene usluge
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda Ostale usluge koje pružaju farmaceuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o ljekarništvu (Apothekengesetz), RGrBl. br. 5/1907, članak 3. Zakon o lijekovima (Arzneimittelgesetz) BGBl. br. 185/1983, članci 57. do 63.

Opis:	Ulaganja Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti može se obavljati samo preko ljekarne. Za upravljanje poslovanjem ljekarne obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Zakupoprimci i osobe nadležne za upravljanje ljekarnom moraju imati državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 923
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o studijima sveučilišta za primijenjene znanosti, BGBl I br. 340/1993, članak 2. Zakon o akreditaciji sveučilišta, BGBl. I br. 168/1999, članak 2.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga obrazovanja na privatnim sveučilištima u području primijenjenih znanosti potrebno je odobrenje nadležnog tijela, Vijeća za visoko obrazovanje (Fachhochschulrat). Ulagatelju koji želi uspostaviti studijski program u području primijenjenih znanosti osnovna djelatnost mora biti izvedba takvih programa te on mora dostaviti procjenu potreba i ispitivanje tržišta kako bi se prihvatio predloženi studijski program. Nadležno ministarstvo može odbiti dati odobrenje ako se utvrdi da program nije u skladu s nacionalnim interesima u području obrazovanja. Podnositelj zahtjeva za osnivanje privatnog sveučilišta mora dobiti odobrenje nadležnog tijela (Austrijsko vijeće za akreditaciju). Nadležno ministarstvo može odbiti dati odobrenje ako odluka tijela za akreditaciju nije u skladu s nacionalnim interesima u području obrazovanja.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Austrijski Zakon o nadzoru osiguranja, članak 5. stavak 1. točka 3. (VAG)
Opis:	Financijske usluge Kako bi dobili dozvolu za otvaranje podružnice, strani osiguratelji u svojoj matičnoj državi moraju imati pravni oblik koji odgovara dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja ili je usporediv s njim. Uprava podružnice mora se sastojati od najmanje dvije fizičke osobe koje imaju bora-vište u Austriji.

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o nadzoru osiguranja (VAG), BGBl. br. 569/1978, članak 1. stavak 2.
Opis:	Financijske usluge Promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u EU-u ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju) zabranjeni su.
Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Usluge škola skijanja Usluge planinarskih vodiča
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 96419
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Regionalna (regionalna i lokalna)
Mjere:	Kärntner Schischulgesetz, LGBL. Nr. 53/97 Kärntner Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 25/98 NÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 5710 OÖ- Sportgesetz, LGBL. Nr. 93/1997 Salzburger Schischul- und Snowboardschulgesetz, LGBL. Nr. 83/89 Salzburger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 76/81 Steiermärkisches Schischulgesetz, LGBL. Nr. 58/97 Steiermärkisches Berg- und Schiführergesetz, LGBL. Nr. 53/76 Tiroler Schischulgesetz. LGBL. Nr. 15/95 Tiroler Bergsportführergesetz, LGBL. Nr. 7/98 Vorarlberger Schischulgesetz, LGBL. Nr. 55/02 §4 (2)a Vorarlberger Bergführergesetz, LGBL. Nr. 54/02 Wien: Gesetz über die Unterweisung in Wintersportarten, LGBL. Nr. 37/02
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Poslovanje škola skijanja i usluge planinarskih vodiča uređeni su zakonima saveznih pokrajina (Bundesländer). Za pružanje tih usluga može biti obvezno državljanstvo države članice EGP-a. Može biti obvezno da poduzeća imenuju glavnog direktora koji je državljanin države članice EGP-a.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 7221, CPC 7222, CPC 7223, CPC 7224, dio CPC-a 745
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Više rukovodstvo i upravni odbori Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Schiffahrtsgesetz, BGBl. I Nr. 62/1997, §75f
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prometa Za prijevoz unutarnjim plovnim putovima fizičke osobe moraju imati državljanstvo države članice EGP-a kako bi osnovale brodarsko društvo. Većina članova upravljačkog odbora svakog poduzeća mora imati državljanstvo države članice EGP-a. Potrebno je imati registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Više od 50 % poslovnih udjela i obrtnog kapitala moraju držati državljani države članice EGP-a.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, prijevoza tereta i međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o prijevozu robe (Güterbeförderungsgesetz), BGBl. br. 593/1995; članak 5., Zakon o povremenom prijevozu (Gelegenheitsverkehrsgesetz), BGBl. br. 112/1996; članak 6.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za prijevoz putnika i tereta, isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedište u EU-u.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Prijevoz cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 713

Vrsta rezerve:	Viša uprava i upravni odbori Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o prijevozu cjevovodima (Rohrleitungsgesetz), BGBl. br. 411/1975, članak 5. stavci 1. i 2., članak 5. stavci 1. i 3. te članci 15. i 16. Zakon o plinu (Gaswirtschaftsgesetz), BGBl. I br. 121/2000, članci 14., 15. i 16.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama U pogledu fizičkih osoba odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Poduzeća i partnerstva moraju imati sjedište u EGP-u. Operator mreže mora imenovati glavnog direktora i tehničkog direktora koji je odgovoran za tehnički nadzor nad upravljanjem mrežom, a obojica moraju biti državljani države članice EGP-a. Nadležno tijelo može odustati od uvjeta u pogledu državljanstva i domicila ako se upravljanje mrežom smatra javnim interesom. Za prijevoz robe, osim plina i vode, primjenjuje se sljedeće: <ol style="list-style-type: none"> 1. U pogledu fizičkih osoba odobrenje se dodjeljuje samo državljanima EGP-a koji moraju imati boravište u Austriji i 2. Poduzeća i partnerstva moraju imati sjedište u Austriji. Provodi se ispitivanje gospodarskih potreba ili ispitivanje interesa. Prekograničnim cjevovodima ne smiju se ugroziti sigurnosni interesi Austrije i njezin status neutralne zemlje. Poduzeća i partnerstva trebaju imenovati glavnog direktora koji mora biti državljanin države članice EGP-a. Nadležno tijelo može odustati od uvjeta u pogledu državljanstva i sjedišta ako se upravljanje cjevovodom smatra nacionalnim gospodarskim interesom.
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Prijenos i distribucija električne energije
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 40, CPC 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Regionalna
Mjere:	Steiermärkisches Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz(ElWOG), LGBL. Nr. 70/2005; Kärntner Elektrizitätswirtschafts- und Organisationsgesetz(ElWOG), LGBL. Nr. 24/2006
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama U pogledu fizičkih osoba odobrenje se dodjeljuje samo državljanima države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Ako operator imenuje glavnog direktora ili zakupoprimca, ne primjenjuje se uvjet u pogledu domicila. Pravne osobe (poduzeća) i partnerstva moraju imati sjedište u EGP-u. Oni moraju imenovati glavnog direktora ili zakupoprimca, pri čemu obojica moraju biti državljani države članice EGP-a s domicilom u EGP-u. Nadležno tijelo može odustati od uvjeta u pogledu domicila i državljanstva ako se upravljanje mrežom smatra javnim interesom.

Rezerve koje se primjenjuju u Belgiji

Za potrebe rezerva u Belgiji nacionalnom razinom vlasti obuhvaćena je savezna vlast te vlasti regija i zajednica jer svaka od njih ima jednakovrijedne zakonodavne ovlasti.

Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Ostalo rudarstvo i vađenje
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 14
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)
Mjere:	Arrêt Royal du 1 ^{er} septembre 2004 relatif aux conditions, à la délimitation géographique et à la procédure d'octroi des concessions d'exploration et d'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes de la mer territoriale et du plateau continental
Opis:	Ulaganja Istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa i drugih neživih resursa u teritorijalnim vodama i epikontinentalnom pojasu podliježu koncesiji. Koncesionar mora imati domicil u Belgiji.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)
Mjere:	Belgijski Pravosudni zakonik (članci 428. do 508.); Kraljevski dekret od 24. kolovoza 1970.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području belgijskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori strani odvjetnik mora biti rezident najmanje šest godina od datuma zahtjeva za registraciju, odnosno u određenim okolnostima tri godine. Mora imati potvrdu koju je izdao belgijski ministar vanjskih poslova u skladu s kojom se nacionalnim pravom ili međunarodnom konvencijom dopušta reciprocitet (uvjet reciprociteta). Zastupanje pred sudom Cour de Cassation podliježe kvoti.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)
Mjere:	Zakon od 22. srpnja 1953. o osnivanju Instituta revizora društava i organizaciji javnog nadzora nad djelatnosti revizora društava, usklađen 30. travnja 2007.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Kako bi mogla djelovati u svojstvu „revizora društva”, pravna osoba mora imati poslovni nastan u Belgiji, gdje će se obavljati profesionalna djelatnost i gdje će se držati akti, dokumenti i korespondencija povezani s njom, te najmanje jednog upravitelja ili direktora društva koji je revizor društava i koji je odgovoran za upravljanje poslovnim nastanom u Belgiji.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske usluge Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture
Industrijska klasifikacija:	CPC 8671, CPC 8674
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)
Mjere:	Zakon od 20. veljače 1939. o zaštiti naziva arhitektonske djelatnosti Zakon od 26. lipnja 1963., kojim je osnovano Udruženje arhitekata Pravilnik od 16. prosinca 1983. o etičkim standardima koje je utvrdilo Nacionalno vijeće Udruženja arhitekata (odobreno člankom 1. Kraljevskog zakona od 18. travnja 1985., M.B., 8. svibnja 1985.)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje arhitektonskih usluga u Belgiji potreban je nadzor izvršenja poslova. Strani arhitekti koji su ovlaštene u svojim zemljama domaćinima i koji žele povremeno obavljati svoju djelatnost u Belgiji moraju dobiti prethodno odobrenje Vijeća Udruženja u geografskom području u kojem namjeravaju obavljati svoju djelatnost.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge posredovanja u zapošljavanju osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87202
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna (regije)

Mjere:	<p><u>Flamanska regija:</u> Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2010 tot uitvoering van het decreet betreffende de private arbeidsbemiddeling</p> <p><u>Valonska regija:</u> Décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Dekret od 3. travnja 2009. o registraciji agencija za posredovanje u zapošljavanju), art. 7.; Arrêté du Gouvernement wallon du 10 décembre 2009 portant exécution du décret du 3 avril 2009 relatif à l'enregistrement ou à l'agrément des agences de placement (Odluka Vlade Valonije od 10. prosinca 2009. o provedbi Dekreta od 3. travnja 2009. o registraciji agencija za posredovanje u zapošljavanju), art. 4.</p> <p><u>Njemačka zajednica:</u> Dekret über die Zulassung der Leiharbeitsvermittler und die Überwachung der privaten Arbeitsvermittler / Décret du 11 mai 2009 relatif à l'agrément des agences de travail intérimaire et à la surveillance des agences de placement privées, art. 6</p>
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p><u>Flamanska regija:</u> Trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da pruža usluge posredovanja u zapošljavanju u svojoj zemlji podrijetla.</p> <p><u>Valonska regija:</u> Usluge posredovanja u zapošljavanju mora pružati posebna vrsta pravnog subjekta (<i>régulièrement constituée sous la forme d'une personne morale ayant une forme commerciale, soit au sens du droit belge, soit en vertu du droit d'un Etat membre ou régie par celui-ci, quelle que soit sa forme juridique</i>). Trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da ispunjuje uvjete utvrđene u Dekretu (na primjer, u pogledu vrste pravnog subjekta) te da pruža usluge posredovanja u zapošljavanju u svojoj zemlji podrijetla.</p> <p><u>Njemačka zajednica:</u> Trgovačko društvo s glavnim uredom izvan EGP-a mora dokazati da pruža usluge posredovanja u zapošljavanju u svojoj zemlji podrijetla te da ispunjuje kriterije za prihvatanje utvrđene u navedenom dekretu.</p>
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)
Mjere:	La Loi du 21 décembre 1990 relative à l'enregistrement des navires, telle que modifiée par la loi du 3 mai 1999 L'Arrêté royal du 4 avril 1996 relatif à l'enregistrement des navires et l'entrée en vigueur de la loi du 21 décembre 1990 relative à l'enregistrement des navires, tel que modifié

Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza U skladu s belgijskim Zakonom o registraciji brodova i odredbama dekreta vlasnik ili brodar mora biti: (a) fizička osoba koja je državljanin države članice EU-a; (b) fizička osoba koja ima domicil ili boravište u Belgiji ili (c) pravna osoba / korporativno tijelo koje ima svoje stvarno mjesto poslovanja u jednoj od država članica EU-a, kako bi mogao upisati brod u nacionalni registar. Strani ulagatelji moraju imati glavni ured u Belgiji kako bi mogli upisati plovilo u nacionalni registar brodova. Brodovima se mora upravljati iz Belgije, što znači da vlasnik koji upravlja brodom ili brodar (ako se razlikuje od vlasnika) mora imati belgijski registracijski broj društva. Plovilo u stranom vlasništvu može se registrirati na zahtjev belgijskog broдача, uz pristanak vlasnika i belgijskih tijela (Glavna uprava za pomorski prijevoz u Bruxellesu). Plovilo u stranom vlasništvu može se upisati i u registar zakupljenih brodova bez posade (drugi belgijski registar), uz pristanak tijela glavnog registra, vlasnika i relevantnih belgijskih tijela.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za zračni prijevoz Najam zrakoplova
Industrijska klasifikacija:	CPC 83104
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)
Mjere:	Arrêté Royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Privatni (civilni) zrakoplovi koji pripadaju fizičkim osobama koje nisu državljani države članice EU-a ili EGP-a mogu se registrirati samo ako te osobe imaju domicil ili boravište u Belgiji neprekidno najmanje godinu dana. Privatni (civilni) zrakoplovi koji pripadaju stranim pravnim subjektima u skladu s pravom države članice EU-a ili EGP-a mogu se registrirati samo ako ti subjekti u Belgiji imaju sjedište poslovanja, zastupništvo ili ured neprekidno najmanje godinu dana.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge zračnog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 73
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država)

Mjere:	Arrêté ministériel du 3 août 1994 fixant les conditions de délivrance des licences d'exploitation aux transporteurs aériens
Opis:	Ulaganja Za pružanje usluga zračnog prijevoza obvezna je dozvola. Kako bi dobio dozvolu, zračni prijevoznik mora imati na raspolaganju, u vlasništvu ili u bilo kakvom zakupu, najmanje jedan zrakoplov koji je na njegovo ime upisan u belgijskom registru.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za zračni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 7461, CPC 7469, CPC 83104
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna (savezna država i regije)
Mjere:	Arrêté Royal du 6 novembre 2010 réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Bruxelles-National (art. 18) Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegang tot de grondafhandeling-smarkt op de Vlaamse regionale luchthavens (art. 14) Arrêté du Gouvernement wallon réglementant l'accès au marché de l'assistance en escale aux aéroports relevant de la Région wallonne (art.14)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za zemaljske usluge obvezan je reciprocitet.

Rezerve koje se primjenjuju u Bugarskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o trgovačkim društvima, članak 17.a Zakon o poticanju ulaganja, članak 24.
Opis:	Ulaganja Strane pravne osobe, osim ako su osnovane u skladu sa zakonodavstvom države članice EU-a ili EGP-a, mogu poslovati i obavljati djelatnosti ako su osnovane u Republici Bugarskoj u obliku trgovačkog društva koje se upisuje u Registar trgovačkih društava. Osnivanje podružnica podliježe odobrenju. Predstavništva stranih poduzeća potrebno je registrirati pri Bugarskoj trgovačkoj i industrijskoj komori i ona ne mogu obavljati gospodarsku djelatnosti, nego samo oglašavati svojeg vlasnika te djelovati kao predstavnici ili zastupnici.

Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Svi sektori, osim vađenja rudača uranija i torija
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.112, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	
Mjere:	Zakon o podzemnim prirodnim resursima Zakon o koncesiji Zakon o privatizaciji i postprivatizacijskom nadzoru
Opis:	Ulaganja Određene gospodarske djelatnosti koje se odnose na iskorištavanje ili upotrebu državne ili javne imovine podliježu koncesijama koje se dodjeljuju u skladu s odredbama Zakona o koncesijama ili drugih posebnih propisa o koncesijama. Djelatnosti ispitivanja ili istraživanja podzemnih prirodnih resursa na državnom području Republike Bugarske, u epikontinentalnom pojasu i u isključivom gospodarskom pojasu u Crnom moru, podliježu odobrenju, dok djelatnosti crpljenja i iskorištavanja podliježu koncesiji koja se dodjeljuje u skladu sa Zakonom o podzemnim prirodnim resursima. Društva koja su registrirana u područjima s povlaštenim poreznim tretmanom (tj. odobalnim područjima) ili koja su izravno ili neizravno povezana s takvim društvima ne smiju sudjelovati u otvorenim postupcima za dodjelu dozvola ili koncesija za ispitivanje, istraživanje ili crpljenje prirodnih resursa, uključujući rudače uranija i torija, niti upravljati postojećom dozvolom ili koncesijom koja je dodijeljena jer su takve djelatnosti isključene, uključujući mogućnost registracije geološkog ili komercijalnog otkrića ležišta koje je rezultat istraživanja. Komercijalna društva u kojima država članica ili općina drži udjel u kapitalu veći od 50 % ne mogu izvršiti transakcije u svrhu raspolaganja dugotrajnom imovinom društva kako bi sklopila ugovore o stjecanju sudjelujućeg interesa, zakupu, zajedničkoj aktivnosti, kreditu, osiguranju potraživanja niti obvezama koje proizlaze iz mjenica bez dopuštenja Agencije za privatizaciju ili općinskog vijeća, ovisno o tome koje je tijelo nadležno. Ne dovodeći u pitanje članak 8.4. stavke 1. i 2., u skladu s Odlukom Nacionalne skupštine Republike Bugarske od 18. siječnja 2012. svaka primjena tehnologije hidrauličkog frakturiranja, odnosno frakiranja za potrebe ispitivanja, istraživanja ili iskorištavanja nafte i plina zabranjena je odlukom Parlamenta. Zabranjeno je istraživanje i crpljenje plina iz škriljevca.
Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Vađenje rudača uranija i torija
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 12
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	Zakon o sigurnoj upotrebi nuklearne energije, Zakon o gospodarskim i financijskim odnosima s društvima registriranim u područjima s povlaštenim poreznim tretmanom, povezanim stranama tih društava i njihovim stvarnim vlasnicima, Zakon o podzemnim resursima
Opis:	<p>Ulaganja</p> <p>Vađenje rudače uranija zabranjeno je Dekretom Vijeća ministara br. 163. od 20. kolovoza 1992.</p> <p>U pogledu vađenja rudače torija primjenjuje se opći sustav koncesija za vađenje. Kako bi sudjelovalo u koncesijama za vađenje rudače torija, kanadsko društvo mora imati poslovni nastan u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima te mora biti upisano u Registar trgovačkih društava. Odluke kojima se dopušta vađenje rudače torija donose se u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, pojedinačno za svaki slučaj.</p> <p>Zabrana sudjelovanja društvima koja su registrirana u područjima s povlaštenim poreznim tretmanom (tj. odobalnim područjima) ili koja su izravno ili neizravno povezana s takvim društvima u otvorenim postupcima za dodjelu koncesija za vađenje prirodnih resursa uključuje rudače uranija i torija.</p>
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o odvjetništvu Zakon o posredovanju Zakon o javnim bilježnicima i javnobilježničkoj djelatnosti
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori.</p> <p>Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.</p> <p>Ako Kanada te njezini teritoriji i pokrajine dopuste bugarskim odvjetnicima zastupanje bugarskih državljana u skladu s nacionalnim pravom, Bugarska će kanadskim odvjetnicima dopustiti zastupanje državljana Kanade u skladu s nacionalnim pravom pod istim uvjetima i u suradnji s bugarskim odvjetnikom. U tu svrhu strani odvjetnici moraju dobiti dopuštenje za rad u svojstvu odvjetnika (<i>attorney</i>) odlukom Vrhovnog odvjetničkog vijeća i moraju biti upisani u Jedinствeni registar stranih odvjetnika. Poduzetci moraju biti registrirani u Bugarskoj kao partnerstvo odvjetnika (<i>advokatsko društvo</i>) ili odvjetničko društvo (<i>advokatsko društvo</i>). Naziv odvjetničkog društva može uključivati samo imena partnera, stoga strano društvo ne bi moglo upotrebljavati svoj naziv ako navedeni partneri nisu registrirani u Bugarskoj.</p>

Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori dopušteno je samo državljanima države članice EU-a ili stranim državljanima koji su kvalificirani odvjetnici i koji su stekli diplomu na temelju koje mogu obavljati djelatnost u nekoj državi članici EU-a. Pri zastupanju u postupcima mora ih pratiti bugarski odvjetnik.

Za usluge pravnog posredovanja obvezno je trajno boravište.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji

Opis:	Ulaganja „Specijalizirani revizorski subjekt” društvo je koje je registrirano u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima ili u skladu sa zakonodavstvom druge države članice EU-a ili Europskoga gospodarskog prostora, čija je glavna djelatnost neovisna financijska revizija financijskih izvještaja poduzeća i čije su tri četvrtine članova ugledni ovlašteni revizori, revizori ili revizorski subjekti iz države članice EU-a te koje ima oblik: (a) javnog trgovačkog društva u kojem više od polovine članova čine ovlašteni revizori, revizori ili revizorski subjekti iz druge države članice EU-a; (b) komanditnog društva u kojem više od polovine članova s neograničenom odgovornošću čine ovlašteni revizori, revizori ili revizorski subjekti iz drugih država članica EU-a ili (c) društva s ograničenom odgovornošću u kojem više od polovine glasova članova i kapitala na Skupštini društva pripada ovlaštenim revizorima, revizorima i revizorskim subjektima iz drugih država članica EU-a.
--------------	--

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poreznog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 863
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o računovodstvu Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji Zakon o porezu na dohodak Zakon o porezu na dobit

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za porezne savjetnike uvjet je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske usluge Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture Inženjerske usluge Usluge integriranog inženjerstva
Industrijska klasifikacija:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, 8674
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o prostornom razvoju, članak 230.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti kanadski ulagatelji moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagateljima ili kao njihovi podizvođači. Strani stručnjaci moraju imati iskustvo od najmanje dvije godine u području građevine, što nije uvjet za nacionalne stručnjake. Na usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture primjenjuje se uvjet u pogledu bugarskog državljanstva.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 8675
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o katastru i registru imovine Zakon o geodeziji i kartografiji
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Stručno nadležno tijelo jest osoba (fizička ili pravna) koja može izvršavati funkcije koje se odnose na katastarsku izmjeru, geodeziju i kartografiju. Poslovni nastan i bugarsko državljanstvo obvezni su za fizičke osobe koje, pri proučavanju pomicanja zemljine kore, obavljaju djelatnosti u područjima geodezije, katastarske izmjere i kartografije.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge pismenog i usmenog prevođenja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87905
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba o legalizaciji, ovjeri i prijevodu dokumenata
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za službene prijevode prevoditeljskih agencija obavezan je ugovor s Ministarstvom vanjskih poslova.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge tehničkog ispitivanja i analize
Industrijska klasifikacija:	CPC 8676
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode Zakon o mjeriteljstvu Zakon o nacionalnoj akreditaciji tijela za procjenu usklađenosti Zakon o čistom zraku Zakon o vodama, Pravilnik N-32 o periodičnoj provjeri dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Kako bi pružalo usluge ispitivanja i analize, kanadsko društvo mora imati poslovni nastan u Bugarskoj u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima te biti upisano u Registar trgovačkih društava. Za periodičnu provjeru dokaza tehničkog stanja vozila u cestovnom prijevozu osoba mora biti registrirana u skladu s bugarskim Zakonom o trgovačkim društvima ili Zakonom o neprofitnim pravnim osobama, ili mora biti registrirana u drugoj državi članici EU-a ili zemlji EGP-a. Ispitivanje i analizu sastava i čistoće zraka i vode može provesti samo Ministarstvo okoliša i voda Bugarske ili njegove agencije u suradnji s Bugarskom akademijom znanosti.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Usluge posrednikâ Trgovina na veliko i na malo

Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, dio CPC-a 62272, CPC 62276, CPC 63108, dio CPC-a 6329
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o veterinarstvu, članci 343., 363. i 373. Zakon o zabrani kemijskog oružja te o kontroli otrovnih kemijskih tvari i njihovih prekursora, članak 6. Zakon o kontroli izvoza oružja te robe i tehnologije s dvojnomo namjenom, članak 46. Zakon o duhanu i duhanskim proizvodima, članci 21., 27. i 30.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Distribucija (na veliko i na malo) nafte i naftnih proizvoda, plina, plemenitih kovina te duhana i duhanskih proizvoda podliježe odobrenju i može se obavljati samo nakon upisa u Registar trgovačkih društava. Odobrenje se može dati samo državljanima države članice EGP-a ili stranim državljanima s trajnim boravištem u Bugarskoj. Trgovački centri mogu podlijegati ispitivanju gospodarskih potreba, ovisno o pravilima lokalne općine.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o lijekovima u humanoj medicini, članci 146., 161., 195., 222. i 228.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom. Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti može se obavljati samo preko ljekarne. Upravitelji ljekarni moraju biti kvalificirani farmaceuti i mogu upravljati samo jednom ljekarnom u kojoj i sami rade. Uvjet u pogledu trajnog boravišta za farmaceute. Postoji kvota za broj ljekarni koje jedna osoba može posjedovati.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o javnom obrazovanju, članak 12. Zakon o visokom obrazovanju, stavak 4. dodatnih odredaba
Opis:	Ulaganja Ova se rezerva primjenjuje na pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja koje mogu osigurati samo ovlaštena bugarska poduzeća (obvezna je komercijalna prisutnost). Odlukom Vijeća ministara na prijedlog ministra obrazovanja, mladih i znanosti bugarski vrtići i škole sa stranim udjelom u vlasništvu mogu se osnovati ili preoblikovati na zahtjev udruženja, trgovačkih društava ili poduzeća bugarskih i stranih fizičkih i pravnih subjekata koji su propisno registrirani u Bugarskoj. Vrtići i škole u stranom vlasništvu mogu se osnovati ili preoblikovati na zahtjev stranih pravnih subjekata u skladu s međunarodnim sporazumima i konvencijama te na temelju prethodnih odredaba. Strane srednje škole ne mogu osnovati društva kćeri na državnom području Bugarske. Strane visoke škole u Bugarskoj mogu otvoriti fakultete, odjele, institute i više škole samo u okviru bugarskih visokih škola i u suradnji s njima.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik o osiguranju, članci 8., 41. i 47.b
Opis:	Financijske usluge Prije osnivanja podružnice ili zastupništva za pružanje usluga osiguranja u Bugarskoj, strani osiguratelj ili reosiguratelj u svojoj državi podrijetla mora dobiti odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja koje želi pružati u Bugarskoj. Za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje u zemlji (bez podružnica). Uvjet u pogledu boravišta za članove upravljačkog i nadzornog tijela društava za (re)osiguranje i sve osobe ovlaštene za upravljanje društvom za (re)osiguranje i njegovo zastupanje.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o kreditnim institucijama, članci 2. i 17. Zakonik o socijalnom osiguranju, članak 121.e Zakon o valutama, članak 3.
Opis:	Financijske usluge Banka se osniva kao dioničko društvo. Banku skupno vode i predstavljaju najmanje dvije osobe, od kojih najmanje jedna izvrsno poznaje bugarski jezik. Osobe koje vode i predstavljaju banku vode banku tako da su osobno prisutne na adresi njezine uprave. U svrhu javnog privlačenja depozita ili drugih obnovljivih resursa te drugih usluga banka koja ima sjedište u državi koja nije članica EU-a mora od Bugarske narodne banke dobiti dozvolu za obavljanje poslovnih aktivnosti u Bugarskoj preko podružnice. Financijska institucija osniva se kao dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću ili komanditno društvo s udjelima te je glavno mjesto njezina poslovanja na državnom području Bugarske. Samo financijske institucije registrirane u Bugarskoj i strane financijske institucije sa sjedištem u državi članici EU-a mogu obavljati djelatnost na državnom području Bugarske. Mirovinsko osiguranje pruža dioničko društvo koje ima dozvolu za rad u skladu sa Zakonikom o socijalnom osiguranju i registrirano je u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima ili zakonodavstvom druge države članice EU-a (bez podružnica). Promotori i dioničari društava za mirovinsko osiguranje mogu biti pravne osobe nerezidenti, registrirane kao institucije za socijalno osiguranje ili komercijalno osiguranje odnosno kao druge financijske institucije u skladu sa svojim nacionalnim pravom ako dostave bankovne reference prvoklasne strane banke koje potvrdi Bugarska narodna banka. Fizičke osobe nerezidenti ne mogu biti promotori i dioničari društava za mirovinsko osiguranje. Prihodi fondova dodatnog dobrovoljnog mirovinskog osiguranja te slični prihodi izravno povezani s dobrovoljnim mirovinskim osiguranjem koje obavljaju osobe koje su registrirane u skladu sa zakonodavstvom druge države članice EU-a i koje mogu, u skladu s predmetnim zakonodavstvom, izvršavati aktivnosti povezane s dobrovoljnim mirovinskim osiguranjem nisu oporezivi u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu o porezu na dobit. Predsjednik uprave, predsjednik upravnog odbora, izvršni direktor i poslovođa moraju imati stalnu adresu ili dozvolu za trajni boravak u Bugarskoj.
Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (<i>catering</i>) Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471, CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o turizmu, članci 17. i 45.
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Zahtijeva se osnivanje društva (bez podružnica).</p> <p>Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) mogu pružati osobe s poslovnim nastanom u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a ako navedena osoba nakon uspostave poslovnog nastana na državnom području Bugarske dostavi presliku dokumenta kojim se potvrđuje njezino pravo na obavljanje te djelatnosti te potvrdu ili drugi dokument koji je izdala kreditna institucija ili osiguratelj i koji sadržava podatke o postojanju osiguranja kojim je pokrivena odgovornost navedene osobe za štetu koja može nastati kao rezultat skrivenog neizvršenja profesionalnih dužnosti.</p> <p>Broj stranih direktora ne smije biti veći od broja direktora koji su državljani Bugarske u slučajevima kad je javni (državni ili općinski) udjel u vlasničkom kapitalu bugarskih društava veći od 50 %.</p> <p>Uvjet u pogledu državljanstva za turističke vodiče.</p>
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1: 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5233, CPC 721,CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik o trgovačkim brodovima, članci 6., 27. i 28. Zakon o morskim vodama, unutarnjim plovnim putovima i lukama Republike Bugarske, članci 116., 116.a, 117. i 117.a Pravilnik br. 17/22.01.2013 o prijevozu robe unutarnjim plovnim putovima
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Brod duge plovidbe može ploviti pod bugarskom zastavom:</p> <p>(a) ako je u vlasništvu države;</p> <p>(b) ako je u vlasništvu fizičke osobe ili pravnog subjekta iz Bugarske;</p>

- (c) ako je više od polovine u vlasništvu fizičkih osoba ili pravnih subjekata iz Bugarske ili
- (d) ako je u vlasništvu fizičke osobe ili pravnog subjekta iz države članice EU-a, pod uvjetom da je vlasnik broda, za potrebe izvršenja tehničkih, administrativnih i drugih uvjeta bugarskog zakonodavstva u pogledu brodova duge plovidbe, ovlastio fizičke osobe ili pravne subjekte iz Bugarske odnosno fizičke osobe ili pravne subjekte iz države članice EU-a koji su rezidenti Bugarske i da su te osobe odgovorne za izvršenje tih zadataka u njegovo ime.

U pogledu popratnih usluga za javni prijevoz koji se obavlja u bugarskim lukama, u lukama koje su od nacionalne važnosti pravo na obavljanje popratnih aktivnosti dodjeljuje se ugovorom o koncesiji. U lukama koje su od regionalne važnosti to se pravo dodjeljuje na temelju ugovora s vlasnikom luke.

Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima unutarnje plovidbe. Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik o trgovačkim brodovima Zakon o morskim vodama, unutarnjim plovnim putovima i lukama Republike Bugarske Pravilnik o uvjetima i redosljedu odabira bugarskih prijevoznika putnika i tereta u skladu s međunarodnim ugovorima Pravilnik 3. o servisiranju plovila bez posade
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Prijevoz i sve djelatnosti koje se odnose na vodogradnju i podvodne tehničke radove, ispitivanje i crpljenje minerala i drugih anorganskih resursa, pilotiranje, skladištenje, prihvat otpada, mješavine vode i ulja itd., a koji se obavljaju plovilima u unutarnjim vodama, teritorijalnom moru i kopnenim vodnim putovima u Bugarskoj, mogu obavljati samo plovila koja plove pod bugarskom zastavom ili plovila koja plove pod zastavom druge države članice EU-a.

Usluge koje se pružaju plovilima bez posade u bugarskim lukama i skladištima na Dunavu pružaju samo bugarska poduzeća (obvezno je osnivanje društva).

Broj pružatelja usluga u lukama može se ograničiti ovisno o objektivnom kapacitetu luke, o čemu odlučuje stručna komisija koju osniva ministar prometa, informacijske tehnologije i komunikacije.

Uvjet u pogledu državljanstva za popratne usluge. Kapetan i glavni inženjer plovila obvezno moraju biti državljani države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Najmanje 25 % upravljačkih i operativnih funkcija i najmanje 25 % funkcija na razini izvršavanja zapovijedi moraju držati državljani Bugarske.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Željeznički prijevoz Popratne usluge za željeznički prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 711
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o željezničkom prijevozu, članci 37. i 48.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo državljani države članice EU-a mogu pružati usluge željezničkog prijevoza ili popratne usluge za željeznički prijevoz u Bugarskoj. Ministar prometa željezničkim prijevoznicima koji su registrirani kao trgovci izdaje dozvolu za obavljanje željezničkog prijevoza putnika ili tereta.

Rezerve koje se primjenjuju u Hrvatskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (NN 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09 i 153/09) Zakon o poljoprivrednom zemljištu (NN 152/08, 25/09, 153/09, 21/10, 31/11 i 63/11), članak 2.

Opis:	Ulaganja Strana društva mogu steći nekretnine radi pružanja usluga samo ako imaju poslovni nastan i osnovana su u Hrvatskoj kao pravne osobe. Za stjecanje nekretnina potrebnih za pružanje usluga preko podružnica potrebno je odobrenje Ministarstva pravosuđa. Stranci ne mogu steći poljoprivredno zemljište.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o odvjetništvu (NN 9/94, 51/01, 117/08, 75/09 i 18/11)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zastupanje stranaka pred sudovima mogu obavljati samo članovi Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici“). Za članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je državljanstvo. U postupcima pred arbitražnim i <i>ad hoc</i> sudovima u koje su uključeni međunarodni elementi stranke mogu zastupati samo odvjetnici koji su članovi odvjetničkih komora drugih zemalja. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za usluge pravnog zastupanja, podliježe uvjetu u pogledu državljanstva (državljanstvo države članice EU-a).
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 862
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o reviziji (NG 146/05, 139/08 i 144/12), članak 3.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Strana revizorska društva mogu pružati usluge revizije na hrvatskom državnom području kada osnuju podružnicu. Reviziju mogu obavljati samo pravne osobe s poslovnim nastanom u Hrvatskoj ili fizičke osobe rezidenti Hrvatske.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske i inženjerske usluge

Industrijska klasifikacija:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (NN 152/08, 49/11 i 25/13)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Planove ili projekte stranih arhitekata ili inženjera mora potvrditi ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o veterinarstvu (NN 41/07 i 55/11), članci 89. i 106.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo pravne i fizičke osobe koje su osnovane za obavljanje veterinarske djelatnosti u državi članici EU-a mogu u Hrvatskoj pružati prekogranične usluge veterinarske djelatnosti (Zakon o veterinarstvu NN 41/07 i 55/11, članak 89.). Veterinarsku praksu u Hrvatskoj mogu obavljati samo državljani države članice EU-a (Zakon o veterinarstvu, NN 41/07 i 55/11, članak 106.).
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i maloprodaja medicinske i ortopedske robe
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12 i 144/12)
Opis:	Ulaganja Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska gustoća postojećih ljekarna.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, CPC 822
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o posredovanju u prometu nekretninama (NN 107/07 i 144/12), članak 2.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga poslovanja nekretninama obvezna je komercijalna prisutnost.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 8675
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (NN 57/10), članci 32. do 35.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Usluge osnovnog savjetovanja u području geologije, geodezije i rudarstva te srodne usluge savjetovanja u području zaštite okoliša na državnom području Hrvatske mogu se pružati samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili preko njih.
Sektor:	Zdravstvene i socijalne usluge
Podsektor:	Bolničke usluge Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193, CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 70/12 i 144/12)
Opis:	Ulaganja Osnivanje nekih privatnih ustanova za socijalnu skrb može podlijevati ograničenjima s obzirom na potrebe na određenim zemljopisnim područjima.

Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Hoteli i restorani Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 641, CPC 642, CPC 643, CPC 7471, CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN 138/06, 152/08, 43/09, 88/10 i 50/12) Zakon o pružanju usluga u turizmu (NN 68/07 i 88/10)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Uvjet u pogledu državljanstva za ugostiteljsku djelatnost u kućanstvima i na ruralnim imanjima.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Pomorski zakonik, članak 187.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Plovilo duge plovidbe u vlasništvu fizičke ili pravne osobe koja ima boravište ili sjedište izvan EU-a može se upisati u hrvatski nacionalni registar i ploviti pod hrvatskom zastavom ako brodar/društvo koje želi upisati plovilo ima komercijalnu prisutnost u Hrvatskoj.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge pomorskog prijevoza: usluge tegljenja i guranja Popratne usluge za pomorski prijevoz Pomoćne usluge u svim vrstama opskrbe Usluge utovara i istovara tereta Usluge pohrane i skladištenja Usluge agencije za prijevoz tereta Ostale pomoćne i popratne usluge prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 7214, CPC 741, CPC 742, 745, CPC 741, CPC 742, CPC 748, CPC 749
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09)
Opis:	Ulaganja Strane pravne osobe moraju osnovati društvo u Hrvatskoj te im lučka uprava mora dodijeliti koncesiju na temelju javnog natječaja.

Rezerve koje se primjenjuju na Cipru

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o stjecanju nekretnina (stranci) (poglavlje 109.), kako je izmijenjen zakonima br. 52 iz 1969., 55 iz 1972., 50 iz 1990. i 54(l) iz 2003.
Opis:	Ulaganja Ciprani ili osobe ciparskog podrijetla te državljani država članica EU-a mogu bez ograničenja steći nekretnine na Cipru. Ni jedan stranac ne može, osim u slučaju <i>mortis causa</i> , steći nekretninu bez prethodne dozvole Vijeća ministara. Za strance, ako stjecanje nekretnine premašuje površinu potrebnu za izgradnju kuće ili poslovnih prostora ili na drugi način premašuje površinu dvaju <i>donuma</i> (2 676 m ²), svaka dozvola koju je dodijelilo Vijeće ministara podliježe uvjetima, ograničenjima i kriterijima koji su utvrđeni u Pravilniku Vijeća ministara i koje je odobrio Predstavnički dom. Stranac je svaka osoba koja nije državljanin Republike Cipra, uključujući društva u stranom vlasništvu. Taj pojam ne uključuje strance ciparskog podrijetla ili supružnike državljana Republike Cipra koji nisu Ciprani.

Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 1110
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o ugljikovodicima (ispitivanje, istraživanje i iskorištavanje) iz 2007., (Zakon 4 (I)/2007), kako je izmijenjen zakonima 126(I) iz 2013. i 29(I) iz 2014.
Opis:	Ulaganja Vijeće ministara može radi energetske sigurnosti svim subjektima koji su pod stvarnom kontrolom Kanade ili državljana Kanade odbiti pristup aktivnostima ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika te obavljanje tih aktivnosti. Ni jedan subjekt ne smije nakon dobivenog odobrenja za ispitivanje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika doći pod izravnu ili neizravnu kontrolu Kanade ili državljanina Kanade bez prethodnog odobrenja Vijeća ministara. Vijeće ministara može odbiti dodijeliti odobrenje za ispitivanje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika subjektima koji su pod stvarnom kontrolom Kanade ili treće zemlje odnosno državljanina Kanade ili treće zemlje ako Kanada ili ta treća zemlja subjektima iz Republike Cipra ili subjektima iz država članica EU-a u pogledu pristupa aktivnostima ispitivanja, istraživanja i iskorištavanja ugljikovodika te obavljanja tih aktivnosti ne dodijeli tretman usporediv s tretmanom koji Republika Cipar ili država članica EU-a dodjeljuje subjektima iz Kanade ili te treće zemlje.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o odvjetnicima (poglavlje 2.), kako je izmijenjen zakonima br. 42 iz 1961., 20 iz 1963., 46 iz 1970., 40 iz 1975., 55 iz 1978., 71 iz 1981., 92 iz 1983., 98 iz 1984., 17 iz 1985., 52 iz 1985., 9 iz 1989., 175 iz 1991., 212 iz 1991., 9(I) iz 1993., 56(I) iz 1993., 83(I) iz 1994., 76(I) iz 1995., 103(I) iz 1996., 79(I) iz 2000., 31(I) iz 2001., 41(I) iz 2002., 180(I) iz 2002., 117(I) iz 2003., 130(I) iz 2003., 199(I) iz 2004., 264(I) iz 2004., 21(I) iz 2005., 65(I) iz 2005., 124(I) iz 2005., 158(I) iz 2005., 175(I) iz 2006., 117(I) iz 2007., 103(I) iz 2008., 109(I) iz 2008., 11(I) iz 2009., 130(I) iz 2009., 4(I) iz 2010., 65(I) iz 2010., 14(I) iz 2011., 144(I) iz 2011., 116(I) iz 2012. i 18(I) iz 2013.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezni su boravište (komercijalna prisutnost) i državljanstvo države članice EU-a. Samo odvjetnici upisani u odvjetničku komoru mogu biti partneri, dioničari ili članovi upravnih odbora odvjetničkih društava na Cipru. Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i knjigovodstvene usluge Revizorske usluge, usluge poreznog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o revizorima i obveznoj reviziji godišnjih i konsolidiranih izvještaja iz 2009. (Zakon 42(I)/2009), kako je izmijenjen Zakonom br. 163(I) iz 2013.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Pristup je ograničen na fizičke osobe. Kanadski revizori moraju dobiti posebnu dozvolu ministra financija, koja podliježe reciprocitetu. Odobrenje podliježe i ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje u području zapošljavanja u podsektoru. Dopuštena su strukovna udruženja (partnerstva) fizičkih osoba. Nisu dopuštena korporativna udruživanja.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge tehničkog ispitivanja i analize
Industrijska klasifikacija:	CPC 8676
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o registraciji kemičara iz 1988. (Zakon 157/1988), kako je izmijenjen zakonima br. 24(I) iz 1992. i 20(I) iz 2004.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga kemičara i biologa može biti obvezno državljanstvo države članice EU-a.

Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7471, CPC 7472
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o turističkim uredima, putničkim agencijama i turističkim vodičima od 1995. do 2004. (N.41(I)/1995. – 2004.)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Dozvola za osnivanje turističke putničke agencije i upravljanje njome te produljenje dozvole za poslovanje postojećeg trgovačkog društva izdaje se samo fizičkim ili pravnim osobama iz EU-a. Ni jedno nerezidentno društvo, osim onih koja imaju poslovni nastan u drugoj državi članici EU-a, ne može u Republici Cipru organizirano ili stalno obavljati djelatnosti iz članka 3. prethodno navedenog Zakona, osim ako ga ne zastupa rezidentno društvo. Za pružanje usluga turističkih vodiča obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakoni o trgovačkim brodovima (registracija brodova, prodaja i zalog) od 1963. do 2005. (Zakon 45/1963), kako su izmijenjeni zakonima br. 138(I) iz 2003., 169(I) iz 2004. i 108(I) iz 2005.

- Opis:** **Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza**
- Plovilo se može upisati u Registar ciparskih brodova samo u sljedećim slučajevima:
- (a) više od 50 % udjela u brodu u vlasništvu je državljana države članice EU-a koji su, ako nemaju trajno boravište u Republici Cipru, imenovali ovlaštenog predstavnika u Republici Cipru ili
  - (b) svi udjeli (100 %) u brodu u vlasništvu su jednog društva ili više društava, koja imaju poslovni nastan i posluju:
    - i. u skladu sa zakonima Republike Cipra i imaju registrirano sjedište u Republici Cipru;
    - ii. u skladu sa zakonima druge države članice EU-a i imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavni ured u Europskom gospodarskom prostoru te su imenovala ovlaštenog predstavnika u Republici Cipru ili je upravljanje brodom u cijelosti povjereno društvu za upravljanje brodovima s Cipra ili iz EU-a koje ima mjesto poslovanja u Republici Cipru ili
    - iii. izvan Republike Cipra ili izvan druge države članice EU-a, ali su pod kontrolom državljana države članice EU-a i imaju ovlaštenog predstavnika u Republici Cipru ili je upravljanje brodom u cijelosti povjereno društvu za upravljanje brodovima s Cipra ili iz EU-a koje ima mjesto poslovanja u Republici Cipru. Smatra se da je društvo pod kontrolom državljana države članice EU-a ako je više od 50 % njegovih udjela u vlasništvu državljana države članice EU-a ili ako većinu direktora društva čine državljani države članice EU-a.

Rezerve koje se primjenjuju u Češkoj

- Sektor:** Svi sektori
- Podsektor:** Stjecanje nekretnina
- Industrijska klasifikacija:**
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
- Razina vlasti:** Nacionalna
- Mjere:** Zakon br. 95/1999, Zb. (o uvjetima za prijenos poljoprivrednog zemljišta i šuma iz državnog vlasništva u vlasništvu drugih subjekata)
Zakon br. 503/2012, Zb., o Uredu za upravljanje državnim zemljištem

- Opis:** **Ulaganja**
- Poljoprivredno i šumsko zemljište mogu steći strane fizičke osobe koje imaju trajno boravište u Češkoj Republici i poduzeća s poslovnim nastanom u Češkoj Republici.
- Za poljoprivredno i šumsko zemljište u državnom vlasništvu vrijede posebna pravila. Državno poljoprivredno zemljište mogu steći samo češki državljani, općine i javna sveučilišta (za izobrazbu i istraživanje). Pravne osobe (neovisno o obliku ili mjestu boravišta) mogu otkupiti državno poljoprivredno zemljište od države samo ako je na njemu sagrađen objekt koji već posjeduju ili ako je to zemljište neophodno za uporabu tog objekta. Samo općine i javna sveučilišta mogu steći državne šume.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 85/1996, Zb., Zakon o odvjetnicima
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Strani odvjetnici koji su primljeni u Češku odvjetničku komoru na temelju članka 5.a stavka 1. Zakona o odvjetnicima ovlašteni su pružati pravne usluge u području prava zemlje u kojoj su stekli pravo na pružanje pravnih usluga te u području međunarodnog prava.</p> <p>Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori.</p> <p>Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.</p>
Sektor:	Zdravstvene i socijalne usluge
Podsektor:	Poslovne usluge i usluge proizvodnje Veterinarske usluge Paramedicinsko osoblje Restaurator Fizioterapeuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 93191, CPC 932, CPC 96322
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 166/1999, Zb. (Zakon o veterinarstvu), članci 58. – 63., 39. Zakon br. 381/1991, Zb. (o Komori veterinarskih kirurga Češke Republike), stavak 4. Zakon 20/1987, Zb., o zaštiti državnih spomenika Zakon 96/2004, Zb., o uvjetima dobivanja i priznavanja kvalifikacija za obavljanje nemedicinskih zanimanja u zdravstvu te za propisno obavljanje djelatnosti povezanih s pružanjem zdravstvene zaštite
Opis:	<p>Prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Pristup je ograničen samo na fizičke osobe.</p>

Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 92390
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 111/1998, Zb. (Zakon o visokom obrazovanju), članak 39. Zakon br. 561/2004, zb., o predškolskom, osnovnoškolskom, srednjoškolskom, visokom stručnom i drugom obrazovanju (Zakon o obrazovanju)
Opis:	Ulaganja Za podnošenje zahtjeva za državno odobrenje za vođenje privatne visokoškolske ustanove obvezan je poslovni nastan u EU-u. Ova se rezerva ne primjenjuje na usluge srednjoškolskog tehničkog i strukovnog obrazovanja.
Sektor:	Javne, društvene i osobne usluge
Podsektor:	Usluge zaštite okoliša Usluge recikliranja Pakiranje
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 477/2001, Zb. (Zakon o pakiranju) stavak 16.
Opis:	Ulaganja Usluge koje se odnose na povrat i uporabu ambalaže može pružati samo ovlašteno društvo za ambalažu, koje mora biti pravna osoba osnovana kao dioničko društvo.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Obveze

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Zakon 61/2000 o pomorskoj plovidbi (članci 5., 6. i 28.)

Opis: **Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza**
Upravljanje brodovod pod nacionalnom zastavom rezervirano je za državljane države članice EU-a ili pravne osobe s poslovnim nastanom u državi članici EU-a ili EGP-a.

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Željeznički prijevoz

Industrijska klasifikacija: CPC 711

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Zakon br. 266/1994, Zb., o željezničkom prijevozu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Za željeznički prijevoz putnika i tereta te usluge guranja i tegljenja obvezno je osnivanje društva (bez podružnica).

Rezerve koje se primjenjuju u Danskoj

Sektor: Svi sektori

Podsektor: Stjecanje nekretnina

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Danski Zakon o stjecanju stvarnog vlasništva
Lovbekendtgørelse nr. 566 af 28. august 1986 om erhvervelse af fast ejendom (Zakon Ministarstva pravosuđa br. 566 od 28. kolovoza 1985.), kako je izmijenjen Zakonom br. 1102 od 21. prosinca 1994. i Odlukom br. 764 od 18. rujna 1995.
Danski Zakon o poljoprivrednom zemljištu (lov om landbrugsejendomme)

Opis:**Ulaganja**

Danski Zakon o stjecanju stvarnog vlasništva primjenjuje se na poljoprivredno zemljište jer se pojam „stvarno vlasništvo” odnosi na sve nekretnine i stoga obuhvaća i poljoprivredno i ruralno zemljište.

Samo osobe koje imaju trajno boravište u Danskoj ili koje su prije imale trajno boravište u Danskoj najmanje pet godina mogu u Danskoj kupiti nekretninu. Taj se uvjet primjenjuje i na poduzeća, udruženja i druga tijela, javne ili privatne institucije, fondacije i humanitarne zaklade koje nemaju registrirano sjedište u Danskoj te na strana javne tijela.

Ostale osobe moraju od Ministarstva pravosuđa zatražiti dopuštenje za kupnju nekretnina, koje se odobrava ako će podnositelj zahtjeva upotrebljavati nekretninu kao primarno boravište tijekom boravka u Danskoj ili u svrhu samozapošljavanja u Danskoj.

Kupnja nekretnine koja će se upotrebljavati kao sekundarno boravište ili kao kuća za odmor odobrava se podnositelju zahtjeva samo ako predmetna osoba ima osobito bliske odnose ili veze s Danskom.

Kupnja nekretnine za poduzeća, udruženja i druga tijela, javne ili privatne institucije, fondacije i humanitarne zaklade koje nemaju registrirano sjedište u Danskoj dopustit će se ako je stjecanje preduvjet za poslovne djelatnosti kupca.

Stjecanje poljoprivrednog zemljišta od strane fizičkih ili pravnih osoba uređeno je i danskim Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (lov om landbrugsejendomme), kojim se za sve osobe, bilo Dance ili strance, uvode ograničenja na stjecanje poljoprivredne imovine. U skladu s tim, sve fizičke ili pravne osobe koje žele steći poljoprivrednu nekretninu moraju ispunjavati uvjete iz tih dvaju zakona.

Fizička osoba može steći poljoprivredno gospodarstvo ako stjecatelj, ili druga osoba, uspostavi primarno boravište na tom gospodarstvu najkasnije šest mjeseci nakon stjecanja. Ne postoji ograničenje u pogledu državljanstva.

Ako stjecatelj nije državljanin ni jedne države članice EU-a ili EGP-a, stjecatelj mora dobiti i dozvolu Ministarstva pravosuđa, osim ako stjecatelj stvarno živi u Danskoj ili je prije živio u Danskoj najmanje pet godina.

Sektor:

Poslovne usluge

Podsektor:

Pravne usluge

Industrijska klasifikacija:

Dio CPC-a 861

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu**Razina vlasti:**

Nacionalna

Mjere:

Lovbekendtgørelse nr. 1053 af 29. Oktober 2009 (Zakon br. 1053 od 29. listopada 2009. o pravosuđu)

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori.

Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

Devedeset posto udjela u danskom odvjetničkom društvu mora biti u vlasništvu odvjetnika s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti ili odvjetničkih društava koja su registrirana u Danskoj. Samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti mogu biti članovi upravnog odbora ili uprave danskog odvjetničkog društva. Preostalih deset posto može biti u vlasništvu drugih zaposlenika odvjetničkih društava, koji također mogu biti članovi upravnog odbora ili uprave društva.

Stavljanje na tržište usluga pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i knjigovodstvene usluge Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Revisorloven (danski Zakon o ovlaštenim revizorima i revizorskim društvima), Zakon br. 468 od 17. lipnja 2008.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Osoba mora biti rezident kako bi mogla pružati revizorske usluge. U cilju pristupanja partnerstvu s danskim ovlaštenim računovođama, strani računovođe moraju dobiti dozvolu Danske poslovne agencije.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 433 od 9. lipnja 2004. o veterinarskim kirurzima
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pristup je ograničen na fizičke osobe.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama (uz naknadu ili na temelju ugovora)

Industrijska klasifikacija:	CPC 822
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lov om omsætning af fast ejendom (Zakon o prodaji nekretnina)
Opis:	<p>Prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Ako fizička osoba koja je prisutna na državnom području Danske pruža usluge poslovanja nekretninama, samo ovlaštene posrednici za nekretnine koji su fizičke osobe upisane u registar posrednika za nekretnine mogu upotrebljavati naziv „posrednik za nekretnine” u skladu s člankom 25. stavkom 2. Zakona o prometu nekretninama, kojim su predviđeni uvjeti o tome tko može biti upisan u registar. U skladu sa Zakonom podnositelj zahtjeva mora imati boravište u Danskoj odnosno u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj Konfederaciji. Danska poslovna agencija može odustati od uvjeta u pogledu boravišta.</p> <p>Zakon o prodaji nekretnina primjenjuje se samo kad se usluge poslovanja nekretninama pružaju danskim klijentima.</p>
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge pismenog i usmenog prevođenja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87905
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lov om translatorer og tolke (Zakon o ovlaštenim pismenim i usmenim prevoditeljima), Zakon br. 181 od 25. ožujka 1988., članci 1. i 1.a
Opis:	<p>Prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Kako bi fizička osoba prisutna na državnom području Danske mogla pružati usluge ovlaštenog pismenog i usmenog prevođenja, obvezno je odobrenje Danske poslovne agencije.</p> <p>Izuzeća od uvjeta u pogledu odobrenja za povremeno i privremeno pružanje tih usluga može se odobriti osobama koje obavljaju djelatnost istovjetnu djelatnosti državnog ovlaštenog pismenog i usmenog prevoditelja u drugoj državi članici EU-a, zemlji EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji.</p>
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lov om vagtvirksomhed LBK br. 227 od 3. ožujka 2010.
Opis:	<p>Ulaganja</p> <p>Uvjet u pogledu boravišta za članove upravnog odbora.</p>

Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Apotekerloven (danski Zakon o ljekarnama) LBK br. 855 od 4. kolovoza 2008.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti dopuštena je samo fizičkim osobama.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lov om Dansk Internationalt Skibsregister (danski Zakon o registru stranih brodova), članak 1. stavak 2. Søloven (danski Zakon o trgovačkim brodovima), članak 1. stavak 2. Lov om Havne (Zakon o lukama), članak 9. stavci 6. i 7. te članak 10. stavci 4. i 5.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu biti vlasnici plovila s danskom zastavom, osim u sljedećim slučajevima: (a) preko poduzeća koje je osnovano u Danskoj, tj. zastupništva, podružnice ili društva kćeri. Nadalje, to poduzeće mora stvarno upravljati plovilima te ih kontrolirati i voditi preko državljanina države članice EU-a ili EGP-a odnosno osobe koja ima boravište u Danskoj ili

- (b) preko poslovnog nastana društva kćeri u drugoj državi članici EU-a ili EGP-a i prijenosa vlasništva nad brodom na to društvo iz EU-a ili EGP-a. To društvo iz EU-a ili EGP-a ne mora osnovati zastupništvo, podružnicu ili društvo kćer, ali se mora imenovati predstavnik u Danskoj te se mora brodom stvarno upravljati, kontrolirati ga i voditi iz Danske.

Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 741, CPC 742, CPC 745
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lov om Dansk Internationalt Skibsregister (danski Zakon o registru stranih brodova), članak 1. stavak 2. Søloven (danski Zakon o trgovačkim brodovima), članak 1. stavak 2. Lov om Havne (Zakon o lukama), članak 9. stavci 6. i 7. i članak 10. stavci 4. i 5.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Kad strani upravitelj privatne luke obavlja usluge utovara i istovara brodova i druge usluge povezane s brodovima u danskoj luci u suradnji s danskom općinskom lukom, u skladu sa Zakonom o lukama obvezno je dopuštenje ministra prometa. Općinskim lukama potrebno je odobrenje ministra prometa za obavljanje usluga utovara i istovara brodova i drugih usluga povezanih s brodovima kao što su pilotiranje, tegljenje itd. Državne luke ne smiju obavljati te usluge. Zakonom o lukama ne uvode se ograničenja za upravitelje privatnih luka; stoga stranim upraviteljima <i>privatnih</i> luka nije zabranjeno obavljati usluge utovara i istovara brodova i druge usluge povezane s brodovima u danskim lukama. Međutim, strani upravitelji <i>državnih</i> i <i>općinskih</i> luka podliježu ograničenjima iz Zakona o lukama.
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Prijevoz goriva cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 7131
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Bekendtgørelse nr. 724 af 1. juli 2008 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Odluka o uređenju i uspostavi tankova ulja, sustava cjevovoda i cjevovoda te upravljanju njima), br. 724 od 1. srpnja 2008.

Opis: **Ulaganja**
Vlasnik ili korisnik koji planira uspostaviti cjevovod za prijevoz sirove ili rafinirane nafte i naftnih proizvoda te prirodnog plina prije početka radova mora dobiti odobrenje lokalnog tijela. Broj tih dozvola koje se izdaju može biti ograničen.

Rezerve koje se primjenjuju u Estoniji

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Äriseadustik (Zakonik o trgovačkim društvima) članak 63.¹ stavak 2., članak 385. stavak 1.

Opis: **Ulaganja**
Strano društvo imenuje jednog direktora podružnice ili više njih. Direktor podružnice mora biti fizička osoba koja ima aktivnu poslovnu sposobnost. Najmanje jedan direktor podružnice mora biti imati boravište u Estoniji, državi članici EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji.

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Pravne usluge

Industrijska klasifikacija: Dio CPC-a 861

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Advokatuuriseadus (Zakon o odvjetničkoj komori), RT I 2001, 36, 201
Notariaadiseadus (Zakon o javnim bilježnicima), RT I 2000, 104, 684 Kohtutäituri seadus (Zakon o sudskim izvršiteljima), RT I 2009, 68, 463

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Za pružanje pravnih usluga u području estonskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost).

Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

Za pravne usluge koje se ne odnose na usluge savjetovanja klijenata o njihovim zakonskim pravima i obvezama te pružanje informacija o pravnim pitanjima, komercijalna prisutnost ograničena je na društva trgovaca pojedinaca ili odvjetnička društva s ograničenom odgovornošću; u tim je slučajevima potrebno odobrenje Odvjetničke komore (Advokatuur).

Sektor:	Pravne usluge
Podsektor:	Patentni zastupnici Sudski tumači
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Patendivolniku seadus (Zakon o patentnim zastupnicima) članak 14. stavak 1. Vandetõlgi seadus (Zakon o sudskim tumačima) članak 3. stavak 2.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Patentni zastupnik mora biti državljanin države članice EU-a s trajnim boravištem u Estoniji. Sudski tumač mora biti državljanin države članice EU-a.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ravimiseadus (Zakon o lijekovima), RT I 2005, 2, 4; članak 25. stavak 3., članak 30. i članak 42. ¹
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Maloprodaja farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti može se obavljati samo preko ljekarne. Zabranjena je narudžba lijekova poštom te isporuka lijekova naručenih preko interneta poštom ili kurirskom službom. Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: gustoća na određenom području.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520
CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori
Pristup tržištu
Obveze

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Zakon o zastavi broda i registru brodova

Opis: **Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza**

Pravo na plovību pod nacionalnom zastavom Republike Estonije dodjeljuje se plovilima duge plovidbe u vlasništvu estonskih građana i pomorskim plovilima u zajedničkom vlasništvu ako je većinski udjel u plovilu u vlasništvu estonskih suvlasnika. Većinsko vlasništvo nad plovilom koje plovi pod estonskom zastavom rezervirano je za državljane i pravne osobe iz država članica EU-a pod uvjetom da osoba iz druge države članice EU-a ima:

- (a) boravište ili stalan poslovni nastan u Estoniji te se sam brod ne smatra poslovnim nastanom ili
- (b) stalnog predstavnika koji ima boravište ili sjedište u Estoniji i koji je odgovoran za usklađenost s tehničkim, društvenim i administrativnim uvjetima utvrđenima u pogledu plovila duge plovidbe u Estoniji te koji izravno kontrolira i prati upotrebu broda.

Rezerve koje se primjenjuju u Finskoj

Za potrebe rezerva u EU-u i njegovim državama članicama regionalna razina vlasti u Finskoj znači Ålanski otoci

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Zakon o pravu na obavljanje trgovine) (122/1919), članak 1.
Osuskuntalaki (Zakon o zadrugama) 1488/2001
Osakeyhtiölaki (Zakon o društvima s ograničenom odgovornošću) (624/2006), Laki luottolaitostoiminnasta (Zakon o kreditnim institucijama) (121/2007)

Opis: **Ulaganja**

Najmanje jedan od članova javnog trgovačkog društva ili komplementara komanditnog društva mora imati boravište u EGP-u ili, ako je član pravna osoba, domicil (podružnice nisu dopuštene) u EGP-u. Tijelo za registraciju može odobriti izuzeća.

Da bi privatni poduzetnik mogao obavljati trgovinu, mora imati boravište u EGP-u. Ako strana organizacija iz zemlje izvan EGP-a namjerava poslovati ili trgovati osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je dozvola za obavljanje trgovačke djelatnosti. Najmanje jedan od redovnih članova i jedan od zamjenika članova upravnog odbora te glavni direktor moraju imati boravište u EGP-u. Tijelo za registraciju može odobriti izuzeća za pojedino društvo.

Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Rudarstvo Usluge povezane s rudarenjem Usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja povezane s inženjerstvom Vađenje rudača
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 120, CPC 5115, CPC 883, CPC 8675
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kaivoslaki (Zakon o rudarstvu) (621/2011) Ydinenergielaki (Zakon o nuklearnoj energiji) (990/1987)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za istraživanje i iskorištavanje mineralnih resursa potrebna je dozvola za vađenje nuklearnih materijala, koju dodjeljuje vlada. Dozvolu za iskorištavanje određenog rudarskog područja mora izdati vlada. Odobrenje se može dati fizičkoj osobi koja ima boravište u EGP-u ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u EGP-u. Može se provesti ispitivanje gospodarskih potreba.
Sektor:	Uzgoj životinja
Podsektor:	Uzgoj sobova
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 014
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Poronhoitolaki (Zakon o uzgoju sobova) (848/1990), poglavlje 1., članak 4. Protokol 3. uz Ugovor o pristupanju Finske
Opis:	Ulaganja Samo državljani države članice EGP-a koji imaju boravište na području na kojem žive stada sobova mogu biti vlasnici sobova i uzgajati ih. Mogu se dodijeliti isključiva prava.

Sektor:	Pravne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Tavaramerkkilaki (Zakon o žigu) (7/1964) Laki patenttiasiamiehistä (Zakon o patentnim zastupnicima) (552/1967) Laki kasvinjalostajanoikeudesta (Zakon o pravima uzgajivača bilja) 1279/2009 Mallioikeuslaki (Zakon o registriranom dizajnu) 221/1971
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Patentni zastupnik mora imati boravište u EGP-u kako bi se upisao u Registar patentnih zastupnika, što je nužno za obavljanje djelatnosti.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Laki asianajajista (Zakon o odvjetnicima) (496/1958), članci 1. i 3., Oikeudenkäymiskaari (4/1734) (Zakonik o sudskom postupku)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za upotrebu finskog naziva <i>asianajaja</i> , osoba mora biti rezident EGP-a. Pravne usluge, među ostalim u području domaćeg prava, mogu pružati i osobe koje nisu članovi komore.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Tilintarkastuslaki (Zakon o reviziji) (459/2007) Sektorskim zakonima propisana je upotreba lokalno ovlaštenih revizora.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Najmanje jedan od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću i društava koja su obvezna obaviti reviziju mora biti rezident EGP-a. Revizor mora biti lokalno ovlaštenu revizor ili lokalno ovlašteno revizorsko društvo.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge pismenog prevođenja
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 87905
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Laki auktorisoiduista kääntäjistä (Zakon o ovlaštenim prevoditeljima) (1231/2007), članak 2. stavak 1.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za ovlaštene prevoditelje obvezno je boravište u jednoj od država članica EGP-a.
Sektor:	Ostale usluge
Podsektor:	Usluge pogreba, kremiranja i zakapanja
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 9703
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Hautautoimilaki (Zakon o pogrebnim uslugama) (457/2003)
Opis:	Ulaganja Usluge kremiranja te upravljanja grobljima i njihova održavanja mogu pružati samo država, općine, župe, vjerske zajednice odnosno neprofitne fondacije ili društva.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Merilaki (Zakon o pomorstvu) 674/1994
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Strani ulagatelji moraju imati glavni ured u Finskoj kako bi mogli upisati plovilo u nacionalni registar brodova. Brod se može smatrati finskim i imati pravo ploviti pod finskom zastavom samo ako je finski državljanin ili finsko društvo vlasnik više od 60 % plovila.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 745
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije države Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Merilaki (Zakon o pomorstvu) (674/1994) Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta (Zakon o pravu na obavljanje trgovine) (122/1919), članak 4.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Popratne usluge za pomorski prijevoz koje se pružaju u finskom moru ili unutarnjim plovnim putovima rezervirane su za flote koje plove pod zastavom Finske, EU-a ili Norveške.

Rezerve koje se primjenjuju u Francuskoj

Sektor:	Poljoprivreda i lov
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code rural et de la pêche maritime: članak R331-1 o osnivanju poljoprivrednih gospodarstava i članak L. 529-2 o poljoprivrednim zadrugama
Opis:	Ulaganja Ulagatelji izvan EU-a moraju dobiti odobrenje za osnivanje poljoprivrednih gospodarstava i poljoprivrednih zadruga. Kako bi osoba mogla postati član ili upravitelj poljoprivredne zadruge, mora dobiti prethodno odobrenje.
Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Ribarstvo i akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 050, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code rural et de la pêche maritime: članak L921-3
Opis:	Ulaganja Francuskom plovilu koje plovi pod francuskom zastavom može se izdati odobrenje za ribolov ili mu se može odobriti izlovljavanje na temelju nacionalnih kvota samo ako se utvrdi stvarna gospodarska povezanost s državnim područjem Francuske te ako se plovilom upravlja i ako ga se kontrolira iz stalnog poslovnog nastana koji se nalazi na državnom području Francuske.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Loi du 31 décembre 1971, art. 56 Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales Loi 90- 1259 du 31 décembre 1990, art. 7
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području francuskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Samo državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području francuskog prava.

Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

Zastupanje pred sudom Cour de Cassation i tijelom Conseil d'Etat podliježe kvoti. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge u području francuskog prava ili prava EU-a najmanje 75 % partnera koji drže 75 % udjela moraju biti odvjetnici koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i knjigovodstvene usluge Revizorske usluge Usluge poreznog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ordonnance 45-2138 od 19. rujna 1945., članci 3., 7., 26. i 27.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga stranog pružatelja usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije u dogovoru s ministrom vanjskih poslova. Za računovodstvene i knjigovodstvene usluge: pružanje usluga samo preko SEL-a (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>), AGC-a (<i>Association de gestion et comptabilité</i>) ili SCP-a (<i>Société civile professionnelle</i>). Za usluge poreznog savjetovanja, pružanje usluga samo preko SEL-a (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) ili SCP-a (<i>Société civile professionnelle</i>). Za zakonske revizije: pružanje usluga preko bilo kojeg oblika društva, osim SNC-a (<i>Société en nom collectif</i>) i SCS-a (<i>Société en commandite simple</i>).

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 8671
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales. Décret 95-129 du 2 février 1995 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société en participation.

Décret 92-619 du 6 juillet 1992 relatif à l'exercice en commun de la profession d'architecte sous forme de société d'exercice libéral à responsabilité limitée SELARL, société d'exercice libéral à forme anonyme SELAFA, société d'exercice libéral en commandite par actions SELCA.

Loi 77-2 du 3 janvier 1977, arts. 12, 13, 14

Opis:**Ulaganja**

Arhitektonske usluge u Francuskoj arhitekt može pružati samo u okviru jednog od sljedećih pravnih oblika (na nediskriminirajući način):

SA i SARL (*sociétés anonymes, à responsabilité limitée*), EURL (*Entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée*), SCA (*en commandite par actions*), SCOP (*Société coopérative et participative*), SELARL (*société d'exercice libéral à responsabilité limitée*), SELAFA (*société d'exercice libéral à forme anonyme*), SELAS (*société d'exercice libéral par actions simplifiée*) ili SAS (*Société par actions simplifiée*), ili kao fizička osoba ili partner u društvu za arhitektonske usluge.

Sektor:

Zdravstvene usluge

Podsektor:

Veterinarske usluge

Industrijska klasifikacija:

CPC 932

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije države

Razina vlasti:

Nacionalna

Mjere:

Code rural et de la pêche maritime, članci L241-1; L241-2; L241-2-1

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Uvjet državljanstva ograničen je na državljane država članica EU-a i EGP-a. Ako Kanada dopušta francuskim državljanima pružanje veterinarskih usluga, Francuska će pod istim uvjetima kanadskim pružateljima usluga osigurati pružanje veterinarskih usluga.

Mogući pravni oblici društva za pružanje veterinarskih usluga ograničeni su na tri vrste društava (SEP (*Société en participation*), SCP (*Société civile professionnelle*) i SEL (*Société d'exercice libéral*)).

Sektor:

Poslovne usluge

Podsektor:

Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja

Industrijska klasifikacija:

CPC 8675

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti:

Nacionalna

Mjere:

Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za ispitivanje pristup je moguć samo preko SEL-a (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>), SCP-a (<i>Société civile professionnelle</i>), SA-a i SARL-a (<i>sociétés anonymes, à responsabilité limitée</i>). Za strane ulagatelje obvezno je posebno odobrenje za usluge istraživanja i ispitivanja.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja
Industrijska klasifikacija:	CPC 631, CPC 632
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Članci L752-1 do L752-6 propisa Code de commerce
Opis:	Ulaganja Odobrenja za velike robne kuće podliježu ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih robnih kuća i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Distribucija duhana
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 6222, dio CPC-a 6310
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code général des impôts, art. 568 et articles 276-279 de l'annexe 2 de ce code
Opis:	Ulaganja Državni monopol na veleprodaju i maloprodaju duhana. Uvjet u pogledu državljanstva za prodavače duhana (<i>buraliste</i>).
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code de la santé publique, članci L4221-1, L4221-13, L5125-10 Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libérales, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 (Zakon 90-1258 o obavljanju slobodnih zanimanja u obliku trgovačkog društva)
Opis:	Ulaganja Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo države članice EGP-a ili Švicarske. Strani farmaceuti mogu dobiti odobrenje za osnivanje ljekarne u okviru utvrđenih godišnjih kvota. Komercijalna prisutnost mora biti u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom: samo anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions (SEL), société en nom collectif (SNC), société de participations financières de profession libérale de pharmaciens d'officine i SARL.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge privatnog osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code de l'éducation, članci L 444-5, L 914-4, L 441-8, L 731-8, L 731-1 do 8
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za poučavanje u privatnoj obrazovnoj ustanovi obvezno je državljanstvo države članice EU-a. Međutim, državljani Kanade mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela za poučavanje u ustanovama osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja. Državljanji Kanade mogu dobiti odobrenje relevantnih nadležnih tijela i za osnivanje i vođenje ustanova osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja ili upravljanje njima. To se odobrenje dodjeljuje prema odluci nadležnog tijela.
Sektor:	Zdravstvene i socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 931, CPC 933
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	Loi 90-1258 relative à l'exercice sous forme de société des professions libéraux, modifiée par les lois 2001-1168 du 12 décembre 2001 et 2008-776 du 4 août 2008 et la loi 66-879 du 29 novembre 1966 (SCP) Code de la santé publique, art. L6122-1, L6122-2 (Ordonnance 2010-177 du 23 février 2010)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Iako su ulagateljima iz EU-a raspoloživi i drugi pravni oblici, strani ulagatelji imaju pristup samo pravnim oblicima <i>société d'exercice libéral</i> i <i>société civile professionnelle</i> . Za medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja obvezno je francusko državljanstvo. Međutim, pristup je moguć unutar godišnje utvrđenih kvota. Medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja i medicinskih sestara moguće je pružati samo preko SEL-a (<i>anonyme, à responsabilité limitée ou en commandite par actions</i>) ili SCP-a. Za bolničke usluge i usluge hitne pomoći, usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje (osim bolničkih usluga) te socijalne usluge potrebno je odobrenje za izvršavanje upravljačkih funkcija. U postupku izdavanja odobrenja uzima se u obzir raspoloživost lokalnih upravitelja.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code des douanes, članak 219.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Strani ulagatelji koji nisu državljani države članice EU-a, nisu osnovani u EU-u niti imaju svoj glavni ured u EU-u ili EGP-u ne mogu biti vlasnici 50 % ili više udjela u francuskom plovilu duge plovidbe.

Prethodna rezerva ne odnosi se na brodove koji bi nakon zakupa ispunili uvjeti o plovidbi pod francuskom zastavom. To se ne primjenjuje ni na brodove koji su bez posade dani u zakup zakupcu koji bi ispunio uvjete u pogledu vlasništva i koji se stvarno koristi tim brodom.

Rezerve koje se primjenjuju u Njemačkoj

Sektor:	Proizvodnja
Podsektor:	Novine, časopisi i ostale periodične publikacije koje izlaze najmanje četiri puta tjedno te novine, časopisi i ostale periodične publikacije koje izlaze manje od četiri puta tjedno
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1223, ISIC rev 3.1 224
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna – regionalna (regionalna i lokalna)
Mjere:	§ 10 Abs. 1 Nr. 4 Landesmediengesetz (LMG) Rheinland-Pfalz v. 4. Februar 2005, GVBl. S. 23 in der Fassung vom 20. Dezember 2011, GVBl. S. 427 § 9 Abs. 1 Nr. 1 Gesetz über die Presse Baden-Württemberg (LPG BW) v. 14 Jan. 1964, GBl. S.11, geändert durch Gesetz v. 17. Dez. 2009, GBl. S. 809 § 9 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Nordrhein-Westfalen (Landespressegesetz NRW) v. 24. Mai 1966 (GV. NRW. S. 340), zuletzt geändert durch Artikel 7 des Gesetzes vom 18. November 2008 (GV. NRW. S. 706) § 8 Abs. 1 Gesetz über die Presse Schleswig-Holstein (PressG SH) vom 25.1.2012, GVOBL. SH S. 266 § 7 Abs. 2 Landespressegesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LPrG M-V) v. 6 Juni 1993, GVOBL. M-V 1993, S. 541 § 8 Abs. 1 Nr. 1 Pressegesetz für das Land Sachsen-Anhalt in der Neufassung vom 2.5.2013 (GVBl. LSA S. 198) § 7 Abs. 2 Berliner Pressegesetz (BlPrG) v. 15 Juni 1965, GVBl. S. 744 zuletzt geändert durch Gesetz v. 18. Nov. 2009, GVBl. S. 674 § 10 Abs. 1 Nr. 1 Brandenburgisches Landespressegesetz (BbgPG) v. 13. Mai 1993, GVBl. I/93, S. 162, zuletzt geändert durch Gesetz v. 21. Juni 2012, GVBl. I/12, S. 1 § 9 Abs. 1 Nr.1 Gesetz über die Presse Bremen (BrPrG), Brem. GBl. 1965, S. 63; zuletzt geändert durch Nr. 2.1 i.V.m. Anl.1 ÄndBek vom 24.1.2012 (Brem.GBl. S.24) § 7 Abs. 3 Nr. 1 Hessisches Pressegesetz (HPresseG) v. 12. Dezember 2004, GVBl. 2004 I S.2, zuletzt geändert durch Gesetz vom 13. Dezember 2012, GVBl. S. 622 § 7 Abs. 2 i.V.m § 9 Abs.1 Ziffer 1 Thüringer Pressegesetz (TPG) v. 31. Juli 1991, GVBl. 1991 S. 271 in der Fassung v. 16. Juli 2008, GvBl. S. 243 § 9 Abs. 1 Nr. 1 Hamburgisches Pressegesetz v. 29. Januar 1965, HmbGVBl., S. 15, in der Fassung v. 15. Dez. 2009, HmbGVBl. S. 444, 447 § 6 Abs. 2 Sächsisches Gesetz über die Presse (SächsPresseG) v. 3. April 1992, SächsGVBl. S. 125 zuletzt geändert durch Gesetz v. 13. August 2009, SächsGVBl. S. 438 § 8 Abs. 2 Niedersächsisches Pressegesetz v. 22. März 1965, GVbl. S.9 zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes vom 11.10.2010 (Nds. GVBl. S. 480) § 9 Abs. 1 Nr. 1 Saarländisches Mediengesetz (SMG) vom 27. Februar 2002 (Amtsbl. S. 498), zuletzt geändert durch Art. 1 ÄndG vom 22. 4. 2013 (Amtsbl. I S. 111) Art. 5 Abs. 2 Bayerisches Pressegesetz in der Fassung der Bekanntmachung v. 19. April 2000 (GVBl, S. 340), zuletzt geändert durch Gesetz v. 22.12.2009 (GVBl. S. 630)

Opis:	Ulaganja U svim novinama, časopisima i ostalim periodičnim publikacijama koje se javno distribuiraju ili tiskaju mora se jasno navesti „odgovorni urednik” (puno ime i adresa fizičke osobe). Za odgovornog urednika može biti obvezno da ima trajno boravište u Njemačkoj, EU-u ili EGP-u. Savezni ministar unutarnjih poslova može dopustiti izuzeća.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	§ 59e, § 59f, § 206 Bundesrechtsanwaltsordnung (BRAO; Savezna odluka o odvjetnicima) Gesetz über die Tätigkeit europäischer Rechtsanwälte in Deutschland (EuRAG)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području njemačkog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Samo odvjetnici iz EGP-a ili Švicarske mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području njemačkog prava (EuRAG). Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). U skladu sa Saveznom odlukom o odvjetnicima (članci 59.e i 59.f BRAO-a) samo njemački odvjetnici odnosno odvjetnici iz EGP-a, EU-a ili Švicarske Konfederacije mogu pružati pravne usluge ako su komercijalno prisutni, u obliku društva <i>Anwalts-GmbH</i> ili <i>Anwalt-AG</i> . Odvjetnici iz drugih zemalja (članak 206. BRAO-a) mogu ostvariti komercijalnu prisutnost u okviru društva <i>Anwalts-GmbH</i> ili <i>Anwalt-AG</i> samo stjecanjem manjinskih udjela.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge: odvjetnici za patente
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	§ 52e, § 52 f, § 154a i § 154 b Patentanwaltsordnung (PAO)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Odvjetnici za patente iz trećih zemalja (koje nisu države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarska Konfederacija) ne mogu u Njemačkoj djelovati kao odvjetnici za patente (članak 154.a PAO-a).

U skladu s propisom Patentanwaltsordnung (§§ 52e, 52f PAO) samo njemački odvjetnici za patente, odvjetnici za patente iz EGP-a, EU-a ili Švicarske Konfederacije mogu pružati pravne usluge ako su komercijalno prisutni, i to u obliku društva *Patentanwalts-GmbH* ili *Patentanwalt-AG*. Odvjetnici za patente iz drugih zemalja (članak 154.a PAO-a) mogu ostvariti komercijalnu prisutnost u okviru društva *Patentanwalts-GmbH* ili *Patentanwalt-AG* samo stjecanjem manjinskih udjela.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene usluge Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212 (osim računovodstvenih usluga), CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Handelsgesetzbuch, HGB, (Zakonik o trgovačkim društvima) Wirtschaftsprüferordnung, WPO, (Odluka o revizorima)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Revizorska društva (<i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i>) mogu biti samo u određenim njemačkim pravnim oblicima. Dionička društva, komanditna društva na dionice, društva s ograničenom odgovornošću, javna trgovačka društva, komanditna društva, druga partnerstva i europska društva (SE) mogu se priznati kao <i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i> . Javna trgovačka društva i komanditna društva mogu se priznati kao <i>Wirtschaftsprüfungsgesellschaften</i> ako su navedena kao trgovačka društva u trgovačkom registru na temelju svojih fiducijarnih aktivnosti, članak 27. WPO-a. Subjekt GmbH & Co. Kommanditgesellschaft može pružati računovodstvene i revizorske usluge. Kako bi moglo pružati revizorske usluge, društvo mora imati poslovni nastan u EU-u. Međutim, revizori iz Kanade registrirani u skladu s člankom 134. WPO-a mogu obavljati zakonsku reviziju godišnjih financijskih izvještaja ili osigurati konsolidirane financijske izvještaje društva sa sjedištem izvan EU-a, čiji su prenosivi vrijednosni papiri ponuđeni za trgovanje na uređenom tržištu.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Medicinske i stomatološke usluge Usluge primalja Usluge medicinskih sestara
Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, CPC 93191
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna – regionalna (regionalna i lokalna)

Mjere:

Bundesärzteordnung (Savezni zakon o liječnicima)

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Zakon o pružanju usluga psihoterapije od 16. srpnja 1998.)

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspfleger

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege

§ 7 Absatz 3 Musterberufordnung fuer Aerzte (njemački Standardni profesionalni kodeks za liječnike)

§95,§ 99 i dalje SGB V (Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. V), Obvezno zdravstveno osiguranje

§ 1 Absatz 2 i Absatz 5 Hebammengesetz (Zakonik o primaljama),

§ 291b SGB V (Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. V) o pružateljima usluga e-zdravstva

Heilberufekammergesetz des Landes Baden-Württemberg in der Fassung vom 16. 03. 1995 (GBl. BW of 17.05.1995 S. 314), zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes zur Änderung des Landespflegegesetzes und anderer berufsrechtlicher Vorschriften vom 15.06.2010 (GBl. BW od 22. lipnja 2010., stranice 427. i 431.)

Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (Heilberufe-Kammergesetz – HKaG) in Bayern vom 06.02.2002 (BAY GVBl 2002., stranica 42.)

Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendpsychotherapeuten (Berliner Kammergesetz) vom 04.09.1978 (Berliner GVBl., stranica 1937., rev. stranica 1980.), zuletzt geändert durch Artikel I Elfes Änderungsgesetz vom 17.03.2010 (Berliner GVBl. stranica 135.)

§ 31 Heilberufsgesetz Brandenburg (HeilBerG) vom 28.04.2003, zuletzt geändert durch Artikel 2 des Gesetzes vom 11.06.2008 (GVBl. I, stranice 134. i 139.)

Bremisches Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (Heilberufsgesetz – HeilBerG) vom 12.05.2005, zuletzt geändert durch Artikel 2 Gesetz zur Umsetzung der EU-Dienstleistungsrichtlinie im Land Bremen und Novellierung weiterer Rechtsnormen vom 24.11.2009 (Brem.GBl. stranica 535.)

§ 29 Heilberufsgesetz (HeilBG NRW) of 09.05.2000 in der Fassung vom 17.12.2009 (GV. NRW 2009, stranica 865.),

§ 20 Heilberufsgesetz (HeilBG Rheinland-Pfalz) of 07.02.2003 in der Fassung vom 15.09.2011 (GV. R-Pf 2011, stranica 425.)

Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) vom 24.05.1994 (SächsGVBl. stranica 935.), zuletzt geändert durch Artikel 2 Absatz 5 des Gesetzes vom 19.05.2010 (SächsGVBl. stranice 142. i 143.)

Gesetz über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte/ Ärztinnen, Zahnärzte/ Zahnärztinnen, psychologischen Psychotherapeuten/ Psychotherapeutinnen und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten/-psychotherapeutinnen,

Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG) vom 19.11.2007, zuletzt geändert durch Gesetz vom 19.11.2008 (ABl, stranica 1930.)

Thüringer Heilberufegesetz vom 29. Januar 2002 (GVBl 2002, 125) zuletzt geändert durch Artikel 14 des Gesetzes vom 8. Juli 2009 (GVBl 2009, 592)

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Na registraciju djelatnosti mogu se uvesti geografska ograničenja koja se jednako primjenjuju na državljane i osobe koje nisu državljani. Liječnici (uključujući psihologe, psihoterapeute i stomatologe) moraju se registrirati u regionalnim udruženjima liječnika ili stomatologa u okviru obveznog zdravstvenog osiguranja (*kassenärztliche* ili *zahnärztliche Vereinigungen*) ako žele liječiti pacijente osigurane na temelju obveznog zdravstvenog osiguranja. Ta registracija može podlijegati količinskim ograničenjima na temelju regionalne raspodjele liječnika. To se ograničenje ne primjenjuje na stomatologe. Registracija je nužna samo za liječnike koji sudjeluju u sustavu javnog zdravstva. Mogu postojati nediskriminirajuća ograničenja u pogledu pravnog oblika poslovnog nastana potrebnog za pružanje tih usluga (članak 95. SGB-a V.).

Za medicinske i stomatološke usluge te usluge primalja pristup je ograničen isključivo na fizičke osobe.

Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu poslovnog nastana.

Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost liječnika.

Broj pružatelja usluga IKT-a (informacijske i komunikacijske tehnologije) može se ograničiti kako bi se zajamčili interoperabilnost, kompatibilnost i potrebni sigurnosni standardi. To se primjenjuje na nediskriminirajući način.

Sektor:

Zdravstvene i socijalne usluge

Podsektor:

Usluge zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

Bolnice

Usluge hitne pomoći

Spasilačke usluge

Industrijska klasifikacija:

CPC 931, CPC 933

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu

Nacionalni tretman

Razina vlasti:

Nacionalna – regionalna (regionalna i lokalna)

Mjere:

Bundesärzteordnung (Savezni zakon o liječnicima)

Gesetz über die Ausübung der Zahnheilkunde

Gesetz über die Berufe des Psychologischen Psychotherapeuten und des Kinder- und Jugendlichentherapeuten (Zakon o pružanju usluga psihoterapije od 16. srpnja 1998.)

Gesetz über die berufsmäßige Ausübung der Heilkunde ohne Bestallung

Gesetz über den Beruf der Hebamme und des Entbindungspflegers

Gesetz über den Beruf der Rettungsassistentin und des Rettungsassistenten

Gesetz über die Berufe in der Krankenpflege

Gesetz über die Berufe in der Physiotherapie

Gesetz über den Beruf des Logopäden

Gesetz über den Beruf des Orthoptisten und der Orthoptistin

Gesetz über den Beruf der Podologin und des Podologen
Gesetz über den Beruf der Diätassistentin und des Diätassistenten
Gesetz über den Beruf der Ergotherapeutin und des Ergotherapeuten
Bundesapothekerordnung
Gesetz über den Beruf des pharmazeutisch-technischen Assistenten
Gesetz über technische Assistenten in der Medizin, Personenbeförderungsgesetz (Zakon o javnom prijevozu)
Gesetz über den Rettungsdienst (Rettungsdienstgesetz – RDG) in Baden-Württemberg vom 08.02.2010 (GBl. 2010., stranica 285.)
Bayerisches Rettungsdienstgesetz (BayRDG) vom 22.07.2008 (GVBl 2008., stranica 429.)
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Berlin (Rettungsdienstgesetz) vom 08.07.1993 (GVBl. stranica 313.), geändert durch Anlage Nr. 33 des 7. Aufhebungsgesetzes vom 04.03.2005 (GVBl., stranica 125.)
Gesetz über den Rettungsdienst im Land Brandenburg (BbgRettG) in der Fassung vom 18.05.2005,
Gesetz über den Rettungsdienst im Lande Bremen (BremRettDG) vom 22.09.1992, zuletzt geändert durch das Gesetz vom 26.05.1998
Hamburgisches Rettungsdienstgesetz (HmbRDG) vom 09.06.1992, zuletzt geändert am 27.09.1995
Gesetz zur Neuordnung des Rettungsdienstes in Hessen (HRDG) vom 24.11.1998
Gesetz über den Rettungsdienst für das Land Mecklenburg-Vorpommern (RDGM-V) vom 01.07.1993, geändert durch Erstes Gesetz zur Änderung des RDGM-V vom 29.05.1998,
Niedersächsisches Rettungsdienstgesetz (NRettDG) vom 02.10.2007 (GVBl, stranica 473., zuletzt geändert am 22.02.2012 (GVBl. stranica 18.)
Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (RettG NRW) vom 09.11.1992, zuletzt geändert am 06.07.2004.
Landesgesetz über den Rettungsdienst sowie den Notfall- und Krankentransport (RettDG) vom 22.04.1991.
Saarländisches Rettungsdienstgesetz (SRettG) vom 09.02.1994, zuletzt geändert am 27.11.1996.
Gesetz zur Neuordnung des Brandschutzes, Rettungsdienstes und Katastrophenschutzes im Freistaat Sachsen vom 24.06.2004.
Rettungsdienstgesetz des Landes Sachsen-Anhalt (RettDG LSA) vom 07.11.1993.
Gesetz über die Notfallrettung und den Krankentransport im Land Schleswig-Holstein (RDG) vom 29.11.1991.
Thüringer Rettungsdienstgesetz (ThüRettG) vom 22.12.1992.
§ 8 Krankenhausfinanzierungsgesetz (Zakon o financiranju bolnica)
§§ 14, 30 Gewerbeordnung (njemački Zakon o trgovini i industriji)
§ 108 Sozialgesetzbuch V (Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. V), Obvezno zdravstveno osiguranje
§ 291b SGB V (Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. V) pružateljci usluga e-zdravstva
§ 15 Sozialgesetzbuch VI (SGB VI., Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. VI)
§ 34 Sozialgesetzbuch VII (SGB VII., Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. VII), Unfallversicherung
§ 21 Sozialgesetzbuch IX (SGB IX., Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. IX) Rehabilitation und Teilhabe behinderter Menschen)
§ 72 Sozialgesetzbuch XI (SGB XI., Zakonik o socijalnoj sigurnosti, knjiga br. XI), Osiguranje za socijalnu skrb Landespflegegesetze

Gesetz zur Umsetzung der Pflegeversicherung in Baden-Württemberg (Landespflegegesetz – LPfLG) vom 11. September 1995, zuletzt geändert sowie Abschnitt 7 neu gefasst durch Artikel 1 des Gesetzes vom 15. Juni 2010 (GBl. S. 427)

Gesetz zur Ausführung der Sozialgesetze (AGSG) vom 8. Dezember 2006, zuletzt geändert durch § 3 des Gesetzes vom 20. Dezember 2011 (GVBl. S. 689)

Gesetz zur Planung und Finanzierung von Pflegeeinrichtungen (Landespflegeeinrichtungsgesetz – LPflegEG) vom 19. Juli 2002, zuletzt geändert durch Gesetz vom 19. Dezember 2005 (GVBl. S. 792)

Gesetz zur Umsetzung des Elften Buches Sozialgesetzbuch

(Landespflegegesetz – LPflegeG) Vom 29. Juni 2004, zuletzt geändert durch Artikel 1 des Gesetzes vom 12. Juli 2011 (GVBl. I S. 15)

Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes im Lande Bremen und zur Änderung des Bremischen Ausführungsgesetzes zum Bundessozialhilfegesetz (BremAGPflegeVG) vom 26. März 1996, zuletzt geändert durch Gesetz vom 28. Februar 2012 (GBl. S. 149)

Hamburgisches Landespflegegesetz (HmbLPG) vom 18. September 2007, zuletzt geändert durch Gesetz vom 22. Juni 2010 (GVBl. S. 440)

Hessisches Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz vom 19. Dezember 1994, zuletzt geändert durch Gesetz vom 30. April 1997 (GVBl. I S. 74)

Landespflegegesetz (LPflegeG M-V) vom 16. Dezember 2003, zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetzes vom 29. September 2010 (GVBl. S. 534)

Gesetz zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen nach dem Elften Buch Sozialgesetzbuch (Niedersächsisches Pflegegesetz NPflegeG) vom 26. Mai 2004, zuletzt geändert durch Art.1 des Haushaltsbegleitgesetzes vom 17. Dezember 2010 (Nds. GVBl. S.631)

Gesetz zur Umsetzung des Pflege-Versicherungsgesetzes (Landespflegegesetz Nordrhein-Westfalen – PFG NW) vom 19. März 1996, zuletzt geändert durch Teil I Artikel 17 des Gesetzes vom 3. Mai 2005 (GVBl. S. 498)

Landesgesetz zur Sicherstellung und Weiterentwicklung der pflegerischen Angebotsstruktur (LPflegeASG) vom 25. Juli 2005 (GVBl 2005, S. 299) – (Rheinland-Pfalz)

Saarländisches Gesetz Nr. 1355 zur Planung und Förderung von Pflegeeinrichtungen vom 21. Juni 1995, zuletzt geändert durch Gesetz vom 1. Juli 2009 (ABl. S. 1217)

Sächsisches Pflegegesetz (SächsPflegeG) vom 25. März 1996 ist zum 31.12.2002 außer Kraft getreten)

Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (PflegeV-AG) vom 7. August 1996, zuletzt geändert durch Art. 1 des Gesetzes vom 10. August 2007 (GVBl. S. 306)

Ausführungsgesetz zum Pflege-Versicherungsgesetz (Landespflegegesetz – LPflegeG) vom 10. Februar 1996, zuletzt geändert durch Art. 63 LVO vom 15. September 2010 (GVBl. S. 575)

Thüringer Gesetz zur Ausführung des Pflege-Versicherungsgesetzes (ThürAGPflegeVG) vom 20. Juli 2005, zuletzt geändert durch Gesetz vom 8. Juni 2010 (GVBl. S. 206)

Personenbeförderungsgesetz (Zakon o javnom prijevozu)

Landeskrankenhausgesetz Baden-Württemberg vom 29.11.2007, geändert durch Universitätsmedizinengesetz vom 07.02.2011

Bavarian Act on Hospitals (Bayerisches Krankenhausgesetzes – BayKrG) vom 28.03.2007, geändert durch das Nachtragshaus-halts-gesetz 2008 vom 23.04.2008, ss. 2 and 3

§§ 12, 13, 14 Krankenhausentwicklungsgesetz Brandenburg (BbgKHEG) vom 08.07.2009 (GVBl. I/09, stranica 310.),

Berliner Gesetz zur Neuregelung des Krankenhausrechts vom 18.09.2011 (GVBl. stranica 483.)

Bremisches Krankenhausgesetz (BrmKrHG) vom 12.04.2011 (Gesetzblatt Bremen vom 29.04.2011)

Hamburgisches Krankenhausgesetz (HmbKHG) vom 17.04.1991 (HmbGVBl. stranica 127.), geändert durch zweites ÄndG vom 06.10.2006 (HmbGVBl. stranica 510.)

§§ 17-19 Hessisches Krankenhausgesetz 2011 (HKHG 2011) vom 21.12.2010 (GVBl. I 2010, Seite 587)

Krankenhausgesetz für das Land Mecklenburg-Vorpommern (LKHG M-V) vom 20.05.2011 (GVOBl. M-V 2011, stranica 327.),

Niedersächsisches Krankenhausgesetz (NKHG) vom 19.01.2012 (Nds. GVBl. Nr. 1 vom 26.01.2012, stranica 2.)

Krankenhausgestaltungsgesetz des Landes Nordrhein-Westfalen (KHGG NRW) vom 11.12.2007 (GV. NRW stranica 702.), geändert am 16.03.2010 (GV. NRW stranica 184.)

§ 6 Landeskrankenhausgesetz Rheinland-Pfalz (LKG Rh-Pf) in der Fassung vom 01.12.2010 (GVBl. stranica 433.)

Saarländisches Krankenhausgesetz (SKHG) vom 13.07.2005, zuletzt geändert durch Gesetz vom 18.11.2010 (Saarl. Amtsbl. I stranica 1420.)

Gesetz zur Ausführung des Krankenhausfinanzierungsgesetzes (AG-KHG) in Schleswig-Holstein vom 12.12.1986 (GVOBl. Schl.-H. stranica 302.), zuletzt geändert am 12.10.2005

§ 3 Krankenhausgesetz Sachsen-Anhalt (KHG LSA) vom 14.04.2005 (GVBl. LSA 2005, stranica 202.)

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz – SächsKHG) vom 19.08.1993 (Sächs GVBl. stranica 675.), zuletzt geändert durch Sächsisches Standortegesetz vom 27.01.2012 (SächsGVBl. Seite 130)

§ 4 Thüringischer Krankenhausgesetz (Thür KHG) in der Fassung der Neubekanntmachung 30.04.2003 (GVBl. stranica 262.)

Gesetz zur Neuordnung des Krankenhauswesens (Sächsisches Krankenhausgesetz – SächsKHG) vom 19. August 1993 (SächsGVBl. page 675), zuletzt geändert durch Artikel 50 des Gesetzes vom 27. Januar 2012 (SächsGVBl. stranice 130. i 147.)

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Spasilačke usluge i „kvalificirane usluge hitne pomoći“ organiziraju i uređuju savezne pokrajine (*Länder*). Većina saveznih pokrajina nadležnost u području spasilačkih usluga delegira općinama. Općine mogu dati prednost neprofitnim operatorima. To se jednako primjenjuje na strane i domaće pružatelje usluga. Usluge hitne pomoći podliježu planiranju, dozvolama i akreditaciji.

Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost liječnika.

Broj pružatelja usluga IKT-a (informacijske i komunikacijske tehnologije) može se ograničiti kako bi se zajamčili interoperabilnost, kompatibilnost i potrebni sigurnosni standardi. To se primjenjuje na nediskriminirajući način.

Sektor:

Zdravstvene usluge

Podsektor:

Veterinarske usluge

Industrijska klasifikacija:

CPC 932

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna – regionalna (regionalna i lokalna)-
Mjere:	<p>Savezni zakonik o veterinarstvu (Bundes- Tierärzteordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 20. November 1981 (BGBl. I S. 1193), die zuletzt durch Artikel 22 des Gesetzes vom 06.12.2011 (BGBl. I S. 2515) geändert worden ist, § 4Abs. 2)</p> <p>na nižoj razini:</p> <p>Zakoni o vijećima medicinskih djelatnika u saveznim pokrajinama (<i>Heilberufs- und Kammergesetze der Länder</i>) i (na temelju njih) Baden-Württemberg, Gesetz über das Berufsrecht und die Kammern der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten sowie der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (<i>Heilberufe-Kammergesetz – HBKG</i>) in der Fassung vom 16.03.1995</p> <p>Bayern, Gesetz über die Berufsausübung, die Berufsvertretungen und die Berufsgerechtigbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (<i>Heilberufe-Kammergesetz – HKaG</i>) in der Fassung der Bekanntmachung vom 06.02.2002</p> <p>Berlin, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerechtigbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (<i>Berliner Kammergesetz</i>) in der Fassung vom 04.09.1978 (GVBl. S. 1937), zuletzt geändert durch Gesetz vom 17.03.2010 (GVBl. S. 135)</p> <p>Brandenburg, Heilberufsgesetz (<i>HeilBerG</i>) Vom 28.04.2003 (GVBl.I/03, [Nr. 07], S.126), zuletzt geändert durch Artikel 18 des Gesetzes vom 13.03.2012 (GVBl.I/12, [Nr. 16])</p> <p>Bremen, Gesetz über die Berufsvertretung, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerechtigbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Psychotherapeuten, Tierärzte und Apotheker (<i>Heilberufsgesetz – HeilBerG</i>) vom 12.05.2005, (Brem.GBl. S. 149) Zuletzt geändert durch Nr. 2.1 i.V.m. Anl. 1 ÄndBek vom 24.01.2012 (Brem.GBl. S. 24)</p> <p>Hamburg, Hamburgisches Kammergesetz für die Heilberufe (<i>HmbKKGH</i>) Vom 14.12.2005 Zum Ausgangs- oder Titeldokument (HmbGVBl. 2005, S. 495) zuletzt geändert durch Gesetz vom 02.03.2010 (HmbGVBl. S. 247)</p> <p>Hessen, Gesetz über die Berufsvertretungen, die Berufsausübung, die Weiterbildung und die Berufsgerechtigbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker, Psychologischen Psychotherapeuten und Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten (<i>Heilberufsgesetz</i>) in der Fassung vom 07.02.2003, zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetzes vom 14.05.2012 (GVBl. S. 126)</p> <p>Mecklenburg-Vorpommern, Heilberufsgesetz (<i>HeilBerG</i>) Vom 22.01.1993 (GVOBl. M-V 1993, S. 62) zuletzt geändert durch Artikel 3 des Gesetz zur Ergänzung und Änderung von Gesundheitsrecht und zur Änderung des Aufgabenzuordnungsgesetzes vom 06.07.2011</p> <p>Niedersachsen, Kammergesetz für die Heilberufe (<i>HKG</i>) in der Fassung vom 08.12.2000 zuletzt geändert durch Gesetz vom 09.05.2012 (Nds. GVBl. str. 100.)</p> <p>Nordrhein-Westfalen, Heilberufsgesetz NRW (<i>HeilBerg</i>) vom 9. Mai 2000 (GV. NRW. 2000 S. 403ff.) zuletzt geändert durch Gesetz vom 17. Dezember 2009 (GV.NRW 2009 S. 865f)</p> <p>Rheinland-Pfalz, Heilberufsgesetz (<i>HeilBG</i>) vom 20.10.1978, zuletzt geändert durch Artikel 4 des Gesetzes vom 27.10.2009 (GVBl. S. 358)</p> <p>Saarland, Gesetz Nr. 1405 über die öffentliche Berufsvertretung, die Berufspflichten, die Weiterbildung und die Berufsgerechtigbarkeit der Ärzte/Ärztinnen, Zahnärzte/Zahnärztinnen, Tierärzte/Tierärztinnen und Apotheker/Apothekerinnen im Saarland (<i>Saarländisches Heilberufekammergesetz – SHKG</i>) vom 11.03.1998 in der Fassung der Bekanntmachung vom 19.11.2007 (Amtsbl. S. 2190) geändert durch das Gesetz vom 19.11.2008 (Amtsbl. S. 1930)</p>

Sachsen, Gesetz über Berufsausübung, Berufsvertretungen und Berufsgerichtsbarkeit der Ärzte, Zahnärzte, Tierärzte, Apotheker sowie der Psychologischen Psychotherapeuten und der Kinder- und Jugendlichenpsychotherapeuten im Freistaat Sachsen (Sächsisches Heilberufekammergesetz – SächsHKaG) vom 24.05.1994, Rechtsbereinigt mit Stand vom 5. Juni 2010

Sachsen-Anhalt, Gesetz über die Kammern für Heilberufe Sachsen-Anhalt (KGHB-LSA) vom 13.07.1994 (GVBl. LSA 1994, S. 832) zuletzt geändert durch Artikel 4 des Gesetzes vom 02.02.2011 (GVBl. LSA S. 58)

Schleswig-Holstein, Gesetz über die Kammern und die Berufsgerichtsbarkeit für die Heilberufe (Heilberufekammergesetz – HBKG) vom 29. Februar 1996, zuletzt geändert durch Gesetz vom 13.07.2011 (GVOBl. S. 221)

Thüringen, Thüringer Heilberufegesetz (ThürHeilBG) in der Fassung der Bekanntmachung vom 29.01.2002 (GVBl 2002, S. 125) zuletzt geändert durch Artikel 14 des Gesetzes vom 08.07.2009 (GVBl. S. 592)

Kodeksi profesionalnog ponašanja vijeća veterinarâ (*Berufsordnungen der Kammern*)

Opis:**Prekogranična trgovina uslugama**

Pristup je ograničen na fizičke osobe.

Usluge telemedicine mogu se pružati samo u kontekstu primarnog liječenja koje uključuje prethodnu fizičku prisutnost liječnika.

Sektor:

Poslovne usluge

Podsektor:

Usluge angažiranja pomoćnog osoblja

Industrijska klasifikacija:

CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman

Razina vlasti:

Nacionalna

Mjere:

§ 1 and 3 Abs 5 Arbeitnehmerüberlassungsgesetz –AÜG, § 292 SGB III, § 42 Beschäftigungsverordnung

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Za dobivanje dozvole za rad agencije za privremeno zapošljavanje (u skladu s članom 3. stavcima 2. i 3. tog Zakona) obvezno je državljanstvo države članice EU-a ili komercijalna prisutnost u EU-u

Savezno ministarstvo rada i socijalnih poslova može izdati uredbu o posredovanju u zapošljavanju i zapošljavanju osoba koje nisu rezidenti EU-a ili EGP-a za određene djelatnosti.

Sektor:

Distribucija

Podsektor:

Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda

Industrijska klasifikacija:

CPC 63211

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti:

Nacionalna

Mjere:	§ 2 para 2, § 11a Apothekengesetz (njemački Zakon o ljekarništvu), §§ 43 para. 1, 73 para. 1 Nr. 1a Arzneimittelgesetz (njemački Zakon o lijekovima), § 11 Abs. 3a Medizinproduktegesetz Verordnung über Vertriebswege für Medizinprodukte
Opis:	Ulaganja Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti dopuštena je samo fizičkim osobama. Za stjecanje dozvole za farmaceuta ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih pripravaka javnosti obvezno je boravište. Državljeni drugih zemalja ili osobe koje nisu položile stručni ispit za farmaceuta u Njemačkoj mogu steći samo dozvolu za preuzimanje ljekarne koja je već postojala prethodne tri godine. Ukupan broj ljekarna po osobi ograničen je na jednu ljekarnu i najviše tri podružnice ljekarna.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	§ 1 und § 2 Flaggenrechtsgesetz vom 8. Februar 1951 (BGBl. I S. 79), das durch Artikel 561 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. § 3 Abs. 2 Schiffsregisterordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 26. Mai 1994 (BGBl. I S. 1133), die zuletzt durch Artikel 156 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Za upis plovila duge plovidbe u nacionalni registar brodova većina udjela u plovidlu mora biti u vlasništvu državljana države članice EU-a ili društava koja su osnovana u skladu s pravom EU-a i imaju glavni ured u državi članici EU-a. Upotreba plovila mora biti pod upravom i nadzorom osobe koja ima boravište u Njemačkoj.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz Popratne usluge za vodni prijevoz Najam brodova Usluge najma ili zakupa plovila bez rukovatelja
Industrijska klasifikacija:	CPC 72, CPC 745, CPC 83103, CPC 86751, CPC 86754, CPC 8730
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna – regionalna (regionalna i lokalna)
Mjere:	§§ 1, 2 Flaggenrechtsgesetz (Zakon o pravu na zastavu), § 2 Verordnung über die Küstenschiffahrt vom 05.07. 2002, §§ 1, 2 Binnenschiffahrtsgesetz (BinSchAufgG) Vorschriften aus der (Schiffahrts-) Patentverordnung in der Fassung vom 08.04.2008 § 9 Abs.2 Nr. 1 Seelotsgesetz vom 08.12. 2010 (BGBl. I S. 1864) § 1 Nr. 9, 10, 11 und 13 Seeaufgabengesetz (SeeAufgG), See-Eigensicherungsverordnung vom 19.09.2005 (BGBl. I S. 2787), geändert durch Artikel 516 Verordnung vom 31.10.2006 (BGBl. I S. 2407)
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Plovilo koje ne pripada državljaninu države članice EU-a može se upotrebljavati na njemačkim saveznim vodnim putovima samo nakon dobivanja posebnog odobrenja. Kabotažu mogu obavljati samo plovila koja plove pod njemačkom zastavom ili zastavom druge države članice EU-a. Izuzeća za plovila iz zemalja izvan EU-a mogu se odobriti samo ako nisu dostupna plovila iz EU-a, ako su plovila iz EU-a dostupna pod vrlo nepovoljnim uvjetima ili na temelju reciprociteta. Izuzeća za plovila pod kanadskom zastavom mogu se odobriti na temelju reciprociteta (članak 2. stavak 3. KüSchVO-a). Sve djelatnosti obuhvaćene područjem primjene zakona o pilotiranju uređene su te je akreditacija ograničena na državljane države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije. Sklapanje ugovora za prijevoz tereta brodovima pod stranom zastavom ili zakup takvih plovila može se ograničiti za najam ili zakup brodova s rukovateljima ili bez njih, ovisno o raspoloživosti brodova koji plove pod njemačkom zastavom ili zastavom druge države članice EU-a. Poslovi između rezidenata i nerezidenata koji se odnose na sljedeće: (a) najam plovila za plovidbu unutarnjim plovnim putovima koja nisu registrirana u određenom gospodarskom području; (b) prijevoz tereta tim plovilima za plovidbu unutarnjim plovnim putovima ili (c) usluge tegljenja tim plovilima za plovidbu unutarnjim plovnim putovima u tom gospodarskom području mogu se ograničiti.

Rezerve koje se primjenjuju u Grčkoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 1892/90
Opis:	Ulaganja Stranim fizičkim i pravnim osobama potrebno je dopuštenje na temelju diskrecijske odluke Ministarstva obrane za stjecanje nekretnina na područjima uz granicu izravno ili sudjelovanjem u vlasničkom kapitalu društva koje nije uvršteno na Grčkoj burzi i koje je vlasnik nekretnina na tim područjima ili za promjenu osoba koje su članovi takvog društva.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik o odvjetnicima (Zakon 3026/1954), kako je izmijenjen Predsjedničkom odlukom 172/1989
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Samo državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava. Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Predsjednička odluka 226/1992 Zakon 3693/2008 o revizorskim standardima (provedba Direktive 2006/43/EZ) Zakon 3386/2005 o ulasku, boravištu i integraciji stranih državljana u Grčkoj Zakon 3844/2010 o uslugama (provedba Direktive 2006/123/EZ)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za dobivanje dozvole za rad u svojstvu ovlaštenog revizora obvezno je državljanstvo države članice EU-a. Na temelju regulatornog akta, ELTE (<i>Epitropi Logistikis Typopoiisis Kai Elenchon</i>) (nadzorno tijelo u Grčkoj) može izdati dozvolu za rad revizoru koji je državljanin Kanade ili bilo koje treće zemlje ako su, prema njegovoj odluci, ispunjeni uvjeti iz članka 4. i članaka 6. do 11. Zakona 3693/2008.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Predsjednička odluka 38/2010, Ministarska odluka 165261/IA/2010 (Službeni list 2157/B)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje veterinarskih usluga uvjet je Državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Poslovne usluge te zdravstvene i socijalne usluge
Podsektor:	Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 93123, CPC 93191
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 1666/1986
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za zubne tehničare obvezno je grčko državljanstvo.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 5607/1932, kako je izmijenjen zakonima 1963/1991 i 3918/2011
Opis:	Ulaganja Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama koje su ovlaštene farmaceuti i društvima koja su osnovali ovlaštene farmaceuti. Za vođenje poslovanja ljekarne obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge osnovnoškolskog obrazovanja Usluge srednjoškolskog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakoni 682/1977, 284/1968 i 2545/1940 te Predsjednička odluka 211/1994, kako je izmijenjena Predsjedničkom odlukom 394/1997
Opis:	Ulaganja Za vlasnike i većinu članova upravnog odbora u privatnim osnovnim i srednjim školama te za nastavnike u privatnim osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 923
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ustav Helenske Republike, članak 16. stavak 5. i Zakon 3549/2007
Opis:	Ulaganja Sveučilišno obrazovanje pružaju isključivo ustanove koje su potpuno samostalne javnopravne osobe. Međutim, u skladu sa Zakonom 3696/2008 rezidenti EU-a (fizičke ili pravne osobe) mogu osnovati privatne ustanove višeg i visokog obrazovanja koje dodjeljuju potvrde koje se ne smatraju jednakovrijednima sveučilišnim stupnjevima.

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonodavni dekret 400/1970
Opis:	Financijske usluge Pravom poslovnog nastana nije obuhvaćeno osnivanje predstavničkih ureda ili ostalih stalnih predstavništava društava za osiguranje, osim kad su takvi uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili središnji uredi.
Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Predsjednička odluka 38/2010, Ministarska odluka 165261/IA/2010 (Službeni list 2157/B)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga turističkog vodiča obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik javnog pomorskog prava (Odluka br. 187/1973, kako je izmijenjena Predsjedničkom odlukom br. 11/2000, članak 5.)
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Više od 50 % udjela u plovilu duge plovidbe mora biti u vlasništvu državljana država članica EU-a ili EGP-a odnosno društava iz tih zemalja kako bi se to plovilo upisalo u grčki registar. Plovilom se mora upravljati iz Grčke.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 745
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik javnog pomorskog prava (Zakonodavni dekret 187/1973)
Opis:	Ulaganja Državni monopol u lukama za usluge utovara i istovara tereta.
Sektor:	Cestovni prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoznici u teretnom prometu
Industrijska klasifikacija:	CPC 7123
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Dozvole za cestovne prijevoznike u teretnom prometu: grčki Zakon 3887/2010 (Službeni list A' 174), kako je izmijenjen člankom 5. Zakona 4038/2012 (Službeni list A' 14) – uredbe EZ-a 1071/2009 i 1072/2009
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoza u teretnom prometu potrebna je grčka dozvola. Dozvole se dodjeljuju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, uz uvjet reciprociteta. Osobe koje pružaju usluge cestovnog prijevoza u teretnom prometu s poslovnim nastanom u Grčkoj mogu upotrebljavati samo vozila koja su registrirana u Grčkoj.

Rezerve koje se primjenjuju u Mađarskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba Vlade br. 251/2014 (X. 2.)
Opis:	Ulaganja Za kupnju nekretnine -nerezidenti moraju pribaviti odobrenje odgovarajućeg administrativnog tijela nadležnog za geografsku lokaciju nekretnine.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	ZAKON XI. iz 1998. o odvjetništvu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području mađarskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva, uz uvjet u pogledu boravišta. Samo državljani države članice EGP-a mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava. Komercijalna prisutnost trebala bi biti u obliku partnerstva s mađarskim odvjetnikom (<i>ügyvéd – barrister</i>) ili odvjetničkim uredom (<i>ügyvédi iroda</i>). Za strane odvjetnike opseg pravnih usluga ograničen je na pravno savjetovanje u pogledu prava matične države i međunarodnog prava, koje se pruža na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom (<i>attorney</i>) ili odvjetničkim društvom.
Sektor:	Pravne usluge
Podsektor:	Patentni zastupnici
Industrijska klasifikacija:	CPC 8613
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon XXXII. iz 1995. o patentnim zastupnicima

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Državljeni zemalja koje nisu članice EGP-a za pružanje usluga patentnih zastupnika moraju imati boravište.
Sektor:	Profesionalne usluge
Podsektor:	Usluge poreznog savjetovanja Arhitektonske usluge Inženjerske usluge Usluge integriranog inženjerstva
Industrijska klasifikacija:	CPC 863, CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon LVIII. iz 1996. o strukovnim komorama arhitekata i inženjera Zakon XCII. iz 2003. o pravilima oporezivanja, Uredba Ministarstva financija br. 26/2008 o izdavanju dozvola i registraciji usluga poreznog savjetovanja
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje sljedećih usluga potrebno je boravište ako ih pruža fizička osoba koja se nalazi na državnom području Mađarske: (a) usluge poreznog savjetovanja; (b) arhitektonske usluge; (c) inženjerske usluge (primjenjuje se samo na diplomirane vježbenike) i (d) usluge integriranog inženjerstva.
Sektor:	Profesionalne usluge
Podsektor:	Usluge krajobrazne arhitekture
Industrijska klasifikacija:	CPC 8674
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon LVIII. iz 1996. o strukovnim komorama arhitekata i inženjera
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Osobe koje nisu državljani države članice EGP-a za pružanje usluga krajobrazne arhitekture moraju imati boravište. Usluge krajobrazne arhitekture stoga mogu pružati samo pružatelji koji imaju poslovni nastan ili boravište u EGP-u.

Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon CXXVII. iz 2012. o Mađarskoj veterinarskoj komori i o uvjetima pružanja veterinarskih usluga
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje veterinarskih usluga obvezno je članstvo u Mađarskoj veterinarskoj komori. Samo državljani države članice EGP-a mogu biti primljeni u Komoru. Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: uvjeti na tržištu rada u sektoru.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju – usluge arbitraže i mirenja
Industrijska klasifikacija:	CPC 86602
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon LV. iz 2002. o posredovanju
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za obavljanje usluga posredovanja (kao što su arbitraža i mirenje) obvezno je odobrenje ministra nadležnog za pravosudni sustav koje se dodjeljuje upisom u registar a može se dati samo pravnim ili fizičkim osobama koje imaju poslovni nastan ili boravište u Mađarskoj.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge pismenog prevođenja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87905
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba Vijeća ministara br. 24/1986 o službenom pismenom i usmenom prevođenju

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Službene prijevode, službene ovjere prijevoda i ovjerene preslike službenih dokumenata na stranim jezicima može osigurati samo Mađarski ured za prijevode i ovjere (OFFI).
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon XCVIII. iz 2006. o općim odredbama o pouzdanosti i gospodarski isplativoj opskrbi lijekovima i medicinskim pomagalicama te o distribuciji lijekova
Opis:	Ulaganja Za upravljanje ljekarnom obvezno je državljanstvo država EGP-a. Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: gustoća na određenom području.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 811, CPC 813
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon CCXXXVII. iz 2013. o kreditnim institucijama i financijskim društvima
Opis:	Financijske usluge Društva s poslovnim nastanom izvan EGP-a mogu pružati financijske usluge ili sudjelovati u pomoćnim uslugama povezanim s financijskim uslugama isključivo preko svoje mađarske podružnice.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 811, CPC 813
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	Zakon CCXXXVII. iz 2013. o kreditnim institucijama i financijskim društvima; Zakon CXX. iz 2001. o tržištu kapitala
Opis:	Financijske usluge Upravni odbor kreditne institucije mora imati najmanje dva člana koji se priznaju kao rezidenti u skladu s deviznim propisima i koji su prethodno imali trajno boravište u Mađarskoj tijekom najmanje godine dana. Podružnice društava za upravljanje investicijskim fondovima s poslovnim nastanom izvan EGP-a ne mogu upravljati europskim investicijskim fondovima niti pružati usluge upravljanja imovinom privatnim mirovinskim fondovima.
Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7471, CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon CLXIV. iz 2005. o trgovini, Uredba Vlade br. 213/1996 (XII.23.) o organizaciji putovanja i djelatnostima putničkih agencija
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za prekogranično pružanje usluga putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) te usluga turističkih vodiča potrebna je dozvola koju izdaje Mađarski ured za izdavanje trgovinskih dozvola. Dozvole su rezervirane za državljane države članice EGP-a i pravne osobe sa sjedištem u državama članicama EGP-a.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon XLII. iz 2000. o pomorskom prijevozu
Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Za registraciju plovila u Mađarskoj, kako bi moglo ploviti pod nacionalnom zastavom, većina udjela u tom plovilu mora biti u vlasništvu osoba iz EGP-a. Kapetan i prvi časnik na plovilima moraju imati državljanstvo država članica EGP-a.

Rezerve koje se primjenjuju u Irskoj

Sektor:	Poljoprivreda i lov
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 1531
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Agriculture Produce (Cereals) Act, 1933
Opis:	Ulaganja Poslovni nastan osoba s boravištem u Kanadi u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju.
Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Vađenje ugljena i lignita Vađenje treseta Vađenje metalnih rudača Ostalo rudarstvo i vađenje Usluge povezane s rudarstvom
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 883
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna i regionalna
Mjere:	Minerals Development Acts 1940 – 1999, Planning Acts and Environmental Regulations
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Nositelj dozvole za ispitivanje može istraživati određene specifične minerale. Samo se nositelji važećih dozvola za ispitivanje uzimaju u obzir za dodjelu državnih koncesija za vađenje minerala ili dozvole za razradu tih minerala na području za koje je dodijeljena koncesija ili dozvola, bez obzira na to jesu li minerali u državnom ili privatnom vlasništvu.

Društva za istraživanje i vađenje minerala koja posluju u Irskoj moraju ondje imati prisutnost. Kad je riječ o istraživanju minerala, društva (irska i strana) se moraju za vrijeme izvođenja radova koristiti uslugama zastupnika ili rezidentnog upravitelja istraživanjima u Irskoj. Kad je riječ o vađenju minerala, državna koncesija za vađenje minerala ili dozvola mora se dodijeliti društvu koje je osnovano u Irskoj i koje je na temelju svojeg osnivačkog akta ovlašteno postupati u skladu s različitim uvjetima koncesije ili dozvole.

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Pravne usluge

Industrijska klasifikacija: Dio CPC-a 861

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Solicitors Acts 1954-2011

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Za pružanje pravnih usluga u području irskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost).

Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

Odvjetnici u Irskoj podijeljeni su u dvije različite kategorije: odvjetnike koji zastupaju pred nižim sudovima i obavljaju funkciju javnog bilježnika (*solicitor*) i odvjetnike koji zastupaju pred višim sudovima (*barrister*). Law Society of Ireland ovlašteno je pravno strukovno tijelo koje uređuje registraciju *solicitora* u Irskoj. Honorable Society of King's Inns tijelo je koje uređuje registraciju *barristera* u Irskoj.

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Veterinarske usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 932

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Veterinary Practice Act 2005

Opis: Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama
Pristup samo preko partnerstva ili fizičkih osoba.

Sektor: Ribarstvo, prijevoz

Podsektor: Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom
Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe

	Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Mercantile Marine Act 1955, kako je izmijenjen propisom Merchant Shipping (Miscellaneous Provisions) Act 1998
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Strani ulagatelji koji ulažu u trgovačko društvo koje je osnovano i posluje u skladu s pravom države članice EU-a te koje ima glavni ured u Irskoj ili drugoj državi članici EU-a mogu upisati plovilo u Irski registar brodova.

Rezerve koje se primjenjuju u Italiji

Sektor:	Izdavačka i tiskarska djelatnost
Podsektor:	ISIC rev 3.1 221, ISIC rev 3.1 222
Industrijska klasifikacija:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 416/1981, članak 1. (i naknadne izmjene)
Opis:	Ulaganja Ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji talijanskim državljanima i poduzećima dopuste obavljanje tih djelatnosti, Italija će kanadskim državljanima i poduzećima dopustiti obavljanje tih djelatnosti pod istim uvjetima. Ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji dopuste talijanskim ulagateljima da drže u vlasništvu više od 49 % kapitala i glasačkih prava u kanadskim izdavačkim kućama, tada će Italija kanadskim ulagateljima dopustiti da drže u vlasništvu više od 49 % kapitala i glasačkih prava u talijanskim izdavačkim kućama pod istim uvjetima.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge

Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kraljevski dekret 1578/1933, članak 17., Zakon o odvjetništvu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području talijanskog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i talijanskog prava komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i knjigovodstvene usluge Revizorske usluge Usluge poreznog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220, CPC 863
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Revizija: Zakonodavni dekret 58/1998, članci 155., 158. i 161. Uredba predsjednika Republike 99/1998 Zakonodavni dekret 39/2010, članak 2. Računovodstvo, knjigovodstvo i oporezivanje: Zakonodavni dekret 139/2005, Zakon 248/2006
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za revizorske usluge ili usluge poreznog savjetovanja pojedinačni revizori ili porezni savjetnici moraju imati boravište u Italiji. Boravište ili poslovni domicil obvezni su za upis u strukovni registar, što je potrebno za pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske usluge Inženjerske usluge Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture

Industrijska klasifikacija:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kraljevski dekret 2537/1925 o uređenju arhitektonskih i inženjerskih djelatnosti Zakon 1395/1923 Dekret predsjednika Republike (D.P.R.) 328/2001
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Boravište u Italiji obvezno je za upis u strukovni registar, što je potrebno za obavljanje djelatnosti.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonodavni dekret C.P.S. 233/1946, članci 7. do 9. Dekret predsjednika Republike (DPR) 221/1950, stavak 7.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Boravište u Italiji obvezno je za upis u strukovni registar, što je potrebno za obavljanje djelatnosti.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u društvenim i humanističkim znanostima – psiholozi
Industrijska klasifikacija:	CPC 852
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 56/1989 o psihološkoj djelatnosti
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Boravište u Italiji obvezno je za upis u strukovni registar, što je potrebno za obavljanje djelatnosti. Za obavljanje djelatnosti obvezno je državljanstvo države članice EU-a; međutim, stranim stručnjacima može se odobriti obavljanje djelatnosti na temelju reciprociteta.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja povezane s inženjerstvom Usluge tehničkog ispitivanja i analize Usluge povezane s poljoprivredom
Industrijska klasifikacija:	CPC 8675, CPC 8676, dio CPC-a 881
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Geolozi: Zakon 112/1963, članci 2. i 5.; D.P.R. 1403/1965, članak 1. Biolozi, kemijski analitičari: Zakon 396/1967 o djelatnosti biologa; Kraljevski dekret 842/1928 o djelatnosti kemijskih analitičara Agronomi: Zakon 3/1976 o djelatnosti agronoma; <i>Periti agrari</i> : Zakon 434/1968, kako je izmijenjen Zakonom 54/1991
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Boravište ili domicil u Italiji obvezni su za upis u registar geologa, što je potrebno za obavljanje djelatnosti geodeta ili geologa u svrhu pružanja usluga povezanih s istraživanjem rudnika te upravljanjem njima itd. Iako je obvezno državljanstvo države članice EU-a, strani državljani mogu se upisati uz uvjet reciprociteta. Za biologe, kemijske analitičare, agronome i <i>periti agrari</i> obvezno je boravište i upis u strukovni registar. Državljanji treće zemlje mogu se upisati uz uvjet reciprociteta.
Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Vađenje ugljena i lignita Vađenje treseta Vađenje sirove nafte i prirodnog plina Vađenje metalnih rudača Ostalo rudarstvo i vađenje Usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja povezane s inženjerstvom Usluge povezane s rudarenjem
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 8675, CPC 883
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna i regionalna (za istraživanje)
Mjere:	Usluge istraživanja: Kraljevski dekret 1443/1927; Zakonodavni dekret 112/1998, članak 34.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Na rudnike u vlasništvu države primjenjuju se posebna pravila za istraživanje i rudarstvo. Prije istraživanja potrebno je ishoditi dozvolu za istraživanje (<i>permesso di ricerca</i> , članak 4. Kraljevskog dekreta 1443/1927). Ta dozvola ima ograničenu valjanost i u njoj su točno definirane granice zemljišta koje se istražuje, a različitim osobama ili društvima može se odobriti više od jedne dozvole za istraživanje za isto područje (ta vrsta dozvole nije nužno isključiva). Za potrebe obrade i iskorištavanja minerala, obvezno je odobrenje (<i>concessione</i> , članak 14.) regionalnog tijela.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o javnoj sigurnosti (TULPS) 773/1931, članci 133. do 141., Kraljevski dekret 635/1940, članak 257.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pribavljanje potrebnog odobrenja za pružanje zaštitarskih usluga i prijevoz vrijedne imovine obvezno je državljanstvo države članice EU-a i boravište.
Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Distribucija duhana
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 6222, dio CPC-a 6310
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonodavni dekret 184/2003 Zakon 165/1962 Zakon 3/2003 Zakon 1293/1957 Zakon 907/1942 Dekret predsjednika Republike (D.P.R.) 1074/1958
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za distribuciju i prodaju duhana potrebna je dozvola. Dozvola se izdaje u okviru javnih postupaka. Izdavanje dozvola podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska gustoća postojećih prodajnih mjesta. Za posrednike između veleprodaje i maloprodaje te vlasnike prodajnih mjesta (<i>magazzini</i>) obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 362/1991, članci 1., 4., 7. i 9. Zakonodavni dekret CPS 233/1946, članci 7. do 9. Dekret predsjednika Republike (D.P.R.) 221/1950, stavci 3. i 7.
Opis:	Ulaganja Za otvaranje ljekarne potrebno je odobrenje koje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska gustoća postojećih ljekarna. Novim ili praznim ljekarnama odobrenje se izdaje na temelju javnog nadmetanja. U javnom nadmetanju mogu sudjelovati samo državljani države članice EU-a koji su upisani u Registar farmaceuta (<i>albo</i>). Djelatnost mogu obavljati samo fizičke osobe koje su upisane u registar te pravne osobe u obliku partnerstava u kojima svaki partner mora biti registrirani farmaceut. Za upis u strukovni registar farmaceuta obvezno je državljanstvo države članice EU-a ili boravište te se djelatnost mora obavljati u Italiji. Strani državljani koji imaju potrebne kvalifikacije mogu se upisati ako su državljani zemlje s kojom Italija ima poseban sporazum na temelju kojeg mogu obavljati djelatnost uz uvjet reciprociteta (Zakonodavni dekret CPS 233/1946, članci 7. do 9. i D.P. R. 221/1950, stavci 3. i 7.).
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 92
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kraljevski dekret 1592/1933 (Zakon o srednjoškolskom obrazovanju) Zakon 243/1991 (Povremeni javni doprinosi privatnim sveučilištima) Rezolucija 20/2003 CNVSU-a (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) Dekret predsjednika Republike (DPR) 25/1998
Opis:	Ulaganja Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na otvaranje privatnih sveučilišta ovlaštenih za izdavanje priznatih diploma ili akademskih stupnjeva na temelju trogodišnjeg programa. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih ustanova. Samo talijanske pravne osobe mogu izdavati diplome koje se priznaju na razini države.

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 194/1942, članak 4. Zakon 4/1999 o registru
Opis:	Financijske usluge Boravište u Italiji obvezno je za upis u aktuarski registar, što je potrebno za obavljanje aktuarske djelatnosti.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonodavni dekret 58/1998, članci 1., 19., 28., 30. do 33., 38., 69. i 80. Zajednička uredba Talijanske središnje banke i Consoba od 22. veljače 1998., članci 3. i 41. Uredba Talijanske središnje banke od 25. siječnja 2005., glava V., poglavlje VII., odjeljak II. Uredba Consoba 16190 od 29. listopada 2007., članci 17. do 21., 78. do 81., 91. do 111.
Opis:	Financijske usluge Kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira ili uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). U slučaju zajedničkih investicijskih fondova, osim subjekata za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS), usklađenih na temelju zakonodavstva EU-a, skrbnik ili depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici EU-a i u Italiji mora imati poslovni nastan u obliku podružnice. Društva za upravljanje UCITS-om koja nisu usklađena na temelju zakonodavstva EU-a isto tako moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska društva i društva koja upravljaju UCITS-om usklađena na temelju zakonodavstva EU-a s glavnim uredom u EU-u te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnost upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata posrednici moraju angažirati ovlaštene financijske trgovce s boravištem na državnom području države članice EU-a. Predstavništva posrednika iz zemalja izvan EU-a ne mogu obavljati djelatnosti usmjerene na pružanje investicijskih usluga, uključujući trgovanje za vlastiti račun i za račun klijenata, plasiranje i pokroviteljstvo financijskih instrumenata (obvezna je podružnica).

Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Regionalna
Mjere:	Zakon 135/2001, članak 7. stavci 5. i 6. Zakon 40/2007 (DL 7/2007)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Turistički vodiči iz zemalja izvan EU-a trebaju pribaviti posebnu dozvolu pokrajine kako bi mogli obavljati usluge profesionalnog turističkog vodiča. Turistički vodiči iz država članica EU-a mogu slobodno obavljati djelatnost i nije im potrebna takva dozvola. Dozvola se izdaje turističkim vodičima koji dokažu da posjeduju odgovarajuću stručnost i znanje.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kraljevski dekret 327/1942 (izmijenjen Zakonom 222/2007), članci 143. i 221. (Zakonik o plovidbi)
Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Strani državljani, osim osoba s boravištem u EU-u, ne mogu imati većinski udio u plovilima koja plove pod talijanskom zastavom ili kontrolirajući udio u društvima koja su vlasnici brodova i imaju sjedište u Italiji.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 745
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik o brodovima Zakon 84/1994 Ministarska uredba 585/1995
Opis:	Ulaganja Na usluge utovara i istovara pomorskog tereta primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih nastana i učinak na njih, gustoća stanovništva, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta.

Rezerve koje se primjenjuju u Latviji

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o zemljišnoj reformi u gradovima Republike Latvije, članci 20. i 21. Zakon o privatizaciji zemljišta u ruralnim područjima, članak 28.
Opis:	Ulaganja Državljanima Kanade ili treće zemlje dopušteno je stjecanje zemljišta u gradskim područjima preko društava koja su osnovana i registrirana u Latviji ili drugim državama članicama EU-a: (a) ako je, zasebno ili ukupno, više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu državljana država članica EU-a, latvijske vlade ili općine; (b) ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu fizičkih osoba i društava iz treće zemlje s kojom je Latvija sklopila bilateralne sporazume o promicanju i recipročnoj zaštiti ulaganja te koje je latvijski parlament odobrio prije 31. prosinca 1996.; (c) ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u vlasništvu fizičkih osoba i društava iz treće zemlje s kojom je Latvija sklopila bilateralne sporazume o promicanju i recipročnoj zaštiti ulaganja nakon 31. prosinca 1996., ako su u tim sporazumima utvrđena prava latvijskih fizičkih osoba i društava u pogledu stjecanja zemljišta u toj trećoj zemlji;

- (d) ako je više od 50 % njihova vlasničkog kapitala u zajedničkom vlasništvu osoba iz točki (a) do (c);
- (e) ako su to javna dionička društva pod uvjetom da se njihove dionice kotiraju na burzi.

Ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji latvijskim državljanima i poduzećima dopuste kupnju nekretnina u gradskim područjima na svojem državnom području, Latvija će kanadskim državljanima i poduzećima dopustiti kupnju nekretnina u gradskim područjima Latvije pod istim uvjetima koje imaju latvijski državljani.

Sektor:	Distribucija i zdravstvene usluge
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda Ostale usluge koje pružaju farmaceuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o ljekarništvu, članak 38.
Opis:	Ulaganja Kako bi počeo samostalno obavljati ljekarničku djelatnost, farmaceut ili pomoćni farmaceut koji je strani državljanin, a školovan je u državi koja nije država članica EU-a ili država članica EGP-a, mora najmanje godinu dana raditi u ljekarni pod nadzorom farmaceuta.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o kaznenom postupku, članak 79. Zakon Republike Latvije o odvjetništvu, članak 4.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori, koje je obvezno za obavljanje djelatnosti ovlaštenog odvjetnika (<i>sworn solicitor</i>) ili pomoćnika ovlaštenog odvjetnika, obvezno je latvijsko državljanstvo. Ovlašteni odvjetnici koji su državljani države članice EU-a i koji su registrirani pri Latvijskom vijeću ovlaštenih odvjetnika imaju pravo sudjelovati i glasovati na općoj skupštini ovlaštenih odvjetnika.

U skladu s latvijskim pravom pružanje pravnih usluga u pogledu domaćeg prava (odvjetničke usluge i usluge pravnog zastupanja u kaznenim postupcima) u Latviji je dopušteno samo sljedećim osobama:

- (a) ovlaštenom odvjetniku ili pomoćniku ovlaštenog odvjetnika koji ima latvijsko državljanstvo; ili
- (b) državljaninu države članice EU-a koji ima pravo obavljati odvjetničku djelatnost u jednoj od država članica EU-a ili
- (c) odvjetniku koji je strani državljanin, u okviru sporazuma o pravnoj pomoći koji su sklopile Latvija i relevantna strana zemlja.

Za odvjetnike iz države članice EU-a ili odvjetnike koji su strani državljanin primjenjuju se posebni uvjeti. Na primjer, sudjelovanje u sudskim postupcima u kaznenim predmetima dopušteno je samo zajedno s odvjetnikom koji je član Latvijskog kolegija ovlaštenih odvjetnika.

Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o ovlaštenim revizorima
Opis:	Ulaganja U revizorskom društvu strani ulagatelj može biti vlasnik više od 50 % udjela s glasačkim pravima samo ako se smatra ovlaštenim revizorom, revizorskim društvom ili revizorom ili društvom iz država članica EU-a ili država članica EGP-a koji, u skladu sa zakonima države članice EU-a ili države članice EGP-a, ima pravo obavljati profesionalnu djelatnost ovlaštenog revizora ili revizorskog društva jer je ta profesionalna djelatnost definirana u zakonima Latvije.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Tiskarska i izdavačka djelatnost
Industrijska klasifikacija:	CPC 88442
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o tisku i drugim masovnim medijima, članak 8.

Opis:	Ulaganja Samo pravne osobe osnaovane u Latviji i fizičke osobe iz Latvije imaju pravo osnovati masovne medije i djelovati u tom području.. Podružnice nisu dopuštene.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Pomorski zakonik
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Plovidba pod latvijskom zastavom odobrava se samo plovilima koja su upisana u Latvijski registar brodova te tim plovilima mora upravljati subjekt koji je registriran u EU-u. Strani vlasnici koji nisu osnovani u EU-u mogu upisati plovila u registar plovila ako tehničko upravljanje tim plovilima izvršava pravna osoba registrirana u Latviji na temelju ugovora o upravljanju brodom.

Rezerve koje se primjenjuju u Litvi

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	<p>Zakon o odvjetničkoj komori Republike Litve od 18. ožujka 2004. br. IX-2066, kako je zadnji put izmijenjen 17. studenoga 2011. Zakonom br. XI-1688</p> <p>Zakon Republike Litve o javnim bilježnicima od 15. rujna 1992. – br. I-2882 (kako je zadnji put izmijenjen 19. travnja 2012. – Zakon br. X-1979)</p>
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori.</p> <p>Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.</p> <p>Samo državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava.</p> <p>Odvjetnici (<i>attorney</i>) iz stranih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o pravnoj pomoći.</p>
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o reviziji od 15. lipnja 1999. br. VIII-1227 (nova verzija od 3. srpnja 2008. br. X-1676)
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Najmanje 75 % udjela mora pripadati revizorima ili revizorskim društvima iz EU-a ili EGP-a.</p> <p>Izvešće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi.</p> <p>Nije dopušten poslovni nastan u obliku javnog dioničkog društva (AB).</p>
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Patentni zastupnici
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 879
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	Zakon o žigovima od 10. listopada 2000. br. VIII-1981 Zakon o dizajnu od 7. studenoga 2002. br. IX-1181 Zakon o patentu od 18. siječnja 1994. br. I-372 Zakon o pravnoj zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda od 16. lipnja 1998. Uredba o patentnim zastupnicima odobrena Odlukom Vlade Republike Litve od 20. svibnja 1992. br. 362 (kako je zadnji put izmijenjena 8. studenoga 2004., br. 1410)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Državljeni treće zemlje (koja nije država članica EU-a) ne smiju se registrirati kao patentni zastupnici. Samo patentni zastupnici smiju pružati usluge patentnog zastupanja u Litvi.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Distribucija pirotehničkih sredstava
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o nadzoru prometa pirotehničkim sredstvima za civilnu uporabu (23. ožujka 2004. br. IX-2074)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Distribucija pirotehničkih sredstava podliježe izdavanju dozvole. Dozvola se može izdati samo pravnim osobama s poslovnim nastanom u EU-u.
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Prijevoz goriva cjevovodima Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 713, CPC 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon Republike Litve o prirodnom plinu od 10. listopada 2000. br. VIII-1973
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Obvezan je poslovni nastan. Dozvole za prijenos i distribuciju goriva mogu se izdati samo pravnim osobama iz Litve, podružnicama stranih pravnih osoba ili organizacijama (društvima kćerima) s poslovnim nastanom u Litvi. Ova se rezerva ne primjenjuje na konzultantske usluge u pogledu prijenosa i distribucije goriva uz naknadu ili na temelju ugovora.

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Prijenos i distribucija električne energije
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 401, CPC 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon Republike Litve o električnoj energiji od 20. srpnja 2000. br. VIII-1881
Opis:	<p>Prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Dozvole za prijenos i distribuciju električne energije te javnu opskrbu i organizaciju trgovine električnom energijom mogu se izdati samo pravnim osobama iz Litve, podružnicama stranih pravnih osoba ili drugim organizacijama s poslovnim nastanom u Litvi.</p> <p>Ova se rezerva ne primjenjuje na konzultantske usluge u pogledu prijenosa i distribucije električne energije uz naknadu ili na temelju ugovora.</p>
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon Republike Litve o trgovačkim brodovima od 12. rujna 1996., br. I-1513
Opis:	<p>Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza</p> <p>Plovidba pod litavskom zastavom odobrava se samo plovilima koja su upisana u litavski registar brodova te su u vlasništvu litavskih državljana ili društava s poslovnim nastanom (osnovanih) u Litvi ili ih oni iznajmljuju (bez posade).</p>
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge željezničkog prijevoza

Industrijska klasifikacija:	CPC 711
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakonik Republike Litve o željezničkom prijevozu od 22. travnja 2004. br. IX-2152, kako je izmijenjen 8. lipnja 2006. Zakonikom br. X-653.
Opis:	Ulaganja Isključiva prava na pružanje usluga provoza dodjeljuju se željezničkim poduzećima koja su u vlasništvu države ili čiji su udjeli u 100-postotnom vlasništvu države.

Rezerve koje se primjenjuju u Luksemburgu

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Loi du 16 décembre 2011 modifiant la loi du 10 août 1991 sur la profession d'avocat
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području luksemburškog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezni su državljanstvo države članice EU-a i boravište (komercijalna prisutnost). Vijeće odvjetnika može, na temelju reciprociteta, odustati od uvjeta u pogledu državljanstva za strane državljane. Za pružanje pravnih usluga u području luksemburškog prava komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.

Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	Loi du 4 juillet 1973 concernant le régime de la pharmacie (annex a043) Règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a041) Règlement grand-ducal du 11 février 2002 modifiant le règlement grand-ducal du 27 mai 1997 relatif à l'octroi des concessions de pharmacie (annex a017)
Opis:	Ulaganja Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 9. studenoga 1990.
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Strani ulagatelji koji nisu državljani države članice EU-a, nisu osnovani u EU-u niti imaju svoj glavni ured u EU-u ne mogu biti vlasnici 50 % ili više udjela u plovilu duge plovidbe koje plovi pod luksemburškom zastavom. Ova se rezerva ne primjenjuje na brodove koji su bez posade dani u zakup zakupniku koji bi ispunio prethodno navedene uvjete u pogledu vlasništva nad brodom i koji se stvarno koristi tim brodom.

Rezerve koje se primjenjuju na Malti

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Immoveable Property (Acquisition By Non-Residents) Act (Cap. 246) Protocol No 6 of the EU Accession Treaty on the acquisition of secondary residences in Malta
Opis:	Ulaganja Osobe koje nisu državljani države članice EU-a ne mogu steći nepokretnu imovinu u komercijalne svrhe. Društva s 25 % (ili više) udjela u vlasništvu osoba koje nisu iz EU-a moraju pribaviti odobrenje nadležnog tijela (ministra nadležnog za financije) za kupnju nepokretne imovine u komercijalne ili poslovne svrhe. Nadležno tijelo odredit će predstavlja li predloženo stjecanje neto korist za malteško gospodarstvo.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Code of Organisation and Civil Procedure (Cap. 12)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području malteškog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području malteškog prava komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način. Samo državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području malteškog prava.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Pharmacy Licence Regulations (LN279/07) issued under the Medicines Act (Cap. 458)

Opis:	Ulaganja Izdavanje dozvola za lijekove uz posebna ograničenja. Jedna osoba ne može imati više od jedne dozvole na svoje ime u nekom gradu ili selu (članak 5. stavak 1. propisa Pharmacy Licence Regulations (LN279/07)), osim ako nema drugih zahtjeva za taj grad ili selo (članak 5. stavak 2. propisa Pharmacy Licence Regulations (LN279/07)).
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja Usluge obrazovanja odraslih
Industrijska klasifikacija:	CPC 923, CPC 924
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Legal Notice 296 of 2012
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pružatelji usluga koji žele pružati usluge privatnog visokog obrazovanja ili obrazovanja odraslih moraju pribaviti dozvolu Ministarstva obrazovanja i zapošljavanja. Odluka o izdavanju dozvole može biti diskrecijska.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 721, dio 742, CPC 745, dio CPC-a 749
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Gozo Passenger and Goods Service (Fares) Regulations (SL499.31) Isključiva prava dodjeljuju se u okviru postupaka javne nabave na temelju ugovora
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Dozvola Malteškog tijela nadležnog za prijevoz obvezna je za najam plovila s posadom za plovila koja posluju isključivo u lokalnim vodama. Posebnim obvezama u pogledu javnih usluga uređena je plovidba komercijalnih brodova isključivo u malteškim unutarnjim vodama.

U pogledu ograničenja kabotaže između Malte i otoka Gozo isključiva prava odobravaju se na temelju koncesije koju dodjeljuje vlada. Ta isključivost odnosi se samo na liniju Malta – Gozo između luke Ćirkewwa i luke Marsamxetto (Malta) te luke Mġarr (Gozo) za prijevoz putnika, vozila i robe. Cijene tih usluga zakonski su uređene propisom Gozo Passenger and Goods Service (Fares) Regulations (SL499.31).

Uvjet u pogledu državljanstva za popratne usluge.

Sektor: Usluge prijevoza

Podsektor: Ostale usluge prijevoza

Industrijska klasifikacija: CPC 712

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Taxi Services Regulations (SL499.59)

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Taksi: na broj dozvola primjenjuju se količinska ograničenja.
Karozzini (kočije koje vuku konji): na broj dozvola primjenjuju se količinska ograničenja.

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Enemalta Act (Cap. 272)

Opis: **Ulaganja**
EneMalta plc ima monopol nad opskrbom električne energije.

Rezerve koje se primjenjuju u Nizozemskoj

Sektor: Popratne usluge za sve oblike prijevoza

Podsektor: Usluge carinjenja

Industrijska klasifikacija: Dio CPC-a 748

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Opći carinski zakon (Algemene Douanewet)

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Priznavanje fizičkih i pravnih osoba kao carinskih zastupnika podliježe diskrecijskom pravu inspektora, kako je predviđeno u članku 1. stavku 3. i članku 1. stavku 9. Općeg carinskog zakona (Algemene Douanewet). Carinski predstavnici koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj moraju prijaviti boravište ili uspostaviti poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što počnu obavljati djelatnosti priznatih carinskih zastupnika.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Advocatenwet (Zakon o odvjetništvu)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Samo odvjetnici koji imaju nizozemsku dozvolu mogu upotrebljavati naziv <i>Advocaat</i> u skladu s člancima 2.c, 16.b, 16.c i 16.d Zakona o odvjetništvu (Advocatenwet). Samo odvjetnici registrirani u nizozemskom registru mogu upotrebljavati naziv <i>advocaat</i> . Umjesto upotrebe punog naziva <i>advocaat</i> (neregistrirani) strani odvjetnici obvezni su navesti strukovnu organizaciju u svojoj matičnoj državi za potrebe obavljanja djelatnosti u Nizozemskoj.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge žigosanja
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 893
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Waarborgwet 1986
Opis:	Ulaganja Za pružanje usluga žigosanja obvezna je komercijalna prisutnost u Nizozemskoj. Isključivo pravo na žigosanje predmeta od plemenitih kovina trenutačno imaju dva nizozemska državna monopola.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge

Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Wet op de uitoefening van de diergeneeskunde 1990 (WUD)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pristup je ograničen na fizičke osobe.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Članak 311. stavak 1.b Zakonika o trgovačkim društvima (Wetboek van Koophandel)
Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Vlasništvo nad plovilom duge plovidbe koje je registrirano u Nizozemskoj mogu imati samo: (a) fizičke osobe s državljanstvom države članice EU-a, EGP-a ili Švicarske Konfederacije; (b) društva ili pravni subjekti osnovani u skladu s pravom države članice EU-a, jedne od zemalja, otoka ili područja navedenih u članku 349. i članku 355. stavcima 1. do 4. i stavku 5. točki (c) Ugovora o funkcioniranju Europske unije, ili države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije; i (c) fizičke osobe, društva ili pravni subjekti, osim prethodno navedenih, koji mogu zatražiti ostvarivanje europskog prava na slobodu poslovnog nastana ili nastanjanja na temelju sporazuma između EU-a i treće zemlje. Vlasnik mora imati glavni ured ili društvo kćer u Nizozemskoj. Najmanje jedna fizička osoba s domicilom u Nizozemskoj mora biti odgovorna za brod, kapetana, posadu i povezana pitanja te imati ovlasti za odlučivanje i zastupanje u ime vlasnika. Nije moguće registrirati brod duge plovidbe ako je on već registriran u javnom registru kao brod duge plovidbe ili kao plovilo na unutarnjih plovnim putovima, ili u sličnom stranom registru. Pri podnošenju zahtjeva za registraciju podnositelj zahtjeva mora odabrati domicil u Nizozemskoj.

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Distribucija električne struje Prijevoz prirodnog plina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 040, CPC 71310
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Elektriciteitswet 1998 Gaswet
Opis:	Ulaganja Vlasništvo nad električnom mrežom i mrežom plinovoda isključivo se dodjeljuje nizozemskoj vladi (prijenosni sustavi) i drugim javnim tijelima (distribucijski sustavi).
Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Mijnbouwwet (Zakon o rudarstvu)
Opis:	Ulaganja Istraživanje i iskorištavanje ugljikovodika u Nizozemskoj uvijek se obavlja zajedno s društvom s ograničenom odgovornošću ili dioničkim društvom koje imenuje ministar gospodarstva. Člancima 81. i 82. Zakona o rudarstvu propisano je da sve udjele u imenovanom društvu mora izravno ili neizravno držati Nizozemska.

Rezerve koje se primjenjuju u Poljskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 24. ožujka 1920. o stjecanju nekretnina od strane stranih državljana (Službeni list iz 2004., br. 167, točka 1758. s naknadnim izmjenama)

Opis:	Ulaganja Strani državljani moraju pribaviti dozvolu za izravno ili neizravno stjecanje nekretnina. Dozvola se izdaje upravnom odlukom ministra nadležnog za unutarnje poslove uz suglasnost ministra nacionalne obrane, a u slučaju poljoprivrednih nekretnina potrebna je i suglasnost ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja.
Sektor:	Izdavačka i tiskarska djelatnost
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 221, ISIC rev 3.1 222
Vrsta rezerve:	Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 26. siječnja 1984. o tisku, Službeni list, br. 5., točka 24., s naknadnim izmjenama
Opis:	Ulaganja Državljanstvo je uvjet za glavne urednike novina i časopisa.
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Vrste poslovnog nastana
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 2. srpnja 2004. o slobodnom obavljanju gospodarske djelatnosti, članak 13. stavak 3. i članak 95. stavak 1.
Opis:	Ulaganja Opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog društva koje to predstavništvo zastupa. Za sve sektore, osim pravnih usluga i usluga zdravstvenih ustanova, ulagatelji izvan EU-a mogu pokrenuti i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditnog društva na dionice, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva, dok domaća društva imaju pristup i društvima građanskog prava (javno trgovačko društvo i društvom s neograničenom odgovornošću).
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 5. srpnja 2002. o pravnoj pomoći koju strani odvjetnici pružaju u Republici Poljskoj, članak 19.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Strani odvjetnici mogu uspostaviti poslovni nastan samo u obliku javnog trgovačkog društva, komanditnog društva ili komanditnog društva na dionice, dok domaća društva imaju pristup i društvima građanskog prava i partnerstvima.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 7. svibnja 2009. o ovlaštenim revizorima, revizorskim društvima i javnom nadzoru – Službeni list, br. 77, točka 649., s naknadnim izmjenama
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Revizorska društva mogu se osnovati samo u određenim poljskim pravnim oblicima.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 21. prosinca 1990. o djelatnosti veterinarira kirurga i komori veterinarira
Opis:	Ulaganja Veterinarske usluge mogu pružati samo fizičke osobe koje su državljani države članice EU-a i koji borave na državnom području Poljske. Strani državljani mogu zatražiti dozvolu za obavljanje djelatnosti.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge pismenog i usmenog prevođenja

Industrijska klasifikacija:	CPC 87905
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon od 25. studenoga 2004. o djelatnosti ovlaštenih pismenih ili usmenih prevoditelja (Službeni list, br. 273, točka 2702.), članak 2. stavak 1.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo fizičke osobe mogu biti ovlašteni pismeni prevoditelji.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o osiguranju od 22. svibnja 2003. (Službeni list iz 2003., br. 124., točka 1151.) Zakon o posredovanju u osiguranju od 22. svibnja 2003. (Službeni list iz 2003., br. 124., točka 1154.), članci 16. i 31.
Opis:	Financijske usluge Za posrednike u osiguranju obvezno je osnivanje poduzeća s lokalnim poslovnim nastanom (bez podružnica).
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za zračni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 742
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Poljski Zakon o zrakoplovstvu od 3. srpnja 2002., članci 174.2. i 174.3.
Opis:	Ulaganja Za usluge skladištenja zamrznute ili rashlađene robe te usluge skladištenja tekućina ili plinova u rasutom stanju u zračnim lukama mogućnost pružanja određenih kategorija usluga ovisit će o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i na najmanje dva pružatelja usluga zbog drugih razloga. Za usluge upravljanja zračnim lukama sudjelovanje stranih državljana ograničeno je na 49 %.

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije Usluge skladištenja tekućina ili plinova u rasutom stanju Usluge povezane s distribucijom energije Veleprodaja ili maloprodaja električne energije
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 040, CPC 63297, CPC 74220, CPC 887
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o energiji od 10. travnja 1997., članci 32. i 33.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za sljedeće djelatnosti potrebna je dozvola u skladu sa Zakonom o energiji: (a) proizvodnju goriva ili električne energije, osim za sljedeće: proizvodnju krutih ili plinovitih goriva; proizvodnju električne energije korištenjem izvora električne energije ukupnog kapaciteta od najviše 50 MW, osim ako je riječ o obnovljivim izvorima energije; kogeneraciju električne i toplinske energije korištenjem izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW, osim obnovljivih izvora energije; proizvodnju toplinske energije korištenjem izvora ukupnog kapaciteta od najviše 5 MW; (b) skladištenje plinovitih goriva u skladišnim postrojenjima, ukapljivanje prirodnog plina i uplinjavanje ukapljenog prirodnog na terminalima za ukapljeni prirodni plin te skladištenje tekućeg plina, osim za lokalno skladištenje tekućeg plina u postrojenjima kapaciteta manjeg od 1 MJ/s i skladištenje tekućih goriva u maloprodaji; (c) prijenos i distribuciju goriva ili električne energije, osim za distribuciju plinovitih goriva u mrežama kapaciteta manjeg od 1 MJ/s te prijenos i distribuciju toplinske energije ako ukupan kapacitet koji su naručili klijenti nije veći od 5 MW; (d) trgovinu gorivima ili energijom, osim za trgovinu krutim gorivima; trgovinu električnom energijom korištenjem postrojenja napona manjeg od 1 kV u vlasništvu klijenta; trgovinu plinovitim gorivima ako vrijednost godišnjeg prometa ne premašuje ekvivalent od 100 000 EUR; trgovinu ukapljenim plinom ako vrijednost godišnjeg prometa nije veća od 10 000 EUR; i trgovinu plinovitim gorivima i električnom energijom na burzi robe koju obavljaju brokerska društva koji brokerske usluge na burzi robe pružaju na temelju Zakona od 26. listopada 2000. o burzama robe te trgovinu toplinskom energijom ako kapacitet koji su naručili klijenti ne premašuje 5 MW. Ograničenja u pogledu prometa ne primjenjuju se na usluge veleprodaje plinovitih goriva ili ukapljenog plina ili usluge maloprodaje plina u boci. Nadležno tijelo može izdati dozvolu samo podnositelju zahtjeva koji je registrirao svoj glavni ured ili boravište na državnom području države članice EU-a, države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije.

Rezerve koje se primjenjuju u Portugalu

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge

Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 15/2005, članci 203. i 194. Statut portugalske Odvjetničke komore (Estatuto da Ordem dos Advogados) i Uredba sa zakonskom snagom 229/2004, članci 5. i 7. do 9. Uredba sa zakonskom snagom 88/2003, članci 77. i 102. Statut Profesionalnog udruženja odvjetnika (Estatuto da Câmara dos Solicitadores), kako je izmijenjen Zakonom 49/2004, Zakonom 14/2006 i Uredbom sa zakonskom snagom br. 226/2008- Zakon 78/2001, članci 31. i 4. Uredba o posredovanju u obiteljskopравnim i radnopravnim predmetima (Pravilnik 282/2010) Zakon 21/2007 o posredovanju u kaznenim predmetima, članak 12. Zakon 32/2004 (kako je izmijenjen Uredbom sa zakonskom snagom 282/2007 i Zakonom 34/2009) o stečajnom upravitelju; među ostalim, članci 3. i 5. Uredba sa zakonskom snagom 54/2004, članak 1. (Regime jurídico das sociedades de administradores de insolvência)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za pružanje usluga u području portugalskog prava obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Priznavanje kvalifikacija za pružanje usluga u području portugalskog prava podliježe uvjetu reciprociteta. Za pružanje pravnih usluga komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način. Samo odvjetnička društva čiji udjeli pripadaju isključivo odvjetnicima koji su primljeni u portugalsku odvjetničku komoru mogu pružati pravne usluge u Portugalu; za pristup obavljanju djelatnosti <i>solicitadores</i> obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene usluge Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 452/99, izmijenjena i ponovno objavljena Uredbom sa zakonskom snagom 310/2009 – Statut portugalskog Profesionalnog udruženja računovođa (Estatuto da Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas), članci 85. i 87.

Uredba sa zakonskom snagom 487/99, izmijenjena i ponovno objavljena Uredbom sa zakonskom snagom 224/2008 – Statut portugalskog Profesionalnog udruženja revizora (Estatuto da Ordem dos Revisores Oficiais de Contas), članci 95. do 97.

Opis:**Ulaganja**

Računovodstvene usluge:: Samo računovođe koji imaju portugalsku dozvolu mogu biti vlasnici računovodstvenih društava. Međutim, računovodstvene usluge može pružati i pravna osoba osnovana u skladu s portugalskim Zakonikom o trgovačkim društvima bez tih ograničenja u pogledu vlasništva ako računovodstvene usluge zapravo pruža računovođa koji ima portugalsku dozvolu.

Sektor:

Poslovne usluge

Podsektor: Usluge agencija za naplatu
Usluge kreditnog izvješćivanja**Industrijska klasifikacija:**

CPC 87901, CPC 87902

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu**Razina vlasti:**

Nacionalna

Mjere:

Zakon 49/2004

Opis:**Ulaganja**

Državljanstvo države članice EU-a obvezno je za pružanje usluga agencija za naplatu i usluga kreditnog izvješćivanja.

Sektor:

Poslovne usluge

Podsektor:

Posrednik u području industrijskog vlasništva

Industrijska klasifikacija:

Dio CPC-a 861

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu**Razina vlasti:**

Nacionalna

Mjere:

Uredba sa zakonskom snagom 15/95, kako je izmijenjena Zakonom 17/2010 o posrednicima u području industrijskog vlasništva, članak 2.
Portaria 1200/2010, članak 5.

Opis:**Prekogranična trgovina uslugama**

Za posrednike u području industrijskog vlasništva obvezno je državljanstvo države članice EGP-a.

Sektor:

Zdravstvene usluge

Podsektor:

Veterinarske usluge

Industrijska klasifikacija:

CPC 932

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 368/91 (Statut Udruženja veterinarara)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za pružanje veterinarskih usluga obvezno je boravište.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, CPC 822
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 211/2004, članci 3. i 25.), kako je izmijenjena i ponovno objavljena pod Uredbom sa zakonskom snagom 69/2011
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za fizičke osobe obvezno je boravište u državi članici EGP-a. Za pravne osobe obvezno je osnivanje društva u državi članici EGP-a.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s poljoprivredom
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 88
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 119/92 Zakon 47/2011 Uredba sa zakonskom snagom 183/98
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Obavljanje djelatnosti biologa, kemijskog analitičara i agronoma rezervirano je za fizičke osobe.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 34/2013 Pravilnik 273/2013
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Strani državljanjani ne smiju pružati prekogranične sigurnosne usluge. Državljanstvo je uvjet za specijalizirano osoblje.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Usluge maloprodaje
Industrijska klasifikacija:	CPC 631, CPC 632, osim CPC-a 6321, CPC-a 63297
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom br. 21/2009, 19. siječnja Pravilnici br. 417/2009 i 418/2009, 16. travnja
Opis:	Ulaganja Za postavljanje određenih maloprodajnih objekata primjenjuje se poseban sustav odobrenja. To se odnosi na objekte prodajne površine veće od 2 000 m ² , objekte koji pripadaju društvu ili se odnose na trgovačku grupaciju koja ima ukupnu prodajnu površinu od najmanje 30 000 m ² ili trgovine bruto površine od najmanje 8 000 m ² . Taj se sustav ne primjenjuje na mikropoduzeća. Glavni kriteriji: doprinos raznovrsnosti komercijalnih ponuda; procjena usluga koje se pružaju kupcima; kvalitetaa zapošljavanja i društveno odgovorno poslovanje; uključivanje u urbanističko okruženje i doprinos ekološkoj učinkovitosti.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 307/2007, članci 9., 14. i 15. Pravilnik 1430/2007

Opis:	Ulaganja Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: gustoća na određenom području. U trgovačkim društvima u kojima je kapital podijeljen na dionice, one moraju glasiti na ime. Nitko ne može istovremeno izravno ili neizravno biti vlasnik, upravitelj ili rukovoditelj više od četiriju ljekarni.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Poglavlje I., odjeljak VI. Uredbe sa zakonskom snagom 94-B/98, članci 34., točke 6. i 7.
Opis:	Financijske usluge Za osnivanje podružnice u Portugalu strana osiguravajuća društva moraju dokazati da imaju prethodno iskustvo u obavljanju djelatnosti od najmanje pet godina. Izravne podružnice nisu dopuštene za posredovanje u osiguranju koje je ograničeno na društva koja su osnovana u skladu s pravom države članice EU-a.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba 12/2006, kako je izmijenjena Uredbom sa zakonskom snagom 180/2007, Uredba sa zakonskom snagom 357-A/2007, Uredba 7/2007-R, kako je izmijenjena Uredbom 2/2008-R Uredba 19/2008-R Uredba 8/2009
Opis:	Financijske usluge Usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana trgovačka društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i koja imaju odobrenje za obavljanje djelatnosti životnog osiguranja ili subjekti koji imaju odobrenje za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama EU-a. Izravne podružnice iz zemalja koje nisu članice EU-a nisu dopuštene.

Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5122, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 194/98 Uredba sa zakonskom snagom 197/98 Uredba sa zakonskom snagom 331/99
Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Za upis plovila u nacionalni registar plovila strani ulagatelji moraju imati glavni ured u Portugalu.

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 71222
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 41/80, 21. kolovoza
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga limuzina provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta.

Rezerve koje se primjenjuju u Rumunjskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije nacije
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 312/2005 o stjecanju vlasništva nad zemljištem od strane stranih državljana i osoba bez državljanstva te stranih pravnih osoba.
Opis:	Ulaganja Strani državljanima, osobe bez državljanstva i pravne osobe (osim državljana države članice EU-a i državljana države članice EGP-a) mogu steći prava vlasništva nad zemljištima pod uvjetima koji su uređeni međunarodnim ugovorima i na temelju reciprociteta. Strani državljanima, osobe bez državljanstva i pravne osobe ne mogu steći pravo vlasništva nad zemljištima pod povoljnijim uvjetima od onih koji se primjenjuju na državljanima države članice EU-a i na pravne osobe osnovane u skladu sa zakonodavstvom države članice EU-a.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o odvjetništvu Zakon o posredovanju Zakon o javnim bilježnicima i javnobilježničkoj djelatnosti
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Strani odvjetnik može obavljati odvjetničku djelatnost u jednom od oblika dopuštenih u skladu s nacionalnim pravom po svojem izboru na nediskriminirajući način. Ti su pravni oblici opisani u članku 5. stavku 1. Zakona 51/1995 (<i>pojedinačni odvjetnički uredi, zajednički odvjetnički uredi, profesionalna društva građanskog prava ili profesionalna društva građanskog prava s ograničenom odgovornošću</i>). Strani odvjetnik ne smije sudjelovati u iznošenju usmenih ili pismenih zaključaka pred sudovima ili drugim sudbenim tijelima, osim u međunarodnoj arbitraži.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Hitna Vladina uredba br. 90/2008, s naknadnim izmjenama, kojom se prenose odredbe Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zakonske revizije obavljaju samo ovlašteni revizori ili revizorska društva koja su dobila odobrenje za rad u skladu s uvjetima predviđenima Hitnom Vladinom uredbom br. 90/2008.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 297/2004 o tržištima kapitala Uredba CNVM-a (Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare) br. 2/2006 o uređenim tržištima i alternativnim sustavima trgovanja
Opis:	Financijske usluge Operateri tržišta su rumunjske pravne osobe osnovane kao dionička društva u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Alternativnim sustavima trgovanja može upravljati operater sustava osnovan u skladu s prethodno navedenim uvjetima ili investicijsko društvo kojemu je odobrenje za rad izdao CNVM.
Sektor:	Ribarstvo, prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5122, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Vladina uredba br. 42 od 28. kolovoza 1997. Ministarska odluka br. 1627/2006
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Pravo na plovidbu pod rumunjskom zastavom dodjeljuje se: (a) brodovima u vlasništvu rumunjskih fizičkih ili pravnih osoba; (b) brodovima duge plovidbe koji su u vlasništvu fizičkih osoba s državljanstvom države članice EU-a ili države članice Europskoga gospodarskog prostora ili pravnih osoba s poslovnim nastanom (sjedištem) u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a; (c) brodovima u vlasništvu stranih fizičkih osoba s domicilom ili boravištem u Rumunjskoj ili rumunjskih podružnica stranih pravnih osoba, osim onih koje su navedene u točki (b) i (d) brodovima u vlasništvu stranih fizičkih ili pravnih osoba koje su rumunjske ili strane fizičke ili pravne osobe uzele u najam bez posade ili u zakup na razdoblje dulje od godinu dana. Dodjela prava na plovidbu pod rumunjskom zastavom zabranjena je za brodove stare najmanje 20 godina.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Ostali redovni prijevoz putnika Prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta Ostali izvanredni prijevoz putnika
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Rumunjski Zakon o cestovnom prijevozu (Vladina uredba br. 27/2011)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika mogu upotrebljavati samo vozila koja su registrirana u Rumunjskoj te čiji vlasnici i korisnici ispunjuju uvjete iz Vladine uredbe.

Rezerve koje se primjenjuju u Slovačkoj Republici

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge

Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 586/2003 o odvjetništvu, članci 2. i 12.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području slovačkog prava, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Za stjecanje punopravnog članstva u odvjetničkoj komori obvezno je boravište (komercijalna prisutnost). Za pružanje pravnih usluga u području slovačkog prava komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način. Samo državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području slovačkog prava.
Sektor:	Rudarstvo i vađenje
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.1 11, ISIC rev 3.1 12, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, CPC 7131
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 51/1988 o rudarstvu, članak 4.a Zakon 313/1999 o obavljanju djelatnosti geoloških istraživanja, članak 5.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za rudarstvo, djelatnosti povezane s rudarstvom i djelatnosti geoloških istraživanja obvezno je osnovati društvo u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a (bez podružnica).
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna

Mjere:	Zakon br. 540/2007 o revizorima, članci 3., 4. i 5.
Opis:	Ulaganja Samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za slovačke državljane ili državljane države članice EU-a može biti ovlašteno za obavljanje revizija u Slovačkoj Republici.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Arhitektonske usluge Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture Inženjerske usluge Usluge integriranog inženjerstva
Industrijska klasifikacija:	CPC 8671, CPC 8672, CPC 8673, CPC 8674
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 138/1992 o arhitektima i inženjerima, članci 3., 15., 15.a, 17.a i 18.a
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Kako bi fizička osoba koja boravi na državnom području Slovačke Republike pružala te usluge, obvezno je članstvo u Slovačkoj komori arhitekata ili Slovačkoj komori inženjera. Za članstvo je obvezno boravište u Slovačkoj.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 442/2004 o privatnim veterinarima, članak 2.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Obvezno članstvo u Slovačkoj komori veterinarara. Za članstvo je obvezno boravište u Slovačkoj Republici. Pristup je ograničen samo na fizičke osobe.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda

Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 140/1998 o lijekovima i medicinskim uređajima, članak 35.a Zakon 578/2004 o pružateljima zdravstvene zaštite, medicinskom osoblju i profesionalnoj organizaciji
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za stjecanje dozvole za farmaceuta ili za otvaranje ljekarne radi maloprodaje farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih pripravaka javnosti potrebno je boravište.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 92
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon br. 131 od 21. veljače 2002. o visokom obrazovanju te o izmjenama i dopunama nekih zakona
Opis:	Ulaganja Poslovni nastan u državi članici EU-a obvezan je za podnošenje zahtjeva za državno odobrenje za vođenje privatne visokoškolske ustanove. Ova se rezerva ne primjenjuje na usluge srednjoškolskog tehničkog i strukovnog obrazovanja.
Sektor:	Usluge zaštite okoliša
Podsektor:	Prerada i recikliranje korištenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 9402
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 223/2001 o otpadu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za preradu i recikliranje korištenih baterija i akumulatora, otpadnih ulja, rabljenih automobila i otpada iz električne i elektroničke opreme obvezno je osnovati društvo u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a (uvjet u pogledu boravišta).
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Medicinske i stomatološke usluge, usluge primalja i medicinskih sestara, fizioterapeutske i paramedicinske usluge

Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, CPC 9319
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalna
Razina vlasti:	Zdravstvene usluge
Mjere:	Zakon 576/2004 o liječenju Zakon 578/2004 o pružateljima zdravstvene zaštite, medicinskom osoblju i profesionalnoj organizaciji
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Usluge mogu pružati samo fizičke osobe.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon 435/2000 o pomorskoj plovidbi, članak 10.
Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Kako bi se plovilo upisalo u nacionalni registar brodova u Slovačkoj Republici, pravne osobe moraju imati poslovni nastan u Slovačkoj Republici, a fizičke osobe moraju biti državljani Slovačke Republike s trajnim boravištem u Slovačkoj Republici.

Rezerve koje se primjenjuju u Sloveniji

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o odvjetništvu (Neuradno prečišćeno besedilo – ZOdv-NPB2 Državnega Zbora RS z dne 21.5.2009 (Zakon o odvjetništvu, neslužbeni konsolidirani tekst koji je pripremio Slovenski parlament od 21. svibnja 2009.)
Opis:	Ulaganja Komercijalna prisutnost za odvjetnike (<i>attorney</i>) koje je imenovala Slovenska odvjetnička komora ograničena je samo na društvo trgovca pojedinca, odvjetničko društvo s ograničenom odgovornošću (komanditno društvo) ili odvjetničko društvo s neograničenom odgovornošću (javno trgovačko društvo). Djelatnosti odvjetničkog društva ograničene su na pružanje pravnih usluga. Samo odvjetnici mogu biti članovi odvjetničkog društva.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene i knjigovodstvene usluge Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86213, CPC 86219, CPC 86220
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o revidiranju (Zrev-2 Uradni list RS, št. 65/2008), (Zakon o reviziji – Službeni list Republike Slovenije br. 65/2008)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Obvezna je komercijalna prisutnost.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, CPC 822
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o agencijama za promet nekretninama
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji slovenskim državljanima i poduzećima dopuste pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama, Slovenija će kanadskim državljanima i poduzećima dopustiti pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama pod istim uvjetima, uz ispunjenje sljedećih uvjeta: pravo na pružanje usluga posrednika u prometu nekretninama u državi podrijetla, podnošenje relevantnog dokumenta o nekažnjavanju i upis u registar posrednika u prometu nekretninama pri nadležnom (slovenskom) ministarstvu.

Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o ljekarništvu (Službeni list br. 36/2004), članak 2., članci 6. do 8. i članci 13. do 14. Zakon o lijekovima (Službeni list Republike Slovenije, br. 31/06 i 45/08), članci 17., 21., 74., 79. i 81.
Opis:	Ulaganja Fizičke osobe mogu obavljati farmaceutsku djelatnost na temelju koncesija koje im je dodijelilo nadležno upravno tijelo zajednice ili općine u dogovoru s Ministarstvom zdravstva, nakon što su Komora farmaceuta i Zavod za zdravstveno osiguranje Slovenije prethodno izdali svoje mišljenje.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge osnovnoškolskog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 921
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o organizaciji i financiranju obrazovanja (Službeni list Republike Slovenije, br. 12/1996) i njegove izmjene, članak 40.
Opis:	Ulaganja Samo slovenske fizičke ili pravne osobe mogu financirati privatne osnovne škole. Pružatelj usluge mora osnovati registrirano sjedište ili podružnicu.
Sektor:	Zdravstvene i socijalne usluge
Podsektor:	Usluge zdravstvene zaštite
Industrijska klasifikacija:	CPC 931
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o zdravstvenim uslugama (Službeni list Republike Slovenije, br. 23/2005), članci 1, 3. i 62. do 64. Zakon o liječenju neplodnosti i postupcima biomedicinski potpomognute oplodnje, Službeni list Republike Slovenije, br. 70/00, članci 15. i 16.

Opis:	Ulaganja Državni monopol rezerviran je za sljedeće usluge: opskrbu krvi, krvnim pripravcima, uklanjanje i očuvanje ljudskih organa za transplantaciju, usluge socijalne medicine, higijenske, epidemiološke i zdravstveno-ekološke usluge, patološko-anatomske usluge i biomedicinski potpomognutu oplodnju.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o mirovinskom i invalidskom osiguranju (Službeni list br. 109/2006), članak 306.
Opis:	Financijske usluge Mirovinsko osiguranje može pružati uzajamni mirovinski fond (koji nije pravni subjekt i stoga njime upravlja društvo za osiguranje, banka ili mirovinsko društvo), mirovinsko društvo ili društvo za osiguranje. Osim toga, mirovinsko osiguranje mogu pružati i pružatelji mirovinskog osiguranja koji su osnovani u skladu s uredbama koje se primjenjuju u državi članici EU-a.
Sektor:	Energetske usluge
Podsektor:	Prijevoz goriva cjevovodima Spremanje i skladištenje goriva koje se prevozi cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 7131, dio CPC-a 742
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Energetski zakon (Zakon o energetici), Službeni list Republike Slovenije, br. 27/07 konsolidirani tekst, 70/80, 22/2010
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Obvezno je dobivanje dozvole za proizvodnju tekućih goriva, trgovinu njima i njihovu distribuciju, preradu nafte i naftnih proizvoda, prijenos i distribuciju energije i goriva mrežama, pohranu plinovitih, tekućih i krutih goriva, opskrbu električnom energijom, plinom ili toplinskom energijom, upravljanje tržištem električne energije ili prirodnog plina te zastupanje i posredovanje na tržištima električne energije i prirodnog plina. Obavljanje tih djelatnosti podliježe registraciji za koju je obavezan poslovni nastan u Sloveniji.
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom

	Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Obveze
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Članak 210. Pomorskog zakonika
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Netrgovački brodovi duge plovidbe mogu se registrirati za plovidbu pod slovenskom zastavom: (a) ako je više od polovine broda u vlasništvu državljana Republike Slovenije, državljana države članice EU-a ili pravni osoba sa sjedištem u Sloveniji ili državi članici EU-a; ili (b) ako je više od polovine broda u vlasništvu osobe koja nije državljanin države članice EU-a te se brodar može smatrati jednom od osoba opisanih u prethodnom stavku, uz dopuštenje vlasnika broda Ako vlasnik ili suvlasnik nije državljanin Slovenije ili pravna osoba sa sjedištem u Sloveniji, prije registracije broda potrebno je imenovati ovlaštenog predstavnika za zaprimanje sudskih i upravnih pismena. Ovlaštenje se mora dostaviti nadležnom tijelu koje vodi registar. Brodovi na nuklearni pogon ne mogu se registrirati.

Rezerve koje se primjenjuju u Španjolskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Kraljevski dekret 664/1999 od 23. travnja 1999. o stranim ulaganjima
Opis:	Ulaganja Za strana ulaganja u djelatnosti koje su izravno povezane s ulaganjima u nekretnine za diplomatske misije država koje nisu članice EU-a obvezno je upravno odobrenje španjolskog Vijeća ministara, osim ako postoji sporazum o uzajamnoj liberalizaciji.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Estatuto General de la Abogacía Española, aprobado por Real Decreto 658/2001, članak 13. stavak 1.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a, uključujući zastupanje pred sudovima, obvezno je punopravno članstvo u odvjetničkoj komori. Samo državljani države članice EGP-a ili Švicarske Konfederacije mogu biti primljeni u odvjetničku komoru i time dobiti pravo na pružanje pravnih usluga u području domaćeg prava. Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava države članice EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Neke vrste pravnog oblika mogu biti namijenjene isključivo za odvjetnike koji su primljeni u odvjetničku komoru, isto tako na nediskriminirajući način.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Real Decreto Legislativo 1/2011 de 1 de julio por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Auditoria de Cuentas, članak 8. stavak 1., članak 8. stavak 2.c, članak 9. stavak 2, članak 9. stavak 3., članak 10. stavak 1.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za ovlaštene revizore obvezno je državljanstvo države članice EU-a. Ova se rezerva ne primjenjuje na reviziju društava s poslovnim nastanom izvan EU-a koja su uvrštena na španjolskom uređenom tržištu.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Odvjetnik za zaštitu intelektualnog vlasništva
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes de Invención y Modelos de utilidad, članci 155. do 157.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za odvjetnike za zaštitu intelektualnog vlasništva obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Real Decreto 1840/2000. Estatutos Generales de la Organización Colegial Veterinaria Española (Statut Udruženja veterinarara Španjolske), članci 62. i 64.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Članstvo u profesionalnom udruženju obvezno je i podliježe uvjetu u pogledu državljanstva države članice EU-a, koje se ne mora primjenjivati ako postoji bilateralni sporazum o određenoj djelatnosti.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja duhana
Industrijska klasifikacija:	CPC 63108
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ley 13/1998 de 4 de Mayo de Ordenación del Mercado de Tabacos y Normativa Tributaria, članak 4.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Državni monopol na maloprodaju duhana. Za osnivanje poslovnog nastana obvezno je državljanstvo države članice EU-a.
Sektor:	Distribucija
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ley 16/1997, de 25 de abril, de regulación de servicios de las oficinas de farmacia (Zakon 16/1997 od 25. travnja o uslugama koje se pružaju u ljekarnama), članak 2. i članak 3. stavak 1. Ley 29/2006, de 26 de julio, de garantías y uso racional de los medicamentos y productos sanitarios (Zakon 29/2006 od 26. srpnja o sigurnosti i racionalnoj upotrebi farmaceutskih proizvoda i medicinskih pripravaka), članak 2. stavak 5.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Pružanje usluga maloprodaje farmaceutskih proizvoda i posebnih medicinskih pripravaka javnosti dopušteno je samo fizičkim osobama. Svaki farmaceut može pribaviti samo jednu dozvolu. Odobrenje poslovnog nastana podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: gustoća na određenom području. Zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 923
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Ley Orgánica 6/2001, de 21 de Diciembre, de Universidades. (Zakon 6/2001 od 21. prosinca o sveučilištima), članak 4.
Opis:	Ulaganja Za otvaranje privatnog sveučilišta koje izdaje priznate diplome ili akademske stupnjeve obvezno je odobrenje; postupak uključuje pribavljanje mišljenja Parlamenta. Provodi se ispitivanje gospodarskih potreba; glavni su kriteriji broj stanovnika i gustoća postojećih ustanova.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Real Decreto Legislativo 6/2004, de 29 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de ordenación y supervisión de los seguros privados (Zakon o regulaciji i nadzoru privatnog osiguranja)
Opis:	Financijske usluge Prije osnivanja podružnice ili agencije za pružanje određenih vrsta osiguranja u Španjolskoj, strani osiguratelj mora imati odobrenje za pružanje istih vrsta osiguranja u državi podrijetla najmanje pet godina.

Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Regionalna (regionalna i lokalna)-
Mjere:	<p>Andalucía Decreto 80/2010, de 30 de marzo, de simplificación de trámites administrativos y de modificación de diversos Decretos para su adaptación al Decreto-ley 3/2009, de 22 de diciembre, por el que se modifican diversas Leyes para la transposición en Andalucía de la Directiva relativa a los Servicios en el Mercado Interior, članak 3. stavak 5.</p> <p>Aragón <u>Decreto 264/2007</u>, de 23 de octubre, del Gobierno de Aragón, por el que se aprueba el Reglamento de Guías de Turismo, članak 13.</p> <p>Cantabria <u>Decreto 51/2001</u>, de 24 de julio, art. 4, por el que se modifica el <u>Decreto 32/1997</u>, de 25 de abril, por el que se aprueba el reglamento para el ejercicio de actividades turístico-informativas privadas</p> <p>Castilla y León <u>Decreto 25/2000</u>, de 10 de febrero, por el que se modifica el <u>Decreto 101/1995</u>, de 25 de mayo, por el que se regula la profesión de guía de turismo de la Comunidad Autónoma de Castilla y León.</p> <p>Castilla la Mancha <u>Decreto 96/2006</u>, de 17 de julio, de Ordenación de las Profesiones Turísticas.</p> <p>Cataluña Decreto Legislativo 3/2010, de 5 de octubre, para la adecuación de normas con rango de ley a la Directiva 2006/123/CE, del Parlamento y del Consejo, de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior, članak 88.</p> <p>Comunidad de Madrid <u>Decreto 84/2006</u>, de 26 de octubre del Consejo de Gobierno, por el que se modifica el Decreto 47/1996, de 28 de Marzo.</p> <p>Comunidad Valenciana <u>Decreto 90/2010</u>, de 21 de mayo, del Consell, por el que se modifica el reglamento regulador de la profesión de guía de turismo en el ámbito territorial de la Comunitat Valenciana, aprobado por el Decreto 62/1996, de 25 de marzo, del Consell.</p> <p>Extremadura <u>Decreto 43/2000</u>, de 22 de febrero, por el que se modifica el <u>Decreto 12/1996</u>, de 6 de febrero, por el que se aprueba el reglamento de la actividad profesional de Guía Turístico</p> <p>Galicia <u>Decreto 42/2001</u>, de 1 de febrero, de Refundición en materia de agencias de viajes, guías de turismo y turismo activo.</p> <p>Illes Balears <u>Decreto 136/2000</u>, de 22 de septiembre, por el cual se modifica el <u>Decreto 112/1996</u>, de 21 de junio, por el que se regula la habilitación de guía turístico en las Islas Baleares.</p>

Islas Canarias

Decreto 13/2010, de 11 de febrero, por el que se regula el acceso y ejercicio de la profesión de guía de turismo en la Comunidad Autónoma de Canarias, artículo 5.

La Rioja

Decreto 20/2000, de 28 de abril, de modificación del Decreto 27/1997, de 30 de abril, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guías de Turismo.

Navarra

Decreto 125/95, de 20 de mayo, por el que se regula la profesión de guías de turismo en Navarra.

Principado de Asturias

Decreto 59/2007, de 24 de mayo, por el que se aprueba el Reglamento regulador de la profesión de Guía de Turismo en el Principado de Asturias.

Región de Murcia

Decreto n.º 37/2011, de 8 de abril, por el que se modifican diversos decretos en materia de turismo para su adaptación a la ley 11/1997, de 12 de diciembre, de turismo de la Región de Murcia tras su modificación por la ley 12/2009, de 11 de diciembre, por la que se modifican diversas leyes para su adaptación a la directiva 2006/123/CE, del Parlamento Europeo y del Consejo de 12 de diciembre de 2006, relativa a los servicios en el mercado interior (los guías podrían ser extranjeros si tienen homologación de las titulaciones requeridas)

Opis:**Prekogranična trgovina uslugama**

Za pružanje usluga turističkog vodiča obvezno je državljanstvo države članice EU-a.

Sektor:

Ribarstvo, prijevoz

Podsektor:

Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom
Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe
Usluge peljarenja i pristajanja
Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu
Ostale popratne usluge za vodni prijevoz
Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina

Industrijska klasifikacija:

ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.10502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Vrsta rezerve:

Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Obveze

Razina vlasti:

Nacionalna

Mjere:

Zakon o lukama i brodovima u pomorskoj plovidbi (Kraljevski zakonodavni dekret 2/2011), članci 251., 252. i 253., 16. dodatna izjava, točka 4.a te članak 6. Kraljevskog dekreta 1516/2007 o pravnom sustavu kabotaže i pomorske plovidbe od javnog interesa

Opis: **Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza**

Kako bi brod upisao u španjolski nacionalni registar i plovio pod nacionalnom zastavom, vlasnik broda ili osoba koja drži isključivi posjed nad tim brodom mora biti španjolski državljanin ili imati poslovni nastan u Španjolskoj ili biti osnovana u drugoj državi članici EU-a.

Kako bi brod upisao u Posebni registar, vlasnik mora imati poslovni nastan na Kanarskim otocima.

Rezerve koje se primjenjuju u Švedskoj

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Mjere: Lag om utländska filialer m.m (Zakon o stranim podružnicama) (1992:160)
Aktiebolagslagen (Zakon o trgovačkim društvima) (2005:551),
Zakon o gospodarskim zadrugama (1987:667)
Zakon o europskim gospodarskim interesnim udruženjima (1994:1927)

Opis: **Ulaganja**

Strano društvo koje nije osnovalo pravni subjekt u Švedskoj ili obavlja svoje djelatnosti posredovanjem trgovačkog zastupnika, obavlja svoju trgovačku djelatnost preko podružnice prijavljene u Švedskoj, s neovisnom upravom i odvojenim računima. Glavni direktor podružnice i njegov zamjenik, ako je imenovan, moraju imati boravište unutar EGP-a. Fizička osoba koja nema boravište u EGP-u, a koja obavlja trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuje i registrira zastupnika s boravištem zaduženog za te djelatnosti u Švedskoj. Za djelatnosti u Švedskoj vode se odvojeni računi. Nadležno tijelo može u pojedinačnim slučajevima dopustiti izuzeća od uvjeta u pogledu podružnica i boravišta. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godinu dana, koje provodi društvo koje se nalazi izvan EGP-a ili fizička osoba s boravištem izvan EGP-a, izuzeti su od uvjeta o osnivanju podružnice ili imenovanju rezidentnog zastupnika.

Fizička osoba s boravištem unutar EGP-a, švedska pravna osoba ili pravna osoba koja je osnovana u skladu sa zakonodavstvom u državi unutar EGP-a i koja ima svoj registrirano sjedište, sjedište ili glavni ured unutar EGP-a, može osnovati švedsko društvo s ograničenom odgovornošću. Trgovačko društvo može biti osnivač samo ako svi vlasnici s neograničenom osobnom odgovornošću imaju boravište unutar EGP-a. Osnivači izvan EGP-a mogu podnijeti zahtjev za pribavljanje dozvole nadležnog tijela.

U slučaju društva s ograničenom odgovornošću i gospodarskih zadruga najmanje 50 % članova upravnog odbora, najmanje 50 % zamjenika članova upravnog odbora, glavni direktor, zamjenik glavnog direktora i najmanje jedna osoba ovlaštena za potpisivanje u ime društva, ako postoji, mora imati boravište unutar EGP-a. Nadležno tijelo može odobriti izuzeća od tog uvjeta. Ako ni jedan predstavnik društva ili poduzeća nema boravište u Švedskoj, odbor mora imenovati i prijaviti osobu koja ima boravište u Švedskoj i koja je ovlaštena za zaprimanje pismena u ime društva ili poduzeća.

Na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti.

Sektor:	Uzgoj životinja
Podsektor:	Uzgoj sobova
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 014
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o uzgoju sobova (1971:437), stavak 1.
Opis:	Ulaganja Samo narod Sami može posjedovati i uzgajati sobove.
Sektor:	Ribarstvo i akvakultura
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o pomorstvu (1994:1009) Zakon o ribarstvu (1993:787) Pravilnik o ribarstvu, akvakulturi i ribarskoj industriji (1994:1716) Ribarski pravilnik Nacionalnog odbora za ribarstvo (2004:25) Uredba o sigurnosti brodova (2003:438)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Profesionalni ribolov je ribolov na temelju dozvole za profesionalni ribolov ili ribolov koji obavljaju strani ribari i koji imaju posebnu dozvolu za profesionalni ribolov u švedskim teritorijalnim vodama ili u švedskom gospodarskom pojasu.

Dozvola za profesionalni ribolov može se izdati ribarima kojima je ribolov nužan za život i ako je taj ribolov povezan sa švedskom ribarskom industrijom. Povezanost sa švedskom ribarskom industrijom mogla bi se, na primjer, dokazati ako ribar polovinu svojeg ulova u kalendarskoj godini (u vrijednosti) iskrcava u Švedskoj, ako polovina izlazaka u ribolov kreće iz švedske luke ili ako polovina ribara u floti ima domicil u Švedskoj.

Za plovila duža od pet metara potrebna je dozvola za plovilo uz dozvolu za profesionalni ribolov. Dozvola se dodjeljuje ako je, među ostalim, plovilo upisano u nacionalni registar, ako plovilo ima stvarnu gospodarsku povezanost sa Švedskom, ako je nositelj dozvole ribar s dozvolom za profesionalni ribolov i ako je zapovjednik plovila ribar s dozvolom za profesionalni ribolov.

Zapovjednik ribarskog plovila s više od 20 bruto tonaža mora biti državljanin države članice EGP-a. Švedska agencija za promet može odobriti izuzeća.

Plovilo se smatra švedskim i može ploviti pod švedskom zastavom ako je više od polovine plovila u vlasništvu švedskih državljana ili pravnih osoba. Vlada može stranim plovilima dopustiti plovidbu pod švedskom zastavom ako su njihove djelatnosti pod švedskim nadzorom ili ako vlasnik može dokazati da ima trajno boravište u Švedskoj. Plovila koja su u 50-postotnom vlasništvu državljana država članica EGP-a ili društava čije su sjedište, središnja uprava ili glavni ured u EGP-u i čije se djelatnosti nadziru iz Švedska, isto tako mogu biti upisana u švedski registar.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Rättegångsbalken (švedski Zakonik o sudskom postupku) (1942:740) Kodeks ponašanja švedske Odvjetničke komore usvojen 29. kolovoza 2008.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za članstvo u odvjetničkoj komori, koje je obvezno samo za upotrebu švedskog naziva <i>advokat</i> , obvezno je boravište u u EU-u, EGP-u ili Švicarskoj Konfederaciji. Švedska odvjetnička komora može odobriti izuzeća. Članstvo u Odvjetničkoj komori nije nužno za pružanje usluga u području domaćeg prava. Član Švedske odvjetničke komore može biti zaposlen samo kod člana Komore ili društva koje obavlja djelatnosti člana Komore. Međutim, član Odvjetničke komore može biti zaposlen u stranom društvu koje obavlja djelatnosti <i>advocata</i> ako dotično društvo ima domicil u državi EU-a, EGP-a ili Švicarskoj Konfederaciji.

Članovi koji pružaju pravne usluge u obliku društva ili partnerstva ne mogu imati drugi cilj niti obavljati druge djelatnosti, osim pružanja usluga *advocata*. Dopuštena je suradnja s drugim *advocatima*; međutim, za suradnju sa stranim društvima obvezno je odobrenje Odbora Odvjetničke komore.

Samo član Odvjetničke komore može izravno ili neizravno, preko društva, pružati usluge *advocata*, držati udjele u društvu ili biti član društva. Samo član Odvjetničke komore može biti član ili zamjenik člana Odbora ili zamjenik glavnog direktora, ovlašteni potpisnik ili tajnik društva ili partnerstva.

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Revisorslagen (Zakon o revizorima) (2001:883) Revisionslag (Zakon o reviziji) (1999:1079) Aktiebolagslagen (Zakon o trgovačkim društvima) (2005:551) Lag om ekonomiska föreningar (Zakon o gospodarskim zadrugama) (1987:667) Ostali akti kojima se uređuju uvjeti za angažiranje ovlaštenih revizora
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Samo revizori odobreni u Švedskoj, ovlašteni revizori i registrirana revizorska društva mogu obavljati zakonsku reviziju u određenim pravnim subjektima, uključujući sva društva s ograničenom odgovornošću te fizičke osobe. Samo revizori odobreni u Švedskoj i registrirana javna računovodstvena društva mogu biti dioničari ili članovi trgovačkih društava koja obavljaju kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za odobrenje je obvezno boravište u EGP-u ili Švicarskoj Konfederaciji. Nazive <i>approved auditor</i> i <i>authorised auditor</i> mogu upotrebljavati isključivo revizori odobreni i ovlašteni u Švedskoj. Revizori gospodarskih zadruga i određenih poduzeća koji nisu certificirani ni odobreni računovođe moraju imati boravište unutar EGP-a, osim ako im Vlada ili tijelo Vlade koje imenuje Vlada u određenom slučaju dopusti drukčije.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Najam ili zakup vozila bez vozača
Industrijska klasifikacija:	CPC 831
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lag (1998:424) om biluthyrning (Zakon o najmu i zakupu automobila)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pružatelji usluga najma ili zakupa automobila i određenih terenskih vozila (<i>terrängmotorfordon</i>) bez vozača, koji se iznajmljuju ili daju u zakup u razdoblju kraćem od godinu dana, obvezni su imenovati osobu koja je, među ostalim, odgovorna da se i djelatnosti obavljaju u skladu s važećim pravilima i propisima te da se poštuju pravila o sigurnosti u cestovnom prometu. Odgovorna osoba mora imati boravište u Švedskoj.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge najma ili zakupa bez rukovatelja Najam ili zakup brodova
Industrijska klasifikacija:	CPC 83103
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Sjölagen (Zakon o pomorstvu) (1994:1009), poglavlje 1., članak 1.
Opis:	Ulaganja Za plovidbu pod švedskom zastavom u slučaju stranih vlasničkih udjela u brodovima mora se dostaviti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju u upravljanju. Prevladavajući švedski utjecaj znači razmjerno velik udjel švedskog vlasništva nad brodom te da se brodom upravlja iz Švedske. Stranim brodovima može se dodijeliti izuzeće od tog pravila ako su dani u najam ili zakup švedskim pravnim osobama na temelju ugovora o zakupu bez posade. Za dobivanje izuzeća ugovor o zakupu bez posade mora se dostaviti Švedskoj upravi za pomorstvo te se mora dokazati da zakupnik preuzima svu odgovornost za upravljanje iznajmljenim ili zakupljenim brodom te za njegovu posadu. Ugovor bi trebao vrijediti najmanje godinu dana do dvije godine.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Ostale poslovne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87909
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o stambenim zadrugama (1991:614)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Gospodarski plan stambene zadruge moraju potvrditi najmanje dvije osobe. Tijela u EGP-u moraju javno odobriti te osobe.

Sektor:	Ostale poslovne usluge koje nisu drugdje navedene
Podsektor:	Zalagaonice
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 87909
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	ZAKON O ZALAGAONICAMA (1995:1000)
Opis:	Ulaganja Zalagaonice moraju biti osnovane kao društva s ograničenim odgovornošću ili podružnice.
Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Usluge maloprodaje
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 631, dio CPC-a 6322
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o alkoholu (2010:1622)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Systembolaget AB ima državni monopol na maloprodaju likera, vina i piva (osim bezalkoholnog piva). Alkoholnim pićem smatra se piće s udjelom alkohola većim od 2,25 %. Granica udjela alkohola za pivo iznosi više od 3,5 %.
Sektor:	Tiskarska i izdavačka djelatnost
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 22, CPC 88442
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	ZAKON O SLOBODI TISKA (1949:105) Temeljni zakon o slobodi izražavanja (1991:1469) Zakon o pravilnicima u pogledu Zakona o slobodi tiska i Temeljnog zakona o slobodi izražavanja (1991:1559)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Fizičke osobe koje su vlasnici periodičnih publikacija koje se tiskaju i objavljuju u Švedskoj moraju imati boravište u Švedskoj ili biti državljani države članice EGP-a. Vlasnici takvih periodičnih publikacija koji su pravne osobe moraju imati poslovni nastan u EGP-u. Periodične publikacije koje se tiskaju i objavljuju u Švedskoj te tehničke snimke moraju imati nadležnog urednika s domicilom u Švedskoj.

Sektor:	Usluge zaštite okoliša
Podsektor:	Zaštita zraka i klime
Industrijska klasifikacija:	CPC 9404
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o vozilima (2002:574)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Samo subjekti koji su osnovani u Švedskoj ili imaju glavni ured u Švedskoj mogu dobiti odobrenje za pružanje usluga kontrole ispušnih plinova.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Lag om försäkringsförmedling (Zakon o posredovanju u osiguranju) (2005:405), poglavlje 3., članak 2.
Opis:	Financijske usluge Društva za posredovanje u osiguranju koja nisu osnovana u Švedskoj mogu imati poslovni nastan samo u obliku podružnice.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Zakon o poslovanju stranih osiguratelja u Švedskoj (1998:293)
Opis:	Financijske usluge Pružanje izravnog osiguranja dopušteno je samo preko pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj grupi trgovačkih društava ili da su sklopili sporazum o suradnji.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:** Pristup tržištu**Razina vlasti:** Nacionalna**Mjere:** Sparbankslagen (Zakon o štedionicama) (1987:619), poglavlje 2., članak 1., dio 2.**Opis:** **Financijske usluge**
Osnivač štedionice mora biti fizička osoba s boravištem u državi članici EGP-a.**Sektor:** Prijevoz**Podsektor:** Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, osim ribarstva i akvakulture, ali uključujući usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe
Usluge peljarenja i pristajanja
Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu
Ostale popratne usluge za vodni prijevoz
Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina**Industrijska klasifikacija:** CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590**Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Obveze**Razina vlasti:** Nacionalna**Mjere:** Zakon o pomorstvu (1994:1009), Pravilnik o sigurnosti brodova (1994:1009)
Uredba o sigurnosti brodova (2003:438)**Opis:** **Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza**
Plovilo se smatra švedskim i može ploviti pod švedskom zastavom ako je više od polovine kapitala u vlasništvu švedskih državljana ili pravnih osoba. Vlada može stranim plovilima dopustiti plovidbu pod švedskom zastavom ako su njihove djelatnosti pod švedskim nadzorom ili ako vlasnik može dokazati da ima trajno boravište u Švedskoj.
Plovila koja su najmanje u 50-postotnom vlasništvu državljana država članica EGP-a ili društava čije su sjedište, središnja uprava ili glavni ured u EGP-u i čije se djelatnosti nadziru iz Švedske, mogu isto tako biti upisana u švedski registar.
Zapovjednik trgovačkog plovila ili tradicionalnog plovila mora biti državljanin države članice EGP-a. Švedska agencija za promet može odobriti izuzeća.
Posebna rezerva Švedske primjenjuje se na plovila koja se upotrebljavaju za ribarstvo i akvakulturu.**Sektor:** Prijevoz**Podsektor:** Usluge željezničkog prijevoza

Industrijska klasifikacija:	CPC 7111
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Järnvägslagen (Zakon o željeznici) (2004:519), poglavlje 5., odjeljak 2.c
Opis:	Ulaganja Prihvat i izlazak putnika na liniji između Stockholma i Zračne luke Arlanda (ako je Arlanda početno ili krajnje odredište putovanja) ograničeno je na jednog operatora. Operator linije između Zračne luke Arlanda i Stockholma može drugim operatorima dopustiti upotrebu svoje linije. Ova se rezerva ne primjenjuje na prijevoz putnika između Zračne luke Arlanda i drugih odredišta koja ne uključuju Stockholm.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije države
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Yrkestrafiklag (2012:210) (Zakon o profesionalnim vozačima) Lag om vägtrafikregister (2001:558) (Zakon o registru cestovnih vozila) Yrkestrafikförordning (2012:237) (Vladina uredba o profesionalnim vozačima) Taxitrafiklag (2012:211) (Zakon o taksijima) Taxitrafikförordning (2012:238) (Vladina uredba o taksijima)
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika potrebna je švedska dozvola. Kriteriji za dobivanje dozvole za upravljanje taksijem uključuju uključuju da je trgovačko društvo imenovalo fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza (vrijedi <i>de facto</i> uvjet u pogledu boravišta – vidi švedsku rezervu u pogledu vrsta poslovnog nastana). Kriteriji za dobivanje dozvole za ostale cestovne prijevoznike znače da trgovačko društvo mora imati poslovni nastan u EU-u, poslovni nastan u Švedskoj i da je imenovalo fizičku osobu u svojstvu upravitelja prijevoza koja mora imati boravište u EU-u. Dozvole se izdaju u skladu s nediskriminirajućim uvjetima, osim što se prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u pravilu smiju koristiti isključivo vozilima registriranim u nacionalnom registru vozila. Ako je vozilo registrirano u inozemstvu, ako je u vlasništvu fizičke ili pravne osobe s glavnim boravištem u inozemstvu te je dovezeno u Švedsku za privremenu uporabu, vozilo se može privremeno upotrebjavati u Švedskoj. Švedska agencija za promet obično definira privremenu uporabu kao razdoblje koje ne traje dulje od godine dana.

Prijevoznici u cestovnom prijevozu tereta i putnika u inozemstvu moraju dobiti dozvolu za te djelatnosti od nadležnog tijela u zemlji u kojoj imaju poslovni nastan. Dodatni uvjeti za prekograničnu trgovinu mogu se urediti bilateralnim sporazumima o cestovnom prijevozu. Za vozila na koja se ne primjenjuju takvi bilateralni sporazumi potrebna je i dozvola Švedske agencije za promet.

Rezerve koje se primjenjuju u Ujedinjenoj Kraljevini

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Regionalna
Mjere:	Za Englesku i Wales, Solicitors Act 1974, Administration of Justice Act 1985 i Legal Services Act 2007 Za Škotsku, Solicitors (Scotland) Act 1980 i Legal Services (Scotland) Act 2010 Za Sjevernu Irsku, Solicitors (Northern Ireland) Order 1976 Osim toga, mjere koje se primjenjuju u svakoj nadležnosti uključuju uvjete koje određuju profesionalna i regulatorna tijela.
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Relevantno profesionalno ili regulatorno tijelo može uvesti obvezu u pogledu boravišta (komercijalnu prisutnost) za pružanje nekih pravnih usluga u području prava Ujedinjene Kraljevine. Za pružanje pravnih usluga u području prava EU-a i prava država članica EU-a komercijalna prisutnost može biti obvezna u jednom od pravnih oblika koji su na nediskriminirajući način dopušteni u skladu s nacionalnim pravom. Osim toga, nacionalno pravo može uključivati nediskriminirajuće uvjete u pogledu organizacije dopuštenih pravnih oblika.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Veterinarske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Veterinary Surgeons Act (1966)
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Pristup je dopušten samo partnerstvima ili fizičkim osobama.

Za obavljanje veterinarske djelatnosti obvezna je fizička prisutnost. U skladu s Veterinary Surgeons Act kazneno je djelo ako u Ujedinjenoj Kraljevini veterinarsku djelatnost obavlja osoba koja nije veterinar(i) stoga nije član tijela Royal College of Veterinary Surgeons (RCVS)).

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Vađenje sirove nafte i prirodnog plina, usluge povezane s rudarstvom, povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 11, CPC 883, CPC 8675
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Petroleum Act 1988
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>Dozvola je potrebna za istraživanje i proizvodnju u epikontinentalnom pojasu Ujedinjene Kraljevine te za pružanje usluga za koje je obavezan izravan pristup prirodnim resursima ili njihovo iskorištavanje.</p> <p>Ova se rezerva primjenjuje na dozvole za proizvodnju koje se izdaju za epikontinentalni pojas Ujedinjene Kraljevine. Kako bi dobilo dozvolu, društvo mora imati mjesto poslovanja u Ujedinjenoj Kraljevini. To podrazumijeva sljedeće: (a) prisutnost osoblja u Ujedinjenoj Kraljevini; (b) upis društva iz Ujedinjene Kraljevine u registar trgovačkih društava (Companies House) ili (c) upis podružnice stranog društva u Ujedinjenoj Kraljevini u registar trgovačkih društava. Taj se uvjet primjenjuje na sva društva koja podnose zahtjev za novu dozvolu i na sva društva koja se žele uključiti u postojeću dozvolu. To se primjenjuje na sve dozvole i sva poduzeća, neovisno o tome jesu li operatori.</p> <p>Kako bi se moglo uključiti u dozvolu kojom je obuhvaćeno proizvodno polje, društvo mora: (a) biti upisano u registar trgovačkih društava kao društvo iz Ujedinjene Kraljevine ili (b) obavljati djelatnost putem fiksnog mjesta poslovanja u Ujedinjenoj Kraljevini, kako je definirano u članku 148. zakona Finance Act 2003 (za što je obično obvezna prisutnost osoblja).</p>
Sektor:	Ribarstvo Prijevoz
Podsektor:	Sve komercijalne pomorske aktivnosti broda duge plovidbe, uključujući ribarstvo, akvakulturu i usluge povezane s ribarstvom Usluge prijevoza (putnika i tereta) plovilima duge plovidbe Usluge peljarenja i pristajanja Usluge spašavanja plovila i njihova osposobljavanja za plovidbu Ostale popratne usluge za vodni prijevoz Izgradnja vodnih putova, luka, brana i ostalih vodnih građevina
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC5223, CPC 721, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	Merchant Shipping (Registration of Ships) Regulations 1993 i Merchant Shipping Act 1995
Opis:	Ulaganja i usluge međunarodnog pomorskog prijevoza Za registraciju plovila pod zastavom Ujedinjene Kraljevine većina udjela u plovilu mora biti u vlasništvu osoba koje ispunjuju određene uvjete. Takve osobe uključuju: britanske državljane s boravištem u Ujedinjenoj Kraljevini; britanske državljane koji nemaju boravište u Ujedinjenoj Kraljevini ako je imenovan zastupnik s domicilom u Ujedinjenoj Kraljevini; i društva osnovana u Ujedinjenoj Kraljevini i EGP-u koja imaju mjesto poslovanja ili imenovanog zastupnika u Ujedinjenoj Kraljevini.

PRILOG II.

Uvodne napomene

Rezerve koje se odnose na buduće mjere

1. Rasporedom stranke uz ovaj Prilog utvrđuju se, u skladu s člancima 8.15. (Rezerve i iznimke), 9.7. (Rezerve), 14.4. (Rezerve) i, za Europsku uniju, u skladu s člankom 13.10. (Rezerve i iznimke), rezerve koje je ta stranka donijela u pogledu određenih sektora, podsektora ili djelatnosti za koje može zadržati postojeće mjere ili donijeti nove ili strože mjere koje nisu u skladu s obvezama iz:
  - (a) članaka 8.6. (Nacionalni tretman), 9.3. (Nacionalni tretman) ili za Europsku uniju članka 13.3. (Nacionalni tretman);
  - (b) članaka 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije), 9.5. (Tretman najpovlaštenije nacije) ili za Europsku uniju članka 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije);
  - (c) članaka 8.4. (Pristup tržištu), 9.6. (Pristup tržištu) ili za Europsku uniju članka 13.6. (Pristup tržištu);
  - (d) članka 8.5. (Zahtjevi u pogledu rezultata);
  - (e) članka 8.8. (Viša uprava i upravni odbori) ili za Europsku uniju članka 13.8. (Viša uprava i upravni odbori);
  - (f) za Europsku uniju članka 13.7. (Prekogranična trgovina financijskim uslugama); ili
  - (g) članka 14.3. (Obveze),
2. Rezervama stranke ne dovode se u pitanje prava i obveze stranaka na temelju GATS-a.
3. Sve rezerve sadržavaju sljedeće elemente:
  - (a) **sektor**: odnosi se na opći sektor na koji se rezerva primjenjuje;
  - (b) **podsektor**: odnosi se na posebni sektor na koji se rezerva primjenjuje;
  - (c) **industrijska klasifikacija**: odnosi se, gdje je to primjenjivo, na djelatnost obuhvaćenu rezervom u skladu s CPC-om, ISIC rev 3.1 ili kako je izričito drugačije opisano u rezervi stranke;
  - (d) **vrsta rezerve**: navodi se obveza iz stavka 1. za koju je donesena rezerva;
  - (e) **opis**: utvrđuje se opseg sektora, podsektora ili djelatnosti koji su obuhvaćeni rezervom; i
  - (f) **postojeće mjere**: s ciljem transparentnosti utvrđuju se postojeće mjere koje se primjenjuju na sektor, podsektor ili djelatnosti koje su obuhvaćene rezervom.
4. Pri tumačenju rezerve uzimaju se u obzir svi elementi rezerve. Element **opis** ima prednost pred svim ostalim elementima.
5. Rezerva donesena na razini Europske unije primjenjuje se na mjeru države članice Europske unije na nacionalnoj razini i na mjeru vlade unutar te države članice Europske unije, osim ako je država članica Europske unije isključena na temelju rezerve. Rezerva koju je donijela Kanada na nacionalnoj razini ili država članica Europske unije primjenjuje se na mjeru regionalne, pokrajinske ili lokalne vlade unutar te zemlje.
6. Ako stranka zadrži mjeru kojom se kao uvjet za pružanje usluga na njezinom državnom području zahtijeva da pružatelj usluga bude fizička osoba, državljanin, trajni rezident ili rezident na njezinom državnom području, rezerva donesena za tu mjeru u pogledu prekogranične trgovina uslugama primjenjuje se kao rezerva u pogledu ulaganja u skladu s opsegom te mjere.

7. Rezerva koja se odnosi na mjeru kojom se kao uvjet za pružanje usluga na njezinom državnom području zahtijeva da pružatelj usluga bude fizička osoba, državljanin, trajni rezident ili rezident na njezinom državnom području i koja je donesena u vezi s člankom 13.7. (Financijske usluge – Prekogranična trgovina financijskim uslugama) primjenjuje se u opsegu te mjere kao rezerva u pogledu članka 13.3. (Financijske usluge – Nacionalni tretman), 13.4. (Financijske usluge – Tretman najpovlaštenije nacije), 13.6. (Financijske usluge – Pristup tržištu) i 13.8. (Financijske usluge – Viša uprava i upravni odbori).

8. Za potrebe ovog Priloga, uključujući raspored svake stranke uz ovaj Prilog:

ISIC rev. 3.1 znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, *ISIC rev. 3.1*, 2002.

9. U rasporedu Europske unije uz ovaj Prilog upotrebljavaju se sljedeće kratice:

AT Austrija

BE Belgija

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

ES Španjolska

EE Estonija

FI Finska

FR Francuska

EL Grčka

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT Italija

LV Latvija

LT Litva

LU Luksemburg

MT Malta

NL Nizozemska

PL Poljska

PT Portugal

RO Rumunjska

SK Slovačka

SI Slovenija

SE Švedska

UK Ujedinjena Kraljevina

Raspored Kanade**Rezerve primjenjive u Kanadi****(primjenjive na sve pokrajine i teritorije)****Rezerva II-C-1**

Sektor:	Starosjedilačka pitanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru kojom se ulagateljima iz Europske unije i njihovim ulaganjima ili pružateljima usluga iz Europske unije uskraćuju prava ili povlastice dodijeljene starosjediocima.
Postojeće mjere:	<i>Constitution Act, 1982.</i> , odnosno Raspored B uz <i>Canada Act 1982</i> (Ujedinjena Kraljevina), poglavlje 11.

Rezerva II-C-2

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na dogovore za zajedničko stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, koji obuhvaća aktivnosti kao što je proizvodnja, određivanje cijena, kupovina, prodaja ili bilo koja druga aktivnost s ciljem oblikovanja proizvoda ili njegova stavljanja na raspolaganje na određeno mjesto ili u određeno vrijeme radi kupovine, konzumacije ili upotrebe.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-3

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganje**

1. Britanska Kolumbija, Novi Brunswick, Nova Škotska, Nunavut, Otok Princa Edwarda, Quebec, Sjeverozapadni Teritoriji i Yukon zadržavaju pravo donijeti ili zadržati mjeru u pogledu kanadskog poduzeća koje je obuhvaćeno ulaganje u skladu s kojom 25 % ili manje članova upravnog odbora ili bilo kojeg drugog odbora poduzeća mora biti određenog državljanstva. Izmenom prethodno navedene mjere ne smije se smanjiti usklađenost mjere, kakva je postojala neposredno prije izmjene, s obvezama utvrđenima u osmom poglavlju (Ulaganja).
2. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru kojom se zahtijeva da najviše 50 % članova upravnog odbora poduzeća koje je obuhvaćeno ulaganje ima uobičajeno boravište u Kanadi. Izdavanje dozvole boravka državljaninu države Europske unije koji je imenovan za člana upravnog odbora poduzeća koje je obuhvaćeno ulaganje provest će se u skladu s kanadskim zakonom o ulasku stranih državljana. Međutim, državljani države Europske unije ne podvrgavaju se ispitivanju gospodarskih potreba isključivo u svrhu imenovanja za člana upravnog odbora.

Postojeće mjere:**Rezerva II-C-4**

Sektor: Svi sektori

Podsektor:**Industrijska klasifikacija:**

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganje**

Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na zahtjeve u pogledu boravišta povezane s vlasništvom nad zemljištem u neposrednoj blizini obale koje moraju ispunjavati ulagatelji iz Europske unije ili koji moraju biti ispunjeni u okviru njihovih ulaganja.

Postojeće mjere:**Rezerva II-C-5**

Sektor: Ribarstvo

Podsektor: Ribolov i usluge povezane s ribolovom

Industrijska klasifikacija: CPC 04, 882

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na dogovor u pogledu zajedničkog stavljanja na tržište ribe i plodova mora i trgovanja njima te izdavanje ribolovnih dozvola ili dozvola za djelatnosti povezane s ribolovom, uključujući ulazak stranih ribolovnih plovila u isključivi gospodarski pojas Kanade, njezino teritorijalno more, unutarnje vode i luke te korištenje bilo kojih usluga u tom pogledu. 2. Kanada plovilima koja imaju pravo na zastavu države članice Europske unije nastoji odobriti tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji u sličnim situacijama odobrava plovilima koja imaju pravo na zastavu bilo koje druge strane države.
Postojeće mjere:	<i>Fisheries Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje F-14 <i>Coastal Fisheries Protection Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje C-33 <i>Coastal Fisheries Protection Regulations</i> , C.R.C., 1978., poglavlje 413 Commercial Fisheries Licensing Policy <i>Policy on Foreign Investment in the Canadian Fisheries Sector</i> , 1985. <i>Freshwater Fish Marketing Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje F-13

Rezerva II-C-6

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Usluge povezane s tržištima vrijednosnih papira
Industrijska klasifikacija:	CPC 8132
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganje Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na državljane države Europske unije koji kupuju ili prodaju obveznice, trezorske zapise ili druge vrste dužničkih vrijednosnih papira koje je izdala vlada Kanade ili podnacionalna vlada Kanade ili na neki drugi način raspoložu njima.
Postojeće mjere:	<i>Financial Administration Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje F-11

Rezerva II-C-7

Sektor:	Proizvodnja hrane, pića i lijekova
Podsektor:	Prodavaonice alkohola, vina i piva
Industrijska klasifikacija:	CPC 241, 242, 243, 62112, 62226, 63107

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zakonom <i>Importation of Intoxicating Liquors Act</i> svim se pokrajinskim vladama daje uvozni monopol na opojna pića koja ulaze na njihovo područje.
Postojeće mjere:	<i>Importation of Intoxicating Liquors Act</i> , R.S.C., 1985., poglavlje I-3

Rezerva II-C-8

Sektor:	Pitanja manjina
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru kojom se manjini koja se nalazi u društveno ili gospodarski nepovoljnom položaju dodjeljuju prava ili povlastice.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-9

Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na pružanje usluga provedbe zakona i izvršavanja kazni i sljedećih usluga ako je riječ o socijalnim uslugama čije je uvođenje ili daljnje pružanje u javnom interesu: sigurnost ili osiguranje dohotka, socijalna sigurnost ili osiguranje, socijalna skrb, javno obrazovanje, javno osposobljavanje, zdravlje i skrb za djecu.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-10

Sektor: Socijalne usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na pružanje usluga socijalne skrbi na koje se ne primjenjuje rezerva u okviru Rezerve II-C-9 koja se odnosi na socijalne usluge socijalne.
2. Ta rezerva ne primjenjuje se na donošenje nove mjere u pogledu ograničenjâ za sudjelovanje stranog kapitala u pružanju tih socijalnih usluga.

Postojeće mjere:

Rezerva II-C-11

Sektor: Skupljanje, pročišćivanje i distribucija vode

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na skupljanje, pročišćivanje i distribuciju vode.

Postojeće mjere:

Rezerva II-C-12

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Usluge prijevoza cjevovodima

Industrijska klasifikacija: CPC 713

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na izdavanje certifikata za prijevoz goriva cjevovodom.

Postojeće mjere: *National Energy Board Act, R.S.C., 1985., poglavlje N-7*

Rezerva II-C-13

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Prodaja i marketing zračnog prijevoza, kako je definiran u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)

Industrijska klasifikacija: Definirana u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na prodaju i marketing usluga zračnog prijevoza.
2. Podrazumijeva se da ta rezerva ne utječe na prava i obveze Kanade u okviru *Sporazuma o zračnom prometu između Kanade i Europske zajednice te njezinih država članica*, koji je potpisan u Bruxellesu 17. prosinca 2009. i Ottawi 18. prosinca 2009.

Postojeće mjere:

Rezerva II-C-14

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Radovi na izgradnji vodnih putova, luka, brana i ostalih radova u području voda, usluge pomorskog prijevoza ili prijevoza kopnenim vodama.
Prateće i ostale usluge za vodni prijevoz
Sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode plovilom ili s plovila, kako su utvrđene u elementu opis u nastavku

Industrijska klasifikacija: CPC 5133, 5223, 721, 722, 745, sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode plovilom ili s plovila

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Tretman najpovlaštenije nacije
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori
Obveze

Opis:**Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu**

1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja utječe na ulaganja u usluge pomorske kabotaže ili na njihovo pružanje, uključujući:
  - (a) prijevoz robe ili putnika plovilom među točkama na državnom području Kanade ili iznad epikontinentalnog pojasa Kanade, izravno ili preko mjesta koje se nalazi izvan Kanade, a u pogledu voda iznad epikontinentalnog pojasa Kanade, prijevoz robe ili putnika samo ako je povezan s istraživanjem, iskorištavanjem ili prijevozom ruda ili neživih prirodnih resursa epikontinentalnog pojasa Kanade; i
  - (b) upotrebu plovila za sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi na državnom području Kanade, a u pogledu voda iznad epikontinentalnog pojasa Kanade ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi povezane s istraživanjem, iskorištavanjem ili prijevozom ruda ili neživih prirodnih resursa epikontinentalnog pojasa Kanade.
2. Ta rezerva povezana je, među ostalim, s ograničenjima i uvjetima za pružatelje usluga koji imaju pravo sudjelovati u tim djelatnostima, kriterijima za izdavanje privremene dozvole za kabotažu stranim plovilima i ograničenjima u pogledu broja dozvola za kabotažu izdanih stranim plovilima.
3. Podrazumijeva se da se ta rezerva primjenjuje, među ostalim, na pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode plovilom ili s plovila, uključujući usluge razvoza (feeder servis) i premještanja praznih kontejnera.
4. Ta se rezerva ne primjenjuje na mjeru povezanu s ulaganjem u sljedeće usluge morske kabotaže ili njihovim pružanjem s plovila kojim upravlja poduzeće iz Europske unije ili plovila kojim upravlja poduzeće treće zemlje ⁽¹⁾ i koje posjeduje ili njime upravlja državljanin države Europske unije ako je to plovilo registrirano u skladu s zakonima države članice Europske unije i plovi pod zastavom države članice Europske unije:
  - (a) premještanje vlastitih ili unajmljenih praznih kontejnera na nekomercijalnoj osnovi;
  - (b) i. stalni prethodni ili daljnji prijevoz međunarodnog tereta između luke Halifax i luke Montreal te između luke Montreal i luke Halifax s pomoću plovila registriranih u prvim (nacionalnim) registrima iz stavka 1. Priloga Komunikaciji Komisije C(2004) 43 – Smjernice Komisije o državnim potporama za pomorski prijevoz; i
  - ii. prethodni ili daljnji prijevoz međunarodnog tereta u kontejnerima između luke Halifax i luke Montreal te između luke Montreal i luke Halifax, pri čemu je to pojedinačni prijevoz kojim se dopunjuje međunarodni dio plovidbe, s pomoću plovila registriranih u prvim (nacionalnim) ili drugim (međunarodnim) registrima iz stavaka 1., 2. i 4. Priloga Komunikaciji Komisije C(2004) 43 – Smjernice Komisije o državnim potporama za pomorski prijevoz; ili
  - (c) jaružanje.

Postojeće mjere:

Coasting Trade Act, S.C., 1992., poglavlje 31.
Canada Shipping Act, 2001., S.C. 2001, poglavlje 26.
Customs Act, R.S.C., 1985. (2d Supp.), poglavlje 1.
Customs and Excise Offshore Application Act, R.S.C., 1985., poglavlje C-53

⁽¹⁾ Kanada zadržava pravo da te povlastice ne primjenjuje na poduzeća iz Sjedinjenih Američkih Država.

Rezerva II-C-15

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge pomorskog prijevoza i plovidbe kopnenim vodama Prateće usluge za vodni prijevoz Sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s plovila u vodama od zajedničkog interesa
Industrijska klasifikacija:	CPC 721, 722, 745, sve ostale pomorske djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s plovila
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije Obveze
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na provedbu sporazuma, dogovorâ i ostalih formalnih i neslužbenih i službenih obveza s ostalim zemljama u pogledu pomorskih djelatnosti u vodama od zajedničkog interesa u područjima kao što je kontrola onečišćenja (uključujući zahtjeve za dvostrukom oplatom za tankere za prijevoz nafte), sigurna plovidba, norme za inspekciju unutarnje plovidbe, kvaliteta vode, peljarenje, spašavanje, suzbijanje zlouporabe droga i pomorske telekomunikacije.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-16

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 07
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganje Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na broj ili vrstu pravnog subjekta koji rukovodi ili upravlja prijevoznom infrastrukturom koju posjeduje ili kontrolira Kanada.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-17

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Svi podsektori prijevoza, osim sljedećih podsektora: Usluge kontejnerske stanice i skladišta za pomorske kontejnere

Usluge pomorskih agencija
Usluge pomorske otpreme tereta
Usluge popravka i održavanja zrakoplova
Računalni sustavi rezervacija
Željeznički prijevoz putnika i tereta
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz
Usluge popravka, d.n., motornih vozila, prikolica i poluprikolica, uz naknadu ili na temelju ugovora
Usluge održavanja i popravka motornih vozila
Održavanje i popravak motocikala i motornih saonica
Usluge utovara i istovara za zemaljski prijevoz
Usluge pohrane i skladištenja za zemaljski prijevoz
Usluge agencije za prijevoz tereta za zemaljski prijevoz
Ostale pomoćne i popratne prijevozne usluge za zemaljski prijevoz

Industrijska klasifikacija:

CPC 07, CPC 51, CPC 61, CPC 886 i sve ostale djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s ili u pogledu plovila, letjelica, motornih vozila ili opreme za željeznički prijevoz, osim:
CPC 6112
CPC 6122
CPC 7111
CPC 7112
CPC 741 (ograničeno na usluge zemaljskog prijevoza)
CPC 742 (ograničeno na usluge zemaljskog prijevoza)
CPC 7480 (ograničeno na usluge zemaljskog prijevoza)
CPC 7490 (ograničeno na usluge zemaljskog prijevoza)
CPC 8867
CPC 8868 (ograničeno na opremu za željeznički prijevoz)
Usluge računalnog sustava rezervacija kako je utvrđeno u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)
Usluge popravka i održavanja zrakoplova kako je utvrđeno u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)
Usluge kontejnerske stanice i skladišta za pomorske kontejnere, usluge pomorskih agencija, usluge otpreme pomorskog tereta kako je utvrđeno u članku 14.1. (Definicije)

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu
Obveze

Opis:**Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu**

Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja se odnosi na utvrđivanje, uspostavu i širenje monopola ili isključivih pružatelja usluga u sektoru prijevoza ili upravljanje njima.

Postojeće mjere:

Rezerva II-C-18

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Prateće i pomoćne usluge prijevoza Zemaljske usluge kako je utvrđeno u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)
Industrijska klasifikacija:	CPC 74, zemaljske usluge kako je utvrđeno u člancima 8.1. (Definicije) i 9.1. (Definicije)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganje <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru kojom se ograničava broj pružatelja određenih pratećih i pomoćnih usluga prijevoza povezanih s: prihvatom i otpremom putnika i tereta (uključujući poštu) i prijevoznim sredstvima kojima se pruža potpora nositeljima prijevoza u zračnim lukama gdje su fizička ili operativna ograničenja uzrokovana prvenstveno razlozima sigurnosti ili zaštite. 2. Podrazumijeva se da ta rezerva u slučaju usluga prihvata i otpreme zrakoplova ne utječe na prava i obveze Kanade u okviru <i>Sporazuma o zračnom prometu između Kanade i Europske zajednice te njezinih država članica</i> koji je potpisan u Bruxellesu 17. prosinca 2009. i Ottawi 18. prosinca 2009.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-19

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge tehničkog ispitivanja i analize
Industrijska klasifikacija:	CPC 8676
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru koja utječe na zakonski propisane inspekcije i izdavanje dozvola plovilima u ime Kanade. 2. Podrazumijeva se da samo jedna fizička osoba, klasifikacijsko društvo ili druga organizacija koju je ovlastila Kanada može provoditi zakonski propisane inspekcije i u ime Kanade izdavati kanadske pomorske dokumente plovilima koja su registrirana u Kanadi i njihovoj opremi.
Postojeće mjere:	

Rezerva II-C-20

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:** Tretman najpovlaštenije nacije**Opis:****Ulaganje**

1. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru kojom se osigurava različito postupanje u skladu sa svim bilateralnim ili multilateralnim sporazumima na snazi ili potpisanim prije 1. siječnja 1994.
2. Kanada zadržava pravo donijeti ili zadržati mjeru kojom se osigurava različito postupanje na temelju postojećih ili budućih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma koji se odnose na:
  - (a) zračni promet
  - (b) ribarstvo; ili
  - (c) pomorska pitanja, uključujući spašavanje.

Postojeće mjere:**Raspored za Kanadu****Rezerve koje se primjenjuju u Alberti****Rezerva II-PT-1****Sektor:** Rekreativne, kulturne i sportske usluge**Podsektor:** Kockanje i kladjenje**Industrijska klasifikacija:** CPC 96492**Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije**Opis:****Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Alberta zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s lutrijskim igrama, terminalima za igre, igrama na sreću, utrckama, bingom, kasinima ili sličnim aktivnostima, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.

2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Alberte da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-2

- Sektor:** Alkoholna pića
- Podsektor:** Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohola, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića
- Industrijska klasifikacija:** CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 643, 88411
- Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
1. Alberta zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u prethodno navedenom sektoru kojom se:
    - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
    - (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
    - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
    - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
    - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
  2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Alberte da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-3

- Sektor:** Proizvodi poljoprivrede, šumarstva i ribarstva
- Podsektor:** Šumski resursi i prerada
Proizvodi šumarstva i sječe drva
Usluge povezane sa šumarstvom i sječom drva

Industrijska klasifikacija: CPC 03, 8814

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

1. Alberta zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s proizvodnjom, preradom, stavljanjem na tržište, ekstrakcijom i razvojem šumskih resursa i proizvoda dobivenih od njih, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Alberte da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-4

Sektor: Ribarstvo

Podsektor: Ribarstvo
Usluge povezane s ribarstvom

Industrijska klasifikacija: CPC 04, 62224, 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis:

Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

1. Alberta zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s proizvodnjom, preradom i zajedničkim stavljanjem na tržište proizvoda akvakulture, morskih i ribljih proizvoda, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

- (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Alberte da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-5

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Usluge povezane s distribucijom energije Usluge prijevoza cjevovodima Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode Sirova nafta i prirodni plin
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 17, 713, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Alberta zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s: i. istraživanjem, proizvodnjom, ekstrakcijom i razvojem sirove nafte ili prirodnog plina; ii. dodjelom isključivih prava na upravljanje sustavom distribucije ili prijevoza, uključujući usluge koje se odnose na cjevovode te usluge pomorske distribucije i prijevoza i iii. proizvodnjom, prijevozom, distribucijom, opremanjem te uvozom i izvozom električne energije, kojom se:<ul style="list-style-type: none"> (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

- (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Alberte da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve koje se primjenjuju u Britanskoj Kolumbiji

Rezerva II-PT-6

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode Sirova nafta i prirodni plin Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici Usluge prijevoza cjevovodima Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 17, 120, 334, 713, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>1. Britanska Kolumbija zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. istraživanjem, proizvodnjom, ekstrakcijom i razvojem sirove nafte ili prirodnog plina; ii. pravima na upravljanje povezanim sustavima distribucije ili prijevoza sirove nafte ili prirodnog plina, uključujući usluge koje se odnose na cjevovode te usluge pomorske distribucije i prijevoza ili iii. proizvodnjom, prijevozom, distribucijom, opremanjem te uvozom i izvozom električne energije, kojom se: <ul style="list-style-type: none"> (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba; (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

- (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Britanske Kolumbije da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-7

Sektor: Proizvodi poljoprivrede, šumarstva i ribarstva

Podsektor: Proizvodi šumarstva i sječe drva
Usluge povezane sa šumarstvom i sječom drva

Industrijska klasifikacija: CPC 03, 8814

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Britanska Kolumbija zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s proizvodnjom, preradom, stavljanjem na tržište, ekstrakcijom i razvojem šumskih resursa i proizvoda dobivenih od njih, uključujući dodjelu dozvola, kojom se:
- (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Britanske Kolumbije da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-8

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Ribarstvo Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Britanska Kolumbija zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s proizvodnjom, preradom i zajedničkim stavljanjem na tržište proizvoda akvakulture, morskih ili drugih ribljih proizvoda, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna pravna osoba ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Britanske Kolumbije da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-9**

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Britanska Kolumbija zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s izvođenjem i upravljanjem kockanjem u toj pokrajini, uključujući lutrijske igre, igre na sreću ili igre koje kombiniraju sreću i vještinu te izravno povezana poduzeća, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Britanske Kolumbije da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-10****Sektor:**

Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohola, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića**Industrijska klasifikacija:**

CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Britanska Kolumbija zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u vezi s uvozom, stavljanjem na tržište, licenciranjem, prodajom i distribucijom alkoholnih pića u toj pokrajini, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga koji mogu izvoditi određenu gospodarsku djelatnost, u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;

- (b) ograničava ukupna vrijednost transakcija ili imovine u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (c) ograničava ukupan broj poslova ili ukupna količina proizvodnje, izražena u određenim brojčanim jedinicama u obliku kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba;
  - (d) ograničava ukupan broj fizičkih osoba koje mogu biti zaposlene u podsektoru ili koje se mogu zaposliti obuhvaćenim ulaganjem te koje su potrebne za obavljanje gospodarske djelatnosti ili koje su s njom izravno povezane, u obliku brojčane kvote ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (e) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Britanske Kolumbije da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve koje se primjenjuju u Manitobi

Rezerva II-PT-11

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Riba i ostali proizvodi ribarstva Usluge veleprodaje proizvodima ribarstva Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 62224, 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Manitoba zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Manitobe da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-12

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza cjevovodima

Industrijska klasifikacija: CPC 713

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Manitoba zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Manitobe da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-13

Sektor: Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Manitoba zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Manitobe da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-14

Sektor: Energetika

Podsektor: Sirova nafta i prirodni plin
Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 120, 171, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Manitoba zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Manitobe da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-15

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Proizvodi šumarstva i sječe drva
Prerada šumskih resursa
Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom
Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda, na temelju naknade ili ugovora

Industrijska klasifikacija: CPC 031, 321, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 88430, 88441

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Manitoba zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Manitobe da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-16

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i kladenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Manitoba zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Manitobe da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve koje se primjenjuju u Novom Brunswicku

Rezerva II-PT-17

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 17, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Novi Brunswick zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u prijenosu hidroenergije u domeni pokrajine, proizvodnji, prijenosu, distribuciji i izvozu električne energije te u održavanju električnih postrojenja, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Novog Brunswicka da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-18

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i kladenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Novi Brunswick zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi monopol u prethodno navedenim podsektorima. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Novog Brunswicka da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.
Postojeće mjere	<i>Gaming Control Act</i> , S.N.B. 2008., poglavlje G-1.5

Rezerva II-PT-19

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkoholo, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Novi Brunswick zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Novog Brunswicka da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.
Postojeće mjere	<i>New Brunswick Liquor Corporation Act</i> , S.N.B. 1974., poglavlje N-6.1.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Newfoundland i Labrador

Rezerva II-PT-20

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Proizvodi šumarstva i sječe drva Prerada šumskih resursa Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda, na temelju naknade ili ugovora

Industrijska klasifikacija: CPC 031, 321, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 88430, 88441

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Newfoundland i Labrador zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru povezanu s prethodnim podsektorima, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (b) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo pokrajine Newfoundland i Labrador da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-21

Sektor: Ribarstvo i lov

Podsektor: Jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, drugdje nerazvrstani (d. n.)
Sirove kože ostalih životinja, d. n. (svježe ili konzervirane, ali ne dalje pripremljene)
Riba i ostali proizvodi ribarstva
Ostalo meso i jestivi nusproizvodi klanja, svježi, rashlađeni ili smrznuti (uključujući meso kunića), isključujući žablje krakove
Životinjska ulja i masti, sirova i rafinirana
Štavljena i dorađena krzna
Riblji pripravci i konzerve
Prodaja hrane, pića i duhana na temelju naknade ili ugovora
Usluge veleprodaje proizvodima ribarstva

Industrijska klasifikacija: CPC 0295, 02974, 04, 21129, 212, 2162, 2831, 62112, 62224, 8813, 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Newfoundland i Labrador zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru povezanu s prethodnim podsektorima, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili

- (b) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo pokrajine Newfoundland i Labrador da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-22**

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Električna energija Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 171, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokrajina Newfoundland i Labrador zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru povezanu s prethodnim podsektorima, kojom se:<ol style="list-style-type: none"> (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili (b) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo pokrajine Newfoundland i Labrador da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-23**

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina u području usluga**

1. Pokrajina Newfoundland i Labrador zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru povezanu s prethodnim podsektorima, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (b) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo pokrajine Newfoundland i Labrador da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-24****Sektor:**

Prijevoz

Podsektor:

Usluge prijevoza cjevovodima

Industrijska klasifikacija:

CPC 7131

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Newfoundland i Labrador zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru povezanu s prethodnim podsektorom, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (b) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo pokrajine Newfoundland i Labrador da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-25****Sektor:**

Energetika

Podsektor: Sirova nafta i prirodni plin
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 120, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Newfoundland i Labrador zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru povezanu s prethodnim podsektorima, kojom se:
  - (a) ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba ili
  - (b) ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo pokrajine Newfoundland i Labrador da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve koje se primjenjuju u Sjeverozapadnim Teritorijima

Rezerva II-PT-26

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge povezane sa stočarstvom
Usluge povezane s lovom

Industrijska klasifikacija: CPC 8812, 8813

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-27

Sektor: Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-28

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Proizvodi šumarstva i sječe drva
Papirna masa i karton
Prerada šumskih resursa
Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom
Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda, na temelju naknade ili ugovora

Industrijska klasifikacija: CPC 03, 321, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 88430, 88441

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-29

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i kladenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-30

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija
Usluge prijevoza cjevovodima
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 171, 713, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-31

Sektor: Sirova nafta i prirodni plin

Podsektor: Sirova nafta i prirodni plin
Prijevoz cjevovodima
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 120

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u istraživanju, proizvodnji, ekstrakciji i razvoju sirove nafte ili prirodnog plina, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru djele isključivih prava na upravljanje sustavom distribucije ili prijevoza, uključujući usluge koje se odnose na cjevovode te usluge pomorske distribucije i prijevoza.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-32

Sektor: Ribarstvo

Podsektor: Riba i ostali proizvodi ribarstva
Usluge veleprodaje proizvodima ribarstva
Usluge povezane s ribarstvom

Industrijska klasifikacija: CPC 04, 62224, 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Sjeverozapadnih Teritorija da uvedu ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaju ili ustupaju svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-33

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Ostale usluge kopnenog prijevoza

Industrijska klasifikacija: CPC 7121, 71222

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Sjeverozapadni Teritoriji zadržavaju pravo donijeti ili nastaviti provoditi ispitivanje gospodarskih potreba za pružanje usluga gradskog i međugradskog autobusnog prijevoza. Glavni su kriteriji ispitivanje primjerenosti trenutne razine usluge, tržišni uvjeti kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu te koju korist za javnost predstavljaju novi subjekti, uključujući kontinuitet i kvalitetu usluge te opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu.

Postojeće mjere

Rezerve koje se primjenjuju u Novoj Škotskoj

Rezerva II-PT-34

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Proizvodi šumarstva i sječe drva
Prerada šumskih resursa
Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom
Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda, na temelju naknade ili ugovora

Industrijska klasifikacija: CPC 031, 321, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 88430, 88441

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-35

Sektor: Ribarstvo i lov

Podsektor: Jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, d. n.
Sirove kože ostalih životinja, d. n. (svježe ili konzervirane, ali ne dalje pripremljene)

Riba i ostali proizvodi ribarstva;
Ostalo meso i jestivi nusproizvodi klanja, svježi, rashlađeni ili smrznuti (uključujući meso kunića), isključujući žablje krakove
Životinjska ulja i masti, sirova i rafinirana
Štavljena i dorađena krzna
Riblji pripravci i konzerve
Prodaja hrane, pića i duhana na temelju naknade ili ugovora
Usluge veleprodaje proizvodima ribarstva
Prijevoz zamrznute ili hladene robe

Industrijska klasifikacija: CPC 0295, 02974, 04, 21129, 212, 2162, 2831, 62112, 62224, dio 71231, 8813, 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-36

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 17, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-37

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sirova nafta i prirodni plin Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-38**

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-39

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja alkoholnih pića.
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-40**

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge prijevoza cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 713
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nova Škotska zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenom podsektoru, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nove Škotske da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve primjenjive u Nunavutu**Rezerva II-PT-41**

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge povezane sa stočarstvom
Usluge povezane s lovom

Industrijska klasifikacija: CPC 8812, 8813

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-42

Sektor: Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. U skladu s propisom *Liquor Act*, Nunavut ima pravo uvoza, kupnje, proizvodnje, distribucije, opskrbe, stavljanja na tržište i prodaje alkoholnih pića u Nunavutu te provođenja tih aktivnosti putem teritorijalnog monopola.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere *Liquor Act*, R.S.N.W.T. 1988., poglavlje L-9.

Rezerva II-PT-43

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i kladenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenom podsektoru, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-44

Sektor: Ribarstvo

Podsektor: Riba i ostali proizvodi ribarstva;
Usluge veleprodaje proizvodima ribarstva
Usluge povezane s ribarstvom

Industrijska klasifikacija: CPC 04, 62224, 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-45

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Električna energija Uređaji za distribuciju i kontrolu električne energije Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 171, 4621, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Nunavut ima monopol na proizvodnju, stvaranje, razvoj, prijenos, distribuciju, isporuku, opskrbu i izvoz električne energije i srodne usluge u skladu s odjeljkom 5.1. propisa <i>Qulliq Energy Corporation Act</i>. 3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.
Postojeće mjere	<i>Qulliq Energy Corporation Act</i> , R.S.N.W.T. 1988., poglavlje N-2.

Rezerva II-PT-46

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sirova nafta i prirodni plin Prijevoz Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 713, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Nunavut također zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi bilo kakvu mjeru ograničavanja pristupa tržištu u razvoju sektora nafte i plina. 3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-47**

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Pomorski prijevoz tereta
Industrijska klasifikacija:	CPC 7212
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Nunavut zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenom podsektoru, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Nunavuta da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-48**

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Ostale usluge kopnenog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, 71222
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>Nunavut zadržava pravo uvesti ili nastaviti provoditi ispitivanje gospodarskih potreba za pružanje usluga gradskog i međugradskog autobusnog prijevoza. Glavni su kriteriji ispitivanje primjerenosti trenutačne razine usluge; tržišni uvjeti kojima se utvrđuje zahtjev za proširenu uslugu kao i pogodnost koju za javnost predstavljaju novi subjekti, uključujući kontinuitet i kvalitetu usluge te opremljenost, spremnost i sposobnost podnositelja zahtjeva da pruži primjerenu uslugu.</p>

Postojeće mjere**Rezerve primjenjive u Ontariju****Rezerva II-PT-49**

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode Siromafta i prirodni plin

Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici
Usluge prijevoza cjevovodima
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 17, 120, 334, 713, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Ontario zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u istraživanju, proizvodnji, generiranju energije, ekstrakciji, uvozu, izvozu, prijevozu, prijenosu, distribuciji, skladištenju, prodaji, maloprodaji, stavljanju na tržište, očuvanju, upravljanju potražnjom / opterećenjem energije te energetskom razvoju (uključujući električnu energiju, prirodni plin i obnovljivu energiju), s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ontario zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u dodjeli isključivih prava vlasništva ili uporabe sustava prijenosa ili distribucije, ili na proizvodnju, izradu, skladištenje, prodaju, maloprodaju ili stavljanje na tržište energije (električne energije, prirodnog plina ili obnovljive energije).
3. Podrazumijeva se da se ovom rezervom ne dovodi u pitanje pravo Ontarija da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve koje se primjenjuju na pokrajinu Otok Princa Edwarda

Rezerva II-PT-50

Sektor: Ribarstvo i akvakultura

Podsektor: Riba i ostali proizvodi ribarstva;
Usluge veleprodaje proizvodima ribarstva
Usluge povezane s ribarstvom

Industrijska klasifikacija: CPC 04, 62224, 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Otok Princa Edwarda zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Otoka Princa Edwarda da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-51

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sustavi dobivanja energije iz obnovljivih izvora Električna energija, nafta i prirodni plin Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 17, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokrajina Otok Princa Edwarda zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Otoka Princa Edwarda da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-52

Sektor:	Šumarstvo
Podsektor:	Proizvodi šumarstva i sječe drva Prerada šumskih resursa Usluge povezane s poljoprivredom, lovom i šumarstvom Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda, na temelju naknade ili ugovora
Industrijska klasifikacija:	CPC 03, 321, 881 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem i 8814), 88430, 88441
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokrajina Otok Princa Edwarda zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.

2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Otoka Princa Edwarda da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-53**

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i klađenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Otok Princa Edwarda zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenom podsektoru, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Otoka Princa Edwarda da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-54**

Sektor: Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Pokrajina Otok Princa Edwarda zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u navedenim podsektorima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.

2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Otoka Princa Edwarda da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve primjenjive u Québecu

Rezerva II-PT-55

Sektor:	Poljoprivreda, ribarstvo
Podsektor:	Proizvodi poljoprivrede, hortikulture i vrtlarstva Žive životinje i proizvodi životinjskog podrijetla Riba i ostali proizvodi ribarstva; Meso, riba, voće, povrće, ulja i masti Mliječni proizvodi Mlinarski proizvodi, škrob i škrobni proizvodi Ostali prehrambeni proizvodi Usluge povezane s poljoprivredom Usluge povezane sa stočarstvom Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 01, 02, 04, 21, 22, 23, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 8812, 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u proizvodnji, prijenosu posjeda ili vlasništva, obradi i zajedničkom stavljanju na tržište proizvoda akvakulture, morskih i ribljih proizvoda s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Québec također zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u vezi s izdavanjem dozvola u skladu s propisom <i>Food Products Act</i>. 3. Te mjere uključuju ispitivanje javnog interesa i uzimanje u obzir društveno-gospodarskih čimbenika. 4. Radi veće sigurnosti, ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Québeca da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom I-C-2 rezervom.
Postojeće mjere	<i>Food Products Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje P-29. <i>An Act to regularize and provide for the development of local slaughterhouses</i> , C.Q.L.R., poglavlje R-19.1.

An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products, C.Q.L.R., poglavlje M-35.1.

An Act respecting the marketing of marine products, C.Q.L.R., poglavlje C-32.1.

The Marine Products Processing Act, C.Q.L.R., poglavlje T-11.01.

Rezerva II-PT-56

Sektor: Energetika

Podsektor: Električna energija
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 171, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u proizvodnji, utvrđivanju i izmjeni stopa i uvjeta, prijenosu, opskrbi, distribuciji i izvozu električne energije te u održavanju električne opreme, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Za potrebe djelatnosti navedenih u prethodnom stavku Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru u pogledu prijenosa i dodjele zemljišta u vlasništvu države te pokretne i nepokretne imovine, kao i sve mjere koje se odnose na sve vrste i izvore energije iz kojih je moguće proizvesti električnu energiju.
3. Hydro-Québec nositelj je isključivih prava za proizvodnju, prijenos, distribuciju i izvoz električne energije. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi ovlasti i prava društva Hydro-Québec za potrebe navedenih aktivnosti.
4. Tim se mjerama uzimaju u obzir društveno-gospodarski čimbenici.
5. Radi veće sigurnosti, ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Québeca da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom I-C-2 rezervom.

Postojeće mjere

Hydro-Québec Act, C.Q.L.R., poglavlje H-5.

An Act respecting the exportation of electric power, C.Q.L.R., poglavlje E-23.

An Act respecting the Régie de l'énergie, C.Q.L.R., poglavlje R-6.01.

An Act respecting municipal and private electric power systems, C.Q.L.R., poglavlje S-41.

Act respecting the Ministère des Ressources naturelles et de la Faune, C.Q.L.R., poglavlje M-25.2.

An Act respecting threatened or vulnerable species, C.Q.L.R., poglavlje E-12.01.

Loi sur la Coopérative régionale d'électricité de Saint-Jean-Baptiste de Rouville et abrogeant la Loi pour favoriser l'électrification rurale par l'entremise de coopératives d'électricité, L.Q. 1986., poglavlje 21.

Watercourses Act, C.Q.L.R., poglavlje R-13.

Rezerva II-PT-57

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sirova nafta i prirodni plin Usluge prijevoza cjevovodima Usluge povezane s distribucijom energije
Industrijska klasifikacija:	CPC 120, 713, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu upravljanja naftnim i plinskim distribucijskim sustavima i u prijevozu cjevovodima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Québec također zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u razvoju sektora nafte i plina. 3. Radi veće sigurnosti, ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Québeca da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom I-C-2 rezervom.
Postojeće mjere	<i>An Act respecting the Régie de l'énergie</i> , C.Q.L.R., poglavlje R-6.01. <i>Mining Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje M-13.1.

Rezerva II-PT-58

Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Kockanje i klađenje
Industrijska klasifikacija:	CPC 96492
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u sektoru lutrije, lutrijskim igrama, aparatima za igre na sreću, uređajima za video lutriju, igrama na sreću, utrkama, kladionicama, bingu, kasinima, promidžbenim nagradnim igrama, uslugama savjetovanja i provedbe, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.

2. Société des loteries du Québec jest ili može dobiti status monopolista u navedenim djelatnostima.
3. Radi veće sigurnosti, ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Québeca da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

An Act respecting the Société des loteries du Québec, C.Q.L.R., poglavlje S-13.1.

An Act respecting lotteries, publicity contests and amusement machines, C.Q.L.R., poglavlje L-6.

An Act respecting racing, C.Q.L.R., poglavlje C-72.1.

Rezerva II-PT-59**Sektor:**

Proizvodi šumarstva i sječe drva

Podsektor:

Grubo obrađeno drvo

Proizvodi od drva, pluta, slame i pletarskih materijala

Celuloza, papir i proizvodi od papira

Tiskani materijal i srodni proizvodi

Industrijska klasifikacija:

CPC 031, 31, 32

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u sektoru šumarstva, posebno mjere koje se odnose na razvoj šuma, iskorištavanje šumskih resursa i proizvoda dobivenih od njih (uključujući biomasu i nedrvne proizvode), s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Québec zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u stavljanju na tržište ili preradi šumskih resursa i proizvoda dobivenih od njih kao i svaku mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u opskrbi tvornica za preradu drva, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
3. Te mjere uključuju ispitivanje javnog interesa i uzimanje u obzir društveno-gospodarskih čimbenika.
4. Radi veće sigurnosti, ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Québeca da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

An Act respecting the marketing of agricultural, food and fish products, C.Q.L.R., poglavlje M-35.1.

Forest Act, C.Q.L.R., poglavlje F-4.1.

Sustainable Forest Development Act, C.Q.L.R., poglavlje A-18.1.

An Act respecting the Ministère des Ressources naturelles et de la Faune, C.Q.L.R., poglavlje M-25.2.

Rezerve primjenjive u Saskatchewanu**Rezerva II-PT-60**

Sektor: Rekreativne, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Kockanje i klađenje

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Saskatchewan zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga bilo u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.
2. Saskatchewan zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost u navedenim podsektorima.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Saskatchewanu da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-61

Sektor: Alkoholna pića

Podsektor: Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkoholo, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva)
Proizvodnja alkoholnih pića.

Industrijska klasifikacija: CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 643

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Saskatchewan zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga bilo u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba.
2. Saskatchewan zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost u navedenim podsektorima.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Saskatchewanu da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-62

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Električna energija, gradski plin, para i topla voda Rasvjetni plin, vodeni plin, generatorski plin i slični plinovi, osim naftnih plinova i ostalih plinovitih ugljikovodika Usluge povezane s distribucijom energije Električna energija Generatorski plin Usluge prijevoza cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 17, 713, 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Saskatchewan zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava broj obuhvaćenih ulaganja ili pružatelja usluga bilo u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje gospodarskih potreba. 2. Saskatchewan zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava ili zahtijeva posebna vrsta pravne osobe ili zajedničkog pothvata putem kojih ulagatelj može obavljati gospodarsku djelatnost u navedenim podsektorima. 3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Saskatchewanu da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerve primjenjive u Yukonu**Rezerva II-PT-63**

Sektor:	Alkoholna pića
Podsektor:	Usluge posrednikâ, usluge veleprodaje, usluge maloprodaje (alkohol, vino i pivo, prodavaonice alkohola, vina i piva) Proizvodnja i prijevoz alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	CPC 24 (osim 244), 62112, 62226, 63107, 7123 (osim 71231, 71232, 71233, 71234), 8841
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u oglašavanju, skladištenju, proizvodnji, distribuciji, prijevozu, prodaji i trgovini alkoholnim pićima, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Yukon Liquor Corporation jedini je komercijalni uvoznik alkoholnih pića u Yukon. Proizvođači alkoholnih pića iz toga teritorija mogu voditi maloprodajno mjesto uz proizvodni pogon kao zastupnik proizvođača društva Yukon Liquor Corporation.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-64****Sektor:**

Rekreacijske, kulturne i sportske usluge

Podsektor:

Kockanje i kladenje

Industrijska klasifikacija:

CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Tretman najpovlaštenije nacije**Opis:****Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u vlasništvu i vođenju objekata za kockanje i igre na sreću, izuzev mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Yukon zadržava pravo ograničiti pristup tržištu u lutrijskim igrama, aparatima za igre na sreću, uređajima za video lutriju, igrama na sreću, utrkama, kladionicama, igračnicama binga i promidžbenim nagradnim igrama te provođenju tih aktivnosti, uključujući kroz monopol.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere**Rezerva II-PT-65****Sektor:**

Energetika

Podsektor: Sirova nafta i prirodni plin
Usluge prijevoza cjevovodima
Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija: CPC 120, 713, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u istraživanju, proizvodnji, ekstrakciji i razvoju sektora nafte i plina, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru dodjele isključivog prava na upravljanje sustavom distribucije ili prijevoza prirodnog plina ili nafte, uključujući aktivnost u vezi s plinovodom i naftovodom te uslugama pomorske distribucije i prijevoza.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-66

Sektor: Energetika

Podsektor: Proizvodnja, prijenos i distribucija električne energije, plina, pare i tople vode
Električna energija i srodne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 17, 887

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu hidroenergije, proizvodnji, prijevozu, distribuciji, opskrbi i izvozu električne energije, komercijalnoj i industrijskoj uporabi vode i uslugama povezanim s distribucijom energije, osim mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Yukon može staviti na raspolaganje društvu Yukon Development Corporation (ili bilo kojem njegovu društvu kćeri ili društvu pravnom sljedniku) za operativne svrhe svaki objekt ili bilo koji hidroenergetski potencijal u vlasništvu Yukona ili pod njegovim nadzorom.
3. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-67

Sektor: Šumarstvo

Podsektor: Proizvodi šumarstva i sječe drva

Industrijska klasifikacija: CPC 03, 531

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u aktivnostima povezanim s proizvodima šumarstva i sječe drva, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-68

Sektor: Šumarstvo i poljoprivreda

Podsektor: Usluge povezane s poljoprivredom
Usluge povezane sa stočarstvom
Poljoprivredno zemljište, šuma i druge pošumljene površine
Najam državnog zemljišta i dozvole
Proizvodi šumarstva i sječe drva

Industrijska klasifikacija: CPC 03, 531, 8811 (osim iznajmljivanja poljoprivredne opreme s rukovateljem), 8812

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu poljoprivrednog zemljišta, šumskim resursima i ugovorima o ispaši, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-69

Sektor:	Ribarstvo
Podsektor:	Riba i ostali proizvodi ribarstva; Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 04, 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u ribarstvu, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-70

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u prirodnim, tehničkim i tehnološkim znanostima Usluge istraživanja i eksperimentalnog razvoja u društvenim i humanističkim znanostima Usluge interdisciplinarnog istraživanja i eksperimentalnog razvoja
Industrijska klasifikacija:	CPC 851, 852 (samo jezikoslovlje i jezici), 853
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <ol style="list-style-type: none"> 1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u uslugama istraživanja i razvoja, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja. 2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Rezerva II-PT-71

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Recikliranje na temelju naknade ili ugovora

Industrijska klasifikacija: CPC 88493

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

1. Yukon zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se ograničava pristup tržištu u vezi s recikliranjem, s iznimkom mjera o uvođenju ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala u smislu ograničenja najvećeg postotka stranog udjela ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili skupnog stranog ulaganja.
2. Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje pravo Yukona da uvede ograničenja u pogledu sudjelovanja stranog kapitala kada prodaje ili ustupa svoje vlasničke udjele ili imovinu u postojećem državnom poduzeću ili postojećem državnom tijelu u skladu s kanadskom rezervom I-C-2.

Postojeće mjere

Raspored za stranku EU

Rezerve koje se primjenjuju u Europskoj uniji

(primjenjive u svim državama članicama EU-a, osim ako je navedeno drukčije)

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja**

U svim državama članicama EU-a usluge koje se smatraju javnim komunalnim uslugama na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijevati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim subjektima.

Javne komunalne usluge postoje u sektorima kao što su povezane usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja, usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima, usluge tehničkog ispitivanja i analize, ekološke usluge, zdravstvene usluge, usluge prijevoza te pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza. Isključiva prava za takve usluge često se dodjeljuju privatnim subjektima, primjerice subjektima koji imaju koncesije javnih tijela, podložno određenim obvezama u pogledu usluga. S obzirom na to da javne komunalne službe često postoje i na razini nižoj od središnje, detaljan i iscrpan popis na razini pojedinih sektora ne bi bio praktičan.

Ova rezerva ne primjenjuje se na telekomunikacijske usluge te na računalne i srodne usluge.

Postojeće mjere:

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:** Tretman najpovlaštenije nacije**Opis:****Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji na temelju postojećih ili budućih bilateralnih ili multilateralnih sporazuma koji se utvrđuje sljedeće:

- (a) uspostavlja se unutarnje tržište za usluge i ulaganja;
- (b) dodjeljuje se pravo poslovnog nastana ili
- (c) zahtijeva se usklađivanje zakonodavstva u jednom gospodarskom sektoru ili više njih.

Unutarnje tržište za usluge i poslovni nastan znači područje bez unutarnjih granica u kojemu se jamči slobodno kretanje usluga, kapitala i osoba.

Pravo poslovnog nastana znači obvezu sadržajnog ukidanja svih prepreka poslovnom nastanu među strankama sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji stupanjem na snagu tog sporazuma. Pravo poslovnog nastana uključuje pravo državljana stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji na osnivanje i upravljanje poduzećima pod uvjetima koji su jednaki uvjetima koji su na temelju nacionalnog zakonodavstva propisani za državljane zemlje u kojoj se uspostavlja takav poslovni nastan.

Usklađivanje zakonodavstva znači sljedeće:

- (a) ujednačavanje zakonodavstva jedne stranke sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji ili više njih sa zakonodavstvom druge stranke ili stranaka tog sporazuma ili
- (b) uključivanje zajedničkog zakonodavstva u pravni poredak stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji.

Takvo ujednačavanje ili uključivanje provodi se tek od onog trenutka kad ga se uvede u pravni poredak stranke ili stranaka sporazuma o regionalnoj gospodarskoj integraciji i tek se tada smatra se da je provedeno.

Postojeće mjere:

Europski gospodarski prostor (EGP)
Sporazumi o stabilizaciji
Bilateralni sporazumi između EU-a i Švicarske Konfederacije

Sektor:

Svi sektori

Podsektor:**Industrijska klasifikacija:****Vrsta rezerve:**

Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:**Ulaganja**

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se državljanima ili poduzećima osigurava različito postupanje u pogledu prava poslovnog nastana na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma između sljedećih država članica EU-a: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT i UK te bilo koje od sljedećih zemalja ili kneževina: San Marina, Monaka, Andore i Države Vatikanskoga Grada.

Postojeće mjere:

Sektor:	Ribarstvo Akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Zahtjevi u pogledu rezultata
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere, posebno u okviru zajedničke ribarstvene politike te sporazumâ o ribarstvu s određenom trećom zemljom, u pogledu pristupa biološkim resursima i ribolovnim područjima u pomorskim vodama pod suverenitetom ili u nadležnosti država članica EU-a te u pogledu njihove upotrebe.</p> <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) kojima se uređuje iskrcaj ulova iz potkvota dodijeljenih plovilima Kanade ili treće zemlje; (b) kojima se utvrđuje najmanja potrebna veličina društva kako bi se zaštitila i tradicionalna ribarska plovila i obalna ribarska plovila ili (c) kojima se osigurava različito postupanje prema Kanadi ili trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u pogledu ribarstva. <p>Povlastica za komercijalni ribolov kojom se dodjeljuju prava na ribolov u teritorijalnim vodama određene države članice EU-a može se dodijeliti samo plovilima koja plove pod zastavom države članice EU-a.</p> <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere u pogledu državljanstva članova posade ribarskog plovila koje plovi pod zastavom države članice EU-a.</p> <p>Rasporedi rezervi primjenjivih u BE, BG, DE, DK, ES, FI, FR, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK i UK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.</p>
Postojeće mjere:	
Sektor:	Skupljanje, pročišćivanje i distribucija vode
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 41
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	<p>Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama</p> <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na djelatnosti koje uključuju usluge povezane sa skupljanjem, pročišćivanjem i distribucijom vode kućanstvima te industrijskim, komercijalnim ili drugim korisnicima, kao i opskrbu pitkom vodom i gospodarenje vodama.</p>
Postojeće mjere:	

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge Usluge javnih bilježnika Usluge sudskih izvršitelja
Industrijska klasifikacija:	DioCPC-a 861, dio CPC-a 87902
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama EU, osim SE, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga pravnog savjetovanja te izdavanja pravnih potvrda i ovjeravanja koje pružaju pravnicima kojima su povjerene javne funkcije, primjerice bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili drugi <i>officiers publics et ministériels</i> , te mjere koje se odnose na usluge koje pružaju sudski izvršitelji koje imenuje vlada službenim aktom.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Distribucija i zdravstvene usluge
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama U svim državama članicama EU-a, osim BE, BG, EE i IE, naručivanje poštom moguće je samo iz država članica EGP-a, stoga je za maloprodaju farmaceutskih proizvoda i određenih medicinskih proizvoda široj javnosti u EU-u obvezan poslovni nastan u bilo kojoj od tih zemalja. U BG, DE i EE zabranjeno je naručivanje farmaceutskih proizvoda poštom. U IE zabranjeno je naručivanje poštom farmaceutskih proizvoda koji se izdaju na recept. Rasporedi rezervi primjenjivih u BE, FI, SE i SK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Distribucija i zdravstvene usluge
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Opis:	Ulaganja EU, osim EL, IE, LT, LU, NL i UK, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se ograničava broj dobavljača kojima je dopušteno pružati određenu uslugu u određenoj lokalnoj zoni ili na određenom lokalnom području na nediskriminirajući način kako bi se spriječila prekomjerna opskrba u područjima s ograničenom potražnjom. U tu bi se svrhu moglo provesti ispitivanje gospodarskih potreba, uzimajući u obzir čimbenike kao što su broj postojećih objekata i učinak na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti te geografska rasprostranjenost. Rasporedi rezervi primjenjivih u AT, DE, ES, FI, FR, IT, LU, LV, MT, PT, SE i SI sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Ostale poslovne usluge (usluge agencija za naplatu, usluge kreditnog izvješćivanja)
Industrijska klasifikacija:	CPC 87901, CPC 87902
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama EU, osim ES i SE, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere u pogledu pružanja usluga agencija za naplatu i usluga kreditnog izvješćivanja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja Usluge angažiranja osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te sestrinskog i drugog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87202, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama EU, osim BE, HU i SE, zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja i zabraniti prekogranično pružanje tih usluga. EU, osim HU i SE, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere u pogledu pružanja usluga posredovanja u zapošljavanju osoblja za pomoć u domaćinstvu, drugih komercijalnih ili industrijskih radnika te sestrinskog i drugog osoblja. Rasporedi rezervi primjenjivih u AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI i SK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Istražne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87301

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
EU, osim AT i SE, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere u pogledu pružanja istraž-
nih usluga. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati
i uvjeti u pogledu državljanstva.
Rasporedi rezervi primjenjivih u LT i PT sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge
Pomoćne usluge u pomorskom, željezničkom i zračnom prijevozu te u prijevozu unu-
tarnjim plovnim putovima

Podsektor: Održavanje i popravak plovila, opreme za željeznički prijevoz te zrakoplova i njihovih
dijelova

Industrijska klasifikacija: Dio CPC-a 86764, CPC 86769, CPC 8868,

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
EU, osim DE, EE i HU, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva
poslovni nastan ili fizička prisutnost na njegovu području za pružatelje usluga održa-
vanja i popravka opreme za željeznički prijevoz te kojima se zabranjuje prekogra-
nično pružanje tih usluga s mjesta izvan njegova područja.
EU, osim CZ, EE, HU, LU i SK, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se za-
htijeva poslovni nastan ili fizička prisutnost na njegovu području za pružatelje usluga
održavanja i popravka plovila za prijevoz unutarnjim plovnim putovima te kojima se
zabranjuje prekogranično pružanje tih usluga s mjesta izvan njegova područja.
EU, osim EE, HU i LV, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva
poslovni nastan ili fizička prisutnost na njegovu području za pružatelje usluga održa-
vanja i popravka pomorskih plovila te kojima se zabranjuje prekogranično pružanje
tih usluga s mjesta izvan njegova područja.
Samo priznate organizacije s odobrenjem EU-a mogu provoditi statutarni nadzor i sta-
tutarnu certifikaciju brodova u ime država članica EU-a. Može se zahtijevati poslovni
nastan.
EU, osim AT, EE, HU, LV i PL, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se za-
htijeva poslovni nastan ili fizička prisutnost na njegovu području za pružatelje usluga
održavanja (uključujući linijsko održavanje) i popravka zrakoplova i njihovih dijelova
te kojima se zabranjuje prekogranično pružanje tih usluga s mjesta izvan njegova pod-
ručja.

Postojeće mjere:**Sektor:** Komunikacijske usluge**Podsektor:** Telekomunikacijske usluge**Industrijska klasifikacija:****Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman**Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge prijenosa radiodifuzije.
Radiodifuzija se definira kao neprekinut lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.**Postojeće mjere:****Sektor:** Rekreativne, kulturne i sportske usluge**Podsektor:****Industrijska klasifikacija:** CPC 9619, CPC 963, CPC 964, osim CPC-a 96492**Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Tretman najpovlaštenije nacije
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori**Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
EU, osim AT, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga knjižnica, arhiva i muzeja te drugih kulturnih usluga. LT zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan pružatelja usluga te kojima se ograničava prekogranično pružanje tih usluga. U AT i LT za pružanje tih usluga može se zahtijevati dozvola ili koncesija.
CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI i SK zadržavaju pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa te diskoteka.
Usto EU, osim AT i SE, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan te kojima se ograničava prekogranično pružanje usluga zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo, cirkusa te diskoteka.
BG zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sljedećih usluga zabavnog sadržaja: usluga cirkusa, zabavnih parkova i sličnih atrakcija, usluga plesnih dvorana, diskoteka i učitelja plesa te drugih usluga zabavnog sadržaja.
EE zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje drugih usluga zabavnog sadržaja, osim usluga kinematografa.

LT i LV zadržavaju pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih usluga zabavnog sadržaja, osim usluga obavljanja djelatnosti kinematografa.

BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO i SK zadržavaju pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje sportskih i drugih rekreacijskih usluga.

AT zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga planinarskih vodiča ili škola skijanja.

Postojeće mjere:

Sektor: Rekreacijske, kulturne i sportske usluge

Podsektor: Usluge kockanja i klađenja

Industrijska klasifikacija: CPC 96492

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Tretman najpovlaštenije nacije
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

EU, osim MT, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga kockanja koje uključuju klađenje na uloge s novčanom vrijednosti u igrama na sreću, uključujući posebno lutrije, srečke, usluge kockanja u kockarnicama odnosno igraonicama ili licenciranim objektima, usluge klađenja, usluge binga te usluge kockanja kojima upravljaju dobrotvorne ustanove ili neprofitne organizacije koje ubiru prihode od tih usluga.

Ova se rezerva ne primjenjuje na igre vještine, kockarske aparate koji ne daju nagrade odnosno koji daju nagrade samo u obliku dodatnih besplatnih igara te na promotivne igre čija je isključiva namjena poticanje prodaje robe ili usluga koje nisu obuhvaćene ovim isključenjem.

Postojeće mjere:

Sektor: Usluge obrazovanja

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 92

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih usluga obrazovanja koje se financiraju javnim sredstvima ili potporom države u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatnima.

EU, osim CZ, NL, SE i SK, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje drugih usluga privatnog obrazovanja, odnosno usluga koje se ne smatraju uslugama osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih.

Ako je stranim pružateljima usluga dopušteno pružanje usluga privatnog obrazovanja, sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnom sustavu može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajući način.

Rasporedi rezervi primjenjivih u AT, BG, CY, CZ, FI, FR, IT, MT, RO, SE, SI i SK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene i socijalne usluge

Podsektor: Usluge zdravstvene zaštite
Socijalne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 931, osim 9312, dio 93191

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**

EU, osim HU, zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan ili fizička prisutnost pružatelja zdravstvenih usluga na njegovu području te kojima se ograničava prekogranično pružanje tih usluga s mjesta izvan njegova područja.

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan ili fizička prisutnost pružatelja socijalnih usluga na njegovu području i kojima se ograničava prekogranično pružanje tih usluga s mjesta izvan njegova područja te koje se odnose na djelatnosti ili usluge koje su dio javnog mirovinskog sustava ili obveznog sustava socijalnog osiguranja.

Ova rezerva ne odnosi se na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi; one su obuhvaćene drugim rezervama.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 931, osim 9312, dio CPC-a 93191

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis:	Ulaganja <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih zdravstvenih usluga koje se financiraju javnim sredstvima ili potporama države u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatnima.</p> <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na sve privatne zdravstvene usluge, osim privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.</p> <p>Sudjelovanje privatnih subjekata u privatnoj zdravstvenoj mreži može podlijegati dodjeli koncesije na nediskriminirajući način. Može se provesti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih ustanova i učinak na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta.</p> <p>Ova rezerva ne odnosi se na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi; one su obuhvaćene drugim rezervama.</p> <p>Rasporedi rezervi primjenjivih u AT, BE, BG, CY, CZ, FI, FR, MT, PL, SI, SK i UK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.</p>
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Profesionalne zdravstvene usluge: usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, usluge medicinskih sestara, usluge fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa
Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, dio CPC-a 93191
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama <p>U EU-u, osim BE, FI, NL i SE, za pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi, obvezno je boravište.</p> <p>Te usluge mogu pružati samo fizičke osobe koje fizički borave na području EU-a.</p> <p>Rasporedi rezervi primjenjivih u AT, BE, BG, FI, FR, MT, SK i UK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.</p>
Postojeće mjere:	Nema ih
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori

Opis:	Ulaganja <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih socijalnih usluga koje se financiraju javnim sredstvima ili potporama države u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatnima, kao i mjere koje se odnose na djelatnosti ili usluge koje su dio javnog mirovinskog sustava ili obveznog sustava socijalnog osiguranja.</p> <p>Sudjelovanje privatnih subjekata u privatnoj mreži socijalnih usluga može podlijegati dodjeli koncesiji na nediskriminirajući način. Može se provesti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih ustanova i učinak na njih, prometna infrastruktura, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta.</p> <p>Rasporedi rezervi primjenjivih u BE, CY, CZ, DE, DK, EL, ES, FI, FR, HU, IE, IT, LT, MT, PL, PT, RO, SI, SK, i UK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.</p>
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Financijske usluge <p>EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se od financijske institucije, osim od podružnice, na nediskriminirajući način zahtijeva da u državi članici EU-a uspostavi poslovni nastan u određenom pravnom obliku.</p>
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge <p>Samo poduzeća s registriranim sjedištem u EU-u mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova. Za obavljanje djelatnosti upravljanja zajedničkim fondovima, uključujući otvorene investicijske fondove, te investicijskim društvima, ako je to dopušteno u okviru nacionalnog prava, obvezna je uspostava specijaliziranog društva za upravljanje koje ima glavni ured i registrirano sjedište u EU-u.</p>
Postojeće mjere:	Direktiva Vijeća 85/611/EEZ od 20. prosinca 1985. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS)

Sektor:	Zračni prijevoz
Podsektor:	Pomoćne usluge u zračnom prijevozu
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u pogledu pomoćnih usluga u zračnom prijevozu u nastavku: (a) prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza; (b) usluge računalnog sustava rezervacija (CRS) i (c) druge pomoćne usluge u zračnom prijevozu, kao što su usluge prihvata i otpreme zrakoplova te usluge upravljanja zračnim lukama. Kad je riječ o održavanju i popravku zrakoplova i njihovih dijelova, EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim trgovinskim sporazumima u skladu s člankom V. GATS-a.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Zračni prijevoz
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori Zahtjevi u pogledu rezultata Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge zračnog prijevoza odnosno povezane usluge kojima se podupiru usluge zračnog prijevoza i druge usluge koje se pružaju u okviru zračnog prijevoza, osim usluga iz članka 8.2. stavka 2. točke (a) podtočaka i. do v., u pogledu osnivanja, stjecanja ili širenja obuhvaćenog ulaganja, i to u mjeri u kojoj te mjere nisu isključene iz primjene osmog poglavlja odjeljaka B i C (Ulaganja).
Postojeće mjere:	

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 5133, CPC 5223, CPC 722, CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590, CPC 882

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbor
Opis:	Ulaganja EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na registraciju plovila unutarnje plovidbe kako bi plovila pod zastavom države članice EU-a te koje se odnose na uspostavu poslovnog nastana registriranog trgovačkog društva radi upravljanja flotom koja plovi pod zastavom države poslovnog nastana. Ova rezerva odnosi se, među ostalim, na uvjete u pogledu osnivanja društva ili održavanja glavnog ureda u predmetnoj državi članici EU-a te na uvjete u pogledu vlasništva nad kapitalom i nadzora.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 5133 CPC 5223,CPC 721,CPC 722,CPC 74520, CPC 74540, CPC 74590 Sve ostale djelatnosti komercijalne naravi koje se provode s broda
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbor Obveze
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na državljanstvo članova posade plovila duge plovidbe ili unutarnje plovidbe.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 72, CPC 745
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Tretman najpovlaštenije nacije Obveze
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje nacionalnog kabotažnog prijevoza.

Ne dovodeći u pitanje opseg djelatnosti koje se mogu smatrati kabotažom na temelju relevantnog nacionalnog zakonodavstva, za nacionalni kabotažni prijevoz smatra se da pokriva prijevoz putnika ili robe između luke ili točke u državi članici EU-a i druge luke ili točke u istoj državi članici EU-a, među ostalim na njezinu kontinentalnom pojasu kako je predviđeno Konvencijom UN-a o pomorskom pravu, te promet koji počinje i završava u istoj luci ili točki u državi članici EU-a.

Radi veće sigurnosti ova se rezerva među ostalim primjenjuje i na usluge razvoza (*feeder servis*). Ova rezerva ne primjenjuje se na brodarska društva iz Kanade koja premještaju vlastite ili zakupljene kontejnere na nekomercijalnoj osnovi.

Postojeće mjere:

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Vodni prijevoz: usluge peljarenja i pristajanja, usluge guranja i tegljenja
Industrijska klasifikacija:	CPC 7214, CPC 7224, CPC 7452
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga peljarenja i pristajanja. Radi veće jasnoće i neovisno o kriterijima koji se mogu primjenjivati na registraciju brodova u državama članicama EU-a, EU zadržava pravo zahtijevati da samo brodovi registrirani u nacionalnim registrima država članica EU-a pružaju usluge peljarenja i pristajanja.

Za EU, osim LT i LV, samo plovila koja plove pod zastavom države članice EU-a mogu pružati usluge guranja i tegljenja.

Za LT, samo pravne osobe iz Litve ili pravne osobe iz države članice EU-a s podružnicom u Litvi koje imaju certifikat koji je izdala litavska Uprava za pomorsku sigurnost mogu pružati usluge peljarenja, pristajanja, guranja i tegljenja.

Postojeće mjere:

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Prijevoz unutarnjim plovnim putovima
Industrijska klasifikacija:	CPC 722
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj trećoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim sporazumima u pogledu pristupa unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji se odnose na kanal Rajna – Majna – Dunav), kojima se prava prometa rezerviraju za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva.

Podliježe propisima o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. Ovaj dio rezerve primjenjuje se samo na sljedeće države članice EU-a: BE, DE, FR i NL.

Postojeće mjere:

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, prijevoza tereta i međunarodnog kamionskog prijevoza

Industrijska klasifikacija: CPC 712

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

EU zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga cestovnog prijevoza i ograničiti prekogranično pružanje tih usluga.

EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se ograničava pružanje kabotaže u određenoj državi članici EU-a od strane stranih ulagatelja s poslovnim nastanom u drugoj državi članici EU-a.

Na taksi-usluge u EU-u, osim u BE, može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Na temelju ispitivanja gospodarskih potreba, nakon što se provede, određuje se ograničenje broja pružatelja usluga. Glavni kriteriji: lokalna potražnja kako je utvrđeno u primjenjivim zakonima.

Rasporedi rezervi primjenjivih u AT, BE, BG, ES, FI, FR, IE, IT, LT, LV, MT, PT, RO, SE i SK za cestovni prijevoz putnika i tereta sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.

Postojeće mjere: Uredba (EZ) br. 1071/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavljanju zajedničkih pravila koja se tiču uvjeta za obavljanje djelatnosti cestovnog prijevoznika te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/26/EZ

Uredba (EZ) br. 1072/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup tržištu međunarodnog cestovnog prijevoza tereta

Uredba (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prijevoza običnim i turističkim autobusima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Cestovni i željeznički prijevoz

Industrijska klasifikacija: CPC 7111, CPC 7112, CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji u skladu s postojećim ili budućim bilateralnim sporazumima u pogledu međunarodnog cestovnog prijevoza tereta (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) te prijevoza putnika, a koji su sklopljeni između EU-a ili država članica EU-a i određene treće zemlje.
Takvim postupanjem može se:
(a) zadržati ili ograničiti pružanje relevantnih usluga prijevoza između ugovornih stranaka ili na njihovu državnom području za vozila registrirana u svakoj ugovornoj stranci ⁽¹⁾ ili
(b) predvidjeti porezne olakšice za takva vozila.

Postojeće mjere:

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Svemirski prijevoz
Najam svemirskih letjelica

Industrijska klasifikacija: CPC 733, dio CPC-a 734

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge svemirskog prijevoza te najam svemirskih letjelica.

Postojeće mjere:

Sektor: Energetika

Podsektor: Sustavi za prijenos električne energije i plina
Prijevoz nafte i plina cjevovodima

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 401, 402, CPC 7131, CPC 887 (osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

⁽¹⁾ Kad je riječ o Austriji, dio izuzeća u skladu s tretmanom najpovoljnije nacije koji se odnosi na prometna prava obuhvaća sve zemlje s kojima postoje ili bi se u budućnosti mogli razmotriti bilateralni sporazumi o cestovnom prijevozu ili drugi dogovori u pogledu cestovnog prijevoza.

Opis:	Ulaganja <p>Ako određena država članica EU-a dopušta strano vlasništvo nad sustavom za prijenos plina ili električne energije odnosno sustavom za prijevoz nafte i plina cjevovodima, EU zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na kanadska poduzeća pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz određene treće zemlje koja predstavlja više od 5 % uvoza u EU nafte ili prirodnog plina ili električne energije kako bi se zamčila sigurnost opskrbe energijom za EU u cijelosti odnosno za pojedinačne države članice EU-a.</p> <p>Ova rezerva ne primjenjuje se na usluge savjetovanja i konzultantske usluge koje se pružaju kao usluge povezane s distribucijom energije.</p> <p>Ova rezerva ne primjenjuje se na HU i LT (za LT samo CPC 7131) u vezi s prijevozom goriva cjevovodima, na LV u vezi s uslugama povezanim s distribuciji energije i na SI u vezi s uslugama povezanim s distribucijom plina.</p> <p>Rasporedi rezervi primjenjivih u BE, BG, CY, FI, FR, HU, LT, NL, PT, SI i SK sadržavaju dopunske nacionalne rezerve.</p>
Postojeće mjere:	Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ

Rezerve koje se primjenjuju u Austriji

Sektor:	Proizvodnja nuklearnih goriva, opskrba električnom energijom, plinom i vodom
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala, prerada nuklearnog materijala i nuklearnih goriva, prijevoz nuklearnog materijala i rukovanje njime
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 233, ISIC rev 3.1 40
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>Austrija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na preradu, distribuciju ili prijevoz nuklearnog materijala i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala.</p>
Postojeće mjere:	Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (Ustavni zakon o Austriji bez nuklearne energije), BGBl. I Nr. 149/1999
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Austrija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja te na poslovni nastan pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge visokog obrazovanja Usluge obrazovanja odraslih
Industrijska klasifikacija:	CPC 923, CPC 924
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Austrija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga privatnog visokog obrazovanja. Austrija zadržava pravo zabraniti prekogranično pružanje usluga privatnog obrazovanja odraslih s pomoću emitiranja na radiju ili televiziji.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Usluge hitne pomoći
Industrijska klasifikacija:	CPC 93192
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Austrija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih usluga hitne pomoći.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Belgiji

Sektor: Ribarstvo
Akvakultura
Usluge povezane s ribarstvom

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Za obavljanje pomorskog ribolova u Belgiji obvezna je povlastica za ribolov. Vlasnik plovila koji ima povlasticu za ribolov pravna je ili fizička osoba. Ako je fizička osoba, mora imati boravište u Belgiji u trenutku podnošenja zahtjeva za povlasticu za ribolov. Ako je pravna osoba, mora biti domaće društvo, a upravitelji tog domaćeg društva moraju se baviti ribolovom i moraju imati boravište u Belgiji u trenutku podnošenja zahtjeva za povlasticu za ribolov.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Stranim pružateljima nije dozvoljeno prekogranično pružanje sigurnosnih usluga.

Obvezno je državljanstvo države članice EU-a za članove upravnih odbora društava koja pružaju zaštitarske i sigurnosne usluge te konzultantske usluge i usluge obuke povezane sa sigurnosnim uslugama. Članovi više uprave društava koja pružaju usluge savjetovanja povezane sa zaštitarskim i sigurnosnim uslugama moraju imati boravište i državljanstvo države članice EU-a.

Postojeće mjere:

Sektor: Distribucija

Podsektor: Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda

Industrijska klasifikacija: CPC 63211

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Naručivanje poštom dopušteno je samo za ljekarne otvorene javnosti, stoga je za malo-prodaju farmaceutskih proizvoda obvezan poslovni nastan u Belgiji.
Postojeće mjere:	Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Belgija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Profesionalne zdravstvene usluge: usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, usluge medicinskih sestara, usluge fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja, usluge psihologa te usluge veterinarara
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 85201, CPC 9312, dio CPC-a 93191, CPC932
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Belgija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga liječnika, stomatologa i primalja, usluga medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluga veterinarara.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	

Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Belgija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Usluge utovara i istovara tereta
Industrijska klasifikacija:	CPC 741
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Usluge utovara i istovara tereta mogu obavljati samo akreditirani zaposlenici koji imaju pravo rada u lukama utvrđenima kraljevskim dekretom.
Postojeće mjere:	Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire. Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers) Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand) Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge) Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende) Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, tel que modifié.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 71221
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Belgija zadržava pravo ograničiti dostupnost dozvola za pružanje taksi-usluga. <u>Regija glavnoga grada Bruxellesa:</u> zakonodavstvom je utvrđen maksimalni broj dozvola.

Flamanska regija: zakonodavstvom je utvrđen maksimalni broj dozvola po glavi stanovnika. Taj se broj može prilagoditi, a u tom slučaju provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stupanj urbanizacije, prosječna popunjenost postojećih taksija.

Valonska regija: zakonodavstvom je utvrđen maksimalni broj dozvola po glavi stanovnika. Taj se broj može prilagoditi, a u tom slučaju primjenjuje se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: prosječna popunjenost postojećih taksija.

Postojeće mjere:

Sektor: Energetika

Podsektor: Proizvodnja električne energije

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 4010

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Opis: Ulaganja

Za pojedinačno odobrenje za proizvodnju električne energije kapaciteta 25 MW obvezan je poslovni nastan u EU-u ili u drugoj državi koja ima režim sličan režimu utvrđenom važećom Direktivom 96/92/EZ te u kojoj društvo ima učinkovitu i trajnu povezanost s gospodarstvom.

Odobalna proizvodnja električne energije na odobalnom državnom području Belgije podliježe koncesiji i obvezi uspostave zajedničkog pothvata s društvom iz države članice EU-a odnosno sa stranim društvom iz zemlje koja ima režim sličan onome iz Direktive 2003/54/EZ, posebno u pogledu uvjeta u pogledu odobrenja i odabira. Osim toga, to društvo mora imati središnju upravu ili glavni ured u državi članici EU-a odnosno u zemlji koja ispunjuje prethodno navedene kriterije te u kojoj ima učinkovitu i trajnu povezanost s gospodarstvom.

Za izgradnju električnih vodova kojima se odobalno mjesto proizvodnje povezuje s prijenosnom mrežom Elije obvezno je odobrenje, a društvo mora ispuniti prethodno navedene uvjete, osim uvjeta za uspostavu zajedničkog pothvata.

Postojeće mjere:

Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes

Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer

Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge

Sektor: Energetika

Podsektor: Usluge prijenosa energije i usluge skladištenja plina u rasutom stanju

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 4010, CPC 71310, dio CPC-a 742, CPC 887 (osim konzultantskih usluga)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Belgija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na vrste pravnih subjekata te na postupanje prema javnim ili privatnim subjektima kojima je Belgija dodijelila isključiva prava. Za usluge prijenosa energije i usluge skladištenja plina u rasutom stanju obavezan je poslovni nastan u EU-u.
- Postojeće mjere:**
- Sektor:** Energetika
- Podsektor:** Usluge distribucije energije i usluge povezane s distribucijom energije
- Industrijska klasifikacija:** CPC 887 (osim konzultantskih usluga)
- Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori
- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Belgija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge distribucije energije i usluge povezane s distribucijom energije.
- Postojeće mjere:**
- Sektor:** Energetika
- Podsektor:** Prijevoz goriva cjevovodima
- Industrijska klasifikacija:** CPC 7131
- Vrsta rezerve:** Nacionalni tretman
Pristup tržištu
- Opis:** **Prekogranična trgovina uslugama**
Prijevoz prirodnog plina i drugih goriva cjevovodima podliježe uvjetu u pogledu odobrenja. To odobrenje može se dodijeliti samo fizičkoj ili pravnoj osobi s poslovnim nastanom u državi članici EU-a (u skladu s člankom 3. propisa Arrêté Royal od 14. svibnja 2002.).
Ako zatraži odobrenje, društvo mora:
- (a) biti uspostavljeno u skladu s belgijskim zakonodavstvom, sa zakonodavstvom druge države članice EU-a ili sa zakonodavstvom treće zemlje koja je preuzela obveze za održavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi 98/30/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i
  - (b) imati administrativno središte, glavni poslovni nastan ili glavni ured u državi članici EU-a odnosno u trećoj zemlji koja je preuzela obveze za održavanje regulatornog okvira sličnog zajedničkim zahtjevima utvrđenima u Direktivi Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina, pod uvjetom da djelatnost tog poslovnog nastana ili glavnog ureda predstavlja učinkovitu i trajnu povezanost s gospodarstvom predmetne zemlje.

Postojeće mjere:	Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations.
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Usluge veleprodaje električne energije i plina
Industrijska klasifikacija:	CPC 62271
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Za opskrbu električnom energijom koju provodi posrednik s klijentima iz Belgije koji su povezani na nacionalnu mrežu odnosno na izravnu liniju s nominalnim naponom većim od 70 000 V obvezno je odobrenje. Takvo odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EGP-u. Općenito, opskrba prirodnim plinom klijenata iz Belgije (klijenti su i društva za distribuciju i potrošači čija ukupna kombinirana potrošnja plina iz svih točaka opskrbe iznosi najmanje 1 milijun kubičnih metara godišnje) podliježe pojedinačnom odobrenju koje dodjeljuje ministar, osim ako je dobavljač društvo za distribuciju koje upotrebljava vlastitu distribucijsku mrežu. Takvo odobrenje može se dodijeliti samo fizičkim ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u državi članici EU-a.
Postojeće mjere:	Arrêté royal du 2 avril 2003 relatif aux autorisations de fourniture d'électricité par des intermédiaires et aux règles de conduite applicables à ceux-ci Arrêté royal du 12 juin 2001 relatif aux conditions générales de fourniture de gaz naturel et aux conditions d'octroi des autorisations de fourniture de gaz naturel
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Nuklearna energija
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 233, ISIC rev 3.1 40
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Belgija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na proizvodnju, preradu i prijevoz nuklearnog materijala te na proizvodnju ili distribuciju električne energije iz nuklearnog materijala.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Rudarstvo i vađenje, proizvodnja i energetika
Podsektor:	Rudarstvo i vađenje, proizvodnja proizvoda od rafinirane nafte i nuklearnih goriva te opskrba električnom energijom, plinom i toplom vodom
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 10, ISIC rev 3.11110, ISIC rev 3.1 13, ISIC rev 3.1 14, ISIC rev 3.1 232, dio ISIC-a rev 3.1 4010, dio ISIC-a rev 3.1 4020, dio ISIC-a rev 3.1 4030

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja**
Kanadskim poduzećima pod kontrolom fizičkih osoba ili poduzeća iz treće zemlje koja predstavlja više od 5 % uvoza u EU nafte ili prirodnog plina ili električne energije može se zabraniti da steknu kontrolu nad tom djelatnošću, uz iznimku vađenja metalnih rudača te drugog rudarstva i vađenja.
Obvezno je osnivanje društva (bez podružnica).

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Bugarskoj

Sektor: Svi sektori

Podsektor: Stjecanje nekretnina

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja**
Strane fizičke i strane pravne osobe (među ostalim i preko podružnica) ne mogu steći vlasništvo nad zemljištem u Bugarskoj. Pravne osobe iz Bugarske sa stranim udjelom u vlasništvu ne mogu steći vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem. Strane pravne osobe i strani državljani s trajnim boravištem u inozemstvu mogu steći vlasništvo nad zgradama i ograničena vlasnička prava nad nekretninama (pravo upotrebe, pravo gradnje, pravo podizanja nadgradnje i pravo služnosti). Strani državljani s trajnim boravištem u inozemstvu, strane pravne osobe i društva u kojima strani udjel osigurava većinu pri donošenju odluka ili onemogućuje donošenje odluka mogu steći prava vlasništva nad nekretninama u određenim geografskim regijama koje određuje Vijeće ministara podložno dobivanju odobrenja.

Postojeće mjere: Ustav Republike Bugarske, članak 22.
Zakon o vlasništvu nad poljoprivrednim zemljištem i njegovoj upotrebi, članak 3.
Zakon o šumama, članak 10.

Sektor: Svi sektori, osim rudarstva i vađenja

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Mjere: Zakon o državnom vlasništvu
Zakon o koncesiji
Zakon o privatizaciji i postprivatizacijskom nadzoru

Opis:	Ulaganja Određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili upotrebom državne ili javne imovine podliježu dodjeli koncesija u skladu s odredbama Zakona o koncesijama. Komercijalna društva u kojima država ili općina drži udjel u kapitalu veći od 50 % ne mogu izvršavati transakcije u svrhu prodaje dugotrajne imovine društva, sklapati ugovore o stjecanju udjela, zakupu, zajedničkim djelatnostima, kreditu, osiguranju potraživanja ni preuzimati obveza na temelju mjenica, osim ako to dopusti Agencija za privatizaciju ili općinsko vijeće, ovisno o tome koje je tijelo nadležno. Ova rezerva ne primjenjuje se na rudarstvo i vađenje jer se na njih primjenjuje posebna rezerva iz Priloga I.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Ribarstvo Akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Prikupljanje pomorskih i riječnih resursa koje obavljaju plovila u unutarnjim morskim vodama, u teritorijalnom moru i na unutarnjim plovnim putovima Bugarske moraju obavljati plovila koja plove pod zastavom Bugarske. Strani brodovi ne mogu obavljati komercijalni ribolov u isključivom gospodarskom pojasu, osim na temelju sporazuma između Bugarske i države zastave. Pri prolasku kroz isključivi gospodarski pojas strani ribolovni brodovi ne smiju zadržati svoju ribolovnu opremu u operativnom načinu rada.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Energetika
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 40, CPC 71310, dio CPC-a 88
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na proizvodnju električne i toplinske energije te na usluge povezane s distribucijom energije, kao i na prijevoz cjevovodima, pohranu i skladištenje nafte i prirodnog plina, uključujući prijevoz u tranzitu.
Postojeće mjere:	Zakon o energetici

Sektor:	Proizvodnja nuklearnih goriva, opskrba električnom energijom, plinom i vodom
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala Prerada nuklearnog materijala i goriva Prijevoz nuklearnog materijala ili rukovanje njime
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.123, ISIC rev 3.1 40
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na obradu materijala za fisiju i fuziju ili materijala iz kojih se oni dobivaju, kao i na trgovinu tim materijalima, na održavanje i popravak opreme i sustava u objektima za proizvodnju nuklearne energije, na prijevoz takvih materijala te otpadaka i otpadnih tvari iz njihove obrade, na upotrebu ionizirajuće radijacije te na sve ostale usluge povezane s upotrebom nuklearne energije u miroljubive svrhe (uključujući usluge inženjerstva i savjetovanja te usluge povezane sa softverom itd.).
Postojeće mjere:	Zakon o sigurnoj upotrebi nuklearne energije
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama U Bugarskoj se puni nacionalni tretman u pogledu osnivanja i upravljanja društvima te u pogledu pružanja usluga može primijeniti samo na društva koja su osnovana u zemljama s kojima su sklopljeni odnosno s kojima će se sklopiti povlašteni sporazumi te na državljane tih zemalja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211 i CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Mjere:	Zakon o neovisnoj financijskoj reviziji

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**

Neovisne financijske revizije moraju provoditi registrirani revizori koji su članovi Instituta ovlaštenih javnih računovođa. Podložno reciprocitetu, Institut ovlaštenih javnih računovođa dužan je registrirati revizorske subjekte iz Kanade ili treće zemlje nakon što mu dostave dokaze o sljedećemu:

- (a) tri četvrtine članova upravljačkih tijela i registriranih revizora koji provode reviziju u ime subjekta ispunjuju uvjete istovjetne uvjetima za bugarske revizore te su uspješno položili ispite kojima su to potvrdili;
- (b) revizorski subjekt provodi neovisne financijske revizije u skladu s uvjetima za neovisnost i objektivnost i
- (c) revizorski subjekt na svojem *web*-mjestu objavljuje godišnje izvješće o transparentnosti ili na istovjetan način ispunjuje uvjete za objavljivanje ako provodi revizije subjekata od javnog interesa.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Veterinarske usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 932

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Mjere: Zakon o veterinarskim klinikama

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

U Bugarskoj veterinarske klinike mogu osnovati fizičke ili pravne osobe. Bavljenje veterinarskim djelatnostima podliježe uvjetu u pogledu državljanstva države članice EU-a ili EGP-a, a za strane državljane obvezno je trajno boravište (obvezna je fizička prisutnost).

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.
Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.
- Postojeće mjere:**
- Sektor:** Poslovne usluge
- Podsektor:** Sigurnosne usluge
- Industrijska klasifikacija:** CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
- Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori
- Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga.
Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.
- Postojeće mjere:**
- Sektor:** Distribucija
- Podsektor:** Distribucija kemijskih proizvoda
Distribucija plemenitih metala i dragog kamenja
Distribucija farmaceutskih proizvoda, proizvoda i predmeta za medicinsku upotrebu te medicinskih tvari
Distribucija duhana i duhanskih proizvoda
Distribucija alkoholnih pića
- Industrijska klasifikacija:** Dio CPC-a 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, dio CPC-a 62272, CPC 62276, CPC 63108, dio CPC-a 6329
- Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori
- Opis:** **Prekogranična trgovina uslugama**
Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na distribuciju kemijskih proizvoda, plemenitih metala i dragog kamenja, farmaceutskih proizvoda, medicinskih tvari, proizvoda i predmeta za medicinsku upotrebu, duhana i duhanskih proizvoda te alkoholnih pića.
Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge koje pružaju posrednici u trgovini robom.

Postojeće mjere:	Zakon o lijekovima u humanoj medicini Zakon o veterinarstvu Zakon o zabrani kemijskog oružja te o nadzoru nad toksičnim kemijskim tvarima i njihovim prekursorima Zakon o duhanu i duhanskim proizvodima
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se ograničava prekogranično pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se ograničava prekogranično pružanje usluga privatnog visokog obrazovanja.
Postojeće mjere:	Zakon o javnom obrazovanju, članak 12. Zakon o visokom obrazovanju, stavak 4. dodatnih odredaba Zakon o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, članak 22.
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Transportno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih te osiguranje od odgovornosti u pogledu rizika koji se nalaze u Bugarskoj ne mogu neposredno ugovarati strana društva za osiguranje.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori

Opis:	Ulaganja Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Profesionalne zdravstvene usluge: usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, usluge medicinskih sestara, usluge fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa
Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, dio 9319
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Bugarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge liječnika i stomatologa, usluge medicinskih sestara, primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa.
Postojeće mjere:	Zakon o medicinskim ustanovama Zakon o profesionalnoj organizaciji medicinskih sestara, primalja te udruženih liječnika specijalista
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za cestovni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	CPC 744
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Mjere:	Bugarski Zakon o cestovnom prijevozu, članak 6.
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Obvezan je poslovni nastan.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Vodni prijevoz
Podsektor:	Popratne usluge za vodni prijevoz
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 741, dio CPC-a 742
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Ako Kanada i njezine pokrajine i teritoriji dopuštaju pružateljima usluga iz Bugarske da pružaju usluge istovara i utovara tereta te usluge spremanja i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima, Bugarska dopušta pružateljima usluga iz Kanade da pod istim uvjetima pružaju usluge istovara i utovara tereta te usluge pohrane i skladištenja u pomorskim i riječnim lukama, uključujući usluge povezane s kontejnerima i robom u kontejnerima.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Željeznički prijevoz
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 7111, CPC 7112
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se uređuju prava prometa i uvjeti poslovanja te pružanje usluga prijevoza na državnom području Bugarske, Češke i Slovačke te između predmetnih zemalja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Cestovni prijevoz
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 7111, CPC 7112
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje takvih usluga prijevoza te se utvrđuju uvjeti tog pružanja usluga, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, na državnom području Bugarske ili preko bugarskih granica.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, prijevoza tereta i međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Za prijevoz putnika i tereta, isključiva prava ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica EU-a te pravnim osobama iz EU-a koje imaju sjedišta u EU-u.
Obvezno je osnivanje društva. Fizičke osobe moraju biti državljani države članice EU-a.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Hrvatskoj

Sektor: Poljoprivreda, lov

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015, CPC 8811, CPC 8812, CPC 8813, osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja**
Hrvatska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na djelatnosti poljoprivrede i lova.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Urbanističko planiranje

Industrijska klasifikacija: CPC 8674

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Hrvatska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga urbanističkog planiranja.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87305

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Hrvatska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge savjetovanja povezane sa sigurnosnim uslugama i zaštitarske usluge.

Postojeće mjere:

Sektor: Ostale poslovne usluge

Podsektor: Usluge pismenog i usmenog prevođenja

Industrijska klasifikacija: CPC 87905

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Hrvatska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga pismenog i usmenog prevođenja službenih dokumenata.

Postojeće mjere

Sektor: Usluge prijevoza

Podsektor: Usluge cestovnog prijevoza

Industrijska klasifikacija: CPC 7111 i CPC 7112

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Mjere koje se primjenjuju na temelju postojećih ili budućih sporazuma o međunarodnom cestovnom prijevozu te kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza i određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Hrvatsku te unutar i iz Hrvatske prema predmetnim ugovornim strankama.

Postojeće mjere:

Sektor: Usluge prijevoza

Podsektor: Pomoćne usluge u svim vrstama prijevoza

Industrijska klasifikacija: CPC 741, CPC 742, CPC 743, CPC 744, CPC 745, CPC 746, CPC 749

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Hrvatska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje pomoćnih usluga u prijevozu, osim usluga agencija za prijevoz tereta, usluga pripreme dokumentacije za prijevoz te popratnih usluga za cestovni prijevoz koje podliježu dobivanju dozvole.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju na Cipru

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga.

Postojeće mjere:

Sektor: Usluge obrazovanja

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Bolničke usluge Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Energetika
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742, i CPC 887 (osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori Zahtjevi u pogledu rezultata
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se ograničava prekogranično pružanje usluga pohrane i skladištenja goriva prevezenih cjevovodima te maloprodaje loživog ulja i plina u boci, osim naručivanja poštom, i kojima se za njih zahtijeva poslovni nastan. Cipar zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na proizvodnju proizvoda od rafinirane nafte ako ulagatelja kontrolira fizička ili pravna osoba iz zemlje izvan EU-a koja predstavlja više od 5 % uvoza u EU nafte ili prirodnog plina, te koje se odnose na proizvodnju plina, distribuciju plinovitih goriva distribucijskom mrežom za vlastite potrebe, proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, prijevoz goriva cjevovodima, usluge povezane s distribucijom električne energije i prirodnog plina, osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga, usluge veleprodaje električne energije te usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije i plina koji nije u bocama.
Postojeće mjere:	Zakoni o uređivanju tržišta električne energije iz 2003. – 2008. (članak 34. stavak 2. i članak 37.) Zakoni o uređivanju tržišta plina iz 2004. – 2007. Zakon o nafti (cjevovodi), poglavlje 273. Ustava Republike Cipra Zakon o nafti L.64(l)/1975 Zakoni o specifikacijama nafte i plina iz 2003. – 2009.

Rezerve koje se primjenjuju u Češkoj

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, CPC 822
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga poslovanja nekretninama.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge dražbi
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 612, dio CPC-a 621, dio CPC-a 625, dio 85990
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Usluge dražbi u Češkoj podliježu dozvoli. Kako bi se dobila dozvola (za pružanje usluga dobrovoljnih javnih dražbi), društvo mora biti osnovano u Češkoj, a fizička osoba mora imati dozvolu boravka, s time da društvo odnosno fizička osoba moraju biti registrirani u Komercijalnom registru Češke.
Postojeće mjere:	Zakon br.455/1991 zb., o dozolama za obavljanje djelatnosti Zakon br. 26/2000 zb., o javnim dražbama
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Samo poduzeće u kojem je najmanje 60 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava rezervirano za državljane Češke ili država članica EU-a može biti ovlašteno za obavljanje revizija u Češkoj.
Postojeće mjere:	Zakon od 14. travnja 2009. br. 93/2009 zb., o revizorima
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge posredovanja u zapošljavanju Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.
Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga.
Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

Postojeće mjere:

Sektor: Usluge obrazovanja

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Vrsta rezerve: Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
U Češkoj većina članova upravnog odbora ustanove koja pruža usluge privatnog obrazovanja mora imati državljanstvo Češke.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Bolničke usluge
Usluge hitne pomoći
Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga

Industrijska klasifikacija: CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.
Postojeće mjere:	Zakon br. 372/2011 zb. o zdravstvenim uslugama i uvjetima njihova pružanja
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Profesionalne zdravstvene usluge: usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, usluge medicinskih sestara, usluge fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa Ostale zdravstvene usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, dio CPC-a 9319
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi, kao i drugih zdravstvenih usluga povezanih s rukovanjem ljudskim tkivom, organima i stanicama namijenjenima za upotrebu u čovjeku.
Postojeće mjere:	Zakon br. 296/2008 zb., o zaštiti kvalitete i sigurnosti ljudskog tkiva i stanica namijenjenih za upotrebu u čovjeku („Zakon o ljudskom tkivu i stanicama“) Zakon br. 378/2007 zb., o farmaceutskim proizvodima i o izmjeni nekih povezanih zakona (Zakon o farmaceutskim proizvodima) Zakon. 123/2000 zb., o medicinskim uređajima Zakon. 285/2002 zb., o darivanju, uzimanju i transplantaciji tkiva i organa te o izmjeni određenih zakona (Zakon o transplantaciji)
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Češka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.

Postojeće mjere

Sektor: Željeznički prijevoz

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 7111, CPC 7112

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se uređuju prava prometa i uvjeti poslovanja te pružanje usluga prijevoza na državnom području Bugarske, Češke i Slovačke te između predmetnih zemalja.

Postojeće mjere:

Sektor: Cestovni prijevoz

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Češku te unutar i iz Češke prema predmetnim ugovornim strankama.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Danskoj

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Mjere koje poduzimaju Danska, Švedska i Finska u cilju promicanja nordijske suradnje, kao što su: (a) financijska potpora projektima istraživanja i razvoja (Nordijski industrijski fond – Nordic Industrial Fund); (b) financiranje studija izvedivosti za međunarodne projekte (Nordijski fond za izvoz projekata – Nordic Fund for Project Exports) i (c) financijska pomoć društvima ⁽¹⁾ koja upotrebljavaju tehnologiju za zaštitu okoliša (Nordijska korporacija za financiranje zaštite okoliša – Nordic Environment Finance Corporation). Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje isključenje javne nabave koju provodi neka stranka te subvencija ili potpore države trgovini uslugama iz članka 8.15. stavka 5. točaka (a) i (b), odnosno članka 9.2. stavka 2. točaka (f) i (g).
Postojeće mjere:	
Sektor:	Ribarstvo Akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu biti vlasnici trećine ili više poduzeća koje se bavi komercijalnim ribarstvom u Danskoj. Osobe koje nemaju boravište u EU-u ne mogu biti vlasnici plovila koja plove pod zastavom Danske, osim preko društva koje je osnovano u Danskoj. Da bi društvo registriralo svoje plovilo kao dansko ribarsko plovilo, najmanje dvije trećine vlasnika društva moraju biti registrirane kao ribari s povlasticom za ribolov statusa „A” odnosno dvije trećine dionica društva moraju biti u vlasništvu drugog društva koje je u potpunosti u vlasništvu ribara s povlasticom statusa „A”. Za dobivanje povlastice za ribolov statusa „A” fizička osoba mora živjeti u Danskoj dvije godine prije podnošenja zahtjeva za povlasticu ili mora imati dansko državljanstvo. Ta ograničenja ne primjenjuju se na osobe iz EU-a ili iz država članica EGP-a.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

⁽¹⁾ Primjenjuje se na istočnoeuropska društva koja surađuju s najmanje jednim nordijskim društvom.

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Danska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje zaštitarskih usluga u zračnim lukama. Za pružanje sigurnosnih usluga u Danskoj obvezno je biti pravna osoba iz Danske.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Osobe ili društva (uključujući društva za osiguranje), osim društava za osiguranje koja su ovlaštena na temelju danskog zakonodavstva ili koja su ovlastila danska nadležna tijela, ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj sudjelovati u pružanju djelatnosti izravnog osiguranja za osobe s boravištem u Danskoj, za danske brodove ili za imovinu u Danskoj.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Danska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Estoniji

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Samo fizičke osobe koje su državljani Estonije ili države članice EGP-a odnosno pravne osobe koje su upisane u nadležni estonski registar mogu steći zemljište za ostvarivanje dobiti koje pripada kategoriji poljoprivrednih ili kategoriji šumskih zemljišta, i to samo uz odobrenje okružnog guvernera. Ova rezerva ne primjenjuje se na stjecanje poljoprivrednog ili šumskog zemljišta za potrebe pružanja usluge koja je liberalizirana na temelju ovog sporazuma.
Postojeće mjere:	Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (Zakon o ograničenjima u pogledu stjecanja nepokretne imovine) poglavlja 2. i 3.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge posredovanja u zapošljavanju Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Estonija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja. Estonija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Estonija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga. Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Za primanje depozita obvezno je odobrenje Estonskog tijela za financijski nadzor i registracija dioničkog društva, društva kćeri ili podružnice u skladu s estonskim zakonodavstvom.
Postojeće mjere:	Krediidasutuste seadus (Zakon o kreditnim institucijama) § 20.6.
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Pomorski prijevoz Cestovni prijevoz Željeznički prijevoz
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 711, dio CPC-a 712, dio CPC-a 721
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Estonija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma o međunarodnom cestovnom prijevozu (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički), kojim se rezervira ili ograničuje pružanje usluga prijevoza u i kroz Estoniju te unutar i iz Estonije prema ugovornim strankama za vozila registrirana u ugovornim strankama te kojim se omogućuju porezne olakšice za takva vozila.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Finskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Na fizičke osobe koje nemaju regionalno boravište na Ålandskim otocima i pravne osobe primjenjuju se ograničenja u pogledu prava na stjecanje i posjedovanje nekretnina na Ålandskim otocima bez dopuštenja nadležnih tijela Ålandskih otoka. Na fizičke osobe koje nemaju regionalno boravište na Ålandskim otocima i sva poduzeća primjenjuju se ograničenja u pogledu prava na poslovni nastan i obavljanje gospodarskih aktivnosti bez dopuštenja nadležnih tijela Ålandskih otoka.
Postojeće mjere:	Ahvenanmaan maanhankintalaki (Zakon o stjecanju zemljišta na Ålandskim otocima) (3/1975), s. 2 Ahvenanmaan itsehallintolaki (Zakon o autonomiji Ålandskih otoka) (1144/1991), s. 11
Sektor:	Sve usluge
Podsektor:	Usluge elektroničke identifikacije
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan u Finskoj ili u drugoj državi članici EGP-a za potrebe pružanja usluga elektroničke identifikacije.
Postojeće mjere:	Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista (Zakon o pozdanoj elektroničkoj identifikaciji i elektroničkim potpisima) 617/2009
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Mjere koje poduzimaju Danska, Švedska i Finska u cilju promicanja nordijske suradnje, kao što su: (a) financijska potpora projektima istraživanja i razvoja (Nordijski industrijski fond – Nordic Industrial Fund); (b) financiranje studija izvedivosti za međunarodne projekte (Nordijski fond za izvoz projekata – Nordic Fund for Project Exports) i (c) financijska pomoć trgovačkim društvima ⁽¹⁾ koja upotrebljavaju tehnologiju za zaštitu okoliša (Nordijska korporacija za financiranje zaštite okoliša – Nordic Environment Finance Corporation). Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje isključenje javne nabave koju provodi neka stranka te subvencija ili potpore države trgovini uslugama iz članka 8.15. stavka 5. točaka (a) i (b), odnosno članka 9.2. stavka 2. točaka (f) i (g).
Postojeće mjere:	
Sektor:	Proizvodnja nuklearnih goriva, opskrba električnom energijom, plinom i vodom
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala Prerada nuklearnog materijala i goriva Prijevoz nuklearnog materijala ili rukovanje njime
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1233, ISIC rev 3.1 40
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na preradu, distribuciju ili prijevoz nuklearnog materijala i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala.
Postojeće mjere:	Ydinenergilaki (Zakon o nuklearnoj energiji) (990/1987)
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori

⁽¹⁾ Primjenjuje se na istočnoeuropska društva koja surađuju s najmanje jednim nordijskim društvom.

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja. Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja te usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja i drugog osoblja.
Postojeće mjere:	Lakijulkisesta työvoima- ja yrittyspalvelusta (Zakon o javnoj službi za zapošljavanje i poduzetništvo) (916/2012)
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Stranim pružateljima nije dopušteno prekogranično pružanje sigurnosnih usluga. Dozvole za pružanje sigurnosnih usluga mogu se dodijeliti samo fizičkim osobama koje imaju boravište u EGP-u ili pravnim osobama s poslovnim nastanom u EGP-u.
Postojeće mjere:	Laki yksityisistä turvallisuuksipalveluista (Zakon o privatnim sigurnosnim uslugama) 282/2002
Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Distribucija alkoholnih pića
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 62112, CPC 62226, CPC 63107, CPC 8929
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na distribuciju alkoholnih pića.
Postojeće mjere:	Alkoholilaki (Zakon o alkoholu) (1143/1994)
Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Distribucija farmaceutskih proizvoda
Industrijska klasifikacija:	CPC 62117, CPC 62251, CPC 63211, CPC 8929

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na distribuciju farmaceutskih proizvoda.
Postojeće mjere:	Läakelaki (Zakon o lijekovima) (395/1987)
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Mreže i sustavi za prijenos i distribuciju Uvoz, veleprodaja i maloprodaja električne energije Proizvodnja i distribucija plina, pare i tople vode
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 40, CPC 7131, CPC 887 (osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori Zahtjevi u pogledu rezultata
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na mreže i sustave za prijenos i distribuciju energije te pare i tople vode. Finska zadržava pravo iz razloga energetske sigurnosti spriječiti strane osobe ili poduzeća da imaju kontrolu ili vlasništvo nad terminalom za ukapljeni prirodni plin (LNG) (uključujući one dijelove LNG terminala koji se upotrebljavaju za skladištenje ili upli-njavanje LNG-a). Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uvoz, veleprodaju i maloprodaju električne energije. Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati količinska ograničenja u obliku monopola ili isključivih prava za uvoz prirodnog plina te za proizvodnju i distribuciju pare i tople vode. Trenutačno se primjenjuju prirodni monopoli i isključiva prava.
Postojeće mjere:	Maakaasumarkkinalaki (Zakon o tržištu prirodnog plina) (508/2000) Sähkömarkkinalaki (Zakon o tržištu električne energije) (386/1995)
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih.
Postojeće mjere:	Perusopetuslaki (Zakon o osnovnoškolskom obrazovanju) (628/1998) Lukiolaki (Zakon o općem srednjoškolskom obrazovanju) (629/1998) Laki ammatillisesta koulutuksesta (Zakon o strukovnom osposobljavanju i obrazovanju) (630/1998) Laki ammatillisesta aikuiskoulutuksesta (Zakon o strukovnom obrazovanju odraslih) (631/1998) Ammattikorkeakoululaki (Zakon o politehničkim učilištima) (351/2003) Yliopistolaki (Zakon o sveučilištima) (558/2009)
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Bolničke usluge Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga Ostale usluge zdravstvene zaštite
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193, CPC 93199
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći, usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga te ostalih usluga zdravstvene zaštite.
Postojeće mjere:	Laki yksityisessä terveydenhuollosta (Zakon o privatnoj zdravstvenoj zaštiti) (152/1990)
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Zdravstveni djelatnici: usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa
Industrijska klasifikacija:	CPC 9312, CPC 93191

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje svih profesionalnih javnih i privatnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa. Ova rezerva ne primjenjuje se na usluge medicinskih sestara.
Postojeće mjere:	Laki yksityisestä terveydenhuollosta (Zakon o privatnoj zdravstvenoj zaštiti) (152/1990)
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.
Postojeće mjere:	Laki yksityisistä sosiaalipalveluista (Zakon o privatnim socijalnim uslugama) (922/2011).
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Financijske usluge Pružanje usluga posrednika u osiguranju podliježe stalnom mjestu poslovanja u EU-u. Samo osiguratelji s glavnim uredom u EU-u ili s podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge izravnog osiguranja, uključujući suosiguranje.

Najmanje polovina članova upravnog odbora i nadzornog odbora te izvršni direktor društva za osiguranje koje pruža usluge obveznog mirovinskog osiguranja moraju imati boravište u EGP-u, osim ako nadležna tijela odobre izuzeće. Strani osiguratelji ne mogu ishoditi dozvolu u Finskoj kao podružnica za pružanje usluga obveznog mirovinskog osiguranja. Najmanje jedan revizor mora imati trajno boravište u EGP-u.

Za ostala društva za osiguranje obvezno je boravište u EGP-u za najmanje jednog člana upravnog odbora i nadzornog odbora te izvršnog direktora. Najmanje jedan revizor mora imati trajno boravište u EGP-u.

Glavni zastupnik društva za osiguranje iz Kanade mora imati boravište u Finskoj, osim ako se glavni ured društva nalazi u EU-u.

Postojeće mjere:

Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä (Zakon o stranim društvima za osiguranje) (398/1995)

Vakuutusyhtiölaki (Zakon o društvima za osiguranje) (521/2008)

Laki vakuutusedustuksesta (Zakon o posredovanju u osiguranju) (570/2005)

Laki työeläkevakuutusyhtiöistä (Zakon o društvima koja pružaju usluge obveznog mirovinskog osiguranja) (354/1997)

Sektor:

Financijske usluge

Podsektor:

Bankarske i ostale financijske usluge

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:**

Nacionalni tretman

Viša uprava i upravni odbori

Prekogranično pružanje financijskih usluga

Opis:**Financijske usluge**

Najmanje jedan od osnivača, članova upravnog odbora ili članova nadzornog odbora odnosno izvršni direktor pružatelja bankarskih usluga i osoba s pravom potpisa u ime kreditne institucije moraju imati trajno boravište u EGP-u. Najmanje jedan revizor mora imati trajno boravište u EGP-u.

Za usluge plaćanja može biti obvezno boravište ili domicil u Finskoj.

Postojeće mjere:

Laki liikepankeista ja muista osakeyhtiömuotoisista luottolaitoksista (Zakon o komercijalnim bankama i drugim kreditnim institucijama u obliku društva s ograničenom odgovornošću) (1501/2001)

Säästöpankkilaki (1502/2001) (Zakon o štedionicama)

Laki osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista (1504/2001) (Zakon o zadružnim bankama i drugim kreditnim institucijama u obliku zadružnih banki)

Laki hypoteekkiyhdistyksistä (936/1978) (Zakon o društvima za hipotekarne kredite)

Maksulaitoslaki (297/2010) (Zakon o institucijama za platni promet)

Laki ulkomaisen maksulaitoksen toiminnasta Suomessa (298/2010) (Zakon o poslovanju stranih institucija za platni promet u Finskoj)

Laki luottolaitostoiminnasta (Zakon o kreditnim institucijama) (121/2007)

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Željeznički prijevoz putnika ili tereta
Industrijska klasifikacija:	CPC 7111, CPC 7112
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga željezničkog prijevoza. Kad je riječ o uspostavi usluga željezničkog prijevoza putnika, trenutno su na snazi isključiva prava (dodijeljena društvu VR-Group Ltd, koje je u potpunom državnom vlasništvu) i bit će na snazi do 2017. na metropolitanskom području Helsinkija te do 2019. na drugim područjima, a mogu se i produljiti.
Postojeće mjere:	Rautatielaki (Zakon o željeznicama) (304/2011)
Sektor:	Ribarstvo Akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Komercijalni ribolov mogu obavljati samo plovila koja plovo pod zastavom Finske. Mogu se primjenjivati i dodatni uvjeti, među ostalim povezani s vlasništvom nad plovilom te s pitanjem postojanja dovoljno snažne povezanosti s ribarskom industrijom Finske.
Postojeće mjere:	Merilaki (Zakon o pomorstvu) 674/1994 Kalastuslaki (Zakon o ribarstvu) 286/1982 Laki merellä toimivien kalastus- ja vesiviljelyalusten rekisteröinnistä (Zakon o registraciji brodova duge plovidbe koja se bave ribarstvom i akvakulturom) 690/2010
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, prijevoza tereta i međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga cestovnog prijevoza obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu.
Postojeće mjere:	Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä (Zakon o komercijalnom cestovnom prijevozu) 693/2006 Ajoneuvolaki (Zakon o vozilima) 1090/2002
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Pomorski prijevoz Cestovni prijevoz Željeznički prijevoz
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 711, dio CPC-a 712, dio CPC-a 721
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije Obveze

Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu Finska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različito postupanje prema određenoj zemlji na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma kojim se za plovila registrirana pod stranom zastavom određene druge zemlje ili za vozila registrirana u inozemstvu propisuje izuzeće za pružanje usluga kabotažnog prijevoza (uključujući kombinirani prijevoz – cestovni i željeznički) u Finskoj na temelju reciprociteta.
--------------	--

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Francuskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Vrste poslovnog nastana – U skladu s člancima L151-1 i R153-1 financijskog i monetarnog zakonika, strana ulaganja u Francuskoj u sektore navedene u članku R153-2 financijskog i monetarnog zakonika podliježu prethodnom odobrenju ministra gospodarstva.
Postojeće mjere:	Financijski i monetarni zakonik, članci L151-1, R153-1

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Mjere:

Opis: **Ulaganja**
Vrste poslovnog nastana – Francuska zadržava pravo ograničiti strane udjele u nedavno privatiziranim društvima na promjenjivi iznos vlasničkog kapitala koji se nudi javnosti, a koji utvrđuje francuska vlada na pojedinačnoj osnovi.
Za obavljanje određenih komercijalnih, industrijskih ili obrtničkih aktivnosti potrebno je posebno odobrenje ako glavni direktor nema dozvolu za trajno boravište.

Postojeće mjere

Sektor: Ribarstvo
Akvakultura
Usluge povezane s ribarstvom

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja**
Državljeni zemalja izvan EU-a ne mogu sudjelovati u uzgoju ribe, školjaka ili algi na državnom pomorskom dobru Francuske.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Francuska zadržava pravo ograničiti broj pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju. Te usluge podliježu državnom monopolu. Francuska zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja i zabraniti prekogranično pružanje tih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Stranim pružateljima sigurnosnih usluga nije dopušteno prekogranično pružanje tih usluga. Glavni direktori i direktori moraju ispunjavati uvjet u pogledu državljanstva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Osiguranje od rizika povezanih s kopnenim prijevozom mogu ugovoriti samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u.
Postojeće mjere:	Art. L 310-10 du code des assurances
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Laboratorijske analize i ispitivanja
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 9311
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Francuska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih usluga laboratorijskih analiza i ispitivanja.
Postojeće mjere:	Art. L 6213-1 à 6213-6 du Code de la Santé Publique

Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Francuska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Francuska zadržava pravo zahtijevati državljanstvo države članice EU-a za pružanje usluga turističkih vodiča na njezinu državnom području.
Postojeće mjere:	Nema ih
Sektor:	Usluge novinskih agencija
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 962
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Strani udjeli u postojećim društvima koja objavljuju publikacije na francuskom jeziku ne smiju biti veći od 20 % udjela u kapitalu ili glasačkih prava društva. Na osnivanje kanadskih novinskih agencija primjenjuju se uvjeti utvrđenim nacionalnim propisima. Osnivanje novinskih agencija od strane stranih ulagatelja podliježe reciprocitetu.
Postojeće mjere:	Ordonnance n° 45-2646 du 2 novembre 1945 portant règlementation provisoire des agences de presse Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse

Sektor:	Energetika
Podsektor:	Sustavi prijenosa električne energije i plina Prijevoz nafte i plina cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 401, ISIC rev 3.1 402, CPC 7131,CPC 887
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Francuska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na sustave prijenosa električne energije i plina te prijevoz nafte i plina cjevovodima. Samo društva u kojima 100 % udjela u kapitalu drže francuska država, neka druga organizacija iz javnog sektora ili EDF mogu biti vlasnici sustava prijenosa ili distribucije električne energije te upravljati njima. Samo društva u kojima 100 % udjela u kapitalu drže francuska država, neka druga organizacija iz javnog sektora ili GDF-Suez mogu biti vlasnici sustava prijenosa ili distribucije plina te upravljati njima iz razloga energetske sigurnosti.
Postojeće mjere:	Loi N° 2004-803 du 9 août 2004 relative au service public de l'électricité et du gaz et aux entreprises électriques et gazières Loi N°2005-781 du 13 juillet 2005 Loi N°2000-108 du 10 février 2000
Sektor:	Proizvodnja električne energije
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 4010
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Francuska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na proizvodnju električne energije.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Proizvodnja, prerada, distribucija ili prijevoz nuklearnog materijala
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala Prerada nuklearnog materijala i goriva Prijevoz nuklearnog materijala i rukovanje njime
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.112, ISIC rev 3.1 23, ISIC rev 3.1 40, ISIC rev 3.11200, ISIC rev 3.1 2330, dio ISIC-a rev 3.1 4010

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Proizvodnja, prerada, distribucija ili prijevoz nuklearnog materijala moraju biti u skladu s obvezama iz sporazuma Euratom–Kanada.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Usluge najma ili zakupa bez rukovatelja
Podsektor:	Ostale usluge najma ili zakupa bez rukovatelja
Industrijska klasifikacija:	CPC 832
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Francuska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje ostalih usluga najma ili zakupa bez rukovatelja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Stranim ulagateljima nije dopušteno pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Njemačkoj

Sektor:	Ribarstvo Akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, 0502, CPC 882

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Većina udjela mora biti u vlasništvu državljana države članice EU-a ili društava osnovanih u skladu s propisima EU-a i čiji se glavni ured nalazi u državi članici EU-a. Upotreba plovila mora biti pod upravom i nadzorom osoba koje imaju boravište u Njemačkoj. Za pribavljanje povlastice za ribolov sva ribarska plovila moraju se registrirati u odgovarajućoj obalnoj saveznoj državi u kojoj se nalazi njihova matična luka.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Usluge u području okoliša
Podsektor:	Upravljanje otpadom: uklanjanje otpadnih voda, odvoz smeća te sanitarne djelatnosti
Industrijska klasifikacija:	CPC 9401, CPC 9402, CPC 9403
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zabranjuje prekogranično pružanje usluga upravljanja otpadom, osim usluga savjetovanja, te kojima se zahtijeva poslovni nastan za pružanje tih usluga. Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na utvrđivanje, uspostavu i širenje monopola ili isključivih pružatelja usluga u sektoru upravljanja otpadom te upravljanje njima.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Usluge u području okoliša
Podsektor:	Upravljanje tlom
Industrijska klasifikacija:	CPC 94060
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zabranjuje prekogranično pružanje usluga koje se odnose na zaštitu tla i upravljanje kontaminiranim tlom, osim usluga savjetovanja, te kojima se zahtijeva poslovni nastan za pružanje tih usluga. Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na utvrđivanje, uspostavu i širenje monopola ili isključivih pružatelja usluga u sektoru upravljanja tlom i zaštite tla te upravljanje njima.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Police obveznog osiguranja u zračnom prijevozu mogu ugovoriti samo društvo kći osnovano u EU-u ili podružnica osnovana u Njemačkoj.
Postojeće mjere:	§§ 105 ff „Versicherungsaufsichtsgesetz“ (VAG), insbesondere § 105 Abs. 2 VAG: „Versicherungsunternehmen eines Drittstaates, die im Inland das Erst- oder Rückversicherungsgeschäft durch Mittelspersonen betreiben wollen, bedürfen der Erlaubnis.“
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može sklopiti ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni prijevoz samo preko podružnice osnovane u Njemačkoj.
Postojeće mjere:	§ 43 Abs. 2 Luftverkehrsgesetz (LuftVG) und § 105 Abs. 1 Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO)
Sektor:	Ostale poslovne usluge
Podsektor:	Usluge posredovanja u zapošljavanju i usluge angažiranja osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203, CPC 87204, CPC 87205, CPC 87206, CPC 87209
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja osoblja. Njemačka zadržava pravo ograničiti broj pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju. Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje i kretanja na tržištu rada. Njemačka zadržava pravo uvesti ili zadržati monopol savezne agencije za rad (Bundesagentur für Arbeit). U skladu s člankom 292. Zakonika o socijalnoj sigurnosti, knjiga III. (Drittes Buch Sozialgesetzbuch – SGB III) Savezno ministarstvo rada i socijalnih pitanja može donijeti uredbu kojom se za određena zanimanja dopušta posredovanje u zapošljavanju i zapošljavanje osoblja iz zemalja izvan EU-a i EGP-a.

Postojeće mjere: § 292 Zakonika o socijalnoj sigurnosti, knjiga III. (Drittes Buch Sozialgesetzbuch)

Sektor: Zdravstvene i socijalne usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 93

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Tretman najpovlaštenije nacije
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga iz njemačkog sustava socijalne sigurnosti, u kojemu usluge mogu pružati različita društva ili subjekti, a one uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga ne ubrajaju u „usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti”. Njemačka zadržava pravo odobriti bolji tretman za pružanje zdravstvenih i socijalnih usluga u okviru bilateralnih trgovinskih usluga.

Postojeće mjere:

Sektor: Socijalne usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 933

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na njemački sustav socijalne sigurnosti, u kojemu usluge pružaju različita društva ili subjekti a one uključuju elemente tržišnog natjecanja te se stoga možda ne ubrajaju u „usluge koje se isključivo obavljaju u okviru izvršavanja javnih ovlasti”.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Bolničke usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 93110

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Njemačka zadržava pravo zadržati nacionalno vlasništvo u privatnim bolnicama kojima upravljaju njemačke vojne snage. Njemačka zadržava pravo nacionalizirati druge ključne privatne bolnice.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Usluge zabavnog sadržaja, uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina koje nastupaju uživo i cirkusa Usluge knjižnica, arhiva i muzeja te druge kulturne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 96, osim CPC 962 i CPC 964 i audiovizualne usluge
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zabranjuje prekogranično pružanje usluga zabavnog sadržaja neovisno o načinu njihove proizvodnje, distribucije ili prijenosa, osim audiovizualnih usluga koje ne podliježu liberalizaciji na temelju ovog sporazuma, te kojima se zahtijeva poslovni nastan za pružanje tih usluga. Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga knjižnica, arhiva i muzeja te drugih kulturnih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala Obrada nuklearnog materijala i goriva Prijevoz nuklearnog materijala i rukovanje njime
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1120, ISIC rev 3.1 40, CPC 887.
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na preradu ili prijevoz nuklearnog materijala i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Najam ili zakup brodova
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 7213, CPC 7223, CPC 83103
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Zakup stranih brodova od strane klijenata koji imaju boravište u Njemačkoj može podlijegati uvjetu reciprociteta.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Ostale usluge koje nisu drugdje uključene
Podsektor:	Pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara
Industrijska klasifikacija:	CPC 9703
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Njemačka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara. Samo pravne osobe osnovane na temelju javnog prava mogu upravljati grobljem. Izgradnja groblja i upravljanje njima te pružanje usluga povezanih s pogrebima mogu se provoditi kao javne usluge.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Grčkoj

Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Grčka zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Mađarskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na stjecanje državnog vlasništva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Pravni subjekti
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Mjere:	
Opis:	Ulaganja Komercijalna prisutnost treba biti u obliku društva s ograničenom odgovornošću, dioničkog društva ili predstavništva. Početni ulazak na tržište u obliku podružnice dopušten je samo za financijske usluge.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje obradivog zemljišta
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na stjecanje obradivog zemljišta od strane stranih pravnih osoba i fizičkih osoba nerezidenata, uključujući postupak odobrenja za stjecanje obradivog zemljišta.
Postojeće mjere:	Zakon CXXII. iz 2013. o trgovini poljoprivrednim i šumskim zemljištem Zakon CCXII. iz 2013. o utvrđivanju određenih odredaba i prijelaznih pravila u vezi sa Zakonom CXXII. iz 2013. o trgovini poljoprivrednim i šumskim zemljištem

Sektor:	Poljoprivreda
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 011, ISIC rev 3.1 012, ISIC rev 3.1 013, ISIC rev 3.1 014, ISIC rev 3.1 015, osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na poljoprivredne djelatnosti.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, CPC 86220
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje računovodstvenih, knjigovodstvenih i revizorskih usluga.
Postojeće mjere:	Zakon C iz 2000., Zakon LXXV iz 2007.
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge poslovanja nekretninama
Industrijska klasifikacija:	CPC 821, CPC 822
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga poslovanja nekretninama.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge povezane s proizvodnjom Usluge povezane s distribucijom energije

Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 884, CPC 887, osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na usluge povezane s distribucijom energije i prekogranično pružanje usluga povezanih s proizvodnjom, osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga koje se odnose na te sektore.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87304, CPC 87305
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga oklopnih vozila i zaštitarskih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge umnožavanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87904
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga umnožavanja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga

Opis:	Financijske usluge Osiguravajuća društva koja nisu osnovana u EU-u smiju pružati izravno osiguranje na državnom području Mađarske samo preko podružnice registrirane u Mađarskoj.
Postojeće mjere:	Zakon LX iz 2003.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Bolničke usluge, usluge hitne pomoći te usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan ili fizička prisutnost na njezinu državnom području za pružatelje svih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga koji primaju javna sredstva, te kojima se ograničava prekogranično pružanje tih usluga s mjesta izvan njezina državnog područja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Rekreacijske, kulturne i sportske usluge
Podsektor:	Usluge novinskih agencija
Industrijska klasifikacija:	CPC 962
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga novinskih agencija.
Postojeće mjere:	Nema ih
Sektor:	Proizvodnja električne energije, plina i vode te opskrba njima
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala Prerada nuklearnih goriva
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.12330, dio ISIC-a rev 3.1 4010
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Mađarska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na preradu nuklearnih goriva i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala.
Postojeće mjere:	Zakon CXVI iz 1996. o nuklearnoj energiji, Uredba Vlade br. 72/2000 o nuklearnoj energiji
Sektor:	Energetske usluge
Podsektor:	Prijevoz goriva cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 7131
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Za pružanje usluga prijevoza goriva cjevovodima obavezan je poslovni nastan. Usluge se mogu pružati na temelju ugovora o koncesiji koji dodjeljuje država ili lokalno tijelo vlasti. Pružanje tih usluga uređeno je mađarskim Zakonom o koncesijama.
Postojeće mjere:	Zakon XVI iz 1991. o koncesijama

Rezerve koje se primjenjuju u Irskoj

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Irska zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga traženja rukovo- dećeg osoblja i zabraniti prekogranično pružanje tih usluga. Irska zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga angažiranja po- moćnog uredskog osoblja i zabraniti prekogranično pružanje tih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Irska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: prijevoz putnika
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, CPC 7122
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Za pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospo- darskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvara- nje novih radnih mjesta.
Postojeće mjere:	Public Transport Regulation Act 2009

Rezerve koje se primjenjuju u Italiji

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	<p>Ulaganja</p> <p>Vlada može izvršavati određene posebne ovlasti u društvima koja posluju u području obrane i nacionalne sigurnosti i koja se bave određenim djelatnostima od strateške važnosti u području energetike, prijevoza i komunikacija. To se odnosi na sve pravne osobe koje se bave djelatnostima od strateške važnosti u području obrane i nacionalne sigurnosti, a ne samo na privatizirana društva.</p> <p>Ako postoji prijetnja da bi se ozbiljno mogli ugroziti ključni interesi obrane i nacionalne sigurnosti, vlada ima sljedeće ovlasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) uvesti posebne uvjete za kupnju dionica; (b) uložiti veto na donošenje odluka koje se odnose na posebne radnje, primjerice prijenose, spajanja, razdvajanja i promjene djelatnosti ili (c) odbiti stjecanje dionica ako kupac želi steći razinu udjela u kapitalu kojom bi se mogli ugroziti interesi obrane i nacionalne sigurnosti. <p>Dotično društvo mora obavijestiti ured predsjednika vlade o svim odlukama, aktima i transakcijama (prijenosi, spajanja, razdvajanja, promjene djelatnosti, ukidanja) koji se odnose na stratešku imovinu u područjima energetike, prometa i telekomunikacija. Osobito je obvezno obavijestiti o stjecanjima od strane fizičkih ili pravnih osoba koje nisu iz EU-a, a kojima te osobe preuzimaju kontrolu nad društvom.</p> <p>Predsjednik vlade može izvršavati sljedeće posebne ovlasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) uložiti veto na svaku odluku, akt i transakciju koja predstavlja iznimnu prijetnju da bi se mogao ozbiljno ugroziti javni interes u pogledu sigurnosti mreža i opskrbe te upravljanja njima; (b) uvesti posebne uvjete kako bi se štitio javni interes; ili (c) odbiti stjecanje u iznimnim okolnostima u kojima su ugroženi ključni državni interesi. <p>Zakonom su utvrđeni kriteriji na temelju kojih se ocjenjuju stvarne ili iznimne prijetnje te uvjeti i postupci izvršenja posebnih ovlasti.</p>
Postojeće mjere:	<p>Zakon 56/2012 o posebnim ovlastima u društvima koja obavljaju djelatnost u području obrane i nacionalne sigurnosti te energetike, prometa i telekomunikacija</p> <p>Dekret predsjednika vlade DPCM 253 od 30. studenoga 2012. kojim se definiraju djelatnosti od strateške važnosti u području obrane i nacionalne sigurnosti</p>
Sektor:	Ribarstvo Akvakultura Usluge povezane s ribarstvom
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Ribolov u talijanskim teritorijalnim vodama rezerviran je za plovila koja plove pod talijanskom zastavom.
Postojeće mjere:	Kraljevski dekret 327/1942 (izmijenjen Zakonom 222/2007), članci 143. i 221. (Zakonik o plovidbi)
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Usluge posredovanja u zapošljavanju Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Italija zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja i zabraniti prekogranično pružanje tih usluga. Italija zadržava pravo ograničiti broj pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.
Postojeće mjere:	Zakonodavni dekret 276/2003, članci 4. i 5.
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	Usluge osnovnoškolskog obrazovanja Usluge srednjoškolskog obrazovanja Usluge visokog obrazovanja
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Italija zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja i ograničiti prekogranično pružanje tih usluga.
Postojeće mjere:	Kraljevski dekret 1592/1933 (Zakon o srednjoškolskom obrazovanju) Zakon 243/1991 (Povremeni javni doprinosi privatnim sveučilištima) Rezolucija 20/2003 CNVSU-a (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario) Dekret predsjednika Republike (DPR) 25/1998

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Italija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na djelatnosti koje obavljaju <i>promotori di servizi finanziari</i> .
Postojeće mjere:	Članci 91. do 111. Uredbe Consoba o posrednicima (br. 16190 od 29. listopada 2007.)
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Transportno osiguranje robe, osiguranje vozila kao takvih te osiguranje od odgovornosti u pogledu rizika koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo osiguravajuća društva osnovana u EU-u, osim osiguranja međunarodnog prijevoza koji uključuje uvoz u Italiju.
Postojeće mjere:	Članak 29. Zakonika o privatnom osiguranju (Zakonodavni dekret br. 209 od 7. rujna 2005.)
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Italija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan pružatelja aktuarskih usluga te kojima se ograničava prekogranično pružanje tih usluga.
Postojeće mjere:	Zakon 194/1942 o aktuarskoj djelatnosti
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Italija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	Zakon 833/1978 o instituciji sustava javnog zdravstva Zakonodavni dekret 502/1992 o reorganizaciji regulative u području zdravstva Zakon 328/2000 o reformi socijalnih usluga
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Za pružanje usluga limuzina provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. Za pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. Za pružanje usluga prijevoza tereta provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: lokalna potražnja
Postojeće mjere:	Zakonodavni dekret 285/1992 (Zakonik o cestama i naknadne izmjene), članak 85. Zakonodavni dekret 395/2000, članak 8. (cestovni prijevoz putnika) Zakon 21/1992 (Okvirni zakon o izvanrednom javnom cestovnom prijevozu putnika) Zakon 218/2003 članak 1. (prijevoz putnika unajmljenim autobusima s vozačem) Zakon 151/1981 (Okvirni zakon o javnom lokalnom prijevozu)

Rezerve koje se primjenjuju u Latviji

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje ruralnog zemljišta
Industrijska klasifikacija:	

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Latvija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na stjecanje ruralnog zemljišta od strane državljana Kanade ili određene treće zemlje, uključujući postupak odobrenja za stjecanje ruralnog zemljišta.
Postojeće mjere:	Zakon o privatizaciji zemljišta u ruralnim područjima, članci 28., 29. i 30.
Sektor:	Veterinarske usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 932
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Latvija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje veterinarskih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge posredovanja u zapošljavanju Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Latvija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja, usluga posredovanja u zapošljavanju i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Latvija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga. Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja Za pružanje usluga prijevoza putnika i tereta obvezno je odobrenje, koje se ne dodjeljuje za vozila registrirana u inozemstvu. Osnovani subjekti obvezni su upotrebljavati vozila registrirana u nacionalnom registru.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Litvi

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori

Opis:	Ulaganja Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na društva od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost koja na temelju prava vlasništva moraju pripadati državi (udio kapitala koji mogu držati privatne nacionalne ili strane osobe u skladu s nacionalnim sigurnosnim interesima, postupcima i kriterijima za utvrđivanje usklađenosti potencijalnih nacionalnih ulagatelja i potencijalnih sudjelujućih društava itd.).
Postojeće mjere:	Zakon o društvima i objektima od strateške važnosti za nacionalnu sigurnost i drugim društvima važnima za jamčenje nacionalne sigurnosti u Republici Litvi od 21. srpnja 2009. br. XI-375.
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Kupnja zemljišta
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje su u skladu s obvezama koje je preuzeo EU i koje se primjenjuju u Litvi u okviru Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) u pogledu stjecanja zemljišta. Postupci, uvjeti te ograničenja u pogledu stjecanja zemljišnih parcela utvrđuju se Ustavnim zakonom, Zakonom o zemljištu i Zakonom o stjecanju poljoprivrednog zemljišta. Međutim, lokalnim vlastima (općine) i drugim nacionalnim subjektima iz zemalja članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj i Organizacije sjevernoatlantskog ugovora koji obavljaju gospodarske djelatnosti u Litvi, koje su utvrđene ustavnim zakonom u skladu s kriterijima europske integracije i ostalih integracija kojima se Litva pridružila, dopušteno je stjecanje vlasništva nad nepoljoprivrednim zemljišnim parcelama koje im trebaju za izgradnju i upotrebu zgrada i objekata potrebnih za njihove izravne djelatnosti.
Postojeće mjere:	Ustav Republike Litve Ustavni zakon Republike Litve o provedbi članka 3. stavka 47. Ustava Republike Litve od 20. lipnja 1996., br. I-1392, kako je zadnje izmijenjen 20. ožujka 2003., br. IX-1381 Zakon o zemljištu od 27. siječnja 2004., br. IX-1983 Zakon o stjecanju poljoprivrednog zemljišta od 24. travnja 2014., br. XII-854
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Pravne usluge
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 861

Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Odvjetnici (<i>attorney</i>) iz drugih zemalja mogu djelovati kao odvjetnici na sudu samo u skladu s bilateralnim sporazumima o pravnoj pomoći.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge posredovanja u zapošljavanju Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja, usluga posredovanja u zapošljavanju i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga. Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Istražne usluge

Industrijska klasifikacija:	CPC 87301
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja U Litvi istražne usluge podliježu državnom monopolu.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Turističke usluge i usluge povezane s putovanjima
Podsektor:	Usluge turističkih vodiča
Industrijska klasifikacija:	CPC 7472
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji litavskim državljanima dopuste pružanje usluga turističkih vodiča, Litva će kanadskim državljanima dopustiti pružanje usluga turističkih vodiča pod istim uvjetima.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Telekomunikacije
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Državno poduzeće Infostruktura ima isključiva prava za pružanje sljedećih usluga: prijenos podataka sigurnom državnom mrežom za prijenos podataka, dodjela internet-skih adresa koje završavaju s „gov.lt”, certificiranje elektroničkih blagajni.
Postojeće mjere:	Vladina rezolucija od 28. svibnja 2002. br. 756 o odobrenju standardnog postupka za utvrđivanje cijena i tarifa za monopolističku robu i usluge koje pružaju državna poduzeća i javne institucije koje su osnovala ministarstva, vladine institucije i okružni guverneri i koji su im dodijeljeni.
Sektor:	Građevinske usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 51
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Mjere:	Zakon Republike Litve o građevinarstvu od 19. ožujka 1996. br. I-1240

Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Pravo izrade projektne dokumentacije za građevinske radove od iznimnog značaja dodjeljuje se samo društvima za izradu projektne dokumentacije registriranim u Litvi ili stranim društvima za izradu projektne dokumentacije koja je za obavljanje tih djelatnosti dobilo odobrenje institucije koju je ovlastila vlada. Pravo za obavljanje tehničkih djelatnosti u glavnim područjima građevinarstva može se dodijeliti osobi koja nije iz Litve, ali koja je dobila odobrenje institucije koju je ovlastila litavska vlada.
Postojeće mjere:	Zakon Republike Litve o građevinarstvu od 19. ožujka 1996. br. I-1240
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje svih socijalnih usluga koje se financiraju javnim sredstvima ili potporama države u bilo kojem obliku te se stoga ne smatraju privatnima.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Viša uprava i upravni odbori Nacionalni tretman
Mjere:	Zakon Republike Litve o bankama od 30. ožujka 2004. br. IX-2085 Zakon Republike Litve o subjektima za zajednička ulaganja od 4. srpnja 2003. br. IX-1709 Zakon Republike Litve o dodatnom dobrovoljnom mirovinskom osiguranju od 3. lipnja 1999. br. VIII-1212
Opis:	Financijske usluge Za potrebe upravljanja imovinom obvezno je osnovati specijalizirano društvo za upravljanje (bez podružnica). Samo banke s registriranim sjedištem ili podružnicom u Litvi mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine investicijskih fondova. Samo banke s registriranim sjedištem ili podružnicom u Litvi koje imaju odobrenje za pružanje investicijskih usluga u državi članici EU-a ili državi članici EGP-a mogu obavljati djelatnost depozitorija imovine mirovinskih fondova. Barem jedan član uprave banke mora govoriti litavski i imati stalno boravište u Litvi.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Energetske usluge
Podsektor:	Prijevoz goriva cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	CPC 7131
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prijevoz goriva cjevovodima.
Postojeće mjere:	Zakon Republike Litve o prirodnom plinu od 10. listopada 2000. br. VIII-1973
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Usluge spremanja i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 402, CPC 742
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Litva zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva.
Postojeće mjere:	Zakon Republike Litve o prirodnom plinu od 10. listopada 2000. br. VIII-1973 (članak 10.8)
Sektor:	Poslovne usluge Pomoćne usluge u pomorskom, željezničkom i zračnom prijevozu te u prijevozu unutarnjim plovnim putovima
Podsektor:	Održavanje i popravak plovila, opreme za željeznički prijevoz te zrakoplova i njihovih dijelova
Industrijska klasifikacija:	CPC 86764, CPC 86769, dio CPC-a 8868
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja U Litvi usluge održavanja i popravka opreme za željeznički prijevoz podliježu državnom monopolu.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Cestovni prijevoz
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Predviđene su mjere poduzete na temelju bilateralnih sporazuma kojima se uređuju usluge prijevoza i uvjeti obavljanja djelatnosti, uključujući dozvole za bilateralni tranzit i ostale dozvole za prijevoz u pogledu usluga prijevoza u i kroz Litvu te unutar i iz Litve prema predmetnim ugovornim strankama, te poreze i pristojbe za cestovni prijevoz.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju na Malti

Sektor: Ribarstvo
Akvakultura
Usluge povezane s ribarstvom

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja**

Za potrebe registracije ribarskog plovila i dobivanja dozvole za njega, vlasnik, kapetan ili poručnik ribarskog plovila mora imati boravište na Malti u skladu s odredbama Zakona o nepokretnoj imovini (stjecanje od strane osoba koje nemaju boravište).

Postojeće mjere: Članak 5. propisa Subsidiary Legislation 425.07 on Fishing Vessels Regulations

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Malta zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.

Malta zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Malta zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga. Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Malta zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Bolničke usluge Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Malta zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Profesionalne zdravstvene usluge: usluge liječnika i stomatologa, usluge primalja, usluge medicinskih sestara, usluge fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te usluge psihologa

Industrijska klasifikacija: CPC 9312, dio CPC-a 9319

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Ova se rezerva primjenjuje na sve profesionalne zdravstvene usluge, uključujući usluge koje pružaju djelatnici kao što su liječnici, stomatolozi, primalje, medicinske sestre, fizioterapeuti, paramedicinsko osoblje i psiholozi. Na Malti te usluge mogu pružati samo državljani države članice EU-a uz prethodno odobrenje, koje može podlijegati ispitivanju gospodarskih potreba.

Postojeće mjere:

Sektor: Socijalne usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 933

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Malta zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.

Postojeće mjere:

Sektor: Usluge prijevoza

Podsektor: Cestovni prijevoz

Industrijska klasifikacija: CPC 712

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Usluge javnog autobusnog prijevoza: na cijelu se mrežu primjenjuju koncesije koje uključuju obvezu pružanja javne usluge za određene društvene skupine (primjerice studente i starije osobe)

Postojeće mjere:

Sektor: Prijevoz

Podsektor: Vodni prijevoz
Popratne usluge za vodni prijevoz

Industrijska klasifikacija: CPC 7213, CPC 7214, dio 742, CPC 745, dio CPC-a 749

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Obveze

Opis: **Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu**
Na pomorsku vezu između Malte i kontinentalne Europe preko Italije primjenjuju se isključiva prava.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Nizozemskoj

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Nizozemska zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja i zabraniti prekogranično pružanje tih usluga.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Poljskoj

Sektor: Svi sektori

Podsektor:

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:** Tretman najpovlaštenije nacije**Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Povlašteni uvjeti za poslovni nastan ili prekogranično pružanje usluga, što može uključivati ukidanje ili izmjene određenih ograničenja iz popisa rezervi koje se primjenjuju u Poljskoj, mogu se primijeniti u okviru ugovorâ o trgovini i plovidbi.**Postojeće mjere:****Sektor:** Ribarstvo
Akvakultura
Usluge povezane s ribarstvom**Podsektor:****Industrijska klasifikacija:** ISIC rev 3.1 0501, ISIC rev 3.1 0502, CPC 882**Vrsta rezerve:** Tretman najpovlaštenije nacije**Opis:** **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Poljska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se osigurava različit tretman usluga i pružatelja usluga iz određene zemlje na temelju postojećih ili budućih bilateralnih sporazuma o ribolovu na geografskom području ribolova u okviru nadležnosti dotičnih zemalja, u skladu s međunarodnim praksama i politikama očuvanja okoliša ili sporazuma o ribarstvu, osobito u Baltičkom moru.**Postojeće mjere:****Sektor:** Poslovne usluge**Podsektor:** Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja**Industrijska klasifikacija:** CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203**Vrsta rezerve:** Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Poljska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.
Poljska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Poljska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga.
Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Usluge hitne pomoći

Industrijska klasifikacija: CPC 93192

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Poljska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga hitne pomoći.

Postojeće mjere:

Sektor: Socijalne usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 933

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Poljska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Sve usluge prijevoza putnika i robe, osim u pomorskom prijevozu
Industrijska klasifikacija:	Dio CPC-a 711, dio CPC-a 712, dio CPC-a 722
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji poljskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta dopuste pružanje usluga prijevoza na državnom područje Kanade i preko njega, Poljska će kanadskim pružateljima usluga prijevoza putnika i tereta dopustiti pružanje usluga prijevoza na državno područje Poljske i preko njega pod istim uvjetima.
Postojeće mjere:	
Rezerve koje se primjenjuju u Portugalu	
Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Portugal zadržava pravo odustati od primjene uvjeta u pogledu državljanstva za obavljanje određenih djelatnosti i zanimanja fizičkih osoba koje pružaju usluge za zemlje u kojima je portugalski službeni jezik (Angola, Brazil, Zelenortske otoci, Gvineja Bisau, Mozambik i Sveti Toma i Princip).
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje revizorskih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Traženje rukovodećeg osoblja Usluge posredovanja u zapošljavanju Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja
Industrijska klasifikacija:	CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja. Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Stranim pružateljima sigurnosnih usluga nije dopušteno prekogranično pružanje tih usluga. Državljanstvo je uvjet za specijalizirano osoblje.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Istražne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87301

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama U Portugalu istražne usluge podliježu državnom monopolu.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Transportno osiguranje za zračni i pomorski prijevoz koje pokriva robu, zrakoplove, trup i osiguranje od odgovornosti mogu ugovarati samo društva osnovana u EU-u. Samo osobe ili društva osnovana u EU-u mogu obavljati djelatnost posrednika za te osiguravajuće poslove u Portugalu.
Postojeće mjere:	Članak 7. Uredbe sa zakonskom snagom 94-B/98 i članak 7. Uredbe sa zakonskom snagom 144/2006
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Energetika
Podsektor:	Električna energija, prirodni plin, sirova nafta ili naftni proizvodi
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 232, ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, CPC 7131, CPC 7422, CPC 887 (osim usluga savjetovanja i konzultantskih usluga)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman

Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama <p>Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, proizvodnju prirodnog plina, prijevoz goriva cjevovodima, usluge veleprodaje električne energije, usluge maloprodaje električne energije i plina koji nije u bocama te usluge povezane s distribucijom električne energije i prirodnog plina.</p> <p>Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga pohrane i skladištenja goriva prevezenih cjevovodima (prirodni plin).</p> <p>Djelatnosti prijenosa i distribucije električne energije obavljaju se u okviru isključivih koncesija za javne usluge.</p> <p>Koncesije koje se odnose na prijenos, distribuciju i podzemnu pohranu prirodnog plina te prihvata, skladištenje i uplinjavanje ukapljenog prirodnog plina na terminalima za ukapljeni prirodni plin dodjeljuju se u okviru ugovora o koncesijama na temelju javnih poziva na podnošenje ponuda.</p> <p>Koncesije u sektoru električne energije i plina dodjeljuju se samo društvima s ograničenom odgovornošću koje imaju sjedište u Portugalu i kojima se stvarno upravlja u Portugalu.</p>
Postojeće mjere:	Uredba sa zakonskom snagom 230/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 231/2012, 26. listopada – prirodni plin Uredba sa zakonskom snagom 215-A/2012 i Uredba sa zakonskom snagom 215-B/2012, 8. listopada – električna energija Uredba sa zakonskom snagom 31/2006, 15. veljače – sirova nafta/naftni proizvodi
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja <p>Za pružanje usluga limuzina u prijevozu putnika provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta.</p>
Postojeće mjere:	
Sektor:	Ostale usluge
Podsektor:	Pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara
Industrijska klasifikacija:	CPC97030
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja <p>Portugal zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara. Privatno upravljanje grobljima obavlja se u okviru javne koncesije.</p>

Postojeće mjere: Uredba sa zakonskom snagom 109/2010, 14. listopada 2010.
Zakon 13/2011, 29. travanj 2011.

Rezerve koje se primjenjuju u Rumunjskoj

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Usluge istraživanja i razvoja

Industrijska klasifikacija: CPC 851, CPC 852, CPC 853

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis: **Prekogranična trgovina uslugama**
Rumunjska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje usluga istraživanja i razvoja.

Postojeće mjere: Vladina uredba br. 6 / 2011.
Uredba ministra obrazovanja i istraživanja br. 3548 / 2006.
Vladina odluka br. 134 / 2011.

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Rumunjska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.
Rumunjska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Rumunjska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga. Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923, CPC 924
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Rumunjska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja te obrazovanja odraslih.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Rumunjska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Slovačkoj Republici

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	Stjecanje nekretnina

Industrijska klasifikacija:**Vrsta rezerve:**

Pristup tržištu
Nacionalni tretman

Opis:**Ulaganja**

Strana društva ili fizičke osobe ne mogu steći poljoprivredno i šumsko zemljište koje se nalazi izvan urbane zone općine kao ni neke druge vrste zemljišta (npr. prirodne resurse, jezera, rijeke, javne ceste itd.).

Postojeće mjere:

Zakon 202/1995 o deviznom tečaju, članak 19.
Zakon 229/1991 o režimu vlasništva nad zemljištima

Sektor:

Poslovne usluge

Podsektor:

Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija:

CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Slovačka Republika zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.

Slovačka Republika zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:**Sektor:**

Poslovne usluge

Podsektor:

Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija:

CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve:

Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis:**Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**

Slovačka Republika zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga.

Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

Postojeće mjere:

Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 921, CPC 922, CPC 923 osim CPC 92310, CPC 924
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Pružatelji svih usluga privatnog obrazovanja, osim usluga višeg tehničkog i strukovnog obrazovanja, moraju imati boravište u EGP-u. Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba; lokalna tijela vlasti mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju. U Slovačkoj Republici većina članova upravnog odbora ustanove koja pruža usluge obrazovanja mora imati državljanstvo Slovačke Republike.
Postojeće mjere:	Zakon 245/2008 o obrazovanju Zakon 131/2002 o sveučilištima, članci 2., 47. i 49.a Zakon 596/2003 o javnom upravljanju obrazovanjem, članak 16.
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Bolničke usluge Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 9311, CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Slovačka Republika zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih bolničkih usluga, usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Slovačka Republika zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Financijske usluge Strani državljani mogu osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili mogu obavljati djelatnost osiguranja preko podružnice s registriranim sjedištem u Slovačkoj Republici. U oba slučaja odobrenje podliježe evaluaciji nadzornog tijela.
Postojeće mjere:	Zakon 8/2008 o osiguranju
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Mjere:	Zakon 566/2001 o vrijednosnim papirima Zakon 483/2001 o bankama
Opis:	Financijske usluge U Slovačkoj Republici investicijske usluge mogu pružati društva za upravljanje koja imaju pravni oblik dioničkog društva u kojem je vlasnički udjel utvrđen zakonodavstvom (bez podružnica).
Postojeće mjere:	
Sektor:	Energetika
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 4010, ISIC rev 3.1 4020, ISIC rev 3.1 4030, CPC 7131

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Obvezno je odobrenje za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije, proizvodnju plina i distribuciju plinovitih goriva, proizvodnju i distribuciju pare i tople vode, prijevoz goriva cjevovodima, veleprodaju i maloprodaju električne energije, pare i tople vode te usluge povezane s distribucijom energije. Provodi se ispitivanje gospodarskih potreba, a zahtjev se može odbiti samo ako je tržište zasićeno. Za sve te djelatnosti odobrenje se može dodijeliti samo fizičkoj osobi s trajnim boravištem u državi članici EU-a ili EGP-a odnosno pravnoj osobi osnovanoj u EU-u ili EGP-u.
Postojeće mjere:	Zakon 51/1988 o rudarstvu, članak 4.a Zakon 569/2007 o obavljanju djelatnosti geoloških istraživanja, članak 5. Zakon 251/2012 o energetici, članci 6. i 7. Zakon 657/2004 o toplinskoj energiji, članak 5.
Sektor:	Prijevoz Ribarstvo Akvakultura
Podsektor:	Vodni prijevoz Usluge povezane s ribarstvom
Industrijska klasifikacija:	CPC 722
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama U Slovačkoj Republici strani ulagatelji moraju imati glavni ured u Slovačkoj Republici kako bi mogli zatražiti dozvolu za pružanje usluge.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja**
Za prijevoz tereta provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: lokalna potražnja.

Postojeće mjere:

Sektor: Željeznički prijevoz

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC7111, CPC 7112

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se uređuju prava prometa i uvjeti poslovanja te pružanje usluga prijevoza na državnom području Bugarske, Češke i Slovačke te između predmetnih zemalja.

Postojeće mjere:

Sektor: Cestovni prijevoz

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 7121, CPC 7122, CPC 7123

Vrsta rezerve: Tretman najpovlaštenije nacije

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Mjere poduzete na temelju postojećih ili budućih sporazuma kojima se zadržava ili ograničava pružanje usluga prijevoza te se određuju uvjeti poslovanja, uključujući dozvole za provoz ili povlaštene naknade za cestovni prijevoz, za usluge prijevoza u i kroz Slovačku te unutar i iz Slovačke prema predmetnim ugovornim strankama.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Sloveniji

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju
Usluge angažiranja pomoćnog uredskog osoblja

Industrijska klasifikacija: CPC 87201, CPC 87202, CPC 87203

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Slovenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na uspostavu usluga posredovanja u zapošljavanju pomoćnog uredskog osoblja.
Slovenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje usluga traženja rukovodećeg osoblja i usluga angažiranja pomoćnog uredskog osoblja.

Postojeće mjere:

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Sigurnosne usluge

Industrijska klasifikacija: CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Slovenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje sigurnosnih usluga.
Mogu se primjenjivati uvjeti u pogledu dozvola i odobrenja. Obvezno je boravište ili komercijalna prisutnost, a mogu se primjenjivati i uvjeti u pogledu državljanstva.

Postojeće mjere:

Sektor: Usluge obrazovanja

Podsektor: Usluge osnovnoškolskog obrazovanja
Usluge srednjoškolskog obrazovanja
Usluge visokog obrazovanja

Industrijska klasifikacija: CPC 921, CPC 922, CPC 923

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama**
Slovenija zadržava pravo zahtijevati poslovni nastan za pružanje usluga privatnog osnovnoškolskog obrazovanja i ograničiti prekogranično pružanje tih usluga.
Većina članova upravnog odbora u privatnim srednjoškolskim ili visokoškolskim ustanovama moraju biti slovenski državljani.

Postojeće mjere:

Sektor: Zdravstvene usluge

Podsektor: Usluge hitne pomoći

Industrijska klasifikacija: CPC 93192

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Slovenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih usluga hitne pomoći.

Postojeće mjere:

Sektor: Socijalne usluge

Podsektor:

Industrijska klasifikacija: CPC 933

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Nacionalni tretman
Zahtjevi u pogledu rezultata
Viša uprava i upravni odbori

Opis: **Ulaganja**
Slovenija zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga.

Postojeće mjere:

Rezerve koje se primjenjuju u Španjolskoj

Sektor: Poslovne usluge

Podsektor: Traženje rukovodećeg osoblja
Usluge posredovanja u zapošljavanju

Industrijska klasifikacija: CPC 87201, CPC 87202

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Opis: **Ulaganja**
Španjolska zadržava pravo ograničiti broj pružatelja usluga traženja rukovodećeg osoblja.
Španjolska zadržava pravo ograničiti broj pružatelja usluga posredovanja u zapošljavanju.

Postojeće mjere:

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Sigurnosne usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 87302, CPC 87303, CPC 87304, CPC 87305, CPC 87309
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Stranim pružateljima sigurnosnih usluga nije dopušteno prekogranično pružanje tih usluga. Pristup tržištu moguć je samo u obliku sljedećih društava: <i>Sociedades Anonimas</i> , <i>Sociedades de Responsabilidad Limitada</i> , <i>Sociedades Anonimas Laborales</i> i <i>Sociedades Cooperativas</i> . Državljanstvo je uvjet za specijalizirano osoblje.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Opis:	Financijske usluge Za obavljanje aktuarske djelatnosti obvezno je boravište ili dvije godine iskustva.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Španjolska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Prijevoz
Podsektor:	Cestovni prijevoz: usluge prijevoza putnika, usluge prijevoza tereta, usluge međunarodnog kamionskog prijevoza
Industrijska klasifikacija:	CPC 712
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Za pružanje usluga prijevoza putnika provodi se ispitivanje gospodarskih potreba u okviru kategorije CPC 7122. Glavni kriteriji: lokalna potražnja. Za pružanje usluga međugradskog autobusnog prijevoza provodi se ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Cestovni prijevoz (teret)
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 7123
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Odobrenje za uspostavljanje komercijalne prisutnosti u Španjolskoj može se odbiti pružateljima usluga čija država podrijetla ne odobrava stvaran tržišni pristup pružateljima usluge iz Španjolske.
Postojeće mjere:	Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres

Rezerve koje se primjenjuju u Švedskoj

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Švedska zadržava pravo donijeti ili zadržati diskriminirajuće uvjete za osnivače, višu upravu i upravne odbore kada se u švedsko zakonodavstvo uključe novi oblici pravnog udruživanja.
Postojeće mjere:	

Sektor:	Svi sektori
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Mjere koje poduzimaju Danska, Švedska i Finska u cilju promicanja nordijske suradnje, kao što su: (a) financijska potpora projektima istraživanja i razvoja (Nordijski industrijski fond – Nordic Industrial Fund); (b) financiranje studija izvedivosti za međunarodne projekte (Nordijski fond za izvoz projekata – Nordic Fund for Project Exports) i (c) financijska pomoć trgovačkim društvima ⁽¹⁾ koja upotrebljavaju tehnologiju za zaštitu okoliša (Nordijska korporacija za financiranje zaštite okoliša – Nordic Environment Finance Corporation). Ovom rezervom ne dovodi se u pitanje isključenje javne nabave koju provodi neka stranka te subvencija ili potpore države trgovini uslugama iz članka 8.15. stavka 5. točaka (a) i (b), odnosno članka 9.2. stavka 2. točaka (f) i (g).
Postojeće mjere:	
Sektor:	Rudarstvo i vađenje, proizvodnja električne energije, plina i vode te opskrba njima
Podsektor:	Proizvodnja električne energije iz nuklearnog materijala Prerada nuklearnih goriva
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 1200, ISIC rev 3.1 2330, dio ISIC-a rev 3.1 4010
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Švedska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na preradu nuklearnih goriva i proizvodnju električne energije iz nuklearnog materijala.
Postojeće mjere:	Švedski zakonik o okolišu (1998:808) Zakon o nuklearnim aktivnostima (1984:3)
Sektor:	Usluge distribucije
Podsektor:	Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211

⁽¹⁾ Primjenjuje se na istočnoeuropska društva koja surađuju s najmanje jednim nordijskim društvom.

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Švedski monopol nad maloprodajom farmaceutskih proizvoda ukinut je 1. srpnja 2009. Budući da se tržište tek nedavno otvorilo i da su se pojavili novi načini pružanja usluga, Švedska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na maloprodaju farmaceutskih proizvoda i osiguravanje farmaceutskih proizvoda za opću javnost.
Postojeće mjere:	Zakon o trgovini farmaceutskim proizvodima (2009:336) Uredba o trgovini farmaceutskim proizvodima (2009:659) Švedska agencija za medicinske proizvode donijela je dodatne propise, pojedinosti su dostupne na (LVFS 2009:9) http://www.lakemedelsverket.se/upload/lvfs/LVFS_2009-9.pdf
Sektor:	Usluge obrazovanja
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 92
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja i prekogranična trgovina uslugama Švedska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružatelje obrazovnih usluga kojima su javna tijela izdala odobrenje za pružanje tih usluga. Ova se rezerva primjenjuje na pružatelje privatnih obrazovnih usluga koji primaju neku potporu države, među ostalim na pružatelje obrazovnih usluga koje je priznala država, koji su pod državnim nadzorom ili koji pružaju obrazovanje u okviru kojeg je moguće dobiti potporu za obrazovanje.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Recikliranje
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	ISIC rev 3.1 37
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Švedska zadržava pravo ograničiti broj pružatelja privatnih usluga recikliranja na razini lokalnih vlasti tako što uspostavlja ili održava monopole odnosno pružatelju ili pružateljima usluga dodjeljuje koncesije ili isključiva prava na nediskriminirajući način. Ograničenje pristupa tržištu objašnjava se primjenom rezerve EU-a koja se odnosi na javne usluge.

Postojeće mjere:	Zakonik o okolišu (1998:808) SFS 1994:1205 Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper SFS 2000:208 Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer SFS 2005:209 Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter SFS 1997:185 Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar SFS 1994:1236 Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck SFS 1993:1154 Förordning (1993:1154) om producentansvar för glasförpackningar och förpackningar av wellpapp SFS 2007:185 Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar SFS 2007:193 Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor SFS 2006:1273 Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar SFS 2009:1031 Förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel
Sektor:	Upravljanje otpadom
Podsektor:	Upravljanje otpadom iz kućanstava i otpadom za koji su odgovornosti proizvođači
Industrijska klasifikacija:	CPC 9402
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Švedska zadržava pravo ograničiti broj pružatelja privatnih usluga upravljanja otpadom na razini lokalnih vlasti tako što uspostavlja ili održava monopole odnosno pružatelju ili pružateljima usluga dodjeljuje koncesije ili isključiva prava na nediskriminirajući način. Ograničenje pristupa tržištu objašnjava se primjenom rezerve EU-a koja se odnosi na javne usluge.
Postojeće mjere:	Zakonik o okolišu (1998:808) SFS 1994:1205 Förordning (1994:1205) om producentansvar för returpapper SFS 2000:208 Förordning (2000:208) om producentansvar för glödlampor och vissa belysningsarmaturer SFS 2005:209 Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter SFS 1997:185 Förordning (1997:185) om producentansvar för förpackningar SFS 1994:1236 Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck SFS 1993:1154 Förordning (1993:1154) om producentansvar för glasförpackningar och förpackningar av wellpapp SFS 2007:185 Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar SFS 2007:193 Förordning (2007:193) om producentansvar för vissa radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor SFS 2006:1273 Förordning (2006:1273) om producentansvar för förpackningar SFS 2009:1031 Förordning (2009:1031) om producentansvar för läkemedel

Sektor:	Pomorski prijevoz
Podsektor:	Kabotaža
Industrijska klasifikacija:	CPC 7211, CPC 7212
Vrsta rezerve:	Tretman najpovlaštenije nacije Obveze
Opis:	Ulaganja, prekogranična trgovina uslugama i usluge u međunarodnom pomorskom prijevozu Mogu se poduzeti mjere na temelju reciprociteta kojima se plovilima iz Kanade koja plove pod kanadskom zastavom dopušta obavljanje kabotaže u Švedskoj ako Kanada te njezine pokrajine i teritoriji plovilima registriranim pod švedskom zastavom dopušta obavljanje kabotaže u Kanadi. Točan cilj ove rezerve ovisi o sadržaju mogućeg budućeg sporazuma između Kanade i Švedske.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Poslovne usluge Pomoćne usluge u željezničkom i cestovnom prijevozu
Podsektor:	Održavanje i popravak opreme za željeznički i cestovni prijevoz te njezinih dijelova
Industrijska klasifikacija:	CPC 6112, CPC 6122, dio CPC-a 8867, dio CPC-a 8868
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja U Švedskoj se za usluge održavanja i popravka opreme za željeznički i cestovni prijevoz provodi ispitivanje gospodarskih potreba u slučajevima kad ulagatelj namjerava uspostaviti vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriteriji: ograničenja u pogledu prostora i kapaciteta.
Postojeće mjere:	Zakon o planiranju i izgradnji (2010:900)
Sektor:	Ostale usluge koje nisu drugdje uključene
Podsektor:	Pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara
Industrijska klasifikacija:	CPC 9703
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Švedska zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pogrebne usluge, usluge kremiranja i usluge grobara.
Postojeće mjere:	

Rezerve koje se primjenjuju u Ujedinjenoj Kraljevini

Sektor:	Poslovne usluge
Podsektor:	Revizorske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 86211, CPC 86212, osim računovodstvenih usluga
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Prekogranična trgovina uslugama Ujedinjena Kraljevina zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na prekogranično pružanje revizorskih usluga.
Postojeće mjere:	Companies Act 2006
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Medicinske usluge
Industrijska klasifikacija:	CPC 93121, CPC 93122
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Opis:	Ulaganja Obavljanje liječničke djelatnosti u okviru sustava National Health Service podliježe planiranju zapošljavanja liječničkog osoblja.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Usluge hitne pomoći Usluge zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga
Industrijska klasifikacija:	CPC 93192, CPC 93193
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori

Opis:	Ulaganja Ujedinjena Kraljevina zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih usluga hitne pomoći te usluga zdravstvenih ustanova za stanovanje osim bolničkih usluga.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Zdravstvene usluge
Podsektor:	Profesionalne zdravstvene usluge, uključujući usluge liječnika i stomatologa te usluge psihologa; usluge primalja Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja Maloprodaja farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti
Industrijska klasifikacija:	CPC 63211, dio CPC-a 85201, CPC 9312, dio CPC-a 93191
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Opis:	Prekogrančna trgovina uslugama Ujedinjena Kraljevina zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere kojima se zahtijeva poslovni nastan pružatelja profesionalnih zdravstvenih usluga, uključujući usluge liječnika i stomatologa, usluge psihologa, usluge primalja, usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja, usluge maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda te ostale usluge koje pružaju farmaceuti, te kojima se ograničava prekogranično pružanje tih usluga pružateljima koji fizički ne borave na državnom području Ujedinjene Kraljevine.
Postojeće mjere:	
Sektor:	Socijalne usluge
Podsektor:	
Industrijska klasifikacija:	CPC 933
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Nacionalni tretman Zahtjevi u pogledu rezultata Viša uprava i upravni odbori
Opis:	Ulaganja Ujedinjena Kraljevina zadržava pravo donijeti ili zadržati mjere koje se odnose na pružanje privatnih socijalnih usluga, osim usluga povezanih s lječilištima i odmaralištima te s domovima za starije osobe.
Postojeće mjere:	

PRILOG III.

Raspored za Kanadu**Objašnjenja**

1. Rasporedom za Kanadu uz ovaj Prilog utvrđuje se sljedeće:

- (a) uvodne napomene u kojima se ograničavaju ili pojašnjavaju obveze Kanade u pogledu obveza opisanih u točkama (b) i (c);
- (b) u odjeljku A, rezerve koje Kanada donosi u skladu s člankom 13.10. stavkom 1. i člankom 13.10. stavkom 2. (Rezerve i iznimke) u pogledu postojeće mjere koja nije u skladu s obvezama utvrđenima:
  - i. člankom 13.3. (Nacionalni tretman);
  - ii. člankom 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije);
  - iii. člankom 13.6. (Pristup tržištu);
  - iv. člankom 13.7. (Prekogranično pružanje financijskih usluga); ili
  - v. člankom 13.8. (Viša uprava i upravni odbori);
- (c) u odjeljku B, rezerve koje Kanada donosi u skladu s člankom 13.10. stavkom 3. (Rezerve i iznimke), za mjere koje Kanada može donijeti ili nastaviti provoditi, a koje nisu u skladu s obvezama utvrđenima člankom 13.3. (Nacionalni tretman), 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), 13.6. (Pristup tržištu), 13.7. (Prekogranično pružanje financijskih usluga) ili 13.8. (Viša uprava i upravni odbori).

2. U svim rezervama u odjeljku A utvrđuju se sljedeći elementi:

- (a) **sektor**: odnosi se na opći sektor za koji se rezerva donosi;
- (b) **podsektor**: odnosi se na posebni sektor za koji se rezerva donosi;
- (c) **vrsta rezerve**: navode se obveze iz stavka 1. točke (b) u pogledu kojih se rezerva donosi;
- (d) **razina vlasti**: označava razinu vlasti koja nastavlja provoditi mjeru za koju se donosi rezerva;
- (e) **mjere**: označava zakone, propise ili druge mjere kako su obuhvaćeni, gdje je to naznačeno, elementom **opis**, za koji se donosi rezerva. Mjera navedena u elementu **mjere**:
  - i. znači mjera kako je izmijenjena, nastavljena ili obnovljena od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma; i
  - ii. uključuje podređenu mjeru koja je donesena ili se nastavlja provoditi u okviru opsega primjene te mjere i dosljedno u pogledu te mjere; i
- (f) **opis**: utvrđuje upućivanja, ako postoje, za liberalizaciju na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma u skladu s drugim odjeljcima Rasporeda za Kanadu uz ovaj Prilog te preostale neusklađene aspekte postojećih mjera za koje se donosi rezerva.

3. U svim rezervama u odjeljku B utvrđuju se sljedeći elementi:

- (a) **sektor**: odnosi se na opći sektor za koji se rezerva donosi;
- (b) **podsektor**: odnosi se na posebni sektor za koji se rezerva donosi;

- (c) **vrsta rezerve**: navode se obveze iz stavka 1. točke (c) u pogledu kojih se rezerva donosi;
- (d) **razina vlasti**: označava razinu vlasti koja nastavlja provoditi mjeru za koju se donosi rezerva; i
- (e) **opis**: utvrđuje se područje primjene sektora, podsektora ili djelatnosti koji su obuhvaćeni rezervom.
4. Pri tumačenju rezerve u odjeljku A uzimaju se u obzir svi elementi rezerve. Rezerva se tumači s obzirom na relevantne odredbe poglavlja u pogledu kojega se rezerva donosi. U mjeri u kojoj:
- (a) element **mjere** kvalificiran je posebnim upućivanjem u elementu **opis**, a tako kvalificiran element **mjere** ima prednost pred svim ostalim elementima; i
- (b) element **mjere** nije tako kvalificiran, element **mjere** ima prednost pred svim ostalim elementima osim ako je bilo kakvo odstupanje elementa **mjere** od drugih elemenata koji su ukupno razmotreni tako znatno i bitno da bi bilo neopravdano zaključiti da bi element **mjere** trebao imati prednost, a u tom slučaju drugi elementi imaju prednost u mjeri tog odstupanja.
5. Pri tumačenju rezerve u odjeljku B uzimaju se u obzir svi elementi rezerve. Element **opis** ima prednost pred svim ostalim elementima.
6. Ako Kanada nastavlja provoditi mjeru kojom se od pružatelja usluga zahtijeva da bude državljanin, trajni rezident ili rezident na njezinu teritoriju kao uvjet pružanja usluga na njezinu teritoriju, rezerva za tu mjeru donesena u pogledu članaka 13.3. (Nacionalni tretman), 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), 13.6. (Pristup tržištu), 13.7. (Prekogranično pružanje financijskih usluga) i 13.8. (Viša uprava i upravni odbori) djeluje u opsegu te mjere kao rezerva u pogledu članaka 8.4. (Pristup tržištu), 8.5. (Zahtjevi u pogledu učinka), 8.6. (Nacionalni tretman), 8.7. (Tretman najpovlaštenije nacije) i 8.8. (Viša uprava i upravni odbori).
7. Rezerva koja se odnosi na mjeru kojom se od pružatelja usluga zahtijeva da bude fizička osoba, državljanin, trajni rezident ili rezident na njezinu teritoriju kao uvjet pružanja financijskih usluga na njezinu teritoriju i koja je donesena u pogledu članka 13.7. (Prekogranično pružanje financijskih usluga) djeluje u opsegu te mjere kao rezerva u pogledu članaka 13.3. (Nacionalni tretman), 13.4. (Tretman najpovlaštenije nacije), 13.6. (Pristup tržištu) i 13.8. (Viša uprava i upravni odbori).

Uvodne napomene

1. Obveze iz ovog Sporazuma u podsektorima navedenima u ovom rasporedu preuzimaju se podložno ograničenjima i uvjetima utvrđenima u ovim uvodnim napomenama i u rasporedu u nastavku.
2. Navođenje mjere kao rezerve u odjeljku A ili B ne znači da se ne može drugačije opravdati kao mjera koja je donesena ili se nastavlja provoditi zbog bonitetnih razloga u skladu s člankom 13.16. (Bonitetno izuzeće).
3. Kako bi se pojasnila obveza Kanade u pogledu članka 13.6. (Pristup tržištu), pravne osobe koje pružaju financijske usluge i osnovane su na temelju kanadskih zakona podliježu nediskriminacijskim ograničenjima pravnog oblika ⁽¹⁾.
4. Članak 13.10. stavak 1. točka (c) (Rezerve i iznimke) ne primjenjuje se na neusklađene mjere u vezi s člankom 13.6. stavkom 1. točkom (b) (Pristup tržištu).

⁽¹⁾ Primjerice, partnerstva i obrti s ograničenom ili neograničenom odgovornošću općenito nisu prihvatljivi pravni oblici za financijske institucije u Kanadi. Namjera ove uvodne napomene same po sebi nije bila utjecati na izbor investitora druge stranke da osnuje podružnice ili društva kćeri niti ga drugačije ograničavati.

Raspored za Kanadu

ODJELJAK A

Rezerve koje se primjenjuju u Kanadi**(primjenjive na sve pokrajine i teritorije)****Rezerva IIIA-C-1**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Svi
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Bank Act, S.C. 1991, poglavlje 46., odjelci 159., 749.</i> <i>Insurance Companies Act, S.C. 1991., poglavlje 47., odjelci 167., 796.</i> <i>Trust and Loan Companies Act, S.C. 1991, poglavlje 45., odjeljak 163.</i> <i>Foreign Institutions Subject to the Canadian Residency Requirements Regulations (Insurance Companies), S.O.R./2003-185</i> <i>Foreign Institutions Subject to the Canadian Residency Requirements Regulations (Trust and Loan Companies), S.O.R./2003-186</i> <i>Cooperative Credit Associations Act, S.C. 1991, poglavlje 48., odjeljak 169.</i>

Opis:

Najmanje polovina direktora financijske institucije koja podliježe saveznim zakonima i koja je društvo kći strane institucije te većina direktora bilo koje druge financijske institucije koja podliježe saveznim zakonima moraju biti kanadski državljani s uobičajenim boravištem u Kanadi ili trajni rezidenti s uobičajenim boravištem u Kanadi ⁽¹⁾.

Rezerva IIIA-C-2

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Bank Act, S.C. 1991, poglavlje 46., odjeljak 524.</i>

Opis:

Kako bi se uspostavila bankovna podružnica, strana banka mora biti banka u onoj upravnoj jedinici na temelju čijih je zakona osnovana.

Rezerva IIIA-C-3

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)

⁽¹⁾ Radi veće sigurnosti, holding osnovan na temelju nacionalnog saveznog zakonodavstva financijska je institucija za potrebe članka 13.1.

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Bank Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 46., odjeljak 540. <i>Sales or Trades (Authorized Foreign Banks) Regulations</i> , S.O.R./2000-52

Opis:

Kreditna bankovna podružnica u pogledu svojeg poslovanja u Kanadi može prihvatiti depozit ili na drugi način posuditi novac samo financijskim instrumentom, odnosno jamčiti za vrijednosni papir ili primiti mjenicu koje je izdala osoba ako se navedeni instrumenti, vrijednosni papiri i mjenice prodaju ili se njima trguje sa sljedećim institucijama:

- (a) s financijskom institucijom (osim sa stranom bankom); ili
- (b) sa stranom bankom koja:
  - i. je banka u skladu sa zakonima upravne jedinice na temelju čijih je zakona osnovana ili u bilo kojoj upravnoj jedinici u kojoj posluje;
  - ii. pruža financijske usluge i ima naziv koji uključuje riječ „bank”, „banque”, „banking” ili „bancaire”; i
  - iii. regulirana je kao banka ili institucija koja prima depozite u skladu sa zakonima upravne jedinice na temelju čijih je zakona osnovana ili u bilo kojoj upravnoj jedinici u kojoj posluje,

ako se financijski instrument, vrijednosni papir ili mjenica ne može naknadno prodati ili se njima ne može naknadno trgovati.

Rezerva IIIA-C-4

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Svi
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Trust and Loan Companies Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 45. <i>Bank Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 46. <i>Cooperative Credit Associations Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 48. <i>Insurance Companies Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 47.

Opis:

Savezni zakoni ne dopuštaju da se u Kanadi osnuju fiducijarno i kreditno društvo, kreditna zadruga ili bratsko društvo za uzajamnu pomoć preko podružnica društava organiziranih na temelju prava strane zemlje.

Rezerva IIIA-C-5

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Svi
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Nacionalna
Mjere:	<i>Bank Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 45., odjeljci 510., 522.16., 524. <i>Insurance Companies Act</i> , S.C. 1991., poglavlje 47., odjeljci 574., 581.

Opis:

1. Bankovna podružnica mora biti osnovana izravno u okviru odobrene strane banke osnovane u upravnoj jedinici u kojoj strana banka koja ima dozvolu uglavnom posluje.
2. Strani subjekt s dozvolom za osiguranje od rizika u Kanadi mora biti osnovan izravno u okviru stranog osiguravajućeg društva osnovanog u upravnoj jedinici u kojoj strano osiguravajuće društvo izravno ili preko društva kćeri uglavnom posluje.

Rezerve koje se primjenjuju u Alberti**Rezerva IIIA-PT-1**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje I-13.

Opis:

Usluge osiguranja u Alberti mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po zakonima Alberte;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyd's;
- (e) uzajamne burze osiguranja;
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć; ili
- (g) posebni posrednici.

Rezerva IIIA-PT-2

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje I-13.

Opis:

Društva kćeri stranih osiguravajućih društava moraju imati saveznu dozvolu.

Rezerva IIIA-PT-3

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje Posredovanje ugovora o osiguranju koji se odnose na pomorski prijevoz i komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) te reosiguranje i retrocesiju
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Insurance Act, R.S.A. 2000.</i> , poglavlje I-3.

Opis:

1. Za osiguranje od rizika koje u toj pokrajini pruža nelicencirani osiguratelj, obvezna je i naknada koja se plaća pokrajini u iznosu od 50 % plaćene premije i zakonsko obavješćivanje, osim ako takvo osiguranje ugovori posebni posrednik koji ima licencu pokrajine Alberte.
2. Radi veće sigurnosti, posebni posrednik koji ima licencu pokrajine Alberte ne mora biti rezident u Alberti, a licencirani osiguratelj ne mora biti komercijalno prisutan u Alberti.

Rezerva IIIA-PT-4

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Loan and Trust Corporations Act, R.S.A. 2000</i> , poglavlje L-20 <i>Loan and Trust Corporations Regulation, Alta. Reg. 171/1992</i>

Opis:

Da bi mogao djelovati kao fiducijarno i kreditno društvo u Alberti, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje propis *Loan and Trust Corporations Act*.

Rezerva IIIA-PT-5

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Loan and Trust Corporations Act, R.S.A. 2000</i> , poglavlje L-20 <i>Loan and Trust Corporations Regulation, Alta. Reg. 171/1992</i>

Opis:

Najmanje tri četvrtine direktora fiducijarnog i kreditnog društva u Alberti moraju imati uobičajeno boravište u Kanadi.

Rezerva IIIA-PT-6

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Credit Union Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje C-32. <i>Credit Union Regulation</i> , Alta. Reg. 249/1989

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Alberti.

Rezerva IIIA-PT-7

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbori
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Credit Union Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje C-32. <i>Credit Union Regulation</i> , Alta. Reg. 249/1989

Opis:

Direktori kreditnih zadruga u Alberti moraju biti kanadski državljani ili trajni rezidenti u Kanadi, a tri četvrtine direktora u svakom trenutku mora imati uobičajeno boravište u Alberti.

Rezerva IIIA-PT-8

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Savjetodavne i pomoćne financijske usluge
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje S-4.

Opis:

Ako savjetnik pruža usluge u Alberti, takve se usluge moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Alberti.

Rezerva IIIA-PT-9

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje S-4., odjeljak 75

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao putem trgovaca koji nisu rezidenti niti su registrirani u Alberti.

Rezerva IIIA-PT-10

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Alberta
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje S-4.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Britanskoj Kolumbiji**Rezerva IIIA-PT-11**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Financial Institutions Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 141.

Opis:

U fiducijarnim društvima, osiguravajućim društvima i kreditnim zadrugama osnovanima u pokrajini većina direktora mora imati uobičajeno boravište u Kanadi, a barem jedan direktor mora imati uobičajeno boravište u Britanskoj Kolumbiji.

Rezerva IIIA-PT-12

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Financial Institutions Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 141., odjeljci 75. do 76.

Opis:

Usluge osiguranja u Britanskoj Kolumbiji mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po zakonima Britanske Kolumbije;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyd's; ili
- (e) uzajamne burze osiguranja.

Rezerva IIIA-PT-13

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Financial Institutions Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 141., odjeljci 48. do 51. koji se odnose na fiducijarna i osiguravajuća društva te na holdinge

Opis:

Ako bilo koja osoba kontrolira ili će kontrolirati 10 % ili više glasova u društvu, osnivanje, stjecanje udjela ili podnošenje zahtjeva za dozvolu za poslovanje podliježe odobrenju komisije za financijske institucije.

Rezerva IIIA-PT-14

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Financial Services Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 141.

Opis:

Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Britanskoj Kolumbiji.

Rezerva IIIA-PT-15

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca – fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Financial Institutions Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 141., odjeljci 48. do 51.

Opis:

Ako bilo koja osoba kontrolira ili će kontrolirati 10 % ili više glasova u društvu, osnivanje, stjecanje udjela ili podnošenje zahtjeva za dozvolu za poslovanje podliježe odobrenju komisije za financijske institucije.

Rezerva IIIA-PT-16

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 418.

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao putem trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti niti su registrirani u Britanskoj Kolumbiji.

Rezerva IIIA-PT-17

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 418. <i>National Instrument 81-102 Investment Funds</i> , B.C. Reg. 20/2000, dio 6.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Manitobi**Rezerva IIIA-PT-18**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Insurance Act</i> , C.C.S.M. poglavlje 140.

Opis:

Usluge osiguranja u Manitobi mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po zakonima Manitobe;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyd's;
- (e) uzajamne burze osiguranja;
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć; ili
- (g) posebni posrednici.

Rezerva IIIA-PT-19

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Corporations Act</i> , C.C.S.M., poglavlje C225

Opis:

Da bi mogao djelovati kao fiducijarno i kreditno društvo u Manitobi, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje dio XXIV. propisa *The Corporations Act*.

Rezerva IIIA-PT-20

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Corporations Act, C.C.S.M., poglavlje C225*

Opis:

Nerezidenti smiju izravno ili neizravno stjecati društva pod kanadskim nadzorom uz ograničenje od 10 % pojedinačno i 25 % skupno.

Rezerva IIIA-PT-21

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Corporations Act, C.C.S.M. poglavlje C225, odjeljak 346. stavci 1. i 2.*

Opis:

Nerezidentni dioničar ne može glasati ili prouzročiti glasanje na temelju svojih dionica osim ako je nerezident registriran kao dioničar tih dionica.

Rezerva IIIA-PT-22

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Corporations Act, C.C.S.M. poglavlje C225, odjeljak 321. stavak 6.*

Opis:

Većina direktora fiducijarnih i kreditnih društava osnovanih u pokrajini moraju biti rezidenti Kanade.

Rezerva IIIA-PT-23

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Credit Unions and Caisses Populaires Act, C.C.S.M. poglavlje C301*

Opis:

1. Kreditna zadruga ili „caisse populaire” mora biti osnovana u Manitobi.
2. Namjena je kreditne zadruge pružati financijske usluge svojim članovima na načelima zadruge, a takvim uslugama prije svega upravljaju ili ih kontroliraju rezidenti Manitobe. Namjena je „caisse populaire” pružati financijske usluge na francuskom jeziku svojim članovima na načelima zadruge, a takvim uslugama prije svega upravljaju ili ih kontroliraju osobe koje govore francuski i rezidenti su u Manitobi.
3. „Rezident u Manitobi” definira se kao osoba koja ima zakonsko pravo boraviti u Kanadi, dom joj je u Manitobi i fizički je prisutna u Manitobi najmanje šest mjeseci u godini. U engleskoj verziji propisa *The Credit Unions and Caisses Populaires Act* upućivanje na kreditnu zadrugu obuhvaća „caisse populaire”, a upućivanje na „caisse populaire” u francuskoj verziji tog zakona obuhvaća kreditnu zadrugu.

Rezerva IIIA-PT-24

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Credit Unions and Caisses Populaires Act</i> , C.C.S.M. poglavlje C301

Opis:

Direktor kreditne zadruge ili „caisse populaire” mora biti rezident Kanade.

Rezerva IIIA-PT-25

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Društva za izdavanje i trgovanje obveznicama lokalnih zajednica
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Agricultural Societies Act</i> , C.C.S.M. poglavlje A30

Opis:

Direktor društva za izdavanje i trgovanje obveznicama lokalnih zajednica mora biti rezident Manitobe.

Rezerva IIIA-PT-26

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Securities Act, C.C.S.M. poglavlje S50*

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao putem trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti niti su registrirani u Manitobi.

Rezerva IIIA-PT-27

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama te pružanje savjetodavnih i pomoćnih financijskih usluga – trgovci, posrednici, savjetnici

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Securities Act, C.C.S.M. poglavlje S50*

Opis:

1. Ako je podnositelj zahtjeva društvo, najmanje jedna službena osoba ili direktor mora ispunjavati „uvjet uobičajenog boravišta”, a ako je podnositelj zahtjeva partnerstvo, najmanje jedan partner ili pojedini član mora ispunjavati „uvjet uobičajenog boravišta”.
2. „Uvjetom uobičajenog boravišta” zahtijeva se da je podnositelj zahtjeva rezident u Manitobi na datum podnošenja zahtjeva te da je rezident u Kanadi najmanje godinu dana neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva ili da je bio registriran na temelju zakona o vrijednosnim papirima druge kanadske upravne jedinice u kojoj je podnositelj zahtjeva zadnje bio rezident te da je bio tako registriran najmanje godinu dana neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva.

Rezerva IIIA-PT-28

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) – Trgovanje za vlastiti račun i za račun klijenata: skrbničke usluge; trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe; trgovci vrijednosnim papirima i posrednici; trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama; savjetodavne i pomoćne financijske usluge; trgovci, posrednici, savjetnici

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Manitoba

Mjere: *The Securities Act, C.C.S.M. poglavlje S50*

Opis:

Pojedini podnositelj zahtjeva za registraciju mora biti rezident Kanade u razdoblju od najmanje jedne godine prije podnošenja zahtjeva, a na dan podnošenja zahtjeva i rezident pokrajine u kojoj želi djelovati.

Rezerva IIIA-PT-29

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Securities Act, C.C.S.M.</i> poglavlje S50

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Novom Brunswicku**Rezerva IIIA-PT-30**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Insurance Act, R.S.N.B. 1973.</i> , poglavlje I-12.

Opis:

Usluge osiguranja u Novom Brunswicku mogu pružati samo:

- društvo osnovano po zakonima Novog Brunswicka;
- izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- udruženje osnovano po shemi Lloyd's; ili
- uzajamne burze osiguranja.

Rezerva IIIA-PT-31

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Loan and Trust Companies Act, S.N.B. 1987.</i> , poglavlje L-11.2.

Opis:

Da bi djelovao kao fiducijarno i kreditno društvo u skladu sa zakonima Novog Brunswicka, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje propis *Loan and Trust Companies Act*.

Rezerva IIIA-PT-32

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Loan and Trust Companies Act</i> , S.N.B. 1987., poglavlje L-11.2.
Opis:	Najmanje dva direktora fiducijarnog i kreditnog društva moraju biti rezidenti u Novom Brunswicku.

Rezerva IIIA-PT-33

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Loan and Trust Companies Act</i> , S.N.B. 1987., poglavlje L-11.2.
Opis:	Osnivanje ili registracija fiducijarnog i kreditnog društva u Novom Brunswicku bit će odbijeni osim ako se tijela uvjere da dodatno društvo predstavlja javnu korist i prednost.

Rezerva IIIA-PT-34

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004., poglavlje S-5.5.
Opis:	Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao putem trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u Novom Brunswicku.

Rezerva IIIA-PT-35

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Credit Unions Act</i> , S.N.B.1994., poglavlje C-32.
Opis:	Kreditna zadruga mora biti osnovana u Novom Brunswicku.

Rezerva IIIA-PT-36

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Društva za izdavanje i trgovanje obveznicama lokalnih zajednica
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004., poglavlje S-5.5.
Opis:	Direktor društva za izdavanje i trgovanje obveznicama lokalnih zajednica mora biti rezident Novog Brunswicka.

Rezerva IIIA-PT-37

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004., poglavlje S-5.5.
Opis:	Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Newfoundland i Labrador**Rezerva IIIA-PT-38**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Insurance Adjusters, Agents and Brokers Act, R.S.N.L. 1990., poglavlje I-9.</i>

Opis:

Usluge osiguranja u pokrajini Newfoundland i Labrador mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po zakonima pokrajine Newfoundland i Labrador;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyd's;
- (e) uzajamne burze osiguranja;
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć;
- (g) posebni posrednici;
- (h) posestrinska društva za uzajamnu pomoć; ili
- (i) društva za uzajamnu korist.

Rezerva IIIA-PT-39

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Insurance Companies Act, R.S.N.L. 1990., poglavlje I-10.</i>

Opis:

Ako osiguratelj koji nije osiguratelj životnog osiguranja ili reosiguratelj od nerezidentnog reosiguratelja kupuje usluge reosiguranja, kupnja je ograničena na najviše 25 % rizika koji preuzima osiguratelj koji kupuje reosiguranje.

Rezerva IIIA-PT-40

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Corporations Act</i> , R.S.N.L. 1990., C-36. <i>Trust and Loan Corporations Act</i> , S.N.L. 2007., poglavlje T-9.1.

Opis:

Da bi djelovao kao fiducijarno i kreditno društvo u skladu sa zakonima pokrajine Newfoundland i Labrador, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje propis *Trust and Loan Corporations Act*.

Rezerva IIIA-PT-41

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Credit Union Act 2009</i> , S.N.L. 2009., poglavlje C-37.2.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva IIIA-PT-42

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje S-13.

Opis:

U određenim ograničenim okolnostima nadzornik vrijednosnih papira može odbiti registraciju:

- (a) pojedincu ili
- (b) pravnoj osobi ili društvu,

ako pojedinac ili bilo koji direktor ili službenik pravne osobe ili društva nije rezident Kanade najmanje jednu godinu neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za registraciju.

Rezerva IIIA-PT-43

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje S-13.

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao putem trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti niti su registrirani u pokrajini Newfoundland i Labrador.

Rezerva IIIA-PT-44

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje S-13.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Sjeverozapadnim Teritorijima**Rezerva IIIA-PT-45**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.N.W.T. 1988., poglavlje I-4.

Opis:

Usluge osiguranja u Sjeverozapadnim Teritorijima mogu pružati samo:

- društvo osnovano po zakonima Sjeverozapadnih teritorija;
- izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- udruženje osnovano po shemi Lloyd's;
- uzajamne burze osiguranja; ili
- bratska društva za uzajamnu pomoć.

Rezerva IIIA-PT-46

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , S.N.W.T. (Nu) 1996., poglavlje 19.

Opis:

U Sjeverozapadnim Teritorijima obvezno je osnivanje fiducijarnog i kreditnog društva na saveznoj ili pokrajinskoj razini.

Rezerva IIIA-PT-47

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji
Mjere:	<i>Credit Union Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1988., poglavlje C-23.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Sjeverozapadnim Teritorijima.

Rezerva IIIA-PT-48

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1988., poglavlje S-5.

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao putem trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti niti su registrirani u Sjeverozapadnim Teritorijima.

Rezerva IIIA-PT-49

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji
Mjere:	<i>Securities Act</i> , S.N.W.T. 2008., poglavlje 10.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Novoj Škotskoj**Rezerva IIIA-PT-50**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 231. <i>Licensing of Insurers Regulations</i> , N.S. Reg. 142/90 i sve dodatne mjere izvedene iz tog propisa

Opis:

Usluge osiguranja u Novoj Škotskoj mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po zakonima Nove Škotske;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyd's;
- (e) uzajamne burze osiguranja;
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć;
- (g) posebni posrednici;
- (h) posestrinska društva za uzajamnu pomoć; ili
- (i) društva za uzajamnu korist.

Rezerva IIIA-PT-51

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Posredovanje ugovora o osiguranju koji se odnose na pomorski prijevoz i komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) te reosiguranje i retrocesiju

Vrsta rezerve: Prekogranično pružanje financijskih usluga

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Insurance Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 231.

Opis:

Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Novoj Škotskoj.

Rezerva IIIA-PT-52

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991., poglavlje 7. i sve dodatne mjere izvedene iz tog propisa

Opis:

Osnivanje ili registracija fiducijarnog i kreditnog društva u Novoj Škotskoj bit će odbijeni osim ako se tijela uvjere da dodatno društvo predstavlja javnu korist i prednost.

Rezerva IIIA-PT-53

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991., poglavlje 7. i sve dodatne mjere izvedene iz tog propisa

Opis:

Najmanje dva direktora pokrajinskog društva moraju imati uobičajeno boravište u Novoj Škotskoj, a većina direktora mora imati uobičajeno boravište u Kanadi.

Rezerva IIIA-PT-54

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Trust and Loan Companies Act*, S.N.S. 1991., poglavlje 7.

Opis:

Da bi djelovao kao fiducijarno i kreditno društvo u skladu sa zakonima Nove Škotske, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje propis *Trust and Loan Companies Act*.

Rezerva IIIA-PT-55

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Kreditne zadruge

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Credit Union Act*, R.S.N.S. 1994., poglavlje 4.

Opis:

Direktor kreditne zadruge u Novoj Škotskoj mora biti kanadski državljanin.

Rezerva IIIA-PT-56

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Credit Union Act*, R.S.N.S. 1994., poglavlje 4.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Novoj Škotskoj.

Rezerva IIIA-PT-57

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Usluge stambenih hipoteka

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Mortgage Brokers and Lenders Registration Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 291. i sve dodatne mjere izvedene iz tog propisa

Opis:

Hipotekarni posrednik mora biti osnovan na temelju kanadskih zakona ili zakona Nove Škotske.

Rezerva IIIA-PT-58

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Usluge stambenih hipoteka
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Mortgage Brokers and Lenders Registration Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 291. i sve dodatne mjere izvedene iz tog propisa

Opis:

Hipotekarni posrednik mora biti rezident Nove Škotske.

Rezerva IIIA-PT-59

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 418.

Opis:

U određenim ograničenim okolnostima nadzornik vrijednosnih papira može odbiti registraciju u Novoj Škotskoj:

(a) pojedincu ili

(b) pravnoj osobi ili društvu,

ako pojedinac ili bilo koji direktor ili službenik pravne osobe ili društva nije rezident Kanade najmanje jednu godinu neposredno prije datuma podnošenja zahtjeva za registraciju.

Rezerva IIIA-PT-60

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Savjetodavne i pomoćne financijske usluge te upravljanje imovinom
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 418.

Opis:

Upravitelj poduzeća mora biti rezident Nove Škotske.

Rezerva IIIA-PT-61

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Savjetodavne i pomoćne financijske usluge
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 418.

Opis:

Ako savjetnik pruža usluge u Novoj Škotskoj, takve se usluge moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Novoj Škotskoj.

Rezerva IIIA-PT-62

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Nova Škotska
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.S. 1989., poglavlje 418.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Nunavutu**Rezerva IIIA-PT-63**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.A. 2000., poglavlje I-3.

Opis:

Usluge osiguranja u Nunavutu mogu pružati samo:

- društvo osnovano po nunavutskim zakonima;
- izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- udruženje osnovano po shemi Lloyds';
- uzajamne burze osiguranja; ili
- bratska društva za uzajamnu pomoć.

Rezerva IIIA-PT-64

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , S.N.W.T. 1996., poglavlje 19.

Opis:

Da bi mogao djelovati kao fiducijarno i kreditno društvo u Nunavutu, subjekt mora biti društvo na koje se primjenjuje *Business Corporations Act*.

Rezerva IIIA-PT-65

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Credit Union Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1988., poglavlje C-23.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Nunavutu.

Rezerva IIIA-PT-66

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu) 1998., poglavlje 10.

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao preko trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u Nunavutu.

Rezerva IIIA-PT-67

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Nunavut
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.W.T. (Nu.) 1988., poglavlje S-5.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Ontariju**Rezerva IIIA-PT-68**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje I.8., odjeljak 42.

Opis:

Usluge osiguranja u Ontariju mogu pružati samo:

- društvo osnovano po zakonima Ontarija;
- izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice; ili
- podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- udruženje osnovano po shemi Lloyds';
- uzajamne burze osiguranja; ili
- bratska društva za uzajamnu pomoć.

Rezerva IIIA-PT-69

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge – pomoćne djelatnosti u osiguranju i mirovinskim fondovima
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje I.8., odjelci 48. (3), 48. (7), 169. (2)

Opis:

Uzajamna osiguravajuća društva podliježu manje zahtjevnim kapitalnim zahtjevima ako su član uzajamnog jamstvenog fonda *Fire Mutuals Guarantee Fund*. Svako društvo za uzajamno osiguranje može biti član uzajamnog jamstvenog fonda *Fire Mutuals Guarantee Fund*, ali članstvo podliježe odobrenju Nadzornika financijskih institucija.

Rezerva IIIA-PT-70

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje I.8., odjeljak 54.

Opis:

Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Ontariju.

Rezerva IIIA-PT-71

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Loan and Trust Corporations Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje L.25., odjeljak 31.

Opis:

Samo društva osnovana prema saveznom zakonu *Trust and Loan Companies Act*, S.C. 1991., poglavlje 45. mogu se prijaviti za inicijalnu registraciju za poslovanje kao kreditno društvo ili kao fiducijarno društvo u Ontariju.

Rezerva IIIA-PT-72

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Credit Unions and Caisses Populaires Act</i> , 1994., S.O. 1994., poglavlje 11., odjeljak 332.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Ontariju.

Rezerva IIIA-PT-73

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge financijskog posredovanja, osim usluga osiguranja i mirovinskih fondova Kreditne zadruge i „caisses populaires”

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Viša uprava i upravni odbor
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Credit Unions and Caisses Populaires Act, 1994.</i> , S.O. 1994., poglavlje 11., odjeljci 23., 91., 160., 332.
Opis:	Direktor kreditne zadruge može biti samo fizička osoba koja je član kreditne zadruge, ima najmanje 18 godina i kanadski je državljanin ili trajni rezident u Kanadi i uobičajeno joj je boravište u Kanadi.

Rezerva IIIA-PT-74

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Pomoćne djelatnosti u financijskom posredovanju, osim osiguranja i mirovinskih fondova Hipotekarni posrednici
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Mortgage Brokerages, Lenders and Administrators Act, 2006.</i> , S.O. 2006., poglavlje 29.; <i>Hipotekarni posrednici i agenti: Licensing, O. Reg. 409/07</i>
Opis:	Hipotekarni posrednik ili hipotekarni agent (oba su zanimanja djelatnosti fizičkih osoba) mora biti rezident Kanade.

Rezerva IIIA-PT-75

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Pomoćne djelatnosti u financijskom posredovanju, osim osiguranja i mirovinskih fondova Hipotekarni posrednici
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Mortgage Brokerages, Lenders and Administrators Act, 2006.</i> , S.O. 2006., poglavlje 29.; <i>Mortgage Brokerages: Licensing, O. Reg. 408/07</i> <i>Mortgage Administrators: Licensing, O. Reg. 411/07</i>
Opis:	Hipotekarno posredništvo ili hipotekarni administrator (poslovni subjekti) mora biti društvo osnovano u kanadskoj upravnoj jedinici, partnerstvo osnovano prema zakonima kanadske upravne jedinice ili obrtnik koji je rezident Kanade.

Rezerva IIIA-PT-76

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Commodity Futures Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje C.20., odjeljci 22.(1), 65. Nacionalni instrument 31-103 Registracija, izuzeća i podnositelj registracije Nacionalni instrument 33-109 Zahtjevi za registraciju i povezana pitanja

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao preko trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u Ontariju.

Rezerva IIIA-PT-77

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje S.5., odjeljak 143. Nacionalni instrument 31-103 Registracija, izuzeća i podnositelj registracije Nacionalni instrument 81-102 Uzajamni fondovi

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Otok princa Edwarda**Rezerva IIIA-PT-78**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje I-4., odjeljci 24., 26.(5), 324.

Opis:

Usluge osiguranja u pokrajini Otok Princa Edwarda mogu pružati samo:

- (a) poduzeće osnovano prema zakonima pokrajine Otok Princa Edwarda;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyds';
- (e) uzajamne burze osiguranja; ili
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć.

Rezerva IIIA-PT-79

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje I-4.

Opis:

Podružnice stranih osiguravajućih društava u pokrajini Otok Princa Edwarda moraju imati saveznu dozvolu.

Rezerva IIIA-PT-80

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Trust and Fiduciary Companies Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje T-7.1., odjelci 26., 27. <i>Extra-provincial Corporations Registration Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje E-14., odjeljak 4.

Opis:

Da bi mogao djelovati kao fiducijarno i kreditno društvo u skladu sa zakonima pokrajine Otok Princa Edwarda, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje *Trust and Fiduciary Companies Act*.

Rezerva IIIA-PT-81

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Credit Unions Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje C-29.1., odjeljci 2., 159.
Opis:	Kreditna zadruga mora biti osnovana u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva IIIA-PT-82

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje S-3.1.
Opis:	Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao preko trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u pokrajini Otok Princa Edwarda.

Rezerva IIIA-PT-83

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje S-3.1.
Opis:	Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Québecu

Rezerva IIIA-PT-84

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act to amend the Act respecting „Québec Health Services” „Les Services de Santé du Québec” and respecting SSQ, Mutuelle de gestion and SSQ, Life Insurance Company Inc., S.Q. 1993., poglavlje 107.*

Opis:

O svakoj raspodjeli ili prijenosu dionica s pravom glasa dioničkog osiguravajućeg društva „SSQ, Société d'assurance vie inc” ili holdinga „Groupe ssq Inc”, ministar može, ako se prijenosom nadzor nad društvom daje nerezidentima, zahtijevati od tih društava da dokažu da su dionice prvo ponuđene rezidentima Québeca te podredno drugim kanadskim rezidentima, ali da nije bilo nijedne ponude ili da je ponuda bila neprihvatljiva.

Rezerva IIIA-PT-85

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting the Caisse de dépôt et placement du Québec, C.Q.L.R., poglavlje C-2.*

Opis:

Najmanje tri četvrtine članova uprave moraju biti rezidenti u Québecu.

Rezerva IIIA-PT-86

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Fiducijarna i kreditna društva

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting insurance, C.Q.L.R., poglavlje A-32.*
An Act respecting trust companies and savings companies, C.Q.L.R., poglavlje S-29.01.

Opis:

1. Tri četvrtine direktora fiducijarnih i štednih društava moraju biti kanadski državljani.
2. Većina direktora osiguravajućih društava, uzajamnih osiguravajućih društava, štednih društava i fiducijarnih društava mora biti rezident u Québecu.
3. Nerezidenti smiju izravno ili neizravno stjecati udjele u štednim društvima pod kanadskim nadzorom ili fiducijarnima društvima uz ograničenje od 10 posto pojedinačno i 25 posto skupno.

Rezerva IIIA-PT-87

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting insurance</i> , C.Q.L.R., poglavlje A-32.

Opis:

1. Svaka pravna osoba koja nije osnovana u skladu sa zakonom Québeca i koja nema sjedište u Québecu mora pri podnošenju zahtjeva za licenciju imenovati glavnog predstavnika u Québecu. Taj predstavnik mora biti odgovorna osoba koja je rezident u Québecu.
2. Svaka pravna osoba koja nije osnovana u skladu sa zakonom Québeca, u odnosu na aktivnosti koje obavlja u Québecu, ima prava i obveze osiguravajućeg društva ili udruženja uzajamnog osiguranja osnovanog u skladu sa zakonima Québeca, ovisno o slučaju. Također se mora pridržavati zakona po kojem je osnovana ako je on restriktivniji.

Rezerva IIIA-PT-88

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting insurance</i> , C.Q.L.R., poglavlje A-32.

Opis:

Usluge osiguranja u Québecu mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po statutima Québeca;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti; ili
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyd's;

Rezerva IIIA-PT-89

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Posredovanje ugovora o osiguranju koji se odnose na pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) te na reosiguranje i retrocesiju
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting the distribution of financial products and services, C.Q.L.R., poglavlje D-9.2.*

Opis:

Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Québecu.

Rezerva IIIA-PT-90

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting financial services cooperatives, C.Q.L.R., poglavlje C-67.3.*

Opis:

Kreditne zadruge, „caisses populaires” i udruge, ili njihove skupine, moraju biti osnovane u Québecu.

Rezerva IIIA-PT-91

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Ugovori o neposrednom osiguranju koji se odnose na pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz, lansiranje svemirskih letjelica, teret (uključujući satelite) i robu u međunarodnom provozu

Vrsta rezerve: Prekogranično pružanje financijskih usluga

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting Insurance, C.Q.L.R., poglavlje A-32.*

Opis:

Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Québecu.

Rezerva IIIA-PT-92

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Reosiguranje i retrocesija

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Prekogranično pružanje financijskih usluga

Razina vlasti: Pokrajinska – Québec

Mjere: *An Act respecting Insurance, C.Q.L.R., poglavlje A-32.*

Opis:

Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Québecu.

Rezerva IIIA-PT-93

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Regulation 31-103 respecting Registration Requirements, Exceptions and Ongoing Registrant Obligations</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1., r. 10. <i>Securities Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1.
Opis:	Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao preko trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u Québecu.

Rezerva IIIA-PT-94

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Securities Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1. <i>Regulation 31-103 respecting Registration Requirements, Exemptions and Ongoing Registrant Obligations</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1., r. 10. <i>Regulation 81-102 respecting Mutual Funds</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1., r. 39.
Opis:	Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Saskatchewanu**Rezerva IIIA-PT-95**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Saskatchewan Insurance Act</i> , R.S.S. 1978., poglavlje S-26.

Opis:

Usluge osiguranja u Saskatchewanu mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po zakonima Saskatchewanu;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyds';
- (e) uzajamne burze osiguranja; ili
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć.

Rezerva IIIA-PT-96

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Izravno osiguranje
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Saskatchewan Insurance Act, R.S.S. 1978.</i> , poglavlje S-26.

Opis:

Nelicencirani osiguratelji moraju za osiguranje od rizika pokrajini platiti naknadu od 10 posto premije.

Rezerva IIIA-PT-97

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>Trust and Loan Corporations Act, 1997.</i> , S.S. 1997., poglavlje T-22.2.

Opis:

U Saskatchewanu obvezno je osnivanje fiducijarnog i kreditnog društva na saveznoj ili pokrajinskoj razini.

Rezerva IIIA-PT-98

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *Trust and Loan Corporations Act, 1997.*, S.S. 1997., poglavlje T-22.2.

Opis:

Pojedinačno i kolektivno financijsko vlasništvo nad društvima koja su pod kanadskim nadzorom i osnovana u pokrajinama ne može iznositi više od 10 posto dionica.

Rezerva IIIA-PT-99

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Viša uprava i upravni odbori

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Credit Union Act, 1985.*, S.S. 1984.-85.-86., poglavlje C-45.1.

Opis:

Direktor kreditne zadruge u Saskatchewanu mora biti kanadski državljanin.

Rezerva IIIA-PT-100

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Credit Union Act, 1985.*, S.S. 1984.-85.-86., poglavlje C-45.1.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Saskatchewanu.

Rezerva IIIA-PT-101

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Lokalna društva za izdavanje obveznica

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Community Bonds Act, S.S. 1990.-91.*, poglavlje C-16.1.

Opis:

Direktor lokalnog društva za izdavanje obveznica mora biti rezident Saskatchewan.

Rezerva IIIA-PT-102

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Securities Act, 1988., S.S. 1988.-89., poglavlje S-42.2.</i> <i>The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations, R.R.S. poglavlje S-42.2. Reg. 3.</i>

Opis:

Postoji zahtjev za registraciju kako bi se trgovalo preko trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u pokrajini u kojoj se trgovanje odvija.

Rezerva IIIA-PT-103

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Savjetodavne i pomoćne financijske usluge
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere:	<i>The Securities Act, 1988., S.S. 1988.-89., poglavlje S-42.2.</i>

Opis:

Ako savjetnik pruža usluge u Saskatchewanu, takve se usluge moraju pružati putem komercijalne prisutnosti, a savjetnik mora biti registriran u Saskatchewanu kao savjetnik.

Rezerva IIIA-PT-104

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovci vrijednosnim papirima i posrednici
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Securities Act, 1988.*, S.S. 1988.-89., poglavlje S-42.2.

Opis:

Trgovci vrijednosnim papirima i posrednici moraju imati poslovni nastan ili biti poslovni sljednik u skladu sa saveznim, pokrajinskim ili teritorijalnim zakonima.

Rezerva IIIA-PT-105

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Prekogranično pružanje financijskih usluga

Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan

Mjere: *The Securities Act, 1988.*, S.S. 1988.-89., poglavlje S-42.2.
The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations, R.R.S. poglavlje S-42.2. Reg. 3.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Yukonu

Rezerva IIIA-PT-106

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Izravno osiguranje, reosiguranje i retrocesija

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Teritorijalna – Yukon

Mjere: *Insurance Act*, R.S.Y. 2002., poglavlje 119.

Opis:

Usluge osiguranja u Yukonu mogu pružati samo:

- (a) društvo osnovano po yukonskim zakonima;
- (b) izvanpokrajinsko osiguravajuće društvo, odnosno osiguratelj osnovan u skladu sa zakonima neke druge kanadske upravne jedinice;
- (c) podružnica stranog društva koja ima dozvolu saveznih vlasti;
- (d) udruženje osnovano po shemi Lloyds';
- (e) uzajamne burze osiguranja; ili
- (f) bratska društva za uzajamnu pomoć.

Rezerva IIIA-PT-107

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Ugovori o neposrednom osiguranju koji se odnose na pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz, lansiranje svemirskih letjelica, teret (uključujući satelite) i robu u međunarodnom provozu
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 119.
Opis:	Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Yukonu.

Rezerva IIIA-PT-108

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Reosiguranje i retrocesija
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 119.
Opis:	Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Yukonu.

Rezerva IIIA-PT-109

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Posredovanje ugovora o osiguranju koji se odnose na pomorski prijevoz, komercijalni zrakoplovni prijevoz te lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) te na reosiguranje i retrocesiju
Vrsta rezerve:	Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 119.
Opis:	Usluge se moraju pružati putem komercijalne prisutnosti u Yukonu.

Rezerva IIIA-PT-110

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Fiducijarna i kreditna društva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 20.

Opis:

Da bi mogao djelovati kao fiducijarno i kreditno društvo u Yukonu, subjekt mora biti pravna osoba na koju se primjenjuje *Business Corporations Act*.

Rezerva IIIA-PT-111

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Kreditne zadruge, „caisses populaires” i njihove udruge ili skupine
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 20.

Opis:

Kreditna zadruga mora biti osnovana u Yukonu.

Rezerva IIIA-PT-112

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 20.

Opis:

Pojedinac ili društvo mora se registrirati kako bi trgovao preko trgovaca i posrednika koji nisu rezidenti ili nisu registrirani u Yukonu.

Rezerva IIIA-PT-113

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovci vrijednosnim papirima i posrednici
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Securities Act</i> , S.Y. 2007., poglavlje 16. <i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 20.

Opis:

Trgovci vrijednosnim papirima i posrednici u Yukonu moraju imati poslovni nastan ili biti poslovni sljednik prema sa-
veznim, pokrajinskim ili teritorijalnim zakonima.

Rezerva IIIA-PT-114

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Trgovanje za vlastiti račun i za račun klijenata: skrbničke usluge; trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama – osobe; trgovci vrijednosnim papirima i posrednici; trgovanje vrijednosnim papirima i robnim budućnosnicama; savjetodavne i pomoćne financijske usluge; trgovci, posrednici, savjetnici
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 20.

Opis:

Individualni podnositelj zahtjeva za registraciju mora biti rezident Kanade u razdoblju od najmanje jedne godine prije prijave, a na dan prijave i rezident pokrajine u kojoj želi djelovati.

Rezerva IIIA-PT-115

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Teritorijalna – Yukon
Mjere:	<i>Business Corporations Act</i> , R.S.Y. 2002., poglavlje 20.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

ODJELJAK B

Rezerve koje se primjenjuju u Kanadi**(primjenjuju se u svim pokrajinama i teritorijima)****Rezerva IIIB-C-1****Sektor:** Financijske usluge**Podsektor:** Svi**Vrsta rezerve:** Pristup tržištu**Razina vlasti:** Nacionalna**Opis:**

Kanada zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se propisuje da financijskim institucijama koje podliježu saveznim zakonima, a imaju vlasnički kapital veći od 1 milijarde CAD, u roku od tri godine od dostizanja toga praga 35 posto dionica s pravom glasa mora biti u vlasništvu brojnih partnera i uvršteno i ponuđeno za trgovanje na burzi u Kanadi.

Rezerva IIIB-C-2**Sektor:** Financijske usluge**Podsektor:** Svi**Vrsta rezerve:** Pristup tržištu**Razina vlasti:** Nacionalna**Opis:**

1. Kanada zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru koja zahtijeva ministarsko odobrenje da osoba (Kanadanin ili stranac) stekne dionice financijske institucije koja podliježe saveznim zakonima, a ustrojena je na temelju *Bank Act*, S.C. 1991., poglavlje 46., *the Insurance Companies Act*, S.C. 1991., poglavlje 47. ili *Trust and Loan Companies Act*, S.C. 1991., poglavlje 45., ako nakon stjecanja ta osoba postane vlasnik više od 10 posto bilo kojeg razreda dionica.
2. Kanada zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru prema kojoj nijedna osoba (Kanadanin ili stranac) ne smije posjedovati više od 20 posto bilo kojeg razreda dionica s pravom glasa ili 30 posto bilo kojeg razreda dionica bez prava glasa u:
  - (a) banci ili bankovnom holdingu s vlasničkim kapitalom od 12 milijardi CAD ili više; ili
  - (b) financijskoj instituciji koja podliježe saveznim zakonima, a ustrojena je na temelju *Bank Act*, *the Insurance Companies Act* ili *Trust and Loan Companies Act* u koju su u vrijeme stupanja na snagu sporazuma bili udruženi brojni partneri ⁽¹⁾ jer je to obvezno, među ostalim i zato što se ona smatra domaćom financijskom institucijom važnom za sustav.
3. Neovisno o stavku 2. točki (a), financijska institucija Europske unije koja je u Europskoj uniji regulirana kao banka ili bilo koja druga financijska institucija Europske Unije koja je regulirana u Europskoj uniji i u koju su udruženi brojni partneri, može nastaviti kontrolirati banku ili bankovni holding ako je tu banku ili bankovni holding kontrolirala na dan kad je kapital te banke ili bankovnog holdinga dosegnuo prag nakon kojega se primjenjuje odredba o udruživanju brojnih partnera te ako odonda kontrolira tu banku.

Rezerva IIIB-C-3**Sektor:** Financijske usluge**Podsektor:** Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)

⁽¹⁾ U smislu stavka 2. točke (b) smatra se da su u financijsku instituciju udruženi brojni partneri na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma: (1) ako je na dan 17. srpnja 2014. postojala obveza da u nju budu udruženi brojni partneri ili (2) ako je nakon 17. srpnja 2014., ali prije datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, određeno da u financijsku instituciju moraju udružiti brojni partneri, a ona nije poduzela razumne korake da se to ostvari do datuma stupanja na snagu ovoga Sporazuma.

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Opis:

1. Kanada zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se zahtijeva da strana banka osnuje banku-kćer kako bi mogla primati depozite stanovništva manje od 150 000 CAD, ili upravljati njima, osim ako je zbroj svih depozita kojima upravlja strana banka i koji su ispod manji od 150 000 CAD ukupno manji od jedan posto ukupnih depozita ili su depoziti primljeni od iskusnih ulagatelja (na primjer, kanadske federalne ili pokrajinske vlade, strane vlade, međunarodne razvojne banke kojih je Kanada članica, financijske institucije, određenih mirovinskih i uzajamnih fondova i velikih poduzeća).
2. Kanada zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom bankovnim podružnicama općeg tipa i kreditnim bankovnim podružnicama zabranjuje da postanu članice Kanadskog društva za osiguranje depozita.

Rezerva IIIB-C-4

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)

Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu

Razina vlasti: Nacionalna

Opis:

Kanada zadržava pravo donijeti ili nastaviti provoditi mjeru kojom se kreditnim podružnicama stranih banaka zabranjuje da budu članice kanadskog nacionalnog sustava za kliring i namiru (*Canadian Payments Association*).

Rezerve koje se primjenjuju u Alberti

Rezerva IIIB-PT-1

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Alberta

Mjere: *Securities Act*, R.S.A. 2000., poglavlje S-4.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Britanskoj Kolumbiji

Rezerva IIIB-PT-2

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva

Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 418.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerva IIIB-PT-3

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Britanska Kolumbija
Mjere:	<i>Insurance Corporation Act</i> , R.S.B.C. 1996., poglavlje 228. <i>Exclusion Regulation</i> , B.C. Reg. 153/73

Opis:

Usluge osiguranja motornih vozila u Britanskoj Kolumbiji pruža javni monopol.

Rezerve koje se primjenjuju u Manitobi**Rezerva IIIB-PT-4**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge Osiguranje motornih vozila
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>Manitoba Public Insurance Corporation Act</i> , C.C.S.M. poglavlje P215.

Opis:

Usluge osiguranja motornih vozila u Manitobi pruža javni monopol.

Rezerva IIIB-PT-5

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Manitoba
Mjere:	<i>The Securities Act</i> , C.C.S.M. poglavlje S50.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Novom Brunswicku**Rezerva IIIB-PT-6**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Novi Brunswick
Mjere:	<i>Securities Act</i> , S.N.B. 2004., poglavlje S-5.5.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Newfoundland i Labrador**Rezerva IIIB-PT-7**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Newfoundland i Labrador
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.N.L. 1990., poglavlje S-13.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Sjeverozapadnim Teritorijima**Rezerva IIIB-PT-8**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Teritorijalna – Sjeverozapadni Teritoriji

Mjere: *Securities Act*, S.N.W.T. 2008., poglavlje 10.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u Novoj Škotskoj

Rezerva IIB-PT-9

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Pokrajinska – Nova Škotska

Mjere: *Securities Act*, R.S.N.S. 1989., poglavlje 418.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Nunavutu

Rezerva IIB-PT-10

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva

Vrsta rezerve: Pristup tržištu

Razina vlasti: Teritorijalna – Nunavut

Mjere: *Securities Act*, R.S.N.W.T. (Nu.) 1988., poglavlje S-5.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Ontariju

Rezerva IIB-PT-11

Sektor: Financijske usluge

Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge – pomoćne djelatnosti u osiguranju i mirovinskim fondovima

Vrsta rezerve:	Nacionalni tretman Tretman najpovlaštenije nacije Pristup tržištu Prekogranično pružanje financijskih usluga
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Insurance Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje I.8., odjelci 54.(1), 386.(1), 386.(2), 403. <i>Agents</i> , O. Reg. 347/04

Opis:

Povlaštenu pristup tržištu osigurateljskih usluga u Ontariju pruža se nerezidentnim individualnim agentima osiguranja iz Sjedinjenih Američkih Država (vrijedi za sve savezne države Sjedinjenih Američkih Država, na temelju reciprociteta).

Rezerva IIIB-PT-12

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Ontario
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.O. 1990., poglavlje S.5., odjeljak 143. Nacionalni instrument 31-103 Registracija, izuzeća i podnositelj registracije Nacionalni instrument 81-102 Uzajamni fondovi

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve koje se primjenjuju u pokrajini Otok Princa Edwarda**Rezerva IIIB-PT-13**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Otok Princa Edwarda
Mjere:	<i>Securities Act</i> , R.S.P.E.I. 1988., poglavlje S-3.1.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Québecu**Rezerva IIB-PT-14**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>An Act respecting the Société de l'assurance automobile du Québec</i> , C.Q.L.R., poglavlje S-11.011.

Opis:

U Québecu automobilsko osiguranje u odnosu na tjelesne ozljede i smrt pruža javni monopol.

Rezerva IIB-PT-15

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	

Opis:

U Québecu prihvaćanje depozita javnih i polujavnih ustanova i upravljanje mirovinskim fondovima javnih i polujavnih ustanova pruža javni monopol.

Rezerva IIB-PT-16

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva
Vrsta rezerve:	Pristup tržištu
Razina vlasti:	Pokrajinska – Québec
Mjere:	<i>Securities Act</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1. <i>Regulation 81-102 respecting Mutual Funds</i> , C.Q.L.R., poglavlje V-1.1., r. 39.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerve primjenjive u Saskatchewanu**Rezerva IIB-PT-17**

Sektor:	Financijske usluge
Podsektor:	Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja) Usluge skrbništva

Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere: *The Securities Act, 1988., S.S. 1988.-89., poglavlje S-42.2.*
The Securities Commission (Adoption of National Instruments) Regulations, R.R.S. poglavlje S-42.2. Reg. 3.

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.

Rezerva IIIB-PT-18

Sektor: Financijske usluge
Podsektor: Osiguranje i s osiguranjem povezane usluge
Vrsta rezerve: Nacionalni tretman
Pristup tržištu
Razina vlasti: Pokrajinska – Saskatchewan
Mjere: *The Traffic Safety Act, S.S. 2004., poglavlje T-18.1.*
The Automobile Accident Insurance Act, R.S.S. 1978., poglavlje A-35.

Opis:

U Saskatchewanu usluge osiguranja motornih vozila pruža javni monopol.

Rezerve koje se primjenjuju u Yukonu**Rezerva IIIB-PT-19**

Sektor: Financijske usluge
Podsektor: Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)
Usluge skrbništva
Vrsta rezerve: Pristup tržištu
Razina vlasti: Teritorijalna – Yukon
Mjere: *Business Corporations Act, R.S.Y. 2002., poglavlje 20.*

Opis:

Uzajamni fondovi koji nude vrijednosne papire u Kanadi moraju imati rezidentnog skrbnika. Nerezidentni podskrbnik može se upotrijebiti ako ima dionički kapital od najmanje 100 milijuna CAD.
